

Azərbaycanın görkəmli şəxsiyyətləri

İMADƏDDİN NƏSİMİ

(Seyid Əli ibn Seyid Məhəmməd)

Biblioqrafiya

Bakı - 2019

KBT Я19:III5(2=A3)4-4.4
UOT 016:821.512.162

Tərtib edənlər: **Mədinə Vəliyeva**
Günəl Əfəndiyeva
Gülbahar Misirova

Elmi redaktor: **Kərim Tahirov,**
professor,
Əməkdar mədəniyyət işçisi

Ön sözün müəllifi: **Teymur Kərimli**
AMEA-nın M.Füzuli adına
Əlyazmalar İnstitutunun direktoru,
akademik

İmadəddin Nəsimi (Seyid Əli ibn Seyid Məhəmməd): Biblioqrafiya /
Tərt. ed.: M.Vəliyeva, G.Əfəndiyeva, G.Misirova; elmi red. K.Tahirov; ön söz.
müəll. T.Kərimli. – Bakı, 2019. – 648 s.

Azərbaycan Milli Kitabxanasının “Azərbaycanın görkəmli şəxsiyyətləri” seriyasından tərtib etdiyi “İmadəddin Nəsimi” biblioqrafiyası böyük Azərbaycan şairi və mütəfəkkiri İmadəddin Nəsiminin anadan olmasının 650 illiyinə həsr edilmiş fundamental biblioqrafiyadır. Biblioqrafiyada İ.Nəsiminin kitabları, dövrü mətbuatda, dərslərdə, məcmuələrdə çap olunmuş əsərləri, şairin həyat və yaradıcılığını əks etdirən nəşrlər öz əksini tapmışdır.

Biblioqrafiya ədəbiyyatşünas alimlər, tədqiqatçılar, kitabxanaçı-biblioqraflar və geniş oxucu kütləsi üçün nəzərdə tutulmuşdur.

ISBN 978 9952 526 43 1

© Azərbaycan Milli Kitabxanası, 2019

Remarkable people of Azerbaijan

IMADADDIN NASIMI
(Sayyid Ali ibn Sayyid Muhammad)

Bibliography

Baku - 2019

Compiled by: **Madina Valiyeva**
Gunel Afandiyeva
Gulbahar Misirova

Scientific editor: **Karim Tahirov,**
professor,
Honored worker of culture

Author of the preface: **Teymur Karimli**
Director of the ANAS Institute of
Manuscripts named after
M.Fuzuli, academician

Imadaddin Nasimi (Sayyid Ali ibn Sayyid Muhammad): Bibliography /
Compiled by: M.Valiyeva, G.Afandiyeva, G.Misirova; scientific editor
K.Tahirov; author of the preface T.Karimli. – Baku, 2019. - 648 p.

The bibliography “Imadaddin Nasimi” compiled by Azerbaijan National Library from the series of “Remarkable people of Azerbaijan” is dedicated to the 650th anniversary of the birth of the great Azerbaijani poet and thinker Imadaddin Nasimi. The bibliography includes Imadaddin’s books, his works published in periodicals, textbooks and compilations, as well as rich information about the life and work of the poet.

The bibliography is intended for literary critics, researchers, librarians, bibliographers and a wide range of users.

Выдающиеся деятели Азербайджана

ИМАДЕДДИН НАСИМИ
(Сеид Али ибн Сеид Мухаммед)

Библиография

Баку-2019

- Составители:** **Медина Велиева**
Гюнел Эфендиева
Гюльбахар Мисирова
- Научный редактор:** **Керим Тахиров,**
профессор,
Заслуженный работник культуры
- Автор предисловия:** **Теймур Керимли**
Директор Института
Рукописей им. М.Физули НАНА,
академик

Имадеддин Насими (Сеид Али ибн Сеид Мухаммед): Библиография / Сост.: М.Велиева, Г.Эфендиева, Г.Мисирова; научн. ред. К.Тахиров; автор предисл. Т.Керимли. – Баку, 2019.- 648 стр.

Библиография «Имадеддин Насими», составленная Национальной Библиотекой Азербайджана в серии «Выдающиеся деятели Азербайджана» является фундаментальной библиографией, посвященной 650-летию со дня рождения великого азербайджанского поэта и мыслителя Имадеддина Насими. В библиографии отражены книги И.Насими, его произведения, опубликованные в периодических изданиях, учебниках и сборниках, а также публикации о жизни и творчестве поэта.

Библиография предназначена для литературоведов, исследователей, библиотекарей-библиографов и широкого круга читателей.

Böyük Azərbaycan şairi İmadəddin Nəsiminin 650 illik yubileyinin qeyd edilməsi haqqında Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Sərəncamı

2019-cu ildə böyük Azərbaycan şairi və mütəfəkkiri İmadəddin Nəsiminin anadan olmasının 650 illiyi tamam olur.

İmadəddin Nəsimi Azərbaycan xalqının ümumbəşər mədəniyyətinə bəxş etdiyi qüdrətli söz ustalarındandır. O, Şərqi zəngin mədəni-mənəvi sərvətləri üzərində ucalmış və bədii söz sənətinin son dərəcə qiymətli incilərini meydana gətirmişdir. Mütəfəkkir şairin dərin poetik fikirlərlə fəlsəfi görüşlərin vəhdətində olub, dövrün elmi-fəlsəfi düşüncəsinin aydın ifadəçisinə çevrilmiş müstəsna əhəmiyyətli ədəbi irsi qədim köklərə və çoxəsrlik ənənələrə malik Azərbaycan ədəbiyyatı tarixində xüsusi mərhələ təşkil edir.

Nəsimi dünya poeziyasının ən kamil nümunələri sırasında diqqətəlayiq yer tutan əsərlərində daim insanın əzəmətini, insani məhəbbəti və şəxsiyyətin azadlığını tərənnüm etmişdir. Anadilli şeirin humanist ideyalarla, yeni məzmun, deyim tərzü və bədii lövhələrlə daha da zənginləşməsində unudulmaz şairin misilsiz xidmətləri vardır. Nəsiminin mənbəyini xalq ruhundan almış parlaq üslubu orta əsrlər Azərbaycan dilinin məna imkanlarını bütün dolğunluğu və rəngarəngliyi ilə əks etdirir. Sənətkarın yaradıcılığı bir sıra xalqların bədii-ictimai fikrinin inkişafına qüvvətli təsir göstərmişdir.

Nəsimi irsinin Azərbaycan xalqının mədəniyyət xəzinəsində layiqli yerini tutması ötən əsrin 70-ci illərində öz geniş fəaliyyəti sayəsində tarixi-mədəni dəyərlərimizə münasibətdə əsaslı dönüş yaratmış ümummillə lider Heydər Əliyevin adı ilə bilavasitə bağlıdır. Məhz ulu öndərin təşəbbüsü ilə Azərbaycan ədəbiyyatının görkəmli nümayəndələrindən ilk dəfə Nəsiminin 600 illik yubileyi YUNESKO-nun tədbirləri siyahısına daxil edilmiş və 1973-cü ildə beynəlxalq miqyasda qeyd olunmuşdur.

Həmin dövrdən etibarən Nəsimi irsinin və bütövlükdə klassik Azərbaycan mədəniyyətinin daha əhatəli araşdırılması istiqamətində mühüm addımlar atılmışdır. Nəsiminin yaradıcılığı artıq milli-mənəvi varlığımızın ayrılmaz tərkib hissəsidir.

Azərbaycan ədəbiyyatı və incəsənətində Nəsiminin yaddaqalan obrazı yaradılmış, Bakının mərkəzində şairin əzəmətli heykəli ucaldılmışdır. Azərbaycan Milli Elmlər Akademiyasının Dilçilik İnstitutu Nəsiminin adını daşıyır.

2017-ci ilin may ayında Parisdə YUNESKO-nun baş qərargahında Nəsiminin vəfatının 600 illiyinin qeyd edilməsi və 2018-ci ilin sentyabr ayında

ölkəmizdə Nəsimi şeir, incəsənət və mənəviyyat festivalının təntənəli şəkildə keçirilməsi ölməz şairin xatirəsinə dərin ehtiramın ifadəsi hesab oluna bilər.

İmadəddin Nəsiminin adı həqiqətə naminə, fikir azadlığı yolunda qəhrəmanlığın rəmzi kimi əbədiləşib, əsrlərdən bəri Şərqi xalqlarının yaddaşında yaşamaqdadır.

Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının 109-cu maddəsinin 32-ci bəndini rəhbər tutaraq, böyük Azərbaycan şairi və mütəfəkkiri İmadəddin Nəsiminin anadan olmasının 650 illik yubileyinin yüksək səviyyədə keçirilməsini təmin etmək məqsədi ilə qərara alıram:

1. Böyük şair və mütəfəkkir İmadəddin Nəsiminin 650 illik yubileyi Azərbaycan Respublikasında dövlət səviyyəsində geniş qeyd edilsin.

2. Azərbaycan Respublikasının Nazirlər Kabineti böyük Azərbaycan şairi və mütəfəkkiri İmadəddin Nəsiminin 650 illik yubileyinə həsr olunmuş tədbirlər planının hazırlanıb həyata keçirilməsini təmin etsin.

İlham Əliyev,
Azərbaycan Respublikasının Prezidenti
Bakı şəhəri, 15 noyabr 2018-ci il

**Azərbaycan Respublikasında 2019-cu ilin
“Nəsimi ili” elan edilməsi haqqında
Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Sərəncamı**

Azərbaycan xalqının çoxəsrlik ənənələrə malik bədii və fəlsəfi fikrində dərin iz qoymuş mütəfəkkir şair İmadəddin Nəsiminin zəngin irsi bu gün də insanların mənəvi-əxlaqi kamilləşməsində mühüm əhəmiyyətə malikdir.

Şərq xalqlarının mədəni sərvətlər xəzinəsində özünəməxsus layiqli yer tutan Nəsimi yaradıcılığı uzun illərdən bəri elmi-ədəbi fikrin diqqət mərkəzindədir. Şairin irsinin ölkəmizdə sistemli tədqiqi və təbliği ümummillə lider Heydər Əliyevin təşəbbüsü ilə Nəsiminin 600 illik yubileyinin keçirildiyi vaxta təsadüf edir. Böyük söz ustasının 600 illiyinin YUNESKO-nun görkəmli şəxsiyyətlərin və əlamətdar hadisələrin yubileyləri siyahısına daxil edildiyi və beynəlxalq miqyasda qeyd olunduğu həmin dövrdən etibarən Nəsimi ilə bağlı çox sayda araşdırmalar aparılmışdır. Qüdrətli şairin yaradıcılığının üzə çıxarılan əlyazma nüsxələri əsasında öyrənilməsi Azərbaycan dili və ədəbiyyatı tarixinin tədqiqində yeni mərhələ açmışdır. Nəsiminin əsərləri ölkəmizdə dəfələrlə işıq üzü görmüşdür. Şairin əsərləri Azərbaycan Respublikası Prezidentinin “Azərbaycan dilində latın qrafikası ilə kütləvi nəşrlərin həyata keçirilməsi haqqında” 12 yanvar 2004-cü il tarixli Sərəncamına əsasən, kütləvi tirajla nəşr olunaraq ölkə kitabxanalarına hədiyyə edilmişdir.

Ötən illər ərzində Nəsiminin xatirəsinin əbədiləşdirilməsi istiqamətində silsilə tədbirlər həyata keçirilmiş və onun ədəbiyyatda, incəsənətdə parlaq obrazı yaradılmış, eləcə də 1979-cu ildə ölkəmizin paytaxtında heykəli ucaldılmışdır.

2017-ci ilin may ayında Parisdə YUNESKO-nun baş qərargahında Nəsiminin vəfatının 600 illiyi qeyd edilmiş, 2018-ci ilin sentyabr ayında ölkəmizdə ilk dəfə Nəsimi şeir, incəsənət və mənəviyyat festivalı keçirilmişdir.

2019-cu ildə Nəsiminin anadan olmasının 650 illiyi tamam olur. Azərbaycanın ədəbi-mədəni fikir tarixinin bu əlamətdar hadisəsinin dövlət səviyyəsində layiqincə qeyd edilməsi məqsədi ilə Azərbaycan Respublikası Prezidentinin “Böyük Azərbaycan şairi İmadəddin Nəsiminin 650 illik yubileyinin qeyd edilməsi haqqında” 2018-ci il 15 noyabr tarixli 689 nömrəli Sərəncamı ilə

Azərbaycan Respublikasının Nazirlər Kabinetinə müvafiq tədbirlər planının hazırlanıb həyata keçirilməsi tapşırılmışdır.

Nəsimi irsinin müasir humanitar düşüncənin tələbləri kontekstində aktuallığını, milli mədəni-mənəvi dəyərlərin təbliği baxımından xüsusi əhəmiyyətini nəzərə alaraq və Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının 109-cu maddəsinin 32-ci bəndini rəhbər tutaraq qərara alıram:

2019-cu il Azərbaycan Respublikasında “Nəsimi ili” elan edilsin.

İlham Əliyev,
Azərbaycan Respublikasının Prezidenti
Bakı şəhəri, 11 yanvar 2019-cu il

Order of the President of the Republic of Azerbaijan on celebrating the 650th anniversary of the great Azerbaijani poet Imadaddin Nasimi

2019 marks the 650th anniversary of the birth of the great Azerbaijani poet and thinker Imadaddin Nasimi.

Imadaddin Nasimi is one of the mighty masters of the word, bestowed by the Azerbaijani people to the universal culture. He rose on the basis of the rich cultural and spiritual heritage of the East and created the most precious pearls of the art of the artistic word. The literary heritage of the poet-thinker, which is a unity of deep poetic thoughts and philosophical views, clearly expressing the scientific and philosophical thinking of time, makes a special stage in the history of Azerbaijani literature.

Nasimi in his works, occupying a worthy place among the most advanced models of world poetry, always glorified the greatness of man, human love and personal freedom. The unforgettable poet has invaluable services in further enriching Azerbaijani poetry with the ideas of humanism, new content, manner of presentation and artistic imagery. The vivid style of Nasimi, the source of which is taken from the folk spirit, in its entirety and diversity reflects the semantic possibilities of the medieval Azerbaijani language. The poet's creativity has had a powerful impact on the development of artistic and social thought of a number of peoples.

The fact that Nasimi's heritage has a worthy place in the spiritual treasury of the Azerbaijani people is directly connected with the name of national leader Heydar Aliyev, who, thanks to his large-scale activities, made a significant change towards our historical and cultural values in the 1970s. It was at the initiative of the great leader that, for the first time among remarkable representatives of Azerbaijani literature, the 600th anniversary of Nasimi was included in the list of UNESCO events and celebrated internationally in 1973.

Since that time, important steps have been taken towards a more comprehensive study of Nasimi's heritage and classical Azerbaijani culture in general. At present, Nasimi's creativity is an integral part of our national spiritual existence. The work of Nasimi is an integral part of our national and spiritual existence.

Nasimi's images were created in Azerbaijani literature and art, and a majestic monument of the poet was erected in the center of Baku. The Institute

of Linguistics of Azerbaijan National Academy of Sciences is named after Nasimi.

The celebration of the 600th anniversary of Nasimi's death in UNESCO's headquarters in Paris in May 2017, and the Nasimi Festival of Poetry, Art and Spirituality in September 2018 in our country can be considered as an expression of deep respect to the memory of the unforgettable poet.

The name of Imadedin Nasimi is immortalized as a symbol of heroism for the sake of truth, on the path of free-thinking, and lives in the memory of the peoples of the East for centuries.

Guided by clause 32 of Article 109 of the Constitution of the Republic of Azerbaijan, in order to ensure the high level of celebration of the 650th anniversary of the birth of the great Azerbaijani poet and thinker Imadaddin Nasimi, I hereby order:

1. To celebrate the 650th anniversary of the great poet and thinker Imadaddin Nasimi at the state level in the Republic of Azerbaijan.

2. The Cabinet of Ministers of the Republic of Azerbaijan to ensure the preparation and implementation of an action plan dedicated to the 650th anniversary of the great Azerbaijani poet and thinker Imadaddin Nasimi.

Ilham Aliyev
President of the Republic of Azerbaijan
Baku, 15 November 2018

**Order of the President of the Republic of Azerbaijan
on declaring 2019 as a “Year of Nasimi”
in the Republic of Azerbaijan**

The rich heritage of the thinker and poet Imadaddin Nasimi, who deeply embedded in the centuries-old artistic and philosophical thinking of the Azerbaijani people, is still important in the moral and spiritual development of people.

Nasimi’s creativity, which occupies a special place among the treasury of cultural wealth of the Eastern peoples, has been in the center of attention of scientific and literary thought for many years. Systematic study and promotion of the poet's legacy coincides with the 600th anniversary of Nasimi at the initiative of the national leader Heydar Aliyev. Since the time the 600th anniversary of the great master of word was included in the list of anniversaries of remarkable people and significant events of UNESCO and celebrated internationally, numerous studies have been carried out related to Nasimi. The study of the great poet’s creativity based on the revealed manuscripts has opened a new stage in the study of the history of the Azerbaijani language and literature. Nasimi's works have been repeatedly published in our country. In accordance with the Order of the President of the Republic of Azerbaijan “On realization of mass publications in Azerbaijani with Latin script” dated January 12, 2004, the poet’s works were published with mass circulation and donated to the libraries of the country.

During the past years, a series of events were done to perpetuate the memory of Nasimi, his brilliant images were created in the literature and art, and also a statue of him was erected in the capital of the country in 1979.

In May 2017, the 600th anniversary of the death of Nasimi was celebrated at the UNESCO Headquarters in Paris, and in September 2018, the Nasimi Festival of Poetry, Art and Spirituality was held in our country for the first time.

2019 marks the 650th anniversary of the birth of Nasimi. In order to ensure the worthy celebration of that significant event at the state level, the Cabinet of Ministers of the Republic of Azerbaijan was instructed to develop and implement an Action plan by the Order of the President of the Republic of

Azerbaijan “On celebrating the 650th anniversary of the great Azerbaijani poet Imadaddin Nasimi” No.689 dated November 15, 2018,

Guided by clause 32 of Article 109 of the Constitution of the Republic of Azerbaijan, considering the relevance of Nasimi's heritage in the context of the demands of modern humanitarian thinking and the special importance in terms of promoting the national cultural and spiritual values, I hereby order:

To declare 2019 as a “Year of Nasimi” in the Republic of Azerbaijan.

Ilham Aliyev
President of the Republic of Azerbaijan
Baku, 11 January 2019

Распоряжение Президента Азербайджанской Республики о проведении 650-летнего юбилея великого азербайджанского поэта Имадеддина Насими

В 2019 году исполняется 650 лет со дня рождения великого азербайджанского поэта и мыслителя Имадеддина Насими.

Имадеддин Насими является одним из могучих мастеров слова, подаренных азербайджанским народом общечеловеческой культуре. Он возвысился на основе богатого культурно-духовного достояния Востока и создал ценнейшие жемчужины искусства художественного слова. Имеющее исключительное значение литературное наследие поэта-мыслителя, представляющее собой единство глубоких поэтических мыслей и философских взглядов, отчетливо выражающее научно-философское мышление времени, составляет особый этап в истории азербайджанской литературы,

Насими в своих произведениях, занимающих заслуживающее внимание место среди самых совершенных образцов мировой поэзии, всегда воспевал величие человека, человеческую любовь и свободу личности. Незабвенному поэту принадлежат неоценимые заслуги в еще большем обогащении азербайджанской поэзии идеями гуманизма, новым содержанием, манерой изложения и художественной образностью. Яркий стиль Насими, источником которого является народный дух, во всей полноте и разнообразии отображает смысловые возможности средневекового азербайджанского языка. Творчество мастера оказало мощное влияние на развитие художественно-общественной мысли ряда народов.

То, что наследие Насими заняло достойное место в сокровищнице духовности азербайджанского народа, непосредственно связано с именем общенационального лидера Гейдара Алиева, создавшего благодаря своей широкомасштабной деятельности в 70-е годы прошлого столетия коренной перелом в отношении к нашим историко-культурным ценностям. Именно по инициативе великого лидера впервые среди выдающихся представителей азербайджанской литературы 600-летний юбилей Насими был включен в список мероприятий ЮНЕСКО и отмечен в 1973 году в международном масштабе.

С того времени были предприняты важные шаги, направленные на более обстоятельное изучение наследия Насими и классической азербайджанской культуры в целом. В настоящее время творчество Насими

является неотъемлемой составной частью нашего национально-духовного бытия.

В азербайджанской литературе и искусстве были созданы запомнившиеся образы Насими, в центре Баку возведен величественный памятник поэту. Имя Насими носит Институт языкознания Национальной Академии Наук Азербайджана.

Проведение в мае 2017 года в штаб-квартире ЮНЕСКО в Париже 600-летия со дня смерти Насими и торжественное проведение в сентябре 2018 года в нашей стране фестиваля поэзии, искусства и духовности Насими могут считаться выражением глубокого почтения к памяти незабвенного поэта.

Имя Имадеддина Насими увековечено как символ героизма во имя истины, на пути свободомыслия, на протяжении веков оно живет в памяти народов Востока.

Руководствуясь пунктом 32 статьи 109 Конституции Азербайджанской Республики, в целях обеспечения проведения на высоком уровне 650-летнего юбилея со дня рождения великого азербайджанского поэта и мыслителя Имадеддина Насими постановляю:

1. Широко отметить на государственном уровне в Азербайджанской Республике 650-летний юбилей великого поэта и мыслителя Насими.

2. Кабинету Министров Азербайджанской Республики обеспечить подготовку и осуществление плана мероприятий, посвященных 650-летнему юбилею великого азербайджанского поэта и мыслителя Имадеддина Насими.

**Ильхам Алиев,
Президент Азербайджанской Республики
город Баку, 15 ноября 2018 года**

Распоряжение Президента Азербайджанской Республики об объявлении 2019 года в Азербайджанской Республике «Годом Насими»

Богатое наследие поэта-мыслителя Имадеддина Насими, оставившего глубокий след в обладающей многовековыми традициями художественной и философской мысли азербайджанского народа, и сегодня имеет важное значение в духовно-нравственном совершенствовании людей.

Творчество Насими, занимающее присущее ему достойное место в сокровищнице культурных богатств народов Востока, на протяжении многих лет находится в центре внимания научно-литературной мысли. Системное исследование и пропаганда наследия поэта в нашей стране совпадают по времени с проведением по инициативе общенационального лидера Гейдара Алиева 600-летнего юбилея Насими. С того времени, когда 600-летний юбилей великого мастера слова был включен в список ЮНЕСКО по проведению юбилеев выдающихся личностей и знаменательных событий и отмечен в международном масштабе, были осуществлены многочисленные изыскания, связанные с Насими. Изучение творчества великого поэта по выявленным рукописным экземплярам открыло новый этап в исследовании истории азербайджанского языка и литературы. Произведения Насими неоднократно издавались в нашей стране. На основании Распоряжения Президента Азербайджанской Республики «Об осуществлении массовых изданий на азербайджанском языке латинской графикой» от 12 января 2004 года произведения поэта были изданы массовым тиражом и подарены библиотекам страны.

В минувшие годы был осуществлен цикл мероприятий, направленных на увековечение памяти Насими, создан его яркий образ в литературе и искусстве, а также в 1979 году в столице нашей страны был возведен памятник ему.

В мае 2017 года в штаб-квартире ЮНЕСКО в Париже было отмечено 600-летие смерти Насими, в сентябре 2018 года в нашей стране впервые проведен фестиваль поэзии, искусства и духовности Насими.

В 2019 году исполняется 650 лет со дня рождения Насими. В целях достойного проведения на государственном уровне этого знаменательного события в истории литературно-культурной мысли Азербайджана

Распоряжением Президента Азербайджанской Республики «О проведении 650-летнего юбилея великого азербайджанского поэта Имадеддина Насими» от 15 ноября 2018 года номер 689 Кабинету Министров Азербайджанской Республики было поручено подготовить и осуществить план соответствующих мероприятий.

Учитывая актуальность наследия Насими в контексте требований современной гуманитарной мысли, его особое значение с точки зрения пропаганды национальных культурно-духовных ценностей и руководствуясь пунктом 32 статьи 109 Конституции Азербайджанской Республики, постановляю:

Объявить 2019 год в Азербайджанской Республике «Годом Насими».

Ильхам Алиев,
Президент Азербайджанской Республики
город Баку, 11 января 2019 года

Göstərici haqqında

Azərbaycan Respublikası Prezidenti İlham Əliyevin “Böyük Azərbaycan şairi İmadəddin Nəsiminin 650 illik yubileyinin qeyd edilməsi haqqında” və Azərbaycan Respublikasında 2019-cu ilin “Nəsimi ili” elan edilməsi haqqında Sərəncamları ilə bu il İmadəddin Nəsiminin yubileyi dövlət səviyyəsində qeyd edilir.

Azərbaycanın ədəbi-mədəni fikir tarixinin bu əlamətdar hadisəsi ilə əlaqədar M.F.Axundov adına Azərbaycan Milli Kitabxanası “Azərbaycanın görkəmli şəxsiyyətləri” seriyasından “İmadəddin Nəsimi” biblioqrafiyasını tərtib etmişdir.

Böyük Azərbaycan şairi və mütəfəkkiri İmadəddin Nəsimi haqqında ilk biblioqrafik göstərici şairin anadan olmasının 600 illiyi ilə əlaqədar 1973-cü ildə (İmadəddin Nəsimi: biblioqrafiya / Azərb. SSR Mədəniyyət Nazirliyi, M.F.Axundov adına Azərb. Resp. Dövlət Kitabxanası; tərt. ed., red. Ə.Əfəndiyev. – Bakı, 1973. – 42, [1] s.), ikinci biblioqrafiya isə 2013-cü ildə (İmadəddin Nəsimi: biblioqrafiya / AMEA, M.Füzuli ad. Əlyazmalar İn-tu; Tərt. ed. A.C.Xəlilov, red. N.Göyüşov. – Bakı: Elm və təhsil, 2013. – 111, [1] s.) nəşr edilmişdir.

Azərbaycan Milli Kitabxanasının hazırladığı bu fundamental biblioqrafiya 1844-2019-cu illərin materiallarını əhatə edir. Biblioqrafiyada İmadəddin Nəsiminin kitabları, dövrü mətbuatda, dərsliklərdə, məcmuələrdə çap olunmuş əsərləri, şairin həyat və yaradıcılığını əks etdirən ədəbiyyat öz əksini tapmışdır. Materiallar Azərbaycan, rus və başqa dillər üzrə verilmişdir. Biblioqrafik göstəricidə ədəbiyyat xronoloji qaydada qruplaşdırılmış, xronoloji çərçivə daxilində isə əlifba sırası gözlənilmişdir.

Biblioqrafiyada ilk dəfə olaraq “İmadəddin Nəsimi dünya kitabxanalarında” bölməsi də yaradılmışdır. Burada toplanmış ədəbiyyat vasitəsilə ölməz sənətkarın dünya kitabxanalarında saxlanılan zəngin ədəbi irsi barədə geniş informasiya toplanmışdır.

Vəsaitin “Əlavələr” bölməsində dahi mütəfəkkirin dünya kitabxanalarında mühafizə olunan əlyazmaları - “İmadəddin Nəsiminin AMEA M.Füzuli adına Əlyazmalar İnstitutunda saxlanılan əlyazmaları”, “İmadəddin Nəsiminin dünya kitabxanalarında saxlanılan əlyazmaları” və “Azərbaycan Milli Kitabxanasının Nadir Kitablər və Kitabxana Muzeyində İmadəddin Nəsiminin Dünya Kitab-

xanalarında saxlanılan əlyazmalarının surətləri” başlıqları altında qruplaşdırılmışdır.

Göstəricidən istifadəni asanlaşdırmaq məqsədilə bibliografiyanın sonunda şairin əsərlərinin və haqqında yazan müəlliflərin əlifba göstəriciləri verilmişdir.

Göstərici haqqında rəy və təkliflərini bildirən mütəxəssislərə və oxuculara əvvəlcədən minnətdarlığımızı bildirərək, təklif və iradlarını M.F.Axundov adına Azərbaycan Milli Kitabxanasına göndərmələrini xahiş edirik.

Ünvan: AZ-1000, Bakı şəhəri, Xaqani küçəsi, 57.

E-mail: contact@anl.az.

About the index

In accordance with the orders of the Republic of Azerbaijan Ilham Aliyev “On the 650th anniversary of the great Azerbaijani poet Imadaddin Nasimi” and on Declaring 2019 as the “Year of Nasimi” in the Republic of Azerbaijan, the anniversary of Imadaddin Nasimi is celebrated at the state level this year.

In connection with this remarkable event in the history of literary-cultural thought in Azerbaijan, the National Library of Azerbaijan named after MF Akhundov compiled a bibliography entitled "Imaddin Nasimi" from the series "Remarkable people of Azerbaijan".

First bibliographic index about the great Azerbaijani poet and thinker Imadaddin Nasimi was published in 1973 in connection with the 600th anniversary of the birth of the poet. (Imadaddin Nasimi: bibliography / Azerbaijan SSR Ministry of Culture, Azerbaijan Republic State Library named after M.F.Akhundov; compiled and edited by A.Afandiyev. – Baku, 1973. – 42, [1] p.), and the second bibliography (Imadaddin Nasimi: bibliography / ANAS, Institute of Literature named after M.Fuzuli, compiled by A.J.Khalilov, edited by N.Goyushov. – Baku: Science and education, 2013. – 111, [1] p.) was published in 2013.

The bibliography prepared by Azerbaijan National Library covers the materials of the years of 1844-2019. The bibliography contains Imadaddin Nasimi’s books, his works published in periodicals, textbooks and collections, as well as literary materials reflecting the life and work of the poet.

Materials are in Azerbaijani, Russian and other languages. The literature included in the bibliographic index has been compiled in chronological order, alphabetical order within it.

“Imadaddin Nasimi in the world libraries” section has been provided in the bibliography for the first time. In this section, users will be able to obtain extensive information about the unforgettable poet’s rich literary heritage stored in world libraries.

The “Appendix” section contains the great poet’s manuscripts kept in world libraries – “The manuscripts of Imadaddin Nasimi stored in ANAS Institute of Manuscripts named after M.Fuzuli”, “The manuscripts of Imadaddin Nasimi stored in world libraries” and “Copies of Imadaddin Nasimi’s manuscripts from world libraries stored in Rare Books and Library Museum Department of Azerbaijan National Library”.

In order to facilitate the use of the bibliography, alphabetical order of the poet's works and the authors who wrote about him have been provided in the end.

We would like to express our gratitude to the specialists and readers in advance for their comments and suggestions about the index and kindly ask to send their comments and remarks to Azerbaijan National Library named after M.F.Akhundov.

Address: AZ-1000, Baku, Khagani str. 57.

E-mail: contact@anl.az

Об указателе

Согласно распоряжениям президента Азербайджанской Республики Ильхама Алиева «О проведении 650-летнего юбилея выдающегося азербайджанского поэта Имадеддина Насими» и «Об объявлении 2019 года – «Годом Насими» в Азербайджанской Республике», в этом году 650-летний юбилей Имадеддина Насими отмечается на государственном уровне.

В связи с этим знаменательным событием в истории литературно-культурного мышления в Азербайджане, Национальная Библиотека Азербайджана имени М.Ф. Ахундова в серии «Выдающиеся деятели Азербайджана» подготовила библиографию «Имадеддин Насими».

Первый библиографический указатель о великом азербайджанском поэте и мыслителе Имадеддине Насими был опубликован в 1973 году в связи с 600-летием со дня рождения поэта (Имадеддин Насими: библиография / Министерство Культуры Азербайджанской ССР, Азербайджанская Государственная Библиотека им. М.Ф.Ахундов; сост., ред. А.Эфендиев.- Баку, 1973.- 42,[1] стр.), а вторая библиография – в 2013 году (Имадеддин Насими: библиография / НАНА, Инст. Рукописей им. М.Физули; сост. А.Дж.Халилов, ред. Н.Геюшов.- Баку: Наука и образование, 2013.- 111, [1] стр.).

В фундаментальную библиографию, составленной Национальной Библиотекой Азербайджана, включены материалы, охватывающие временной отрезок с 1844 по 2019 год. В библиографии отражены книги И.Насими, его произведения, опубликованные в периодических изданиях, учебниках и сборниках, а также публикации о жизни и творчестве поэта.

Материалы на азербайджанском, русском и других языках, включенные в библиографию, составлены по хронологическому принципу, во внутренней же структуре соблюдается алфавитный порядок.

Впервые в библиографии был создан раздел «Имадеддин Насими в библиотеках мира». В этом разделе пользователи смогут получить обширную информацию о богатом литературном наследии выдающегося поэта, хранящемся в библиотеках мира.

В разделе «Дополнения» рукописи великого поэта сгруппированы под заглавиями – «Рукописи Имадеддина Насими, хранящиеся в Институте Рукописей им. М.Физули НАНА», «Рукописи Имадеддина Насими, хранящиеся в библиотеках мира» и «Копии рукописей Имадеддина Насими из библиотек мира, хранящиеся в отделе Редких книг и музея библиотеки Азербайджанской Национальной Библиотеки».

Для облегчения работы с указателем, в конце библиографии представлены алфавитные указатели произведений и авторов, писавших о нем.

Заранее выражаем благодарность специалистам и читателям за пожелания и предложения. Их можно высылать по адресу Азербайджанской Национальной Библиотеки им. М.Ф.Ахундова.

Адрес: AZ-1000, гоп. Баку, ул. Хагани, 57.

E-mail: contact@anl.az

**İMADƏDDİN NƏSİMİ – İNSANLIĞA ƏSƏN
SƏHƏR NƏSİMİ
(1369-1417)**

Çağdaş yurisprudensiyada belə bir anlayış var: “Ehtiyatsızlıqdan ölümə səbəb olmaq”. Kim bilir, bəlkə insan da öz beyninin məhsulu olan dəhşətli dağıdıcı silahlarla “ehtiyatsızlıqdan” kainatda unikal olan Yer planetinin ölümünə səbəb ola bilər? Bəs bu “ehtiyatsızlığın” baş verməməsi üçün hansı profilaktik tədbirlər və kimlər tərəfindən görülməlidir? Əgər dünyadakı güc və qüdrət sahiblərinin buna gücü çatmırsa, yaxud “yaxıngörmə” sindromu nəticəsində bu yöndə fəaliyyət göstərmək istəmirlərsə, ya da buna sadəcə qeyrətləri çatmırsa, bəlkə bunu humanitar sahənin adamları, elə deyək ki, mütəfəkkir humanist şairlər etməlidir? Əgər təbiət elmlərinin alimləri kosmik taleyin istehzası ilə təbiətə qənim kəsilmişlərsə, bəlkə bu dağıntıların qarşısını sözlə almaq, bu dönmədən uçuruma apararı yolu sözlə geri döndərmək mümkündür?

Gözəl-göyçək Yer kürəmizi düşdüyü bu fitnədən xilas etmək bəlkə gözəllik aşıqı olan şairlərin qismətinə yazılıb?

Kimsə əgərçi istəməz düşməyi fitnəyə, vəli,
Şükr edirəm ki, düşmüşəm alə gözünün alına.

Bəli, gözəllik aşıqı olan, bu gözəlliğin puç olub getməsinə dözməyən Nəsimi kimi böyük humanist-liriklər “ala gözlərin alından-fitnəsindən” başqa bir fitnə-fəsad, şər-şamata istəməzlər və yazılarında da bu məramlarını usanmadan təkrar edirlər.

Hər bir halda, necə yaranmasından asılı olmayaraq, İnsan – Tanrının xoş gündə, xoş saatda Yer üzərinə göndərdiyi bir ilahi sovqat, bir möcüzədir. Ən əsası isə maddi aləmi öz duyğu vasitələri və bunların sayəsində yaranan ideyaları ilə əks və izah etməyə qabil olan bir üzvi cihazdır. Demək, İnsan – həm də material və ideal başlanğıcları heyrətamiz şəkildə sintez edərək qovuşduran və elə bununla da Tanrının varlığına dair şübhələri aradan qaldırmaq körpüsü olan bir varlıq, bir mediumdur.

Heç şübhəsiz ki, “Hədəsi-Qüdsi”dəki bu məşhur fikir İnsanın Yer üzərindəki missiyasını tamamilə izah etməyə qadirdir. Bu hədisdə Tanrının dilindən deyilir:

“Mən gizli bir xəzinə idim. Özümü tanımaq istədim və bunun üçün insanları yaratdım.”

İlk baxışda burada bir paradoks da görmək olar: kimisə, nəyisə tanımaq üçün hər şeydən öncə, onu görmək lazımdır. Amma onu da nəzərdən qaçırmayaq ki, görmə prosesinin özü də müxtəlif vasitələrlə baş verə bilər (əlbəttə, söhbət insandan və onun görmə qabiliyyətindən gedir):

1. Gözlə görmək – bunun üçün hər hansı şəxsdən və ya predmetdən əks olunan işıq şüalarının insan gözünün qüzehli qişasına təsir etməsi vacibdir;
2. Hər hansı optik və ya elektronik cihazla görmək;
3. İntellektin gücü ilə “görmək”;
4. Ürəyin hissiyyatı ilə “görmək” və s.

Bir hədisdə deyilir:

“Həzrət Əlidən soruşdular: “Tanrını gördünmü?” Cavab verdi: “Mən görmədiyim Tanrıya ibadət etmərəm.” Soruşdular: “Bəs Tanrını necə gördün?” Dedi: “Qəlbimin gözü ilə.”

Tanrını “görmək” məhz budur: qəlbində olan, özündə olan, içində olan, sənə səndən yaxın olan, sənə “boynunun şah damarından daha yaxın olan” (Qurani-Kərim) Tanrını görməyə, onun varlığını hər an hiss etməyə bilməzsən! Böyük Türk şairi Yunus Əmrə (XIII yüzil) necə deyirdi:

Bəni bəndə bilmə, bəndə deyilim,
Bir bən vardır bəndə bəndən içəri!

“Məndə məndən içəridə olan mən” – elə Tanrıdır; mənim özüm olan, mənə daim qoruyan, “müxalifətçi mən” olan əmredici nəfsimə (“nəfsi-əmmarə”) uymamağa çağıran, ülviliyə və insanlığa, son nəticədə kamilliyə çağıran mən-Tanrı!

Bir də var ki, qəsdən özünü görməzliyə vurasan, görməzlikdən gələsən, az qala gözünün içinə girən bir şeyi inadla “görməyəsən” (qlobal problemlərə, insan talelərinə ikili standartlarla yanaşan bəzi müasir siyasi və hərbi güc sahibləri kimi!).

Tanrının onun qəlbində olduğunu və Tanrını görmək üçün ilk növbədə içində Tanrı eşqi gəzdirən İnsanı görmək lazım olduğunu poetik sözün gücü ilə təbliğ edən böyük Azərbaycan şairi və mütəfəkkiri Seyid İmadəddin Nəsimi (1369-1417) də məhz bunu deyirdi, insanları buna inandırmağa çalışırdı, onları şər qüvvələrin aparıcısı olan şeytana uymamağa, Tanrını ürəklərinin dərin guşələrində gəzdirməyə, sevməyə, bu yolla kamilləşməyə, insaniləşməyə çağırırdı və elə bu əqidə, bu inam yolunda da özünü qurban verməkdən çəkinmədi. 48 yaşın içində, fiziki, intellektual, mənəvi və poetik gücünün çiçəkləndiyi bir dövrdə bir çox mədəniyyətlərin beşiyi və antik mədəniyyətlə Şərq mədəniyyəti

yətinin kəşişmə, qovuşma nöqtəsi olan qədim Hələb şəhərində fanatik din xadimləri tərəfindən vəhşicəsinə qətlə yetirildi.

Tarixi-ədəbi qaynaqların yazdığına görə, bəşər həyatının orta əsrlər adlanan qaranlıq dövrünə aid utancverici səhifələrindən biri olan bu faciəli hadisə belə baş vermişdi:

Mürşüdü Fəzlullah Nəimi (1339-1401) Əmir Teymurun (1336-1405) oğlu Miranşahın (1368-1408) əmri ilə Əlincə qalasının ətəyində edam edildikdən sonra cəlayivətən olub diyar-diyar gəzərək insan gözəlliyinə və kamilliyinə məhəbbəti tərənnüm edən hürufilik təlimini təkbaşına yayan Nəsiminin şöhrəti bütün Yaxın Şərqi tutmuş, minlərlə ardıcılıarı yetişmişdi.

Öz ideya-poetik təbliğatında İnsanı Tanrı səviyyəsinə qaldıran Nəsiminin təlimi ortodoks din xadimləri tərəfindən küfr və zındıqlıq (atəşpərəstlik və ya bütprəstlik) kimi qiymətləndirilirdi və onu ələ keçirib cəzalandırmağı qərara almışdılar.

Bir gün Nəsiminin çoxsaylı ardıcılılarından cavan bir dərviş onun qəzəllərindən birini oxuya-oxuya Hələb bazarını dolaşırdı. Fars dilində olan həmin qəzəldə belə bir beyt vardı:

Həqbin nəzəri bayəd ta ruye mərə binəd,
Çeşmi ke bovəd xodbin key ruye xoda binəd?
(Mənim üzümü görmək üçün haqqı (Tanrını) görən göz gərəkdir,
Yalnız özünü görən göz Tanrını necə görə bilər?)

Darğa cavan oğlanı tutub şəriət məhkəməsinə gətirdi. Ondan şeirin müəllifini soruşanda özünü nişan verdi. Onu meydandakı dar ağacının altına gətirib günahını və edam hökmünü elan etdilər. Bu zaman meydana camaatın arasında olan Nəsimi irəli çıxıb dedi ki, gəncin günahı yoxdur və şeirin müəllifi odur. Onda gənci azad edib Nəsimini tutdular. Onu Hələb qalasına aparıb bir neçə gün zindanda saxladılar. Sultana məktub yazıb edam üçün icazə istədilər, çünki edam hökmü çıxaranlar arasında fikir ayrılığı var idi. Tezliklə (XV yüzilliyin informasiya “texnologiyalarının” sürətini nəzərə alsaq) sultanın edam razılığı bildirən əmri gəldi. Əmrə uyğun olaraq, Nəsiminin başı və qolları kəsildi, sultanın düşmənlərinə göndərildi. Dərisi soyuldu və cəsədi bir neçə gün Hələb qalasında asıldı.

Sonrakı müəlliflər bu hadisənin dramatikliyini daha da gücləndirmək üçün şairin diri-diri soyulması versiyasını irəli sürdülər. Hətta belə bir süjet də uydurdular:

Guya Nəsiminin dərisi diri-diri soyularkən din xadimlərindən biri deyir: “Bu elə bir kafirdir ki, onun qanından bircə damla belə kimin üstünə düşsə, bədənin həmin yeri kəsilib atılmalıdır.”

Təsadüfən Nəsiminin bir damla qanı sıçrayıb həmin din xadiminin barmağına düşür. Meydana toplaşanlar onun barmağının kəsilməsini tələb edəndə deyir ki, mən bunu elə-belə, sözgəlişi demişdim. Rəvayətə görə, al qan içində olan şair bədahətən bu beyti deyir:

Zahidin bir barmağın kəssən, dönüb həqdən qaçar,
Gör bu miskin aşiqi sərpa soyarlar, ağrılmaz!

Əlbəttə, Nəsimi bir İnsan aşiqi, Tanrı aşiqi idi; çünki Tanrı və onun yaratdığı İnsan bir-birindən ayrılmayan anlayışlar, bir-birlərinin atributlarıdır. Nəsimi də İnsana və Tanrıya olan eşqi yolunda böyük bir əzabkeşlik göstərmiş və şəhid olmuşdu. Böyük əzabkeşlər və şəhidlər isə əfsanə və mif yaradıcılığına ən çox qida verən obyektlərdir. Məhz buna görə Nəsiminin həyatı və faciəli ölümü sonrakı müəlliflərin əsərlərində, eləcə də onun ardıcıllarının, bu faciədən təsirlənən xələflərinin şeirlərində əfsanələşmiş, mifləşmişdi.

Kim bilir, bəlkə bütün detalları təkzibedilməz həqiqət olan elmi tərcümeyihaldansa, böyük əzabkeş şəhidlərin bu cür mifləşmiş “tərcümeyi-halları” gələcək nəsillərə örnək üçün daha faydalı, daha təsirlidir.

Bu mənada yenə də yuxarıdakı fikrimizə bir daha qayıtmış oluruq: çağdaş dövrümüz üçün, gənc nəslin vətənpərvərlik və humanizm ruhunda tərbiyəsi üçün, milli qürur duyğusunun gücləndirilməsi üçün nə daha önəmlidir? Sarsılmaz əqidəsi yolunda ölümün amansız gözünün içinə doğru-dürüst baxaraq bioloji varlıq fiziologiyasının ağırlı zəifliyinə qalib gələn dahi bir şəxsiyyət - əfsanəvi Nəsimi, yoxsa bütün həyatı xronoloji ardıcılıqla, bütün insani zəiflik və nöqsanları ilə (axı real həyatda ideal insan yoxdur!) bizə çatdırılmış orta yüzilliklərin bəzən mistika qatı ilə pərdələnmiş konkret şairi olmuş Seyid Əli İmadəddin Hüseyni Nəsimi (heyif ki, məşhur “ibn, ibn, ibn, əbu, əbu...” silsiləsini bərpa edə bilmirik)?

***

Məlum olan budur ki, cisim olmayan Tanrını optik gözlə görmək mümkün olmadığı üçün, əvəzində insana bəsirət gözü verilmişdir və ondan “istifadə qaydaları” da yalnız kamilləşmədən, daim öz nəfsi üzərində gərgin zəhmət çəkməkdən keçir.

Ancaq Tanrını “görməyin” də müxtəlif növləri var. Bu baxımdan Mevlana Cəlaləddin Ruminin “Məsnəvi”sindəki “Musa və çoban” hekayəsi maraqlı məlumat verir:

“Musa bir gün çöllə gedirdi. Gördü bir çoban üzünü göyə tutub öz-özünə danışır. Musa yaxınlaşıb qulaq verdi. Çoban Tanrıya müraciətlə bu sözləri deyirdi:

– Ey Uca Tanrım! Nə olar bir gün mənə qonaq gələsən. Çarıqlarını yamayım, patavalarını yuyum, başını bitləyim. Ocaq qalayıb, su qoyub səni çimizdirim.

Bu sözləri eşidən Musa qəzəblə çobanın üstünə qışqırır:

– Sən nə danışırsan? Məgər Tanrıya bu cür təkliflər etmək olar? Məgər Tanrı adi insanların tayıdır?

Musanın danlağından pərt olmuş çoban peşman-peşman oradan uzaqlaşır. Musa növbəti dəfə Tur dağında Tanrı ilə danışanda Tanrı onu məzəmmət edib deyir:

– Ya Musa, sənin görəvin bəndələrimi mənə yaxınlaşdırmaqdır, yoxsa uzaqlaşdırmaq? O çoban məni bildiyi kimi görür və sevirdi. Sən niyə onu pərt elədin?

Səhvini başa düşən Musa peyğəmbər gedib çobanı taparaq ondan üzr istəyir.”

Bu hekayə göstərir ki, Tanrı eşqi və onun simasında insana olan məhəbbət nəsə universallaşmış, unikallaşmış bir duyğu deyildir və dünyada nə qədər insan varsa, onların hər birinin gördüyü və sevdiyi Tanrı da o qədər müxtəlif ipostaslara malikdir.

İndi isə baxaq görək, Tanrını Nəsimi necə “görür”? Əsərlərindəki hər bir fikri, hər bir ideyanı, fəlsəfi-məntiqi nəticəni Qurani-Kərimin müqəddəs ayələri ilə sübuta yetirən və möhkəmləndirən Nəsimi, təbii ki, Tanrını “görmək” üçün də söykəndiyi qəti və möhkəm dəlillərdən – Quran ayə və ifadələrindən yararlanır. Nəsiminin böyük İnsan sevgisindəndir ki, onun “gördüyü” Tanrı Musa çobanının Tanrısına çox bənzər, sevə-sevə yaratdığı İnsana məhrəm və İnsan sevgisini səmimiyyətlə qəbul edən bir məbuddur. Buna görədir ki, onun üz cizgiləri Quran ayələrindən qaynaqlanaraq bütün gözəllikləri özündə cəmləyə bilmişdir:

Ey üzün **“nəsrün-minəllah”**, ey saçın **“fəthün-qərib”**,
Ey bəşər surətli rəhman, vey mələksima həbib!

Zülfü rüxsarındır **“ərrəhman-ələl-ərs-istiva”**,
Kəbəninin mehrabı qaşın, fitnəli eynin xətib.

Əlbəttə, bu, ilahiyyatçıların işidir ki, konkret Quran ayələrinin və ayrı-ayrı ifadələrin məhz hansı surədən və neçənci ayədən götürüldüyünü dəqiq müəyyən etsinlər. Bizimsə məqsədimiz, yuxarıda dediyimiz kimi, faktın özünü konstataasiya etməklə irəli sürdüyümüz tezisə isbatına nail olmaqdır.

***

Homer, Konfutsi, Nizami, Nəsimi, Rable, Şekspir... kimi humanistlərin yaradıcılığı neçə yüzillər sonra bizim dövrümüzdə öz əhəmiyyətini və aktuallığını niyə saxlayır? Halbuki, elə son 50 il ərzində neçə inqilablar baş verib, informasiya-kommunikasiya texnologiyaları başgicəlləndirici bir sürətlə inkişaf edərək, orta əsrlərin təxəyyüldəki möcüzələrini çoxdan kölgədə qoyub və hələ bizi qarşıda təsəvvürü belə aqlasığmaz olan kvant texnologiyaları gözləyir!

Orta əsrlərin ən böyük ixtiraçıları Leonardo da Vinçi (1452-1519) və Qalileo Qaliley (1564-1642) bircə anlıq bizim günlərə düşsəydilər, yəqin ki, heyrətdən gözləri kəllələrinə çıxar, *“Oh Mio Dio!”* (Aman Tanrım!) deyər içlərini çəkərdilər!

Bəşər nəslinin öz tarixi boyu yetirdiyi ən böyük dahilərdən biri olan Leonardo da Vinçidən 100 yaş böyük olan Azərbaycan şairi və mütəfəkkiri İmadəddin Nəsimi də Tanrı möcüzəsi qarşısında heyrət nidasını ucaltmaqdan çəkinmirdi və onun bütün yaradıcılığı məhz bu nidanın dönə-dönə ucaldılmasından ibarətdir.

Tanrının ən böyük möcüzəsi isə, heç şübhəsiz ki, onu və onun yaradıcılığını güzgü kimi əks etdirməyə qadir olan və yaradıcılıq qabiliyyətindən bir zərrə də olsa, əta etdiyi insanı yaratmasıdır. Necə ki, sinqulyar nöqtədən nəhəng qalaktikaları içinə alan ucsuz-bucaqsız Kainat yarandı, eləcə də Tanrının insana əta etdiyi “sinqulyar” yaradıcılıq nöqtəsindən də möhtəşəm bir Fikir Kainatı yarandı və bəşər ədəbi-fəlsəfi fikri bu gün də Genişlənən Kainat örnəyində böyüməkdə, zənginləşməkdədir. Nə böyük xoşbəxtlikdir ki, bu Tanrı payından Azərbaycan xalqının da qismətinə böyük bir hissə düşüb. Və kərəm sahibi, səxavət mədəni olan belə bir Tanrını necə sevməyəsən və necə dönə-dönə öyməyəsən?!

Bu məqamda bir maraqlı məsələ də ortaya çıxır: Tanrını görmədən öymək. Ancaq əgər nəzərə alsaq ki, bəzi dünyəvi dinlərdə Tanrının insanı özünə bənzər yaratdığı deyilir, onda insanı bu dünyada Tanrıya məxsus bəzi sifətlərin daçıyıcısı olduğunu da təsdiq edə bilərik. Bu fikirdən çıxış etsək, deyə bilərik ki, söz-sənət adamları yan-yörələrində gördükləri cismən və mənən gözəl insanları tərənnüm və vəsf edərkən elə müəyyən mənada Tanrının özünü vəsf etmiş olurlar. Məsələn, bu qəzəldə Nəsimi kimi vəsf edir? Zahirən gözəl insanı, ürəyində isə bu insanı yaratmış qüdrəti – Tanrı qüdrətini vəsf etmiş olur:

Xoşa ol kimsə kim, vardır həbibinə sən kimi məhrü,
Şəkərgöftarü gülrüxsarü mişkinxalü ənbərü.

Cahana gəlməyə hərgiz özüntək bir dəxi dilbər,
Səidəxtər, səmənmenzər, pəripeykər, firiştaxu.

Növbəti beytdə birbaşa Yaradanın özünə tərif deyilir:

Zəhi sane ki, sünündən yaratmış kəndi lütfündən,
Beli incə, ləbi qönçə, xəti rəna, rüxü niku.

Şair subyektiv tərifini ilə kifayətlənməyərək, başqa sərrafları da prosesə cəlb edir:

Gəl, ey sərrafı-qıymətgir, nəzər qıl, mədəni-cövhər,
Zümürüdxəttü siminbər, ləbi ləlü dişi incu.

Qaşla kipriğin, zülfün, yüzündə bənlərin daxi
Biri əyyar, biri tərrar, biri məkkar, biri cadu.

Səni sevənlərin halı bu dörd şeydən deyil xali:
Gəhi qovğa, gəhi sevda, gəhi divan, gəhi yarğu.

Qəzəlin son beytində Nəsimi bilmirsən, özünü “qul” adlandırarkən insanı nəzərdə tutur, ya Tanrını? Axı türk dilindəki “qul” da elə

Əgərçi qulların çoxdur, Nəsimi hamıdan kəmtər,
Bəsa türkü bəsa zəngi, bəsa qıbçaq, bəsa hindu.

Əlbəttə, dahi şairimizin həyat və yaradıcılığı haqqında bir-iki təəssübkeş və qərəzli ərəb müəllifinin dəqiqliyi ciddi şübhə doğuran tendensiyalı məlumatlarından başqa bir tutarlı faktın əlimizdə olmadığı indiki dövrdə şəhid şairimiz Nəsiminin həyatının və yaradıcılığının mərhələlərini, başqa sözlə, yaradıcılıq yolunu izləmək çətindən də çətin olan bir işdir.

Ancaq biz yenə də hələlik əlimizdə olan, bizə gəlib çatmış əsərlərindən istifadə etməklə şairimizin yaradıcılıq yolunu izləməyə, daha doğrusu, bu yola bir nəzər salmağa çalışırıq.

Yeri gəlmişkən, onu da qeyd edək ki, ancaq qədimliyinə görə hər hansı bir saralmış kağız parçasına Quran ayəsi kimi yanaşmaq (nəuzübillah!), onu bir kəşf kimi təqdim edərək, sübuta ehtiyacı olmayan bir aksiom kimi qələmə vermək – bir çox hallarda tairiximizə, ədəbiyyatımıza, mədəniyyətimizə bilərəkdən və ya bilməyərəkədən “ayı xidməti” göstərməkdən başqa bir səmərə vermir. Unutmayaq ki, indiki IT dövründə saysız-hesabsız saytlarda ağızlarına gələni yazanlar aşıb-daşdığı kimi, qədim və orta əsrlərdə də sifarişçinin maraqlarına cavab verən bu cür “sensasiyalı məlumatları” gələcək nəsillərə ötürmək arzusunda olanlar az olmamışdır. Məhz buna görə qədim romalılar

deyirdilər ki: “*Epistola non erubescit*” – yəni qırmızı yalan deyərkən qızaran insandan fərqli olaraq “kağız qızarmır”, onun üzərində istənilən yalan-palanı yazmaq olar.

Elə buna görə də kağız yalana, şərə deyil, doğruya, xeyirə xidmət etməlidir; zira yalanda və şərdə heçlik, ölüm, doğrudan və xeyirdə isə varlıq və həyat vardır. Dahi şairimiz və mütəfəkkirimiz Nizami Gəncəvi səkkiz yüz il bundan öncə nahaq yerə demirdi ki:

Doğrunu yazmağa var ikən imkan,
Neyçün gəlməlidir ortaya yalan?
Qiymətdən salmışdır sözü yalanlar,
Doğrunu söyləmək daha xoş olar!

Elə böyük Nəsimi də öz dahi sələfinin ardınca:

Dil bazarçısı yalandır, varmazam bazarına,
Əgri dildən nəsnə gəlməz, durmuşam inkarına!

deyirdi.

Budur, həmin sözlərin deyilməsindən, yalan sözlərdən bezmiş humanist şairin çəkdiyi poetik nə'rələrdən 600 il keçir. Görək, bu 600-800 illik bəşər tarixində həmin nəsihətlərə, daha doğrusu, mənəvi deqradasiyaya, bəşəri fəlakətə aparan yoldan sapınmaq çağırışlarına, qaranlıq otaqda olmayan qara pişiyi əlhavasına axtarmaq kimi boş və mənasız cəhdlərə son qoymaq harayına nə dərəcədə əməl etmişik?! Etməmişiksə, bəs nə səbəbə etməmişik?

Bəlkə buna görə Azərbaycan xalqının böyük oğlu, müasir texnologiyaların ilhamvericilərindən biri olan Ələsgər Lütfizadə təkidlə deyirdi ki, ədəbiyyat (bədi ədəbiyyat nəzərdə tutulur – *T.K.*) bəşər tarixi boyunca heç bir ciddi problemi həll etməyib və edə də bilməz. Kim bilir, bəlkə də bu fikir doğrudur, ancaq belə bir fikirdə də doğruluq payı az olmasın gərək ki, əgər ədəbiyyat və onun təbliğ etdiyi humanist ideyalar olmasaydı, bəlkə də bəşəriyyət vəhşi instinktlərin əlində daha çox əsir olardı, şərin xeyir üzərində mütləq qələbəsi onların əbədi mübarizəsini başa vurardı, ucsuz-bucaqsız Kainatda unikal olan gözəl Yer planetimiz xeyir adalarından məhrum olan şər səltənətinə çevrilərdi...

Dahi Azərbaycan şairi və mütəfəkkiri, Azərbaycan ədəbiyyatında dram janrının böyük ustası Hüseyn Cavidin (1882-1941) “Topal Teymur” dramında əsas qəhrəmanlardan biri olan Orxanın əsgər köməkçisinin belə bir replikası var: “Nəmə lazım? Bən qarışmam!”

Doğrudan da, bütün şüurlu ömrünü doğma vətəni Azərbaycandan uzaq-

larda keçirməsinə, olmazın məhrumiyyətlərə mərdliklə sinə gərməsinə və son nəticədə vaxtsiz zorakı ölümə belə hazır olmasına baxmayaraq, öz humanist ideyalarının təbliğatından bir an belə əl çəkməyi ağılına da gətirməyən Nəsiminin bütün bu əziyyətlərə dözmək nəyinə lazım idi? Bəlkə o bunlara axirət həyatının, o dünyadakı cənnətdə görəcəyi zövqü səfanın xətrinə dözdüdü? Bəs onda niyə cani-dildən aşıq olduğu kamil insana üzünü tutaraq o dünyada vəd edilən cənnətin bütün atributlarını onun üzündə görürdü?

Ey üzün gülzari-cənnət, saçların reyhanıdır!
Ey dodağın abi-heyvan, can anın heyranıdır!

Möminin qəlbindədir əhli-yəqinin rövzəsi,
Arifi-əsrari-Həq şol rövzənin Rizvanıdır!

Nəsimi demirdi ki, “cənnət – mövhumi bir anlayışdır, bir rəmzdür və insan təxəyyülünün bir məhsulu olan cənnəti əslində bu dünyada insanın üzündə görmək olar!”

Nəsimi bunu demirdi və deyə də bilməzdi. Çünki Nəsimi, bir-iki təəssüb-keş fanatikin iddia etdiyi kimi (və bir sıra müasir kampaniyaçı “nəsimişünasların” mötəbərliyini araşdırmadan yeri gəlmiş-gəlmədi istinad etdiyi), zındıq deyildi, dinsiz deyildi; əksinə, islam dininin bütün ədəb-ərkanına sahib olmuş bir din alimi idi, müqəddəs kitabımız Quranı əzbər bilən və əsərlərində kəlməbaşı bu ilahi əsərdən ayə və ifadələrə istinad edən bir “hafizi-Quran” idi!

Nəsimi sağlam düşüncəli, insan (bəlkə də psixi problemi olan insan) təxəyyülünün məhsulu olan xurafata gözüyumulu inanmayan əqidəli bir müsəlman idi. Hər bir müsəlmanın ən önəmli borcu isə, cəhalətdə olan din qardaşını cəhalətin kəşif zülmətindən xilas etmək, doğru yola, işığa çıxarmaq, hidayətə dəvət etməkdir.

Nəsimi məhz bunu edirdi. Nəsimi bundan artıq nə edirdi ki? Nəsimi islama müğayir, dinə müğayir nə edirdi ki? Və əsərlərində bu qədər yüksək humanist idealları təbliğ edən bir mütəfəkkir şair islama müğayir, dinə müğayir nə edə bilirdi ki?!

Ancaq əlbəttə, məsələ heç də Nəsiminin öz dövründə nə isə o zamankı ortodoks baxışlarla uyğun gəlməyən bir cinayət törədib-törətməməsində, buna görə layiqli cəza alıb-almamasında, günahsız yerə qətl edilməsində deyil. Bunlar tarixçiləri maraqlandıra biləcək işlərdir. Elə antik dünyanın ən böyük zəka sahibi Aristotel (E.Ə. 384-322) özünün məşhur “Poetika” əsərində tarixlə ədəbiyyatın başlıca fərqlərini müəyyənləşdirərkən məhz bunu nəzərdə tuturdu. Yəni tarix olub keçən hadisələrdən, ədəbiyyat isə ola biləcək hadisələrdən bəhs edir. Tarix insanlara gələcək üçün ibrət verirsə, ədəbiyyat gələcəyin örnəyini

təklif edir. Bu örnək sonrakı nəsillər tərəfindən qəbul edilə də bilər, edilməyə də bilər. Əsas məsələ - təklif verənin nə qədər böyük nüfuz sahibi, avtoritet olmasından, eləcə də verilən təklifin məntiqi və ağılabatan olmasından asılıdır.

Bu baxımdan yanaşdıqda, klassik ədəbi irs haqqındakı müasir tədqiqatda alimlərin qarşısında tamamilə başqa vəzifələr durmalıdır. Bu vəzifələr, artıq dediyimiz kimi, klassik sənətkarın öz yaradıcılığı ilə bizə və gələcək nəsillərə hansı ideya-estetik xidməti göstərməsində və ya göstərməməsindədir. Yəni hər hansı əlyazmasını təkcə qədim olduğu üçün deyil, nə dərəcədə müasir olduğu üçün qiymətləndirmək lazımdır. Doğrudur, çox zaman bu işdə tarix bizim yardımçımız olur; yəni Azərbaycanın böyük satirik şairi Mirzə Ələkbər Sabirin (1862-1911) sözləri ilə desək:

Çalxalandıqca, dolandıqca zaman nehrə kimi,
Yağı yağ üstə çıxır, ayrıanı ayrınlıq olur.

Ancaq hər şeyi də zamanın ixtiyarına buraxmaq və həqiqi dəyər daşıyıcısı olan əsərə nə vaxt layiqli qiymət veriləcəyini gözləmək də düzgün olmazdı. Nəsimi irsinin taleyi bunu bir daha sübut etməkdədir ki, bəzən subyektiv amillərin həddən artıq güclü olması ucbatından tarixin özü də həqiqi dəyər daşıyıcısı olan əsərlərə vaxtında qiymət vermək vəzifəsinin öhdəsindən layiqincə gələ bilmir.

Belə olduğu təqdirdə həmin vəzifəni obyektiv humanitar elm öz üzərinə götürməli olur. Obyektivlik isə “qızıl orta” prinsipinə əməl etməklə reallaşdırıla bilər. Belə ki, elmi nəsimişünaslığın formalaşdığı Sovet dönəmində ideoloji basqı altında Nəsimi irsini ancaq ateizm bucağından araşdırmaq və qiymətləndirmək meylləri güclü idisə, müasir dövrdə bu sahədə aparılan tədqiqatlarda (eləcə də istənilən klassikin əsərlərinin qiymətləndirilməsində) ifratdan təfritə sıçramaq qətiyyənlə fayda gətirməz fikri ilə razılaşmamaq olmur.

Nə yazıq ki, bir növ elmi “dəb” halını almış *irfanomaniya* (termin bizimdir – T.K.) humanitar elmimizə darasmış “xərçəng hüceyrələri” kimi klassik ədəbiyyatımızın tədqiqində öz metastazlarını verməkdədir. Bu yöndə hələ bir neçə il öncə həyəcan təbili çalmağımıza baxmayaraq, hələ də bu “möhlik azarın” orada-burada residivlər verdiyini təəssüf duyğusu ilə görə bilirik.

Bu babətdən ikili standartları idarəetmə obrazına çevirmiş Qərb ictimai-siyasi qüvvələrinin Şərqə bağlı olan bütün humanitar dəyərləri irfan və mistikanın adına yazmaq və bu yolla da bəşəriyyətin mədəni inkişafında Şərqin rolunu heçə endirmək cəhdləri məhz bizə “ayı xidməti” göstərən bu cür irfanomanların əli ilə humanitar elmdə özünün “beşinci kolonunu” yaratmış olur. Başqa sözlə desək, mədəniyyətlərin barışmazlığını elan edən Qərb

ideologiyası iddia edir ki, Şərqi ən “böyük ixtirası” irfandan və mistikadan başqa bir şey deyil və bu sahədə “axtarışlar” məhz Şərqdə davam etdirilməlidir. İnformasiya texnologiyaları, texnoloji inqilablar və başqa dünyəvi ixtiralar isə ancaq Qərb insanları tərəfindən inkişaf etdirilə bilər.

Lap sadə desək, Qərb üzünü Şərqa tutaraq sanki deyir:

“Qardaşım, sən əbədi və dəyişməz olan o dünya ilə məşğul ol! Dəyişən və ötəri olan bu dünyanın işlərini isə mənə burax! Bunu etiraf etmək mənim üçün nə qədər ağır olsa da, əslində mən sənə Ulu Tanrı tərəfindən bəxş edilmiş bu ilahi qismətə görə ürəkdən qibtə edirəm. Çünki bütün dünya brendlərini bir yerə yığsan, sənə babalarının kəşf etdiyi “irfan” brendinə zərrə qədər də tay ola bilməz!”

Beləcə, başımızın altına yasdıq qoyub, Usta Zeynal kimi bizi dünya işlərindən soyutmağa çalışırlar. Halbuki, müasir istehlak cəmiyyətinin doğurduğu sosial-mənəvi fəsadların öhdəsindən gəlmək üçün Şərq klassikləri, o sıradan dahi Azərbaycan şairləri Nizami, Nəsimi, Füzuli kimi mütəfəkkirlərin əsərlərində insan ruhunun şər qüvvələrə xilasını üçün nə qədər desən, müdrik fikirlər tapmaq mümkündür. Bizim müqəddəs borcumuz da məhz həmin fikirlərin təbliği və açıqlanması ilə təkcə öz böyüklüyümüzün dünyada tanınması deyil, həm də insan kamilliyi yolunda göstərilən yönə necə düşməyin qaydasını da bəşəriyyətə göstərmək və inandırmaqdır.

Bu yöndəki təbliğat kampaniyasına isə Azərbaycanın (eləcə də İslam Şərfinin!) bütün klassik ədəbi irsini irfana və mistikaya bağlayan yerli “tədqiqatçılarımız” bilərəkdən və ya bilməyərəkdən rəvac vermiş olurlar. Hələ bütün bunlar azmış kimi, bir “neosufizm” termini də icad edərək, müasir ədəbiyyatımızı da buna müncər etmək cəhdləri etiraz və təəssüf doğurmaya bilmir.

Məgər Nəsimi yaradıcılığının əsas qayəsi və məqsədi yalnız ərəb əlifbasındakı hərflərin rəmzi-simvolik anlamını “avam kütləyə” anlatmaq idi?

Məgər Nəsimi o qədər sadələvh idimi ki, ərəb əlifbasındakı hərflərin insan üzündə əks olunmasını ətrafındakılara anlatmağı öz humanist ideyalarının başlıca məqsədi sayırdı?

Nə yazıq ki, aradan 600 il keçməsinə, bəşəriyyətin bu qədər inkişaf etməsinə baxmayaraq, biz hələ də mənəvi-əxlaqi, estetik-intellektual cəhətdən Nəsimi səviyyəsinə çatmamışıq... Nəsimi səviyyəsinə çatmadığımız bir yana, çox vaxt Nəsimini öz səviyyəməizə endirməyə çalışır və buna “müvəffəq” olanda böyük bir iş görmüş kimi sevinc hissimizi də qürurla sağa-sola paylamağı vacib hesab edirik...

Çox vaxt deyirlər ki, Nəsimi öz ideyalarını təbliğ etmək üçün auditoriya kimi kütlələri ünvan seçirdi. Elə isə Nəsimi nə üçün kamil insan uğrunda çalışıb-çabalayırdı? Məgər Nəsimi bilmirdimi ki, əsrlər boyu insanların beynində yığılmış cəhaləti bir neçə şeirlə islah etmək mümkün olmaz?

Nəsimi bütün bunları səndən-məndən yaxşı bilirdi və elə buna görə də Nəsimini “kütlənin şairi” elan etmək ən azından Sovet ideologiyasına xidmət kimi səslənə bilər. Belə bir rəvayət var:

Bir ev yanırdı. Bir göyərçin dimdiyində bir damcı su gətirib yanan evin üstünə səpdi. Bir qarğa da dimdiyində bir quru çöp gətirib yanğına atdı. Onlardan soruşdular: məgər bilmirsiniz ki, bir damcı su ilə alovu söndürmək, bir quru çöp ilə şiddətləndirmək olmaz? Dedilər: bilirik, ancaq bununla öz xislətimizi göstəririk...

Nəsimi də öz böyük xələfi, Azərbaycanın böyük satirik şairi Mirzə Ələkbər Sabir (1862-1911) kimi qanmaya, odun-alovun içinə düşdüyü halda yanmaya bilmirdi! Zülmə dinməz-söyləməz boyun əyməyə çağıran mürtəce ruhlu qiyabi opponenti ilə Sabirin lirik qəhrəmanının apardığı dialoq belədir:

Görmə! – Baş üstə, yumaram gözlərim!
 Dinmə! – Mütiyəm, kəsərəm sözlərim!
 Bir söz eşitmə! – Qulağım bağlaram!
 Gülmə! – Pəki, şamü səhər ağlaram!
 Qanma! – Bacarmam, məni məzur tut,
 Böyləcə təklifi-məhalı unut!
 Qabili-imkanımı olur qanmamaq?
 Məcməri-nar içrə düşüb yanmamaq?
 Eylə xəmuş atəşi-suzanını!
 Qıl məni asudə, həm öz canını!

Yanar odunu (zülm odunu) sakitləşdir və bununla da həm məni, həm də özünü rahat et! Yoxsa, odun-alovun içində çıtır-çıtır yanan birinə: “Bu odu görmə, səsinə eşitmə, bu barədə danışma və həm də yandığını qanma!” – demək baş tutan bir iş deyil.

Həm də Tanrının böyük səxavətlə insana bəxş etdiyi görmək, eşitmək, danışmaq, gülmək, qanmaq kimi insani keyfiyyətləri onun əlindən almaq – insanı diri-diri öldürmək deməkdir. Halbuki məhz bu keyfiyyətlərin nəticəsində insan həyatda qoyduğu silinməz izlə cismani ölümdən sonra da diri sayılır. Böyük Türk şairi və mütəfəkkiri Mevlana Cəlaləddin Rumi dünyaya gəlib getmiş və bu dünyada yaşayan insanları məhz bu cəhətlərinə görə ölümlərə və dirilərə bölürdü:

Mordeənd vəli zende
 Zendeənd vəli morde.
 (Ölmüşlər, ancaq diridirlər,
 Diridirlər, ancaq ölüblər.)

Ancaq Mevlanadan da 100 il qabaq dahi Azərbaycan şairi və mütəfəkkiri Nizami Gəncəvi (1141-1209) yaradıcı bir insanın, özündən sonra ölməz əsərlər qoyub getmiş söz sənətkarının ölməzliyini bu cür tərif edirdi:

Şeiri oxunanda bu Nizaminin,
 Özü də sözlərdən boylanar yəqin.
 Gizlənib özünü verməzmi nişan
 Hər beyti sənə min hikmət danışan?
 Yüz il sonra sorsan: bəs o hardadır?
 Hər beyti səslənər: burda, burdadır!

Demək, hər söz öz sahibini dirildə bilməz: yalnız hikmətli söz, gələcək nəsillərə, sənətkarın cismani ölümündən sonra diri olanlara gərək olan, onlara fayda gətirən sözlər öz sahibinə rəhmət oxuda, onu “dirildə” bilər. Axı sözlər də insanlar kimi “ölü” və “diri” olurlar. Bu isə birbaşa söz sahibindən asılıdır. Yəni ölü doğulmuş körpələr olduğu kimi, ölü doğulmuş sözlər də var və onları dünyaya gətirənlər – istedadsız yazarlar gec-tez unudulacaq, yaddan çıxacaq, insanların yaddaşında bir iz qoymayacaqlar. Elə bunu nəzərdə tutan dahi Azərbaycan şairi və mütəfəkkiri Məhəmməd Füzuli (1494-1556) deyirdi:

Ver sözə ehya ki, tutduqca səni xabi-əcəl,
 Edə hər saət səni ol uyqudan bidar söz!

Yəni sən sözü diriltən, ona əbədiyyət bəxş etsən, o da səni zaman-zaman əcəl yuxusundan oyadacaq və beləliklə də sən öz sözlənlə birgə ölümsüzlük qazanacaqsan!

Demək, əsas məqsəd – bu ölümsüzlüyün səbəbini üzə çıxarmaq və bununla da onu daha əlçatan etməklə daha çox insanların arasında yayaraq onlara fayda gətirməkdir. Əksinə, hər hansı sənətkarın həyatındakı sensasion hadisələri min bir əziyyətlə üzə çıxarıb, “ilan-qurbağa” xətləri zərrəbinlə oxumaq, qəliz-qəliz ifadələrlə dolu qədim dillərdən tərcümə etmək sayəsində biz nəyə nail oluruq? Sadəcə, əsas məqsəddən yayınırıq.

Deyirlər, keçən əsrin əvvəllərində bir avropalı Bakıya gəlir və qarpız almaq üçün bazara gedir. Avam bir avropalı qarpızı nə tanıyacaqdı ki?! Qarpız satan bir məşədiyə yaxınlaşıb sınıq-salxaq azərbaycanca xahiş edir ki, ona bir qarpız seçsin. (Onu da deyim ki, o vaxtın qarpızları indiki nitroqarpızlar kimi hamısı standart yetişmiş olmurdu). Məşədi əlini atıb bir qarpız götürür. Avropalı dünyasında inanmaz ki, məşədi onu aldatmayacaq! Ona görə də xahiş edir ki, qarpızı kəssin. Qarpız kəsilir, qan kimi qırmızı, bal kimi şipşirin çıxır.

Avropalı təəccüblənir: çirtma-qapaz vurmada, qulağına tutub sıxmadan

məşədinin gözucu baxmaqla bu cür qarpız seçməsi ona təsadüf görünür. Çıxarıb qarpızın pulunu verir, deyir, birini də seç. Məşədi eləmə tənbellik, əl atıb bir qarpız da götürür. Deyir, kəs. Kəsir, yenə qan kimi, bal kimi.

Avropalı bunun da pulunu verib deyir: məşədi, indi də bir kal qarpız seç. Məşədi heç nə deməyib yenə əlini atır bir qarpız götürür: ağappaq, pambıq kimi, aran suyunun dadını verir... Avropalı bu qarpızın da pulunu verib təəssüflə deyir: məşədi, yaxşı başın var, heyif ki, qarpıza sərf eləmişən!

Bu misalı niyə çəkdim?

Nə yazıq ki, biz də çox zaman gözəl başımızı, qiymətli illərimizi insanlara fayda gətirəcək elmlərdən daha çox sxolastikaya, lazımsız detalların dəqiqləşdirilməsinə, böyük bir sənətkarın həyatında it ilində baş vermiş xırda bir konfliktin səbəblərinin təfərrüatı ilə, bitdə-bitdə araşdırılmasına sərf edir və bununla da öyünürük...

Halbuki, Tanrını görməyin, görə bilməyin yolunu klassiklərimizdən, onların sırasında vüqarla dayanan İmadəddin Nəsimidən öyrənsək və bununla da Tanrının yaratdıqlarına hörmət və məhəbbət bəsləsək, həm bilavasitə yan-yörəmədə, həm monitor arxasında vaxtımızın çoxunu keçirdiyimiz *online* sosial şəbəkələrdə, həm də içimizdə bir rahatlıq, huzur yaratmış olarıq. Ən azından, içimizdəki şeytanın təhriki ilə cəmiyyətə qarşı yaranmış kin-küdurətimizi bullinq, troll “yaradıcılığına” deyil, daha səmimi və mehriban, hər kəs üçün rahat bir ictimai aura, məmnun bir həyat yaratmağa sərf edərik. Unutmayaq ki, cəmiyyət bizim davranış və məramımızın güzgüsüdür; ona qarşı xoş məramla xoş davransaq, bunun barını-bəhərini özümüz dadacağıq. Əks halda isə yalnız özümüzdən küsməliyik.

Nəsiminin şeirləri də ilk növbədə oxucuda və dinləyicidə xoşgörü aurası yaratmaqla insanı insana yaxınlaşdırır. “Mərhəba” rədifli kiçik bir qəzəlinə baxaq. Azərbaycanda “salam” dediyimizə qardaş Türkiyədə “mərhəba” deyirlər. Bunların hər ikisi mənşəcə ərəb sözüdür, ancaq dilimizdə o qədər dərin kök salıb ki, sanki ilk yaranışdan elə bizim olub. Nəsimi qarşısındakı insana – fərqi yoxdur, sevgili olsun, dost olsun, yaxud adi tanış olsun – öz sevgi və səmimiyyətini bu sözdən bir karkas, möhkəm özül kimi istifadə etməklə sadə və səmimi obrazların üzərində qurur:

Mərhəba, xoş gəldin, ey ruhi-rəvanım, mərhəba!
Ey şəkərləb, yarı-şirin, laməkanım, mərhəba!

Könlümə heç səndən özgə nəsnə layiq görmədim,
Surətim, əqlim, üqulim, cismü canım, mərhəba!

Gəldi yarım, naz ilə sordu: Nəsimi, necəsən?
Mərhəba, xoş gəldin, ey xırdadəhanım, mərhəba!

Biz yaxınlarımıza hər gün bu cür xoş sözlər deməklə həm onları, həm də özümüzü məmnun və xoşbəxt etdiyimizi görəsən düşünürük mü? Heç olmasa, Nəsiminin şeirlərini oxuyarkən! Öz həmcinsimizi sözümlə, işimizlə şad edərkən bununla Tanrının da sevgisini qazandığımızı bilirikmi?!

Deyirlər, bir padşah ova çıxmışdı. Gördü bir uşaq ulağın üstündə yol gedir. Hərdən əyilib heyvanın qulağına nəsə deyir. Maraqlanıb uşağı yanına çağırırdı. Soruşdu: bala, sən bu heyvanın boynunu qucaqlayıb qulağına nə deyirdin? Uşaq cavab verdi: padşah sağ olsun, deyirdim ki: “Yeri, ceyranim! Yeri, maralım!”

Padşah gülüb dedi: axı o, heyvandır, söz başa düşmür. Uşaq dedi: bilirəm, o, başa düşmür, ancaq mən öz dilimi xoş sözlərə öyrədirəm. Belə bir cavab padşahın xoşuna gəldi, əmr etdi, yanındakılar uşağa bir qızıl pul verdilər.

Bir qoca kişi bunu uzaqdan görürdü. Padşah aralanandan sonra uşağın yanına gəlib əhvalatı öyrəndi. Növbəti dəfə padşah ova çıxanda yaxın bir yerdə ulağa minib əyilib qulağına nəsə pıçıldadı. Padşah kişini yanına çağırıdırib heyvana nə dediyini soruşdu. Kişi dedi ki: bilirəm, heyvan başa düşmür, dilimi xoş sözə öyrədirəm. Padşah qəzəblənib dedi: çox gec öyrədirsən!

Əmr etdi, kişiye qırx şallaq vursunlar...

Azərbaycanın ustad aşığı, zəngin aşıq poeziyamızın sayseçmə korifeylərindən biri olan Aşıq Ələsgər (1821-1926) ustadnamələrindən birində deyirdi:

“Can” deməklə candan can əskik olmaz,
Məhəbbət artırır, mehriban eylər.
“Çor” deməyin nəfi nədir dünyada,
Abad köülləri pərişan eylər!

Dahi Azərbaycan şairi və dramaturqu Hüseyn Cavid (1882-1941) də publisistik yazılarının birində gənc nəslin tərbiyəsində sözün müstəsna roluna yüksək qiymət verirdi. Özəlliklə, bu söz anaların dilindən çıxırsa. “Həsbi-hal” adlı məqaləsində məktəbəqədərki ev tərbiyəsindən narazılığını bildirən böyük pedaqoq Hüseyn Cavid yazır: “Bir ana oğluna: “Yavrum, quzum! Get qardaşını çağır gəlsin yeməyini yesin!” – deyəcəyi yerdə: “Partdamış! Gəbərmiş! Get o qan qusmuş çönənbəri çağır da, gəlsin zəhrimarını zoqqumlansın!” – diyor.

Şimdi böylə vəhşi, cahilanə bir həyatdan, ölçü-biçisi olmayan bir mühitdən, pozuq, uyqunsuz bir tərbiyədən nə fayda hasil ola bilər? Təbii, heç...”

Sözün insan psixikasına bu cür maqik təsiri Azərbaycanın başqa böyük söz sənətkarlarının əsərlərində də kifayət qədər geniş şəkildə öz əksini tapmışdır. Azərbaycan tarixində həm hökmdar, həm də şair kimi silinməz izlər qoymuş Şah İsmayıl Xətayi (1417-1526) xalq şeiri üslubunda qələmə aldığı bayatılarının birində deyirdi:

Söz var ki, kəsdirər başı,
Söz var ki, kəsər savaşı.
Söz var ki, ağulu aşı
Bal ilən edər yağ bir söz!

Bəs sözün belə bir qüdrəti, bəşəriyyətin mənəvi-əxlaqi tərbiyəsində yenilməz potensial gücü varsa, nə üçün bu kəsərli silahdan bütün zağlılığı ilə yararlanmırıq? Nə üçün bu iti qılıncın suvarılmış ağzı ilə qüsurlarımızı deyil, küt tərəfi ilə üstünlüklərimizi kəsib atırıq? “Yoxmu bir sahib-hidayət, yoxmu bir əhli-rəşad?” (Mirzə Ələkbər Sabir)

Bəzən öyüd-nəsihət verməkdən yorulanda təsəllini genetikada görünlər də olurdu. Dünya ədəbiyyatının ən böyük moralistlərindən biri sayılan İran şairi Şeyx Sədi Şirazinin (1219-1293) ruhdan düşdüyü zamanlarda dediyi kimi:

Pərtovə nikan nəgirəd hər ke bonyadəş bəd əst
Tərbiyət nəəhlra çon gerdekan bər qonbəd əst

(Kimin bünövrəsi pis qoyulubsa, yaxşılardan nurunu götürməz,
Əsilsizin tərbiyəsi günbəzə atılan qoz kimidir.)

***

Minillərdən bəri sinələrdən süzülüb gələn el ədəbiyyatının, el hikmətinin ən çox yayılmış humanist ifadə formalarından biri də: “Tanrıya bax!” sözüdür. Bir işdə, davranışda, sözdə ədalətdən, insafdan kənara çıxanlara deyərlər. Çünki ən böyük ədalət, mərhəmət sahibi Tanrının özüdür və bu ali keyfiyyətləri ondan öyrənmək lazımdır. Öyrənmək üçün isə baxmaq, görmək lazımdır. İbrət almaq gərəkdir.

Azərbaycanın böyük klassikləri, insan gözəlliyinin, kamalının yorulmaz tərənnümçüləri və təbliğatçıları olan dahi şair-mütəfəkkirlər məhz insanın zülmədən, şərdən, ədalətsizlikdən, pisləkdən xilasını, əbədi xoşbəxtliyini Tanrıya baxmaqda, Tanrını görməkdə, onun qoyduğu yol-ərkəndən kənara çıxmaqda görürdülər.

Əlbəttə, Tanrının yolunu da adi insanlara Tanrının seçdiyi bəndələr – peyğəmbərlər çatdırır. “Nəbi”, “rəsul” ərəb sözləridir, “peyğəmbər” fars sözüdür. Mənalı – Tanrı sözünü insanlara çatdıran deməkdir. Qədim türklərdə Tanrı ilə adi insanlar arasında medium funksiyasını yerinə yetirənlərə “yalavac” deyirdilər. Böyük Azərbaycan şairi, “İki İraqın töhfəsi” adlı səfərnəmə-poe-masında özünü “Əcəm Türkü” adlandıran Əfzələddin Xaqanidə (1126-1299) də bu sözün işlənməsini görürük. Ondan əslini-nəslini soruşan səfər yoldaşına Xaqani belə cavab verərək yazır:

Torke əcəməm vəli dəriquy
 Yəlvacşenaso tənqricuy
 (Əcəm türküyəm ancaq dəricə yazıram
 Peyğəmbərimi tanıyır, Tanrımı axtarıram)

Yəni hələ Nəsiminin doğulmasından iki yüz il əvvəl Azərbaycanda “peyğəmbər” sözü türk dilində işlənirdi və ümumiyyətlə, bu anlayış türkdilli sənətkarlar üçün doğma idi. Xaqaninin sözlərindən bu məna asanlıqla çıxır ki, peyğəmbərini tanıyan elə Tanrısını da tanıyır; çünki Tanrını adı insanlara peyğəmbərdən daha yaxşı anladacaq biri yoxdur! Elə dahi Nizami Gəncəvinin (1141-1209) özü islam peyğəmbərinin ülvi sifətlərini türk obrazı ilə müqayisə etməmişdimi?

***

Qaynaqları təsəvvürəgəlməz uzaq keçmişlərə söykənən Azərbaycan ədəbiyyatının çoxəsrlik tarixində İzzəddin Həsənoğlu və Qazi Bürhanəddinlə bir sırada anadilli şeirimizin yaradıcısı kimi fəxri mövqe tutan Seyid İmadəddin Nəsiminin (1369-1417) həyat və yaradıcılığının müxtəlif problemləri yeni dövr ədəbiyyatşünaslığımızda müəyyən dərəcədə araşdırılsa da, uzun müddətdir ki, özünə yeni yanaşma tələb edən aktual məsələlərdən biri kimi qarşıda durmaqdadır. Əgər nəzərə alsaq ki, şairimiz haqqında son fundamental araşdırmaların tarixi keçən yüzilliyin 70-ci illərinə təsadüf edir, Nəsimi yaradıcılığına yenidən qayıtmaq və müstəqil dövlətçiliyimizin aksioloji maraqlar prizmasından yenidən dəyərləndirmək zərurətinin necə kəskin şəkildə qarşıda durduğu aydın olar.

Milli mədəniyyətimizin və mədəniyyətimizin yüksəlişində müstəsna rol oynamış bir çox klassiklərimiz kimi, Seyid İmadəddin Nəsiminin həyat və yaradıcılığının öyrənilməsinin intensivləşməsinə yüksək rəsmi-dövlət səviyyəsində qayğını da məhz klassik və müasir ədəbiyyatımızın və mədəniyyətimizin böyük bilicisi və mesənəti, Ulu Öndərimiz Heydər Əliyev Azərbaycan Respublikasında dövlətin idarə sükənini möhkəm əllərinə aldıqdan sonra göstərmişdi. Heydər Əliyevin rəhbərliyi ilə Azərbaycan xalqı 1973-cü ildə, böyük ideya mücahidi, filosof-şair və mütəfəkkir, insan aşiqi İmadəddin Nəsiminin anadan olmasının 600 illiyini UNESCO xətti ilə dünya miqyasında qeyd etməklə bir daha faydalanmışdı.

Əgər klassik Azərbaycan ədəbiyyatının pərəstişkarları 1948-ci ildən etibarən nisbi Nizami Gəncəvi aqlığı keçirirdilərsə, İmadəddin Nəsimi bütün bu illər ərzində az qala əsərləri qadağan olunmuş şairə çevrilmişdi. Yalnız elmi ictimaiyyətin xəbər tutduğu bəzi məsələlər istisna edilməklə sanki Azərbaycan ədəbiyyatı tarixində belə bir şəxsiyyətin mövcudluğu yerli-dibli unudulmuşdu. Ölkəmizdə Nəsimi "Divan"ı birinci və sonuncu dəfə 1926-cı ildə, ərəb əlifbası

ilə çap olunmuşdu. Görkəmli ədəbiyyatşünas və mətnşünas, vətənpərvər ziyalı Salman Mümtazın hazırladığı həmin "Divan" dövrümüzdə artıq çoxdan biblioqrafik nadirəyə çevrilmişdi. Hətta tapılsaydı belə, əlifba problemi üzündən onu oxuya bilənlərin sayı yalnız mütəxəssislərin miqdarı ilə məhdudlaşardı. Belə bir şəraitdə İmadəddin Nəsiminin yubileyinin geniş şəkildə qeyd olunması haqqında keçmiş Azərbaycan KP MK-nın qərarı klassik ədəbiyyatımızın, Füzuliyə qədərki anadilli şeirimizin haqsız yerə unudulmuş görkəmli bir nümayəndəsinin adının və əsərlərinin yenidən milli mədəniyyət xəzinəmizə qaytarılması, dünya poeziya xəzinəsində öz layiqli yerini tutması baxımından son dərəcə əlamətdar idi.

Heydər Əliyevin, klassik ədəbiyyatımızın böyük bir nümayəndəsi və Azərbaycan ədəbi-poetik dilinin beşiyi başında duran söz sənətkarlarından biri kimi Nəsimi irsi ilə yaxından tanışlığı keçən əsrin 60-cı illərinin ikinci yarısında olmuşdu. Xalq şairi Rəsul Rza, sonra isə tanınmış neftçi Süleyman Vəzirov Suriya səfərindən qayıtdıqdan sonra bu ölkənin Hələb şəhərində, qədim qala divarlarının yanında məşhur Azərbaycan şairi İmadəddin Nəsiminin dəfn olunduğunu o zaman respublikanın dövlət təhlükəsizlik sistemində yüksək vəzifələrdə çalışan və ziyalı mühitində alovlu patriot kimi tanınan Heydər Əliyevə söyləmişdilər. 1970-ci ildə Suriya prezidenti Hafiz Əsədin dəvəti ilə bu ölkəyə gələn keçmiş Sov. İKP MK nümayəndə heyətinin başçısı Heydər Əliyev səfər proqramı xaricində Nəsiminin məzarının yerləşdiyi Hələb şəhərini ziyarət etmək arzusunu bildirmiş və ölkə rəhbərliyi tərəfindən onun bu istəyi xoş məramla qarşılanaraq yerinə yetirilmişdi, Nəsiminin faciəli qətlindən düz üç yüz əlli il sonra onun doğulduğu və boya-başa çatdığı ölkənin dövlət başçısı progressiv humanist görüşlərinə görə öz əsrini xeyli qabaqlamış böyük Azərbaycan şairinin məzarı önündə saygı duruşunda dayanmışdı. Bu faktın özü, Heydər Əliyevin hələ hakimiyyətinin ilk illərində klassik Azərbaycan ədəbiyyatının öyrənilməsinə, nəşrinə və tanıtılmasına necə böyük önəm verdiyinin bariz sübutlarından biridir.

Həmin hadisədən iyirmi il sonra Ulu Öndər böyük Azərbaycan şairi Məhəmməd Füzulinin 500 illik yubileyinə hazırlıq komissiyasının iclasında Suriya səfəri zamanı Nəsiminin məzarını necə aşkara çıxardığını xatırlayaraq demişdi: "Mən 70-ci illərdə Suriyada olarkən Nəsiminin qəbrini ziyarət etmək üçün xüsusi olaraq Hələb şəhərinə getmişdim. Mənim Hələbə səfərimin təşkili barədə Suriya prezidenti Hafiz Əsədin xüsusi göstərişi var idi. Hələb şəhərinin başçıları axşam mənə bildirdilər ki, səhər Nəsiminin qəbrini ziyarət edəcəyəm. Ertəsi gün üç-dörd saat gözləməli oldum, çünki qəbrin yerini bilmirdilər. Nəhayət, onun yerini bilən bir nəfər tapdılar. Yəqin siz də bilirsiniz, Nəsiminin məzarı ümumi qəbiristandadır. Nəsiminin törəmələri də orada dəfn olunmuş-

dur. Qəbirüstü abidə və s. yoxdur, orada bu, adət deyil. Ancaq qəbir çox yaxşı vəziyyətdə idi, ona qulluq edən adam da var idi.”

Heydər Əliyevin bu sözləri maraqlı bir cəhətə diqqəti cəkir ki, onu burada qeyd etməyə bilmərik. Məsələ burasındadır ki, istər Nəsiminin, istərsə də Füzulinin qərib məzarları, onlara yiyəlik eləyən, sahib çıxan tapılmadığı vaxtlarda müəyyən qədər başqa statusda, başqa vəziyyətdə olmuş, sonra isə məhz Heydər Əliyevin yüksək səviyyədə göstərdiyi maraq nəticəsində daha yüksək statusa keçirilmişlər. 1994-cü ildə Füzulinin anadan olmasının 500 illiyi ərəfəsində biz İraqa gedərkən Kərbəladə artıq şairin dəfn olunduğu məzar sökülərək yerində yol salınmışdı və Azərbaycan ziyalılarının da məzarı Bakıya köçürmək barədə qaldırıqları məsələ məhz bu problemlə bağlı idi. Füzulinin 500 illik yubileyini keçirən dövlət komissiyasının iclasındakı çıxışında Heydər Əliyev bu ağırlıq problemi də diqqətdən qaçırmayaraq bir mütəxəssis kimi öz münasibətini bildirmişdi: “Hələ 70-ci illərdə Füzulinin qəbrinin Bakıya köçürülmək məsələsi çox geniş müzakirə edilirdi... O zaman belə bir məlumat aldım ki, Kərbəlanın baş planına əsasən yol çəkilir və həmin yol Füzulinin qəbri olan yerdən keçdiyinə görə guya şairin cənazəsinin qalıqlarını hansısa məscidə aparmışlar. Adətən belə hallarda qəbri başqa yerə köçürürlər. Lakin həmin məlumat məni çox narahat etdi, çünki bu, Füzuliyə qarşı çox böyük hörmətsizlik olardı. Şübhəsiz ki, bu halda onun cənazəsinin qalıqlarını Bakıya gətirib ən görkəmli yerdə dəfn edərək şairin məqbərəsini yaratmağa mənəvi haqqımız olardı. Lakin bilirsiniz ki, bundan bir il sonra mən Azərbaycandan getdim və işlərin sonrakı gedişindən xəbərim olmadı. Ancaq indi öyrəndim ki, Füzulinin qəbrini başqa yerə köçürmüşlər.”

1973-cü ildə klassik Azərbaycan ədəbiyyatının nümayəndələri arasında ilk dəfə Nəsiminin anadan olmasının 600 illik yubileyi bilavasitə Heydər Əliyevin xidməti sayəsində beynəlxalq humanitar-mədəni təşkilatın – YUNESKO-nun təntənəli tədbirləri planına daxil edildi. Həmin il sentyabrın 22-də Heydər Əliyevin də iştirakı ilə Bakının mərkəzi meydanlarından birində gələcək Nəsimi abidəsinin təməli qoyuldu. Bir neçə il sonra isə yenə də onun iştirakı ilə bu maraqlı abidənin açılış mərasimi oldu. Şairin 1973-cü ilin payızında keçirilən yubiley tədbirlərində tanınmış sovet şairlərindən Nikolay Tixonov, Nikolay Qriboçov, Maksim Tank, “Kuryer YUNESKO” jurnalının baş redaktoru Səndi Koffler, keçmiş SSRİ xalqları ədəbiyyatlarının bir sıra görkəmli nümayəndələri iştirak edirdilər. Sonralar İraqda Azərbaycan mədəniyyətinin səlahiyyətli nümayəndəsinə çevrilən İraq-türkmən şairi Əbdüllətif Bəndəroğlu da ilk dəfə Nəsimi yubileyi zamanı Bakıya gəldi və bundan sonra onun şəxsində iki qardaş xalqın – İraq türkmənləri ilə Azərbaycanlıların 25 ildən çox davam edən ədəbi-mədəni əməkdaşlığının bünövrəsi qoyuldu.

Azərbaycan ədəbiyyatının digər klassikləri kimi Nəsimi yubileyinin də ədəbiyyatımıza və mədəniyyətimizə ən böyük töhfəsi yubiley münasibətilə nəşr edilən kitablar oldu. Şairin anadilli yaradıcılığını bütünlüklə ehtiva edən üç cildlik əsərlərinin elmi-tənqidi mətni mərhum Cahangir Qəhrəmanov tərəfindən hazırlandı və yubiley günlərində çap edildi. Bakıda və Moskvada Nəsimi əsərləri Azərbaycan və rus dillərində çapdan çıxdı. Şairin yaradıcılığının ayrı-ayrı səciyyəvi nümunələri ingilis, fransız, alman və s. dillərə tərcümə olundu. Akademik Həmid Araslının yazdığı “İmadəddin Nəsimi” elmi-kütləvi monoqrafiyası da bir sıra aparıcı dünya dillərinə - rus, ingilis, ərəb, fransız, alman dillərinə tərcümə edilərək yayınlandı. Xalq şairi Qabilin monumental “Nəsimi” poeması da, milli kinomuzun uğurlarından sayılan “Nəsimi” filmi də 70-ci illərdə Azərbaycan mədəniyyət xadimlərinin Nəsimi irsi qarşısındakı vətəndaşlıq borclarının işığında yaranmışdı. Nəhayət, akademik Bəkir Nəbiyevin tərtib etdiyi Nəsimi haqqında məqalələr toplusu (rus dilində) da bu ədəbiyyat bayramının diqqətəlayiq nəticələrindən biri idi. Həmin kitabda Azərbaycan alimlərinin Nəsiminin dövrünə, mühitinə, şəxsiyyətinə, onun təbliğ etdiyi hürufilik dini-fəlsəfi təliminə, şairin əsərlərinin dil və üslub xüsusiyyətlərinə həsr olunmuş məqalələri ilə birlikdə qonşu respublikaların bir sıra tanınmış söz ustalarının Nəsimi ilə, bütövlükdə isə dünya ədəbiyyatı tarixində özünəməxsus yeri və dünya ədəbiyyatının inkişafında rolu olan orta əsrlər Azərbaycan poeziyası ilə bağlı ürək sözləri öz əksini tapmışdı.

1993-cü ildə - İmadəddin Nəsiminin 600 illik yubileyinin keçirilməsindən iyirmi il sonra, Azərbaycan Milli Elmlər Akademiyasının aparıcı ziyalıları ilə görüşündə Ümummilli Liderimiz Heydər Əliyev bu tədbirin istər o dövr üçün, istərsə də mədəni inkişafımızın sonrakı dövrləri üçün böyük əhəmiyyətini bir daha vurğulayaraq demişdi:

“Yenə də qeyd edirəm ki, tariximiz çox zəngindir və biz bunu vaxtaşırı xalqa çatdırmalıyıq. Xatirinizdədirmi, Nəsiminin 600 illik yubileyini qeyd etdiyimiz zaman bu, dünyada nə qədər əks-səda doğurdu, Azərbaycanı nə qədər tanıtdı! Nəhayət, 600 ildən sonra biz Nəsiminin Hələb şəhərindəki məzarını tapdıq. İndi onun məzarı oraya gedən adamlar üçün bir ziyarətəgahdır. Məhz Azərbaycan xalqına mənsub olan Nəsimi kimi nadir bir şəxsiyyəti dünya ictimaiyyətinə, elminə, dünya mədəniyyətinə tanıtmaq, şübhəsiz ki, xalqımızın hörmətini qaldırmaq deməkdir. Mən təkcə şairlər haqda danışmaq istəmirəm. Nəsimi də yalnız şair deyil, həm də alim, filosofdur.”

Nəsimi ilə bağlı keçirilən geniş miqyaslı tədbirlər Azərbaycan mədəniyyətinin istər keçmiş SSRİ məkanında, istərsə də onun hüdudlarından kənarında tanınması yolunda mühüm vasitə idi. Yubileydə iştirak edən moskvalı şair Lev Ozerov Nəsimini “dünya lirikasının Koperniki” adlandırmışdı. Digər respublikaların təmsilçilərinin də xalqımız və ədəbiyyatımız barəsində fikirləri

eyni dərəcədə yüksək idi. Ümumiyyətlə, Heydər Əliyevin təşəbbüsü ilə 70-ci illərdə Nəsimi təntənələri də daxil olmaqla Azərbaycan ədəbiyyatı və mədəniyyəti klassiklərinin yubileylərindən qədim ənənələrə malik ədəbiyyatımızın keçmişini və inkişaf yolunu göstərmək üçün çox böyük məharətlə istifadə olundu. Bu isə öz növbəsində xalqımıza və mədəniyyətimizə çoxsaylı və nüfuzlu dostlar qazandırır. Nəhayət, Seyid İmadəddin Nəsimi də daxil olmaqla klassiklərin irsinin sistemli nəşri və tədqiqi ədəbiyyat tariximizin ardıcıl şəkildə, bütün şəxsiyyətləri, faktları və hadisələri ilə birlikdə sistemli olaraq öyrənilməsinə və təbliğini təmin edirdi. Bu isə özlüyündə, bütövlükdə Azərbaycan xalqının və hər şeydən öncə ölkənin gələcəyi olan gənc nəslin milli qürur duyğularının daha yüksək səviyyədə tərbiyə edilməsinə əlverişli şərait yaratmaqla xalqın gələcək mənəvi inkişafını təmin etməyə yardım göstərirdi.

Yeri gəlmişkən qeyd edək ki, klassik Azərbaycan ədəbiyyatına, xüsusən onun ən böyük və fəci nümayəndələrindən biri olan Nəsiminin həyat və yaradıcılığının öyrənilməsinə və təbliğinə bu cür sevgi, sayğı və qayğı Heydər Əliyev məktəbinin ən böyük yetirməsi olan, Heydər Əliyevin istər daxili, istərsə də xarici siyasət kursunun davamçısı və inkişaf etdirəni, Azərbaycan Respublikasının Prezidenti cənab İlham Əliyev tərəfindən də yüksək səviyyədə həyata keçirilməkdədir. 2008-ci ilin noyabr ayında Hələb şəhərində Nəsimi yaradıcılığına həsr edilmiş Beynəlxalq elmi konfransın keçirilməsi bu sevginin və qayğının ən bariz təzahürüdür.

Bu konfransın faydalı cəhətlərindən biri də o oldu ki, Suriyada daha çox din uğrunda şəhid kimi tanınan Nəsimi, Azərbaycan alimlərinin elmi məruzələrindən sonra həm də böyük bir şair, söz sənətkarı kimi ərəb elmi dairələrinə tanındı, onun yaradıcılığı, poetik irsində özünə yer tapan yüksək humanist fikirlərlə tanış olmaq arzusu ədəbi dairələrdə baş qaldırdı. Nəsiminin bir sənətkar və filosof kimi insana bəslədiyi sevgi duyğuları, kamil insan tərbiyə etmək arzuları, şairin öz əsərlərinin örnəyində əyani olaraq dinləyicilərin nəzər-diqqətinə çatdırıldı. Qeyd edildi ki, Nəsiminin humanizmi, insan sevgisi bir çox sufi şairlərində olduğu kimi mücərrəd, mistik xarakter daşımayıb, konkret obyektə - kamil insana yönəlmişdir və böyük şair istər zamandaşlarını, istərsə də özündən sonra gələn nəsilləri bədii sözün qüdrəti ilə məhz bu ruhda tərbiyə etmək istəyir və bununla da özündən öncə yaşayıb yaratmış böyük humanist şair və filosofların mütərəqqi ənənələrini davam və inkişaf etdirir. “Mərhəba, insani-kamil, canımın cananəsi; aləmin cismi sədəfdir, sənmişən dürdanəsi?!” – deyən şair antroposentrist fikirlərini bu cür bədii örnəklərin vasitəsi ilə öz oxucularına çatdırmağa nail olmuşdur.

Hələb konfransının bir əlamətdar cəhəti də, Nəsiminin 640 illik yubileyi ərəfəsində keçirilməsi idi. Bu, bir növ, yubiley qabağı elmi qüvvələrin sınağa çəkilməsi, Nəsimi irsi üzərində tədqiqatların səviyyəsinin və perspektivlərinin

müəyyənləşməsi oldu. Məlum oldu ki, böyük humanist şairin həyat və yaradıcılığının öyrənilməsi, təbliği və nəşri problemlərinin Azərbaycan Respublikasının Prezidenti cənab İlham Əliyevdə narahatlıq doğurması heç də əsassız deyilməmiş. Doğrudur, Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevin “Azərbaycan dilində latın qrafikası ilə kütləvi nəşrlərin həyata keçirilməsi haqqında” 12 yanvar 2004-cü il tarixli sərəncamı ilə 25 min tirajla çap olunan kitabarasında Nəsiminin ikicildliyi də artıq nəfis şəkildə işıq üzü görmüşdür, lakin təəssüf ki, eyni sözü Nəsimi yaradıcılığının yeni təfəkkür işığında, milli ideologiya kontekstində, ən əsası isə, obyektiv elmi metodologiya yatağında tədqiqi və təbliği haqqında demək mümkün deyildir. Şübhəsiz ki, cənab prezidentin şəxsən marağı və qayğısı istər 640 illik yubileyin yüksək beynəlxalq səviyyədə keçirilməsinə, istərsə də nəsimişünaslığın sonrakı inkişafına misilsiz təkan verəcəkdir. Xüsusilə düzgün yeridilən daxili və xarici siyasət sayəsində milli dövlətçiliyimizin yetişdiyi indiki yüksək inkişaf səviyyəsində xalqımızın yetişdirdiyi dahi söz və fikir adamlarının, böyük humanist sənətkarların bütün dünyaya tanıtılması, dünya birliyindəki yerimizin daha da möhkəmlənməsinə, ölkəmizin və xalqımızın layiq olduğu mövqeyi əldə etməsinə yardım göstərəcəkdir.

Ədəbiyyat tariximiz üçün onu da qeyd etmək yerinə düşər ki, Nəsimi irsinin öyrənilməsi, təbliği, Nəsimi mavzoleyinin dünya standartları səviyyəsində təmiri və bərpaı haqqında yüksək Prezident təşəbbüsünün irəli sürülməsindən sonra Azərbaycan Milli Elmlər Akademiyası Nizami adına Ədəbiyyat İnstitutunda da bu yöndə alimlərin üzərinə düşən vəzifələrin icrası baxımından yeni bir canlanma özünü göstərməkdədir. Belə ki, Nəsimi yubileyinə hazırlıq çərçivəsində şairin həyat və yaradıcılığı haqqında yeni elmi-kütləvi monoqrafiyanın yazılması, həmin monoqrafiyanın ingilis, rus, alman, fransız, ərəb, çin və b.k. dünya mədəniyyətinin aparıcı dillərinə, eləcə də bütün türk xalqlarının dillərinə tərcümə edilməsi və xüsusi Nəsimi saytında yerləşdirilməsi üzərində ciddi işlər aparılmaqdadır. Bu, Azərbaycan ədəbiyyatşünaslarının milli dövlətçiliyimizin möhkəmləndirilməsi, milli dəyərlərimizin qlobal səviyyədə tanıtılması yönündə Respublika Prezidentinin apardığı məqsədyönlü fəaliyyətə canla-başla yardımçı olmaq və öz üzərlərinə düşən vəzifələri yüksək elmi-təşkilati səviyyədə yerinə yetirmək istiqamətində atdıqları addımlar kimi qiymətləndirilə bilər. Azərbaycan klassikinə qırx ildən sonra yeni yüksək səviyyədə qayıtmaq isə - bütövlükdə Əliyevlərin elm və mədəniyyət tutumlu daxili siyasətinin parlaq təzahür örnəyi kimi nəzərdən keçirilməlidir. Bu siyasətin varislik dialektikası üçün əlamətdar olan bir cəhəti də qeyd etmədən keçmək olmaz ki, bu da Nizami Gəncəvinin 1981-ci ildə keçirilmiş 840 illiyi ilə İmadəddin Nəsiminin 2009-cu ildə keçirilmiş 640 illik yubileyindəki rəqəmlərin bənzərliyi, onların hər ikisinin Şərqdə, o sıradan Şərqlə Qərbin qapısı sayılan Azərbaycanda da müqəddəs rəqəm hesab edilən “40” simvolik sayı ilə bitməsidir. Və o da yəqin ki,

simvolik mənə daşımamış deyil ki, 2009-cu ildə, yəni Nizaminin vəfatından 800, Nəsiminin doğumundan isə 640 il keçdiyi bir zaman kəsində Azərbaycan xalqının yetirdiyi ən böyük şəxsiyyətlərdən biri, daha doğrusu, birincilərdən olan Ümummilli Lider, Ulu Öndər Heydər Əliyevin Azərbaycan Respublikasında hakimiyyətə gəlməsindən – xalqımızın və ölkəmizin taleyinə günəş kimi doğmasından da nə az, nə çox – düz qırx il keçirdi.

Nəsiminin 600 illik yubileyi Ulu Öndərin səyi və qeyrəti ilə qlobal miqyasda – UNESCO səviyyəsində keçirilmişdi. Ancaq bu təşkilat sonu iki sıfırla bitən yubiley tarixlərini qutlama prinsipini qəbul etdiyi üçün Nəsiminin 640 illiyini bu səviyyədə keçirmək texniki cəhətdən imkansızdır. Ancaq UNESCO-nun bu tədbirə qoşulmaması heç də Nəsimi yubileyinin qlobal səviyyədə keçirilə bilməməsi demək deyil. Yubileyin ən yüksək səviyyədə keçirilməsi üçün Azərbaycan dövlətinin həm kifayət qədər vəsaiti, həm də dünya elmi dairələrində nüfuzu və sanbalı vardır. Məhz buna görə 2009-cu ilin dekabrında Nəsimi yaradıcılığına həsr edilmiş Beynəlxalq elmi konfrans keçirildi. Konfransda Azərbaycan alimləri ilə yanaşı, Suriya və İran alimləri də iştirak edərək Nəsiminin həyat və yaradıcılığının müxtəlif problemləri barədə fikir mübadiləsi keçirdilər. Bu kitabda həmin konfransın materialları da diqqətən kənarda qalmamış, yeri gəldikcə bu və ya digər elmi müddəanın əsaslandırılmasında onlardan bir söykənəcək kimi istifadə edilmişdir. Zənnimizcə, bu cür konfransların keçirilməsi bir ənənə halını alacaq və bu da dünya nəsimişünaslığının ildən-ilə daha mötəbər elmi dairələrdə söz qonusu olmasına şərait yaradacaqdır. Dünya nizamışünaslığı, dünya füzulüşünaslığı və başqa qlobal səviyyəli Azərbaycan şairlərinin həyat və yaradıcılığını öyrənən dünya araşdırma məktəblərinin bir qolunu da dünya nəsimişünaslığının oluşturaçağına heç bir şübhə yoxdur.

Beləliklə, tarix neçənci dəfə sübut etdi ki, yalnız fər sahibi, ərđəmli, qədirşünas varislərin olduğu ölkələrdə ədəbiyyat və mədəniyyət zəncirindəki mühüm halqaların qırılmazlığı təmin edilir və məhz o xalqların ədəbiyyatı dünya miqyasında öz tanıtımını və təsdiqini tapa bilir başqa xalqların arasına yayıla bilir ki, həmin xalqların liderləri qlobal səviyyədə hörmət sahibi olsun, sözü kəsərli və keçərli olsun, öz doğma ədəbiyyatının və mədəniyyətinin təəssübünü çəkə bilsin və yeri gələndə bu milli sərvətin əsil qiymətini başqalarına da bildirməyə qeyrəti və cürəti çatsın. Klassik ədəbiyyatımızın başqa böyük nümayəndələri kimi, İmadəddin Nəsiminin də bəxti bu barədə məhz ona görə gətirmişdi ki, tarix Azərbaycana Heydər Əliyev kimi qədirşünas bir dühanı bəxş eləmişdi və bu dahi şəxsiyyət özü kimi dahiləri tarixin sükut buzundan qopararaq öz millətinə və təkcə öz millətinə deyil, həm də bütün bəşəriyyətə xidmətə, insanlığın mədəni səviyyəsinin yüksəldilməsinə, insanlarda insani sifətlərin tərbiyəsinə, dahi humanistlərin ən böyük arzusu olan kamil insanın formalaşdırılmasına cəlb edə bilmişdi.

***

Bu gün dahi Azərbaycan şairi Seyid İmadəddin Nəsiminin qərib qəbri div xislətli insanların əmri ilə yağış kimi qədim Hələb şəhərinə yağan mərmilərin, bombaların, raketlərin zərbəsi altında zülüm-zülüm ağlamaqdadır. Bu nalələr, göz yaşları təkcə şairin öz taleyi üçün deyil, keçmişin acı faciələlərindən ibrət almadığı üçün bu faciələrin içində bu gün də qovrulan bəşəriyyətin taleyi üçün tökülür...

Bir sıra təzkirələrdə Nəsimi “türkman” (“türkmən”), bəzilərində “türk” kimi göstərilmiş, Fuad Köprülüdən etibarən Türkiyədə “azəri ləhcəsi ilə” yazan bir türk şairi kimi təqdim edilmişdir. İlkən qaynaqlarda və Nəsiminin bir məşhur beytində onun “türkman” adlandırılması Türkmənistanda onun türkmən, İraqda isə İraq türkmanlarına mənsub olduğu versiyasını irəli sürülməsinə səbəb olmuşdur. Lakin yaradıcılığının ilk dövründə böyük İran şairi Hafiz Şirazi ilə dostluq münasibətində olan, daha sonra isə təriqət baxımından Fəzlullah Nəimiyyə bağlanan Nəsiminin 1394-cü ilədək ömrünün məlum illəri İraqda deyil, İranla bağlıdır. Bu ərazi isə daha çox Azərbaycan türklərinin məskunlaşdığı yerlər sırasındadır. Bu da məlum bir həqiqətdir ki, islamı qəbul edəndən sonra bütün oğuz türkləri “türkman” adlandırılmış, XVI yüzilliyədək bu adla tanınmış, XVI yüzillikdən etibarən isə “türk” etnonimi bu etnik qrupa mənsub olan əksər xalqlar üçün ümumi bir ad kimi işlənmişdir.

1387-ci ildə hürufiliyi qəbul etdikdən sonra Nəsimi təxminən 30 il ərzində iman gətirdiyi ideyaları təbliğ etmək üçün Yaxın Şərqi bir sıra şəhərlərini gəzmiş, nəhayət, 1417-ci ildə Suriyanın Hələb şəhərində ona alçaqcasına şər ataraq, küfrdə günahlandırılan mürtəcə din xadimlərinin fitvası ilə günahsız yerə qətlə yetirilmişdir. Əlamətdardır ki, bu sətirlərin müəllifi 2008-ci ilin noyabrında akademik Bəkir Nəbiyevin rəhbərliyi ilə Suriyanın Hələb şəhərində keçirilən Beynəlxalq Nəsimi konfransında iştirak edərkən, Hələb müftisi, mürtəcə ruhanilərin şərinə düşmüş Azərbaycan şairinin nahaq qətlə üçün Azərbaycandan gəlmiş nümayəndə heyəti qarşısında üzr istədi... Ancaq eyni zamanda onu da qeyd etdi ki, Nəsiminin qətlində hələblilər deyil, başqa ölkələrdən gəlmiş din xadimləri günahkar olmuşlar. O da maraqsız deyildir ki, şairin qətlinə fitva verənlərdən biri elə onun öz soydaşı – milliyyətcə türk olan və ərəb mənbələrində “Şənqaşi” kimi qeyd edilən “Çanaqçı” soyadlı bir türk ruhanisi olmuşdur. Elə o dövrdəki Hələb canişini Yaşbək də türk olduğu halda böyük türk şairinin edamına rəsmi don geydirmək üçün dəridən-qabıqdan çıxmış və nəhayət, sultana yalan məlumat vermək bahasına olsa da, öz çirkin məqsədinə nail olmuşdur.

Hər halda, Nəsiminin faciəli, hər şeydən öncə isə, günahsız ölümü onu xalq arasında daha da populyarlaşdırmış, bir növ əzabkeş müqəddəslər cərgəsinə daxil etmiş, şairin şəhidlik zirvəsinə yüksəlməsi nəticəsində onun məzarı ziyarətgaha çevrilmişdir. Nəsiminin qərib-qürbət əldəki məqbərəsində-təkyəga-

hında onun dəfn olunduğu gündən bu günə qədər mücavirlik edən və Nəsimi soyadını daşıyanların isə, şairin nəslindən olmaları barədə irəli sürülən mülahizələr, şübhəsiz ki, tarixi həqiqətdir.

***

Seyid İmadəddin Nəsimi Azərbaycan xalqının və bəşəriyyətin ölməz humanist şairi, insansevər filosofudur. Onun ölməzliyinin sübutlarından biri də - cismani ölümündən 600 il keçəndən sonra da qədərbilən xalqı tərəfindən daim yad edilməsi, sevilməsi və şərəfləndirilməsidir.

Azərbaycanda Nəsimi festivalının keçirilməsi və bunun periodik xarakter daşması, Azərbaycan Respublikasının Prezidenti cənab İlham Əliyevin Sərəncamları ilə şairin 650 illik yubileyinin yüksək səviyyədə keçirilməsi və 2019-cu ilin “Nəsimi ili” elan edilməsi bu sevginin və qədərbilənliyin bariz örnəyidir.

Heç şübhəsiz ki, bundan sonra yüzillər keçəcək, minillər keçəcək, ancaq nə “daimi və dönməz olan” (Heydər Əliyev) dövlət müstəqilliyimizə xələl gələcək, nə də İmadəddin Nəsimiyə və başqa klassiklərimizə, eləcə də xalqımızın tarix boyu yetirdiyi başqa böyük şəxsiyyətlərə olan sevgi sənəgiyəcək! Tam əksinə: dövlət müstəqilliyimiz ildən-ilə daha da möhkəmlənəcək, dahilərimizə sevgimiz və diqqətimiz ildən-ilə daha da artacaq!

***

Mirzə Fətəli Axundzadə adına Azərbaycan Milli Kitabxanasında hazırlanmış biblioqrafiya da İmadəddin Nəsimiyə göstərilən sevgi və diqqətin növbəti təzahürüdür. Bu yöndə ölkəmizin baş kitabxanasında məhsuldar işlər aparılır, xalqımızın üzünü dünya miqyasında ağardan dahilərimizin həyat və yaradıcılığını daha yüksək səviyyədə təbliğ etmək, dünya miqyasında tanıtmaq üçün qiymətli biblioqrafik əsərlər hazırlanıb nəşr edilir. Bu cür əsərlərin sırasında Nəsimi biblioqrafiyası da öz layiqli yerini tutdu.

Düşünürük ki, “Nəsimi ili”nin sanballı yekunlarından biri kimi, “Nəsimi biblioqrafiyası” da nəsimişünasların və bütövlükdə nəsimisevərlərin masaüstü kitabı kimi gələcəkdə də Azərbaycanın mədəni-mənəvi sərvətlərinin təbliğində və təşviqində öz layiqli rolunu oynayacaqdır.

Teymur Kərimli,
AMEA-nın M.Füzuli adına
Əlyazmalar İnstitutunun direktoru,
akademik

İmadəddin Nəsiminin həyat və yaradıcılığının əsas tarixləri

İmadəddin Nəsimi (Seyid Əli ibn Seyid Məhəmməd) 1369-cu ildə Şamaxı şəhərində Seyid Məhəmmədin ailəsində anadan olmuşdur.

– İlk təhsilini Şamaxıda mədrəsədə almış, ana dilindən başqa fars və ərəb dillərini mükəmməl öyrənmişdir. Məktəb illəri Şamaxının Məlhəm kəndində məşhur şair Xaqani Şirvaninin əmisi - alim və həkim Kafiəddin tərəfindən yaradılmış Dar-üş-şəfa tibb akademiyasının fəaliyyət göstərdiyi dövrə təsadüf etmişdir;

– Klassik Şərq və qədim yunan fəlsəfəsini, habelə ədəbiyyatını dərinlən mənimsəmiş, İslamın və xristianlığın əsaslarına yaxından bələd olmuş, tibb, astronomiya və astrologiya, riyaziyyat və məntiq elmlərinə yiyələnmişdir;

– Şair hürufi Fəzlullah Nəiminin tərbiyə və təlimlərindən bəhrələnmiş, səfərlərinin hamısında onunla yol yoldaşı olmuşdur;

– Yaradıcılığının ilk dövrlərində Nəsimi də ustadı Nəimi kimi sufizm mövqeyində dayanmış və tanınmış sufi şeyxi Şiblinin təlimini davam etdirmişdir. Bu mərhələdə şair öz əsərlərini “Hüseyni”, “Seyid Hüseyni”, “Seyid” təxəllüsləri ilə yazmışdır.

1394 – Təbrizə, oradan da Anadoluya (Türkiyə) getmiş, hürufilik fikirlərini yaydığı üçün dəfələrlə zindana salınmışdır.

1417 – Suriyanın Hələb şəhərində yaşamış, orada həbs olunmuş, “kafir”, “dinsiz” elan edilərək edam edilmişdir.

1546 – Şair haqqında ilk dolğun məlumat Qəstimonlu Lətifinin “Məşairü-şüəra” adlı təzkirəsində verilmişdir.

1548 – İtaliya tədqiqatçısı Antonino Menavino Florensiyada nəşr etdirdiyi “Traktat” adlı əsərində Nəsimi haqqında ilk dəfə ətraflı məlumat vermişdir.

1700 – Naməlum rəssam tərəfindən “Nəsiminin edamı” əsəri çəkilmişdir.

- 1844 – Türkçə divanı ilk dəfə İstanbulda “Təsviri-Əfkar” mətbəəsində çap edilmişdir.
- 1869 – Divanı İstanbulda təkrar çap edilmişdir.
- 1880 – Türkçə divanı İstanbulda ikinci dəfə “Əxtər” mətbəəsində çap edilmişdir.
- 1896 – Lətifi Qəstimonlunun İstanbulda çapdan çıxan “Təzkireyi-Lətifi” kitabında Nəsimi haqqında məlumat və şeirləri verilmişdir.
- 1921 – Yusif Vəzir Çəmənəminli “Azərbaycan ədəbiyyatına bir nəzər” kitabının “Yazılı ədəbiyyatımız” bölməsində “Nəsimi” adlı məqalə vermişdir.
- 1923 – “Maarif və mədəniyyət” jurnalının birinci nömrəsində Salman Mümtazın “Azərbaycan şairlərindən Nəsimi” adlı məqaləsi çap olunmuşdur.
- 1926 – Salman Mümtaz tərəfindən “Seyid İmadəddin Nəsimi” adı ilə “Azərbaycan ədəbiyyatı” kitabının 10-cu cildi nəşr edilmişdir.
- 1928 – Türk alimi İ.Hikmətin Bakıda çapdan çıxan “Azərbaycan ədəbiyyatı tarixi” kitabının 1-ci cildində Nəsimiyə həsr olunmuş oçerki verilmişdir.
- 1941 – Məşhur Azərbaycan rəssamı Əzim Əzimzadə “Nəsiminin edamı” rəsmini çəkmişdir.
- 1942 – Nizami adına Ədəbiyyat və Dil İnstitutunda Həmid Araslının şairin həyat və yaradıcılığı haqqında yazdığı “Fədakar şair (İmadəddin Nəsimi)” adlı kitabı Bakıda çapdan çıxmışdır.
- 1943 – Rəssam Sadıq Şərifzadə “İmadəddin Nəsiminin portreti”ni çəkmişdir.
- 1955 – Görkəmli fransız alim və şairi Lui Araqon Parisdə çap etdirdiyi “Sovet ədəbiyyatı” adlı əsərində şairin həyat və yaradıcılığı haqqında geniş məlumat vermişdir.

- 1962** – M.Quluzadə şairin azərbaycanca şeirlərinin bir qismini “Seçilmiş şeirlər” adı ilə ayrıca kitab şəklində çap etdirmişdir.
- 1967** – Leypsiqdə alman dilində çapdan çıxan Sovet xalqları ədəbiyyatı kitabında Nəsiminin həyat və yaradıcılığı işıqlandırılmışdır.
- 1968** – Hüseyn Ahinin səyi ilə divanı İranda çap edilmişdir.
- 1969** – Azərbaycan SSR Ali Soveti Bakı şəhərində Nəsimi rayonunun yaradılması haqqında 13 iyun 848 №-li fərman imzalamışdır.
– Heykəltəraş Aslan Rüstəmov Nəsiminin stolüstü büstünü yaratmışdır.
- 1970** – Cahangir Qəhrəmanovun “Nəsimi divanının leksikası” adlı fundamental tədqiqat əsəri çap edilmişdir;
– Azərbaycanın Xalq rəssamı Lərif Kərimov tərəfindən “Seyid İmadəddin Nəsimi” xalçası hazırlanmışdır;
– Xalq şairi Qabilin “Nəsimi” poeması çap olunmuşdur.
- 1971** – Türk alimi İ.Olğun “Seyid Nəsimi üzərinə notlar” əsərini yazmışdır;
– Xalq yazıçısı Anarın ssenarisi əsasında “Nəsimi” sənədli filmi çəkilmişdir.
- 1972** – “Divan”ı Bakıda Həmid Məhəmmədzadənin müqəddiməsilə fars dilində çap olunmuşdur;
– Cəlal Pəndərinin səyi ilə İranda “Nəşri Nei”də divanı çap edilmişdir;
– Əməkdar incəsənət xadimi Toğrul Sadıqzadə “İmadəddin Nəsimi” tablosunu yaratmışdır.
- 1973** – Anadan olmasının 600 iliyi dövlət səviyyəsində qeyd edilmişdir;
– 600 illik yubileyi YUNESKO-nun “Görkəmli şəxsiyyətlərin və əlamətdar hadisələrin yubileyləri” siyahısına daxil edilmiş, dünya miqyasında qeyd edilmişdir;
– “Əsərləri” ərəb əlifbası ilə 3 cildə Bakıda nəşr olunmuşdur;
– “Seçilmiş əsərləri” Azərnəşrdə çapdan çıxmışdır.
– 600 illiyi şərəfinə hazırlanan yük gəmisinə şairin adı verilmişdir;

- “İmadəddin Nəsimi – anadan olmasının 600 illiyi” SSRİ poçt markası buraxılmışdır;
- Sentyabr ayının 12-də Azərbaycan SSR Nazirlər Soveti Azərbaycan SSR Elmlər Akademiyasının Dilçilik İnstitutuna Nəsiminin adının verilməsi və Şamaxı rayonundakı “Şirvan Buketi” sovxozunun Nəsimi adına sovxoz adlandırılması haqqında 321 №-li qərar imzalanmışdır.
- SSRİ Xalq rəssamı Mikayıl Abdullayev “Nəsimi” bədii portretini çəkmişdir;
- SSRİ Xalq artisti, bəstəkar Fikrət Əmirov “Nəsimi dastanı” balet-poemasını yazmışdır;
- Sentyabr ayının 23-də Azərbaycan Dövlət Akademik Opera və Balet Teatrında Fikrət Əmirovun “Nəsimi dastanı” balet-poeması (libretto müəllifi Anar) ilk dəfə nümayiş etdirilmişdir;
- Fikrət Əmirovun “Nəsimi dastanı” balet-poeması ikinci dəfə Moskvada – Böyük Teatrda YUNESKO-nun iştirakı ilə Nəsiminin 600 illik yubiley tədbirləri çərçivəsində nümayiş etdirilmişdir;
- “İmadəddin Nəsimi” medalı təsis edilmişdir (müəllifi Aslan Rüstəmov);
- Xalq yazıçısı İsa Hüseynovun (Muğanna) ssenarisi əsasında, görkəmli rejissor, Xalq artisti Həsən Seyidbəylinin rejissorluğu ilə “Nəsimi” tarixi-bioqrafik bədii filmi çəkilmişdir;
- Xalq rəssamı Altay Hacıyev Nəsiminin “Lirika” kitabına rəsm çəkmişdir;
- Xalq rəssamı Oqtay Sadıqzadə Nəsiminin “Seçilmiş əsərləri” kitabına illüstrasiyalar çəkmişdir;
- Əməkdar incəsənət xadimi Nəcəfqulu İsmayılov “Nəsimi” portretini və süjetli tablosunu yaratmışdır;
- İ.Kərimova “Nəsimi” xalça-portretini yaratmışdır;
- Moskvada “Lirika” kitabı nəşr edilmişdir;
- Moskvada fransız dilində “Poeziya” kitabı çap edilmişdir.

1974

- Xalq rəssamı Kamil Əliyev “İmadəddin Nəsimi” xalça-portretini yaratmışdır;
- Polşa heykəltəraşı Qustav Zemla şairin faciəli taleyini əks etdirən əsərini – Nəsimi heykəlini yaratmışdır.

1976

- Xalq şairi Qabilin “Nəsimi” poeması Azərbaycan Kommunist Partiyası Mərkəzi Komitəsinin birinci katibi Heydər Əlirza oğlu Əliyevin qərarı ilə Azərbaycan SSR Dövlət mükafatına layiq görülmüşdür.

- 1977** – “Fars divanı: Seçilmiş əsərləri” Azərbaycan dilində Bakıda çap olunmuşdur.
- 1978** – Avqust ayının 17-də Sumqayıt şəhərində fəaliyyət göstərən Mədəniyyət və İstirahət parkına dahi Azərbaycan şairi Nəsiminin adı verilmişdir.
– İsa Hüseynovun (Muğanna) Nəsimi haqqında tarixi-bioqrafik “Məhşər” romanı çap edilmişdir.
- 1980** – Bakıda Nizami küçəsi ilə Səməd Vurğun küçəsinin kəsişməsində heykəli ucaldılmış (heykəltəraşlar Tokay Məmmədov, İbrahim Zeynalov), fevral ayının 20-də abidənin açılışı olmuşdur;
– Divanı İranda “Foruği” nəşriyyatında çap edilmişdir.
- 1987** – Qəzənfər Paşayevin tərtibatında şairin “İraq divanı” işıq üzü görmüşdür.
- 1990** – Şamaxı şəhərində heykəli ucaldılmışdır (heykəltəraş Cavanşir Dadaşov).
- 1993** – Xalq rəssamı Səlah Məmmədov “Nəsiminin məzarı” əsərini və mis üzərində döymə nümunəsini yaratmışdır.
- 1995** – Xalq şairi Bəxtiyar Vahabzadə Nəsimiyə həsr edilmiş “Fəryad” poemasını yazmışdır.
- 2001** – Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin 02.08.2001-ci il tarixli 132 sayılı qərarına əsasən Sumqayıt şəhərindəki İ.Nəsimi adına mədəniyyət və istirahət parkı ölkə əhəmiyyətli tarix və mədəniyyət abidələri siyahısına daxil edilmişdir.
- 2003** – Sumqayıtda İ.Nəsimi adına mədəniyyət və istirahət parkında abidəsi ucaldılmışdır (heykəltəraş- rəssamlar Vaqif Nəzirov, Asim Quliyev).
- 2005** – Aprel ayının 26-da Şamaxıda heykəlinin açılış mərasimi olmuş, tədbirdə Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev çıxış etmişdir.
- 2008** – Bakıda yeni inşa edilmiş metro stansiyasına Nəsiminin adı verilmişdir.

- 2012** – Alman dilində “Şərq-Qərb” nəşriyyatında “Şeirləri” və “Seçilmiş şeirləri” kitabları nəşr edilmişdir.
- 2014** – Bakıda Heydər Əliyev Fondu tərəfindən fransız və ingilis dillərində Nəsiminin “Poeziya” kitabı nəşr edilmişdir.
- 2017** – Vəfatının 600 illiyi YUNESKO səviyyəsində qeyd olunmuşdur;
– Xalq artisti, professor Firəngiz Əlizadə şairin vəfatının 600 illiyinə həsr etdiyi xor, ifaçı və simfonik orkestr üçün “Nəsimi Passion” əsərini bəstələmiş, aprel ayının 17-də Amsterdanda əsərin premyerası olmuşdur;
– UNESCO-nun Parisdəki mənzil-qərargahında vəfatının 600 illiyi ilə əlaqədar keçirilən tədbirlər çərçivəsində Firəngiz Əlizadənin musiqisi əsasında daha bir əsər – “Nəsimiyə ithaf” tamaşası təqdim olunmuşdur.
- 2018** – Noyabr ayının 15-də Azərbaycan Respublikası Prezidenti İlham Əliyev “Böyük Azərbaycan şairi İmadəddin Nəsiminin 650 illik yubileyinin qeyd edilməsi haqqında” Sərəncam imzalamışdır;
– Noyabr ayının 19-da Moskva Dövlət Beynəlxalq Münasibətlər İnstitutunda büstünün açılış mərasimi keçirilmişdir;
– Göyçay rayonunda Əli Kərim adına şəhər parkında Azərbaycanın şair və yazıçılarının xatirəsinin əbədiləşdirilməsi üçün “Əbədiyaşar ədiblər” kompleksi yaradılmış, burada İmadəddin Nəsiminin də büstü qoyulmuşdur;
– Sentyabr ayının 27-30-da Heydər Əliyev Fondunun təşkilatçılığı və Mədəniyyət Nazirliyinin dəstəyi ilə “Azərbaycanda ilk Nəsimi – şeir, incəsənət və mənəviyyat Festivalı” keçirilmişdir;
– Tanınmış xəttat-rəssam Yavər Əsədov yazı ilə – ərəb qrafikası ilə Nəsimiyə həsr etdiyi portretlərini çəkmişdir.
- 2019** – Yanvar ayının 11-də Azərbaycan Respublikası Prezidenti cənab İlham Əliyev “Azərbaycan Respublikasında 2019-cu ilin “Nəsimi ili” elan edilməsi haqqında” Sərəncam imzalamışdır;
– Nazirlər Kabineti 15 yanvar 2019-cu il tarixli 38s nömrəli sərəncamı ilə Azərbaycan Respublikası Prezidentinin “Böyük Azərbaycan şairi İmadəddin Nəsiminin 650 illik yubileyinin keçirilməsi haqqında” sərəncamının icrası ilə əlaqədar “Tədbirlər planı”-nı təsdiq etmişdir.

– Nazirlər Kabinetinin 7 may tarixli 211 nömrəli Qərarı ilə təsdiq edilmiş “Əsərləri dövlət varidatı elan edilən müəlliflərin və dövlət varidatı elan edilən filmlərin siyahısına” İmadəddin Nəsiminin adı salınmışdır;

– Azərbaycan Respublikasının Birinci vitse-prezidenti Mehriban Əliyevanın təşəbbüsü ilə İmadəddin Nəsiminin 650 illik yubileyi münasibətilə “Bir gündə 650 min ağac əkək” aksiyasına start verilmişdir;

– TÜRKSOY 2019-cu ili “Nəsimini anma ili” elan etmişdir;

– TÜRKSOY tərəfindən “İmadəddin Nəsimi dünya dillərində” kitabı nəfis tərtibatla Ankarada çap olunmuşdur. Bu kitabda böyük şairin qəzəllərinin 15 xarici dildə, o cümlədən türkdilli xalqların dillərində tərcümələri toplanmışdır ;

- Yanvar ayının 29-da Azərbaycan Milli Kitabxanasında Azərbaycan Respublikası Mədəniyyət Nazirliyi və Azərbaycan Milli Kitabxanası birgə “Böyük Azərbaycan şairi İmadəddin Nəsiminin 650 illik yubileyinin qeyd edilməsi haqqında” və “Azərbaycan Respublikasında 2019-cu ilin “Nəsimi ili” elan edilməsi haqqında” Azərbaycan Respublikası Prezidentinin müvafiq Sərəncamlarına əsasən “İmadəddin Nəsimi – 650” adlı geniş kitab sərgisinin və eyni mövzuda daimi guşənin açılış mərasimini keçirmişdir.

- Martın 6-7-də Türkiyənin Ankara və İstanbul şəhərlərində Azərbaycan Mədəniyyət Nazirliyi, Milli Kitabxana və TÜRKSOY Beynəlxalq Təşkilatı ilə birlikdə “Nəsimi ili”nin rəsmi açılış mərasimi keçirilmişdir.

- Martın 6-da “Nəsimi ili”nin rəsmi açılış mərasimi TÜRKSOY-un qərargahında Azərbaycan Milli Kitabxanasının fondlarında mühafizə olunan və məxsusi olaraq rəsmi açılış mərasimində nümayiş olunmaq məqsədilə Ankaraya gətirilmiş Nəsiminin əsərlərindən və dahi şair haqqında nəşr olunan kitablardan ibarət “İmadəddin Nəsimi - 650” mövzusunda geniş kitab sərgisinin təqdimatı olmuşdur. Sərginin açılışında Mədəniyyət Naziri Əbülfəs Qarayevin rəhbərlik etdiyi nümayəndə heyəti, Türkiyənin Mədəniyyət və Turizm nazirinin müavini Ahmet Haluk Dursun, Türkiyə Respublikasının Prezidentinin baş müşaviri Yalçın Topçu, TÜRKSOY-un Baş direktoru, prof. Düsen Kaseinov, Türkiyə Milli Kitabxanasının direktoru Hamdi Turşucu, türkiyəli alimlər və tədqiqatçılar, azərbaycanlı alimlər və digər qonaqlar iştirak etmişlər. Ankarada Beynəlxalq Türk Mədəniyyəti Təşkilatının

(TÜRKSÖY) qərargahında keçirilən “Nəsimi ili”nin açılış mərasimi Cümhurbaşkanlığı Simfonik Orkestrasının konsert salonunda davam etmişdir.

-Martın 7-də İstanbul şəhərində Türk Ədəbiyyat Vəqfinin toplantı salonunda Mədəniyyət Naziri Əbülfəs Qarayevin rəhbərlik etdiyi nümayəndə heyətinin iştirakilə İmadəddin Nəsiminin 650 illik yubileyi ilə əlaqədar növbəti tədbir keçirilmişdir. Tədbir iştirakçıları ilk öncə Azərbaycan Milli Kitabxanasının fondunda mühafizə edilən İmadəddin Nəsiminin əski çap əsərləri, əlyazmaları, qəzəlləri, divanları, eləcə də xarici dillərdə nəşr olunmuş əsərlərindən ibarət kitab sərgisi ilə tanış olmuşlar. Sonra isə Türkiyəli və azərbaycanlı alimlərin iştirakı ilə “Ortaq dəyərlərimiz- İmadəddin Nəsimi” mövzusunda konfrans keçirilmişdir

– Aprelin 24-də Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev cənablarının “Böyük Azərbaycan şairi İmadəddin Nəsiminin 650 illik yubileyinin keçirilməsi haqqında” 15 noyabr 2018-ci il tarixli sərəncamına müvafiq olaraq Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin 15 yanvar 2019-cu il tarixli 38s nömrəli sərəncamının icrası məqsədilə Azərbaycan Respublikasının Mədəniyyət Nazirliyi, Azərbaycanın Macarıstandakı Səfirliyi, Azərbaycan Milli Kitabxanası və Budapeştdəki Yunus Əmrə İnstitutu ilə birlikdə Budapeştdə dahi Azərbaycan şairi İmadəddin Nəsiminin 650 illik yubileyinə həsr olunmuş ədəbi-musiqili tədbir keçirilmişdir.

-Mayın 17-də Qırğızıstan Respublikasının Bişkek şəhərində 15-18 may tarixlərində keçirilən “Rəqəmsal əsrdə kitab və mütaliə” mövzusunda Beynəlxalq Konfrans çərçivəsində böyük Azərbaycan şairi İmadəddin Nəsiminin anadan olmasının 650 illik yubileyinə həsr olunmuş tədbir keçirilmişdir. Tədbir Qırğızıstan Milli Kitabxanası, Azərbaycan Respublikasının Qırğızıstandakı Səfirliyi, TÜRKSÖY təşkilatı, Azərbaycan Respublikasının Mədəniyyət Nazirliyi və Azərbaycan Milli Kitabxanasının birgə təşkilatçılığı ilə baş tutmuşdur.

-Mayın 18-də Qırğızıstanın Bişkek şəhərindəki Manas Universitetində İmadəddin Nəsiminin 650 illik yubileyinə həsr olunmuş tədbir keçirilmişdir. Universitetin foyesində Azərbaycan Milli Kitabxanası tərəfindən təşkil olunmuş Nəsiminin əsərlərindən ibarət kitab sərgisi açılmışdır. Tədbir Azərbaycan Respublikasının Qırğızıstandakı Səfirliyi, TÜRKSÖY təşkilatı, Manas Universite-

ti, Azərbaycan Respublikası Mədəniyyət Nazirliyi və Azərbaycan Milli Kitabxanasının birgə təşkilatçılığı ilə baş tutmuşdur.

– Beynəlxalq Türk Akademiyasının təşəbbüsü ilə Qazaxıstanın paytaxtı Nur-Sultan şəhərində “Beynəlxalq Avrasiya Kitab Sərgisi 2019” çərçivəsində “Nəsimi ili”nin açılışı olmuşdur;

– AMEA Məhəmməd Füzuli adına Əlyazmalar İnstitutunun direktor müavini, filologiya üzrə elmlər doktoru Paşa Kərimov Ankara Milli Kitabxanasından İmadəddin Nəsiminin anadilli divanının iki nüsxəsinin surətini əldə etmişdir;

– Aprel ayının 10-da Vyanada yerləşən Azərbaycan Mədəniyyət Mərkəzində Nəsimiyə həsr olunmuş məruzə axşamı keçirilmişdir;

– Aprel ayının 26-da “Nəsimi - şeir, incəsənət və mənəviyyət Festivalı” Avropa Festivallar Assosiasiyasına üzvlüyə qəbul edilmişdir;

– May ayının 24-də Kiyev şəhərində abidəsi qoyulmuşdur (heykəltəraş Ukraynanın Xalq rəssamı Seyfəddin Qurbanov);

– May ayının 25-də Azərbaycan Dövlət Akademik Opera və Balet Teatrında Fikrət Əmirovun “Nəsimi dastanı” balet-poeması (libretto-müəllifi Anar) yeni fərqli quruluşda “Nəsimi” adı ilə təqdim edilmişdir;

– Xaçmazda “Çənlibel” parkında abidəsi ucaldılmışdır;

– İyun ayının 3-də şairin 650 illiyi ilə əlaqədar Beynəlxalq Astronomiya İttifaqının qərarı ilə Mars və Yupiter planetlərinin arasında yerləşən 1995 UN2 asteroidinə “Nəsimi” adı verilmişdir;

– İyun ayının 18-də Azərbaycanın Serbiyadakı səfirliyinin təşəbbüsü və Belqradada fəaliyyət göstərən Azərbaycan Mədəniyyət Mərkəzinin dəstəyi ilə Nəsiminin serb dilinə tərcümə edilmiş seçmə şeirlərindən ibarət kitabının təqdimatı keçirilmişdir;

- Azərbaycan Respublikasının Mədəniyyət Nazirliyi Əməkdar elm xadimi, professor Qəzənfər Paşayevin “Nəsiminin İraq divanı” kitabını nəfis bədii tərtibatla Ankarada türk dilində nəşr etmiş və sentyabrın 27-də VI Bakı Beynəlxalq Kitab Sərgi-yarmarkası çərçivəsində hənin kitabın təqdimatını keçirmişdir;

- Azərbaycan Milli Kitabxanası Azərbaycan Respublikasının Mədəniyyət Nazirliyi ilə birgə həyata keçirdiyi “Mədəni sərvətlərimizin vətənə qayıdışı” layihəsi çərçivəsində İmadəddin Nəsiminin dünyanın bir sıra böyük kitabxanalarında, o cümlədən Türkiyənin, İranın, Misirin, Bosniya və Herseqovinanın, ABŞ-ın və digər ölkələrin milli kitabxanalarında mühafizə olunan 34 nadir əlyazmalarının surətlərinin Azərbaycana gətirilməsini təmin etmişdir.

- Sentyabr ayının 27-də Milli Kitabxananın Sərgi zalında “Mədəni sərvətlərimizin vətənə qaydışı” layihəsi çərçivəsində Milli Kitabxananın Azərbaycana gətirdiyi əlyazmaların surətlərindən ibarət “Nəsimi Əlyazmaları dünya kitabxanalarında” mövzusunda kitab sərgisinin açılış mərasimi olmuş, Heydər Əliyev Fondunun vitse-prezidenti Leyla Əliyeva, Azərbaycan Respublikasının Mədəniyyət Naziri Əbülfəs Qarayev və dünyanın 13 ölkəsindən gəlmiş milli kitabxana direktorları açılışda iştirak etmişlər;

– Sentyabrın 29-da Şamaxının Meysəri kəndində ikinci “Nəsimi – şeir, incəsənət və mənəviyyat Festivalı” çərçivəsində Nəsimi heykəl instalyasiyasının açılışı olmuşdur (müəllif Rəşad Ələkbərov);

-Oktyabrın 17-də 71-ci Frankfurt Beynəlxalq Kitab Sərgiyarmarkası çərçivəsində Azərbaycan Respublikası Prezidentinin “Böyük Azərbaycan şairi İmadəddin Nəsiminin 650 illik yubileyinin qeyd edilməsi haqqında” 2018-ci il 15 noyabr tarixli Sərəncamının icrası ilə əlaqədar Azərbaycan Respublikasının Mədəniyyət Nazirliyi, Azərbaycanın Respublikasının Almaniyadakı Səfirliyi, Azərbaycan Milli Kitabxanası və Avropa Mədəniyyətlərarası Əməkdaşlıq Forumunun birgə təşkilatçılığı ilə milli pavilyonda “Məndə sığar iki cahan-mən bu cahana sığmazam” adlı ədəbi-bədii tədbir keçirilmişdir.

-19 noyabrda Milli Kitabxananın nəzdində fəaliyyət göstərən “Açıq Kitabxana”da görkəmli Azərbaycan şairi və mütəfəkkiri İmadəddin Nəsiminin 650 illik yubileyi ilə əlaqədar Azərbaycan Respublikasının Prezidenti yanında QHT-lərə Dövlət Dəstəyi Şurasının dəstəyilə “Aytam” uşaqların mədəni maarifləndirilməsi İctimai Birliyi və Azərbaycan Milli Kitabxanasının birgə təşkilatçılığı ilə tədbir keçirilmişdir.

– Oktyabr ayının 30-da Heydər Əliyev Fondunun dəstəyi ilə Moskvadakı M.İ.Rudomino adına Ümumrusiya Dövlət Xarici Ədəbiyyat Kitabxanasının Atriumunda heykəlinin açılışı olmuşdur;

– “Serbiya Kral Akademiyası”nın rəyasət heyəti Azərbaycanın dahi şairi İmadəddin Nəsiminin adına yubiley medalının təsis edilməsi barədə qərar qəbul etmişdir;

– “Nəsimi ili” ilə əlaqədar Daşkənddəki Azərbaycan Mədəniyyət Mərkəzi “Məndə sağar iki cahan” adlı poeziya müsabiqəsi elan etmişdir;

– Azərbaycanın Belarusiyadakı səfirliyi tərəfindən Minskdəki “Dostluq evi”ndə şairin yubileyinə həsr edilmiş bədii-musiqili tədbir keçirilmişdir;

- Helsinkidə fin dilində “Gövhəri-laməkan mənəm” adlı Azərbaycan poeziya antologiyası çapdan çıxmışdır;
- Azərbaycan Dövlət Tərcümə Mərkəzi tərəfindən Nəsiminin 200-ə yaxın qəzəl və rübailərindən ibarət kitab Moskvada rus dilində nəşr olunmuşdur;
- Türkiyədə Azərbaycanın Ankaradakı səfirliyinin təşəbbüsü ilə Nəsiminin 650 illiyinə həsr olunan 2,5 lirəlik bürünc xatirə sikkəsi buraxılmışdır;
- M.F.Axundov adına Azərbaycan Milli Kitabxanasında “İmadəddin Nəsimi – 650” adlı metodik tövsiyələr hazırlanıb nəşr edilərək respublikanın bütün kitabxanalarına göndərilmişdir;
- M.F.Axundov adına Azərbaycan Milli Kitabxanası tərəfindən “İmadəddin Nəsimi” Elektron Məlumat Bazası hazırlanıb Milli Kitabxananın “anl.az” saytında yerləşdirilmişdir.
- Türkiyədə, Tacikistanda, Türkmənistanda, Bolqarıstanda, Moldovada və başqa xarici ölkələrdə kitabları nəşr edilmişdir;
- Rəsul Rzanın Nəsimiyə həsr olunmuş poemasının motivləri əsasında ölməz şairin edamından əvvəlki son gecə haqqında “Son gecə” adlı televiziya filmi çəkilmişdir (quruluşçu rejissorları Xalq artisti Ramiz Həsənoğlu və Nazim Məmmədov);
- Yazıçı Hüseynbala Mirələmovun Nəsimiyə həsr etdiyi “Son səfər” povesti çapdan çıxmışdır;
- Xalq rəssamı Eldar Mikayılzadənin “Nəsimi” xalçası hazırlanmışdır;
- Ukrayna dilində Kiyevdə “І шляхом Істини постав я сам...” (Haqq yolu mən özüm oldum) kitabı çap olunmuş və Ukrayna Yazıçılar Birliyində həmin kitabın təqdimatı keçirilmişdir;
- Beynəlxalq Türk Mədəniyyəti və İrsi Fondunun dəstəyi ilə “Nəsimi poeziyası” kitabı İtaliyada italyan dilində fondun “Sandro Teti” nəşriyyat evi ilə əməkdaşlığı çərçivəsində işıq üzü görmüşdür;
- M.F.Axundov adına Azərbaycan Milli Kitabxanası ilk dəfə olaraq İmadəddin Nəsiminin fundamental biblioqrafiyasını “Azərbaycanın görkəmli şəxsiyyətləri” seriyasından “İmadəddin Nəsimi. Biblioqrafiya” adı altında nəşr etmişdir;
- Dekabrın 5-6-da Moldovanın paytaxtı Kşinyovda TÜRKSÖY Beynəlxalq təşkilatı Azərbaycanın Moldovadakı səfirliyi ilə birlikdə Moldova Milli Kitabxanasında “İmadəddin Nəsiminin qəzəlləri dünya dillərində” kitabının təqdimat mərasimini keçirmişdir.

Main dates of Imadaddin Nasimi's life and work

Imadaddin Nasimi (Sayyid Ali ibn Sayyid Muhammad) was born in 1369, in Shamakhi, into the family of Sayyid Muhammad.

– Received his first education at a madrasah in Shamakhi, in addition to his mother language, he was fluent in Persian and Arabic languages. His school years coincided with the period of functioning of Dar-ush-shafa Medical Academy, which was established by scholar and doctor Kafiaddin, the uncle of the well-known poet Khagani Shirvani, in the village of Malham of Shamakhi;

– Deeply mastered classical Eastern and ancient Greek philosophy, as well as their literature, he became well acquainted with the basics of Islam and Christianity, and studied medicine, astronomy and astrology, mathematics and logic;

– Benefited from the teachings and trainings of poet Fazlullah Naimi, and accompanied him on all his travels;

– In the early years of his creative career, Nasimi was stood in the position of Sufism as his master Naimi, and continued the famous Sufi sheikh Shibli's trainings. During those years, the poet wrote his works under the pseudonyms "Huseyni", "Sayyid Huseyni" and "Sayyid".

1394 – Visited Tabriz, then Anatolia (Turkey), and was imprisoned many times for spreading hurufism ideas.

1417 – Lived in Aleppo, Syria; was arrested there; being declared as "unbeliever" and "irreligious" he was executed.

1546 – The first comprehensive information about the poet was given in Gastimonlu Latifi's "Mashairush-shuara" tadhkirah.

1548 – Italian researcher Antonino Menavino gave first detailed information about Nasimi in his work "Treatise" published in Florence.

- 1700** – “The execution of Nasimi” was painted by an unknown artist.
- 1844** – His Divan in Turkish was first printed at “Tasviri-Afkar” printing house in Istanbul.
- 1869** – Divan was re-published in Istanbul.
- 1880** – Divan in Turkish was published for the second time in Istanbul, at “Akhtar” printing house.
- 1896** – “Tazkireyi-Latifi” by Latifi Gastimonlu was published in Istanbul. The book includes Nasimi’s poems and information about Nasimi.
- 1921** – An article titled “Nasimi” written by Yusif Vazir Chamanzaminli was published in the “Written literature” section of “A look into the Azerbaijani literature” book.
- 1923** – Salman Mumtaz’s article titled “Nasimi, one of the Azerbaijani poets” was published in the first issue of “Education and culture” magazine.
- 1926** – 10th volume of “Azerbaijani literature” book was published by Salman Mumtaz under the name of “Sayyid Imadaddin Nasimi”.
- 1928** – An essay dedicated to Nasimi was published in the first volume of the Turkish scholar I.Hikmat’s book “The history of Azerbaijani literature” published in Baku.
- 1941** – Famous Azerbaijani painter Azim Azimzadeh drew the picture “The execution of Nasimi”.
- 1942** – A book by Hamid Arasli named “Selfless poet (Imadaddin Nasimi)” dedicated to the poet’s life and work was published at the Institute of Literature and Linguistics named after Nizami, in Baku.
- 1943** – Painter Sadig Sharifzadeh painted “The portrait of Imadaddin Nasimi”.

- 1955** – Prominent French scholar and poet Louis Aragon gave detailed information about the life and work of the poet in his “Soviet literature” work published in Paris.
- 1962** – M.Guluzadeh published a part of the poet’s Azerbaijani poems under the title of “Selected poems”.
- 1967** – The life and works of Nasimi was highlighted in the book “The literature of the Soviet peoples”, published in German, in Leipzig.
- 1968** – His Divan was published in Iran at the initiative of Hussein Ahi.
- 1969** – The Supreme Soviet of the Soviet Socialist Republic of Azerbaijan signed a Decree No.848 on June 13 on the establishment of Nasimi district in Baku;
– Sculptor Aslan Rustamov created a bust of Nasimi.
- 1970** – A fundamental research work titled “The Lexis of Nasimi Divan” by Jahangir Gahramanov was published;
– “Sayyid Imadaddin Nasimi” carpet was prepared by the People’s artist of Azerbaijan Latif Karimov;
– “Nasimi” poem by the People’s poet Gabil was published.
- 1971** – Turkish scholar I.Olgun wrote his work named “Notes on Sayyid Nasimi”;
– A documentary film “Nasimi” was shot on the basis of the scenario of the People’s writer Anar.
- 1972** – “Divan” was published in Persian with a preface by Hamid Mohammadzadeh in Baku;
– Divan was published at “Nashri-Nei” in Iran at the initiative of Jalal Pendari.
– Honored art worker Toghrul Sadigzadeh drew the picture “Imadaddin Nasimi”.
- 1973** – The 600th anniversary of his birth was celebrated at the state level;
– The 600th anniversary of Nasimi was included in “Anniversaries of remarkable people and significant events” list of UNESCO and celebrated internationally;

- “Works” was published in 3 volumes in the Arabic alphabet, in Baku;
- “Selected works” was published at Azerneshr;
- In honor of the poet’s 600th anniversary, a cargo ship named Nasimi was launched;
- USSR postage stamp “Imadaddin Nasimi – 600th anniversary of the birth” was issued;
- On September 12, Council of Ministers of the Azerbaijan SSR signed a resolution No.321 on naming the Institute of Linguistics of Azerbaijan SSR Academy of Sciences after Nasimi and on naming the “Shirvan Buketi” farm in Shamakhi after Nasimi;
- People’s artist of the USSR Mikayil Abdullayev painted “Nasimi” artistic portrait;
- People’s artist of the USSR, composer Fikrat Amirov composed the ballet-poem “Nasimi saga”;
- On September 23, Fikrat Amirov’s “Nasimi saga” ballet-poem was premiered at the Azerbaijan State Academic Opera and Ballet Theatre (librettist Anar);
- Fikrat Amirov’s “Nasimi saga” ballet-poem was performed for the second time at the Bolshoi Theatre (The Grand Theatre) in Moscow with the participation of UNESCO within the framework of the 600-year anniversary events of Nasimi;
- Medal “Imadaddin Nasimi” was established (author Aslan Rustamov);
- “Nasimi” historical and bibliographic feature film was shot on the basis of the scenario of the People’s writer Isa Huseynov (Muganna). The film was directed by the People’s artist HasanSeyidbayli.
- People’s artist Altay Hajiyev illustrated the book “Lirika” (Lyric) by Nasimi;
- People’s artist Ogtay Sadigzadeh illustrated the “Selected works” book by Nasimi;
- Honored art worker Najafgulu Ismayilov painted “Nasimi” portrait and plot tableau;
- I.Karimova created “Nasimi” carpet-portrait;
- His book named “Lyric” was published in Moscow;
- “Poetry” book was published in French in Moscow.

1974

- People’s artist Kamil Aliyev created “Imadaddin Nasimi” carpet-portrait;

-
- Polish sculptor Gustaw Zemla created the statue “Nasimi” which reflects the tragic fate of the poet.
- 1976** – The poem “Nasimi” by the People’s poet Gabil was awarded the State Prize of the Azerbaijan SSR by the decision of Heydar Alirza oglu Aliyev, the first secretary of the Central Committee of Azerbaijan Communist Party;
- 1977** – “Persian Divan. Selected works” was published in Azerbaijani in Baku.
- 1978** – On August 17, the Park of Culture and Recreation in Sumgayit was named after the great Azerbaijani poet Nasimi;
– Isa Huseyinov’s “Mahshar” (*The Judgment Day*) historical and bibliographic roman about Nasimi was published;
- 1980** – A statue of him was erected at the intersection of Nizami and Samad Vurgun streets in Baku (sculptors: Tokay Mammadov and Ibrahim Zeynalov). The opening was held on February 20;
– His Divan was published by “Forughi” publishing house in Iran.
- 1987** – “İraq divanı” (Iraqi Divan) compiled by Gazanfar Pashayev was released.
- 1990** – A statue of him was erected in Shamakhi (sculptor Javanshir Dadashov).
- 1993** – People’s artist Salhab Mammadov created the work of “Nəsiminin məzarı” (*The tomb of Nasimi*) and smithery example on copper.
- 1995** – People’s poet Bakhtiyar Vahabzadeh wrote the poem “Fəryad” (*Scream*) dedicated to Nasimi.
- 2001** – The Park of Culture and Recreation named after I.Nasimi in Sumgayit was included in the list of historical and cultural monuments of national importance according to the decision of the Cabinet of Ministers of the Republic of Azerbaijan dated 02.08.2001, No.132.

- 2003** – A monument of him was erected in the Park of Culture and Recreation named after I.Nasimi in Sumgayit (sculptor artists: Vagif Nazirov and Asim Guliyev).
- 2005** – A statue of him was unveiled on April 26, in Shamakhi. Ilham Aliyev, President of the Republic of Azerbaijan made a speech at the event.
- 2008** – The newly established metro station in Baku was named after Nasimi.
- 2012** – “Poems” and “Selected works” books were published in German at “East-West” publishing house.
- 2014** – “Poetry” by Nasimi was published by Heydar Aliyev Foundation in Baku in French and English languages.
- 2017** – The 600th year of his death was celebrated at UNESCO;
 – People’s artist, professor Firangiz Alizadeh composed the oratorio “Nasimi passion” for chorus, soloist and symphony orchestra dedicated to the 600th anniversary of the poet’s death. The composition was premiered in Amsterdam on April 17;
 – Within the framework of the events held in connection with the 600th anniversary of the poet’s death, another work – “Dedication to Nasimi” was performed on the basis of Firangiz Alizadeh’s composition at the Headquarters of UNESCO in Paris.
- 2018** – On November 15, President of the Republic of Azerbaijan Ilham Aliyev signed an Order “On celebrating the 650th anniversary of the great Azerbaijani poet Imadaddin Nasimi”;
 – On November 19, opening ceremony of his bust was held at the Moscow State Institute of International Relations;
 – In order to perpetuate the memory of the Azerbaijani writers and poets, a memorial complex named “Immortal writers” was established at the city park named after Ali Karim, in Goychay;
 – On September 27-30, the first Nasimi – Festival of Poetry, Art and Spirituality was organized by Heydar Aliyev Foundation with the support of the Ministry of Culture;
 – Well-known calligraphy-artist Yaver Asadov created calligraphic portraits of Nasimi with Arabic script.

2019

- On January 11, President of the Republic of Azerbaijan Ilham Aliyev signed an Order “On declaring 2019 as the Year of Nasimi in the Republic of Azerbaijan”;
- In connection with the execution of the Order of the President of the Republic of Azerbaijan “On celebrating the 650th anniversary of the great Azerbaijani poet Imadaddin Nasimi”, an “Action plan” was approved by the decision of the Cabinet of Ministers dated January 15, 2019, No. 38s;
- The name of Imadaddin Nasimi was included in “The list of authors whose works were declared public, and the films that were declared state wealth” approved by the decision of the Cabinet of Ministers No.211 dated May 7;
- At the initiative of the First vice-president of the Republic of Azerbaijan Mehriban Aliyeva, the campaign “Let’s plant 650 thousand trees in one day” commemorating the 650th anniversary of Nasimi was launched;
- TURKSOY announced 2019 as the year of commemoration of Nasimi;
- “Imadaddin Nasimi in the world languages” was published with elegant design by TURKSOY in Ankara. The book contains the poet’s ghazals (kind of eastern poem) translated into 15 languages including the Turkic-speaking peoples languages;
- On January 29, in accordance with the relevant Orders of the President of the Republic of Azerbaijan “On celebrating the 650th anniversary of the great Azerbaijani poet Imadaddin Nasimi” and “On declaring 2019 as the Year of Nasimi in the Republic of Azerbaijan”, opening ceremony of an extensive book exhibition entitled “Imadaddin Nasimi – 650” as well as a permanent corner of the same name was held at Azerbaijan National Library. The event was jointly organized by the Ministry of Culture of the Republic of Azerbaijan and Azerbaijan National Library;
- Official opening ceremony of the “Year of Nasimi” was held on March 6-7 in Ankara and Istanbul, Turkey, in association with the Ministry of Culture of the Republic of Azerbaijan, Azerbaijan National Library and TURKSOY International Organization;
- Within the framework of the “Year of Nasimi”, presentation of a book exhibition named “Imadaddin Nasimi – 650” was held at

the Headquarters of TURKSOY on March 6. The exhibition was consisted of books about the genius poet Nasimi, as well as his works that stored in Azerbaijan National Library, and was taken to Ankara specially to be exhibited at the official opening ceremony. The opening ceremony of the exhibition was attended by the delegation led by the Minister of Culture Abulfas Garayev, as well as Deputy Minister of Culture and Tourism of Turkey Ahmet Haluk Dursun; General Advisor to the President of the Republic of Turkey Yalchin Topchu; Secretary General of TURKSOY Prof.Dusen Kasseinov; Director of the National Library of Turkey Hamdi Turshuju, Turkish scholars and researchers, Azerbaijani scholars and other participants. The Opening ceremony of the “Year of Nasimi” held at the Headquarters of International Organization of Turkic Culture (TURKSOY) in Ankara continued at the Concert Hall of the Presidential Symphony Orchestra;

– On March 7, with the participation of the delegation led by the Minister of Culture Abulfas Garayev, the next event dedicated to the 650th anniversary of Imadaddin Nasimi was held at the meeting room of the Turkish Literature Foundation in Istanbul. First, the participants of the event got acquainted with the book exhibition consisted of Imadaddin Nasimi’s old printed works, manuscripts, ghazals, divans as well as his works published in foreign languages preserved in the book collection of Azerbaijan National Library. Then a conference on “Our shared values – Imadaddin Nasimi” was held with the participation of Turkish and Azerbaijani scholars;

– On April 24, in accordance with the Order of the President of the Republic of Azerbaijan Ilham Aliyev “On celebrating the 650th anniversary of the great Azerbaijani poet Imadaddin Nasimi” dated November 15, 2018, and in order to execute the Order of the Cabinet of Ministers No.38s dated January 15, 2019, a literary and musical event dedicated to the 650th anniversary of the great Azerbaijani poet Imadaddin Nasimi was held in Budapest. The event was co-organized by the Ministry of Culture of the Republic of Azerbaijan, Embassy of Azerbaijan in Hungary, Azerbaijan National Library and Yunus Emre Institute in Budapest;

- On May 17, within the framework of the International conference on “Book and Reading in the digital era” held on May 15-18 in Bishkek, the Kyrgyz Republic, an event dedicated to the 650th anniversary of the birth of the great Azerbaijani poet Imadaddin Nasimi was organized. The event was jointly organized by the National Library of Kyrgyzstan, Embassy of the Republic of Azerbaijan in Kyrgyzstan, TURKSOY Organization, Ministry of Culture of the Republic of Azerbaijan and Azerbaijan National Library;
- On May 18, an event dedicated to the 650th anniversary of Imadaddin Nasimi was held at the Manas University in Bishkek, the Kyrgyz Republic. A book exhibition consisted of Nasimi’s works was organized by Azerbaijan National Library in the foyer of the University. The event was co-organized by the Embassy of the Republic of Azerbaijan in Kyrgyzstan, TURKSOY Organization, Manas University, Ministry of Culture of the Republic of Azerbaijan and Azerbaijan National Library;
- At the initiative of International Turkic Academy, the opening ceremony of the “Year of Nasimi” was held in Nur-Sultan, the capital of Kazakhstan, within the framework of “Eurasian International Book Fair 2019”;
- Pasha Karimov, Deputy Director of ANAS Institute of Manuscripts named after Muhammad Fuzuli and Doctor of philological sciences, obtained copies of two editions of Imadaddin Nasimi’s divan in the native language from Ankara National Library;
- On April 10, an evening dedicated to Nasimi was held at the Azerbaijan Cultural Center in Vienna;
- On April 26, “Nasimi – Festival of Poetry, Art and Spirituality” was admitted to the European Festivals Association;
- On May 24, a statue of him was erected in Kiev (sculptor: Seyfaddin Gurbanov, People’s artist of Ukraine);
- On May 25, Fikrat Amirov’s “Nasimi saga” ballet-poem (librettist Anar) was performed in a new original structure under the name of “Nasimi” at the Azerbaijan State Academic Opera and Ballet Theatre;
- A monument was erected at the park “Chanlibel” in Khachmaz;

- On June 3, in connection with the poet’s 650th anniversary, the 1995 UN2 asteroid between the planets of Mars and Jupiter was named after Nasimi by the decision of International Astronomical Union;
- On June 18, presentation of a book consisting of Nasimi’s selected poems translated into Serbian was held at the initiative of the Azerbaijani Embassy in Serbia and with the support of the Azerbaijan Cultural Center in Belgrade;
- “Iraqi divan of Nasimi” by prof. Gazanfar Pashayev, Honored worker of science, was published by the Ministry of Culture of the Republic of Azerbaijan with exquisite artistic design in Turkish, in Ankara, and the presentation of the book was held within the framework of VI Baku International Book Fair on September 27-29.
- Within the framework of the project “Return of our cultural values to the homeland” implemented by Azerbaijan National Library in association with the Ministry of Culture of the Republic of Azerbaijan, copies of Imadaddin Nasimi’s 34 rare manuscripts preserved in a number major libraries around the world, including the national libraries of Turkey, Iran, Egypt, Bosnia & Herzegovina, the USA and other countries, were brought to Azerbaijan.
- On September 27, within the framework of the project “Return of our cultural values to the homeland”, opening ceremony of the book exhibition under the title “Nasimi manuscripts in the world libraries”, consisted of the copies of manuscripts brought to Azerbaijan by the National Library, was held at the Exhibition Hall of the National Library. The event was attended by the Vice-President of Heydar Aliyev Foundation Leyla Aliyeva, Minister of Culture of the Republic of Azerbaijan Abulfas Garayev and directors of national libraries of the 13 countries of world;
- On September 29, the opening of the Nasimi statue installation (author Rasahd Alakbarov) was held within the framework of the second “Nasimi – Festival of Poetry, Art and Spirituality” in the Meysari village of Shamakhi;
- On October 17, in connection with the execution of the Order of the President of the Republic of Azerbaijan “On celebrating the 650th anniversary of the great Azerbaijani poet Imadaddin Nasimi” dated November 15, 2018, a literary and artistic event

called “Both worlds can fit within me, but in this world I cannot fit” was held at the national pavilion within the framework of the 71st Frankfurt International Book Fair. The event was co-organized by the Ministry of Culture of the Republic of Azerbaijan, Embassy of the Republic of Azerbaijan in Germany, Azerbaijan National Library and the European Forum on Intercultural Cooperation;

– On November 19, the Open Library under the National Library hosted an event dedicated to the 650th anniversary of the great Azerbaijani poet and thinker Imadaddin Nasimi. The event was co-organized by “Aytam” Children’s Cultural Awareness Public Union and Azerbaijan National Library with the support of The Council on State Support to NGOs under the Auspices of the President of the Republic of Azerbaijan;

– On October 30, with the support of Heydar Aliyev Foundation, the inauguration of a statue of him was held at the Atrium of the All-Russia State Library of Foreign Literature named after M.I.Rudomino in Moscow;

– The Presidium of the “Serbian Royal Academy” made a decision on the establishment of an anniversary medal named after the great Azerbaijani poet Imadaddin Nasimi;

– In connection with the “Year of Nasimi”, Azerbaijan Cultural Center in Tashkent announced a poetry contest called “Both worlds can fit within me”;

– An artistic and musical event dedicated to the jubilee of the poet was held at the “Friendship house” in Minsk. The event was organized by the Azerbaijani Embassy in Belarus;

– Azerbaijani poetry anthology named “I am the placeless essence” was published in Finnish in Helsinki;

– A book consisting of nearly 200 ghazals and rubais (quatrain) of Nasimi was published in Russian in Moscow by Azerbaijan State Translation Centre;

– At the initiative of the Embassy of Azerbaijan in Ankara, a bronze coin was issued in honor of the 650th anniversary of Nasimi, in Turkey;

– Azerbaijan National Library named after M.F.Akhundov prepared and published a methodical recommendations named

“Imadaddin Nasimi – 650” and sent it to the regional libraries of the republic;

– Azerbaijan National Library named after M.F.Akhundov prepared e-database named “Imadaddin Nasimi” and placed it on the website of the National Library;

– Books were published in Turkey, Tajikistan, Turkmenistan, Bulgaria, Moldova and other countries;

– Based on the motives of the poem by Rasul Rza dedicated to Nasimi, a television film named “The last night” was shot. The film is about the last night of the immortal poet before his execution (film directors: People’s artist Ramiz Hasanoglu and Nazim Mammadov);

– “Last journey” by writer Huseynbala Miralamov, devoted to Nasimi, was published;

– “Nasimi” carpet was prepared on the basis of the portrait by the People’s artist Eldar Mikayilzadeh;

– Book “І шляхом Істини постав я сам...” (I Have Set Myself on the Road of Truth) was published in Ukrainian, in Kiev, and the presentation of the book was held at the Writer’s Union of Ukraine;

- With the support of the International Turkic Culture and Heritage Foundation, the book “Nasimi poetry” was published in the Italian language in Italy within the framework of the collaboration of the Foundation with “Sandro Teti” publishing house;

– Azerbaijan National Library named after M.F.Akhundov published “Imadaddin Nasimi. Bibliography” from the series of “Remarkable people of Azerbaijan” on the occasion of the jubilee of the poet;

– On December 5-6, TURKSOY International organization in association with the Embassy of Azerbaijan in Moldova held a presentation of the book “Imadaddin Nasimi in the world languages” at the National Library of Moldova in Kishinev, the capital of Moldova.

Основные даты жизни и творчества Имадеддина Насими

Имадеддин Насими (Сеид Али ибн Сеид ибн Мухаммед) родился 1369 году в городе Шемахе в семье Сеида Мухаммеда.

- Получил начальное образование в медресе в Шемахе. Помимо родного языка, свободно владел персидским и арабским языками. Его школьные годы совпали с деятельностью медицинской академии «Дар-уш-шафа», основанной в шемахинской деревне Малхам дядей известного поэта Хагани Ширвани – ученым и доктором Кафиеддином;
- Глубоко изучил классическую восточную и древнегреческую философию, литературу; основы ислама и христианства; медицину, астрономию и астрологию, математику и логику;
- На Имадеддина Насими оказало глубокое влияние учение последователя хуруфизма Фазлуллаха Наими. Имадеддин неизменно сопровождал Наими в странствиях.
- В начале своего творчества Насими, подобно его учителю Наими, придерживался позиций суфизма и был последователем знаменитого суфийского шейха Шибли. В эти годы Насими творил под псевдонимами «Гусейни», «Сеид Гусейн», «Сеид».

- 1394** – Отправился в Тебриз, затем в Анатолию (Турция). Здесь он неоднократно преследовался властями и был заключен в тюрьму за распространение идей хуруфизма.
- 1417** – Проживал в Сирии в городе Алеппо. Там же был объявлен еретиком и вероотступником и приговорён к мучительной казни.
- 1546** – Впервые полная информация о Насими была дана в жизнеописании «Мешаирюш-шюера», созданном Гастимонлу Латифи.

- 1548** – Подробная информация о Насими была дана в опубликованном во Флоренции трактате итальянского исследователя Антонино Менавино.
- 1700** – Неизвестным художником была создана картина «Казнь Насими».
- 1844** – В Стамбуле в типографии «Тесвири-Эфкар» впервые был опубликован «Диван» на турецком языке.
- 1869** – В Стамбуле повторно был издан «Диван» поэта.
- 1880** – В Стамбуле в типографии «Ахтэр» был вновь издан «Диван» на турецком языке.
- 1896** – Стихотворения Насими и информация о поэте были приведены в книге «Таскирейи-Латифи» Гастимонлу Латифи, опубликованной в Стамбуле.
- 1921** – Статья Юсифа Везира Чеменземенли «Насими» была опубликована в разделе «Наша письменная литература» книги «Взгляд на азербайджанскую литературу».
- 1923** – В первом номере журнала «Образование и культура» была опубликована статья Салмана Мумтаза «Азербайджанские поэты: Насими».
- 1926** – Салманом Мумтазом был опубликован 10-й том книги «Азербайджанская литература» под названием «Сеид Имадеддин Насими».
- 1928** – В первом томе книги «История азербайджанской литературы», изданной в Баку, был опубликован очерк турецкого ученого И.Хикмета о Насими.
- 1941** – Известный азербайджанский художник Азим Азимзаде создал художественное полотно «Казнь Насими».
- 1942** – В Баку в Институте Литературы и Языка имени Низами была опубликована книга Гаида Араслы «Самоотверженный поэт (Имадеддин Насими)», посвященная жизни и творчеству поэта.

- 1943** – Художник Садиг Шарифзаде создал картину «Портрет Имадеддина Насими».
- 1955** – Известный французский ученый и поэт Луи Арагон в своем произведении «Советская литература», опубликованном в Париже, предоставил полную информацию о жизни и творчестве Насими.
- 1962** – М. Гулузаде издал отдельной книгой некоторые стихотворения Насими, написанные на азербайджанском языке. Книга вышла под названием «Избранные стихотворения».
- 1967** – В книге «Литература народов СССР», изданной в Лейпциге на немецком языке, была помещена подробная информация о жизни и творчестве Насими.
- 1968** – В Иране по инициативе Гусейна Ахи был опубликован «Диван» поэта.
- 1969** – 13 июня Верховный Совет Азербайджанской ССР подписал указ № 848 о создании Насиминского района в Баку;
– Скульптором Асланом Рустамовым был создан бюст Насими.
- 1970** – Опубликована фундаментальная исследовательская работа Джахангира Кахраманова под названием «Лексика дивана Насими»;
– Азербайджанским народным художником Лятифом Керимовым был создан тематический ковер «Сеид Имадеддин Насими»
– Народный поэт Габиль опубликовал поэму «Насими».
- 1971** – Турецкий ученый И.Олгун создал произведение под названием «Заметки о Сеиде Насими»;
– По сценарию народного писателя Анара был снят документальный фильм «Насими».
- 1972** – В Баку на персидском языке был издан «Диван» Насими с предисловием Гамида Мухаммедзаде;

- В Иране по инициативе Джалала Пендари был опубликован диван «Нешри Неи»;
- Заслуженный деятель искусств Тогрул Садыгзаде создал картину «Имадеддин Насими».

1973

- 600-летний юбилей Имадеддина Насими был торжественно отпразднован на государственном уровне;
- 600-летний юбилей поэта, включенный в список ЮНЕСКО «Юбилей выдающихся личностей и памятных событий», был торжественно отпразднован на международном уровне;
- В Баку в 3-х томах на арабском алфавите были опубликованы «Произведения» Насими;
- В издательстве Азернешр была опубликована книга под названием «Избранные произведения»;
- В честь 600-летия поэта был спущен на воду грузовой корабль под названием «Насими»;
- Выпущена почтовая марка СССР под названием «600-летие со дня рождения Имадеддина Насими»;
- 12 сентября Совет Министров Азербайджанской ССР подписал постановление № 321 о присвоении имени Насими Институту Языкознания Академии Наук Азербайджанской ССР и переименовании совхоза «Ширванский Букет» в Шамахинском районе. Отныне он стал именоваться совхоз им. Насими;
- Народный художник СССР Микаил Абдуллаев создал художественный портрет «Насими»;
- Народный артист СССР, композитор Фикрет Амиров написал балет-поэму «Сказание о Насими»;
- 23 сентября в Азербайджанском Государственном Академическом Театре Оперы и Балета состоялась премьера балета-поэмы «Сказание о Насими» Фикрета Амирова (автор либретто Анар);
- В Москве в Большом Театре при участии ЮНЕСКО в рамках юбилейных торжеств была представлена балет-поэма «Сказание о Насими» Фикрета Амирова;
- Учреждена медаль «Насими» (автор Аслан Рустамов);
- По сценарию Исы Гусейнова (Муганна), известным режиссером, народным артистом Гасаном Сеидбейли был снят историко-биографический художественный фильм «Насими»;

- Народный художник Алтай Гаджиев проиллюстрировал книгу «Лирика» Насими;
  - Народный художник Октай Садыгзаде проиллюстрировал книгу «Избранные произведения» Насими;
  - Заслуженный деятель искусств Наджафгулу Исмаилов создал портрет и сюжетное табло «Насими»;
  - И. Керимовой был создан ковер-портрет «Насими»;
  - В Москве была издана книга Насими «Лирика»;
  - В Москве была издана книга Насими «Поэзия» на французском языке.
- 1974** – Народным художником Камилем Алиевым был создан ковер-портрет «Имадеддин Насими»;
- Польский скульптор Густав Земла создал статую Насими, отражающую трагическую судьбу поэта.
- 1976** – По указу первого секретаря ЦК КП Азербайджана Гейдара Алирза оглы Алиева, поэма «Насими» народного поэта Габилы была удостоена Государственной премии Азербайджанской ССР.
- 1977** – В Баку на азербайджанском языке была опубликована книга «Персидский Диван. Избранные произведения».
- 1978** – 17 августа парку Культуры и Отдыха в городе Сумгайыт было присвоено имя великого азербайджанского поэта Насими;
- Опубликован историко-биографический роман о Насими под названием «Судный день» Исы Гусейнова (Муганна).
- 1980** – В Баку на пересечении улиц Низами и Самеда Вургунга был воздвигнут памятник поэту (скульпторы Токай Мамедов, Ибрагим Зейналов). 20 февраля состоялась церемония открытия памятника;
- В Иране в издательстве «Форуги» был издан «Диван» поэта.
- 1987** – Опубликована книга поэта «Иракский Диван» (сост. Газанфар Пашаев).

- 1990** – В Шемахе был воздвигнут памятник поэту (скульптор Джаваншир Дадашов).
- 1993** – Народный скульптор Салхаб Мамедов создал медную чеканку «Усыпальница Насими».
- 1995** – Народный поэт Бахтияр Вагабзаде написал поэму «Крик», посвященную Насими.
- 2001** – Постановлением № 132 Кабинета Министров Азербайджанской Республики от 02.08.2001 года, парк культуры и отдыха им. И.Насими в Сумгайыте был включен в список памятников истории и культуры республиканского значения.
- 2003** – В Сумгайыте в парке культуры и отдыха имени И.Насими был воздвигнут памятник поэту (скульпторы-художники Вагиф Назиров, Асим Гулиев).
- 2005** – 26 апреля в Шемахе состоялась торжественная церемония открытия памятника. На мероприятии выступил с речью Президент Азербайджанской Республики Ильхам Алиев.
- 2008** – В Баку ввели в эксплуатацию новую станцию метро, названную в честь поэта Насими.
- 2012** – В издательстве «Шарг-Гарб» («Восток-Запад») были изданы книги «Стихотворения» и «Избранные стихотворения» на немецком языке.
- 2014** – В Баку Фондом Гейдара Алиева была издана книга «Поэзия» Насими на французском и английском языках.
- 2017** – ЮНЕСКО проводит торжественные мероприятия, посвященные 600-й годовщине со дня смерти поэта;
– 17 апреля в Амстердаме состоялась премьера оратории «Пассионы Насими», написанной для хора, солиста и симфонического оркестра. Произведение было создано народной артисткой Азербайджана, профессором Франгиз Ализаде и было приурочено к 600-летию со дня смерти поэта;

– В Париже в штаб-квартире ЮНЕСКО в рамках мероприятий в связи с 600-летием со дня смерти поэта, было представлено еще одно произведение под названием «Посвящение Насими» по мотивам музыки Франгиз Ализаде.

2018

– 15 ноября Президент Азербайджанской Республики Ильхам Алиев подписал распоряжение «О проведении 650-летнего юбилея великого азербайджанского поэта Имаддина Насими»;

– 19 ноября в Московском Государственном Институте Международных Отношений состоялась церемония открытия бюста выдающегося поэта;

– В районе Гейчай в парке им. Али Керима для увековечения памяти поэтов и писателей Азербайджана был создан комплекс «Творцы вечности». Здесь был воздвигнут бюст поэту Имадеддину Насими;

– 27-30 сентября состоялся организованный Фондом Гейдара Алиева и Министерством культуры Азербайджана «Фестиваль поэзии, искусства и духовности – Насими»;

– Известный каллиграф-художник Явар Асадов создал уникальное произведение – каллиграфическое изображение портретов Насими. Портреты были выполнены арабской вязью.

2019

–11 января Президент Азербайджанской Республики Ильхам Алиев подписал распоряжение «Об объявлении 2019 года - «Годом Насими» в Азербайджанской Республике»;

–Кабинет Министров 15 января 2019 года принял постановление №38с, утверждающее «План мероприятий» по реализации распоряжения Президента Азербайджанской Республики «О проведении 650-летнего юбилея великого азербайджанского поэта Имадеддина Насими»;

–7 мая Кабинет Министров принял постановление № 211 «Об утверждении списка авторов, чьи произведения объявлены национальным достоянием, а также фильмов, объявленных национальным достоянием». В этот список было внесено имя Имадеддина Насими;

–По инициативе первого вице-президента Азербайджанской Республики Мехрибан Алиевой в связи с 650-летним

юбилеем Имадеддина Насими, была реализована акция «Посадить за один день 650 тысяч деревьев»;

–Организацией ТЮРКСОЙ 2019 год был объявлен «Годом памяти Насими»;

–В Анкаре организацией ТЮРКСОЙ была опубликована книга «Имадеддин Насими на языках мира», содержащая переводы газелей поэта на 15 языках, включая языки тюркских народов. Книга представляет собой издание высокого полиграфического искусства и изысканного дизайна;

–29 января согласно распоряжениям Президента Азербайджанской Республики «О проведении 650-летнего юбилея великого азербайджанского поэта Имадеддина Насими» и «Об объявлении 2019 года «Годом Насими» в Азербайджанской Республике», в Национальной Библиотеке Азербайджана состоялась церемония открытия большой книжной выставки и постоянного уголка под названием «Имадеддин Насими-650». Выставка была организована совместно с Министерством культуры Азербайджанской Республики и Национальной Библиотекой Азербайджана;

–6-7 марта в Турции в Анкаре и Стамбуле совместно с Министерством культуры Азербайджанской Республики, Национальной Библиотекой Азербайджана и Международной Организацией ТЮРКСОЙ состоялась официальная церемония открытия «Года Насими»;

–6 марта в штаб-квартире ТЮРКСОЙ в рамках церемонии открытия «Года Насими» состоялась презентация книжной выставки «Имадеддин Насими – 650». На выставке были представлены книги о великом поэте и произведения Насими, хранящиеся в фондах Национальной Библиотеки Азербайджана и привезенные в Анкару для официальной церемонии открытия. В открытии выставки приняла участие делегация во главе с министром культуры Абульфасом Гараевым, а также заместитель министра культуры и туризма Турции Ахмет Халук Дурсун, советник Президента Турецкой Республики Ялчин Топчу, генеральный секретарь ТЮРКСОЙ профессор Дусен Касеинов, директор Национальной Библиотеки Турции Хамди Туршуджу, турецкие ученые и исследователи, азербайджанские ученые и другие гости. Церемония открытия «Года Насими», состоявшаяся в Анкаре в штаб-квартире Международной организации

ТЮРКСОЙ, продолжилась в концертном зале Президентского симфонического оркестра;

–7 марта в Стамбуле в зале заседаний Фонда Тюркской Литературы при участии делегации во главе с министром культуры Абульфасом Гараевым состоялось очередное мероприятие, посвященное 650-летию юбилею Имадеддина Насими. Участники мероприятия были ознакомлены с книжной выставкой, представляющей старинные печатные издания произведений Насими, рукописи его газелей и диванов, хранящихся в фонде Национальной Библиотеки Азербайджана, а также произведения поэта, переведенные на иностранные языки. Затем состоялась конференция «Наши общие ценности – Имадеддин Насими», в работе которой приняли участие азербайджанские и турецкие ученые;

–Как уже было отмечено ранее, Кабинет Министров 15 января 2019 года принял постановление № 38с, утверждающее «План мероприятий» по реализации распоряжения Президента Азербайджанской Республики Ильхама Алиева «О проведении 650-летнего юбилея великого азербайджанского поэта Имадеддина Насими» (подписано 15 ноября 2018 года). В связи с этим 24 апреля в Будапеште состоялось литературно-музыкальное мероприятие, посвященное 650-летию юбилею великого азербайджанского поэта Имадеддина Насими. В мероприятии приняли участие Министерство культуры Азербайджанской Республики, Посольство Азербайджана в Венгрии, Национальная Библиотека Азербайджана и Институт Юнуса Эмре в Будапеште;

–17 мая в городе Бишкек Кыргызской Республики состоялось мероприятие, посвященное 650-летию юбилею великого азербайджанского поэта Имадеддина Насими. Мероприятие было организовано совместно с Национальной Библиотекой Кыргызстана, Посольством Азербайджанской Республики в Кыргызстане, организацией ТЮРКСОЙ, Министерством культуры Азербайджанской Республики и Национальной Библиотекой Азербайджана в рамках международной конференции «Книга и чтение в цифровую эпоху», состоявшейся 15-18 мая;

–18 мая в городе Бишкек в Университете Манас состоялось

торжественное мероприятие, посвященное 650-летию юбилею Насими. В фойе университета открылась книжная выставка произведений Насими, организованная Национальной Библиотекой Азербайджана. Мероприятие было организовано совместно с Посольством Азербайджанской Республики в Кыргызстане, организацией ТЮРКСОЙ, Университетом Манас, Министерством культуры Азербайджанской Республики и Национальной Библиотекой Азербайджана;

–По инициативе Международной Тюркской Академии в столице Казахстана Нур-Султан состоялась церемония открытия «Года Насими». Мероприятие было организовано в рамках «Международной Евразийской Книжной Ярмарки 2019»;

–Заместитель директора Института Рукописей имени Мухаммеда Физули НАНА, доктор филологических наук Паша Керимов приобрел копии двух экземпляров «Дивана» Имададдина Насими на родном языке из Национальной Библиотеки Анкары;

–10 апреля в Азербайджанском Культурном Центре в Вене состоялся научно-публицистический вечер, на котором были зачитаны доклады, посвященные Насими;

–26 апреля «Фестиваль поэзии, искусства и духовности – Насими» был включен в состав Ассоциации Фестивалей Европы;

–24 мая в Киеве был воздвигнут памятник поэту (скульптор - народный художник Украины Сейфеддин Гурбанов);

–25 мая в Азербайджанском Государственном Академическом Театре Оперы и Балета балет Фикрета Амирова «Сказание о Насими» (автор-либретто Анар) был представлен в новой оригинальной постановке под названием «Насими»;

–В Хачмазе в парке «Ченлибель» был воздвигнут памятник поэту;

–3 июня решением Международного Астрономического Союза в честь 650-летия Насими астероиду UN2 1995 между планетами Марс и Юпитер было присвоено имя поэта;

–18 июня по инициативе посольства Азербайджана в Сербии и при поддержке Азербайджанского Культурного

Центра в Белграде, состоялась презентация книги избранных стихотворений Насими, переведенных на сербский язык;

–В Анкаре Министерство культуры Азербайджанской Республики опубликовало книгу заслуженного деятеля науки, профессора Газанфара Пашаева «Иракский диван Насими». Книга представляет собой издание высокого полиграфического искусства и изысканного дизайна. 27-29 сентября в рамках VI Бакинской Международной Книжной Выставки-Ярмарки состоялась презентация этой книги;

–В рамках совместного проекта «Возвращение культурных ценностей на родину» реализованного Азербайджанской Национальной Библиотекой совместно с Министерством культуры Азербайджанской Республики, в Азербайджан были доставлены копий 34 редких рукописей Имадеддина Насими, хранящихся в ряде крупных библиотек стран мира, включая национальные библиотеки Турции, Ирана, Египта, Боснии и Герцеговины, США и проч.;

–27 сентября в выставочном зале Национальной Библиотеки Азербайджана состоялась церемония открытия книжной выставки «Рукописи Насими в библиотеках мира». На выставке были представлены копии рукописей поэта, привезенных в рамках проекта «Возвращение культурных ценностей на родину». В церемонии открытия выставки приняли участие вице-президент Фонда Гейдара Алиева Лейла Алиева, министр культуры Азербайджанской Республики Абульфас Гараев, директора национальных библиотек 13 стран;

–29 сентября в Шемахе в селе Мейсари в рамках второго «Фестиваля поэзии, искусства и духовности - Насими» состоялась церемония открытия памятника Насими (автор Рашад Алекперов);

–17 октября, в связи с исполнением распоряжения Президента Азербайджанской Республики «О проведении 650-летнего юбилея великого азербайджанского поэта Имадеддина Насими» от 15 ноября 2018 года, в национальном павильоне в рамках 71-ой Франкфуртской Международной Книжной Выставки состоялось литературно-художественное мероприятие под названием «В меня вместятся оба мира, но в этот мир я не вмещусь». Мероприятие было

организовано Министерством культуры Азербайджанской Республики, совместно с Посольством Азербайджанской Республики в Германии, Национальной Библиотекой Азербайджана и Европейским Форумом по Межкультурному Сотрудничеству;

–19 ноября в Открытой библиотеке, действующей при Национальной Библиотеке, состоялось мероприятие, посвященное 650-летию выдающегося азербайджанского поэта Имадеддина Насими. Мероприятие было организовано совместно с Общественным Объединением культурного просвещения детей «Айтам» и Национальной Библиотекой Азербайджана при поддержке Совета Государственной Поддержки НПО при Президенте Азербайджанской Республики;

–30 октября в Москве в атриуме Всероссийской Государственной Библиотеки Иностранной Литературы имени М.И.Рудомино при организационной поддержке Фонда Гейдара Алиева состоялось открытие памятника поэту;

–Президиум «Королевской академии Сербии» принял решение об учреждении юбилейной медали имени великого поэта Азербайджана Имадеддина Насими;

–В связи с «Годом Насими» Азербайджанский Культурный Центр в Ташкенте объявил конкурс поэзии под названием «В меня вместятся оба мира»;

–В Минске в «Доме дружбы» состоялось организованное посольством Азербайджана в Беларуси художественно-музыкальное мероприятие, посвященное юбилею поэта;

–В Хельсинки на финском языке была опубликована антология азербайджанской поэзии «Я суть, я не имею места»;

–Государственным Центром Перевода Азербайджана издал в Москве на русском языке книгу, содержащую около 200 газелей и рубаи Насими;

–В связи с 650-летием Насими в Турции по инициативе посольства Азербайджана в Анкаре была отчеканена бронзовая юбилейная монета, достоинством в 2,5 лиры;

–Национальная Библиотека Азербайджана имени М.Ф.Ахундова подготовила и опубликовала методические рекомендации под названием «Имадеддин Насими- 150». Это издание было разослано во все библиотеки республики;

- Национальной Библиотекой Азербайджана была подготовлена и размещена на сайте электронная база данных по теме «Имадеддин Насими»;
- В Турции, Таджикистане, Туркменистане, Болгарии, Молдавии и других странах были изданы книги поэта;
- По мотивам поэмы Расула Рзы, посвященной Насими, был снят телевизионный фильм «Последняя ночь». Фильм повествует о последней ночи великого поэта перед казнью (режиссёры-постановщики - народный артист Рамиз Гасаноглы и Назим Мамедов);
- Опубликована повесть о Насими под названием «Последнее странствие» писателя Гусейнбалы Мираламова;
- По мотивам картины народного художника Эльдара Микаилзаде «Насими», был соткан ковер;
- В Киеве на украинском языке была опубликована книга «І шляхом Істини постав я сам...» (И стал Путем Истины я сам). В Союзе писателей Украины состоялась презентация этой книги;
- При поддержке Международного Фонда Тюркской Культуры и Наследия, в рамках сотрудничества фонда с издательством «Сандро Тети» («Sandro Teti») в Италии была опубликована книга «Поэзия Насими» на итальянском языке;
- В связи с юбилеем поэта, Азербайджанская Национальная Библиотека им. М.Ф.Ахундова издала книгу «Имадеддин Насими. Библиография» (Серия «Выдающиеся деятели Азербайджана»);
- 5-6 декабря в Кишиневе в Национальной Библиотеке Молдавии состоялась презентация книги «Газели Имадеддина Насими на языках мира». Мероприятие было организовано совместно с Международной организацией ТЮРКСОЙ и Посольством Азербайджана в Молдавии.

İmadəddin Nəsimi yaradıcılığından sətirlər

*Gərçi bu gün Nəsimiyəm, qureyşiyəm, haşimiyəm,
Məndən uludur ayətim, ayətə, şanə sığmazam!*

*Bir ovuc tozdur küləklər qarşısında bu bədən,
Ömrümüz qor tək ərir hər an günəşdən, şöladən.
İnsan üçün mərifətdən özgə yoxdur bir bəzək
Aqil insan zər üçün öz ömrünü verməz hədər.*

*Rəqib məndən sorur: nəndir sənin yar?
Rəfiqimdir, həbibimdir – nəm olsun!*

*Ey özündən bixəbər, qafil, oyan!
Haqdən olma yadü həm batil, oyan!
Olma fani aləmə mail, oyan!
Mərifətdən nəsnə qıl hasil, oyan!*

*Dünya duracaq yer deyil, ey can, səfər eylə!
Aldanma anın alına, andan həzər eylə!*

*...Dünya evinin səltənəti beş gün imiş çün,
Bünyadını yıx, ər kimi zirüzəbər eylə!*

*Dilbərə, mən səndən ayru ömrü, canı neylərəm?
Tacü-taxtü, mülkü, malü, xanımanı neylərəm?
İstərəm vəsli-camalın ta qılam dərdə dəva,
Mən sənin bimarınam, özgə dəvanı neylərəm?*

*Dilbər aydır, ey Nəsimi, sabir ol, qılma fəğan,
Mən bu gün səbr eyləsəm, danla fəğanı neylərəm?*

~*~

*Allahü əkbər, ey sənəm, hüsnünə heyran olmuşam,
Qövsü-qüzehdi qaşların, yayınə qurban olmuşam.*

*Yüzündürür cənnət gülü, saçın həqiqət sünbülü,
Eşqində mən bülbül kimi, aləmdə dəstan olmuşam.*

*Kövnü məkandan keçmişəm, mə'ni şərabin içmişəm,
Canan yüzünü görmüşəm, sər ta qədəm can olmuşam.*

~*~

*Dinləgil bu sözü ki, candır söz,
Aliyi-asiman məkandır söz.
Şeş cəhətdən münəzzəh anla və baq,
Şeylə kim xaliqu-cahandır söz...*

~*~

*Hər kimin kim, zərqi var, iqrarı yox,
Bir ağacdır kim, dikilmiş barı yox.*

~*~

*Hər kişinin sorma əslin, izzətindən bəllidir,
Söhbəti-ürfan görənlər, xidmətindən bəllidir,*

*Həq-taala elm içində çünki "simahüm" dedi,
Hər kişinin üzünə bax, surətindən bəllidir.*

~*~

*Ol bilir həqqi ki, yalançı deyil.
Hər kim yalan söylər, ol naci deyil.
Həccə doğru varmayan Hacı deyil,
Doğru söz doğrulara acı deyil.*

~*~

*Həqdən enən kəlaməm, yəni ki, lamü beydən,
Elmü-kitabü hərfəm, ayatü bəyyinatam.*

*...Nəsimiyəm ki, hər şey külli-mühit oldum,
Həm bilənə həll oldum, bilməzə müşkilatam.*

—❦—
Gər dilərsən xaliqi etmək əyan,
Hərfi sözsüz necə eylərsən bəyan?
Hərfdən özgə xaliqə yoxdur nişan,
Gər tapıbsan, gəl, bəyan eylə rəvan.

—❦—
Şişəmi çün daşa çaldım, həqqi izhar eylədim,
Çeşmi-əhvəl ağrıdan arif bəsərlər ağrımaz.

Zahidin bir barmağın kəssən dönər həqdən qaçar,
Gör bu gerçək aşiqi sərpa soyarlar ağrımaz.

—❦—
Üzünü məndən nihan etmək dilərsən, etməgil!
Gözlərim yaşın rəvan etmək dilərsən, etməgil!

Bərgi-nəsrin üzrə mişkin zülfünü sən dağıdıb,
Aşiqi bixaniman etmək dilərsən, etməgil!

—❦—
Heç kimsə Nəsimi sözünü kəşf edə bilməz,
Bu, quş dilidir, bunu Süleyman bilir ancaq.

—❦—
Düşdü yenə dəli könül gözlərinin xəyalinə,
Kim nə bilir bu könlümün fikri nədir, xəyali nə?

—❦—
Bivəfa dünyadan usandı könül,
Yox dedi, dünyayı yox sandı könül,
Düşdü eşqin oduna yandı könül,
Vəhdətin qəndabına qandı könül.

—❦—
Adımı həqdən Nəsimi yazərəm
Bil bu mənidən ki, siməm, ya zərəm.
Həm bütü-uşadıcı, həm Azərəm,
Həm hidayət eylərəm, həm azərəm.

Görkəmli şəxsiyyətlər Nəsimi haqqında

Nəsiminin yubileyini yüksək səviyyədə hazırlamaq və keçirmək bütün ictimaiyyətimizin borcudur. Biz şübhə etmirik ki, bu hadisə Sovet ədəbiyyatlarının əlaqələrinin daha da inkişaf etməsinə, Azərbaycan və qardaş respublikaların yazıçıları arasında yaradıcı əməkdaşlığın daha da möhkəmlənməsinə səbəb olacaqdır.

Tariximiz çox zəngindir və biz bunu vaxtaşırı xalqa çatdırmalıyıq. Xatirinizdədirmi, Nəsiminin 600 illik yubileyini qeyd etdiyimiz zaman bu, dünyada nə qədər əks-səda doğurdu, Azərbaycanı nə qədər tanıtdı! Nəhayət, 600 ildən sonra biz Nəsiminin Hələb şəhərindəki məzarını tapdıq. İndi onun məzarı oraya gedən adamlar üçün bir ziyarətgahdır. Məhz Azərbaycan xalqına mənsub olan Nəsimi kimi nadir bir şəxsiyyəti dünya ictimaiyyətinə, elminə, dünya mədəniyyətinə tanımaq, şübhəsiz ki, xalqımızın hörmətini qaldırmaq deməkdir. Mən təkcə şairlər haqda danışmaq istəmirəm. Nəsimi də yalnız şair deyil, həm də alim, filosofdur.

Heydər Əliyev,
Azərbaycan xalqının ümummillə lideri

İmadəddin Nəsimi Azərbaycan xalqının ümumbəşər mədəniyyətinə bəxş etdiyi qüdrətli söz ustalarındandır. O, Şərqi zəngin mədəni-mənəvi sərvətləri üzərində ucalmış və bədii söz sənətinin son dərəcə qiymətli incilərini meydana gətirmişdir. Mütəfəkkir şairin dərin poetik fikirlərlə fəlsəfi görüşlərin vəhdətində olub, dövrün elmi-fəlsəfi düşüncəsinin aydın ifadəçisinə çevrilmiş müstəsna əhəmiyyətli ədəbi irsi qədim köklərə və çoxəsrlik ənənələrə malik Azərbaycan ədəbiyyatı tarixində xüsusi mərhələ təşkil edir.

Nəsimi dünya poeziyasının ən kamill nümunələri sırasında diqqətəlayiq yer tutan əsərlərində daim insanın əzəmətinə, insani məhəbbəti və şəxsiyyətin azadlığını tərənnüm etmişdir. Anadilli şeirin humanist ideyalarla, yeni məzmun, deyim tərzə və bədii lövhələrlə daha da zənginləşməsində unudulmaz şairin misilsiz xidmətləri vardır. Nəsiminin mənbəyini xalq ruhundan almış parlaq üslubu orta əsrlər Azərbaycan dilinin məna imkanlarını bütün dolğunluğu və rəngarəngliyi ilə əks etdirir. Sənətkarın yaradıcılığı bir sıra xalqların bədii-ictimai fikrinin inkişafına qüvvətli təsir göstərmişdir.

İlham Əliyev,
Azərbaycan Respublikasının Prezidenti

Böyük şair, filosof və mütəfəkkir Nəsimi XIV-XV əsrlərdə yaşayıb-yaradıb. Azərbaycan ədəbiyyatının inkişafında böyük rol oynayıb, Azərbaycan poeziyasının şah əsərlərini yaradıb, Azərbaycan ədəbi dilinin əsasını qoyub. Nəsimi fəlsəfəsi o qədər dərin ki, sonsuzluğu qavramağa, insan şüurunun ən dərin qatlarına nüfuz etməyə və bir çox hadisələri yozmağa qabildir. Həqiqət zamanın fəvqündə dayanan anlayışdır. Nəsiminin tükənməz ilham mənbəyi gözəllik, məhəbbət və təbiətdir. Böyük şair hesab edirdi ki, həqiqətə çatmaq üçün insan qəlbinin dərinliyinə nüfuz edib, onun gözəlliyini və xeyirxahlığını görmək lazımdır.

Nəsimi poeziyası müasir dövrümüzdə də yaşayır və aktualdır. Azərbaycanda ilk dəfə Nəsimiyə həsr edilmiş mənəvi-poetik yaradıcılıq festivalı keçirilib. Festival çərçivəsində çoxlu sayda tədbirlər – poeziya, musiqi və rəqs gecələri, tamaşalar, sərgilər, videoinstalyasiyalar, yoqa və meditasiya təşkil olunub. Tədbirlər Nəsiminin doğma yurdu Şamaxıda, “Qala”, “Atəşgah məbədi” qoruqlarında və əlbəttə, Bakıda keçirilib. Moskva Dövlət Beynəlxalq Münasibətlər İnstitutunun binasında bu dahi insanın büstü açılıb. Bütün bunlar ali şüurun dərinliyinə varmaq üçün edilib. Bizim vəzifələrimizdən və arzularımızdan biri budur ki, bu gün Nəsimini tanısınlar, onun poeziyasını oxusunlar və bu poeziya yaşasın!

Leyla Əliyeva,

Heydər Əliyev Fondunun vitse-prezidenti

Bu ilin bütövlükdə İmadəddin Nəsiminin adı ilə bağlılığı çox təqdirəlayiqdir. Sərəncam böyük şəxsiyyətin yaradıcılığını, xalqımıza verdiyi böyük töhfələri yenidən dərk və təhlil etmək üçün fürsət yaratdı. Xalqımızın tarixində böyük mütəfəkkirlər, ədiblər olublar. Ulu öndər Heydər Əliyevin təşəbbüsü ilə 1973-cü ildə Nəsiminin 600 illik yubileyinin UNESCO səviyyəsində qeyd edilməsi Azərbaycan mədəniyyəti tarixində əhəmiyyətli hadisəyə çevrilmişdi. O vaxt Nəsimiyə heykəl də qoyuldu, film də çəkildi, elmi işlər yazıldı, kitablar çap edildi.

Ötən müddətdə Nəsiminin adı nəinki ölkəmizin daxilində, hətta beynəlxalq arenada da uca tutulub, yaradıcılığı ilə dünya ictimaiyyəti tanışdır. Azərbaycanın Birinci vitse-prezidenti Mehriban xanım Əliyevanın qayğısı ilə 2017-ci ilin may ayında Parisdə, UNESCO-nin baş qərargahında Nəsiminin vəfatının 600 illiyi qeyd olunub. Ötən il Heydər Əliyev Fondunun vitse-prezidenti Leyla Əliyevanın təşəbbüsü ilə ölkəmizdə ilk dəfə Nəsimi İncəsənət Festivalı keçirildi. Festival çərçivəsində Azərbaycana çoxsaylı ölkələrdən ədiblər, alimlər və tədqiqatçılar gəldilər. Bu festival da Nəsimi irsinin təbliği və

dünyaya bir daha tanındılması ilə yanaşı, ölkəmizin də yaxşı tanınması üçün yeni imkanlar açdı.

Əbülfəs Qarayev,

Azərbaycan Respublikasının Mədəniyyət naziri

Azərbaycanın dahi şairi Nəsimi bu xalqın dərdlərinin, əzablarının şairi, haqq-ədalət carçısı olub. Bütün əzab-əziyyətlərə, incidilmələrə, tərki-Vətən edilməsinə baxmayaraq, öz yazdıqlarının üstündən xətt çəkməyib, əqidəsindən dönməyib. Belə bir dahi şairin, böyük söz adamının xatirələrdə, hafizələrdə, yaddaşlarda yaşaması təbiidir. Azərbaycan, fars və ərəb dillərində çoxsaylı orijinal əsərlərin müəllifi olan Nəsiminin xüsusilə poeziya və ədəbi dilin inkişafında əvəzsiz xidmətləri olub. Nəsiminin yaradıcılığı dilçilik, eləcə də Azərbaycan türkcəsinin tarixini öyrənmək baxımından böyük əhəmiyyətə malikdir.

Bütün dünyanın dilində danışan Nəsiminin dili həm də bizim ana dilimizdir. Nəsimi şairlərimizin içində ən çox fəlsəfi, poetik və “mən”i olan şairdir. Onun yaradıcılığında həm özünün şəxsiyyəti, ideologiyası, həm də dili və milli mənəvi mənliyi dayanır. Bu mənada Nəsiminin daha dərinə mütaliəsi və dərk olunması çox möhtəşəmdir.

Nizami Cəfərov,

akademik

Nəsimi – böyük humanist şair, insanı ilahiləşdirən, ucaldan bənzərsiz şeirlər müəllifi, Azərbaycan dilinin formalaşmasında müstəsna rol oynamış şairimizdir. Yaradıcılığının ideya-mövzu və bədii-estetik cəhətləri, bütövlükdə poetikası onu orta əsrlərin ən qüdrətli söz və fikir sərrafları ilə bir cərgəyə qoyur. Şairin azad ruhu, cəsarəti, həqiqətpərəstliyi, qorxmazlığı orta əsrlər qaragürhunun bütün sahələrdə tüğyanı dövründə nadanlığa, cəhalətə qarşı “ənə-l-həq” deyən insanın möhtəşəm üsyanı idi.

Gövhər Baxşəliyeva,

akademik

Azərbaycanın elm və mədəniyyət mərkəzlərindən olan Şamaxı şəhərində dünyaya göz açan şair 20 min misranı əhatə edən ədəbi irsinin əsas hissəsini ana dilində qələmə alıb. Nəsimi yaradıcılığında Azərbaycan xalqının arzu və istəklərini, ümumbəşəri dəyərləri, insanın fəvqəlbəşəri varlıq olmasını tərənnüm edib. Lakin Nəsimi istedadının miqyası o qədər geniş idi ki, o öz

yaradıcılığı ilə yalnız Azərbaycan xalqına məxsus deyildi. Fransada Rable yalnız fransız xalqına məxsus olmadığı kimi, Uilyam Şekspir yalnız ingilis xalqına, Migel de Servantes təkcə ispan xalqına məxsus olmadığı kimi və eyni zamanda bütün bəşəriyyətə məxsus olduqları kimi, Nəsimi də öz yaradıcılığı ilə bütün bəşəriyyəti əsərlərində ifadə edib.

Elçin Əfəndiyev,
Xalq yazıçısı

Bütün Azərbaycan ədəbiyyatı içərisində tam mənası ilə şöhrətlənib, ad-san qazanan dörd böyük şairimiz vardır ki, onların birisi Seyid İmadəddin Nəsimidir.

Nəsiminin bütün xalq ədəbiyyatına olan təsirindən başqa bir də klassik cığatay, osmanlı və Azərbaycan ədəbiyyatına böyük xidməti və təsiri olmuşdur. Hürufiliyə gəldikdə, biz bunu çox müxtəsər və çox aydın söyləməliyik. Bütün hürufi məsləkində olanlar (allahın Şah Fəzlullah Hürufi şəklində təcəlli etdiyinə inanaraq qayıl olan insanlardır) və bu etiqadda bulunanlara hürufiməslək deyirlər.

Şah Fəzlullah özü də dəyərli şair idi. Şeirlərində qullandığı təxəllüsü də “Nəimdir”. Nəsimi həm təberrükən, həm də Nəimi ilə həmvəzn və bəzi gizli fikirlərini həzm və iyma ilə anlada bilmək üçün “Nəsimi” təxəllüsünü ixtiyar etmişdir.

Salman Mümtaz,
ədəbiyyatşünas

Nəsimi daxili qafiyələr qurmaqla şeirə axıcılıq, əlvanlıq, ürəyəyatımlıq gətirmiş, onu musiqi kimi bəstələmişdir.

Mir Cəlal Paşayev,
professor

Nəsiminin sufi-hürufi poeziyası, özü-özlüyündə Şərqə məxsus olsa da, onda həm də Qərb analitik təfəkkürü, humanizmi mövcuddur.

Aida İmanquliyeva,
professor

Azərbaycan şeiri Nizamidən sonrakı inkişafında bir sıra böyük şair adları meydana çıxarmışdır. Bu şairlər öz doğma ölkəsini, doğma xalqını tərənnüm etmişlər, onun istiqlaliyyəti və azadlığı uğrunda çarpışmışlar. Cəlladlar əlində məhv olan panteist şair Nəsimi bu şairlərdən biridir...

...Fanatik mollalar və qanıçici müstəbidlər Azərbaycan xalqının bu müstəqil, məğrur oğluna, döyüşkən və filosof şairinə ən dəhşətli cəza verərək dərisini diri-diri soyub dara çəkmişlər. Lakin şair axır nəfəsində belə düşmənlərə təslim olmamışdır.

Səməd Vurğun,
Xalq şairi

Nəsimi şair və mütəfəkkir kimi öz zamanının ən qabaqcıl, mütərəqqi simalarından idi. Onun zəngin bədii irsi də, mənalı həyatı və faciəli aqibəti də böyük tarixi əhəmiyyətə malikdir. Nəsimi bir insanpərvər kimi, insan dostu kimi əsrlər arxasından irəliyə, gələcəyə baxırdı.

Nəsiminin üstünlüyü orasında idi ki, öz əqidəsində sarsılmaz idi və öz qabaqcıl fikirlərini təbliğ etmək üçün qüdrətli şair qələminə malik idi. O, öz yaradıcılığını dövrün, zamanın ən vacib məsələləri ilə, xalq azadlığı, insan səadəti problemi ilə möhkəm bağlaya bilirdi. Xalqa bağlı şair ilə aydın fikirli mütəfəkkir Nəsimidə ecazkar bir şəkildə birləşirdi.

Məmməd Arif,
akademik

Nəsimi Azərbaycan şeir dilini yüksək bir zirvəyə qaldıran, öz əsərlərində dövrün mütərəqqi fikirlərini tərənnüm edən, böyük Nizaminin Şərq ədəbiyyatına gətirdiyi qabaqcıl ideyaları davam və inkişaf etdirib öz amalı uğrunda yorulmadan mübarizə aparan və bu yolda mərdliklə ölümə gedən fədakar bir sənətkardır.

Həmid Arash,
akademik

Nəsimi zamanında böyük bir şöhrət qazanmış, özündən sonra gələn şairlər üzərində dəxi böyük təsir buraxmışdır... Bütün ilham və təsirini öz məsləkindən alaraq yazmışdır... Durğun göllər kimi sakit görünən qəlbi bəzən coşqun dənizlər kimi çalxalanır... Şair öz zamanına görə qüvvətli və mətin bir lisan sahibidir... Füzuli, Xətai, Həbibə və bir çox digər Azərbaycan şairlərində dilcə, sənətcə Nəsiminin təsiri görünməkdədir.

Abdulla Şaiq,
şair, dramaturq, Əməkdar incəsənət xadimi

Bu gün bəşəriyyət altı əsr əvvəl Nəsiminin təbliğ etdiyi və uğrunda ölümdən çəkinmədiyi bəşəri dəyərlər ətrafında birləşməlidir.

Polad Bülbüloğlu,
Xalq artisti

Nəsimi ədəbiyyatımızın ustad bir sənətkar kimi milli bayrağına hürriyyət şüarı yazmışdır.

Soltan Məcid Qənizadə,
yazıçı

Nəsimi ən böyük şairlərimizdən biridir, əsərləri ilə ədəbi bir məktəb təşkil ələyir. Sonra gələn şairlərimizin çoxları Nəsiminin təhti-təsirində olmuşlar. Xətai də o cümlədənir.

Yusif Vəzir Çəmənəminli,
yazıçı

Cəmi 48 il ömür sürmüş və 3 dildə: Azərbaycan, fars və ərəb dillərində böyük və zəngin ədəbi irs yaratmış İmadəddin Nəsimi-nin şeirlərində ifadə olunan yüksək humanizm, dünyəvilik, mənə-vi kamillik, ictimai ədalət və ilahi eşq ideyaları zamanı daha da irəli aparən çağırışlardır. Nəsiminin böyük idealları müasir döv-rün də ideyalarını əks etdirir, onun əsərləri insanlığı mənəvi kamilliyə, ədalətə, humanizmə çağırmaqda davam edir.

İsa Həbibbəyli,
Akademik

Nəsimi bir şair kimi əvəzəilməzdir. İzəddin Həsənoğlu, Qazi Bürhanəddin, Qul Əli ilə yanaşı Nəsimi də anadilli poeziyamızın beşiyi başında durur və məhz ona görə Azərbaycan ədəbiyyatının çoxəsrlik humanist ənənələrini öz əsərlərində yaşadıb, davam və inkişaf elətdirib.

Teymur Kərimli,
akademik

Nəsimi insan düşüncələrinə çox dərinədən vaqif olub və özündən sonrakı ədəbiyyata böyük təsir göstərib. Nəsimi düşüncə modelləri yaradan mütəfəkkir idi. Ondan sonra da Azərbaycan dilində yazanlar olub, lakin onlarda Nəsiminin dili qədər melo-diklik, ifadə plastikası olmayıb. Nəsiminin xidməti təkcə Azərbaycan türkcəsində yazması ilə bitməyib. Onun, həmçinin da-vamçıları yetişib ki, onlar da öz yaradıcılıqlarında Nəsimi kimi saf bir dildə yazmağa çalışıblar və bütün bunlar Azərbaycan dilinə, ədəbiyyatına öz təsirini göstərib.

Rafael Hüseynov,
akademik

Bu amansız, nadan, qanlı əmr o zamankı ruhanilərin fitvası ilə həmahəng idi. Bəlkə də, o gün, Hələbin qızmar günəşi köz kimi yandırır, onun işığından gözlər qamaşırdı. Lakin mövhumat və istibdadın məşum qara kölgəsi insanların

üstünə düşmüş, onların qəlbindən ağırlı-acılı bir fəryad qoparmışdı. Belə insanlar olmasaydı şairin adı, şeiri, xatirəsi bu günə qədər qalardımı? Nəsimi qan apararkən “mən günəşəm. Günəş qürub edəndə saralar” deməyə haqlı idi. Lakin illər, əsrlər onun yüksək poezi-yasını susdura bilmədi, saralda bilmədi.

Rəsul Rza,
Xalq şairi

Nəsimi gerçəklik simvolu, qorxmazlıq mücəssəməsi, humanizm carçısıdır... Mən Nəsimini, birinci növbədə yenilməzliyinə, qorxmazlığına görə sevirəm. Məslək və əqidə şairi olduğuna görə sevirəm. Nəsimi böyük fikirlərin ifadə vasitəsi, ideya silahı olmuşdur. Mən deyərdim ki, bu nöqtədə böyük fikir mücahidi Sabir, Nəsimi ilə birləşir. İkici tərəfdən, bizi Nəsimi ilə bağlayan bir tel də onun yaradıcılığındakı özünüdərk etmə, özünütəhlil məsələsidir. Məlum olduğu kimi, Nəsimi insanı tanrı səviyyəsinə yüksəldir, insanın gücünə inanır. Daha doğrusu, Nəsimi insanı tanrı kimi dərk etdiyi təbiətin bir zərrəsi hesab edir. Nəsimi yaradıcılığı bu böyük məsələyə həsr olunmuşdur. Ona görə də Nəsimi poeziyasının əsl mahiyyəti bu poeziyanın mövzusu qədər çətin dərk olunan bir dünyadır.

Bəxtiyar Vahabzadə,
Xalq şairi

Azərbaycan ədəbiyyatında ilk dəfə Xaqani, Nizami kimi bö-yük humanist sənətkarlar insanın insan tərəfindən alçaldılmasına qarşı çıxaraq etiraz səslərini qaldırmışlar. Onların mütərəqqi ənənəsini doğma dildə davam etdirən ən böyük mütəfəkkir şair isə Seyid Əli İmadəddin Nəsimi oldu. Məğrur şəxsiyyət, nadir istedadlı şair Nəsimi insan şəxsiyyətinin alçaldılması ilə heç cür barışa bilmir, bütün varlığı ilə bu ədalətsizliyə kəskin etiraz edirdi.

Bəkir Nəbiyev,
akademik

Böyük şair-filosof İmadəddin Nəsimi dərin, sarsılmaz inam və işıqlı ideal sahibi olub. Sözün böyük mənasında heyrət doğuran cəhət budur ki, Nəsimi öz həqiqətini, öz “ənəlhəq”ini yalnız poeziyasının qüdrəti ilə deyil, şəxsi dönməzliyi, fədakarlığı ilə əfsanələrə çevrilmiş mərdanə və amansız ölümü ilə təbliğ və təsdiq etdi.

Qabil,
Xalq şairi

Nəsimi kalssik Azərbaycan ədəbiyyatının ustad şairidir. XIV əsrin sonları, XV əsrin əvvəllərindən başlayaraq müasir dövrümüze qədər Yaxın və Orta

Şərqi ədəbi-ictimai fikrini məşğul edən, öz sənətkarlığı, dili, üslubu, fəlsəfi ideyaları, dünyagörüşü, ictimai fəaliyyəti, mübarizəsi və cəsur, mərd təbiəti sayəsində böyük şöhrət qazanan, yaşadığı dövrdə və özündən sonra yetişmiş bir çox söz ustalarına güclü təsir göstərən Nəsimi Azərbaycan dilində gözəl lirik şeirlər yaradan ilk sənətkarlardandır.

Azərbaycan ictimai fikir tarixində görkəmli yer tutan, onun inkişafında böyük rol oynayan Nəsimi öz əsərlərində işlətdiyi sözlərlə dilin zənginliyinin əsas meyarı olan fikir zənginliyinə xüsusi diqqət yetirib, sadə sözlə böyük bir ideyanı təənnüm edib, sözlər vasitəsilə fikir incəliyini, məna çalarlığını, məzmun dərinliyini göstərə bilib. Nəsiminin dili, eləcə də onun leksikası Azərbaycan ədəbi dilinin, xüsusilə onun bədii qolunun keçmiş olduğu altı əsrlik tarixi izləmək üçün zəngin material verir.

Cahangir Qəhrəmanov,
Əməkdar elm xadimi

İmadəddin Nəsimi Azərbaycan xalqının dünya ədəbiyyatına bəxş etdiyi böyük şairlərdən biridir. O, son dərəcə nadir istedad və orijinal sənətkar idi. Dünya ədəbiyyatının ölməz klassikləri içərisində onun heykəli elələri ilə yanaşı durur ki, onların həyatı və yaradıcılığı mütərəqqi siyasi ideallarla estetik təfəkkürün vəhdətini təşkil edir. Bədii söz Nəsiminin əlində inam və əqidələri yolunda mübarizə silahı idi. O, qayəsiz, fikirsiz, idealsız bir şeir yazmamışdır.

Nəsimi doğma Azərbaycan dilində böyük sənət yaratmış ilk böyük şairdir. O, on dördüncü əsrdə dərin fəlsəfi fikirləri, incə lirik duyğuları, insan ürəyinin, insan ehtiraslarının ən incə hərəkətini dəqiq və gözəl ifadə edən Azərbaycan şeir dilini yaratmışdır. Lakin havadan yox, xalq dilinə əsaslanaraq! Nəsiminin şeirlərində Azərbaycan xalq məsəlləri, xalq ifadələri, xalq dilinin sadə və mənalı tərkibləri olduqca çoxdur.

Mirzə İbrahimov,
Xalq yazıçısı

Böyük şair səmimi bir vəcdi-sufiyana ilə farsı və bilxassə türkcə şeirlər yazmış, hürufiliyin inkişafı tarixində böyük bir rol oynayaraq Anadoluda da doqquzuncu əsrdən etibarən Rəfi kimi mühüm şagirdlər yetişdirmişdir... Bu ilahi sənətkar ləhcəyi-nəzmi etibarilə tamamən Azəri dairəsinə mənsub olduğu halda, osmanlı ədəbiyyatı üzərində də pək dərin izlər buraxdı. Füzuli də daxil olmaq üzrə bütün azəri şagirdləri iki əsr onu kəndlərinə müqtədə bildilər...

Məmməd Fuad Köprülüzadə,
ədəbiyyatşünas, türkoloq

Nəsimi heç yerdə və heç bir zaman insanı Allaha qarşı qoymur, onları birləşdirir, vəhdətdə götürür. Nəsimidə insan Allaha birləşir, onunla vahid olur və Allahın qüvvəsini, müqəddəsliyini, mənəvi hökmranlığını alır. Lakin bu zaman Nəsimidə Allah heç zaman yox olmur... insanın daxilində yaşayır, ondan ayrılır.

Nəsimi Azərbaycan klassik şeirinin inkişafı tarixinə yeni istiqamət vermiş, onu cilalamış, dil, üslub xüsusiyyətləri ilə zənginləşdirmişdir.

Mirzəğa Quluzadə,
filologiya elmləri doktoru, professor

Nəsimi insanı sevməsi ilə bu gün bizim üçün əzizdir. Nəsimi Azərbaycan dilinə, o dövrdə, bəlkə də ədəbi dil üçün hələ xarakterik olmayan dil və üslub məqamlarını gətirdiyinə görə bizə əzizdir. Nəsimi öz təfəkkür tərzinin yeniliyi ilə bizim üçün əzizdir. Nəsimidə çox yüksək və geniş şəkildə dünyaya, bəşəriyyətə məhəbbət hissləri öz əksini tapıb. Nəsimi ayrı-ayrı xalqları, ayrı-ayrı dinlərin nümayəndələrini deyil, bütün insanları, bəşəriyyəti sevir, bu onun şeirlərində özünü göstərir.

Kamal Abdulla,
Akademik

Elm Darwinin şəxsində insanın meymun mənşəyini, ədəbiyyat (poeziya) isə Nəsiminin şəxsində ilahi mənşəyini kəşf etdi.

Yaşar Qarayev,
AMEA-nın müxbir üzvü

Nəsimi bütün həyatı və yaradıcılığı boyu müqəddəs amalları uğrunda cəmiyyət ilə mübarizə aparıb. Tarix və ilahi ədalət bir daha göstərir ki, bu mübarizədə Nəsimi qələmi qalib gəlib. Nəsi-mi humanist ideyalar uğrunda apardığı mübarizəsi ilə əbədilik qazanmağa və qəlblərdə yaşamağa nail olub. 1973-cü ildə mütə-fəkkir şairin 600 illik yubileyinin, 2017-ci ildə isə vəfatının 600 illiyinin YUNESKO səviyyəsində qeyd olunması onun dahiliyi-nin və əbədiyaşarlığının bariz nümunəsidir.

Firəngiz Əlizadə,
Xalq artisti, professor

Azərbaycan ictimai-fəlsəfi fikir tarixində özünəməxsus xidmətləri olan İmadəddin Nəsimi həm də gözəllik və məhəbbət nəğməkarı, söz ustasıdır. Nəsiminin dövrümüzə qədər gəlib çatmış irsi əgər bir tərəfdən, mütəfəkkir

şairin fəlsəfi görüşlərinin, dünyaya hürufi baxışının təzahürüdürsə, digər tərəfdən, məharətli bir sənət bahadırının ədəbiyyat – şeir xəzinəsinə əbədi qiymətli yadigarıdır.

Azadə Rüstəmovə,

Azərbaycan EA-nın müxbir üzvü

İmadəddin Nəsimi haqqında əsər yazmaq mənim çoxdankı arzum idi. Lakin açığı deyim ki, bu çətin və şərəfli mövzuya müraciət etməyə çətinlik çəkirdim. Qeyd etməliyəm ki, Nəsimi yaradıcılığı tədqiqatçılarımız tərəfindən çox az öyrənilib, onun yaradıcılığının və həyatının müxtəlif mərhələləri haqqında mübahisələr hələ də davam edir.

...Nəsimini çox sevən, onun qəzəllərini əzbər bilən yazıçı dostum Həsən Seyidbəyli Nəsimi haqqında film çəkmək arzusunda olduğunu bildirdi. Ona görə də, mən romandan əvvəl ssenari yazmağı qərara aldım.

İsa Hüseynov (Muğanna),

Xalq yazıçısı

Adi dünyanın olməz sənətkarları sırasında şərəfli yer tutan, poeziyamızda yeni, çox əlamətdar bir dövrün başlanğıcı olan, Azərbaycan dilini ədəbi-bədii dil səviyyəsinə yüksəldən, fəlsəfi poeziyamızın əsasını qoyan qüdrətli sənətkar İmadəddin Nəsimi zəngin irs qoyub getmişdir.

Qəzənfər Paşayev,

*Əməkdar elm xadimi,
professor*

Seyid İmadəddin Nəsimi Azərbaycan ədəbi və fəlsəfi fikrinin təkcə XIV yüzillikdə deyil, ümumiyyətlə, bütün yüzilliklər boyu yetişdirdiyi ən böyük mütəfəkkir şairlərdən biridir. Üçdilli şairlərimizdən olan Nəsiminin söz sənətkarlığında yetişdiyi zirvənin göstəriciləri onun türk və fars dillərində olan iki divanıdır... Müxtəlif üslublarda qələmini sınasa da, Nəsimiyə şair və mütəfəkkir olaraq şöhrət gətirən və adını misilsiz söz sənətkarları sırasına yazdıran türkcə divanıdır. O, türkcə divanı ilə türk fəlsəfi fikrinin divan şeiri qəlibindən poetik ifadəsinin bu sahədə neçə yüzilliklərdən bəri ənənəsi olan ərəb və fars şeiri səviyyəsinə yüksəltdi.

Səadət Şıxıyeva,

filologiya üzrə fəlsəfə doktoru

Orta əsr Yaxın və Orta Şərqdə fəlsəfi fikrin inkişafında Nəsiminin rolu ondan ibarətdir ki, şair XIV əsrin sonlarında Azərbaycanda meydana gəlmiş və Şərq ölkələrinin çoxlarında yayılmış hürufiliyin əsas müddəalarını öz poetik

əsərlərində açıq-saçıq şəkildə təsvir və şərh etmişdir. Bununla əlaqədar olaraq Nəsimi eyni zamanda Azərbaycan dilində fəlsəfi poeziyanın banisi hesab edilir.

Vaqif Aslanov,
professor

Nəsimi məzhəb, təriqət xadimləri tərəfindən xalqların bir-birinin canına salındığı, məzhəb təəssüb müharibələrinin alovlandığı bir dövrdə insanlıq, insan azadlığı və səadəti haqqında nəğmələr qoşur, bu nəğmələrdə əsl azadlığa həsrət və məhəbbət ifadə edirdi.

Qasım Cahani,
professor

Böyük sənətkar, mütəfəkkir və fədakar şair Nəsiminin söz sərvəti Azərbaycan xalqının mədəniyyət tarixini ziynətləndirən solmaz və zəngin xəzinədir. Zaman keçəcək, insanlar gəlib gedəcək, bu xəzinənin rəvnəqi solmayacaqdır. Gələcək nəsillər bu zəngin xəzinədən yenə faydalanacaq və onu ədəbi olaraq yaşadacaqdır.

Şamil Cəmsidov,
filologiya elmləri doktoru

Nəsimi yaradıcılığının mərkəzində lirik qəhrəmanın aşiq olduğu, onu yüksəldən, kamilləşdirən və öz nuruna qərq edən gözəl – Allah dayanır. İnsan üçün ən yüksək, ulvi duyğu həmin sevgilinin vüsəlinə yetişmək, ona qovuşmaq, onda əriyib yox olmaqdır. Şair yazır ki, eşqi günah sayanların sözlərinə baxmayaraq, o, bu yoldan çəkinməyəcək. Çünki yalnız bu yol insanı tanıya, həqiqətə çatdıra bilər.

Zümrüd Quluzadə,
Əməkdar elm xadimi

İmadəddin Nəsimi bədi və fəlsəfi fikir tariximizdə dərin iz qoymuş mütəfəkkir şairdir. Onun yaradıcılığı insanların mənəvi əxlaqi cəhətdən kamilləşməsində müstəsna rol oynayır. Bütün zamanlarda olduğu kimi, indi də İmadəddin Nəsiminin zəngin irsi hər bir insana anladır ki, mənəvi-əxlaqi idealları qorumaq, yaşatmaq və inkişaf etmək lazımdır.

Buludxan Xəlilov,
filologiya elmləri doktoru, professor

Böyük filosof şair İmadəddin Nəsimi Azərbaycan ədəbiyyatı tarixində bədi-fəlsəfi şeirimizin özülünü qoymuş, bədi söz sənətimizi forma və məzmunca zənginləşdirmişdir. Onun ağıl-idrak qaynağı olan şeirləri orta yüzilliklərin insanı haqqında yazılmış könül şərquələridir. İnsanı allahlaşdıran və

əksinə allahı da insanlaşdıran şair poeziyada həyat və insan barəsində yeni bir baxış və dünyagörüşü əks etdirmişdir.

—❦—

Nəsimi öz mərdanə ölümü ilə düşmənlərini belə təəccübləndirmiş, insanların qəlbində əsrlərlə yaşamasına zəmin yaratmışdır.

Əlyar Səfərli,
Azərbaycan EA-nın müxbir üzvü

Nəsimi təkə şair yox, həm də sufidir, mütəfəkkirdir, böyük düşüncə və mənəviyyət adamıdır. Onun yaradıcılığı, sənətkarlığı çox ucadadır. Nəsimi təkə Azərbaycan xalqının yox, bütün dün-yanın ən nəhəng söz adamlarından biridir. O, dünya vətəndaşı, bəşəri şəxsiyyətdir, bütün dövrlərin qururudur.

Azər Paşa Nemətov,
Xalq artisti

İmadəddin Nəsimi tolerant və humanist mövqeyi ilə tarixə düşən şair, rəssam, yazıçı və digər incəsənət xadimləri üçün ilham mənbəyi olub. Onun ideya və fəlsəfi fikirləri insanların ortaq dəyərlər ətrafında birləşməsinə və sülhü təşviq edir. Bu, müasir dövrümüzdə də öz təsir gücünü itirməyib.

Erik Falt,
*UNESCO baş direktorunun ictimai informasiya
və xarici əlaqələr üzrə müavini*

Nəsimi Azərbaycan dilində yaranmış poeziyanın atasıdır.

Bulud Qaraçorlu Səhənd,
şair, ədib

Nəsimi şəriyyətinə elə bir duyğu gücü var ki, mənə, hətta tərcümədə belə hiss edilir. Şairin şeirlərində o qədər təfərrüat, o qədər söz, o qədər dərin mənə var ki, onun hamısını bir tərcümədə vermək mümkün deyil. Çünki onu vermək üçün minlərcə şərh vermək lazımdır. Böyük Nəsimi yaradıcılığının çəkisi ölçüsüzdür.

Mixael Hess,
professor

XIV əsrdə şair olmaq qorxusu, XII əsr Nizami dövrünə görə daha təhlükəli idi. Bu dövrdə Nəsimi adlı bir şair yetişmişdir... Nəsimini diri-diri dabanından soydular və sonra Hələb şəhərinin qapılarından asdılar.

Lui Araqon,
fransız yazıçısı, şair, ictimai xadim

Cordano Bruno Qərb dünyasının Nəsimisi sayılmaqla fəxr edə bilər... Dahi Nəsimi şahlar, sultanlar, xaqanlar dövründə cəhalət zülmətində ictimai ədalətsizlik hökm sürən bir zamanda Prometey kimi canını, qəlbinə məşələ döndərər qaranlıqlara ildırım tək şəfəq saçmışdır. Buna görə də onun müdrik və hikmətli sözləri dünya durduqca zülmətləri parçalayıb nəsillərdən-nəsillərə keçə-keçə örnək olacaq. Nəsiminin dərin mənalı diqqətəşayan sözlərini oxuduqda heyrətlənməmək, qürur, fərəh duymamaq olmur.

Cozef Nort,
ABŞ yazıçısı

Sevid İmadəddin Nəsimi eşq meydanının sərbazi-bibimi, məhəbbət kəbəsinin fədayi-əzimidir.

Kastamonulu Lətifi,
şair

Nəsimi hər şeydən öncə inancı üçün canını verəcək qədər qüvvətli bir imana sahibdir. Nəsimi ikinci bir Həllac Mənsur kimi şöhrət tapmış, ağızdan-ağıza, böyükdən kiçiyə dövr edən mənbələr aşağı-yuxarı bir Nəsimi dastanı meydana gətirmişdir.

Abdulbaqi Gölpınarlı,
türk ədəbiyyatşünası

XIV əsr Azərbaycan ədəbiyyatının ən güclü təmsilçisi Nəsimidir.

İbrahim Olğun,
türk ədəbiyyatşünası

Türkcə şeirə şöhrət verən Nəsimidir.

Ali,
XVI əsr türk alimi

Nəsimi bir hürufi olaraq yeganə şairdir ki, onda həm də sufiliyin ənənələri yaşayır. O, həqiqi bir şair kimi hürufiliyin şeir yaradıcılığı üçün müsait cəhətlərini seçmiş, bu nəzəriyyənin mistik tərəfini rədd etmişdir. Şair ən çox Allahın insan təbiətində mövcud olması, təcəssüm etməsi konsepsiyası üzərində durur. Bu, sufi ideyadır. Nəsimiyə görə, insan pərəstişə layiqdir.

Gibb,
ingilis şərqşünas

Nəsimi bir panteist, hürufi xadimi idi. Onun insan azadlığı, dini ehkamlara zidd əsərləri bütün Şərqdə məşhur idi. Füzulinin sələfi olaraq Nəsiminin ona

təsir edən əsərləri olmasa idi, Füzuli panteizmi bəlkə də bu qədər qüdrətli görünməz, bütün Şərqdə məşhur olmazdı...

Yevgeni Bertels,
akademik

Nəsiminin farsca divanı fars dili ənənələrindən çox Azərbaycan dilinin prinsip və formalarına uyğundur. Nəsiminin panteist görüşləri də daha çox Azərbaycan filosoflarının düşüncələri ilə üst-üstə düşür. Ondan sonra gələn bir çox Şərq şairlərinə də bu düşüncələr hakim kəsilmişdir.

İosif Braginski,
akademik

Seyid Nəsiminin poeziyası ayrı aləmdir. O digər dünyəvi şairlər kimi yazmamış, bəlkə haqq yolunu tərənnüm etmişdir.

Nəvai,
özbək şairi

Nəsimi poeziyası 600 ilin qaranlığını işıq şüası kimi yırtaraq bizə gəlib çatmışdır. Ən qiymətli cəhət də budur ki, o, indi də əvvəlki kimi parlayır!

Mən Nəsimini dünya lirikasının Koperniki adlandırmaq istəyirəm. Nəsimidən yüz il kiçik olan Kopernik təsdiq edirdi ki, kainatın mərkəzi Yer deyil, Günəşdir. Böyük astronomun Günəş haqqında dediklərini Nəsimi ondan yüz il əvvəl insan haqqında demişdir. Günəş kimi insan da kainatın mərkəzində durur. Nəsiminin poetik sisteminin əsas müddəası məhz budur.

Lev Ozerov,
rus şərqşünası

Nəsimi Azərbaycan poeziyasının klassikidir. Lakin Nizami və Füzuli, Vaqif və Axundov, Sabir və Səməd Vurğun kimi, o da gürcüstan şairi sayılır. Qonşularımız və qardaşlarımız olan Azərbaycanlılar da Rustavelini, Pşavelanı, Çavçavadzeni öz doğma oğulları hesab edirlər.

Qriqori Abaşidze,
gürcü şairi

İmadəddin Nəsiminin yaşayıb yaratdığı dövrdən bizi ayıran altı əsr bu nəhəngin poeziyası üzərindən qələm çəkə bilməmişdir. Yaradıcılığı dünya ədəbiyyatı xəzinəsinə daxil olmuş böyük Azərbaycan şairinin adı bu gün də göy qübbəsində ən böyük ulduzlardan biri kimi parlayır və öz şəfəqləri ilə üstümüzə işıq salır.

Bobocan Qafurov,
akademik (Tacikistan)

Cordano Bruno Qərb dünyasının Nəsimisi sayılmaqla fəxr edə bilər...

Dahi Nəsimi şahlar, sultanlar, xaqanlar dövründə - cəhalət zülmətində ictimai ədalətsizlik hökm sürən bir zamanda Prometey kimi canını, qəlbini məşələ döndərərək qaranlıqlara ildırım tək şəfəq saçmışdır. Buna görə də onun müdrik və hikmətli sözləri dünya durduqca zülmətləri parçalayıb nəsillərdən-nəsillərə keçə-keçə örnək olacaq. Nəsiminin mənalı diqqətəşayan sözlərini oxuduqda heyrlənməmək, qürur, fərəh duymamaq olmur.

Cozef Nort,
Amerika yazıçısı

Qərb xalqlarının mədəni həyatında diqqətəlayiq hadisədir. Bu gün qədərbilən nəsillər doğma poeziyanın fəxri olan, nəcib təsiri vətəninəndən uzaqlara yayılmış, adı ölməz adlar sırasında çəkilən, bir çox xalq tərəfindən öyrənilən və qiymətləndirilən böyük sənətkarlarını daha tez-tez yad edirlər.

Nikolay Tixonov,
rus yazıçısı

Nəsimi Azərbaycan poeziyasının klassikidir. Lakin Nizami və Füzuli, Vaqif və Axundov, Sabir və Səməd Vurğun kimi o da Gürcüstan şairi sayılır, çünki qonşularımız və qardaşlarımız olan azərbaycanlılar Rustavelini, Pşavelanı, Çavçavadzeni öz doğma oğulları hesab edirlər.

Qriqori Abaşidze,
gürcü şair və yazıçısı

Nəsiminin doğma ədəbiyyat qarşısında başlıca tarixi xidməti yazılı ədəbiyyata Azərbaycan dilini gətirməsidir. Şərq poeziyasının ərəb və fars dillərində yazıldığı bir dövrdə onun doğma dildə yazılmış gözəl "Divanı" parlaq şəkildə sübut etdi ki, Azərbaycan dilində də gözəl nəzm əsərləri yaratmaq mümkündür.

Sergey Vasilyev,
rus şairi

Dahi Nəsimi şahlar, soltanlar, xaqanlar dövründə, cəhalət zülmətində, ictimai ədalətsizlik hökm sürən bir zamanda Prometey kimi canını, qəlbini məşələ döndərərək qaranlıqlara ildırım tək şəfəq saçmışdır. Buna görə də onun müdrik və hikmətli sözləri dünya durduqca zülmətləri parçalayıb, nəsillərdən-nəsillərə keçə-keçə örnək olacaq. Nəsiminin dərin mənalı, diqqətəşayan sözlərini oxuduqda heyrlənməmək, qürur, fərəh duymamaq olmur.

Cozef Nort,
ABŞ-ın görkəmli jurnalisti və publisisti

I Hissə

Əsərləri

Kitabları

1844

1. **Divan** / İmadəddin Nəsimi; nəşiri Məhəmməd Səid.- İstanbul, 1260 h. (1844).- 184 s. – Mətn Azərbaycan dilində ərəb qrafikasındadır.

1869

2. **Divan** / İmadəddin Nəsimi.- İstanbul: Təsviri Əfkar mətbəəsi, h. 1286 (m.1869).- 186 s. – Mətn Azərbaycan və fars dilində ərəb qrafikasındadır.

1880

3. **Divan** / İmadəddin Nəsimi.- İstanbul,1298 h. (1880).- 186 s. – Mətn Azərbaycan dilində ərəb qrafikasındadır.

1926

4. **Azərbaycan ədəbiyyatı: VIII-IX əsr hicri: Seyid İmadəddin Nəsimi** / Salman Mümtaz. – Cild 10. – Bakı: Kommunist, 1926. – 251, [1] s. – Mətn paralel olaraq Azərb., və fars dillərindədir.

Kitabın içindəkilər: Fəxriyyə; Qəzəl; Mükərrər; Nəfəs; Rübailər; Tərcibənd; Qitə; Mətlə və beytlər; Qəsidə; Nəsiminin işlətdiyi türk sözləri; Föhrüst cədvəli.

1962

5. **Seçilmiş şeirlər** / İmadəddin Nəsimi; tərt. ed. və red. Mirzəağa Quluzadə; rəssam Altay Hacıyev. – Bakı: Uşaqgəncnəşr, 1962. – 193, [3] s. Mətn kiril qrafikasındadır.

Kitabın içindəkilər: Quluzadə M. Nəsiminin həyatı və yaradıcılığı.
Qəzəllər: Şol ləbi şirinə yarəb, gülşəkər dersəm, nola!; Ey ruhi-qüds, cifeyi-dünyayə yapışma!; Əcəb ləlinmi şol, ya cani-əhbab?; Çünkim gözümə gəlmədi hərgiz xəyalı-xab; Aləmdə bu gün sənəcələyin yar kimin var?; Qiblədir yüzün nigara, qaşların mehrablar; Kim aydır kim yüzün gülnarə bənzər; Ləblərin qəndinə şəkkər dedilər; Ləbinə əhli-nəzər çeşməyi-heyvan dedilər; Şə'mi fələk

hüsnünə pərvanədir; İslamü küfr aşiq üçün bir məsirdir; Məndən yüzün yaşırma kim, səcdəgahım oldur; Güli-tərdən gəlicək arizinə ma tökülür; Ey diriğa kim, cahanda yarü həmdəm gəm durur; Cəhan yüzün günəşindən münəvvər olmuşdur; Qaçan ki, sünbüli-zülfün niqabı ayə düşər; Qanı bir əhdü peymanı bütün yar; Niqabı götürdü yüzündən qəmər; Yarü dilbər səndən ayrı kim dedi aləmdə var?; Yanaram eşqindən, axar gözlərimdən yaşlar; Üzün bərgi-güli-tərdir, güli-tər; Gözümdən dəmbədəm axan qəmindən su deyil, qandır; Mana sənsiz cəhanü can gərəkmez; Dərdü ğəm ilə yandı könül, yar bulunmaz; Fəraqı çəkməyən aşiq vüsəlin qədrini bilməz; Əhdə vəfa qılmadı yari-vəfadarımız; Ey əzəli can ilə cananımız!; Ey cənnətin xəndan gülü, acı fəraqın var imiş; Hərami gözlərin yəğməyə düşmüş; Hüsnünə heyrandurur hurü mələk; Firqət içində yanırım, dərdimə eylə çarə gəl; Firqətindən ey nigarım, yürəyim qan oldu, gəl; Gərçi eynimdən nigara, surətin pünhan deyil; İtirdin cami-Cəmşidi, oyan uyxudan, ey ğafil; Yüzünü məndən nihan etmək dilərsən, etməgil!; Susadım vəslinə, ey çeşməyi-heyvan, bəru gəl!; Könlümün vira-nəsində gənci-pünhan bulmuşam; Ey nuri-dilü didə, didarinə müştəqəm; Dilbərə, mən səndən ayrı təndə canı neylərəm?; Gəl ey dilbər ki, müştəqəm, səni görmək dilər könlüm; Nigarım, dilbərim, yarım, ənisim, munisim, canım; Əgərçi candasan, candan nihansan; Ey qəflətin meyindən məstü xərabü heyran; Canımı yandırdı şövqün, ey nigarım, qandasın?; Bu türfə şəm'i gör, axar şəkər dodağindən; Ey yanağindən xəcil gül laleyi-həmra ilə; Sən mana dilbər yetərsən, özgülər yar olmasın; Bahar oldu və açıldı yüzündən pərdə gülzarın; Hilalə döndü qəmər qaşların xəyalından; Dönmüşəm ğəmdən hilalə şol məhi-taban üçün; Şəha, könlün həmişə biğəm olsun; Xoşa ol kimsə kim, vardır həbibisi sən kimi məhrü; Ta sünbüli-gülbuyin gülbərgi-tərə düşdü; Sən sana gər yar isən, var ey könül yar istəmə; Qoyma yüzünü niqab içində; Başımı top eylə, gəl gir vəhdətin meydaninə; Bərki-nəsrin üzrə müşkin zülfünü dam eyləmə!; Düşmüş müənbər sünbülün xurşidi -taban üstünə; Əcəba bu huri yüzli məhi-bədr, ya pərimi?; Firqətin dərdi, nigara, bağırimi qan eylədi; Gəl, gəl ki, qapdı şövqi-cəmalin qərarimi; Ey qılan dəva ki, şahəm, ədlü insafın qanı?; Ey badi-səba, məndən ilət yarə səlamı; Cəmalın fitnəsi tutdu cahanı; **Məsnəvi:** Ey hər əhli, yəqin imiş bu xəbər; **Rübailər:** Abu xaki eylədi çün hər xəmir; Ay ilə günəş yüzün heyranıdır; Ol bilir həqqi ki, yalançı deyil; Əhli-imanın imamıdır yüzün; Ey özündən bixəbər ğafil, oyan!; Ey iki aləmdə hüsnün binəzir; Ey boyun Tuba, yüzün darülxülud; Ey cahan eşq əhlinə sənsiz haram; Ey hərami gözlərin yəğmaçılar; Ey könül həq səndədir, həq səndədir!; Ey günəş surətli yari-dilpəzir; Bulmuşam həqqi, ənelhəq söylərəm; Mən əzəldə eşq ilə bir olmuşam; Bivəfa dünyadan usandı könül; Pərdədən mahi-tamam oldu əyan; Canımı yandırdı şövqün, qandasın!; Çünki həm əvvəl, həm axır yar imiş; Həq taala adəm oğlu özüdür; Dərdinə aşıqlərin dərmanı yox; Zülfi-ənbərsayə

verdim könlümü; Sənsiz, ey can, könlüm aram eyləməz; Aləmi yüzün gülüstan eyləmiş; Əqrəb oldu aləmin xəlqivü mar; Firqətin dərdi mana kar eylədi; Fəzli-həqdir vaqifi-əsrarımız; Qamətindən sərvü ər ər münfəil; Könlümü yəğmaladı şol alı çox; Keç ikilikdən, əliftək vahid ol; Gəl ki, müştəq olmuşam didarinə; Gəl ki, gəmədən canımı yaxdı fəraq; Gəl ki, sənsiz biqərar oldu könül; Məscidü meyxanə bir oldu bizə; Vəhdətin şəhrində seyran eylərəm. İzahlar və qeydlər və lüğət.

1973

6. Əsərləri: 3 cilddə / İmadəddin Nəsimi; elmi-tənq. mətn. tərt. ed. və müqəd. Cahangir Qəhrəmanov; red. Həmid Araslı; xəttat Qulam Darabadi; Azərb. SSR EA, Resp. Əlyazmaları Fondu. – Cild 1. – Bakı: Elm, 1973. – 84, 572 s. – Mətn ərəb qrafikasındadır.

Kitab böyük Azərbaycan şairi İmadəddin Nəsimi əsərlərinin tənqidi mətninin tərtibi sahəsində ilk təşəbbüs olaraq nəşr edilmişdir. Əsər şairin zəngin ədəbi irsinin yüksək elmi səviyyədə tədqiq olunması ədəbiyyat, dil və ictimai fikir tarixinin öyrənilməsi üçün əsas mənbədir.

7. Əsərləri: 3 cilddə / İmadəddin Nəsimi; elmi-tənq. mətn. tərt. və müqəd. C.Qəhrəmanov; red. H.Araslı; xəttat Q.Darabadi; Az.SSR EA Respublika Əlyazmaları Fondu. – Cild 2. – Bakı: Elm, 1973. – 646, 24, [2] s. – Mətn ərəb qrafikasındadır.

Üçcildliyin ikinci cildində rus dilində xülasə verilmişdir.

8. Əsərləri: 3 cilddə / İmadəddin Nəsimi; elmi-tənq. mətn. tərt. və müqəd. C.Qəhrəmanov; red. H.Araslı; xəttat Q.Darabadi; Az.SSR EA Respublika Əlyazmaları Fondu. – Cild 3. – Bakı: Elm, 1973. – 367, [17] s. – Mətn ərəb qrafikasındadır.

“Əsərləri”n elmi-tənqidi mətninin üçüncü cildinə İstanbulun Bayazid kitabxanasında saxlanılan 3353 N-li Nəsimi “Divanı”nın əlyazması və Təbriz Universiteti kitabxanasından – Məhəmməd Naxçıvaninin kolleksiyasına mənsub nüsxədən götürülmüş şeirləri daxil edilmişdir.

9. Məndə sığar iki cahən / İmadəddin Nəsimi; tərt. ed. C.Qəhrəmanov. – Bakı: Gənclik, 1973. – 273, [3] s. – Mətn kiril qrafikasındadır.

Kitabın içindəkilər: Araslı H. Böyük Azərbaycan şairi İmadəddin Nəsimi. Mərhəba, xoş gəldin, ey ruhi-rəvanım, mərhəba!; Şol ləbi şirinə yarəb, gər şəkər dərsəm, nola!; Ey könül, hər bivücuddan can umursan, nə əcəb?!; Gülşəni-firdovs edir can bağımı vəsli-həbib; Könlümün şəhrini çün kim, eylədi yəğmayı eşq; Ayrılıqdan yar mənim bağrımı büryan eylədi; Cananı mənim sev-

diyimi can bilir ancaq; Bu nə adətdir, ey türki-pərizad; Bərki-nəsrin üzrə müşkin zülfünü dəm eyləmə; Düşdü yenə dəli könül gözlərinin xəyalinə; Düşdü könül ala gözün ağınavu qərasinə; Şol şəmi gör ki, nurinə pərvanəyəm yenə; Hər kim ki, baxa bir dəm dilbər qaşı yasinə; Mövsümi-novruzu neysan aşikar oldu yenə; Canımı qıldım fəda şol dilbərin didarinə; Sünbüli-zülfünün əgər qonşusu lələ düşməyə; Şənbə günü mən uğradım ol sərvi-rəvanə; Surətin nəqşində könlüm, ey sənəm, heyran olur; Bir neçə qəddü qamətdir ki, bənzər sərvi-balayə; Fəraqi çəkməyən aşiq vüsəlın qədrini bilməz; “Əleyna-rəbbiküm” şahə, yazırmən sana bir namə; Saçıbdır daneyi-xalin könullər quşına çinə; Ey xəstə könül, dərdinə dərman tələb eylə; Həbibə, firqətin saldı məlalə; Bahar oldu, gəl ey dibər, tamaşa qıl bu gülzarə; Başını top eylə gəl, gir vəhdətin meydaninə; Çün bəyan oldu rümuzi-əlləm-ül əsma bizə; Ey əzəli can ilə cananımız; Dinləkil bu sözü ki, candır söz; Sən mənə yar ol ki, könlüm bir daxı yar istəmən; Əhdə vəfa qılmadı yari-vəfadarımız; Aləmdə bu gün əhdi bütün yar ələ girməz; Surətin nəqşinə xəyal irəmən; Dərdü qəm ilə yandı könül, yar bulunmaz; Həsrət yaşı hər ləhzə qılır bəzmimizi saz; Şəha, könlüm pərişan oldu sənsiz; Dilbərə, dil səndən özgə bir daxı yar istəmən; Dünya günəşi, dünyada imanım, əfəndi; Cəmalın rövzeyi-rizvan deyilmi?; Bəhri-mühitimiş könül, yoxdur onun kənarəsi; Gə, gə, gə, gəl ki, sevirəm sə, sə, sə, sən məhi-Çini; Əl-minnətü-lilləh ki, bu gün yar ələ girdi; Mərhəbə insani-kamil, canımın cananəsi!; Mərhəbə, xoş gəldin ey dildar, xoş gördük səni!; Şəha, könlümdə daim bir həvəs var; Surətin nəqşində hər kim görmədi nəqqaşını; Zülfün gecəsi qədrdürür, al yanağın ay; Hüsnünə heyran durur huru mələk; Çəkəli əynimə bir sikkeyi-mərdan kəbənək; Firqətin dərdindən, ey can ürəgim qan oldu, gəl; Üzünü məndən nihan etmək dilərsən, etməgil; Zülfünü ənbərifişan etmək dilərsən, etməgil; Firqətindən yandı bağrım, ürəyim qan oldu, gəl; Məndə sığar iki cahən, mən bu cahana sığmazam!; Mən mülki-cəhan, cəhan mənəm, mən; Mən qövsilə həm kəmanü tirəm; Alına vermişəm könül alı çox ələ düşməsin; Allahu əkbər, ey sənəm, hüsnündə heyran olmuşam!; Ta üzün gördüm nigara, qəmdən azad olmuşam; Ey həbibim, vəslini mən canə nisbət qılmışam; Ey diri-ğa kim, cahanda yarü həmdən kəm durur; Bir cəfakeş aşiqəm ey yar, səndən dönməzəm; Ey gülüm, ey sünbülüm, ey munisim, vey ənbərim; Bütüm, rəhbanımü deyrim, səlibim, dinim, imanım; Həbibim, izzətim, canım, cəhanım; Ey həbibim, dilbərim, vey sevgili yarım mənəm; Nigarım, dilbərim, yarım, ənisim, munisim, canım; Mənəm ol tilsimi-pünhan ki, bu gün cəhanə gəldim; Üzündə surəti-rəhmanı gördüm; Qulluğa bel bağladım, sultanı gözlər gözlərim; Dilbərə, mən səndən ayrı təndə canı neylərəm; Sirri-ənəlhəqq söylərəm, aləmdə pünhan gəlmişəm; Gərçi fəraqə düşmüşəm, eyni vüsəl içindəyəm; Gərçi eynimdən, nigara surətin pünhan deyil; Könlümün viranəsində gənci-pünhan bulmuşam; Fəzlim mənəm, ey Xizrimu həm abi-həyatım; Hilalə döndü

qəmər qaşların hilalından; Üzündür məqsədim, qibləm, ləbindir abi-heyvanım; Susadım vəslinə, ey çeşmeyi-heyvan, bəri gəl; Düşübdür ol güli-xəndanə xalın!; Şəm'i-fələk hüsnünə pərvanədir; Canımı yandırdı şövqün, ey nigarım, qandasan; Gəl, ey dilbər ki, qan oldu könül eşqin bəlasından; Bahar oldivü açıldı üzündən pərdə gülzarın; Düşmüşəm biyar, ilahi, kimsə biyar olmasın; Şəha, könlün həmişə biğəm olsun; Can həmişə ol günəş rüxsarə döndərmiş üzün; Ey məni nahəq deyənlər, qandadır bəs yarədən?; Nüşin ləbinin lə'li, lə'li ləbinin nüşin; Nuri-hikmət oldu zahir sən pərirüxsarədən; Güli-tərdən gəlicək arizinə ma tökülür; Cahan üzün günəşindən münəvvər olmuşdur; Dışlərin nəzminə dürdaneyi-gövhər dedilər; Aləmdə bu gün sənciləyin yar kimin var; Yanaram eşqindən, axər gözlərimdən yaşlər; Qanı bir əhdü peymani bütün yar; Ümmanə girən eşqilə, dürdanəyə uğrar; Kim aydır kim, üzün gülnarə bənzər; Dodağın qəndinə şəkər dedilər; Ləbinə əhli nəzər çeşmeyi-heyvan dedilər; Ləli-nabın çeşməsində abi-heyvan gizlidir; Sənsiz yediyim, hər nə yesəm, dərd ilə qandır; Dərdi-fəraqə düşdü can, ahü fəğan içindədir; Eşqin ey dilbər, könül təxtində şah olmuş dürür; Qamətinə əlif deyən, gör nə uzun xəyal edər; Arifi-laməkan otuz ikidir; Sənəma, üzün gülündən gülə-gülə gül utandı; Mənim nəm var bu təndə, cananıdır; Üzün nuri-təcəlli məzhəridir; Dildarə müştəq oldu can, onun cəmalın arzular; Bir dəxi görmək cəmalın, könlüm ey can, arzular; Səhərdə gül üzün şaha, çü gülşəndə gülab oynar; Sünbülün əbrində gördüm, uş məhi-taban gəlir; Apardı könlümü məndən bu gün ol cənnətin huri; Afıtabın tələtindən mahi-taban ru tutar; Sübhəmə vəqtində kim, bülbül fəğanın başlər; Aşiq qatında küfr ilə islam çü birdir; Sünbülün əbrində üzün mahini pünhan edər; Dövri-qəmər məlahətin hüsnünə ixtitam edər; Gülgün rüxun gülü, səməni şərmisar edər; Tabəndə üzün tabişi bədri-düçayə tən edər; Yarəb, ağzın püstəmi, ya qönçeyi-xəndanımıdır?; Mənim yari-vəfadarım, gəl axır!; Ey müsəlmanlar, bu gün ol yari-pünhan ayrılır; Gətir, gətir, gətir, ol kaseyi rəvanpərvər; Ol pəripeykər ki, taci-səltənət başındadır; Əya şahı-səid əxtər, üzün ərşi-müəlladır; Dodağın qənd imiş, bal onda neylər?; Dilbarə, eşqində aləm sərbəsər qovğa çəkər; Bu gün ol şahidin, şəkli qamudan ixtiyarımdır; Üzünü surəti-rəhman oxurlar; Üzündür sidrəvü Tuba, dodağın abi-heyvandır; Düşmüş müənbər sünbülün xurşidi-taban üstünə; Üzün güldür, ləbin ləli-şəkərbar; Görün ki, bəhri-məani nə qəsdi-can eylər; Vüsalini diləyən, canu həm cahani nədə?; Sünbülün əbrində üzün mahi-taban göstərir!; Hər kişinin sorman əslin, izzətindən bəllidir; Ey nəsimi-sübhəmə billah, şu yarım xoşmudur?; Sübhəmə dildarımı gördüm, otağından gəlir; Yüzün bərgi-güli-tərdir, güli-tər!; Ta gördü günəş ay üzünü dərbədər oldu; Ey könlüm alan qaşları yay, gözləri cadu; Xoşa ol kimsə kim, vardır həbibisi sən kimi məhrü; Ey cəmalın məzhəri zatü sifət; Kövsərin eynindən axır çeşmeyi-abi-həyat; Qansı dimağ içində ki, eşqin həvası yox; Gerçək hədis imiş bu ki, xubun vəfası yox;

Hərəmi gözlərin yəğməyə düşmüş; Ləbinə əhli-nəzər can dedilər, gerçəkmiş;
 Dəldi şol gəməzən cəhəmi, canıma kar etdi, uş!; Axır zamanın fitnəsi şol gözləri
 şəhla imiş; Getməyə əzm eyləmişsən ey diləram, eyləmə; Qaçan ki, sünbüli-
 zülfün niqabi aya düşər; Dəryayi-mühit cuşə gəldi!; Pərdə içrə çalındı xoş bir
 saz; Sal bürqəi vəchindən, əya surəti-rəhman, Tərh eylə gümani; Çün məni
 bəzmi əzəldə eylədi ol yar məst; Müənber sünbülün şaha, güli-sirabə pürçindir;
 Ey nuri-dilü didə; Tərk etmişəm din, əqlü can; Yüz min cəfa qılsan mənə; Ey
 cahən mülkündə vəchi afitab. Arxaik sözlər. Lüğət.

10. Rübailər / İmadəddin Nəsimi; tərt. ed. və red. C.Qəhrəmanov. – Bakı: Azərnəşr, 1973. – 142, [2] s. – Mətn kiril qrafikasındadır.

Kitabın içindəkilər: Gəl ki, müştəq olmuşam didarına; Ey saçın “vəlleyl”,
 üzün “vəzzuha”; Ey üzündən zahir əsmayi-xuda; Eşq ilə gəldi cəmiyi-ənbiya;
 Ey üzün min-indəhü elmül-kitab; Ey cəmalından münəvvər afitab; Ey saçın
 dövründə məstur afitab; Ey qəmər üzül, götür həqdən niqab; Ey məlik,
 mülkündə vəchin afitab; Ey özündən bixəbər, qafil qərib; Canımın cananəsi
 sənsən, həbib; Ey ruxun eşqində əqlim şahmat; Ey üzün ayəti ənvari-sifat; Ey
 xətin Xızrə ləbin abi-həyat; Al əlindən atını, yabana at; Kafü nün əmrindən
 oldu kainat; Gəldi bəydən muştucu bir gündə dərd; Gəlmişəm qalu bəlalədən
 meypərəst; Doğdu məqribdən günəş, endi Məsih; Dalmışam şol bəhrə kim,
 payanı yox; Dərdinə aşıqlərin dərmanı yox; Könlümü yəğmaladı şol alı çox; Ey
 boyun tuba, üzün darül-xüll; Ey cəmalın qülhuvəllahi-əhəd; Kim ki, oldu taleyi
 həqdən səid; Ey saçın məhşər, üzün darül xülul; Ey əzəl nuri-cəmalın ta əbəd;
 Ey cəmalın kafü hey, yey, eynü sad; Gəl, mühiti-eşqə bir gəz dala gör; Qaşların
 yayı məni qurban edər; Abu xaki eylədi çün hər xəmir; Çün həqi hər aydırsan
 ki, var; Çox zəman keçdivü çox gəzdi mədar; Həq-təalanın kəlamı səndədir;
 Gəl ki, sənsən əşrə kürsi səndədir; Ey könül, hər səndədir, həq səndədir; Həq-
 təala varlığı aləmdədir; Gər həq oldun, hər sifətin qandadır?; Cövhəri-fərd
 adəmin kanındadır; Aşiqin seyranı ol aləmdədir; Həq-təalanın kəlamı nurdur;
 Həq sözün gör kim, neçə dürdanədir; Dutdu üzündən cəhanı cümlə nur; Hər nə
 kim, təqdiri-yəzdani qılır; Surətin nəqşində qıldı həq zühur; Mahimin üzündən
 oldu pərdə dur; Bil vücudun kim, Süleyman təxtidir; Ləbinə ləli-canəfza
 dedilər; Ey günəş surətli, yari-dilpəzir; Surətin müşəfdir, ey bədri-münir; Ay
 ilə günəş üzün heyranıdır; Ey iki aləmdə hüsnün binəzir; Həqqə yar ol, ey
 könül, yar ol, yetər; Ey hərəmi gözlərin yəğmaçilər; Ey cəmalın hüsnünə
 heyran qəmər; Gəldim uş həqdən, gətirdim xoş xəbər; Qamətin hər dəm
 qiyamət göstərir; Qabə-qövseyin iki qaşın yayıdır; Ey günəş üzül, cəmalın
 fitnədir?; Hər ki, sən şirin ləb için ad oxur; Şəmi-rüxünə günəş pərvanədir;
 Fitnənin başı gözün sevdasıdır; Saçların qədrü bəratın leylidir; Əqrəb oldu
 aləmin xəlqivü mar; Fitnədir eynin, üzün şəmsi qəmər; Şol qaşı çaçı büti-

məhvəş gəlir; Ey saçın hər tarına min can əsir; Kafü nün mənidə gülli-mənidür; Cənnətin vərđi üzün gülzarıdır; Hər nə yerdə, göydə var, aləmdə var; Həq-təala adəm oğlu özüdür; Arizi yarın cinan bostanıdır; Saf içən hər dəm səfa hasil qılır; Məzhəri-sidqü səfa sinəndədir; Ey sənəm, eynin xumarı fitnədir; Sürqeyi-nuri-düxandır zülfi-yar; Sivü du dəndan çü dürri-abidar; Fəzli-həqdir vaqifi-əsrarımız; Favü zadü lamə düşdü könlümüz; Bir əcayib şahə düşdü könlümüz; Pərdə üzündən götürdü mahimiz; Məğribü məşriqdən oldu seylimiz; Sənsiz, ey can, könlüm aram eyləməz; Gəl rizasın istə həqqin hər nəfəs; İndəhü elmül-kitab, ol mah imiş; Qaşların kim, qayət əla tağ imiş; Aşiqin adı nədən abdal imiş; Surətin tahavü həm yasin imiş; Arizin, zülfün səbahü şam imiş; Həqqi-taalanın kitabı Tur imiş; Çün üzündən cümlə əşya oldu faş; Əhli-irfanın məqami Qaf imiş; Ey üzün ol lövh kim, məhfuz imiş; Cümlə həqdir, hər nə kim, mövcud imiş; Çünki həm əvvəl, həm axır, yar imiş; Dilbərin ləлиндə əşya əsrmiş; Aləmi üzün gülüstan eyləmiş; Eşqilə məşuqu aşiq bir imiş; Kün-fəkanın çünki əsli zat imiş; Çün əzəldən qüdrət əli biqələt; Eşqimiş Simurqu aşiq kühi-Qaf; Həqqi-taalanın kəlamı bixilaf; Arif olan cahilə eylər məaf; Cənnətin xəmrə ləbin eynində saf; Ey həqə müştəq olan, üş səndə həq; Fəzli-həqdən çün hidayət büldü həq; Gəl ki, qəmdən canımı yağdı fəraq; Çün zümürüdü qıldı eynimi əqiq; Ey rüxün eşqində sərkərdən fələk; Ey günəş, nuri-təcəlladır üzün; Ey xətin Xızr, abi-heyvandır sözü; Həşrə nəşrin afitabıdır üzün; Həqq əyan oldu, gəlin, həqqi görün!; Həqq əyan oldu vu getdi şirkü şək; Şəmi-tövhid-i-hidayətdir üzün; Surəti-həqdən işarətdir üzün; Aşiqə imanilə dindir üzün; Aşiqin Beytül-həramıdır üzün; Eşqin əhli bisərə saman gərək; Fəzli-həqqin “Cavidan” idir üzün; Qibleyi-ərbabi-taətdir üzün; Məhşərin xürşidü mahidir üzün; Məzhəri-əsməi-küll oldu üzün; Ayəti-səbül məsanidir üzün; Gövhəri-bəhri-hədayiqdir üzün; Söylə, ey zibə ki, zibədir sözü; Tutiyi-canə şəkərdir sözlərin; Ey buti-şirin ki şəkərdir ləbin; Bənzəmiş mahi-hilalə qaşların; Sehrilə qurub kəmani qaşların; Sehr edər, səyyadi-candır gözlərin; Mənə ol dəm nazilə baxdı gözün; Tiz edər canıma xəncər kirpiyin; Bixədəng atdıqda yarə, kirpiyin; Aşiqin canına batar kirpiyin; Can kimi sirri nəhandır ağzının; Canıdır çün abi-heyvan ağzının; Nafeyi-çini-xətədir bənlərin; Mişki-tərdən danələr can bənlərin; Oldu çün abi-müəlləq qəbqəbin; Sərvərə, sərvirəvandır qamətin; Tən edər qəndilə bala ləblərin; Kövhəri-dürri-məani dişlərin; Riştəyə gövhərdir, ey can, dişlərin; Mürdəyə canlar nisar eylər dilin; Dideyi-ürfani aç bidar isən; Vəz-zühanın afitabıdır üzün; Ol bilur həqqa ki, yalançı degil; Ey cəmalın bibədəl, hüsnü cəmil; Ey üzündən huri-qılman münfəil; Ey behiştədən tazə gəlmiş tazə gül; Pərdəsiz məbudinin gör, abid ol; Mən otuz iki hürufəm ləmyəzəl!; Höccətullah oldu nitqin, natiq ol!; Həqq sevər xubivü həqdən həqqi bil; Raziqi-ərzaqimiz mərəş degil; Eşqimiş baqivü hüsnün layəzal; Qamətindən sərvü ərər münfəil; keç ikilikdən, əlif tək, vahid ol!; Gəl

ki, sənsiz biqərar oldu könül; Gözlərin sevdasına düşdü könül; Çünki sənsən hər nə kim var, ey könül; Bir əcaib dilbərə düşdü könül; Həqqə doğru baxu həqqi doğru bil; Ol cəmalın afitabi-layəzal; Bil ki, gəl ənam ola bəlhüm əzəl; Üzünü həqdən çevirmə həqqi bil; Bivəfa dünyadan usandı könül; Aqlımı həqdən Nəsimi yazərəm; Oldum İsrafilü həm sur olmuşam; Ey cəhan eşq əhlinə sənsiz hərəm; Pərdə üzündən götürdü hər təmam; Mən əzəldən məstü sərxoş gəlmişəm; Mən vicüdi-mütləqəm, mütləq derəm; Mən əzəldən eşq ilə pır olmuşam; Bulmuşam həqqi, ənalhəlq söylərəm; Çün əzəldən ta əbəd baqi mənəm; Rövzeyi-rizvan üzündür, vəssəlam; Səcdə əmrin tutmayan Şeytanişum; Sürətin nəqşində heyran olmuşam; Fəzli-həqdən mən hidayət bulmuşam; Lövhilə Quran üzündür, vəssalam!; Gördüm ol ayı vu bayram eylədim; Laməkanın təxtinə sultan mənəm!; Məstəm ol meydən ki, məxmur olmazam; Müshəfin hərfiyə övraqi mənəm!; Vəchimi allaha təslim etmişəm; Vəhdətin şəhrində seyran eylərəm; Hər nəyə kim, baxıram, həq baxıram; Elm içində bəhri-nayan olmuşam; Nagəhan büstana girdim sübhədm; Həqqə səndən qoyma kim, dad eyləyəm; Üzünə cəbbari-ələmdən səlam; Mənzili-Məhmud imiş ali məqam; Çün yazıldı vəchin üzrə bavü lam; Fəzli-bismillahü ir-rəhmanir-rəhim; Var üzündə bistü yek hərfi-qədim; Gözlərin əsrarını faş eylərəm; Yara hər saət səlam olsun, səlam; Olmadı çün həqqə iqrarın bütün; Ey özündən bixəbər, qafil, oyan!; Ey dolu səndən cəhan, səndə cəhan; Ey üzün bağında sünbül laləçin; Pərdədən mahi-təmam oldu əyan; Canımı yandırdı şövqin, qandasən?; Məğribu məşriqdə həqdir söyləyəm; Həq təcəlla eylədi Musa üçün; Həq təala pərdəsiz oldu əyan; Gər səni sən tanımışsan bigüman; Gər sən istərsən, həqi bilmək yəqin; Müddəti-hicrində oldum pır mən; Həmdü-lillah, yarımın gördüm üzün; Həşri-məqsudi-xəlayiq ya əmin; Çünki həqqi görmüşəm eynül-yəqin; Əlləməl-əsma ibarətdir nədən?; Ey günəş, mən bundayam, sən andasan; Həqdən agah ol ki, həqdir cavidan; Gər dilərsən xaliqi etmək əyan; Fəzli-həqdir cümlə əşya yarədən; Həqqi batil sanma, həq yoxdur demə; Qandadır yar; ey könül, yar istəmə; Can fəda, canlar fəda ənfasinə; Qaşu kiprik yeddi oldu saçilə; Oldu çün dövlət müyəssər başına; Mərifət kəsb etmədin sən fanisən; Munca huyu hayu munca hayu hu; Aşiqindir yeru göy, şəms ilə mah; Üç əlif bir eynilə yazdım belə; Rəşk edər mahi-münəvvər alınına; Bir xəyal etdim gümandır belinə; Ey qəmər zülfün şəbində rusiyah; Ey üzün ümmulkitabü fatihə; Canımın ləli meydır camilə; Düşmüşəm məstanə eynin alinə; Səcdə eylər üzünə mehrilə mah; Fəzl rəbbi-zülcəlal oldu bizə; Məscidü meyxanə bir oldu bizə; Verməmək dil dilbərin keysusinə; Yarını hiç vəqfi əğyar eyləmə; Ey saçın büyi Məsihanın ləmi; Ey qəmər tələtli şəmsi-xavəri; Ey qaşınla kirpigin, zülfün yeli; Həq siyam ayın bizə eyd eylədi; Həq dedi kim, yer yedivü göy yedi; Zülfi-ənbərsayə verdim könlümü; Şol boyu rənayə verdim könlümü; Nagəhan bir ayə verdim könlümü; Sürətin müshəfdir, ey can parəsi;

Adəmə gəl, adəmi bil, adəmi; Cümlə mövcudata illətdir üzi; Süreyi-əsrada gördüm üzünü; Həq mana bir xırqə biçdi kənduzi; Sürətinə kim ki, baxdı sərsəri; Bir əcaib şahə verdim könlümi; Gözləri purxabə verdim könlümi; Ey könül, Mənsur ənləhəq söylədi; Kim ki, bilməz öz vücudi zatını; Ey ləbin vəsli həyati-sərmədi; Sürətin lövhində xətt oldu yedi; Ta ki, yarın söhbəti şirin idi; Bir bölük fəxr əhli gördüm, yar idi; Ey üzün ol lövh kim, məhfuz idi; Kim ki, həqdən tutmadı, pənd, ey kişi; Adəmi fəzli-xuda bil, adəmi; Qamətin qəddi qiyamət eylədi; Kim əlif tək vahidü fərd olmadı; Qandasən, ey yürəgim yarıcı?; Firqətin dərdi mana kar eylədi; Qamətin qopdu qiyamət eylədi; Qaf-vəl-Qurandı ol mahın üzü; Kafilə nundan yaratdı aləmi; Görmüşəm hər şeydə həqqi-mütləqi; Kirpiyin qaşınla zülfündür yedi.

11. Rübailər / İmadəddin Nəsimi; tərt. ed. və red. Cahangir Qəhrəmanov; xəttat. Qulam Darabadi; rəs. F.Səfərov; Azərb. SSR EA, Şərq Əlyazmaları Sektoru. – Bakı: [Kommunist], 1973. – 156, [2] s. - Mətn ərəb qrafikasıdır.

12. Seçilmiş əsərləri / İmadəddin Nəsimi; tərt. ed. və ön söz müəl. H.Araslı; red. C.Qəhrəmanov; rəs. O.Sadıqzadə. – Bakı: Azərneşr, 1973. – 672, [4] s. - Mətn kiril qrafikasıdır.

Kitabın içindəkilər: **Qəzəllər:** Mərhəbə, xoş gəldin, ey ruhi-rəvanım, mərhəbə!; Şol ləbi şirinə yarəb, gər şəkər dərsəm, nola!; Nuri-təcəlli şö'ləsi düşdü əzəldən alına; Aşiq bəla yolunda gərək kim həmul ola; Vəchində peydadır sənin ənvari-zati-kibriya; Hər kim ki, baxa bir dəm dilbər qaşı yasına; Başımı top eyləgil, gir vəhdətin meydanına; Ey Məsihadəm, niyyə can vermədin cansızlara; Çünki rəf oldu üzündən, ey şəhi-xuban, niqab; Şol tamam ayın üzündən çünki rəf oldu niqab; Vəchdən dilbər götürmüşdür niqab; Əcəb ləlinmi şol, ya cani-əhbab; Zülfün girehləri, sənəmə, həlqə-həlqə tab; Ey üzün “nəsrün-minəllah”, vey saçın “fəthün-qərib”; Gülşəni-firdövs edər can bağırını vəsli-həbib; Canana mənim sevdiyimi can bilir ancaq; Yarəb, nə səbəbdəndir olur taqətimiz taq; Könlümün şəhrini çün kim, eylədi yəğmayi-eşq; Nəgəhən könlümə düşdü şurişi-qovğayi-eşq; Bu nə adətdir, ey türki-pərizad; Bənövşə zülfünü salmış gül üzrə ənbərin sayə; Düşürmüş ənbərin zülfünü humayun kölgəsin ayə; Bu necə qəddü qamətdir ki, bənzər sərvə-balayə; Sürəti-həqqə, ey sənəm, bədri-ruxündür ayinə; Hər kim ki, müştəq olmadı şol dilbərin didarinə; Canda ki, eşq olmadı, dildə xəbər nə fəidə; Ay ilə gün sücud edər sürəti-canfəzayinə; Dünya duracaq yer deyil, ey can, səfər eylə; Düşdü yenə dəli könül gözlərinin xəyalinə; Bahar oldu, gəl ey dilbər, tamaşa qıl bu gülzarə; Həbibə, firqətin saldı mələlə; Bir saqiye-baqi ki, vəfa qıldı vüsələ; Yandırıcı firqətin yaxdı məni narinə; Gəlgil ki, müştəq olmuşam şirin ləbin gül qəndinə; Dərdə müştəq olmayan kimdir ki, dərman istəyə; Sünbülü-zülfünün əgər

qonşusu lalə düşməyə; Afərin olsun nigarın zülfü ilə qaşınə; Düşdü könül ala gözün ağmavü qərasinə; Susadı könlüm nigarın ləli-ruhəfzasinə; Mövsiminovruzü neyistan aşikar oldu yenə; Canımı qıldım fəda şol dilbərin didarına; Rəhməti gəldi irişdi fəzli-rəhmanın yenə; Ey nazı çox dilbər, məni yandırma hicrin narinə; Bərgi-nəsrin üzrə mişkin zülfünü dam eyləmə; Getməyə əzm eyləmişsən, ey dilaram, eyləmə; Salıbdır daneyi-xalın köüllər quşuna çinə; Şənbə günü mən uğradım ol sərvirəvanə; Düşmüş müənbər sünbülün xurşiditaban üstünə; Fəraqı çəkməyən aşiq vüsəlin qədrini bilməz; Dilbərə, dil səndən özgə bir dəxi yar istəməz; Sən mana yar ol ki, könlüm bir dəxi yar istəməz; Şəha, könlüm pərişan oldu sənsiz; Gəl, ey dilbər, məni gör kim, necə xoş yanaram sənsiz; Dilbərə, şəmsüzzühadır ayəti-rüxsarınız; Ey camalın ərşirəhman qabiə-qövseyin qaşınız; Mana sənsiz cahanü can gərəkməz; Düşdüm əzəldə zülfünə, dam olmadan hənz; Ləlin meyi-ələst idi cam olmadan hənz; Həsərət yaşı hər ləhzə qılır bənzimizi saz; Gəlgil ki, səndən ayru müştəqə can gərəkməz; Sürətin nəqşinə xəyal irəməz; Aləmdə bu gün əhdi bütün yar ələ girməz; Ey üzü gül, ləbləri mərcanımız; Əhdə vəfa eylədi yarı-vəfadarımız; Can eşqə düşdü, ey könül, ya rəbb, nədir tədbirimiz; Kə'bə üzündür, ey sənəm, üzünədir sücudumuz; Əcəba, bu huri üzlü məhi-bədr, ya pərimi; Mərhəba, ey bəhri-zatın gövhəri-yekdanəsi; Vəslin əcəb nə candır kim, canımız bəhası; Səba zülfün nəsimindən cahanı cümlə can etdi; Gəlgil ki, qapdı şövqi-cəmalın qərarımı; Dinin günəşi, dünyada imanım əfəndi; Ey nafeyi-Çin saçın siyahı; Qaşın vəhyi bizə bürhan irişdi; Cənnəti-ədn imiş üzün, üstə ləbin də kövsəri; Gözlərim yarın qəmindən axıdar dürdanəyi; Mahi-tabandır üzün, ey afitabixavəri; Rəvamıdır, rəvamıdır, həbib; Bağrımın dəlür navəki-hicrani-filani; Könül sarayına mehri buraxdı ta tabi; Ənbərin zülfün, nigara, bağladı divanəni; Dərdmənd etdin məni, ey dərdə dərman erməni; Firqətin dərdi, nigara, bağrımı qan eylədi; Ey badi-səba, məndən ilət yarə səlamı; Şərbətin acı firqətin nuş edərəm şəkər kimi; Camalın rövzeyi-rizvan deyilmi; Mərhəba, xoş gəldin, ey dildar, xoş gördük səni; Ayrılıqdan yar mənim bağrımı büryan eylədi; Apardı könlümü məndən bu gün ol cənnətin huri; Hüsnünə sübhənəhü kim ki şəhid olmadı; Ta ki gəldi eşqin, ol mənliyi məndən qapdı; Candan çıxarmazam sən, ey can, xəyalını; Ləblərin şərbətinə çeşmeyi-heyvan susadı; Camalın fitnəsi tutdu cahanı; Camalındır həqqin zatü sifati; Sənəma, üzün gülündən gülə-gülə gül utandı; Zülfün gecəsi qədrdürür, al yanağın ay; Yandırdı eşqin bağrımı, səndən mana dərman gərək; Cəna, üz istivasına şəqqül-qəmər gərək; Hüsnünə heyrandurur hurü mələk; Çəkəli əynimə bu sikkəyi-mərdan kəpənək; Firqətindən, dilbərə, könlüm pərişan oldu, gəl; Firqətin yandırdı bağrımı, yürəgim qan oldu, gəl; Firqətin dərdindən, ey can, yürəgim qan oldu, gəl; Yarın cəfası cümlə vəfadır, cəfa degil; Üzünü məndən nihan etmək dilərsən, etməgil; Zülfünü ənbərfəşan etmək dilərsən, etməgil; Firqət içində yanırım, dərdimə

eylə çarə gəl; Nigarım, dilbərim, yarım, ənisim, munisim, canım; Həbibim, izzətim, canım, cahanım; Səndən iraq, ey sənəm, şamü səhər yanaram; Canıma düşdü firqətin, gör ki, nə nar içindəyəm; Gərçi fəraqə düşmüşəm, eyni-vüsəl içindəyəm; Bir cəfakeş aşiqəm, ey yar, səndən dönməzəm; Ta üzün gördüm, nigara, qəmdən azad olmuşam; Mişkin saçın hər tərəsin iki cahana verməzəm; Ta kim, üzünü görmüşəm, hüsnündə heyran olmuşam; Hüsnün təla şənəhü sünində heyran olmuşam; Allahü əkbər, ey sənəm, hüsnündə heyran olmuşam; Gəl, ey dilbər ki, müştəqəm, səni görmək dilər könlüm; Ey nuri-dilü didə, didarına müştəqəm; Üzündə surəti-rəhmanı gördüm; Mişkin saçın səvadına mişki-Xəta derəm; Dilbərə, mən səndən ayru ömrü canı neylərəm; Mənim rəhbanımı deyrim, səlibim, dinim, imanım; Ey gülüm, ey sünbülüm, ey susənim, vey ənbərim; Üzündür məqsədim, qibləm, ləbindir abi-heyvanım; Könlümün viranəsində gənci-pünhan bulmuşam; Üzün günündən, ey qəmər, ənvara düşmüşəm; Ey həbibim, dilbərim, vey sevgili yarım mənim; Canımı yandırdı şövqün, ey nigarım, qandasən; Yandırdı şövqün canımı, ey dərdə dərman, qandasən; Hilalə döndü qəmər qaşların hilalından; Ey üzün cənnati-ədnin, vey boyun tubi-rəvan; Qibleyi-iman göründü sən büti-əyyarədən; Nuri-hikmət zahir oldu sən pəri-rüxsarədən; Səba hərdəm gəlir mişkin saçın çinü tatarından; Ey yanağından xəcil gül laleyi-həmra ilə; Sən mana, dilbər, yetərsən, özgülər yar olmasın; Gəl, ey dilbər ki, qan oldu könül eşqin bəlasından; Şikayət eyləmənəm dilbərin cəfasından; Nigara, küntə kəninizin gövhərisən; Gəl, ey könlümdə can, canda bədənsən; Allah-Allah, nə can, nə dilbərsən; Səndən məni kimdir ayıran, sən; Şol pəridən vəsl umarsan, ey könül, divanəsən; Külli məkanın gövhəri, gövhəri-kanmısan, nəsen; Ey könül, şad ol kim, ol məhəbbi-zibadır gələ; Dünya çün mürdardır, igrən könül, mürdardan; Qanı ol günlər ki, keçdi dilbəri-əyyar ilə; Düşmüşəm biyar, ilahi, kimsə biyar olmasın; Şəha, könlün həmişə biqəm olsun; Alinə vermişəm könül, ali çox alə düşməsin; Kim dilərsə görməyə təhqi q rəhman surətin; Surətin nəqşini yazdı, dedi rəbbül-aləmin; Gəlgil ki, nuri-didə cəmalındadır sən; Dönmüşəm qəmdən hilala şol məhi-taban üçün; Nuni-eynin vəhyinə həqdən işarətdir bu gün; Aləmi qıldı münəvvər, şol üzü mahı görün; Can həmişə ol günəş rüxsara döndərmiş üzün; Ey ləbin abi-çəşməyi-heyvan; Ləlindən axır, ey can, çəşməyi-abi-heyvan; Bu can pərvanədir, yanır camalın şəmi tabından; Dəmi-İsa gəlir dodağından; Bu türfə şəmi gör ki, axar şəkər dodağından; Təcəlli dutdu afaqı camalın şəmi-tabından; Cəni-aləmsən, əya siminzənəx, əbrukaman; Nə hüsn olur ki, yayılmış bunca hüsniyat andan; Ol pəripeykər ki, taci-səltənət başındadır; Ta kim, ol məhəbbi-dilin ləli camı-badədir; Yarü dilbər səndən ayrı kim dedi aləmdə var; Aləmdə bu gün sənciləyin yar kimin var; Camalın pərtövi-nuri-xudadır; Uyumaz fəraqindən gözüüm yaş tökəru qan axıdır; Afitabın tələtindən mahi-taban ru tutar; Səhərdə gül üzün şaha, çü gülşəndə

gülab oynar; Şəha, könlümdə daim bir həvəs var; Üzün güldür, ləbin ləli-şəkərbar; Bir dəxi görmək camalın könlüm, ey can, arzular; Dildarə müştəq oldu can, anın camalın arzular; Neylərəm mən bunda durub, çünki dildar andadır; Nə süni-paki-yəzdansan, a dilbər; Görün ki, bəhri-məani nə qəsdı-can eylər; Götür niqabını xəlqə görün, ey şəmsü qəmər; Boyundur sidrəvü tuba, dodağın abi-heyvandır; Mənim yarı-vəfadarım, gəl axır; Gətir, gətir, gətir ol kaseyi-rəvanpərvər; Sənin eşqindir, ey dilbər, mana həm mürşidü həm pır; Üzünü surəti-rəhman oxurlar; Tutdu gülzari-cahanı əbri-gövhərbar bar; Olmaya məstanə eynintək, şəha, məkkar kar; Firqət içində yürəgim gör ki, nə parə-parədir; Təalallah ki, sünidən sənintək xoş camal eylər; Camalın əksi, ey dilbər, nəyə kim düşdü al eylər; Səfavü zövqi-dünyaya, könül, aldanma, al eylər; Şahidi-laşərikə ləh şol sənəmin camalıdır; Mətləi-hüsnün, ey sənəm, məzhəri-layəzalidir; Könlümdə mənim eşqi-camalın əzəlidir; Hüsnün, təbarə-kallah, ənvari-ləmyəzəldir; Üzün bədri cahanın danəsidir; Mehri-rüxün tabına düşdü könül yanədir; Ümməna girən eşq ilə, dürdanəyə uğrar; Sərvin qatında sidrəvü Tuba rəvan olur; Surətin nəqşində könlüm, ey sənəm, heyran olur; Dil sənin şirin kəlamıntək kəlim olmuşdurur; Cahan üzün günəşindən münəvvər olmuşdur; Ey üzün nuri-təcəlli, məniyi-iman budur; Gördüm camalın şəmini rövşən, məhi-taban budur; Məndən üzün yaşırma kim, səcdəgahım oldur; Eysü tərəb yarı gülüzar ilə xoşdur; Ey diriğa kim, cahanda yarü həmdəm kəmdürür; Güli-tərdən gülicək, arizinə ma tökülür; Ey nəsimi-sübhdəm, billah, şu yarım xoşmudur; Sənmişən, ey mahsurət, cənnətin eynində hur; Ey üzün şənində münzəl ayəti-Allahu nur; Qara saçın ki, zülmatındadır nur; Niqabı üzündən götürdü qəmər; Sünbülün əbrində gördüm uş məhi-taban gəlir; Dodağın qənd imiş, bal anda neylər; Rüxün bədrdürür şəmi-münəvvər; Dilbərə, eşqində aləm sərbəsər qovğa çəkər; Bu gün ol şahidin şəkli qamundan ixtiyarımdır; Ey müsəlmanlar, mədəd, ol yar pünhan ayrılır; Camalın tələti gülzara bənzər; Şəha, çün surətin Fırqanıdır; Üzündür Turi-Sina, rəqqi-mənşur; Apardı könlümü bir çeşmi-məxmur; Kim aydır kim, üzün gülnara bənzər; Üzün nuri-təcəlli məzhəridir; Şəmi-fələk hüsnünə pərvanədir; Müənbər sünbülün, şaha, güli-siraba pürçindir; Gözümdən dəmbədəm axan qəmindən su degil, qandır; Sənsiz nə yesəm, qüssəvü qəm, dərd ilə qandır; Ey ləbin eyni-abi-heyvandır; Ey rüxün gülzari-cənnət, saçların reyhanıdır; Canımın, cana, vüsəlın can içində canıdır; Ləbinə əhli-nəzər çeşməyi-heyvan dedilər; Dışlərin nəzminə dürdaneyi-gövhər dedilər; Dodağın qəndinə şəkkər dedilər; Saçının şəbində üzü iki həftəlik qəmərdir; Tabəndə üzün tələti xurşidi-taban göstərir; Sünbülün əbrində üzün mahi-taban göstərir; Zülfi-dütası şahımın həlqəsi mah içindədir; Dərdü fəraqə düşdü can, ahü fəğan içindədir; Vəslinə kim ki irmədi, dərdü əzab içindədir; Hər kim irər vüsəlına, eyşi-nəim içindədir; Leylətül-qədrin səvadı zülfi-pürtabındadır; Canın vücudu sənsiz laşey kimi ədəmdir; Səqahüm

rəbbihüm xəməri dodağın kövsərindəndir; Ləlin şərabı şərbəti-kövsər degilmidir; Ya rəbb, ol üzün çırağı şəmi-xavərdənmidir; Ləli-nabın çeşməsində abihəyvan gizlidir; Dilbərə, zülfün şəbində mahi-taban gizlidir; Sübhəmə dildarımı gördüm, otağından gəlir; Türeyi-ənbərfəşan ömrüm şəbi-yeldasıdır; Gülgün ruxun gülü, səməni şərmisar edər; Dövrü-qəmər məlahətin hüsnünə ixtimam edər; Sünbülün əbrində üzün mahınıpünhan edər; Tabəndə üzün tabişi bədri-dücaya tən edər; Qəmətine əlif deyən gör nə uzun xəyal edər; Vüsəlini diləyən canu həm cahanı nedər; Qaçan ki, sünbülü-zülfün niqabı aya düşər; Üzün bərgi-gülü-tərdir, güli-tər; Yarımı ayırdın məndən, çərxi-qəddar, üstə gör; Nuşin ləbinin ləli, ləli-ləbinin nuşin; Gözlərin rəmzi müəyyən göstərir vənnəziat; Ey könlüm alan qaşları yay, gözləri cadu; Xəyali-ləlidir yarın gözündən axıdan lö'lu; Görklü üzün nurundan aləm münəvvər oldu; Məgər mişkin saçın buyu nəsimi-sübhə yar oldu; Ta gördü günəş ay üzünü, dərbədər oldu; Xoşa ol kimsə kim, vardır həbibü sən kimi məhrü; Gerçək xəbər imiş bu ki, xubun vəfası yox; Müshəfdür amin üzü, eyvallah; Üzündə nurunu gördü əzəl günündə ilah; Gördüm üzünü, ey sənəm, əlminnətülillah; Üzün gördüm, dedim əlhəmdülillah; Gəl, ey dilbər ki, hüsnün aya düşmüş; Ey camalın səhfəsində xətmü-Quran buldum uş; Dövlətin dövrünü gəldi, dərdə darman buldum uş; Dəldi ol qəmzən səhamı, bağıma kar etdi uş; Hərəmi gözlərin yəğməyə düşmüş; Cədi-zülfün ənbərəşfan eyləmiş; Ləbinə əhli-nəzər can dedilər, gerçək imiş; Ey cənnətin xəndan gülü, acı fərağın xar imiş; Ey camalın nuri-sübhəlləzi əsra imiş; Axır-zamanın fitnəsi şol gözləri şəhla imiş. – *İctimai-fəlsəfi şeirləri*: Məndə sığar iki cahan, mən bu cahana sığmazam; Zat iləyəm, sifət ilə, gülşəkəram nabat ilə; Dinləgil bu sözü ki, candır söz; Daldım yenə bir bəhrə ki, ümman dəxi bilməz; Ey əzəli can ilə cananımız; Var bu cahandan özgə bizim bir cahanımız; Dünü gün müntəzirəm mən ki, bu pərgar nədir; Dərdü qəm ilə yandı könül, yar bulunmaz; Ey əlləzi-yüvəsvis, təatlərin həbədər; Əya, mömin, gər istərsən səadət; Bir şaha sən qulluq eylə, söhbətindən can bitər; Sirri-ənəlhəq söylərəm aləmdə, pünhan gəlmişəm; Mən xərabəti-əzəldən məstü heyran gəlmişəm; Mən mülki-cahan, cahan mənəm mən; Bavü sin mim üçün bəşarətdir; Aşiq qatında küfr ilə islam birdir; Bu nə bərgüzidə candır ki, gəzər bu can içində; Ey qılan dəva ki, şaham, ədlü insafın qanı; Gər bəyan edəm sana əsmayi-ruhəfzamızı; Qanı bir əhdü-peymanı bütün yar; Ənəlhəq söylərəm həqdən, ələl-ərş istiva gəldi; Vücudi-Müstəfa əsma degilmi; Üzündür gülsitan, billah, degilmi; Ey mana nahaq deyənlər, qandadır bəs yaradan; Nari-cəhimə tən edər eşq odunun hərəarəti; İki aləm anındır kim, gözüne həqq əyan oldu; Kim ki bildi bu siratıl-müstəqimin rahını; Kişi kim, xacəsi birlə qənimət tutsa xəlvətni; Surətin nəqşində hər kim görmədi nəqqaşını; Yarə qılan vəfasını, yara qılır cəfasını; Mərhəba, insani-kamil, canımın cananəsi; Bəhri-mühit imiş könül, yoxdur anın kənarəsi; Məqalindir bu rəncurun şəfası; Nə

tubadır boyun, ya rəbb, kim, irdi ərşə balası; Ey üzün nuri-zati-yəzdani; Dün gecə bir dilbər ilə eyşimiz məmur idi; Səndədir şol gənci-pünhan, gəzmə hər viranəyi; Ey ruhi-qüdüs, cıfeyi-murdara yapışma; Çarə yoxdur yara, əbsəm, ey könül, yar istəmə; Sən sana gər yar isən var, ey könül, yar istəmə; Dil bazarçısı yalandır, varmazam bazarına; Şol şəmi gör ki, nuruna pərvanəyəm yenə; Kim ki aldıandı cahanın ağulu ləzzatına; Əlhəmdülillah, Əhmədin girdik əbavü şalına; Yoxdur vəfası dünyanın, aldanma anın alına; Ey binəzirü vahid, hüsünün camal içində; Ey mükərrəm hüsni-surət, ey mütəhhər maü tin; Səfa bağışlamış bağa səba İsaləin dəmdən; Ey qəflətin meyindən məstü xərabü heyran; Cahanı tərək edib bezdim cahandan; Ey bərgüzidə surət, cansan, vəli nə cansan; Gəl, ey dilbər, iki aləmdə cansan; Əgərçi candasan, candan nihansan; Ey dürri-kani-hər şey, kim bilək kim, nə Kansan; Ey ruhi-qüdüs, canıma sən canü cahansan; Əvvəl ki, dila, dərd ilə yaran olamazsan; Tərək eyləməz can eşqini, min gəz gər anı yaxasan; Üzün müşəfdir, ey huri, yanağın qaf-vəl-Quran; Mən ki, dərvişəm, fəqirəm, padişahi-aləməm; Surəti-rəhmanı buldum, surəti-rəhman mənəm; Vəhdəhü laşərik ilə şübhəsiz iştə zatam; Küntə kənzin sirrini izhar edər madam dəm; Qulluğa bel bağladım, sultanı gözlər gözlərim; Fəzlim mənəm, ey Xızrımü ey abi-həyatım; Surətinin səfhəsində gör nə yazmış ol qədim; Nə hüsən olur, bu nə surət, zəhi behişt-nəim; Ay camalın hüsni-surət kim, qılıbdır ol həkim; Əlminnətillillah ki, bu gün yarımı buldum; Dilbərin ləblərinə çeşmeyi-heyvan demişəm; Mən ol Musayi-İmranam ki, daim aşiqi-Turam; Gəl, ey əgri, məni gör kim cahanın padişahıyam; Ol Kəbəyi-məna mənəm kim, qibleyi-rəhmanıyam; Cana, rüxi-zülfündən əgər qılsa təəmmül; Nə sidrədir ki, boyundan qiyamət oldu faş; Yarını satdın bahasız, bilmədin miqdarını; İki aləmdəsən sultani-mütləq; Bahar oldu vü açıldı üzündən pərdə gülzarın; İtirdin cami-Cəmşidi, oyan uyxudan, ey qafil; Töhfəyəm, pakizə cövhər, laməkanın xasıyam; Küntə-kənzin kənzivü, Allahi-nurun nuruyam; Ayəti-inni-ənəllaham, bu narın nuruyam; Həqq ta ki yar oldu mənə, sər ta qədəm yar olmuşam; Gəlmişəm həqdən ənləhəq, gör nə Mənsur olmuşam; Gəl gör məni eşqində kim, mən necə giryan olmuşam; Daim ənləhəq söyləyəm, həqdən çü Mənsur olmuşam; Nitqi-Allah mənəm ki, zatiləyəm; İxlas ilə ta canımı canana yetirdim; Əgərçi rahi-eşqində əsirəm; Qaluda məni saqi əsritdi şərabından; Mai-təhuru bil kim, həqdən bu gün nidadır; Arifi-laməkan otuz ikidir; Təaləşənəhü hüsünün sūfatı kim, müəlladır; Ya rəbb, nə eyni-lütfisən, ey hüsni-lanəzir; Əya, şahı-səidəxtər, üzün ərşi-müəlladır; Hər kişinin sorman əslin, izzətindən bəllidir; Aşiqə birdir əzəldən sevgili dildar, bir; Eşq yolunda kim ki ol yarına canfəşan gedər; Üzünə əhli-nəzər surəti-rəhman dedilər; Eydi əkbərdir camalın, eydə can qurban olur; Bəhri-fənada fani ol, gör ki, nə xoş həyat olur; Könlü əma olanın nuri-təcəlla nə bilür; Surətin xətti-ilahi, anı nadan nə bilür; Sirri-ilahi bilən, şol xəttü-xali bilür; Hər nəyə kim, baxırsən anda sən

Allahı gör; Saqiyyi-vəhdət meyindən dilbəri-mövlayı gör; Nöqtəyi-sirri-ilahi bai-bismillahdır; Möminin qəlbi içində çünki beytullahdır; Qeybi-mütləq sirrini əgərçi pünhan göstərir; Zey günəş kim, zərrəsindən mahi-taban göstərər; Vəhdətin şəmsi üzündür, laməkani göstərir; Gerçək ərisən uşbu dəm ta biləsən nəzər nədir; Ey qılan dəvi ki, sufiyəm, fütüvatın nədir; Ey bilən həqqin sūfatın, ismi-əsması nədir; Fatihə ümmül-kitabın göstər ayası nədir; Dörd müxalif cəm olanda bil ki, əsması nədir; Camalın, ya rəbb, ey dilbər, nə taban mahi-ənvərdir; Həmdüllillah kim, camalından cahan pürnurdur; Üzün mehrindən, ey dilbər, həqqin ənvarı-lamedir; Şirin hədisin hər sözü min gövhəri-yekdanədir; Şəm oldu könlüm, üstə fəraqında yanədir; Məanilü sözün dürri-səmindir; Ey üzün səbūlməsani, nəzzələl-Fürqan budur; Qəmzəsi bimarü eyni natəvandır sanma kim; Aşiqəm hüsnünə, eşqin ehtimalı məndədir; Dürri-beyzadır vücudun, həqq nişanı qandadır; Bəhri-mühitə düş kim, dəryayi-əzəm oldur; Cami-səfayı bizə sun, saqiya; Çün bəyan oldu rümuzi-əlləməl-əsmə bizə; Ey kəlamüllah, əşya nitqi-həqdir sərbəsər; Ey kərimi-ləmyəzəl, ey xaliqi-pərvərdigar; Həqiqət həqqi biləndir, verən varını yəğmaya; Təvafi-Kəbənin gərçi səvabı çoxdur, ey mövla; Bistü həştü sivü düdür ayəti-nitqi-xuda; Həqqi bilən bilir bu gün eşqi hədisi-pürbəla; Hər kimin kim, rəhbəridir sidqü ixlasü səfa; Ey könül, hər bivücuddan can umarsan, nə əcəb; Çünkim gözümə gəlmədi hərgiz xəyali-xab; Lövhi-Musa çün üzündən sıydı, açıldı niqab; Ey xəttü-xalın kəlamüllah, həm ümmül-kitab; Çəşmeyi-heyvan mənəm, məndədir abi-həyat; Əya lətifi-zəmanə, əya xülaseyi-zat; Ey pərtövi-diyari-rüxün nuri-kainat; Ya rəsuli-fəxri-aləm, seyyidi-zatü sifət; Kövsərin eynindən axır çəşmeyi-abi-həyat; Kim büsati-eşq içində oynadı şətrənci-zat; Divi-rəcimə, ey könül, etmə dəxi mütəbiət; Ey camalın məzhəri zatü sifət; Aç bu sərapərdəyi gir içəri, cana bax; Fəzlinə bel bağladım, ya vahidü fərdü əhəd; Ey xəttin səbūlməsani, ey ləbin mai-təhur; Ey saçın zilli-ilahi, vey rüxün Allahu nur; Üzündür lövhi-Musa, qamətin Tur; Yəqin, ya rəbb, üzündür rəqqi-mənşur; Gərçi eynimdən, nigara, surətin pünhan degil; Bu cism evinə, taliba, seyr edərək çün can gəlir. – **Müstəzadlar:** Sal bürqəyi üzündən, əya surəti-rəhman; Saldı xəbəri-hüsnünüz, ey sərvəri-xuban; Kirpikləri çün iki cahanın əsəridir; Ta qıldı təcəlli bu mənim könlümə Allah. – **Əlif-lam və tərs əlifba:** Əlif – Allah, sidrə boyun müntəhadır müntəha; Əlif – Ol qəddinə ögündiğiçün sərvü çinar; Əlif – Əla qamətin hər kim görər bican olur; Yey – Yüzün mahiyyətidir aləmə nuri-nəcat; Yey – Yenə sığındım ol sübhana mən. – **Tərcibəndlər:** Üz üzrə bu rəsm xal olurmu; Mühəfi-natiqəm, kəlam oldum; Pərdə içində çalmır bir saz. – **Məsnəvilər:** Ey həqq əhli, yəqin imiş bu xəbər; Dəryayi-mühit cuşə gəldi. – **Müləmmə:** Eyyühər-rağibunə fil övqat. – **Rübailər və tuyuqlar:** Gəl ki, müştəq olmuşam didarına. – **Əlavələr:** Hər səhər vaxtında kim, bülbül fəğanın başlar; Cana sən candan nə kim, gəlsə, cigərlər ağrımaz; Əhli-iman usları ol dəmdə

inkar etdilər; Şəha, səndən hər nə gəlsə, cana xoşdur, yaxşıdır; Könül, xəstə vü mən zaram səninçün; Qiblədir üzün, nigara, qaşların mehrablar; Gözlərindən çağırışlar, dadlar, bidadlar; İbtidadır, ibtidadır, ibtida; Əla, ev dürri-bəhri-laməkanım; Gəl bu dəmi xoş görəlim, ol keçən dəm dəm degil; Ey rüxün, rəngi-üzarın çün bəqəm qatında nil; Bir əcaib söhbət oldu guşeyi-cənnətdə duş; Ey dedigin cümlə yalan, qövlü qərarın yox imiş; Zülfü qaşından bəyani-sirri-pünhan oldu faş; Mənəm ol tilsimi-pünhan ki, bu gün cahana gəldim. – İzahlar.

13. Sirlər dəryası / İmadəddin Nəsimi; tərc. ed. A.Sarovlu. – Bakı: Gənclik, 1973. – 24, [3] s. – Mətn kiril qrafikasıdadır.

Kitabın içindəkilər: İmadəddin Nəsimi və onun nəsihətamiz qəsidəsi; Sirlər dəryası; İzahlar.

1977

14. Seçilmiş əsərləri / İmadəddin Nəsimi; red. Əkrəm Cəfər. – Fars divanı. – Bakı: Azərnəşr, 1977. – 190, [2] s.

Kitabın içindəkilər: Cəfər Ə. Nəsiminin farsca divanı. – *Qəzəllər:* Saqi, açılmışdır səhər, dur meylə doldur camı sən! / tərc. ed. Ə.Mübariz; Gözlərin çəkdi məni bir guşədən meyxaşəyə / tərc. ed. M.Soltan; Behiştin hurisi sənsiz haramdır əhli-mənəyə / tərc. ed. M.Soltan; Ləlinin şövqilə, saqi, cuşə gəldi canımız / tərc. ed. M.Seyidzadə; Sərgəşteyn-eşqinlə fələkdən betərik biz / tərc. ed. M.Seyidzadə; Bu aləmi-vəhdətdə yox alcaq-uca əsla / tərc. ed. M.Soltan; Ey qara saçlım, səni rəyadə görməz bir nəfər / tərc. ed. M.Soltan; Sənsiz könül həmişə çəkibdir məlalını / tərc. ed. M.Seyidzadə; Dedim – ey nazlı sənəm, zülfün əcəb məvadır / tərc. ed. İ.Cəfərpur; Dərdli könlüm qəmlərin soltanına olmuş məqam / tərc. ed. Ə.Mübariz; Gözün bir fitnədir, olmuş bütün aləm xərabə ondan / tərc. ed. M.Seyidzadə; Ey Kəbəyi cəmalın olan qibleyi səlat / tərc. ed. M.Seyidzadə; Xətti-ruxun surəsi aşiqə yol göstərir / tərc. ed. Ə.Mübariz; Kim sevsə gülü, qorxusu heç xardən olmaz / tərc. ed. M.Seyidzadə; Gül bədənli saqi gəlmiş, qaldırılınsın badələr / tərc. ed. M.Seyidzadə; Can dodağə yetdi, canan, qəlb kamə çatmadı / tərc. ed. Ə.Mübariz; Kim sənün rüxsarına baxdı, xudanı görmədi / tərc. ed. Ə.Mübariz; Haqqörən bir göz gərək, görsün səni, ey məhliqa / tərc. ed. Ə.Mübariz; Bahar gəldi, bahar gəldi, yaşıl geydi bahar gəldi / tərc. ed. İ.Cəfərpur; Bədrələnmiş ay günəş üzəndən hekayət eyləyir / tərc. ed. M.Soltan; Üzün mehri çəkibdir eşq dağı bağrıma, canan! / tərc. ed. Ə.Mübariz; Dilbər ki, özü söyləyir, o məhliqadır / tərc. ed. Ə.Mübariz; Verədim canı vəsliyə, fəqət siminbərim gəlmir / tərc. ed. M.Seyidzadə; Gözüylə yarımın məstəm, meyü sağər nə lazımdır / tərc. ed. Ə.Mübariz; Gözəllər eşqinə qəmlə dolu qəlb olmalı məskən / tərc. ed. Ə.Mübariz; Doğmamışdır heç kimi bu hüsn ilə dövri-zaman / tərc. ed. M.Soltan; Kim oldu zülfünə bənd, sevgilim,

nicat ümmaz / tərc. ed. M.Seyidzadə; Yarın məhəbbət əhdinə əsla vəfası yox /
 tərc. ed. M.Seyidzadə; Nə nüktədir ki, gəlib qeybdən bu, peydadır / tərc. ed.
 M.Seyidzadə; Salmısan eşqinlə hər an aşiqi pərvayə sən / tərc. ed. M.Seyid-
 zadə; Təqlid ilə aləmdə mücərrəd yaşayanlar / tərc. ed. Ə.Mübariz; O dəm ki,
 ay üzünün pərdəsi kənar oldu / tərc. ed. M.Seyidzadə; Ləbi-ləlin salıbdır səs
 bütün dünyaya, ey canan! / tərc. ed. M.Soltan; Oldu dövlət günəşi başımız
 üstündə əyan / tərc. ed. Ə.Mübariz; Gözəllər eşqini könlüm bu könlümdən
 kənar etməz / tərc. ed. Ə.Mübariz; Cövrü-dilbərdən könül bir dəm nəva eylərm
 heç / tərc. ed. M.Soltan; Ey gül sənə mümkünmü bədəl yasəmən olsun / tərc. ed.
 M.Seyidzadə; Yar gözəldir, nə üçün yarə cəfa eyləməsin? / tərc. ed. M.Seyid-
 zadə; Qasid hanı yardan xəbəri yarə gətirsin / tərc. ed. M.Seyidzadə; Eşqinin
 məsti olan mey içmədən sərməst olar / tərc. ed. Ə.Mübariz; Üzünə desəm ki,
 aydır, qızarır üzüm həyadan / tərc. ed. Ə.Mübariz; Bu dərd ilə dolu könlümdür
 ancaq dərdinə məskən / tərc. ed. Ə.Mübariz; Qəmi-eşqə parə könlüm yenidən
 düşər olubdur / tərc. ed. Ə.Mübariz; Vurdu qüdrət əli ol xalı rüxi-zibayə / tərc.
 ed. Ə.Mübariz; Bir gecə çıxsa camalın tələtindən ayə gər / tərc. ed. Ə.Mübariz;
 Şəmi rüxsarında var nuri-təcəlladan nişan / tərc. ed. Ə.Mübariz; Başda nə
 ləyaqət yara qurban eləsinlər? / tərc. ed. Ə.Mübariz; Hər iki dünyada arif vəsli-
 canan istəyər / tərc. ed. İ.Cəfərpur; Tazə ay gördükdə, dilbər, qaşların düşdü
 yada / tərc. ed. M.Soltan; Surəti fərmani-həq, fərmanə bax / tərc. ed. M.Soltan;
 Fəzli-həqqə arxalan, cövr etsə hicran, qəm yemə / tərc. ed. İ.Cəfərpur;
 Bağladım çünki əzəldə eşq dildar ilə əhd / tərc. ed. M.Soltan; Təkcə dilbərliyə
 zülfün demə kirdarı olub / tərc. ed. M.Seyidzadə; Sufinin heç saf deyildir batini,
 qəti inan / tərc. ed. M.Soltan; Kəpənək içrə sənin vəslini, canan, tapdım / tərc.
 ed. Ə.Mübariz; Hər hansı nəqşə sən baxsan onun nəqqşiyəm, canan! / tərc. ed.
 M.Soltan; Fəzli-ilah yar olub, başqa nəfər nə lazımım / tərc. ed. M.Soltan; Mən
 xumarəm saqiya, cami-Cəmi istər könül / tərc. ed. M.Soltan; Gün fəkanın
 əmrinə baş tərçüman biz olmuşuq / tərc. ed. M.Soltan; Qəsəm camalına səndən
 səvay şahım yox / tərc. ed. İ.Cəfərpur; Surəti-rəhman olub ruyun mənə / tərc.
 ed. M.Seyidzadə; Allahın lütfi ilə yolda xudanı tapdım / tərc. ed. M.Soltan;
 Mən ol gəncəm ki, minlərcə içimdə gənci-zər vardır / tərc. ed. M.Soltan; İki
 həftəlik ayam mən ki yerim-can asimani / tərc. ed. M.Soltan; Xırqeyi-əzrəqlə
 mən qəlbi neçin məftun edim? / tərc. ed. M.Seyidzadə; Sənsiz cahanda gülşəni,
 gülzarı neylərik / tərc. ed. İ.Cəfərpur; Mənə cəfa edən ancaq nazlı yardır,
 vəssalam / tərc. ed. M.Soltan; Haqq bizə göz verdi, bizdə haqqı gördük cavidan
 / tərc. ed. M.Soltan; İstərəm şəm kimi bir gecə yar ilə olam / tərc. ed.
 İ.Cəfərpur; Surətinə baxıb gözəl rəbbdə ehtişamı gör / tərc. ed. M.Soltan;
 Bəqanı istəyirsən əvvəl fənanı istə! / tərc. ed. M.Soltan; Mahnım çıxarsa bir
 gecə əbri-niqabdən / tərc. ed. İ.Cəfərpur; Ləblərindir püsteyi-xəndan mənə /
 tərc. ed. M.Soltan; Bayramdı, saqiya, bu günün mehdi zinnəti / tərc. ed.

İ.Cəfərpur; Yarın saçını qəsd eləyibsən əgər, ey dil! / tərc. ed. M.Soltan; Ay üzündən şərm edər, atsan cəmalından niqab / tərc. ed. M.Soltan; Aşiq ol, hüsnünü sev gəl belə dildarların / tərc. ed. M.Seyidzadə; Gəlmərəm eşqin yolunda heç zaman bir də cana / tərc. ed. M.Soltan; Gül utanar, əgər üzün anca bizim nigarımız / tərc. ed. M.Soltan; Bir gecə girsə qapımdan lütfilə ol şəmican / tərc. ed. M.Soltan; Gedib xalqın canı badə o gözlərdən, kaman qaşdan / tərc. ed. M.Seyidzadə; Söylə, hanı bir mən tək aşiq sənə, ey canan / tərc. ed. M.Soltan; Nigarım, zülfün olmazsa pərişananam, bu canınçün / tərc. ed. M.Soltan; İkilik küfrdür, rədd et, sən ol tək, vahidü yekta / tərc. ed. M.Soltan; Zülfün, ey gül, cahan içrə çəlipa kimidir / tərc. ed. İ.Cəfərpur; Könlüm olub cahanda ol zülfü-yarə bağlı / tərc. ed. M.Seyidzadə; Eşqi sənin gözəl üzünün mülki-candadır / tərc. ed. M.Seyidzadə; Gətir, ay üzlü saqi, ruh açan gülrəngli səhbanı / tərc. ed. M.Soltan; Çəmən ətrafına tökmüş yenə müşki-Xütəni / tərc. ed. M.Seyidzadə; Aşiqi çoxdursa olmaz heç mənə həmta biri / tərc. ed. M.Seyidzadə; Qibleyi-can eləsən ruyi-nigarı barı / tərc. ed. M.Seyidzadə; Yarım ənbərlə gülə nöqtəni sevdəyə vurub / tərc. ed. M.Seyidzadə; Güman aparma ki, etsən də yüz dilazarlıq / tərc. ed. M.Seyidzadə; Bir gecə tale mənə qismət edərsə zülfü-yar / tərc. ed. M.Soltan; Məst edibdir badeyi-eşqin məni / tərc. ed. M.Seyidzadə; Üzündə zülfünü sən yan edirsən / tərc. ed. M.Soltan; Ey gözəl sərvim, bəs indi sən kimin dildarısan? / tərc. ed. M.Soltan; Noldu ki, zülmə başladın ey yari-gülüzar / tərc. ed. M.Soltan; Cənnət bağı o gül üzünüdür bir ayəti / tərc. ed. M.Soltan; Kamalın varsa dil vermə gözəllər mehrinə bir an / tərc. ed. M.Soltan; Məni öldürsə öz nazilə dilbər / tərc. ed. M.Soltan; Gözəlsən, dilbərim, şüglun cəfadır / tərc. ed. M.Soltan; Saqi, bahar gəldi, durub sən şitab elə / tərc. ed. M.Soltan; Arzu ümmid elə hicrani-yar həddən keçib / tərc. ed. M.Soltan; Həmdəm olubdur canıma hüsnün xəyalı anbaan / tərc. ed. M.Soltan; İstəməm mən şadlığı, yardan cəfa xoşdur mənə / tərc. ed. M.Soltan; Bu necə gözdür, nə qaşdır, bu nə saçdır, bu nə xal! / tərc. ed. M.Soltan; Zülfünün eşqi yaratmış qəlblərdə iztirab / tərc. ed. M.Soltan; Demərəm ay üzünə, çünki gözəlsən aydan / tərc. ed. M.Soltan; Qibləsi aşıqlərin, bil, surəti-rəhman olar / tərc. ed. M.Soltan; Bilsəniz ah, nə qədər zülm edəcək bu dövrən / tərc. ed. M.Soltan; Ol xərabətə bir bələdçi nəfər / tərc. ed. M.Soltan; Ey ki, salıb bu qaməti hər tərəfə qiyaməti / tərc. ed. M.Soltan; Kimdir ki, bizim dərdi o dərmana yetirsin? / tərc. ed. M.Soltan; Nə qədər tuba qədin eşqindədir bu canımız / tərc. ed. M.Soltan; Kimdir ol sərv ki, edir yolda belə nazla güzər / tərc. ed. M.Soltan; Allah, allah, dost üzündən bir günəş olmuş əyan / tərc. ed. M.Soltan; Fəzli-həq verdi mənə eşq meyindən bir cam / tərc. ed. M.Soltan; Qəlb aynasın sil, pak elə, ey istəyən didarını / tərc. ed. M.Soltan. *Tərzi-bənd* / tərc. ed. M.Soltan; *Sirrlər dəryası* / tərc. ed. A.Sarovlu; *Dörtlüklər* / tərc. ed. M.Soltan. Şərhlər və lüğət.

1985

15. Azərbaycan klassik ədəbiyyatı kitabxanası: 20 cildə. – Cild 5: İmadəddin Nəsimi / İmadəddin Nəsimi; Azərb. SSR Elmlər Akad. Nizami ad. Ədəbiyyat İn-tu; baş red. M.İbrahimov, H.Araslı, C.Qəhrəmanov [və b.]; cildin tərt. ed. H.Araslı; cildin red. T.Kərimov. – Bakı: Elm, 1985. – 364, [3] s.

Kitabda XIV əsrin böyük Azərbaycan mütəfəkkir şairi, klassik Azərbaycan ədəbi dilini öz yaradıcılığında yüksək zirvəyə çatdırmış İmadəddin Nəsiminin əsərlərindən nümunələr daxil edilmişdir. Nümunələr seçilərkən şairin 1973-cü ildə nəşr edilmiş azərbaycanca divanı əsas götürülsə də, Nəsimi əsərlərinin akademik nəşri ilə də müəyyən müqayisələr aparılmışdır.

Kitabın içindəkilər: Mərhəba, xoş gəldin, ey ruhi-rəvanım, mərhəba!; Vəchində pevdadır sənin ənvari-zati-kibriya; Təvafı-Kəbənin gərçi səvabı çoxdur, ey mövla; Həqqi bilən bilir bu gün eşqi hədisi-pürbəla; Aşiq bəla yolunda gərək kim, həmül ola; Şol ləbi şirinə yarəb, gülşəkər dersəm, nola!; Yoxdur vəfası dünyanın, aldanma anın alına; Nuri-təcəlli şöləsi düşdü əzəldən alına; Kim ki, aldıandı cahanın ağulu ləzzatına; Ey ruhi-qüdü, cifeyi-murdarə yapışma!; Ey Məsihadəm, niyə can vermədin cansızlara?; Çünkim gözümə gəlmədi hərkiz xəyali-xab; Əcəb, ləlimi şol, yacani-əhbab?; Zülfün girehləri, sənəma, həlqə-həlqə tab; Ey könül, hər bivücuddan can umursan, nə əcəb?; Ey üzün “nəsrün minəllah”, vey saçın “fəthün qərib”; Gülşəni-firdövs edər can bağrını vəsli-həbib; Kövsərin eynindən axır çeşmeyi-abi-həyat; Gözlərin rəmzi müəyyən göstərir vən-naziat; Çeşmeyi-heyvan mənəm, məndədir abi-həyat; Divi-rəcimə, ey könül, etmə dəxi mütabiət; Əya, mömin, gər istərsən səadət; Aç bu sərəpərdeyi, gir içəri, canə bax; Gerçək xəbər imiş bu ki, xubin vəfası yox; Qansı dimağ içində ki, eşqin həvası yox; Bu nə adətdir, ey türki-pərizad; Üzün güldür, ləbin ləli-şəkərbar; Ey kərimi-ləmyəzəl, ey xalığı-pərvərdigar; Aşiqəm hüsnünə, eşqin ehtimalı məndədir; Mənilü sözün dürri-səmindir; Şəm oldu könlüm, üstə fəraqində yanədir; Şirin hədisin hər sözü min gövhəri-yekdanədir; Üzün mehrindən, ey dilbər, həqin ənvari lamedir; Həmdullillah kim, cəmalından cahan purnurdur; Cəmalın, yarəb, ey dilbər, nə taban mahi-ənvərdir; Dörd müxalif cəm olanda bil ki, əsması nədir; Fatihə, ümmülkitabın göstər ayəsi nədir; Ey bilən həqqin sūfatın, ismi-əsması nədir; Ey qılan də'vi ki, sufiyəm, fütüvvatın nədir; Gerçək ərisən uş bu dəm ta biləsən nəzər nədir; Vəhdətin şəmsi yüzündür, laməkani göstərir; Qeyri-mütləq sirrini əgərçi pünhan göstərir; Zey günəş kim zərəsindən mahi-taban göstərər; Möminin qəlbi içində çünki beytüllahdır; Hər nəyə kim, baxır isən anda sən allahı gör; Sirri-ilahi bilən, şol xəttü-xali bilir; Könlü əma olanın nuri-təcəlla nə bilir?; Surətin xətti-ilahi, anı nadan nə bilir; Bəhri-mühitə düş kim, dəryayi-əzəm oldur; Ey üzün səbülməsami, nəzzələl-fürqan budur; Bəhri-fənədə fani ol, gör ki, nə xoş həyat olur; Eydi-əkberdir cəmalın, eydə can qurban olur; Üzünə əhli-

nəzər sürəti-rəhman dedilər; Eşq yolunda kim ki, ol yarinə canfəşan gedər; Aşiqə birdir əzəldən, sevgili dildar bir; Şəmi-fələk hüsnünə pərvanədir; Ey diriğa kim, cahanda yarü həmdən kəm durur; Müənbər sünbülün şaha güli-siraba pürçindir; Gördü ki, bəhri-məani nə qəsdi-can eylər; Vüsəlın diləyən canü həm cahani nedər; Sünbülün əbrində üzün mahi-taban göstərir; Hər kişinin sormam əslin izzətindən bəllidir; Ey nəsimi-sübhdəm, billah, şu yarım xoşmudur; Sübhdəm dildarımı gördüm, otağından gəlir; Üzün bərgi-güli-tərdir, güli-tər; Qaçan ki, sünbüli-zülfün niqabi ayə düşər; Surətin nəqşində könlüm, ey sənəm, heyran olur; Şəha, könlümdə daim bir həvəs var; Dünü gün müntəzirəm mən ki, bu pərgar nədir?; Bir şaha sən qulluq eylə, söhbətindən can bitər; Güli-tərdən gəlicək arizinə ma tökülür; Cahan üzün günəşindən münəvvər olmuşdur; Dişlərin nəzminə dürdaneyi-gövhər dedilər; Aləmdə bu gün sənciləyin yar kimin var; Yanaram eşqindən, axər gözlərimdən yaşlər; Qanı bir əhdü peymanibütün yar; Ümmanə girən eşqilə, dürdanəyə uğrar; Kim aydır kim, üzün gülnarə bənzər; Dodağın qəndinə şəkər dedilər; Ləbinə əhli nəzər çeşmeyi-heyvan dedilər; Ləli-nabın çeşməsində abi-heyvan gizlidir; Sənsiz yediyim, hər nə yesəm, dərd ilə qandır; Dərdi-fəraqə düşdü can, ahu fəğan içindədir; Eşqin ey dilbər, könül təxtində şah olmuş durur; Qamətinə əlif deyən, gör nə üzün xəyal edər; Arifi-laməkan otuz ikidir; Mənim nəm var bu təndə, cahanındır; Üzün nuri-təcəlli məzhəridir; Dildarə müştəq oldu can, onun cəmalın arzular; Bir dəxi görmək cəmalın, könlüm ey can, arzular; Səhərdə gül üzün şaha, çü gülşəndə gülab oynar; Sünbülün əbrində gördüm, üş məhi-taban gəlir; Afitabın tələtindən mahi-taban ru tutar; Sübhdəm vəqtində kim, bülbül fəğanın başlər; Aşiq qatında küfr ilə islam çü birdir; Sünbülün əbrində üzün mahini pünhan edər; Dövri-qəmər məlahətin hüsnünə ixtitam edər; Gülgün ruxün güllü, səməni şərmisar edər; Tabəndə üzün tabişi bədri-düçayə tən edər; Yarəb, ağzın püstəmi, ya qönçeyi-xəndanmıdır?; Mənim yari-vəfadarım, gəl axır!; Ey müsəlmanlar, bu gün ol yari-pünhan ayrılır; Gətir, gətir, gətir, ol kaseyi rəvanpərvər; Ol pəripeykər ki, taci-səltənət başındadır; Əya, şahı səidəxtər, üzün ərşi-müəlladır; Dodağın qənd imiş, bal onda neylər?; Dilbarə, eşqində aləm sərbəsər qovğa çəkər; Bu gün ol şahidin, şəkli qamudan ixtiyarımdır; Üzünü sürəri-rəhman oxurlar; Üzündür sidrəvü Tuba, dodağın abi-heyvandır; Ta kim, ol məhbubi-dilin ləli cami-badədir; Yarü dilbər səndən ayru kim dedi aləmdə var; Yarü dilbər səndən ayru kim dedi aləmdə var; Cəmalın pərtövi-nuri-xudadır; Uyumaz fəraqindən gözüm yaş tökərü qan axıdar; Neylərəm mən bunda durub, çünki dildar andadır; Nə süni-paki-yəzdansan, a dilbər; Götür niqabını xəlqə görün, ey şəmsü qəmər; Firqət içində yürəgim gör ki, nə parə-parədir; Təaləllah ki, sunindən sənin tək xoş cəmal eylər; Cəmalın əksi, ey dilbər, nəyə kim, düşdü al eylər; Səfavü zövqi-dünyaya, könül, aldanma, al eylər; Hüsnün, təbarəkallah, ənvari-ləmyəzəldir; Üzün bədri

cahanın danəsidir; Mehri-rüxün tabına düşdü könül yanədir; Sərvin qatında sidrəvü Tuba rəvan olur; Dil sənin şirin kəlamıntək kəlim olmuşdurur; Gördüm camalın şəmini rövşən, məhi-taban budur; Məndən üzün yaşıma kim, səcdəgahım oldur; Eyşü tərəb yarı gül, üzər ilə xoşdur; Qara saçın ki, zülmətin-dadur nur; Camalın təl'əti gülzara bənzər; Şəha, çün surətin furqanımızdır; Apardı könlümü bir çeşmi-məxmur; Gözümdən dəmbədəm axan qəmindən su degil, qandır; Ey ləbin eyni-abi-heyvandır; Ey rüxün gülzari-cənnət, saçların reyhanıdır; Canımın, cana, vüsalın can içində canıdır; Saçının şəbində üzü iki həftəlik qəmərdir; Zülfü-dütası şahımın həlqəsi mah içindədir; Tabəndə üzün tələti xurşidi-taban göstərir; Vəslinə kim ki irmədi, dərdü əzab içindədir; Hər kim irər vüsalına, eyşi-nəim içindədir; Leylətül-qədrin səvadı zülfü-pür-tabındadır; Canın vücudu sənsiz laşey kimi ədəmdir; "Səqahüm rəbbihüm" xəmiri dodağın kövsərindəndir; Lə'lin şərabı şərbəti-kövsər degilmidir; Yarəb, ol üzün çırağı şəm'i-xavərdənmidir; Ləli-nabın çeşməsində abi-heyvan gizlidir; Dilbəra, zülfün şəbində mahi-taban gizlidir; Türeyi-ənbərfəşan ömrüm şəbi-yeldasıdır; Yarımı ayırdın məndən, çərxi-qəddar, üstə gör; Fəraqı çəkməyən aşiq vüsalın qədrini bilməz; Daldım yenə bir bəhrə ki, ümman dəxi bilməz; Var bu cahandan özgə bizim bir cahanımız; Gəl ey dilbər, məni gör kim, necə xoş yanaram sənsiz; Mana sənsiz cəhanü can gərəkməz; Gəlgil ki, səndən ayru müştəqə can gərəkməz; Əhdə vəfa qılmadı yarı-vəfadarımız; Can eşqə düşdü, ey könül, yarəb, nədir tədbirimiz; Kə'bə üzündür, ey sənəm, üzünədir sücudumuz; Dinləgil bu sözü ki, candır söz; Ey əzəli can ilə cananımız; Sən mənə yar ol ki, könlüm bir dəxi yar istəməz; Aləmdə bu gün əhdi bütün yar ələ girməz; Sürətin nəqşinə xəyal irəməz; Dərdü qəm ilə yandı könül, yar bulunmaz; Həsret yaşı hər ləhzə qılır bəzmimizi saz; Şəha, könlüm pərişan oldu sənsiz; Dilbəra, dil səndən özgə bir daxi yar istəməz; Gəl ey dilbər ki, hüsnün aya düşmüş; Ey camalın səhfəsində xətm-Qur'an buldum uş; Dövlətin dövranı gəldi, dərdə darman buldum uş; Cədi-zülfün ənbərəşfan eyləmiş; Ey cənnətin xəndan gülü, acı fərağın xar imiş; Hərami gözlərin yəğməyə düşmüş; Ləbinə əhli-nəzər can dedilər, gerçək imiş; Dəldi şol qəməzən səhami, canıma kar etdi uş; Axır-zamanın fitnəsi şol gözləri şəhla imiş; Nagəhan könlümə düşdi şurişu-qovğayı-eşq; Yarəb, nə səbəbdəndir olur taqətimiz taq; Cananı mənim sevdiyimi can bilir ancaq; Könlümün şəhrini çün kim, eylədi yəğməyi eşq; Cana, üz istivasına şəqqül-qəməz gərək; Yandırdı eşqin bağırimi, səndən mana dərman gərək!; Hüsnünə heyrandırur hurü mələk; Çəkəli əynimə bu sikkeyi-mərdan kəpənək; İtirdin cami-Cəməşidi, oyan uyxudan, ey qafil; Firqətindən, dilbəra, könlüm pərişan oldu, gəl; Firqətin yandırdı bağırim, yürəyim qan oldu, gəl; Yarım cəfası cümlə vəfadır, cəfa degil; Firqət içində yanırım, dərdimə eylə çarə gəl; Firqətin dərdindən, ey can yürəyim qan oldu gəl; Üzünü məndən nihan etmək dilərsən, etməgil; Zülfünü ənbərfəşan etmək

dilərsən, etməgil; Susadım vəslinə, ey çeşmeyi-heyvan, bəri gəl; Firqətin yandırdı bağrım, yürəgim qan oldu gəl; Gərçi eynimdən nigara, sürətin pünhan deyil; Ey nuri-dilu didə, didarinə müştəqəm; Tərk etmişəm din, əqlü can, mən eşqi-canan məstiyəm!; Yüz min cəfa qılsan mənə, mən səndən üz döndərmənəm; İxlas ilə ta canımı canana yetirdim; Daim ənləhəq söylərəm, həqdən çü Mənsur olmuşam; Gəl gör məni eşqində kim, mən necə giryan olmuşam; Gəlmişəm həqdən ənləhəq, gör nə Mənsur olmuşam; Həq ta ki, yar oldu mənə, sər ta qədəm yar olmuşam; Ol Kəbəyi-məna mənəm, kim qibleyi-rəhmaniyəm; Gəl ey əgri, məni gör kim, cananın padişahiyəm; Mən ol Musayi-İmranəm, ki daim aşiqi-Turəm; Dilbərin ləblərinə çeşmeyi-heyvan demişəm; Nə hüsn olur, bu nə surət, zəhi behiştə-nəim; Fəzlim mənim, ey Xızrımü ey abi-həyatım; Vəhdəhi laşəriklə şübhəsiz üstə zatəm; Sürəti-rəhmanı buldum, surəti-rəhman mənəm!; Mən ki, dərvişəm, fəqirəm, padişahi-aləməm; Məndə sığar iki cahan, mən bu cahana sığmazam; Allahu-əkbər, ey sənəm, hüsnündə heyran olmuşam!; Ta üzün gördüm, nigara, qəmdən azad olmuşam; Ey həbibim, vəslini mən canə nisbət qılmışam; Bir cəfakəş aşiqəm ey yar, səndən dönməzəm; Ey gülüm, ey sünbülüm, ey munisim, vey ənbərim; Bütüm, rəhbanımü deyrim, səlibim, dinim, imanım; Həbibim, izzətim, canım, cəhanım; Ey həbibim, dilbərim, vey sevgili yarım mənim; Nigarım, dilbərim, yarım, ənisim, munisim, canım; Mənəm ol tilsimi-pünhan ki, bu gün cəhanə gəldim; Üzündə surəti-rəhmanı gördüm; Qulluğa bel bağladım, sultanı gözlər gözlərim; Dilbərə, mən səndən ayrı ömrü canı neylərəm; Sirri-ənləhəqq söylərəm, aləmdə pünhan gəlmişəm; Gərçi fəraqə düşmüşəm, eyni vüsal içindəyəm; Könlümün viranəsində gənci-pünhan bulmuşam; Üzündür məqsədim, qibləm, ləbindir abi-heyvanım; Səndən iraq, ey sənəm, şamü səhər yanaram; Canıma düşdü firqətin, gör ki, nə var içindəyəm; Mişkin saçın hər tərəsin iki cahana verməzəm; Hüsnün təala şənəhu sünində heyran olmuşam; Gəl ey dilbər ki, müştəqəm, səni görmək dilər könlüm; Mişkin saçın səvadına mişki-xətə derəm; Mən xərabəti əzəldən məsətü, heyran gəlmişəm; Üzün müşhəfdir, ey huri, yanağın qaf-vəl-Quran; Alına vermişəm könül, alı çox alə düşməsin; Tərk eyləməz can eşqini, min göz gər ani yaxasan; Ey ruhi-qüdüs, canımə sən canu cahansan; Ey dürri-kani hər şey, kim bilə kim, nə kansan?; Əgərçi candasan, candan nihansan; Gəl ey dilbər, iki aləmdə cansan; Ey bərgüzidə sürət, cansan, vəli nə cansan; Cahanı tərk edib bezdim cahandan; Ey qəflətin meyindən məstü xərabü heyran; Səfa bağışlamış bağə səba İsaləyin dəmdən; Hilalə döndü qəmər qaşların hilalından; Mən mülki-cəhan, cəhan mənəm, mən; Yandırdı şövqün canımı, ey dərdə dərman, qandasən; Qibleyi-iman göründü sən büti-əyyarədən; Nuri-hikmət zahir oldu sən pəri-rüxsarədən; Səba hərdəm gəlir mişkin saçın Çinü tətərandan; Ey yanağından xəcil gül laleyi-həmra ilə; Sən mana, dilbər, yetərsən, özgələr yar olmasın; Şikayət eyləmənəm dilbərin cəfasından; Allah-

Allah, nə can, nə dilbərsən; Gəl, ey könlümdə can, canda bədənsən; Şol pəridən vəsl umarsan, ey könül divanəsən; Ey könül şad ol yenə məhbubi-zibadır gələn; Dünya çün murdardır, igrən, könül, murdardan; Qanı ol günlər ki, keçdi dilbəri-əyyar ilə; Gəlgil ki, nuri-didə cəmalındadır sənini?; Dönmüşəm qəmdən hilala şol məhi-taban üçün; Ləlindən axır, ey can, çeşməyi-abi-heyvan; Bu can pərvanədir, yanır camalın şəm'i tabından; Dəmi-İsa gəlir dodağından; Bu türfə şəmi gör ki, axar şəkər dodağından; Nə hüsn olur ki, yayılmış bunca hüsniyat andan; Düşübdür ol güli-xəndana xalın; Canımı yandırdı şövqün, ey niqarım, qandasın; Gəl ey dilbər ki, qan oldu könül eşqin bəlasından; Bahar olduvü açıldı üzündən pərdə gülzarın; Düşmüşəm biyar, ilahi, kimsə biyar olmasın; Şəha, könlün həmişə biqəm olsun; Can həmişə ol günəş rüksara döndərmiş üzün; Ey məni nahəq deyənlər, qandadır bəs yarədən?; Nüşin ləbinin ləli, ləli ləbinin nüşin; Xəyali-ləlidir yarım gözümdən axıdır ləlu; Görklü üzün nurından aləm münəvvər oldu; Məgər mişkin saçın buyu nəsimi-sübhə yar oldu; Xoşa ol kimsə kim, vardır həbibini sən kimi məhrü; Ey könlüm alan qaşları yay, gözləri cadu; Ta gördü günəş ay üzünü dərbədər oldu; Həqiqət həqqi biləndir, verən varını yağmaya; Çün bəyan oldu rümuzi-əlləməl-əsma bizə; Düşdü yenə dəli könül gözlərinin xəyalinə; Ey binəzirü vahid, hüsnün camal içində; Dil bazarçısı yalandır, varmazam bazarına; Sən sana gör yar isən, var, ey könül, yar istəmə; Müshəfdir anın üzü, ey vallah; Üzün gördüm, dedim əlhəmdülillah; Bu nə bərgüzidə candır ki, gəzər bu can içində?; Çarə yoxdur yarə, əbsəm ey könül yar istəmə!; Düşmüş münəbər sünbülün xurşidi-taban üstünə; Bənövşə zülfünü salmış gül üzrə ənbərin sayə; Bu necə qəddü qamətdir ki, bənəzər sərvə-balayə; Hər kim ki, müştəq olmadı şol dilbərin didarinə; Canda ki, eşq olmadı, dildə xəbər nə fəidə; Dünya duracaq yer deyil, ey can, səfər eylə; Bir saqi-yi-baqi ki, vəfa qıldı vüsələ; Yandırıcı firqətin yaxdı məni narinə; Gəlgil ki, müştəq olmuşam şirin ləbin gül qəndinə; Dərdə müştəq olmayan kimdir ki, dərman istəyə; Afərin olsun nigarın zülfü ilə qaşınə; Susadı könlüm nigarın ləli-ruhəfzasinə; Rəhməti gəldi irişdi fəzli-rəhmanın yenə; Getməgə əzm eyləmişsən, ey dilaram, eyləmə; Bərgi-nəsrin üzrə mişkin zülfünü dam eyləmə; Düşdü könül ala gözün ağmavü qərasinə; Şol şəmi gör ki, nurinə pərvanəyəm yenə; Hər kim ki, baxa bir dəm dilbər qaşını yasinə; Mövsümi-novruzu neysan aşikar oldu yenə; Canımı qıldım fəda şol dilbərin didarinə; Sünbülü-zülfünün əgər qonşusu lələ düşməyə; Şənbə günü mən uğradım ol sərvə-rəvanə; Saçıbdır daneyi-xalın köüllər quşına çinə; Ey xəstə könül, dərdinə dərman tələb eylə; Həbibə, firqətin saldı mələlə; Bahar oldu, gəl ey dibər, tamaşa qıl bu gülzarə; Başını top eylə gəl, gir vəhdətin meydaninə; Yarını satdın bəhasız, bilmədin miqdarini; Ey qılan dəva ki, şahəm, ədlü insafın qanı?; Üzündür gülsitan, billah, degilmi?; Nari-cəhimə tən edər eşq odunun hərərəti; Kişi kim, xacəsi birlə qənimət tutsa xəlvətni; Yarə qılan

vəfasını, yara qılır cəfasını; Nə Tubadır boyun, ya rəbb, kim, irdi ərşə balası; Ey üzün nuri-zati-yəzdani; Dün gecə bir dilbər ilə eyşimiz məmur idi; Səndədir şol gənci-pünhan, gəzmə hər viranəyi; Dinin günəşi, dünyada imanım əfəndi; Cəmalın rövzeyi-rizvan deyilmi?; Bəhri-mühitimiş könül, yoxdur onun kənarəsi; Gə, gə, gə, gəl ki, sevirəm sə, sə, sə, sən məhi-Çini; Əlminnətülillah ki, bu gün yar ələ girdi; Mərhəba, insani-kamil, canımın cananəsi!; Mərhəba xoş gəldin ey dildar, xoş gördük səni; Sürətin nəqşində hər ki görmədi nəqqaşını; Zülfün gecəsi qədrdürür, al yanağın ay; Əcəba bu huri üzlü məhibədr, ya pərimi; Mərhəba, ey bəhri-zatın gövhəri-yekdanəsi; Vəslin əcəb nə candır kim, canımış bəhası; Gəlgil ki, qapdı şövqi-cəmalın qərarımı; Ey nafeyi-Çin saçın siyahı; Cənnəti-ədn imiş üzün, üstə ləbin də kövsəri; Gözlərim yarın qəmindən axıdar dürdanəyi; Rəvamıdır, rəvamıdır, həbib; Bağrımın dəlür navəki-hicrani-filani; Könül sarayına mehri buraxdı ta tabi; Dərdmənd etdin məni, ey dərdə dərman erməni; Firqətin dərdi, nigara, bağrımı qan eylədi; Ey badi-səba, məndən ilət yarə səlamı; Şərbətin acı firqətin nuş edərəm şəkər kimi; Ta ki gəldi eşqin, ol mənliyi məndən qapdı; Candan çıxarmazam sən, ey can, xəyalını; Ləblərin şərbətinə çeşməyi-heyvan susadı; Camalın fitnəsi tutdu cahanı; Camalındır həqqin zatı sifati; Apardı könlümü məndən bu gün ol cənnətin hürü; Sənəma, üzün gülündən gülə-gülə gül utandı; Ayrılıqdan yar mənim bağrımı büryan eylədi. – **Qəsidələr:** Bu cism evinə, taliba, seyr edərək çün can gəlir; Çün məni bəzmi-əzəldə eylədi ol yar məst. – **Müstəzadlar:** Sal bürqəi vəchindən, əya sürəti-rəhman; Kirpikləri çün iki cahanın əsəridir. – **Əlif-lam və tərsəlifba:** Əlif – Allah, sidrə boyun münəhadır müntəha; Əlif – Ol qəddinə ögündiğiçün sərvü çinar; Əlif – Əla qamətin hər kim görər bican olur; Yey – Yenə sığındım ol sübhana mən. – **Tərcibəndlər:** Üz üzrə bu rəsm xal olurmu; Pərdə içində çalmır bir saz; Müshəfi-natiqəm, kəlam oldum. – **Məsnəvilər:** Dəryayi-mühit cuşə gəldi; Ey həqq əhli, yəqin imiş bu xəbər; **Müləmmələr:** Eyyühər-rağibunə fil övqat; Əgərçi rahi-eşqində əsirəm; **Tuyuqlar:** Gəl ki, müştəq olmuşam didarına. – **Əlavələr:** Əla, ev dürri-bəhri-laməkanım; Gəl bu dəmi xoş görəlim, ol keçən dəm dəm degil; Ey rüxün, rəngi-üzarın çün bəqəm qatında nil; Bir əcaib söhbət oldu guşeyi-cənnətdə duş; Ey dedigin cümlə yalan, qövlü qərarın yox imiş; Zülfü qaşından bəyani-sirri-pünhan oldu faş. – İzahlar. Lüğət.

16. Seçilmiş əsərləri / İmadəddin Nəsimi; ön söz, tərt. ed., şərh və lüğət. Ə.Səfərli; elmi red. X.Yusifov. – Bakı: Maarif, 1985. – 438, [2] s. – (Məktəb kitabxanası).

Kitabın içindəkilər: *Azərbaycan divanı: Qəzəllər:* Mərhəba, xoş gəldin, ey ruhi-rəvanım, mərhəba; Cami-səfayi bizə sun, saqiya; Canımı qıldım fəda şol dilbərin didarına; Başını top eyləgil, gir vəhdətin meydanına; Yoxdur vəfası

dünyanın, aldanma anın alına; Aşiq bəla yolunda gərək kim həmul ola; Yarın gərək ki, mehri-rüxi dilpəriz ola; Yandırıcı firqəti yaxdı məni narına; Nacins söhbəti degil illa tamu odu; Ey üzün “nəsrün minəllah”, vey saçın “fəthün qərib”; Kim ki, sevdasından oldu sayru şəhla gözlərin; Cananə mənim sevdiyimi can bilir ancaq; Könlümün şəhrini çün kim, eylədi yəğmayi-eşq; Nagahan könlümə düşdü şurişi-qovğayi-eşq; Bu nə adətdir, ey türki pərizad; Həqiqət həqqi biləndir, verən varını yəğmayə; Hər kim ki, baxa bir dəm dilbər qaşı yasinə; Ey Məsihadəm nişə can vermədin cansızlara; Mövsümi-novruzineysan aşikar oldu yenə; Afərin olsun nigarın zülfü ilə qaşına; Dərdə müştəq olmayan kimdir ki, dərman istəyə; Gəlgil ki, müştəq olmuşam şirin ləbin gülcəndinə; Bahar oldu, gəl, ey dilbər, tamaşa qıl, bu gülzarə; Dünya duracaq yer deyil, ey can səfər eylə; Canda ki, eşq olmadı, dildə xəbər nə fəidə!?!; Bu necə qəddü qamətdir ki, bənzər sərvə-balayə; Bənövşə zülfünü salmış gül üzrə ənbərin sayə; Düşmüş müənbər sünbülün xurşidi-taban üstünə; Çarə yoxdur yarə, əbsəm, ey könül, yar istəmə; Salıbdır daneyi-xalın köüllər quşuna çinə; Ey xəstə könül, dərdinə dərman tələb eylə; Şol şəmi gör ki, narına pərvanəyəm yenə; Şənbə günü mən uğradım ol sərvə-rəvanə; Həbibə, firqətin saldı məlalə; Dil bazarçısı yalandır, varmazam bazarına; Bu nə bərgüzidə candır ki, gəzər bu can içində; Düşdü könül ala gözün ağınəvü qarasına; Sən sana gər yar isən, var, ey könül, yar istəmə; Dinləgil bu sözü ki, candır söz; Düşdü yenə dəli könül gözlərinin xəyalinə; Dərdü-qəm ilə yandı könül, yar bulunmaz; Aləmdə bu gün əhdi bütün yar ələ girməz; Var bu cahandan özgə bizim bir cahanıdır; Əhdə vəfa eylədi yarü-vəfadarımız; Kəbə üzündür, ey sənəm üzündədir sücudumuz; Canə sən candan nə kim gəlsə, cigərlər ağrımaz; Mana sənsiz cahanü can gərəkməz; Sən mənə yar ol ki, könlüm bir dəxi yar istəməz; Könül sarayına mehri buraxtıta tabi; Ənbərin zülfün, nigara, bağladı divanəni; Firqətin dərdi, nigara, bağrımı qan eylədi; Şərbətin acı firqətin nuş edərəm şəkər kimi; Cəmalın rövzeyi-rizvan deyilmi?!; Mərhəbə, xoş gəldin, ey dildar, xoş gördük səni; Apardı könlümü məndən bu gün ol cənnəti huri; Yarını satdın bəhasız, bilmədin miqdarını; Kişi kim xacəsi birlə qənimət tutsa xəlvətni; Mərhəbə, insani-kamil, canımın cananəsi; Dün gecə bir dilbər ilə eyşimiz məmur idi; Candan çıxarmazam sənin, ey can, xəyalını; Gəlgəl ki, qapdı şövqi-cəmalın qərarımı; Ayrılıqdan yar mənim bağrımı büryan eylədi; Camalıdır bu rəncurun şifası; Dərdmənd etdin məni, ey dərdə dərman erməni; Əcəbə bu huri üzlü məhi-bədr, ya pərimi; Camalın fitnəsi tutdu cahanı; Ey nafeyi çin saçın siyahı; Ləblərin şərbətinə çeşmeyi-heyvan susadı; Sənəmə, üzün gülcəndən gülə-gülə gül utandı; Hüsünə heyrandürür hurü mələk; Çəkəli əynimə bu sikkəyi-mərdan kəpənək; Yandırdı eşqin bağrımı, səndən mana dərman gərək!; Gəl budəmi xoş görəlim, ol keçən dəm-dəm deyil; Firqətin dərdindən, ey can yürəyim qan oldu, gəl; Firqətin yandırdı bağrım, yürəyim qan oldu, gəl; Firqət

içində yanırım, dərdimə eylə çarə gəl; Susadım vəslinə, ey çeşmeyi heyvan, bəri gəl; Gərçi eynimdən, nigara, surətin pünhan degil; Yarın cəfası cümlə vəfadır, cəfa degil; Gərçi eynimdən, nigara, surətin pünhan deyil; Gərçi asandır der, ey can, eşqini hər bixəbər; Fırqətindən, dilbərə, könlüm pərişan oldu, gəl; Üzünü məndən nihan etmək dilərsən, etməgil; Dilbərə, mən səndən ayru ömrü canı neylərəm; Bəri gəl, sufiyə ki, məst olalım; Səndən iraq, ey sənəm, şamü səhər yanaram; Həbibim, izzətim, canım, cahanım; Bir cəfəkeş aşiqəm, ey yar səndən dönməzəm; Ta üzün gördüm, nigara qəmdən azad olmuşam; Mişkin saçın hər tərəsin iki cahana verməzəm; Ta kim, üzünü görmüşəm, hüsnündə heyran olmuşam; Canıma düşdü fırqətin, gör ki, nə var içindəyəm; Üzüm günündən, ey qəmər ən varə düşmüşəm; Həq ta ki, yar oldu mənə, sər ta qədəm yar olmuşam; Mişkin saçın səvadına mişki-xəta derəm; Ey nuri-dilü didə, didarına müştəqəm; Əlminnətillillah ki, bu gün yarımı buldum; Bəxtim günəşi doğduvu yuxudan oyandı; Mənəm ol tilsimi-pünhan ki, bu gün cahanə gəldim; Dilbərin ləblərinə çeşmeyi-heyvan demişəm; Saqiya, mahi-səyam oldu tamam; Məndə sığar iki cahan, mən bu cahana sığmazam; Demərəm dil dərdini, dildar haqqıçün, inan; Bu canı tərək edib keçdim cahandan; Dəmi-İsa gəlir dodağından; Can həmişə ol günəş rüxsarə döndərmiş üzün; Gəlgil ki, nuri-didə cəmalındadır sənini?; Şəha, könlün həmişə biqəm olsun; Qanı ol günlər ki, keçdi dilbəri-əyyar ilən; Dünya çün murdardır, igrən, könül, murdardan; Ey könül, şad ol kim, ol məhbubi-zibadır gələn; Küllü-məkanın gövhəri, gövhəri kanmısan, nəsen?; Gəl ey könlümdə can, canda bədənsən; Gəl ey dilbər ki, qan oldu könül eşqin bəlasından; Sən mana dilbər yetərsən, özgələr yar olmasın; Ey yanağından xəcil gül laleyi-həmra ilən; Yandırdı şövqün canımı, ey dərdə dərman, qandasın; Olmaya, ey nəfsi-zalım dünyaya aldanasan; Ey türfə şəmi gör ki, axar şəkər dodağından; Şikayət eyləmənəm dilbərin cəfasından; Hilala döndü qəmər qaşların hilalından; Məndən səni kimdir ayıran, sən; Allah! Allah! Nə can, nə dilbərsən?; Əgərçi candasın, candan nihansın; Canımı yandırdı şövqün, ey nigarım, qandasın?; Ey mana nahaq deyənlər, qandadır bəs yaradan?; Şol pəridən vəsl umarsın, ey könül, divanəsən; Alinə vermişəm könül, ali çox alə düşməsin; Ey qəflətin meyindən məstü xərabü heyran; Ayru tapundan, ey həbib, ah, nidəm, nidəm, nidəm!; Zülfünü sorsalar, şəha, sünbülümüşkbu derəm; Bahar olduvü açıldı üzündən pərdə gülzarın; Vəslinə kim ki, irmədi dərdü əzab içindədir; Zülfi-siyah şahının həlqəsi mah içindədir; Hər kim irər vüsəlinə eyşi-nəim içindədir; Dərdü-fəraqə düşdü can, ahü-fəğan içindədir; Qanı bir əhdü peymanı bütün yar?; Qamətinə əlif deyən, gör nə uzun xəyal edər; Gülü-tərdən gülücək arizinə ma tökülür; Kim aydır kim, üzün günlərə bənzər; Dünü gün müntəzirəm mən ki, bu pərgar nədir?; Ey özündən bixəbər, gəl haqqı tanı, səndədir; Şəm oldu könlüm üstə fəraqində yanədir; Hüsnün, təbarəkallah, ənvari-ləmyəzəldir; Mənim yarı-vəfadarım, gəl axır; Hər səhər

vaxtında kim, bülbül fəğanın başlar; Yarımı ayırdın məndən, çərxi-qəddar, üştə gör!; Bu gün ol şahımın hüsnü qamudan ixtiyarımdır; Qaçan ki, sünbüli-zülfün niqabı ayə düşər; Ey müsəlmanlar, məbəd ol yar pünhan ayrılır; Gülgün rüxün gülü səməni şərmsar edər; Sübhdəm dildarımı gördüm otağından gəlir; Eşq yolunda kim ki, o yarınə canfəşan gedər; Sünbülün əbrində üzün mahini pünhan edər; Ey diriğa kim, cahanda yarü həmdəm kəmdürür; Neylərəm mən bunda durub, çinki dildar andadır; Şəmi-fələk hüsnünə pərvanədir; Cahan üzün günəşindən münəvvər olmuşdur; Hər kişinin sorman əslin, izzətindən bəllidir; Ləli-nabın çeşməsində abi-heyvan gizlidir; Vüsalını dinləyən canü həm cahanı nədər; Sərvin qatında sidrəvü tuba rəvan olur; Qara saçın ki, zülmatındadır nur; Eydi-əkbərdir camalın, eydə can qurban olur; Dişlərin nəzminə dürdanəvü gövhər dedilər; Dodağın qəndinə şəkkər dedilər; Aləmdə bu gün sənciləyin yar kimin var; Tabəndə üzün tabişi bədri-dücayə tən edər; Sənsiz nə yesəm, qüssəvü qəm, dərd ilə qandır; Gözlərindən çağrışırlar dadlar, bidadlar; Qiblədir üzün, nigara, qaşların mehrablar; Şaha, səndən hər nə gəlsə cana xoşdur, yaxşıdır; Əhli-iman üsləri ol dəmdə nigar etdilər; Aşiqin başilə oyna şol nigarın zülfü, uş; Bir şaha sən qulluq eylə söhbətindən can bitər; Cəmalın pərtövi-nuri-xudadır; Uyumaz fəraqından gözüm yaş tökürü qan axıdar; Səhərdə gül üzün, şaha, çü gülşəndə gülab oynar; Şəha, könlümdə daim bir həvəs var; Üzün güldür, ləbin ləli-şəkərbar; Səfavü zövqi-dünyaya, könül, aldanma, al eylər; Camalın əksi, ey dilbər, nəyə kim düşdü al eylər; Sənin eşqindir, ey dilbər, mana həm mürşidü həm pir; Gətir, gətir, gətir ol kaseyi-rəvan pərvər; Üzün bədri cahanın danəsidir; Məndən üzün yaşırma kim, səcdəgahım oldur; Eysü tərəb yarü gülüzar ilə xoşdur; Ey nəsimi-sübhdəm, billah, şu yarım xoşmudur?; Dodağın qənd imiş, bal onda neylər?; Ləlin şərabı şərbəti-kövsər degilmidir?; Dün, gün fəraqından gözüm yaşlar tökər, qan axıdar; Sən ol zati-mütəhhərsən, nəzirin yoxdur, ey dilbər; Məha, sənin gibi dəxi huri bəşərmi var; Yanaram eşqində, axar gözlərimdən yaşlar; Nə mürəkkəb düzər gör ol ustad; Fikr edərəm ki, yazayım zərrəcə eşq sirrini; Gəl, gəl ki, səndən ayrı müştəqə can gərəkməz; Ey əzəli can ilə cananımız; Çün məni bəzmi-əzəldə eylədi ol yar məst; Təxtgah oldu mənə çün ki, sarayı-nasut; Ya rəsuli-fəxri-ələm, seyyidizətü sifət!; Körkü üzün nurindən aləm münəvvər oldu; Ta gördü günəş ay üzünü dərbədər oldu; Qanı şol kimsə kim vardır həbibisi sən tək, ey məhrü; Ey könlüm alan qaşları yay, gözləri cadu; Gerçək xəbər imiş bu ki, xubin vəfası yox; Üzündə nuruni gördü əzəl günündə ilah; Mushəfdir anın üzü, e vallah! Gördüm üzünü, ey sənəm, əlminətülillah; Ləbinə əhli nəzər can dedilər, gerçək imiş; Gəl, ey dilbər ki, hüsnün ayuə düşmüş; Cədi-zülfün ənbərəşan eyləmiş; Ey cənnətin xəndan gülü, acı fərağın xar imiş; Münkir inanmaz həqqə, gər eyb etmə anı, fariğ ol; Hərami gözlərin yəgməyə düşmüş; Ey dedigin cümlə yalan, qövlü qərarın yox imiş. – *Məsnəvilər*: Dəryayi-mühit cuşa gəldi; Ey haq əhli,

yəqin imiş bu xəbər; Şol ləbi-şirinə, yarəb, gər şəkər dersəm, nola?; Ey könül, hər bivücdən can umarsan, nə əcəb!; Yarəb, nə səbəbdəndir olur taqətimiz taq; Şəha, könlüm pərişan oldu sənsiz; Gəl, ey dilbər, məni gör kim, necə xoş yanaram sənsiz; Ey üzü gül, ləbləri mərcanımız; Bərgi-nəsrin üzrə mişkin zülfünü dam eyləmə; Getməyə əzm eyləmişsən, ey dilaram, eyləmə. – **Tuyuqlar:** Ey təbib-i-haziqü nazikmizac; Qandadır yar, ey könül, yar istəmə; Ey mənim əhdə vəfasız dilbərim; Ey özündən bixəbər qafil, oyan; Biz ki, Rum içində əbdal olmuşuz. – **Fars divanı: Qəzəllər:** Saqi, açılmışdır səhər, dur meylə doldur camı sən!; Gözlərin çəkdi məni bir guşədən meyxanəyə; Behiştin hurisi sənsiz haramdır əhli-mənayə; Ləlinin şövqilə, saqi, cuşə gəldi canımız; Sərgəşteyn-eşqinlə fələkdən betərik biz; Bu aləmi-vəhdətdə yox alcaq-uca əsla; Ey qara saçlım, səni rüyədə görməz bir nəfər; Sənsiz könül həmişə çəkibdir mələlini; Dedim: - Aləmdə tapılmaz tayı kaküllərinin; Dərdli könlüm qəmlərin soltanına olmuş məqam; Gözün bir fitnədir, olmuş bütün aləm xərabə ondan; Ey Kəbeyi cəmalın olan qibleyi səlat; Xətti-ruxun surəsi aşiqə yol göstərər; Kim sevsə gülü, qorxusu heç xardən olmaz; Gül bədənli saqi gəlmiş, qaldırılısın bədələr; Can dodağə yetdi, canan, qəlb kamə çatmadı; Kim sənənin rüxsarına baxdı, xudanı görmədi; Haqqgöhrən bir göz gərək, görsün səni, ey məhliqə; Bahar gəldi, bahar gəldi, yaşıl geydi bahar gəldi; Bədrəlmiş ay günəş üzdən hekayət eyləyir; Üzün mehri çəkibdir eşq dağı bağrıma, canan!; Dilbər ki, özü söyləyir, o məhliqədir; Verərdim canı vəsliyə, fəqət siminbərim gəlmir; Gözüylə yarımın məstəm, meyü sağər nə lazımdır; Gözəllər eşqinə qəmlə dolu qəlb olmalı məskən; Doğmamışdır heç kimi bu hüsn ilə dövr-i-zaman; Kim oldu zülfünə bənd, sevgilim, nicat ümməz; Yarın məhəbbət əhdinə əsla vəfası yox; Nə nüktədir ki, gəlib qeybdən bu, peydadır; Salmısan eşqinlə hər an aşiqi pərvayə sən; Təqlid ilə aləmdə mücərrəd yaşayanlar; O dəm ki, ay üzünün pərdəsi kənar oldu; Ləbi-ləlin salıbdır səs bütün dünyaya, ey canan!; Oldu dövlət günəşi başımız üstündə əyan; Gözəllər eşqini könlüm bu könlümdən kənar etməz; Cövri-dilbərdən könül bir dəm nəva eylərmi heç; Ey gül sənə mümkünmü bədəl yasəmən olsun; Yar gözəldir, nə üçün yarə cəfa eyləməsin?; Qasid hani yardan xəbəri yarə gətirsin; Eşqinin məsti olan mey içmədən sərməst olar; Üzünə desəm ki, aydır, qızarı üzüm həyadan; Bu dərd ilə dolu könlümdür ancaq dərdinə məskən; Qəmi-eşqə parə könlüm yenidən düşər olubdur; Vurdu qüdrət əli ol xalı rüxi-zibayə; Bir gecə çıxsam camalın tələtindən ay əgər; Şəmi rüxsarında var nuri-təcəlladan nişan; Başda nə ləyaqət yara qurban eləsinlər?; Hər iki dünyada arif vəsli-canan istəyər; Tazə ay gördükdə, dilbər, qaşların düşdü yada; Sürəti fərman-i-həq, fərmanə bax; Fəzli-həqqə arxalan, cövr etsə hicran, qəm yemə; Təkcə dilbərliyə zülfün demə kirdarı olub; Sufinin heç saf deyildir batini, qəti inan; Kəpənək içrə sənənin vəslini, canan, tapdım; Hər hansı nəqşə sən baxsan onun nəqqəsiyəm, canan!; Fəzli-ilah

yar olub, başqa nəfər nə lazımım; Mən xumarəm saqiya, cami-Cəmi istər könül; Gün fəkanın əmrinə baş tərcüman biz olmuşuq; Qəsəm camalına səndən səvay şahım yox; Sürəti-rəhman olub ruyun mənə; Allahın lütfi ilə yolda xudanı tapdım; Mən ol gəncəm ki, minlərcə içimdə gənci-zər vardır; İki həftəlik ayam mən ki yerim-can asimani; Xirqeyi-əzrəqlə mən qəlbi neçin məftun edim?; Sənsiz cahanda gülşəni, gülzarı neylərik; Mənə cəfa edən ancaq nazlı yardır, vəssalam; Haqq bizə göz verdi, bizdə haqqı gördük cavidan; İstərəm şəm kimi bir gecə yar ilə olam; Sürətinə baxıb gözəl rəbbdə ehtişamı gör; Bəqanı istəyirsən əvvəl fənanı istə!; Ey könül, püxtəisən, gəl təməi-xam eləmə; Ləblərindir püsteyi-xəndan mənə; Mahnım çıxarsa bir gecə əbri-niqabdən; Bayramdı, saqiya, bu günün mehdi zinnəti; Yarım saçına qəsd eləyibsən əgər, ey dil!; Ay üzündən şərm edər, atsan cəmalından niqab; Aşiq ol, hüsnünü sev gəl belə dildarların; Gəlməyəm eşqin yolunda heç zaman bir də cana Gül utanar, əgər üzün anca bizim nigarımız; Bir gecə girsə qapımdan lütfilə ol şəmi-can; Gedib xalqın canı badə o gözlərdən, kaman qaşdan; Söylə, hanı bir mən tək aşiq sənə, ey canan; Nigarım, zülfün olmazsa pərişananam, bu canıncün; İkilik küfrdür, rədd et, sən ol tək, vahidü yekta; Zülfün, ey gül, cahan içrə çəlipa kimidir; Könlüm olub cahanda ol zülfü-yarə bağlı; Eşqi sənin gözəl üzünün mülki-candadır; Gətir, ay üzlü saqi, ruh açan gülrəngli səhbanı; Çəmən ətrafına tökmüş yenə müşki-Xütəni; Aşiqi çoxdursa olmaz heç mənə həmta biri; Qibleyi-can eləsən ruyi-nigarı barı; Yarım ənbərlə gülə nöqtəni sevdəyə vurub; Güman aparma ki, etsən də yüz dilazarlıq; Bir gecə tale mənə qismət edərsə zülfü-yar; Məst edibdir badeyi-eşqin məni; Üzündə zülfünü sən yan edirsən; Ey gözəl sərvim, bəs indi sən kimin dildarısan?; Noldu ki, zülmə başladın ey yarı-gülüzar; Cənnət bağı o gül üzünüdür bir ayəti; Kamalın varsa dil vermə gözəllər mehrinə bir an; Məni öldürsə öz nazilə dilbər; Gözəlsən, dilbərim, şüglun cəfadır; Saqi, bahar gəldi, durub sən şitab elə; Arzu ümmid elə hicrani-yar həddən keçib; Həmdəm olubdur canıma hüsnün xəyalı anbaan; İstəməm mən şadlığı, yardan cəfa xoşdur mənə; Bu necə gözdür, nə qaşdır, bu nə saçdır, bu nə xall!; Zülfünün eşqi yaratmış qəlblərdə izzirab; Deməyəm ay üzünə, çünki gözəlsən aydan; Qibləsi aşıqların, bil, sürəti-rəhman olar; Bilsəniz ah, nə qədər zülm edəcək bu dövrən; Ol xərabətə bir bələdçi nəfər; Ey ki, salıb bu qaməti hər tərəfə qiyaməti; Kimdir ki, bizim dərdi o dərmana yetirsin?; Nə qədər tuba qədin eşqindədir bu canımız; Kimdir ol sərv ki, edir yolda belə nazla güzər; Allah, allah, dost üzündən bir günəş olmuş əyan; Fəzli-həq verdi mənə eşq meyindən bir cam; Qəlb aynasın sil, pak elə, ey istəyən didarımı. – **Tərzi-bənd:** Varımızdır nişansızlıq nişanı; Əmirik biz bu hər iki aləmə; Bizi haqq bil, rədd eylə hər yalanı; Kainata ancaq bizik hökmüdar; Ey acıqlı, kinli, paxıl, bir utan; Sən kişisən, bənd olma boş həvayə; Sirlər dəryası; Dördlüklər.

1987

17. **İraq divanı** / İmadəddin Nəsimi; tərt.ed. və ön söz müəl. Q.Paşayev; red. M.Əsgərov. – Bakı: Yazıçı, 1987. – 336 s. – Mətn kiril qrafikasıdır.

Kitabın içindəkilər: Paşayev Q. Nəsiminin İraq Divanı; Yarımı ayırdı məndən çərxi-qəddar, iştə gör!; Yarımın yüzündə gizli kədri-əsrar, iştə gör!; Dildarə müştaq oldu can, anın camalın arzular; Bir dəxi görmək cəmalın, könlüm, ey can, arzular; Kömlümdə mənim eşqi-cəmalın əzəlidir; Ey “əlləzi-yuvəsvi”, tətlərin həbadır; Mai-təhuri bil kim, həqdən bu gün nidadır; Könül vermə cəhanə, bivəfadır; Cəmalın pərtövi-nuri-xudadır; Təalallah, nə zibasan, sifatin zati-yektadır; Əya’sahi-səidəxtər, yüzün ərşi-müəlladır; Neylərəm mən bunda ad var, çünki dildar andadır; Gövhəri-dəryayi-hikmət cavidani səndədir; Lə’li-nabın çeşməsində abi-heyvan gizlidir; Türeyi-ənbərfəşan ömrün şəbi-yeldasıdır; Yarəb, ağzın nə səbəbdən qönçeyi-xəndanmıdır?; Boyundur sidrəvü tuba, dodağın abi-heyvandır; Müənbər sünbülün şaha, güli-sirabə pürçindir; Cəmalın ya rəb, ey dilbər, nə taban mahi-ənvərdir; Məndən yüzün yaşırma kim, səcdəgahim oldur; Bəhri-fənədə fani ol, gör nə xoş həyat olur; Ey nəsimi-sübhdəm, billah ki, yarım xoşmudur?; Canımın, cana vüsəlin can içində canıdır; Ta kim, ol məhbubi-dilin lə’li cami-badədir; Zəhi dövlət ki, məhbubim pəridir; Cəmalın sirri-qur’an mənzilidir; Ər kişinin sorma adın, izzətindən bəllidir; Şəha, hüsnün təcəllasi bu təndə can edilmişdir; Gülgün rüxün güli-səməni şərmisar edər; Qamətinə əlif deyən, gör uzun xəyal edər; Dövri-qəmər mələhətin hüsnünə ixtitam edər; Eşq yolunda kim ki, ol yarinə canfəşan gedər; Firqət içində yürəgim gör ki, nə parə-parədir; Arifi-laməkan otuz ikidir; Dilbərə, hüsnün xəti qur’an degildir, bəs nədir?; Uymaz fəraqından gözüm, yaşın tökür, qan axıdır; Fatihə, ümmülkitabın göstər ayası nədir?; Eysü tərəb yari-gülüzar ilə xoşdur; Vəslinə kim ki, irmədi, dərdü əzab içindədir; Kim ki, irər vüsəlinə, eyşi-nəim içindədir; Dərdi-fəraqə düşdü can, ahü fəğan içindədir; Zülfi-dutasi şahimin həlqəsi mah içindədir; Yarü dilbər səndən ayru kim, dedi aləmdə var?; Pərdə altından kim, oldu şəmsi-dövran aşikar; Şəha, könlümdə daim bir həvəs var; Aləmdə bu gün sənəliyim yar, kimin var?; Qanı bir əhdü peymanı bütün yar?; Ümmənə girən eşq ilə dürdanəyə uğrar; Yüzün bərgi-güli-tərdir, güli-tər; Götür niqabüvü xəlqə görün, ey şəmsü qəmər; Dilbərə, eşqində aləm sərbəsər qovğa çəkər; Təl’ətin bir gündü kim, xurşid-nur eylər əda; Gətir, gətir, gətir ol kaseyi ki, rəvadı; Qaçan ki, sünbülü-zülfün niqabi ayə düşər; Apardı könlümü bir çeşmi-məşmur; Ey xətin səb’ülməsani, ey ləbin ma’i-təhur; Tabəndə yüzün təl’əti xurşidi-taban göstərir; Zey günəş kim, zərrəsindən mahi-taban göstərir; Sünbülün əbrində yüzün mahi-taban göstərir; Vəhdətin şəmsi yüzündür, laməkani göstərir; Odü su, toprağü yeldən gör nə mə’ni göstərir; Sübhəmə dildarımı gördüm, otağından gəlir; Sünbülün əbrində gördüm üş mahi-taban gəlir; Güli-tərdən gəlicək arizinə ma’ tökülür; Gözü

ə'ma olanın nuri-təcəlla nə bilür?; Səhərdə gülruşun, şəha, çu gülşəndə güləb oynar; Məcnun kim ola aqibət şol zülfi-zəncir olisər; Sənin eşqindir, ey dilbər, pənahım, mürşidim, həm pir; Yanaram eşqindən, axır gözlərimdən yaşlər; Hər səhər vəqtində kim, bülbül fəğanə başlər; Əhli-iman işlərim ol dəmdə inkar etdilər; Yüzünü surəti-rəhman oxurlar; Qiblədir yüzün, nigara, qaşların meh-rəblər; Gözlərindən çağrışırılar dadlər, bidadlər; Səfavü zövqi-dünyayə könül, aldanma, al eylər; Dodağın qənd imiş, bal onda neylər; Cəmalın əksi, ey dilbər, nəyə kim düşdü, al eylər; Yenə fəslə-bahar oldu gögərdi kuhi-səhralər; Ləblərin qəndinə şəkər dedilər; Dişlərin nəzminə dürdaneyi-gövhər dedilər; Ləbinə əhli-nəzər çeşmeyi-heyvan dedilər; Yüzünə əhli-nəzər surəti-rəhman dedilər; Gəlgil ki, səndən ayru müştəqə can gərəkməz; Mənə sənsiz cahanda can gərəkməz; Sən mənə yar ol ki, könlüm bir dəxi yar istəməz; Dilbərə, dil səndən özgə bir dəxi yar istəməz; Aləmdə bu gün əhdi bütün yar ələ girməz; Surətin nəqşinə xəyal irəməz; Dərdü gəm ilə yandı könül, yar bulunmaz; Gəl, ey dilbər, məni gör kim, necə xoş yanaram sənsiz; Əhdə vəfa qılmadı yarı-vəfadarımız; Ey dəvət eyləyən bizi firdövsə, eylə bil; Canani mənim sevdiğimi can dəxi bilməz; Fəraqı çəkməyən aşiq, vüsəlin qədrini bilməz; Lə'lin meyi-ələst idi, cam olmadan hənuz; Düşdüm əzəldə zülfünə dam olmadan hənuz; Kə'bə yüzündür, ey sənəm, yüzünədir sücudumuz; Canə sən candan nə kim, gəldi cigərlər ağrımaz; Həsərət yaşı hər ləhzə qılır bənzimizi saz; Dinləgil bu sözü ki, candır, söz; Kişi kim mərifətdə kamil olmaz; Ey cənnətin xəndan gülü, acı fəraqın xar imiş; Axır zamanın fitnəsi şol gözləri şəhla imiş; Söylədigin cümlə yalan, qövlü qərarın yox imiş; Ləbinə əhli-nəzər can dedilər, gerçək imiş; Hərami gözlərin yəğməyə düşmüş; Gəl, ey dilbər ki, hüsnün ayə düşmüş; Bir müvafiq söhbət oldu, guşeyi-xəlvətdə duş; Cə'di-zülfün ənbərəfşan eyləmiş; Nagəhan könlümə düşdi şürü şər qovğayı-eşq; Könlümün şəhrini çün kim, eylədi yəğməyi-eşq; Bahar olduvü açıldı yüzündən pərdə gülzarın; Gəlgil ki, nuri-didə cəmalındadır sənin; Yandırdı eşqin bağrımı, səndən mana dərman gərək; Cana, üz istivasına şəqqül-qəmər gərək; Hüsnünə heyrandurur hürü mələk; Dağılmış aftab üzrə niqabi ənbərəfşanın; Lə'məyi nuri-təcəlla aftabıdır yüzün; Gərçi eynimdən, nigara, surətin pünhan degil; Gəl bu dəmi xoş görəlim, ol keçən dəm dəm degil; Yarın cəfası cümlə vəfadır, cəfa degil; Yarın işinə nişə könül xoş səfa degil; İtirdin cami-Cəmşidi, oyan uyxudan, ey gəfil; Firqət içində yanırım, dərdimə eylə çarə, gəl; Susadım vəsminə, ey çeşmeyi heyvan, bəru gəl; Firqətin yandırdı bağrım, yürəgim qan oldu gəl; Firqətin dərdindən, ey can, yürəgim qan oldu, gəl; Həsərətindən yandı canım, cigərim qan oldu, gəl; Getdigindən, dilbərə, könlüm pərişan oldu, gəl; Yüzünü məndən nihan etmək dilərsən, etməgil!; Zülfünü ənbərəfşan etmək dilərsən, etməgil!; Məndə sığar iki cəhan, mən bu cəhanə sığmazam; Mişkinsaçın hər tərəsin iki cəhanə verməzəm; Bir bəlakeş aşiqəm, ey yar, səndən dönməzəm; Gəl, ey talib, məni

gör kim, cahanın padşahiyəm; Ol qibleyi-müin mənəm ki, qibleyi-rəhmaniyəm; Hüsnünə gör mən necə aşiqi-divanəyəm; Bülbüləm gülşəndə mən, gülzarə yoxdur minnətim; Həbibim, izzətim, canım, cəhanım; Bütüm, rəhbanımü deyrim, səlibim, dinim, imanım; Nigarım, dilbərım, yarım, ənisim, munisim, canım; Üzündür məqsədim, qibləm, ləbindir abi-heyvanım; Ey gülüm, ey sünbülüm, ey süsənim, vey ənbərım; Ey həbibim, dilbərım, ey sevgili yarım mənım; Sirri-zatın gövhəriyəm mən müsəlman olmənam; Səndən iraq, ey sənəm, şamü səhər yanıram; Küntə kənzin sirrini izhar edər madami-dəm; Ey nuri-dilü didə, didarına müştəqəm; Gəl, ey dilbər ki, müştəqəm, səni görmək dilər könlüm; Üzündə surəti-rəhmanı gördüm; Əlminnətülillah ki, bu gün yarımı buldum; Mən ol tilsimi-pünhan ki, bu gün cəhanə gəldim; Qulluğa bel bağladım, sultani gözlər, gözlərim; Canımı yaxdı fəraqın, gör ki, nə nar içindəyəm; Gərçi fəraqə düşmüşəm, eyni-vüsal içindəyəm; Dilbərin ləblərinə çeşmeyi-heyvan demişəm; Dilbərin lə'linə mən hoqqeyi-mərcan demişəm; Allahu əkbər, ey sənəm, hüsnünə heyran olmuşam; Hüsnün təala şənəhü sün'ində heyran olmuşam; Könlümün viranəsində gənci-pünhan bulmuşam; Gəl gör məni eşqində kim, mən necə giryan olmuşam; Ta yüzün gördüm, nigara, gəmdən azad olmuşam; Gəl bəru sofiya ki məst olalım; Surətin nəqşini yazdı dedi rəbbül-aləmin; Ey qəflətin meyindən məstü xərabü heyran; Bu türfə şəm'i gör müşk axar dodağından; Cahanı tərək edib keçdim cahandan; Nə hüsn olur ki, yayılmış bu munca hüsniyat andan; Canımı yandırdı şövqün, ey nigarım, qandasən?; Yandırdı şövqün canımı, ey dərdə dərman, qandasən?; Gəl, ey könlümdə can, canda bədənsən; Səndən məni kimdir ayıran, sən; Gəl, ey dilbər, iki aləmdə cansən; Əgərçi candasən, candan nihansən; Ey ruhi-qüdü, canıma sən canü cahansən; Külli-məkanın gövhəri, gövhəri-kanmısan, nəсэн?; Şol pəridən vəsl umarsən, ey könül, divanəsən; Kəşfi-əsrarından anın yanərəm, səbr eylərəm; Alinə vermişəm könül, ali çox alə düşməsin; Şəha, könlün həmişə biğəm olsun; Əvvəl ki, dila, dərəd ilə uryan olamazsən; Dünya çün murdar imiş, gəl keç, könül, murdardən!; Ey yanağından xəcil gül, laleyi-həmra ilən; Ey könül, şad ol yenə, məhbubi-rə'nadır gələn; Can həmişə ol günəş rüxsarə döndərmiş yüzün; Kim dilərsə görməyə təhqiqa rəhman surətin; Mən mülki-cəhan, cəhan mənəm, mən; Mən zatü sifati-kün fəkanəm; Nəfəsi-əhli-dilin gövhəri-kandır bilənə; Xoş ol kimsəyə kim, vardır həbib, sən tək məhrü; Xəyali-lə'ldir yarın gözündən axıdır lə'lu; Ey könlüm alan qaşları yay, gözləri cadu; Nigara, pərtövi-hüsnün təcəlla verdi məhtabə; Canda kim, eşq olmadı, dildə xəbər nə fəidə; Qılır bağrımı hicran parə-parə; Təriqi-həqqi biləndir, verən malını yəğməyə; Ey məsihadəm, nədən can vermədin cansizlərə; Ey binəzirü vahid, hüsnün cəmal içində; Yarım gərəkdi məhrü dəxi dilpəzir ola; Şol ləbişirinə, ya rəb, gər şəkər dərsəm nola!; Həbibə, firqətin saldı məlalə; Dünya duracaq yer degil, ey can səfər eylə; Ey xəstə könül,

dərdinə dərman tələb eylə!; Getməgə əzm eyləmişsən, ey dilaram, eyləmə!; Bərgi-nəsrin üzrə müşkin zülfünü dam eyləmə!; Sən mana gər yar isən, var ey könül yar istəmə; Ey ruhi-qüdü, cıfeyi-mırdarə yapışma!; Düşmüş müənbər sünbülün xurşidi-taban üstünə; Gəlgil ki, müştəq olmuşam şirin ləbin gül qəndinə; Mövsimi-novruz niysan aşikar oldu yenə; Şol şəm'i gör ki, nurinə pərvanəyəm, yenə; Rəhməti gəldi, irişdi Fəzli-rəhmanın yenə; Surəti-həqqə, ey qəmər, bədri-rüxündür ayinə; Gəl, ey sərkeş, nəsihətdən burax əqlin qulağına; Saçıbdır daneyi-xalin könüllər quşuna çinə; Başını top eylə gəl gir, vəhdətin meydaninə; Düşdü könül ala gözün ağına, həm qərasinə; Dil yazan hüsn yalandır, varmazam bazarına; Yandırıcı firqətin yaxdı məni narinə; Dərdmənd etdin məni, ey dərdə dərman, erməni; Gəlgil ki, aldı şövqi-cəmalin qərarimi; Əcaba, bu huri yuzli məhi-bədr, ya pərimi?; Ey badi-səba, məndən ilət yarə səlamı; Şərbətin acı firqətin nuş edərəm şəkər kimi; Mərhəba, xoş gəldin, ey dildar, xoş gördüm səni; Ləblərin şərbətinə çeşmeyi-heyvan susadı; Ta sünbül-gülbuyin gülbərgi-tərə düşdü; Xəyalın didəyi-giryanə düşdü; Dinim günəşi, dünyada imanım, əfəndi; Ol günəş yüzlü sənəm, çün ərzi-didar eylədi; Firqətin dərdi, nigara, bağırımı qan eylədi; Əlminnətülilləh ki, bu gün yar ələ girdi; Görklü yüzün nurindən aləm münəvvər oldu; Ta gördü günəş ay yüzünü dərbədar oldu; Mənim yarım, vəfadarım, gəl axır. Nəsiminin İraq divanında olan müxtəlif şeirlərin ilk və son beytləri. İzahlar. Lüğət.

1991

18. Mən bu cahana sığmazam...: Seçilmiş əsərləri / İmadəddin Nəsimi; ön söz, tərt. ed., şərh, lüğət və red. Əliyər Səfərli. – Bakı: Gənclik, 1991. – 384 s.

Kitabın içindəkilər: Səfərli Ə. Eşq günəşi: **Qəzallar:** Mərhəba, xoş gəldin, ey ruhi-rəvanım, mərhəba; Cami-səfayi bizə sun, saqiya; Canımı qıldım fəda şol dilbərin didarına; Başını top eyləgil, gir vəhdətin meydanına; Yoxdur vəfası dünyanın, aldanma anın alına; Aşiq bəla yolunda gərək kim həmul ola; Yarın gərək ki, mehri-rüxi dilpəriz ola; Yandırıcı firqəti yaxdı bəni narına; Nacins söhbəti degil illa tamu odu; Ey üzün “nəsrün minəllah”, vey saçın “fəthün qərib”; Kim ki, sevdasından oldu sayru şəhla gözlərin; Cananə mənim sevdiyimi can bilir ancaq; Könlümün şəhrini çün kim, eylədi yəğmayi-eşq; Nagahan könlümə düşdü şurişi-qovğayi-eşq; Bu nə adətdir, ey türki pərizad; Həqiqət həqqi biləndir, verən varını yəğməyə; Hər kim ki, baxa bir dəm dilbər qaşı yasinə; Ey Məsihadəm nişə can vermədin cansızlara; Mövsümi-novruzineysan aşikar oldu yenə; Afərin olsun nigarın zülfü ilə qaşına; Dərdə müştəq olmayan kimdir ki, dərman istəyə; Gəlgil ki, müştəq olmuşam şirin ləbin gülcəndinə; Bahar oldu, gəl, ey dilbər, tamaşa qıl, bu gülzərə; Dünya duracaq yer deyil, ey can səfər eylə; Canda ki, eşq olmadı, dildə xəbər nə fəidə!?!; Bu necə qəddü qamətdir ki, bənzər sərvə-balayə; Bənövşə zülfünü salmış gül üzrə

ənbərin sayə; Düşmüş müənbər sünbülün xurşidi-taban üstünə; Çarə yoxdur
 yarə, əbsəm, ey könül, yar istəmə; Salıbdır daneyi-xalın könullər quşuna çinə;
 Ey xəstə könül, dərdinə dərman tələb eylə; Şol şəmi gör ki, narına pərvanəyəm
 yenə; Şənbə günü mən uğradım ol sərvi-rəvanə; Həbibə, firqətin saldı məlalə;
 Dil bazarçısı yalandır, varmazam bazarına; Bu nə bərgüzidə candır ki, gəzər bu
 can içində; Düşdü könül ala gözün ağınavü qarasına; Sən sana gər yar isən, var,
 ey könül, yar istəmə; Dinləgil bu sözü ki, candır söz; Düşdü yenə dəli könül
 gözlərinin xəyalinə; Dərdü-qəm ilə yandı könül, yar bulunmaz; Aləmdə bu gün
 əhdi bütün yar ələ girməz; Var bu cahandan özgə bizim bir cahanımız; Əhdə
 vəfa eylədi yarü-vəfadarımız; Kəbə üzündür, ey sənəm üzünədir sücudumuz;
 Mana sənsiz cahanü can gərəkməz; Sən mənə yar ol ki, könlüm bir dəxi yar
 istəməz; Könül sarayına mehri buraxıtıta tabi; Ənbərin zülfün, nigara, bağladı
 divanəni; Firqətin dərdi, nigara, bağrımı qan eylədi; Şərbətin acı firqətin nuş
 edərəm şəkər kimi; Cəmalın rövzeyi-rizvan deyilmi?; Mərhəbə, xoş gəldin, ey
 dildar, xoş gördük səni; Apardı könlümü məndən bu gün ol cənnəti huri; Yarını
 satdın bəhasız, bilmədin miqdarını; Kişi kim xacəsi birlə qənimət tutsa
 xəlvətni; Mərhəbə, insani-kamil, canımın cananəsi; Dün gecə bir dilbər ilə
 eyşimiz məmur idi; Candan çıxarmazam sənin, ey can, xəyalını; Gəlgəl ki,
 qapdı şövqi-cəmalın qərarımı; Ayrılıqdan yar mənim bağrımı büryan eylədi;
 Camalındır bu rəncurun şifası; Dərdmənd etdin məni, ey dərdə dərman erməni;
 Əcəbə bu huri üzlü məhi-bədr, ya pərimi; Camalın fitnəsi tutdu cahanı; Ey
 nafeyi çin saçın siyahı; Ləblərin şərbətinə çeşmeyi-heyvan susadı; Sənəmə,
 üzün gülündən gülə-gülə gül utandı; Hüsnünə heyrandürür hurü mələk; Çəkəli
 əynimə bu sikkeyi-mərdan kəpənək; Yandırdı eşqin bağrımı, səndən mana
 dərman gərək!; Gəl budəmi xoş görəlim, ol keçən dəm-dəm deyil; Firqətin
 dərdindən, ey can yürəyim qan oldu, gəl; Firqətin yandırdı bağrım, yürəyim
 qan oldu, gəl; Firqət içində yanırım, dərdimə eylə çarə gəl; Susadım vəslinə,
 ey çeşmeyi heyvan, bəri gəl; Gərçi eynimdən, nigara, surətin pünhan degil;
 Yarın cəfası cümlə vəfadır, cəfa degil; Gərçi eynimdən, nigara, surətin pünhan
 deyil; Gərçi asandır der, ey can, eşqini hər bixəbər; Firqətindən, dilbərə,
 könlüm pərişan oldu, gəl; Üzünü məndən nihan etmək dilərsən, etməgil;
 Dilbərə, mən səndən ayru ömrü canı neylərəm; Bəri gəl, sufiyə ki, məst olalım;
 Səndən iraq, ey sənəm, şamü səhər yanaram; Həbibim, izzətim, canım,
 cahanım-; Bir cəfakeş aşiqəm, ey yar səndən dönməzəm; Ta üzün gördüm,
 nigara qəmdən azad olmuşam; Mişkin saçın hər tərəsin iki cahana verməzəm;
 Ta kim, üzünü görmüşəm, hüsnündə heyran olmuşam; Canıma düşdü firqətin,
 gör ki, nə var içindəyəm; Üzüm günündən, ey qəmər ən varə düşmüşəm; Həq
 ta ki, yar oldu mənə, sər ta qədəm yar olmuşam; Mişkin saçın səvadına mişki-
 xəta derəm; Ey nuri-dilü didə, didarına müştəqəm; Əlminnətillillah ki, bu gün
 yarımı buldum; Bəxtim günəşi doğduvu yuxudan oyandı; Mənəm ol tilsimi-

pünhan ki, bu gün cahanə gəldim; Dilbərin ləblərinə çeşməyi-heyvan demişəm; Deməzəm dil dərdini, dildar haqqıçün, inan; Bu canı tərək edib keçdim cahandan; Dəmi-İsa gəlir dodağından; Can həmişə ol günəş rüxsarə döndərmiş üzün; Gəlgil ki, nuri-didə cəmalındadır sənini?; Şəha, könlün həmişə biqəm olsun; Qanı ol günlər ki, keçdi dilbəri-əyyar ilə; Dünya çün murdardır, igrən, könül, murdardan; Ey könül, şad ol kim, ol məhbubi-zibadır gələn; Küllü-məkanın gövhəri, gövhəri kanmısan, nəsen?; Gəl ey könlümdə can, canda bədənsən; Gəl ey dilbər ki, qan oldu könül eşqin bəlasından; Sən mana dilbər yetərsən, özgülər yar olmasın; Ey yanağından xəcil gül ladeyi-həmra ilə; Yandırdı şövqün canımı, ey dərdə dərman, qandasən; Olmaya, ey nəfsi-zalim dünyaya aldanasan; Ey türfə şəmi gör ki, axar şəkər dodağından; Şikayət eyləmənəm dilbərin cəfasından; Hilala döndü qəmər qaşların hilalından; Məndən səni kimdir ayıran, sən; Allah! Allah! Nə can, nə dilbərsən?; Əgərçi candasan, candan nihansən; Canımı yandırdı şövqün, ey nigarım, qandasən?; Ey mana nahaq deyənlər, qandadır bəs yaradan?; Şol pəridən vəsl umarsən, ey könül, divanəsən; Alinə vermişəm könül, ali çox alə düşməsin; Ey qəflətin meyindən məstü xərabü heyran; Ayru tapundan, ey həbib, ah, nidəm, nidəm, nidəm!; Zülfünü sorsalar, şəha, sünbülü-mişkbü derəm; Bahar olduvü açıldı üzündən pərdə gülzarın; Vəslinə kim ki, irmədi dərdü əzab içindədir; Zülfisiyah şahının həlqəsi mah içindədir; Hər kim irər vüsəlinə eyşi-nəim içindədir; Dərdü-fəraqə düşdü can, ahü-fəğan içindədir; Qanı bir əhdü peymanı bütün yar?; Qamətinə əlif dəyən gör mənzun xəyal edər; Gülü-tərdən gülicək arizinə ma tökülür; Kim aydır kim, üzün gülzarə bənzər; Dünü gün müntəzirəm mən ki, bu pərgar nədir?; Ey özündən bixəbər, gəl haqqı tanı, səndədir; Şəm oldu könlüm üstə fəraqində yanadır; Hüsünün, təbarəkallah, ənvari-ləmyəzəldir; Mənim yarı-vəfadarım, gəl axır; Hər səhər vaxtında kim, bülbül fəğanın başlar; Yarımı ayırdın məndən çərxi-qəddar, üstə gör!; Bu gün ol şahımın hüsnü qamudan ixtiyarımdır; Qaçan ki, sünbülü-zülfün niqabı ayə düşər; Ey müsəlmanlar, mədəd ol yar pünhan ayrılır; Gülgün ruxün gülü səməni şərmisar edər; Sübhəmə dildarımı gördüm otağımdan gəlir; Eşq yolunda kim ki, o yarinə canfəşan gedər; Sünbülün əbrində üzün mahini pünhan edər; Ey diriğa kim, cahanda yarü həmdəm kəmədürür; Neylərəm mən bunda durub, çinki dildar andadır; Şəmi-fələk hüsnünə pərvanədir; Cahan üzün günəşindən münəvvər olmuşdur; Hər kişinin sorman əslin, izzətindən bəllidir; Ləli-nabın çeşməsində abi-heyvan gizlidir; Vüsəlini dinləyən canü həm cahanı nədə; Sərvin qatında sidrəvü tuba rəvan olur; Qara saçın ki, zülmatındadır nur; Eydi-əkberdir camalın, eydə can qurban olur; Dişlərin nəzminə dürdanəvü gövhər dedilər; Dodağın qəndinə şəkkər dedilər; Aləmdə bu gün sənciləyin yar kimin var?; Tabəndə üzün tabişi bəd ri-dücayə tən edər; Sənsiz nə yesəm, qüssəvü qəm, dərd ilə qandır; Gözlərindən çağırışrlar dadlar, bidadlar; Qiblədir üzün,

nigara, qaşların mehrablar; Şaha, səndən hər nə gəlsə cana xoşdur, yaxşıdır; Əhli-iman üsləri ol dəmdə nigar etdilər; Aşiqin başilə oyna şol nigarın zülfü, uş; Bir şaha sən qulluq eylə söhbətindən can bitər; Cəmalın pərtövi-nuri-xudadır; Uyumaz fəraqından gözüm yaş tökəru qan axıdar; Səhərdə gül üzün, şaha, çü gülşəndə güləb oynar; Şəha, könlümdə daim bir həvəs var; Üzün güldür, ləbin ləli-şəkərbar; Səfavü zövqi-dünyaya, könül, aldanma, al eylər; Camalın əksi, ey dilbər, nəyə kim düşdü al eylər; Sənin eşqindir, ey dilbər, mana həm mürşidü həm pır; Gətir, gətir, gətir ol kaseyi-rəvan pərvər; Üzün bədri cahanın danəsidir; Məndən üzün yaşırma kim, səcdəgahım oldur; Eysü tərəb yarü gülüzar ilə xoşdur; Ey nəsimi-sübhdəm, billah, şu yarım xoşmudur?; Dodağın qənd imiş, bal onda neylər?; Ləlin şərabı şərbəti-kövsər degilmidir?; Dün, gün fəraqından gözüm yaşlar tökər, qan axıdar; Sən ol zati-mütəhhərsən, nəzirin yoxdur, ey dilbər; Məha, sənin gibi dəxi huri bəşərmi var; Yanaram eşqində, axar gözlərimdən yaşlar; Nə mürəkkəb düzər gör ol ustad; Fikr edərəm ki, yazayım zərrəcə eşq sirrini; Gəl, gəl ki, səndən ayrı müştəqə can gərəkmez; Ey əzəli can ilə cananımız; Çün məni bəzmi-əzəldə eylədi ol yar məst; Təxtgah oldu mənə çün ki, sarayi-nasut; Ya rəsuli-fəxri-ələm, seyyidizətü sifət!; Körkü üzün nurindən ələm münəvvər oldu; Ta gördü günəş ay üzünü dərbədər oldu; Qanı ol kimsə kim vardır həbibisi sən tək, ey məhrü; Ey könlüm alan qaşları yay, gözləri cadu; Gerçək xəbər imiş bu ki, xubin vəfası yox; Üzündə nuruni gördü əzəl günündə ilah; Mushəfdir anın üzü, ey vallah! Gördüm üzünü, ey sənəm, əlminnətülillah; Ləbinə əhli nəzər can dedilər, gerçək imiş; Cə'di-zülfün ənbərəfşan eyləmiş; Ey cənnətin xəndan gülü, acı fəraqın xar imiş; Hərəmi gözlərin yəgmayə düşmüş; Ey dedigin cümlə yalan, qövlü qərarın yox imiş. – **Məsnavilər:** Dəryayi-mühit cuşa gəldi; Ey haq əhli, yəqin imiş bu xəbər; Şol ləbi-şirinə, yarəb, gər şəkər dərsəm, nola?; Ey könül, hər bivücuddan can umarsan, nə əcəb!; Yarəb, nə səbəbdəndir olur taqətimiz taq; Şəha, könlüm pərişan oldu sənsiz; Gəl, ey dilbər, məni gör kim, necə xoş yanaram sənsiz; Ey üzü gül, ləbləri mərcanımız; Bərgi-nəsrin üzrə mişkin zülfünü dam eyləmə; Getməyə əzm eyləmişsən, ey dilaram, eyləmə. – **Tuyuqlar:** Ey təbibisi-haziqü nazikmizac; Qandadır yar, ey könül, yar istəmə; Ey mənim əhdə vəfasız dilbərim; Ey özündən bixəbər qafil, oyan; Biz ki, Rum içində əbdal olmuşuz; Nəşriyyatdan.

2004

19. Seçilmiş əsərləri: 2 cildə / İmadəddin Nəsimi; tərt. ed. H.Araslı; red. və lüğətin müəll. T.Kərimli; izahl. müəll. M.A.Məhəmmədi. – Cild 1. – Bakı: Lider nəşriyyat, 2004. – 336 s. – (Klassik Azərbaycan ədəbiyyatı). – Kitab Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevin “Azərbaycan dilində latın qrafikası ilə kütləvi nəşrlərin həyata keçirilməsi haqqında” 12 yanvar

2004-cü il tarixli sərəncamı ilə nəşr olunmuş və ölkə kitabxanalarına hədiyyə edilmişdir.

Kitabın içindəkilər: Araslı H. Ön söz. – **Qəzəllər:** Mərhəba, xoş gəldin, ey ruhi-rəvanım, mərhəba; Şol ləbi şirinə, yarəb, gər şəkər dersəm, nola; Nuri-təcəlli şöləsi düşdü əzəldən alına; Aşiq bəla yolunda gərək kim, həmul ola; Vəchində peydadır sənin ənvəri-zati-kibriya; Hər kim ki, baxa bir dəm dilbər qaşı yasına; Başını top eyləgil, gir vəhdətin meydanına; Ey Məsihadəm, niyyə can vermədin cansızlara; Çünki rəf oldu üzündən, ey şəhi-xuban, niqab; Şol tamam ayın üzündən çünki rəf oldu niqab; Vəchdən dilbər götürmüşdür niqab; Əcəb ləlinmi şol, ya cani-əhbab; Zülfün girehləri, sənəma, həlqə-həlqə tab; Ey üzün “nəsrün-minəllah”, vey saçın “fəthün-qərib”; Gülşəni-firdövs edər can bağırını vəsli-həbib; Canana mənim sevdiyimi can bilir ancaq; Yarəb, nə səbəbdəndir olur taqətimiz taq; Könlümün şəhrini çün kim, eylədi yəğmayi-eşq; Nagəhan könlümə düşdü şurişi-qovğayi-eşq; Bu nə adətdir, ey türki-pərizad; Bənövşə zülfünü salmış gül üzrə ənbərin sayə; Düşürmüş ənbərin zülfünü humayun kölgəsin ayə; Bu necə qəddü qamətdir ki, bənzər sərvibalayə; Surəti-həqqə, ey sənəm, bədri-rüxündür ayinə; Hər kim ki, müştəq olmadı şol dilbərin didarinə; Canda ki, eşq olmadı, dildə xəbər nə faidə; Ay ilə gün sücud edər surəti-canfəzayinə; Dünya duracaq yer deyil, ey can, səfər eylə;

Düşdü yenə dəli könül gözlərinin xəyalinə; Bahar oldu, gəl ey dilbər, tamaşa qıl bu gülzarə; Həbibə, firqətin saldı məlalə; Bir saqiye-baqi ki, vəfa qıldı vüsələ; Yandırıcı firqətin yaxdı məni narinə; Gəlgil ki, müştəq olmuşam şirin ləbin gül qəndinə; Dərdə müştəq olmayan kimdir ki, dərman istəyə; Sünbülü-zülfünün əgər qonşusu lələ düşməyə; Afərin olsun nigarın zülfü ilə qaşinə; Düşdü könül ala gözün ağınəvü qərasinə; Susadı könlüm nigarın ləli-ruhəfzasinə; Mövsimi-novruzü neyistan aşikar oldu yenə; Canımı qıldım fəda şol dilbərin didarına; Rəhməti gəldi irişdi fəzli-rəhmanın yenə; Ey nazı çox dilbər, məni yandırma hicrin narinə; Bərgi-nəsrin üzrə mişkin zülfünü dam eyləmə; Getməgə əzm eyləmişsən, ey dilaram, eyləmə; Salıbdır daneyi-xalın könullər quşuna çinə; Şənbə günü mən uğradım ol sərvirəvanə; Düşmüş müənbər sünbülün xurşidi-taban üstünə; Fəraqı çəkməyən aşiq vüsəlin qədrini bilməz; Dilbərə, dil səndən özgə bir dəxi yar istəməz; Sən mana yar ol ki, könlüm bir dəxi yar istəməz; Şəha, könlüm pərişan oldu sənsiz; Gəl, ey dilbər, məni gör kim, necə xoş yanaram sənsiz; Dilbərə, şəmsüzühadır ayəti-rüxsarınız; Ey camalın ərşi-rəhman qabiə-qövseyin qaşınız; Mana sənsiz cahanü can gərəkməz; Düşdüm əzəldə zülfünə, dam olmadan hənuz; Ləlin meyi-ələst idi cam olmadan hənuz; Həsərət yaşı hər ləhzə qılır bənzimizi saz; Gəlgil ki, səndən ayru müştəqə can gərəkməz; Surətin nəqşinə xəyal irəməz; Aləmdə bu gün əhdi bütün yar ələ girməz; Ey üzü gül, ləbləri mərcanımız; Əhdə vəfa eylədi yari-vəfadarımız; Can eşqə düşdü, ey könül, yarəb, nədir tədbirimiz;

Kəbə üzündür, ey sənəm, üzünədir sücudumuz; Əcəba, bu huri üzlü məhi-bədr, ya pərimi; Mərhəba, ey bəhri-zatın gövhəri-yekdanəsi; Vəslin əcəb nə candır kim, canımış bəhası; Səba zülftin nəsimindən cahanı cümlə can etdi; Gəlgil ki, qapdı şövqi-cəmalın qərarımı; Dinin günəşi, dünyada imanım əfəndi; Ey nafeyi-Çin saçın siyahı; Qaşın vəhyi bizə bürhan irişdi; Cənnəti-ədn imiş üzün, üstə ləbin də kövsəri; Gözlərim yarın qəmindən axıdar dürdanəyi; Mahitabandır üzün, ey afitabi-xavəri; Rəvamıdır, rəvamıdır, həbibim; Bağrımı dəlür navəki-hicrani-filani; Könül sarayına mehri buraxdı ta tabi; Ənbərin zülfün, nigara, bağladı divanəni; Dərdmənd etdin məni, ey dərdə dərman erməni; Firqətin dərdi, nigara, bağrımı qan eyelədi; Ey badi-səba, məndən ilət yarə səlamı; Şərbətin acı firqətin nuş edərəm şəkər kimi; Camalın rövzeyi-rizvan deyilmi; Mərhəba, xoş gəldin, ey dildar, xoş gördük səni; Ayrılıqdan yar mənim bağrımı büryan eyelədi; Apardı könlümü məndən bu gün ol cənnətin huri; Hüsnünə sübhanəhü kim ki, şəhid olmadı; Ta ki, gəldi eşqin, ol mənliyi məndən qapdı; Candan çıxarmazam sənin, ey can, xəyalını; Ləblərin şərbətinə çeşmeyi-heyvan susadı; Camalın fitnəsi tutdu cahanı; Camalındır həqqin zatü sifəti; Sənəma, üzün gülündən gülə-gülə gül utandı; Zülfün gecəsi qədrdürür, al yanağın ay; Yandırdı eşqin bağrımı, səndən mana dərman gərək; Cəna, üz istivasına şəqqül-qəmər gərək; Hüsnünə heyrandurur hurü mələk; Çəkəli əynimə bu sikkeyi-mərdan kəpənək; Firqətindən, dilbərə, könlüm pərişan oldu, gəl; Firqətin yandırdı bağrımı, yürəgim qan oldu, gəl; Firqətin dərdindən, ey can, yürəgim qan oldu, gəl; Yarın cəfası cümlə vəfadır, cəfa degi; Üzünü məndən nihan etmək dilərsən, etməgil; Zülfünü ənbərfəşan etmək dilərsən, etməgil; Firqət içində yanırım, dərdimə eyelə çarə gəl; Nigarım, dilbərim, yarım, ənisim, munisim, canım; Həbibim, izzətim, canım, cahanı; Səndən iraq, ey sənəm, şamü səhər yanaram; Canıma düşdü firqətin, gör ki, nə nar içindəyəm; Gərçi fəraqə düşmüşəm, eyni-vüsəl içindəyəm; Bir cəfakeş aşiqəm, ey yar, səndən dönməzəm; Ta üzün gördüm, nigara, qəmdən azad olmuşam; Mişkin saçın hər tərəsin iki cahana verməzəm; Ta kim, üzünü görmüşəm, hüsnündə heyran olmuşam; Hüsnün təala şanəhü sünində heyran olmuşam; Allahü əkbər, ey sənəm, hüsnündə heyran olmuşam; Gəl, ey dilbər ki, müştəqəm, səni görmək dilər könlüm; Ey nuri-dilü didə, didarına müştəqəm; Üzündə surəti-rəhmanı gördüm; Mişkin saçın səvadına mişki-Xəta derəm; Dilbərə, mən səndən ayru ömrü canı neylərəm; Mənim rəhbanımı deyrim, səlibim, dinim, imanım; Ey gülüm, ey sünbülüm, ey susənim, vey ənbərim; Üzündür məqsədim, qibləm, ləbindir abi-heyvanım; Könlümün viranəsində gənci-pünhan bulmuşam; Üzün günündən, ey qəmər, ənvara düşmüşəm; Ey həbibim, dilbərim, vey sevgili yarım mənim; Canımı yandırdı şövqün, ey nigarım, qandasın; Yandırdı şövqün canımı, ey dərdə dərman, qandasın; Hilalə döndü qəmər qaşların hilalından; Ey üzün cənnəti-ədnin, vey boyun tubi-rəvan;

Qibleyi-iman göründü sən büti-əyyarədən; Nuri-hikmət zahir oldu sən pəri-rüxsarədən; Səba hərdəm gəlir mişkin saçın çinü tatarından; Ey yanağından xəcil gül laleyi-həmra ilə; Sən mana, dilbər, yetərsən, özgələr yar olmasın; Gəl ey dilbər ki, qan oldu könül eşqin bəlasından; Şikayət eyləmənəm dilbərin cəfasından; Nigara, küntə kənizin gövhərisən; Gəl, ey könlümdə can, canda bədənsən; Allah-Allah, nə can, nə dilbərsən; Səndən məni kimdir ayıran, sən; Şol pəridən vəsl umarsan, ey könül, divanəsən; Külli məkanın gövhəri, gövhəri-kanmısan, nəsən; Ey könül, şad ol kim, ol məhəbbi-zibadır gələn; Dünya çün mürdardır, igrən könül, mürdardan; Qanı ol günlər ki, keçdi dilbəri-əyyar ilə; Düşmüşəm biyar, ilahi, kimsə biyar olmasın; Şəha, könlün həmişə biqəm olsun; Alınə vermişəm könül, ali çox alə düşməsin; Kim dilərsə görməyə təhqi qəhman surətin; Surətin nəqşini yazdı, dedi rəbbül-aləmin; Gəlgil ki, nuri-didə cəmalındadır sən; Dönmüşəm qəmdən hilala şol məhi-taban üçün; Nuni-eynin vəhyinə həqdən işarətdir bu gün; Aləmi qıldı münəvvər, şol üzü mahı görün; Can həmişə ol günəş rüxsara döndərmiş üzün; Ey ləbin abi-çəşməyi-heyvan; Ləlindən axır, ey can, çəşməyi-abi-heyvan; Bu can pərvanədir, yanır camalın şəmi tabından; Dəmi-İsa gəlir dodağından; Bu türfə şəmi gör ki, axar şəkər dodağından; Təcəlli dutdu afaqı camalın şəmi-tabından; Cani-aləmsən, əya siminzənəx, əbrukaman; Nə hüsn olur ki, yayılmış bunca hüsniyat andan; Ol pəripeykər ki, taci-səltənət başındadır; Ta kim, ol məhəbbi-dilin ləli cami-badədir; Yarü dilbər səndən ayrı kim dedi aləmdə var; Aləmdə bu gün sənciləyin yar kimin var; Camalın pərtövi-nuri-xudadır; Uyumaz fəraqından gözüm yaş tökəru qan axıdar; Afitabın tələtindən mahi-taban ru tutar; Səhərdə gül üzün şaha, çü gülşəndə gülab oynar; Şəha, könlümdə daim bir həvəs var; Üzün güldür, ləbin ləli-şəkərbar; Bir dəxi görmək camalın könlüm, ey can, arzular; Dildarə müştəq oldu can, anın camalın arzular; Neylərəm mən bunda durub, çünki dildar andadır; Nə süni-paki-yəzdansan, a dilbər; Görün ki, bəhri-məani nə qəsdı-can eylər; Götür niqabını xəlqə görün, ey şəmsü qəmər; Boyundur sidrəvü tuba, dodağın abi-heyvandır; Mənim yarı-vəfadarım, gəl axır; Gətir, gətir, gətir ol kaseyi-rəvanpərvər; Sənin eşqindir, ey dilbər, mana həm mürşidü həm pır; Üzünü surəti-rəhman oxurlar; Tutdu gülzari-cahanı əbri-gövhərbar bar; Olmaya məstanə eynintək, şəha, məkkar kar; Firqət içində yürəgim gör ki, nə parə-parədir; Təalallah ki, sünidən sənintək xoş camal eylər; Camalın əksi, ey dilbər, nəyə kim düşdü al eylər; Səfavü zövqi-dünyaya, könül, aldanma, al eylər; Şahidi-laşərikə ləh şol sənəmin camalıdır; Mətləi-hüsnün, ey sənəm, məzhəri-layəzalidir; Könlümdə mənim eşqi-camalın əzəlidir; Hüsnün, təbarəkallah, ənvari-ləmyəzəldir; Üzün bədri cahanın danəsidir; Mehri-rüxün tabına düşdü könül yanədir; Ümməna girən eşq ilə, dürdanəyə uğrar; Sərvin qatında sidrəvü Tuba rəvan olur; Surətin nəqşində könlüm, ey sənəm, heyran olur; Dil sənin şirin kəlamintək kəlim olmuşdurur; Cahan üzün günəşindən

münəvvər olmuşdur; Ey üzün nuri-təcəlli, məniyi-iman budur; Gördüm camalın şəmini rövşən, məhi-taban budur; Məndən üzün yaşırma kim, səcdəgahım oldur; Eysü tərəb yarı gül, üzər ilə xoşdur; Ey diriğa kim, cahanda yarü həmdəm kəmdürür; Güli-tərdən gülicək, arizinə ma tökülür; Ey nəsimi-sübhdəm, billah, şu yarım xoşmudur; Sənmisən, ey mahsurət, cənnətin eynində hur; Ey üzün şənində münzəl ayəti-Allahı nur; Qara saçın ki, zülmatındadır nur; Niqabı üzündən götürdü qəmər; Sünbülün əbrində gördüm uş məhi-taban gəlir; Dodağın qənd imiş, bal anda neylər; Ruxün bədridürür şəm'i-münəvvər; Dilbərə, eşqində aləm sərbəsər qovğa çəkər; Bu gün ol şahidin şəkli qamundan ixtiyarımdır; Ey müsəlmanlar, mədəd, ol yar pünhan ayrılır; Camalın tələti gülzara bənzər; Şəha, çün surətin Fırqanıdır; Üzündür Turi-Sina, rəqqi-mənşur; Apardı könlümü bir çeşmi-məxmur; Kim aydır kim, üzün gülnara bənzər; Üzün nuri-təcəlli məzhəridir; Şəmi-fələk hüsnünə pərvanədir; Müənbər sünbülün, şaha, güli-siraba pürçindir; Gözümdən dəmbədəm axan qəmindən su degil, qandır; Sənsiz nə yesəm, qüssəvü qəm, dərd ilə qandır; Ey ləbin eyni-abi-heyvandır; Ey ruxün gülzari-cənnət, saçların reyhanıdır; Canımın, cana, vüsəlın can içində canıdır; Ləbinə əhli-nəzər çeşmeyi-heyvan dedilər; Dişlərin nəzminə dürdaneyi-gövhər dedilər; Dodağın qəndinə şəkər dedilər; Saçının şəbində üzü iki həftəlik qəmərdir; Tabəndə üzün tələti xurşidi-taban göstərir; Sünbülün ərbində üzün mahi-taban göstərir; Zülfü-dütası şahımın həlqəsi mah içindədir; Dərdü fəraqə düşdü can, ahü fəğan içindədir; Vəslinə kim ki irmədi, dərdü əzab içindədir; Hər kim irər vüsəlinə, eyşi-nəim içindədir; Leylətül-qədrin səvadi zülfü-pürtabındadır; Canın vücudu sənsiz laşey kimi ədəmdir; Səqahüm rəbbihüm xəmrü dodağın kövsərindəndir; Ləlin şərəbı şərbəti-kövsər degilmidir; Yarəb, ol üzün çırağı şəmi-xavərdənmidir; Ləli-nabın çeşməsində abi-heyvan gizlidir; Dilbərə, zülfün şəbində mahi-taban gizlidir; Sübhəmə dildarımı gördüm, otağından gəlir; Türreyi-ənbərfəşan ömrüm şəbi-yeldasıdır; Gülgün ruxün gülü, səməni şərmisar edər; Dövrü-qəmər mələhətin hüsnünə ixtimam edər; Sünbülün əbrində üzün mahını pünhan edər; Tabəndə üzün təbişi bədri-dücaya tən edər; Qamətinə əlif deyən gör nə uzun xəyal edər; Vüsəlını diləyən canı həm cahanı nədər; Qaçan ki, sünbülü-zülfün niqabı aya düşər; Üzün bərgi-güli-tərdir, güli-tər; Yarımı ayırdın məndən, çərxi-qəddar, üstə gör; Nuşin ləbinin ləli, ləli-ləbinin nuşin; Gözlərin rəmzi müəyyən göstərir vən-naziat; Ey könlüm alan qaşları yay, gözləri cadu; Xəyalı-ləlidir yarın gözündən axıdan lölu; Görklü üzün nurundan aləm münəvvər oldu; Məgər mişkin saçın buyu nəsimi-sübhe yar oldu; Ta gördü günəş ay üzünü, dərbədər oldu; Xoşa ol kimsə kim, vardır həbibü sən kimi məhrü; Gerçək xəbər imiş bu ki, xubun vəfası yox; Müshəfdir anın üzü, eyvallah; Üzündə nurunu gördü əzəl günündə ilah; Gördüm üzünü, ey sənəm, əlminnətülillah; Üzün gördüm, dedim əlhəmd-ülillah; Gəl ey dilbər ki, hüsnün aya düşmüş; Ey camalın səhfəsində xətm-i-

Quran buldum uş; Dövlətin dövrünü gəldi, dərdə darman buldum uş; Dəldi ol qəmzən səhamı, bağıma kar etdi uş; Hərəmi gözlərin yəğməyə düşmüş; Cə'di-zülfün ənbərəfşan eyləmiş; Ləbinə əhli-nəzər can dedilər, gerçək imiş; Ey cənnətin xəndan gülü, acı fərağın xar imiş; Ey camalın nuri-sübhanəlləzi əsrə imiş; Axır-zamanın fitnəsi şol gözləri şəhla imiş; Lüğət.

20. Seçilmiş əsərləri: 2 cildə / İmadəddin Nəsimi; tərt. ed. H.Araslı; red. və lüğətin müəll. T.Kərimli; izahl. müəll. M.A.Məhəmmədi. – Cild 2. – Bakı: Lider nəşriyyat, 2004. – 376 s. – (Klassik Azərbaycan ədəbiyyatı). – Kitab Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevin “Azərbaycan dilində latın qrafikası ilə kütləvi nəşrlərin həyata keçirilməsi haqqında” 12 yanvar 2004-cü il tarixli sərəncamı ilə nəşr olunmuş və ölkə kitabxanalarına hədiyyə edilmişdir.

Kitabın içindəkilər: İctimai-fəlsəfi şeirlər: Məndə sığar iki cahan, mən bu cahana sığmazam; Zat iləyəm, sif ilə, gülşəkərəm nabat ilə; Dinləgil bu sözü ki, candır söz; Daldım yenə bir bəhrə ki, ümman dəxi bilməz; Ey əzəli can ilə cananımız; Var bu cahandan özgə bizim bir cahanımız; Dünü gün müntəzirim mən ki, bir pərgar nədir; Dərdü qəm ilə yandı könül, yar bulunmaz; Ey əlləzi-yüvəsvi, taətlərin həbadır; Əya, mömin, gər istərsən səadət; Bir şaha sən qulluq eylə, söhbətindən can bitər; Sirri-ənəlhəq söylərəm aləmdə, pünhan gəlmişəm; Mən xərabati-əzəldən məstü heyran gəlmişəm; Mən xərabati-əzəldən məstü heyran gəlmişəm; Mən mülki-cahan, cahan mənəm mən; Bavü sin mim üçün bəşarətdir; Aşiq qatında küfr ilə islam birdir; Bu nə bərgüzidə candır ki, şaham, ədlü insafın qanı; Gər bəyan edəm sana əsmayi-ruhəfzamızı; Qanı bir əhdü peymanı bütün yar; Ənəlhəq söylərəm həqdən, ələl-ərş istiva gəldi; Vücuti-Müstəfa əsma degilmi; Üzündür gülistan, billah, degilmi; Ey mana nahaq deyənlər, qandadır bəs yaradan; Nari-cəhimə tən edər eşq odunun hərərəti; İki aləm anındır kim, gözünə həq əyan oldu; Kim ki, bildi bu siratilmüstəqimin rahını; Kişi kim, xacəsi birlə qənimət tutsa xəlvətini; Surətin nəqşində hər kim görmədi nəqqaşını; Yarə qılan vəfasını, yara qılır cəfasını; Mərhaba, insani-kamil, canımın canaəsi; Bəhri-mühit imiş könül, yoxdur anın kənarəsi; Məqalindir bu rəncurun şəfası; Nə tubadır boyun, yarəb kim, irdi ərşə balası; Ey üzün nuri-zati-yəzdani; Dün gecə bir dilbər ilə eyşimiz məmur idi; Səndədir şol gənci-pünhan, gəzmə hər viranəyi; Çarə yoxdur yara, əbsəm, ey könül, yar istəmə; Sən sana gər yar isən var, ey könül, yar istəmə; Dil bazarçısı yalandır, varmazam bazarına; Şol şəmi gör ki, nuruna pərvanəyəm yenə; Kim ki, aldıcahanın ağulu ləzzatına; Əlhəmdülillah, Əhmədin girdik əbavü şalına; Yoxdur vəfası dünyanın, aldanma anın adına; Ey binəzirü vahid, hüsünün camal içində; Ey mükərrəm hüsni-surət, ey mütəhhər maü tin; Səfa bağışlamış bağa səbə İsaləin dəmdən; Ey qəflətin meyindən məstü xərabü heyran; Cahanı

tərk edib bezdim cahandan; Ey bərgüzidə surət, cansan, vəli nə cansan; Gəl, ey dilbər, iki aləmdə cansan; Əgərçi candasan, candan nihansan; Ey dürri-kani-hər şey, kim bilə kim, nə kansan; Ey ruhi-qüdüs, canıma sən canü cahansan; Əvvəl ki, dila, dərd ilə yaran olamazsan; Tərk eyləməz can eşqini, min gəz gər anı yaxasan; Üzün müshəfdir, ey huri, yanağın qaf-vəl-Qur'an; Mən ki, dərvişəm, fəqirəm, padşahi-aləməm; Surəti-rəhmanı buldum, surəti-rəhman mənəm; Vəhdəhü laşərik ilə şübhəsiz iştə zatam; Küntə kənzin sirrini izhar edər madam dəm; Qulluğa bel bağladım, sultanı gözlər gözlərim; Fəzlim mənim, ey Xızrımü ey abi-həyatım; Surətinin səhifəsində gör nə yazmış ol qədim; Nə hüsn olur, bu nə surət, zəhi behiştə-nəim; Ay camalın hüsnə-surət kim, qılıbdır ol həkim; Əlminnətillillah ki, bu gün yarımı buldum; Dilbərin ləblərinə çeşmeyi-heyvan demişəm; Mən ol Musayi-İmranam ki, daim aşiqi-Turam; Gəl ey əgri, mənə gör kim cahanın padişahıyam; Ol Kəbeyi-məna mənəm kim, qibleyi-rəhmanıyam; Cana, rüxi-zülfündən əgər qılsa təəmmül; Nə sidrədir ki, boyundan qiyamət oldu faş; Yarını satdın bahasız, bilmədin miqdarını; İki aləmdəsən sultani-mütləq; Bahar oldu vü açıldı üzündən pərdə gülzarın; İtirdin cami-Cəmşidi, oyan uyxudan, ey qafil; Təhfəyəm, pakizə cövhər, laməkanın xasıyam; Küntə-kənzin kənzivü, Allahi-nurun nuruyam; Ayəti-inni-ənəllaham, bu narın nuruyam; Həq ta ki, yar oldu mənə, sər ta qədəm yar olmuşam; Gəlmişəm həqdən ənləhəq, gör nə Mənsur olmuşam; Gəl gör mənə eşqində kim, mən necə giryan olmuşam; Daim ənləhəq söylərəm, həqdən çü Mənsur olmuşam; Nitqi-Allah mənəm ki, zatiləyəm; İxlas ilə ta canımı canana yetirdim; Əgərçi rahi-eşqində əsirəm; Qaluda mənə saqi əsritdi şərabından; Mai-təhuru bil kim, həqdən bu gün nidadır; Arifi-laməkan otuz ikidir; Təaləşənəhü hüsnün sūfatı kim, müəlladır; Yarəb, nə eyni-lütfisən, ey hüsnə-lanəzir; Əya, şahı-səidəxtər, üzün ərşi-müəlladır; Hər kişinin sorman əslin, izzətindən bəllidir; Aşiqə birdir əzəldən sevgili dildar, bir; Eşq yolunda kim ki, ol yarına canfəşan gedər; Üzünə əhli-nəzər surəti-rəhman dedilər; Eydi əkbərdir camalın, eydə can qurban olur; Bəhri-fənada fani ol, gör ki, nə xoş həyat olur; Könlü əma olanın nuri-təcəllə nə bilür; Surətin xətti-ilahi, anı nadan nə bilür; Sirri-ilahi bilən, şol xətü xali bilür; Hər nəyə kim, baxırsən anda sən Allahı gör; Saqi-yi-vəhdət meyindən dilbəri-mövlayı gör; Nöqtəyi-sirri-ilahi bai-bismillahdır; Möminin qəlbi içində çünki beytüllahdır; Qeybi-mütləq sirrini əgərçi pünhan göstərir; Zey günəş kim, zərrəsindən mahi-taban göstərər; Vəhdətin şəmsi üzündür, laməkani göstərir; Gerçək ərisən üzündür, laməkani göstərir; Gerçək ərisənəşbu dəm ta biləsən nəzər nədir; Ey bilən həqqin sūfatın, ismi-əsması nədir; Fatihə ümmal-kitabın göstər ayası nədir; Dörd müxalif cəm olanda bil ki, əsması nədir; Camalın, yarəb, ey dilbər, nə taban mahi-ənvərdir; Həmdüllillah kim, camalından cahan pürnurdur; Üzün mehrindən, ey dilbər, həqqin ənvarı-lamedir; Şirin hədisin hər sözü min gövhəri-yekdanədir; Şəm oldu

könlüm, üstə fəraqında yanədir; Mənailü sözün dürri-səmindir; Ey üzün səb'ülməsani, nəzzələl-Fürqan budur; Qəmzəsi bimarü eyni natəvandır sanma kim; Aşiqəm hüsnünə, eşqin ehtimalı məndədir; Dürri-beyzadır vücudun, həq nişanı qandadır; Bəhri-mühitə düş kim, dəryayi-əzəm oldur; Cami-səfayı bizə sun, saqiya; Çün bəyan oldu rümuzi-əlləməl-əsma bizə; Ey kəlamüllah, əşya nitqi-həqdir sərbəsər; Ey kərimi-ləmyəzəl, ey xaliqi-pərvədigar; Həqiqət həqqi biləndir, verən varını yəğmaya; Təvafi-Kəbənin gərçi səvabı çoxdur, ey mövla; Bistü həştü sivü dūdūr ayəti-nitqi-xuda; Həqqi bilən bilir bu gün eşqi hədisi-pürbəla; Hər kimin kim, rəhbəridir sidqü ixlasü səfa; Ey könül, hər bivücutdan can umarsan, nə əcəb; Çünkim gözümə gəlmədi hərgiz xəyalı-xab; Lövhi-Musa çün üzündən sıydı, açıldı niqab; Ey xəti-xalın kəlamüllah, həm ümmal-kitab; Çəşmeyi-heyvan mənəm, məndədir abi-həyat; Əya lətifi-zəmanə, əya xülaseyi-zat; Ey pərtövi-diyari-rüxün nuri-kainat; Ya rəsuli-fəxri-ələm, seyyidi-zatü sifət; Kövsərin eynindən axır çəşmeyi-abi-həyat; Kim büsati-eşq içində oynadı şətrənci-zat; Divi-rəcimə, ey könül, etmə dəxi mütəbiət; Ey camalın məzhəri zatü sifət; Aç bu sərəpərdəyi gir içəri, cana bax; Fəzlinə bel bağladım, ya vahidü fərdü əhəd; Ey xətin səbülmesani, ey ləbin mai-təhur; Ey saçın zilli-ilahi, vey rüxün Allahu nur; Üzündür lövhi-Musa, qamətin Tur; Yəqin, yarəb, üzündür rəqqi-mənşur; Gərçi eynimdən, nigara, surətin pünhan degil; Bu cism evinə, taliba, seyr edərək çün can gəlir. – **Müstəzadlar:** Sal bürqəyi üzündən, əya surəti-rəhman; Saldı xəbəri-hüsnünüz, ey sərvəri-xuban; Kirpikləri çün iki cahanın əsəridir; Ta qıldı təcəlli bu mənim könlümə Allah. – **Əliflam və tərs əlifba.** Əlif – Allah, sidrə boyun münəhadır müntəha; Əlif – Ol qəddinə ögündiğiçün sərvü çinar; Əlif – Əla qamətin hər kim görər bican olur; Yey – Yüzün mahiyyətdir ələmə nuri-nəcat; Yey – Yenə sığındım ol sübhana mən. – **Tərcibəndlər:** Üz üzrə bu rəsm xal olurmu; Müshəfi-natiqəm, kəlam oldum; Pərdə içində çalınır bir saz. – **Məsnəvilər:** Ey həq əhli, yəqin imiş bu xəbər; Dəryayi-mühit cuşə gəldi. – **Müələmmə:** Eyyühər-rağibunə fil ovqat. – **Tuyuğlar.** Gəl ki, müştəq olmuşam didarına. – **Əlavələr.** Hər səhər vaxtında kim, bülbül fəğanın başlar; Cana sən candan nə kim, gəlsə, cigərlər ağrımaz; Əhli-iman usları ol dəmdə inkar etdilər; Şaha, səndən hər nə gəlsə cana xoşdur, yaxşıdır; Könül, xəstə vü mən zaram sənincün; Qiblədir üzün, nigara, qaşların mehrablar; Gözlərindən çağrışırlar, dadlar, bidadlar; İbtidadır, ibtidadır, ibtida; Əla, ey dürri-bəhri-laməkanım; Gəl bu dəmi xoş görəlim, ol keçən dəm dəm degil; Ey rüxün, rəngi-üzərin çün bəqəm qatında nil; Bir əcaib söhbət oldu guşeyi-cənnətdə duş; Ey dedigin cümlə yalan, qövlü qərarın yox imiş; Zülfü qaşından bəyani-sirri-pünhan oldu faş; Mənəm ol tilismi-pünhan ki, bu gün cahana gəldim. İzahlar. Lüğət.

2005

21. Seçilmiş əsərləri / İmadəddin Nəsimi; tərt. ed. Xəlil Yusifli; Azərbaycan Mədəniyyətinin Dostları Fondu. – Bakı: OKA Ofset, 2005. – 343 s. – (Dünya klassikləri).

Kitabın içindəkilər: Yusifli X. İmadəddin Nəsimi (ön söz). – *Qəzəllər*. Mərhəbə, xoş gəldin, ey ruhi-rəvanım, mərhəbə; Cami-səfayi bizə sun, saqiya; Başını top eyləgil, gir vəhdətin meydanına; Yoxdur vəfası dünyanın, aldanma anın alına; Aşiq bəla yolunda gərək kim həmul ola; Yarın gərək ki, mehri-rüxi dilpəriz ola; Yandırıcı fiqəti yaxdıməni narına; Ey üzün “nəsrin minəllah”, vey saçın “fəthün gərib”; Cananə mənim sevdiyimi can bilir ancaq; Könlümün şəhrini çün kim, eylədi yağmayi-eşq; Nagahan könlümə düşdü şurişi-qovğayi-eşq; Bu nə adətdir, ey türki pərizad; Ey məsihadəm nişə can vermədin cansızlara; Mövsumi-novruzı-neysan aşiqar oldu yenə; Afərin olsun nigarın zülfü ilə qaşına; Gəlgil ki, müştəq olmuşam şirin ləbin gülcəndinə; Bahar oldu, gəl, ey dilbər, tamaşa qıl, bu gülsarə; Dünya duracaq yer deyil, ey can səfər eylə; Canda ki, eşq olmadı, dildə xəbər nə fəidə!?!; Bu necə qəddü qamətdir ki, bənzər sərvə-balayə; Bənövşə zülfünü salmış gül üzrə ənbərin sayə; Düşmüş müənbər sünbülün xurşidi-taban üstünə; Çarə yoxdur yarə, əbsəm, ey könül, yar istəmə; Salıbdır daneyi-xalın köüllər quşuna çinə; Ey xəstə könül, dərdinə dərman tələb eylə; Şol şəmi gör ki, narına pərvanətəm yenə; Şənbə günü mən uğradım ol sərvə-rəvanə; Həbibə, firqətin saldı məlalə; Dil bazarçısı yalandır, varmazam bazarına; Bu nə bərgüzidə candır ki, gəzər bu can içində; Düşdü könül ala gözün ağınavü qarasına; Sən sana gər yar isən, var, ey könül, yar istəmə; Dinləgil bu sözü ki, candır söz; Düşdü yenə dəli könül gözlərimin xəyalinə; Dərdü-qəm ilə yandı könül, yar bulunmaz; Aləmdə bu gün əhdi bütün yar ələ girməz; Var bu cahandan özgə bizim bir cahanımız; Əhdə vəfa eylədi yarü-vəfadarımız; Kəbə üzündür, ey sənəm üzündədir sücudumuz; Mana sənsiz cahanü can gərəkmez; Sən mənə yar ol ki, könlüm bir dəxi yar istəməz; Könül sarayına mehri buraxtıta tabi; Ənbərin zülfün, nigara, bağrımı qan eylədi; Şərbətin acı firqətin nuş edərəm şəkər kimi; Cəmalın rövzeyi-rizvan deyilmi?!; Mərhəbə, xoş gəldin, ey dildar, xoş gördük səni; Apardı könlümü məndən bu gün ol cənnəti huri; Yaranı satdın bahasız, bilmədin miqdarını; Kişi kim xacəsi birlə qənimət tutsa xəlvətni; Mərhəbə, insani-kamil, canımın cananəsi; Dün gücə bir dilbər ilə eşiyimiz məmur idi; Candan çıxarmazam sənin, ey can, xəyalını; Gəlgil ki, qapdı şövqi cəmalın qərarımı; Ayrılıqdan yar mənim bağrımı büryan eylədi; Camalındır bu rəncurun şifası; Əcəbə bu huri üzlü məhi-bədr, ya pərimi; Camalın fitnəsi tutdu cahanı; Ey nafeyi çin saçın siyahı; Ləblərin şərbətinə çeşmeyi-heyvan susadı; Sənəmə, üzün gülcəndən gülə-gülə gül utandı; Hüsnünə heyrandır hurü mələk; Çəkəli əynimə bu sikkəyi-mərdan kəpənək; Yandırdı eşqin bağrımı, səndən mana dərman gərək!; Gəl budəmi xoş

görəlim, ol keçən dəm-dəm deyil; Firqətin dərdindən, ey can yürəyim qan oldu gəl; Firqətin yandırdı bağrım, yürəyim qan oldu, gəl; Firqət içində yanırım, dərdimə eylə çarə gəl; Susadım vəslinə, ey çeşmeyi heyvan, bəri gəl; Gərçi eynimdən, nigara, surətin pünhan deyil; Gərçi asandır der, ey can, eşqini hər bixəbər; Firqətindən, dilbərə, könlüm pərişan oldu, gəl; Üzünü məndən nihan etmək dilərsən, etməgil; Dilbərə mən səndən ayru ömrü canı neylərəm; Bəri gəl, sufiya ki, məst olalım; Səndən iraq, ey sənəm, şamü səhər yanaram; Həbibim, izzətim, canım, cahanım; Bir cəfakeş aşıqəm, ey yar səndən dönməzəm; Ta üzün gördüm, nigara qəmdən azad olmuşam; Mişkin saçın hər tərəsin iki cahana verməzəm; Ta kim, üzünü görmüşəm, hüsnündə heyran olmuşam; Canıma düşdü firqətim, gör ki, nə var içindəyəm; Üzüm günündən, ey qəmər ən varə düşmüşəm; vHəq ta ki, yar oldu mənə, sər ta qədəm yar olmuşam; Mişkin saçın səvadına mişki-xəta derəm; Ey nuri-dilü didə, didarına müştəqəm; Əlminnətilillah ki, bu gün yarımı buldum; Mənəm ol tilsimi-pünhan ki, bu gün cahanə gəldim; Dilbərin ləblərinə çeşmeyi heyvan demişəm; Saqiya, mahisəyam oldu tamam; Məndə sığar iki cahan mən bu cahana sığmazam; Dümərəm dil dərdini, dildar haqqıçün, iana; Bu canı tərək edib keçdim cahandan; Dəmi-İsa gəlir dodağından; Can həmişə ol günəş rüxsarə döndərmiş üzün; Gəlgil ki, nuri-didə cəmalındadır sənin; Şəha, könlün həmişə biqəm olsun; Qanı ol günlər ki, keçdi dilbər əyyar ilən; Dünya çün murdardır, igrən, könül, murdardan; Ey könül şad ol kim, ol məhbubi-zibadır gələn; Küllü-məkanın gövhəri, gövhəri kanmısan, nəсэн?; Gəl ey könlümdə can, canda bədənsən; Gəl ey dilbər ki, qan oldu könül eşqin bəlasından; Sən mana dilbər yetrəsən, özgülər yar olmasın; Ey yangından xəcil gül ladeyi-həmra ilən; Yandırdı şövqün canımı, ey dərdə dərman, qandasən; Olmaya, ey nəfsi-zalım dünyaya aldanasan; Ey türfə şəmi gör ki, axar şəkər dodağından; Şikayət eyləmənəm dilbərin cəfasından; Hilala döndü qəmər qaşların hilalından; Məndən səni kimdir ayıran sən; Allah! Allah! Nə can, nə dilbərsən?; Əgərçi candasan, candan nihansən; Canımı yandırdışövqün, ey nigarım qandasən?; Ey mana nahaq deyənlər, qandadır bəs yaradan?; Şol pəridən vəsl umarsən, ey könül, divanəsən; Alinə keçmişəm könül, ali çox alə düşməsin; Ey qəflətin meyindən məstü xərabü heyran; Ayru tapundan, ey həbib, ah, nidəm, nidəm, nidəm!; Zülfünü sorsalar, şəha, sünbülü-mmişkbu derəm; Bahar olduvü açıldı üzündən pərdə gülzarın; Vəslinə kim ki, irmədi dərdü əzab içindədir; Vəslinə kim ki, irmədi dərdü əzab içindədir; Zülfü-siyah şahının həlqəsi mah içindədir; Dərdü-fəraqə düşdü can, ahü-fəğan içindədir; Qanı bir əhdü peymanı bütün yar?; Qamətinə əlif dəyən gör mənzun xəyal edər; Gülü-tərdən gülücək arizinə ma tökülür; Kim aydır kim, üzün gülnarə bənzər; dünü gün müntəzirəm mən ki, bu pərgar nədir?; Ey özündən bixəbər, gəl haqqı tanı səndədir; Şəm oldu könlüm üstə fəraqində yanədir; Hüsnün, tabərakallah, ənvari-ləmyəzəldir; Mənim yari-

vəfadarım, gəl axır; Hər səhər vaxtında kim, bülbül fəğanın başlar; Yarımı məndən ayırdın, çərxi-qəddar, üştə gör!; Bu gün ol şahımın hüsnü qamudan ixtiyarımdır; Qaçan ki, sünbülü-zülfün niqabı ayə düşər; Ey müsəlmanlar, məbəd ol yar pünhan ayrılır; Gülgün rüxün gülü səməni şərmsar edər; Sübhəmə dildarımı gördüm otağımdan gəlir; Eşq yolunda kim ki, o yarinə canfəşan gedər; Sünbülün əbrində üzün mahini pünham edər; Ey diriğa kim, cahanda yarü həmədəm kəmədürür; Neylərəm mən bunda durub, çinki dildar andadır; Şəmi-fələk hüsnünə pərvanədir; Cahan üzün günəşindən münəvvər olmuşdur; Hər kişinin sorman əslin, izzətindən bəllidir; Ləli-nabın çeşməsində abi-heyvan gizlidir; Vüsəlini dinləyən canü həm cahanı nədə; Sərvin qatında sidrəvü tuba rəvan olar; Qara saçın ki, zülmatındadır nur; Eydi-əkbərdir camalın, eydə can qurban olur; Dişlərin nəzminə dürdanəvü gövhər dedilər; Dodağın qəndinə şəkər dedilər; Aləmdə bu gün sənciləyin yar kimin var; Tabəndə üzün tabişi bədri-dücayə tən edər; Sənsiz nə yesəm, qüssəvü qəm, dərd ilə qandır; Bir şaha sən qulluq eylə, söhbətindən can bitər; Cəmalın pərtövü nuri-xudadır; Uyumaz fəraqından gözüüm, yaştökəri, qan axıdır; Səhərdə gül üzün, şaha, çü gülşəndə gülab oynar; Şəha, könlümdə daim bir həvəs var; Üzün güldür, ləbin ləli-şəkərdir; Səfavü zövqü-dünyayə, könül, aldanma, al yelər; Üzün bədri cahanın danəsidir; Məndən üzün aşırma kim, səcdəgahım oldur; Eysü tərəb yari-gülüzar ilə xoşdur; Ey nəsimi-sübhədən, billah, şu yarım xoşmudur; Dodağın qənd imiş, bal anda neylər?; Ləlin şərbəti şərbəti kövsər deyilmidir?; Şəha, sənin kibi dəxi huri bəşərmi var?; Yanaram eşqində, axar gözlərimdən yaşlar; Gəl, gəl ki, səndən ayrı müştəqa can gərəkməz; Ey əzəli can ilə cananımız; Çün məni bəzmi-əzəldə eylədi ol yar məst; Təxtgah oldu-mənə Çünki sərayi-nasut; Ya rəsuli-fəğri-ələm, seyyidizətü-sifat; Görklü üzün nurundan ələm münəvvər oldu; Ta gördü günəş ay üzünü dərbədar oldu; Qanı ol kimsə kim vardır həbibisi sən tək, ey məhrü; Ey könlüm alan qaşları yay, gözləri cadu; Gerçək xəbər imiş bu ki, xubin vəfası yox; Üzündə nuruni gördü əzəl günündə ilah; Mushəfdir anın üzü, ey vallah!; Gördüm üzünü, ey sənəm, əlminətülillah; Ləbinə əhli nəzər can dedilər, gerçək imiş; Cədi-zülfün ənbərfəşan eyləmiş; Ey cənnətin xəndan gülü, acı fəraqın xar imiş; Münkir inanmaz həqqə, gər eyb etmə anı, fariğ ol; Hərəmi gözlərin yəğməyə düşmüş; Gəl ey dilbər ki, hüsnün ayə düşmüş; Şol ləli-şirinə, yarəb, gər şəkər dərsən nola?; Ey könül, hər bivücuddan can umarsan nə əcəb?; Ya rəb nə səbəbdəndir olur taqətimiz taq; Şəha, könlüm pərişan oldu sənsiz; Ey üzü gül, ləbləri mərcanımız; Bərgi-nəsrin üzrə mişkin zülfünü dam eyləmə; Getməyə əzm eyləmişsən, ey diləram, eyləmə; Yarü dilbər səndən ayru kim dedi ələmdə var; Uzünü surəti-rəhman oxurlar; Mən mülki-cahan, cahan mənəm, mən; Aşiq qatında küfr ilə islam birdir; Ey qılan dəva ki, şahəm, ədlü insafın qanı?; Ey bərgüzidə surət, cansan, vəli nə cansan; Götür niqabını, xəlqə

görün, ey şəmsü qəmər; Görün ki, bəhri-məani nə qəsdı-can eylər; Afıtabın tərəfindən mahi-taban ru tutar; **Qəsidə**. Bir cism evinə, talıba, seyr edərək çün can gəlir; Müstəzadlar. Şal bürqəyi üzündən, əya surəti-rəhman; Saldı xəbəri-hüsünsüz, ey sərvəri-xuban. **Tərcibəndlər**. Üz üzrə bu rəsm xal olurmu?; Müshəfi-natıqəm, kəlam oldum. **Məsnəvilər**. Dəryayi-mühit cuşə gəldi; Ey həq əhli, yəqin imiş bu xəbər. **Tuyuğlar**.

22. Seçilmiş əsərləri: [şərhlərlə] / İmadəddin Nəsimi; tərt. ed. şərh. və ön söz. müəl. Xəlil Yusifli. – Bakı: Altun Kitab, 2005. – 314 s. (Azərbaycan klassik poeziyası).

Kitabın içindəkilər: Yusifli X. İmadəddin Nəsimi (ön söz). –**Qəzəllər:** Mərhəba, xoş gəldin, ey ruhi-rəvanım, mərhəba; Cami-səfayi bizə sun, saqiya; Başımı top eyləgil, gir vəhdətin meydanına; Yoxdur vəfası dünyanın, aldanma anın adına; Aşiq bəla yolunda gərək kim həmul ola; Yarın gərək ki, mehri-rüxi dilpəriz ola; Yandırıcı firqəti yaxdı məni narına; Ey üzün “nəsrün minəllah”, vey saçın “fəthün gərib”; Cananə mənim sevdiyimi can bilir ancaq; Könlümün şəhrini çün kim, eylədi yəğmayı-eşq; Nagahan könlümə düşdü şurişi-qovğayi-eşq; Bu nə adətdir, ey türki pərizad; Ey Məsihadəm nişə can vermədin cansızlara; Mövsümi-novruzı-neysan aşıkar oldu yenə; Afərin olsun nigarın zülfü ilə qaşına; Gəlgil ki, müştəq olmuşam şirin ləbin gülqəndinə; Bahar oldu, gəl, ey dilbər, tamaşa qıl, bu gülzarə; Dünya duracaq yer deyil, ey can səfər eylə; Canda ki, eşq olmadı, dildə xəbər nə fəidə!?!; Bu necə qəddü qamətdir ki, bənzər sərvə-balayə; Bənövşə zülfünü salmış gül üzrə ənbərin sayə; Düşmüş mənənbər sünbülün xurşidi-taban üstünə; Çarə yoxdur yarə, əbsəm, ey könül, yar istəmə; Salıbdır daneyi-xalın könullər quşuna çinə; Ey xəstə könül, dərdinə dərman tələb eylə; Şol şəmi gör ki, nurinə pərvanəyəm yenə; Şənbə günü mən uğradım ol sərvə-rəvanə; Həbibə, firqətin saldı mələlə; Dil bazarçısı yalandır, varmazam bazarına; Bu nə bərgüzidə candır ki, gəzər bu can içində; Düşdü könül ala gözün ağınavü qarasına; Sən sana gər yar isən, var, ey könül, yar istəmə; Dinləgil bu sözü ki, candır söz; Düşdü yenə dəli könül gözlərimin xəyalinə; Dərdü-qəm ilə yandı könül, yar bulunmaz; Aləmdə bu gün əhdi bütün yar ələ girməz; Var bu cahandan özgə bizim bir cahanımız; Əhdə vəfa eylədi yarü-vəfadarımız; Kəbə üzündür, ey sənəm üzündədir sücudumuz; Mana sənsiz cahanü can gərəkməz; Sən mənə yar ol ki, könlüm bir dəxi yar istəməz; Könül sarayına mehri buraxtıta tabi; Ənbərin zülfün, nigara, bağladı divanəni; Firqətin dərdi, nigara, bağrımı qan eylədi; Şərbətin acı firqətin nuş edərəm şəkər kimi; Cəmalın rövzeyi-rizvan deyilmə?; Mərhəba, xoş gəldin, ey dildar, xoş gördük səni; Apardı könlümü məndən bu gün ol cənnəti huri; Yaranı satdın bahasız, bilmədin miqdarını; Kişi kim xacəsi birlə qənimət tutsa xəlvətni; Mərhəba, insani-kamil, canımın cananəsi; Dün gecə bir dilbər ilə eyşimiz

məmur idi; Candan çıxarmazam sənin, ey can, xəyalını; Gəlgəl ki, qapdı şövqi-cəmalın qərarımı; Ayrılıqdan yar mənim bağrımı büryan eylədi; Camalındır bu rəncurun şifası; Əcəba bu huri üzlü məhi-bədr, ya pərimi; Camalın fitnəsi tutdu cahanı; Ey nafeyi çin saçın siyahı; Ləblərin şərbətinə çeşmeyi-heyvan susadı; Sənəma, üzün gülündən gülə-gülə gül utandı; Hüsünə heyrandürür hurü mələk; Çəkəli əynimə bu sikkəyi-mərdan kəpənək; Yandırdı eşqin bağrımı, səndən mana dərman gərək!; Gəl budəmi xoş görəlim, ol keçən dəm-dəm deyil; Firqətin dərdindən, ey can yürəyim qan oldu gəl; Firqətin yandırdı bağrım, yürəyim qan oldu, gəl; Firqət içində yanırım, dərdimə eylə çarə gəl; Susadım vəslinə, ey çeşmeyi heyvan, bəri gəl; Gərçi eynimdən, nigara, surətin pünhan deyil; Yarın cəfası cümlə vəfadır, cəfa degil; Gərçi eynimdən, nigara, surətin pünhan deyil; Gərçi asandır der, ey can, eşqini hər bixəbər; Firqətindən, dilbərə, könlüm pərişan oldu, gəl; Üzünü məndən nihan etmək dilərsən, etməgil; Dilbərə, mən səndən ayru ömrü canı neylərəm; Bəri gəl, sufiya ki, məst olalım; Səndən iraq, ey sənəm, şamü səhər yanaram; Həbibim, izzətim, canım, cahanı; Bir cəfakeş aşiqəm, ey yar səndən dönməzəm; Ta üzün gördüm, nigara qəmdən azad olmuşam; Mişkin saçın hər tarəsin iki cahana verməzəm; Ta kim, üzünü görmüşəm, hüsündə heyran olmuşam; Canıma düşdü firqətin, gör ki, nə var içindəyəm; Üzüm günündən, ey qəmər ən varə düşmüşəm; Həq ta ki, yar oldu mənə, sər ta qədəm yar olmuşam; Mişkin saçın səvadına mişki-xəta derəm; Ey nuri-dilü didə, didarına müştəqəm; Əlminnətilillah ki, bu gün yarımı buldum; Mənəm ol tilsimi-pünhan ki, bu gün cahana gəldim; Dilbərin ləblərinə çeşmeyi-heyvan demişəm; Saqiya, mahi-səyam oldu tamam; Məndə sığar iki cahan, mən bu cahana sığmazam; Demərəm dil dərdini, dildar haqqıçün, inan; Bu canı tərək edib keçdim cahandan; Dəmi-İsa gəlir dodağından; Can həmişə ol günəş rüxsarə döndərmiş üzün; Gəlgil ki, nuri-didə cəmalındadır sənini?; Şəha, könlün həmişə biqəm olsun; Qanı ol günlər ki, keçdi dilbəri-əyyar ilən; Dünya çün murdardır, igrən, könül, murdardan; Ey könül, şad ol kim, ol məhbubi-zibadır gələn; Küllü-məkanın gövhəri, gövhəri kanmısan, nəsen?; Gəl ey könlümdə can, canda bədənsən; Gəl ey dilbər ki, qan oldu könül eşqin bəlasından; Sən mana dilbər yetərsən, özgülər yar olmasın; Ey yanağından xəcil gül ləleyi-həmra ilən; Yandırdı şövqün canımı, ey dərdə dərman, qandasın; Olmaya, ey nəfsi-zalım dünyaya aldanasan; Ey türfə şəmi gör ki, axar şəkər dodağından; Şikayət eyləmənəm dilbərin cəfasından; Hilala döndü qəmər qaşların hilalından; Məndən səni kimdir ayıran, sən; Allah! Allah! Nə can, nə dilbərsən?; Əgərçi candasan, candan nihansan; Canımı yandırdı şövqün, ey nigarım, qandasın?; Ey mana nahaq deyənlər, qandadır bəs yaradan?; Şol pəridən vəsl umarsan, ey könül, divanəsən; Alinə vermişəm könül, ali çox alə düşməsin; Ey qəflətin meyindən məstü xərabü heyran; Ayru tapundan, ey həbib, ah, nidəm, nidəm,

nidəm!; Zülfünü sorsalar, şəha, sünbüli-mişkbu derəm; Bahar olduvü açıldı
 üzündən pərdə gülzarın; Vəslinə kim ki, irmədi dərdü əzab içindədir; Zülfü-
 siyah şahının həlqəsi mah içindədir; Hər kim irər vüsalına eyşi-nəim içindədir;
 Dərdü-fəraqə düşdü can, ahü-fəğan içindədir; Qanı bir əhdü peymanı bütün
 yar?; Qamətinə əlif dəyən gör mənzun xəyal edər; Gülü-tərdən gülücək arizinə
 ma tökülür; Kim aydır kim, üzün gülnarə bənzər; Dünü gün müntəzirəm mən
 ki, bu pərgar nədir?; Ey özündən bixəbər, gəl haqqı tanı, səndədir; Şəm oldu
 könlüm üştə fəraqində yanadır; Hüsnün, təbarəkallah, ənvari-ləmyəzəldir;
 Mənim yari-vəfadarım, gəl axır; Hər səhər vaxtında kim, bülbül fəğanın başlar;
 Yarımı məndən ayırdın, çərxi-qəddar, üştə gör!; Bu gün ol şahımın hüsnü
 qamudan ixtiyarımdır; Qaçan ki, sünbüli-zülfün niqabı ayə düşər; Ey
 müsəlmanlar, məbəd ol yar pünhan ayrılır; Gülgün ruxün gülü səməni şərmsar
 edər; Sübhəmə dildarımı gördüm otağımdan gəlir; Eşq yolunda kim ki, o
 yarinə canfəşan gedər; Sünbülün əbrində üzün mahini pünhan edər; Ey diriğa
 kim, cahanda yarü həmdəm kəmədürür; Neylərəm mən bunda durub, çinki
 dildar andadır; Şəmi-fələk hüsnünə pərvanədir; Cahan üzün günəşindən
 münəvvər olmuşdur; Hər kişinin sorman əslin, izzətindən bəllidir; Ləli-nabın
 çeşməsində abi-heyvan gizlidir; Vüsalını dinləyən canü həm cahanı nədər;
 Sərvin qatında sidrəvü tuba rəvan olur; Qara saçın ki, zülmatındadır nur; Eydi-
 əkbərdir camalın, eydə can qurban olur; Dişlərin nəzminə dürdanəvü gövhər
 dedilər; Dodağın qəndinə şəkər dedilər; Aləmdə bu gün sənciləyin yar kimin
 var; Tabəndə üzün tabişi bədri-dücayə tən edər; Sənsiz nə yesəm, qüssəvü qəm,
 dərd ilə qandır; Bir şaha sən qulluq eylə, söhbətindən can bitər; Cəmalın
 pərtövü nuri-xudadır; Uyumaz fəraqindən gözüm, yaş tökürü, qan axıdar;
 Səhərdə gül üzün, şaha, çü gülşəndə gülab oynar; Şəha, könlümdə daim bir
 həvəs var; Üzün güldür, ləbin ləli-şəkərbar; Səfavü zövqü-dünyayə, könül,
 aldanma, al yelər; Üzün bədri cahanın danəsidir; Məndən üzün yaşırma kim,
 səcdəgahım oldur; Eysü tərəb yari-gülüzar ilə xoşdur; Ey nəsimi-sübhədən,
 billah, şu yarım xoşmudur; Dodağın qənd imiş, bal anda neylər?; Ləlin şərabi
 şərbəti kövsər deyilmidir?; Şəha, sənin kibi dəxi huri bəşərmi var?; Yanaram
 eşqində, axar gözlərimdən yaşlar; Gəl, gəl ki, səndən ayrı müştəqa can
 gərəkməz; Ey əzəli can ilə cananımız; Çün məni bəzmi-əzəldə eylədi ol yar
 məst; Təxtgah oldu-mənə çünki sərəyi nasut; Ya rəsuli-fəxri-ələm, seyyidi-
 zatü-sifat; Görklü üzün nurundan ələm münəvvər oldu; Ta gördü günəş ay
 üzünü dərbədərdə oldu; Qanı ol kimsə kim vardır həbibisi sən tək, ey məhrü; Ey
 könlüm alan qaşları yay, gözləri cadu; Gerçək xəbər imiş bu ki, xubin vəfası
 yox; Üzündə nuruni gördü əzəl günündə ilah; Mushəfdir anın üzü, ey vallah!
 Gördüm üzünü, ey sənəm, əlminətülillah; Ləbinə əhli nəzər can dedilər, gerçək
 imiş; Cədi-zülfün ənberfəşan eyləmiş; Ey cənnətin xəndan gülü, acı fəraqın xar
 imiş; Münkir inanmaz həqqə, gər eyb etmə anı, fariğ ol; Hərəmi gözlərin

yəgmayə düşmüş; Gəl ey dilbər ki, hüsnün ayə düşmüş; Şol ləli-şirinə, yarəb, gər şəkər dersəm nola?; Ey könül, hər bivücuddan can umarsan nə əcəb?; Yarəb, nə səbəbdəndir olur taqətimiz taq; Şəha, könlüm pərişan oldu sənsiz; Ey üzü gül, ləbləri mərcanımız; Bərgi-nəsrin üzrə mişkin zülfünü dam eyləmə; Getməyə əzm eyləmişsən, ey dilaram, eyləmə; Yarü dilbər səndən ayru kim dedi aləmdə var; Üzünü surəti-rəhman oxurlar; Mən mülki-cahan, cahan mənəm, mən; Aşiq qatında küfr ilə islam birdir; Ey qılan dəva ki, şahəm, ədlü insafın qanı?; Ey bərgüzidə surət, cansan, vəli nə cansan!; Gəl ey dilbər, iki aləmdə cansan; Götür niqabını, xəlqə görün, ey şəmsü qəmər; Görün ki, bəhri-məani nə qəsdi-can eylər; Afitabın tərəfindən mahi-taban ru tutar. – **Qəsidə:** Bir cism evinə, taliba, seyr edərək çün can gəlir. – **Müstəzadlar:** Şal bürqəyi üzündən, əya surəti-rəhman; Saldı xəbəri-hüsnünüz, ey sərvəri-xuban. – **Tərcibəndlər:** Üz üzrə bu rəsm xal olurmu?; Müshəfi-natiqəm, kəlam oldum. – **Məsnəvilər:** Dəryayi-mühit cuşə gəldi; Ey həq əhli, yaqin imiş bu xəbər; **Tuyuğlar.**

2008

23. Divan: Türkçə Divanı / İmadəddin Nəsimi; elmi nəşri hazırl., müqəd. və izah yazan Hüseyn Məhəmməd zadə Sədiq. – Təbriz: Əxtər, 2008. – 711, [2] s. Tit. v., üz qabığı fars dilində. Mətn ərəb əlifbası ilə Azərbaycan dilindədir.

Kitabın içindəkilər: Bölüm 1: Müqəddimə; Sənədlər, qeydlər və görüşlər; Seyid İmadəddin Nəsiminin yaşayışı; Nəsiminin isnad etdiyi şairlər; Nəsiminin əsərləri; Nəsiminin ədəbi yaradıcılığı; Nəsimi dilində şeir biçimləri və dil; Nəsimidən istiqbal; Başqa Nəsimilər; Nəsimi haqqında yaradılan əsərlər; Nəsimi divanının nəşrləri; Qısaltmalar; Qaynaqlar.- Bölüm 2: Divan; Lüğətlər, izahlar və köməkçi göstəricilər.

2009

24. Seçilmiş əsərləri: [Elektron resurs] / İmadəddin Nəsimi, Q.Bürhanəddin, İ.Həsənoğlu; red. heyəti: Ə.Q.Quliyev [et al.]; tərt. ed. ön söz. müəl. red. T.H.Kərimli. – Bakı: Çarşıoğlu, 2009. – 1 el. opt. disk (CD-ROM). – (“Nizami” layihəsi) (Azərbaycan ədəbiyyatı).

2012

25. Şeirlər / İmadəddin Nəsimi; alman dilinə tərcümə edən M.R.Heb; Heydər Əliyev Fondu.- Bakı: Şərq-Qərb, 2012.- 263 s.- Şeirlər alman və Azərbaycan dillərində verilmişdir. = Nesimi, Imadeddin. Gedichte / Imadeddin Nesimi. trl. M.R. Heß.- Bakı: Şarq-Qarb Verlag, 2012.- 263 s.

Böyük Azərbaycan şairi və mütəfəkkiri İmadəddin Nəsiminin (1370-1417) şeirlərindən ibarət olan bu kitab Sizi sehrlı poeziya dünyasına mistik bir

səyahətə aparacaq. Kitabda şeirlərin həm orta əsrlərə xas Azərbaycan (türk) dilində orijinalı, həm də müasir alman dilində tərcüməsi yanaşı yerləşdirilmişdir. Bu almandillli türkoq və nəsimişünas tədqiqatçılar üçün, habelə alman dilinin gözəl incəliklərini öyrənən türkdilli oxucular üçün və ümumiyyətlə, hər iki dili bilən həm poeziya, həm də fəlsəfə həvəskarları üçün əlavə bir üstünlükdür. Ümid edirik ki, bu kitab tarixi köklərə malik Azərbaycan-Almaniya humanitar əlaqələrinə əhəmiyyətli töhfə olacaqdır.

Kitabın içindəkilər: Şol ləbi şirinə, yarəb, gər şəkər dersəm, nola?; Aşiq bəla yolunda gərək kim, həmül ola; Başını top eyləgil, gir vəhdətin meydanına; Ey Məsihadəm, niyə can vermədin cansızlara?; Çünki rəf oldu üzündən ey şəhi-xuban, niqab; Şol tamam ayın üzündən çünki rəf oldu niqab; Götür niqabını xəlqə görün ey şəmsü qəmər; Ey üzün “nəsrün-minəllah”, vey saçın fəthün-qərib; Könül sarayına mehri buraxdı ta tabi; Könlümün şərhini çün kim, eylədi yağmayi-eşq; Nagəhan könlümə düşdü şurişi-qovğayi-eşq; Mahitabandır üzün, ey afitabi-xavəri; Bənövşə zülfün salmış gül üzrə ənbərin sayə; Bağrımın dəlür navəki-hicrani-filani; Bu necə qəddü qamətdir ki, bənzər sərvi-balayə; Surəti-həqqə, ey sənəm, bədri-ruxündür ayinə; Canda ki eşq olmadı, dildə xəbər nə fəidə?; Ay ilə gün sücud edər surəti-canfəzayinə; Düşdü yenə dəli könül gözlərinin xəyalinə; Bahar oldu, gəl ey dilbər, tamaşa qıl bu gülzarə; Bir saqi-yi-baqi ki, vəfa qıldı vüsələ; Yandırıcı firqətin yaxdı məni narinə; Gəlgil ki, müştəq olmuşam şirin ləbin gül qəndinə; Sünbülü-zülfünün əgər qonşusu lələ düşməyə; Düşdü könül ala gözün ağınavü qərasinə; Susadı könlüm nigarın ləli-ruhəfzasinə; Mövsimi-növrüzü neyistan aşıkar oldu yenə; Canımı qıldım fəda şol dilbərin didarına; Rəhməti gəldi irişdi fəzli-rəhmanın yenə; Ey nazı çox dilbər, məni yandırma hicrin narinə; Canıma düşdü firqətin, gör ki, nə nar içindəyəm; Getməgə əzm eyləmişsən, ey diləram eyləmə!; Şənbə gün mən uğradım ol sərvi-rəvanə; Nigarım, dilbərim, yarım, anisim, munisim, canım; Üzünü məndən nihanetmək dilərsən, etməgil!; Dilbərə, dil səndən özgə bir dəxi yar istəməz!; Şərbətin acı firqətin nuş edərəm şəkər kimi; Gəl, ey dilbər, məni gör kim, necə xoş yanaram sənsiz; Ey badi-səba, məndən ilətyarə səlamı; Canımı yandırdı şövqün, ey nigarım, qandasn?; Təcəlli dutdu afaqı camalın şəmi-tabından; Mərhəba, ey bəhri-zatın gövhəri-yekdanəsi; Vəslin əcəb nə candır kim, canmış bəhası; Səba zülfün nəsimindən cahanı cümlə can etdi; Gəlgil ki, qapdı şövqi-cəmalın qərarımı; Səndən məni kimdir ayıran, sən; Sən mana, dilbər, yetərsən, özgülər yar olmasın; Gözlərim yarın qəmindən axıdar dürdanəyi; Nə süni-paki-yəzdansan, a dilbər?; Könlümdə mənim eşqi-camalın əzəldir; Ey üzün şənində münzəl ayəti-Allahu nur; Ümməna girən eşq ilə, dqürdanəyə uğrar; Camalın tələti gülzara bənzər; Şəha, çün surətin Fırqanımızdır; Ləbinə əhli-nəzər çeşməyi-heyvan dedilər; Axır zamanın fitnəsi şol gözləri şəhla imiş; Ey əzəli can ilə cananımız; Dünü gün müntəzirəm mən

ki, bu pərgar nədir?; Ey əlləzi-yüvəsvi, taətlərin həbadır; Bir şaha sən qulluq eylə, söhbətindən can bitər; Sirri-ənəlhəq söylərəm aləmdə pünhan gəlmişəm; Mən mülki-cahan, cahan mənəm mən; Aşiq qatında küfr ilə islam birdir; Qanı bir əhdü peymanı bütün yar?; Ənəlhəq söylərəm həqdən, ələl-ərş istiva gəldi; Ey mana nahaq deyənlər, qandadır bəs yaradan?; İki aləm anındır kim, gözünə həq ayan oldu; Mərhəba, insani-kamil, canımın cananəsi; Bəhri-muhit imiş könül, yoxdur anın kənarəsi; Səndədir şol gənci-pünhan, gəzmə hər viranəyi; Çarə yoxdur yara, əbsəm, ey könül, yar istəmə!; Dil bazarçısı yalandır, varmazam bazarına; Yoxdur vəfası dünyanın, aldanma anın alına; Ey binəzirü vahid, hüsnün camal içində; Cahanı tərək edib bezdim cahandan; Töhfəyəm, pakizə cövhər, laməkanın xasıyam; Küntə-kənzin kənzivü, Allahi-nurun nuruyam; Gəlmişəm həqdən ənəlhəq, gör nə Mənsur olmuşam; Daim ənəlhəq söylərəm, həqdən çü Mənsur olmuşam; Nitqi-Allah mənəm ki, zatiləyəm; Əgərçi rahi-əşqində əsirəm; Üzünə əhli-nəzər surəti-rəhman dedilər; Könlü əma olanın nuri-təcəllə nə bilür?; Saqi-yi-vəhdət meyindən dilbəri-mövlayı gör; Gerçək ərisən uşbu dəm ta biləsən nəzər nədir?; Camalın, yarəb, ey dilbər, nə taban mahi-ənvərdir; Dürri-beyzadır vücudun, həq nişanı qandadır; Bəhri-mühitə düş kim, dəryayi-əzəm oldur; Ey kərimi-ləmyəzəl, ey xaliqi pərvərdigar; Ey saçın zilli-ilahi, vey rüxün Allahu nur!; Əlif – Ol qəddinə ögündiğiçün sərvü çinar; Sən Mərvə ilə mana Səfasan; Zülfün çü səvadi-əzəm oldu; Gah lələ kimi xərabü sərməst; Müshəfi-natiqəm, kəlam oldum; Dəryayi-mühit cuşə gəldi; Xeyli müddətdir ki, dərdin məndədir; Çün camalın məhşərin gülzarıdır; Hər səhər vaxtında kim, bülbül fəğanın başlar; Əhli-iman usları ol dəmdə inkar etdilər; Gözlərindən çağrışırlar, dadlar, bidadlar; Ey dedigin cümlə yalan, qövlü qərarın yox imiş; Bərgi nəsrin üzrə müşkin zülfünü dam eyləmə; ey özündən bixəbər, gəl haqqı tanı, səndədir!; Dünya duracaq yer deyil, ey can, səfər eylə!; Məndə sığar iki cahan, mən bu cahanə sığmazam; Əcəba, bu huri üzlü məhibədr, ya pərimi?; Canə sən candan nə kim, gəlsə, cigərlər ağrımaz. **Tuyuğlar:** Bil ki, kə-lənam ola bəlhüm əzəl; Kim ki, bildi adəmi, insandır ol; Üzünü həqdən çevirmə, həqqi bil; Bivəfa dünyadan usandı könül; Adımı həqdən Nəsimi yazərəm.

2013

26. Seçilmiş əsərləri: 2 cildə / İmadəddin Nəsimi; rəs. Ayxan Rəsul; burax. məsul S.İsmayılova; dizayn. Z.Abbasov.- Cild 1: Qəzəllər. – Bakı: Şərq-Qərb, 2013. – 319, [1] s.

Kitabın içindəkilər: **Qəzəllər:** Mərhəba, xoş gəldin, ey ruhi-rəvanım, mərhəba; Şol ləbi şirinə, ya rəbb, gər şəkər dərsəm, nola; Nuri-təcəlli şöləsi düşdü əzəldən alına; Aşiq bəla yolunda gərək kim, həmul ola; Vəchində pevdadır sənin ənvəri-zati-kibriya; Hər kim ki baxa bir dəm dilbər qaşı yasına;

Başını top eyləgil, gir vəhdətin meydanına; Ey Məsihadəm, niyə can vermədin cansızlara; Çünki rəf oldu üzündən, ey şəhi-xuban, niqab; Şol tamam ayın üzündən, çünki rəf oldu niqab; Vəhdən dilbər götürmüşdür niqab; Əcəb ləlinmi şol, ya cani-əhbab; Zülfün girehləri, sənəma, həlqə-həlqə tab; Ey üzün “nəsrün-minəllah”, vey saçın “fəthün-qərib”; Gülşəni-firdövs edər can bağırını vəsli-həbib; Cahana mənim sevdiyimi can bilir ancaq; Ya rəbb, nə səbəbdəndir olur taqətimiz taq; Könlümün şəhrini çün kim, eylədi yəğmayi-eşq; Nagəhan könlümə düşdü şurişi-qovğayi-eşq; Bu nə adətdir, ey türki-pərizad; Bənövşə zülfünü salmış gül üzrə ənbərin say; Düşürmüş ənbərin zülfün hümayun kölgəsin ayə; Bu necə qəddü qamətdir ki, bənzər sərvə-balayə; Sürəti-həqqə, ey sənəm, bədri-ruxündür ayinə; Hər kim ki müştəq olmadı şol dilbərin didarinə; Canda ki, eşq olmadı, dildə xəbər nə fəidə; Ay ilə gün sücud edər surəti-canfəzayinə; Dünya duracaq yer deyil, ey can, səfər eylə; Düşdü yenə dəli könül gözlərinin xəyalinə; Bahar oldu, gəl, ey dilbər, tamaşa qıl bu gülzarə; Həbibə, firqətin saldı mələlə; Bir saqi-yi-baqi ki, vəfa qıldı vüsələ; Yandırıcı firqətin yaxdı məni narinə; Gəlgil ki, müştəq olmuşam şirin ləbin gül qəndinə; Dərdə müştəq olmayan kimdir ki, dərman istəyə; Sünbülü-zülfünün əgər qonşusu lələ düşməyə; Afərin olsun nigarın zülfü ilə qaşinə; Düşdü könül ala gözün ağınavü qərasinə; Susadı könlüm nigarın ləli-ruhəfzasinə; Mövsimi-novruzü neyistan aşikar oldu yenə; Canımı qıldım fəda şol dilbərin didarına; Rəhməti gəldi irişdi fəzli-rəhmanın yenə; Ey nazı çox dilbər, məni yandırma hicrin narinə; Bərgi-nəsrin üzrə mişkin zülfünü dam eyləmə; Getməgə əzm eyləmişsən, ey dilaram, eyləmə; Salıbdır daneyi-xalın köüllər quşuna çinə; Şənbə günü mən uğradım ol sərvə-rəvanə; Düşmüş müənbər sünbülün xurşiditaban üstünə; Fəraqı çəkməyəm aşiq vüsəlin qədrini bilməz; Dilbərə, dil səndən özgə bir dəxi yar istəmən; Sən mana yar ol ki, könlüm bir dəxi yar istəmən; Şəha, könlüm pərişan oldu sənsiz; Gəl, ey dilbər, məni gör kim, necə xoş yanaram sənsiz; Dilbərə, şəmsüzühadır ayəti-ruxsarınız; Ey camalın ərşi-rəhman qabiə-qövseyin qaşınız; Mana sənsiz cahanü can gərəkmən; Düşdüm əzəldə zülfünə, dam olmadan hənuz; Ləlin meyi-ələst idi cam olmadan hənuz; Həsərət yaşı hər ləhzə qılır bənzimizi saz; Gəlgil ki, səndən ayru müştəqə can gərəkmən; Surətin nəqşinə xəyal irəmən; Aləmdə bu gün əhdi bütün yar ələ girmən; Ey üzü gül, ləbləri mərcanımız; Əhdə vəfa eylədi yari-vəfadarımız; Can eşqə düşdü, ey könül, ya rəbb, nədir tədbirimiz; Kəbə üzündür, ey sənəm, üzünədir sücudumuz; Əcəbə, bu huri üzlü məhi-bədr, ya pərimi; Mərhəbə, ey bəhri-zatın gövhəri-yekdanəsi; Vəslin əcəb nə candır kim, canımız bəhası; Səbə zülfün nəsimindən cahanı cümlə can etdi; Gəlgil ki, qapdı şövqi-cəmalın qərarımı; Dinin günəşi, dünyada imanım əfəndi; Ey nafeyi-Çin saçın siyahı; Qaşın vəhyi bizə bürhan irişdi; Cənnəti-ədn imiş üzün, üstə ləbin də kövsəri; Gözlərim yarın qəmindən axıdar dürdanəyi; Mahi-tabandır üzün, ey afitabi-

xavəri; Rəvamıdır, rəvamıdır, həbib; Bağrımın dəlür nəvəki-hicrani-filani; Könül sarayına mehri buraxdı ta tabi; Ənbərin zülfün, nigara, bağladı divanəni; Dərmdən etdin məni, ey dərdə dərman erməni; Firqətin dərdi, nigara, bağrımı qan eylədi; Ey badi-səba, məndən ilət yarə səlamı; Şərbətin acı firqətin nuş edərəm şəkər kimi; Camalın rövzeyi-rizvan deyilmi; Mərhəba, xoş gəldin, ey dildar, xoş gördük səni; Ayrılıqdan yar mənim bağrımı büryan eylədi; Apardı könlümü məndən bu gün ol cənnətin huri; Hüsnünə sübhənəhü kim ki şəhid olmadı; Ta ki gəldi eşqin, ol mənliyi məndən qapdı; Candan çıxarmazam sənin, ey can, xəyalını; Ləblərin şərbətinə çeşmeyi-heyvan susadı; Camalın fitnəsi tutdu cahanı; Camalındır həqqin zatü sifati; Sənəma, üzün gülündən gülə-gülə gül utandı; Zülfün gecəsi qədrdürür, al yanağın ay; Yandırdı eşqin bağrımı, səndən mana dərman gərək; Cana, üz istivasına şəqqül-qəmər gərək; Hüsnünə heyrandurur hurü mələk; Çəkəli əynimə bu sikkeyi-mərdan kəpənək; Firqətinə, dilbəra, könlüm pərişan oldu, gəl; Firqətin yandırdı bağrımı, yürəgim qan oldu, gəl; Firqətin dərdindən, ey can, yürəgim qan oldu, gəl; Yarın cəfası cümlə vəfadır, cəfa degil; Üzünü məndən niyan etmək dilərsən, etməgil; Zülfünü ənbərfəşan etmək dilərsən, etməgil; Firqət içində yanırım, dərdimə eylə çarə gəl; Nigarım, dilbərim, yarım, ənisim, munisim, canım; Həbibim, izzətim, canım, cahanı; Səndən iraq, ey sənəm, şamü səhər yanaram; Canıma düşdü firqətin, gör ki, nə nar içindəyəm; Gərçi fəraqə düşmüşəm, eyni-vüsal içindəyəm; Bir cəfakeş aşiqəm, ey yar, səndən dönməzəm; Ta üzün gördüm, nigara, qəmdən azad olmuşam; Mişkin saçın hər tərəsin iki cahana verməzəm; Ta kim, üzünü görmüşəm, hüsnündə heyran olmuşam; Hüsnün təala şənəhü sünində heyran olmuşam; Allahü əkbər, ey sənəm, hüsnündə heyran olmuşam; Gəl, ey dilbər ki, müştəqəm, səni görmək dilər könlüm; Ey nuri-dilü didə, didarına müştəqəm; Üzündə surəti-rəhmanı gördüm; Mişkin saçın səvadına mişki-Xəta derəm; Dilbəra, mən səndən ayru ömrü canı neylərəm; Mənim rəhbənümü deyrim, səlibim, dinim, imanım; Ey gülüm, ey sünbülüm, ey susənəm, vey ənbərim; Üzündür məqsədim, qibləm, ləbindir abi-heyvanım; Könlümün viranəsində gənci-pünhan bulmuşam; Üzün günündən, ey qəmər, ənvara düşmüşəm; Ey həbibim, dilbərim, vey sevgili yarım mənim; Canımı yandırdı şövqün, ey nigarım, qandasın; Yandırdı şövqün canımı, ey dərdə dərman, qandasın; Hilalə döndü qəmər qaşların hilalından; Ey üzün cənnati-ədnin, vey boyun tubi-rəvan; Qibleyi-iman göründü sən büti-əyyarədən; Nuri-hikmət zahir oldu sən pəri-rüxsarədən; Səba hərdəm gəlir mişkin saçın çinü tatarından; Ey yanağından xəcil gül laleyi-həmra ilə; Sən mana, dilbər, yetərsən, özgülər yar olmasın; Gəl, ey dilbər ki, qan oldu könlü eşqin bələsindən; Şikayət eyləmənəm dilbərin cəfasından; Nigara, küntə kəninizin gövhərisən; Gəl, ey könlümdə can, canda bədənsən; Allah-Allah, nə can, nə dilbərsən; Səndən məni kimdir ayıran, sən; Şol pəridən vəsl umarsan, ey könlü,

divanəsən; Külli məkanın gövhəri, gövhəri-kanmısan, nəсэн; Ey könül, şad ol kim, ol məhbuli-zibadır gələn; Dünya çün mürdardır, igrən könül, mürdardan; Qanı ol günlər ki, keçdi dilbəri-əyyar ilə; Düşmüşəm biyar, ilahi, kimsə biyar olmasın; Şəha, könlün həmişə biqəm olsun; Alinə vermişəm könül, ali çox alə düşməsin; Kim dilərsə görməyə təhqi q rəhman surətin; Surətin nəqşini yazdı, dedi rəbbül-aləmin; Gəlgil ki, nuri-didə cəmalındadır sənin; Dönmüşəm qəmdən hilala şol məhi-taban üçün; Nuni-eynin vəhyinə həqdən işarətdir bu gün; Aləmi qıldı münəvvər, şol üzü mahı görün; Can həmişə ol günəş rüxsara döndərmiş üzün; Ey ləbin abi-çəşməyi-heyvan; Ləbindən axır, ey can, çəşməyi-abi-heyvan; Bu can pərvanədir, yanır camalın şəmi tabından; Dəmi-İsa gəlir dodağından; Bu türfə şəmi gör ki, axar şəkər dodağından; Təcəlli dutdu afaqı camalın şəmi-tabından; Cəni-ələmsən, əya siminzənəx, əbrukaman; Nə hüsn olur ki, yayılmış bunca hüsniyat andan; Ol pəripeykər ki, taci-səltənət başındadır; Ta kim, ol məhbuli-dilin ləli camı-badədir; Yarü dilbər səndən ayrı kim dedi aləmdə var; Aləmdə bu gün sənciləyin yar kimin var; Camalın pərtövi-nuri-xudadır; Uyumaz fəraqindən gözüüm yaş tökəru qan axıdır; Afitabın tələtindən mahi-taban ru tutar; Səhərdə gül üzün şaha, çü gülşəndə gülab oynar; Şəha, könlümdə daim bir həvəs var; Üzün güldür, ləbin ləli-şəkərbar; Bir dəxi görmək camalın könlüm, ey can, arzular; Dildarə müştəq oldu can, anın camalın arzular; Neylərəm mən bunda durub, çünki dildar andadır; Nə süni-paki-yəzdansan, a dilbər; Görün ki, bəhri-məani nə qəsdi-can eylər; Götür niqabını xəlqə görün, ey şəmsü qəmər; Boyundur sidrəvü tuba, dodağın abi-heyvandır; Mənim yarı-vəfadarım, gəl axır; Gətir, gətir, gətir ol kaseyi-rəvanpərvər; Sənin eşqindir, ey dilbər, mana həm mürşidü həm pır; Üzünü surəti-rəhman oxurlar; Tutdu gülzari-cahanı əbri-gövhərbar bar; Olmaya məstanə eynintək, şəha, məkkar kar; Firqət içində yürəgim gör ki, nə parə-parədir; Təalallah ki, sünidən sənintək xoş camal eylər; Camalın əksi, ey dilbər, nəyə kim düşdü al eylər; Səfavü zövqi-dünyaya, könül, aldanma, al eylər; Şahidi-laşərikə ləh şol sənəmin camalıdır; Mətləi-hüsnün, ey sənəm, məzhəri-layəzalidir; Könlümdə mənim eşqi-camalın əzəlidir; Hüsnün, təbarəkallah, ənvari-ləmyəzəldir; Üzün bədri cahanın danəsidi; Mehri-rüxün tabına düşdü könül yanədir; Ümməna girən eşq ilə, dürdanəyə uğrar; Sərvin qatında sidrəvü Tuba rəvan olur; Surətin nəqşində könlüm, ey sənəm, heyran olur; Dil sənin şirin kəlamintək kəlim olmuşdurur; Cahan üzün günəşindən münəvvər olmuşdur; Ey üzün nuri-təcəlli, məniyi-iman budur; Gördüm camalın şəmini rövşən, məhi-taban budur; Məndən üzün yaşırma kim, səcdəgahım oldur; Eysü tərəb yarı gülüzar ilə xoşdur; Ey dirigə kim, cahanda yarü həmdəm kəmdürür; Güli-tərdən gülicək, arizinə ma tökülür; Ey nəsimi-sübhdəm, billah, şu yarım xoşmudur; Sənmisən, ey mahsurət, cənnətin eynində hur; Ey üzün şənində münzəl ayəti-Allahu nur; Qara saçın ki, zülmatındadır nur; Niqabı üzündən

götürdü qəmər; Sünbülün əbrində gördüm uş məhi-taban gəlir; Dodağın qənd imiş, bal anda neylər; Ruxün bədrیدürür şəmi-münəvvər; Dilbərə, eşqində aləm sərbəsər qovğa çəkər; Bu gün ol şahidin şəkli qamundan ixtiyarımdır; Ey müsəlmanlar, mədəd, ol yar pünhan ayrılır; Camalın tələti gülzara bənzər; Şəha, çün surətin Fırqanıdır; Üzündür Turi-Sina, rəqqi-mənşur; Apardı könlümü bir çeşmi-məxmur; Kim aydır kim, üzün gülnara bənzər; Üzün nuri-təcəlli məzhəridir; Şəmi-fələk hüsnünə pərvanədir; Müənbər sünbülün, şaha, güli-siraba pürçindir; Gözümdən dəmbədəm axan qəmindən su degil, qandır; Sənsiz nə yesəm, qüssəvü qəm, dərd ilə qandır; Ey ləbin eyni-abi-heyvandır; Ey ruxün gülzari-cənnət, saçların reyhanıdır; Canımın, cana, vüsəlın can içində canıdır; Ləbinə əhli-nəzər çeşmeyi-heyvan dedilər; Dışlərin nəzminə dürdaneyi-gövhər dedilər; Dodağın qəndinə şəkər dedilər; Saçının şəbində üzü iki həftəlik qəmərdir; Tabəndə üzün tələti xurşidi-taban göstərir; Sünbülün əbrində üzün mahi-taban göstərir; Zülfi-dütası şahımın həlqəsi mah içindədir; Dərdü fəraqə düşdü can, ahü fəğan içindədir; Vəslinə kim ki irmədi, dərdü əzab içindədir; Hər kim irər vüsəlına, eyşi-nəim içindədir; Leylətül-qədrin səvadı zülfi-pürtabındadır; Canın vücudu sənsiz laşey kimi ədəmdir; Səqahüm rəbbihüm xəmrı dodağın kövsərindədir; Ləlin şərəbı şərbəti-kövsər degilmidir; Ya rəbb, ol üzün çıraqı şəmi-xavərdənmidir; Ləli-nabın çeşməsində abi-heyvan gizlidir; Dilbərə, zülfün şəbində mahi-taban gizlidir; Sübhədəm dildarımı gördüm, otağından gəlir; Türeyi-ənbərfəşan ömrüm şəbi-yeldasıdır; Gülgün ruxün gülü, səməni şərmisar edər; Dövrü-qəmər məlahətin hüsnünə ixtimam edər; Sünbülün əbrində üzün mahınıpünhan edər; Tabəndə üzün tabişi bədri-dücaya tən edər; Qamətinə əlif deyən gör nə uzun xəyal edər; Vüsəlını diləyən canu həm cahanı nədər; Qaçan ki, sünbülü-zülfün niqabı aya düşər; Üzün bərgi-güli-tərdir, güli-tər; Yarımı ayırdın məndən, çərxi-qəddar, üstə gör; Nuşin ləbinin ləli, ləli-ləbinin nuşin; Gözlərin rəmzi müəyyən göstərir vən-naziat; Ey könlüm alan qaşları yay, gözləri cadu; Xəyali-ləlidir yarın gözündən axıdan lə'lu; Görklü üzün nurundan aləm münəvvər oldu; Məgər mişkin saçın buyu nəsimi-sübhə yar oldu; Ta gördü günəş ay üzünü, dərbədər oldu; Xoşa ol kimsə kim, vardır həbibı sən kimi məhrü; Gerçək xəbər imiş bu ki, xubun vəfası yox; Müshəfdır amin üzü, eyvallah; Üzündə nurunu gördü əzəl günündə ilah; Gördüm üzünü, ey sənəm, əlminnətülillah; Üzün gördüm, dedim əlhəmdülillah; Gəl, ey dilbər ki, hüsnün aya düşmüş; Ey camalın səhfəsində xətmı-Quran buldum uş; Dövlətin dövranı gəldi, dərdə darman buldum uş; Dəldi ol qəmzən səhamı, bağıma kar etdi uş; Hərəmi gözlərin yəğməyə düşmüş; Cədi-zülfün ənbərəşfan eyləmiş; Ləbinə əhli-nəzər can dedilər, gerçək imiş; Ey cənnətin xəndan gülü, acı fəraqın xar imiş; Ey camalın nuri-sübhanəlləzi əsra imiş; Axır-zamanın fitnəsi şol gözləri şəhla imiş. – Lügət.

27. Seçilmiş əsərləri: 2 cilddə / İmadəddin Nəsimi; rəssam Ayxan Rəsul; burax. məsul S.İsmayılova; dizayn. Z.Abbasov.- Cild 2: İctimai-fəlsəfi şeirlər. – Bakı: Şərq-Qərb, 2013. – 345, [3] s.

Böyük Azərbaycan şairi İmadəddin Nəsiminin “Seçilmiş əsərləri”nin yenidən işlənmiş ikinci cildinə doğma dilimizdə qələmə aldığı, əsasən, ictimai-fəlsəfi məzmunun üstünlük təşkil etdiyi müxtəlif janrlı poetik əsərləri daxil edilmişdir. Bu şeirlərdə humanist ideyalar, xeyirə, ədalətə və kamilliyə çağırış motivləri aparıcı yer tutur.

Kitabın içindəkilər: İctimai-fəlsəfi şeirləri: Məndə sığar iki cahan, mən bu cahana sığmazam; Zat iləyəm, sifət ilə, gülşəkəram nabat ilə; Dinləgil bu sözü ki, candır söz; Daldım yenə bir bəhrə ki, ümman dəxi bilməz; Ey əzəli can ilə cananımız; Var bu cahandan özgə bizim bir cahanımız; Dünü gün müntəzirəm mən ki, bu pərgar nədir; Dərdü qəm ilə yandı könül, yar bulunmaz; Ey əlləzi-yüvəsvi, taətlərin həbadır; Əya, mömin, gər istərsən səadət; Bir şaha sən qulluq eylə, söhbətindən can bitər; Sirri-ənəlhəq söyləyəm aləmdə, pünhan gəlmişəm; Mən xərabəti-əzəldən məstü heyran gəlmişəm; Mən mülki-cahan, cahan mənəm mən; Bavü sin mim üçün bəşarətdir; Aşiq qatında küfr ilə islam birdir; Bu nə bərgüzidə candır ki, gəzər bu can içində; Ey qılan dəva ki, şaham, ədlü insafın qanı; Gər bəyan edəm sana əsmayi-ruhəfzamızı; Qanı bir əhdü-peymanı bütün yar; Ənəlhəq söyləyəm həqdən, ələl-ərş istiva gəldi; Vücudi-Müstəfa əsma degilmi; Üzündür gülsitan, billah, degilmi; Ey mana nahaq deyənlər, qandadır bəs yaradan; Nari-cəhimə tən edər eşq odunun hərarəti; İki aləm anındır kim, gözünə həqq əyan oldu; Kim ki bildi bu siratıl-müstəqimin rahını; Kişi kim, xacəsi birlə qənimət tutsa xəlvətni; Surətin nəqşində hər kim görmədi nəqqaşını; Yarə qılan vəfasını, yara qılır cəfasını; Mərhəba, insani-kamil, canımın cananəsi; Bəhri-mühit imiş könül, yoxdur anın kənarəsi; Məqalindir bu rəncurun şəfası; Nə tubadır boyun, ya rəbb, kim, irdi ərşə balası; Ey üzün nuri-zati-yəzdani; Dün gecə bir dilbər ilə eyşimiz məmur idi; Səndədir şol gənci-pünhan, gəzmə hər viranəyi; Ey ruhi-qüdü, cifeyi-murdara yapışma; Çarə yoxdur yara, əbsəm, ey könül, yar istəmə; Sən sana gər yar isən var, ey könül, yar istəmə; Dil bazarçısı yalandır, varmazam bazarına; Şol şəmi gör ki, nuruna pərvanəyəm yenə; Kim ki aldandı cahanın ağulu ləzzatına; Əlhəmdülillah, Əhmədin girdik əbavü şalına; Yoxdur vəfası dünyanın, aldanma anın alına; Ey binəzirü vahid, hüsnün camal içində; Ey mükərrəm hüsnü-surət, ey mü-təhhər maü tin; Səfa bağışlamış bağa səba İsaləin dəmdən; Ey qəflətin me-yindən məstü xərabü heyran; Cahanı tərək edib bezdim cahandan; Ey bərgüzidə surət, cansan, vəli nə cansan; Gəl, ey dilbər, iki aləmdə cansan; Əgərçi candasan, candan nihansan; Ey dürri-kani-hər şey, kim bilə kim, nə Kansan; Ey ruhi-qüdü, canıma sən canü cahansan; Əvvəl ki, dila, dərd ilə yaran olamaz-

san; Tərk eyləməz can eşqini, min göz gər anı yaxasan; Üzün müşəfdir, ey huri, yanağın qaf-vəl-Quran; Mən ki, dərvişəm, fəqirəm, padişahi-aləməm; Surəti-rəhmanı buldum, surəti-rəhman mənəm; Vəhdəhü laşərik ilə şübhəsiz iştə zatam; Küntə kənzin sirrini izhar edər madam dəm; Qulluğabelbağladım, sultanı gözlər gözlərim; Fəzlim mənim, ey Xızrımü ey abi-həyatım; Surətinin səfhəsində gör nə yazmış ol qədim; Nə hüsn olur, bu nə surət, zəhi behiştinəm; Ay camalın hüsn-surət kim, qılıbdır ol həkim; Əlminnətillillah ki, bu gün yarımı buldum; Dilbərin ləblərinə çeşmeyi-heyvan demişəm; Mən ol Musayi-İmranam ki, daim aşiqi-Turam; Gəl, ey əgri, məni gör kim cahanın padişahıyam; Ol Kəbeyi-məna mənəm kim, qibleyi-rəhmanıyam; Cana, rüxi-zülfündən əgər qılsa təəmmül; Nə sidrədir ki, boyundan qiyamət oldu faş; Yarımı satdın bahasız, bilmədin miqdarını; İki aləmdəsən sultani-mütləq; Bahar oldu vü açıldı üzündən pərdə gülzarın; İtirdin cami-Cəmşidi, oyan uyxudan, ey qafil; Təhfəyəm, pakizə cövhər, laməkənin xasıyam; Küntə-kənzin kənzivü, Allahi-nurun nuruyam; Ayəti-inni-ənəllaham, bu narın nuruyam; Həqq ta ki yar oldu mənə, sər ta qədəm yar olmuşam; Gəlmişəm həqdən ənləhəq, gör nə Mənsur olmuşam; Gəl gör məni eşqində kim, mən necə giryan olmuşam; Daim ənləhəq söylərəm, həqdən çü Mənsur olmuşam; Nitqi-Allah mənəm ki, zatiləyəm; İxlas ilə ta canımı canana yetirdim; Əgərçi rahi-eşqində əsirəm; Qaluda məni saqi əsritdi şərabından; Mai-təhuru bil kim, həqdən bu gün nidadır; Arifi-laməkan otuz ikidir; Təala-şanəhü hüsnün sūfatı kim, müəlladır; Ya rəbb, nə eyni-lütfisən, ey hüsn-lanəzir; Əya, şahı-səidəxtər, üzün ərşi-müəlladır; Hər kişinin sorman əslin, izzətindən bəllidir; Aşiqə birdir əzəldən sevgili dildar, bir; Eşq yolunda kim ki ol yarına canfəşan gedər; Üzünə əhli-nəzər surəti-rəhman dedilər; Eydi əkbərdir camalın, eydə can qurban olur; Bəhri-fənada fani ol, gör ki, nə xoş həyat olur; Könlü əma olanın nuri-təcəlla nə bilür; Surətin xətti-ilahi, anı nadan nə bilür; Sirri-ilahi bilən, şol xəttü-xali bilür; Hər nəyə kim, baxırısən anda sən Allahı gör; Saqi-yi-vəhdət meyindən dilbəri-mövlayı gör; Nöqtəyi-sirri-ilahi bai-bismillahdır; Möminin qəlbi içində çünki beytüllahdır; Qeybi-mütləq sirrini əgərçi pünhan göstərir; Zey günəş kim, zərrəsindən mahi-taban göstərər; Vəhdətin şəmsi üzündür, laməkəni göstərir; Gerçək ərisən uşbu dəm ta biləsən nəzər nədir; Ey qılan dəvi ki, sufiyəm, fütüvvatın nədir; Ey bilən həqqin sūfatın, ismi-əsması nədir; Fatihə ümmül-kitabın göstər ayası nədir; Dörd müxalif cəm olanda bil ki, əsması nədir; Camalın, ya rəbb, ey dilbər, nə taban mahi-ənvərdir; Həmdüllillah kim, camalından cahan pürnurdur; Üzün mehrindən, ey dilbər, həqqin ənvarı-lamedir; Şirin hədisin hər sözü min gövhəri-yekdanədir; Şəm oldu könlüm, üstə fəraqında yanədir; Məanilü sözün dürri-səmindir; Ey üzün səbül-məsani, nəzzələl-Fürqan budur; Qəmzəsi bimarü eyni natəvandır sanma kim; Aşiqəm hüsnünə, eşqin ehtimalı məndədir; Dürri-

beyzadır vücudun, həqq nişanı qandadır; Bəhri-mühitə düş kim, dəryayi-əzəm oldur; Cami-səfayı bizə sun, saqiya; Çün bəyan oldu rümuzi-əlləməl-əsma bizə; Ey kəlamüllah, əşya nitqi-həqdir sərbəsər; Ey kərimi-ləmyəzəl, ey xaliqi-pərvərdigar; Həqiqət həqqi biləndir, verən varını yəğmaya; Təvafi-Kəbənin gərçi səvabı çoxdur, ey mövla; Bistü həştü sivü dūdür ayəti-nitqi-xuda; Həqqi bilən bilir bu gün eşqi hədisi-pürbəla; Hər kimin kim, rəhbəridir sidqü ixlasü səfa; Ey könül, hər bivücutdan can umarsan, nə əcəb; Çünkim gözümə gəlmədi hərgiz xəyali-xab; Lövhi-Musa çün üzündən sıydı, açıldı niqab; Ey xəttü-xalın kəlamüllah, həm ümmül-kitab; Çəşmeyi-heyvan mənəm, məndədir abi-həyat; Əya lətifi-zəmanə, əya xülaseyi-zat; Ey pərtövi-diyari-rüxün nuri-kainat; Ya rəsuli-fəxri-ələm, seyyidi-zatü sifət; Kövsərin eynindən axır çəşmeyi-abi-həyat; Kim büsati-eşq içində oynadı şətrənci-zat; Divi-rəcimə, ey könül, etmə dəxi mütabiət; Ey camalın məzhəri zatü sifət; Aç bu sərəpərdəyi gir içəri, cana bax; Fəzlinə bel bağladım, ya vahidü fərdü əhəd; Ey xəttin səbülməsani, ey ləbin mai-təhur; Ey saçın zilli-ilahi, vey rüxün Allahu nur; Üzündür lövhi-Musa, qamətin Tur; Yəqin, ya rəbb, üzündür rəqqi-mənşur; Gərçi eynimdən, nigara, surətin pünhan degil; Bu cism evinə, taliba, seyr edərək çün can gəlir. – **Müstəzadlar:** Sal bürqəyi üzündən, əya surəti-rəhman; Saldı xəbəri-hüsnünüz, ey sərvəri-xuban; Kirpikləri çün iki cahanın əsəridir; Ta qıldı təcəlli bu mənim könlümə Allah. – **Əlif-lam və tərs əlifba:** Əlif - Allah, sidrə boyun müntəhadır müntəha; Əlif – Ol qəddinə ögündiğiçün sərvü çinar; Əlif - Əla qamətin hər kim görər bican olur; Yey – Yüzün mahiyyətidir ələmə nuri-nəcat; Yey – Yenə sığındım ol sübhana mən. **Tərcibəndlər:** Üz üzrə bu rəsm xal olurmu; Mühəfi-natiqəm, kəlam oldum; Pərdə içində çalmır bir saz. – **Məsnəvilər:** Ey həqq əhli, yəqin imiş bu xəbər; Dəryayi-mühit cuşə gəldi. – **Müləmməs:** Eyyühər-rağibunə fil övqat. – **Tuyuğlar:** Gəl ki, müştəq olmuşam didarına. – **Əlavələr:** Hər səhər vaxtında kim, bülbül fəğanın başlar; Cana sən candan nə kim, gəlsə, cigərlər ağrımaz; Əhli-iman usları ol dəmdə inkar etdilər; Şəha, səndən hər nə gəlsə, cana xoşdur, yaxşıdır; Könül, xəstə vü mən zaram sənincün; Qiblədir üzün, nigara, qaşların mehrablar; Gözlərindən çağrışırlar, dadlar, bidadlar; İbtidadır, ibtidadır, ibtida; Əla, ev dürri-bəhri-laməkanım; Gəl bu dəmi xoş görəlim, ol keçən dəm dəm degil; Ey rüxün, rəngi-üzarın çün bəqəm qatında nil; Bir əcaib söhbət oldu guşeyi-cənnətdə duş; Ey dedigin cümlə yalan, qövlü qərarın yox imiş; Zülfü qaşından bəyani-sirri-pünhan oldu faş; Mənəm ol tilsimi-pünhan ki, bu gün cahana gəldim; **İzahlar; Lüğət.**

2018

28. **İraq divanı** / İmadəddin Nəsimi; tərt. ed. və ön söz müəl. Q.Paşayev; red. lüğət və şərh. müəl. M.Əsgərov. – Bakı: CBS-PP, 2018. – 383, [1] s.

Dəyərli alim, tanınmış ziyalı, beynəlxalq elmi dairələrdə də İmadəddin Nəsimi ilə bağlı nüfuzlu mütəxəssislərdən biri olan professor Qəzənfər Paşayevin hazırladığı, dahi şairin ünlü “İraq Divanı” ilk dəfə latın qrafikalı Azərbaycan əlifbasında oxuculara təqdim olunur.

Kitabın içindəkilər: Paşayev Q. Nəsiminin İraq Divanı; Yarımı ayırdı məndən çərxi-qəddar, iştə gör!; Yarımın yüzündə gizli kədri-əsrar, iştə gör!; Dildarə müştaq oldu can, anın camalın arzular; Bir dəxi görmək cəmalın, könlüm, ey can, arzular; Könlümdə mənim eşqi-cəmalın əzəlidir; Ey “əlləzi-yuvəsvi”, taətlərin həbadır; Mai-təhəri bil kim, həqdən bu gün nidadır; Könlü vermə cəhanə, bivəfadır; Cəmalın pərtövi-nuri-xudadır; Təalallah, nə zibasan, sifatin zati-yektadır; Əya’sahi-səidəxtər, yüzün ərşi-müəlladır; Neylərəm mən bunda ad var, çünki dildar andadır; Gövhəri-dəryayi-hikmət cavidani səndədir; Lə’li-nabın çeşməsində abi-heyvan gizlidir; Türreyi-ənbərfəşan ömrün şəbi-yeldasıdır; Yarəb, ağzın nə səbəbdən qönçeyi-xəndanmıdır?; Boyundur sidrəvü tuba, dodağın abi-heyvandır; Müənbər sünbülün şaha, güli-sirabə pürçindir; Cəmalın ya rəb, ey dilbər, nə taban mahi-ənvərdir; Məndən yüzün yaşırma kim, səcdəgahim oldur; Bəhri-fənədə fani ol, gör nə xoş həyat olur; Ey nəsimi-sübhdəm, billah ki, yarım xoşmudur?; Canımın, cana vüsəlin can içində canıdır; Ta kim, ol məhəbubi-dilin lə’li cami-badədir; Zəhi dövlət ki, məhəbubim pəridir; Cəmalın sirri-qur’an mənzilidir; Ər kişinin sorma adın, izzətindən bəllidir; Şəha, hüsnün təcəllası bu təndə can edilmişdir; Gülgün rüxün güli-səməni şərmisar edər; Qamətinə əlif deyən, gör uzun xəyal edər; Dövrü-qəmər məlahətin hüsnünə ixtitam edər; Eşq yolunda kim ki, ol yarinə canfəşan gedər; Firqət içində yürəgim gör ki, nə parə-parədir; Arifi-laməkan otuz ikidir; Dilbərə, hüsnün xəti qur’an degildir, bəs nədir?; Uymaz fərağından gözüm, yaşın tökür, qan axıdır; Fatihə, ümmülkitabın göstər ayası nədir?; Eysü tərəb yari-gülüzar ilə xoşdur; Vəslinə kim ki, irmədi, dərdü əzab içindədir; Kim ki, irər vüsəlinə, eyşi-nəim içindədir; Dərdi-fəraqə düşdü can, ahü fəğan içindədir; Zülfi-dutasi şahimin həlqəsi mah içindədir; Yarü dilbər səndən ayru kim, dedi aləmdə var?; Pərdə altından kim, oldu şəmsi-dövrən aşıkar; Şəha, könlümdə daim bir həvəs var; Aləmdə bu gün səncəliyim yar, kimin var?; Qanı bir əhdü peymanı bütün yar?; Ümmənə girən eşq ilə dürdanəyə uğrar; Yüzün bərgi-güli-tərdir, güli-tər; Götür niqabüvü xəlqə görün, ey şəmsü qəmər; Dilbərə, eşqində aləm sərbəsər qovğa çəkər; Təl’ətin bir gündü kim, xurşid-nur eylər əda; Gətir, gətir, gətir ol kaseyi ki, rəvadı; Qaçan ki, sünbülü-zülfün niqabi ayə düşər; Apardı könlümü bir çeşmi-məşmur; Ey xətin səb’ülməsani, ey ləbin ma’i-təhur; Tabəndə yüzün təl’əti xurşidi-taban göstərir; Zey günəş kim, zərrəsindən mahi-taban göstərir; Sünbülün əbrində yüzün mahi-taban göstərir; Vəhdətin şəmsi yüzündür, laməkani göstərir; Odü su, toprağü yeldən gör nə mə’ni göstərir; Sübhəmə dildarımı gördüm, otağından gəlir; Sünbülün əbrində

gördüm üş mahi-taban gəlir; Güli-tərdən gəlicək arizinə ma' tökülür; Gözü ə'ma olanın nuri-təcəlla nə bilür?; Səhərdə gülruşun, şəha, çu gülşəndə güləb oynar; Məcnun kim ola aqibət şol zülfi-zəncir olisər; Sənin eşqindir, ey dilbər, pənahım, mürşidim, həm pir; Yanaram eşqindən, axır gözlərimdən yaşlər; Hər səhər vəqtində kim, bülbül fəğanə başlər; Əhli-iman işlərim ol dəmdə inkar etdilər; Yüzünü surəti-rəhman oxurlar; Qiblədir yüzün, nigara, qaşların mehrablər; Gözlərindən çağrışirlar dadlər, bidadlər; Səfavü zövqi-dünyayə könül, aldanma, al eylər; Dodağın qənd imiş, bal onda neylər; Cəmalın əksi, ey dilbər, nəyə kim düşdü, al eylər; Yenə fəsli-bahar oldu gögərđi kuhi-səhrələr; Ləblərin qəndinə şəkər dedilər; Dişlərin nəzminə dürdaneyi-gövhər dedilər; Ləbinə əhli-nəzər çeşmeyi-heyvan dedilər; Yüzünə əhli-nəzər surəti-rəhman dedilər; Gəlgil ki, səndən ayru müştəqə can gərəkməz; Mənə sənsiz cahanda can gərəkməz; Sən mənə yar ol ki, könlüm bir dəxi yar istəməz; Dilbərə, dil səndən özgə bir dəxi yar istəməz; Aləmdə bu gün əhdi bütün yar ələ girməz; Surətin nəqşinə xəyal irəməz; Dərdü ğəm ilə yandı könül, yar bulunmaz; Gəl, ey dilbər, məni gör kim, necə xoş yanaram sənsiz; Əhdə vəfa qılmadı yarı-vəfadarımız; Ey dəvət eyləyən bizi firdövsə, eylə bil; Canani mənim sevdiğimi can dəxi bilməz; Fəraqı çəkməyən aşıq, vüsalın qədrini bilməz; Lə'lin meyi-ələst idi, cam olmadan hənuz; Düşdüm əzəldə zülfünə dam olmadan hənuz; Kə'bə yüzündür, ey sənəm, yüzünədir sücudumuz; Cənə sən candan nə kim, gəldi cigərlər ağrımaz; Həsərət yaşı hər ləhzə qılır bənzimizi saz; Dinləgil bu sözü ki, candır, söz; Kişi kim mərifətdə kamil olmaz; Ey cənnətin xəndan gülü, acı fərağın xar imiş; Axır zamanın fitnəsi şol gözləri şəhla imiş; Söylədiğin cümlə yalan, qövlü qərarın yox imiş; Ləbinə əhli-nəzər can dedilər, gerçək imiş; Hərəmi gözlərin yəğməyə düşmüş; Gəl, ey dilbər ki, hüsnün ayə düşmüş; Bir müvafiq söhbət oldu, guşeyi-xəlvətdə duş; Cə'di-zülfün ənbərəfşan eyləmiş; Nəgəhan könlümə düşdi şurü şər qovğayı-eşq; Könlümün şəhrini çün kim, eylədi yəğmayı-eşq; Bahar olduvü açıldı yüzündən pərdə gülzarın; Gəlgil ki, nuri-didə cəmalındadır sənin; Yandırdı eşqin bağırimi, səndən mana dərman gərək; Cana, üz istivasına şəqqül-qəmər gərək; Hüsnünə heyrandurur hürü mələk; Dağılmış aftab üzrə niqabi ənbərəfşanın; Lə'məyi nuri-təcəlla aftabıdır yüzün; Gərçi eynimdən, nigara, surətin pünhan degil; Gəl bu dəmi xoş görəlim, ol keçən dəm dəm degil; Yarın cəfası cümlə vəfadır, cəfa degil; Yarın işinə nişə könül xoş səfa degil; İtirdin cami-Cəmşidi, oyan uyxudan, ey ğafil; Firqət içində yanırım, dərdimə eylə çarə, gəl; Susadım vəsminə, ey çeşmeyi heyvan, bəru gəl; Firqətin yandırdı bağırim, yürəgim qan oldu gəl; Firqətin dərdindən, ey can, yürəgim qan oldu, gəl; Həsərətindən yandı canım, cigərim qan oldu, gəl; Getdigindən, dilbərə, könlüm pərişan oldu, gəl; Yüzünü məndən nihan etmək dilərsən, etməgil!; Zülfünü ənbərəfşan etmək dilərsən, etməgil!; Məndə sığar iki cəhan, mən bu cəhanə sığmazam; Mişkinsaçın hər tərəsin iki cəhanə

verməzəm; Bir bələkeş aşiqəm, ey yar, səndən dönməzəm; Gəl, ey talib, məni gör kim, cahanın padşahiyəm; Ol qibleyi-müin mənəm ki, qibleyi-rəhmaniyəm; Hüsnünə gör mən necə aşiqi-divanəyəm; Bülbüləm gülşəndə mən, gülzarə yoxdur minnətim; Həbibim, izzətim, canım, cəhanım; Bütüm, rəhbanımü deyrim, səlibim, dinim, imanım; Nigarım, dilbərim, yarım, ənisim, munisim, canım; Üzündür məqsədim, qibləm, ləbindir abi-heyvanım; Ey gülüm, ey sünbülüm, ey süsənim, vey ənbərim; Ey həbibim, dilbərim, ey sevgili yarım mənəm; Sirri-zatın gövhəriyəm mən müsəlman olmənam; Səndən irəğ, ey sənəm, şamü səhər yanırım; Küntə kənzin sirrini izhar edər madami-dəm; Ey nuri-dilü didə, didarına müştəqəm; Gəl, ey dilbər ki, müştəqəm, səni görmək dilər könlüm; Üzündə surəti-rəhmanı gördüm; Əlminnətülillah ki, bu gün yarımı buldum; Mən ol tilsimi-pünhan ki, bu gün cəhanə gəldim; Qulluğa bel bağladım, sultani gözlər, gözlərim; Canımı yaxdı fəraqın, gör ki, nə nar içindəyəm; Gərçi fəraqə düşmüşəm, eyni-vüsal içindəyəm; Dilbərin ləblərinə çeşməyi-heyvan demişəm; Dilbərin lə'linə mən hoqqeyi-mərcan demişəm; Allahu əkbər, ey sənəm, hüsnünə heyran olmuşam; Hüsnün təala şənəhü sün'ində heyran olmuşam; Könlümün viranəsində gənci-pünhan bulmuşam; Gəl gör məni eşqində kim, mən necə giryan olmuşam; Ta yüzün gördüm, nigara, gəmdən azad olmuşam; Gəl bəru sofiya ki məst olalım; Surətin nəqşini yazdı dedi rəbbül-aləmin; Ey qəflətın meyindən məstü xərabü heyran; Bu türfə şəm'i gör müşk axar dodağından; Cahanı tərək edib keçdim cahandan; Nə hüsən olur ki, yayılmış bu munca hüsniyat andan; Canımı yandırdı şövqün, ey nigarım, qandasən?; Yandırdı şövqün canımı, ey dərdə dərman, qandasən?; Gəl, ey könlümdə can, canda bədənsən; Səndən mənə kimdir ayıran, sən; Gəl, ey dilbər, iki aləmdə cansən; Əgərçi candasən, candan nihansən; Ey ruhi-qüdü, canıma sən canü cahansən; Külli-məkanın gövhəri, gövhəri-kanmısan, nəsen?; Şol pəridən vəsl umarsən, ey könül, divanəsən; Kəşfi-əsrarından anın yanəram, səbr eyləram; Alinə vermişəm könül, ali çox alə düşməsin; Şəha, könlün həmişə biğəm olsun; Əvvəl ki, dila, dərəd ilə üryan olamazsən; Dünya çün murdar imiş, gəl keç, könül, murdardən!; Ey yanağından xəcil gül, laleyi-həmra ilə; Ey könül, şad ol yenə, məhbubi-rə'nadır gələn; Can həmişə ol günəş rüxsarə döndərmiş yüzün; Kim dilərsə görməyə təhqiqə rəhman surətin; Mən mülki-cəhan, cəhan mənəm, mən; Mən zatü sifati-kün fəkanəm; Nəfəsi-əhli-dilin gövhəri-kandır bilənə; Xoş ol kimsəyə kim, vardır həbib, sən tək məhrü; Xəyali-lə'ldir yarın gözündən axıdır lə'lu; Ey könlüm alan qaşları yay, gözləri cadu; Nigara, pərtövi-hüsnün təcəlla verdi məhtabə; Canda kim, eşq olmadı, dildə xəbər nə faidə; Qılır bağrımı hicran parə-parə; Təriqi-həqqi biləndir, verən malını yəğməyə; Ey məsihadəm, nədən can vermədin cansizlərə; Ey binəzirü vahid, hüsnün cəmal içində; Yarın gərəkdə məhrü dəxi dilpəzir ola; Şol ləbişirinə, ya rəb, gər şəkər dersəm nola!; Həbibə, firqətin

saldı mələlə; Dünya duracaq yer degil, ey can səfər eylə; Ey xəstə könül, dərdinə dərman tələb eylə!; Getməgə əzm eyləmişsən, ey dilaram, eyləmə!; Bərgi-nəsrin üzrə müşkin zülfünü dam eyləmə!; Sən mana gər yar isən, var ey könül yar istəmə; Ey ruhi-qüdüs, cifeyi-mırdarə yapışma!; Düşmüş müənbər sünbülün xurşidi-taban üstünə; Gəlgil ki, müştəq olmuşam şirin ləbin gül qəndinə; Mövsimi-novruz niysan aşikar oldu yenə; Şol şəm'i gör ki, nurinə pərvanəyəm, yenə; Rəhməti gəldi, irişdi Fəzli-rəhmanın yenə; Surəti-həqqə, ey qəmər, bədri-rüxündür ayinə; Gəl, ey sərkeş, nəsihətdən burax əqlin qulağına; Saçıbdır daneyi-xalin könüllər quşuna çinə; Başını top eylə gəl gir, vəhdətin meydaninə; Düşdü könül ala gözün ağına, həm qərasinə; Dil yazan hüsn yalandır, varmazam bazarinə; Yandırıcı firqətin yaxdı məni narinə; Gəlgil ki, aldı şövqi-cəmalin qərarimi; Əcaba, bu huri yuzli məhi-bədr, ya pərimi?; Ey badi-səba, məndən ilət yarə səلامي; Şərbətin acı firqətin nuş edərəm şəkər kimi; Mərhəba, xoş gəldin, ey dildar, xoş gördüm səni; Ləblərin şərbətinə çeşmeyihəyvan susadı; Ta sünbülü-gülbuyin gülbərgi-tərə düşdü; Xəyalın dideyigiryanə düşdü; Dinim günəşi, dünyada imanım, əfəndi; Ol günəş yüzlü sənəm, çün ərzi-didar eylədi; Firqətin dərdi, nigara, bağırimi qan eylədi; Əlminnətülilləh ki, bu gün yar ələ girdi; Görklü yüzün nurindən aləm münəvvər oldu; Ta gördü günəş ay yüzünü dərbədər oldu; Mənim yarım, vəfadarım, gəl axır. Nəsiminin İraq divanında olan müxtəlif şeirlərin ilk və son beytləri. İzahlar. Lüğət.

2019

29. Qəzəllər: Məndə sığar iki cahan / İmadəddin Nəsimi; tərt. ed. H.Araslı [ön söz]; ön söz T.Kərimli. – Bakı: [Qanun], [2019]. – 303, [1] s.

Kitabın içindəkilər: Araslı H., Kərimli T. Ön söz. – **Qəzəllər:** Mərhəba, xoş gəldin, ey ruhi-rəvanım, mərhəba; Şol ləbi şirinə, yarəb, gər şəkər dersəm, nola; Nuri-təcəlli şöləsi düşdü əzəldən alına; Aşiq bəla yolunda gərək kim, həmül ola; Vəchində peydadır sənin ənvari-zati-kibriya; Hər kim ki, baxa bir dəm dilbər qaşı yasına; Başı top eyləgil, gir vəhdətin meydanına; Ey Məsihadəm, niyə can vermədin cansızlara; Çünki rəf oldu üzündən, ey şəhi-xuban, niqab; Şol tamam ayın üzündən çünki rəf oldu niqab; Vəchdən dilbər götürmüşdür niqab; Əcəb ləlinmi şol, ya cani-əhbab; Zülfün girehləri sənəma, həlqə-həlqə tab; Ey üzün “nəsrün-minəllah”, vey saçın “fəthün-qərib”; Gülşəni firdövs edər can bağırimi vəsli-həbib; Canana mənim sevdiyimi can bilir ancaq; Yarəb, nə səbəbdəndir olur taqətimiz taq; Könlümün şəhrini çün kim, eylədi yəğmayi eşq; Nagəhan könlümə düşdü şürişi-qovğayı-eşq; Bu nə adətdir, ey türki-pərizad; Bənövşə zülfünü salmış gül üzrə ənbərin sayə; Düşürmüş ənbərin zülyfün hümayun kölgəsin ayə; Bu necə qəddü qamətdir ki, bənzər sərvə-bəlayə; Surəti-həqqə, ey sənəm, bədri-rüxündür ayinə; Hər kim ki,

müştaq olmadı şol dilbərin didarinə; Canda ki, eşq olmadı, dildə xəbər nə fəidə; Ay ilə gün sücud edər surəti-canfəzayinə; Dünya duracaq yer deyil, ey can, səfər eylə; Düşdü yenə dəli könül gözlərinin xəyalinə; Bahar oldu, gəl ey dilbər, tamaşa qıl bu gülzarə; Həbibə, firqətinsaldı məlalə; Bir saqi-yi-baqi ki, vəfa qaldı vüsələ; Yandırıcı firqətin yaxdı məni narinə; Gərgil ki, müştaq olmuşam şirin ləbin gül qəndinə; Dərdə müştaq olmayan kimdir ki, dərman istəyə; Sünbuli-zülfünün əgər qonşusu lələ düşməyə; Afərin olsun nigarın zülfü ilə qaşınə; Düşdü könül ala gözün ağınavü qarəsinə; Susadı könlüm nigarın ləli ruhəfzəsinə; Mövsimi-novruzü neyistan aşikar oldu yenə; canımı qıldım fəda şol dilbərin didarına; Rəhməti gəldi irişdi fəzli-rəhmanın yenə; Ey nazı çox dilbər, məni yandırma hicrinnarinə; Bərgi-nəsrin üzrə mişkin zülfünü dam eyləmə; Getməzə əzm eyləmişsən, ey diləram, eyləmə; Salıbdır daneyi-xalın köüllər quşuna çinə; Şənbə günü mən uğradım ol sərvə-rəvanə; Düşmüş münbər sünbülün xurşidi-taban üstünə; Fəraqı çəkməyəni aşiq vüsəlin qədrini bilməz; Dilbərə, dil səndən özgə bir dəxi yar istəməz; Şəha, könlüm pərişan oldu sənsiz; Gəl, ey dilbər, məni gör kim necə xoş yanaram sənsiz; Dilbərə, şəmsüzzühadır ayəti-rüxsarınız; Ey camalın ərşi-rəhman qəbiə-qövseyin qaşınız; Mana sənsiz cahanü can gərəkməz; Düşdüm əzəldə zülfünə, dam olmadan hənuz; Ləlin meyi-ələst idi cam olmadan hənuz; Həsərət yaşı hər ləhzə qılır bənzimizi saz; Gəlgil ki, səndən ayru müştaqə can gərəkməz; Surətin nəqşinə xəyal irəməz; Aləmdə bu gün əhdi bütün yar ələ girməz; Ey üzü gül, ləbləri mərcanımız; Əhdə vəfa eylədi yarı-vəfadarımız; Can eşqə düşdü, ey könül, yarəb, nədir tədbirimiz; Kəbə üzündür, ey sənəm, üzərindədir sücudumuz; Əcəbə, bu huri üzlü məhi-bədr, ya pərimi; Mərhəbə, ey bəhri-zatın gövhəri-yekdanəsi; Vəslin əcəb nə candır kim, canımış bəhası; Səbə zülfün nəsimindən cahanı cümlə can etdi; Gəlgil ki, qapdı şövqi-camalın qərarımı; dinin günəşi, dünyada imanım əfəndi; Ey nafeyi-Çin saçın siyahı; Qaşın vəhyi bizə bürhan irişdi; Cənnəti-ənd imiş üzün, üstə ləbin də kövsəri; Gözlərim yarın qəmindən axıdar dürdanəyi; Mahi-tabandır üzün, ey afitabi-xavəri; Rəvamıdır, rəvamıdır, həbibə; Bağrımın dəlür navəki-hicrani-filani; Könül sarayına mehri buraxdı ta tabi; Ənbərin zülfün, nigara, bağladı divanəni; Dərdmənd etdin məni, ey dərdə dərman erməni; Firqətin dərdi, nigara, bağrımı qan eylədi; Ey badi səbə, məndən ilət yarə səlamı; Şərbətin acı firqətin nuş edərəm şəkər kimi; Camalın rövzeyi-rizvan deyilmi; Mərhəbə, xoş gəldin, ey dildar, xoş gördük səni; Ayrılıqdan yar mənənim bağrımı büryan eylədi; Apardı könlümü məndən bu gün ol cənnətin huri; Hüsnünə sübhənəhü kim ki, şəhid olmadı; Ta ki gəldi eşqin, ol mənliyi məndən qapdı; Candan çıxarmazam sənəni, ey can xəyalını; Ləblərin şərbətinə çeşməyi-heyvan susadı; Camalın fitnəsi tutdu cahanı; Camalındır həqqin zatü sifəti; Sənəmə, üzün gülündən gülə-gülə gül utandı; Zülfün gücəsi qədrdürür, al yanağın ay; Yandırdı eşqin bağrımı,

səndən mana dərman gərək; Cana üz istivasına şəqqül-qəmər gərək; Hüsnünə heyrandurur hurü mələk; Çəkəli əynimə bu sikkeyi-mərdan kəpənək; Firqətindən, dilbərə, könlüm pərişan oldu, gəl; Firqətin yandırdı bağırimi, yürəgim qan oldu gəl; Firqətin dərdindən, ey can yürəgim qan oldu, gəl; Yarın cəfası cümlə vəfadır, cəfa degil; Üzünü məndən nihan etmək dilərsən, etməgil; Zülfünü ənbərfəşan etmək dilərsən, etməgil; Firqət içində yanırım, dərdimə eylə çarə gəl; Nigarım, dilbərim, yarım, ənisim, munisim, canım; Həbibim, izzətim, canım, cahanı; Səndən iraq, ey sənəm, şəmü səhər yanaram; Canıma düşdü firqətin, gör ki, nə nar içindəyəm; Gərçi fəranə düşmüşəm, eyni-vüsal içindəyəm; Bir çəfakeş aşiqəm, ey yar, səndən dönməzəm; Ta üzün gördüm, nigara, qəmdən azad olmuşam; Mişkin saçın hər tərəsin iki cahana verməzəm; Ta kim, üzünü görmüşəm, hüsnündə heyran olmuşam; Hüsnün təala şanəhü sünində heyran olmuşam; Allahu əkbər, ey sənəm, hüsnündə heyran olmuşam; Gəl, ey dilbər ki, müştəqəm, səni görmək dilər könlüm; Ey nuri-dilü didə, dadarına müştəqəm; Üzündə surəti-rəhmani gördüm; Mişkin saçın səvadına mişki-Xəta derəm; Dilbərə, mən səndən ayru ömrü canı neylərəm; Mənim rəhbanımı deyrim, səlibim, dini, imanım; Ey gülüm, ey sünbülüm, ey süsənim, vey ənbərim; Üzündür məqsədım, qibləm, ləbindir abi-heyvanım; Könlümün viranəsində gənci-pünhan bulmuşam; Üzün günündən, ey qəmər, ənvara düşmüşəm; Ey həbibim, dilbərim, vay sevgili yarım mənim; Canımı yandırdı şövqün, ey nigarım, qandasan; yandırdı şövqün canımı, ey dərdə dərman, qandasan; Hilalə döndü qəmər qaşların hilalından; Ey üzün cənnati-ədnin, vey boyun tubi rəvan; Qibleyi-iman göründü sən büti əyyarədən; Nuri-hikmət zahir oldu sən pəri-rüxsarədən; Səba hərdəm gəlir mişkin saçın çinü tatarından; Ey yanağından xəcil gül laleyi-həmra ilə; Sən mana, dilbər, yetərsən, özgülər yar olmasın; Gəl ey dilbər ki, qan oldu könül eşqin bəlasından; Şikayət eyləmənəm dilbərin cəfasından; Nigara, küntə kənizin gövhərisən; Gəl, ey könlümdə can, canda bədənsən; Allah-allah, nə can, nə dilbərsən; Səndən məni kimdir ayıran, sən; Şol pəridən vəsl umarsan, ey könül, divanəsən; Külli məkanın gövhəri, gövhəri-kanmısan, nəsen; Ey könül, şad ol kim, ol məhbubi-zibadır gələ; Dünya çün mürdardır, igrən könül, mürdardan; Qanı ol günlər ki, keçdi dilbəri-əyyar ilə; Düşmüşəm biyar, ilahi, kimsə biyar olmasın; Şəha, könlün həmişə biqəm olsun; Alinə vermişəm könül, ali çox alə düşməsin; Kim dilərsə görməyə təhqi qəhman surəti; Surətin nəqşini yazdı, dedi rəbbül-aləmin; Gərgil ki, nuri-didə cəmalındadır sən; Dönmüşəm qəmdən hilala şol məhi-təban üçün; Nuni-eynin vəhyinə həqdən işarətdir bu gün; Aləmi qıldı münəvvər, şol üzü mahı görün; Can həmişə ol günəş rüxsarə döndərmiş üzün; Ey ləbin abi-çəşmeyi-heyvan; Ləbindən axır, ey can, çəşməyi-abi-heyvan; Bu can pərvanədir, yanır camalın şəmitabından; Dəmi-İsa gəlir dodağından; Bu türfə şəmi gör ki, axar şəkər dodağından; Təcəlli dutdu afaqı camalın şəmi-

tabından; Cani aləmsən, ayə siminzənəx, əbrukaman; Nə hüsn olur ki, yayılmış bunca hüsniyat andan; Ol pəripeykər ki, taci-səltənət başındadır; Ta kim, ol məhbubi-dilin ləli cami-badədir; Yarü dilbər səndən ayrı kim dedi aləmdə var; Aləmdə bu gün sənciləyin yar kimin var; Camalın pərtövi-nuri-xudadır; Uyumaz fəraqindən gözüm yaş tökəri qan axıdar; Afitabın tələtindən mahi-taban ru tutar; Səhərdən gül üzün şaha, çü gülşəndə gülab oynar; Şəha, könlümdə daim bir həvəs var; Üzün güldür, ləbin ləli-şəkərbar; Bir dəxi görmək camalın könlüm, ey can, arzular; Dildarə müştəq oldu can, anın camalın arzular; Neylərəm mən bunda durub, çünki dildar andadır; Nə süni-paki yəzdansan, a dilbər; Görün ki, bəhri-məani nə qəsdı-can eylər; Götür niqabını xəlqə görün, ey şəmsü qəmər; Boyundur sidrəvü tuba, dodağın abi-heyvandır; Mənim yarı-vəfadarım, gəl axır; Gətir, gətir, gətir ol kaseyi-rəvanpərvər; Sənin eşqindir, ey dilbər mənə mürşidi həm pır; Üzüni surəti-rəhman oxurlar; Tutdu gülzari-cahanı əbri-gövhərbar bar; olmaya məstanə eynintək, şəha, məkkar kar; Firqət içində yürəgim gör ki, nə parə-parədir; Təalallah ki, sünidən sənintək xoş camal eylər; Camalın əksi, ey dilbər, nəyə kim düşdü al eylər; Səfavü zövqi-dünyaya, könül, aldanma, al eylər; Şahidi-ləşərikə ləh şol sənəmin camalıdır; Mətləi-hüsnün, ey sənəm, məzhəri-layəzalidir; Könlümdə mənim eşqi-camalın əzəlidir; Hüsnün, təbarəkallah, ənvari-ləmyəzəldir; üzün bədri cahanın danəsidir; Mehri-rüxün tabına düşdü könül yanədir; Ümmana girən eşq ilə dürdanəyə uğrar; Sərvın qatında sidrəvü Tuba rəvan olur; Surətin nəqşində könlüm, ey sənəm, heyran olur; Dil sənın kəlamıntək kəlim olmuşdurur; cahan üzün günəşşindən münəvvər olmuşdur; Ey üzün nuri-təcəlli, məniyi iman budur; Gördüm camalın şəmini rövşən, məhi-taban budur; Məndən üzün yarışma kim, səcdəgahım olur; Eysü tərəb yarı gül, üzər ilə xoşdur; Ey diriğa kim, cahanda yarü həmdəm kəmdürür; Güli-tərdən gülicək, arizinə ma tökülür; Ey nəsimi-sübhdəm, billah, şu yarım xoşmudur; Sənmişən, ey mahsurət, cənnətin eynində hur; Ey üzün şənində münzəl ayəti-Allahu nur; Qara saçın ki, zülmatındadır nur; Niqabı üzündən götürdü qəmər; Sünbülün əbrində gördüm uş məhi-taban gəlir; Dodağın qənd imiş, bal anda neylər; Rükün bədrdürür şəmi-münəvvər; Dilbərə, eşqində aləm sərbəsər qovğa çəkər; Bu gül ol şahidin şəkli qamundan ixtiyarımdır; Ey müsəlmanlar, mədəd, ol yar pünhan ayrılır; Camalın tələti gülzara bənzər; Şaha, çün surətin Fırqanıdır; üzündür Turi-Sina, rəqqi-mənsur; Apardı könlümü bir çeşmi-məxmur; Kim aydır kim, üzün gülnara bənzər; Üzün nuri-təcəlli məzhəridir; Şəmi-fələk hüsnünə pərvanədir; Müənbər sünbülün, şaha, güli-siraba pürçindir; Gözümdən dəmbədəm axan qəmindən su degil, qandır; Sənsiz nə yesəm, qüssəvü qəm, dərd ilə qandır; Ey ləbin eyni-abi-heyvandır; Ey rükün gülzari-cənnət, saçların reyhanıdır; Canımın, cana, vüsəlın can içində canıdır; ləbinə əhli-nəzər çeşmeyi-heyvan dedilər; Dişlərin nəzminə dürdaneyi-

gövhər dedilər; Dodağın qəndinə şəkər dedilər; Saçının şəbində üzü iki həftəlik qəmərdir; Təbəndə üzün tələti xurşidi taban göstərir; Sünbülün ərbində üzün mahi-taban göstərir; Zülfi-dütası şahımın həlqəsi mah içindədir; Dərdü fəraqə düşdü can, ahü fəğan içindədir; Vəslinə kim ki irmədi, dərdü əzab içindədir; Hər kim irər vüsalına, eyşi-nəim içindədir; Leylətül-qədrin savadı zülfi-pürtabındadır; Canın vücudu sənsiz layeş kimi adəmdir; Səqahüm rəb-bihüm xəmrü dodağın kövsərindədir; Ləlin şərəbı şərbəti-kövsər degilmidir; Yarəb, ol üzün çırağı şəmi-xavərdənmidir; Ləli-nabın çeşməsində abi-heyvan gizlidir; Dilbərə, zülfün şəbində mahi-taban gizlidir; Sübhədam dildarımı gördüm, otağından gəlir; Türeyi-ənbərfəşan ömrüm şəbi-yeldasıdır; Gülgün rüxün gülü, səməni şərmisar edər; Dövrü-qəmər məlahətin hüsnünə ixtimam edər; Sünbülün əbrində üzün mahını pünhan edər; Tabəndə üzün təbişi bədri-dünyaca tən edər; Qamətinə əlif deyən gör nə uzun xəyal edər; Vüsalını diləyən canı həm cahanı nedər; Qacan ki, sünbuli-zülfün niqabi aya düşər; Üzün bərgi-gülü-tərdir, güli-tər; Yarımı ayırdın məndən, çərxi qəddar, üstə gör; Nuşin ləbinin ləli, ləli-ləbinin nuşin; Gözlərin rəmzi müəyyən göstərir van-naziat; Ey könlüm alan qaşları yay, gözləri cadu; Xəyali-ləlidir yarın gözündən axıdan lölu; Görklü üzün nurundan aləm münəvvər oldu; Məgər mişkin saçın buyu nəsimi-sübhə yar oldu; Ta gördü günəş ay üzünü, dərbədər oldu; Xoşa ol kimsə kim, vardır həbibü sən kimi məhrü; Gerçək xəbər imiş bu ki, xubun vəfası yox; Müshəfdir anın üzü, eyvallah; Üzündə nurunu gördü əzəl günündə ilah; Gördüm üzünü, ey sənəm, əlminnətüllillah; Üzün gördüm, dedim əlhəmdülillah; Gəl ey dilbər ki, hüsnün aya düşmüş; Ey camalın səhfəsində xətmü-Quran buldum uş; Dövlətin dövrünü gəldi, dərdə dərman buldum uş; Dərdi ol qəmzən səhamı, bağıma kar etdi uş; Hərəmi gözlərin yəğməyə düşmüş; Cədi-zülfün ənbərəşfan eyləmiş; Ləbinə əhli-nəzər can dedilər, gerçək imiş; Ey cənnətin xəndan gülü, acı fəraqın xar imiş; Ey camalın nuri sübhanəlləzi əsrə imiş; Axır zamanın fitnəsi şol gözləri şəhla imiş; Lüğət.

30. Cahana sığmaz Nəsimi: qəzəllər / [Nəsimi]; red. P.Əlioğlu [ön söz əvəzi]; [üz qabığının dizaynı A.Əmrahov]. – [Bakı]: [Azərbaycan Dövlət Tərcümə Mərkəzi], 2019. – 302, [2] s.

Kitabın içindəkilər: Əlioğlu P. Böyük şairin əbədiyaşar poeziyası. Mərhaba, xoş gəldin, ey ruhi-rəvanım, mərhaba!; Şol ləbi şirinə, yarəb, gər şəkər dersəm, nola?; Nuri-təcəlli şöləsi düşdü əzəldən alına; Aşiq bəla yolunda gərək kim, həmül ola; Vəchində peydadır sənün ənvari-zati-kibriya; Hər kim ki, baxa bir dəm dilbər qaşu yasına; Başını top eyləgil gir vəhdətin meydanına; Ey Məsihədam, niyə can vermədin cansızlara?; Yoxdur vəfası dünyanın, aldanma anın alına; Dil bazarçısı yalandır varmazam bazarına; Ey ruhi-qüds, cufeyi-murdara yapışma!; Canımı qıldım fəda şol dilbərin didarına; Şol tamam ayın

üzündən çünki rəf oldu niqab; Əcəb ləlinmi şol, ya cani-əhbab?; Zülfün girehləri, sənəma, həlqə-həlqə tab; Ey üzün “nəsrün-minəllah”, vey saçın “fəthün-qərib”; Gülşəni-firdövs edər can bağrını vəsli-həbib; Canana mənim sevdiyimi can bilir ancaq; Yarəb, nə səbəbdəndir olur taqətimiz taq; Könlümün şəhrini çün kim, eylədi yəğmayi-eşq; Nagəhan könlümə düşdü şurişi-qovğayi-eşq; Bənövşə zülfünü salmış gül üzrə ənbərin sayə; Düşürmüş ənbərin zülyfün hümayun kölgəsin ayə; Bu necə qəddü qamətdir ki, bənzər sərvə-balayə; Surəti-həqqə, ey sənəm, bədri-rüxündür ayinə; Hər kim ki, müştəq olmadı şol dilbərin didarinə; Canda ki eşq olmadı, dildə xəbər nə fəidə?; Ay ilə gün sücud edər surəti-canfəzayinə; Dünya duracaq yer deyil, ey can, səfər eylə!; Düşdü yenə dəli könül gözlərinin xəyalinə; Bahar oldu, gəl ey dilbər, tamaşa qıl bu gülzarə; Həbibə, firqətin saldı məlalə; Bir saqi-yi-baqi ki, vəfa qıldı vüsələ; Yandırıcı firqətin yaxdı məni narinə; Gəlgil ki, müştəq olmuşam şirin ləbin gül qəndinə; Dərdə müştəq olmayan kimdir ki, dərman istəyə?; Sünbülü-zülfünün əgər qonşusu lələ düşməyə; Afərin olsun nigarın zülfü ilə qaşinə; Düşdü könül ala gözü ağınavü qərasinə; Susadı könlüm nigarın ləli-ruhəfzasinə; Mövsimi-novruzü neyistanəşikar oldu yenə; Rəhməti gəldi irişdi fəzli-rəhmanın yenə; Ey nazı çox dilbər, məni yandırma hicrin narinə; Bərgi-nəsrin üzrə mişkin zülfünü dam eyləmə; Getməgə əzm eyləmişsən, ey diləram, eyləmə!; Şənbə günü mən uğradım ol sərvə-rəvanə; Düşmüş müənbər sünbülün xurşidi-taban üstünə; Çarə yoxdur yara, əbsəm, ey könül, yar istəmə!; Sən sana gər yar isən var, ey könül yar istəmə!; Fəraqı çəkməyən aşiq vüsəlin qədrini bilməz; Dilbərə yar səndən özgə bir dəxi yar istəməz; Sən mana yar ol ki, könlüm bir dəxi yar istəməz; Gəl, ey dilbər, məni gör kim, necə xoş yanaram sənsiz; Dilbərə, şəmsüzzühadır ayəti-rüxsarınız; Mana sənsiz cahanü-can gərəkməz; Düşdüm əzəldə zülfünə, dam olmadan hənuz; Ləlin meyi-ələst idi cam olmadan hənuz; Həsərət yaşı hər ləhzə qılır bənzimizi saz; Gəlgil ki, səndən ayru müştəqə can gərəkməz; Surətin nəqşinə xəyal irməz; Aləmdə bu gün əhdi bütün yar ələ girməz; Ey üzü gül, ləbləri mərcanımız!; Əhdə vəfa eylədi yari-vəfadarımız; Can eşqə düşdü, ey könül, yarəb, nədir tədbirimiz; Kəbə üzündür, ey sənəm, üzünədir sücudumuz; Ey əzəli can ilə cananımız!; Dinləgil bu sözü ki, candır söz; Dərdü qəm ilə yandı könül, yar bulunmaz; Əcəbə, bu huri üzlü məhi-bədr, ya pərimi?; Mərhəbə, ey bəhri-zatın gövhəri-yekdanəsi; Səbə zülfün nəsimindən cahanı cümlə can etdi; Dinin günəşi, dünyada imanım əfəndi; Cənnəti-ədn imiş üzün, üstələbin də kövsəri; Mahi-tabandır üzün, ey afitabi-xavəri; Bağrımıdölür navəki-hicrani-filani; Ənbərin zülfün, nigara, bağladı divanəni; Firqətin dərdi, nigara, bağrımı qan eylədi; Şərbətin acı firqətin nuş edərəm şəkər kimi; Mərhəbə, xoş gəldin, ey dildar, xoş gördük səni; Ayrılıqdan yar mənim bağrımı büryan eylədi; Apardı könlümü məndən bu gün ol cənnətin huri; Ənəlhəq söylərəm həqdən, ələl-ərş istiva gəldi; Vücudi-Mustafa əsma degilmi?; Nari-

cəhimə tən edər eşq odunun hərarəti; Mərhəba, insani-kamil, canımın cananəsi; Bəhri-mühit itmiş könül, yoxdur anın kənarəsi; Vəslin əcəb nə candır kim, canmış bəhası; Gəgil ki, qapdı şövqi-cəmalın qərarımı; Ey badi-səba, məndən ilət yarə səlamı; Hüsnünə sübhənəhü kim ki, şəhid olmadı; Sənəma, üzün gülündən gülə-gülə gül utandı; Ey qılan dəva ki, şaham, ədlü insafın qanı?; Surətin nəqşində hər kim görmədi naqqaşanı; Zülfün gecəsi qədrdürür, al yanağın ay; Cana, üz istivasına şəqqül-qəmər gərək; Hüsnünə heyrandurur hurü mələk; Çəkəli əynimə bu sikkeyi-mərdan kəpənək; Firqətindən, dilbərə, könlüm pərişan oldu, gəl!; Firqətin yandırdı bağırimi, yürəgim qan oldu, gəl; Yarın cəfası cümlə vəfadır, cəfa degil; Üzünü məndən nihan etmək dilərsən, etməgill!; Firqət içində yanırım, dərdimə eylə çarə gəl; Nigarım, dilbərim, yarım, ənisim, munisim, canım; Həbibim, izzətim, canım, cahanım; Səndən İraq, ey sənəm, şamü səhər yanaram; Canıma düşdü firqətin, gör ki, nə nar içindəyəm; Gərçi fəraqə düşmüşəm, eyni-vüsal içindəyəm; Bir cəfəkeş aşıqəm, ey yar, səndən dönməzəm; Ta üzün gördüm, nigara, qəmdən azad olmuşam; Mişkin saçın tarəsin iki cahana verməzəm; Ta kim, üzünü görmüşəm, hüsnündə heyran olmuşam; Hüsnün təala şənəhü sünində heyran olmuşam; Allahü əkbər, ey sənəm, hüsnündə heyran olmuşam; Gəl, ey dilbər ki, müştəqəm, səni görmək dilər könlüm; Ey nuri-dilü didə, didarına müştəqəm; Ey dilbəri-pünhani, sənsiz nədərəm canı; Üzündə surəti-rəhmanı gördüm; Mişkin saçın səvadına mişki-Xəta derəm; Dilbərə, mən səndən ayru ömrü canı neylərəm?; Mənim rəhbanımı dəyrim, səlibim, dinim, imanım; Ey gülüm, ey sünbülüm, ey süsənim, vey ənbərim; Üzündür məqsədim, qıbləm, ləbindir abi-heyvanım; Könlümün viranəsində gənci-pünhan bulmuşam; Üzün günündən, ey qəmər, ənvara düşmüşəm; Ey həbibim, dilbərim, vey sevgili yarım mənim; Surəti-rəhmanı buldum, surəti-rəhman mənəm!; Mən mülki-cahan, cahan mənəm, mən!; Məndə sığar iki cahan, mən bu cahana sığmazam; Mən xərəbatizəldən məstü heyran gəlmişəm; Sirri-ənəlhəq söylərəm aləmdə, pünhan gəlmişəm; Canımı yandırdı şövqün ey nigarım, qandasın?; Yandırdı şövqün canımı, ey dərdə dərman, qandasın?; Hilalə döndü qəmər qaşların hilalından; Ey üzün cənnati-ədnin, vey boyun tubi-rəvan; Qibleyi-iman göründü sən büti-əyyarədən; Səba hərdəm gəlir mişkin saçın çinü tatarından; Ey yanağından xəcil gül laleyi-həmra ilən; Sən mana, dilbər, yetərsən, özgələr yar olmasın; Gəl ey dilbər, qan oldu könül eşqin bəlasından; Şikayət eyləmənəm dilbərin cəfasından; Nigara, küntə kənizin gövhərisən; Gəl, ey könlümdə can, canda bədənsən; Allah-Allah, nə can, nə dilbərsən?!; Şol pəridən vəsl umarsan, ey könül, divanəsən; Külli məkanın gövhəri-kanımsan, nəсэн?; Ey könül, şad ol kim, ol məhbubi-zibadır gələn; Qanı ol günlər ki, keçdi dilbəri-əyyar ilən; Düşmüşəm biyar, ilahi, kimsə biyar olmasın!; Şəha, könlün həmişə biqəm olsun; Alinə vermişəm könül, ali çox alə düşməsin; Kim dilərsə görməyə

təhqi q rəhman surətin; Gəlgil ki, nuri-didə cəmalındadır sənin; Dönmüşəm qəmdən hilala şol mahi-taban üçün; Nuni-eynin vəhyinə həqdən işarətdir bu gün; Aləmi qıldı münəvvər, şol üzü mahı görün; Can həmişə ol günəş rüxsara döndərmiş üzün; Ləlindən axır, ey can, çeşməyi-abi-heyvan; Bu can pərvanədir, yanır camalın şəmi tabından; Bu türfə şəmi gör ki, axar şəkər dodağından; Təcəlli dutdu afaqı camalın şəmi-tabından; Bu türfə şəmi gör ki, axar şəkər dodağından; Təcəlli dutdu afaqı camalın şəmi-tabından; Cani-ələmsən, əya siminzənəx, əbrukaman; Nə hüsn olur ki, yayılmış bunca hüsniyatandan; Gəl, ey dilbər, iki aləmdə cansan; Ol pəripeykər ki, taci-səltənət başındadır; Ta kim, ol məhbubi-dilin ləli cami-badədir; Yarü dilbər səndən ayrı kimdedi aləmdə var?; aləmdə bu gün sənciləyin yar kimin var?; Uyumaz fəraqindən gözüm yaş tökəri qan axıdar; Afitabın tələtindən mahi-təban ru tutar; Səhərdə gül üzün şaha, çü gülşəndə gülab oynar; Bir dəxi görmək camalın könlüm, ey can, Ş arzular; Didarə müştəq oldu can, anın camalın arzular; Neylərəm mən bunda durub, çünki didar andadır; Görün ki, bəhri-məani nə qəsdı can eylər; Götür niqabını xəlqə görün, ey şəmsü qəmər; Boyundur sidrəvü tuba, dodağın abi-heyvandır; Mənim yarı-vəfadarım, gəl axır; Gətir, gətir, gətir ol kaseyi-rəvanpərvər; Sənin eşqindir, ey dilbər, mana həm mürşidü həm pır; Üzünü surəti-rəhman oxurlar; Tutdu gülzari-cahanı əbri-gövhərbar bar; Olmaya məstanə eynintək, şaha, məkkar kar; Firqət içində yürəgim gör ki, nə parə-parədir; Təalallah ki, sünidən sənintək xoş camal eylər; Səfavü zövqi-dünyaya, könül, aldanma, al eylər; Şahidi-laşərikə ləh şol sənəmin camalıdır; Mətləi-hüsnün, ey sənəm, məzhəri-layəzalidir; Könlümdə mənim eşqi-camalın əzəldir; Hüsnün, təbarəkallah, ənvarfi-ləmyəzəldir; Üzün bədri-cahanın danəsdir; Mehri-rüxün tabına düşdü könül yanədir; Ümmana girən eşq ilə, dürdanəyə uğrar; Sərvin qatında sidrəvü Tuba rəvan olur; Surətin nəqşində könlüm, ey sənəm, heyran olur; Dil sənin şirin kəlamintək kəlim olmuşdurur; Cahan üzün günəşindən münəvvər olmuşdur; Ey üzün nuri-təcəlli, məniyi-iman budur; Gördüm camalın şəmini rövşən, məhi-taban budur; Məndən üzün yaşırma kim, səcdəgahım oldur; Eysü tərəb yarı gül, üzər ilə xoşdur; Ey diriğa kim, cahanda yarü həmdəm kəmdürür; Güli-tərdən gülicək, arizinə ma tökülür; Ey nəsimi-sühdəm, billah, şu yarım xoşmudur?; Sənmisən, ey mahsurət, cənnətin eynində hur; Ey üzün şənində münzəl ayəti-Allahu nur; Qara saçın ki, zülmatındadır nur; Sünbülün əbrində gördüm uş məhi-taban gəlir; Dilbərə, eşqində aləm sərbəsər qovğa çəkər; Bu gün ol şahidin şəkli qamundan ixtiyarımdır; Ey müsəlmanlar, mədəd, ol yar pünhanayrılır; Camalın tələti gülzara bənzər; Şəha, çün surətin Fırqanımızdır; Üzün nuri-təcəlli məzhəridir; Şəmi-fələk hüsnünə pərvanədir; Gözümdən dəmbədəm axan qəmindən su degil, qandır; Sənsiz nə yesəm, qüssəvü qəm, dərd ilə qandır; Ey ləbin eyni-abi-heyvandır; Ey rüxün gülzari-cənnət, saçların reyhanıdır; Ləbinə

əhli-nəzər çeşmeyi-heyvan dedilər; Dişlərin nəzminə dürdaneyi-gövhər dedilər; Dodağın qəndinə şəkər dedilər; Saçının şəbində üzü iki həftəlik qəmədir; Tabəndə üzün tələti xurşidi-taban göstərir; Zülfi-dütası şahımın həlqəsi mah içindədir; Dırdü fəraqə düşdü can, ahü fəğan içindədir; Vəslinə kim ki, irmədi, dərdü əzab içindədir; Hər kim irər vüsalına, eyşi-nəim içindədir; Leylätül-qədrin səvadı zülfi-pürtabındadır; Canın vücudu sənsiz laşey kimi ədəmdir; Səqahüm rəbbihüm xəməri dodağın kövsərindədir; Ləlin şərəbı şərbəti-kövsər degilmidir?; Yarəb, ol üzün çırağı şəmi-xavərdənmidir?; Ləli-nabın çeşməsində abi-heyvan gizlidir; Sübhəmə dildarımı gördüm, otağından gəlir; Türreyi-ənbərfəşan ömrüm şəbi-yeldasıdır; Dövrü-qəmə mələhətin hüsnünə ixtimam edər; Sünbülün əbrində üzün mahnı pünha edər; Tabəndə üzün tabişi bədri-dücaya tən edər; Qamətinə əlif deyən gör nə uzun xəyal edər; Vüsalını diləyən canı həm cahanı nədə?; Qaçan ki, sünbüli-zülfün niqabı aya düşər; Yarımı ayırdın məndən, çərxi-qəddar, üstə gör!; Qanı bir əhdü peymanı bütün yar?; Dünü gün müntəzirəm mən ki, bu pərgar nədir?; Aşiq qatında küfr ilə islam birdir; Arifi-laməkan otuz ikidir; Məgər mişkin saçın buyu nəsimi-sübhə yar oldu; Ta gördü günəş ay üzünü, dərbədə oldu; Gerçək xəbər imiş bu ki, xabun vəfası yox; Üzündə nurunu gördü əzəl günündə ilah; Gördüm üzünü, ey sənəm, əlminnətülillah; Üzün gördüm, dedim əlhəmdülillah.

31. Qəzəllər / İmadəddin Nəsimi; layih. rəhb. A.Əlizadə; ön söz. müəl. İ.Həbibbəyli; red. T.Kərimli; tərt. rəssam F.Əli; üz qabığının dizaynı E.Elrəng. – Bakı: Şərq-Qərb, 2019. – 180 s.

İmadəddin Nəsiminin qəzəllərindən ibarət olan bu kitaba sənətkarın, əsasən, doğma dilimizdə yazdığı lirik, həmçinin ictimai-fəlsəfi məzmunlu qəzəlləri daxil edilmişdir. Ədəbi dilimizin formalaşmasında mühüm rol oynanmış bu nümunələrdə insan gözəlliyinin tərənnümü, aşiqin qəlb çırpıntıları, humanist ideyalar, xeyrə, ədalətə və kamilliyə çağırış motivləri aparıcı yer tutur.

Kitabın içindəkilər: Həbibbəyli İ. Cahana sığmayan Azərbaycan şairi. Mərhəbə, xoş gəldin, ey ruhi-rəvanım, mərhəbə!; Şol ləbi şirinə, ya Rəbb, gər şəkər dersəm, nola?; Hər kim ki baxa bir dəm dilbər qaşı yasına; Başını top eyləgil, gir vəhdətin meydanına; Əcəb ləlinmi şol, ya cani-əhbəb?; Canını mənim sevdiyimi can bilir ancaq; Bu nə adətdir, ey türki-pərizad; canda ki eşq olmadı, dildə xəbər nə fəidə?; Dünya duracaq yer deyil, ey can, səfər eylə!; Düşdü yenə dəli könül gözlərinin xəyalinə; Həbibə, firqətin saldı məlalə; Yandırıcı firqətin yaxdı məni narinə; Afərin olsun nigarın zülfü ilə qaşinə; Canımı qıldım fəda şol dilbərin didarına; Getməgə əzm eyləmişsən. Ey dilaram, eyləmə!; Sünbülü bərgi-gül üzrə, ey pəri, dağıtma kim; Fəraqı çəkməyən aşiq vüsalın qədrini bilməz; Şəha, könlüm pərişan oldu sənsiz; Gəl ey dilbər, məni gör kim, necə xoş yanaram sənsiz; İki aləmdə məqsudum

vüsəlinə irişməkdir; Mana sənsiz cahanü can gərəkməz; Həsərət yaşı hər ləhzə qılır bənzimizi saz; Surətin nəqşinə xəyal irəməz; Dilbərə, dil səndən özgə bir dəxi yar istəməz; Necə günəşsən, ey qəmər ki, sana; Aləmdə bu gün əhdi bütün yar ələ girməz; Əhdə vəfa eylədi yarı-vəfadarımız; Dinin günəşi, dünyada imanım əfəndi; Bağrımın dəlür navəki-hicrani-filani; Firqətin dərdi, nigara, bağrımı qan eylədi; Şərbətin acı firqətin nuş edərəm şəkər kimi; Mərhəbə xoş gəldin, ey dildar, xoş gördük səni; camalın rövzeyi-rizvan deyilmi?; Ləblərin şərbətinə çeşmeyi-heyvan susadı; Sənəmə, üzün gülündən gülə-gülə gül utandı; Firqətindən, dilbərə, könlüm pərişan oldu, gəl!; Ayrılıqdan yar mənim bağrımı büryan eylədi; Nigarım, dilbərim, yarım, ənisim, munisim, canım; Səndən iraq, ey sənəm, şamü səhər yanaram; Canıma düşdü firqətin, gör ki, nə nar içindəyəm; Bir cəfəkeş aşiqəm, ey yar, səndən dönməzəm; Ta üzün gördüm, nigara, qəmdən azad olmuşam; Allahu əkbər, ey sənəm, hüsnündə heyran olmuşam; Üzünü məndən nihan etmək dilərsən, etməgill!; Gəl, ey dilbər ki, müştəqamn, səni görmək dilər könlüm; Ey nuri-dilü didə, didarına müştəqəm; Ey gülüm, ey sünbülüm, ey susənim, vey ənbərim; Dilbərə, mən səndən ayru ömrü canı neylərəm?; Könlümün viranəsində gənci-pünhan bulmuşam; Canı yandırdı şövqün, ey nigarım, qandasan?; Sən mana, dilbər, yetərsən, özgəlrə yar olmasın; Gəl, ey könlümdə can, canda bədənsən; Ey könül, şad ol kim, ol məhbubi-zabadır gələn; Şəha, könlün həmişə biqəm olsun; Alinə vermişəm könül, ali çox alə düşməsin; Aləmdə bu gün sənciləyin yar kimin var?; Uyumaz fəraqindən gözüüm yaş tökəru qan axıdar; Səhərdə gül üzün şaha, çü gülşəndə güləb oynar; Şəha, könlümdə daim bir həvəs var; Üzün güldür, ləbin ləli-şəkərbar; Mənim yarı-vəfadarım, gəl axır; Firqət içində yürəgim gör ki, nə parə-parədir; Ey müsəlmanlar, məbəd, ol yar pünhan ayrılır; Üzün bədri cahanın danəsidir; Mehri-rüxün tabına düşdü könül yanədir; Ümmana girən eşq ilə, dürdanəyə uğrar; Surətin nəqşində könlüm, ey sənəm, heyran olur; Cahan üzün günəşindən münəvvər olmuşdur; Eysü tərəb yarı-gülüzar xoşdur; Ey nəsimi-sübhdəm, billah, şu yarım xoşmudur?; Ləbinə əhli-nəzər çeşmeyi-heyvan dedilər; Niqabı üzündən götürdü qəmər; Dodağın qənd imiş, bal anda neylər?; Dilbərə, eşqində aləm sərbəsər qovğa çəkər; Sənsiz nə yesəm, qüssəvü qəm, dərd ilə qandı; Dodağın qəndinə şəkər dedilər?; Ləlin şərəbi şərbəti-kövsər değılmidir?; Ləli-nabın çeşməsində abi-heyvan gizlidir; Sübhdəm dildarımı gördüm, otağından gəlir; Qamətinə əlif deyən gör nə üzün xəyal edər; Qaçan ki, sünbülü-zülfün niqabı aya düşər; Üzün bərgi-gülü-tərdir, güli-tər; Ta gördü günəş ay üzünü, dərbədar oldu; Gəl ey dilbər ki, hüsnün aya düşmüş; Məndə sığar iki cahan, mən bu cahana sığmazam; Dinləgil bu sözü ki, candır söz; Var bu cahandan özgə bizim bir cahanımız; Dünü gün müntəzirəm mən ki, bu pərgar nədir?; Dərdü qəm ilə yandı könül, yar bulunmaz; Əya, mömin, gər istərsən səadət; Sirri-əhləqq söylərəm aləmdə, pünhan gəlmişəm; Mən mülki-

cahan, cahan mənəm, mən!; Bu nə bərgüzidə candır ki, gəzər bu can içində?; Qanı bir əhdü peymanı bütün yar?; Mərhəba, insani-kamil, canımın cananəsi; Dil bazarçısı yalandır, varmazam bazarına; Mən ki, dərvişəm, fəqirəm, padişahi-aləməm; Gəl, ey dilbər, iki aləmdə cansan; Bələdir qamətin, amma və lakin; Qulluğa bel bağladım, sultanı gözlər gözlərim; Əlminnətilillah ki, bu gün yarımı buldum; Gəl, ey əgri, məni gör kim cahanın padişahıyam; Yarını satdın bahasız, bilmədin miqdarını; Gəl gör məni eşqində kim, mən necə giryan olmuşam; Hər kişinin sorman əslin, izzətindən bəllidir; Aşiqə birdir əzəldən sevgili dildar, bir; Həqiqət həqqi biləndir, verən varını yəğmaya; Daim ənləhəqq söylərəm, həqdən çü Mənsur olmuşam.

32. 40 qəzəl / İmadəddin Nəsimi; tərt. ed. A.Nəzirova; bədii red. və ön söz. müəl. Ş.Fazil (Fərzəliyev); qəzəlləri toplay. Ü.Nəccari; fars dilindən bədii və sətiri tərc ed. D.Xatınoğlu; rəs. S.Allahverdiyev; Azərbaycan Respublikasının Prezidenti yanında Qeyri-Hökumət Təşkilatlarına Dövlət Dəstəyi Şurası; “Kitab Evi”İctimai Birliyi. – Bakı: Qanun, 2019. – 128 s.

Nəsimi yaradıcılığının əsas mövzuları insanın, kainatın və Allahın dərkidir. O, sufizm fəlsəfi cərəyanının hürufi qolunu inkişaf etdirməklə insanın dünya və kainatla vəhdətini göstərir, insan ruhunun kamilləşməsinə aparıcı yolu izah edir. Nəsimi yaradıcılığının ana xətti insanın Allahla eyniləşdirilməsi və ilahiliyi ideyasından keçir. Şairin fars dilindən tərcümə edilmiş bu şeirləri Azərbaycan oxucusu üçün yenidir.

Kitabın içindəkilər: İmadəddin Nəsiminin Bakı Divanında olmayan 40 əzəlinin farscadan Azərbaycan dilinə tərcüməsi haqqında; Birinci qəzəlin sətiri tərcüməsi. Birinci qəzəl: Həzəc bəhri- variant-1: Aşiqlərə sənsiz nə gərək hur ilə cənnət?; İkinci qəzəlin sətiri tərcüməsi. İkinci qəzəl: Həzəc bəhri – variant-1: Başım bir yarın eşqindən fələk tək döndü, fırlandı; Üçüncü qəzəlin sətiri tərcüməsi. Üçüncü qəzəl: Rəməl bəhri – variant-6: O nə üzür, o nə saçdır düşüb aləmdə səsi; Dördüncü qəzəlin sətiri tərcüməsi. Dördüncü qəzəl: Rəməl bəhri – variant-6: Ürəyim quş, dağınıq zülfün ona mənildir; Beşinci qəzəlin sətiri tərcüməsi. Beşinci qəzəl: Rəməl bəhri, variant-2: Türk gözlər fitnəli, qaşlar bələdir, sevgilim; Altıncı qəzəlin sətiri tərcüməsi. Altıncı qəzəl: Həzəc bəhri, variant-1: Vurub hicran mənə yarə, vüsaldan başqa yox çarə; Yeddinci qəzəlin sətiri tərcüməsi. Yeddinci qəzəl: Müzare bəhri, variant-2: Sənsiz usandı könlüm, dərdə, məlalə çatdı; Səkkizinci qəzəlin sətiri tərcüməsi. Səkkizinci qəzəl: Rəməl bəhri, variant-6: Tanrının yerdə gəzən kölgəsidir yar zülfü; Doqquzuncu qəzəlin sətiri tərcüməsi. Doqquzuncu qəzəl: Rəməl bəhri, variant-2: Ey xumar-gözlüm, qəmindən məskənim meyxanədir; Onuncu qəzəlin sətiri tərcüməsi. Onuncu qəzəl: Müzare bəhri, variant-2: Yüksək, aşağı bilməz Tövhid məqami, ey can; On birinci qəzəlin sətiri tərcüməsi. On birinci qəzəl:

Həzəc bəhri, variant-8: Røyaya da gəlməz gecələr o qara saçlar; On ikinci qəzəlin sətri tərcüməsi. On ikinci qəzəl: Rəməl bəhri, variant-6: Kim üzündə oxudu Tanrı sözün can buldu; On üçüncü qəzəlin sətri tərcüməsi. On üçüncü qəzəl: Rəməl bəhri, variant-6: Qaf bağında yuva salmış, ucalan Simurğam; On dördüncü qəzəlin sətri tərcüməsi. On dördüncü qəzəl: Rəməl bəhri, variant-6: Evimizdə bu gecə başqa işiq var səndən; On beşinci qəzəlin sətri tərcüməsi. On beşinci qəzəl: Müzaree bəhri, variant-1: Ya rəb, nə gəldi, sevgili dildarə gəlmədi; On altıncı qəzəlin sətri tərcüməsi. On altıncı qəzəl: Rəməl bəhri, variant-6: Saçır Əhya gecəsi ay tək üzün bayramdır; On yeddinci qəzəlin sətri tərcüməsi. On yeddinci qəzəl: Müzare bəhri, variant-1: Eşq içrə halimi bu dənizdə batan bilər; On səkkizinci qəzəlin sətri tərcüməsi. On səkkizinci qəzəl: Müzare bəhri, variant-2: Sevdaya düşməyən baş, toz-torpaq olsa yaxşıdır; On doqquzuncu qəzəlin sətri tərcüməsi. On doqquzuncu qəzəl: Həzəc bəhri, variant-2: Gül üzlü saqi gəlmiş, nuş et ki, badə gəldi; İyirminci qəzəlin sətri tərcüməsi. İyirminci qəzəl: Müzare bəhri, variant-2: Aşıqlərə həyatdır eşq ilə eşqibazlıq; İyirmi birinci qəzəlin sətri tərcüməsi. İyirmi birinci qəzəl: Rəməl bəhri, variant-2: Bir ay üzlü saqi gəlmiş, söylə, durma, badə ver; İyirmi ikinci qəzəlin sətri tərcüməsi. İyirmi ikinci qəzəl: Müzare bəhri, variant-2: Can çıxmayanca məndən, cananla kamə çatmaz; İyirmi üçüncü qəzəlin sətri tərcüməsi. İyirmi üçüncü qəzəl: Həzəc bəhri, variant-1: Tutubdur aləmin hüsnün, məni eşqin qəmi yaxdı; İyirmi dördüncü qəzəlin sətri tərcüməsi. İyirmi dördüncü qəzəl: Müzare bəhri, variant-2: Könlüm, şikayət etmə, ey çək yarın bəlasın; İyirmi beşinci qəzəlin sətri tərcüməsi. İyirmi beşinci qəzəl: Müzare bəhri, variant-1: Eşqə düşən bilər nədir əslində eşq işi; İyirmi altıncı qəzəlin sətri tərcüməsi. İyirmi altıncı qəzəl: Müstəs bəhri, variant-2: O, hüsn sahibidir, etməsə cəfa, olmaz; İyirmi yeddinci qəzəlin sətri tərcüməsi. İyirmi yeddinci qəzəl: Həzəc bəhri, variant-1: Çıxar can, amma çıxmaz heç zaman cananə eşqindən; İyirmi səkkizinci qəzəlin sətri tərcüməsi; İyirmi səkkizinci qəzəl: Həzəc bəhri, variant-1: Sənə ayla günə bənzətsəm, insafla həya qoymaz; İyirmi doqquzuncu qəzəlin sətri tərcüməsi. İyirmi doqquzuncu qəzəl: Müzare bəhri, variant-2: Bilməm bəlali könlüm hardan yenə vuruldu?; Otuzuncu qəzəlin sətri tərcüməsi. Otuzuncu qəzəl: Müzare bəhri, variant-1: Qəm sultanı könüldə quraq taxt, şir tutar; Otuz birinci qəzəlin sətri tərcüməsi. Otuz birinci qəzəl: Müstəs bəhri, sınıq Düşəndə xatirimə məst gözlərin hər an; Otuz ikinci qəzəlin sətri tərcüməsi. Otuz ikinci qəzəl: Müstəs bəhri, variant-2: O xal nə xaldır üzündə, özün danış bari; Otuz üçüncü qəzəlin sətri tərcüməsi. Otuz üçüncü qəzəl: Həzəc bəhri, variant-8: Məst etdi onun gözləri, meyxanə nə lazım?; Otuz dördüncü qəzəlin sətri tərcüməsi. Otuz dördüncü qəzəl: Rəməl bəhri, variant-3: Dilbərim oldu bivəfa, dinləməz oldu fəryadı; Otuz beşinci qəzəlin sətri tərcüməsi. Otuz beşinci qəzəl: Həzəc bəhri, variant-8: Canan saçı Əhya gecəsi,

ilhamımızdır; Otuz altıncı qəzəlin sətri tərcüməsi. Otuz altıncı qəzəl: Müzare bəhri, variant-1: Hər kim ki, baxdı yar üzünə, görmədi Xuda; Otuz yeddinci qəzəlin sətri tərcüməsi. Otuz yeddinci qəzəl: Rəməl bəhri, variant-6: O nə qaşdır ki, saman tək ürəyim tirə çəkər?; Otuz səkkizinci qəzəlin sətri tərcüməsi. Otuz səkkizinci qəzəl: Rəməl bəhri, variant-6: İki dünya evimizdir, bizə hər yer xanə; Otuz doqquzuncu qəzəlin sətri tərcüməsi. Otuz doqquzuncu qəzəl: Müstəs bəhri, variant-1ayr vəslinin xəyalına dalmaq çətin gəlir; Qırxıncı qəzəlin sətri tərcüməsi. Qırxıncı qəzəl: Müstəs bəhri, variant-2: Başım önündə düşündüm hər an səni canan.

33. İmadeddin Nesimi dünya dillerinde / Seyyid İmadeddin Nesimi; tərtib ed. ve editör. E.Gafarlı; bilimsel danışman və ön söz yazarı T.Kerimli; çev.: S.İsmayılova, H.Caferova, D.Baytursinuli [və başq.]; proje danışmanı K.Tahirov; təsəvvür. V.Yeşilay; TÜRKSOY. – Ankara, 2019. – 309 s.

Kitab Uluslararası Türk Kültür Təşkilatı tərəfindən dünyaca tanınmış Azərbaycan şairi İmadəddin Nəsiminin anadan olmasının 650 illiyinə ithaf olunmuşdur. Kitabda Nəsiminin 16 dildə: Azərbaycan, qazax, qırğız, özbək, türk, türkman, alman, fransız, ingilis, ispan, italyan, rus, rumın, tacik və ukrayna dillərində şeirləri verilmişdir.

Kitabın içindəkindən: Məndə sığar iki cahan, mən bu cahanə sığmazam; Dinləgil bu sözü, candır söz; Sən sana gər yar isən var ey könül, yar istəmә!; Üzünü məndən nihan etmək dilərsən, etməgil!; Ey müsəlmanlar, mədəd, bu gün ol yarı-pünhan ayrılır; Dilbərə, mən səndən ayrı təndə canı neylərəm?; Cana sən candan nə kim, gəlsə, cigərlər ağrımaz; Canımı yandırdı şövqün, ey nigarım, qandasən?; Mən səndən üz döndərmənəm; Ey məsihadəm, niyə can vermədin cansızlara?; Ey özündən bixəbər, gəl haqqı tanı, səndədir!; Dünya duracaq yer deyil, ey can, səfər eylə!; Dəryayi-mühit cuşə gəldi; Bu nə adətdir, ey türki-pərizad; Mövsimi-novruzü neyistan aşkar oldu yenə; Mərhəba, insani-kamil, canımın cananəsi; Sən mana yar ol ki, könlüm bir dəxi yar istəmәz; Mənim rəhbənimü deyrim, səlibim, dinim, imanım; Ləblərin şərbətinə çeşməyi-heyvan susadı; Apardı könlümü bir çeşmi-məxmur; Ləbinə əhli-nəzər can dedilər, gerçək imiş; Ey gülüm, ey sünbülüm, süsənim, vey ənbərim; Dilbərin ləblərinə çeşməyi-heyvan demişəm; Mərhəba, xoş gəldin, ey ruhi-rəvanım, mərhəba!; Üzündə surəti-rəhmanı gördüm [S.30-56].

Dövri mətbuatda, məcmuələrdə və dərsliklərdə nəşr edilmiş əsərləri

1896

34. Dəryayi mühit cuşa gəldi / İmadəddin Nəsimi // Təzkireyi-Lətifi / Qəstəmonulu Lətifi; nəşiri. Ə.Cövdət; son söz. F.Rəşad.- İstanbul, 1314 h. (1896). – S. 332-333. – Mətn ərəb qrafikasındadır.

1923

35. Ey cənnətin xəndan gülü, acı fəraqın var imiş; Firqətin dərdindən ey can, ürəyim qan oldu gəl; Dəryayi-mühit cuşa gəldi; Məndə sığar iki cahən, mən bu cahənə sığmazam; Dinlə gəl bu sözü kim, candır söz; İslamü küfr aşıq üçün bir məsiridir; Yarü dilbər səndən ayrı kim dedi adəm də var; Nəri cəhimə tənə edər eşq odunun hərərəti / İmadəddin Nəsimi // Maarif və mədəniyyət. – 1923. – № 1. – S. 27-30.

1925

36. Dünü kün müntəzir oldum ki, bu pərgar nədir...: Nəsimi Şirvani / İmadəddin Nəsimi // Azərbaycan ədəbiyyatı tarixi materialları / Firudin Köçərli. – Hissə 2. – Bakı, 1925. – C.1. – S. 609.

1928

37. Sığmazam / İmadəddin Nəsimi // Ədəbiyyatdan iş kitabı / H.Zeynallı; A.Şaiq; A.Musaxanlı; C.Əfəndizadə. – Hissə 1 (Zəhmət məktəbləri üçün tədris və pedaqoji kitabları). – Bakı, 1928. – S. 150-152.

1937

38. Məndə sığar iki cahən mən bu cahana sığmazam: Nəsimidən bir parça / İmadəddin Nəsimi // Ədəbiyyat qəzeti. – 1937. – 27 avqust.

1938

39. Ey əzəli can ilə cananımız; Camalın fitnəsi tutdu cahanı; Şəmi-fələk hüsnünə pərvanədir; Ləblərin qəndinə şəkər dedilər; Dilbərə mən səndən ayrı təndə canı neylərəm / İmadəddin Nəsimi // Ədəbiyyat xrestomatiası: Orta məktəbin 8-ci sinfi üçün / F.Qasımzadə.- Bakı, 1938.- S.108-111.

1939

40. Dilbərə mən səndən ayrı təndə canı neylərəm... / İmadəddin Nəsimi // Ədəbiyyat qəzeti. – 1939. – 12 oktyabr.

41. Ey əzəli can ilə cananımız; Camalın fitnəsi tutdu cahanı; Şəmi-fələk hüsnünə pərvanədir; Ləblərin qəndinə şəkər dedilər; Dilbərə, mən səndən ayrı təndə canı neylərəm / İmadəddin Nəsimi // Ədəbiyyat xrestomatiası. Orta məktəbin 8-ci sinfi üçün / F.Qasımzadə. – Bakı, 1939. – S. 119-123.

1965

42. Yar gözəldir nə üçün cəfa eyləməsin; Ləlinin şövqilə saqi, cüşa gəldi canımız; Təkcə dilbərliyə zülfün demə girdarı olub; Güman aparma ki, etsən də yüz dilazarlıq; Yarın məhəbbət əhdinə əsla vəfası yox: [qəzəllər] / İmadəddin Nəsimi; farscadan tərc. ed. M.Seyidzadə // Ədəbiyyat və incəsənət. – 1965. – 15 mart.

1969

43. Bəhrül-əsrar (Sirlər dənizi): [qəsidə] / İmadəddin Nəsimi; tərc. ed. Balaş Azəroğlu // Azərbaycan. – 1969. – № 3. – S. 202-204.

44. Gözlərin çəkdi məni bir güşədən meyxanəyə; Gül dilbərim ki, söhbəti-can sənsiz heç nədir; Mən ol gəncəm ki, minlərcə içimdə gənci-zər vardır; Sən məni “mən” eyləmə meylə nigardan zahida; Heçdir sən olmasan iki dünya mənim üçün; Canımda yer və göylərtək nəhayətsiz səfər vardır / İmadəddin Nəsimi; tərc. ed. M.Sultanov // Bakı. – 1969. – 17 oktyabr. – S. 3.

45. Hər səhər vaxtında kim, bülbül fəqanının başilər; Sübhdən dildarimi gördüm otağından gəlür; Mərhaba, xoş gəldin, ey ruhi-rəvanım, mərhaba!; Yüzündür aləm içrə mahi-ənvər; Mənim yarı-vəfadarım, gəl axır; Düşdüm əzəldən zülfünə, dam olmadan hənuz / İmadəddin Nəsimi // Ədəbiyyat və incəsənət. – 1969. – 19 iyul. – S. 7.

46. Kim gülə aşiq ola ömründə qorxmaz əsərdən; Olsun elə göz həqqi çöhrəmdə əyan görsün!; Gözlərin qəmzə ilə eylədi məstanə məni; Arxalan öz fəzlinə, seyl olsa hicran, qəm yemə: [qəzəllər] / İmadəddin Nəsimi; tərc. ed. Əbülfəz Hüseyni // Ədəbiyyat və incəsənət. – 1969. – 22 fevral. – S. 5.

47. Nuşin ləbinin ləli, ləli ləbinin nuşin; Mən / İmadəddin Nəsimi // Ədəbiyyat və incəsənət. – 1969. – 20 sentyabr. – S. 13.

48. Yar gözəldir nə üçün cəfa eyləməsin; Ləlinin şövqilə saqi, cüşa gəldi canımız; Təkcə dilbərliyə zülfün demə girdarı olub; Güman aparma ki, etsən də yüz dilazarlıq; Yarın məhəbbət əhdinə əsla vəfası yox: [qəzəllər] / İmadəddin Nəsimi; farscadan tərc. ed. M.Seyidzadə // Ədəbiyyat və incəsənət. – 1969. – 15 mart. – S. 6.

49. Yüzünü surəti-rəhman oxurlar; Sünbülün əbrində gördüm şol məhitaban gəlir; Bir dəxi görmək cəmalin könlüm, ey can, arzular; Gülşən-i firdovs edər can bağıni vəsil-i həbib; Xansı dimağ içində ki, eşqin havası yox; Ol pəri peykər ki, taci-səltənət başındadır: [qəzəllər] / İmadəddin Nəsimi // Ədəbiyyat və incəsənət. – 1969. – 29 noyabr. – S. 14.

1973

50. Anlayan hər iki dünyada bir iman diləyən / İmadəddin Nəsimi; tərc. ed. B.Vahabzadə // Ədəbiyyat və incəsənət. – 1973. – 30 iyun. – S. 2.

51. Bəhrül-əsrar (Sirlər dənizi): [qəsidə] / İmadəddin Nəsimi; tərc. ed. Balas Azəroğlu // Ədəbiyyat və incəsənət. – 1973. – 18 avqust. – S. 3.

52. Biz məzhəri-zati-kibriyayıq: [tərcibənd] / İmadəddin Nəsimi; tərc. ed. M.Sultanov // Ədəbiyyat və incəsənət. – 1973. – 17 noyabr. – S. 14.

53. Bu gün baxçaya girdim heç nədən əksük döğül; Yeddi yerdür, yeddi gökdür biniyəti bir daşdur: Hər kimi ki dindirirsən bən də bir canam diyər; Gəl bənə nahax deyənlər gəl, səltənət [i] şimdi gör / İmadəddin Nəsimi // İmadəddin Nəsimi: məqalələr məcmuəsi. – Bakı, 1973. – S. 142-144.

54. Bu gün bir baxçaya girdim, heç nədən əksük dökül; Gəl könül, sevmə cahanı çün cahan əldən gedər; Yeddi yerdür, yeddi gökdür biniyyəti bir daşdır / İmadəddin Nəsimi // Имамеддин Насими: Сборник статей / сост. Б.А.Набиев. – Баку, 1973. – S. 89-91.

55. Cahan üzün günəşindən münəvvər olmuşdur: Bəhrül-əsrar / fars dil. tərc. ed. B.Azəroğlu; **Səpdi müşk-cənnəti öylə ki, cahan çəmənə; Bahar gəldi, bahar gəldi, yaşıl donlu bahar gəldi** / fars dil. tərc. ed. A.Cəfərpur / İmadəddin Nəsimi // Böyük insanpərvər şair İmadəddin Nəsimi: məqalələr məcmuəsi.- Bakı, 1973.- S.43-44.- Mətn ərəb qrafikasında Azərbaycan dilindədir.

56. Canımı yandırdı şövqün, ey nigarım, qandasan? / İmadəddin Nəsimi // Kənd həyatı. – 1973. – № 9. – S. 41.

57. Cövri-dilbərdən könül bir dəm nəva eylərmi heç...; Vurdu qüdrət əli ol xal ruxizibayə...: [qəzəllər] / İmadəddin Nəsimi; tərc. ed. M.Sultanov // Bakı. – 1973. – 12 sentyabr. – S. 3; Ədəbiyyat və incəsənət; Azərbaycan gəncləri. – 1973. – 13 sentyabr.

58. Dedim – Ey nazlı sənəm, zülfün əcəb məvadır; İstərəm şəm kimi bir gecə yar ilə olam; Sənsiz cahanda gülşəni-gülzarı neylərik; Səpdi mişgi-xətəni öylə ki, çöhrən çəmənə; Qəsəm cəmalına səndən səvay şahım yox; Bahar gəldi, bahar gəldi / İmadəddin Nəsimi; tərc. ed. İ.Cəfərpur // Azərbaycan. – 1973. – № 8. – S. 77-79.

59. Dil bazarçısı: Ağrılmaz: [qəzəllər] / İmadəddin Nəsimi // Ədəbiyyat müntəxəbatı: 8-ci sinif üçün / tərt. ed. F.S.Qasımzadə. – Bakı, 1973. – S. 176-177.

60. **Dilbərə, mən səndən ayrı təndə canı neylərəm:** [qəzəl] / İmadəddin Nəsimi // Qızıl bayraq. – 1973. – 12 sentyabr. – S. 4.

61. **Ey fələk, əksinəmi seyr etdi seyranın sənini; Məscidü meyxanə birdir, Kəbəvü büxtanə bir; Əcəl müvəkkili olacaq aşikar; Qədəm torpağa qoy hörmətlə, ey aqıl, xəbərdar ol; Məni sabahkı yalan müjdələrlə azdırma; Cənnəti firdövsü huri nisyədir, çün, atmışam; Zahidlər qiblədən söhbət açanda; Ey zahidi-xəlvətnişin, bir kasə al iç rindən; Sabahkı huriyü qılmanı vədə vermə mənə; İtaət mənzilin hərgiz mənə göstərmə, ey sufi; Sahilsiz ümmanım mən, yoxdur hüdud məndə; Aşıqlər üçün yaddır dünya qəmi, din fikri:** müxtəlif parçalar / İmadəddin Nəsimi; farscadan tərc. ed. İ.Cəfərpur // Kirpi. – 1973. – № 17, sentyabr. – S. 4-5.

62. **Ey həbibim, dilbərim, ey sevgili yarım mənim...; Həsrətindən yandı canım, çarə bilməm neyliyim...?** / İmadəddin Nəsimi // Ədəbiyyat və incəsənət. – 1973. – 13 sentyabr. – S. 8-9.

63. **Ey həbibim, dilbərim, ey sevgili yarım mənim...; Yüzündür məqsədim, qibləm, ləbindir abu heyvanım...** / İmadəddin Nəsimi // Yeni Şirvan. – 1973. – 24 iyul.

64. **Firqətindən, dilbərə, könlüm pərişan oldu, gəl** / İmadəddin Nəsimi // Azərbaycan müəllimi. – 1973. – 12 sentyabr. – S. 3.

65. **Gül utanar, gər üzünü açsa bizim nigarımız; Ləblərindir püstey-xəndan mənəm; Gün üzünün nurundan cahan oldu münəvvər** / İmadəddin Nəsimi // Bakı. – 1973. – 28 iyul. – S. 3.

66. **Həbibə, firqətin saldı mələlə; Bu necə qəddü qamətdir ki, bənzər sərvə-bələyə; Gəl ey dilbər, məni gör kim, necə xoş yanaram sənə; Rəvamıdır, rəvamıdır, həbibim; Bu nə adətdir, ey türki-pərizad; Bənvəşə zülfünü salmış gül üzrə ənbərin sayə** / İmadəddin Nəsimi // Ulduz. – 1973. – № 9. – S. 6-8.

67. **Həsrətindən yandı canım, cigərim qan oldu, gəl; Camalını görə, dilbər, olur sərməstü avarə; Görəndən bəri, ey dilbər, camalın; Ey fələk əksinəmi seyr etdi seyranı; Necə qiyyın yarə, ey birəhmü biman fələk; Həbibim, izzətim, canım, cahanım; Düşübdür ol güli-xəndana xalım; Ey gülüm, ey süsənim, vey ənbərim; Fəzlim mənim, ey Xizrimü həm abihəyatım:** (qəzəllər). – Rübailər: **Çox zaman keçdi vü çox gəzdin mədar; Xeyli müddətdir ki, dərdin mənədir; Gəldim uş, həqdən gətirdim xoş xəbər; Ləbinə ləli-can fəza dedilər.** – Müstəzad: **Sal bürqəi vəchindən, əya surəti-rəhman. – Rəhm eylə, əya sərvəri-xuban ki, fəqirəm, sən-şahi qənisən; Aramım ilən, əql ilə imanü dinü dil; Kafir derəm ani:** (qəzəllər) / İmadəddin Nəsimi // Ədəbiyyat və incəsənət. – 1973. – 21 iyul. – S. 8-9.

68. **Həsrətindən yandı canım; Cəmalını görə dilbər; Ey gülüm, ey sünbülüm:** [qəzəllər; rübailər] / İmadəddin Nəsimi // Sovet Ermənistanı. – 1973. – 6 sentyabr.

69. Kim sənin rüxsarinə baxdı, xudanı görmədi; Həq görən bir göz gərək görsün səni ey məhlüqa; Bahar gəldi, bahar gəldi yaşıl donlu bahar gəldi; Üzün mehri çəkibdir eşq dağı bağıma, canan; Təcəlla nuruna mətləə günəş rüxsarıdır yarın; Məst gözlər fitnədir hər yerdə, qaşlarsa bəla; Kim sənin qəlbində təsdiq etdi, var, xətti-xuda; Saqi, açılmışdır səhər, dur meylə doldur camı sən; Gözüylə yarımın məstəm, meyü sağər nə lazımdır?; Gözəllər eşqini könlüm bu könlümdən kənar etməz / İmadəddin Nəsimi; tərc. ed. M.Əlizadə // Azərbaycan. – 1973. – № 7. – S. 116-121.

70. Könlümüz bir yar əlindən xəstədir; Gəl mana bir söylə kim, iman nədir; Hər nə yerdə, gögdə var adəmdə var; Adəm oldur kim, cahanın canidir; Saf içən hər dəm səfa hasil qılır; Nagəhan bir şahə düşdü könlümüz; Ey cəmalın surəti- rəhmanımız; Aşiqin imanı cadu gözlərin; Toz edir canıma xəncər kirpigin; Nafeyi-Çini Xətədir bənlərin; Sərvərə, sərvə-rəvandır qamətin; Bir əcaəib dilbərə düşdü könül; Ol cəmalın afitəbi-layəzal; Elm içində bəhri-payan olmuşam; Nagəhan bustanə girdim sübhəmə; Gər irəsən surətinə mənisinə; Surətinə kim ki baxdı sərsəri; Bir əcaəib şahə verdim könlümü; Dilbərim rindana geymiş çəkməni; Kim ki, bilməz öz vücudi-zatını; Ey özündən bixəbər qafil qərib; Canımın cananəsi sənsən həbib; Pərdə çəkmiş arə yerdə pərdədir; Çün cəmalın məhşərin gülzaridir; Qaşların yayı məni qurban edər; Aşiqin canına batar kirpigin; Mordəyə canlar nisar eylər dilin; Gövhərü dürri-məani dişlərin; Dideyi- ürfani aç bidar isən; Bənzəmiş mahi-hilalə qaşların; Tən edər qənd ilə balə ləblərin; Gözləri əsrarını faş eylərəm; Həqqi batil sanma, həq yoxdur demə; Can fəda canlar fəda ənfəsinə; Könlüm oldu eşqinin avarəsi; Adəmi fəzli xuda bil adəmi: Rübailər. – Mövsümi-novruzü neysan aşikar oldu yenə; Yarəb, ağzın püstəmi, ya gönçeyi-xəndanmıdır?; Cananı mənim sevdüğimi can bilir ancaq; Hec kimsə Nəsimi sözünü fəhm edə bilməz; Zülfün gecəsi qədrdürür, al yanağın ay; Mənim sərvə-dilaramım, gəl axır: Qəzəllər: (C.Qəhrəmanovun Türkiyə kitabxanalarında olan məlumatı və Bayazid kitabxanasında saxlanan “Divan”dan heç çap olunmamış həmin rübai və qəzəllər oxuculara çatdırılır) / İmadəddin Nəsimi // Ədəbiyyat və incəsənət. – 1973. – 17 mart. – S. 8-9.

71. Qəm yemə... / İmadəddin Nəsimi; tərc. ed. M.Sultanov // Azərbaycan müəllimi; Azərbaycan gəncləri. – 1973. – 12 sentyabr. – S. 1.

72. Qəsəm cəmalına, səndən səvay şahım yox; Dedim: Ey nazlı sənəm, zülfün əcəb məvadır; İstərəm şəmi kimi bir gecə yar ilə olam; Sənsiz cahanda gülşənü gülzarı neylərik; Səndi mişki-xətəni öylə ki, çöhrən çəmənə; Bahar gəldi, yaşıl donlu bahar gəldi / İmadəddin Nəsimi; farscadan tərc. ed. İ.Cəfərpur // Ədəbiyyat və incəsənət. – 1973. – 25 avqust. – S. 6.

73. Mədədi rəbbim ilə ruhi-xudam tapmışam; Mən xumaram saqiya cəmi istər könül; Dilbərə çatmaqda əvvəl rastkar olmaq gərək; Ey gözəl sərvə səmən, indi kimin dildarısan / İmadəddin Nəsimi; tərc. ed. M.Sultanov // Bakı. – 1973. – 18 aprel. – S. 3.

74. Məndə sığar iki cahan, mən bu cahana sığmazam... / İmadəddin Nəsimi // Əmək. – 1973. – 13 sentyabr.

75. Mənə sənsiz cəhanu can gərəkməz; Gəl ey aşıqlərin rizvanı hüsnüm / İmadəddin Nəsimi // Yeni həyat. – 1973. – 13 sentyabr. – S. 2.

76. Mərhəba xoş gəldin ey dildar, xoş gördük səni; Gətir, gətir, gətir ol kaseyi-rəvan pərvər; Surətin nəqşində gönlüm, ey sənəm, heyran olur; Bir dəxi görmək camalın, könlüm, ey can arzular:[qəzəllər] / İmadəddin Nəsimi // Azərbaycan gəncləri.- 1973.- 24 aprel.- S.3.

77. Nə sirdi, qeybdən ki, oldu peyda?; Buxağın işığı nur ayəsidir; Surəti ey yeddi müşəf tək olan; Sərahüm, rəbbəhüm ləbinə addır; Özünü unudub tək qalmasan bil; Məni ucuz tutdun qoymadın qiymət; Xalından xəttindən ey sahib cəmal; Təklidən təkliyə nə olar hasil; Üzün kəşf etmişdir hər sirrini yap; Bir Məşriq günəşi Məqrib-zəmindən; Hamı surətinə qalmışdır heyran; Yarın güyi mənim qiyamətimdir; Qurani məciddir surətin inan; Paklıq ağacının kökü bu candır; Ey saqi verməsən şərab bu gecə; Ətrini duyuram çəməndən güldən; Üzündə görünən hərflər ki var; Nurunu mən gördüm mavi səmadə; Peymanə məst oldu guzədən haman; Mən nitqin məşəri həq zatım mənim; Könül saxsı qaba aldanma bir an; Əzəlin günəşi doğanda təndən; Sənsən ey Nəsimi məsiha dəmi; Ən mərkəz nöqtəsi sənsən cahanın; Surət çəkən zaman dahi nəqşəsaz; Kitabın içində ey söz axtaran; Ey vədə verərək etməyən vəfa; Sən ey gül nəfəsi ruh açan səba; Eşqinlə kəşf olmuş vücuda əsrar; Dərdsizlər heç zaman tapmazlar dəva; Dörd sütundan olan cismə nəzər sal; Ey zülfü qəmərə bir istinadgah; Bir zadda var ikən 32 hərf: Rübailər / İmadəddin Nəsimi; fars dilindən tərc. ed. M.Soltan // Ədəbiyyat və incəsənət. – 1973. – 7 aprel. – S. 5.

78. Saqi-yi-simin bədən almış əli cami-sərab / İmadəddin Nəsimi; tərc. ed. M.Sultanov // Bakı. – 1973. – 13 sentyabr. – S.3.

79. Səndədir Leyli, niçün Məcnun olub divanəsən; Gözümdən qan rəvan oldu, həbibin intizarından; Yar olma anunla ki, sana yar degildir; Hər dəm firaqından, gözüm yaşın tökür, qan axıdır; Eşq gəlib könlüm evində saldı xoş bünyadlar; Ey bulut, sən şol məh-i taban özündən beylə get: [şairin çap olunmamış qəzəlləri] / İmadəddin Nəsimi // Ulduz. – 1973. – № 7. – S. 58-59.

80. Təqlid ilə aləmdə mücərrəd yaşayanlar; Niyə tərək etdi, dilbəri-məhparə bizi; Ey qara zülfü olan zülmət gecədən qapqara; Aşiqin yalnız bilər bu dərd, bu sevda nədir; Gül üzündə bu gecə ziyası başqadır; Ey

sufatı tәмami-mөvcüdat; Başqa nə layaqət, yara qurban eləsinlər?; Dilbər ki, özü söyləyir, o mah luqadır; Dedim – ey nazlı sənəm, zülfün əcəb məvadır; İstərəm şəm kimi bir gecə yar ilə olam; Sənsiz cahanda gülşəni-gülzarı neylərik; Səpdi mişki-xətəni öylə ki, çöhrən çəmənə; Qəsəm camalına səndən səvay şahım yox; Bahar gəldi, bahar gəldi: [qəzəllər] / İmadəddin Nəsimi; tərc. ed.: M.Əlizadə; İ.Cəfərpur // Azərbaycan. – 1973. – № 8. – S. 73-79.

81. Yüzünü məndən nihan etmək dilərsən, etməgil: [qəzəl]; Ey özündən bixəbər qafil, oyan; Ey günəş surətli yarı-dilpəzir; Mən əzəldə eşq ilə bir olmuşam: [rübailər] / İmadəddin Nəsimi // Sürət. – 1973. – 23 avqust. – S. 2.

82. Zülfün ey gül, bu cahan içrə çəlipa kimidir; Hər iki dünyada arif vəslə cahan istəyər; Nur saçıqca günəş hüsnünü taban gördüm; Bayramdı, saqiya, bu günün meydi zinəti; Mahim çıxarsa bir gecə əbriniqabdən / İmadəddin Nəsimi; tərc. ed. Cəfərpur // Azərbaycan. – 1973. – № 7. – S. 121-123.

1974

83. Ayıldım...: [qəzəl] / İmadəddin Nəsimi // Bakı. – 1974. – 6 iyul.

84. Bəhrül-əsrar: [qəsidə] / İmadəddin Nəsimi // S.M.Kirov adına ADU-nun Elmi Əsərləri. Dil və ədəbiyyat seriyası. – 1974. – № 3. – S. 37-39.

85. Qileyi-kuhi-kəmər altında...; Müsəlmanlar nə halətdir... / İmadəddin Nəsimi // Bakı. – 1974. – 6 iyun.

86. Sənəma, üzün gülündən gülə-gülə gül utandı; Şənbə günü mən uğradım ol sərvə-rəvanə / İmadəddin Nəsimi // S.M.Kirov ad. ADU-nun Elmi Əsərləri. Dil və ədəbiyyat seriyası. – 1974. – № 3. – S. 48.

1977

87. Dil bazarçısı; Ağrımaz / İmadəddin Nəsimi // Ədəbiyyat müntəxəbatı: 8-ci sinif üçün. – Bakı, 1977. – S. 176-177.

88. Məst; Sığmazam: Nəsimidən parçalar / İmadəddin Nəsimi // Əsərləri: 5 cilddə / Abdulla Şaiq; tərt. və qeyd. K.Talıbzadə; red. Ə.Mirəhmədov. – Cild 4. – Bakı, 1977. – S. 275-277.

89. Sirlər dəryası: [qəsidə] / İmadəddin Nəsimi; tərc. ed. A.Sarovlu // İnci xəzinəsi: şeirlər məcmuəsi. – Bakı, 1977. – S. 89-94.

1978

90. Dünü kün müntəzir oldum ki, bu pərgar nədir... / Nəsimi Şirvani // Azərbaycan ədəbiyyatı: 2 cilddə / Firudin bəy Köçərli; transliterasiya və tərt. ed., müqəd., izahlar və qeyd. müəl. R.Qənbər qızı; red. Ə.Mirəhmədov; AzSSR EA Nizami ad. Ədəbiyyat İn-tu. – Cild 1. – Bakı, 1978. – S. 519.

1979

91. Nəfəsi əhli-dilin gövhəri-xandır bilənə; Yarımın yüzündə gizli kədəri-əsrar iştə gör; Sənin eşqində ey dilbər; Yenə fəsli bahar oldu gögərdi kuhi-səhrələr; Nigara, pərtəvi-hüsnün təcəlla mahtabə; Bülbüləm gülşəndə bən; Canani mənim sevdiyimi can dəxi bilməz; Həsərətindən yandı canım, cigərim qan oldu gəl / İmadəddin Nəsimi // Ədəbiyyat və incəsənət. – 1979. – 6 iyul. – S. 8.

1982

92. Gəl ey sərkeş; Xəyalın; Məcnun kim; Yarın gərək; Yarın işinə; Şaha, hüsnün təcəllisi; Könül vermə cahana; Ol günəş yüzlü sənəm; Tələtin bir gündür / İmadəddin Nəsimi // Ulduz. – 1982. – № 10. – S. 54-56.

1983

93. Dodağın qəndinə şəkkər dedilər / İmadəddin Nəsimi // Azərbaycan dili tarixi: dərs vəsaiti / Tofiq Hacıyev, K.N.Vəliyev; elmi red. N.Nağıyev. – Bakı, 1983. – S. 117-118.

1984

94. Ağrımaz / İmadəddin Nəsimi // Ədəbiyyat 8-ci sinif: dərslik / H. Araslı, H. Eyvazov. – Bakı, 1984. – S. 89-91.

1986

95. İslamü küfr aşiq üçün bir məsiridir; Yarü dilbər səndən ayrı kim dedi aləm də var; Ey qılan dəvi ki şahim ədlü insafın qanı?; Nari-cəhimə tən edər eşq odunun hərarəti / İmadəddin Nəsimi // Azərbaycan ədəbiyyatının qaynaqları / Salman Mümtaz. – Bakı, 1986. – S. 286-288.

1987

96. Yüz min cəfa qılsan mənə; Ey nuri-dilü didə / İmadəddin Nəsimi // Oğluma nəsihət: [almanax]: [şerlər] / ön söz və tərt. Q.Namazov. – Bakı, 1987. – S. 66-70.

1989

97. Firqətin dərdi mənə kar eylədi; Qamətin qopdu qiyamət eylədi; Şol boyu rənayə verdim könlümü; Səcdə eylər yüzünə mehr ilə mah; Gər irəsən surətin mənisinə; Ey özündən bixəbər qafil oyan; Bulmuşam həqqi, “Ənəlhəq” söylərəm; Nigahan bostana girdim sübhəmə; Dalmuşam şol bəhrə kim payını yox; Şəminə yüzün günəş pərvanədir; Saf içən hərdəm

səfa hasil qılır; Saqiye-külruş əlindən bir qədəh; Gəl ki, müştəq olmuşam didarına; Nə sirri qeybdən olubdu peyda; Kaş yarın surəti olaydı qiblə; Mənu ucuz tapdın, qoymadın qiymət; Üzün kəşf etmişdir həq sirrini, yar; Yarın küyü mənim itaətimdir; Ətrini duyuram çəməndən, güldən; Üzündə görünən hərflər ki var; Nurunu mən gördüm mavi səmada; Görürəm məst olmuş badə güzədən; Könül, xoşluq umma sən saxsı qabdan; Sənin nəsिमində var İsa dəmi; Din elmini bilmək şəriət olar; Ən mərkəz nöqtəsi sənsən cahanın; Sürət çəkən zaman ilkin nəqşəsaz; Ey kitab içində haqqı axtaran; Ey vədə verərəkətməyən vəfa; Töhfəsi ey səhər nəsimi olan; Eşqinlə kəşf olmuş vücud aləmi; Dörd sütun üstündə qurulmuş bu can; Ey zülfü qəməri bürüyən afət: [rübailər] / İmadəddin Nəsimi // Rübailər aləmində / Tərt. ed., farscadan tərc. ed., ön söz və şərhlərin müə. M.Sultanov; red. B.Azəroğlu. – Bakı, 1989. – S. 122-130.

1991

98. Ləblərin qəndinə şəkkər dedilər; Bahar oldu, gəl ey dilbər, tamaşa qıl bu gülzarə; Nigarım, dilbərim, yarım, ənisim, munisim, canım; Gülşəni-firdovs edər can bağırını vəslə-həbib; Nəgəhan könlümə düşdü şurisi-qövqayi-eşq; Dün gecə bir dilbər ilə eyşimiz məmur idi; Dilbərə eşqində aləm sərbəsər qovqa cigər; Dutdu gölzari-cahani əbri-gövhərbər bar / İmadəddin Nəsimi // Azərbaycan qəzəlləri / Tərt. ed. və ön söz. müə. M.Nuri oğlu. – Bakı, 1991. – S. 45-54.

1992

99. Ey könül, hər bivücuddan can umursan, nə əcəb? / İmadəddin Nəsimi // Az söylə, söz söylə: şərqin şifahi və yazılı sənət abidələrində tərbiyəvi fikirlər / Tərt. ed. A.Abbasov; elmi red. Z.Qaralov. – Bakı, 1992. – S. 180-182.

1993

100. Gəl ki, müştəq olmuşam didarına; Saf içən hər dəm səfa hasil qılır; Aşiqin seyranı ol aləmdədir: [rübailər]; Çün məni bəzmi-əzəldə eylədi ol yar məst: [türkcə qəzəl]; Saqiya, aməd be cuş əz şouqe-lələt canema: [farsca qəzəl] / İmadəddin Nəsimi // Azərbaycan ədəbiyyatına bir baxış / Doktor Cavad Heyət. – Bakı, 1993. – S. 34-36.

1994

101. Ağrılmaz / İmadəddin Nəsimi // Ədəbiyyat: Orta ümumtəhsil məktəblərinin VII sinfi üçün dərslik / Nüşabə Araslı. – Bakı, 1994. – S. 65-66.

1996

102. Ağrımaz / İmadəddin Nəsimi // Ədəbiyyat: Orta ümumtəhsil məktəblərinin VII sinfi üçün dərslik / Nüşabə Araslı. – Bakı, 1996. – S. 65-66.

1999

103. Məndə sığar iki cahan, mən bu cahana sığmazam!; Mən mülki-cəhan, cəhan mənəm, mən; Dunü gün müntəzirəm mən ki, bu pərgər nədir?; Gətir gətir ol kaseyi rəvanpərvər; Canımı yandırdı şövqün, ey nigarım, qandasın; Yüz min cəfa qılsan mənə; Aləmdə bu gün sənciləyin yar kimin var; Düşdü yenə dəli könül gözlərinin xəyalinə; Sən mənə yar ol ki, könlüm bir dəxi yar istəmər!; Ləbinə əhli-nəzər can dedilər, gerçəkmiş; Üzünü məndən nihan etmək dilərsən, etməgil; Ey gülüm, ey sünbülüm, ey munisim, ey ənbərim; Dilbərə, mən səndən ayrub ömrü, canı neylərəm?; Gə, gə, gə gəl ki, sevirəm, sə, sə, sə sən məhi-Çini; Dil bazarçısı yalandır, varmazam bazarinə; Dünya duracaq yer deyil, ey can səfər eylə: [qəzəllər]; Fəzli həqdir vaqifi əsrarımız; Bax şu dilbərin oynuna; Cana, sən candan nə kim, gəlsə cigərlər ağrımaz / İmadəddin Nəsimi // Min beş yüz ilin Oğuz şeiri: antologiya / Tərt. ed.: Anar; N.İbrahimov. – Kitab 1. – Bakı, 1999. – S. 100-109.

2002

104. Təzə ay gördükdə, dilbər qaşların düşdü yada / İmadəddin Nəsimi // Dünya deyilən sənmişsən...: Aida İmanquliyeva / Nərgiz Paşayeva. – İstanbul, 2002. – S. 127.

2003

105. Dərdü-qəm ilə yandı könül yar bulunmaz; Qani bir əhdi-peymanı bütün yar? / İmadəddin Nəsimi // Seçilmiş əsərləri / Məmməd Cəfər. – Cild 2. – Bakı, 2003. –S. 166-167.

2005

106. Dünü gün müntəzir oldum ki, bu pərgər nədir / İmadəddin Nəsimi // Azərbaycan ədəbiyyatı: 2 cildə / F.Köçərli. – Bakı, 2005. – C.1. –S. 497.

107. Qoyma üzünü niqab içində; Dərdü qəm ilə yandı könül, yar bulunmaz; Bahar olduvü açıdır üzündən pərdə gülzarın; Məndə sığar iki cahan / İmadəddin Nəsimi // Müdriklik məbədi / Əlisa Nicat. – Bakı, 2005. – S. 234-239.

108. Məndə sığar iki cahan, mən bu cahana sığmazam! / İmadəddin Nəsimi // Qobustan. – 2005. – № 2 (130). – S. 3-4.

109. Mərhəba, xoş gəldin, ey ruhi-rəvanım, mərhəba!; Başını top eylə gəl, gir vəhdətin meydaninə; Dünya duracaq yer deyil, ey can, səfər eylə; Düşdü yenə dəli könül gözlərinin xəyalinə; Düşdü könül ala gözün ağına, həm qərasinə; Dilbərə, dil səndən özgə bir dəxi yar istəməz; Mana sənsiz cahanü can gərəkməz; Kəbə üzündür, ey sənəm üzündədir sücudumuz; Mərhəba, xoş gəldin, ey dildar, xoş gördük səni; Ayrılıqdan yar mənim bağırimi büryan eylədi; Apardı könlümü məndən bu gün ol cənnətin huri; Sənəmə, üzün gülündən gülə-gülə gül utandı; Üzünü məndən niyan etmək dilərsən, etməgil; Allahü əkbər, ey sənəm, hüsnündə heyran olmuşam; Dilbərə, mən səndən ayru ömrü canı neylərəm; Sən mana, dilbər, yetərsən, özgələr yar olmasın; Dünya çün mürdardır, igrən könül, mürdardan; Sürətin nəqşində könlüm, ey sənəm, heyran olur; Məndən üzün yaşırma kim, səcdəgahım oldur; Ey müsəlmanlar, məbəd ol yar pünhan ayrılır; Dodağın qəndinə şəkər dedilər; Məndə sığar iki cahan, mən bu cahana sığmazam; Dinləgil bu sözü ki, candır söz; Daldım yenə bir bəhrə ki, ümman dəxi bilməz; Ey əzəli can ilə cananımız; Var bu cahandan özgə bizim bir cahanımız; Sirri-ənəlhəq söylərəm aləmdə, pünhan gəlmişəm; Mən xərabəti-əzəldən məstü heyran gəlmişəm; Mən mülki-cahan, cahan mənəm mən; Sürətin nəqşində hər kim görmədi nəqqaşını; Mərhəba, insani-kamil, canımın cananəsi; Sən sana gər yar isən, var, ey könül, yar istəmə; Gəlmişəm həqdən ənəlhəq, gör nə Mənsur olmuşam; Daim ənəlhəq söylərəm, həqdən çü Mənsur olmuşam; Dəryayi-mühit cuşa gəldi / İmadəddin Nəsimi // Azərbaycan klassik ədəbiyyatından seçmələr: 3 cildə / Tərt. ed. C.V.Qəhrəmanov. – Cild 2: XIII-XVI əsrlər Azərbaycan şeiri. – Bakı, 2005. – S. 153-183.

110. **Mövsimi-novruzü neysan...** / İmadəddin Nəsimi // Ədəbiyyat: ümumtəhsil məktəblərinin 8-ci sinfi üçün dərslik / N.Cəfərov, N.Araşlı, S. Hüseynoğlu. – Bakı, 2005. – S. 39-40.

2006

111. **Allahu Əkbər, ey sənəm, hüsnünə heyran olmuşam; Üzünü məndən niyan etmək dilərsən, etməgil; Yanaram eşqindən, axər gözlərimdən yaşlər; Məndə sığar iki cahan, mən bu cahana sığmazam / İmadəddin Nəsimi // Azərbaycan. – 2006. – № 9. – S. 3-5.**

112. **Elmi-hikmətdən bilirsən, gəl bəri, gəl, ey həkim; Həqbin nəzəri bayəd, ta ruyə-mərə binəd həkim; İslamü küfr aşiq üçün bir məsirdir həkim; Ey qılan dəvi ki, şahim, ədlü insafın qanı? həkim; Ey qılan dəvi ki, şahim, ədlü insafın qanı? həkim; Nari-cəhimə tən edər eşq odunan hərərəti həkim / İmadəddin Nəsimi // Azərbaycan ədəbiyyatının qaynaqları / Salman Mümtəz. – Bakı, 2006. – S. 292, 295, 300-302.**

113. **Mərhəba, xoş gəldin, ey ruhi-rəvanım, mərhəba!**; Şol ləbi şirinə yarəb, gər şəkər dersəm, nola!; Nuri-təcəlli şöləsi düşdü əzəldən alınə; Aşiq bəla yolunda gərək kim həmul ola; Vəchində peydadır sənin ənvarizati-kibriya; Hər kim ki, baxa bir dəm dilbər qaşu yasına; Başımı top eyləgil, gir vəhdətin meydanına; Ey Məsihadəm, niyə can vermədin cansızlara; Çünki rəf oldu üzündən, ey şəhi-xuban, niqab; Şol tamam ayın üzündən çünki rəf oldu niqab; Vəchdən dilbər götürmüşdür niqab; Əcəb ləlinmi şol, ya cani-əhbab; Zülfün girehləri, sənəma, həlqə-həlqə tab; Ey üzün “nəsrün-minəllah”, vey saçın “fəthün-qərib”; Gülşəni-firdövs edər can bağırını vəsli-həbib; Canana mənim sevdiyimi can bilir ancaq; Yarəb, nə səbəbdəndir olur taqətimiz taq; Könlümün şəhrini çün kim, eylədi yəğməyi-eşq; Nagəhan könlümə düşdü şurişi-qovğayı-eşq; Bu nə adətdir, ey türki-pərizad; Bənövşə zülfünü salmış gül üzrə ənbərin sayə; Düşürmüş ənbərin zülfünü humayun kölgəsin ayə; Bu necə qəddü qamətdir ki, bənzər sərvi-balayə; Surəti-həqqə, ey sənəm, bədri-rüxündür ayinə; Hər kim ki, müştəq olmadı şol dilbərin didarinə; Canda ki, eşq olmadı, dildə xəbər nə fəidə; Ay ilə gün sücud edər surəti-canfəzayinə; Dünya duracaq yer deyil, ey can, səfər eylə; Düşdü yenə dəli könül gözlərinin xəyalinə; Bahar oldu, gəl ey dilbər, tamaşa qıl bu gülzarə; Həbibə, firqətin saldı mələlə; Bir saqi-yi-baqi ki, vəfa qıldı vüsələ; Yandırıcı firqətin yaxdı məni narinə; Gəlgil ki, müştəq olmuşam şirin ləbin gül qəndinə; Dərdə müştəq olmayan kimdir ki, dərman istəyə; Sünbülü-zülfünün əgər qonşusu lələ düşməyə; Afərin olsun nigarın zülfü ilə qaşinə; Düşdü könül ala gözün ağmavü qərasinə; Susadı könlüm nigarın lə’li-ruhəfzasinə; Mövsimi-novruzü neyistan aşikar oldu yenə; Canımı qıldım fəda şol dilbərin didarinə; Rəhməti gəldi irişdi fəzli-rəhmaniyenə; Ey nazı çox dilbər, məni yandırma hicrin narinə / İmadəddin Nəsimi // Türk xalqları ədəbiyyatı: 4 cildə / Tərt. ed. Nizami Cəfərov. – Cild 2: Orta dövr. – Bakı, 2006. – S. 86-130.

2007

114. **Mövsimi-novruzü neysan...:** / İmadəddin Nəsimi // Ədəbiyyat. ümumtəhsil məktəblərinin 8-ci sinfi üçün dərslik / N.Cəfərov, N.Araslı, S. Hüseynoğlu. – Bakı, 2007. – S. 39-40.

2009

115. **Həm sədəfəm, həm inciyəm, həsrü sırat əsinciyəm** / İmadəddin Nəsimi // Sənin kitabın / İsgəndər Cümşüd. – Bakı, 2009. – S. 98-99.

116. **Mən mülki-cahan** / İmadəddin Nəsimi // Ədəbiyyat, ədəbiyyat mün-təxəbatı, ədəbiyyat nəzəriyyəsi. X-XI sinif abituriyentləri üçün vəsait / Sadiq Şamil. – Bakı, 2009. – S. 45.

117.Mərhaba, xoş gəldin ey ruhi rəvanım, mərhaba; Könlümün şəhrini çün kim, eylədi yağmayı-eşq; Aşiq bəla yolunda gərək kim həlim ola; Canda ki eşq olmadı, dildə xəbər, nə faidə?; Firqətindən dilbərə könlüm pərişan oldu, gəl!; Allahu əkbər, ey sənəm, hüsnündə heyran olmuşam; Dilbərə, mən səndən ayrı ömrü canı neylərəm; Ey gülüm, ey sünbülüm, ey süsənim, vey ənbərim; Canımı yandırdı şövqün, ey nigarım, qandasən?; Külli məkanın gövhəri, gövhəri-kanmısan, nəсэн?; Ləbinə əhli-nəzər çeşmeyi-heyvan dedilər; Ey müsəlmanlar, mədəd, ol yarı-pünhan ayrılır; Canə sən candan nə kim gəlsə, ciyərlər ağrımaz; Ey xəstə könül, dərdinə dərman tələb eylə; Cananə mənim sevdiyimi can bilir **ancaq** / İmadəddin Nəsimi // Ulduz. – 2009. – № 4. – S. 70-80.

118.Mövsimi-novruzü neysan / İmadəddin Nəsimi // Ədəbiyyat: ümum-təhsil məktəblərinin 8-ci sinfi üçün dərslik / Nizami Cəfərov. – Bakı, 2009. – S. 38-39.

119.Üzünü məndən nihan etmək dilərsən, etməgil! / İmadəddin Nəsimi // Ulduz. – 2009. – № 4. – jurnalın arxasında.

120. Yanaram / İmadəddin Nəsimi // Ədəbiyyat, ədəbiyyat müntəxəbatı, ədəbiyyat nəzəriyyəsi: X-XI abituriyentlər üçün vəsait / Sadiq Şamil. – Bakı, 2009. – S. 44.

2010

121.Bülbüləm gülşəndə mən, gülzarə yoxdur minnətim; Canımı mənim sevdiyimi can dəxi bilməz; Həsərətindən yandı canım, cigərim qan oldu, gəl; Nəfəsi əhli-dilin gövhəri-kandır bilənə; Yarımın yüzündə gizli kədri-əsrar, iştə gör; Yenə fəsl-i-bahar oldu gögərdi kuhi-səhralər; Tələtin bir gündü kim, xurşidi-nur eylər əda; Gəl ey sərkeş nəsihətdən burax əqlin qulağına; Xəyalın didəyi-giryanə düşdü; Şəha, hüsnün təcəlləsi bu təndə can edilmişdir; Könül vermə cəhanə, bivəfadır; Kişi kim mərifətdə kamil **olmaz**: İraq divanından şeirlər / İmadəddin Nəsimi // Nəsimi haqqında araşdırmalar / Qəzənfər Paşayev; elmi red. və ön sözü müəll. B.Nəbiyev. – Bakı, 2010. – S. 30-41.

122. Eydi-əkberdir cəmalın, eydə can qurban olur / İmadəddin Nəsimi // Türkiyədə yaranan Azərbaycan ədəbiyyatı və Xəlilinin “Firqətnamə”si: əlyazma qaynaqları əsasında araşdırma, müqayisəli mətnin transfoneliterasiyası, İstanbul nüsxəsinin foto-faksimilesi / A.Musabəyli; elmi red. M.Adilov; AMEA M.Füzuli ad. Əlyazmalar İn-tu. – Bakı, 2010. – S. 80-81.

123. Eylədi / İmadəddin Nəsimi // Min bir mahnı: Rafiqin mahnı kitabı. – Bakı, 2010. – S. 98.

124. Ey uzi gül, ləbləri mərcanımız; Mərhaba, ey bəhri-zatın gövhəri-yekdanəsi; Qaşın vəhyi bizə bürhan irişdi; Məndə sığar iki cəhan mən bu

cahana sığmazam; Ey əzəli can ilə cananımız!; Var bu cahandan özgə bizim bir cəhanımız; Dərdü qəm ilə yandı könül yar bulunmaz; Mən mülki-cəhan, cahan mənəm mən!; Çarə yoxdur yarə, əbsəm, ey könül, yar istəmә!; Sən sana gər yar isən var, ey könül yar istəmә!; Qulluğa bel bağladım sultanı gözlər gözlərim; Əlminnətilillah ki, bu gün yarımı buldum / İmadəddin Nəsimi // Yeni Azərbaycan. – 2010. – 18 sentyabr. – S. 11.

125.Nigarım, dilbərim, yarım, ənisim, munisim, canım / İmadəddin Nəsimi // Şair və yazıçılarımızın həyatından maraqlı anlar / Məmmədخان Soltanov. – Bakı, 2010. – S. 20.

126.Üzünü məndən nihan etmək dilərsən, etməgil! / İmadəddin Nəsimi // Yeni Azərbaycan. – 2010. – 6 mart. – S. 11.

2011

127.Ey müsəlmanlar, mədəd ol yari-pünhan ayrılır... / İmadəddin Nəsimi // Füyuzat. – 2011. – № 5. – S. 30.

128.Məndə sığar iki cahan, mən bu cahana sığmazam! / İmadəddin Nəsimi // Yüz şairin yüz şeiri / Lay. rəh. F.Bədəlbəyli; tərt. və məs. Anar. – Bakı, 2011. – S. 23-25.

2012

129.Gəl, ey dilbər, məni gör kim, necə xoş yanaram sənsiz / İmadəddin Nəsimi // Füyuzat. – 2012. – № 4. – S. 35.

130.Həq sözün, gör ki, necə dürdanədir; Mərifət kəsb etmədin sən fanisən; Fəzi rəbbi-zülcəlal oldu bizə: [tuyuqlar] / İmadəddin Nəsimi // Ana dedim, qarşımda bir gözəl səhnə açıldı (şeyrlər toplusu) / Tərt. ed. Ə.Vəkil, K.Tahirov, T.Həmid. – Bakı, 2012. – S. 16.

131.Könlümün viranəsində gənci-pünhan bulmuşam / İmadəddin Nəsimi // Poeziya çələngi / Tərt. ed. S. Sabir qızı. – Bakı, 2012. – S. 18.

132.Qulluğa bel bağladım, sultanı gözlər gözlərim / İmadəddin Nəsimi // Füyuzat. – 2012. – № 2. – S. 29.

133.Ləblərin qəndinə şəkər dedilər; Məndə sığar iki cahan, mən bu cahana sığmazam / İmadəddin Nəsimi // Qulam Məmmədli təzkirəsi (Azərbaycanlı alim, yazıçı, şair və başqa görkəmli xadimlər haqqında biblioqrafik materiallar) / Aybəniz Rəhimova. – Bakı, 2012. – S. 432-433.

134.Mən mülki-cahan; Yanaram / İmadəddin Nəsimi // Orta məktəbdə əruz vəznli əsərlərin tədrisi: metodik vəsait / Ramazan Nəsiboğlu. – Bakı, 2012. – S. 65-70.

135.Mövsimi-novruzı neysan... / İmadəddin Nəsimi // Ədəbiyyat: ümumtəhsil məktəblərinin 8-ci sinfi üçün dərslik / Nizami Cəfərov, N.Araslı, S. Hüseynoğlu. – Bakı, 2012. – S. 38-39.

2013

136.Daim əməl-həqq söylərəm, neçin ki Mənsur olmuşam; Yox ikən ilə söylər, mən əzəldən var idim // Mədəniyyət. – 2013. – 9 oktyabr. – S. 13.

137.Eydi-əkberidir cəmalın, eydə can qurban olur / İmadəddin Nəsimi // Azərbaycan ədəbiyyatının əlyazma qaynaqları (tekstoloji-filoloji araşdırmalar) / A.Musabəyli. – Cild 1. – Bakı, 2013. – S. 150-151.

2014

138.Yoxdur vəfası dünyanın, aldanma anın alına; Aləmdə bu gün əhdi bütün yar ələ girməz; Bir cəfakeş aşiqəm, ey yar, səndən dönməzəm; Bağrımı qan eylədi acı fərağın, gəl iriş / İmadəddin Nəsimi // Seçilmiş əsərləri / Nizami Xudiyev. – Cild 9: Azərbaycan antroponimlərinin təşəkkülü və inkişafı. Azərbaycan ədəbi dili tarixindən seminar məşğələləri. – Bakı, 2014. – S. 440-443, 446.

2015

139.Ağrımaz / İmadəddin Nəsimi // Ədəbiyyat: ümumtəhsil məktəblərinin 8-ci sinfi üçün dərslik / S.Əliyev [və başq.]. – Bakı, 2015. – S. 39.

2016

140.Kəbəvü deyir nədir, qeyr nədir, seyr nədir?; Mən münacat eylərəm hər dəmbədəm dər kuyi-dust; Nitqindən oldum çün diri, eynəl-yəqin oldu bu kim; Həqin əsrarını mən anda gördüm; Bu dinə məmur olmadan; İsamısan, Musamısan?!; Mən ol Musayi-İmranəm ki, daim aşiqi-Turəm; Gərçi dəmi-Musayəm nurilə nar içində; Gəh çıxmışam İsa kimi çərx üstünə, oturmuşam; Doldu könlüm Kəbəsi nuri-səfa ilə yəqin; Həyatı Xızr ilə İsa bilir arif necə buldu; Dəmi İsa gəlir dodağından; Gülüstan Turi-qüds oldu, baharın nurü narından; Nəsiminin sözü gərçi dəmi-İsadır, ey münkir; Əgər Musa kimi gəlmək, təcəlli görmək istərsən; Dərdmənd etdin məni, ey dərdə dərdə dərman erməni; Söylə, ey zibə ki, zibədir sözün; Mən əzəldən məstü sərxoş gəlmişəm; Həq təcəlli eylədi Musa üçün; Ey daşəvü türabə deyən qiymətli gövhər; Mərhəbə, insani-kamil, canımın cananəsi; Səni bu hüsnü camal ilə, bu lütf ilə görən; Ey Həqi hər yerdə hazırdır deyən əgrinəzər; Nəsiminin sözü gərçi dəmi-İsadır, ey münkir; İstəməm mən şadlığı, yardan cəfa xoşdur mənə / İmadəddin Nəsimi // Azərbaycan multikulturalizminin ədəbi-bədii qaynaqları / Tərt. ed.: M.Nağısoylu, F.Ələkbərli, Ə.Bağirov, İ.Quliyev. – Bakı, 2016. – S. 62-67.

141.Şənbə günü mən uğradım ol sərvə-rəvanə / İmadəddin Nəsimi // Ulduz elmi və orta əsrlər Azərbaycan ədəbiyyatı: monoqrafiya / F.Qurbansoy. – Bakı, 2016. – S. 108-109.

2017

142.Ağrımaz / İmadəddin Nəsimi // Ədəbiyyat. Ümumtəhsil məktəblərinin 8-ci sinfi üçün ədəbiyyat fənni üzrə dərslik / S.Əliyev [və başq.]. – Bakı, 2017. – S. 39-42.

143.Ey mana nahaq deyənlər, qandadır bəs yaradan; İki aləm anındır kim, gözünə həq əyan oldu; Ey küfrü şirk içində sanan özünü mömin / İmadəddin Nəsimi // XXI əsrdən baxış: ədəbi tənqid və bədii söz / İradə Musayeva. – Bakı, 2017. – S. 53, 56-57, 64.

144.Hürüfilik cahadında şairlərin ilkisən / İmadəddin Nəsimi // Vətən fədailəri / Əmir Pəhləvan. – Bakı, 2017. – S.25-26.

145.Məndə sığar iki cahan, mən bu cahana sığmazam / İmadəddin Nəsimi // Azərbaycan / Kolumbiya. İyirmi şeir: antologiya / Azərb. Resp. Nazirlər Kabineti yanında Tərcümə Mərkəzi; tərt. ed. və red.: M.N.Qarayev (şeyrlərin Azərb. dilində tərt. və ön söz müəl.), X.F.Robledo, K.Q.Restrepo; ispan dilindən sətri tərc. ed. E.Ələsgərov; tərc. ed. R.Həsənova; red. E.İlham = Azerbaiyán / Colombia. Veinte poemas: İyirmi şeir. – Bakı, 2017. – S. 29.

146.Sığmazam / İmadəddin Nəsimi // Ədəbiyyat: 10-cu sinif üçün / Soltan Əliyev, Bilal Həsənov, Aynur Mustafayeva. – Bakı, 2017. – S. 60.

2018

147.Düşdüm əzəldə zülfünə dam olmadan hənuz / İmadəddin Nəsimi // Füzuli... və ..... / Zəkulla Bayramlı. – Bakı, 2018. – S. 201.

148.Sığmazam: [ixtisarla] / İmadəddin Nəsimi // Ədəbiyyat: 10-cu sinif üçün / Soltan Əliyev, B.Həsənov, A.Mustafayeva. – Bakı, 2018. – S. 60.

149.Surətin nəqşində hər kim görəndə nəqqəşini / İmadəddin Nəsimi // Qəzəllər, rübailər / Hafiz Əlimərdanlı. – Bakı, 2018. – S. 11.

150.Yanaram eşqindən, axər gözlərimdən yaşlar; Allahu əkbər, ey sənəm, hüsündə heyran olmuşam; Ey əzəli can ilə cananımız; Canımı yandırdı şövqün, ey nigarım, qandasan / İmadəddin Nəsimi // Azərbaycan qəzəli / Vaqif Yusifli. – Bakı, 2018. – S. 24-28.

2019

151.Ağrımaz / İmadəddin Nəsimi // Ədəbiyyat: 8-ci sinif üçün / Soltan Əliyev, Bilal Həsənov, Aynur Mustafayeva [və başq.]. – Bakı, 2019. – S. 39.

152.Arifi-laməkan otuz ikidir; Bu nə bərgüzidə candır ki, gəzər bu can içində? / İmadəddin Nəsimi // İmadəddin Nəsimi 650: “Mədəniyyət” qəzetinin xüsusi buraxılışı. – 2019. – İyul.

153.Aşiqin başilə oyna şol nigarın zülfü, uş... / İmadəddin Nəsimi // Yazıçı: “Oğuz eli” qəzetinin ayrıca buraxılışı. – 2019.- №3.- S.15.

154.Ayrılıqdan yar mənim bağrımı büryan eylədi / İmadəddin Nəsimi // Füyuzat. – 2019. – № 1. – S. 45.

155. Bir-iki-üç gün cahandır cayigəşt; Ey rüxün eşqində əqlim şahmat: [tuyuqlar] / İmadəddin Nəsimi // İmadəddin Nəsimi 650: “Mədəniyyət” qəzetinin xüsusi buraxılışı. – 2019. – iyul. –S. 23.

156. Canda ki, eşq olmadı, dildə xəbər nə fəidə?... / İmadəddin Nəsimi // Yazıçı: “Oğuz eli” qəzetinin ayrıca buraxılışı. – 2019. – № 3. – S. 19.

157. Canımı yandırdı şövqün, ey nigarım, qandasın? / İmadəddin Nəsimi // İmadəddin Nəsimi 650: “Mədəniyyət” qəzetinin xüsusi buraxılışı. – 2019. – iyul. –S. 31.

158. Dərdü qəm ilə yandı könül, yar bulunmaz / İmadəddin Nəsimi // İmadəddin Nəsimi 650: “Mədəniyyət” qəzetinin xüsusi buraxılışı. – 2019. – iyul. –S. 15.

159. Dilbərə, mən səndən ayrı ömrü canı neylərəm? ... / İmadəddin Nəsimi // Yazıçı: “Oğuz eli” qəzetinin ayrıca buraxılışı. – 2019. – № 3. – S.19.

160. Dilbərə, mən səndən ayrı ömrü, canı neylərəm? / İmadəddin Nəsimi // İmadəddin Nəsimi 650: “Mədəniyyət” qəzetinin xüsusi buraxılışı. – 2019. – iyul. –S. 21.

161. Dinləgil bu sözü ki, candır söz / İmadəddin Nəsimi // İmadəddin Nəsimi 650: “Mədəniyyət” qəzetinin xüsusi buraxılışı. – 2019. – iyul. –S. 9; // Yazıçı: “Oğuz eli” qəzetinin ayrıca buraxılışı. – 2019. – № 3. – üz qabığında.

162. Dodağın qəndinə şəkkər dedilər... / İmadəddin Nəsimi // Yazıçı: “Oğuz eli” qəzetinin ayrıca buraxılışı. – 2019. – № 3. – S.54.

163. Dördlüklər / İmadəddin Nəsimi // Yazıçı: “Oğuz eli” qəzetinin ayrıca buraxılışı. – 2019. – № 3. – S.16.

164. Dünü gün müntəzirəm mən ki, bu pərgar nədir? / İmadəddin Nəsimi // İmadəddin Nəsimi 650: “Mədəniyyət” qəzetinin xüsusi buraxılışı. – 2019. – iyul. –S. 19.

165. Dünya duracaq yer deyil, ey can, səfər eylə! / İmadəddin Nəsimi // Ulduz. – 2019. – № 4. – S. 3; // Yazıçı: “Oğuz eli” qəzetinin ayrıca buraxılışı. – 2019. – № 3. – S. 56.

166. Düşdü yenə dəli könül gözlərinin xəyalinə ... / İmadəddin Nəsimi // Yazıçı: “Oğuz eli” qəzetinin ayrıca buraxılışı. – 2019. – № 3. – S.24.

167. Etməgil!; Neylərem; Mərhəbə: [qəzəllər] / İmadəddin Nəsimi // Azərbaycan. – 2019. – 27 yanvar. – S. 6.

168. Ey əzəli can ilə cananımız! / İmadəddin Nəsimi // İmadəddin Nəsimi 650: “Mədəniyyət” qəzetinin xüsusi buraxılışı. – 2019. – iyul. – S. 33.

169. Ey qəflətin meyindən məstü xərabü heyran / İmadəddin Nəsimi // İmadəddin Nəsimi 650: “Mədəniyyət” qəzetinin xüsusi buraxılışı. – 2019. – iyul. – S. 35.

170. Əgər bəqani tələb edirsənsə, əvvəlcə fənanı tələb et; Sübh üfüqdən üzünü göstərdi, camı dövriyə gətir; Sənin gözün məni (hər) guşədən

meyxanəyə çəkir; Sənin vüsalından ayrı cənnət və huri mənə əhlinə haramdır; Bədrələnmiş ay mənə günəş üz(lü bir gözəl)dən hekayə danəşər; Bizim ay üzlümüz hər nə deyirsə: İmadəddin Nəsiminin farsca Divanından şərti tərcümələr / İmadəddin Nəsimi; fars dilindən tərc.ed. S. Şıxıyeva // Kəspi. – 2019. – 25-27 may. – S. 23.

171. Əgərçi candasan, candan nihansan / İmadəddin Nəsimi // İmadəddin Nəsimi 650: “Mədəniyyət” qəzetinin xüsusi buraxılışı. – 2019. – iyul. – S. 37.

172. Ənəlhəq söylərəm həqdən, ələl-ərs istiva gəldi / İmadəddin Nəsimi // İmadəddin Nəsimi 650: “Mədəniyyət” qəzetinin xüsusi buraxılışı. – 2019. – iyul. – S. 27.

173. Firqətin dərdi, nigara, bağırimi qan eylədi / İmadəddin Nəsimi // İmadəddin Nəsimi 650: “Mədəniyyət” qəzetinin xüsusi buraxılışı. – 2019. – iyul. – S. 23.

174. Gəl ki, müştəq olmuşam didarına; Ey saçın vəlleyl, üzün vəzzüha; Ey üzündən zahir əsmayi-xuda; Eşq ilə gəldi cəmiyi-ənbiya; Ey üzün min-indəhü elmül-kitab; Ey camalından münəvvər afitab; Ey saçın dövründə məstür afitab; Ey qəmər üzül, götür həqdən niqab; Ey məlik, mülkündə vəchin afitab; Ey özündən bixəbər, qafil qərib; Canımın cananəsi sənsən, həbib: Tuyuqlar / İmadəddin Nəsimi // İmadəddin Nəsimi 650: “Mədəniyyət” qəzetinin xüsusi buraxılışı. – 2019. – iyul. – S. 39.

175. Gəlmişəm həqdən ənəlhəq, gör nə Mənsur olmuşam / İmadəddin Nəsimi // İmadəddin Nəsimi 650: “Mədəniyyət” qəzetinin xüsusi buraxılışı. – 2019. – iyul. – S. 13.

176. Hər səhər vaxtında kim, bülbül fəğanın başlar / İmadəddin Nəsimi // İmadəddin Nəsimi 650: “Mədəniyyət” qəzetinin xüsusi buraxılışı. – 2019. – iyul. – S. 15.

177. Xar içində bitən qönçə gülə minnət eyləməm...; Dərdü qəm ilə yandı, könül, yar bulunmaz...; Üzun müşəfdir, ey huri, yanağın qaf-vəl-Quran...; Var bu cahandan özgə bizim bir cahanımız...; Dinləgil bu sözü ki, candır söz... Ey əzəli can ilə cananımız!: [qəzəllər] / İmadəddin Nəsimi // Azərbaycan. – 2019. – 7 iyul. – S. 5.

178. İmadəddin Nəsiminin farsca Divanından sətri tərcümələr [qəzəllər] / İmadəddin Nəsimi; fars dilindən tərcümə: M.Nuri // Kəspi. – 2019. – 25-27 may. – S. 23.

179. Kim ki aldıandı cahanın ağulu ləzzatına / İmadəddin Nəsimi // İmadəddin Nəsimi 650: “Mədəniyyət” qəzetinin xüsusi buraxılışı. – 2019. – iyul. – S. 25.

180. Qanı bir əhdü peymanı bütün yar? / İmadəddin Nəsimi // İmadəddin Nəsimi 650: “Mədəniyyət” qəzetinin xüsusi buraxılışı. – 2019. – iyul. – S. 27.

181.Ləbinə əhli-nəzər çeşmeyi-heyvan dedilər / İmadəddin Nəsimi // İmadəddin Nəsimi 650: “Mədəniyyət” qəzetinin xüsusi buraxılışı. – 2019. – iyul. –S. 25; Ulduz. – 2019. – № 4. – S. 78.

182.Mən ki dərvişəm, fəqirəm, padişahi-ələməm / İmadəddin Nəsimi // İmadəddin Nəsimi 650: “Mədəniyyət” qəzetinin xüsusi buraxılışı. – 2019. – iyul. – S. 35.

183.Mən mülki-cahan, cahan mənəm, mən; Mən ki, dərvişəm, fəqirəm, padişahi-ələməm; Gəlmişəm həqdən ənləhəq, gör nə Mənsur olmuşam; Aşiqəm hüsnünə, eşqin ehtimalı məndədir; İki ələm anındır kim, gözünə həq əyan oldu: [qəzəl] / İmadəddin Nəsimi // Azərbaycan. – 2019. – 23 iyun. – S. 6.

184.Məndə sığar iki cahan, mən bu cahana sığmazam / İmadəddin Nəsimi // İmadəddin Nəsimi 650: “Mədəniyyət” qəzetinin xüsusi buraxılışı. – 2019. – iyul. –S. 29.

185.Məndə sığar iki cahan... / İmadəddin Nəsimi // Məktəbəqədər və ibtidai təhsil: Elmi-metodik jurnal. – 2019. – № 1 (226). - S. 9.

186.Məndə sığar iki cahan/ İmadəddin Nəsimi //İmadəddin Nəsimi:650 illik poetik-fəlsəfi yol: Elmi-ədəbi, poeziya almanaxı. – Bakı, 2019. – S. 52.

187.Mərhəba, xoş gəldin, ey ruhi-rəvanım, mərhəba! / İmadəddin Nəsimi // İmadəddin Nəsimi 650: “Mədəniyyət” qəzetinin xüsusi buraxılışı. – 2019. – iyul. –S. 29.

188.Mərhəba, xoş gəldin, ey ruhi-rəvanım, mərhəba!; Şaha, səndən hər nə gəlsə canə xoşdur, yaxşıdır ! / İmadəddin Nəsimi // Xəzan. – 2019. – may-iyun. – № 3. – S. 4-5.

189.Müqəddimətül-həqayıq / İmadəddin Nəsimi; hazırlayanı Səadət Şıxıyeva // Kaspi. – 2019. – 25-27 may. – S. 24.

190.Səfavü zövqi-dünyayə, könül, aldanma, al eylər... / İmadəddin Nəsimi // Yazıçı: “Oğuz eli” qəzetinin ayrıca buraxılışı. – 2019. – № 3. – S.37.

191.Sən mana yar ol ki, könlüm bir dəxi yar istəmər / İmadəddin Nəsimi // İmadəddin Nəsimi 650: “Mədəniyyət” qəzetinin xüsusi buraxılışı. – 2019. – iyul. –S. 17.

192.Sən sana gər yar isən var, ey könül, yar istəmər! / İmadəddin Nəsimi // İmadəddin Nəsimi 650: “Mədəniyyət” qəzetinin xüsusi buraxılışı. – 2019. – iyul. –S. 11.

193.Səni bu hüsnü-camal ilə, bu lütf ilə görən: [qəzəl] / İmadəddin Nəsimi // Azərbaycan. – 2019. – 16 may. – S. 10.

194.Sığındım sidq ilə Allahımə...: [şairin şeirlərindən qısa fikirlər] / İmadəddin Nəsimi // Ulduz. – 2019. – № 3. – S. 28.

195.Sığmazam / İmadəddin Nəsimi // Asayışın keşiyində. – 2019. – № 2. – S. 62.

196.Sındır qəfəsi, tazə gülistan tələb eylə...; Mərhəba, xoş gəldin, ey ruhi-rəvanım, mərhəba!; Könlümün şəhrini çün kim, eylədi yəğmayi-eşq; Aşiq bəla yolunda gərək kim, həmul ola; Canda ki eşq olmadı, dildə xəbər, nə fəidə?; Canımı qıldım fəda şol dilbərin didarına; Dilbəra, dil səndən özgə bir dəxi yar istəməz; Ey üzü gül, ləbləri mərcanımız!; Firqətin dərdi, nigara, bağırimi qan eylədi; Firqətindən, dilbəra, könlüm pərişan oldu, gəl!; Allahü əkbər, ey sənəm, hüsnündə heyran olmuşam; Dilbəra, mən səndən ayrı ömrü, canı neylərəm?; Ey gülüm, ey sünbülüm, süsənim, vey ənbərim; Canımı yandırdı şövqün, ey nigarım, qandasən?; Külli məkanın gövhəri, gövhəri-kanmısan, nəсэн?; Ləbinə əhli-nəzər çeşmeyi-heyvan dedilər; Ey müsəlmanlar, mədəd, ol yarı-pünhan ayrılır!; Canə sən candan nə kim gəlsə, ciyərlər ağrımaz; Cananə mənim sevdiyimi can bilir ancaq; Ey xəstə könül, dərdinə dərman tələb eylə; Üzünü məndən nihan etmək dilərsən, etməgil / İmadəddin Nəsimi // Ulduz. – 2019. – № 4. – S. 68-80.

197.Söz; Xoş ol kim səyə kim, vardır həbib, sən təkə məhrü; Ey gülüm, ey sünbülüm, ey süsənim, vey ənbərim; Ənisim, rəhbərim, yarım, gülər üzlü güləndamım; Ləbinə əhli-nəzər can dedilərgerçək imiş!; Əlif-Allah, sidrə boyun müntəhadır müntəha; Hər kimin kim, rəhbəridir sidqü ixlasü səfa / İmadəddin Nəsimi // Nəsimi və söz / Mahirə Quliyeva.- Bakı, 2019. – S. 44-45, 70, 83-84, 88, 104-111, 139-141.

198.Sözün sehri; Xar içində bitən qönçə gülə minnət eyləməm...; Dərdü qəm ilə yandı, könül, yar bulunmaz...; Üzun müşəfdir, ey huri, yanağın qaf-vəl-Quran...; Var bu cahandan özgə bizim bir cahanımız...; Dinləgil bu sözü ki, candır söz... Ey əzəli can ilə cananımız!: qəzəllər / İmadəddin Nəsimi // Azərbaycan. – 2019. – 7 iyul. – S. 5.

199. Surətin nəqşində hər kim görmədi nəqqaşımı / İmadəddin Nəsimi // İmadəddin Nəsimi 650: “Mədəniyyət” qəzetinin xüsusi buraxılışı. – 2019. – iyul. –S. 17.

200.Şaha, səndən hər nə gəlsə cana xoşdur, yaxşıdır / İmadəddin Nəsimi // İmadəddin Nəsimi 650: “Mədəniyyət” qəzetinin xüsusi buraxılışı. – 2019. – iyul. –S. 33.

201.Şənbə günü mən uğradım ol sərvi-rəvanə... / İmadəddin Nəsimi // Yazıçı: “Oğuz eli” qəzetinin ayrıca buraxılışı. – 2019. – № 3. – S. 40.

202.Şol şəmi gör ki, nuruna pərvanəyəm yenə / İmadəddin Nəsimi // İmadəddin Nəsimi 650: “Mədəniyyət” qəzetinin xüsusi buraxılışı. – 2019. – iyul. –S. 37.

203.Üzün bərgi-güli-tərdi, güli-tər... / İmadəddin Nəsimi // Yazıçı: “Oğuz eli” qəzetinin ayrıca buraxılışı. – 2019. – № 3. – S. 24.

204.Üzünü məndən nihan etmək dilərsən, etməgil! / İmadəddin Nəsimi // İmadəddin Nəsimi 650: “Mədəniyyət” qəzetinin xüsusi buraxılışı. – 2019. – iyul. –S. 19.

205. Üzünü surəti-rəhman oxurlar / İmadəddin Nəsimi // İmadəddin Nəsimi 650: “Mədəniyyət” qəzetinin xüsusi buraxılışı. – 2019. – iyul. –S. 23.

206. Var bu cahandan özgə bizim bir cahanımız / İmadəddin Nəsimi // İmadəddin Nəsimi 650: “Mədəniyyət” qəzetinin xüsusi buraxılışı. – 2019. – iyul. –S. 9.

207. Yarə qılan vəfasını, yara qılır cəfasını / İmadəddin Nəsimi // İmadəddin Nəsimi 650: “Mədəniyyət” qəzetinin xüsusi buraxılışı. – 2019. – iyul. –S. 21.

208. Yarəb, bizim o fitnəkar sevgilimizə nə oldu; Sübh üfüqdən üzünü göstərdi, cami dövrəyə gətir; Sənin gözün məni xəlvət guşəsindən meyxanaya çəkir; Məna əhlinə sənin vüsalın olmadan behişt və huri haramdır; Tövhid aləmində nə alçaqlıq, nə yüksəklik?; Bu aşıqlərin hüzurundur, salam olsun!: Nəsiminin farsca divanından 6 qəzəl / İmadəddin Nəsimi; fars dilindən tərc.ed. S. Şıxıyeva // Kaspi. – 2019. – 25-27 may. – S. 14.

209. Yer in yağmur həyatıdır, həyat uçmaq nəbatıdır / İmadəddin Nəsimi // İmadəddin Nəsimi 650: “Mədəniyyət” qəzetinin xüsusi buraxılışı. – 2019. – iyul. –S. 11.

II Hissə

İmadəddin Nəsiminin həyat və yaradıcılığı haqqında

Kitablar

1942

210.Arashlı, H. Fədakar şair: İmadəddin Nəsimi / Həmid Arashlı; red. M.Arif. – Bakı: EAAzf, 1942. – 19, [1] s.

1970

211.Əlibəyzadə, E. İmadəddin Nəsimi / Elməddin Əlibəyzadə; red. İ.Sabir; Azərb. SSR “Bilik” Cəmiyyəti. – Bakı: Elm, 1970. – 19, [2] s. – (Mühazirəçiyə kömək).

212.Qabil. Nəsimi: poema / Qabil; red. F.Sadıq. – Bakı: Gənclik, 1970. – 86 s.

213.Qəhrəmanov, C. Nəsimi divanının leksikası / Cahangir Qəhrəmanov. – Bakı, 1970. – 567 s.

Kitabın içindəkilər: Bir neçə söz; Giriş; Nəsimi leksikasının bədii xüsusiyyətləri; Əlyazmasının orfoqrafiyası; Sözlük; İxtisarlar.

1972

214.Arashlı, H. İmadəddin Nəsimi: həyat və yaradıcılığı / Həmid Arashlı; red. M.Quluzadə. – Bakı: Azərnəşr, 1972. – 73, [3] s. – Azərbaycan, rus, ingilis, fransız, alman, ərəb, fars dillərində.

215.Qabil. Nəsimi: poema / Qabil; red. Ə.Salahzadə. – Hissə 2. – Bakı: Gənclik, 1972. – 162, [2] s. Mətn kiritil qrafikasındadır.

1973

216.Böyük insanpərvər şair İmadəddin Nəsimi: məqalələr məcmuəsi / red.və müqəd. C.Müçiri. – Bakı, 1973. – 62, [2] s. – Mətn ərəb qrafikasında Azərbaycan dilindədir.

Kitabın içindəkilər: S.Müçiri. Müqəddimə yerinə; B.Azəroğlu. İmadəddin Nəsimi; H.Məhəmmədzadə. Nəsimi haqqında düşüncələr; A.Cəfərpur. Nəsimi – Hafiz; M.Müsəddiq. Nəsiminin sələflərinə münasibəti haqqında.- Nəsimi. Qəzəllər: Cahan üzün günəşindən münəvvər olmuşdur.- Tərcümələr: Bəhrül-

əsrar / Fars dilindən tərcümə edəni B.Azəroğlu.- Qəzəllər: Səpdi müşk-cənnəti öylə ki, cahan çəmənə; Bahar gəldi, bahar gəldi, yaşıl donlu bahar gəldi / fars dilindən tərcümə edəni A.Cəfərpur; S.Tahir. Karvan yol gedir: [şəir].

217.İmadəddin Nəsimi: bibliografiya / tərt. ed., red. Ə.Əfəndiyev; Azərb. SSR Mədəniyyət Nazirliyi, M.F.Axundov adına Azərb. Resp. Dövlət Kitabxanası. – Bakı, 1973. – 42, [1] s.

Kitabın içindəkilər: Nəsimi haqqında sitatlar; Tərtibçidən; Əmin Əfəndiyev. Əqidə fədaisi; I. Nəsiminin əsərləri: 1. Kitablər; 2. Dövrü mətbuatda dərc olunmuş şeirlər; II. Nəsiminin həyatı və yaradıcılığı haqqında: 1.Kitablər; 2.Dövrü mətbuatda və məcmuələrdə dərc olunmuş materiallar; Nəsimi ədəbiyyat və incəsənətdə.

218.İmadəddin Nəsimi: məqalələr məcmuəsi / red.: M.Quluzadə, S.Hüseynova; Azərb. SSR EA, Nizami ad. Ədəbiyyat İn-tu. – Bakı: Elm, 1973. – 272 s.

Kitabın içindəkilər: Müqəddimə; **Nikolay Tixonov.** Böyük hümanist şair; **Məmməd Arif.** Mütəfəkkir şair; **Rəsul Rza.** Cahana sığmayan şairin qərib məzarı; **Ə.İ.Dəmirçizadə.** Azərbaycan ədəbi dili tarixində Nəsiminin mövqeyi; **M.Quluzadə.** Nəsimi yaradıcılığında hümanizm və məhəbbət problemi; **Əkrəm Cəfər.** Nəsimi şeirinin vəznü; **C.V.Qəhrəmanov.** Nəsimi əsərlərinin tənqidi mətninin tərtibi haqqında; **Mirəli Seyidov.** Nəsimi və erməni ədəbiyyatı; **Yusif Seyidov.** Nəsiminin əsərləri Azərbaycan ədəbi dilinin tarixi abidəsi kimi; **R.Azadə.** Nəsimi şeirində insan gözəllik və məhəbbət vəhdətidir; **V.İ.Aslanov.** Nəsiminin dili haqqında bəzi qeydlər; **Ə.Məmmədov.** Nəsimi və Şah İsmayıl Xətai; **Q.Cahani.** Nəsiminin sələfləri ilə bəzi yaradıcılıq əlaqələrinə dair; **V.Feyzullayev.** Nəsimi və Füzuli; **Ş.A.Cəmsidov.** Nəsimi şeirlərində “Dədə Qorqud” ifadələri; **S.Məmmədova.** Avropa şərqşünasları Nəsimi haqqında; **Mirzə Abbaslı.** Yüksək bəşəri düşüncələrin görkəmli tərənnümçüləri; **Salman Mümtaz.** Seyid İmadəddin Nəsimi.

219.Quluzadə, M. Böyük ideallar şairi / M.Quluzadə. – Bakı, 1973. – 140 s.

Kitabın içindəkilər: Nəsiminin dövrü və həyatı; Nəsiminin yaradıcılığı; Nəsimi şeirində bədii təsvir və ifadə vasitələri; Nəsimi şeirinin ənənələri; Nəsimi irsinin öyrənilməsi tarixindən.

1974

220.Qabil. Nəsimi: poema / Qabil. – Hissə 3. – Bakı: Gənclik, 1974. – 261, [3] s.

221.Nəsimi: Geniş ekranlı rəngli bədii film / Ssenari müəllifi İsa Hüseynov. – Bakı, 1974. – 1 v. (çaplanmış 8 s. şəkilli). –Azərbaycan və rus dillərində.

1976

222.Nəsimi: [İzomaterial] / [red. S.İsmayılova, S.Quliyev; rəS. E.Haşımov]. – Bakı: Işıq, 1976. – [8] s.

1978

223.Hüseynov, İ. Məhşər / İsa Hüseynov (Muğanna); red. S.Məmmədova; ön söz Ə.Cəfərzadə. – Bakı: Gənclik, 1978. – 296 s.

“Məhşər” tarixi-fəlsəfi romandır. XIV əsrdə Teymurləngin yürüşləri dövründə baş vermiş hadisələrdən, filosof Fəzlullah Nəiminin və böyük hümanist şair Nəsiminin insan uğrunda qeyri-adi mübarizələrindən, habelə məşhur Şirvanşah İbrahimin hakimiyyəti illərində Azərbaycanda, İranda və Yaxın Şərqdə geniş xalq kütlələrinin taleyindən bəhs edir.

1980

224.Qabil. Nəsimi: poema / Qabil; [red. Y.Ağasəfa]. – Bakı: Yazıçı, 1980. – 406, [2] s.

1982

225.Hüseynov, İ. Məhşər / İsa Hüseynov (Muğanna); S.Məmmədov. – Bakı: Gənclik, 1982. – 296 s.

1993

226.Kərimov, P.Ş. Nəsimi poeziyasında bədii təsvir və ifadə vasitələri: [metodik göstəriş] / P.Ş.Kərimov. – Bakı: ADRU-nun nəşri, 1993. – 64 s.

1995

227.Allahverdiyev, Q. Nəsimi gəzən yerlər / Qaley Allahverdiyev. – Bakı: Sabah, 1995. – 92 s.

Kitabda məlum elmi-publisist mənbələr və müəllifin şəxsi müşahidələri əsasında Suriyanın tarixi, ədəbi-mədəni abidələri, təbiəti, əhalisi, onun milli və sosial tərkibi, bu qədim diyarın təbiəti, müasir ictimai-siyasi, iqtisadi vəziyyəti haqqında oxuculara məlumat verilir. Müəllif uzun müddət bu ölkədə çalışarkən Suriyada xalqımızın tarixi və mədəniyyəti ilə bağlı məsələlərə xüsusi diqqət ayırmış, topladığı materialları kitabda şərh etmişdir. Böyük klassikimiz Nəsimi ilə bağlı səhifələr daha təsirli və yaddaqalandır.

228.Vahabzadə, B. Fəryad: Dahi söz ustadı İmadəddin Nəsimiyə həsr edilmiş poema / Bəxtiyar Vahabzadə. – Bakı: Azərbaycan, 1995. – 351 S.

1996

229.Seyidov, Y. Nəsiminin dili / Yusif Seyidov; red. N.Cəfərov. – Bakı: Azərbaycan, 1996. – 272 s.

Kitabın içindəkilər: Müəllifdən; Nəsimi əsərləri Azərbaycan türk ədəbi dilinin tarixi abidəsi kimi; Nəsiminin xüsusi adlar aləmi; Nəsimi dilinin morfoloqiyası; Nitq hissələri: İsim; Say; Əvəzlik; Sifət və zərf: Əlamət bildirən sözlər; Feil; Köməkçi nitq hissələri və ya köməkçi sözlər; Nəsimi dilinin sintaksisi: Söz birləşmələri; Sadə cümlə; Mürəkkəb cümlə; Son.

1997

230.Qasımova, A. Klassik Azərbaycan şeiri və quran qissələri: Qazi Bürhanəddin, Nəsimi və Xətəinin anadilli poeziyası əsasında / Aida Qasımova; elmi red. M.Payızov. – Bakı: Bakı Universiteti, 1997. – 30 s.

Kitabın içindəkindən: Nəsimi yaradıcılığında Quran rəvayətləri – hürufilik və Quran rəvayətləri ilə bağlı rəmzi mənalar [S. 16-24].

1998

231.Qasımova, A. XIV-XVI əsrlər Azərbaycan ədəbiyyatı və Quran qissələri: Qazi Bürhanəddin, Nəsimi, Xətai və Füzulinin ana dilində olan əsərləri əsasında / Aida Qasımova; elmi məs. V.Məmmədəliyev; elmi red.: F.Sadıqzadə, S. Şıxıyeva. – Bakı, 1998. – 438 s.

Kitabın içindəkindən: “Nəsimi yaradıcılığında Quran rəvayətləri – hürufilik və quran rəvayətləri ilə bağlı rəmzi mənalar” [S. 102-154].

1999

232.Həsənoğlu, Ə. Kamilliyə gedən yol: İmadəddin Nəsimi haqqında / Əbülfət Həsənoğlu. – Bakı: Səda, 1999. – 108 s.

Kitabın içindəkilər: Zirvə sorağında; **I hissə:** Nəsimi və islam dini; Mən müsəlmanam; Sufizm və hürufizm; Sufizm, hürufizm və panteizmin oxşar və fərqli cəhətləri; Nəsimi “ənəlhəq”qinin sirri; “Sığmazam” qəzəlinin müqayisəli təhlili. **II hissə:** Allahın elçiləri; Qurani-Kərimdə adı çəkilən peyğəmbərlər barəsində bəzi məlumatlar; Bismilləhir-rəhmanir-rəhim. Lə iləhə illəllah. **III hissə:** Məhəmmədhüseyn Şəhriyara nəzirə; Xidməti işim barəsində taleyimdən şikayət; Olanda gör; Sevgilim; Gönüllə söhbət; Işıq paylayıram; Əlindən; Mənim üç pilləli ömrüm; İlk bahar axşamı; Taptaqlıqda ot bitməz; Tapın kimdir?; Qalıbdır; Çiçəklən gəncliyim; İtirmişəm; Həqiqət hamı?; Gəlin!; Bir yerdə olaq; İtir həqiqət; Duyğu dodağından qəlb qulağına; Mənəviyyat

dünyasında ucalmışam; Mənmi pisəm, ya zəmanəmi?; Quduzların qulağını; Baxma belə; Yaş qırov oldu; Gördüm; Göynüyün; Qardaşlıq bumu?!; Son zəng; Qardaş; Aldın; Şair ürəyi gərək; Yada düşdü; Gülüm; Dünya;Yaxanda; Əslən Kəlbəcərli olan el sənətkarı Aşiq Yusiflə deyişmə (məktub vasitəsilə).

2001

233. Muradov, B. M.Füzuli və İ.Nəsiminin tədrisi: monoqrafiya / B.Muradov. – Bakı: Ağrıdağ, 2001. – 240 s.

Kitabda Nəsimi və Füzulinin tədrisi metodikası geniş təhlil olunmuşdur.

2004

234. Həsənoğlu, Ə. Nəsimi “ənəlhəq”qinin kökləri / Əbülfət Həsənoğlu; red. İ.İmanzadə. – Bakı: Nurlan, 2004. – 100 s.

Kitabın içindəkilər: Müəllifdən; “Heç kimsə Nəsimi sözünü fəhm edə bilməz”; Nəsiminin həyatı barədə qısa məlumat; Nəsiminin dini etiqadı; Təsəvvüf fəlsəfəsinin mahiyyəti; Sufilik kamilləşmə yoludur; Arifi-laməkan otuz ikidir; Allahla vüsəlın iqrarı; “İki”, yoxsa “ikən”.

235.Məmmədova, Q. Nəsiminin dili və Azərbaycan şivələri / Qüdsiyyə Məmmədova; elmi red. A.Əlizadə. – Bakı: Nurlan, 2004. – 155 s.

Monoqrafiya Nəsiminin dilinin tarixi-dialektoloji tədqiqinə həsr olunmuşdur. Nəsiminin əsərlərindən seçilmiş fonetik, morfoloji, leksik dialektizmlər tarixi müqayisəli aspektdə tədqiq olunur. *Kitabın içindəkilər:* Tarixi dialektologiyaya yeni töhfə; **Giriş. I Fəsil.** Nəsiminin dilinin Azərbaycan şivələri ilə fonetik paralelləri. – **II Fəsil.** Nəsiminin dilinin Azərbaycan şivələri ilə morfoloji paralelləri. – **III Fəsil.** Nəsiminin dilinin Azərbaycan şivələri ilə leksik paralelləri. Nəticə. Ədəbiyyat.

236.Yusifov, F. Məktəbdə Nəsimi əsərlərinin məzmununun öyrədilməsi: dərs vəsaiti / Fəxrəddin Yusifov; elmi red. H.Balıyev; rəy.: Z.Xəlil, B.Muradov, F.Əsgərli. – Bakı: ADPU, 2004. – 76 s.

Dərs vəsaiti orta məktəbdə proqram üzrə tədrisi nəzərdə tutulan İ.Nəsimi əsərlərinin məzmununun öyrədilməsi probleminə həsr olunmuşdur. Burada “Ağrımaz”, “Sığmazam”, “Dilbərə, mən səndən ayrı”, “Mövsimi-novruzü neysan” və b. qəzəllərin mətni üzərində aparılan iş formalarına xüsusi diqqət yetirilmişdir.

Kitabın içindəkilər: Giriş. Nəsimi mövzusu proqram, dərslik və məktəb təcrübəsində; Orta məktəbin ədəbiyyat proqramında məsələnin qoyuluşu; Nəsimi ədəbiyyat dərsliklərində; Məktəb təcrübəsində vəziyyət; Nəsimi

əsərlərinin məzmununun öyrədilməsi üzrə iş formaları; Nəsimi əsərlərinin tədrisinin planlaşdırılması; “Ağrımaz” qəzəlinin tədrisində müxtəlif iş formalarından istifadə imkanları; Əsər haqqında ümumi məlumatların verilməsi; Mətnin oxunması, çətin söz və ifadələrin izahı; Məzmunun planının tərtibi, sual-cavab; Məzmunun söylənməsi, əzbər öyrənmə; IX sinifdə Nəsimi yaradıcılığının tədrisində müxtəlif iş formalarından istifadə; Mətnin izahlı oxusu; Məzmunu dair sual-cavab; “Sığmazam” qəzəlinin məzmununun mənimsədilməsi; Əsər haqqında ümumi məlumatların verilməsi; Mətnin oxunması; Məzmunu dair sual-cavab; Dilbərə, mən səndən ayrı qəzəlinin məzmununun mənimsədilməsi; “Mövsimi-novruzü neysan” qəzəlinin məzmununun öyrədilməsi; Nəticə; İstifadə olunmuş ədəbiyyat.

2006

237.Əliyev, R. Anadilli Azərbaycan ədəbiyyatı tarixi oçerkləri: 3 cilddə: (Qazi Bürhanəddin və Nəsimi divanları əsasında). – Nəsimi və klassik dini üslubun təşəkkülü / Rəhim Əliyev; rəy.: N.Qəhrəmanlı, K.Hüseynoğlu; AMEA Cəfər Cabbarlı fondu. – Cild 1. – Bakı: Nafta-Press, 2006. – 353 s.

Kitabda müəllif VII-VIII əsrlərdən başlayaraq anadilli bədii mətnlərimizi oxuyub silsilə oçerklər yaratmaq istəmiş və klassik ədəbiyyat, onun rəmz sırası barədə ümumi bir giriş fəslə yaratmağa çalışmışdır.

Kitabın içindəkilər: Müəllifdən; **Birinci kitab.** Nəsimi və klassik dini üslubun təşəkkülü: İslami mətnlərin fars və ərəb dillərindən təbdil və tərcüməsi türkdilli klassik dini üslubun əsası kimi; İslam şeir mədəniyyəti və monoteist mətn ənənəsi; Sufilik və hürufilik: İncilin məhəbbət ehkamı ilə bağlar; Monoteizmdə Allah insan ehkamı; Nəsimi poeziyasında Allah – mömin münasibətləri: hürufi meracı anlayışı və onun mistik ayinləri; Nəsiminin klassik dini üslub tarixində yeri; Nəsimi mətnlərinin taleyi; **İkinci kitab.** “Qazi divanı” və klassik dini üslubun təşəkkülündə ilk sufi dərvişlərin rolu: Məsələnin tarixi; Divanda sadələvh türkcələşdirmə problemi; Divanda bədii üslub və ləhcə müxtəlifliyi onun köçürüldüyü müxtəlif dəftərlərin əksi kimi; Ümumi qeydlər; Divanda arxaik dəftər anlayışı; Birinci dəftər; İkinci dəftər: qeyri-avtoqraf şeirlər; Üçüncü dəftər: şair Əhməd; Qeyri-avtoqraf dəftərlərin davamı; Aşıqsayağı dəftər; Erotik və qeyri-ardıcıl sufi dəftərləri; Hürufi dəftərləri; Şair Əli; Aforistik üslublu Azərbaycan dəftəri; Aforistik üslublu ikinci Azərbaycan dəftəri; Şair Həsən; Şair Əhməd Heyran; Kırımlı Qoca; Rübai və tuyuqlar; Əsas nəticə və ya Qazi divanından ədəbi dil tarixinə ümumi nəzər; Filoloji məktəblər və tarixi öyrənərkən onların məhdudluğu prinsipi; Qazi Bürhanəddin, Nəsimi və Həqiqi divanlarında işlənən bəzi hürufi terminləri; Adlar göstəricisi; Əlavə cədvəl.

2007

238.Faseh, R. Seyyid İmadəddin Nəsiminin seçilmiş bəzi şeirlərinin şərh / Ramiz Faseh; red. Ə.Balayev. – Bakı: Şərq-Qərb, 2007. – 392 s.

Oxuculara təqdim olunan bu kitab – Şərq ədəbiyyatının, o cümlədən Azərbaycan klassik poeziyası və əruz vəzninin, həmçinin muğam sənətinin mahir bilicisi Ramiz Fasehin dördüncü kitabıdır. Müəllifin yeni kitabı klassik poeziyanın mətn və məzmununun vəhdət şəklində şərh olunması etibarilə təkcə onun yaradıcılığında deyil, bütünlükdə Azərbaycan ədəbiyyatşünaslığında yeni tədqiqat istiqamətinin – klassik Şərq ədəbiyyatşünaslığında ənənəvi mövcud olan şərh janrının (Hafizin, Ruminin və başqalarının əsərlərinə yazılmış şərhlər) əsasını qoyan ilk nümunədir. Azərbaycan klassik poeziyasının ən mürəkkəb və mücərrəd təzahürlərindən olan Nəsimi poeziyasından seçilmiş 44 şeir ilk dəfə olaraq Quranın ayələri, hədislər, çoxlu Quran təfsirləri və dini tarixlər əsasında böyük məharətlə misra-misra, beyt-beyt şərh olunmuşdur.

Kitabın içindəkilər: Kitab və müəllif haqqında; Müəllifdən; Ey saçın “vəlleyl iza yəğşa”, yüzündür “vəzzüha”; Ey sifati-bəhri-zatın gövhəri-zatixuda!; Bistü həştü siyyü düdür ayəti-nitqi-xuda; Təfavi-Kəbənin gərçi səvabı çoxdur, ey mövla; Vəchində peydadır sənin ənvəri-zati kibriya; Çünki rəf oldu üzündən ey şəhi-xüban niqab; Şol tamam ayin üzündən çünki rəf oldu niqab; Lövhi-Musa çün üzündən sıydı, açıldı niqab; Ey xətü xalın kəlamüllah, həm ümmül-kitab; Yəqin, ya rəbb, üzündür “rəqqi mənşur”; Dürri-beyzadır vücudin, həq nişani qandadır?!; Ey kəlamüllah əşya nitqi-həqdir sərbəsər; “Cənnətül-məva” yüzündür, ləblərin “maittəhur”; Taalallah nə zibasən, sifatin zati-yektadır; Gövhəri-dəryayi-hikmət cavidani səndədir; Bəhri-fənədə fani ol, gör ki, nə xoş həyat olur; Ya “əlləziyyü vəsvis” taətlərin həbadır; Gər bəyan edəm sana əsmayi-ruhəhəfzamızı; İki ələmdə sən sultani-nütləq; Arifi-laməkan otuz ikidir; Təala şənəhü hüsnün sūfati kim, müəlladır; Ya rəb, nə eyni-lütfisən, ey hüsnilanəzir; Aşiqə birdir əzəldən sevgili dildar, bir; “Eydi-əkərbər”dir cəmalın, eydə can qurban olur; Hər nəyə kim baxır isən, onda sən Allahu gör; “Ba”vü “sin” “mim” üçün bəşarətdir; Nur ilə qıldı nəzər ol xaliqü pərvərdigar; “Küntü kənzən” kənzivü “əllahu nur”un nuriyəm; Ayəti-“inni ənəllah”əm, bu narın nuriyəm; Nitqi-Allah mənəm ki, zatiləyəm; Mənəm ol tilismi-pünhan ki, bu gün cahanə gəldim; Mən ki dərvişəm, fəqirəm, padşahi-ələməm; Surəti-rəhmani buldum, surəti-rəhman mənəm; “Vəhdəhu laşərik”lə, şübhəsiz, iştə zatəm; “Küntü kənzən” sirrini izhar edər madam dəm; Surətinin səfhəsinə gör nə yazmış ol qədim; Ay camalın hüsnü-surət kim qılıbdır ol həkim; Sirri “ənəlhəqq” söylərəm ələmdə, pünhan gəlmişəm; Məndə sığar iki cahan, mən bu cahana sığmazam; Ey mükərrəm hüsnü-surət, ey mütəhhər maü tin; Ey bərgüzidə surət, cansan, vəli nə cansan; Ey dürri-kani hər şey, kim bilə kim, nə kansan; Üzün müşəfdir, ey huri, yanağın “qafü vəlquran”; Çün məni bəzmi-əzəldə eylədi ol yar məst.

239.Seyidov, Y. Əsərləri: 15 cildə. – Cild 3: Nəsiminin dili; Klassik Azərbaycan şairləri söz haqqında. XI-XVIII əsrlər; Azərbaycan ədəbi dili tarixinin tədqiqinə bir nəzər – 2007 / Y.M.Seyidov; haz. və üm. red. N.Cəfərov. – Bakı: [Bakı Universiteti], 2007. - 566 s.

Kitabın içindəkilər: Müəllifdən; Nəsimi əsərləri Azərbaycan türk ədəbi dilinin tarixi abidəsi kimi; Nəsiminin xüsusi adlar aləmi; Nəsimi dilinin morfologiyası; Nitq hissələri; Nəsimi dilinin sintaksisi; Son söz.

2008

240.Nemətzadə, S. Seyid İmadəddin Nəsiminin dünyagörüşü fəlsəfə tarixinin obyektini kimi / Səbirə Nemətzadə (ön söz); elmi red. M.Zeynalov. – Bakı: Nurlan, 2008. – 127, [1] s.

Kitabda müəllif hürufilik və onun sosial-ideoloji köklərindən, Nəsimi yaradıcılığının nəşri və tədqiqi tarixindən, Nəsimi fəlsəfəsinin tədqiqindən bəhs edilir.

Kitabın içindəkilər: Ön söz; Hürufilik və onun sosial-ideoloji kökləri; Nəsimi yaradıcılığının nəşri və tədqiqi tarixi; Nəsiminin fəlsəfəsinin tədqiqi; Nəticə. İstifadə edilmiş ədəbiyyat.

2009

241.Qəmbərova, Q. Nəsimi şeirində sözün hikmətləri: XIV-XV əsr Azərbaycan ədəbiyyatının dahi şairi Seyid İmadəddin Nəsiminin anadan olmasının 640 illiyinə həsr olunur / Qüdsiyyə Qəmbərova (Məmmədova); red. S.Şixiyeva; rəy.: A.Mirzəyev, G.Əliyeva. – Bakı: Elm və Təhsil, 2009. – 103, [1] s.

Kitabda İmadəddin Nəsiminin sözə bir alim və bir şair kimi münasibəti araşdırılır. Sözün elmi-fəlsəfi və bədii qiyməti seçilmiş beytlərdə təcəssüm olunur. Şərq aləmində Nəsimi şəxsiyyətinə və yaradıcılığına böyük marağın olmasını nəzərə alaraq kitabda nümunələr həm də ərəb əlifbası ilə verilmişdir.

Kitabın içindəkilər: Söz mistisizmi tarixinə ekskurs; Ön söz; Sözün hikmətləri. – **Mirzəyev A.** “Dinləgil bu sözü ki, candır söz” və yaxud nəticə əvəzi; **Əmirova G.** XIV-XV əsr Azərbaycan ədəbi dilinin böyük söz ustası; Lüğət.

242.Muğanna, İ. Seçilmiş əsərləri: 6 cildə: Məhşər: [roman] / İsa Muğanna; tərt. F.Muğanna; red. U.Rəhimoğlu; bur. məsul V.Bəhmənli; red. U.Rəhimoğlu; Azərb. Resp. Mədəniyyət və Turizm Nazirliyi. – Cild 3. – Bakı: Avrasiya press, 2009. – 299, [4] s.

Kitabın bu cildinə ədibin “Məhşər” tarixi-fəlsəfi romanı daxil edilmişdir. XIV əsrdə Əmir Teymurun yürüşləri dövründə baş vermiş hadisələrdən, filosof Fəzlullah Nəiminin və böyük humanist şair Nəsiminin insan uğrunda qeyri-adi

mübarizələrindən, habelə məşhur Şirvanşah İbrahimin hakimiyyəti illərində Azərbaycanda, İranda və Yaxın Şərqdə geniş xalq kütlələrinin taleyindən bəhs edən bu əsər yazığının “Karvan” adlandırdığı roman və povestlər silsiləsinə daxildir.

243.Nəbiyev, B. Nəsimi kəlamının işığında: Azərbaycan elm və mədəniyyət xadimlərinin Suriya səfərindən notlar: böyük Azərbaycan şairi və mütəfəkkiri İmadəddin Nəsiminin 640 illiyi münasibətilə / Bəkir Nəbiyev; red. Q.Paşayev; AMEA. Nizami ad. Ədəbiyyat İn-tu. – Bakı: Qarabağ, 2009. – 175 s.

Kitabda akademik Bəkir Nəbiyevin 2008-ci ilin sonlarında Azərbaycanın elm və mədəniyyət xadimlərinin nümayəndə heyəti ilə Hələb şəhərində, İmadəddin Nəsiminin qəbrini ziyarət etməsi, Birinci Azərbaycan Suriya Beynəlxalq Nəsimi konfransının işində iştirakı barədə qeydləri, konfransda oxuduğu məruzə və s. materiallar əks olunmuşdur.

Kitabın içindəkilər: Şəhid şairin qərib məzarı önündə; Nəsimi obrazının prototipi; Valinin görüşündə; Beynəlxalq konfransda dediklərimiz və dinlədiklərimiz.

244.Ramizqızı, A. İmadəddin Nəsiminin “Bəhrül-Əsrar (Sirlər dənizi)” qəsidəsi: monoqrafiya / Aypara Ramiz qızı; elm. red. M.Həkimov. – Bakı, 2009. – 12 s.

Kitabda müəllif Nəsiminin “Bəhrül-əsrar” (Sirlər xəzinəsi) qəsidəsinin məzmununu, qəsidədə “insan” adının geniş mənalandırılmasını, “insan” həyatının uğursuzluğuna mühitin təsirinin açılmasını göstərmişdir.

2010

245.Paşayev, Q. Nəsimi haqqında araşdırmalar: [məqalələr toplusu] / Qəzənfər Paşayev; elmi red. və ön söz. müəll. B.Nəbiyev. – Bakı: [Qarabağ], 2010. – 168 s.

Altı əsrdir ki, qismətinə bol-bol kədər və sevinc payı düşən Nəsiminin poeziyası ürəkləri fəth edir. Bununla belə, şairin həyat və yaradıcılığı ilə bağlı bir çox məqamlar, xüsusən də onun qətlə və “dönüklüyü” ilə bağlı məsələlər üzərində qara bir pərdə mövcud idi. Son vaxtlarda aparılmış tədqiqatlarda Nəsiminin poetik irsi və müdhiş taleyi üzərinə yeni işıq salınmış, bu sahədə bəzi irəliləyişə nail olunmuşdur. Professor Qəzənfər Paşayevin kitabında bu deyilənlərdən və elm aləmi üçün maraqlı olan başqa məsələlərdən söz açılır. Kitabda alimin müxtəlif illərdə Nəsiminin həyat və yaradıcılığına həsr etdiyi məqalələri toplanmışdır.

Kitabın içindəkilər: B.Nəbiyev. Bir neçə söz. Nəsimi divanının İraq nüsxəsi və naməlum şeirləri; Nəsiminin həyat və yaradıcılığına yeni baxış;

Axtarışlar; Şeyx Nəsimi: tarixi həqiqətlər, həyəcanlı anlar; İraq divanı və biz; Nəsimi irsinin tədqiqi və nəşri tarixinə bir nəzər; Tarixi şəkillər; Müəllif haqqında.

246.Səlimbəyova, Ü. Qurani-Kərim və hədislər Nəsimi yaradıcılığının ideya-mövzu qaynağı kimi / Ülvyyə Səlimbəyova. – Bakı: BDU-nun nəşri, 2010. – 104 s.

Monoqrafiya İmadəddin Nəsimi poeziyasında çətin anlaşılan Quran ayələri və hədislərin batini mənalarnın araşdırılmasına həsr olunub. Burada Nəsimi poeziyasında Quran qissələrinin irfani-təsəvvüfi mənası şərh olunub. Bu dahi insanın Qüdsi hədislərə nə dərəcədə önəm verməsi faktiki misallarla nəzərə çatdırılıb.

2011

247.Paşayev, Q. Nəsimi haqqında araşdırmalar / Qəzənfər Paşayev. – Tehran: “ALP” yayım, 2011. – 168 s. – Ərəb əlifbası ilə Azərbaycan dilində.

2012

248.Hüseynov, İ. (Muğanna). Məhşər [Elektron resurs] / İsa Hüseynov. – Bakı: İnnovativ Tədris Mənbələri (İTM) QSC, 2012. – 1 el. opt. disk (CD-ROM). – (Nizami layihəsi).

İmadəddin Nəsimiyə həsr olunmuş roman.

249.Paşayev, Q. Nəsimi haqqında araşdırmalar / Qəzənfər Paşayev; red.: N.Cəfərov, S. Saatçı. – Bakı: Təhsil, 2012. – 544 s. – (Seçilmiş əsərləri: 7 cildə. – C.4).

Kitabın içindəkilər: Nəsimi haqqında araşdırmalar (elmi red. və ön sözün müəll. B.Nəbiyev; rəyçi Əlyar Səfərli. – Bakı: Qarabağ, 2010. – 168 s.); Nəbiyev B. Bir neçə söz. Nəsimi divanının İraq nüsxəsi və naməlum şeirləri; Nəsiminin həyat və yaradıcılığına yeni baxış; Axtarışlar; Şeyx Nəsimi: tarixi həqiqətlər, həyəcanlı anlar; İraq divanı və biz; Nəsimi irsinin tədqiqi və nəşri tarixinə bir nəzər.

2013

250.İmadəddin Nəsimi: bibliografiya / tərt. ed. A.C.Xəlilov, red. N.Göyüşov; AMEA, M.Füzuli ad. Əlyazmalar İn-tu. – Bakı: Elm və təhsil, 2013. – 111, [1] s.

251.Muğanna, İ. Məhşər: roman / İsa Muğanna; red. Ş.Sadiq. - [Bakı]: [Hədəf Nəşrləri MMC], [2013]. – 327, [9] s.

Roman İmadəddin Nəsimiyə həsr olunmuşdur.

2014

252. Alıyev, S. Çağdaş poeziyamızda Nəsimi / Süleyman Alıyev. – Bakı: Təknur, 2014. – 63 [1] s.

Kitabda XIV yüzillikdə yaşayıb-yaratmış İmadəddin Nəsimi haqqında çağdaş sənətkarlarımızın poetik fikirləri öz əksini tapmış və bu fikirlərə tədqiqatçı münasibəti bildirilmişdir.

2015

253. Əsgərova, T. Nəsimi dilinin frazeologiyası / Türkan Əsgərova; elmi red. S. Mehdiyeva; AMEA, Nəsimi ad. Dilçilik İn-tu. – Bakı: Elm və təhsil, 2015. – 239, [1] s.

Kitabın içindəkilər: Ön söz; Giriş; **I Fəsil.** Azərbaycan ədəbi dil tarixində Nəsiminin mövqeyi və tarixi frazeologiyanın bəzi məsələləri: Nəsiminin Azərbaycan mədəniyyəti və Azərbaycan ədəbi dili tarixində mövqeyi; Frazeologiyanın tədqiqi tarixinə bir nəzər və Azərbaycan dilinin tarixi frazeologiyası haqqında bəzi qeydlər **II Fəsil.** Nəsimi dilində ismi (substantiv) frazeoloji vahidlərin linqvistik tədqiqi. Nəsimi dilində ismi frazeoloji vahidlərin qrammatik-struktur və semantik-üslubi təhlili: Məcazlaşmış birinci növ ismi söz birləşməsi quruluşu ismi frazeoloji vahidlər və onların semantik üslubi özəllikləri; Məcazlaşmış ikinci növ ismi söz birləşməsi quruluşu ismi frazeoloji vahidlər və onların semantik üslubi özəllikləri; Məcazlaşmış üçüncü növ ismi söz birləşməsi quruluşu ismi frazeoloji vahidlər və onların semantik üslubi özəllikləri; Məcazlaşmış izafət birləşmələrindən ibarət ismi frazeoloji vahidlər və onların semantik-üslubi özəllikləri; Söz səviyyəli ismi frazeoloji vahidlər və onların semantik üslubi özəllikləri; İsmi frazeoloji variantlar və onların semantik – üslubi özəllikləri; Sinonim ismi frazeoloji vahidlər və onların semantik-üslubi özəllikləri; Mətni-üslubi sinonim ismi frazeoloji cərgələr və onların semantik üslubi özəllikləri; Antonim ismi frazeoloji vahidlər və onların semantik-üslubi özəllikləri; Nəsimi dilində ismi frazeoloji vahidlərin mənşəcə tədqiqi və onların semantik-üslubi təhlili: Hər iki komponenti türk mənşəli Azərbaycan dili sözlərindən ibarət ismi frazeoloji vahidlər və onların semantik-üslubi özəllikləri; Komponentlərdən biri alınma (ərəb, fars) sözlərdən ibarət ismi frazeoloji vahidlər və onların semantik-üslubi özəllikləri; Hər iki komponenti alınma (ərəb, fars) sözlərdən ibarət ismi frazeoloji vahidlər və onların semantik-üslubi özəllikləri. **III Fəsil.** Nəsiminin dilində feili (predikativ) frazeoloji vahidlərin və hikmətli sözlərin linqvistik-tədqiqi. Feili frazeoloji vahidlərin qrammatik-(struktur) və semantik-üslubi təhlili: Ad hissəsi ismin adlıq halında işlənən feili frazeoloji vahidlər və onların semantik-üslubi özəllikləri; Ad hissəsi ismin yönük halında işlənən feili frazeoloji vahidlər və onların semantik-üslubi özəllikləri; Ad hissəsi ismin təsirlik halında işlənən

feili frazeoloji vahidlər və onların semantik-üslubi özəllikləri; Ad hissəsi ismin çıxışlıq halında işlənmiş feili frazeoloji vahidlər və onların semantik-üslubi özəllikləri; Çoxkomponentli feili frazeoloji vahidlər və onların üslubi-semantik özəllikləri; Köməkçi feillərin iştirakı ilə yaranmış feili frazeoloji vahidlər və onlar semantik üslubi özəllikləri; Təsriflənən feillərin iştirakı ilə düzələn feili frazeoloji vahidlər və onların semantik-üslubi özəllikləri; Feili frazeoloji variantlar və onların semantik-üslubi özəllikləri: a. Ad hissəsi eyni olan feili frazeoloji variantlar və onların semantik-üslubi özəllikləri; b. Feil hissəsi eyni olan feili frazeoloji variantlar və onların semantik-üslubi özəllikləri; Sinonim feili frazeoloji vahidlər və onların semantik-üslubi özəllikləri; Çoxkomponentli feili frazeoloji vahidlərdə sinonimlik; Feili frazeoloji vahidlərlə feil arasında sinonimlik; Mətni-üslubi sinonim feili frazeoloji vahidlər və onların semantik-üslubi özəllikləri; Nəsimi dilində feili frazeoloji vahidlərin mənşəcə təhlili və onların semantik-üslubi təhlili: Hər iki komponenti türkmənşəli Azərbaycan dili sözlərindən ibarət feili frazeoloji vahidlər və onların semantik-üslubi özəllikləri; Birinci komponenti alınma (ərəb, fars) sözlərdən ibarət feili frazeoloji vahidlər və onların semantik-üslubi özəllikləri; Nəsiminin dilində hikmətli müdrik sözlər – cümlələr: Nəsiminin dilində atalar sözü məsəllərin semantik-üslubi özəllikləri; Şairin müdaxiləsi ilə işlənən atalar sözü və məsəl xarakterli hikmətli cümlələr; Ekspressiv-emosional cümlələr, poetik qəliblər, qarğışlar, alqışlar, andlar, bəzi daşlaşmış ifadələr, deyimlər; Ədəbiyyat; Tarixi lüğətlər; İlk mənbələr.

254. Həsənoğlu, Ə. İmadəddin Nəsiminin “İraq divanı”na şərhlər / Əbülfət Həsənoğlu. – Bakı: Mütərcim, 2015. – 575, [1] s.

Kitabda Qəzənfər Paşayevin tərtibatı və Məmmədəli Əsgərovun redaktorluğu ilə çap olunmuş (Bakı: Yazıçı nəşriyyatı, 1987) İ.Nəsiminin “İraq divanı”nda təqdim edilmiş qəzəllərə yeni baxımdan şərhlər verilmişdir. Bu zaman sufilik, hürufilik nöqtəyi-nəzərləri, təsəvvüf fəlsəfəsinin mahiyyəti, bəzi hürufi rəmzləri, əbcəd hesabı, İslam dini bu dinə aid əsəti və rəvayətlər əsas götürülmüş, fikirlərin daha dolğun çatdırılması üçün Quran ayələri və Quran kəlamlarından geniş istifadə olunmuşdur.

Kitabın içindəkilər: Giriş; Yarımı ayırdı məndən çərxi-qəddar, iştə gör; Yarımın yüzündə gizli kədri-əsrar, iştə gör; Dildarə müştəq oldu can, anın cəmalın arzular; Bir dəxi görmək camalın, könlüm, ey can, arzular; Könlümdə mənim eşqi-camalın əzəlidir; Ey “əlləzi-yüvəsvi”, taətlərin həbadır; Maitəhuri bil kim, həqdən bu gün nidadır; Könlül vermə cəhanə, bivəfadır; Cəmalın pərtövi-nuri-xudadır; Təalallah, nə zibasan, sifatin zati-yektadır; Əya şahisəndəxtər, yüzün ərşi-müəlladır; Neylərəm mən bunda ad var, çünki dildar andadır; Gövhəri-dəryayi-hikmət cavidani səndədir; Ləli-nabın çeşməsində abi-

heyvan gizlidir; Türeyi-ənbərfəşan ömrün şəbi-yeldasıdır; Yarəb, ağzın nə səbəbdən qönçeyi-xəndanımıdır; Boyundur sidrəvü tuba, dodağın abi-heyvandır; Müənbər sünbülün, şaha, güli-sirabə pürçindir; Cəmalın, ya rəb, ey dilbər, nə taban mahi-ənbərdir; Məndən yüzün yaşırma kim, səcdəgahım oldun; Bəhri fənadə fani ol, gör nə xoş həyat olur; Ey nəsimi-sübhdən, billah ki, yarım xoşmudur; Canımın cana vüsəlın can içində canıdır; Ta kim, ol məhbubi-dilin ləli cami-badədir; Zəhi dövlət ki, məhbubim pəridir; Cəmalın sirri-Quran mənzilidir; Ər kişinin sorma adın, izzətindən bəllidir; Şəha, hüsnün təcəllası bu təndə can edilmişdir; Gülgün rüxün güli-səməni şərmisar edər; Qamətinə əlif deyən, gör nə uzun xəyal edər; Dövrü qəmər məlahətin hüsnünə ixtitam edər; Eşq yolunda kim ki, ol yarinə canfəşan gedər; Firqət içində yürəgim gör ki, nə parə-parədir; Arifi-laməkan otuz ikidir; Dilbərə, hüsnün xəti quran degildir, bəs nədir; Uyumaz fərağından gözüm, yaşın tökür, qan axıdır; Fatihə, ümmül-kitabın göstər ayəsi nədir; Eyšü tərəb yari-gülüzar ilə xoşdur; Vəslinə kim ki, irmədi, dərdü əzab içindədir; Kim ki, irər vüsəlına eyşi-nəim içindədir; Dərdi-fəraqə düşdü can, ahü fəqan içindədir; Zülfi-dutasi şahimin həlqəsi mahi içindədir; Yarü dilbər səndən ayru kim, dedi aləmdə var; Pərdə altından kim, oldu şəmsi-dövrən aşıkar; Şəha, könlümdə daim bir həvəs var; Aləmdə bu gün sənciləyim yar, kimin var; Qanı bir əhdü peymani bütün yar; Ümmanə girən eşq ilə dürdanəyə uğrar; Yüzün bərgi-güli-tərdir, güli-tər; Götür niqabüvü xəlqə görün, ey şəmsü qəmər; Dilbərə, eşqində aləm sərbəsər qovğa çəkər; Tələtin bir gündü kim, xurşid-nur eylər əda; Gətir, gətir, gətir ol kəseyi ki, rəvadı; Qaçan ki, sünbüli-zülfün niqabi ayə düşər; Apardı könlümü bir çeşmi-məşmur; Ey xətin səbülməsani, ey ləbin mai-təhur Tabəndə yüzün tələti xurşidi-taban göstərir; Zey günəş kim, zərrəsindən mahi-taban göstərir; Sünbülün əbrində yüzün mahi-taban göstərir; Vəhdətin şəmsi yüzündür, laməkani göstərir; Odü su, torpağü yeldən gör nə məni göstərir; Sübhdam dildarımı gördüm, otağından gəlir; Sünbülün əbrində gördüm üş mahi taban gəlir; Güli-tərdən gəlicək arizinə ma tökülür; Gözü əma olanın nuri-təcəlla nə bilür; Səhərdə gülruşun, şəha, çu gülşəndə gülab oynar; Məcnun kim ola aqibət şol zülfi-zəngir olisər; Sənin eşqindir, ey dilbər; Pənahım, mürşidim, həm pır; Yanaram eşqindən, axır gözlərimdən yaşlar; Hər səhər vəqtində kim, bülbül fəğanə başlar; Əhli-iman işlərim ol dəmdə inkar etdilər; Yüzünü surəti-rəhman oxurlar; Qiblədir yüzün, nigara, qaşların mehrablər; Gözlərindən çağırışlar dadlər, bidadlər; Səfavü zövqi-dünyayə könül, aldanma, al eylər; Dodağın qənd imiş, bal onda neylər; Cəmalın əksi, ey dilbər, nəyə kim düşdü, al eylər; Yənə fəslə-bahar oldu gögərdi kuhi-səhrələr; Ləblərin qəndinə şəkər dedilər; Dişlərin nəzminə dürdaneyi-gövhər dedilər; Ləbinə əhli-nəzər çeşmeyi-heyvan dedilər; Yüzünə əhli-nəzər surəti-rəhman dedilər; Gəlgil ki, səndən ayrü müştəqə can gərəkməz; Mənə sənsiz cahanda can gərəkməz; Sən mənə yar ol ki, könlüm bir

dəxi yar istəmər; Dilbərə, dil səndən özgə bir dəxi yar istəmər; Aləmdə bu gün əhdi bütün yar ələ girmər; Surətinin nəqşinə xəyal irəmər; Dərdü ğəm ilə yandı könül, yar bulunmaz; Gəl, ey dilbər, məni gör kim, necə xoş yanaram sənsiz; Əhdə vəfa qılmadı yarı-vəfadarımız; Ey dəvət eyləyən bizi firdovsə, eylə bil; Cananı mənim sevdiyimi can dəxi bilmər; Fəraqi çəkməyən aşiq, vüsəlın qədrini bilmər; Ləlin meyi-ələst idi, cam olmadan hənuz; Düşdüm əzəldə zülfünə dam olmadan hənuz; Kəbə yüzündür, ey sənəm, yüzünədir sücudumuz; Canə sən candan nə kim, gəldi cigərlər ağrımaz; Həsərət yaşı hər ləhzə qılır bənzimizi saz; Dinləgil bu sözü ki, candır, söz; Kişi kim mərifətdə kamil olmaz; Ey cənnətin xəndan gülü, acı fəraqın xar imiş; Axır zamanın fitnəsi şol gözləri şəhla imiş; Söylədigin cümlə yalan, qövlü qərarın yox imiş; Ləbinə əhli-nəzər can dedilər, gerçək imiş; Hərəmi gözlərin yağmaya düşmüş; Gəl, ey dilbər ki, hüsnün ayə düşmüş; Bir müvafiq söhbət oldu, guşeyi-xəlvətdə düş; Cədi-zülfün ənbərəfşan eyləmiş; Nagəhan könlümə düşdü şuri-şər qovğayi-eşq; Könlümün şəhrini çün kim, eylədi yağmayi-eşq; Bahar olduvü açıldı yüzündən pərdə gülzarın; Gəlgil ki, nuri-didə cəmalındadır sənin; Yandırdı eşqin bağrımı səndən mana dərman gərək; Cəna, üz istivasına şəqqül-qəmər gərək; Hüsnünə heyrandurur hürü mələk; Dağılmış aftab üzrə niqabi-ənbərəfşanın; Ləməyi nuri-təcəlla aftabıdır yüzün; Gərçi eynimdən, nigara, surətin pünhan degil; Gəl bu dəmi xoş görəlim, ol keçən dəm dəm degil; Yarın cəfası cümlə vəfadır, cəfa degil; Yarın işinə nişə könül xoş səfa degil; İtirdin cami-Cəmşidi, oyan uyxudan, ey ğafil; Firqət içində yanırım, dərdimə eylə çarə, gəl; Susadım vəslinə, ey çeşmeyi-heyvan, bəru gəl; Firqətin yandırdı bağrım, yürəgim qan oldu gəl; Firqətin dərdindən, ey can, yürəgim qan oldu, gəl; Həsərətindən yandı canım, cigərim qan oldu, gəl; Getdigindən, dilbərə, könlüm pərişan oldu, gəl; Yüzünü məndən nihan etmək dilərsən, etməgil; Zülfünü ənbərəfşan etmək dilərsən, etməgil; Məndə sığar iki cəhan, mən bu cəhanə sığmazam; Mişkin saçın hər tərəsin iki cahana verməzəm; Bir bəlakeş aşiqəm, ey yar, səndən dönməzəm; Gəl, ey talib, məni gör kim cahanın padşahiyəm; Ol qibleyi-müin mənəm ki, qibleyi-rəhmaniyəm; Hüsnünə gör mən necə aşiqi-divanəyəm; Bülbüləm gülşəndə mən, gülzarə yoxdur minnətim; Həbibim, izzətim, canım cahanı; Bütüm, rəhbənimü deyrim, səlibim, dinim, imanım; Nigarım, dilbərim, yarım, ənisim, munisim, canım; Üzündür məqsədim, qibləm, ləbindir abi-heyvanım; Ey gülüm, ey sünbülüm, ey süsənim, vey ənbərim; Ey həbibim, dilbərim, ey sevgili yarım mənim; Sirri-zatın gövhəriyəm mən müsəlman olmənam; Səndən irəğ, ey sənəm, şamü səhər yanırım; Küntə kənzin sirrini izhar edər madami-dəm; Ey nuri-dilü didə, didarınə müştəqəm; Gəl, ey dilbər, ki müştəqəm, səni görmək dilər könlüm; Üzündə surəti-rəhmanı gördüm; Əlminnətülillah ki, bu gün yarımı buldum; Mən ol tilsimi-pünhan ki, bu gün cəhana gəldim; Qulluğa bel bağladım, sultani gözlər, gözlərim; Canımı yaxdı

fəraqın, gör ki, nə nar içindəyəm; Gərçi fəraqə düşmüşəm, eyni-vüsal içindəyəm; Dilbərin ləblərinə çeşmeyi-heyvan demişəm; Dilbərin ləlinə mən hoqqeyi-mərcan demişəm; Allahu əkbər, ey sənəm, hüsnünə heyran olmuşam; Hüsnün təala şanəhü sünində heyran olmuşam; Könlümün viranəsində gənci pünhan bulmuşam; Gəl gör məni eşqində kim, mən necə giryan olmuşam; Ta yüzün gördüm, nigara, qəmdən azad olmuşam; Gəl bərü sofiya ki məst olalım; Surətin nəqşini yazdı dedi rəbbül-aləmin; Ey qəflətin meyindən məstü xərabü heyran; Bu türfə şəmi gör müşk axar dodağından; Cahanı tərək edib keçdim cahandan; Nə hüsn olur ki, yayılmış bu munca hüsnüyat andan; Canımı yandırdı şövqün, ey nigarım qandasın; Yandırdı şövqün canımı, ey dərde dərman, qandasın; Gəl ey könlümdə can, canda bədənsən; Səndən məni kimdir ayıran, sən; Gəl ey dilbər, iki aləmdə cansan; Əgərçi candasan, candan nihansan; Ey ruhi-qüdüs, canıma sən canü cahansan; Külli-məkanın gövhəri, gövhəri-kanmısan, nəsən; Şol pəridən vəsl umarsan, ey könül divanəsən; Kəşfi-əsrarından anın yanəram, səbr eyləram; Alinə vermişəm könül, ali çox alə düşməsin; Şəha, könlün həmişə biqəm olsun; Əvvəl ki, dila, dərəd ilə üryan olamazsan; Dünya çün murdar imiş, gəl keç könül, murdardən; Ey yanağından xəcil gül, laleyi-həmra ilə; Ey könül şad ol yenə məhəbbi-rənadır gələ; Can həmişə ol günəş rüxsarə döndərmiş yüzün; Kim dilərsə görməyə təhqiqə rəhman surətin; Mən mülki-cahan, cahan mənəm, mən; Mən zatü-kün fəkanəm; Nəfəsi-əhli-dilin gövhəri-kandır bilənə; Xoş ol kimsəyə kim, vardır həbib, sən tək məhrü; Xəyali-ləlidir yarın gözündən axıdır ləlu; Ey könlüm alan qaşları yay, gözləri cadu; Nigara, pərtövi-hüsnün təcəlla verdi məhtabə; Canda kim, eşq olmadı, dildə xəbər nə faidə; Qılır bağrımı hicran parə-parə; Təriqi-həqqi biləndir verən malını yəğməyə; Ey məsihadəm, nədən can vermədin cansizlərə; Ey binəzirü vahid, hüsnün cəmal içində; Yarın gərəkdir məhri dəxi dilpəzir ola; Şol ləlişirinə, ya rəb, gər şəkər dersəm nola; Həbibə, firqətin saldı məlalə; Dünya duracaq yer degil, ey can səfər eylə; Ey xəstə könül, dərdirinə dərman tələb eylə; Getməyə əzm eyləmişsən, ey dilaram, eyləmə; Bərqi-nəsrin üzrə müşkin zülfünü dam eyləmə; Sən mənə gər yar isən, var ey könül yar istəmə; Ey ruhi-qüdüs, cifeyi-mırdarə yapışma; Düşmüş münbər sünbülün xurşidi-taban üstünə; Gəlgil ki, muştaq olmuşam şirin ləbin gül qəndinə; Mövsimi-novruz niysan aşkar oldu yenə; Şol şəmi gör ki, nurinə pərvanəyəm, yenə; Rəhməti gəldi, irişdi Fəzli-rəhmanın yenə; Surəti-həqqə, ey qəmər, bədri-rüxündür ayinə; Gəl, ey sərkeş, nəsihətdən burax əqlin qulağına; Saçıbdır daneyi-xalin köüllər quşuna çinə;Başını top eylə gəl gir, vəhdətin meydaninə; Düşdü könül ala gözün ağına, həm qərasinə; Dil yazan hüsn yalandır, varmazam bazarinə; Yandırıcı firqətin yaxdı məni narinə; Dərdmənd etdin məni, ey dərde dərman erməni; Gəlgil ki, aldı şövqi-cəmalin qərarımı; Əcəbə, bu huri yüzü mahi-bədr, ya pərimi; Ey badi-səba, məndən ilət yarə

səlami; Şərbətin acı firqətin nuş edərəm şəkər kimi; Mərhəba, xoş gəldin, ey dildar, xoş gördüm səni; Ləblərin şərbətinə çeşmeyi-heyvan susadı; Ta sünbülgülbuyin gülbərqi-tərə düşdü; Xəyalın didəyi-giryanə düşdü; Dinim günəşi, dünyada imanım, əfəndi; Ol günəş yüzlü sənəm, çün ərzi-didar eylədi; Firqətin dərdi, nigara, bağırimi qan eylədi; Əlminnətülilləh ki, bu gün yar ələ girdi; Görklü yüzün nurindən aləm münəvvər oldu; Ta gördü günəş ay yüzünü dərbədar oldu; Mənim yarım, vəfadarım, gəl axır; Son söz; İstifadə olunan ədəbiyyat.

2016

255.Əbədiyyət üfüqlərində doğmuş eşq günəşi – İmadəddin Nəsimi: [Elektron resurs]: İmadəddin Nəsiminin vəfatının 600 illiyi münasibəti ilə mərkəzi kitabxanaların uşaq şöbələri, MKS-nin şəhər, qəsəbə, kənd kitabxana filialları üçün hazırlanmış metodik vəsait / Azərb. Resp. Mədəniyyət və Turizm Nazirliyi, F.Köçərli ad. Respublika Uşaq Kitabxanası / Tərt. ed.: A.Əliyeva, S.Əhmədova; ixtisas red. və burax. məsul Ş.Qəmbərova; red. S.Məlikzadə. – Bakı: F.Köçərli adına Respublika Uşaq Kitabxanası, 2016. – 31 s.

Kitabın içindəkilər: Ön söz. Poeziyamızın fatehi; İnsanpərvərlik və azadlıq nəğməkarı – Nəsimi; Görkəmli şəxslərin Nəsimi haqqında söylədikləri sitatlar.

2017

256. Ey Nəsimi, cahanı tutdu sözün...: “Nəsimi – 600” mövzusunda AMEA-nın müxbir üzvü, Əməkdar elm xadimi, professor R.Azadənin xatirəsinə ithaf olunmuş III Beynəlxalq Elmi Konfransın materialları: 23-24 iyun / Red. hey. İ.Həbibbəyli (sədr) [ön söz]; elmi red. F.Əzizova; nəşrə məsul Z.Bayramlı. – Bakı: [Elm], 2017. – 328, [2] s. – Mətn Azərbaycan, rus, ing. və türk dillərindədir.

Kitabın içindəkilər: **İsa Həbibbəyli.** Böyük ideallar şairi İmadəddin Nəsimi: Ön söz. Redaktordan. **Fəridə Əzizova.** R.Azadə yaradıcılığı ali dəyərlərin inikası kimi (“Gözəllik və məhəbbət vəhdəti”); От редактора. **Фарида Азизова.** Творчество как высшая ценность (“Утверждение Человека” в поэзии Насими и классиков средневековой азербайджанской литературы в исследованиях Р.Азаде); Nəsiminin dövrü, həyatı və bədii-fəlsəfi görüşləri; **Rafael Hüseynov.** Nəsimi şeirində “pərdə” və “pərdə”nin ardındakılar; **Makbule Sabziyeva.** Alevi Bektaşî edebiyatında Nəsiminin yeri; **Nizami Cəfərov.** “Nəq mənəm”; **Elizbar Cavelidze.** Əzabkeş şair; **Ибрагим Меликов, Ариз Гезалов.** Философский смысл творчества И.Насими; **Ahmad Akhlaque.** Imamaddin Nasimi’s mystic poetry; **Vuqar Ahmad.**

Mohammad Ali Rezaiesharif. A Comparative Study of Man's Place in Thoughts of Mansur Ebn Hallaj, Emadeddin Nasimi and Friedrich Nietzsche with an emphasis on Emadeddin Nasimi's thought development; **Qəzənfər Paşayev**. Nəsiminin həyatına dair bəzi məqamlar haqqında; **Aida Qasımova**. Nəsimi şeirində kitab arxetipi – Lövhi məhfuz; **Nəsib Göyüşov**. Hürufiliyin mənşəyi və ideyaları; **Alxan Bayramoğlu**. İmadəddin Nəsimi hürufizminin humanizminə dair; **Mətanət Abdullayeva**. Nəsiminin bədii-fəlsəfi dünya-görüşünün elmi əsasları; **Qürbət Mirzəzadə**. İmadəddin Nəsiminin yaradıcılığı Azadə Rüstəmovanın araşdırmalarında; **Zəhra Allahverdiyeva**. XIV əsrdə Yaxın Şərqi və Azərbaycanda ictimai-siyasi vəziyyət. Nəsiminin ədəbi mühiti; **Zöhrə Fərəcova**. Azadə Rüstəmovanın elmi araşdırmalarında bütün dövrlərin sənətkarı, şair-mütəfəkkir Nəsimi; **Mübariz Ağalarlı**. XIV əsrin sonu – XV əsrin əvvəllərində Yaxın və Orta Şərqi siyasi tarixində hürufiliyin rolu; **Əntiqə Paşayeva**. Nəsimi yaradıcılığında insan varlığının fəlsəfi mənası; **Möhsün Nağısoylu**. Nəsimi “Divan”ının iki Bakı əlyazma nüsxəsinin səciyyəvi orfoqrafik xüsusiyyətləri; **Mahirə Quliyeva**. Nəsimi yaradıcılığında Quran motivləri; **Tərhan Quliyev**. Əruz vəznli şeir tariximizdə Nəsiminin yeri; **Kamil Allahyarov**. Türk şeir dilinin təkamülündə Nəsiminin rolu; **Nizami Xəlilov**. Nəsimi və aşiq poeziyası; **Gülşən Əliyeva-Kəngərli**. Şeirimizin “quş dili”; **İmamverdi Həmidov**. Nəsiminin şeirlərində ərəb söz və ifadələrin işlədilməsi xüsusiyyətləri; **Atəmi Mirzəyev**. Klassik Azərbaycan şeirində düvazimamlar (Nəsimi yaradıcılığı əsasında); **Firudin Qurbansoy**. Ümumtürk poeziyasında yeni məzmun və formalar banisi; **Laləzar Əlizadə**. Nəsimi yaradıcılığında alleqorik təsvirlərin yeri və ideya-estetik məna yozumları; **İlham Məmmədli**. Nəsiminin tuyuqlarında hürufi ideyaların təbliği; **Qüdsiyyə Qəmbərova**. Nəsimi şeirində tənqidi motivlər; **Sevda Sadıqova**. Poetik dil: könülün səsi, ağılın sözü; **Nərmin Hacıyeva**. Klassik Azərbaycan poeziyasında Peyğəmbərin və tarixi şəxslərin təənnümü (Nəsimi yaradıcılığı əsasında); Nəsimi: sələflər və xələflər; **Фарида Азизова**. Насими и тюркское художественное наследие (к проблеме преемственности); **Бжалолиббин Бжуряев**. Азербайджанский поэт – Зияи Табризи (из Алишера Навоӣ “Мажолисун-нафоис”); **Kamandar Şərifov**. Mövla Hafiz Bərdəi; **Azadə Musabəyli**. Əlyazmalarda Nəsimi ardıcıllarının poetik irsi; **Şəfəq Əlibəyli**. Nəsimi və Füzulinin farsca “Divan”larında həmahəng məqamlar; **Paşa Kərimov**. Nəsimi ənənələrinin davamçısı Süruri; **Almaz Ülvi**. Nəvai yaradıcılığında Nəsimi obrazı (və ya özbək ədəbiyyatı səhifələrində Nəsimi izləri); **Sevil Mehdiyeva**. Azərbaycan ədəbi dili tarixində üslubi varislik (sələflər və xələflər: Qazi Bühranəddin və Nəsimi); **Çingiz Sasani**. Nəsiminin XI əsr alim-şairi Əbu Heysəmin “Nəfsin tərifi haqqında” bir qəsidəsinin

farscadan Azərbaycan dilinə tərcüməsi haqqında; **Siracəddin Hacı**. Nizami Gəncəvinin “Baqqal və tülkünün hekayəsi” adlı mənzum hekayəsinin şərh; **Zəkulla Bayramlı**. Nəsimi və Füzulinin türk divanlarında səsleşən məqamlar haqqında; **Aygül Hacıyeva**. Nəsimi və Ruhi Bağdadi 200 illik zaman kəsiyində; **Gülçin Babayeva**. Nəsimi və Cahansah Həqiqi poeziyasında rəmlər; **Qədim Qubadov**. Heca vəznə və Xətai yaradıcılığı; **Könül Hacıyeva**. Nəsiminin bədii-fəlsəfi görüşlərinin Həbibə poeziyasına təsiri; **Səltənət Əliyeva**. XIII-XIV əsrlər Azərbaycan ədəbiyyatında ənənə və novatorluq; Çağımızda Nəsimi; **Tahirə Məmməd**. Aşiq – məşuq modelində məşuqun simvolik şəkildə Vətəni və milləti ifadə etməsi; **Pərvanə İsayeva**. M.Süleymanlı yaradıcılığı təsəvvüf poetikası kontekstində; **Гюльра Абдуллабекова**. Насими в польском востоковедении; **Aida Feyzullayeva**. Nəsimi fenomeni Azərbaycan alimlərinin tədqimatında; **Aygün Bağırılı**. XX əsr Azərbaycan poeziyasında Nəsiminin bədii obrazı; **Salidə Şərifova**. Müasir Azərbaycan romanında Nəsimi obrazına müraciət; **Yaşar Qasımbəyli**. Əli Kərim poeziyasında təsəvvüf motivləri; **Leyli Əliyeva**. Nəsiminin ədəbi-irsinin ingilis şərqşünaslığında tədqiqi; **Елена Теер**. Изучение и переводы лирики Насими в славянском мире; **Nurlanə Mustafayeva**. Nəsimi yaradıcılığı Türkiyə ədəbiyyatşünaslığında; **Bahar Məmmədova**. Qabil poeziyasının zirvəsi “Nəsimi”; **Айан Азизова Мамедова**. Образ Насими в графическом дизайне; **Aysel Heydarova**. Our spiritual heritage in the light of today; **Fizuli Mustafayev**. “Nəsimi” bədii filminin dili haqqında; **Yeganə Hüseynova**. Bəxtiyarın “Fəryad”ı.

257.Qabil. Əsərlər: yeddi cildə / Qabil; tərt. ed. M.Q.İmamverdiyev (red.); bədii tərtibat Z.Qafarzadə. – Cild 1. – Bakı: Adiloğlu, 2017. – 519, [1] s. – Əlavə 1 CD.

“Əsərlər” yeddi cildliyinin 1-ci cildinə Xalq şairi Qabilin şah əsəri sayılan və 1976-cı ildə Azərbaycan Kommunist Partiyası Mərkəzi Komitəsinin 1-ci katibi Heydər Əlirza oğlu Əliyevin qərarı ilə Azərbaycan SSR Dövlət Mükafatına layiq görülən “Nəsimi” poeması daxil edilmişdir.

258.Nemətzadə, S. Seyid İmadəddin Nəsimi irsinin tədqiqi məsələləri / Səbirə Nemətzadə; elmi red. R.Aslanova; rəy.: A.Rzayev, İ.Məmmədzadə; ingilis dilinə tərc. ed. Z.Əliyeva. – Bakı: Elm və təhsil, 2017. – 174 s. – Azərbaycan və ingilis dillərində.

Kitabın içindəkilər: Ön söz; Seyid Nəsiminin irsi elmi tədqiqatlarda; Seyid İmadəddin Nəsiminin sufi-panteist fəlsəfəsi; Nasimi legacy in philological and historical sources; Ədəbiyyat.

2018

259.Əlamətdar və tarixi günlər təqvimi / Azərb. Milli Kitabxanası; elmi red. K.M.Tahirov; red. G.Səfərəliyeva. – Təqvim 2019. – Bakı: [M.F.Axundov adına Azərbaycan Milli Kitabxanası], 2018. – 518, [2] s.

Təqvim İmadəddin Nəsiminin anadan olmasının 650 illik yubileyinə həsr olunmuşdur. Təqvimdə İmadəddin Nəsiminin həyat və yaradıcılığı, xatirəsinin əbədiləşdirilməsi üçün görülən işlər haqqında məlumatlar öz əksini tapmışdır. Eyni zamanda təqvimdə respublikanın ictimai-siyasi, iqtisadi, mədəni, elmi həyatında baş verən mühüm əlamətdar hadisələri və başqa dəqiqləşdirilmiş məlumatlar da işıqlandırılmışdır.

2019

260.Böyük Azərbaycan şairi İmadəddin Nəsiminin 650 illik yubileyinə həsr olunmuş “Nəsimi və intibah ideyaları” mövzusunda respublika elmi konfransın proqramı. – Bakı, 2019-cu il 11 oktyabr. – 20 s.

Kitabın içindəkilər: **Aytac Zeynalova** (Azərbaycan Dillər Universiteti) Abşeron şairlərinin yaradıcılığında Nəsimi ənənələri (XIX əsrin sonu – XX əsrin əvvəlləri); **Людмила Беженару** (Ясский университет им. И.Кузы, Румыния) Имадеддин Насими и Камал Абдулла о путях «совершенствования человека»; **Faiq Əliyev** (Odlar Yurdu Universiteti) Nəsiminin kamil insan fəlsəfəsi; **Nizami Muradoğlu** (AMEA Folklor İnstitutu) Nəsimi poeziyasında xalq yaradıcılığı ənənəsi; **Sahibə Paşayeva** (AMEA Folklor İnstitutu) Sədnik Pirsultanlının Nəsimi ilə bağlı araşdırmaları; **Şəlalə Bağirova** (Azərbaycan Dillər Universiteti) Hürufilik ideyalarının Azərbaycanın ictimai-siyasi həyatında rolu; **Zeynəb Qurbanlı** (Gəncə Dövlət Universiteti) Nəsiminin dilində hürufi terminləri; **Elçin Qaliboğlu** (AMEA Folklor İnstitutu) Nəsimi yaradıcılığında mifoloji motivlərin məsəlləşmiş biçimdə ifadəsi; **Təranə Rəhimli** (Azərbaycan Dövlət Pedaqoji Universiteti) Azərbaycan bədii nəsrində Nəsimi obrazı; **Mehriban Mövlamova** (Azərbaycan Dillər Universiteti) Ümumşərq mif motivləri Nəsimi şeirinin mənbəyi kimi; **Nazilə Səfərova** (Azərbaycan Dillər Universiteti) İmadəddin Nəsiminin fəlsəfi görüşləri; **Qəzənfər Talib Həsənov** (Bakı) İmadəddin Nəsiminin bədii irsinin ideya-estetik qaynaqları; **Rəşad Əsgərov** (AMEA Fəlsəfə İnstitutu), **Bağır Babayev** (Naxçıvan Dövlət Universiteti) Nəsiminin kamil insan konsepsiyasında bəşəri genişlik; **Yusif Rzayev** (AMEA Şəki Regional Elmi Mərkəzi) Nəsimi yaradıcılığında folklor elementləri; **Ruziyə Quliyeva** (AMEA Gəncə Bölməsinin Humanitar Tədqiqatlar İnstitutu), **Elnur Həsənov** (AMEA Gəncə Bölməsinin Diyarşünaslıq İnstitutu) İmadəddin Nəsiminin söz həqiqəti; **Xuraman Mirzəyeva** (Azərbaycan Dillər Universiteti) Nəsiminin dini görüşləri; **Севиндж Сидеиф-заде** (Азербайджанский университет языков) Гума-

низм и ценность человека в творчестве Насими; **Lütviyyə Əsgərzadə** (AMEA N.Gəncəvi adına Ədəbiyyat İnstitutu) Nəsimi yaradıcılığında Şeyx Sənan mövzusu; **Südabə Şıxıyeva** (Şamaxı rayon, A.Alxanov adına Sabir qəsəbə tam orta məktəbi) Nəsimi yaradıcılığında Tanrıya inam; **Tofiq Quliyev** (Azərbaycan Dillər Universiteti) İmadəddin Nəsimi: kamil insana aparən yol; **Gunay Efendiyeva** (Turkic Culture and Heritage Foundation) The Role of Nasimi's Legacy in Public-Raising Awareness of Turkic Culture and Heritage Foundation; **Marko Brinyone** (Azərbaycan Dillər Universiteti) Nəsimi poetikası (tərcümə edən: Nərgiz Cəfərova); **Məsməxanım Qaziyeva** (Azərbaycan Dillər Universiteti) İmadəddin Nəsiminin yaradıcılığında qradasiya; **Əsgər Zeynalov** (Azərbaycan Dillər Universiteti) Nəsimi şeirlərinin fransız dilinə tərcüməsi; **Şəhla Nağıyeva** (Azərbaycan Dillər Universiteti) Nəsimi ədəbi irsi ilə Qərbi Avropa ədəbiyyatı arasında bəzi səsleşmələr; **Рафиг Аббасов** (Азербайджанский университет языков) Религиозно-философские мотивы в поэзии средневекового Азербайджана и Китая; **Aytən Hacıyeva** (Azərbaycan Dillər Universiteti) Nəsimi və Qərbi Avropa intibah ədəbiyyatında metaforaların paralelliyinə dair; **Samirə Məmmədova** (Azərbaycan Dillər Universiteti) İmadəddin Nəsimi yaradıcılığı Avropa şərqşünaslığında; **İslam Sadıq** (AMEA Folklor İnstitutu) Nəsiminin Tanrı-insan konsepsiyasının “Dədə Qorqud” və Şumer qaynaqları; **Aynur Səfərli** (Azərbaycan Dillər Universiteti) İmadəddin Nəsimi və türkmən ədəbiyyatı; **Elçin Məmmədov** (AMEA Nəsimi adına Dilçilik İnstitutu) Nəsimi dilində arxaik sifətlər; **Elnarə Yəhyayeva** (Azərbaycan Dillər Universiteti) Nəsiminin hürufi görüşlərinin ifadəsində xitabların rolu; **Mehriban Hüseynova, Günel Yunusova** (Azərbaycan Dillər Universiteti) İmadəddin Nəsimi şeirində xüsusi adlar; **Aynur Sadıxova** (Azərbaycan Dillər Universiteti) Nəsimi dilində arxaik feillər; **Həmidə Əliyeva** (Azərbaycan Dillər Universiteti) İ.Nəsimi və F.Petrarkanın yaradıcılığında humanizm ideyaları.

261. Böyük Azərbaycan şairi İmadəddin Nəsimi: “Sənətkarın elmi pasportu” seriyası – 7 / Baş red. İ.Həbibbəyli; elmi red. F.Əzizova; məs. red. A.Bağırılı; rəy. N.Araşlı. – Bakı: Elm, 2019. – 397, [3] s.

Kitabın içindəkilər: Cahana sığmayan Azərbaycan şairi (akademik **İsa Həbibbəyli**); İmadəddin Nəsiminin dövrü və həyatı (fil.e.d. **Fəridə Əzizova**); İmadəddin Nəsiminin yaradıcılıq yolu (akademik **Teymur Kərimli**); Nəsiminin hürufi görüşləri (fil.f.d. **Çingiz Sasani**); İmadəddin Nəsimi yaradıcılığında humanizm (akademik **Teymur Kərimli**); Nəsimi “Divanı”nın İraq nüsxəsi (prof. **Qəzənfər Paşayev**); Nəsimi divanının yalnız İraq nüsxəsində yer alan şeirləri; Nəsimi şeirinin sənətkarlığı (fil.e.d. **Mahirə Quliyeva**); Nəsiminin Azərbaycan – Türk “Divanı”nın vəzn və qafiyə sistemi (fil.e.d.

Ataəmi Mirzəyev); Nəsimi və folklor (fil.f.d. **Qədim Qubadov**); Nəsimi şeirinin dili və üslubu (fil.f.d. **Səltənət Əliyeva**); Nəsimi irsinin tədqiqi (prof. **Qəzənfər Paşayev**); Nəsimi irsi ərəb ədəbiyyatşünaslığında (prof. **İmamverdi Həmidov**); Nəsimi irsi Qərb ədəbiyyatşünaslığında (fil.f.d. **Leyli Əliyeva**); Nəsimi irsinin nəşri (fil.f.d. **Gülçin Babayeva**); Azərbaycan ədəbiyyatında Nəsimi ənənələri (fil.f.d. **Zəkulla Bayramlı**); Azərbaycan ədəbiyyatında Nəsimi mövzusu (fil.f.d. **Aygün Bağırılı**); Ədəbiyyat.

262. Böyük Azərbaycan şairi İmadəddin Nəsiminin 650 illik yubileyinə həsr olunmuş “İmadəddin Nəsimi: Sələflər və Xələflər – orta əsrlər əlyazmaları və Azərbaycan Mədəniyyətinin Tarixi Problemləri” mövzusunda XVII Ənənəvi Respublika Elmi Konfransının Materialları. Konfrans Azərbaycan Respublikasının Prezidenti cənab İlham Əliyevin 15 noyabr 2018-ci il tarixli “Böyük Azərbaycan şairi İmadəddin Nəsiminin 650 illik yubileyinin qeyd edilməsi haqqında” və 11 yanvar 2019-cu il tarixli “Azərbaycan Respublikasında 2019-cu ilin “Nəsimi ili” elan edilməsi haqqında” Sərəncamlarına əsasən keçirilir / AMEA M.Füzuli adına Əlyazmalar İnstitutu. Bakı, 24 iyun 2019-cü il. – Bakı, 2019. – 184 s.

Kitabın içindəkilər: Böyük Azərbaycan şairi İmadəddin Nəsiminin 650 illik yubileyinin qeyd edilməsi haqqında Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Sərəncamı; Azərbaycan Respublikasında 2019-cu ilin “Nəsimi ili” elan edilməsi haqqında Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Sərəncamı; **Teymur Kərimli.** Nəsiminin humanizmi; Nəsimişünaslıq müasir mərhələdə; **Paşa Kərimov.** Professor Cahangir Qəhrəmanovun Nəsimişünaslıq fəaliyyəti; **Əzizağa Nəcəfzadə.** Nəsimi əsərlərinin dili və poetik özəllikləri; **Zəkiyyə Əbilova.** Nəsimi şeirində islam əqaidi; **Nailə Mustafayeva.** Nəsimi şeirlərinə yazılan təxmislər barədə; **Yeganə Hüseynova.** Nəsimi obrazı Bəxtiyar Vahabzadənin yaradıcılığında; **Laləzar Əlizadə.** Multikultural mühitdə formalaşan Nəsiminin poetik düşüncə tərzini, yaxud Nəsiminin “quş dili”; **İbrahim Quliyev.** İmadəddin Nəsiminin istinad etdiyi bəzi hədislər, onların mənbələri və hədisşünaslıq cəhətdən tədqiq-təhlili; **Nazəndə Hacıyeva.** Nəsimi yaradıcılığında bəşəri hisslərin tərənnümü; **Ramiz Qasimov.** Böyük mütəfəkkir şair İmadəddin Nəsimi yaradıcılığının humanist və bədii-estetik səciyyəsi; **Adilə Abdullayeva.** Nəsimi irsinin biblioqrafik tədqiqi və dünya informasiya mühitinə inteqrasiyası; **Tünzalə Seyfullayeva.** İmadəddin Nəsimi şeirləri cümlələrdə; **Ülkər Baxşıyeva.** Mirzə İbrahimovun ədəbi-estetik görüşlərində Nəsimi; **Göyərçin Abidqızı.** Nəsimi Azərbaycan alimlərinin tədqiqatlarında; **Yaqub Babayev.** Nəsimi poeziyasında insan konsepsiyası; **Məhərrəm Hüseynov.** Nəsiminin poetik mətn memarlığında söz və musiqi birliyi; **Vəraqa Almasov, Həsən Hüseyni.** Nəsimi və Quran; **Тойраханым Гусейнова.**

Феномен Насими в Азербайджанской поэзии; **Fidan Yusifova**. İmadəddin Nəsimi əsərlərində şərq qrupu dialekt və şivələrinə məxsus söz yaradıcılığı; **Elnurə Hüseynova**. Nəsiminin əsərlərində təbiət leksikası; **Nərgiz Əliyeva**. Nəsiminin İraq Divanının yeni nəşri; **Elnurə Babayeva**. Nəsimi yaradıcılığında əruz vəznə; **Günay Quliyeva**. Gərçi bu gün Nəsimiyəm; **Kəlamə Abbasova**. Nəsimi humanizmi və ya Nəsimi əsərlərində insani xüsusiyyətlərin təbliği; **Şöhrət Səlimov**. Böyük Azərbaycan şairi Nəsimi və Rəfiinin “Bəşarətnamə” əsəri; **Şəfq Ağayeva**. Nəsimi yaradıcılığında hürufizm; **Sonaxanim Hadiyeva**. Nəsimişünaslıq tarixinə bir nəzər. *Sələflər və xələflər: Rübabə Şirinova*. Qul Əhməd Ağdaşi və onun “Haşiyə alə əl-fəvaid əl-fənarıyyə” əsəri; **Nərgis Guliyeva, Elnur Hasanov**. Significance of manuscripts study of materials-cultural heritage and multicultural values in ganja for medieval period; **Rüxsarə Məmmədova**. Şərfin elm və mədəniyyət mərkəzi hillə və alimləri; **Rəna İskəndərli**. Şəmsəddin Saminin “Qamusül-elmi və fənni” əsəri.

263.Cəlilli, Ş. Seyid İmadəddin Nəsimi: Həqq idi, həqqi dedi, həq söylədi: / Şərəf Cəlilli; elmi red. N.Cəfərov; red. Ü.Abdullayeva. – İstanbul, 2019. – 412 s. – [Layihə Mədəniyyətlərarası dialoqun Nəsimi zirvəsi].

Kitabda Azərbaycan klassik şeirinin inkişaf tarixinə yeni istiqamət verən, Azərbaycan türkcəsini dövrünün poeziya dili, ərəb və fars dili ilə eyni sıraya qoyan, anadilli fəlsəfi şeirin təməl daşına dönən, insanın zahiri və batini gözəlliyi, mənəvi zənginliyi, əzəməti ilə bağlı hürufilik təliminin mükəmməl örnəklərini yaradan, öz “Ənəlhəqq”ini müdhiş edamı, sarsılmaz iradəsi ilə belə gerçəyə çevirən, “Mən əbədiyyət üfiqlərində doğan Günəşəm” nidası ilə ruhumuzun hüzür, qəlbimizin hüzür, günahımızın üzür yerinə, humanist prinsipləri, tolerant duyğuları ilə Şərfin və Qərbin ortaq dəyərinə çevrilən böyük Azərbaycan şairi və mütəfəkkiri Seyid İmadəddin Nəsimi Şirvaninin dünyasına ayna tutulur.

Kitabın içindəkilər: Seyid İmadəddin Nəsimi: Qorxdular həq deməyə, döndülər insan dedilər; Bir günəşdir Odlar Yurdu zərrəsinə milyonlar şərik; Tanrının Xəzər, ruhumun hüzür yeri Şirvan; Həqq idi, Həqqi dedi, həq söylədi; Bəşərdən Fövqəlbəşərə: humanizmin, tolerantlığın ünvanı; Dilim, gülüm, bülbülümdü, Nəsimi!; Nəsimi gülzarı: Müridin Mürşid ucalığı; Nəsimini deyənlər, Nəsimidən deyənlər; Yazımız, alın yazımız Nəsimi!; Əbədiyyət günəşi.

264.Əbədiyyət günəşi: Nəsimi – 650 / Tərt. ed. F.Hüseyn; elmi red. S.Şıxıyeva. – Bakı: Zərdabi nəşr MMC, 2019. – 352 s. –(Kaspi nəşrləri / seriyanın rəhb. və red. S.Vəliyeva).

Kitabda Azərbaycan Respublikası Prezidenti İlham Əliyevin 2019-cu ili “Nəsimi ili” elan etməsi ilə əlaqədar olaraq, “Kaspi” qəzetinin “Kaspi” Təhsil Şirkətinin dəstəyi ilə “Nəsimi ili” çərçivəsində təşkil etdiyi “Əbədiyyət günəşi” adlı məqalə müsabiqəsinə təqdim olunmuş məqalələr yer alıb.

Kitabın içindəkilər: Böyük Azərbaycan şairi İmadəddin Nəsiminin 650 illik yubileyinin qeyd edilməsi haqqında Azərbaycan Respublikasının Sərəncamı; Azərbaycan Respublikasında 2019-cu ilin “Nəsimi ili” elan edilməsi haqqında Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Sərəncamı; **Sona Vəliyeva.** Müsabiqədən müsabiqəyə (Ön söz); **Nəzakət Məmmədli.** Nəsimi şeirində Əttarın ətri; **Yaqub Babayev.** İmadəddin Nəsiminin ana dilli şeirlərində insanın hüsn elementlərinin hürufi-metoforik yozumu; **Firudin Qurbansoy.** İmadəddin Nəsiminin ulduzlar aləmi; **Möhsün Nağısoylu.** Azərbaycan ədəbi dili tarixinin Nəsimi zirvəsi; **İslam Sadıq.** Nəsiminin Tanrı-insan konsepsiyasının Dədə Qorqud və şumer qaynaqları; **Aygün Yaşar.** İmadəddin Nəsiminin yaradıcılığında folklor nümunələri; **Ziyadxan Əliyev.** Nəsimi dünyası təsviri sənətdə; **Azər Novruzov.** Ənəlhəq barədə düşüncələr; **Vüqar Əhməd.** Nəsiminin dini-fəlsəfi görüşləri; **Aytac Babayeva.** Həqiqət şəhidi; **Məhərrəm Hüseynov.** Nəsimi dilində təkrarın estetik boyaları və lirik təhkiyə melodiyası; **Abid Tahirli.** Azərbaycan mühacirət mətbuatında Nəsimi; **Əminə Yusifqızı.** Nəsimi ülvyyəti; **Əbülfət Ədilov.** Qəlbi nurla nurlanmış; **Gülnar Nəzərova.** İmadəddin Nəsimi Azərbaycan kino sənətində; **Günel Əhmədova.** Nəsiminin ilahi eşq anlayışı: Qaynaqlar və sözlük; **Salidə Şərifova.** XX əsr Azərbaycan ədəbiyyatında Nəsimi yaradıcılığının əksi və bədii obrazının özəllikləri; **Əmrəslan Bəşirov.** İmadəddin Nəsiminin fəlsəfi görüşləri; **Mehman Rəsulov.** Diri Baba türbəsi və poeziyanın Nəsimi zirvəsi eyni dövrün əbədiyyət nişanələri kimi; **Ağamir Heydərov.** Nəsiminin poeziyasının forma gözəlliyi; **Əli Ağazadə.** İmadəddin Nəsiminin “bəhrül-əsrar”ı: ömürdən bir səhifə; **Dünya Mirzəyeva.** İmadəddin Nəsiminin əsərlərinin tədrisi metodikası; **Zəminə Novruzova.** Bizə qəlbimizdəki Allahı göstərən Nəsimi; **Bahar Ramazanova.** İmadəddin Nəsiminin fəlsəfi görüşlərində qədim türk mifologiyasının izləri; **Hafizə Əliyeva.** Nəsimi yaradıcılığında Nəsimi fəlsəfəsi; **Türkan Vəliyeva.** Məfkurə şairi; **Seyfəddin Səməndərov.** Nəsimi yaradıcılığında tərbiyəvi ideyalar; **Səadət Şıxıyeva.** Seyid İmadəddin Nəsimi: portretədən cizgilər (Son söz).

265.Əliyev, Z. Nəsimi dünyası rənglərin işığında: Rəngkarlıq. Heykəltəraşlıq. Qrafika. Dekorativ-təbiiqə sənət / Ziyadxan Əliyev. – Bakı: Zərdabi Nəşr, 2019. – 135, [1] s. – (Kaspi nəşrləri / seriyanın rəhb. və red. S.Vəliyeva; red. F.Hüseyn).

Kitabda Azərbaycan və xarici ölkə sənətkarlarının dahi Azərbaycan şairi İmadəddin Nəsimiyə həsr olunmuş təsviri və dekorativ-tətbiqi sənət əsərlərindən söz açılır. İlk dəfə bir kitabda yer alan bu əsərlərin timsalında hürufi şairin əqidəsi uğrunda apardığı mübarizənin ən müxtəlif səhifələri ilə tanış olmaq mümkündür.

266.Əzizova, F. İmadəddin Nəsimi (Tədqiqlər, məqalələr, məruzələr) / Fəridə Əzizova; elmi red. İ.Həbibbəyli; məs. red. S.Quliyeva; rəy. N.Ələsgərova; AMEA Nizami Gəncəvi ad. Ədəbiyyat İnstitutu. – Bakı: Elm, 2019. – 404 s. – Kitab Azərbaycan, rus və ingilis dillərindədir.

Kitabın içindəkilər: Böyük Azərbaycan şairi İmadəddin Nəsiminin 650 illik yubileyinin qeyd edilməsi haqqında Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Sərəncamı; Azərbaycan Respublikasında 2019-cu ilin “Nəsimi ili” elan edilməsi haqqında Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Sərəncamı; Şərqşünaslıqdan Azərbaycanşünaslığa (akademik **İsa Həbibbəyli**); Müəllifdən; İmadəddin Nəsiminin həyatı və dövrü; İnsan varlığının tərənnümü – şair mütəfəkkir kredosu; Nəsimi və qədim ərəbdilli Azərbaycan şairi; Şirvanşahlar dövlətinin şair və ədibləri (XIII-XV əsrlər); Распоряжение Президента Азербайджанской Республики о проведении 650-летнего юбилея великого азербайджанского поэта Имадеддина Насими; Распоряжение Президента Азербайджанской Республики об объявлении 2019 года в Азербайджанской Республике «Годом Насими»; Востоковедческая мысль-переросшая в азербайджановедение (академик **Иса Габиббейли**); От автора; Имадеддин Насими в средневековых источниках и литературоведении; Насими и тюркское художественное наследие (к проблеме преемственности); В этот мир я не вмещушь; The Order of the President of the Republic of Azerbaijan, İlham Aliyev, On Celebrating the 650 th anniversary of the Great Azerbaijani Poet Imadeddin Nasimi; From Oriental Studies of Azerbaijani Studies (academician **İsa Habibbayli**); Authors Note; Imadeddin Nasimi in Medieval Sources and Literary Criticism; This world cannot compass me.

267.Əzizova, F. İmadəddin Nəsimi orta əsr mənbələrində və ədəbiyyatşünaslıqda / Fəridə Əzizova; elmi. red. İ.Həbibbəyli. – Bakı: TEAS Press nəşriyyatı, 2019. – 176 s.

Böyük Azərbaycan şairi və mütəfəkkiri İmadəddin Nəsiminin şəxsiyyəti təkcə ədibin yaşayıb-yaratdığı illərdə (1369-1417) onun müasirlərində deyil, sonrakı yüzilliklərdə də ciddi maraq doğurub və tədqiqat obyektinə olub. Kitabda şairin həyatı, doğulduğu və vəfat etdiyi məkan, eləcə də gəzib-dolaşdığı tarixi yerlər, həm orta əsrlər, həm də nisbətən yaxın dövr müəlliflərinin verdiyi bir çox digər bioqrafik təfəsilatlar haqqındakı ən müxtəlif fikirlər araşdırılır. Müəllif şairin irsinin öyrənilməsində XIX əsrin sonları - XX əsrin əvvəllərində irəli

sürülmüş və XX yüzilliyin ortalarında ölkənin bütün aparıcı alimləri tərəfindən qəbul edilmiş vahid tədqiqat konsepsiyasının məqsədəuyğunluğunu qeyd edib. Bu konsepsiya İmadəddin Nəsiminin Azərbaycan xalqına mənsubluğunun danılmaz fakt olduğunu dünya şərqşünaslığının diqqətinə çatdırmaq üçün şairin yaradıcılığının tarixi-coğrafi aspektdə: Yaxın Şərq (türk), Azərbaycan, nəhayət, Şirvan kontekstində araşdırılmasını nəzərdə tutur.

268.İbrahimov, S. Kövnu məkanə sığmayan Nəsimi / Sənan İbrahimov; elmi red.: Y.Babayev, S.Qocayeva, L.Əliyeva, J.Hüseynova; rəy. M.Vəliyev. – Bakı: Ləman, 2019. – 304 s.

Elmi monoqrafiyada Nəsimi yaradıcılığı vahid Şərq ədəbiyyatı kontekstində götürülür və onun dünya ədəbi-fəlsəfi fikir tarixindəki roluna aydınlıq gətirilir. Nəsimi təkcə Azərbaycan ədəbiyyatının dahisi deyil, həm də bütün dünya fəlsəfi şeirinin dahilərindən biridir. Onun yazdığı şeirlərə Vahid Şərq ədəbiyyatında çoxlu nəzirlər yazılmış və orta əsrlərdə Nəsimi ədəbi məktəbi yaranmışdır. Onun şeirləri zehinlərdə o qədər dərin iz buraxılmışdır ki, hətta şəxsi həyatından belə neçə-neçə bədii əsərlər yazılmış və faciəli həyatı bədii yaradıcılıqda epitet kimi istifadə olunmuşdur. Tədqiqatda həm də, Nəsimi ədəbi məktəbinin ideyaları əsasında XVI əsrdə Hindistanda yaranan huri dini haqqında da geniş məlumat verilir.

Kitabın içindəkilər: XIV əsrin sonu XV əsrin əvvəllərində Yaxın Şərqdə mövcud siyasi vəziyyət və ədəbi mühit; Nəsiminin fəlsəfi dünyagörüşü; Nəsiminin poeziya sələfləri; Nəsiminin poeziya xələfləri; Nəsiminin insane konsepsiyası; Hindistandakı huru dininin fəlsəfi dünyagörüşündə Nəsimi poeziyasının motivləri; Qədim Hind-Çin fəlsəfi hürufizmin ideya qaynağı kimi; Vahid Şərq ədəbiyyatında subki-hindinin irfani qaynaqları; Nəsimi və müasirlik; Ədəbiyyat.

269.İmadəddin Nəsimi: 650 illik poetik-fəlsəfi yol: Elmi-ədəbi, poeziya almanaxı / Layih. rəhb. və bədii red. Aydın Xan Əbilov; red. hey.: T.Xəzər, R.Məmmədov, Ü.Murtuzova, R.Əliyev, M.Məmmədov, Ü.İlqar, N.Şıxcanov, V.Quliyev, E.Səfixanov, R.İsmayılov. – Bakı: Avropa, 2019. – 64 s.

Almanaxda “Nəsimi-650” yubiley ili münasibəti ilə cavan tədqiqatçıların, eyni zamanda, yeni nəsillərin mütəfəkkir, lirik-fəlsəfi söz sənətkarı İmadəddin Nəsimi və Nəsimişünaslıq mövzusunda yeni elmi-tənqidi məqalələri, eləcə də poeziya nümunələri yer alıb. Azərbaycan Respublikasının Gənclər Fondunun maliyyələşdirdiyi, YYSİB-nin “Nəsimi” kreativ-innovativ aksiyalarının təşkili: real, İnternet, e-kitabxana, sosial şəbəkələrdə” kulturoloji layihəsi çərçivəsində çapa hazırlanan bu kitaba, layihədəki redaksiya heyəti üzvlərinin seçimi əsasında, cavan alimlərin elmi-filoloji məqalələr, ədəbiyyatşünaslıq materialları, neo-poema və yeni nəsillərin poeziya nümunələri

daxil edilib. Müxtəlif ədəbi növ və janrlarda qələmə alınmış bu elmi-filoloji materiallar, poetik söz sənəti nümunələri Azərbaycanda və dünyada yaşayan gənc oxuculara ünvanlanır. Almanaxın elektron variantı ilə www.kitabxana.net portalında tanış olmaq mümkündür.

Kitabın içindəkilər: Azərbaycan Respublikasında 2019-cu ilin “Nəsimi ili” elan edilməsi haqqında Azərbaycan Respublikası Prezidentinin sərəncamı; “Nəsimi” kreativ-innovativ aksiyalarının təşkili: real, internet, e-kitabxana, sosial şəbəkələrdə” kulturoloji layihə; **Səadət Şıxıyeva.** Nəsiminin irfani görüşləri; **Vüqar Əhməd.** Nəsiminin dini-fəlsəfi görüşləri; **Aydın Xan Əbilov.** Nəsimi: ilahi eşq şəhidi; **Hikmət Məlikzadə.** Nəsimidəki fəvqəladə jest özünəqayıdışa çağırışdır; **İmadəddin Nəsimi.** Məndə sığar iki cahan; **Balayar Sadiq.** Hərflərin hərifi; **Ağacəfər Həsənlı.** Nəsimi; **Fəxrəddin Ziya.** Göylər şairi; **Hikmət Məlikzadə.** Məkan.

270.İmadəddin Nəsimi – 650: metodik vəsait / Azərb. Resp. Mədəniyyət Nazirliyi, Azərb. Milli Kitabxanası; tərt. ed. L.Əhmədova; elmi red. K.Tahirov; red. A.Abdullayeva. – Bakı: Azərbaycan Milli Kitabxanası, 2019. – 57, [1] s.

Kitabın içindəkilər: Böyük Azərbaycan şairi İmadəddin Nəsiminin 650 illik yubileyinin qeyd edilməsi haqqında Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Sərəncamı; Azərbaycan Respublikasında 2019-cu ilin “Nəsimi ili” elan edilməsi haqqında Azərbaycan Respublikası Prezidentinin sərəncamı; Tərtibçidən; İmadəddin Nəsiminin həyat və yaradıcılığı; İmadəddin Nəsimi irsinin kitabxanalarda təbliği; Əlavələr. Əlavə 1. Görkəmli şəxslər İmadəddin Nəsimi haqqında; Əlavə 2. Nəsimi bədii ədəbiyyatda; Ədəbiyyat.

271.İmadəddin Nəsimi – 650: “Mədəniyyət” qəzetinin xüsusi buraxılışı / Azərbaycan Respublikası Mədəniyyət Nazirliyi; baş red. Vüqar Əliyev. – Bakı, 2019. – Xüsusi buraxılış. – 47 s.

272.İmadəddin Nəsimi – 650: metodik vəsait / tərt. ed. T.Mirzəyeva; elmi red. Y.Əhmədova; S.Vurgun adına Mərkəzi Kitabxanası. – Sumqayıt, 2019. – 19 s.

273.Quliyeva, M. Nəsimi və söz / Mahirə Quliyeva; ön söz. İ.Həbibbəyli; red. Q.Paşayev; rəy. V.Məmmədəliyev. – Bakı: Elm və təhsil, 2019. – 160 s.

“Nəsimi və söz” kitabında klassik ədəbiyyatda insanın kamilləşməsində önəmli yeri olan söz dəyərləndirilir. Nəsimi sözünün məna qatları və fərqli poetik düzəninin bir qismi – Nəsimisayağı düzən və o cümlədən bu günə qədər tədqiqat obyektı olmayan bir neçə nadir Şərqi poetik fiquru öz təhlilini tapır.

Kitabın içindəkilər: Böyük ideallar şairi; Giriş; Söz və əlaq; Nəsiminin “Söz” rədifli qəzəli; Nəsimi sözünün poetikası; Ləff və nəşr; Təfriq; Tənəsüb və muraatun-nəzir; İstifhəm; Touzi; Təkrir; Rəduş-sadr aləl-əcz; Əks; Təbdil;

1.Hərflərə məna yükü verilərək arzuolunan mətləbin əldə edilməsi; 1a. Əks istiqamətdə “yey”-“əlif” üzrə söz-məna oyunu üstündə qurulan nümunələr; 2. Şairin hərfləri birləşdirərək asanlıqla arzuolunan məqsədə nail olması; 3.Şairin hərfləri sadalaması və incə eyhamla onları birləşdirərək arzuolunan mətləb əldə etməsi; Ərəb dilinin səciyyəvi xüsusiyyətlərindən meydana gələn eyhamül-vəsl; Həll; İşarə; Həll və işarə; Həll və təşbeh; Zikr; Tibaq; Nəsimi və ixlas; Nəticə.

274.Qurbansoy, F. İmadəddin Nəsimi: Nəsimi 650: monoqrafiya / Firidun Qurbansoy; elmi red. və ön söz müəll. F.Əzizova; məs. red. S.Quliyeva; rəy.: Ç.Sasani, Z.Bayramlı, G.İbrahimqızı; AMEA, Nizami Gəncəvi ad. Ədəbiyyat İn-tu. – Bakı: Elm, 2019. – 136 s.

Kitabın içindəkilər: Ön söz; Giriş; Nəsiminin həyatı; Nəsiminin keçib-gətdiyi məkanlar; Nəsimi şeirinin qaynaqları; Hürufiliyin mənbəyi və təzahürü; Sakral rituallar; Nəsiminin yaradıcılığı; Nəsimi şeirinin ecazı; Son söz; Kitabiyat.

274^a.Məmmədov, E. İmadəddin Nəsiminin leksikası oğuz dilləri kontekstində=İmadəddin Nasimi's lexicon in the context of the oghuz language / Elçin Məmmədov; elmi red. S.Mehdiyeva; rəy.: B.Məhərrəmli, Q.Abdullayeva.- Bakı, 2019.- 144 s.- Xülasə rus və ingilis dillərindədir.

Kitabda Azərbaycan ədəbiyyatında fəlsəfi şeirin ən qüdrətli nümayəndəsi olan İmadəddin Nəsiminin əsərlərinin dilində işlənmiş türk mənşəli ümumi isimlər və feillər oğuz qrupu türk dilləri ilə müqayisə olunur.

274^b.Mirələmov, H. Son səfər: [povest] / Hüseynbala Mirələmov; red. B.Sadıqov, ön söz müəll. N.Cəfərov. – Bakı: Apastrof – A, 2019. – 160 s.
İmadəddin Nəsiminin həyat və yaradıcılığına həsr olunmuş povest.

274^c.Möhbübbi, C. Nəsimi şeirinin leksik-semantik xüsusiyyətləri / Ceyhun Möhbübbi; elmi red. T.Kərimli; rəy.: F.Sadıqov, Q.Kazımov. – Bakı: Gənclik, 2019. – 456 s.

275.Nağısoylu, M. Nəsimi irsinin nəşrləri: problemlər, perspektivlər / Möhsün Nağısoylu; elmi red. K.Abdulla; red. K.Mirzəyeva.- Bakı: Elm və təhsil, 2019.- 202 s.

Kitabda müəllif Nəsimi irsinin nəşrlərindəki mövcud problemlərini araşdırır, onlara müəllif münasibətini bildirir. Müəllif mövzu ilə bağlı fikirlərini əsaslandırmaq üçün bir çox hallarda ilkin qaynaqlara - əlyazma kitablarına üz tutaraq mövcud faktlara söykənir.

276. “Ölümü ilə ölməzlik qazanan şair – Nəsimi”: (Böyük Azərbaycan şairi İmadəddin Nəsiminin 650 illik yubileyi münasibəti ilə): bibliografik vəsait / Bərdə rayon Səməd Vurğun adına Mərkəzi Kitabxana; tərt. ed.: Gülnarə Əliyeva, Əlişanə İsmayılova. – Bərdə, 2019. – 32 s.

277. Rüstəmli, F. Seyid Nəsimidən Dədə Ələsgərə: dini-fəlsəfi düşüncələr / Fərzalı Rüstəmli; elmi red. Y. Babayev; red. V. Abiyev. – Bakı: Elm və Təhsil, 2019. – 323, [1] s.

Kitabın içindəkindən: Nəsiminin həyatı: yanlışıqlar və gerçəkliklər; Nəsimi “Ənəl-Həqq”inin həqiqəti; Novruz fəlsəfəsi; Novruz dəyərləri və islam; Y.A. Komenskinin dini-əxlaqi görüşlərinə dair; Həsən bəy Zərdabının dini-fəlsəfi görüşləri; Lomonosov elm və dinin vəhdəti haqqında; Elmlə dinimizin vəhdətinə dair; Ruh fəlsəfəsi; Yuxugörmə ruhun varlığına dəlildir; Ölümün fəlsəfəsi; Bizim neçə ruhumuz var?; Beyin proqramı ruhdan alır; Adımız insan, mahiyyətimiz insanlıqdır; Qoca Şərfin Nərimanı; Çingiz Aytmatov - əbədi həqiqətin səsi; Məmməd Arazın dünya fəlsəfəsi; “Qüdrətdən doğan nur”: fəlsəfi təhlil; Qida fəlsəfəsi; Kosmoloji düşüncələr; Zaman haqqında düşüncələr; İmam Hüseynin (ə.) bəşərə eşq dərsi; Məktəb və məscid; Allahın və aqlın hökmü, fitrətin tələbiylə; Vicdan həqiqəti; Orucun hikməti; Qəzəb hissənin tərbiyəsi; “Dostun evi könullərdir”; Xolodinamika və mənəviyyat; Orta hədd qızıl həddir və ya hissələrin tərbiyəsi; Yer canlıdır; Genetik kodu dəyişən söyüş; Helm; Ən yaxşı libas - həya libasıdır; Həya - üzün suyu; Pis vərdişlərin təsiri; “Ədəb aqlın surətidir”; Dinimizin buyruqları elmin gözü ilə; İncəmiz, əxlaqımız; İncəmiz - mənəvi çırağımız; Ana bətnində tərbiyəyə dair; Pedaqogika və numerologiya; Mütəfəkkirlərin bəsinəti; Könullər ziyarətçisi; Avropada bir kabus dolaşır: həmcinsbazlıq kabusu; Tarix ibrət güzgüsüdür; Zamanın ibrətli gedışı; Fikir haqqında fikir; Özünü tanımaq faciələrin köküdür; Etibar Elkin ilk cığırçanımız olub; Rəbbimiz bizim dildə danışır; “Quran”ın ruhu batinindədir və ya namazı hansı dildə qılaq?; “Nobel”dən böyük Lütfi Zadə; “Altı min altı yüz ayə mənədədir”; Aşıq Ələsgərin əxlaqi görüşlərinə dair; Dədə Ələsgərin halallıq dərsi; Müqəddəs poeziya dərsləri.

277^a. Zərrə mənəm, günəş mənəm: Albom kitab / İdeya rəhb. və nəşir Tural Axundov; tərt. və red., ön söz müəl. Mustafa Çəmənli.- Bakı: Təhsil, 2019. – 156 s.

Albom kitaba dahi Azərbaycan şairi Seyid İmadəddin Nəsimiyə həsr olunmuş məqalə və essələr, şeirlər, sözlərinə yazılmış mahnı mətnləri, haqqında çəkilmiş portret şəkillər, illüstrasiyalar, heykəllərinin reproduksiyaçıları toplanmışdır. Kitabda həmçinin şairin 600 illik yubiley tədbirlərini əks etdirən tarixi fotolar, “Nəsimi” filmindən, səhnə əsərlərindən fraqmentlər də əlavə olunmuşdur. Respublikada keçirilən festival və tədbirlərdən fotolar öz əksini tapmışdır.

İmadəddin Nəsimi haqqında kitablarda

1926

278.Köprülüzadə, M.F. Azəri ədəbiyyatına aid tədqiqlər / Məhəmməd Fuad Köprülüzadə. – Bakı: Azərnəşr, 1926. – 56 s. – Mətn ərəb qrafikasındadır. Kitabda İmadəddin Nəsimidən də bəhs edilmişdir [S. 13].

1935

279.Ələkbərli, M. Azərbaycan ədəbiyyatı: [I Ümumittifaq Şura Yazıçılar Qurultayında söylənilmiş məruzə] / Məmmədkazım Ələkbərli; red. H.Mehdi. – Bakı: Azərnəşr, 1935. – 40 s.

Kitabda Nəsimi yaradıcılığına da toxunulmuşdur [S. 8].

1983

280.Hacıyev, T. Azərbaycan dili tarixi: oçerklər və materiallar: filologiya fakültəsinin tələbələri üçün dərs vəsaiti / Tofiq Hacıyev, Kamil Vəliyev; elmi red. N.Nağıyev. – Bakı: Maarif, 1983. – 186, [2] S.

Kitabın “XIII-XIV əsrlər ədəbi dili” bölməsində Nəsimi yaradıcılığından da bəhs olunur [S. 101-102].

1989

281.Əliyev, V. Klassik Azərbaycan poeziya dilinin məcazlar sistemi / Vəliyəddin Əliyev; elmi red. A.Qasimov; Azərbaycan SSR Xalq Təhsili Nazirliyi Y.Məmmədəliyev adına Naxçıvan Dövlət Pedaqoji İn-tu. – Bakı: V.İ.Lenin adına API, 1989. – 83 s.

Kitabın “Litota (kiçiltmə)” bölməsində Nəsimidən də bəhs olunur [S. 36-41].

1990

282.Azərbaycan pedaqoji fikir tarixinə dair metodik göstəriş / Tərt. ed. İ. Mollayev; red. V. Rzayev; elmi red. Ə.Ağayev; Respublika Tədris-Metodika Mərkəzi; Akademik Y.Məmmədəliyev adına Naxçıvan Dövlət Pedaqoji İn-tu. – Bakı, 1990. – 75 s.

Kitabın içindəkindən: İmadəddin Nəsimi Şirvaninin pedaqoji görüşləri; Nəsimi mühiti və yaşadığı ictimai-siyasi şərait; Nəsiminin qısa tərcümeyi-halı və dünyagörüşü; Nəsiminin dünyagörüşü və yaradıcılığı; Tədris və təlim

haqqında; Əlifbanın tədrisi və əhəmiyyəti haqqında; Təlim və təhsil haqqında; Elm və təlimin məzmunu haqqında; Məktəb və mədrəsələr haqqında; Müəllim haqqında; İnsan, onun inkişafı və şəxsiyyəti haqqında; Əxlaq tərbiyəsi haqqında; Qadın tərbiyəsi haqqında; Beynəlmiləl tərbiyə haqqında fikirləri; Estetik (gözəllik) tərbiyə haqqında; Fiziki (sağlamlıq) tərbiyə haqqında [S. 25-27; 32-69].

283. Rüstəmov, A. Klassik Azərbaycan poeziyasında qəzəl: janrın tarixi və poetikası XII-XVI əsrlər / Azadə Rüstəmov; red. Ə. Mirəhmədov; Azərb. SSR EA Xalqlar Dostluğu ordenli Nizami ad Ədəbiyyat İn-tu. – Bakı: Elm, 1990. – 100 s.

Kitabda Azərbaycan ədəbiyyatşünaslığında ilk dəfə olaraq klassik şeirimizin işlək lirik janrlarından qəzəlin təşəkkül tarixi, mənşə kökləri, inkişaf yolları-təkamül dinamikası və poetikası araşdırılmış, İmadəddin Nəsimi yaradıcılığına da toxunulmuşdur [S. 51-63].

1992

284. Ələkbərov, S. İncəsənət və estetika / Səfər Ələkbərov; rəy. ön söz. müəll. İ. Rüstəmov; red. S. İsmayılova. – Bakı: İşıq, 1992. – 120 s.

Kitabın “Obrazlı inikasın estetik dəyərləri” bölməsində Nəsimi yaradıcılığından da bəhs olunur [S. 95-97].

1994

285. Ədəbi proses – 83-84: Nəsr, poeziya, dramaturgiya, tənqid / Azərbaycan EA Nizami ad. Ədəbiyyat İn-tu; red.: M. Cəfər, Y. Qarayev, K. Talıbzadə və b. – Bakı: Elm, 1994. – 312 s.

Topluda Nəsimiyə həsr olunmuş B. Vahabzadənin “Fəryad” poeməsindən bəhs olunmuşdur [S. 239-251].

1996

286. Hüseynoğlu, K. Azərbaycan şeir mədəniyyəti: yaranma və təkamül dövrü / Kamil Hüseynoğlu; red. A. Rüstəmli; Azərbaycan EA Nizami ad. Ədəbiyyat İn-tu Folklor Sarayı Elmi-Mədəni Mərkəzi. – Bakı: Ozan, 1996. – 88 s.

Kitabda elmi ədəbiyyatda ilk dəfə olaraq Azərbaycan xalq şeirinin mənşəyi, yaranma prosesləri və təkamül yolları tədqiq edilir. Tədqiqatda Azərbaycan klassik şeirinin formalaşması və inkişaf mərhələləri, türk əruzunun özünəməxsus xüsusiyyətləri araşdırılmış, həmçinin Nəsimi yaradıcılığına aid materiallar da verilmişdir [S. 67-70].

1997

287.Əliyev, Heydər. Müstəqilliyimiz əbədidir: çıxışlar, nitqlər, bəyanatlar, müsahibələr, məktublar / Heydər Əliyev; burax. məs.: R.Mehdiyev, H.Orucov. – Kitab 1: İyun, 1993 - may, 1994. – Bakı: Azər nəşr, 1997. – 606 s.

Kitabda “Azərbaycan Respublikası Elmlər Akademiyasında ziyalılıqla görüşdə çıxış, 21 sentyabr 1993-cü il” başlıqlı yazıda Heydər Əliyevin İ.Nəsiminin 600 illiyi ilə əlaqədar Hələb şəhərində şairin məzarının tapılması və yubileyinin dünya səviyyəsində qeyd edilməsi haqqında fikirləri verilmişdir [S. 157].

287^a. Bayat, F. Xoca Əhməd Yəsəvi və xalq sufizminin bəzi problemləri / Füzuli Bayat; red. V.Nərimanoğlu. – Bakı: Ağırdağ, 1997. – 102 s.

Kitabda müəllif Nəsimi yaradıcılığına da müraciət etmişdir [S. 64-65, 71].

2000

288.Quliyev, V. Tarixdə iz qoyan Azərbaycanlılar / Vilayət Quliyev; köçürən Ə.Bəxşayışi. – Qum: Bəxşayış, 2000. – 454, [2] s. – (Azərbaycanın görkəmli şəxsiyyətləri). – Mətn Ərəb qrafikası ilə Azərbaycan dilindədir.

Kitabın “Klassik əsrimizin vurğunu Mirzağa Quluzadə bölməsində” Mirzağa Quluzadənin Nəsiminin həyat və yaradıcılığı haqqında olan araşdırmalarından da bəhs olunur [S. 413-429].

2003

289.Cabbarlı, N. Mühacirət və klassik ədəbi irs: Azərbaycan mühacirət ədəbiyyatşünaslığında klassik irs proqramı / Nəkrur Cabbarlı; elmi red. K.Talibzadə; AMEA, Nizami ad. Ədəbiyyat İn-tu. – Bakı: Elm, 2003. – 172 s.

Kitabın “XIII-XVI əsrlər: anadilli pəeziyanın təşəkkülü və inkişafı” bölməsində Nəsimidən də bəhs olunmuşdur [S. 82-84].

2005

290.Əliyev, Heydər. Müstəqilliyimiz əbədidir: çıxışlar, nitqlər, bəyanatlar, müsahibələr, məktublar, məruzələr, müraciətlər, fərmanlar / Heydər Əliyev; burax. məs. R.Mehdiyev. – Kitab 15: mart, 1998- iyun, 1998. – Bakı: Azər nəşr, 2005.- 528 s.

Kitabın Dünya kinosunun 100 illiyi münasibətilə “Festivallar Festivalı”nın açılışına həsr olunmuş təntənəli gecədə nitq bölməsində Heydər Əliyev “Nəsimi” filminin yaranmasından söhbət açmışdır [S. 251-252].

2006

291.Heydər, Əliyev. Müstəqilliyimiz əbədidir: çıxışlar, nitqlər, bəyanatlar, müsahibələr, məktublar, məruzələr, müraciətlər fərmanlar / Heydər Əliyev;

burax. məs. R.Mehdiyev.- Bakı: Azərənəşr, 2006.- K.18:oktyabr, 1998- dekabr, 1998.- 552 s.

Heydər Əliyevin “İslam sivilizasiyası Qafqazda” mövzusunda beynəlxalq simpoziumun iştirakçılarının böyük bir qrupu ilə görüşündə çıxışında Nəsimini də xatırlamışdır [S. 377-379].

292.Heydər, Əliyev. Müstəqilliyimiz əbədidir: çıxışlar, nitqlər, bəyanatlar, müsahibələr, məktublar, məruzələr, müraciətlər fərmanlar / Heydər Əliyev; burax. məs. R.Mehdiyev. – Bakı: Azərənəşr, 2006. – Kitab 19: yanvar, 1999-aprel, 1999. – 528 s.

Heydər Əliyev “Kitabi-Dədə Qorqud” dastanının 1300 illik yubileyi üzrə dövlət komissiyasının növbəti iclasında” giriş sözü: “Yekun nitqi”ndə Nəsimi yaradıcılığına da toxunmuşdur [S. 430].

***

293.Azərbaycan ədəbiyyatının tarixi poetikası / AMEA Nizami adına Ədəbiyyat İn-tu; işin rəhb. və red. Ş.Alışanlı. –Kitab 2: Poetik fikrin təkamülü. – Bakı: Elm, 2006. – 496 s.

Kitabda Azadə Rüstəmovanın “Qəzəl” məqaləsində Nəsiminin qəzəl yaradıcılığı, Səadət Şıxıyevanın “Müsəmmət” məqaləsində Nəsiminin müsəmmət janrında yazdığı qəzəllərindən, Namiq Babayevin “Əruz vəznü” məqaləsində isə Nəsimi yaradıcılığından bəhs olunmuşdur [S. 330-334; 362-389; 432-449].

294.Əhməd, E. İnam və idrak poetikası: Qədim və Orta əsrlər Şərq poetikasında Hürufi rəmzləri açılışı sistemləri / Elbrus Əhməd; red.: F.Cəlilov, T.Kərimli, Q.Süleymanov, B.Ağayev. – Bakı: Bəstəkar, 2006. – C.15. – 839 S.

Kitabda İmadəddin Nəsimi poetikasında hürufi görüşləri açıqlanmışdır [S. XXVIII, L-LXIV].

2007

295.Azərbaycan Milli Ensiklopediyası: [25 cildə] / Red. hey. sədri İ.Əliyev; məsul katib T.Nağıyev. – Cild Azərbaycan. – Bakı: “Azərbaycan Milli Ensiklopediyası” Elmi Mərkəzi, 2007. – 883, [1] s. : portr., xəritə, cədv., şəkl.

Kitabın “Ədəbiyyat” bölməsində Seyid İmadəddin Nəsiminin yaradıcılığından da bəhs olunur [S. 740-741].

296.Babayev, Y. Təriqət ədəbiyyatı: sufizm, hürufizm: ali məktəblərin filoloji fakültələri üçün dərs vəsaiti / Yaqub Babayev; elmi red. T.Novruzov; rəy.: R.Hüseynov, M.Allahmanlı. – Bakı: Nurlan, 2007. –128 s

Kitabın “Hurifizm” bölməsində İmadəddin Nəsimidən də bəhs olunmuşdur [S. 52-76].

297.Rüstəmov, Y. Fəlsəfənin əsasları: mühazirə kursu / Yusuf Rüstəmov; elmi red. F.Qasımzadə; AMEA-nın Fəlsəfə və Siyasi-Hüquqi Tədqiqatlar İn-tu, Azərb. Un-ti. – Bakı: Nurlar, 2007. – 504 s.

Kitabın “Hürufilik” bölməsində İmadəddin Nəsiminin dini görüşləri haqqında məlumat verilmişdir [S. 116-117].

298.Şəkixanova, M. Sufizm fəlsəfəsinin “Kamil insan” konsepsiyası / Mətanət Şəkixanova; elmi red. İ.Rüstəmov; elmi məsl. Z.Quluzadə. – Bakı: [s. n.], 2007. – 157, [1] s.

Kitabın “Sufizmdə kamil insan və kamillik yolunun fəlsəfi açılışı” bölməsində Nəsiminin sufi görüşlərindən də bəhs olunmuşdur [S. 93-116].

2008

299.Əlimirzəyev, X. Ədəbiyyatşünaslığın elmi-nəzəri əsasları: tədris vəsaiti / Xəlid Əlimirzəyev; [red. Q.Namazov; rəyçi A.Abasov]. – Bakı: Nurlan, 2008. – 431, [1] s.

Kitabın “Rübailər haqqında” bölməsində İ.Nəsiminin rubailərindən də bəhs olunmuşdur [S. 295.]

300.Hamlet İsxanlı - Elm və sənət məclisi 1-10 / Red. H.İsxanlı; yazıya alanlar: K.Aslan, C.Məmmədli. – Bakı: Xəzər Universitəsi Nəşriyyatı, 2008. – 301 s.

Kitabda Nəsim Göyüşovun “Hürufiliyin qaynaqları çeşidli və zəngindir” məqaləsində Nəsiminin şeirlərindən nümunələr verilmişdir [S. 168, 172-174, 176].

2009

301.Heydər Əliyev və Azərbaycan ədəbiyyatı (Azərbaycan Yazıçılar Birliyinin 75 illiyinə həsr olunur) / Elmi red. B.Nəbiyev; burax. məs. N.Cabbarlı; AMEA Nizami Gəncəvi ad. Ədəbiyyat İn-tu. – Bakı: Şərq-Qərb, 2009. – 248 s.

Kitabın “Heydər Əliyev və klassik ədəbiyyat” bölməsində Heydər Əliyevin Nəsiminin yaradıcılığı haqqında fikirləri də verilmişdir [S. 116-125].

***

302.Abdullayeva, M. Klassik poeziya: ezoterik xəzinə: [monoqrafiya] / Mətanət Abdullayeva; elmi red. və ön söz. Y.Rüstəmov; rəy.: A.Əsədov, A.Əlizadə, Ə.Səfərli. – Bakı: Bakı Universiteti, 2009. – 368 s.

Fəlsəfi poeziyada ezoterik biliklərin üzə çıxarılması istiqamətində yazılan kitabda Nəsimi şeirlərinə istinad olunaraq təhlillər verilmişdir [S. 210].

303.Cümşüd, İ. Sənin kitabın: ədəbi, tarixi, fəlsəfi araşdırmalar / İsgəndər Cümşüd; red. N.Cəfərov; tərtibatçı-dizayner. V.Abbasov. – Bakı: İncə, 2009. – 439 s.

Kitabın “Ərəb və onun dili barədə” bölməsində Nəsiminin “Məndə sığar iki cahən” qəzəli xatırlanmışdır [S. 97].

304.Sultanlı, V. Azərbaycan ədəbi tənqidi: [dərs vəsaiti] / Vaqif Sultanlı; elmi red. T.Hüseynoğlu; rəy.: Q.Namazov, M.Qasımlı. – Bakı: [Azərnəşr], 2009. – 202, [2] s.

Kitabda “Ədəbi tənqid qədim və ortaçağ dövründə (XI-XVIII yüzillər)” bölməsində İmadəddin Nəsiminin ədəbi-tənqidi görüşləri barədə məlumat verilmişdir [S. 45-47].

2010

305. Xəlilov, B. Türkün hikmət xəzinəsi: Xoca Əhməd Yasəvi / Buludxan Xəlilov; elmi red. M.Məhəmmədi. – Bakı: Elm və təhsil, 2010. – 292, [2] s.

Kitabın “Xoca Əhməd Yasəvinin təriqət görüşləri” adlı III fəslində İmadəddin Nəsimi haqqında verilmişdir [S. 214-250].

306. Mehdiyev, R. Fəlsəfə: ali məktəblər üçün dərs vəsaiti / Ramiz Mehdiyev; layih. rəh. A.Aslanov; elmi red. B.Əliyev; red. D.İsmayılov; tərc. red. O.Məmmədov; rəy. Azərb. Resp. Prezidenti yan. Dövlət İdarəçilik Akad. – Bakı: Şərq-Qərb, 2010. – 359, [1] s.

Kitabın “XIII-XVIII əsrlərdə Azərbaycan fəlsəfi fikri” bölməsində İmadəddin Nəsimidən də bəhs olunur [S. 194-195].

2011

307.Azadə, R. Mənəvi dünənimiz bu günün işığında / Azadə Rüstəmov; red. T.Kərimli; AMEA, Nizami ad. Ədəbiyyat İn-tu. – Bakı: Elm, 2011. – 596 s.

Kitabın “Fəzullah Nəimi” bölməsində Nəsimidən də bəhs olunmuşdur [S. 82].

308.Quliyev, T. Anadilli əruzvəznli şeirimizin poetik inkişaf yolu / Tərlan Quliyev; red. N.Göyüşov; AMEA, M.Füzuli ad. Əlyazmalar İn-tu. – Bakı: Nurlan, 2011. – 220 s.

Kitabın “Anadilli əruzvəznli şeirimizin poetik inkişaf yolu” bölməsində Nəsiminin şeirlərində əruz vəzninin bəhlərindən mükəmməl səviyyədə istifadə etməsindən də bəhs olunur [S. 42-45].

2012

309.Əhməd, Ə. XII-XV əsrlərdə Azərbaycanın mənəvi mədəniyyəti (tarixi etnoqrafik araşdırma) / Əsgər Əhməd // Elmi red.: R.Rəsulov, Ş.Bünyadova; rəy.: N.Mehdi, S. Əliyev, S.Məmmədov, Ə.Əhməd. – Bakı: Elm, 2012. – 367, [1] s.

Kitabın “Hürufilk” bölməsində Nəsiminin hürufi görüşləri haqqında geniş məlumat verilmişdir [S. 203-211].

310. Əliyev, R. Ədəbiyyat nəzəriyyəsi: [filologiya, jurnalistika, teatr-kino, kulturologiya, dil nəzəriyyəsi ixtisasları üzrə təhsil alan tələbələr, magistrələr, aspirantlar üçün] / Rəhim Əliyev; red. A.Salmanov. – Bakı: Qanun, 2012. – 464 s.

Kitabın Hürufilik bölməsində İmadəddin Nəsiminin hürufilik təriqətindəki rolundan bəhs edilir [S. 40-44].

311. Şəmsizadə, N. Ədəbiyyat nəzəriyyəsi: dərslük / Nizaməddin Şəmsizadə; red. B.Nəbiyev; rəy.: N.Cəfərov, H.Qasimov; AMEA Nizami ad. Ədəbiyyat İnstitutu. – Bakı: Proqres, 2012. – 434 S.

Kitabın Sufizim (Təsəvvüf) bölməsində Nəsiminin sufizim təriqətləri haqqında da verilmişdir [S. 336-345].

312. Şıxlinski, M. Ədəbiyyat tarixdir, tarix isə hər şeydir: məqalələr, ədəbi söhbətlər, folklor və etnoqrafiya, incəsənət / Mehdi Şıxlinski; red. O.Musayev; Azərb. Atatürk Mərkəzi. – Bakı: Elm və təhsil, 2012. – 203, [1] s.

Kitabda müəllifin “Müasirlik meyarı ilə” məqaləsində O.Həsənovun “Tarixilik və müasirlik” kitabından “Nəsimi axtarışları. Tarixin şahidliyi” məqaləsi haqqında verilmişdir [S. 14-18].

2013

313.Heydər Əliyev və Gəncə: kitab Gəncə Şəhər İcra Hakimiyyətinin sərəncamı ilə Ümummilli Lider Heydər Əliyevin anadan olmasının 90-cı ildönümünə həsr olunur / Gəncə Şəhər İcra Hakimiyyəti; red hey. E.Vəliyev [və b.]. – Cild 1. – Bakı: Şərq-Qərb, 2013. – 390, [2] s.

Kitabın “Heydər Əliyev və Gəncə şəhəri” bölməsində ulu öndərin Nəsiminin 600 illiyinin keçirilməsi ilə əlaqədar gördüyü işlər və Aşqabadan Nəsiminin türkmən şairi olması haqqında Sov. İKP MK-ya göndərilən məktuba Altay Məmmədovun cavabı barədə geniş məlumat verilmişdir [S. 138-141].

313^a.Əhmədova, S. Heydər Əliyev və ədəbi-tarixi proses / Salatın Əhmədova; red. T.Kərimli; rəy. N.Şəmsizadə. – Bakı: Elm, 2013. – 156 s.

Kitabın “Heydər Əliyev sənətkar şəxsiyyəti və yaradıcılıq prosesi haqqında” bölməsində Heydər Əliyevin Nəsimi haqqında fikirləri verilmişdir [S. 40-41, 43].

314.Musabəyli, A. Azərbaycan ədəbiyyatının əlyazma qaynaqları: Tekstoloji-filoloji araşdırmalar: [monoqrafiya] / Azadə Musabəyli; elmi red. M.Nağısoylu; red. M.Rıhtım; AMEA M.Füzuli ad. Əlyazmalar İn-tu. – Cild 1. – Bakı: Elm və təhsil, 2013. – 400 s.

Monoqrafiyada İ.Nəsiminin əlyazma kitablarının da ilk dəfə olaraq kompleks şəkildə, qarşılıqlı əlaqələr kontekstində tekstoloji-filoloji baxımdan müqayisəli tədqiqi verilmişdir [S. 23, 34, 150, 156-157, 184, 196-199, 298].

2014

315.Əliyeva-Kəngərli, G. Sufizm / Gülşən Əliyeva-Kəngərli; red. İ.Həbibbəyli. – Bakı: Aspoliqraf. – 2014. – 160 s.

Kitabda İmadəddin Nəsiminin sufi görüşlərindən də bəhs edilmişdir [S. 55-59].

316.İbrahimov, S. Orta əsrlər Azərbaycan romantik ədəbiyyatı: ali məktəblərdə filologiya ixtisası üzrə təhsil alan tələbələr üçün dərslik / Sənən İbrahimov; red. T.Müllimov, M.Vəliyev, S.Qocayeva [və b.]; elmi məsl. İ.Həbibbəyli; [naşir A. Fəttahova]. – Bakı: [MBM], 2014. – 303, [1] s.

Müəllif dərslərdə orta əsrlər Azərbaycan ədəbi düşüncəsindəki romantikanın ideya və mövzu qaynaqlarını hərtərəfli şərh edib, bir çox əsərlərin ümumşərq kontekstində təhlilini vermişdir. Kitabda “İmadəddin Nəsimi (1369-1417)” məqaləsi verilmişdir [S. 283-286].

2016

317.Cəfərov, N. Ədəbiyyatın müstəqilliyindən müstəqilliyin ədəbiyyatına / Nizami Cəfərov; elmi red. N.Həsənzadə; red. D.Osmanlı; Azərbaycanda Atatürk Mərkəzi. – Bakı: Elm və təhsil, 2016. – 347 s.

Kitabın “Nizami Gəncəvi və ya dünyaşöhrətli Azərbaycan türkü” bölməsində Nəsiminin yaradıcılığından da bəhs olunur [S. 16-23].

318.Qurbansoy, F. Ulduz elmi və orta əsrlər Azərbaycan ədəbiyyatı: monoqrafiya / Firidun Qurbansoy; elmi red.: Ə.Səfərli, B.Quluzadə; AMEA, Nizami ad. Ədəbiyyat İn-tu. – Bakı: TEAS Press, 2016. – 124 s.

Kitabın “Orta əsrlərdə Azərbaycan şeiri və ulduzlar” bölməsində İmadəddin Nəsiminin ulduz elmini mükəmməl bilməsi haqqında da bəhs edilir [S. 108-111].

2017

319.Azərbaycan / Kolumbiya. İyirmi şeir: antologiya / Azərb. Resp. Nazirlər Kabineti yanında Tərcümə Mərkəzi; tərt. ed. və red.: M.Qarayev (şeyrlərin Azərb. dilində tərt. və ön söz müəll.), X.Robledo, K.Restrepo; ispan dilindən sətri tərc. ed. E.Ələsgərov; tərc. ed. R.Həsənova; red. E.İlham = Azerbaiján / Colombia. Veinte poemas: İyirmi şeir. – Bakı: Azərbaycan Tərcümə Mərkəzi, [Boqota]: CANCELLERÍA, 2017. – 139 S. Mətn paralel Azərb. və ispan dillərindədir.

Kitabda Mahir Qarayevin “Qədim və müasir Azərbaycan poeziyası” məqaləsində və “Şairlər” bölməsində Seyid İmadəddin Nəsimidən bəhs olunmuşdur [S. 15-16; 129].

2018

320.Əlimərdanlı, H. Qəzəllər rübailər / Hafız Əlimərdanlı; red. O.Sarıcalı [ön söz]; [dizayner Z.Məmmədov]. – Bakı: Elm və təhsil, 2018. – 160 s.

Kitabda Oqtay Səfəvinin yazdığı ön sözdə Nəsiminin yaradıcılığı və şeirlərindən nümunələr verilmişdir [S. 10-11].

321.Həbibbəyli, İ. Orta əsrlər Vahid Şərq ədəbi prosesi: ali məktəb tələbələri üçün dərslik / İsa Həbibbəyli, Sənan İbrahimov; baş elmi red. və məsl. T.Kərimli [ön söz]; elmi red. T.Mütəllibov [və b.]. – Cild 1. – Bakı : [Ləman NP MMC], 2018. – 473, [1] s.

Kitabın “XIV əsr ədəbi yaradıcılıq prosesi” bölməsində İmadəddin Nəsimi haqqında verilmişdir [S. 416-418].

322.Musayeva, B. Ədəbiyyatşünaslığa giriş: dərs vəsaiti / Bella Musayeva; elmi red. N.Məmmədyanova; red. N.Novruzova; Bakı Slavyan Universiteti. – Bakı: Mütərcim, 2018. – 184 s.

Kitabın “Ədəbiyyatşünaslıq bir elm kimi” bölməsində Nəsiminin estetik görüşlərindən də bəhs olunur [S. 11-12].

323.Yusifli, V. Azərbaycan qəzəli / Vaqif Yusifli; elmi red. və ön söz. müəll. İ.Həbibbəyli. – Bakı: Elm və təhsil, 2018. – 154 s.

Kitabın “Qəzəlin keçdiyi yol. Azərbaycan poeziyasında yeri, mövqeyi” bölməsində Nəsiminin qəzəllərindən də bəhs olunur [S. 23-31].

2019

324.Həbibbəyli, İ. Azərbaycan ədəbiyyatı dövrləşdirmə konsepsiyası və inkişaf mərhələləri / İsa Həbibbəyli. – Bakı: Elm, 2019. – 450, [2] s.

Kitabın “Orta əsrlər Azərbaycan ədəbiyyatı. Anadilli ədəbiyyat epoxası: Həsənoğludan Füzuliyədək (XIII-XVI əsrlər)” bölməsində Nəsimidən də bəhs olunmuşdur [S. 190, 191].

325.Məmmədov, A. Azərbaycan poeziyasının musiqi ilə qarşılıqlı əlaqəsi problemləri / A.Məmmədov; red. N.Məmmədov (ön söz müəll.); elmi məsl. V.Məmmədəliyev (ön söz müəll.); burax. məsul M.İbrahimov. – Bakı: “Zərdabi Nəşr” MMC, 2019. – 512 s.

Klassik ədəbi və musiqi irsimizdən bəhs edən müəllif kitabın “Şeirimizin dil və şəkil xüsusiyyətləri” bölməsində Şərqin böyük dahiləri, o cümlədən İmadəddin Nəsiminin əsrlərini araşdırmış, onun musiqi ilə bağlı fikirlərini, əsrlərini təhlil etmişdir [S. 186-204].

Kitablarda, dərsliklərdə, dövri mətbuatda və məcmuələrdə dərc edilmiş məqalələr

1921

326. Vəzirov, Y. Nəsimi // Azərbaycan ədəbiyyatına bir nəzər / Y.Vəzirov (Yusif Vəzir Çəmənəminli). – İstanbul, 1921. – S. 45-46. – Azərbaycan dilində ərəb qrafikasında.

1923

327. Qənizadə, S. M. İdarəyə məktub: [müəllifin “Maarif və mədəniyyət” jurnalının məsul katibi, yazıçı Tağı Şahbaziyə Salman Mümtazın 1923-cü il həmin jurnalın birinci nömrəsində “Azərbaycan şairlərindən Nəsimi” adlı məqaləsi ilə əlaqədar 22 fevralda yazdığı məktub] / Soltan Məcid Qənizadə // Maarif və mədəniyyət. – 1923. – № 2. – S. 29-30.

328. Mümtaz, S. Azərbaycan şairlərindən Nəsimi / Salman Mümtaz // Maarif və mədəniyyət. – 1923. – № 1. – S. 26-30.

1926

329.I Ümumittifaq Türkoloji Qurultayı: Son təbriklər: [Azərbaycan ədəbiyyatşünası Salman Mümtazın qurultaya şair Nəsiminin 10 parça şeirini təqdim etməsi haqqında] // Yeni yol.- 1926.- 9 mart.- S. 2.

330.Köprülü-zadə, M.F. Nəsimi haqqında: [professor Köprülü-zadə ilə müsahibə] / Mehmet Fuad Köprülü-zadə // Kommunist. – 1926. – 10 mart. – S. 3.

1928

331.İsmayıl, H. Nəsimi // Azərbaycan ədəbiyyatı tarixi: [islamiyyətin zühurundan miladın on səkkizinci əsrinə qədər]: 2 cildə / Hikmət İsmayıl. – Cild 1. – Bakı, 1928. – S. 171-200.

332.Zeynallı, H. Seyid İmadəddin Nəsimi / Hənifə Zeynallı // Ədəbiyyatdan iş kitabı / H.Zeynallı, A.Şaiq, A.Musaxanlı, C.Əfəndizadə. – Hissə 1. – Bakı, 1928. – S. 149-152.

1937

333.Arashlı, H. Nəsimi: həyat və yaradıcılığı / Həmid Arashlı, Feyzulla Qasımsadə, Mikayıl Rəfili // Ədəbiyyat: orta məktəbin 8-ci sinfi üçün / H.Arashlı, F.Qasımsadə, M. Rəfili. – Bakı, 1937. – S. 13-21.

1938

334. Araslı, H. İmadəddin Nəsimi: həyat və yaradıcılığı / Həmid Araslı // Ədəbiyyat: 8-ci sinif üçün / H. Araslı, F. Qasımzadə, M. Rəfili. – Bakı, 1938. – S. 83-91.

1939

335. Araslı, H. İmadəddin Nəsimi: həyat və yaradıcılığı / Həmid Araslı, F. Qasımzadə, M. Rəfili // Ədəbiyyat: orta məktəbin 8-ci sinfi üçün / H. Araslı, F. Qasımzadə, M. Rəfili. – Bakı, 1939. – S. 74-82.

336. Azərbaycan böyük şairlər vətənidir: Azərbaycanın klassik şairlərindən Nizami, Xaqani, Həsənoğlu, Nəsimi, Xətai, Həbib, Füzuli və s. şairlər haqqında // Ədəbiyyat qəzeti. – 1939. – 12 noyabr.

1941

337. Araslı, H. Nəsimi: həyat və yaradıcılığı / Həmid Araslı, M. Rəfili // Qədim ədəbiyyat: orta məktəbin 8-ci sinfi üçün. – Bakı, 1941. – S. 93-101.

1942

338. Araslı, H. Fədakar şair: İmadəddin Nəsimi / Həmid Araslı // SSRİ EA Azərb. filialının xəbərləri. – 1942. – № 1. – S. 19-24.

339. Araslı, H. Nəsimi / Həmid Araslı // Qədim ədəbiyyat: Azərbaycan və dünya ədəbiyyatı: orta məktəbin 8-ci sinfi üçün / Həmid Araslı, Mikayıl Rəfili; red. Ə. Qarabağlı. – Bakı, 1942. – S. 93-101.

1943

340. Cəfərov, M.C. Eşq və azadlıq müğənnisi / Məmməd Cəfər Cəfərov // Vətən uğrunda. – 1943. – № 7, 8. – S. 46-51.

341. Hürufilik və hürufi şairlər: İmadəddin Nəsimi // Müxtəsər Azərbaycan ədəbiyyatı tarixi: 2 cildə / Tərt. ed. H. Hüseyinov, H. Araslı, M. Rəfili, M. H. Təhmasib; red. M. Arif, H. Hüseyinov. – Cild 1. – Bakı, 1943. – S. 135-145.

342. Orucəli, H. Nəsiminin təmsil etdiyi hürufilik haqqında / H. Orucəli // Vətən uğrunda. – 1943. – № 4-5. – S. 63-72.

343. Səidzadə, Ə. Nəsimi və Şah Xəndan / Əli Əjdər Səidzadə // Yeni Şirvan. – 1943. – 4 oktyabr.

1945

344. Araslı, H. Nəsimiyə qədər Azərbaycan ədəbiyyatı / Həmid Araslı, Mikayıl Rəfili // Qədim ədəbiyyat: orta məktəbin 8-ci sinfi üçün / Həmid Araslı, Mikayıl Rəfili. – Bakı, 1945. – S. 94-105.

345.Xəndan, C. İmadəddin Nəsimi / Cəfər Xəndan // Vətən yolunda. – 1945. – № 56.

346.Səidzadə, Ə. Nəsimi Şirvani / Əli Əjdər Səidzadə // Kommunist. – 1945. – 15 avqust.

1946

347. Rəfili, M. Böyük şair və mütəfəkkir / Mikayıl Rəfili // Azərbaycan. – 1946. – № 4. – S. 44-45.

348. Səidzadə, Ə. Nəsimi fəlsəfəsinin əsası materializmdir: [xülasə] / Əli Əjdər Səidzadə // Azərbaycan SSR EA-nın Fəlsəfə İnstitutunun əsərləri. – 1946. – C.2. – S. 38-39.

349. Səidzadə, Ə. Nəsiminin həyat və yaradıcılığı / Əli Əjdər Səidzadə // Yeni Şirvan. – 1946. – 8 avqust.

1947

350.Quluzadə, M. Ədəbiyyat tariximizi təhrif edənlərə qarşı: [Ə.Ə.Səidzadənin Nəsiminin həyat və yaradıcılığına həsr etdiyi məqalələrdə yol verilən səhvlər haqqında] / M.Quluzadə // Ədəbiyyat qəzeti. – 1947. – 12 oktyabr.

351.Səidzadə, Ə. Nəsiminin tərcümeyi-halında bəzi vacibli sirlər / Əli Əjdər Səidzadə // Azərbaycan məktəbi. – 1947. – № 3. – S. 58-64.

352.Səidzadə, Ə. Nəsiminin yaradıcılığı haqqında / Əli Əjdər Səidzadə // İnkilab və mədəniyyət. – 1947. – № 4. – S. 140-148.

1949

353. Qasımsadə, Q. “Nəsimi yaxud Nizami”: [Dubovnikovun və Y.Severin tərtib etdiyi “Современная литература” dərsliyi haqqında] / Qasım Qasımsadə // Azərbaycan gəncləri. – 1949. – 9 oktyabr.

1953

354. Araslı, H. İmadəddin Nəsimi / Həmid Araslı // Qədim ədəbiyyat: orta məktəbin 8-ci sinfi üçün / Həmid Araslı; red. Ə. Mirəhmədov. – Bakı, 1953. – S. 124-131.

1954

355.Araslı, H. İmadəddin Nəsimi: həyat və yaradıcılığı / Həmid Araslı // Ədəbiyyat: orta məktəbin 8-ci sinfi üçün / H.Araslı; red. Ə.Mirəhmədov. – Bakı, 1954. – S. 119-123.

356.Seyidov, M. Nəsimi haqqında / Mirəli Seyidov // Sayat Nova / M.Seyidov. – Bakı, 1954. – S. 14-21.

1955

357.Seyidov, M. Erməni mənbələri Nəsimi haqqında / Mirəli Seyidov // Azərbaycan SSR EA-nın Xəbərləri. – 1955. – № 6. – S. 97-102.

1956

358.Araslı, H. İmadəddin Nəsimi: həyat və yaradıcılığı / Həmid Araslı // Ədəbiyyat: orta məktəbin 8-ci sinfi üçün / H.Araslı; red. Ə.Mirəhmədov. – Bakı, 1956. – S. 117-121.

1957

359.Araslı, H. İmadəddin Nəsimi / Həmid Araslı // Ədəbiyyat: orta məktəbin 8-ci sinfi üçün / H.Araslı; red. Ə.Mirəhmədov. – Bakı, 1957. – S. 120-124.

1958

360.Araslı, H. Ədəbiyyat / Həmid Araslı // Ədəbiyyat: orta məktəbin 8-ci sinfi üçün / H.Araslı; red. Ə.Mirəhmədov. – Bakı, 1958. – S. 117-118.

361.Cəfərov, M.C. Nəsimi / Məmməd Cəfər Cəfərov // Ədəbi düşüncələr: ədəbi-tənqidi məqalələr / Məmməd Cəfər Cəfərov. – Bakı, 1958. – S. 117-129.

362.İbrahimov, H. Böyük qəlb şairi / H. İbrahimov // Şərq qapısı. – 1958. – 11 aprel.

363.Kəndli, Q. Azərbaycan klassiklərinin Misir Xidviyyə kitabxanasında saxlanılan əsərləri haqqında: [Əhməd ibn İsgəndər adlı xəttat tərəfindən köçürülmüş 255 vərəq həcmində olan “Divani-Nəsimi-əfəndi” adlı əlyazma haqqında] / Qafar Kəndli // Azərbaycan EA-nın xəbərləri: ictimai elmlər seriyası. – 1958. – № 3. – S. 65–67.

1959

364.Çuxasizyan, B. Nəsiminin bir neçə qəzəli haqqında / B.Çuxasizyan // Ədəbi Ermənistan: məcmuə. – Kitab 2. – Yerevan, 1959. – S. 265-276.

1960

365.Hüseynov, İ. Nəsimi haqqında bəzi qeydlər / İ.Hüseynov // Ədəbi Ermənistan: almanax. – Kitab 3. – Yerevan, 1960. – S. 221-230.

366.Hüseynzadə, L. Nəsimi haqqında bəzi qeydlər / L.Hüseynzadə // Ədəbi Ermənistan. – Kitab 4. – Yerevan, 1960. –S. 221-235.

367.Quluzadə, M. Nəsimi / Mirzəğa Quluzadə // Azərbaycan ədəbiyyatı tarixi: 3 cildə / Azərbaycan SSR EA Nizami ad. Ədəbiyyat və Dil İn-tu; cild. red. H.Araslı, M.Quluzadə, M.C.Cəfərov. – Cild 1: Ən qədim dövrdən XVIII əsrin sonuna qədər. – Bakı, 1960. – S. 264-292.

368.Nəsimi və Miran: Azərbaycan və erməni ədəbi əlaqələri haqqında // Bakı. – 1960. – 13 iyul. – S. 2.

1961

369.Orucəli, H. Nəsimi haqqında / Həsənov Orucəli // Ədəbi qeydlər / H.Orucəli. – Bakı, 1961. – S. 14-31.

1962

370.Quluzadə M. Nəsiminin həyat və və yaradıcılığı: Ön söz / Mikayıl Quluzadə // Seçilmiş şeirlər / İmadəddin Nəsimi. – Bakı, 1962. – S. 5-20.

371.Seyidov, M. Erməni və Azərbaycan ədəbi əlaqələri tarixindən: Nəsimi və Miran / Mirəli Seyidov // Sovet Ermənistanı. – 1962. – 12 iyun.

1963

372.Xanməmmədi, A. İmadəddin Nəsimi / A.Xanməmmədi // Azərbaycan / Azərbaycan Demokrat Firqəsinin orqanı. – 1963. – 18 dekabr.

1966

373.Araslı, H. XVII əsrə qədərki Azərbaycan ədəbiyyatı və mədəniyyəti haqqında ümumi məlumat: İmadəddin Nəsimi (1369-1417) / Həmid Araslı // Ədəbiyyat: 9-cu sinif üçün dərslik / H.Araslı. – Bakı, 1966. – S. 48-53.

374.Azərbaycan yazıçılarının həyatından dəqiqələr: Nəsimi, Həbib, Xətai, Füzuli, Sarı Aşıq haqqında // Ulduz. – 1966. – № 7. – S. 58-61.

375.Cosef Nord. İnsanlar yad deyillər: [Nəsimi və Toro] / Cosef Nord // Ədəbiyyat və incəsənət. – 1966. – 29 oktyabr.

376.Vəliyev, S. Nəsimi dilinin bəzi xüsusiyyətləri / S.Ə.Vəliyev // M.F.Axundov ad. APDU-nun Elmi Əsərləri: Dil və ədəbiyyat seriyası. – 1966. – № 3. – S. 35-62.

1967

377.Əlibəyzadə, E. Nəsiminin dilindəki qədim Azərbaycan sözləri haqqında / Elməddin Əlibəyzadə // Azərbaycan dilçiliyi məsələləri: məqalələr məcmuəsi. – Bakı, 1967. – S. 103-113.

378.Qəhrəmanov, C. Nəsimi “Divan”ının orfoqrafiyası / Cahangir Qəhrəmanov // Azərbaycan Dövlət Universitetinin elmi əsərləri: Dil və ədəbiyyat seriyası. – 1967. – № 6. – S. 83-92.

379.Seyidov, M. Nəsimini ustad saymışlar: Ermənistanda / Mirəli Seyidov // Ədəbiyyat və incəsənət. – 1967. – 15 aprel. – S. 10.

380.Səfərli, Ə. Günəş batanda saralar / Əliyar Səfərli // Azərbaycan pioneri. – 1967. – 28 mart.

1968

381.Arashlı, H. Şairin ölümü / Həmid Arashlı // Pioner. – 1968. – № 9. – S. 11-14; № 10. – S. 16-19.

382.Azərbaycan yazıçılarının həyatından dəqiqələr: [Nəsimi, Həbib, Xətai, Füzuli, Sarı Aşıq haqqında] // Ulduz. – 1968. – № 3. – S. 50-51.

383.Qəhrəmanov, C. Nəsiminin əlyazmaları / Cahangir Qəhrəmanov // S. M.Kirov ad. ADU-nun Elmi Əsərləri: Dil və ədəbiyyat seriyası. – 1968. – № 6. – S. 49-56.

384.Məmmədi, A. Ədəbi dilimizin zənginləşməsində Nəsiminin rolu / Abdulla Məmmədi // Azərbaycan SSR EA-nın Xəbərləri: Ədəbiyyat, dil və incəsənət seriyası. – 1968. – № 1. – S. 11-18.

385.Məmmədi, A. Nəsiminin dinə münasibəti / Abdulla Məmmədi // Elm və həyat. – 1968. – № 2. – S. 31-32.

386.Rza, R. Cahana sığmayan şairin qərib məzarı: [müəllifin Suriyanın Hələb şəhərində Nəsiminin qəbrini ziyarət etməsi haqqında] / Rəsul Rza // Ədəbiyyat və incəsənət. – 1968. – 28 dekabr. – S. 6.

387.Yerevanlı, Ə. Nəsimi / Əkbər Yerevanlı // Azərbaycan-erməni ədəbi əlaqələri. – Yerevan, 1968. – S. 451-461.

1969

388.Abdullayev, B. Qaynar çeşmə: [anadan olmasının 600 illiyi qarşısında] / Bəhlul Abdullayev // Ədəbiyyat və incəsənət. – 1969. – 7 iyun. – S. 7.

389.Arashlı, H. Ölməz sənətkar / Həmid Arashlı // Bakı. – 1969. – 30 yanvar.

390.Azərbaycan yazıçılarının həyatından dəqiqələr: [Nəsimi, Həbib, Xətai, Füzuli, Sarı Aşıq haqqında] // Ulduz. – 1969. – № 5. – S. 34-42; Azərbaycan gəncləri. – 1969. – 7 iyun.

391.Azəri, S. Nəsimi ilə bir görüş: [Qabilin “Nəsimi” poeması haqqında] / Sabir Azəri // Azərbaycan gəncləri. – 1969. – 3 iyul.

392.Babayev, A. Hələbdən məktub / A.Babayev, H.Hacıoğlu // Ədəbiyyat və incəsənət. – 1969. – 2 may. – S. 9.

393.Bakı şəhərində Nəsimi rayonunun yaradılması haqqında: Azərbaycan SSR Ali Soveti Rəyasət Heyətinin fərmanı, 13 iyun 1969-cu il, № 848 // Azərbaycan SSR Ali Sovetinin məlumatı. – 1969. – № 11. – S. 9.

394.Baqi, H. Haqqı izhar eyləyən şair / Hüseyn Baqi // Qırmızı bayraq. – 1969. – 21 avqust.

395.Cəmşidov, Ş. Böyük şairə yubiley hədiyyələri / Şamil Cəmşidov // Bakı. – 1969. – 15 fevral.

396.Əkbərov, Z. Nəsimi yaradıcılığında qadına hörmət və məhəbbətin tərənnümü / Zahid Əkbərov // Azərbaycan qadını. – 1969. – № 8. – S. 14.

- 397.Əlibəyzadə E.** Nəsimini yetirən ədəbi dil zəmini / Elməddin Əlibəyzadə // Elm və həyat. – 1969. – № 12. – S. 12-13.
- 398.Əliyev, B.** Azəri dilinin inkişafında Nəsiminin rolu / Bəylər Əliyev // Şuşa. – 1969. – 6 sentyabr.
- 399.Əliyev, V.** Nəsiminin poetik dilində xalq ifadələri və atalar sözləri / Vəli Əliyev // Şərq qapısı. – 1969. – 27 dekabr.
- 400.Feyziyev, P.** Azəri xalqının yenilməz oğlu / Paşa Feyziyev // Bolluq uğrunda. – 1969. – 19 aprel.
- 401.Hüseyni, X.** Nəsimi haqqında / X.Hüseyni // Ədəbiyyat və incəsənət. – 1969. – 2 may.
- 402.Hüseynzadə, L.** Məslək və əqidə birliyi [Nəsimi və Nəsiminin dostluğu haqqında] / Lətif Hüseynzadə // Şərq qapısı. – 1969. – 11 aprel.
- 403.Hüseynzadə, L.** Əlincə şahiddir: [anadan olmasının 600 illiyi qarşısında] / Lətif Hüseynzadə // Ədəbiyyat və incəsənət. – 1969. – 14 iyun. – S. 12.
- 404.Qasimov, H.** Qüdrətli sənətkar, kamil poeziya / H.Qasimov // Şərq qapısı. – 1969. – 22 mart.
- 405.Qasimzadə, F.** Müasir Türkiyə alimləri Nəsimi və hürufilik haqqında / Fuad Qasimzadə // Azərbaycan. – 1969. – № 7. – S. 189-208.
- 406.Qəhrəmanov, C.** Əsərlərinin elmi nəşri / Cahangir Qəhrəmanov // Bakı. – 1969. – 4 aprel.
- 407.Qəhrəmanov, C.** Nəsiminin dili / Cahangir Qəhrəmanov // Azərbaycan müəllimi. – 1969. – 18 aprel.
- 408.Qəhrəmanov, C.** Nəsiminin əlyazmaları: elmi əsərlər / Cahangir Qəhrəmanov // S.M.Kirov ad. ADU. Dil və ədəbiyyat seriyası. – 1969. – № 6. – S. 49-56.
- 409.Quluzadə, Z.** Hürufilik haqqında yeni məlumat / Zümrüd Quluzadə // Elm və həyat. – 1969. – № 6. – S. 19-21.
- 410.Quluzadə, Z.** Şairin fəlsəfi görüşü / Zümrüd Quluzadə // Bakı. – 1969. – 3 mart.
- 411.Mehdiyev, H.** Nəsiminin məzarı başında / Həsən Mehdiyev // Şərq qapısı. – 1969. – 2 avqust.
- 412.Məmmədi, A.** Nəsiminin “Bəhrül-əsrar” əsəri barədə / Abdulla Məmmədi // Bakı. – 1969. – 15 aprel.
- 413.Möhsünov, M.** Üç sənətkar bir məslək: Hüseyn Mənsur Həllac, Fəzlullah Nəimi və Nəsimi haqqında / Möhsün Möhsünov // Şərq qapısı. – 1969. – 6 aprel.
- 414.Musayev, Q.** Nəsimi şeirində xalq dili / Q.Musayev // Yeni Şirvan. – 1969. – 5 iyun.
- 415.Musəvi, T.** Ustadın vətəni və məzarı / Tağı Musəvi // Ədəbiyyat və incəsənət. – 1969. – 13 dekabr. – S. 7.

- 416.Mürşüdoğ, Y.** Böyük şair, alovlu insanpərvər / Yağub Mürşüdoğ // Sosialist Sumqayıtı. – 1969. – 24 iyun.
- 417.Nağıyeva, C.** Şairin əsərlərinin əlyazmaları və nəşri tarixindən / Cənnət Nağıyeva // Bakı. – 1969. – 22 avqust.
- 418.Nəbiyev, A.** Hələbdə sönmüş eşq günəşi / Aftandil Nəbiyev // Zəhmətkeş. – 1969. – 5 avqust.
- 419.Nəbiyeva, İ.** Nəsiminin yaradıcılığında məhəbbət mövzusu / İntizar Nəbiyeva // Zəhmətkeş. – 1969. – 7 oktyabr.
- 420.Nəsiminin abidəsinin layihəsi üçün açıq müsabiqənin şərtləri:** [anadan olmasının 600 illiyi şərəfinə] // Kommunist. – 1969. – 27 fevral; Ədəbiyyat və incəsənət. – 1969. – 1 mart. – S. 2-3; Bakı. – 1969. – 27 fevral.
- 421.Nəsiminin “Bəhrül-Əsrar” əsəri barədə qısa məlumat** // Azərbaycan. – 1969. – № 3. – S. 202-203.
- 422.Nəsiminin farsca divanı** // Ədəbiyyat və incəsənət. – 1969. – 22 fevral. – S. 15.
- 423.Orucov, N.** Böyük sənətkar / N.Orucov // Qabaqcıl. – 1969. – 22 may.
- 424.Rəhimov, İ.** İmadəddin Nəsimi / İsmayıl Rəhimov // Işıqlı yol. – 1969. – 3 mart.
- 425.Rüstəmov, E.** Dost sözü: [anadan olmasının 600 illiyi qarşısında] / E.Rüstəmov // Bakı. – 1969. – 29 may.
- 426.Rüstəмова, A.** Orta əsrlər Azərbaycan romantik şeirinin bəzi cəhətləri / Azadə Rüstəмова // Azərbaycan SSR EA-nın Xəbərləri: Ədəbiyyat, dil və incəsənət seriyası. – 1969. – № 2.
- 427.Rza, R.** Bilmək yaxşıdır, öyrənmək də pis deyil: [M.Sultanovun “Nəsiminin ədəbi irsinin nəşri haqqında” məqaləsinə cavab] / Rəsul Rza // Ədəbiyyat və incəsənət. – 1969. – 20 sentyabr. – S. 13.
- 428.Rza, R.** Böyük Nəsiminin bir beyti haqqında / Rəsul Rza // Kommunist. – 1969. – 10 avqust.
- 429.Rza, R.** Böyük şair haqqında kiçik qeydlər: [Nəsiminin qəbri haqqında] / Rəsul Rza // Ədəbiyyat və incəsənət. – 1969. – 19 iyul. – S. 6-7; 20 sentyabr. – S. 13.
- 430.Rzaquliyev, E.** Ölməz surətin təənnümü / E.Rzaquliyev // Bakı. – 1969. – 26 fevral.
- 431.Səidzadə, Ə.** Nəsimi və Hafiz Şirazi / Əli Əjdər Səidzadə // Bakı. – 1969. – 28 iyul.
- 432.Səidzadə, Ə.** O, Bakılıdırımı?: [Nəsiminin ictimai mənşəyi haqqında] / Əliəjdər Səidzadə // Bakı. – 1969. – 22 sentyabr. – S. 3.
- 433.Sərkəroğlu, Ə.** Nəsimi şeirləri: [Paris milli kitabxanasında] / Əsgər Sərkəroğlu // Bakı. – 1969. – 1 oktyabr.

434.Sərkəroğlu, Ə. Nəsimini Avropada tanıyır və sevirlər / Əsgər Sərkəroğlu // Elm və həyat. – 1969. – № 8. – S. 22-23.

435.Sultanov, M. Nəsiminin ədəbi irsinin nəşri haqqında [R.Rzanın “Böyük şair haqqında kiçik qeydlər” məqaləsi ilə əlaqədar] / Məmmədağa Sultanov // Ədəbiyyat və incəsənət. – 1969. – 20 sentyabr. – S. 12.

436.Yaqub, M. Şirvan alverçisi və şair Nəsimi / Musa Yaqub // Zəhmətkeş. – 1969. – 14 iyun.

1970

437.Beqdeli, Q. Fəzlullah Nəiminin vəsiyyətnaməsi / Qulamhüseyn Beqdeli // Azərbaycan. – 1970. – № 5. – S. 193-199.

438.Bəbirov, S. Ədəbiyyat günəşi / Sərxan Bəbirov // Zəhmətkeş. – 1970. – 22 yanvar.

439.Çobanov, M. Nəsimi və folklor / Mədəd Çobanov // Sovet Gürcüstanı. – 1970. – 16 iyun.

440.Eyvazov, S. Nəsimi və müasirlik / Seyfəddin Eyvazov // Şərq qapısı. – 1970. – 22 yanvar.

441.Əbdülhüseynov, H. Nəsiminin erməni pərəstişkarları / Hüseyn Əbdülhüseynov, Z.Zeynallı // Şərq qapısı. – 1970. – 22 yanvar.

442.Əbilov, İ. Həyat aşiqi / İmamverdi Əbilov // Məhsul. – 1970. – 19 fevral.

443.Əbilov, İ. Həyat və gözəllik aşiqi / İmamverdi Əbilov // Azərbaycan müəllimi. – 1970. – 23 oktyabr.

444.Əfəndiyev, A. Şeiriyət və qəhrəmanlıq / Asif Əfəndiyev // Ədəbiyyat və incəsənət. – 1970. – 28 mart. – S. 9.

445.Əlizadə, S. Nəsimini necə oxumalı? / Samət Əlizadə // ADU-nun Elmi Əsərləri: Dil və ədəbiyyat seriyası. – 1970. – № 3. – S. 24-28.

446.Hüseynov, F. Nəsiminin üsyanı: [anadan olmasının 600 illiyi qarşısında] / Firudin Hüseynov // Şərq qapısı. – 1970. – 28 fevral.

447.Xələfov, V. Nəsimi qəzəllərinin bəzi poetik xüsusiyyətləri / Vahid Xələfov // Kirovabad kommunisti. – 1970. – 5 fevral.

448.İsmayılov, A. Nəsimi və hürufilik / Abbas İsmayılov // Kolxozçu. – 1970. – 7 fevral.

449.Qəhrəmanov, C. Nəsimi əsərlərinin elmi-tənqidi mətninin tərtibi haqqında / Cahangir Qəhrəmanov // Azərbaycan SSR EA-nın məruzələri. – 1970. – Cild 26, № 1. – S. 66-69.

450.Qəhrəmanov, C. Nəsimi əsərlərinin nəşri tarixindən / Cahangir Qəhrəmanov // Azərbaycan. – 1970. – № 5. – S. 199-204.

451.Quluzadə, Z. Fəlsəfi poeziya / Zümrüd Quluzadə // Ədəbiyyat və incəsənət. – 1970. – 7 fevral.

452.Məmmədov, D. Nəsimi irsinin tədqiqi / Dursun Məmmədov // Azərbaycan müəllimi. – 1970. – 12 sentyabr.

453.Məmmədov, X. Nəsimi / X.Məmmədov // Ulduz. – 1970. – № 10. – S. 62-64.

454.Məmmədova, M. Şairin əlyazmaları Leninqradda: [anadan olmasının 600 illiyi qarşısında] / Mənzərə Məmmədova // Bakı. – 1970. – 27 may; Mingəçevir işıqları. – 1970. – 9 iyun.

455.Müsəbiqlərin müddəti uzadılmışdır: [XIV əsrin böyük Azərbaycan şairi İ.Nəsimiyə həsr edilmiş müsəbiqə haqqında] // Kommunist; Bakı. – 1970. – 6 yanvar; Ədəbiyyat və incəsənət. – 1970. – 10 yanvar. – S. 15.

456.Orucəli, H. Dünya şöhrətli şair / Həsənov Orucəli // Kitablər aləmində. – 1970. – № 4. – S. 35- 38.

457.Orucəli, H. Nəsimiyə aid yeni əsərlər: yubileyi ilə əlaqədar dünya kitabxanalarında tapılmış yeni əsərləri haqqında / Həsənov Orucəli // Elm və həyat. – 1970. – № 3. – S. 24-27; № 8. – S. 28-31; № 10. – S. 24-26.

458.Ramazanov, Y. Nəsimi güşəsi: [Azərbaycan Ədəbiyyatı Tarixi Muzeyində] / Yusif Ramazanov // Elm və həyat. – 1970. – № 11. – S. 30-31.

459.Seyidzadə, G. Onu Avropada da sevirələr / Gündüz Seyidzadə, Əsgər Sərkəroğlu // Bakı. – 1970. – 27 yanvar.

460.Səidzadə, Ə. Nəsimi Qərbi Avropa dillərində / Əli Əjdər Səidzadə // Bakı. – 1970. – 30 yanvar.

461.Səidzadə, Ə. Şairin geyimi və zahiri görünüşü / Əli Əjdər Səidzadə // Bakı. – 1970. – 22 iyul.

462.Səlimov, M. Fərəhnamə: [Nəsiminin müasiri olmuş Xəliboğlunun eyniadlı əsəri haqqında] / Məmmədəmin Səlimov // Ədəbiyyat və incəsənət. – 1970. – 16 may. – S. 13.

463.Talışlı, M. İmadəddin Nəsimi / Mirhaşım Talışlı // Leninqi. – 1970. – 28 fevral.

1971

464.Axundov, A. Nəsimi və XIV əsr Azərbaycan ədəbi dili / Ağamusa Axundov // Azərbaycan. – 1971. – № 4. – S. 191-197.

465.Budaqova, Z. Nəsimi dilində rəmz / Zərifə Budaqova; Vəliyəddin Əliyev // Ulduz. – 1971. – № 6. – S. 53-55.

466.Əliyev, V. İ.Nəsiminin dilində metafora / Vəliyəddin Əliyev // S. M.Kirov adına Azərbaycan Dövlət Universitetinin elmi əsərləri: Azərbaycan dili və ədəbiyyatı seriyası. – 1971. – № 3. – S. 3-8.

467.Əliyev, V. Nəsimi dilində epitetlər / Vəliyəddin Əliyev // V.İ.Lenin adına ADPI-nin elmi əsərləri: Pedaqogika və psixologiya fənlərinin tədrisi metodikası, dilçilik. – 1971. – № 4. – S. 75-80.

468.Əliyev, V. Nəsimi poetik dilində məcazlar sistemi / Vəliyəddin Əliyev // Azərbaycan dili və ədəbiyyatı tədrisi: metodik məqalələr məcmuəsi. – 1971. – № 3. – S. 69-79.

469.Əlizadə, S. Nəsimi dilində söz birləşmələri / Samət Əlizadə // ADU-nun Elmi Əsərləri: Dil və ədəbiyyat seriyası. – 1971. – № 1. – S. 10-17.

470.İsmayılov Ş. Hürufilik və Azərbaycanda onun nümayəndələri (Z.Quluzadənin rus dilində çapdan çıxan kitabına rəy) / Şaiq İsmayılov // Ədəbiyyat və incəsənət. – 1971. – 6 mart.

471.Qəhrəmanov, C. İ.Nəsimi əsərlərinin elmi-tənqidi mətninin tərtibi prinsipləri / Cahangir Qəhrəmanov // Azərbaycan EA-nın Məruzələri. – 1971. – № 3.

472.Məmmədov, K. Nəsimi Seyid İmadəddin (1369-141) / Kamran Məmmədov // Azərbaycan yazıçılarının həyatından dəqiqələr / K. Məmmədov. – Bakı, 1971. – S. 15-16.

473.Məmmədova, S. Nəsimi şeirlərinin ingilis dilində tərcüməsinə dair / Səyyarə Məmmədova // Ulduz. – 1971. – № 7. – S. 37-38.

474.Nəsiminin anadan olmasının 600 illiyi şərəfinə // Kommunist. – 1971. – 1 may.

1972

475.Babayev, A. Vətən həsrətli gözlər / Ağadadaş Babayev // Ədəbiyyat və incəsənət. – 1972. – 2 yanvar.

476.Böyük Nəsiminin yubileyi şərəfinə: [respublika yubiley komitəsinin növbəti iclası haqqında] // Kommunist. – 1972. – 9 dekabr. – S. 2.

477.Cəfər, Ə. Nəsiminin farsca divanı: [ön söz] / Əkrəm Cəfər // Fars divanı / İmadəddin Nəsimi. – Bakı, 1972. – S. 3-6.

478.Cəfərzadə, M. Böyük şairin dilindən bəhs edən əsər: [C.Qəhrəmanovun “Nəsimi divanının leksikası” kitabı haqqında] / Məmməd Cəfərzadə // Azərb. SSR EA-nın xəbərləri: Ədəbiyyat, dil və incəsənət seriyası. – 1972. – № 1. – S. 136-138.

479.Elçin. Nəsiminin zahiri görkəmi haqqında / Elçin // Ədəbiyyat və incəsənət. – 1972. – 18 mart. – S. 9.

480.Əlibəyzadə, E. Şairin gözəllik aləmi / Elməddin Əlibəyzadə // Azərbaycan gəncləri. – 1972. – 6 iyun.

481.Əsgərova, N. Dahi şairin yubileyi qarşısında: [Nizami ad. Ədəbiyyat Muzeyinin yubiley tədbirləri haqqında] / N.Əsgərova // Ədəbiyyat və incəsənət. – 1972. – 4 noyabr. – S. 11.

482.Hüseyni, Ə. Nəsiminin qəbri haqqında / Əbülfəz Hüseyni // Azərbaycan müəllimi. – 1972. – 14 yanvar.

483.İbrahimov, M. Cahanşah Həqiqi Nəsimi haqqında / Mirzə İbrahimov // Azərbaycan. – 1972. – № 9. – S. 205-206.

484.Qasimov, H. Nəsimi lirikasının bəzi xüsusiyyətləri / Himalay Qasimov // Azərbaycan müəllimi. – 1972. – 3 noyabr.

485.Qəhrəmanov, C. Nəsimi leksikasının bəzi xüsusiyyətləri / Cahangir Qəhrəmanov // Azərbaycan SSR EA-nın Respublika Əlyazmaları Fondunun Əsərləri. – 1972. – Cild 3. – S. 39-45.

486.Məmmədov, Ə. Nəsimi və Xətai: anadan olmasının 600 illiyi münasibətilə / Əzizağa Məmmədov // Ədəbiyyat və incəsənət. – 1972. – 26 fevral. – S. 9.

487.Məmmədov, Ə. Nəsiminin iki qədim əlyazma divanı / Əzizağa Məmmədov // Əlyazmalar xəzinəsində: Azərbaycan SSR EA-nın Respublika Əlyazmaları Fondunun əsərləri. – 1972. – C.3. – S. 53-57.

488.Məmmədov, X. Məslək və məhəbbət şairi / Xanoğlan Məmmədov // Azərbaycan müəllimi. – 1972. – 27 sentyabr.

489.Mollayev, İ. Nəsimi yaradıcılığında əxlaq məsələləri / İbrahim Mollayev // Azərbaycan müəllimi. – 1972. – 1 dekabr. – S. 4.

490.Musaquliyev, V. Azərbaycan bədii söz sənətinin böyük nəğməkarı / Vahid Musaquliyev // Sovet Gürcüstanı. – 1972. – 18 iyul.

491.Nəsiminin anadan olmasının 600 illiyini şərəfinə: [Ümumittifaq yubiley komitəsinin tərkibi] // Kommunist. – 1972. – 7 aprel. – S. 3; Ədəbiyyat və incəsənət. – 1972. – 8 aprel. – S. 13.

492.Nəsiminin yubileyi şərəfinə: [Ümumittifaq yubiley komitəsinin iclası haqqında] // Bakı. – 1972. – 23 may; Kommunist. – 1972. – 25 may.

493.Rəhimov, Ə. Mübahisələrə son qoyan sənəd: [Nəsiminin əsərlərində hürufizmin banisi olan Fəzlullah Nəsiminin 1894-cü ildə öldürülməsini təsdiq edən dəlillər haqqında] / Əbülfəz Rəhimov // Bakı. – 1972. – 1 iyun.

494.Vahabzadə, B. Yel qayadan nə aparar: [Nəsimi və Füzulinin əsərlərini “ölü ədəbiyyat” hesab edən İsmət Zəki Əyyuboğluna cavab] / Bəxtiyar Vahabzadə // Ədəbiyyat və incəsənət. – 1972. – 4 noyabr. – S. 14-15.

495.Yubiley nəşrləri: Farsca divanın çapdan çıxması haqqında // Ədəbiyyat və incəsənət. – 1972. – 26 avqust.

1973

İmadəddin Nəsimi – 600

496.Azərbaycan SSR Elmlər Akademiyasının Dilçilik İnstitutuna Nəsimi adı verilməsi və Şamaxı rayonundakı “Şirvan Buketi” sovxozunun Nəsimi adına sovxoz adlandırılması haqqında: Azərbaycan SSR Nazirlər Sovetinin qərarı, 12 sentyabr 1973-cü il, № 321 // Ədəbiyyat və incəsənət. – 1973. – 22 sentyabr.

***

497.Əliyev, Heydər. Ürək sözləri / Heydər Əliyev // Sovet Gürcüstanı. – 1973. – 11 sentyabr. – S. 2.

498.Abaşidze, Q. Mənəvi qohumluq: görkəmli ədib və alimlərin Nəsimi haqqında fikirləri / Qriqori Abaşidze // Ədəbiyyat və incəsənət. – 1973. – 14 iyul. – S. 6; Kommunist. – 1973. – 8 iyul. – S. 4.

499.Abaşidze, Q. Nümunə: Böyük Nəsiminin yubileyidir / Qriqol Abaşidze // Kommunist. – 1973. – 13 sentyabr. – S. 2.

500.Abbaslı, M. Yüksək bəşəri düşüncələrin görkəmli tərənnümçüləri / Mirzə Abbaslı // İmadəddin Nəsimi: məqalələr məcmuəsi / Red.: M.Quluzadə, S. Hüseynova; Azərb. SSR EA, Nizami ad. Ədəbiyyat İn-tu. – Bakı, 1973. – S. 241-265.

501.Abbasov, Ə. Nəsimini düşünürəm / Əli Abbasov // Sovet Gürcüstanı. – 1973. – 3 iyul.

502.Adıgözəlova, E. Nəsimi və Azərbaycan dili / Elmira Adıgözəlova // Əmək. – 1973. – 19 may.

503.Ağayev, Ə. Nəsimi və dünya ədəbiyyatı / Əkbər Ağayev // Kommunist. – 1973. – 12 sentyabr.

504.Araslı, H. Həmişəyaşar sənətkar: anadan olmasının 600 illiyi / Həmid Araslı // Bakı. – 1973. – 13 sentyabr. – S. 3.

505.Araslı, H. Mütəfəkkir şair / Həmid Araslı // Sovet kəndi. – 1973. – 13 sentyabr.

506.Araslı, H. Şairin şöhrəti / Həmid Araslı // Bakı. – 1973. – 13 sentyabr.

507.Araz, M. Nəsimi əsərlərinin nəsimi / Məmməd Araz // Bakı. – 1973. – 30 avqust. – S. 3.

508.Arif, M. Adım adəmdir, adəməm! / Məmməd Arif // Ədəbiyyat və incəsənət. – 1973. – 13 sentyabr. – S. 4.

509.Arif, M. İnsanpərvər şair / Məmməd Arif // Kommunist. – 1973. – S. 24-25 iyul. – S. 4.

510.Arif, M. Şair və mütəfəkkir / Arif Məmməd // İmadəddin Nəsimi: məqalələr məcmuəsi / Red. M.Quluzadə, S.Hüseynova; Azərb. SSR EA, Nizami ad. Ədəbiyyat İn-tu. – Bakı, 1973. – S. 10-26.

511.Aslanov, V. Nəsimi dili haqqında bəzi qeydlər / Vaqif Aslanov // İmadəddin Nəsimi: məqalələr məcmuəsi / red.: M.Quluzadə, S.Hüseynova; Azərb. SSR EA, Nizami ad. Ədəbiyyat İn-tu. – Bakı, 1973. – S. 166-183.

512.Aslanov, V. Nəsimini oxuyarkən / Vaqif Aslanov // Ədəbiyyat və incəsənət. – 1973. – 17 fevral. – S. 9-15.

513.Avakyan, S. Böyük yazıçı zəmanəsinin övlədidir / S.Avakyan // Sovet Ermənistanı. – 1973. – 1 sentyabr. – S. 3.

514.Azərbaycan SSR Nazirlər Sovetində: [Nəsiminin 600 illiyi ilə əlaqədar olaraq Azərbaycan SSR EA-nın Dilçilik İnstitutuna Nəsimi adı verilməsi və Şamaxı rayonundakı “Şirvan buketi” sovxozunun Nəsimi adına sovxoz adlandırılması haqqında] // Kommunist. – 1973. – 13 sentyabr. – S. 1.

515.Azərbaycanın böyük şairi // Sovet Ermənistanı. – 1973. – 8 sentyabr. – S. 1-4.

516.Azəroğlu, B. Əsrləri fəth etmiş şair / Balaş Azəroğlu // Azərbaycan gəncləri. – 1973. – 13 sentyabr.

517.Azəroğlu, B. Nəimi və Nəsimi / Balaş Azəroğlu // Azərbaycan. – 1973. – № 8. – S. 57-64.

518.Azəroğlu, B. Nəsiminin “Bəhrül-əsrar” (Sirlər dənizi): [Nəsiminin eyniadlı əsərinin fars dilindən yenidən Azərbaycan dilinə tərcümə etməsi haqqında fikirləri] / Balaş Azəroğlu // Ədəbiyyat və incəsənət. – 1973. – 18 avqust. – S. 3.

519.Babayev, İ. Nəsimi haqqında düşüncələr / İmran Babayev // Azərbaycan müəllimi. – 1973. – 15 iyun.

520.Babayev, İ. Nəsimin təsiri və obrazı / İmran Babayev // Gənc müəllim. – 1973. – 31 avqust; Tibb kadrları uğrunda. – 1973. – 12 sentyabr.

521.Babazadə, B. Mütəfəkkir şair / Bəxtiyar Babazadə // Ədəbiyyat və incəsənət. – 1973. – 13 sentyabr. – S. 5.

522.Bağirov, A. Nəsimi harayım, Nəsimi səsim... / Akif Bağirov // Qabaqcıl. – 1973. – 21 avqust.

523.Bakı qonaqları qarşılayır // Kommunist. – 1973. – 11 sentyabr.

524.Beqdeli, Q. Böyük insanpərvər / Qulamhüseyn Beqdeli // Azərbaycan məktəbi. – 1973. – № 9. – S. 16-19, 62.

525.Besantina, Q. Bizim tədbirlər: [İ.Nəsiminin yubileyinə hazırlıq haqqında] / Q.Besantina // Azərbaycan gəncləri. – 1973. – 8 sentyabr.

526.Beynəlxalq “Kuryer Yunesko” jurnalının səhifələrində “Böyük insanlar, böyük hadisələr” başlığı altında: [İ.Nəsimiyə həsr olunan materiallar dərc edilmişdir] // Ədəbiyyat və incəsənət. – 1973. – 15 dekabr. – S. 10.

527.Bəndəroğlu, Ə. Dost töhfəsi: [İraqda Nəsiminin 1269 hicri ilində Molla Səfi Molla Əmiş tərəfindən yazılmış əlyazma divanının “İraq püstələri” adı ilə ayrıca kitab halında çapı haqqında] / Əbdüllətif Bəndəroğlu // Ədəbiyyat və incəsənət. – 1973. – 29 sentyabr. – S. 5.

528.Bəndəroğlu, L. İkinci görüş: müəllifin Nəsiminin 600 illik yubileyi ilə əlaqədar söhbəti / Lətif Bəndəroğlu; müsahibəni apardı Süleyman Rüstəm // Bakı. – 1973. – 13 sentyabr. – S. 4.

529.Böyük Azərbaycan şairi // Şəki fəhləsi. – 1973. – 13 sentyabr.

530.Böyük mütəfəkkir şairə dərin xalq məhəbbəti: elmi yubiley sessiyası // Bakı. – 1973. – 13 sentyabr. – S. 1.

531.Böyük sənətkar: [SSRİ və Azərbaycan SSR Elmlər Akademiyalarının Nəsiminin 600 illiyi münasibəti ilə birgə elmi sessiyası haqqında] // Kommunist. – 1973. – 13 sentyabr. – S. 2; Ədəbiyyat və incəsənət. – 1973. – 22 sentyabr. – S. 9.

532.Böyük sənətkara həsr olunur: [Naxçıvan Mədəniyyət evində Nəsiminin 600 illiyinə həsr olunmuş gecə] // Şərq qapısı. – 1973. – 11 sentyabr. – S. 2.

533.Böyük şairə həsr olunmuşdur: [A.S.Puşkin ad. Tbilisi Dövlət Pedaqoji İnstitutunun iclas salonunda Nəsimiyə həsr edilmiş yığıncaq] // Sovet Gürcüstanı. – 1973. – 15 sentyabr. – S. 3.

534.Böyük şairin vətənidə: [Nəsiminin anadan olmasının 600 illik yubileyi şənliklərində iştirak etmək üçün Bakıya gələn qonaqlar Şamaxıda] // Kommunist. – 1973. – 15 sentyabr. – S. 2; Bakı. – 1973. – 15 sentyabr. – S. 1.

535.Budaqova, Z. Poetik dilinin qüdrəti / Zərifə Budaqova; V.Əliyev // Bakı. – 1973. – 24 avqust. – S. 3.

536.Bünyadzadə, E. Yubiley ekspozisiyasında: [Azərb. EA Nizami adına ədəbiyyat muzeyinin İ.Nəsiminin 600 illiyinə hazırlıq tədbirləri haqqında] / Elmira Bünyadzadə // Bakı. – 1973. – 8 sentyabr.

537.Cahana sığmayan şair // Azərbaycan gəncləri. – 1973. – 13 sentyabr.

538.Cahani, Q. Nəsiminin sələfləri ilə bəzi yaradıcılıq əlaqələrinə dair / Qasım Cahani // İmadəddin Nəsimi: məqalələr məcmuəsi / Red.: M.Quluzadə, S.Hüseynova; Azərb. SSR EA, Nizami ad. Ədəbiyyat İn-tu. – Bakı, 1973. – S. 193-204.

539.Cəbiyev, Q. Nəsiminin ictimai-siyasi görüşləri / Qafar Cəbiyev // Zəhmətkeş. – 1973. – 16 avqust.

540.Cəbiyev, Q. Nəsiminin tərbiyəvi görüşləri / Qafar Cəbiyev // Zəhmətkeş. – 1973. – 5 iyun.

541.Cəfər, Ə. Nəsimi şeirində qafiyə zənginliyi / Əkrəm Cəfər // Ədəbiyyat və incəsənət. – 1973. – 29 oktyabr. – S. 10-11, 14.

542.Cəfər, Ə. Nəsimi şeirinin vəznə / Əkrəm Cəfər // İmadəddin Nəsimi: məqalələr məcmuəsi / Red. M.Quluzadə, S. Hüseynova; Azərb. SSR EA, Nizami ad. Ədəbiyyat İn-tu.- Bakı, 1973. – S. 76-108.

543.Cəfər, Ə. Nəsimi və biz / Əkrəm Cəfər // Azərbaycan müəllimi. – 1973. – 12 sentyabr. – S. 2.

544.Cəfər, Ə. Nəsiminin böyüklüyü nədədir? / Əkrəm Cəfər // Azərbaycan. – 1973. – № 8. – S. 80-85.

545.Cəfərli, Ə. Nəsiminin Kişvəri yaradıcılığına təsiri / Ə.Cəfərli // Abşeron. – 1973. – 6 sentyabr.

546.Cəfərpur, İ. Nəsimi və Hafiz / İsmayıl Cəfərpur // Azərbaycan. – 1973. – № 8. – S. 86-92.

547.Cəfərzadə, Ə. İnsanı ucaldan məhəbbət / Əzizə Cəfərzadə // Azərbaycan qadını. – 1973. – № 8. – S. 5.

548.Cəmşidov, Ş. Nəsimi şeirlərində “Dədə Qorqud” ifadələri / Şamil Cəmşidov // İmadəddin Nəsimi: məqalələr məcmuəsi / Red.: M.Quluzadə, S. Hüseynova; Azərb. SSR EA, Nizami ad. Ədəbiyyat İn-tu.- Bakı, 1973. – S. 218-231.

549.Çapdan çıxmışdır: [Nəsiminin “Rübailər” kitabının rus dilində çapdan çıxması haqqında] // Ədəbiyyat və incəsənət. – 1973. – 18 avqust. – S. 4.

550.Çuxasizyan, B. Yeni tapılmış qəzəllər: [Ermənistan Əlyazmalar İnstitutunda] / B.Çuxasizyan // Ədəbiyyat və incəsənət. – 1973. – 13 sentyabr. – S. 6.

551.Dəmirçizadə, Ə. Azərbaycan ədəbi dili tarixində Nəsiminin mövqeyi / Əbdülzəl Dəmirçizadə // İmadəddin Nəsimi: məqalələr məcmuəsi / Red.: M.Quluzadə, S. Hüseynova; Azərb. SSR EA, Nizami ad. Ədəbiyyat İn-tu.- Bakı, 1973. – S. 39-49.

552.Dövlətov, M. Şairə həsr olunmuşdur: [Cəlilabad rayon maarif işçiləri evində İ.Nəsiminin 600 iliyinə həsr olunmuş tədbirin keçirilməsi haqqında] / M.Dövlətov // Azərbaycan müəllimi. – 1973. – 5 sentyabr. – S. 4.

553.Dünyaya sığmayan şair: [A.Səhhət adına kitabxanada Nəsimiyə həsr olunmuş sərgi haqqında] // Azərbaycan müəllimi. – 1973. – 15 avqust. – S. 1.

554.Elmi yubiley sessiyası: [SSRİ və Azərb. SSR EA-nın keçirdiyi sessiya haqqında] // Bakı. – 1973. – 13 sentyabr. – S. 1.

555.Esenov, R. İdeallara sədaqət: görkəmli ədib və alimlərin Nəsimi haqqında fikirləri / Rahim Esenov // Kommunist. – 1973. – 8 iyul. – S. 4. Ədəbiyyat və incəsənət. – 14 iyul. – S. 6.

556.Eyvazov, S. Nəsimi və müasirlik / S. Eyvazov // Şərq qapısı. – 1973. – 26 iyun.

557.Əbədi poeziya məşəli: Nəsiminin 600 illiyi qarşısında // Kommunist. – 1973. – 1 avqust. – S. 4; Azərbaycan gəncləri. – 1973. – 2 avqust; Şərq qapısı. – 1973. – 13 sentyabr; Ədəbiyyat və incəsənət. – 1973. – 13 sentyabr. – S. 13; Ədəbiyyat və incəsənət. – 1973. – 4 avqust. – S. 14.

558.Ədəbi-bədii gecə: Nəsiminin 600 illiyi şərəfinə [Nəsiminin 600 illiyi şərəfinə Bakı Ali artiya məktəbində keçirilən tədbir haqqında] // Kommunist. – 1973. – 12 sentyabr.

559.Ədəbiyyatların dostluğu – xalqlar dostluğu // Bakı. – 1973. – 13 sentyabr.

560.Əfəndiyev, Ə. Şairin ədəbi irsinin nəşri və tədqiqi / Əmin Əfəndiyev // Ədəbiyyat və incəsənət. – 1973. – 13 sentyabr. – S. 8.

561.Əfəndiyev, V. Səma kimi geniş / Vüsal Əfəndiyev // Azərbaycan pioneri. – 1973. – 12 sentyabr.

562.Əhməd, E. Cahana sığmayan şair / Elbrus Əhməd // Azərbaycan gəncləri. – 1973. – 30 iyun.

563.Əhmədov, M. Nəsimi və din aləmi / Maqbet Əhmədov // Daşkəsən. – 1973. – 10 iyul.

564.Əhmədov, T. Yubiley gecəsi keçirilmişdir: [Mirbəşir (indiki Tərtər) rayonunda keçirilən tədbir haqqında] / Təvəkkül Əhmədov // Qızıl bayraq. – 1973. – 12 sentyabr. – S. 4.

565.Əkbərov, Z. Bəşəri ideyalar carçısı / Zahid Əkbərov // Azərbaycan dili və ədəbiyyat tədrisi. – 1973. – № 3. – S. 3-8.

566.Əkbərov, Z. Böyük insanpərvər şair / Zahid Əkbərov // Azərbaycan müəllimi. – 1973. – 29 avqust. – S. 4; Sosialist Sumqayıtı. – 1973. – 22 may.

567.Əkbərov, Z. Böyük mütəfəkkir şair / Zahid Əkbərov // Dostluq. – 1973. – 23 iyun.

568.Əkbərov, Z. Cahana sığmayan şair / Zahid Əkbərov // Bakı. – 1973. – 27 avqust. – S. 3; Gənc fəhlə. – 1973. – № 9. – S. 12.

569.Əkbərov, Z. Ölməz sima / Zahid Əkbərov // Sovet Gürcüstanı. – 1973. – 11 sentyabr. – S. 1-2.

570.Ələkbərov, Ə.F. Nəsimi şeirində dini ehkamin tənqidi / Əli Fəhmi Ələkbərov // Azərbaycan. – 1973. – № 8. – S. 50-56.

571.Əlibəyzadə, E. Böyük şair / Elməddin Əlibəyzadə // Təşviqatçı. – 1973. – № 9. – S. 18-22.

572.Əlibəyzadə, E. Nəsiminin bənzətmələri / Elməddin Əlibəyzadə // Azərbaycan müəllimi. – 1973. – 16 mart.

573.Əlibəyzadə, E. Şairin estetik ideali / Elməddin Əlibəyzadə // Elm və həyat. – 1973. – № 9. – S. 6-7.

574.Əlibəyzadə, E. Şairin söz aləmi / Elməddin Əlibəyzadə // Azərbaycan. – 1973. – № 8. – S. 156-165.

575.Əliyev, K. Nəsimi şeirində təkrir / Kamil Əliyev // Azərbaycan müəllimi. – 1973. – 24 yanvar; Bolluq uğrunda. – 1973. – 15, 17 fevral.

576.Əliyev, Q. Dünyaya sığmayan məhəbbətin tunc abidəsi / Q.Əliyev // Bilik. – 1973. – 14, 21 sentyabr.

577.Əliyev, V. Mübariz ruhlu sətirlər / Vəliyəddin Əliyev // Bakı. – 1973. – 11 sentyabr. – S. 2.

578.Əliyev, V. Nəsimi dilində epitetlər / Vəliyəddin Əliyev // Azərbaycan müəllimi. – 1973. – 30 mart.

579.Əliyev, V. Nəsimi və hürüfilik / Vəliyəddin Əliyev, Ə.İsmayılı // Sovet Gürcüstanı. – 1973. – 30 aprel.

580.Əliyev, V. Nəsiminin didaktik tərbiyəvi fikirləri / Vəliyəddin Əliyev // Azərbaycan məktəbi. – 1973. – № 6. – S. 67-72.

581.Əliyev, V. Nəsiminin poetik dilində mübaliğə / Vəliyəddin Əliyev // Şərq qapısı. – 1973. – 3 avqust.

582.Əlizadə, S. Sənətin şah yolunda / Samət Əlizadə // Mədəni-maarif işi. – 1973. – № 3. – S. 1-3.

583.Əlizadə, Z. Xalq yaradıcılığından bəhrələnərək / Zinət Əlizadə // Bakı. – 1973. – 10 sentyabr. – S. 3.

584.Əsgərov, M. Ölməz sənətkar / Məmmədəli Əsgərov // Kənd həyatı. – 1973. – № 9. – S. 41-44.

585.Əsgərova, N. Yubiley hədiyyəsi: [Nizami adına Azərbaycan Ədəbiyyatı Muzeyində Nəsiminin 600 illiyinə həsr edilmiş ədəbi-bədii sərgi haqqında] / N.Əsgərova // Ədəbiyyat və incəsənət. – 1973. – 13 sentyabr. – S. 7.

586.Əzizov, Ə. Əxlaqi təmizlik poeziyası: [Neft və Qaz Çıxarılması İdarəsində keçirilən tədbir haqqında] / Əbdül Əzizov // Bakı. – 1973. – 15 avqust. – S. 3.

587.Feyzi, R. Çiçəklən Azərbaycan: 600 illiyi şərəfinə / Rəhmət Feyzi // Kommunist. – 1973. – 13 sentyabr. – S. 3.

588.Feyzullayeva, V. Nəsimi və Füzuli / Vəcihə Feyzullayeva // İmadəddin Nəsimi: məqalələr məcmuəsi / Red.: M.Quluzadə, S. Hüseynova; Azərb. SSR EA, Nizami ad. Ədəbiyyat İn-tu.- Bakı: Elm, 1973. – S. 205-217.

589.Fətəliyeva, S. Yüksəkdən baxanda: 600 illiyi münasibətilə // Kommunist. – 1973. – 13 sentyabr. – S. 4.

590.Görüşlər, çıxışlar: [İmadəddin Nəsiminin anadan olmasının 600 illiyinə həsr edilmiş yubiley şənliklərinin iştirakçıları S.M.Kirov adına Azərbaycan Dövlət Universitetində] // Ədəbiyyat və incəsənət. – 1973. – 22 sentyabr. S. 7.

591.Heydərzadə, Ə. Məhəbbət və azadlıq nəğməkarı / Əliqulu Heydərzadə // Neft kadrları uğrunda. – 1973. – 18 aprel.

592.Həqiqət aşığı // Azərbaycan gəncləri. – 1973. – 11 sentyabr. – S. 3.

593.Həsənov, H. Filosof zəkalı / H.Həsənov // Azərbaycan gəncləri. – 1973. – 6 sentyabr.

594.Həsənov, O. Nəsiminin lirikası / Orucəli Həsənov // Elm və həyat. – 1973. – № 3. – S. 8-9.

595.Həsənova, Ş. Yanar ürəklər / Şamama Həsənova // Kommunist. – 1973. – 13 sentyabr. – S. 4.

596.Hüseyni, Ə. Gözəllik şlaləsi / Əbülfəzl Hüseyni // Ədəbiyyat və incəsənət. – 1973. – 13 sentyabr. – S. 8.

597.Hüseyni, Ə. Nəsimi əsərlərində xurafat və mövhumatın ifşası / Əbülfəzl Hüseyni // Azərbaycan müəllimi. – 1973. – 28 sentyabr. – S. 4.

598.Hüseyni, Ə. Nəsiminin farsca divanı / Əbülfəzl Hüseyni // Bakı. – 1973. – 30 may.

599.Hüseyni, Ə. Şairin təxəllüsü / Əbülfəzl Hüseyni // Ədəbiyyat və incəsənət. – 1973. – 20 yanvar. – S. 4.

600.Hüseynzadə, L. Dahi sənətkar / Lətif Hüseynzadə // Sovet kəndi. – 1973. – 30 avqust.

601.Xalqlar dostluğu ilham mənbəyidir: [respublikamızda Nəsiminin yubileyinin keçirilməsi haqqında] // Kommunist. – 1973. – 14 sentyabr. – S. 1-3; Azərbaycan gəncləri. – 1973. – 15 sentyabr; Ədəbiyyat və incəsənət. – 1973. – 22 sentyabr. – S. 8.

602.Xalqlar dostluğunun nəğməkarı: Nəsiminin 600 illiyi münasibətilə // Azərbaycan gəncləri. – 1973. – 13 sentyabr. – S. 2.

603.Xarici dillərdə: [Nəsimi əsərlərinin Moskvada ingilis və fransız, Berlində isə alman dilində çap edilməsi haqqında məlumat] // Ədəbiyyat və incəsənət. – 1973. – 22 sentyabr. – S. 7.

604.Xəlilov, Ə. Maraqlı mühazirələr: [Azərbaycan SSR Bilik cəmiyyətinin Kirovabadda İ.Nəsimiyə həsr edilmiş mühazirələr keçirməsi haqqında] / Əli Xəlilov // Azərbaycan müəllimi. – 1973. – 5 sentyabr. – S. 4.

605.Xəlilov, N. Böyük əcdadımız / Nəriman Xəlilov // Pioner. – 1973. – № 1. – S. 3-14.

606.Xəlilov, N. İnsan gözəlliyinin tərənnümçüsü / Nəriman Xəlilov // Azərbaycan müəllimi. – 1973. – 7 sentyabr. – S. 4.

607.Xəlilov, N. Nəsiminin lirikasında insan gözəlliyi / Nəriman Xəlilov // Sovet Ermənistanı. – 1973. – 4 sentyabr. – S. 3.

608.Xəzər fəthlərinin yanında: [Nəsimi yubileyinin iştirakçıları Serebrovski adına Neft və Qazçıxarma İdarəsi əməkçilərinin qonağıdırlar] // Ədəbiyyat və incəsənət. – 1973. – 22 sentyabr. – S. 7.

609.İ.Nəsiminin yubileyi şərəfinə: [nəşriyyatlarımızın buraxacağı kitablar haqqında] // Kitablar aləmində. – 1973. – № 1-2. – S. 20.

610.İbrahimov, M. Ağır yollar yolçusu: [Azərbaycan Yazıçılar İttifaqının Naxçıvanda keçirdiyi Səyyar plenumda Nəsimi haqqında məruzəsi] / Mirzə İbrahimov // Ədəbiyyat və incəsənət. – 1973. – 23 iyun. – S. 3.

611.İbrahimov, M. Arzumuz, istəyimiz: [klassiklərin, eyni zamanda Nəsimi irsinin nəşri haqqında] / Mirzə İbrahimov // Ədəbiyyat və incəsənət. – 1973. – 12 may. – S. 4, 14.

612.İbrahimov, M. Nəsimi – 600 / Mirzə İbrahimov // Azərbaycan gəncləri. – 1973. – 13 sentyabr.

613.İbrahimov, M. Odlar yurdunun prometeyi: [Nəsiminin həyatı, şəxsiyyəti, zəmanəsi və yaradıcılığı barədə qeydlər] / Mirzə İbrahimov // Azərbaycan. – 1973. – № 8. – S. 3-23.

614.İbrahimov, M. Söz mülkünün soltanı / Mirzə İbrahimov // Kommunist. – 1973. – 24, 25 avqust; Sovet Ermənistanı. – 1973. – 6 sentyabr.

615.İbrahimov, M. Yüksək fikirlər nəğməkarı / Mirzə İbrahimov // Azərbaycan pioneri. – 1973. – 12 sentyabr.

- 616.İlk dəfə nəşr edilir:** [Nəsiminin “Firqətindən, dilbərə, könlüm pərişan oldu, gəl!” şeiri haqqında] // Azərbaycan müəllimi. – 1973. – 12 sentyabr. – S. 3.
- 617.İmadəddin Nəsimi** // Pioner. – 1973. – № 8. – S. 6.
- 618.İsmayılı, Ə.** Nəsiminin və xalq yaradıcılığı / Əzim İsmayılı // Sovet Gürcüstanı. – 1973. – 13 sentyabr. – S. 7.
- 619.İsmayılı, Ə.** Nəsiminin farsca divanı / Əzim İsmayılı // Sovet Gürcüstanı. – 1973. – 14 iyul. – S. 5.
- 620.İsmayılov, Ə.** Haqq və ədalət carçısı / Əjdər İsmayılov // Şərq qapısı. – 1973. – 13 sentyabr.
- 621.Kazımov, M.** Nəsiminin şeirlərinin tədrisinə dair / M.Kazımov // Bakı. – 1973. – 13 avqust. – S. 3.
- 622.Kərimov, Ç.** Günəşi söndürmək olmaz / Çingiz Kərimov // Bakı. – 1973. – 11 sentyabr. – S. 4.
- 623.Kitab rəfləri üçün:** [Nəsiminin lirikasının Bakıda və Moskvada çap edilməsi haqqında məlumat] // Ədəbiyyat və incəsənət. – 1973. – 13 sentyabr. – S. 13.
- 624.Qabil.** Böyük şairin sorağında / Qabil // Azərbaycan pioneri. – 1973. – 12 sentyabr.
- 625.Qabil.** Nəsimi: [şairin Hələbdə Nəsiminin qəbrini ziyarət etməsi ilə əlaqədr təəssüatları] / Qabil // Azərbaycan. – № 4. – S. 1-3, 5.
- 626.Qafurov, B.** Uzaq ulduzun işığı / Babacan Qafurov // Ədəbiyyat və incəsənət. – 1973. – 14 iyul. – S. 6; Kommunist. – 1973. – 8 iyul. – S. 4
- 627.Qardaş xalqların dillərində:** [Nəsiminin əsərlərinin gürcü dilinə tərcüməsi haqqında] // Bakı. – 1973. – 16 avqust.
- 628.Qardaş sözü** // Kommunist. – 1973. – 12 sentyabr.
- 629.Qasimov, H.** Nəsiminin süjetli qəzəlləri / H.Qasimov // Mədəni-maarif işi. – 1973. – № 3. – S. 10-11.
- 630.Qəhrəmanov, C.** “Məndə sığar iki cahan mən bu cahana sığmazam” / Cahangir Qəhrəmanov // Əmək. – 1973. – 13 sentyabr.
- 631.Qəhrəmanov, C.** Böyük Azərbaycan şairi / Cahangir Qəhrəmanov // Şəki fəhləsi. – 1973. – 13 sentyabr.
- 632.Qəhrəmanov, C.** Böyük şairin irsi / Cahangir Qəhrəmanov // Kommunist. – 1973. – 9 avqust.
- 633.Qəhrəmanov, C.** Cahana sığmayan şair / Cahangir Qəhrəmanov // Avanqard. – 1973. – 13 sentyabr.
- 634.Qəhrəmanov, C.** Dünyəvi sənətkar / Cahangir Qəhrəmanov // Yeni həyat. – 1973. – 13 sentyabr.
- 635.Qəhrəmanov, C.** Əlyazmaların İstanbul nüsxəsi: [Nəsiminin əlyazmalarının 9 nüsxəsinin Türkiyədə mühafizəsi haqqında] / Cahangir Qəhrəmanov // Bakı. – 1973. – 12 sentyabr. – S. 3.

- 636.Qəhrəmanov, C.** İ.Nəsimi – 600 / Cahangir Qəhrəmanov // Qalibiyyət; Mingəçevir işıqları; Çağırış; Sovet Astarası. – 1973. – 13 sentyabr.
- 637.Qəhrəmanov, C.** Nəsimi / Cahangir Qəhrəmanov // Qızıl bayraq. – 1973. – 7 sentyabr. – S. 4.
- 638.Qəhrəmanov, C.** Qeyri-mətbu qəzəllər / Cahangir Qəhrəmanov // Kommunist. – 1973. – 9 avqust.
- 639.Qəhrəmanov, C.** Qüdrətli sənətkar / Cahangir Qəhrəmanov // Yeni Ordubad. – 1973. – 13 sentyabr.
- 640.Qəhrəmanov, C.** Nəsimi əsərlərinin tənqidi mətninin tərtibi haqqında / Cahangir Qəhrəmanov // İmadəddin Nəsimi: məqalələr məcmuəsi. – Bakı, 1973. – S. 109-131.
- 641.Qəhrəmanov, C.** Nəsimi irsi dünya xəzinələrində / Cahangir Qəhrəmanov // Sovet kəndi. – 1973. – 6 sentyabr.
- 642.Qəhrəmanov, C.** Nəsimidən nümunələr: [şairin çap olunmamış əsərləri haqqında] / Cahangir Qəhrəmanov // Ulduz. – 1973. – № 7. – S. 56-57.
- 643.Qəhrəmanov, C.** İmadəddin Nəsiminin anadan olmasının 600 illiyi qarşısında: [müəllifin Türkiyənin Bəyzid kitabxanasında 3353 nömrə altında saxlanılan “Divan”ının əlyazması haqqında] / Cahangir Qəhrəmanov // Ədəbiyyat və incəsənət. – 1973. – 17 mart. – S. 8-9.
- 644.Qəhrəmanov, C.** Tənqidi mətnin tərtibi / Cahangir Qəhrəmanov // Ədəbiyyat və incəsənət. – 1973. – 13 sentyabr. – S. 6-7.
- 645.Qəhrəmanov, C.** Vatikan kitabxanasında Nəsimi qəzəlləri tapılmışdır: [İtaliyanın Vatikan kitabxanasında müəllifin Nəsiminin “Müqəddəmatül-həqaiq” qəzəlinin əlyazmasını tapması haqqında müxbirlə söhbəti] / Cahangir Qəhrəmanov // Kommunist. – 1973. – 18 yanvar. – S. 4.
- 646.Qəhrəmanov, C.** Zəngin şeir dili / Cahangir Qəhrəmanov // Azərbaycan müəllimi. – 1973. – 12 sentyabr. – S. 2.
- 647.Qənizadə, S.** İdarəyə məktub: [müəllifin “Maarif və mədəniyyət” jurnalının məsul katibi, yazıçı Tağı Şahbaziyə Salman Mümtazın 1923-cü il həmin jurnalın birinci nömrəsində “Azərbaycan şairlərindən Nəsimi” adlı məqaləsi ilə əlaqədar 22 fevralda yazdığı məktub] / Sultanməcid Qənizadə // Sürət. – 1973. – 23 avqust. – S. 2.
- 648.Qonaqlar Bakı ilə tanış olurlar:** [Nəsimi yubileyi iştirakçıları Bakı haqqında] // Kommunist. – 1973. – 12 sentyabr. – S. 2; Ədəbiyyat və incəsənət. – 1973. – 13 sentyabr. – S. 13; Bakı. – 13 sentyabr. – 1973. – S. 4.
- 649.Qonaqlarımızın sözü:** Nəsimi yubileyində iştirak edən Boris Babi (Ukrayna), Əhməd Şmide (AFR), Otar-Taktakişvili (Gürcüstan), Yaşar Kamal (Türkiyə), Vladimir Sanqi (Saxalin) və Süleyman Süleymanov (Gürcüstan)] // Ədəbiyyat və incəsənət. – 1973. – 29 sentyabr. – S. 5.
- 650.Qonçar, O.** Günəşdən yaranmış / Oles Qonçar // Kommunist. – 1973. – 13 sentyabr. – S. 2.

651.Qrebnev, N. Böyük şairə ehtiram / Naum Qrebnev // Bakı. – 1973. – 28 iyun.

652.Qribaçov, N. Bizim müasirimiz: görkəmli ədib və alimlərin Nəsimi haqqında fikirləri // Nikolay Qribaçov // Kommunist. – 1973. – 8 iyul. – S. 4; Ədəbiyyat və incəsənət. – 1973. – 14 iyul. – S. 6.

653.Qriqoryan, S. Ölməz nəğməkar / Samvel Qriqoryan // Ədəbiyyat və incəsənət. – 1973. – 4 avqust. – S. 14; Kommunist. – 1973. – 1 avqust. – S. 4.

654.Quliyev, Ə. Sözün qüdrəti: [Nəsiminin poeziyası haqqında] / Əbülfəz Quliyev // Şərq qapısı. – 1973. – 13 sentyabr. – S. 2.

655.Quliyev, K. Tərbiyəvi fikirlər / Kamil Quliyev, S.Zeynalov // Azərbaycan müəllimi. – 1973. – 12 sentyabr. – S. 3.

656.Quliyev, Q. Böyük şair / Q.Quliyev // Yeni Şirvan. – 1973. – 6 sentyabr.

657.Quluzadə, M. Böyük humanist / Mirzağa Quluzadə // Elm və həyat. – 1973. – № 9. – S. 1-5.

658.Quluzadə, M. İnsanpərvərlik nəğməkarı / Mirzağa Quluzadə // Ulduz. – 1973. – № 9. – S. 1-5; Bakı. – 1973. – 12 sentyabr. – S. 1-2.

659.Quluzadə, M. İnsanpərvərlik və azadlıq nəğməkarı / Mirzağa Quluzadə // Azərbaycan kommunisti. – 1973. – № 9. – S. 38-48.

660.Quluzadə, M. Nəsimi irsinin öyrənilməsinin tarixinə dair / Mirzağa Quluzadə // Azərbaycan. – 1973. – № 8. – S. 24-49.

661.Quluzadə, M. Nəsimi yaradıcılığında humanizm, məhəbbət problemləri / Mirzağa Quluzadə // İmadəddin Nəsimi: məqalələr məcmuəsi / Red.: M.Quluzadə, S.Hüseynova; Azərb. SSR EA, Nizami ad. Ədəbiyyat İn-tu. – Bakı, 1973. – S. 50-75.

662.Quluzadə, Z. Böyük humanist / Zümrüd Quluzadə // Ədəbiyyat və incəsənət. – 1973. – 5 may. – S. 5.

663.Quluzadə, Z. İmadəddin Nəsimi dövrü və fəlsəfəsi / Zümrüd Quluzadə // Azərb. SSR EA-nın Xəbərləri: tarix, fəlsəfə və hüquq seriyası. – 1973. – № 3. – S. 105.

664.Quluzadə, Z. Nəsimi və insan / Zümrüd Quluzadə // Ulduz. – 1973. – № 6. – S. 51-54.

665.Qürbət. İnsana məhəbbət / Qürbət // Yeni Şirvan. – 1973. – 24 iyul.

666.Mahmud, T. Əbədi yanan işıq / Tofiq Mahmud // Göyərçin. – 1973. – № 9. – S. 3.

667.Mehbaliyev, T. Məndə sığar iki cahan, mən bu cahana sığmazam / T.Mehbaliyev // Neft daşları. – 1973. – 18 sentyabr.

668.Məhəbbət və hörmət əlaməti: [Nəsiminin 600 illiyinə həsr edilmiş yubiley şənlikləri haqqında] // Ədəbiyyat və incəsənət. – 1973. – 13 sentyabr. – S. 3.

669.Məmmədov, A. Nəsimi sənətkarlığı: 600 illiyi qarşısında / Arif Məmmədov // Azərbaycan müəllimi. – 1973. – 4 iyul. – S. 3.

670.Məmmədov, A. Rübailər: [Nəsiminin 600 illiyi münasibətilə buraxılmış eyniadlı kitabı haqqında] / Aşur Məmmədov // Şərq qapısı. – 1973. – 25 sentyabr.

671.Məmmədov, B. Dünyaya sığmayan şair / Bəylər Məmmədov // Bakı. – 1973. – 13 aprel.

672.Məmmədov, D. Nəsimi irsinin tədrisi / Dursun Məmmədov // Azərbaycan müəllimi. – 1973. – 12 sentyabr. – S. 3.

673.Məmmədov, Ə. Nəsiminin iki qədim əlyazma divanı / Ə.Məmmədov // Azərb. SSR EA-nın fondu. – 1973. – Cild 3. – S. 58-57.

674.Məmmədov, Ə.H. Nəsimi və Şah İsmayıl Xətai / Əzizağa Məmmədov // İmadəddin Nəsimi: məqalələr məcmuəsi / Red.: M.Quluzadə, S. Hüseynova; Azərb. SSR EA, Nizami ad. Ədəbiyyat İn-tu. – Bakı, 1973. – S. 184-192.

675.Məmmədov, F. Nəsimi irsinin şöhrəti / F. Məmmədov // Azərbaycan gəncləri. – 1973. – 7 iyul.

676.Məmmədov, Ş. Şairin xatirəsinə ehtiram / Şamxəlil Məmmədov // Azərbaycan müəllimi. – 1973. – 11 may.

677.Məmmədov, V. Cahana sığmayan şair / V.Məmmədov // Şərq qapısı. – 1973. – 3 iyul. – S. 4.

678.Məmmədov, Z. İdeya sələfləri / Z.Məmmədov // Bakı. – 1973. – 12 sentyabr. – S. 2-3.

679.Məmmədova, S. Avropa şərqşünasları Nəsimi haqqında / S. Məmmədova // İmadəddin Nəsimi: məqalələr məcmuəsi / Red.: M.Quluzadə, S. Hüseynova; Azərb. SSR EA, Nizami ad. Ədəbiyyat İn-tu. – Bakı, 1973. – S. 232-340.

680.Məmmədova, Ş. Şairin xatirəsinə ehtiram / Ş.Məmmədova // Azərbaycan müəllimi. – 1973. – 11 may.

681.Məmmədov, H. Nəsimi haqqında düşüncələr / Həmid Məmmədov // Azərbaycan gəncləri. – 1973. – 21 avqust.

682.Mən əbədiyəm yaratdığım üçün: [Vətən kinoteatrında keçirilən tədbir haqqında] // Bakı. – 1973- 12 sentyabr. – S. 4.

683.Məruzələr, sərgilər, ədəbi axşamlar // Azərbaycan müəllimi. – 1973. – 19 sentyabr.

684.Mətbuat konfransı: [Azərbaycan Yazıçılar İttifaqında Nəsiminin anadan olmasının 600 illiyinə həsr olunmuş mətbuat konfransının keçirilməsi haqqında] // Ədəbiyyat və incəsənət. – 1973. – 13 sentyabr. – S. 3.

685.Mnatsakanyan, V. Məhəbbət nəğmələri / V.Mnatsakanyan // Sovet Ermənistanı. – 1973. – 6 sentyabr.

686.Mollayev, İ. Nəsimi yaradıcılığında məktəb və maarif məsələləri / İbrahim Mollayev // Azərbaycan məktəbi. – 1973. – № 9. – S. 20-24.

687.Möhsün, M. Sənətkar böyüklüyü / Möhsümov Möhsün // Şərq qapısı. – 1973. – 13 sentyabr. – S. 3.

688.Musayev, Q. Doktor Ə.Çölpınarlı Nəsimi haqqında / Qasım Musayev // Yeni Şirvan. – 1973. – 21 iyun.

689.Mübariz, M. Həqiqət aşığı / M.Mübariz // Azərbaycan gəncləri. – 1973. – 11 sentyabr.

690.Mümtaz, S. Seyid İmadəddin Nəsimi / Salman Mümtaz // İmadəddin Nəsimi: məqalələr məcmuəsi / Red.: M.Quluzadə, S. Hüseynova; Azərb. SSR EA, Nizami ad. Ədəbiyyat İn-tu. – Bakı, 1973. – S. 266-271.

691.Müsəddiq, M. Nəsimi əsərlərinin nəşri tarixindən / Məmmədəli Müsəddiq // Kitablar aləmində. – 1973. – № 3. – S. 5-8.

692.Mütəfəkkir şair // Sovet kəndi. – 1973. – 18 sentyabr.

693.Nəcəfqulu. İlham mənbəyi / Nəcəfqulu // Bakı. – 1973. – 12 sentyabr. – S. 4.

694.Nəcəfov, N. Mütəfəkkir şair / Nəcəf Nəcəfov // Azərbaycan dili və ədəbiyyatı tədrisi: metodik məqalələr məcmuəsi. – 1973. – № 2 (78). – S. 89-93.

695.Nəcəfova, M. Dünya xalqları mətbuatında: [İ.Nəsiminin əsərləri müxtəlif dillərdə] / Məryəm Nəcəfova // Şərq qapısı. – 1973. – 13 sentyabr. – S. 2.

696.Nəcəfova, M. Nəsiminin beynəlxalq nüfuzu / Məryəm Nəcəfova // Mədəni- maarif işi. – 1973. – № 3. – S. 5-7.

697.Nəcəfova, M. Şairin şöhrəti: [İ.Nəsimi xarici mətbuatda] / Məryəm Nəcəfova // Azərbaycan müəllimi. – 1973. – 12 sentyabr. – S. 1.

698.Nəsiboğlu, V. Səma kimi geniş / Vasif Nəsiboğlu // Azərbaycan pioneri. – 1973. – 12 sentyabr.

699.Nəsimi: [Lui Araqon (Fransa), Cozef Nort (ABŞ), Qriqol Abaşidze və Abdulla Şaiq Nəsimi haqqında] // Ədəbiyyat və incəsənət. – 1973. – 13 sentyabr. – S. 4.

700.Nəsimi haqqında /Anatoli Topereçni, Qafurov Babacan, Lev Ozerov, Rahim Yesenov, E.Topçuyan, Qriqori Abaşidze və başq. // Mədəni- maarif işi. – 1973. – № 3. – S. 6-11.

701.Nəsimi haqqında: [Rafin, S.Vurğun, Q.Lətifi, Kibb, Lev Ozerov, A.Popereçni və S. Qriqoryanın Nəsimi haqqında dediyi fikirləri] // Kənd həyatı. – 1973. – № 7. – S. 42-43.

702.Nəsimi həftəsi: Bakıdakı 44 nömrəli məktəbdə Nəsiminin 600 illiyi münasibətilə tədbir keçirilmişdir // Azərbaycan müəllimi. – 1973. – 12 sentyabr. – S. 3.

703.Nəsiminin 600 illiyi şərəfinə: [Azərb. SSR Nazirlər Sovetinin təşkil etdiyi qəbul haqqında] // Kommunist. – 1973. – 16 sentyabr. – S. 1; Bakı. –

1973. – 17 sentyabr. – S. 1.; Azərbaycan gəncləri. – 1973. – 18-19 sentyabr; Ədəbiyyat və incəsənət. – 1973. – 22 sentyabr. – S. 11;

704.Nəsiminin 600 illiyi şərəfinə: [Respublika yubileyi komitəsinin birinci iclası haqqında] // Kommunist. – 1973. – 12 mart. Azərbaycan gəncləri. – 1973. – 13 sentyabr. – S. 1, 3

705.Nəsiminin 600 illiyi şərəfinə: [Respublika yubileyi komitəsinin iclası haqqında] // Bakı. – 1973. – 21 mart; Ədəbiyyat və incəsənət. – 1973. – 24 mart.

706.Nəsiminin anadan olmasının 600 illiyi: [Respublika yubiley komitəsinin iclası] // Kommunist. – 1973. – 21 mart; Ədəbiyyat və incəsənət. – 1973. – 24 mart. – S. 3.

707.Nəsiminin xatirə medalı: Leninqradın (Sankt-Peterburq) “Monetnı dvor”da bürüncdən 2000 yubiley xatirə medalının buraxılması haqqında // Ədəbiyyat və incəsənət. – 1973. – 21 iyul. – S. 3.

708.Nəsiminin yubileyi qarşısında // Kommunist. – 1973. – 7 sentyabr. – S. 3.

709.Nəsimiyə ehtiram: [Nəsiminin “Rübailər” kitabının rus dilində Naum Qrebnevin tərcüməsində çapdan çıxması haqqında] // Kommunist. – 1973. – 28 iyun; Ədəbiyyat və incəsənət. – 1973. – 30 iyun. – S. 2.

710.Nəsirli, M. Məslək fədaisi / Müzəffər Nəsirli // Şərq qapısı. – 1973. – 13 sentyabr; Sovet Ermənistanı. – 1973. – 6 sentyabr.

711.Nəzərov, İ. Şairin ilhamlı sözü: Nəsimi yubileyi ilə əlaqədar çap olunan nəşrlər haqqında / İsrafil Nəzərov // Kommunist. – 1973. – 22 avqust. – S. 4; Ədəbiyyat və incəsənət. – 1973. – 25 avqust. – S. 2.

712.Nuriyeva, M. Nəsimi poeziyasına bir baxış / M.Nuriyeva // Şəhriyar. – 1973. – 6 may. – S. 3; 13 may. – S. 8.

713.Nzuti, M. Nəsimi – 600 / M.Nzuti // Azərbaycan gəncləri. – 1973. – 13 sentyabr.

714.Orucəli, H. Nəsiminin lirikası / Həsənov Orucəli // Elm və həyat. – 1973. – № 9. – S. 8-9.

715.Ozerov, L. Əbədi poeziya məşəli / Lev Ozerov, A.Popereçni // Azərbaycan gəncləri. – 1973. – 2 avqust.

716.Ozerov, L. Kainatda günəş / Lev Ozerov // Kommunist. – 1973. – 1 avqust. – S. 4; Ədəbiyyat və incəsənət. – 1973. – 4 avqust. – S. 14;

717.Ölməz poeziya: [İmadəddin Nəsiminin anadan olmasının 600 illiyi şərəfinə SSRİ və Azərbaycan Yazıçılar İttifaqlarının keçirdikləri birgə təntənəli iclas haqqında] // Kommunist. – 1973. – 13 sentyabr. – S. 3; Ədəbiyyat və incəsənət. – 1973. – 22 sentyabr. – S. 9.

718.Paşayev, Q. Nəsimi divanı və biz: [Nəsimi divanının İraq nüsxəsi haqqında] / Qəzənfər Paşayev // Yurd qəzeti. – Bağdad, 1973. – № 159. – S. 8. Ərəb əlifbası ilə Azərbaycan dilində.

719.Paşayev, Q. Ürəklərdə yaşayan Nəsimi Əl-Bağdadi / Qəzənfər Paşayev // Yurd qəzeti. – Bağdad, 1973. – № 149. – 16 may. – S. 8. Ərəb əlifbası ilə Azərbaycan dilində.

720.Plavnik, A. Vəhdət / Abram Plavnik // Ədəbiyyat və incəsənət. – 1973. – 4 avqust. – S. 14; Kommunist. – 1973. – 1 avqust. – S. 4.

721.Poetik dilin qüdrəti // Bakı, axşam qəzeti. – 1973. – 24 avqust.

722.Poeziya estafeti: Nəsiminin 600 illiyinə həsr edilmiş yubiley şənliklərinin iştirakçıları ADU-da görüşə toplaşmışdılar // Kommunist. – 1973. – 14 sentyabr. – S. 2.

723.Poeziya məşəli, mütəfəkkir və mübariz: Nəsiminin anadan olmasının 600 illiyi münasibəti ilə Moskvada təntənəli yığıncaq // Kommunist; Bakı. – 1973. – 19 sentyabr. – S. 1-2; Azərbaycan gəncləri. – 1973. – 20 sentyabr. – S. 1-2; Azərbaycan müəllimi. – 1973. – 21 sentyabr. – S. 1-2; Ədəbiyyat və incəsənət. – 1973. – 22 sentyabr. – S. 3, 4-13.

724.Popereçni, A. Həyat pafosu / Anatoli Popereçni // Ədəbiyyat və incəsənət. – 1973. – 4 avqust. – S. 14; Şərq qapısı. – 1973. – 13 sentyabr. – S. 3; Kommunist. – 1973. – 1 avqust. – S. 4.

725.Respublika yubiley komitəsinin iclası: [İ.Nəsiminin anadan olmasının 600 illiyinin sentyabrın 9-dan 15-dək keçirilməsi haqqında] // Kommunist. – 14 iyul. – S. 4; Bakı. – 1973. – 6 sentyabr. – S. 3; Ədəbiyyat və incəsənət. – 1973. – 21 iyul. – S. 3.

726.Respublika yubiley komitəsinin iclası; Elmi sessiya; Bibliografiya göstəricisi: Nəsiminin anadan olmasının 600 illiyi şərafinə: [bir neçə məqalə] // Kommunist. – 1973. – 6 sentyabr. – S. 3.

727.Rəhimov, Ə. Hədiyyə verilmiş divan: [Nəsimi “Divan”ının Təbriz nüsxəsi haqqında] / Əbülfəz Rəhimov // Bakı. – 1973. – 12 sentyabr. – S. 4.

728.Rəhimov, Ə. Nəsimi bizimlədir / Əbülfəz Rəhimov // Ədəbiyyat və incəsənət. – 1973. – 13 sentyabr. – S. 4.

729.Rəsmi qəbul: [şairin yubileyi münasibətilə Q.Xəlilovun “Kuryer-YUNESKO” jurnalının baş redaktoru S.Kofflerin görüşü haqqında] // Azərbaycan gəncləri. – 1973. – 13 sentyabr. – S. 2.

730.Robert, S. Danışır qonaqlar / S. Robert // Azərbaycan gəncləri. – 1973. – 13 sentyabr.

731.Rus dilində: [İ.Nəsiminin rus dilində ikicildliyi] // Azərbaycan müəllimi. – 1973. – 12 sentyabr.

732.Rübailər: [Nəsiminin Azərnəşr tərəfindən buraxılmış eyniadlı kitabı haqqında] // Azərbaycan müəllimi. – 1973. – 12 sentyabr. – S. 2.

733.Rüstəm, S. İftixar hissi / Süleyman Rüstəm // Kommunist. – 1973. – 13 sentyabr. – S. 3.

734.Rüstəm, S. İkinci görüş: [Nəsiminin yubileyi günlərində türkmən şairi Ə.Bəndəroğlu ilə S.Rüstəmin söhbəti] / Ə.Bəndəroğlu, Süleyman Rüstəm // Bakı. – 1973. – 13 sentyabr.

735.Rüstəmov, E. Sevilən poeziya: [Nəsimi və klassik özbək poeziyası] / Erqaş Rüstəmov // Ədəbiyyat və incəsənət. – 1973. – 13 sentyabr. – S. 5.

736.Rüstəмова, A. Nəsimi şeirində insan gözəllik və məhəbbət vəhdətidir / Azadə Rüstəмова // İmadəddin Nəsimi: məqalələr məcmuəsi / Red. M. Quluzadə, S.Hüseynova; Azərb. SSR EA, Nizami ad. Ədəbiyyat İn-tu.- Bakı, 1973. – S. 157-165.

737.Rza, X. Cahana sığmayan şair: [Nəsiminin poeziyası haqqında] / Xəlil Rza // Ulduz. – 1973. – № 9. – S. 9-10; Azərbaycan pioneri. – 1973. – 12 sentyabr. – S. 3.

738.Rza, R. Cahana sığmayan şairin qərib məzarı / Rəsul Rza // İmadəddin Nəsimi: məqalələr məcmuəsi / Red.: M.Quluzadə, S. Hüseynova; Azərb. SSR EA, Nizami ad. Ədəbiyyat İn-tu. – Bakı, 1973. – S. 27-38.

739.Rza, R. Cəsarət və mərdliyin yüksək poeziyası / Rəsul Rza // Ədəbiyyat və incəsənət. – 1973. – 1 sentyabr. – S. 4,6.

740.Rza, R. Əyilməz ruh, sonsuz dözümlü poeziyası / Rəsul Rza // Azərbaycan gəncləri. – 1973. – 18 sentyabr. – S. 3.

741.Rza, R. Vətən oğlu böyük şair / Rəsul Rza // Bakı. – 1973. – 12 sentyabr.

742.Sadiqov, M. Mərdlik, cəsarət, sədaqət rəmzi / Məmməd Sadiqov // Qızıl bayraq. – 1973. – 12 sentyabr. – S. 4.

743.Sadiqzadə, F. Nəsimi və zəmanə / Firuz Sadiqzadə // Lenin tərbiyyəsi uğrunda. – 1973. – 17 sentyabr.

744.Saləddin, Ə. Xalq ədəbiyyatına bağlı / Əli Saləddin // Bakı. – 1973. – 7 sentyabr; Xəzər dənizçisi. – 1973. – 12 sentyabr.

745.Saləddin, Ə. Nəsimi xalq ədəbiyyatında / Əli Saləddin // Elm və həyat. – 1973. – № 9. – S. 10-11.

746.Saryan, G. Can de – can eşit / Geqam Saryan // Kommunist. – 1973. – 13 sentyabr. – S. 2.

747.Seyidov, M. Mərdliyin, qorxmazlığın keşiyində / Mirəli Seyidov // Bakı. – 1973. – 12 sentyabr. – S. 2.

748.Seyidov, M. Nəsimi və erməni ədəbiyyatı / Mirəli Seyidov // İmadəddin Nəsimi: məqalələr məcmuəsi / Red.: M.Quluzadə, S. Hüseynova; Azərb. SSR EA, Nizami ad. Ədəbiyyat İn-tu. – Bakı, 1973. – S. 132-144.

749.Seyidov, Y. Nəsimi dilinə dair qeydlər / Yusif Seyidov // ADU-nun Elmi əsərləri: Dil və ədəbiyyat seriyası. – 1973. – № 4. – S. 8-12.

750.Seyidov, Y. Nəsiminin əsərləri Azərbaycan ədəbi dilinin tarixi abidəsi kimi / Yusif Seyidov // İmadəddin Nəsimi: məqalələr məcmuəsi / Red.:

M.Quluzadə, S. Hüseynova; Azərb. SSR EA, Nizami ad. Ədəbiyyat İn-tu. – Bakı, 1973. – S. 145-156.

751.Seyidov, Y. Şairin dilinə bir nəzər / Yusif Seyidov // Bakı. –1973. – 28 mart.

752.Səfərov, A. Həqiqət carçısı /Abduləhəd Səfərov //Yeni həyat. – 1973. – 13 sentyabr. – S. 4.

753.Səfiyev, Ə. Azadlıq aşiqi / Ə.Səfiyev // Dostluq. – 1973. – 13 sentyabr.

754.Səməd, V. Nəsimi və tacik ədəbiyyatı / Vəli Səməd // Ədəbiyyat və incəsənət. – 1973. – 13 sentyabr. – S. 8.

755.Səmədov, A. “Nəsimilər”in müəllifi / Abbas Səmədov // Sovet Ermənistanı. – 1973. – 11 avqust. – S. 3.

756.Sirulis, Q. Xalqın şöhrəti: [Latviya Sovet Yazıçıları İttifaqı idarə heyətinin sədri Sirulis Nəsimi haqqında] / Qunar Sirulis // Kommunist. – 1973. – 13 sentyabr. – S. 3.

757.Söz mülkünün sultanı // Kommunist. – 1973. – 24-25 avqust. – S. 2

758.Sultanov, M. Bir tərəcibənd / Məmmədəğa Sultanov // Ədəbiyyat və incəsənət. – 1973. – 17 noyabr. – S. 14.

759.Sultanov, M. Şairin fars divanı haqqında / Məmmədəğa Sultanov // Bakı. – 1973. – 18 aprel. – S. 3.

760.Süleymanov, S. Ümumittifaq yubiley komitəsinin iclası / S.Süleymanov //Sovet Gürcüstanı. – 1973. – 10 iyul. – S. 4.

761.Şair mütəfəkkir // Kommunist. – 1973. – 13 sentyabr.

762.Şair “Nəsimi” gəmisini: [şairin 600 illiyi şərəfinə hazırlanan yük gəmisini] // Ədəbiyyat və incəsənət. – 1973. – 30 iyun. – S. 2.

763.Şairə ehtiram: [İ.Nəsiminin 600 illiyi münasibətilə keçirilən tədbirlər haqqında] // Mədəni-maarif işi. – 1973. – № 3. – S. 4-5.

764.Şairin biblioqrafiyası: [M.F.Axundov ad. Respublika Kitabxanasında nəşr olunan “İmadəddin Nəsimi” adlı biblioqrafiya haqqında] // Ədəbiyyat və incəsənət. – 1973. – 1 sentyabr. – S. 7.

765.Şairin əzəməti və şöhrəti: [İmadəddin Nəsiminin anadan olmasının 600 illiyinə həsr edilmiş təntənəli yığıncaq] // Kommunist. – 1973. – 14 sentyabr. – 1-2; Bakı. – 1973. – 14 sentyabr. – S. 1-3; Ədəbiyyat və incəsənət. – 1973. – 22 sentyabr. – S. 2, 5-6; Sovet kəndi. – 1973. – 15 sentyabr; Azərbaycan gəncləri. – 1973. – 15 sentyabr; Şərq qapısı. – 1973. – 15 sentyabr.

766.Şairin lirik əsərləri: “Azərnəşr” tərəfindən şairin lirik əsərləri məcmuəsi Azərbaycan dilində buraxılmışdır // Kommunist. – 1973. – 13 sentyabr. – S. 2.

767.Şairin vətənidə: [İ.Nəsiminin 600 illik yubiley şənliklərinə gələn sovet və xarici qonaqlar Şamaxıda] // Ədəbiyyat və incəsənət. – 1973. – 22 sentyabr. – S. 10.

- 768.Şəhərin yubiley mirası** // Bakı. – 1973. – 12 sentyabr. – S. 3.
- 769.Şərifzadə, S.** Ölməz surət / Sadıq Şərifzadə // Azərbaycan gəncləri. – 1973. – 13 sentyabr. –S. 2.
- 770.Şıxıyeva, S.** Ürfani-psixoloji paralellər: [məqalədə Nəsimi haqqında da verilmişdir] / Səadət Şıxıyeva // Şəhriyar. – 1973. – 18, 25 mart. –S. 5; 1, 8, 15 aprel. –S. 5.
- 771.Şirinov, Ə.** Müsəbiqə keçirilmişdir / Əlisa Şirinov // Azərbaycan müəllimi. – 1973. – 24 dekabr.
- 772.Şükürov, Ə,** Nəsimi və ədəbi dilimiz / Əlisa Şükürov // Ədəbiyyat və incəsənət. – 1973. – 25 avqust. – S. 7.
- 773.Şükürov, Z.** Onun dərin izləri / Zəki Şükürov // Kommunist. – 1973. – 13 sentyabr. – S. 4.
- 774.Tağıyev, R.** Böyük irs öyrənilir, tədqiq edilir / Rasim Tağıyev // Bakı. – 1973. – 12 sentyabr. – S. 3.
- 775.Tağıyev, R.** Nəsimi “Əsərləri”nin elmi-tənqidi mətni: [C.Qəhrəmanovun eyniadlı əsəri haqqında] / Rasim Tağıyev // Kommunist. – 1973. – 4 sentyabr. – S. 4; Sürət. – 1973. – 23 avqust. –S. 3;Bakı. – 1973. – 12 sentyabr.
- 776.Tağıyev, R.** Nəsimi irsinin tədqiqi və öyrənilməsi tarixi / R.Tağıyev // Sürət. – 1973. – 11, 14, 16 avqust. –S. 2; Qızıl bayraq. – 1973. – 13 sentyabr.
- 777.Təhmasib, M.** Nəsimi və xalq poeziyası / Məmməd Hüseyin Təhmasib // Ədəbiyyat və incəsənət. – 1973. – 11 avqust. – S. 6-7, 10-11.
- 778.Tixonov, N.** Böyük humanist şair / Nikolay Tixonov // İmadəddin Nəsimi: məqalələr məcmuəsi. – Bakı, 1973. – S. 7-9; Kommunist. – 1973. – 13, 17 yanvar; Bakı. – 1973. – 13 yanvar; Ədəbiyyat və incəsənət. – 1973. – 20 yanvar. – S. 4.
- 779.Tixonov, N.** Səadət arzulayıram...: [şairin 600 illiyi ilə əlaqədar olaraq yubiley komissiyasının sədri N.Tixonovun müsahibəsi] / Nikolay Tixonov // Azərbaycan qadını. – 1973. – № 11. – S. 5.
- 780.Tixonov, N.** Şair-mütəfəkkir / Nikolay Tixonov // Kommunist. – 1973. – 13 sentyabr. – S. 1.
- 781.Tixonov, N.** Ümumxalq ehtiramı / Nikolay Tixonov // Kommunist. – 1973. – 11 sentyabr. – S. 2; Bakı. – 1973. – 11 sentyabr; Ədəbiyyat və incəsənət. – 1973. – 13 sentyabr. – S. 3.
- 782.Topçyan, E.** Mərdlik nümunəsi: görkəmli ədib və alimlərin Nəsimi haqqında fikirləri / Eduard Topçyan // Kommunist. – 1973. – 8 iyul. – S. 4; Ədəbiyyat və incəsənət. – 1973. – 14 iyul. – S. 6.
- 783.Universitetdə sessiya:** [İmadəddin Nəsiminin şərəfinə Azərbaycan Dövlət Universitetində keçirilən sessiya haqqında] // Kommunist. – 1973. – 12 sentyabr. – S. 2; Ədəbiyyat və incəsənət. – 1973. – 13 sentyabr. – S. 13.
- 784.Ümumxalq şöhrəti** // Kommunist. – 1973. – 8 iyul. – S. 4.

785.Ümumittifaq yubiley komitəsinin iclası: 600 illik yubileyi qarşısında // Kommunist. – 1973. – 14 iyul; Ədəbiyyat və incəsənət. – 1973. – 16 iyul. – S. 11; // Sovet Gürcüstanı. – 1973. – 10 iyul.

786.Ürək sözləri / Heydər Əliyev, N.Tixonov, C.Nort, A.Gölpınarlı, N.Qribaçov, B.Qafurov, A.Abaşidze // Şərq qapısı. – 1973. – 13 sentyabr. – S. 2.

787.Vahabzadə, B. Mütəfəkkir şair / Bəxtiyar Vahabzadə // Ədəbiyyat və incəsənət. – 1973. – 13 sentyabr.

788.Vasilyev, S. Əzəmətli zirvə: görkəmli ədib və alimlərin Nəsimi haqqında fikirləri / Sergey Vasilyev // Kommunist. – 1973. – 8 iyul. – S. 4; Ədəbiyyat və incəsənət. – 1973. – 14 iyul. – S. 6.

789.Vatikan kitabxanalarında Nəsiminin qəzəlləri tapılmışdır: [İtaliyanın Vatikan kitabxanasında filoloji elmlər doktoru Cahangir Qəhrəmanovun Nəsimi qəzəllərini tapması haqqında] // Bakı. – 1973. – 18 yanvar.

790.Vəliyev, S. Nəsiminin 600 illiyi / S.Vəliyev // Azərbaycan gəncləri. – 1973. – 13 sentyabr.

791.Yerevanda iclas: [Yerevanda İmadəddin Nəsiminin anadan olmasının 600 illiyi münasibətilə K.S. Stanislavski adına dram teatrında keçirilən yubiley iclası haqqında] // Ədəbiyyat və incəsənət. – 1973. – 13 sentyabr. – S. 13.

792.Yubiley ekspozisiyası: [Nizami adına Azərbaycan Ədəbiyyatı Muzeyində açılacaq sərgi haqqında] // Bakı. – 1973. – 7 avqust. – S. 4; Azərbaycan müəllimi. – 1973. – 8 avqust. – S. 3; Ədəbiyyat və incəsənət. – 1973. – 31 avqust. – S. 3.

793.Yubiley ərəfəsində // Ədəbiyyat və incəsənət. – 1973. – 25 avqust. – S. 6.

794.Yubiley komitəsinin iclası // Ədəbiyyat və incəsənət. – 1973. – 31 iyul. – S. 3.

795.Yubiley nəşrləri // Kitablar aləmində. – 1973. – № 3. – S. 4.

796.Yubiley sərgisi: [Respublika EA-nın Nizami ad. Azərbaycan Ədəbiyyatı Muzeyində İ.Nəsimiyə həsr edilmiş sərginin açılışı haqqında] // Kommunist. – 1973. – 12 sentyabr. – S. 2; Ədəbiyyat və incəsənət. – 1973. – 13 sentyabr. – S. 3.

797.Yubiley şənliklərinin iştirakçıları Bakıdan getmişlər // Ədəbiyyat və incəsənət. – 1973. – 22 sentyabr. – S. 11.

798.Yubiley töhfələri: [İ.Nəsiminin 600 illiyi ilə əlaqədar olaraq buraxılan hədiyyələr haqqında məlumat] // Bakı. – 1973. – 11 avqust.

799.Yubiley töhfələri: [şairin 600 illiyi ilə əlaqədar keçirilən tədbirlər haqqında] // Azərbaycan müəllimi. – 1973. – 12 sentyabr. – S. 3.

800.Yubileyə hazırlaşırılar: [Nəsiminin anadan olmasının 600 illiyi şərəfinə Tbilisi və Yerevanda yubileyə hazırlıq haqqında] // Ədəbiyyat və incəsənət. – 1973. – 18 avqust. – S. 4.

801.Yubileyə hədiyyə: [akademik H.Araslının “İmadəddin Nəsimi” adlı kitabı haqqında] // Azərbaycan gəncləri. – 1973. – 24 aprel.

802.Yubileyə həsr olunur // Bakı. – 1973. – 13 sentyabr. –S. 4; Kommunist. – 1973. – 13 sentyabr. – S. 3.

803.Zaman çərçivəsinə sığmayan poeziya: [SSRİ və Azərbaycan Yazıçılar İttifaqının sentyabrın 12-də İ.Nəsiminin 600 illiyi münasibətilə keçirdikləri birgə təntənəli iclas haqqında] // Bakı. – 1973. – 13 sentyabr.

1974

804.Ağayev, Ə. Nəsimi və dünya ədəbiyyatı / Əkbər Ağayev // S.M.Kirov ad. ADU-nun Elmi Əsərləri. Dil və ədəbiyyat seriyası. – 1974. – № 3. – S. 5-23.

805.Azəroğlu, B. Mütərcimdən: Nəsiminin Sankt-Peterburqda (Leninqrad) saxlanılan fars dilində əlyazmasının müəllif tərəfindən tərcüməsi haqqında // S.M.Kirov adına Azərbaycan Dövlət Universitetinin Elmi Əsərləri. Dil və ədəbiyyat seriyası. – 1974. – № 3. – S. 36.

806.Çex jurnalı Nəsimi haqqında // Ədəbiyyat və incəsənət. – 1974. – 8 mart. – S. 2

807.Dost hədiyyəsi: [Bəndəroğlunun İraqda çap etdirdiyi “İmadəddin Nəsimi” əsəri haqqında] // Ədəbiyyat və incəsənət. – 1974. – 17 avqust.

808.Əlizadə, S. Nəsiminin dili / Samət Əlizadə // S.M.Kirov ad. ADU-nun Elmi Əsərləri. Dil və ədəbiyyat seriyası. – 1974. – № 3. – S. 73-89.

809.Fəhmi, Ə. Nəsiminin lirikası / Əli Fəhmi // S. M.Kirov ad. ADU-nun Elmi Əsərləri. Dil və ədəbiyyat seriyası. – 1974. – № 3. – S. 49-57.

810.Həsənli, İ. Nəsimi – ingilis aliminin tədqiqində: [ingilis alimi Katli Burillin Nəsimi haqqında yazdığı monoqrafiya haqqında] / İmperial Həsənli // Bakı. – 1974. – 16 sentyabr. – S. 3.

811.Hüseyni, Ə. Ayrılmaz nəfəs: [İ.Nəsiminin “Ayrıldım” rədifli qəzəlinin tapılması haqqında] / Əbülfəz Hüseyni // Bakı. – 1974. – 6 iyul.

812.İbrahimov, M. Tükənməz xəzinə: [Nəsimi poeziyası barədə kiçik qeydlər] / Mirzə İbrahimov // Sovet ədəbiyyatşünaslığının aktual problemləri: məqalələr məcmuəsi. – Bakı, 1974. – S. 60-64.

813.İmadəddin Nəsimi: [Həmid Araslının eyniadlı kitabının özbək dilində çıxması haqqında] // Ədəbiyyat və incəsənət. – 1974. – 9 fevral. – S. 16.

814.İmadəddin Nəsimiyə həsr olunur: [S.M.Kirov ad. ADU-nun filologiya fakültəsinin “Elmi əsərləri”nin İ.Nəsimiyə həsr olunmuş xüsusi nömrəsi haqqında] // Bakı. – 1974. – 2 oktyabr. – S. 4.

815.İngilis şairi qonağımızdır: [İ.Nəsimi əsərlərini ingilis dilinə tərcümə edən Piter Termpestin Bakıda olması haqqında] // Ədəbiyyat və incəsənət. – 1974. – 30 mart. – S. 2.

816.Kərimov, X. Nəsimi əsərlərində sözlərin məna qrupları / Xanəli Kərimov // Qabaqcıl. – 1974. – 27 iyul. – S. 4.

817.Qəhrəmanov, C. Nəsimi əsərlərinin tənqidi mətninin tərtibi haqqında / Cahangir Qəhrəmanov // S.M.Kirov ad ADU-nun Elmi Əsərləri. Dil və ədəbiyyat seriyası. – 1974. – № 3. – S. 59-60.

818.Mir Cəlal. Böyük şair-filosof Nəsimi haqqında / Mir Cəlal // S.M.Kirov ad. ADU-nun Elmi Əsərləri. Dil və ədəbiyyat seriyası. – 1974. – № 3. – S. 24-31.

819.Müsəddiq, M. Nəsiminin sələflərinə münasibəti / Məmmədli Müsəddiq // S.M.Kirov ad. ADU-nun Elmi Əsərləri. Dil və ədəbiyyat seriyası. – 1974. – № 3. – S. 61-72.

820.Rəhimov, Ə. Böyük ideallar şairi: [Nəsimi yaradıcılığına həsr olunmuş professor Mirzağa Quluzadənin eyniadlı kitabı haqqında] / Əbülfəz Rəhimov // Ədəbiyyat və incəsənət. – 1974. – 9 may. – S. 4.

821.Sadiqzadə, F. Nəsimi və zəmanəsi / Firuz Sadiqzadə // S.M.Kirov ad. ADU-nun Elmi Əsərləri: Dil və ədəbiyyat seriyası. – 1974. – № 3. – S. 40-47.

822.Yubiley tədbirləri: Nəsimi – 600 // S.M.Kirov adına ADU-nun Elmi Əsərləri. Dil və ədəbiyyat seriyası. – 1974. – № 3. – S. 90-91.

1975

823.Beqdili, Q. İki cahən, Yoxsa...: [Nəsiminin “Məndə sığar iki cahən” misrası ilə əlaqədar müəllifin fikirləri] / Qulammirzə Beqdili, Xəlil Yusifov // Azərbaycan. – 1975. – № 4. – S. 207-208.

824.Əliyev, Q. Nəsimi və özbək ədəbiyyatı / Qulamhüseyn Əliyev // Ədəbiyyat və incəsənət. – 1975. – 26 iyul. – S. 14-15.

825.Fəhmi, Ə. Nəsiminin lirikası / Əli Fəhmi // S.M.Kirov ad. ADU-nun Elmi Əsərləri. Dil və ədəbiyyat seriyası. – 1974. – № 3. – S. 49-58.

826.Məmmədov, S. Klassik irsimizin bir səhifəsi: [Ə.Yerevanlının “Nəsimi” kitabı haqqında] / Sabir Məmmədov // Ədəbiyyat və incəsənət. – 1975. – 21 iyun.

827.Rəhimov, Ə. Nəsiminin öldürülməsi barədə Nəsiminin “Maddeyitarix”i / Əbülfəz Rəhimov // Azərbaycan EA-nın Məruzələri. – 1975. – C.31. – № 1. – S. 89-92.

828.Şirinov, Ə. Müsəbiqə keçirilmişdir: [məktəblərdə İ.Nəsimi və M.Füzulinin qəzəllərindən ibarət müsəbiqənin keçirilməsi haqqında] / Ə.Şirinov // Azərbaycan müəllimi. – 1975. – 24 dekabr.

1976

829.Arashı, H. XIII-XVI əsrlərdə Azərbaycan ədəbiyyatı haqqında qısa məlumat: [məqalədə Nəsimi haqqında qısa məlumat verilmişdir] / Həmid

Araslı, H. Eyvazov // Ədəbiyyat: 8-ci sinif / H.Araslı, H.Eyvazov. – Bakı, 1976. – S. 78.

830.Əlisa, N. İnsan – tarix deməkdir / Nicat Əlisa // Ədəbiyyat və incəsənət. – 1976. – 4 dekabr. – S. 7.

831.Şərifova, V. Nəsimi dastanı / Validə Şərifova // Qobustan. – 1976. – № 3 (31). – S. 37-39.

1977

832.Aslanov, V. Bir “Divan” haqqında: [H.Məmməd zadə tərəfindən hazırlanmış Nəsiminin farsca divanı haqqında] / Vaqif Aslanov // Ədəbiyyat və incəsənət. – 1977. – 12 fevral. – S. 7.

833.Əlimirzəyev, X. Nəsimi və tarixi roman məsələsi / Xalid Əlimirzəyev // Ədəbiyyat və incəsənət. – 1977. – 18 iyun.

834.Əliyev, A. Nəsiminin ərəbcə şeirləri / A.Əliyev // Ədəbiyyat və incəsənət. – 1977. – 8 yanvar. – S. 8.

835.Hüseynli, M. Nəsimi məktəbinin davamçısı Xəlili / M.Hüseynli // Ədəbiyyat qəzeti. – 1977. – 10 oktyabr.

836.İbrahimov, M. Qiymətli tədqiqat: [professor Rüstəm Əliyevin “Fəzlullah Nəimi Təbrizinin və İmadəddin Nəsimi Şirvaninin farsca divanı adlı” kitabının Tehrandə çap edilməsi haqqında] / Mirzə İbrahimov // Ədəbiyyat və incəsənət. – 1977. – 12 fevral. – S. 7.

837.İmadəddin Nəsimi / Farscdan tərc ed. A.Sarovlu // İnci xəzinəsi. – Bakı, 1977. – S. 89-94.

838.Seyidov, Y. İmadəddin Nəsimi / Yusif Seyidov, S.Əlizadə // Klassik Azərbaycan şairləri söz haqqında: XI-XVIII əsrlər / Y.Seyidov, S. Əlizadə. – Bakı, 1977. – S. 59-72.

839.Şaiq, A. Seyid İmadəddin Nəsimi / Abdulla Şaiq // Əsərləri: 5 cildlə: Pyeslər, məqalələr, məruzələr, çıxışlar, təbriklər, elmi əsərlər / A.Şaiq. – Bakı, 1977. – C.4. – S. 274-275.

1978

840.Elmdən istehsalata: Cahangir Qəhrəmanovun İmadəddin Nəsiminin əsərlərinin elmi tənqidi mətninin tərtibi haqqında // Elm və həyat. – 1978. – № 8. – S. 3-5.

841.Nəsimi (1369-1417) // XIII-XVIII əsr Azərbaycan ədəbiyyatı tarixi: filologiya fakültələri üçün / Tərt. ed. İ.Babayev; red. F.Fərhadov. – Bakı, 1978. – S. 17-20.

1979

842. Ağasəfa. Nəsimi deyirəm / Ağasəfa // Azərbaycan. – 1979. – № 5. – S. 64-66.

843. Cavad, H. İmadəddin Nəsimi / Cavad Heyət // Azərbaycan ədəbiyyatı tarixinə bir baxış / Cavad Heyət. – Tehran, 1979. – S. 24-25.

844. Qəhrəmanov, C. İ.Nəsiminin dili / Cahangir Qəhrəmanov // Varlıq (Tehran). – 1979. – № 8 (əski əlifbada).

845. Paşayev, Q. Nəsimi haqqında / Qəzənfər Paşayev // Ədəbiyyat və incəsənət. – 1979. – 6 iyul.

846. Paşayev, Q. Nəsiminin İraq “Divan” nüsxəsi və naməlum şeirləri: [1843-cü ildə üzü köçürülmüş və Kərkük vilayətinin Tuz Xumatu qəzasının Bəşir kənd sakini 100 yaşlı Seyid Heydər Tövhe tərəfindən verilmiş nüsxə haqqında] / Qəzənfər Paşayev // Ədəbiyyat və incəsənət. – 1979. – 6 iyul. – S. 8.

847. Rəhimov, Ə. Cahanşah Həqiqinin şeirləri Nəsimi divanında / Əbülfəz Rəhimov // Azərbaycan mətnşünaslığı məsələləri. – Bakı, 1979. – C.1. – S. 143-154.

848. Seyid İmadəddin Nəsimi / Kamran Məmmədov // Azərbaycan yazıçılarının həyatından dəqiqələr / K.Məmmədov. – Bakı, 1979. – S. 27-29.

1980

849. Axundov, M. İmadəddin Nəsimi təbiət haqqında / Mirəli Axundov // Klassiklərimiz təbiət haqqında / Mirəli Axundov; red. N.Səfali. – Bakı, 1980. – S. 63-66.

850. Arif, M. Şair və mütəfəkkir / Məmməd Arif // Sənətkar qocalmır / M.Arif. – Bakı, 1980. – S. 127-143.

851. Bünyadov, Z. Nəsiminin məhkəməsi və qətli: [orta əsr ərəb mənbələrində] / Ziya Bünyadov // Ədəbiyyat və incəsənət. – 1980. – 19 sentyabr. – S. 6.

852. Mehdiyeva, S. Nəsimi müasirimizdir / Sevil Mehdiyeva // Ədəbiyyat və incəsənət. – 1980. – 17 oktyabr. – S. 7.

853. Mehdiyeva, S. Nəsimi və müasir Azərbaycan dilinin dialektləri: [xülasə] / Sevil Mehdiyeva // Azərbaycan EA-nın Xəbərləri: Ədəbiyyat, dil və incəsənət seriyası. – 1980. – № 1. – S. 92.

854. Rəhimov, Ə. Türk şairi Üsulinin Nəsimi qəzəlinə yazdığı təxmis / Əbülfəz Rəhimov // Azərbaycan EA-nın məruzələri. – 1980. – C. 36. – № 2. – S. 95-97.

1981

855. Orucəli, H. Tarixin şahidliyi: [“Nəsimi axtarışları” silsiləsindən] / Həsənov Orucəli // Bakı. – 1981. – 8 iyul.

856. Sadıqzadə, F. Nəsimi söz sənəti haqqında / Firuz Sadıqzadə // Azərbaycan. – 1981. – № 9. – S. 172-176.

1982

857.Əlibəyzadə, E. Nəsimi və Azərbaycan ədəbi dili / Elməddin Əlibəyzadə // Ədəbi şəxsiyyət və dil / E.Əlibəyzadə; red. S. Əlizadə. – Bakı, 1982. – S. 150-198.

858.Məhəmmədiyev, N. Nəsiminin son sözü / Nəsrəddin Məhəmmədiyev // Vahabzadə B. Hər çiçəkdən bir ləçək / Bəxtiyar Vahabzadə. – Bakı, 1982. – S. 180-181.

859.Paşayev, Q. Nəsiminin “Divan”nın İraq nüsxəsi və naməlum şeirləri: [1843-cü ildə üzü köçürülmüş və Kərkük vilayətinin Tuz Xumatu qəzasının Bəşir kənd sakini 100 yaşlı Seyid Heydər Tövhe tərəfindən verilmiş nüsxə haqqında] / Qəzənfər Paşayev // Ulduz. – 1982. – № 10. – S. 53-55.

860.Seyidov, M. Nəsimi dilində tabeli mürəkkəb cümlə / Mirəli Seyidov // Dilçilik coğrafiyası, tarixi dialektologiya və türk dillərinin tarixi problemləri: Elmi əsərlərin tematik məcmuəsi / AzSSR Ali və Orta İxtisas Təhsili Nazirliyi; red.: A.Vəliyev, E. Əzizov, A. Axundov [və b.]. – Bakı, 1982. – S. 31-38.

861.Səfərli, Ə. İmadəddin Nəsimi / Əlyar Səfərli, Xəlil Yusifov // Qədim və orta əsrlər Azərbaycan ədəbiyyatı: ali məktəb tələbələri üçün dərslik / Ə.Səfərli, X.Yusifov. – Bakı, 1982. – S. 187-202.

1983

862. Araslı, H. İmadəddin Nəsimi (1369-1417): Həyat və yaradıcılığı / Həmid Araslı, H.Eyvazov // Ədəbiyyat: 8-ci sinif. – dərslik. – Bakı, 1983. – S. 79-93.

863. Əzimov, K. Nəsiminin müasir qərb tədqiqatçıları / Kazım Əzimov // Ulduz. – 1983. – № 10. – S. 54-56.

864. Hacıyeva, M. Nəsiminin yaradıcılığında folklor nümunələri / Maarifə Hacıyeva // Azərb. SSR EA-nın xəbərləri: Ədəbiyyat, dil və incəsənət seriyası. – 1983. – № 2. – S. 47-52.

865. Hilali, İ. Nəsimi və Kişvəri / İ.Hilali // Ədəbiyyat və incəsənət. – 1983. – 11 mart. – S. 7.

866. Nəsimi (təxəllüsü; əsl adı Seyid Əli) (1369, Şamaxı – 1417 Hələb) // Azərbaycan sovet ensiklopediyası: 10 cilddə / Baş red. C.Quliyev; red. hey. M. H. Abdullayev [və b.]. – Cild 7: Misir...Prado. – Bakı, 1983. – S. 229-232.

1984

867. Araslı, H. İmadəddin Nəsimi (1369-1417) / Həmid Araslı, H.Eyvazov // Ədəbiyyat 8-ci sinif: dərslik / H.Araslı, H.Eyvazov. – Bakı, 1984. – S. 79-93.

868. Hacıyeva, M. Nəsimi şeirinin ruhu / Maarifə Hacıyeva // Müdriklik çeşməsi / M.Hacıyeva. – Bakı, 1984. – S. 5-13.

869.Qəhrəmanov, C. Mütəşəkkillik və şüurluq / Cahangir Qəhrəmanov // Ədəbiyyat və incəsənət. –1984. –30 mart.

1985

870.İbrahimov, M. Odlar yurdunun Prometeyi: [Nəsiminin həyatı, şəxsiyyəti, zəmanəsi və yaradıcılığı barədə qeydlər] / Mirzə İbrahimov // Niyəsiz, necəsiz bir yazısan sən / M.İbrahimov. – Bakı, 1985. – S. 127-159.

871.İbrahimov, M. Söz mülkünün soltanı / Mirzə İbrahimov // Niyəsiz, necəsiz bir yazısan sən / M.İbrahimov. – Bakı, 1985. – S. 160-175.

872.Qalətçi, A. Azərbaycan şairi Nəsimi: [Suriyada “Tişrin” qəzetində çap edilmiş məqalə] / Abdulla Fəttah Qalətçi // Ədəbiyyat və incəsənət. – 1985. – 1 mart. – S. 3.

873.Quluzadə, M. İmadəddin Nəsimi / Mmirzağa Quluzadə // Azərbaycan klassik ədəbiyyatı kitabxanası: 20 cilddə / Azərb. SSR Elmlər Akad. Nizami ad. Ədəbiyyat İn-tu; cildi tərt. ed. H.Araslı; cild. red. T.Kərimov. – Bakı, 1985. – C.5. – S. 5-23.

874.Paşayev, Q. Nəsimi haqqında / Qəzənfər Paşayev // Altı il Dəclə-Fərat sahillərində / Q. Paşayev. – Bakı, 1985. – S. 81-83.

875.Səfərli, Ə. Ön söz / Əliyar Səfərli // Seçilmiş əsərləri / İmadəddin Nəsimi. – Bakı, 1985. – S. 3-17.

1986

876. Adilov, V.Z. Nəsimi dilində işlənmiş bəzi üslubi fiqurlar haqqında / Vasif Adilov // Azərb. SSR EA-nın Xəbərləri: Ədəbiyyat, dil və incəsənət seriyası. – 1986. – № 2. – S. 86-90.

877. Fərhadov, F. İmadəddin Nəsimi (1369-1417) / Fərhad Fərhadov, Aydın Hacıyev // Azərbaycan uşaq ədəbiyyatı tarixi / F. Fərhadov, A. Hacıyev. – Bakı, 1986. – S. 36-38.

878. Məmmədova, M. Nəsimi şeirinin şərhli / Mehri Məmmədova // Ədəbiyyat və incəsənət. – 1986. – 19 dekabr. – S. 7.

879. Mümtaz, S. Nəsimi / Salman Mümtaz // Azərbaycan ədəbiyyatının qaynaqları / Salman Mümtaz. – Bakı, 1986. – S. 278-288.

880. Seyidov, Y. Nəsiminin əsərləri Azərbaycan ədəbi-bədii dilinin tarixi abidəsi kimi / Yusif Seyidov // Ədəbi tənqid və bədii dil / Y.Seyidov. – Bakı, 1986. – S. 213-224.

1987

881.Allahyarov, K. Nəsimi poeziyası: [məktəblilər üçün] / Kamil Allahyarov // Azərbaycan müəllimi. – 1987. – 9 yanvar.

882.Bəkir-ən-Nasir. İmadəddin Nəsimi; Nəsimi və hürufi təriqəti; Nəsimi şair kimi / Bəkir-ən-Nasir; ərəb dilindən tərc. ed. Kamal Xəlilov // Azərbaycan. – 1987. – № 9. – S. 169-172, 220-221.

883.İsmayıl, M. Sabahın xeyir, Suriya!: [Nəsiminin anadan olmasının 600 illiyi ilə əlaqədar olaraq müəllifin Suriyaya səfəri haqqında] / Məmməd İsmayıl // Azərbaycan. – 1987. – № 9. – S. 160-169.

884. Quliyeva, O. Nəsimi dilinin semantik xüsusiyyətləri / O.Quliyeva // Elm və həyat. – 1987. – № 5. – S. 22-23.

885. Paşayev, Q. İmadəddin Nəsimi əl-Bağdadi: (“Gözəl şairlər” silsiləsindən) / Qəzənfər Paşayev // Ədəbiyyat və incəsənət. –1987. – 7 avqust. – S. 8.

886. Paşayev, Q. Nəsiminin İraq divanı: [ön söz] / Qəzənfər Paşayev // İraq divanı / İmadəddin Nəsimi. – Bakı, 1987. – S. 3-10.

887. Süleymanova, F. İmadəddin Nəsiminin siyasi görüşlərinin bəzi məsələləri: [xülasə] / F.Süleymanova // Azərbaycan SSR EA-nın Xəbərləri: tarix, fəlsəfə və hüquq seriyası. – 1987. – № 2. – S. 113.

1988

888.Cəfərzadə, Ə. Qardaş qəbrindən: [müəllif Hələb şəhərində Nəsiminin qəbrini ziyarət etməsi haqqında] / Əzizə Cəfərzadə // Ədəbiyyat və incəsənət. – 1988. – 15 yanvar. – S. 6.

889.Əkbərov, Z. Cahana sığmayan şair / Zahid Əkbərov // Klassik irs və müasir ədəbiyyat / Z.Əkbərov. – Bakı, 1988. – S. 21-27.

890.Paşayev, Q. İraq Divanı və biz: [Nəsiminin İraq divanının Bakıda çapı ilə bağlı Əbdüllətif Bəndəroğluya ünvanlanmış məktub] / Qəzənfər Paşayev // Ədəbiyyat və incəsənət. – 1988. – 2 dekabr. – S. 6.

891.Vəfalı, A. Nəsiminin İraq Divanını oxuyarkan / Ayaz Vəfalı // Ədəbiyyat və incəsənət. – 1988. – 16 dekabr. – S. 6.

1989

892. Əlizadə, L. Nəsimini tədris edərkən... / Lalə Əlizadə // Azərbaycan müəllimi. – 1989. – 3 mart.

893. Sultanov, M. İmadəddin Nəsimi / Məmmədəğa Sultanov // Rübailər aləmində / M.Sultanov. – Bakı, 1989. – S. 122-130.

894. Şıxıyeva, S. Nəsimi şeirində eyham / Səadət Şıxıyeva // Azərbaycan müəllimi. – 1989. – 17 noyabr.

1990

895.Rüstəмова, A. İmadəddin Nəsimi / Azadə Rüstəмова // Klassik Azərbaycan poeziyasında qəzəl: Janrın tarixi və poetikası: XII-XVI əsrlər / Azadə Rüstəмова // Azərbaycan SSR Elmlər Akad. Xalqlar Dostluğu ordenli Nizami ad Ədəbiyyat İn-tu. – Bakı, 1990. – S. 51-71.

896.Seyidov, Y. Nəsiminin xüsusi adlar aləmi / Yusif Seyidov // Ulduz. – 1990. – № 4. – S. 70-75.

897.Şıxıyeva, S. Nəsimi poeziyası və xalq yaradıcılığı / Səadət Şıxıyeva // Folklor və mədəniyyət: Gənc filoloqların VI Respublika konfransının materialları: [13-14 dekabr, 1989-cu il] // Azərbaycan SSR EA, Nizami ad. Xalqlar Dostluğu Ordenli Ədəbiyyat İnstitutu. – Bakı, 1990. – S. 37-38.

898.Şıxıyeva, S. Nəsimi və türk ədəbiyyatı / Səadət Şıxıyeva // Языковые контакты и литературные связи (Тезисы докладов Республиканской научной конференции молодых ученых). – Bakı, 1990. – С.145-146.

899.Şıxıyeva, S. Nəsimi və Yəsəvilik dərvişləri / Səadət Şıxıyeva // Gənc ədəbiyyatşünasların Respublika konfransının materialları. – Bakı, 1990.

1991

900.Seyidov, Y. Nəsiminin xüsusi adlar aləmi: Şəxs (insan), yer və cism adları / Yusif Seyidov // Ulduz. – 1991. – № 4. – S. 70-75.

901.Səfərli, Ə. Eşq günəşi: [ön söz] / Əlyar Səfərli // Mən bu cahana sığmazam / İmadəddin Nəsimi. – Bakı, 1991. – S. 5-22.

1992

902. İsmayıl, M. Nəsimi: Hələbdəki qəbri önündə düşüncələr / Məmməd İsmayıl // Seçilmiş əsərləri / M.İsmayıl. – Bakı, 1992. – S. 23.

903. Şıxıyeva, S. XIV yüzillikdə divan ədəbiyyatının özünəməxsusluqları / Səadət Şıxıyeva // Gənc ədəbiyyatşünasların Respublika konfransının materialları. – Bakı, 1992.

904.Şıxıyeva, S. Nəsimi şeirində “hicab” məcazı / Səadət Şıxıyeva // Azərbaycan EA-nın Xəbərləri: Ədəbiyyat, dil və incəsənət seriyası. – 1992. – № 1-2. – S. 200-218.

1993

905.Cavad, H. Nəsimi / Cavad Heyət // Azərbaycan ədəbiyyatına bir baxış / Cavad Heyət. – Bakı, 1993. – S. 32-36.

906.Əhməd, V. “Bəşər Nəsimi – Nəsimi soyundandır” Vüqar Əhməd // Hər kəsin öz səsi / Ə.Vüqar. – Bakı, 1993. – S. 38-39.

907.Nağıyeva, C.M. İmadəddin Nəsiminin “Bəhrül-əsrar” qəsidəsi / Cənnət Nağıyeva // İslam dünyası. – 1993. – 11, 25 dekabr.

908.Şıxıyeva, S. Quran Nəsimi şeirinin ideya-poetik qaynağı kimi / Səadət Şıxıyeva // Azərbaycan ədəbiyyatşünaslığı problemləri: məruzələrinin tezisləri. – Bakı, 1993. – S. 112-113.

909.Şıxıyeva, S. Quran və Nəsimi şeirinin müştərək cəhətləri / Səadət Şıxıyeva // Şəhriyar. – 1993. – 13 may.

1994

910.Arashlı, N. İmadəddin Nəsimi (1369-1417) / Nüşabə Arashlı // Ədəbiyyat: Orta ümumtəhsil məktəblərinin VII sinifi üçün dərslik. – Bakı, 1994. – S. 61-68.

911.Cəfərzadə, Ə. İmadəddin Nəsimi / Əhməd Cəfərzadə, // Şamaxı / Ə.Cəfərzadə, S. Qəniyev, R.Alışov, S. Rəsulov. – Bakı, 1994. – S. 57-58.

912.Məmmədov, Z. İmadəddin Nəsimi / Zakir Məmmədov // Azərbaycan fəlsəfəsi tarixi / Z. Məmmədov. – Bakı, 1994. – S. 265-273.

913.Rəhimli, M. Tehrandan gələn hədiyyə: [Yədullah Cəlalinin göndərdiyi Nəsimi Divanının farsca elmi-tənqidi mətni haqqında] / Məşədi Əbülfəz Rəhimli // Ədəbiyyat qəzeti. – 1994. –15 aprel. – S. 3.

914.Səfərli, Ə. İmadəddin Nəsimi // Əlyar Səfərli, Xəlil Yusifli // Ədəbiyyat: 9-cu sinif üçün dərslik. – Bakı, 1994. – S. 151-174.

915.Şıxıyeva, S. Nəsimi şeirində əlif-lam poetik forması və onun qaynaqları / Səadət Şıxıyeva // Azərbaycan EA-nın Nizami ad. Ədəbiyyat İnstitutu. Gənc ədəbiyyatşünasların Respublika konfransı. – Bakı, 1994. – S. 82-83.

916.Şıxıyeva, S. Sələf və xələflik münasibətləri: Nəsimi Füzuli / Səadət Şıxıyeva // Nizami Gəncəvi. – 1994. – № 3. – S. 70-75.

917.Şıxıyeva, S. Təriqətçilik və mədəniyyət tariximiz: Ədəbiyyat tariximiz necə yazılmışdır? / Səadət Şıxıyeva // Ədəbiyyat qəzeti. – 1994. – 28 yanvar.

918.Turabxanoğlu, R. Nəsimidə siyasi portret / Rafiq Turabxanoğlu // Mənlik. – 1994. – 19 may.

1995

919.Şıxıyeva, S. “Məndə sığar iki cahan...” qəzəlinin təhlili / Səadət Şıxıyeva // Ana sözü. – 1995. – № 1-2. – S. 16-20.

1996

920.Arashlı, N. İmadəddin Nəsimi (1369-1417) / Nüşabə Arashlı // Ədəbiyyat: Orta ümumtəhsil məktəblərinin VII sinifi üçün dərslik. – Bakı, 1996. – S. 61-68.

921.Köpürlüzadə, M.F. Seyyid İmadəddin Nəsimi / Məhəmməd Fuad Köpürlüzadə // Azəri ədəbiyyatına aid tədqiqlər / M.F.Köpürlüzadə. – Bakı, 1996. – S. 17.

922.Mollayev, İ. İmadəddin Nəsimi Şirvaninin pedaqoji görüşləri / İbrahim Mollayev // Orta əsr Azərbaycan mütəfəkkirləri təlim-tərbiyə haqqında / İ. Mollayev. – Bakı, 1996. – S. 202-204.

923.Seyidov, Y. Müəllifdən / Yusif Seyidov // Nəsiminin dili / Y.Seyidov. – Bakı, 1996. – S. 3-5.

924.Şıxıyeva, S. “Vəsiyyətnamədə”də adı çəkilən Seyid Əlinin şəxsiyyəti haqqında / Səadət Şıxıyeva // Filoloji araşdırmalar. – Bakı, 1996. – Buraxılış 2. – S. 39-40.

925.Şıxıyeva, S. Ağrımaz rədifli qəzəl Nəsiminindirimi? / Səadət Şıxıyeva // Ana sözü. – 1996. – № 1. – S. 32-35.

926.Şıxıyeva, S. Nəsimi və hürufilik / Səadət Şıxıyeva // Ana sözü. – 1996. – № 3. – S. 10-12.

927.Şıxıyeva, S. Nəsimi-Qələndəri münasibətləri / Səadət Şıxıyeva // Müasir ədəbiyyatşünaslığın problemləri: tezislər. – Bakı, 1996. – S. 65-66.

928.Şıxıyeva, S. Nəsiminin tərcibənd və qəzəl məktubları / Səadət Şıxıyeva // Filoloji araşdırmalar. – Bakı, 1996. – Kitab 2. – S. 47-49.

929.Şıxıyeva, S. “Şıgımazam” və “Bulunmaz” rədifli qəzəllərin nüsxə fərqləri haqqında / Səadət Şıxıyeva // Ana sözü. – 1996. – № 5-6. – S. 28-30.

930.Şıxıyeva, S. Təsəvvüfi şeirdə şəm vəhdətin rəmzi kimi / Səadət Şıxıyeva // Filologiya məsələləri. – Bakı, 1996. – Buraxılış 6. – S. 113-116.

1997

931.Qasimov, H. Nəsiminin lirikasında şəxsiyyət problemi / Himalay Qasimov // N.Tusu adına ADPU-nun xəbərləri. Pedaqogika, psixologiya elmlər seriyası. – Bakı, 1997. – № 2. – S. 99-108.

932.Qasimova, A. Nəsimi yaradıcılığında Quran rəvayətləri-hürufilik və Quran rəvayətləri ilə bağlı rəmzi mənalar / Aida Qasimova // Klassik Azərbaycan şeiri və Quran qissələri / A.Qasimova. – Bakı, 1997. – S. 16-24.

933.Məhəmmədli, H. Nəsimi məktəbinin davamçısı Xəlili / H.Məhəmmədli // Ədəbiyyat qəzeti. – 1997. – 10 oktyabr. – S. 8.

934.Nəsimi: ensiklopedik məlumat // Fəlsəfə ensiklopedik lüğəti / M.Babayev, Y.Qaraməmmədli, G.Qocayeva [və b.]. – Bakı, 1997. – S. 310.

935.Səfərli, Ə. İmadəddin Nəsimi / Əlyar Səfərli // Ədəbiyyat: 9-cu sinif üçün dərslik / Ə. Səfərli, X. Yusifli. – Bakı, 1997. – S. 151-174.

936.Şıxıyeva, S. Bədii təzadlar / Səadət Şıxıyeva // Şəhriyar. – 1997. – 24 iyul.

937.Şıxıyeva, S. Ey bülbülü-qüdsi, nə giriftari qəf / Səadət Şıxıyeva // Şəhriyar. – 1997. – 7 avqust.

938.Şıxıyeva, S. Hürufilərin siyasi dayaq axtarışları, yaxud Nəsiminin faciəli ölümünün səbəbləri / Səadət Şıxıyeva // Azərbaycan müəllimi. – 1997. – 1 iyul.

939.Şıxıyeva, S. Hürufilik və müqəddəs “yeddi” sayı / Səadət Şıxıyeva // Şəhriyar. – 1997. – 11 sentyabr.

940.Şıxıyeva, S. Mənsur “Ənəl-xəlq” söylədi / Səadət Şıxıyeva // Şəhriyar. – 1997. – 11 dekabr.

941.Şıxıyeva, S. Nəsimi və Füzulinin Tanrı və eşq təlimləri / Səadət Şıxıyeva // Məhəmməd Füzuli – 500: Beynəlxalq Füzuli simpoziumunun materialları (7-8 noyabr 1996) / Red. hey.: Bəkir Nəbiyev, Kamal Talibzadə, Yaşar Qarayev və b. – Bakı, 1997. – S. 65-73.

942.Şıxıyeva, S. Nəsiminin fərdi üslubu / Səadət Şıxıyeva // Azərbaycan müəllimi. – 1997. – 23 dekabr. – S. 3.

943.Şıxıyeva, S. Orta əsrlər ədəbiyyatında “eşq anlayışı” / Səadət Şıxıyeva // Cahan. – 1997. – № 2. – S. 36-39.

1998

944.Arashlı, H. İmadəddin Nəsimi: həyat və yaradıcılığı / Həmid Arashlı // Azərbaycan ədəbiyyatı: Tarixi və problemləri (seçilmiş əsərləri) / H.Arashlı. – Bakı, 1998. – S. 250-285.

945.Əmirhüseyn, E. Nəsimi: ensiklopedik məlumat / Elşən Əmirhüseyn // Varlıq: Ensiklopedik toplu / E.Əmirhüseyn. – Bakı, 1998. – S. 215-216.

946.Hüseynov, N. İmadəddin Nəsimi irsində elmlilik / N.Hüseynov // SəS. – 1998. – 19 noyabr.

947.Xavəri, S. Nəsiminin varlığı dərkətmə modeli: Hürüfilik fəlsəfi və poetik fikir tariximizdən / Sərxan Xavəri // Dil və ədəbiyyat. – 1998. – № 2. – S. 81-86.

948.Qasımova, A. Nəsimi yaradıcılığında Quran rəvayətləri – hürüfilik və Quran rəvayətləri ilə bağlı rəmzi mənalar / Aida Qasımova // XIV–XVI əsrlər Azərbaycan ədəbiyyatı və Quran qissələri / A.Qasımova. – Bakı, 1998. – S. 102-154.

949.Orucova, S. Nəsimi Rəsul Rzanın ədəbi-tənqidi görüşlərində / Samirə Orucova // Dil və ədəbiyyat. – 1998. – № 3. – S. 90-94.

950.Səfərli, Ə. İmadəddin Nəsimi / Əlyar Səfərli // Qədim və orta əsrlər Azərbaycan ədəbiyyatı / Ə.Səfərli, X.Yusifli. – Bakı, 1998. – S. 295-314.

951.Şıxıyeva, S. Bir daha Nəsiminin adı haqqında / Səadət Şıxıyeva // Dil və ədəbiyyat. – Bakı, 1998. – S. 86-90.

952.Şıxıyeva, S. Cəmiyyət və pərişanlıq: [məqalədə Nəsiminin şeirlərindən də nümunələr verilmişdir] / Səadət Şıxıyeva // Şəhriyar. – 1998. – 5 mart. – S. 5.

953.Şıxıyeva, S. Çoxanlamlı xətt məcazı: Nəsiminin əsərlərində / Səadət Şıxıyeva // Şəhriyar. – 1998. – 5,12,19,26 noyabr. – S. 5.

954.Şıxıyeva, S. Hürüfilərin siyasi mübarizə tarixindən / Səadət Şıxıyeva // Dil və ədəbiyyat. – 1998. – № 3. – S. 126-129.

955.Şıxıyeva, S. XVI yüzillikdə türk divan ədəbiyyatında Nəsimi şeiri ənənələri / Səadət Şıxıyeva // Azərbaycan beynəlxalq qarşılıqlı əlaqələrdə: [IV beynəlxalq simpoziumu, 6 iyun 1998-ci il]. – Bakı, 1998.

956.Şıxıyeva, S. Nəsimi şeirində “Əlif-lam” poetik forma və fəlsəfi rəmz kimi / Səadət Şıxıyeva // Ədəbiyyat məcmuəsi. – Bakı, 1998. – S. 173-190.

957.Şıxıyeva, S. Nəsiminin məxzəniləsrarında seçmələr / Səadət Şıxıyeva // Şəhriyar. – 1998. – 12,19 fevral.

958.Şıxıyeva, S. Şah Xəndan – Şahidi Xəndan: Nəsimi və qardaşı Şah Xəndan haqqında / Səadət Şıxıyeva // Şəhriyar. – 1998. – 19 mart. – S. 5.

959.Şıxıyeva, S. Tarixilik və bədii təxəyyül: Nəsimi əsərlərində / Səadət Şıxıyeva // Şəhriyar. – 1998. – 29 yanvar. – S. 5.

1999

960.Ağayeva, N. Nəsiminin “Bəhrül-əsrar” qəsidəsinin əlyazma nüsxələri / N.Ağayeva // Azərbaycan müəllimi. –1999. – 3-9 iyun. – S. 6.

961.Əlisa, N. Nəsimi / Nicat Əlisa // 100 böyük azərbaycanlı / Nicat Əlisa. – Bakı, 1999. – S. 21.

962.Həsənoğlu (Ədilov), Ə. Zirvə sorağında / Əbülfət Həsənoğlu (Ədilov) // Kamilliyə gedən yol / Ə.Həsənoğlu. – Bakı, 1999. – S. 3-6.

963.İmadəddin Nəsimi: (1369-1417) // Min beş yüz ilin oğuz şeiri: antologiya. – Bakı, 1999. – Kitab 1. – S. 100-113.

964.Şıxıyeva S. Nəsimi şerində “əlif-lam” poetik forma və fəlsəfi rəmz kimi / Səadət Şıxıyeva // Ədəbiyyat məcmuəsi. -1999. – № 17. – S. 173-190.

965.Şıxıyeva, S. İki cahan hikməti / Səadət Şıxıyeva // Şəhriyar. – 1999. – 18, 25 mart; 1, 2, 15 aprel.

966.Şıxıyeva, S. İrfani-psixoloji paralellər: Nəsimidən nümunələr verilmişdir / Səadət Şıxıyeva // Şəhriyar. – 1999. – 18, 25 mart; 1, 8, 15 aprel. – S. 5.

967.Şıxıyeva, S. Nəsiminin nisbəsi haqqında, yaxud Nəsimi şirvanlıdır mı / Səadət Şıxıyeva // Çıraq. – 1999. – № 1. – S. 60-65.

968.Şıxıyeva, S. Nəsimiyə aid edilən qohumluq əlaqələri / Səadət Şıxıyeva // Ədəbiyyat qəzeti, Elm. – 1999. – 5 oktyabr.

969.Şıxıyeva, S. Şah Xəndan Nemətullahidirmi?: Nəsiminin qardaşı haqqında / Səadət Şıxıyeva // Avroasiya. – 1999. – 14 yanvar. – S. 10.

970.Vəliyev, İ. Şərq klassik ədəbi fikrində dini və etnik fəlsəfi təkamül. Nəsimi və Füzulidə “kamil insan” problemi / İsmayıl Vəliyev // Ədəbiyyatda insan konsepsiyası: tarixi təşəkkülü inkişaf mərhələləri / İ.Vəliyev. – Bakı, 1999. – S. 207-224.

2000

971.Allahverdiyeva, Ş. Nəsimi yaradıcılığında məhəbbət motivi / Şəfa Allahverdiyeva // Elmi axtarışlar: Filologiya. Tarix. İncəsənət. – Bakı, 2000. – II toplu. –S. 92-94.

972. Babayev, Y. Nəsiminin ana dilli şeirlərində hürüfilik ideyaları / Yaqub Babayev // ADPU-nun xəbərləri. – Bakı, 2000. – № 5. – S. 205-216.

973. Nemətova, S.Ə. Nəsimi fəlsəfəsində insan probleminə dair / S.Ə. Nemətova // Bakı Universitetinin Xəbərləri: Sosial-siyasi elmlər seriyası. – 2000. – № 2. – S. 45-49.

974. Rüstəmov, Y. İmadəddin Nəsiminin yaradıcılığında sosial-fəlsəfi fikirlər / Yusif Rüstəmov // Siyasi hüquqi təlimlər tarixi / YT. Rüstəmov. – Bakı, 2000. – S. 115-116.

975. Səfərli, Ə. İmadəddin Nəsimi / Əlyar Səfərli // Ədəbiyyat: 9-cu sinif üçün dərslik / Ə. Səfərli, X. Yusifli. – Bakı, 2000. – S. 151-174.

976. Şıxıyeva, S. XV yüzil türk bədii-fəlsəfi fikri tarixində Nəsiminin yeri / Səadət Şıxıyeva // Tarix və onun problemləri. – 2000. – № 2. – S. 33-39.

977. Şıxıyeva, S. Nəsiminin düşüncə aləmində mifopoetik obrazların yeri / Səadət Şıxıyeva // AR EA-nın Nizami ad. Ədəbiyyat İnstitutu. Elmi araşdırmalar. – Bakı, 2000. – № 3-4. – S. 13-21.

978. Şıxıyeva, S. Nəsiminin fəlsəfi-bədii irsində Tövrat və İncil motivləri / Səadət Şıxıyeva // Tarix və onun problemləri. – Bakı. – 2000. – № 3. – S. 38-47.

979. Şıxıyeva, S. Nəsiminin sələfləri ilə mübahisələri / Səadət Şıxıyeva // Elmi araşdırmalar. – 2000. – № 1-2. – S. 44-49.

980. Şıxıyeva, S. Nəsiminin sələfləri ilə mübahisələri: [Nəsimi və Əftar] / Səadət Şıxıyeva // Elmi araşdırmalar. – Buraxılış 2. – 2000. – № 2-3. – S. 67-70.

981. Talıbov, Y. Nəsimi tərbiyə haqqında / Yusif Talıbov // Azərbaycanda məktəb və pedaqoji fikir tarixi / Y. Talıbov, F. Sadıqov, S. Quliyev. – Bakı, 2000. – S. 144-147.

982. Talıbzadə, A. Kəpənək və ya təfsiri-şərhi-hali Nəsimi / A. Talıbzadə // Azərbaycan. – 2000. – № 4. – S. 164-170.

983. Zəmanzadə, D. Nəsimi irsi Fuad Körpülü və Azərbaycan filoloji fikri kontekstində / Dilbər Zəmanzadə // Filoloji araşdırmalar. – Bakı, 2000. – K.12. – S. 53-60.

2001

984. Əliyeva, L. Nəsimi poeziyasının ingilis dilinin tərcüməsinə dair / L. Əliyeva // Azərb. EA-nın xəbərləri: Ədəbiyyat, dil və incəsənət seriyası. – 2001. – № 1-2. – S. 64-70.

985. Səfərli, Ə. İmadəddin Nəsimi (1369-1417): həyat və yaradıcılığı haqqında / Əlyar Səfərli // Ədəbiyyat: 9-cu sinif üçün dərslik / Ə. Səfərli, X. Yusifli. – Bakı, 2001. – S. 160-183.

986. Şıxıyeva, S. Heç kimsə Nəsimi sözünü kəşf edə bilməz / Səadət Şıxıyeva // Azərbaycan. – 2001. – № 12. – S. 131-135.

987.Şıxıyeva, S. Həbibinin şeirində hürufiliyin ənənəvi və transformasiyaya uğramış şəkilləri / Səadət Şıxıyeva // Şərqlin aktual problemləri: tarix və müasirlik: [akad. Z.Bünyadovun yubileyinə həsr olunmuş konfransın materialları]. – Bakı, 2001. – S. 119-122.

988.Şıxıyeva, S. Həzrəti-Əliyə məhəbbət poetik ilhamın qaynağı kimi: Seyid İmadəddin Nəsiminin bədii irsi əsasında / Səadət Şıxıyeva // Hz. Əlinin həyatı və şəxsiyyətinə həsr olunmuş beynəlxalq elmi konfransın materialları. – Bakı, 2001. – S. 344-356.

989.Şıxıyeva, S. Nəsiminin bahariyyəsi / Səadət Şıxıyeva // Azərbaycan – İRS. – 2001. – № 6-7. – S. 120-124.

990.Şıxıyeva, S. Nəsiminin ədəbi şəxsiyyəti türk və farsca divanlarında / Səadət Şıxıyeva // AMEA-nın xəbərləri. – 2002. – № 1-2. – S. 176- 183.

991.Şıxıyeva, S. Nəsiminin hökmdar xələflərindən Həqiqi / Səadət Şıxıyeva // Professor M.M.Əlizadənin anadan olmasının 90 illiyi münasibəti ilə elmi konfransın materialları. – Bakı, 2001. – S. 744-752.

992.Şıxıyeva, S. Nəsiminin sələfləri ilə mübahisələri: [Mövlana və Nəsimi] / Səadət Şıxıyeva // Elmi araşdırmalar. – 2001. – Buraxılış 3. – № 1-4. – S. 55-61.

993.Şıxıyeva, S. Nəsiminin təvəllüd tarixi haqqında / Səadət Şıxıyeva // Azərbaycan EA-nın xəbərləri: ədəbiyyat, dil və incəsənət seriyası. – 2001. – № 1-2. – S. 45-52.

994.Şıxıyeva, S. Nəsiminşünaslıqda hürufilik və irfani tədqiqi problemləri / Səadət Şıxıyeva // Ədəbi-nəzəri fikir iki əsrin qovşağında: Respublika konfransının materialları. – 20-21 iyun 2001- il]. – Bakı, 2001. – S. 184-203.

2002

995.Aydınqızı, A. İmadəddin Nəsiminin yaradıcılığında fəli tərkiblərin işlənmə xüsusiyyətləri / Aytən Aydınqızı // Bakı Universitetinin Xəbərləri: Humanitar elmlər seriyası. – 2002. – № 1. – S. 18-22.

996.Əlizadə, A. Nəsimi əsərlərində kəmiyyət bildirən söz və ifadələr / A.Əlizadə // AMEA xəbərləri, humanitar və ictimai elmləri seriyası. – 2002. – № 1-2. – S. 117-126.

997.Əlizadə, S. Nəsimini necə oxumalı; Nəsiminin dilində söz birləşmələri; Nəsiminin dili / Samət Əlizadə // Elm hərfdən başlanır / S. Əlizadə. – Bakı, 2002. – S. 93-135.

998.Mehdiyeva, S. Nəsimi “Diva”nda köməkçi nitq hissələri və köməkçi adlar / S.Mehdiyeva // AMEA-nın Xəbərləri. Humanitar və ictimai elmləri seriyası. – 2002. – № 1-2. – S. 127.

999.Səfərli, Ə. İmadəddin Nəsimi (1369-1417): həyat və yaradıcılığı haqqında / Əliyər Səfərli// Ədəbiyyat: 9-cu nsınıf üçün dərslik / Ə.Səfərli, X.Yusifli. – Bakı, 2002. – S. 160-183.

1000.Şıxıyeva, S. Hafiz və Nəsimi – “Böyük İran şairi Hafiz Şirazi”: [14 noyabr 2001-ci ildə keçirilmiş beynəlxalq elmi-ədəbi konfransın materialları]. – Bakı, 2002. – S. 97-131.

1001.Şıxıyeva, S. XIV yüzillikdə ədəbi mühitində yaradıcılıq əlaqələri: təsir və əks-təsir / Səadət Şıxıyeva // Filologiya məsələləri. – Bakı, 2002. – № 1. – S. 182-188.

1002.Şıxıyeva, S. XVI yüzillikdə türk divan ədəbiyyatında Nəsimi şeiri ənənələri / Səadət Şıxıyeva // Filologiya məsələləri. – Bakı, 2002. – Buraxılış 3. – S. 24-33.

1003.Şıxıyeva, S. Nəsiminin sələfləri ilə mübahisələri: [Salman Savəci və Nəsimi] // Elmi araşdırmalar. – 2002. – № 1-2. – S. 49-60; № 1-4. – S. 55-61.

1004.Şıxıyeva, S. Nəzirələrdə Nəsimi və Füzuli sözünün həmahəngliyi / Səadət Şıxıyeva // Şərqsünashlığın aktual problemləri: Əməkdar elm xadimi, AMEA-nın müxbir üzvi, professor Vasim Məmmədovun anadan olmasının 60 illik yubileyinə həsr edilmiş konfransın materialları. – Bakı, 2002. – S. 232-234.

2003

1005.Cəfər, M. Eşq və azadlıq müğənnisi: Nəsiminin yaradıcılığı haqqında / Məmməd Cəfər // Seçilmiş əsərləri;. Cild 2. – Bakı, 2003. – S. 165-173.

1006.Xəlilov, Q. İmadəddin Nəsimi doğma dili Azərbaycan şeirinin ilkin dahisi / Q.Xəlilov // Ədəbiyyat qəzeti. – 2003. – 19 sentyabr. – S. 2.

1007.Xəlilov, N. Dini əfsanə və rəvayətlərin Nəsimi yaradıcılığına təsiri / Nizami Xəlilov // Aşıq sənətinin təşəkkülü / N.Xəlilov. – Bakı, 2003. – S. 100-112.

1008.Kərimov, X. Nəsimi yaradıcılığında islam maarifçiliyi / Xanəli Kərimov // Filoloji araşdırmalar. – Kitab 19. – Bakı, 2003. – S. 159-169.

1009.Mustafazadə, N. İmadəddin Nəsimi / Nazilə Mustafazadə // Klassiklərimiz, müasirlərimiz / N.Mustafazadə. – Bakı, 2003. – S. 23.

1010.Paşayev, Q. Nəsimi kafir deyildi: [dahi söz sərrafı İmadəddin Nəsimi irsi haqqında alimin müsahibəsi] / Qəzənfər Paşayev; müsahibəni apardı Sadiq Zamanov // Həftə içi. – 2003. – 7-9 iyun. – S. 6.

1011.Rüstəмова, A. İmadəddin Nəsimi / Azadə Rüstəмова // Azərbaycan ədəbiyyatı: müxtəsər oçerk: xaricdə yaşayan azərbaycanlılar üçün / Azadə Rüstəмова, Bəkir Nəbiyev, Yaşar Qarayev. – Bakı, 2003. – S. 114-119.

1012.Səfərli, Ə. İmadəddin Nəsimi / Əlyar Səfərli // Ədəbiyyat: 9-cu sinif üçün dərslik / Ə.Səfərli, X.Yusifli. – Bakı, 2003. – S. 160-183.

1013.Şəfizadə, B. Avesta və klassik ədəbiyyatımız zərdüştlük və Nəsimi / Baloğlan Şəfizadə // Azərbaycan ədəbiyyatı tarixi: ən qədim dövrlər: ali məktəblər üçün dərs vəsaiti / B.Şərifzadə. – Bakı, 2003. – S. 124-132.

1014. Şıxıyeva, S. Hürufiliyin irfani-ədəbi yönümü və Mövlana / Səadət Şıxıyeva // “Şərqsünaslığın aktual problemləri” mövzusunda Respublika elmi konfransının materialları. – Bakı, 2003. – S. 152-154.

1015. Şıxıyeva, S. İrfani-psixoloji paralellər: şairin fəlsəfi düşüncələrinin əsasını təşkil edən hürufiliklə təsəvvüfün nisbəti haqqında / Səadət Şıxıyeva // Elmi araşdırmalar. 2003. – Buraxılış 5. – № 1-2.

1016. Şıxıyeva, S. Nəsiminin poetik mirası və onun spesifik cəhətləri / Səadət Şıxıyeva // Akademik Z.Bünyadovun 80 illiyinə həsr olunmuş elmi-nəzəri konfransın materialları. – Bakı, 2003. – S. 130-135.

1017. Şıxıyeva, S. Nəsiminin sələfləri ilə “mübahisələri”: [Hafiz və Nəsimi] / Səadət Şıxıyeva // Elmi araşdırmalar. – 2003. – Buraxılış 1. – № 1-2. – S. 39- 50.

1018. Şıxıyeva, S. Nəsiminin sələfləri ilə mübahisələri: [Nəsimi və Əftar] / Səadət Şıxıyeva // Elmi araşdırmalar. – 2003. – Buraxılış 1. – № 1-2. – S. 44-50.

1019. Şıxıyeva, S. Nəsiminin sələfləri ilə mübahisələri: [Salman Savəci və Nəsimi] / Səadət Şıxıyeva // Elmi araşdırmalar. – 2003. – № 1-4. – S. 55-60.

1020. Şıxıyeva, S. Nəsiminin təxəllüsləri / Səadət Şıxıyeva // Hikmət. – 2003. – № 1. – S. 52-59.

1021. Şıxıyeva, S. Salman Savəcinin bir beyti və ona yazılmış üç nəzirə qəzəl: [məqalədə Nəsiminin “Can eşqə düşdü, ey könül, yarəb nədir tədbirimiz?” qəzəli haqqında da verilmişdir] / Səadət Şıxıyeva // Tədqiqlər: [görməli türkoloq, şərqsünas, dil tarixçisi, tərcüməçi, filologiya elmləri doktoru, professor V. S. Aslanovun 75 illiyinə həsr olunmuş konfransın materialları]. – Bakı, 2003. – S. 302-305.

1022. Şıxıyeva, S. Sədi və Nəsimi: aşiqanə ruhdan ilhamlanan arifanə təxəyyül / Səadət Şıxıyeva // “Böyük İran şairi Sədi Şirazi” beynəlxalq elmi-ədəbi konfransın materialları: 9 oktyabr 2002-ci il . – Bakı, 2003. – S. 128-145.

2004

1023. Araslı, H. Ön söz / Həmid Araslı, Teymur Kərimli // Seçilmiş əsərləri: 2 cildə / İmadəddin Nəsimi; tərt. ed. H.Araslı; red. T.Kərimli. – Bakı, 2004. – C.1. – S. 4-10.

1024. Bünyadzadə, K. Təsəvvüf və mistika: Nəsiminin əsərlərindən nümunələr verilmişdir / Könül Bünyadzadə // Hikmət. – 2004. – № 3. –S. 47.

1025. Eyvazova, R. Nəsimi dilində fəli bağlama şəkilçilərinin mənə xüsusiyyətləri / Roza Eyvazova // Türkologiya: Beynəlxalq elmi jurnal / AMEA-nın Nəsimi adına Dilçilik İnstitutu. – 2004. – № 1- 4. – S. 35-45.

1026. Əlizadə, A. Tarixi dialektologiyaya yeni töhfə: [ön söz] / A.Əlizadə // Nəsiminin dili və Azərbaycan şivələri / Qüdsiyyə Məmmədova. – Bakı, 2004. – S. 4-6.

1027. Ənvəroğlu, H. Nəsiminin lirikası / Himalay Ənvəroğlu // Azərbaycan ədəbiyyatının yaradıcılıq problemləri / H.Ənvəroğlu. – Bakı, 2004. – S. 7-38.

1028. Həsənoğlu, Ə. Müəllifdən / Əbülfət Həsənoğlu // Nəsimi “ənəl-həq”inin kökləri / Ə.Həsənoğlu. – Bakı, 2004. – S. 3-4.

1029. Məmmədova, F. Nəsimi tədqiq olunur / F.Məmmədova // Məmmədli F. Seçilmiş əsərləri. – Cild 3. – Bakı, 2004. – S. 383-386.

1030. Mükərrəmoğlu, M. “Nəsimi” filminin 30 illik yubileyi keçiriləcək / Mehdi Mükərrəmoğlu (Mehdiyev) // Xalq qəzeti. – 2004. – 23 dekabr. – S. 5.

1031. Pərançi, F. Nəsimi əsərlərində bəzi sual əvəzliliklərinin leksik-semantik xüsusiyyətləri haqqında / F.Pərançi // Türkologiya. – 2004. – № 1-4. – S. 48-53.

1032. Rüstəmov, Y. Orta əsrlərdə Azərbaycan fəlsəfəsi: İmadəddin Nəsiminin fəlsəfi görüşləri haqqında / Y.Rüstəmov // Fəlsəfənin əsasları / Y.Rüstəmov. – Bakı, 2004. – S. 114- 115.

1033. Seyidzadə, Q.H.M. Nəsimi yaradıcılığına bir nəzər / Qazi Hacı Mirəziz Seyidzadə // Kəlam. – 2004. – № 5. – S. 46-47.

1034. Şıxıyeva, S. Hürufilik və irfani görüşlərin müqayisəli tədqiqi: Nəsimi şeiri əsasında / Səadət Şıxıyeva // Elmi araşdırmalar. – 2004. – № 1-2. – S. 340-358.

1035. Şıxıyeva, S. İslami mühit və hürufilikdə etnik düşüncənin təzahürləri (I) / Səadət Şıxıyeva // Elmi araşdırmalar. – 2004. – № 3-4. – S. 379-398.

1036. Şıxıyeva, S. Mühacirət ədəbi elmi fikrinin qayıdışı / Səadət Şıxıyeva // Azərbaycan EA-nın xəbərləri: humanitar elmlər seriyası. – 2004. – № 3-4. – S. 210-212.

1037. Zeynalova, A. Nəsimi əsərlərinin dilində işlənmiş toponimlərə dair / A.Zeynalov // Naxçıvan Dövlət Universitetinin elmi əsərləri: humanitar elmlər seriyası. – 2004. – № 13. – S. 90.

2005

1038. Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin Şamaxı rayonuna səfəri: Böyük Azərbaycan şairi İmadəddin Nəsiminin heykəlinin açılış mərasimi // Xalq qəzeti. – 2005. – 28 aprel. – S. 3.

1039. Əliyev, İ. Şamaxıda Nəsiminin heykəlinin açılış mərasimində Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevin nitqi // Azərbaycan. – 2005. – 28 aprel. – S. 1.

***

1040. Ankarada İmadəddin Nəsimiyə həsr edilmiş beynəlxalq konfrans keçiriləcək // Azərbaycan. – 2005. – 16 aprel.

1041. Bağirov, A. Ərəb və fars mənşəli ekzotizmlər: [məqalədə Nəsiminin yaradıcılığından bəhs olunur] / Arzu Bağirov // Dilçilik məsələləri. – 2005. – № 1 (2). – S. 216-220.

1042. Bünyadzadə, S. Nəsimi yaradıcılığında insan və Allah paralelliyi: I məqalə // Risalə: Elmi Araşdırmalar toplusu. – Bakı, 2005. – № 2. – S. 27-45.

1043. Cəfərov, N. İmadəddin Nəsimi (1369-1417) / Nizami Cəfərov // Ədəbiyyat: Ümumtəhsil məktəblərinin 8-ci sinfi üçün dərslik / N.Cəfərov, N.Arashı, S. Hüseynoğlu. – Bakı, 2005. – S. 37-41.

1044. Əhmədov, T. Beynəlxalq elmi əlaqələr: [Nizami adına Ədəbiyyat İnstitutunun beynəlxalq əlaqələrindən və Nəsimi haqqında da verilmişdir] / Teymur Əhmədov // Elm. – 2005. – 31 mart. – S. 5-6.

1045. Əlisa, N. İmadəddin Nəsimi (Seyid Əli) / Nicat Əlisa // Müdriklik məbədi / Nicat Əlisa. – Bakı, 2005. – S. 233-248.

1046. Gözəlova, L. İnkariq kateqoriyası Nəsimi şerinin üslubi özəlliyi kimi / Laura Gözəlova // Hikmət. – 2005. – № 7. – S. 89-94.

1047. İmadəddin Nəsimi // Azərbaycan klassik ədəbiyyatından seçmələr: 3 cildə / Tərt. ed. C.Qəhrəmanov. – Cild 2: XIII-XVI əsrlər Azərbaycan şeiri. – Bakı, 2005. – S. 153.

1048. Rza, R. Böyük şair haqqında qeydlər / Rəsul Rza // Seçilmiş əsərləri: 5 cildə / Rəsul Rza. – Cild 5. – Bakı, 2005. – S. 128-132.

1049. Rza, R. Cahana sığmayan şairin qərib məzarı / Rəsul Rza // Seçilmiş əsərləri: 5 cildə / Rəsul Rza. – Cild 5. – Bakı, 2005. – S. 123-127.

1050. Şahin, G. Türkiyədə İmadəddin Nəsimi beynəlxalq simpoziumu keçirildi: [Ankarada keçirilən Nəsimi I beynəlxalq simpoziumu haqqında] / G.Şahin // Azərbaycan. – 2005. – 24 iyun. – S. 8.

1051. Şıxıyeva, S. Azərbaycan şeirinin iki “ənənə” zirvəsi: [Xaqani və Nəsimi] / Səadət Şıxıyeva // AMEA-nın Xəbərləri. Humanitar elmlər seriyası. – 2005. – № 4. – S. 3-14.

1052. Şıxıyeva, S. Nəsiminin təxəllüsləri / Səadət Şıxıyeva // Nəbz. – 2005. – 25-29 avqust.

1053. Şükürov, A. İmadəddin Nəsimi (1369-1417): Böyük Azərbaycan şairi Nəsiminin fəlsəfi görüşləri haqqında / A.Şükürov // Şərq fəlsəfəsi və filosofları / A.Şükürov. – Bakı, 2005. – S. 512-522.

1054. Yusifli, X. İmadəddin Nəsimi: [ön söz] / Xəlil Yusifli // Seçilmiş əsərləri / İmadəddin Nəsimi. – Bakı, 2005. – S. 3-4.

2006

1055. Bünyadzadə, S. Nəsimi yaradıcılığında insan və Allah paralelliyi (dini-fəlsəfi qaynaqlar): II məqalə // Risalə: Elmi Araşdırmalar toplusu. – Bakı, 2006. – № 3. – S. 201-217.

1056. Cəfərov, N. İmadəddin Nəsimi / Nizami Cəfərov // Türk xalqları ədəbiyyatı: 4 cildə / N. Cəfərov. – Bakı, 2006. – C.2. – S. 83-130.

1057. Elsevər, M. Nəsimi şeirində məntiq / M.Elsevər // Azərbaycan mədəniyyəti və incəsənəti. – 2006. – 26 oktyabr. – S. 1, 3.

1058. Əhmədov, E. Əbülfəzi Hüseyni Seyyid İmadəddin Nəsimi (1369/70-1417) / Elbrus Əhmədov // İnam və idrak poetikası: qədim və orta əsrlər Şərq poetikasında hürufi rəmzlərin açılmış sistemləri / E. Əhmədov. – Bakı, 2006. – S. 89.

1059. Əhmədov, E. Nəsimi poeziyasının ideya-bədii strukturunda hürufi simvollarının yeri / Elbrus Əhmədov // İnam və idrak poetikası: qədim və orta əsrlər Şərq poetikasında hürufi rəmzlərin açılmış sistemləri / E.Əhmədov. – Bakı, 2006. – S. 628-647.

1060. Əlibəyli, Ş. Nəsimi və Füzulinin farsca divanlarında ortaq məqamlar / Ş.Əlibəyli // Azərbaycan. – 2006. – № 3. – S. 177-183.

1061. Əhmədov, H. İmadəddin Nəsimi / Hüseyn Əhmədov // Seçilmiş pedaqoji əsərləri: on iki cildə. – Bakı, 2006. – C.7. – S. 69-71.

1062. Əhmədov, S. İmadəddin Nəsimi (1369-1417) / Səbuhi Əhmədov // Azərbaycan tarixindən yüz şəxsiyyət / S. Əhmədov. – Bakı, 2006. – S. 50-53.

1063. Hüseynoğlu, K. Türk şeir dilinin təkamülündə Nəsiminin rolu / Kamil Hüseynoğlu // Risalə: Elmi Araşdırmalar toplusu. – Bakı, 2006. – № 3. – S. 59-67.

1064. İmadəddin Nəsimi // Türk xalqları ədəbiyyatı: 4 cildə / Tərt. ed. Nizami Cəfərov; Orta dövr. – Bakı, 2006. – C.2. – S. 85.

1065. Məmmədov, Z. İmadəddin Nəsimi / Zakir Məmmədov // Azərbaycan fəlsəfi tarixi / Zakir Məmmədov. – Bakı, 2006. – S. 252-261.

1066. Mümtaz, S. Nəsimi: [yaradıcılığı və şeirlərindən nümunələr verilmişdir] / Salman Mümtaz // Azərbaycan ədəbiyyatının qaynaqları / Salman Mümtaz. – Bakı, 2006. – S. 291-303.

1067. Mümtaz, S. Seyid İmadəddin Nəsimi / Salman Mümtaz // Azərbaycan ədəbiyyatının qaynaqları / S.Mümtaz. – Bakı, 2006. – S. 153-159.

1068. Paşayev, Q. Nəsiminin həyat və yaradıcılığına yeni baxış / Qəzənfər Paşayev // Ədəbiyyat qəzeti. – 2006. – 29 dekabr.

1069. Rzayeva, S. Nəsimi dilində sabit söz birləşmələri və onların üslubi məqamları / Sevinc Rzayeva // Dil və Ədəbiyyat. – 2006. – № 2. – S. 36-37.

1070. Səlimbəyova, Ü. Dini rəvayətlərin Nəsimi qəzəlində mövqeyi / Ülviyyə Səlimbəyova // Dil və ədəbiyyat. – 2006. – № 6. – S. 106-107.

1071. Şıxıyeva, S. “Ənəlhəq” Mövlana və Nəsiminin yozumlarında / Səadət Şıxıyeva // Mövlanə Cəlaləddin Ruminin 800 illik yubileyinə həsr olunmuş beynəlxalq konfransın materialları. – (2006, 10 noyabr) . – Bakı, 2006. – 113-122.

1072. Şıxıyeva, S. İlkən qaynaq və araşdırmalarda Nəsiminin milli mənsubiyyəti məsələsi: [tarixilik və müasirlik baxımından müqayisəli təhlil] / Səadət Şıxıyeva // AMEA akad. Z.Bünyadov ad. Şərqsünaslıq İnstitutunun Elmi araşdırmaları. – 2006. – № 1-4. – Buraxılış 8. – S. 63-75.

1073. Şıxıyeva, S. İslami mühit və hürufilikdə etnik düşüncənin təzahürləri; Nəsiminin milli mənsubiyyət məsələsi / Səadət Şıxıyeva // AMEA akad. Z.Bünyadov ad. Şərqsünaslıq İnstitutunun Elmi araşdırmaları. – 2006. – № 1-4, Buraxılış 8. – S. 544-573.

1074. Şıxıyeva, S. Müsəmmət / Səadət Şıxıyeva // Azərbaycan ədəbiyyatının tarixi poetikası / işin rəhbəri və red. Ş.Alişanlı; AMEA Nizami adına Ədəbiyyat İn-tu. – Kitab 2. – Bakı, 2006. – S. 362-389.

2007

1075. Araslı, N. Kitab və müəllif haqqında: [ön söz] / Nüşabə Araslı // Seyyid İmadəddin Nəsiminin seçilmiş bəzi şeirlərinin şərhli / Ramiz Fəseh; red. Ə.Balayev. – Bakı, 2007. – S. 3-7.

1076. Babayev, Y. İ.Nəsimi yaradıcılığında hürufilik ideyaları // Təriqət ədəbiyyatı: sufizm, hürufizm: ali məktəblərin filoloji fakültələri üçün dərslər vəsaiti / Yaqub Babayev. – Bakı, 2007. – S. 77-97.

1077. Bəşirova, N. Nəsiminin Azərbaycan mətnşünaslığında öyrənilməsi mərhələsi / N.Bəşirova // Filologiya məsələləri. – 2007. – № 6. – S. 331-340.

1078. Bünyadzadə, S. Nəsimi yaradıcılığında insan – Allah paralelliyi: Hürufiliyin mistikası və fəvqəlinə anlayışının qaynaqları / S.Bünyadzadə // Risalə: Elmi Araşdırmalar toplusu- 4. – Bakı, 2007. – S. 203-222.

1079. Cəfərov, N. İmadəddin Nəsimi (1369-1417) / Nizami Cəfərov // Ədəbiyyat: 10-cu sinif üçün / N.Cəfərov, T.Kərimli, Z.Əsgərli, A.Bakıxanova. – Bakı, 2007. – S. 67-74.

1080. Cəfərov, N. İmadəddin Nəsimi (1369-1417) / Nizami Cəfərov // Ədəbiyyat: ümumtəhsil məktəblərinin 8-ci sinfi üçün dərslərlik / N.Cəfərov, N.Araslı, S.Hüseynoğlu. – Bakı, 2007. – S. 37-41.

1081. Cəfərov, T. Nəsimi Seyid Əli İmadəddin / T.Cəfərov // Məktəblinin ədəbiyyat lüğəti / T.Cəfərov, Ş.Əhmədova, R.Məmmədova. – Bakı, 2007. – S. 135-136.

1082. Əlizadə, L. Bu quş dilidir: Nəsiminin quş dili hürufilik ideyaları haqqında / Lalə Əlizadə // Azərbaycan. – 2007. – № 6. – S. 172-178.

1083. Fəseh, R. Müəllifdən / Ramiz Fəseh // Seyyid İmadəddin Nəsiminin seçilmiş bəzi şeirlərinin şərhli / Ramiz Fəseh. – Bakı, 2007. – S. 8-15.

1084. Qaliboğlu, E. İmadəddin Nəsimi ilə bağlı yanlış məlumatlar yayılır / Elçin Qaliboğlu // Xalq cəbhəsi. – 2007. – 8 fevral, № 22. – S. 15.

1085. Nəsimi “Divan”ında emosionallıq ifadə vasitələri // Azərbaycan ədəbi dili tarixi: 4 cildə. – Cild 1: XIII-XVI əsrlər. – Bakı, 2007. – S. 274-285.

1086. Nəsiminin dili XII-XIV əsr Azərbaycan ədəbi dilinin ən mükəmməl nümunəsidir // Azərbaycan ədəbi dili tarixi: Dörd cildə. – Cild 1: XII-XVI əsrlər. – Bakı, 2007. – S. 238-241.

1087. Paşayev, Q. Nəsiminin həyat və yaradıcılığına yeni baxış / Qəzənfər Paşayev // Kəlam. – 2007. – № 32; Yurd. – 2007. – № 12. Ərəb əlifbası ilə Azərbaycan dilində.

1088. Şıxıyeva S. Hürufilik və ənənəvi irfani düşüncədə səsləşmə və ayrılıqlar / Səadət Şıxıyeva // “Azərbaycan şairlərinin əsərlərində irfani təzahürü”. – (14-16 oktyabr 2003-cü il Urmiya). – Urmiya, 2007. – S. 240-246.

1089. Ülvi, A. Özbək ədəbiyyatşünaslığında Nizami və Nəsimi irsinin öyrənilməsi / Almaz Ülvi // ADU-nun Elmi Əsərləri. Dil və ədəbiyyat seriyası. – 2007. – № 5 (59). – S. 108-111.

2008

1090. Əliyev, H. Nəsiminin 600 illiyi şərəfinə Azərbaycan SSR Nazirlər Sovetinin təşkil etdiyi qəbulda H.Ə.Əliyevin nitqindən, 14 sentyabr 1973-cü il / Heydər Əliyev // Heydər Əliyev və mədəniyyət: 3-cü cild: Müraciətlər, çıxışlar, müsahibələr, təbriklər, məlumatlar / Layih. rəhb. və ön sözün müəll. Ə.Qarayev; tərt. ed.: S.Məmmədliyəva, T.Əhmədov. – Cild 1: 1969-1982, 1993-1996. – Bakı, 2008. – S. 36-37.

***

1091. Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev Bakı metrosunun “Nəsimi” stansiyasının açılışında iştirak etmişdir // Xalq qəzeti. – 2008. – 10 oktyabr. – S. 1-2.

1092. Əliyev, İ. Şamaxıda Nəsiminin heykəlinin açılış mərasimində Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevin nitqi, 26 aprel 2005-ci il / İlham Əliyev // Prezident İlham Əliyev və mədəniyyət, 2003-2008: 2 cildə. – Cild 1: Qəbullar, nitqlər, çıxışlar, görüş və mərasimlər, səfərlər, müşahidələr. – Bakı, 2008. – S. 107-108.

1093. Babayev, Y. Hürufilik və onun Azərbaycan ədəbiyyatına təsiri: I-II məqalə / Yaqub Babayev // Dil və ədəbiyyat. – 2008. – № 2. – S. 130-133, 167-171.

1094. Babayev, Y. Nəsimi yaradıcılığında rəqəmlərə münasibət və Fəzullah obrazı / Yaqub Babayev // BSU-nun elmi məqalələr məcmuəsi. Humanitar elmlərin öyrənilməsinin aktual problemləri. – Bakı, 2008. – № 2. – S. 121-125.

1095. Babayev, Y. Nəsiminin ana dilli şeirlərində hürufilik ideyaları / Yaqub Babayev // ADU-nun elmi xəbərləri. – 2008. – № 5. – S. 205-216.

1096. Bədəlova, Ə. “Məkansız oldu Nəsimi, məkanı yoxdur anım” / Ə. Bədəlova // Azərbaycan dili və ədəbiyyatı tədrisi. – 2008. – № 2. – S. 13-18.

1097. Böyük Azərbaycan şairi və mütəffəkiri İmadəddin Nəsiminin xatirəsi Suriya Ərəb Respublikasında yad edildi // Ədəbiyyat qəzeti. – 2008. – 28 noyabr. – S. 1.

1098. Ənvəroğlu, H. Nəsiminin poetik aləmi / Himalay Ənvəroğlu // Azərbaycan şeirinin poetikası / Himalay Ənvəroğlu. – Bakı, 2008. – S. 146-176.

1099. Fərzəli, Ə. Ay arabası və Nəsimidən sayların sirri / Əjdər Fərzəli // Yeni Azərbaycan. – 2008. – 15 noyabr.

1100. Gəncəli, S. Nə üçün Nəsiminin dərisini soydular? / Sabir Gəncəli // 777 sual: Düşündürücü əyləncəli ensiklopedik toplu / S. Gəncəli. – Bakı, 2008. – S. 196.

1101. İmadəddin Nəsiminin 635 illiyi və Nəsimiyə həsr edilən yeni müstəqil ekspozisiya zalının yaradılması ilə bağlı keçirilən elmi sessiya və görüş, 29 noyabr 2004 // Məclis: ədəbi mərasimlər, ildönümlər, görüşlər. – Bakı, 2008. – Kitab 3. – S. 3-27.

1102. İmadəddin Nəsiminin Hələbdəki məqbərəsi təmir olunacaq // Yeni Azərbaycan. – 2008. – 21 noyabr.

1103. Qaliboğlu, E. Nəsimi – 640 yaşı olan dünyəvi şair: onun yaradıcılığında aşiqlik, filosofluq və döyüşkənlik birləşir / Elçin Qaliboğlu // Xalq cəbhəsi. – 2008. – 20 noyabr. – S. 14.

1104. Mükərrəmoğlu M. Suriya Ərəb Respublikasında İmadəddin Nəsimi yad ediləcək: Nəsimi – 640 / Mehdi Mükərrəmoğlu // Xalq qəzeti. – 2008. – 5 noyabr. – S. 8.

1105. Mükərrəmoğlu, M. Suriyada İmadəddin Nəsimiyə həsr olunmuş beynəlxalq konfrans / Mehdi Mükərrəmoğlu // Xalq qəzeti. – 2008. – 26 noyabr. – S. 7.

1106. Nağıyeva, C. İmadəddin Nəsiminin çap olunmamış bir şeiri haqqında / C.M. Nağıyeva // Elm və həyat. – 2008. – № 2. – S. 29-31.

1107. Nəbiyev, B. Azərbaycan şeirinin Nəsimi zirvəsi / Bəkir Nəbiyev // Ədəbiyyat məcmuəsi. – Cild 21. – Bakı, 2008. – S. 3-14

1108. Nəbiyev, B. Nəsimi kəlamının işığında: [Azərbaycan elm və mədəniyyət xadimlərinin Suriya səfərindən notlar] / Bəkir Nəbiyev // Ədəbiyyat qəzeti. – 2008. – 12 dekabr; Elm. – 2008. – 5 dekabr. – S. 1, 3; 29 dekabr. – S. 2-3.

1109. Nəsimi: [ensiklopedik məlumat] // Muğam ensiklopediyası / Heydər Əliyev Fondu; haz.: G. Abdullazadə [və b.]. – [Bakı], 2008. – S. 153-154.

1110. Nəsiminin 640 illik yubileyi: [Suriyada keçiriləcək tədbirlər haqqında] // Şərq. – 2008. – 5 noyabr.

1111. Nəsiminin 640 illiyi münasibətilə Suriyada tədbirlər keçiriləcək // Ədəbiyyat qəzeti. – 2008. – 7 noyabr. – S. 2.

1112. Nəsirov N. Hürüfilik və Nəsimi / N.Nəsirov // Təhsil problemləri. – 2008. – 21-30 sentyabr. – S. 2-3.

1113. Nizamiqızı, H. Müştərək elmi konfrans sona yetdi: Hələb müftisi Nəsiminin faciəli taleyinə və qəddarcasına edamina görə Azərbaycan xalqından üzr istəyib: [Suriyada Nəsimiyə həsr olunmuş konfrans haqqında] / Həmidə Nizamiqızı // Mədəniyyət. – 2008. – 20 noyabr. – S. 2.

1114. Paşayev, Q. Şeyx Nəsimi: tarixi həqiqətlər, həyəcanlı anlar: [Suriyada Nəsimiyə həsr olunmuş konfrans haqqında təəssüratlar] / Qəzənfər Paşayev // Azərbaycan. – 2008. – 28 noyabr. – S. 6.

1115. Səfərli, Ə. İmadəddin Nəsimi / Əliyər Səfərli, Xəlil Yusifli // Qədim və orta əsrlər Azərbaycan ədəbiyyatı: ali məktəb tələbələri üçün dərslik / Ə.Səfərli; X.Yusifli. – Bakı, 2008. – S. 323-344.

1116. Süleymanlı, Ş. İmadəddin Nəsimi (1369-1417) / Şamil Süleymanlı // Azərbaycan ədəbiyyatı ensiklopediyası: ən qədim dövrlərdən 1920-ci ilədək / Şamil Süleymanlı. – Bakı, 2008. – C.1. – S. 80-86.

1117. Şıxıyeva, S. Quruluş dövrü: (XIII-XV yüzilliklərin əvvəlləri): türk divan şeirinin özəllikləri / Səadət Şıxıyeva // Şərqsünaslıq İnstitutu – 50. Elmi araşdırmaların xüsusi buraxılışı. – 2008. – S. 234-254.

1118. Şıxıyeva, S. Poetik sözün qədrini artıranlar: Nəsimi və Füzuli / Səadət Şıxıyeva // Hikmət: Elmi araşdırmalar toplusu. – 2008. – № 13. – S. 39-59.

1119. Ülvi, A. Özbək ədəbiyyatı və ədəbiyyatşünaslığında Nizami, Nəsimi və Füzuli ənənələri / Almaz Ülvi // Azərbaycan-Özbək (cığatay) ədəbi əlaqələri: dövrlər, simalar, janrlar, təməyüllər / Almaz Ülvi. – Bakı, 2008. – S. 72-78.

1120. Vəliyev Y. “Nəsimi” // Yeni Mədəni-maarif jurnalı. – 2008. – № 11. – S. 5-8.

2009

1121. Babayev, Y. Camal və hüsn lirikası: [İ.Nəsiminin anadilli şeirlərində insanın hüsn elementlərinin hürufi-metaforik yozumu] / Yaqub Babayev // Azərbaycan. – 2009. – № 5. – S. 176-180.

1122. Babayev, Y. İmadəddin Nəsimi / Yaqub Babayev // XIII-XIV əsrlər anadilli şeirimizin inkişaf yolu / Y.Babayev. – Bakı, 2009. – S. 24-104.

1123. Bakıda II Beynəlxalq Nəsimi elmi konfransı işə başlamışdır: [“Bakı - İslam Mədəniyyətinin Paytaxtı – 2009” Mədəniyyət ili çərçivəsində dekabrın 14-də Mədəniyyət və Turizm Nazirliyinin və Azərbaycan Milli Elmlər Akademiyasının (AMEA) birgə təşkilatçılığı ilə Bakıda Azərbaycanın

gölkəmli şairi və mütəfəkkiri İmadəddin Nəsiminin yaradıcılığına həsr olunmuş II Beynəlxalq elmi konfrans haqqında] // Azərbaycan. – 2009. – 15 dekabr. – S. 3; 16 dekabr. – S. 3.

1124. Bünyadzadə, Z. Nəsiminin məhkəməsi və qətli / Ziya Bünyadzadə // Azərbaycan şərqşünaslığı. – 2009. – № 1. – S. 8-9.

1125. Cahana sığmayan şair // Azərbaycan. – 2009. – 23 avqust. – S. 5.

1126. Cəfərov, N. İmadəddin Nəsimi (1369-1417) / Nizami Cəfərov // Ədəbiyyat: ümumtəhsil məktəblərinin 8-ci sinfi üçün dərslik / Nizami Cəfərov (elmi red.), N.Araslı S. Hüseynoğlu; rəy. B.Həsənli, Q.Əmiranova. – Bakı, 2009. – S. 36-40.

1127. Cəfərov, N. İmadəddin Nəsimi (1369-1417): həyat və yaradıcılığı haqqında / Nizami Cəfərov // Ədəbiyyat: ümumtəhsil məktəblərinin 10-cu sinfi üçün dərslik / N.Cəfərov, T.Kərimli, Z.Əsgərli, A.Bakıxanova; elmi red. N.Cəfərov; rəyçi. B.Həsənli və b.- Bakı, 2009. – S. 63-69.

1128. Cümşüd, İ. İmadəddin Nəsimi (1369-1417) / İsgəndər Cümşüd // Sənin kitabın / İ.Cümşüd; red. N.Cəfərov. – Bakı, 2009. – S. 98-100.

1129. Əhməd, V. Faydalı təşəbbüsün uğurlu bəhrəsi: Yaqub Babayevin “XIII-XIV əsrlər ana dilli lirik şeirimizin inkişaf yolu” kitabı haqqında / Vüqar Əhməd // Kredo. – 2009. – 4 aprel. – S. 16.

1130. Ələkbərov, M. Ədəbi-mədəni irsə, milli sərvətə böyük məhəbbətin parlaq nümunəsi: [Nəsiminin 650 illiyi ilə əlaqədar dövlət səviyyəsində keçirilən tədbirlər haqqında] / Musa Ələkbərov // Ulduz. – 2009. – № 4. – S. 14-15.

1131. Əlioğlu, P. Nəsimi yaradıcılığının tədqiqi tarixi barədə / Paşa Əlioğlu // Ulduz. – 2009. – № 4. – S. 21-25.

1132. Əliyev, K. Nəsimi yaradıcılığında folklorizmlər / Kamran Əliyev // Ulduz. – 2009. – № 4. – S. 64-67.

1133. Əliyeva-Kəngərli, G. Poetik fəlsəfənin Nəsimi mərhələsi / Gülşən Əliyeva-Kəngərli // Ulduz. – 2009. – № 4. – S. 38-47.

1134. Ənsərli, G. Bakıda II Beynəlxalq Nəsimi elmi konfransı keçirildi / Güllü Ənsərli // Elm. – 2009. – 22 dekabr. – S. 15.

1135. Fəxriyyə. Əbülfəs Qarayev suriyalı qonaqları qəbul edib / Fəxriyyə // Mədəniyyət. – 2009. – 18 dekabr. – S. 2.

1136. Göyyallı X. İnsanlıq mərtəbəsini ucaldan şair // Mədəniyyət. – 2009. – 18 dekabr. – № 88. – S. 6-7.

1137. Hüseynov, R. Məkansız və zamansız / Rafael Hüseynov // 525-ci qəzet. – 2009. – 20 mart. – S. 15-18.

1138. Xələfli, Ə.R. Amal uğrunda mübarizə: Professor Qəzənfər Paşayev və Nəsimi taleyi / Əli Rza Xələfli // Kredo. – 2009. – 31 dekabr.

1139. II Beynəlxalq Nəsimi konfransı // Ədəbiyyat qəzeti. – 2009. – 25 dekabr.

1140. Qaliboğlu, E. Bakıda II Beynəlxalq Nəsimi Elmi Konfransı / Elçin Qaliboğlu // Xalq cəbhəsi. – 2009. – 15 dekabr. – S. 14.

1141. Qəhrəmanov, C. Nəsimidən nümunələr: Nəsiminin anadan olmasının 600 illiyi qarşısında: [Ulduz jurnalının 1973-cü il 7 № -li sayında çap olunmuş məqalə] / Cahangir Qəhrəmanov // Ulduz. – 2009. – № 4. – S. 60-67.

1142. Qəmbərova, Q. Azərbaycan ədəbiyyatı inkişafında Nəsiminin rolu və yeri / Qüdsiyyə Qəmbərova // Ulduz. – 2009. – № 4. – S. 30-32.

1143. Qorqud. Bakıda Nəsimi Konfransı / Qorqud // Palitra. – 2009. – 8 dekabr. – S. 11.

1144. Quliyev, T. “İki qala”nın ziyarəti: alim Bəkir Nəbiyevin “Nəsimi kəlamının işığında” kitabı haqqında // Xalq qəzeti. – 2009. – 28 iyul. – S. 8.

1145. Manafov, R. İmadəddin Nəsimi fəlsəfəsi və Tanrı-insan münasibətində şərh məsələsi / Rafiz Manafov // Tarix və onun problemləri. – 2009. – № 1-2. – S. 33-39.

1146. Mehparə. Bakıda II Beynəlxalq Nəsimi Elmi Konfransı keçirildi / Mehparə // Mədəniyyət. – 2009. – 18 dekabr, № 88. – S. 6.

1147. Məmmədov, E. Nəsiminin dilində türk mənşəli arxaikləşmiş leksik vahidlər / Elçin Məmmədov // Tədqiqlər: məqalələr toplusu: 4 kitabda / AMEA, Nəsimi ad. Dilçilik İn-tu; baş red. M.Mirzəliyeva. – Bakı, 2009. – Kitab 4. – S. 60-67.

1148. Musalı, V. Nəsimi / Vüsalə Musalı // Osmanlı təzkirələrində Azərbaycan şairləri / Vüsalə Musalı; elmi red. A.Musayeva; AMEA, M.Füzuli ad. Əlyazmalar İn-tu. – Bakı, 2009. – S. 244-247.

1149. Musalı, V. Nəsimi və osmanlı ədəbiyyatı / Vüsalə Musalı // Osmanlı təzkirələrində Azərbaycan şairləri / V.Musalı; elmi red. A.Musayeva; AMEA, M.Füzuli ad. Əlyazmalar İn-tu. – Bakı, 2009. – S. 94-95.

1150. Musayeva, A. XV-XVII əsr əlyazma abidələri və Nəsimi / A.Musayeva // Beynəlxalq Nəsimi konfransı, 14-16 dekabr 2009-cu il. – Bakı, 2009. – S. 95-98.

1151. Musayeva, İ. Ədəbiyyatşünaslığın klassik irs problemi və İmadəddin Nəsimi / İradə Musayeva // Ulduz. – 2009. – № 4. – S. 48-59.

1152. Mükərrəmoğlu, M. İmadəddin Nəsiminin yaradıcılığına həsr olunmuş II Beynəlxalq Nəsimi Elmi Konfransı keçiriləcək // Xalq qəzeti. – 2009. – 8 dekabr. – S. 7.

1153. Nağıyeva, C. Nəsiminin “Bəhrül-əsrar” qəsidəsi / Cənnət Nağıyeva // Xalq qəzeti. – 2009. – 16 dekabr. – S. 7.

1154. Nəbiyev, B. Nəsimi Kəlamının işığında: [Azərbaycan elm və mədəniyyət xadimlərinin Suriya səfərindən notlar] / Bəkir Nəbiyev // Elm. – 2009. – 21 yanvar. – S. 8-9.

1155.Nəbiyev, B. Nəsimi qəzəlindəki bir qədim qafiyə yuvasının izi ilə “Yanaram eşqindən, axər gözlərimdən yaşlər” misrası ilə başlayan qəzəl əsasında / Bəkir Nəbiyev // 525-ci qəzet;- 2009. – 25 sentyabr. – S. 6; Ədəbiyyat məcmuəsi. – 2009. – № 22. – S. 5-19.

1156.Nəbiyeva, Z. Nəsiminin dilində adlıq hallı feli birləşmələr / Zöhrə Nəbiyeva // Dil və ədəbiyyat. – 2009. – № 2. – S. 35-36.

1157.Nüşabə. II Beynəlxalq Nəsimi Elmi Konfransı keçirilir / Nüşabə // Palitra. – 2009. – 15 dekabr. – S. 13.

1158.Paşayev, Q. Axtarışlar: [Rəsul Rzanın Nəsimi ilə bağlı araşdırmaları haqqında] / Qəzənfər Paşayev // Azərbaycan. – 2009. – 20 fevral. – S. 10.

1159.Paşayev, Q. Tarixi səfərin bəhrəsi: [ön söz] / Qəzənfər Paşayev // Bəkir Nəbiyev. Nəsimi kəlamının işığında: (Azərbaycan elm və mədəniyyət xadimlərinin Suriya səfərindən notlar). – Bakı, 2009. – S. 3-11.

1160.Sara. II Beynəlxalq Nəsimi Elmi Konfransı başlayıb / Sara // 525-ci qəzet. – 2009. – 15 dekabr. – S. 7.

1161.Seyid İmadəddin Nəsimi // Azərbaycan ədəbiyyatı tarixi: 6 cildə / AMEA, Nizami ad. Ədəbiyyat İn-tu; red. hey. T.Kərimli (məsul red.) [və b.]. – Bakı, 2009. – C.3. – S. 206-251.

1162.Şəfəq. Nəsimi / Şəfəq // İqtisadiyyat. – 2009. – 22-28 may. – S. 8.

1163.Səfərli, Ə. Nəsiminin elmi tərcümeyi-halı və nəsimişünaslığın durumu / Əliyar Səfərli // Şərq və Qərb: ortaq mənəvi dəyərlər, elmi-mədəni əlaqələr: Aida İmanquliyeva – 70 =East and West: Common spiritual values, scientific-cultural links: Aida İmanquliyeva – 70= Восток и Запад: Общие духовные ценности, научно-культурные связи: Аида Иманкулиева – 70. – Bakı, 2009. – S. 51-54.

1164.Şəmil, S. İmadəddin Nəsimi (1369-1417): həyat və yaradıcılığı haqqında / Sadiq Şamil // Ədəbiyyat, ədəbiyyat müntəxəbatı, ədəbiyyat nəzəriyyəsi: X-XI abiturientlər üçün vəsait: 5-ci nəşr. – Bakı, 2009. – S. 41-45.

1165.Şıxıyeva, S. “Can” və “Cahan” anlayışlarının irfani dəyəri: Hafiz və Nəsimi şeirləri əsasında (İkinci məqalə) / Səadət Şıxıyeva // Şərq filologiyası məsələləri: məqalələr toplusu / AMEA, akad. Z.M.Bünyadov ad. Şərqşünaslıq İn-tu. – Bakı, 2009. – Buraxılış 4. – S. 275-308.

1166.Şıxıyeva, S. XV yüzillikdə türk bədii-fəlsəfi fikri tarixində Nəsiminin yeri / Səadət Şıxıyeva // Əlişir Nəvai Azərbaycan ədəbiyyatşünaslığında: məqalələr toplusu / AMEA, Nizami ad. Ədəbiyyat İn-tu. – Bakı, 2009. – S. 276-277.

1167.Şıxıyeva, S. Qələm Olsun Əli Ol Katib-bədtəhririn: Yaqub Babayevin “XIII-XIV əsrlər ana dilli lirik şeirimizin inkişaf yolu” kitabı haqqında / Səadət Şıxıyeva // Elm. – 2009. – 22 iyun, 15 iyul. – S. 12.

1168.Şıxıyeva, S. Nəvai yaradıcılığında Nəsimi şəxsiyyəti və sözünün cümlələri / Sədət Şıxıyeva // Əlişir Nəvai Azərbaycan ədəbiyyatşünaslığında: məqalələr toplusu / AMEA, Nizami ad. Ədəbiyyat İn-tu. – Bakı, 2009. – S. 278-301.

1169.Ulusel, R. Azərbaycan və dünya klassikası: İmadəddin Nəsimi və Nikalay Kuzanlı: [Nəsimi ilə alman filosofunun dini görüşləri haqqında] // Azərbaycan. – 2009. – № 2. – S. 175-187.

1170.Ülvi, A. Özbək ədəbiyyatı və ədəbiyyatşünaslığında Nizami, Nəsimi və Füzuli ənənələri / Almaz Ülvi // Əlişir Nəvai Azərbaycan ədəbiyyatşünaslığında / AMEA, Nizami ad. Ədəbiyyat İn-tu. – Bakı, 2009. – S. 318-337.

1171.Zümrüd. Azərbaycan-Suriya əlaqələrinin ikitərəfli sürətli inkişafı üçün münbit şərait yaranıb: “Bakı İslam mədəniyyətinin paytaxtı – 2009” ili çərçivəsində Mədəniyyət və Turizm Nazirliyi AMEA ilə birlikdə keçirdikləri İmadəddin Nəsiminin yaradıcılığına həsr olunmuş Beynəlxalq Nəsimi elmi konfransı haqqında / Zümrüd // Səs. – 2009. – 15 dekabr. – S. 12.

2010

1172.Əliyev, İ. Şamaxıda Nəsiminin heykəlinin açılış mərasimində Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevin nitqi, 26 aprel 2005-ci il / İlham Əliyev // Prezident İlham Əliyev və mədəniyyət: 2003-2008: iki cildə. – Cild 1. – Bakı, 2010. – S. 107-113.

***

1173.AMEA Rəyasət Heyətinin iclası keçirildi: Bəkir Nəbiyev “Nəsimi qəzəlindəki bir qafiyə yuvasının izi ilə (Yanaram eşqindən axar gözlərimdən yaşlar)” adlı elmi məruzə ilə çıxış etmişdir // Elm. – 2010. – 7 aprel. – S. 2.

1174.Araz, M. Nəsimi əsərlərinin nəsimi / Məmməd Araz // Əsrlərdən əsrlərə: çağdaş yazıçılar klassiklər və müasirləri haqqında / Tərt. ed. S. Xəyal. – Bakı, 2010. – S. 91-92.

1175.Babayev, Y. Anadilli şeirimizin Nəsimisi / Yaqub Babayev // “Klassik Azərbaycan filologiyası və müasir problemlər” mövzusunda Cəfər Xəndanın 100 illik yubileyinə həsr olunmuş elmi konfransın materialları. – Bakı, 2010. – S. 76-89; Varlıq. – Tehran, 2010. – № 155. – S. 30-35.

1176.Cəfər, Ə. Nəsiminin böyüklüyü nədədir? / Əkrəm Cəfər // Azərbaycan şərqşünaslığı. – 2010. – № 2. – S. 5-9.

1177.Əlibəyzadə, E. Hörmətli Xalq şairi Rəsul Rzalı: [müəllifin “Nəsimiyə, Füzuliyə, Sabirə açıq məktub” adlı məqaləsi ilə əlaqədar Rəsul Rzaya məktubu] // Əlibəyzadə Elməddin. Azərbaycanşünaslığa giriş. – Bakı, 2010. – S. 745-750.

1178. Əlifoğlu, Ş. Nəsimi dünyası aydınlıq tapıb / Şakir Əlifoğlu // Kredo. – 2010. – 6 fevral. – S. 14.

1179. Fəxrəddin, S. Azərbaycan sufizmi / Salim Fəxrəddin // Kəsp. – 2010. – 29 sentyabr. – S. 12.

1180. Mehdiyev, R. İmadəddin Nəsimi / Ramiz Mehdiyev // Fəlsəfə. Ali məktəblər üçün dərslik / R. Mehdiyev. – Bakı, 2010. – S. 194-195.

1181. Muğanna, İ. Nəsimi / İsa Muğanna (Hüseynov) // Əsrlərdən əsrlərə: [çağdaş yazıçılar klassiklər və müasirləri haqqında] / Tərt. ed. və son söz müəl., red. S. Xəyal. – Bakı, 2010. – S. 85-90.

1182. Nağıyeva, C.M. Nəsiminin “Bəhrül-əsrar” qəsidəsi: [şairin XVIII-XIX yüzillikdə Azərbaycan mədrəsələrində tədris edilən bir qəsidəsi haqqında] / Cənnət Nağıyeva // Dil və ədəbiyyat. – 2010. – № 1(72). – S. 129-130.

1183. Nəbiyev, B. Bir neçə söz / Bəkir Nəbiyev // Paşayev Q. Nəsimi haqqında araşdırmalar / Qəzənfər Paşayev; elmi red. və ön söz müəl. Bəkir Nəbiyev; rəy. Əliyar Səfərli. – Bakı, 2010. – S. 3-6.

1184. Paşayev, Q. Axtarışlar: [Rəsul Rzanın Nəsimi ilə bağlı araşdırmaları haqqında] / Qəzənfər Paşayev // Paşayev Q. Nəsimi haqqında araşdırmalar. – Bakı, 2010. – S. 63-71.

1185. Paşayev, Q. Tarixi səfərin bəhrəsi: [akademik Bəkir Nəbiyevin “Nəsimi kəlamının işığında” əsrinə ön söz] / Qəzənfər Paşayev // Ədəbiyyat-şünaslıq elmimizin patriarxı / Q. Paşayev. – Bakı, 2010. – S. 44-53.

1186. Qafarova, S. İmadəddin Nəsimi (1370-1417) / Səməngül Qafarova // Azərbaycan ədəbiyyatının tədrisi tarixi: dərs vəsaiti / S. Qafarova. – Bakı, 2010. – S. 108-116.

1187. Qaliboğlu, E. Nəsiminin şeirlərinin fəlsəfəsi: Onun yaradıcılığında aşılıq, filosofluq və döyüşkənlik birləşir / Elçin Qaliboğlu // Xalq cəbhəsi. – 2010. – 21 oktyabr. – S. 14.

1188. Rüstəmxanlı, S. Məlumat / Sabir Rüstəmxanlı // Nəsimi haqqında araşdırmalar: məqalələr toplusu / Qəzənfər Paşayev; elmi red. və ön söz. müəl. Bəkir Nəbiyev. – Bakı, 2010. – S. 118-119.

1189. Rza, R. İllər, sətirlər: [Rəsul Rzanın mətbuatda Nəsimi və Üzeyir Hacıbəyov haqqında dərc olunmuş məqalələri] / Rəsul Rza // Ədəbiyyat qəzeti. – 2010. – 14 may. – S. 2.

1190. Səfərli, Ə. Nəsiminin elmi tərcümeyi-halı və Nəsimişünaslığın durumu / Əliyar Səfərli // “Şərq və Qərb: ortaq mənəvi dəyərlər, elmi-mədəni əlaqələr”: Professor Aida İmanquliyevanın 70 illik yubileyinə həsr olunmuş Beynəlxalq İbnül-Ərəbi Simpoziumunun materialları (9-11 oktyabr, 2009-Bakı). – Bakı, 2010. – S. 201-219.

1191. Səfərov, Y. Nəsimi və ədəbi dilimiz / Yusif Səfərov; Əsərləri 5 cildə. – Naxçıvan, 2010. – C.1.S. 157-159.

1192. Səmədov, A. İmadəddin Nəsimi (1369-1417) / Ağarəhim Səmədov // 100 Böyük Azərbaycanlı / A.Səmədov. – Bakı, 2010. – S. 42-44.

1193. Şıxıyeva, S. Elmi araşdırmalarda plagiat, ənənənin və yeniliyin səhvləri: Yaqub Babayevin “XIII-XIV əsrlər ana dilli lirik şeirimizin inkişaf yolu” kitabı haqqında / Səadət Şıxıyeva // Elm. – 2010. – 9,17 iyun. –S. 6, 8.

1194. Şıxıyeva, S. İbn Ərəbinin hərf simvolizmi və hürufilik təlimi / Səadət Şıxıyeva // Şərq və Qərb: Ortaq mənəvi dəyərlər, elmi-mədəni əlaqələr: [prof. Aida İmanquliyevanın 70 illik yubileyinə həsr olunmuş Beynəlxalq İbnül-Ərəbi I Simpoziumunun materialları 9-11 oktyabr, 2009 – Bakı] / Baş red. N.Paşayeva [və b.]; red. hey.V.Məmmədəliyev [və b.]; red. A.Əsədova; tərc. Ə.Fərhadov [və b.]. – Bakı, 2010. –S. 291-316.

1195. Şıxıyeva, S. Niyazi Misrinin “Divani-ilahiyyat”ında hürufiliklə səsləşmələr / Səadət Şıxıyeva // Şərq filologiyası məsələləri: məqalələr toplusu / Azərb. MEA, Akad. Z.M.Bünyadov ad. Şərqşünaslıq İn-tu; elmi red.: C.Baxşəliyeva, M.Kazımov; red. hey.: V.Məmmədəliyev [və b.]. – Bakı, 2010. – S. 375-424.

1196. Şıxıyeva, S. “Ənəlhəq” Mövlanə və Nəsiminin yozumlarında / Səadət Şıxıyeva // Azərbaycan şərqşünaslığı. – 2010. – № 1 (3). – S. 18-22.

1197. Soltanov, M. İmadəddin Nəsimi (1369-1417) // Məmmədخان Soltanov // Şair və yazıçılarımızın həyatından maraqlı anlar / M.Soltanov. – Bakı, 2010. – S. 19-21.

1198. Xəlifli, Ə. Razianter çiçəkləri, yaxud Yusif bəyin Nəsimi həqiqəti / Ə.Xəlifli // Kredo. – 2010. – 31 iyul. – S. 5.

1199. Xəlilzadə, F. Açılan pəncərələr, yaxud Nəsimi olduğu kimi / F.Xəlilzadə // Azərbaycan. – 2010. – 18 fevral. – S. 8.

1200. Zeynalov, İ. İki cahana sığmayan şairin qərib məzarı haradadır? / İ.Zeynalov // Kredo. – 2010. – 31 iyul. – S. 8-9.

1201. Zümrüd. Nəsimi haqqında araşdırmalar / Zümrüd // Səs. – 2010. – 7 yanvar. – S. 12.

2011

1202. Abbashlı, T. “Cinayət” və cəza dahisi: Zalımların gücü soymağa çətdi, iki cahanı görməyə yox... / Tahir Abbaslı // Mədəniyyət. – 2011. – 7 oktyabr. – S. 13.

1203. Babayev, A. Nəsiminin söz haqqında fikirləri / A.Babayev // Azərbaycan dili və nitq mədəniyyəti / A.Babayev. – Bakı, 2011. –S. 241-242.

1204. Babayev, Y. İ.Nəsimi yaradıcılığında hürufilik ideyaları / Yaqub Babayev // Təriqət ədəbiyyatı: sufizm, hürufizm / Yaqub Babayev. – Bakı, 2011. – S. 80-128.

1205. Babayev, Y. İmadəddin Nəsiminin ana dilli şeirlərində dünyəvi motivləri / Yaqub Babayev // ADPU-nun xəbərləri. Humanitar elmlər seriyası. – Bakı, 2011. – № 4. – S. 268-273.

1206. Əbilov, Ə. Ədəbiyyatımızın mürşidi-kamili: Əbədiyyət çöllərinin dərvişi / Əbil Əbilov // Azərbaycan. – 2011. – № 6. – S. 148-157.

1207. Əsgərova, T. Nəsimi dilinə atalar sözü və hikmətli cümlələr / Türkan Əsgərova // Terminologiya məsələləri. – Bakı, 2011. – № 2. – S. 99-104.

1208. Heyət, C. Nəsimi və şeirlərinin dili / Cavad Heyət // Türk dilləri və ləhcələrinin tarixi. / C. Heyət. – Bakı, 2011. – Kitab 1. – 231-235.

1209. Mərdanov, M. İmadəddin Nəsimi (1369-1417): şairin təlim və təhsil haqqında fikirləri / Misir Mərdanov // Azərbaycan təhsil tarixi / M. Mərdanov. – Bakı, 2011. – C. 1. – S. 34-35.

1210. Rəhimli, T. “Azərbaycan ədəbiyyatının yaradıcılıq problemləri” yeni araşdırma müstəvisində: [Himalay Ənvəroğlunun “Azərbaycan ədəbiyyatının yaradıcılıq problemləri” monoqrafiyasında İmadəddin Nəsimi haqqında məlumat verilmişdir] / Təranə Rəhimli // Himalay Ənvəroğlu. Sənət və sənətkarlıq məsələləri yeni düşüncə müstəvisində. – Bakı, 2011. – S. 348-352.

1211. Rüstəмова, A. Fikrin vüsəti-sözün sehri: [İmadəddin Nəsimi] / Azadə Rüstəмова // Mənəvi dünənimiz bu günün işığında / A. Rüstəмова; red. T. Kərimli. – Bakı, 2011. – S. 402-420.

1212. Rza, R. Nəsimiyə, Füzuliyə, Sabirə açıq məktub / Rəsul Rza // Sabir sağ olsaydı / R. Rza. – Bakı, 2011. – S. 32-36.

1213. Şıxıyeva, S. Nəsiminin düşüncə aləmində mifopoetik obrazların yeri / Səadət Şıxıyeva // Akademi Halkbilimi Dergisi. – 2011-2 (Temmuz-Aralık). – (Azərbaycan Özel Sayısı-II). – S. 335-353.

1214. Şok iddia - Nəsiminin məzarı Türkiyədədir // Ekspres. – 2011. – 11 mart. – S. 17.

2012

1215. Abbaslı, T. Bəşərin böyük arifi – zəmanəsinin batıl “hərif”ləri içərisində aqıl hürufi / Tahir Abbaslı // Mədəniyyət. – 2012. – 12 oktyabr. – S. 13.

1216. Cəfərov, N. İmadəddin Nəsimi (1369-1417) / Nizami Cəfərov // Ədəbiyyat: ümumtəhsil məktəblərinin 8-ci sinfi üçün dərslik // N. Cəfərov, N. Araslı, S. Hüseynoğlu. – Bakı, 2012. – S. 36-39.

1217. Cəfərov, N. İmadəddin Nəsimi (1369-1417) / Nizami Cəfərov // Ədəbiyyat: 10-cu sinif üçün / N. Cəfərov, T. Kərimli, Z. Əsgərli, A. Bakıxanova. – Bakı, 2012. – S. 63-69.

1218. Əbülfət. Nəsimi haqqında araşdırmalar: [Q. Paşayevin eyniadlı kitabı haqqında] / Əbülfət // Ömrün əbədiləşən illəri / Tərt. ed. Arəstə Paşayeva. – Bakı, 2012. – S. 398-399.

1219. Əsgərova, T. Xalq ədəbiyyatı özəllikləri Nəsimi dilinin əsas vasitələri kimi (ismi, feli və ərəb, fars quruluşu frazeoloji vahidləri) / T.Əsgərova // Dilçilik institutunun əsərləri. – Xüsusi buraxılış- 2012. – Bakı, 2012. –S. 81-83.

1220. Əsgərova, T. Nəsimi dilində hər iki komponenti türk mənşəli Azərbaycan dilli sözlərdən ibarət ismi frazeoloji vahidlər və onların semantik-üslubi özəllikləri / T.M.Əsgərova // Dilçilik institutunun əsərləri. – 2012. – № 3. – S. 20-26.

1221. Əsgərova, T. Nəsiminin dilində feli frazeoloji vahidlərin mənşəcə təhlili və onların semantik üslubi özəllikləri / Türkan Əsgərova // Dil və Ədəbiyyat. – 2012. – № 1. – S. 9-11.

1222. Durmaz, S. Çakəri Sinana təsir edən başlıca şairlər / Səttar Durmaz // Filologiya məsələləri / Azərbaycan Milli Elmlər Akademiyası və M.Füzuli ad. Əlyazmalar İnstitutu. – 2012. – № 2. – S. 410-423.

1223. Hacıyev, T. Nəsiminin dili / Tofiq Hacıyev // Azərbaycan ədəbi dilinin tarixi Ali məktəblər üçün dərslik / T.Hacıyev. – Hissə 1. – Bakı, 2012. – S. 204-239.

1224. Hüseynbəyli, Y. “Nəsimi ateist deyildi və Allahı inkar etmirdi”: “Fərq Allahı təsəvvür etməkdə idi” / Yavər Hüseynbəyli; müsahibəni apardı Elnur Eltürk // Türkünstan. – 2012. – 24-30 iyun. – S. 13.

1225. Hüseynov, R. Seyid İmadəddin Nəsimi / Rafael Hüseynov // Şirvan şairləri / R.Hüseynov. – Bakı, 2012. – S. 19-22.

1226. Xələfli, Ə. Amal uğrunda mübarizə: [Qəzənfər Paşayevin Nəsimiyə həsr etdiyi kitab haqqında] / Əlirza Xələfli // Ömrün əbədiləşən illəri / Tərt. ed. Arəstə Paşayeva. – Bakı, 2012. – S. 388-391.

1227. Xəlilzadə, F. Açılan pərdələr, yaxud Nəsimi olduğu kimi: “Nəsimi haqqında araşdırmalar” / Flora Xəlilzadə // Ömrün əbədiləşən illəri / Tərt. ed. A.Paşayeva. – Bakı, 2012. – S. 400-401.

1228. Xudiyev, N. İmadəddin Nəsiminin dili / Nizami Xudiyev // Azərbaycan ədəbi dili tarixi / N.Xudiyev. – Bakı, 2012. – S. 238-263.

1229. Qacar, Ç. Böyük şair, hürufiliyin alimi və aşıqı İmadəddin Nəsimi / Çingiz Qacar // Azərbaycan qədim və orta əsrlərdə: görkəmli şəxsiyyətlər / Ç.Qacar; tərt. ed. N.Quliyev, N.Qaramanlı. – Bakı, 2012. – S. 220-226.

1230. Quliyev, Ş. İmadəddin Nəsimi (XIV-XV əsrlər) / Şəhriyar Quliyev // Azərbaycanda şahmatın tarixi: ədəbi və tarixi qaynaqlar əsasında araşdırma / Ş.Quliyev. – Bakı, 2012. – S. 193-195.

1231. Mən bu cahana sığmazam: [Nəsiminin eyniadlı kitabının Daşkənddə çap olunması münasibətilə] // Ədəbiyyat qəzeti. – 2012. – 15 sentyabr. – S. 2.

1232. Nəbiyev, B. Seyid Əli İmadəddin Nəsimi Şirvani (1369-1417) / Bəkir Nəbiyev // Şamaxı torpağının yetirdiyi böyük Azərbaycan şairləri / B.Nəbiyev; elmi red. A.Rüstəmli. – Bakı, 2012. – S. 45-85.

1233. Paşayev, Q. Axtarışlar: [Rəsul Rzanın Nəsimi ilə bağlı araşdırmaları haqqında] / Qəzənfər Paşayev // Paşayev Q. Seçilmiş əsərləri. 7 cildə. – Cild 4. – Bakı, 2012. – S. 44-48.

1234. Paşayev, Q. İraq Divanı və biz: [Nəsiminin İraq divanının Bakıda çapı ilə bağlı Əbdüllətif Bəndəroğluya ünvanlanmış məktub] / Qəzənfər Paşayev // Paşayev Q. Seçilmiş əsərləri: 7 cildə. – Cild 4. – Bakı, 2012. – S. 77-88

1235. Paşayev, Q. Nəsimi kafir deyildi: [dahi söz sərrafı İmadəddin irsi haqqında alimin müsahibəsi] / Qəzənfər Paşayev; müsahibəni apardı Sadıq Zamanoglu // Seçilmiş əsərləri: 7 cildə / Q. Paşayev. – Bakı, 2012. – C.5. – S. 286-290.

1236. Paşayev, Q. Şeyx Nəsimi: tarixi həqiqətlər, həyəcanlı anlar: [Suriyada Nəsimiyə həsr olunmuş konfrans haqqında təəssüratlar] / Qəzənfər Paşayev // Seçilmiş əsərləri: 7 cildə / Q. Paşayev. – Cild 4. – Bakı, 2012. – S. 49-76.

1237. Paşayev, Q. Tarixi səfərin bəhrəsi: [akademik Bəkir Nəbiyevin “Nəsimi kəlamının işığında” əsəri haqqında] / Qəzənfər Paşayev // Seçilmiş əsərləri: 7 cildə / Q. Paşayev. – Cild 4. – Bakı, 2012. – S. 121-125.

1238. Salim, F. Nəsimi şirnişi: [Türkiyədə İmadəddin Nəsiminin yaradıcılığına həsr olunmuş qurultayda müəllifin iştirakı haqqında] / Fəxrəddin Salim // Kaspi. – 2012. – 7-9 yanvar. – S. 24.

1239. Şixiyeva, S. Əvhədi və Nəsimi: poetik təsirlənmənin istiqamət və səviyyələri / Səadət Şixiyeva // Şərq filologiyası məsələləri. – Bakı, 2012. – Buraxılış 6. – S. 258-297.

1240. Vəfali, A. “Nəsiminin İraq Divanı”nı oxuyarkən / Ayaz Vəfali // Ömrün əbədiləşən illəri / tərt. ed. Arəstə Paşayeva. – Bakı, 2012. – S. 409-416.

2013

1241. Əliyev, H. Nəsiminin 600 illiyi şərafinə Azərbaycan SSR Nazirlər Sovetinin təşkil etdiyi qəbulda H.Ə.Əliyevin nitqindən, 14 sentyabr 1973-cü il / Heydər Əliyev // Ümummilli lider Heydər Əliyev və Azərbaycan ədəbiyyatı: kitab ulu öndər Heydər Əliyevin anadan olmasının 90 illiyinə həsr olunur / A.Ə.Sadıqlı. – Bakı, 2013. – S. 19–20.

***

1242. Ağayarı, A. Nəsimi poeziyasında aşılıq mənəvi-əxlaqi kamillik kimi / Aygül Ağayarı // Filologiya məsələləri / AMEA, M.Füzuli ad. Əlyazmalar İn-tu. – 2013. – № 4. – S. 282-286.

1243. Arzumanlı, V. Nəsimi sevgisi / Vaqif Arzumanlı // 60 ilin 6 sevgisi / V.Arzumanlı. – Bakı, 2013. – 135-149.

1244. Bayramoğlu, A. İmadəddin Nəsimi (1369-1417) / Alxan Bayramoğlu // Müxtəsər Azərbaycan ədəbiyyatı tarixi öçerki (Qədim dövrdən 1930-cu illərədək): [dərs vəsaiti] / A.Bayramoğlu; elmi red. T.Kərimli. – Bakı, 2013. – S. 53-60.

1245. Əhmədaliyar, T. İdrakın da, həlakın da “sarı sim”i...: Haqq və həqiqət yolunda Tanrı libasından da edilmiş Nəsimi / Tahir Əhmədaliyar // Mədəniyyət. – 2013. – 9 oktyabr. – S. 13.

1246. Əsgərova, T. Nəsimi dilində təsriflənən feillərin iştirakı ilə işlənən frazeoloji vahidlərin semantik-üslubi özəllikləri / T.Əsgərova // Nəsimi ad. Dilçilik İnstitutunun Əsərləri. – 2013. – № 1. – S. 24-29.

1247. Gül, M. İmadəddin Nəsimi Gibb tədqiqatlarında / Muhammet Mustafa Gül // Elyas Gibbin yaradıcılığında Azərbaycan ədəbiyyatının tərcümə məsələləri / M.Gül. – Bakı, 2013. – S. 25-33.

1248. Xəlilov, N. Heca vəznə və aşıq poeziyasının Nəsimi yaradıcılığına təsiri / Nizami Xəlilov // Azərbaycan şifahi xalq ədəbiyyatına dair tədqiqlər / AMEA, Folklor İn-tu; məsul red. N. Həsənova. – Bakı, 2013. – C.43. – S. 48-60.

1249. İmadəddin Nəsimi (1369-1417) // Savalan. – 2013. – 2-8 iyul. – № 46/47. – S. 2.

1250. İmadəddin Nəsimi // Karvan. – 2013. – № 2. – S. 19; № 3. – S. 17; № 4. – S. 9.

1251. İmadəddin Nəsimi: (d.1369/v.1417) / Nəsrə hazrlı. A.Qurbanov, elmi və bədii red.: R.Manafov, İ.Erol // Mədəniyyətimizin qəndilləri. – Bakı, 2013. – S. 269-282.

1252. Mahmudova, G. Nəsimi poeziyası şərq kontekstində yaranmış poetik fenomendir / Gülarə Mahmudova // Filologiya məsələləri. – Azərbaycan Milli Elmlər Akademiyası və M.Füzuli adına Əlyazmalar İnstitutu. – 2013. – № 6. – S. 358-362.

1253. Məmmədov, K. Seyid İmadəddin Nəsimi: (1369-1417) / Kamran Məmmədov // Azərbaycan yazıçılarının həyatından dəqiqələr / K. Məmmədov. – Bakı, 2013. – S. 22-23.

1254. Nuri, E. Akademik Ziya Bünyadovun fərziyyəsi: “Nəsimini diri-diri soymayıblar” / Elmin Nuri // Türkünstan. – 2013. – 20-26 oktyabr. – S. 16.

1255. Qasımlı, A. Kamillik zirvəsinə ucalan Seyid İmadəddin Nəsimi / A.Qasımlı // Türkünstan. – 2013. – 4-17; 18-24 avqust. – S. 10.

1256. Qasımov, H. Heydər Əliyev və Azərbaycan ədəbiyyatı: [məqalədə Heydər Əliyevin Nəsimi irsinin qorunması ilə əlaqədar gördüyü işlər haqqında da verilmişdir] / Himalay Qasımov // Elmi xəbərlər / Qərb Universiteti. – Bakı, 2013. – № 2. – S. 52-58.

1257. Salman Mümtaz: görkəmli ədəbiyyatşünas-alim, XX əsr Azərbaycan milli mətnşünaslığının banisi, kitabşünas-bibliofil, şair Nəsiminin ilk

tədqiqatçısı // Ədəbiyyat Məcmuəsi. Nizami adına Ədəbiyyat İnstitutunun Əsərləri. – 2013. – C.24. – S. 112-116.

1258.Şıxıyeva, S. Hürufi müəlliflər Qaraqoyunlular haqqında // “Azərbaycan şərqşünaslıq elminin inkişaf yolları”: akad. V.Məmmədəliyevin 70 illiyinə həsr olunmuş konfransın materialları. Bakı, 27-28 iyun 2013. – Bakı, 2013. –S 429-443.

1259.Şıxıyeva, S. Nəsiminin müləmmə-mədhiyyəsi: struktur və ideya-məzmun özəllikləri / Səadət Şıxıyeva // Şərq filologiyası məsələləri. – Bakı, 2013. – Buraxılış 7. – S. 169-204.

1260.Şıxıyeva, S. Yunus Əmrə və Nəsimi şeirinin Həirfani-poetik paralellər / Səadət Şıxıyeva // “Yaşayan Yunus Əmrə”: beynəlxalq elmi konfransın materialları. – 9 dekabr 2013. – Bakı, 2013. – S. 590-635.

1261.Xəlilov, A. Tərtibçidən / Aydın Xəlilov // İmadəddin Nəsimi: bibliografiya / Tərt. ed. A.C.Xəlilov; red. N.Göyüşov. – Bakı, 2013. – S. 3-4.

1262.Zərbəliyeva, X. Quran ayələrinin insan simasında əksi: Nəsimi yaradıcılığında / Xanım Zərbəliyeva // Filologiya məsələləri. – 2013. – № 9. – S. 437-443.

2014

1263.Araslı, N. Aşık Paşa və Nəsiminin türkcə divanı / Nüşabə Araslı // Çağımızdan görünən orta əsrlər: AMEA-nın müxbir üzvü, Əməkdar elm xadimi professor R.Azadəyə həsr olunmuş II Beynəlxalq elmi konfransın materialları, 15-16 dekabr. – Bakı, 2014. – S. 435-529.

1264.Aslanov, V. Bir “Divan” haqqında: [H.Məmməd zadə tərəfindən hazırlanmış Nəsiminin farsca divanı haqqında] / Vəqif Aslanov // Həyat və yaradıcılığı haqqında bibliografik kitabça. tərt. ed. Z.Quluzadə, G.Aslanova. – Bakı, 2014. – S. 117-121.

1265.Aslanlı, M.H. Hər sözümlər bir pəhləvandır: İmadəddin Nəsiminin həyat yaradıcılığı fonunda / Mobil Hüntürk Aslanlı // Bakı Universiteti xəbərləri. – 2014. – № 4. – S. 3-9.

1266.Babayev, Y. İmadəddin Nəsimi (?-1417) / Yaqub Babayev // Azərbaycan ədəbiyyatı tarixi: XIII-XVIII əsrlər: ali məktəblər üçün dərslik / Y.Babayev. – Bakı, 2014. – S. 217-258.

1267.Əbdülhəsənli, T. İmadəddin Nəsimi (1369-1417) / Tofiq Əbdülhəsənli, Solmaz Zülfüqarlı, Aydın Razi // Azərbaycan dili və nitq mədəniyyəti: İqtisadyönlü ali məktəblər üçün dərslik. – Bakı, 2014. – S. 128-130.

1268.Əsgər, B. Şirvan şəhərində İmadəddin Nəsiminin 645 illiyi keçirildi / Babək Əsgər // Zaman. – 2014. – 2 oktyabr. – S. 7.

1269.Əsgərova, T. XIV əsr Azərbaycan ədəbi dil tarixində sufizm təriqəti əsasında hürufizm cərəyanının yaranması və inkişaf etməsi (Nəsimi dili

əsasında) / Türkan Əsgərova // *Türkologiya*. – 2014. – № 1. – S. 14-20.

1270. Gül, M. İmadəddin Nəsimi / Muhammet Mustafa Gül; elmi red. R.M.Qeybullayeva // *Elyas Gibb və Azərbaycan: monoqrafiya*. – Bakı, 2014. – S. 69-80.

1271. Hacıyeva, N. İ. Nəsiminin zindan şeirlərində həbs və edam səbəbinin bədii əksi / Nərimin Hacıyeva // *Çağımızdan görünən orta əsrlər AMEA-nın müxbir üzvü, Əməkdar Elm Xadimi, professor R.Azadəyə həsr olunmuş II beynəlxalq elmi konfransın materialları. Azərbaycan Milli Elmlər Akademiyası Nizami adına Ədəbiyyat İnstitutu*. – Bakı, 2014. – S. 262-267.

1272. Xudiyev, N. İmadəddin Nəsiminin dili (1369-1417) / Nizami Xudiyev // Nizami Xudiyev. Seçilmiş əsərləri. C.9: Azərbaycan antroponimlərinin təşəkkülü və inkişafı; Cavad Heyət möcüzəsi; Язык и стиль писателя; Azərbaycan ədəbi dili tarixindən seminar məşğələləri. – Bakı, 2014. – S. 440-447.

1273. Qasımova, A. “Bəşər şəklində Quran” – Nəsimi şeirində üzün vəsfi / Aida Qasımova // 525-ci qəzet. – 2014. – 30 aprel. – S. 7.

1274. Qasımova, A. Nəsimi gözəlinin üz yazısı – Quran / Aida Qasımova // *Çağımızdan görünən orta əsrlər AMEA-nın müxbir üzvü, Əməkdar Elm Xadimi, professor R.Azadəyə həsr olunmuş II beynəlxalq elmi konfransın materialları. Azərbaycan Milli Elmlər Akademiyası Nizami adına Ədəbiyyat İnstitutu*. – Bakı, 2014. – S. 422-428.

1275. Quluzadə, Z. İmadəddin Nəsimi: həyat və yaradıcılığı haqqında / Zümrüd Quluzadə // *Azərbaycan fəlsəfəsi tarixi: [4 cildə]* / AMEA, Fəlsəfə, Sosiologiya və Hüquq İn-tu; baş red. F.Köçərli; Azərb. dilinə tərc. red. Z.Quluzadə, K.Bünyadzadə. – 2014. – C.2. – S. 313-353.

1276. Məndə sığar iki cahən... // *Mədəniyyət*. – 2014. – 1 oktyabr. – S. 11.

1277. Musabəyli, A. Nəsimi və gülşəni / Azadə Musabəyli // *Azərbaycan ədəbiyyatının əlyazma qaynaqları (tekstoloji-filoloji araşdırmalar)* / A.Musabəyli. – Bakı, 2014. – C.2. – S. 576-580.

1278. Mustafayev, C. Nəsiminin açılmamış sirləri / Camal Mustafayev // *Türküstan*. – 2014. – 30 mart- 5 aprel. – S. 11; 6-12 aprel. – S. 11.

1279. Novruzova, M. Mərdlik və fədakarlıq rəmzi / Mehriban Novruzova // *Mədəni həyat*. – 2014. – № 11. – S. 85.

1280. Seyidli, G. Hürüfilik və Nəsimi poeziyası / Güllü Seyidli // *Filologiya məsələləri* / AMEA, M.Füzuli ad. Əlyazmalar İns-tu. – 2014. – № 3. – S. 373-377.

1281. Şükürzadə, Ş. Nəsimi dilinin lüğət tərkibində isimlər / Ş.Şükürzadə // *Dilçilik institutunun əsərləri*. – 2014. – № 1. – S. 182-190.

1282. Ulusel, R. Bir çağın dahiləri: İmadəddin Nəsimi və Nikolay Kuzanlı: [fəlsəfi təhlil] / Rahid S. Ulusel (Xəlilov Rahid Süleyman oğlu) // *Kaspi*. – 2014. – 15-16 aprel. – S. 15.

2015

1283. Abdullayeva, G. İmadəddin Nəsimi Polşa şərqşünaslığında: Xülasə / Gülər Abdullayeva // Ədəbi əlaqələr: Toplu 9. – Bakı, 2015. – S. 95.

1284. Abdullayeva, S. Azərbaycanın dövlətçilik və mədəniyyət tarixində Şamaxının yeri və rolu: [məqalədə İ.Nəsimi haqqında da verilmişdir] / S.Abdullayeva // 525-ci qəzet. – 2015. – 6 fevral. – S. 6.

1285. Arashlı, H. İmadəddin Nəsimi (1369-1417) / Həmid Arashlı // Ədəbiyyat: ümumtəhsil məktəblərinin 8-ci sinifi üçün dərslik / S. Əliyev və başq. – Bakı, 2015. – S. 39-42.

1286. Cəfərli, M. Haqq varlığının aynası Seyid İmadəddin Nəsimi / Muxtar Cəfərli // Azərbaycan elm və irfan sərdarları M. Cəfərli . – Bakı, 2015. – S. 212-233.

1287. Cəfərov, N. Həqq mənəm / Nizami Cəfərov // Ədəbiyyat qəzeti. – 2015. – 12 dekabr. – S. 2.

1288. Fateh albomunda Nəsiminin qəzəlləri tapılıb: [Nəsiminin Füzuli adına Əlyazmalar İnstitutunun əməkdaşı Nigar Babaxanlı tərəfindən İstanbulun Topqarı Sarayı Muzeyində tapılan “Ey xətün, rəngi üzərün çün bəqəm qatında nil, Ol cəmalun zikridir zikrüm, zehi zikri-cəmil” və “Susadum vəslünə, ey çeşməyi-heyvan, bəri gil, Yaxma bəhrün daməni minca gil, ey can, bəri gil” beyti ilə başlanan qəzəlləri haqqında] // Zaman. – 2015. – 9 iyul. – S. 2; Kaspi. – 2015. – 8 iyul.

1289. Həsənov, B. İmadəddin Nəsimi. Ağrımaz // Ədəbiyyat – 8.: Müəllim üçün metodik vəsait / B.Həsənov, S.Əliyev, N.Verddiyeva, A.Mustafayeva, S.Məmmədova. – Bakı, 2015. – S. 72-80, 189-197.

1290. İsayeva, P. Nəsimi poeziyasında və Elçinin “Mahmud və Məryəm” romanında kafir qızın obrazı / Pərvanə İsayeva // Azərbaycan-Türkiyə Yeddi Ulu Ozan: beynəlxalq sempoziyumun materialları (07-08 may, 2015-ci il). – Bakı, 2015.

1291. Qədirzadə, Q. Nəsimidə haqqa yüksəlmək, insan insan sevgisi və eşq məsələsi / Qədir Qədirzadə // Elmi əsərlər: Humani tar elmlər seriyası / Naxçıvan Universiteti. – 2015. – № 1. – S. 129-138.

1292. Nəsimi // Şamaxı ensiklopediyası. – Bakı, 2015. – S. 210-215.

1293. Nemətzadə, S. Nəsimi orta əsr mənbələrində / Səbirə Nemətzadə // Dövlət və din. – 2015. – № 2. – S. 103-106.

1294. Nəsiminin şeirləri Topqarı Saray Muzeyində: [Füzuli adına Əlyazmalar İnstitutunun əməkdaşı Nigar Babaxanlı tərəfindən İstanbulun Topqarı Sarayı Muzeyində tapılan qəzəllər haqqında] // Mədəniyyət. – 2015. – 10 iyul. – S. 10.

1295. Novruzov, T. İmadəddin Nəsimi (1369-1417) / Tərlan Novruzov // Müstəqillik dövründə Azərbaycan ədəbiyyatına dövlət qaygısı / T. Novruzov. – Bakı, 2015. – S. 155-159.

1296. Mirzəzadə, Q. Məmməd Arif Dadaşzadə və klassik irs: [məqalədə Nəsimi haqqında da verilmişdir] / Qürbət Mirzəzadə // Ədəbiyyatımızın vicdanı Məmməd Arif Dadaşzadə: Məqalələr, xatirələr, məktublar. – Bakı, 2015. – S. 294-301.

1297. Mustafayeva, S. İmadəddin Nəsiminin dilində işlənən Qədim Azərbaycan sözləri / Saida Mustafayeva // Dil və ədəbiyyat. – 2015. – № 3. – S. 63-65.

1298. Mustafayeva, S. İ.Nəsiminin şeirlərinin dilində Qədim Azərbaycan mənşəli siyasi və hərbi anlayışlar / Saida Mustafayeva // Dil və ədəbiyyat. – 2015. – № 2. – S. 43-45.

1299. Şükürzadə, Ş. Nəsiminin dili: sələfləri və xələfləri / Şahnazxanım Şükürzadə // Filologiya məsələləri / AMEA, M.Füzuli ad. Əlyazmalar İn-tu. – 2015. – № 5. – S. 214-217.

1300. Topqarı sarayında Nəsiminin qəzəlləri tapılıb: [Füzuli adına Əlyazmalar İnstitutunun əməkdaşı Nigar Babaxanlı tərəfindən İstanbulun Topqarı Sarayı Muzeyində tapılan qəzəllər haqqında] // Palitra. – 2015. – 9 iyul. – S. 15.

2016

1301. Ağabəyli, U. İ.Nəsimi dilində ismi frazeoloji birləşmələrin semantik-üslubi özəllikləri / Umuxanım Ağabəyli // Görkəmli türkoloq alim, Əməkdar elm xadimi, akademik Tofiq İsmayıl oğlu Hacıyevin anadan olmasının 80 illik yubileyinə həsr olunmuş “Azərbaycan filologiyası: inkişafın yeni mərhələsi” mövzusunda Respublika elmi konfransının materialları 2 noyabr 2016-cı il. – Bakı, 2016. – S. 225-227.

1302. Əhməd, V. Həllac Mənsur, İmadəddin Nəsimi və Fridrix Nitsşenin yaradıcılığında insana baxış / Vüqar Əhməd // Xudafərin. – 2016. – № 12 (145).

1303. Hacıyev, M. Bir qəzəldə yatan sirr / Mirzə Hacıyev // Türkünstan. – 2016. – 4-10 oktyabr. – S. 14; 11-17 oktyabr. – S. 7; 22-28 noyabr. – S. 11; 29 noyabr-5 dekabr; 6-12 dekabr; 13-19 dekabr. – S. 11; 20-26 dekabr. – S. 12; 29 dekabr-10 yanvar. – S. 11.

1304. Hümmətova, X. Hürufilik və müqəddəs hərfələr / Xuraman Hümmətova // AMEA-nın Xəbərləri. Humanitar elmlər seriyası. – 2016. – № 1. – S. 28-32.

1305. Hümmətova, X. Hürufilik və rəqəmlər / Xuraman Hümmətova // AMEA-nın Xəbərləri. Humanitar elmlər seriyası. – 2016. – № 2. – S. 28-31.

1306. Hüseyini, H. Seyid İmadəddin Nəsimi / Hüseyin Hüseyini // Ariflərin haqqı qovuşma məqamı. Şəriət. Təriqət. Mərifət. Həqiqət / H. Hüseyini. – Bakı, 2016. – 384-390.

1307. Xavəri, S. Sənət və tərziqət bütövlüyünün fəlsəfi poeziya kodu: İmadəddin Nəsimi / Sərxan Xavəri // Milli Mədəniyyət sistemində poetik təsəvvüf kodu / S.Xavəri. – Bakı, 2016. – S. 99-116.

1308. İbrahimov, S. İmadəddin Nəsimini yetişdirən məktəb / Sənan İbrahimov, M.Saraçlı (Həsənova) // Azərbaycanda ədəbiyyatın tədrisi tarixi: ali məktəblər üçün dərslik / S.İbrahimov, M.Saraçlı. – Bakı, 2016. – S. 131-133.

1309. İmadəddin Nəsimi: (1369-1417) // Azərbaycan Multikulturalizminin ədəbi-bədii qaynaqları / Tərt. ed.: M.Nağısoylu, F.Ələkbərli, Ə.Bağirov, İ.Quliyev. – Bakı, 2016. – S. 61-67.

1310. Kamal, R. Nəsimi və rus futurizmi: “Mən” Haqqın adı / Rüstəm Kamal // Ədəbiyyat qəzeti. – 2016. – 9 aprel. – S. 5.

1311. Qasımlı, A. Kamillik zirvəsinə ucalan Seyid İmadəddin Nəsimi / A.Qasımlı // Türkünstan. – 2016. – 29 noyabr-5 dekabr. – S. 10; 6-12 dekabr. – S. 10.

1312. Musayeva, İ. Ədəbiyyatşünaslığın klassik irs problemi: İmadəddin Nəsimi / İradə Musayeva // Ədəbiyyat qəzeti. – 2016. – 30 yanvar. – S. 26; 6 fevral. – S. 25; 13 fevral. – S. 18-19; 20 fevral. – S. 13.

1313. Paşayev, Q. Şeyx Nəsimi və tarixi həqiqətlər / Qəzənfər Paşayev // Xudafərin. – 2016. – № 144. – S. 40-47.

1314. Rəhimova, Q. İmadəddin Nəsimi yaradıcılığında şəxsiyyətin özünədərkli haqqında / Qəribə Rəhimova // Müasir psixologiyada şəxsiyyətin inkişafı problemi: dərs vəsaiti / Q.Rəhimova. – Bakı, 2016. – S. 69-75.

1315. Şıxıyeva, S. “Otuz iki” sayının bədii-fəlsəfi mənə tutumu: (Nəsimi şeiri əsasında) / Səadət Şıxıyeva // Bakı Avrasiya Universiteti: Elmi-nəzəri jurnal. – Bakı, 2016. – Buraxılış 4. – S. 172-190.

1316. Şıxıyeva, S. Hürufi şairin xəlvəti xələfi: Nəsimi və Gülşəni / Səadət Şıxıyeva // AMEA-nın Xəbərləri: Humanitar elmlər seriyası. – 2016. – № 1. – S. 15-23.

1317. Şıxıyeva, S. Nəsiminin şəxsiyyəti: tarixi qaynaqlar işığında / Səadət Şıxıyeva // Mədəniyyət. az. – 2016. – № 12. – S. 10-13.

1318. Şıxıyeva, S. Nəsiminin irfani görüşləri / Səadət Şıxıyeva // Sivilizasiya. – 2016. – Cild 5, № 4. – S. 122-131.

1319. Şıxıyeva, S. Nəsimi şeirində türk etnonimləri: (təxəyyül və tarixi gerçəkliyin inikas şəkilləri) / Səadət Şıxıyeva // I Türkoloji Qurultayın 90 illiyinə həsr olunmuş “Türkoloji elmi-mədəni hərəkətdə ortaq dəyərlər və yeni çağırışlar” mövzusunda Beynəlxalq konfransın materialları (II hissə) Bakı, 14-15 noyabr 2016-cı il. – Bakı, 2016. – S. 328-336.

1320. Şıxıyeva, S. Şərq şeirində pəltəknamələr // Şərq filologiyası məsələləri. – Bakı, 2016. – Buraxılış 9. – S. 186-219.

1321.Şükürzadə, Ş. Nəsiminin dilində omonimlər və antonimlər / Şahnazxanım Şükürzadə // Dil və ədəbiyyat. – 2016. – № 1. – S. 59-64.

1322.Şükürzadə, Ş. Nəsimi dilində sözlərin tematik qrupları / Şahnazxanım Şükürzadə // Görkəmli türkoloq alim, Əməkdar Elm Xadimi, akademik Tofiq İsmayıl oğlu Hacıyevin anadan olmasının 80 illik yubileyinə həsr olunmuş “Azərbaycan filologiyası: inkişafın yeni mərhələsi” mövzusunda Respublika elmi konfransının materialları 2 noyabr 2016-cı il. – Bakı, 2016. – S. 155-160.

1323.Vüsal, B. Qabü-Qövseyin: Yaxud, iki daş arası məsafə / Barat Vüsal // Türkünstan. – 2016. – 20-26 dekabr. – S. 13.

2017

1324.Atabəyli, N. İmadəddin Nəsimi poeziyası müasir alman ədəbiyyatında / Nəzrin Atabəyli // III Beynəlxalq Həməzə Nigari Türk Dünyası Mədəni İrsi Simpoziumu Materialları 17-18.05.2017 Şamaxı. – Bakı, 2017. – S. 506.

1325.Dünya poeziyası və fəlsəfi fikrində öz abidəsini ucaltmış şair: [UNESCO-nun baş qərargahında Nəsiminin vəfatının 600-cü ildönümü münasibətilə tədbir keçirilib] // Mədəniyyət. – 2017. – 24 may. – S. 5.

1326.Əlioğlu, P. Nəsimi ardıcılı Heyrətinin divanının yeni tapılmış əlyazma nüsxəsi barədə qeydlər / Paşa Əlioğlu // 525-ci qəzet. – 2017. – 8 noyabr. – S. 6.

1327.Əliyev, S. İmadəddin Nəsiminin həyatı, yaradıcılıq yolu haqqında / Soltan Əliyev // Ədəbiyyat: 10-cu sinif üçün / S. Əliyev, B.Həsənov, A.Mustafayeva. – Bakı, 2017. – S. 57-63.

1328.Əliyeva, A. Gözəllik və həqiqət şairi / Aynurə Əliyeva // Mədəniyyət. – 2017. – Yanvar-fevral. – S. 18-19.

1329.Əliyeva, G. Şeirimizin “quş dili”: [İmadəddin Nəsiminin poeziyası haqqında qeydlər] / Gülşən Əliyeva (Kəngərli) // Azərbaycan. – 2017. – № 9. – S. 178-184; 525-ci qəzet. – 2017. – 6 may. – S. 14.

1330.Əliyeva, K. Nəsimi leksikasında ərəbizimlər / Kübra Əliyeva // AMEA-nın Naxçıvan bölməsinin Xəbərləri. İctimai və humanitar elmlər seriyası. – 2017. – № 3. – S. 247-252.

1331.“Ey Nəsimi, cahanı tutdu sözün...”: İmadəddin Nəsimiyə həsr olunmuş beynəlxalq elmi konfrans: [AMEA-nın və Nizami Gəncəvi adına Ədəbiyyat İnstitutunun birgə təşkilatçılığı ilə Bakıda keçirilən konfrans haqqında] // İki sahil. – 2017. – 24 iyun. – S. 23.

1332.Həbibbəyli, İ. Böyük ideallar şairi İmadəddin Nəsimi: Ön söz / İsa Həbibbəyli // “Ey Nəsimi, cahanı tutdu sözün”... mövzusunda AMEA-nın müxbir üzvü, Əməkdar Elm Xadimi, professor, R.Azadənin xatirəsinə ithaf olunmuş III Beynəlxalq Elmi Konfransın materialları / Red. hey. İ.Həbibbəyli (sədr)

ön söz; elmi red. F.Əzizova; nəşrə məsul. Z.Bayramlı. – Bakı, 2017. – S. 6-8.

1333. İmadəddin Nəsimi (1369-1417) // Ədəbiyyat. Ümumtəhsil məktəblərinin 8-ci sinfi üçün ədəbiyyat fənni üzrə dərslik / S.Əliyev, B.Həsənov, A.Mustafayeva, N.Verdiyeva, S.Məmmədova. – Bakı, 2017. – S. 39-42.

1334. Qarayeva, G. İslami dəyərlər çərçivəsində Nəsiminin kamil insan axtarışı / G.Qarayeva // “İslam Həmrəyliyi – 2017: Reallıqlar və perspektivlər” mövzusunda Respublika Elmi-Metodik Konfransının Materialları 25-26 aprel 2017-ci il. – Bakı, 2017. – S. 281-282.

1335. Mirzəyev, A. Klassik Azərbaycan şeirində imamiyyələr: Nəsimi yaradıcılığı əsasında / Ataəmi Mirzəzadə // Müasir şərqşünaslığın aktual problemləri (Ziya Bünyadov qiraətləri): AMEA-nın həqiqi üzvü, Sovet İttifaqı qəhrəmanı Ziya Bünyadovun xatirəsinə həsr olunmuş beynəlxalq konfransın tezisləri (16-17 oktyabr 2017-ci il, Bakı). – Bakı, 2017. – S. 108.

1336. Moskvada Nəsiminin xatirə gecəsi keçirilib: [Moskvadakı N.Ostrovski adına Mədəniyyət mərkəzində Beynəlxalq Şairlər İttifaqının və Rusiya Yazıçılar İttifaqının təşəbbüsü ilə böyük Azərbaycan şairi və mütəfəkkiri İmadəddin Nəsiminin vəfatının 600 illiyinə həsr edilmiş tədbirin keçirilməsi haqqında] // Mədəniyyət. – 2017. – 20 sentyabr. – S. 7.

1337. Musayeva, İ. Ədəbiyyatşünaslığın klassik irs problemi: İmadəddin Nəsimi / İradə Musayeva // XXI əsrdən baxış: ədəbi tənqid və bədii söz / İ.Musayeva. – Bakı, 2017. – S. 49-65.

1338. Musayeva, İ. Ədəbiyyatşünaslığın klassik problemi: İmadəddin Nəsimi / İradə Musayeva // Ədəbiyyat qəzeti. – 2016. – 6 fevral. – № 5. – S. 25.

1339. Nağısoylu, M. Nəsimi “Divan”ının iki Bakı əlyazma nüsxəsinin səciyyəvi orfoqrafik xüsusiyyətləri / Möhsün Nağısoylu // Seçilmiş əsərləri 2 cildə. – Cild 1. – Bakı, 2017. – S. 570-578.

1340. Nəsimi Şirvani – 600 // Beytüs-Səfa davamçıları. – 2017. – № 2. – S. 39.

1341. Nəsiminin həyatına dair bəzi məqamlar / Qəzənfər Paşayev // Ədəbi estafetlərdə keçən ömür / Qəzənfər Paşayev. – Bakı, 2017. – S. 342-349.

1342. Nəsiminin yubileyinə həsr olunmuş beynəlxalq konfrans: [AMEA-nın Mərkəzi Elmi Kitabxanasında Nəsiminin vəfatının 600 illiyinə həsr olunmuş konfransın keçiriləcəyi haqqında] // Mədəniyyət. – 2017. – 21 iyun. – S. 2.

1343. Niftəli, E. İmadəddin Nəsimi UNESCO-da anıldı: [vəfatının 600-cü ildönümü ilə əlaqədar keçirilən tədbir haqqında] / Elgün Niftəli // Ədəbiyyat qəzeti. – 2017. – 27 may. – S. 4.

1344. Qaraoğlu, F. Tarixdə iz buraxanlar: Nəsimi / Fazil Qaraoğlu // Bakı xəbər. – 2017. – 13 yanvar. – S. 13.

1345. Sadıq, İ. Nəsimi yaradıcılığı bir dəryadır / İslam Sadıq // Xalq cəbhəsi. – 2017. – 9 dekabr. – S. 14.

1346.Şıxıyeva, S. Nəsiminin ədəbi nəzəri görüşləri: tətbiq şəkilləri və nəzəri biliklər prizmasından / Səadət Şıxıyeva // Sivilizasiya. – Bakı, 2017. – C.6. – № 1 (33). – S. 207-219.

1347.Şükürov, A. Cahanı tutan Nəsimi sözü: Böyük Azərbaycan şairi İmadəddin Nəsimiyə həsr olunmuş beynəlxalq elmi konfrans keçirilib: [“Ey Nəsimi, cahanı tutdu sözün...” mövzusunda respublika elmi konfransı haqqında] / Ağahüseyn Şükürov // Elm. – 2017. – 11 iyul. – S. 4.

1348.UNESCO-da Nəsimiyə həsr olunan tədbir keçirilib: [Parisdə UNESCO-nun baş qərargahında Azərbaycan Respublikasının Mədəniyyət və Turizm Nazirliyinin və Azərbaycanın UNESCO yanında daimi nümayəndəliyinin birgə təşkilatçılığı ilə ölkəmizin UNESCO-ya üzv olmasının 25 illik yubileyinin qeyd edilməsi çərçivəsində böyük şair və mütəfəkkir İmadəddin Nəsiminin vəfatının 600-cü ildönümü münasibətilə tədbir keçirilib] // Xalq cəbhəsi. – 2017. – 20 may. – S. 16.

1349.Vəliyeva, K. Nəsimi leksikasında ərəbizmlər / Kübra Vəliyeva // AMEA-nın Naxçıvan bölməsinin xəbərləri: İctimai və humanitar elmlər seriyası. – 2017. - № 3, Cild 13. – S. 247-252.

1350.Yusifli, V. Azərbaycan qəzəli: III yazı: [Nəsiminin qəzəlləri haqqında] / Vaqif Yusifli // Ədalət. – 2017. – 7 oktyabr. – S. 15.

1351.Zakırqızı, Ü. Yüzdilliklərin yetirdiyi böyük dühalar, yaxud ideya qurbanları / Ülkər Zakırqızı (Məmmədova) // Elm. – 2017. – 29 sentyabr. – S. 7.

2018

1352.Böyük Azərbaycan şairi İmadəddin Nəsiminin 650 illik yubileyinin qeyd edilməsi haqqında: Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Sərəncamı, Bakı şəhəri, 15 noyabr 2018-ci il // Azərbaycan. – 2018. – 16 noyabr. – S. 2.

***

1353.Ağazadə Y. Xaqani Şirvani və İmadəddin Nəsimi yaradıcılığında multikultural dəyərlər / Y.Ağazadə // “Mədəniyyətlərarası dialoqda bədii ədəbiyyatın rolu” Beynəlxalq elmi konfransın materialları, 04-05 dekabr 2018, Sumqayıt Dövlət Universiteti. – Sumqayıt, 2018. – S. 183-185.

1354.Abdullayeva, F. Moskvada “Nəsiminin mənəvi irsi orta əsrlər Şərfinin tarixi-mədəni kontekstində” mövzusunda konfrans açılıb: [Heydər Əliyev Fondunun vitse-prezidenti Leyla Əliyeva konfransın işində iştirak edib] / Fəridə Abdullayeva // Xalq qəzeti. – 2018. – 20 noyabr. – S. 6.

1355.Abdullayeva, F. Moskvada Nəsiminin büstünün təntənəli açılış mərasimi olub: [Heydər Əliyev Fondunun vitse-prezidenti Leyla Əliyeva açılış mərasimində iştirak edib] / Fəridə Abdullayeva // Xalq qəzeti. – 2018. – 20 noyabr. – S. 5.

1356. Ayvaz, O. Nəsiminin yaradıcılığında hürufi görüşlər / Oğuz Ayvaz // Ədalət. – 2018. – 24 yanvar. – S. 8; 1 iyun. – S. 6; 31 iyul; 4 dekabr. – S. 8.

1357. Azəri, L. Folklorşünas, ədəbiyyatşünas, tərcüməçi: [Milli Kitabxanada professor Qəzənfər Paşayevin tərtib etdiyi “İmadəddin Nəsimi. İraq divanı”nın latın qrafikalı əlifba ilə nəşrinin və kitabxana tərəfindən hazırlanan “Qəzənfər Paşayev. Biblioqrafiya” kitabının təqdimat mərasimi keçirilmişdir] / Lalə Azəri // Mədəniyyət. – 2018. – 6 iyul. – S. 4.

1358. Babayev, Y. İmadəddin Nəsimi (?-1417) / Yaqub Babayev // Azərbaycan ədəbiyyatı tarixi (XIII-XVIII əsrlər) / Y. Babayev. – Bakı, 2018. – S. 217-258.

1359. Binnətova, A.Ü. Nəvai yaradıcılığında Nəsimi obrazı və ya Nəsiminin özbək ədəbiyyatına təsiri / Almaz Ülvi Binnətova // Birlik. – 2018. – № 30. – S. 54-57.

1360. Bayramlı, Z. Nəsimi və Füzulinin türk divanlarında səsləşən bəzi məqamlar / Zəkulla Bayramlı // Füzuli... və... / Z. Bayramlı. – Bakı, 2018. – S. 198-222.

1361. Belarus ədəbi portalı Nəsimi yaradıcılığı haqqında: [“Созвучие” ədəbi portallının Azərbaycan Tərcümə Mərkəzinin “Azərbaycan ədəbiyyatı virtual aləmdə” layihəsi çərçivəsində Nəsiminin şeirləri, həyat və yaradıcılığı haqqında məlumat verməsi ilə əlaqədar] // Mədəniyyət. – 2018. – 7 sentyabr. – S. 15.

1362. Bəşirqızı, Z. Firqətin dərdindən, ey can, yürəgim qan oldu, gəl!: [Beynəlxalq Muğam Mərkəzində keçirilən “Nəsimi dünyası” tədbiri haqqında] / Zərifə Bəşirqızı // Xalq qəzeti. – 2018. – 8 iyul. – S. 7.

1363. Böyük Azərbaycan şairi İmadəddin Nəsiminin 650 illik yubileyi qeyd ediləcək: [Prezident İlham Əliyevin imzaladığı “Böyük Azərbaycan şairi İmadəddin Nəsiminin 650 illik yubileyinin qeyd edilməsi haqqında” sərəncamla əlaqədar] // Mədəniyyət. – 2018. – 16 noyabr. – S. 1-2.

1364. Əhmədova, P. Rəsul Rza poeziyasında İmadəddin Nəsimi obrazı / Püstə Əhmədova // Elmi Əsərlər. Humanitar elmlər ser. / NDU. – 2018.- Cild 1, № 1. – S.60-64.

1365. Əliyev, S. İmadəddin Nəsiminin həyatı, yaradıcılıq yolu / Soltan Əliyev, B.Həsənov, A.Mustafayeva // Ədəbiyyat: 10-cu sinif üçün / S.Əliyev, B.Həsənov, A.Mustafayeva. – Bakı, 2018. – S. 57-63.

1366. Əliyeva, A. Azərbaycan poeziyasının fatehi / Aynurə Əliyeva // Türkünstan. – 2018. – 2-8 ; 9-15 oktyabr. – S. 10.

1367. Əliyeva, A. Əbədiyyət üfüqlərində doğmuş eşq günəşi...: İmadəddin Nəsimi – 600 / Aynurə Əliyeva // Türkünstan. – 2018. – 13-19 fevral. – S. 10, 13.

1368. Əliyeva, G. Klassik türkmən poeziyasında Nəsimi obrazı / Gülgün Əliyeva // Azərbaycan. – 2018. – № 3. – S. 169-177.

1369. Əsgərli, Ə. Heydər Əliyevin ədəbi-filoloji portreti: [bölmədə İmadəddin Nəsimi haqqında da məlumat verilmişdir] / Əlizadə Əsgərli // Ədəbiyyatda Heydər Əliyev obrazı: tarixi gerçəklikdən ideala: [monoqrafiya] / İ. Həbibbəyli [ideya müəl. və red.] [və b.]; AMEA, Nizami Gəncəvi adına Ədəbiyyat İn-tu. – Bakı, 2018. – S. 362.

1370. Xudiyev, N. İmadəddin Nəsiminin dili / Nizami Xudiyev // Azərbaycan ədəbi dili tarixi: ali məktəblər üçün dərslik / N.Xudiyev. – Bakı, 2018. – S. 216-239.

1371. İmanquliyev, B. Kvant fizikası, yaxud Nəsimini niyə soydular / Bahadır İmanquliyev // Azərbaycan. – 2018. – 21 aprel. – S. 7.

1372. Qazaxda bədii qiraət müsabiqəsinin ilk seçimi olub: [E.Hüseynov adına Mərkəzi kitabxanada “Nəsimi poeziyası” bədii qiraət müsabiqəsinin ilk seçim turu haqqında] // Mədəniyyət. – 2018. – 23 fevral. – S. 7.

1373. Qurbansoy, F. Seyid Əli Seyid Məhəmməd oğlu İmadəddin Nəsimi Şirvani / Firudin Qurbansoy // Ədəbiyyat qəzeti. – 2018. – 22 sentyabr. – S. 12-13.

1374. Moskvada “Nəsiminin mənəvi irsi orta əsrlər Şərqinin tarixi-mədəni kontekstində” mövzusunda konfrans açılıb: Heydər Əliyev Fondunun vitse-prezidenti Leyla Əliyeva konfransın işində iştirak edib: [“Nəsimi – poeziya, incəsənət və mənəviyyət festivalı” çərçivəsində M.V. Lomonosov adına Moskva Dövlət Universitetinin Asiya və Afrika Ölkələri İnstitutunda keçirilən elmi-praktiki konfrans haqqında] // Azərbaycan. – 2018. – 20 noyabr. – S. 6.

1375. Moskvada Nəsiminin büstünün təntənəli açılış mərasimi olub: Heydər Əliyev Fondunun vitse-prezidenti Leyla Əliyeva açılış mərasimində iştirak edib: [“Nəsimi – poeziya, incəsənət və mənəviyyət festivalı” çərçivəsində] // Azərbaycan. – 2018. – 20 noyabr. – S. 6; Ədəbiyyat qəzeti. – 2018. – 24 noyabr. – S. 3; Üç nöqtə. – 2018. – 21 noyabr. – S. 7.

1376. Müşfiq, Ş. Bir gecə “Nəsimi dünyası”nda: [Beynəlxalq Muğam Mərkəzində böyük şairimiz, ustad İmadəddin Nəsiminin yaradıcılığına həsr olunmuş gecə haqqında] / Şahanə Müşfiq // 525-ci qəzet. – 2018. – 7 iyul. – S. 13.

1377. Nəsimi Festivalı çərçivəsində akustik və elektron musiqi axşamı: [“Ulduzlar sönmür” adlı konsert proqramı haqqında] // 525-ci qəzet. – 2018. – 29 sentyabr. – S. 12.

1378. Nəsimi poeziyası: Bədii qiraət müsabiqəsi davam edir: [Respublika kitabxanalarında eyniadlı bədii qiraət müsabiqəsinin keçirilməsi haqqında] // Mədəniyyət. – 2018. – 2 fevral. – S. 13; 16 fevral. – S. 11; 2 mart. – S. 7.

1379. “Nəsimi poeziyası” bədii qiraət müsabiqəsi: [şəhər və rayon kitabxanalarında eyniadlı bədii qiraət müsabiqəsinin keçirilməsi haqqında] // Mədəniyyət. – 2018. – 21 fevral. – S. 16.

1380. “Nəsimi poeziyası” qiraət müsabiqəsinin paytaxt üzrə seçim mərhələsi // Mədəniyyət. – 2018. – 25 aprel. – S. 4.

1381. Nəsiminin türkcə divanının əlyazma surəti Bakıya gətirilib: [Tehranın Mulis kitabxanasından gətirilən əlyazma haqqında] // Mədəniyyət. – 2018. – 12 sentyabr. – S. 15.

1382. Paşayev, Q. Cahana sığmayan şairin həyatı haqqında düşüncələr / Qəzənfər Paşayev // 525-ci qəzet. – 2018. – 1 dekabr. – S. 18.

1383. Paşayev, Q. Nəsimi Divanının İraq nüsxəsi və naməlum şeirləri: ön söz / Tərt. ed. və ön söz müəl. Qəzənfər Paşayev // İraq divanı / tərt. ed. və ön söz müəl. Qəzənfər Paşayev. – Bakı, 2018. – S. 3-14.

1384. Seyid İmadəddin Nəsimi irsinin tədqiqi məsələləri: [fəlsəfə üzrə fəlsəfə doktoru Səbirə Nemətzadənin eyniadlı monoqrafiyasının işıq üzü görməsi haqqında] // Mədəniyyət. – 2018. – 5 yanvar. – S. 15.

1385. Seyidzadə, T. “Mən bu cahana sığmazam”: “Yubileylər silsiləsi” layihəsi uğurla davam edir: [M.Ş.Vazeh adına Yasamal rayon Mərkəzi Kitabxanasında İmadəddin Nəsiminin doğum günü ilə əlaqədar keçirilən “Mən bu cahana sığmazam” adlı ədəbi-bədii tədbir haqqında]: / Hacı Tofiq Seyidzadə // Azad Azərbaycan. – 2018. – 6 oktyabr. – S. 5.

1386. Sultanova, M. Moskvada “Nəsimi – poeziya, incəsənət və mənəviyyət festivalı” keçirilib: [Heydər Əliyev Fondunun təşkilatçılığı və Azərbaycanın Rusiyadakı səfirliyinin dəstəyi ilə] / Mehparə Sultanova // Mədəniyyət. – 2018. – 21 noyabr. – S. 3; Ekspres. – 2018. – 21 noyabr. – S. 13.

1387. Sultanova, M. Muxtar Respublika Ali Məclisində görüş: [2019-cu il təşkilat tərəfindən “İmadəddin Nəsimi ili” elan olunub] / Mehparə Sultanova // Mədəniyyət. – 2018. – 19 dekabr. – S. 1; 3.

1388. Sultanova, M. TÜRKSÖY Mədəniyyət Nazirləri Daimi Şurasının iclası keçirilib: 2019-cu il təşkilat tərəfindən “İmadəddin Nəsimi ili” elan olunub: [Türkiyənin Kastamonu şəhərində keçirilən TÜRKSÖY Mədəniyyət Nazirləri Daimi Şurasının 36-cı dönmə toplantısında ölkəmizin təmsil olunması haqqında] / M.Sultanova // Mədəniyyət. – 2018. – 19 dekabr. – S. 1;3.

1389. Şərifzadə, B. Avesta və klassik ədəbiyyatımız: Zərdüştlük və Nəsimi / Baloğlan Şərifzadə // Azərbaycan ədəbiyyatı tarixi (ən qədim dövrlər) / B.Şərifzadə. – Bakı, 2018. – S. 124-132.

1390. Şəymən. Nəsimi Azərbaycanın ən böyük dəyəridir / Şəymən // Şərq. – 2018. – 17 noyabr. – S. 8.

1391. Şıxıyeva, S. Azərbaycan şerinin qərib səhifələri / Səadət Şıxıyeva // Ədəbiyyat qəzeti. – 2018. – 14 aprel. – № 13. – S. 24-25.

1392. Tofiq, H. Mən bu cahana sığmazam: “Yubileylər silsiləsi” layihəsi uğurla davam edir / Hacı Tofiq // Azad Azərbaycan. – 2018. – 6 oktyabr. – S. 5.

1393. Yusifli, V. Qəzəlin keçdiyi tarixi yol: [Azərbaycan poeziyasında yeri, mövqeyi bölməsində Nəsimi qəzəlindən söhbət açılır] / Vaqif Yusifli // Azərbaycan qəzəli / V. Yusifli. – Bakı, 2018. – S. 20-30.

1394. Zeynalova, A. XIII–XIV əsrlər Azərbaycan klassik ədəbiyyatında bəzi onomastik vahidlərin işlənmə məqamları: [İ. Nəsimi əsərlərinin dilində onomastik vahidlərin işlənməsi haqqında da geniş məlumat verilmişdir] // Naxçıvan Universiteti: Elmi əsərlər. – 2018. – № 3. – S. 86-91.

2019

İmadəddin Nəsimi – 650

1395. Azərbaycan Respublikasında 2019-cu ilin “Nəsimi ili” elan edilməsi haqqında: Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Sərəncamı, 11 yanvar 2019-cu il // Azərbaycan. – 2019. – 12 yanvar. – S.5; Mədəniyyət: xüsusi buraxılış. – 2019. – İyul. – S.2.

1396. 2019-cu ilin Azərbaycan Respublikasında “Nəsimi ili” elan edilməsi ilə əlaqədar Bakı Şəhər İcra Hakimiyyətinin həyata keçirəcəyi bir sıra tədbirlərin maddi təminatı haqqında: Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Sərəncamı, 27 iyun 2019-cu il // Azərbaycan. – 2019. – 28 iyun. – S. 4; Mədəniyyət: xüsusi buraxılış. – 2019. – İyul. – S. 2.

***

1397. Əliyev, İ. Azərbaycan inkişaf, tərəqqi, sabitlik ölkəsidir: Prezident İlham Əliyevin giriş və yekun nitqi: [Nazirlər Kabinetinin 2018-ci ilin sosial-iqtisadi inkişafının yekunlarına və qarşıda duran vəzifələrə həsr olunan iclasda Prezidentin 2019-cu ili “Nəsimi ili” elan etməsi ilə əlaqədar] / İlham Əliyev // Azərbaycan. – 2019. – 12 yanvar. – S. 1–5.

***

1398. Abasov, C. “Nəsimi ili” çərçivəsində “Kitab günü” keçirildi: [Bakının Nəsimi rayonunda yerləşən Zabitlər bağında] / C. Abasov // 525-ci qəzet. – 2019. – 4 may. – S.4.

1399. Abasov, C. Şotlandiyada Nəsiminin 650 illiyinə həsr olunmuş poeziya gecəsi keçirilib: [Diasporla İş üzrə Dövlət Komitəsinin və Beynəlxalq Türk Mədəniyyəti və İrsi Fondunun birgə layihəsi çərçivəsində] / C. Abasov // 525-ci qəzet. – 2019. – 10 iyul. – S.7.

1400. Abdulkərimov, A. Nəsildən-nəsilə ötürülən xoşməramlı missiya: [“Hilal” təşkilatının sədri Arzuman Abdulkərimovun 2019-cu ilin “Nəsimi İli” elan edilməsi ilə bağlı fikirləri] / / Arzuman Abdulkərimov; qələmə aldı Süleyman // Olaylar. – 2019. – 12-13 sentyabr. – S.6.

1401. Abdullayev, Ç. 650 min ağac əkmək gözəl təşəbbüsdür və ölkəmizin bütün vətəndaşları bu ideyanı dəstəkləməlidirlər: [Nəsiminin 650 illik yubileyi şərəfinə Birinci vitse-prezident Mehriban Əliyeva tərəfindən irəli sürülmüş təşəbbüs ilə əlaqədar] / Ç.Abdullayev // Azərbaycan. – 2019. – 18 oktyabr. – S.10.

1402. Abdullayev, T. Dahi şairə həsr olunmuş ədəbi-bədii məclis: [AMEA N.Gəncəvi adına Milli Azərbaycan Ədəbiyyatı Muzeyinin Aran regional filialının, Kürdəmir Regional Mədəniyyət İdarəsi və İmişli Rayon İcra Hakimiyyətinin birgə təşkilatçılığı ilə İmişli rayonunda keçirilmiş ədəbi-bədii məclis haqqında] / Tofiq Abdullayev // Azərbaycan. – 2019. – 6 noyabr. – S.8.

1403. Abdullayeva, A. Okeanın o tayında Nəsimi sevgisi: Amerikalı professor dahi Azərbaycan şairinin qəzəlini ingilis dilində əzbər söylədi: [Amerika universitetlərində 6 ay təcrübə keçən müəllifin səfər təəssüratı və professor Jef Davisin Nəsimiyə olan sevgisi haqqında] / Asudə Abdullayeva // Azərbaycan müəllimi. – 2019. – 16 avqust. – S.8.

1404. Abdullayeva, F. Moskvada dahi Azərbaycan şairi və mütəfəkkiri İmadəddin Nəsiminin heykəlinin açılışı olub: [Heydər Əliyev Fondunun dəstəyi ilə M.İ.Rudomino adına Ümumrusiya Dövlət Xarici Ədəbiyyat Kitabxanasının Atriumunda ucaldılan heykəlin açılış mərasimi haqqında] / Fəridə Abdullayeva // Ədəbiyyat qəzeti. – 2019. – 2 noyabr. – S.2.

1405. Abuşova, E. Nəsimi ili: klassik ədəbi irsə müasir baxış, milli və bəşəri ideyaların təbliği / Elnurə Abuşova // Mövqe. – 2019. – 19 iyun. – S.6.

1406. Açıq kitabxana”da Nəsimi irsi: [Milli Kitabxananın nəzdində fəaliyyət göstərən “Açıq kitabxana”da keçirilən tədbir haqqında] // Mədəniyyət.-2019.- 20 noyabr.- S.2.

1407. Adil, N. İmadəddin Nəsimi yaradıcılığında ilahi sevgi və vəhdəti vücud fəlsəfəsi / Nigar Adil // Olaylar. – 2019. – 18-20 may. – S.12.

1408. Adil, N. İnsan varlığının tərənnümü – Şair mütəfəkkir kredosu / Nigar Adil // Olaylar. – 2019. – 8 fevral. – S.10.

1409. Ağaxəlil qızı, S. Böyük Nəsiminin 650 illik yubiley ilində düşüncələr / Sevinc Ağaxəlil qızı // Yeni Təfəkkür. – 2019. – 8 mart. – S. 4.

1410. Ağalarova, S. Rəfael Hüseynov: Böyük Çöldə mədəniyyət ortaqlığı yaradan dəyərlər, əsərlər və cərəyanlar var: [UNESCO-nun mənzil-qərargahında keçirilən “Böyük Çöl: mədəni mirası və dünya tarixində rolu” beynəlxalq forumunda Rəfael Hüseynovun İ.Nəsimi şəxsiyyəti və yaradıcılığı ilə əlaqədar çıxışı haqqında] / Şəhla Ağalarova // Xalq qəzeti. – 2019. – 17 may. – S. 10.

1411. Ağalarova, Ş. UNESCO-nun baş qərargahında Nəsiminin anadan olmasının 650 illiyi təntənə ilə qeyd edilib / Şəhla Ağalarova // Xalq qəzeti. – 2019. – 18 oktyabr. – S.6.

1412. Ağazadə, Y. Sənətkar (söz) zamana (mühitə) qalib gələndə / Yədulla Ağazadə // Kredo. – 2019. – 11 sentyabr. – S. 6, 15.

1413. Akpınar, Y. ... Nesimi / Yavuz Akpınar // Yazıçı: “Oğuz eli” qəzetinin ayrıca buraxılışı.- 2019.- №3.- S.21-23.

1414. Alim. 2019-cu ilin “Nəsimi İli” elan edilməsi çox əlamətdar hadisədir: Bu, böyük mütəfəkkirin dünyada məhz Azərbaycan şairi kimi tanınmasına böyük təkan olacaq / Alim // Olaylar. – 2019. – 17 yanvar. – S.8.

1415. Alim. Milli mənəvi-mədəni dəyərlərə həssas münasibət: [İmadəddin Nəsiminin yubileyi münasibətilə] / Alim // Olaylar. –2019. – 12-13 sentyabr. – S.4.

1416. Alim. Nəsiminin türk ədəbiyyatına təsiri misilsizdir: İmadəddin Nəsiminin 650 illik yubileyinə həsr olunmuş konfrans keçirilib: [Bakıda “Kaspi” qəzeti, “Kaspi” Təhsil Şirkəti və Özbəkistandakı Heydər Əliyev adına Mədəniyyət Mərkəzinin təşkilatçılığı ilə “İmadəddin Nəsimi və özbək ədəbiyyatı” adlı konfransın keçirilməsi haqqında] / Alim // Olaylar. – 2019. – 29 mart. – S. 10.

1417. Alman alimin Nəsimi sevgisi: [tanınmış nəsimişünas Mixael Hess haqqında] // Mədəniyyət: xüsusi buraxılış. – 2019. – İyul. –S.47.

1418. 650 il üçün 650 min ağac: [birinci vitse-prezident Mehriban xanım Əliyevanın təşəbbüsü ilə şair İmadəddin Nəsiminin yubileyi münasibətilə respublikamızda ağacəkmə aksiyasının keçirilməsi haqqında] // Mədəniyyət. – 2019. – 6 sentyabr. – S. 2.

1419. 650 illik dəyərümüz...: [Mərdəkan Mədəniyyət Sarayında Nəsiminin 650 illiyinə həsr olunmuş tədbirin keçirilməsi haqqında] // Mədəniyyət. –2019. – 6 noyabr. – S.3.

1420. 650 min ağac əkək: “Şamaxıda ağac əkiləcək ərəzilər müəyyənləşdirilir, sahələr təmizlənilir, çalalar qazılır”: [Azərbaycan Respublikasının Birinci vitse-prezidenti Mehriban Əliyevanın təşəbbüsü ilə mütəfəkkir şair İmadəddin Nəsiminin 650 illik yubileyi münasibətilə bir gündə 650 min ağac əkək aksiyası ilə əlaqədar] // Azərbaycan. – 2019. – 16 oktyabr. – S. 8.

1421. VI Bakı Beynəlxalq Kitab Sərgi-Yarmarkası çərçivəsində “Nəsimi, İrak divanı” kitabının təqdimatı olub: [türk dilində çap olunmuş kitabın təqdimatında Mədəniyyət naziri Əbülfəs Qarayev, İsa Həbibbəyli, akademik Nizami Cəfərov, professor Qəzənfər Paşayev və digər qonaqlar iştirak ediblər] // Kredo. – 2019. – 2 oktyabr. – S.16.

1422. VI Bakı Beynəlxalq Kitab Sərgi-Yarmarkasında 23 ölkə təmsil olunacaq: [Mədəniyyət Nazirliyinin təşkilatçılığı ilə keçirilən tədbir haqqında] // Mədəniyyət. –2019. – 25 sentyabr. – S. 1.

1423. Anar. [Nəsimi haqqında] / Anar // Yazıçı: “Oğuz eli” qəzetinin ayrıca buraxılışı.- 2019.- №3.- S.14-16.

1424. Aran, S. Seyid İmadəddin Nəsimi – əbədiyyət üfûqündə doğan günəş: Cümlə-cahana sığmayan haqq şairi, haqqın şairi / Səyyad Aran // Ədəbiyyat qəzeti. – 2019. – 16 mart. – S. 24.

1425. Aran, S. Seyid İmadəddin Nəsimi - əbədiyyət üfûqündə doğan günəş / Səyyad Aran // Yazıçı: “Oğuz eli” qəzetinin ayrıca buraxılışı.- 2019.- №3.- S.34-37.

1426. Araslı, H. Ön söz / Həmid Araslı, Teymur Kərimli // Məndə sığar iki cahən: Qəzəllər / İmadəddin Nəsimi / Həmid Araslı. – Bakı, 2019. – S. 5-14.

1427. Aruz, S. İmadəddin Nəsimi düşüncələrinin şərhinə giriş olaraq: Birinci yazı / Sayman Aruz // Ədəbiyyat qəzeti. – 2019. – 2 fevral. – S.17.

1428. Aruz, S. İmadəddin Nəsimi: Qərbin inkişafında insanmərkəz (humanist) düşüncənin təsiri: İkinci yazı / Sayman Aruz // Ədəbiyyat qəzeti. – 2019. – 23 fevral. – S.22 ; 8 mart. – S.27.

1429. Aruz, S. Nəsiminin İran divanı üzərinə bir baxış: [İİR-nın milli arxivindən əldə edilən divan haqqında] / Sayman Aruz // Respublika. – 2019. – 30 mart. – S.6.

1430. Aslan, Ş. İki cahana sığmayan şair: [2019-cu ilin “Nəsimi ili” elan olunması ilə əlaqədar] / Şəhla Aslan // 525-ci qəzet. – 2019. – 26 aprel. – S.13.

1431. Aslan, V. Türk sufi triadası – Şeyx Əhməd Yəsəvi, Yunis İmrə, İmadəddin Nəsimi / Vaqif Aslan // Ədalət. – 2019. – 4,5 aprel. –S.7; 6 aprel. – S.4; 9,10 aprel. – S.7.

1432. Aydın, X. “Nəsimi xalqımızın milli-mədəni sərvətidir”: “İmadəddin Nəsimi və folklor” konfransına hazırlıq seminarı keçirildi: [Beynəlxalq Mətbuat Mərkəzində] / Xanım Aydın // Kaspi. –2019. – 17 oktyabr. – S. 6.

1433. Azadə, R. [Nəsiminin xalq üslubunda yazılmış şeirləri haqqında] / R.Azadə // Yazıçı: “Oğuz eli” qəzetinin ayrıca buraxılışı.- 2019.- №3.- S.19-20.

1434. Azadi, S. Əbədiyyət üfûqündə doğan günəş / Sevinc Azadi // İki sahil. – 2019. – 22 yanvar, № 13. – S. 12.

1435. Azalp, A. Tərcüməçidən: [şairi Seyid İmadəddin Nəsiminin anadan olmasının 650 illiyi münasibəti ilə Özbəkistandakı Heydər Əliyev adına Azərbaycan Mədəniyyət Mərkəzinin keçirdiyi “Məndə sığar iki cahən” adlı şeir müsabiqəsi haqqında] / Akif Azalp // Kaspi. – 2019. – 9-12 noyabr. – S.18-19.

1436. Azərbaycan Respublikasının Prezidenti zati-aliləri cənab İlham Əliyevə: LiFFt” IV Avrasiya Ədəbiyyat Festivalının iştirakçıları olan yazıçıların təşəkkür məktubu //Azərbaycan.-2019.- 11 oktyabr.- S. 3.

1437. Azərbaycanda “Nəsimi ili”nin elan edilməsi geniş rezonans doğurub: [Mərakeşin “Əl-İslah və Ət-Tənmiyə” qəzetində “Prezident İlham Əliyev Azərbaycanda 2019-cu ili “İmadəddin Nəsimi ili” elan edib” sərəlvhəli məqalənin dərc edilməsi haqqında] // Mədəniyyət. – 2019. – 23 yanvar. – S.2.

1438. Azərbaycanca növbəti Nəsimi – şeir, incəsənət və mənəviyyət festivalı keçiriləcək: [Heydər Əliyev Fondu və Mədəniyyət Nazirliyinin təşkilatçılığı ilə] // Azərbaycan. – 2019. – 13 iyul. – S.12; Xalq qəzeti. – 2019. – 13 iyul. – S.7.

1439. Azəri, L. Balkanlarda Nəsimi sözünün mehi: Serbiyada silsilə tədbirlər keçirilib: [Serbiyadakı səfirliyimizin təşəbbüsü və Belqrad şəhərində fəaliyyət göstərən Azərbaycan Mədəniyyət Mərkəzinin dəstəyi ilə Nəsiminin serb dilinə tərcümə edilmiş seçmə şeirlərindən ibarət kitabın təqdimat mərasiminin keçirilməsi, həmçinin “Nəsimi” filminin serb dilində subtitrlərlə nümayiş olunması haqqında] / Lalə Azəri // Mədəniyyət. – 2019. – 21 iyun. – S.1,8.

1440. Azəri, L. Muzeylər tarixi irs və ənənələri gələcəyə daşıyır: “Muzeylər və Nəsimi irsi” - “Məktəblilər üçün muzey həftəsi”nin açılışı keçirildi: [Təhsil Nazirliyi Respublika Uşaq-Gənclər İnkişaf Mərkəzinin təşkilatçılığı, Mədəniyyət Nazirliyi, Azərbaycan Milli Elmlər Akademiyası (AMEA), “İçərişəhər” Dövlət Tarix-Memarlıq Qoruğu İdarəsinin dəstəyi ilə keçirilmiş tədbir haqqında] / Lalə Azəri // Mədəniyyət. – 2019. – 15 may. – S.1,3.

1441. Azəri, L. Sərgi-yarmarkada Nəsiminin 30-dan çox əlyazması nümayiş olunacaq: [Sərgi çərçivəsində Milli Kitabxanada keçiriləcək tədbirlər haqqında] / Lalə Azəri // Mədəniyyət. – 2019. – 27 sentyabr. – S.5.

1442. Azəri, L. “Nəsimi ili”: klassik ədəbi irsə müasir baxış, milli və bəşəri ideyaların təbliği / Lalə Azəri // Mədəniyyət. – 2019. – 26 iyun. – S.7.

1443. Babayev, B. “Gül-qızılgül” simvolikası Nəsimi şeirində / Baba Babayev // Azərbaycan. – 2019. – 10 oktyabr. – S. 10.

1444. Babayev, Y. Əbədiyyət şairi / Yaqub Babayev // Xalq qəzeti. – 2019. – 27 oktyabr. – S.11.

1445. Babayev, Y. Nəsimi poeziyasında insan konsepsiyası / Yaqub Babayev // “İmadəddin Nəsimi: Sələflər və xələflər – Orta əsrlər əlyazmaları və Azərbaycan mədəniyyətinin tarixi problemləri” mövzusunda XVII ənənəvi respublika elmi konfransının materialları. – Bakı, 24 iyun, 2019. – S. 94-102

1446. Babullaoğlu, S. Nəsimi və Andriç haqqında bir neçə söz: [Səlim Babullaoğlunun Serbiyada “Nəsimi – 650” tədbirindəki çıxışı] (Çıxış rus dilində edilmişdir. Belqrad, 19 iyun 2019-cu il) / Səlim Babullaoğlu // Ədəbiyyat qəzeti. – 2019. – 6 iyul. – S. 14.

1447. Bağirov, T. “Nəsimi irsi” Masallıda: [Yeni Azərbaycan Partiyasının “Nəsimi irsi” mövzusunda keçirdiyi tədbir haqqında] / Taleh Bağirov // İki sahil. – 2019. – 1 iyun. – S.16.

1448. Bağirov, T. Nəsimi yaradıcılığı Azərbaycan ədəbiyyatında xüsusi mərhələ təşkil edir: [Binəqədi Rayon İcra Hakimiyyəti, Yeni Azərbaycan Partiyası (YAP) Binəqədi rayon təşkilatı və Binəqədi rayon Gənclər və İdman İdarəsinin birgə təşkilatçılığı ilə keçirilən “Nəsimi dühası – 650 il” adlı layihə çərçivəsində] / Taleh Bağirov // İki sahil. – 2019. – 7 noyabr. – S. 11.

1449. Baxşəliyeva, G. “Nəsimi İli” / Gövhər Baxşəliyeva // Elm. – 2019. – 25 yanvar. – S.2.

1450. Bakıda “İmadəddin Nəsimi və özbək ədəbiyyatı” mövzusunda konfrans keçirilib: [“Kaspi” qəzeti, “Kaspi” Təhsil Şirkəti və Özbəkistandakı Heydər Əliyev adına Mədəniyyət Mərkəzinin təşkilatçılığı ilə “İmadəddin Nəsimi və özbək ədəbiyyatı” adlı konfans] // Azərbaycan. – 2019. – 29 mart. – S.4; Xalq qəzeti; Yeni Azərbaycan. – 2019. – 29 mart. – S.5.

1451. Balayar, S. Hərflərin hərifi: (neo-poema): İmadəddin Nəsiminin 650 illiyinə / Sadiq Balayar // Yazıçı: “Oğuz eli” qəzetinin ayrıca buraxılışı. – 2019. – №3. – S.48.

1452. Balayeva, T. Milli-mənəvi dəyərlərə verilən önəm: [Prezident İlham Əliyevin 2019-cu ilin “Nəsimi İli” elan edilməsi haqqında imzaladığı sərəncam ilə əlaqədar] / Təranə Balayeva // Xalq qəzeti. – 2019. – 23 yanvar. – S.11.

1453. BANM-də Nəsiminin 650 illik yubileyi qeyd edilib // Həftə içi. – 2019. – 2-4 noyabr. – S.8.

1454. Bayramlı, M. “Bakıda “İmadəddin Nəsimi və özbək ədəbiyyatı” mövzusunda konfrans keçirilib: [Beynəlxalq Mətbuat Mərkəzində “Kaspi” qəzeti, “Kaspi” Təhsil Şirkəti və Özbəkistandakı Heydər Əliyev adına Mədəniyyət Mərkəzinin təşkilatçılığı ilə keçirilmiş konfans haqqında] / M.Bayramlı // Yeni Azərbaycan. – 2019. – 29 mart. – S.5.

1455. Bayramlı, Z. Azərbaycan ədəbiyyatında Nəsimi ənənələri / Zəkulla Bayramlı // Böyük Azərbaycan şairi İmadəddin Nəsimi (toplu). – Bakı, 2019. – S.342-367.

1456. Bayramoğlu, A. “Böyük ehtimalla varislər Nəsiminin qardaşının nəslindəndir”. Alxan Bayramoğlu: “Çünki tarixdən də məlumdur ki, Nəsimi ailə qurmayıb, evlənməyib”: [filologiya elmləri doktoru, professor Alxan Bayramoğlu ilə söhbət] / Alxan Bayramoğlu; söhbəti qələmə aldı Mələhət Rzayeva // Şərq. – 2019. – 24 yanvar, №15. – S.7.

1457. Bayramov, V. Nəsimi ili: klassik ədəbi irsə müasir baxış, milli və bəşəri ideyaların təbliği / Vaqif Bayramov // Xalq qəzeti. – 2019. – 11 iyun. – S.6.

1458. Bayramova, N. Mütəfəkkir şairin yaradıcılığında multikulturalizm / Nübar Bayramova // Azərbaycan. – 2019. – 26 sentyabr. – S. 7.

1459. Bayramova, Z. Binəqədi rayonunda “Nəsimi dühası-650 il” adlı layihə çərçivəsində növbəti tədbir baş tutub: [Binəqədi Rayon İcra Hakimiyyəti, Yeni Azərbaycan Partiyası (YAP) Binəqədi rayon təşkilatı və Binəqədi rayon Gənclər və İdman İdarəsinin birgə təşkilatçılığı ilə] / Zümrüd Bayramova // Səs. – 2019. – 6 noyabr. – S.16.

1460. Bayramova, Z. Binəqədi rayonunda “Nəsimi ili” çərçivəsində “Azad Vətən, azad ruh” adlı tədbir keçirilib / Zümrüd Bayramova // Səs. – 2019. – 5 noyabr. – S.16.

1461. Bayramova, Z. Nəsimi ili: klassik ədəbi irsə müasir baxış, milli və bəşəri ideyaların təbliği / Zümrüd Bayramova // Səs. – 2019. – 22 iyun. – S.13.

1462. Bayramova, Z. Söz və sənətə dövlətimizin qayğısı davamlıdır: Ölkə başçısının Sərəncamı əsasında “Nəsimi İli” çərçivəsində Bakı Şəhər İcra Hakimiyyətinə 1,0 (bir) milyon manat ayrılıb / Zümrüd Bayramova // Səs. – 2019. – 29 iyun. – S.12.

1463. Belarusda yazıçı Kamran Nəzərlinin yaradıcılıq gecəsi keçirilib: [Gecədə “Nəsimi 650” adlı təqdimat, habelə “Nəsimi” bədii filmindən fraqmentlər nümayiş etdirilmişdir] // Ədalət. –2019. – 9 iyul. – S.8.

1464. Belçika mətbuatı cahana sığmayan şairimiz haqqında: [ADPU-nun əməkdaşı Məsmə İsmayılovanın İmadəddin Nəsimi yaradıcılığına dair Belçikanın beynəlxalq “Atunis” jurnalında dərc olunmuş məqaləsi haqqında] // İki sahil. – 2019. – 26 fevral. – S.23.

1465. Berlində Nəsiminin 650 illik yubileyi münasibətilə konsert: [Azərbaycan Bəstəkarlar İttifaqının təşkilatçılığı ilə bəstəkarlarımızın əsərlərindən ibarət konsert haqqında] // Mədəniyyət. – 2019. – 13 sentyabr. – S.1,3; 525-ci qəzet 2019. – 13 sentyabr. – S.11.

1466. Berlində Nəsiminin 650 illiyi münasibətilə konsert: [tədbirdə həmçinin UNESCO üzrə Azərbaycan Milli Komissiyasının yaradılmasının 25 illiyi qeyd edilib] // Mədəniyyət. – 2019. – 25 sentyabr. – S. 1-2; 525-ci qəzet. –2019. – 25 sentyabr. – S. 13; Kaspi. –2019. – 25 sentyabr. – S. 12.

1467. Beyləqanda genişmiqyaslı ağacəkmə kampaniyasına ciddi hazırlıq işləri görülür: [mütəfəkkir şair İmadəddin Nəsiminin 650 illik yubileyi münasibətilə] // Azərbaycan. –2019. –31 oktyabr. – S.7.

1468. Beynəlxalq Türk Akademiyasından Nəsiminin 650 illiyi ilə bağlı kitab: [akademiya tərəfindən şairin şeirlərindən ibarət kitabın nəşr edilməsi haqqında] // Mədəniyyət. – 2019. – 3 aprel. – S.4.

1469. Bəşəriyyətə yadigar söz-sənət irsi: UNESCO-da Nəsiminin 650 illiyi təntənə ilə qeyd edilib // Mədəniyyət. – 2019. – 18 oktyabr. – S.1,3.

1470. Bəşirov, Ə. Əbədiyyət üfüqlərində doğan bir günəş: Azərbaycanın mütəfəkkir şairi İmadəddin Nəsiminin fəlsəfi görüşləri / Əmiraslan Bəşirov // Azərbaycan müəllimi. – 2019. – 30 avqust. – S.6.

1471. Bir gündə 650 min ağacın əkilməsi hektarlarla meşə zolağı və bağların salınması deməkdir: [Azərbaycan şairi İmadəddin Nəsiminin 650 illik yubileyi münasibətilə] // Azərbaycan. –2019. – 29 oktyabr. – S.7.

1472. Bişkekdə Nəsiminin 650 illik yubileyinə həsr olunmuş tədbir keçirilib: [Qırğızıstan Milli Kitabxanası, Azərbaycanın Qırğızıstandakı səfirliyi, TÜRKSÖY, Mədəniyyət Nazirliyi və Milli Kitabxanasının birgə təşkilatçılığı ilə] // Azərbaycan. – 2019. – 18 may. – S.5; 525-ci qəzet. – 2019. – 18 may. – S.12; Mədəniyyət. – 2019. – 22 may. – S.1,4.

1473. Bolqarıstanda Nəsiminin “Mənim müqəddəs məbədim” kitabı çap olunub: [AMEA və Azərbaycan Respublikasının Bolqarıstan Respublikasındakı səfirliyinin birgə nəşri olan kitabın “Blqarski pisatel” nəşriyyatında çap olunması ilə əlaqədar] // Türkünstan. –2019. – 5-11 noyabr. – S.21; Kred. – 13 noyabr. – S.16.

1474. Böyük Çöl mirasında iz: [UNESCO-da Beynəlxalq Türk Akademiyasının keçirdiyi “Böyük Çöl: mədəni mirası və dünya tarixində rolu” adlı Beynəlxalq forumunda Nəsiminin də yubileyi qeyd edilmişdir] // Mədəniyyət: xüsusi buraxılış. – 2019. – İyul. –S.47.

1475. Böyük şairə bəşəri ehtiram: [müxtəlif ölkələrin tanınmış elm, ədəbiyyat, mədəniyyət xadimləri İ.Nəsimi haqqında] / Lev Ozerov, Cozef Nort, Lui Araqon, Bobocan Qafurov, Sergey Vasilyev // Mədəniyyət: xüsusi buraxılış. – 2019. – İyul. –S.47.

1476. Braziliyada Nəsiminin 650 illiyinə həsr edilmiş fotosərgi: [Braziliya Milli Konqresinin binasında ölkəmizin Braziliyadakı səfirliyinin, Braziliya Milli Konqresinin Deputatlar Palatasında Azərbaycan Braziliya dostluq qrupunun sədri Klaudio Kajadonun dəstəyi ilə] // Mədəniyyət. – 2019. – 26 aprel. – S.8.

1477. Budapeştdə Nəsiminin 650 illik yubileyinə həsr olunmuş tədbir: [Mədəniyyət Nazirliyinin, Azərbaycanın Macarıstandakı səfirliyinin, Yunus Əmrə İnstitutunun və Azərbaycan Milli Kitabxanasının birgə təşkilatçılığı ilə Budapeşt şəhərində keçiriləcək ədəbi-musiqili gecə haqqında] // Mədəniyyət. – 2019. – 19 aprel. – S.1-2.

1478. Buzovnalı, A. Xəzinədən incilər: “Qırx qəzəl – Qırx şərh” kitabından / Arif Buzovnalı // Ədəbiyyat qəzeti. – 2019. – 12 yanvar. – S.18-19.

1479. Buzovnalı, A. Nəsimi bir baxışda / Arif Buzovnalı // İqtisadiyyat. – 2019. – 10-16 oktyabr. – S. 3.

1480. Buzovnalı, A. “Nəsimi – şeir, sənət və mənəviyyat”...: [festival çərçivəsində keçirilən “Nəsimi məclisi” haqqında] / Arif Buzovnalı // Ədəbiyyat qəzeti. – 2019. – 20 aprel. – S.3.

1481. Bünyadzadə, K. “Nəsimi” kitabının hərfələri / Könül Bünyadzadə // Kəsp. – 2019. – 25-27 may. – S.21-22.

1482. Bünyadzadə, K. Hərflərdən “Ənəl Həqq”ə: düşüncələr labirintindən çıxış / Könül Bünyadzadə // 525-ci qəzet. – 2019. – 16 mart. – S.18;24.

1483. Cahana sığmayan dahi: [Bakı Şəhər Mədəniyyət Baş İdarəsinin, Gəncə, İsmayılı, Sumqayıt, Şəki, Xaçmaz, Ağdaş, Ağstafa, Ağcabədi, Bərdə, Biləsuvar, Kürdəmir, Lənkəran, Masallı, Sabirabad, Şəmkir Regional Mədəniyyət İdarəsinin tabeliyində fəaliyyət göstərən idarələrdə keçirilən tədbirlər haqqında] // Mədəniyyət: xüsusi buraxılış. – 2019. – İyul. – S.8-39.

1484. Cahana sığmayan dahi: İmadəddin Nəsiminin 650 illik yubileyi müxtəlif ölkələrdə qeyd edilir: Qazaxıstanda “Nəsimi ili”nin açılışı: [Minskdə bədii-musiqili tədbir, Finlandiyanın Helsinki şəhərində ədəbi-bədii konfransın keçirilməsi ilə əlaqədar materiallar da verilmişdir] // Mədəniyyət. – 2019. – 1 may. – S.8.

1485. Cahangir, Ə. “Biz Nəsimini Avropaya, dünyaya təqdim edə bilirik” / Əsəd Cahangir; müsahibəni apardı M.Rzayeva // Şərq. – 2019. – 15 yanvar. – S. 7.

1486. Camalov, K. Xalq yaradıcılığının tükənməz xəzinəsi Nəsimi poeziyasında / Kamal Camalov // 525-ci qəzet. – 2019. – 19 iyun. – S.19.

1487. Cavadov, S. Astarada yubiley tədbiri keçirilmişdir: [“Məndə sığar iki cahan” adlı musiqili ədəbi-bədii kompozisiya haqqında] / Seyran Cavadov // Azərbaycan. – 2019. – 27 oktyabr. – S.8.

1488. Cavadov, S. Əbədiyyət şairi / Seyran Cavadov // Azərbaycan. – 2019. – 13 aprel. – S.7; Ədalət. – 2019. – 3 oktyabr. – S.8.

1489. Cavadov, Z. Bakı Xətai Sənət Mərkəzi: [Mərkəzin keçirdiyi tədbirlər və Nəsiminin yubileyi ilə əlaqədar Şamaxıda keçirilən tədbir haqqında] / Zabit Cavadov // Respublika. – 2019. – 14 iyul. – S.7.

1490. Cavid, R. İmadəddin Nəsimi və folklor: [AMEA-nın Nizami Gəncəvi adına Ədəbiyyat İnstitutunda eyniadlı mövzuda keçirilən konfrans haqqında] / Rəvan Cavid // Kaspi.-2019.- 16-18 noyabr.- S.10.

1491. Cəfər, Ə. Nəsiminin farsca divanı / Əkrəm Cəfər // Yazıçı: “Oğuz eli” qəzetinin ayrıca buraxılışı.- 2019.- №3.- S.8-10.

1492. Cəfərli, M. Haqq varlığının aynası / Muxtar Cəfərli // Füyuzat. – 2019. – № 2. – S.22-28.

1493. Cəfərli, R. 2019-cu il “Nəsimi ili” elan olundu / Rəşad Cəfərli // Azərbaycan. – 2019. – 12 yanvar. – S.1.

1494. Cəfərov, N. 2019-cu ilin Azərbaycanda “Nəsimi İli” elan olunması qüdrətli söz ustadlarından olan şairin yaradıcılığına böyük ehtiramdır / Nizami Cəfərov // Səs. – 2019. – 16 yanvar. – S.5.

1494^a. Cəfərov, N. “Son səfər”in təəssüratları / Nizami Cəfərov // Mirələmov H. Son səfər.- Bakı, 2019.- S.10-18.

1495. Cəfərova, S. Nəsimi şeirlərində bədii təsvir və ifadə vasitələri / Sürəyya Cəfərova // Filologiya məsələləri. – 2019. - № 8. – S. 48-53.

1496. Cəfərova, T. “Gövhəri-laməkan mənəm” antologiyası fin dilində: [yazıçı, tərcüməçi, Əməkdar incəsənət xadimi Tahirə Cəfərova ilə müsahibə] / Tahirə Cəfərova; müsahibəni apardı Sadıqoğlu Afət // Xalq qəzeti. – 2019. – 2 iyul. – S. 10.

1497. Çoxlu ağac əkilməsi və meşə zolaqlarının salınması global istiləşmənin qarşısını ala bilər: [Birinci vitse-prezident Mehriban Əliyevanın İmadəddin Nəsiminin 650 illik yubileyi münasibətilə 650 min ağac əkilməsi

təşəbbüsü barədə BDU-nun Ekologiya və torpaqşünaslıq fakültəsinin dekanı, professor Nazim Şəmilovun AZƏRTAC-a söylədikləri] // Azərbaycan. – 2019. – 29 oktyabr. – S.7.

1498.Dadaşova, Ş. Nəsimi yaradıcılığı əsasında iqtisadi, siyasi, fəlsəfi həqiqətlərə də geniş meydan açılacaq / Şəfiqə Dadaşova, Ş.Əliqızı // İki sahil. – 2019. – 18 yanvar, № 11. – S. 12.

1499.Dahi Azərbaycan şairi İmadəddin Nəsiminin 650 illik yubileyi qeyd edilmişdir: [Dövlət Sərhəd Xidmətində] // Respublika. – 2019. – 19 iyun. – S.5.

1500.Dahi şairin söz seyrində: [Heydər Əliyev Fondu və Mədəniyyət Nazirliyinin təşkilatçılığı ilə keçirilən Nəsimi – şeir, incəsənət və mənəviyyət Festivalı haqqında] // Mədəniyyət. –2019. – 27 sentyabr. – S.1-2.

1501.Daşkənddə İmadəddin Nəsiminin özbək dilində kitabı çap olunub: [“Cananı sevirəm” adlı qəzəllər kitabının nəşri haqqında] // Səs. – 2019. – 19 iyun. – S.4.

1502.Dirili, Y. İmadəddin Nəsiminin ədəbi yaradıcılığında və fəlsəfi dünyagörüşündə ekoloji mahiyyətli fikirlər: (Seçilmiş əsərləri əsasında: I-II cild, Bakı, 2004) / Yusif Dirili // Kreda. – 2019. – 4 sentyabr. – S.7,10.

1503.Dirili, Y. Nəsimitək bu aşiq yolunda soyulandı...: 2-ci yazı: [Nəsiminin poeziyasında ətraf mühitə münasibət] / Yusif Dirili // Xalq cəbhəsi. – 2019. – 1 oktyabr. – S.14.

1504.Dövlət Sərhəd Xidmətində Nəsiminin 650 illik yubileyinə həsr edilmiş tədbir keçirilib // Azərbaycan. – 2019. – 19 iyun. – S.5.

1505.Dünyaminqızı, Q. Şagirdlər Nəsimi irsini öyrənərkən: [Xocavənd rayonu Nərimanlı kənd məktəbinin metodiki təcrübəsi haqqında] / Qərənfil Dünyaminqızı // Azərbaycan müəllimi. – 2019. – 23 avqust. – S. 7.

1506.Dünyanı sözlə bəzəyən həqiqət aşiqi: İnsan ruhu və idrakı ilə böyükdür; Söz candır...; Gələcəyə səslənən poeziya: İmadəddin Nəsimi 650 // Mədəniyyət: xüsusi buraxılış. – 2019. – İyul. –S.40.

1507.“Dünyaya sığmayan dahi”: qəzetimizin “İmadəddin Nəsimi 650” adlı xüsusi buraxılışı çapdan çıxıb // Mədəniyyət. –2019. – 12 iyul. – S.8.

1508.Düsen Kaseinov: TÜRKSOY “Nəsimi ili” üçün tədbirlər proqramı hazırlayır: [TÜRKSOY-un baş katibinin fikirləri] / Düsen Kaseinov // Yeni Azərbaycan. – 2019. – 9 fevral. – S.5.

1509.Eldaroğlu, E. Nəsiminin dərisinin soyulmadığını iddia edən xanım: [İ.Nəsiminin həyat və yaradıcılığını araşdıran filologiya elmləri üzrə fəlsəfə doktoru Səadət Şıxıyeva haqqında] / Elman Eldaroğlu // Türkünstan. – 2019. – 16-22 iyul. – S. 14.

1510.Elm və ədəbiyyat xadimləri İmadəddin Nəsimi haqqında / Yaşar Qarayev, Teymur Kərimli, Hüseyn əs-Sadiq, Mixael Hessin // Azərbaycan. – 2019. – 16 may. – S.10.

1511. Eminov, T. Nəsimi: Şərqi XIV əsr poeziya zirvəsi: [Göyçay rayonunda şair İmadəddin Nəsiminin 650 illik yubileyinin keçirilməsi haqqında] / Tural Eminov // Ədalət. – 2019. – 28 may. – S.4.

1512. Eynullayev, H. Nəsiminin 650 illiyinə həsr olunmuş ədəbi-bədii kompozisiya: [Saatlı rayonunda] / Hüseyn Eynullayev // Xalq qəzeti. – 2019. – 8 noyabr. – S.10.

1513. Əbdülfəttah Rəvvas Qalajidən “Nəsimi ili”nə kitab hədiyyəsi: [Suriyalı alim və yazıçı Qalajinin “Hələbin yaqutu- İmadəddin Nəsimi- həyatı, poeziyası, fəlsəfi görüşləri” monoqrafiyası və “Rumiyə gedən yol” kitabları haqqında] // Respublika. – 2019. – 29 sentyabr. – S.4.

1514. “Əbədiyyət günəşi” məqalə müsabiqəsinin qalibləri mükafatlandırılıb: [Beynəlxalq Mətbuat Mərkəzində “Nəsimi ili” çərçivəsində dahi şairin 650 illiyi münasibətilə reallaşan müsabiqə haqqında] // Ədəbiyyat qəzeti. – 2019. – 16 noyabr. – S.10.

1515. Əbədiyyət və ədəbiyyat günəşi: Nəsimi irsi tədqiqat və nəşrlərdə // Mədəniyyət: xüsusi buraxılış. – 2019. – İyul. – S.46.

1516. Əbülfət. “Yazıçı”: [“Oğuz eli” qəzetinin eyniadlı aylıq buraxılışının İmadəddin Nəsimiyə həsr edilməsi haqqında] Əbülfət // Ədalət. – 2019. – 19-20 iyul. – S.11.

1517. Ədəbi irs üzərində dostluq körpüsü: [Azərbaycan Mədəniyyət Nazirliyi, ölkəmizin Macarıstandakı səfirliyi, Azərbaycan Milli Kitabxanası və Türkiyənin Yunus Əmrə İnstitutunun birgə təşkilatçılığı ilə Budapeştdə Nəsiminin yubileyi münasibətilə keçirilən ədəbi-musuqili tədbir haqqında] // Mədəniyyət: xüsusi buraxılış. – 2019. – İyul. – S.4.

1518. Əflatun, E. İmadəddin Nəsimi yaradıcılığında aşiq obrazı / Elnarə Əflatun // Kredo. – 2019. – 20 mart. – S.6.

1519. Əhməd bəy Ağaoğlu və İmadəddin Nəsiminin yubileyi ilə bağlı elmi konfranslar: [“Türk dünyasının görkəmli ictimai-siyasi xadimi – Əhməd bəy Ağaoğlu” və “İmadəddin Nəsiminin poetik dili və Azərbaycan ədəbi dilinin tarixi məsələləri” mövzusunda keçiriləcək tədbirlər haqqında] // Mədəniyyət. – 2019. – 4 sentyabr. – S.6.

1520. Əhməd, A. Nəsimi ədəbiyyatımıza kamil insan düşüncəsini gətirib / Ayyət Əhməd // Şərq. – 2019. – 11 iyun. – S.12.

1521. Əhməd, V. Nəsiminin dini-fəlsəfi görüşləri / Vüqar Əhməd // Kredo. – 2019. – 30 avqust. – S.13; 4 sentyabr. – S.3,5.

1522. Əhmədova, A. İmadəddin Nəsiminin qəzəllərində köməkçi nitq hissələrinin tarixi inkişafı / Aytən Əhmədova // Naxçıvan Universiteti. Elmi əsərlər. – 2019. – № 1. – S.90-96.

1523. Əjdər Ol Nəsimi fəlsəfəsinin mahiyyətindən danışır: [Azərbaycan Yazıçılar Birliyinin “Natəvan” klubunda Əjdər Olun “Nəsimini niyə sevirik?!” adlı mühazirəsi haqqında] // Ədəbiyyat qəzeti. – 2019. – 6 aprel. – S.32.

1524. “Əl Nahar” qəzetində İmadəddin Nəsimiyə həsr edilmiş məqalə dərc edilib: [“Nəsimi: “Kövnü məkana sığmayan həqiqət şairi” sərlövhəli məqalə haqqında] // Üç nöqtə. – 2019. – 3 avqust. – S.7.

1525. Ələddinqızı, N. 2019-cu ilin “Nəsimi ili” elan edilməsi nəsimişünaslığın inkişafına təkan olacaq / Nəzakət Ələddinqızı // Səs. – 2019. – 23 yanvar. – S.12.

1526. Ələddinqızı, N. YAP Yasamal rayon təşkilatında “Nəsimi İli” çərçivəsində tədbir keçirilib / Nəzakət Ələddinqızı // Səs. – 2019. – 26 sentyabr. – S.7.

1527. Ələkbərov, M. Ədəbi-mədəni irsə, milli sərvətə böyük məhəbbətin parlaq nümunəsi / Musa Ələkbərov // Ulduz. – 2019. – № 4. – S.14-15.

1528. Əliqızı, Z. Zaman ölçüsündən uca həqiqət: və ya sözün zirvəsindəki Nəsimi / Zeynəb Əliqızı // Kaspi. – 2019. – 12 iyun. – S.11.

1529. Əlioğlu, P. Böyük şairin əbədiyaşar poeziyası: ön söz / Paşa Əlioğlu // Cahana sığmaz Nəsimi: qəzəllər. – Bakı, 2019. – 3-8.

1530. Əlioğlu, P. Nəsimi yaradıcılığının tədqiqi tarixi barədə / Paşa Əlioğlu // Ulduz. – 2019. – № 4. – S.26-29.

1531. Əliyev, A. Nəsimi ili: klassik ədəbi irsə müasir baxış, milli və bəşəri ideyaların təbliği / A.Əliyev // Həftə içi. – 2019. – 19 iyun. – S.6.

1532. Əliyev, F. 650 min ağacın harada əkiləcəyi müəyyənləşib: [İmadəddin Nəsiminin 650 illik yubileyi münasibətilə] / Firdovsi Əliyev // Həftə içi. – 2019. – 17-18 oktyabr. – S.8.

1533. Əliyev, K. Nəsimi və mif / Kamil Əliyev // Ədəbiyyat qəzeti. – 2019. – 13 aprel. – S.22-23.

1534. Əliyev, K. Nəsimi yaradıcılığı: insan, təbiət və kainat / Kamran Əliyev // Kaspi.-2019.- 16-18 noyabr.- S.10.

1535. Əliyev, K. Nəsimi yaradıcılığında folklorizmlər / Kamran Əliyev // Ulduz. – 2019. – № 4. – S.64-67.

1536. Əliyev, Q. İmadəddin Nəsimi və hürufilik hərəkəti / Qabil Əliyev // İpək yolu. – 2019. – № 2. – S.25-30.

1537. Əliyev, M. “Suriya müftisi Nəsiminin qətlinə görə xalqımızdan üzr istədi”: Mahir Əliyev: “Nəsiminin məzarı yerləşən ərəzidə Azərbaycanın Mədəniyyət Mərkəzi açılacaqdı”: [Azərbaycanın Birləşmiş Ərəb Əmirliklərindəki fəvqəladə və səlahiyyətli səfiri ilə müsahibə] / Mahir Əliyev; müsahibəni apardı Namidə Bingöl // Üç nöqtə. – 2019. – 25 aprel. – S.12.

1538. Əliyev, M. Vəslinə irməyən aşiq... / Məmməd Əliyev // Kredo. – 2019. – 25 sentyabr. – S.5-6; 2 oktyabr. – S.4-5.

1539. Əliyev, R. Nəsimi və türkdilli hürufi irsi / Rəhim Əliyev // Azərbaycan. – 2019. – 7 iyul. – S.5.

1540. Əliyev, S. İmadəddin Nəsiminin 650 illiyinə həsr olunmuş “dəyirmi masa” keçirilib: [Qazaxda “Milli dəyərlər sistemində Nəsimi fenomeni”

mövzusunda keçirilən “dəyirmi masa” haqqında] / Sabir Əliyev // Azərbaycan. – 2019. – 31 oktyabr. – S. 7.

1541. Əliyeva, A. Dünyanı sözlə bəzəyən həqiqət aşiqi / Aynurə Əliyeva // Mədəniyyət. – 2019. – 17 aprel. – S.6.

1542. Əliyeva, A. Poeziyamızın fatehi – İmadəddin Nəsimi / Aynurə Əliyeva // Azad Azərbaycan. – 2019. – 30 yanvar. – S.7.

1543. Əliyeva, E. İmadəddin Nəsimi yaradıcılığının orta məktəbdə tədrisi / Elnarə Əliyeva // Azərbaycan məktəbi. – 2019. – №1. – S.95-108.

1544. Əliyeva-Kəngərli, G. Nəsimi poeziyasında “hüsnü-cəmal” / Gülşən Əliyeva-Kəngərli // 525-ci qəzet. – 2019. – 1 iyun. – S. 19.

1545. Əliyeva-Kəngərli, G. Poetik fəlsəfənin Nəsimi mərhələsi / Gülşən Əliyeva-Kəngərli // Ulduz. – 2019. – № 4. – S.38-47.

1546. Əliyeva-Kəngərli, G. Aləm səhifəsinin əbədisi: Nəsimi poeziyasında can, cahan, canan / Gülşən Əliyeva-Kəngərli // Kredo. – 2019. – 16 may. – S. 1, 8-9.

1547. Əliyeva-Kəngərli, G. Aləm səhifəsinin əbədisi: Şeirimizin “quş dili” / Gülşən Əliyeva-Kəngərli // Kredo. – 2019. – 23 may. – S.8-9.

1548. Əliyeva-Kəngərli, G. Nəsimi poeziyasında Can, Cahan, Canan / Gülşən Əliyeva-Kəngərli // 525-ci qəzet. – 2019. – 6 aprel. – S. 19, 23.

1549. Əliyeva-Kəngərli, G. Nəsimi və Füzuli: poetik sistemdə paralelizm / Gülşən Əliyeva-Kəngərli // 525-ci qəzet. – 2019. – 25 may. – S. 18; Kredo. – 2019. – 30 may. – S. 3.

1550. Əliyeva, İ. Dövrünün qüdrətli söz və fikir ustası - Nəsimi zirvəsi / İlahə Əliyeva // Bakı xəbər. – 2019. – 17 oktyabr. – S.14.

1551. Əliyeva, J. 2019-cu ilin “Nəsimi ili” elan edilməsi səbəbsiz deyil / Jalə Əliyeva // Azad Azərbaycan. – 2019. – 12 yanvar. – S.7.

1552. Əliyeva, M. Nəsimi ədəbi-bədii gecəsi keçirildi: [187 saylı tam orta məktəbdə] / M.Əliyeva // Respublika. – 2019. – 17 aprel. – S.5.

1553. Əliyeva, N. Ədəbiyyat tarixinin bahar nəsimi: İmadəddin Nəsimi – 650 / Nurlana Əliyeva // Azərbaycan. – 2019. – 29 mart. – S.5.

1554. Əliyeva, R. İmadəddin Nəsimi ədəbiyyat tarixində anadilli fəlsəfi şeirin əsasını qoyub: [filologiya üzrə fəlsəfə doktoru Ruhəngiz Əliyeva ilə müsahibə] / Ruhəngiz Əliyeva; müsahibəni apardı N.Adil // Olaylar. – 2019. – 2-4 fevral. – S.12.

1555. Əliyeva, R. Nəsimi yaradıcılığında tərbiyəvi ideyalar / Ruhəngiz Əliyeva // Ədalət. – 2019. – 2 fevral. – S.11.

1556. Əliyeva, R. Nəsiminin bədii-fəlsəfi irsində kamil insan təlimi / Ruhəngiz Əliyeva // Xalq qəzeti. – 2019. – 15 fevral. – S.12.

1557. Əliyeva, S. Qazi Bürhanəddin yaradıcılığının təsəvvüfi ideya qaynaqlar və İmadəddin Nəsimi yaradıcılığında təsiri / Səltənət Əliyeva // BDU xəbərləri. – 2019. – № 3.

1558. Əliyeva, S. Qazi Bürhanəddin və İmadəddin Nəsimi yaradıcılığında Həllac Mənsur / Səltənət Əliyeva // Azərbaycan Milli Elmlər Akademiyası. Filologiya və sənətsünaslıq. – 2019. – № 1. – S.64-67.

1559. Əliyeva, S. İmadəddin Nəsimi yaradıcılığında ilahi sevgi və vəhdətivücud fəlsəfəsi / Səltənət Əliyeva // Olaylar. – 18-20 may.- 2019. – S.12.

1560. Əliyeva, Y. “Nəsimi İli”: tarix, ədəbiyyat, dil və dinimizə bağlılıq nümunəsi / Yeganə Əliyeva // İki sahil. – 2019. – 2 fevral. – S.19.

1561. Əliyeva, Y. “Nəsimi ili”: Azərbaycanın zəngin tarixi-mədəni irsinin təbliğinə böyük töhfə / Yeganə Əliyeva // İki sahil. – 2019. – 16 mart. – S.13.

1562. Əliyeva, Y. Nəsimini sevmək və sevdirmək lazımdır: Azərbaycan Milli Elmlər Akademiyasının Nəsimi adına Dilçilik İnstitutunun direktoru, akademik Möhsün Nağısoylu bildirdi ki, “Nəsimi ili” mütəfəkkir şair İmadəddin Nəsiminin Azərbaycan milli ədəbi dilinin zənginləşdirilməsi, saflaşdırılması yönündə xidmətlərinə işıq salır / Yeganə Əliyeva // İki sahil. – 2019. – 26 iyul. – S.8.

1563. Əliyeva, Y. Nəsiminin yaradıcılığı milli-mənəvi varlığımızın ayrılmaz tərkib hissəsidir: AMEA-nın Nəsimi adına Dilçilik İnstitutunun elmi katibi, filologiya üzrə fəlsəfə doktoru, dosent Aynel Məşədiyeva bildirdi ki, “Nəsimi ili” dahi şairin yaradıcılığının bütün üfüqlərinə işıq salır / Yeganə Əliyeva // İki sahil. – 2019. – 17 sentyabr. – S. 29.

1564. Əliyeva, Y. Tarix, ədəbiyyat, dil və dinimizə bağlılıq nümunəsi: [2019-cu ilin ölkəmizdə “Nəsimi İli” elan edilməsi ilə əlaqədar] / Yeganə Əliyeva // İki sahil. – 2019. – 2 fevral. – S.19.

1565. Əliyeva, Z. “Əqidə fədəisi”: Nəsimi haqqında ilk bibliografik nəşr: [bibliograf Əmin Əfəndiyevin 1973-cü ildə tərtib etdiyi bibliografiya haqqında] / Zakirə Əliyeva // Ədəbiyyat qəzeti. – 2019. – 19 oktyabr. – S.23.

1566. Əliyeva, Z. İmadəddin Nəsiminin əsərlərində səs tərkiblərinin dəyişməsi: [xülasə] / Zeynəb Əliyeva // III International Scientific Conference Of Young Researchers: Baku Enginnernig University 29-30 April 2019. – Baku, 2019. – Book 2. – S.942-943.

1567. Əlizadə, T. Mən bu cahana sığmazam / T.Əlizadə // Asayışın keşiyində. – 2019. – № 2. – S.61.

1568. Əlyazma nüsxəsi əldə olunub: [filol. üzrə e. d-ru. Paşa Kərimovun Nəsiminin “Divan”ının – lirik şeirlər toplusunun Ankaranın Milli Kitabxanasında saxlanılan iki əlyazma nüsxəsini əldə etməsi haqqında] // Elm. – 2019. – 25 yanvar. – S.4.

1569. “Ən yaxşı oxucu”nun qalibləri mükafatlandırılıb: [Yasamal rayon Mərkəzləşdirilmiş Kitabxana Sisteminin X.B.Natəvan adına 4 nömrəli kitabxana filialının nəzdində fəaliyyət göstərən Səməd Vurğun Poeziya Ocağının dəstəyi ilə “Nəsimi ili” çərçivəsində keçirilən tədbir haqqında] // 525-ci qəzet. – 2019. – 31 may. – S.11.

1570. Ənvəroğlu, H. (Qasimov). İbn Ərəbi fəlsəfi görüşləri və Nəsimi təsəvvüfü / Himalay Ənvəroğlu (Qasimov) // 525-ci qəzet. – 2019. – 19 aprel. – S.12-13.

1571. Əşrəf, M. Goranboyda Nəsimi günü: [Ədəbi-bədii tədbir haqqında] / Mehman Əşrəf // Ədəbiyyat qəzeti. – 2019. – 19 oktyabr. – S.32.

1572. Əzizova, F. İnsan – ali dəyərlərin inkişafı kimi: [Nəsimi poeziyasında insanın tərənnümü] / Fəridə Əzizova // Azərbaycan. – 2019. – 16 may. – S.10.

1573. Əzizova, F. Məndə iki cahən... İmadəddin Nəsimi – 650 / Fəridə Əzizova // Region plus. – 2019. – № 3 (378). – S.58-61.

1574. Fariz. Nəsiminin “İraq divanı”nın təqdimatı: [Mədəniyyət Nazirliyinin təşkilatçılığı ilə keçirilən VI Bakı Beynəlxalq Kitab Sərgi-Yarmarkasında Nəsiminin 650 illiyinə həsr olunmuş Türkiyədə çap edilən eyniadlı kitabın təqdimatı haqqında] / Fariz // Mədəniyyət. – 2019. – 2 oktyabr. – S.4.

1575. Fazil, Ş. İmadəddin Nəsiminin Bakı Divanında olmayan 40 qəzəlinin farscadan Azərbaycan dilinə tərcüməsi haqqında: ön söz / Şahin Fazil // İmadəddin Nəsimi 40 qəzəl. – Bakı, 2019. – S.3-8.

1576. Fərəcov, S. “İmadəddin Nəsimi və özbək ədəbiyyatı”: Beynəlxalq elmi konfransda maraqlı məruzələr dinləndi [Beynəlxalq Mətbuat Mərkəzində eyniadlı konfransın keçirilməsi haqqında] / Savalan Fərəcov // Mədəniyyət. – 2019. – 29 mart. – S.3.

1577. Fərəcov, S. “Mədəni coğrafiyamızda peyğəmbər sevgisi” [Azərbaycan Dövlət Mahnı Teatrında İmadəddin Nəsiminin 650 illik yubileyinə həsr olunmuş eyniadlı tədbirin keçirilməsi haqqında] / S.Fərəcov // Mədəniyyət. – 2019. – 15 noyabr. – S.6.

1578. Fərəcova, Z. Ankara və İstanbul şəhərində böyük Azərbaycan şairi İmadəddin Nəsiminin 650 illik yubiley tədbirləri keçirilir: [Mədəniyyət Nazirliyi, TÜRKSÖY və Azərbaycan Milli Kitabxananın birgə təşkilatçılığı ilə] / Zöhrə Fərəcova // Azərbaycan. – 2019. – 7 mart. – S.11.

1579. Fərəcova, Z. Nəsiminin yubileyi Budapeştdə qeyd olundu: [Mədəniyyət Nazirliyi, Azərbaycanın Macarıstandakı Səfirliyi, Azərbaycan Milli Kitabxanası və Budapeştdəki Yunus Əmrə İnstitutu ilə birlikdə keçirilmiş ədəbi-musiqili tədbir haqqında] / Zöhrə Fərəcova // Azərbaycan. – 2019. – 26 aprel. – S.4.

1580. Fərhadov, Ə. Hürufiliyin tarixindən / Əli Fərhadov // Dövlət və din. – 2019. – № 2. – S.96-101.

1581. Fondun Mədəniyyət Nazirliyi ilə keçirdiyi birgə müsabiqənin qalibləri mükafatlandırılıb: [“Nəsimi ili”: klassik irsə müasir baxış, milli və bəşəri ideyaların təbliği” mövzusunda Kütləvi İnformasiya Vasitələrinin İnkişafına Dövlət Dəstəyi Fondunun keçirdiyi jurnalistika müsabiqəsi haqqında] // Hərbi And. – 2019. – 19 iyul. – S.13; Olaylar. – 2019. – 13-15 iyul. – S.14.

Həftə içi. – 2019. – 13-15 iyul. – S.3. Mövqe.- 2019. – 13 iyul. – S.4. 525-ci qəzet. – 2019. – 13 iyul. – S.12.

1582. Frankfurt kitab yarmarkasında Nəsiminin 650 illiyi ilə bağlı tədbir: [“Məndə sığar iki cahan, mən bu cahana sığmazam” adlı ədəbi-bədii tədbir haqqında] // Mədəniyyət. –2019. – 23 oktyabr . – S.1;4.

1583. Görkəmli elm xadimləri Nəsimi irsi haqqında // Azərbaycan. – 2019. – 26 sentyabr. – S.7; Azərbaycan 2019. – 10 oktyabr. – S.10.

1584. Görüş yeri yenə Bakıdır: Paytaxtımız altıncı dəfə dünya kitablarını, nəşir və müəlliflərini bir araya gətirir: [Mədəniyyət Nazirliyinin təşkilatçılığı ilə İmadəddin Nəsiminin 650 illiyinə həsr olunan VI Bakı Beynəlxalq Kitab Sərgi-Yarmarkası haqqında] // Mədəniyyət. –2019. – 27 sentyabr. – S.1-2.

1585. Günəşə bənzər şair: Uşaq-Gənclər İnkişaf Mərkəzində Nəsiminin 650 illik yubileyinə həsr olunmuş ədəbi-bədii gecə keçirilib // Azad Azərbaycan. – 2019. – 4 iyun. – S.5.

1586. Hacı, Kənan. Ədəbiyyat üzrə IV Avrasiya festivallar festivalının unudulmayan üç günü: və ya Bakıda ədəbiyyat rüzgarı: [Heydər Əliyev Fondunun təşkilatçılığı ilə Nəsiminin 650 illiyi çərçivəsində keçirilən festival haqqında] / Hacı Kənan // Ədəbiyyat qəzeti. –2019. – 5 oktyabr. – S.2-3.

1587. Hacı, Kənan. Tanınmış yazıçı: Nəsimi Allahsız mı idi?: [yazıçı Kənan Hacı ilə müsahibə] / Hacı Kənan; müsahibəni apardı O. Ayvaz // Ədalət. – 2019. – 11 aprel. – S.5.

1588. Hacıyev, A. Sözün Nəsimi zirvəsi / Asif Hacıyev // Məktəbəqədər və ibtidai təhsil. – 2019. – № 1 (226). – S.5-8.

1589. Hacıyeva, A. Nəsimi haqqında metodik vəsait: [M.F.Axundov adına Azərbaycan Milli Kitabxanasının yeni nəşri haqqında] / Aygün Hacıyeva // Hürriyyət. – 2019. – 13 mart. – № 48. – S.13.

1590. Hacıyeva, A. Nəsimi irsinin elmi tədqiqi və biblioqrafik tərtibinə dair: [Əmin Əfəndiyevin 1973-cü ildə tərtib etdiyi “İmadəddin Nəsimi” və 2013-cü ildə A. Xələfovun tərtibçiliyi ilə AMEA-nın M.Füzuli adına Əlyazmalar İnstitutu tərəfindən çap edilən biblioqrafiya haqqında] / Aygün Hacıyeva // Azad Azərbaycan. – 2019. – 6 aprel. – S.7.

1591. Haqqı varlığı ilə müdafiə edən şair: [Nəsimi ili çərçivəsində Turizm və Menecment Universitetində eyniadlı tədbirin keçirilməsi haqqında] // Mədəniyyət. – 2019. – 15 noyabr. – S.6.

1592. Hess, M. “Nəsiminin dərisi diri-diri soyulmayıb və...”: Alman alim Mixael Hess maraqlı faktlar açıqlayıb: [Nəsimişünas alimin müsahibəsi] / Mixael Hess; müsahibəni apardı L.Sarabi // Xalq cəbhəsi. – 2019. – 25 yanvar. – S.15.

1593. Heydər Əliyev Mərkəzində “LiFFt-2019” IV Avrasiya ədəbi festivallar festivalının açılışı olub: [festivalda Avrasiya ölkələrindən olan

ədəbiyyat nümayəndələri və mədəniyyət xadimləri iştirak edirlər] //Azərbaycan.- 2019.- 2 oktyabr.- S. 5.

1594. Heydərli, İ. Nəsiminin yallısı / İdris Heydərli // Ədəbiyyat qəzeti. – 2019. – 16 mart. – S. 9.

1595. Heydərova, X. “Nəsiminin ədəbi-fəlsəfi dilinin izahlı -ensiklopedik lüğəti” / Xədicə Heydərova // Xalq qəzeti. – 2019. – 4 oktyabr. – S.11.

1596. Həbibbəyli, İ. Böyük ideallar şairi: [ön söz] / İsa Həbibbəyli // Mahirə Quliyeva. Nəsimi və söz. – Bakı, 2019. – S.3-19.

1597. Həbibbəyli, İ. Cahana sığmayan Azərbaycan şairi / Həbibbəyli İsa // Yazıçı: “Oğuz eli” qəzetinin ayrıca buraxılışı.- 2019.- №3.- S.34-37.

1598. Həbibbəyli, İ. Cahana sığmayan Azərbaycan şairi: 2019-cu il “Nəsimi İli”dir / İsa Həbibbəyli // Azərbaycan. – 2019. – 16 yanvar. – S. 1, 6.

1599. Həbibbəyli, İ. Cahana sığmayan Azərbaycan şairi: ön söz / İsa Həbibbəyli // İmadəddin Nəsimi: qəzəllər / layih. rəh. A.Əlizadə. – Bakı, 2019. – S.7-21; Respublika. – 2019. – 7 noyabr. – S. 5.

1600. Həqiqət uğrunda mübarizə aparan şair: [Bakının 94 sayılı orta məktəbində mütəfəkkir şairin yubileyinə həsr olunan tədbir haqqında] // Yeni Azərbaycan. – 2019. – 18 may. – S.7.

1601. Həmidə. “Şərqdən Qərbə əsən meh”: Ədəbi-musiqili gecə keçirilib: [Dövlət Akademik Filarmoniyasının Kamera və orqan musiqisi zalında İmadəddin Nəsiminin 650 illiyinə və almanların Cənubi Qafqaza köçməsinin 200 illiyinə həsr olunmuş eyniadlı tədbirin keçirilməsi haqqında] / Həmidə // Mədəniyyət. – 2019. – 10 iyul. – S.8.

1602. Həmidov, İ. Əlcəzair alimi Nəsimi haqqında: [professor Zaim Xanşlavinin fransız dilində nəşr olunan “Reporters” qəzetinin 19 iyun 2019-cu il sayında dərc olunan müsahibəsi ilə əlaqədar] / İmamverdi Həmidov // Ədəbiyyat qəzeti. –2019. – 6 iyul. – S.13.

1603. Həmidov, İ. Nəsimi haqqında Suriya aliminin tədqiqatına dair qeydlər: [Əbdülfəttah Rəvvas Qalaçının “Hələb yaqutu İmadəddin Nəsimi (1370-1417). Həyatı, poeziyası, fəlsəfi fikirləri” adlı əsəri ilə əlaqədar] / İmamverdi Həmidov // 525-ci qəzet. –2019. – 21 sentyabr. – S.20.

1604. Həmidov, M. Nəsimi Şirvaninin sirlərini açan kitab: [Hacı Firudin Qurbansoyun “İmadəddin Nəsimi” adlı monoqrafiyası haqqında] / Mahir Həmidov // Kaspi. –2019. – 26-28 oktyabr. – S.14.

1605. Həsənoğlu, Ə. Nəsimi fəlsəfəsinin sirləri – Araşdırma / Əbülfət Həsənoğlu // Unikal. – 2019. – 25 may. – S.21.

1606. Həsənoğlu, Ə. Nəsiminin təbliği istiqamətində atılan hər addım təqdirəlayiqdir: [“Qızıl qələm” mükafatçısı Əbülfət Həsənoğlunun söylədikləri] / Əbülfət Həsənoğlu; qələmə aldı Q.Məhəbbətoğlu // İki sahil. – 2019. – 30 aprel. – S. 17.

1607. Həsənov, Ə. Nəsimi – 7 böyük ozandan biri / Əli Həsənov // İki sahil. – 2019. – 11 sentyabr. – S.3; Palitra. – 2019. – 11 sentyabr. – S.4.

1608. Həsənzadə, N. Nəsimi şeir müsabiqəsi uğurla həyata keçirildi: Nigar Həsənzadə: “Nəsimi ili” bütün poeziya sevrələri və bizi sevindirir”: [“Söz” ədəbi layihəsinin rəhbəri ilə müsahibə] / Nigar Həsənzadə; müsahibəni apardı F.Hüseyn // Kaspi. – 2019. – 25-27 may. – S. 16.

1609. Həsənzadə, N. Nəsiminin nəşinin ölkəmizə gətirilməsi Ulu Öndərimizin arzusu idi: [2019-cu ilin prezident tərəfindən Nəsimi ili elan edilməsi ilə əlaqədar] / Nəriman Həsənzadə; qələmə aldı Tural Turan // Həftə içi. – 2019. – 17 yanvar. – S.3.

1610. Həsənzadə, T. Seyid İmadəddin Nəsimi irsinə bir nəzər: [fəlsəfə üzrə fəlsəfə doktoru Səbirə Nemətzadənin “Seyid İmadəddin Nəsimi irsinin tədqiqi məsələləri” monoqrafiyası haqqında] / Tahirə Həsənzadə // Kredo. – 2019. – 16 oktyabr. – S. 7.

1611. Hətəmov, V. Nəsimi Azərbaycan xalqının şəxsiyyət vəsiqəsidir: [Nəsimişünas Vüsal Hətəmov və “Ulduz” jurnalının baş redaktoru Qulu Ağsəsin “Nəsimi ili” ilə bağlı söylədikləri] / Vüsal Hətəmov, Qulu Ağsəs; qələmə aldı Şəymən // Şərq. – 2019. – 12 yanvar. – S.7.

1612. Hindistan universitetində Nəsiminin yubileyi: [Aqra şəhərindəki Kendriya Hindi Sansthan Universitetində Azərbaycanın mütəfəkkir şairi İmadəddin Nəsimiyə həsr olunmuş konsertin keçirilməsi haqqında] // Mədəniyyət. – 2019. – 6 mart. – S.8.

1613. Hümmətova, X. Nəsimi şeirində sözün informativ yükü / Xuraman Hümmətova // Hərbi And. – 2019. – 12 aprel. – S.20.

1614. Hüseyn, F. “Nəsimi ili”: klassik ədəbi irsə müasir baxış, milli və bəşəri ideyaların təbliği / Fərid Hüseyn // Kaspi. – 2019. – 26-27 iyun. – S.10.

1615. Hüseyn, F. “Nəsimi ili”nə töhfə: [“Kaspi” qəzeti və “Kaspi” Təhsil Şirkətinin “Nəsimi ili” çərçivəsində “Əbədiyyət günəşi” adlı məqalə müsabiqəsi haqqında] / Fərid Hüseyn // Kaspi. – 2019. – 25-27 may. – S.9.

1616. Hüseyn, F. Üslubun mövqeyi: Akademik Rəfael Hüseynovun Nəsimiyə həsr olunmuş “Söz heykəli” kitabı haqqında / Fərid Hüseyn // Ədəbiyyat qəzeti. – 2019. – 9 fevral. – S.10-11.

1617. Hüseynbəyli, Y. “Nəsimi ateist deyildi və Allahı inkar etmədi” / Yavər Hüseynbəyli; müsahibəni apardı E.Eltürk // Hürriyyət. – 2019. – 17 may. – S. 11.

1618. Hüseyni, H. “Ey özündən bixəbər qafil, oyan!” / Hacı Həsən Hüseyni // Xəzan. – 2019. – may-iyun, № 3. – S.2-5.

1619. Hüseynli, C. “Nəsimi ili”: klassik ədəbi irsə müasir baxış, milli və bəşəri ideyaların təbliği: [2019-cu ilin Nəsimi ili elan olunması ilə əlaqədar] / Cəmilə Hüseynli // Həftə içi. – 2019. – 26-27 iyun. – S.6.

1620. Hüseynov, F. “Nəsimi ili”: klassik ədəbi irsə müasir baxış: Fərdi jurnalist yazıları müsabiqəsinin qalıbları mükafatlandırıldı: [Mədəniyyət Nazirliyi və KİVDF-n təşkilatçılığı ilə keçirilən tədbir haqqında] / Fariz Hüseynov // Mədəniyyət. – 2019. – 17 iyul. – S.4.

1621. Hüseynov, F. Mütəfəkkir şairin söz işığı: Milli Kitabxanada “Nəsimi ili”nin ilk sərgisi açılıb / Fariz Hüseynov // Mədəniyyət. – 2019. – 30 yanvar. – S.1-2.

1622. Hüseynov, F. Sənət axşamlarından Nəsimi poeziyasına: “Mədəniyyət” qəzetinin “Afişə” əlavəsinin aprel sayında dahi şairin söz xəzinəsindən seçmələr də dərc olunub / Fariz Hüseynov // Mədəniyyət. – 2019. – 5 aprel. – S.1;7.

1623. Hüseynov, İ. [Nəsimi haqqında] / İsa Hüseynov // Yazıçı: “Oğuz eli” qəzetinin ayrıca buraxılışı. – 2019. – №3. – S.10-13.

1624. Hüseynov, R. [Nəsimi haqqında] / Rafael Hüseynov // Yazıçı: “Oğuz eli” qəzetinin ayrıca buraxılışı. – 2019. – №3. – S.30-33.

1625. Hüseynov, R. Məkansız və zamansız / Rəfael Hüseynov // 525-ci qəzet. – 2019. – 26 yanvar. – S.8-9.

1626. Hüseynov, R. Nəsimi şeirində “pərdə” və pərdənin ardındakılar / Rafael Hüseynov // 525-ci qəzet. – 2019. – 9 fevral. – S.16-17.

1627. Hüseynov, R. Nəsiminin “Muğamatam!” deyə bilmək haqqı / Rafael Hüseynov // 525-ci qəzet. – 2019. – 2 mart. – S.16-17.

1628. Hüseynov, R. Nəsiminin cavablı və cavabsız sualları / Rafael Hüseynov // 525-ci qəzet. – 2019. – 16 fevral. – S.16-17.

1629. Hüseynova, M. Nəsiminin dilində qayıdış əvəzlilikləri və onların ümumtürk dillərinə qarşılıqlı inteqrativliyi / Mahirə Hüseynova // Azərbaycan müəllimi. – 2019. – 12 iyul. – S.12.

1630. Hüseynova, M. Nəsiminin əsərlərindəki dialektizmlərin bəzi türk dilləri ilə müqayisəsi / Mahirə Hüseynova // Kaspi. – 2019. – 9-11 fevral. – S.11.

1631. Hüseynzadə, F. “İmadəddin Nəsimi – 650 illik DƏYƏR” adlı layihənin bağlanması mərasimi keçirildi: [Bakı Konqres Mərkəzində Azərbaycan Gənclər Fondunun maliyyə dəstəyi, “Odlar Yurdu” Gənclər İctimai Birliyinin təşkilatçılığı ilə həyata keçirilən “İmadəddin Nəsimi-650 illik DƏYƏR” adlı layihənin bağlanması mərasimi haqqında] / Fuad Hüseynzadə // Palitra. – 2019. – 16 iyul. – S.7.

1632. Hüseynzadə, F. Odessada Nəsiminin 650 illik yubileyinə həsr olunmuş tədbir keçirilib / Fuad Hüseynzadə // Palitra. – 2019. – 15 noyabr. – S.7.

1633. Hüseynzadə, R. Rəfiqə Hüseynzadə: SOCAR bir gündə 100 min ağacın əkilməsi öhdəliyini götürüb: [mütəfəkkir şair İmadəddin Nəsiminin 650 illik yubileyi münasibətilə respublikamızda bir gündə 650 min ağacəkmə aksiyası ilə əlaqədar SOCAR-ın ekologiya üzrə vitse-prezidenti ilə müsahibə] / Rəfiqə Hüseynzadə // İki sahil. – 2019. – 24 oktyabr. – S.6.

1634. Xalq öz dühaları ilə dünyada tanınır: İmadəddin Nəsimi 650 // Mədəniyyət: xüsusi buraxılış. – 2019. – İyul. – S.3.

1635. Xanşlavi, Z. Zaim Khenchelaoui L'anthropologue des religions: "Nassimi, une grande figure de la pensée islamique...": [Əlcəzair alimi professor Zaim Xanşlavinin fransız dilində nəşr olunan "Reporters" qəzetinin 19 iyun 2019-cu il sayında dərc olunan müsahibəsi] / Zaim Xanşlavi // Ədəbiyyat qəzeti. – 2019. – 6 iyul. – S.13.

1636. Xəlilova, S. "Nəsimi ili" çərçivəsində "Nəsimi dil araşdırmaları qrupu"nun yaradılması - şairin ədəbi irsinə yeni baxış...: [Filologiya üzrə fəlsəfə doktoru Sevinc Xəlilova və Sənətsünaslıq üzrə fəlsəfə doktoru, bədii qiraətçi Zülfiyyə Eldarqızının fikirləri] / Qələmə aldı: İradə Sarıyeva / Sevinc Xəlilova, Zülfiyyə Eldarqızı // Bakı xəbər. – 2019. – 23 yanvar. – S.14.

1637. İbrahimov, S. Nəsimi fəlsəfəsi Hindistandakı huru dinin qaynağı kimi / Sənan İbrahimov // Kredo. – 2019. – 9 may. – S.10,12; 16 may. – S.6.

1638. 2019-cu ilin "Nəsimi ili" elan edilməsi səbəbsiz deyil // Azad Azərbaycan. – 2019. – 12 yanvar. – S.7.

1639. "2019-cu ilin Nəsimi ili" elan edilməsi Azərbaycan mədəniyyətinin təbliğinə çox böyük töhfədir: [AMEA-nın Nəsimi adına Dilçilik İnstitutunun elmi katibi, filologiya üzrə fəlsəfə doktoru Aynel Məşədiyevanın fikirləri] // Palitra. – 2019. – 15 yanvar. – S.13.

1640. "İlahi nitqin tərcümanı": [Köçərli adına Respublika Uşaq Kitabxanasında yubileyə həsr olunmuş eyniadlı tədbirin keçirilməsi haqqında] // Mədəniyyət. – 2019. – 3 may. – S.7.

1641. "İLESAM"ın yeni sayı Nəsimiyə həsr edilib: [Türkiyədə çap olunan İLESAM (Türkiyə Elm və Ədəbi Əsər Sahiblərinin Məslək Birliyi) jurnalının 17-ci sayını böyük Azərbaycan şairi İmaməddin Nəsimiyə həsr etməsi haqqında] // Ədəbiyyat qəzeti. – 2019. – 29 iyun. – S.32; 525-ci qəzet. – 2019. – 29 iyun. – S.16.

1642. İlyasov, V. Klassik ədəbi irsə müasir baxış milli və bəşəri ideyaların təbliği: [2019-cu ilin Azərbaycanda Prezident İlham Əliyev tərəfindən "Nəsimi İli" elan edilməsi ilə əlaqədar] / Vəli İlyasov // İki sahil. – 2019. – 17 aprel. – S.22.

1643. İlyasov, V. "Mən öləndə Şaxandanda basdırın..." [2019-cu ilin Azərbaycanda Prezident İlham Əliyev tərəfindən "Nəsimi İli" elan edilməsi ilə əlaqədar] / Vəli İlyasov // İki sahil. – 2019. – 2 fevral. – S.19.

1644. "İmadəddin Nəsimi – 40 qəzəl": ["Kitab Evi" İctimai Birliyinin "İmadəddin Nəsiminin farsca şeirlərinin Azərbaycan dilinə tərcüməsi və nəşri" adlı layihəsi əsasında eyniadlı kitabın nəşr olunması haqqında] // 525-ci qəzet. – 2019. – 30 oktyabr. – S. 13.

1645. "İmadəddin Nəsimi və Folklor" adlı elmi-praktik konfransı: [Özbəkistanda Heydər Əliyev adına Mədəniyyət Mərkəzində keçirilən konfrans haqqında] // Kaspi. – 2019. – 7-9 sentyabr. – S.6.

1646. “İmadəddin Nəsimi və onun dövrü”: Vyanada məruzə axşamı təşkil edilib: [Vyanadakı Azərbaycan Mədəniyyət Mərkəzində keçirilən tədbir haqqında] // Mədəniyyət. – 2019. – 12 aprel. – S.3.

1647. İmadəddin Nəsiminin 650 illik yubileyi münasibətilə Bakıda tədbir keçirilib: [YAP Nəsimi rayon təşkilatı Nəsimi Rayon İcra Hakimiyyəti ilə birgə keçirilən tədbir haqqında] // Yeni Azərbaycan. – 2019. – 5 oktyabr. – S.7.

1648. İmadəddin Nəsiminin 650 illik yubileyi münasibətilə bir gündə 650 min ağac əkiləcək: [birinci vitse-prezident Mehriban xanım Əliyevanın təşəbbüsü ilə] // Azərbaycan. – 2019. – 4 sentyabr. – S.1.

1649. İmadəddin Nəsiminin 650 illik yubileyi qeyd olunub: [Şabran şəhəri S.T.Abbasov adına 1 nömrəli tam orta məktəbdə] // Azərbaycan müəllimi.-2019.- 15 noyabr.- S.4.

1650. İmadəddin Nəsiminin 650 illik yubileyinə həsr olunmuş Beynəlxalq xalça eskizi müsabiqəsinin yekun sərgisi: [Heydər Əliyev Fondunun və Mədəniyyət Nazirliyinin təşkilatçılığı ilə Azərbaycan Milli Xalça Muzeyində keçirilən tədbir haqqında] // Respublika. – 2019. – 29 sentyabr. – S.4.

1651. İmadəddin Nəsiminin 650 illiyi münasibətilə poçt markaları buraxılıb: [Heydər Əliyev Mərkəzində II Nəsimi şeir, incəsənət və mədəniyyət Festivalının bağlanış mərasimi çərçivəsində Nəqliyyat, Rabitə və Yüksək Texnologiyalar Nazirliyinin “Azərmarka” Məhdud Məsuliyyətli Cəmiyyəti tərəfindən hazırlanmış “İmadəddin Nəsimi – 650” poçt markalarının nümayişi haqqında] // Xalq qəzeti. – 2019. – 2 oktyabr. – S.4. Azərbaycan. – 2019. – 3 oktyabr. – S. 5.

1652. İmaməddin Nəsimi Azərbaycanın dahi söz ustadıdır // Səs. – 2019. – 12 yanvar. – S.11.

1653. İnsanpərvərlik və azadlıq nəğməkarı: [Ağsuda Nəsimi ili çərçivəsində keçirilən tədbir haqqında] // Mədəniyyət. – 2019. – 9 avqust. – S.4.

1654. İranda doğulub Naxçıvanda dəfn edilən azərbaycanlı mütəfəkkir: [sufi alim və şair Fəzlullah Nəimidən bəhs edən məqalədə İmadəddin Nəsimidən də söhbət açılır] // Üç nöqtə. – 2019. – 25 yanvar. – S.12.

1655. İsabəyli, Q. Nəsimi irsi: bütün xalqların sərvəti: [2019-cu ilin “Nəsimi ili” elan edilməsi ilə əlaqədar şair Qəşəm İsabəylinin “İki sahil” qəzetinə açıqlaması] / Qəşəm İsabəyli; qələmə aldı Qvami Məhəbbətoğlu // İki sahil. – 2019. – 12 fevral. – S.12.

1656. İsmayılı, O. Ölümün Nəsimi zirvəsi / Oktay İsmayılı // Xəzan. – 2019. – № 1. – yanvar-fevral. – S.28-30.

1657. İsmayılova, M. Hürufi şairi Nəsimi / Mahirə İsmayılova // Axtarışlar / AMEA, Naxçıvan bölməsi. – 2019. – № 2. – S.30-35.

1658. İsmayılova, N. Dünyada Nəsimi irsinə maraqlı məsələləri / Nərgiz İsmayılova // Naxçıvan Universiteti. Elmi əsərlər. – 2019. – № 1. – S.141-147.

1659. İsmayılqızı, X. “Nəsimi ili”: Azərbaycanın zəngin tarixi-mədəni irsinin təbliğinə böyük töhfə / Xurman İsmayılqızı // İki sahil. – 2019. – 16 mart. – S.13.

1660. İspaniya jurnalında İmadəddin Nəsimi haqqında məqalə çap olunub: [İspaniyanın nüfuzlu “Ejecutivos” jurnalında] // Səs. – 2019. – 14 iyun. – S.2.

1661. İspaniya universitetində Nəsiminin 650 illiyi qeyd edilib: [İspaniyanın Alcala de Enares Universitetində “Erasmus+” proqramı üzrə təhsil alan Bakı Ali Neft Məktəbinin tələbələri tərəfindən bu ölkədəki səfirliyimizin dəstəyi ilə keçirilən tədbir haqqında] // Mədəniyyət. – 2019. – 31 may. – S.8.

1662. İsraildə “Nəsimi-650” poeziya müsabiqəsi keçirilib: [İsrail-Azərbaycan Beynəlxalq Assosiasiyasının (“Azİz”) təşəbbüsü ilə] // Mədəniyyət. – 2019. – 31 may. – S.6.

1663. Kainatda bir planet var...: [1995-ci il oktyabrın 24-də Çexiya astronomları tərəfindən Kiel rəsədxanasında aşkar edilən planetə İmadəddin Nəsiminin 650 illiyi ilə əlaqədar onun adının verilməsi barədə qərar qəbul etməsi ilə bağlı] // Mədəniyyət: xüsusi buraxılış. – 2019. – İyul. – S.47.

1664. Kamran. Klassik Azərbaycan şairi İmadəddin Nəsiminin “Həqq məndədir” adlı yeni şeirlər kitabı işıq üzü görüb: [“Kitab Klubu” tərəfindən “Klassiklərim” seriyasından nəşr edilən kitab haqqında] / Kamran // Azad Azərbaycan. – 2019. – 6 aprel. – S.7.

1665. Kərimli, A. Dünyaya sığmayan Nəsimi / Akif Kərimli // Respublika. – 2019. – 28 aprel. – S.5.

1666. Kərimli, T. Dahiyyə dirilik bəxş edən Dahi / Teymur Kərimli; Vilayət Quliyev // 525-ci qəzet. – 2019. – 7 mart. – S.4.

1667. Kərimli, T. Ön söz / Teymur Kərimli // İmadəddin Nəsimi dünya dillerində. – Ankara, 2019. – S.16-19.

1668. Kərimli, T. Suriyada Nəsiminin məzarı bombalanıb: Teymur Kərimli: “Əlbəttə, imkan düşərsə, şübhəsiz ki, Nəsiminin məzarı öz doğma Vətəninə köçürülə bilər”: [AMEA-nın humanitar elmlər bölməsinin akademik-katibi ilə müsahibə] / Teymur Kərimli; müsahibəni apardı İradə Sarıyeva // Bakı xəbər. – 2019. – 8 fevral. – S.12.

1669. Kərimli, T. Nəsimi irsi və Azərbaycan ədəbiyyatında hökmdar-sənətkar bağları / Teymur Kərimli // Elm. – 2019. – 4 oktyabr. – S.4.

1670. Kərimov, P. Nəsimişünaslığa yeni baxış / Paşa Kərimov // Azərbaycan. – 2019. – 16 may. – S.10.

1671. Kərimov, Z. Cahana və zamana sığmayan şair / Zakir Kərimov // Palitra. – 2019. – 11 iyun. – S.10.

1672. Kərimov, Z. Qərib məzar: Nəsimi 650 – Şairin həyat və yaradıcılığından yarpaqlar / Zakir Kərimov // Palitra. – 2019. – 2 avqust. – S.7.

1673. Kərimova, S. Nəsimi ili: klassik ədəbi irsə müasir baxış, milli və bəşəri ideyaların təbliği / Sevda Kərimova // Mövqe. –2019. – 21 iyun. – S.6.

1674. Kıdırali, D. Cahana sığmayan şair / Darxan Kıdırali // Xalq qəzeti. – 2019. – 19 may. – S.7.

1675. Kiyevdə mütəfəkkir şair İmadəddin Nəsiminin heykəlinin rəsmi açılış mərasimi keçirilib: [Azərbaycanın Ukraynadakı səfirliyinin sifarişilə] // Azərbaycan. – 2019. – 25 may. – S.6.

1676. Qaliboğlu, E. Nəsimi ili: klassik ədəbi irsə müasir baxış, milli və bəşəri ideyaların təbliği: Nəsiminin milliliyi və bəşəriyyəti / Elçin Qaliboğlu // Xalq cəbhəsi. – 2019. – 28 may. – S.14.

1677. Qaraoğlu, Ş. Şeyx Cəmaləddin Gəncəvi: Şeyx Cəmaləddin ibn Nizami Gəncəvinin “Maidətül-hikmə” əsərinin səciyyəvi prinsiplərinə Nəsiminin elmi münasibəti / Şöhrət Qaraoğlu // Ədəbiyyat qəzeti. – 2019. – 22 iyun. – S.19.

1678. Qarayev, Ə. 2019 – Nəsimi ili: [“Nəsimi ili” ilə əlaqədar tanınmış ictimaiyyət nümayəndələrinin fikirləri] / Əbülfəs Qarayev, Düsen Kaseinov, Nizami Cəfərov, Gövhər Baxşəliyeva, Rasim Balayev, Azər Paşa Nemətov, Buludxan Xəlilov, Əliqismət Lalayev; hazırladı Fəxryyə Abdullayeva // Mədəniyyət.Az. – 2019. – Yanvar-Fevral. –S.12-14.

1679. Qarayeva, S. BDU-da Nəsiminin 650 illik yubileyinə həsr olunmuş beynəlxalq simpozium: [“Türk dünyasının mədəniyyət səfirləri: Nəsimi beynəlxalq simpoziumu” haqqında] / S.Qarayeva // 525-ci qəzet. –2019. – 25 oktyabr. – S. 4.

1680. Qasimov, R. İnsana açılan qapı / Ramiz Qasimov // Kaspi. – 2019. – 15-18 iyun. – S.7.

1681. Qasimova, A. “Hürufilik” əsəri dəyərli tədqiqatdır: Professor: “Azərbaycanda Nəsimi və hürufiliklə bağlı bir dənə də sanballı tədqiqat yoxdur”: [Qərb şərqşünaslığında və Türkiyədə bu sahədə görülən işlərlə bağlı] / Aida Qasimova // Azad Azərbaycan. – 2019. – 25 yanvar. – S.3.

1682. Qasimova, A. Hürufilərə qarşı iki inkvizisiya məhkəməsi: Nəsimi və davamçıları Məmluk sultanlarının və Üləmanın hədəfində / Aida Qasimova // 525-ci qəzet. – 2019. – 29 iyun. – S.20-21, 23; 3 iyul. – S.20.

1683. Qasimova, A. Şahid-bazi ənənəsi və onun Nəsimi şeirində əksi / Aida Qasimova // 525-ci qəzet. – 2019. – 23 fevral. – S.16-18.

1684. Qasimova, G. “Nəsimi ili” çərçivəsində silsilə tədbirlər davam edir: Suraxanıda Nəsiminin 650 illik yubileyinə həsr olunmuş elmi sessiya keçirilib / Gülnur Qasimova // Azad Azərbaycan. –2019. – 24 oktyabr. – S.5.

1685. Qədimov, Ə. İmadəddin Nəsiminin təsəvvüf lirikası / Əsgər Qədimov // Elmi əsərlər: humanitar elmlər seriyası Naxçıvan Dövlət Universiteti. – 2019. – № 1. – S.3-6.

1686. Qədiroğlu, M. Kiyev şəhərində Azərbaycan-Ukrayna Dostluq parkında İmadəddin Nəsiminin heykəlinin açılışı / Möhsüm Qədiroğlu // Respublika. – 2019. – 26 may. – S.5.

1687. Qəhrəmanova, N. Nəsiminin ölkə poeziyasının inkişafında əvəzsiz xidmətləri olub: [AMEA-nın Rəyasət Heyəti aparatının Elektron informasiya şöbəsinin rəis müavini Nərgiz Qəhrəmanovanın “Nəsimi ili” ilə bağlı açıqlaması] / Qələmə aldı: Tofiq Seyidzadə / Nərgiz Qəhrəmanova // Azad Azərbaycan. – 2019. – 15 yanvar. – S.7.

1688. Qəlbləri sözün qüdrəti ilə fəth edən şair: 2019-cu il Azərbaycanda “Nəsimi ili” elan edilib // Mədəniyyət. – 2019. – 16 yanvar. – S.1,4.

1689. Qəmbərova, Q. Azərbaycan ədəbi dilinin inkişafında Nəsiminin rolu və yeri / Qüdsiyyə Qəmbərova // Ulduz. – 2019. – № 4. – S.30-32.

1690. Qəni, T. İmadəddin Nəsiminin dini-fəlsəfi, ədəbi-mədəni dünyagörüşünün ümumi aspektləri / Tariyel Qəni // İpək yolu. – 2019. – №.2. – S.37-42.

1691. Qırğızıstanda Nəsiminin 650 illiyi ilə bağlı poeziya gecəsi keçirilib: [Oş şəhərindəki Qırğız-Qazax Universitetində türk dövlətləri şairlərinin iştirakı ilə] // Kaspi. – 2019. – 23 may. – S.13.

1692. Qoca, F. Fikrət Qoca: “Nəsimini öz yazıçılarımız soyub”: Azərbaycan Yazıçılar Birliyinin birinci katibi, xalq şairi Fikrət Qocanın APA-ya müsahibəsi / Fikrət Qoca // Ədəbiyyat qəzeti. – 2019. – 24 avqust. – S.12-13.

1693. Qoca, F. Xalq şairi Fikrət Qoca: “Nəsimi İli”nin elan olunması ədəbiyyatımıza, mədəniyyətimizə böyük qayğının təzahürüdür / Fikrət Qoca; qələmə aldı Tahir Aydınoglu // Xalq qəzeti. – 2019. – 15 yanvar. – S.8.

1694. Qoca, M. Bakıda keçən günlər: [ərəblərin sosial şəbəkəsində suriyalı tədqiqatçı və tarixçi Məhəmməd Qocanın Hələbdə və Bakıda vaxtilə iştirak etdiyi Nəsimi konfransları ilə bağlı xatirələri] / Məhəmməd Qoca; tərcümə etdi Nəriman Qasımoğlu // Ədəbiyyat qəzeti. – 2019. – 15 iyun. – S.16.

1695. Qubadov, Q. Nəsimi yaradıcılığında atalar sözləri və zərbi-məsəllər / Qədim Qubadov // Filologiya məsələləri. – 2019. – № 6. – S.193-197.

1696. Qüdrətli söz ustasına həsr olunmuş elmi konfranslar: [AMEA-nın Humanitar Bölməsinin, Memarlıq və İncəsənət İnstitutunun təşkilatçılığı ilə “İncəsənətdə Nəsimi obrazı”, AMEA-nın Folklor İnstitutunun “İmadəddin Nəsimi və folklor”, Füzuli adına Əlyazmalar İnstitutunun “İmadəddin Nəsimi: sələflər və xələflər – Orta əsrlər əlyazmaları və Azərbaycan mədəniyyətinin tarixi problemləri” mövzusunda keçirdikləri respublika elmi-praktik konfranslar haqqında] // Mədəniyyət: xüsusi buraxılış. – 2019. – İyul. – S.46.

1697. Quliyev, C. Lənkəran Dövlət Humanitar Kollecinde “Nəsiminin 650” illiyi qeyd edildi / Cəmil Quliyev // Ədalət. – 2019. – 27 aprel. – S.16.

1698. Quliyev, T. Əruzvəznli şeir tariximizdə Nəsiminin yeri / Tərən Quliyev // Kredo. – 2019. – 9 may. – S.5;7.

1699. Quliyeva, M. Nəsimi sözünün ecazkar vüsəti / Mahirə Quliyeva // Ədəbiyyat qəzeti. – 2019. – 5 oktyabr. – S.22-23.

1700. Quliyeva, S. “Nəsimi haradandır?” sualına cavab: [Nizami Gəncəvi adına Ədəbiyyat İnstitutunun əməkdaşı filologiya elmləri doktoru Fəridə Əzizovanın “İmadəddin Nəsimi orta əsr mənbələrində və ədəbiyyatşünaslıqda” monoqrafiyası haqqında] / Safurə Quliyeva // Ədəbiyyat qəzeti. – 2019. – 19 oktyabr. – S.24.

1701. Quliyeva, X. İmadəddin Nəsimi tədqiqatı ərəb-Suriya mənbələrində və təkiesi / Xatirə Quliyeva // Respublika. –2019. – 31 oktyabr. – S.5.

1702. Quliyeva, X. İmadəddin Nəsimi məqamı bu gün / Xatirə Quliyeva // Respublika. –2019. – 3 oktyabr. – S.7.

1703. Quliyeva, X. İmadəddin Nəsimi məqamının bu günü: Və Ya Hələbin Baş İnşaat Mühəndisi Əbdülrəhman Əl-Jasserin Məqələsinin İzi İlə: [Əbdülrəhman Əl-Jasserin “Təsəvvüf şairi İmadəddin Nəsimi” məqaləsi ilə əlaqədar] / Xatirə Quliyeva //525-ci qəzet. –2019. – 11 sentyabr. – S.16-17.

1704. Quliyeva, X. Nəsimi ili çağdaş ərəb tədqiqatlarında / Xatirə Quliyeva // Respublika. –2019. – 10 avqust. – S.6-7; Respublika. –2019. – 18 avqust. – S.4.

1705. Quliyeva, X. Nəsimi ili çağdaş ərəb tədqiqatlarında / Xatirə Quliyeva // Respublika. – 2019. – 10 avqust. – S. 6; 18 avqust. – S. 4.

1706. Quliyeva, X. Nəsimi məqbərəsi bizi gözləyir...: [Nəsiminin Hələb şəhərindəki məzarının hazırkı vəziyyəti ilə bağlı düşüncələr] / Xatirə Quliyeva // Xalq qəzeti.-2019.- 17 noyabr.- S.5.

1707. Quliyeva, X. Suriya alimi Əbdülfəttah Rəvvas Qələci və İmadəddin Nəsimi irsi / Xatirə Quliyeva // Ədəbiyyat qəzeti. –2019. – 24 avqust. – S.22-23.

1708. Quluzadə, M. [Nəsimi şerinin ənənələri haqqında] / Mikayıl Quluzadə // Yazıçı: “Oğuz eli” qəzetinin ayrıca buraxılışı.- 2019.- №3.- S.25-26.

1709. Quluzadə, Z. [Nəsimi haqqında] / Zümrüd Quluzadə // Yazıçı: “Oğuz eli” qəzetinin ayrıca buraxılışı.- 2019.- №3.- S.49-50.

1710. Qurbansoy, F. Dünyaya sığmayan şair kinli ürəyə heç sığmaz / Firidun Qurbansoy // Kəspi.- 2019. – 22-24 iyun. – S. 18-19.

1711. Qurbansoy, F. Əbədi, yoxsa ədəbi Nəsimini seçmək mərəkəsi / Firudin Qurbansoy // Ədəbiyyat qəzeti. –2019. – 14 sentyabr. – S.12-14.

1712. Qurbansoy, F. Hürufiliyin mənbəyi və təzahürü / Firudin Qurbansoy // Azərbaycan. – 2019. – № 1. – S. 177-187.

1713. Qurbansoy, F. İmadəddin Nəsimi Şirvani: Şeirinin ecazı / Firidun Qurbansoy // Ulduz. – 2019. – № 2. – S.26-31.

1714. Qurbansoy, F. Nəsimi Şirvani şeirinin qaynaqları / Firidun Qurbansoy // Ədəbiyyat qəzeti. – 2019. – 26 yanvar. – S.2-3.

1715. Lalə. “Cahan mənəm...”: [Beynəlxalq Muğam Mərkəzində keçirilən eyniadlı tədbir haqqında] / Lalə // Mədəniyyət. – 2019. – 19 aprel. – S. 5.

1716.Lalə. “Nəsimi işığında” nura boyanan ədəbi-musiqili axşam: [Beynəlxalq Muğam Mərkəzində keçirilən tədbir haqqında] / Lalə // Mədəniyyət. – 2019. – 17 may. – S.4.

1717.“LiFFt” festivallar festivalı 98 ölkə üzrə 5 milyard əhalinin yaşadığı geniş bir ərazini əhatə edir : Bakıda keçiriləcək dördüncü "LiFFt" festivallar festivalı silsilə tədbirlərlə yadda qalacaq: [Heydər Əliyev Mərkəzində Avrasiya materikinin ədəbiyyat üzrə dördüncü eyniadlı festivalının Azərbaycanda keçirilməsinə həsr olunan mətbuat konfransı haqqında] //Azərbaycan .-2019.- 28 may.- S.4.

1718.Mahmudov, Y. Nəsimi dövrü tarixi səpkidə təhlil ediləcək: [“Nəsimi ili” çərçivəsində keçiriləcək tədbirlərlə bağlı AMEA-nın Tarix İnstitutunun direktoru, akademik Yaqub Mahmudovun açıqlaması] / Yaqub Mahmudov // Azərbaycan. – 2019. – 26 yanvar. – S.7.

1719.Mahmudova, G. “Nəsimi və Azərbaycan dili”: [Qax rayonu Qırçaq kənd tam orta məktəbində keçirilən eyniadlı tədbir haqqında] / Günay Mahmudova // Azərbaycan müəllimi. – 2019. – 31 may. – S.10.

1720.Marneulidə Nəsimiyə həsr olunmuş Poeziya Günü: [Gürcüstan Azərbaycanlılarının İntegrasiya Mərkəzinin (GAİM) təşkil etdiyi tədbir haqqında] // 525-ci qəzet. – 2019. – 19 iyul. – S.9; Mədəniyyət. – 2019. – 19 iyul. – S.2.

1721.Mehdi, N. Nəsimi mistikasının doğduğu filosofemlərdən / Niyazi Mehdi // Ədəbiyyat qəzeti. –2019. – 9 fevral. – S.23.

1722.Mehdiyeva, S. Nəsimi ilk dəfə Azərbaycan türk dili sözlərinə ədəbi dil səlahiyyəti verdi: Professor Sevil Mehdiyeva: Onun fəlsəfi qəzəllərinin böyük bir hissəsi aydın, səlis, əsl xalq dili sözləri ilə zəngin olduğundan sadə xalq da onu aydın başa düşürdü” / Sevil Mehdiyeva // Üç nöqtə. – 2019. – 5 fevral. – S.6.

1723.Mehdiyeva, S. Seyid İmadəddin Nəsimi Azərbaycan ədəbi dilinin banisidir / Sevil Mehdiyeva // Kredə. –2019. – 18 sentyabr. – S.3;5.

1724.Mehdizadə, Ş. Dünyanı sözlə fəth edən şair: İmadəddin Nəsiminin 650 illik yubileyinə və “Nəsimi ili”nə həsr olunmuş konfrans keçirilib: [Beynəlxalq Mətbuat Mərkəzində] / Şəbnəm Mehdizadə // Kəspi. – 2019. – 29 mart. – S.6; 525-ci qəzet. –2019. – 29 mart. – S.2.

1725.Mehrəliyeva, B. “Elm və irfan şairi”: Nəsimi fəlsəfəsinin kökündə dünyəviliklə qovuşmuş azərbaycanlı mədəniyyəti və əxlaqı durur / Bəsti Mehrəliyeva // Azərbaycan müəllimi. – 2019. – 12 iyul. – S.12.

1726.Mədəni sərvətlərimizin vətənə qayıdışı: “Nəsimi əlyazmaları dünya kitabxanalarında” adlı sərgi açılıb: [Mədəniyyət Nazirliyinin təşkilatçılığı ilə keçirilən VI Bakı Beynəlxalq Kitab Sərgi-Yarmarkası çərçivəsində Milli Kitabxanada keçirilən eyniadlı sərgi haqqında] // Mədəniyyət. –2019. –2 oktyabr. – S.4.

1727. Mədəniyyət mərkəzində yubiley sərgiləri: [“Nəsimi ili” çərçivəsində Sabirabad rayon Mədəniyyət Mərkəzində “Nəsimi – 650” adlı sərginin açılışı haqqında] // Mədəniyyət. –2019. – 15 fevral. – S.6.

1728. Mədəniyyət Nazirliyi və KİVDF “Nəsimi ili” ilə bağlı müsabiqə elan etdi: [fərdi jurnalist yazıları müsabiqəsi] // Mövqe. – 2019. – 6 aprel. – № 49. – S.4.

1729. “Mədəniyyət” qəzetinin “İmadəddin Nəsimi – 650” xüsusi buraxılışı çıxıb // 525-ci qəzet. – 2019. – 13 iyul. – S.13.

1730. Mədətli, E. Həqiqət fəlsəfəsi / Eynulla Mədətli // Azərbaycan. – 2019. – 23 iyun. – S.6.

1731. Məhəbbətoğlu, Q. “Nəsimi ili”: klassik ədəbi irsə müasir baxış, milli və bəşəri ideyaların təbliği” / Qvami Məhəbbətoğlu // İki sahil. – 2019. – 19 iyun. – S.19.

1732. Məhəbbətoğlu, Q. Nəsimi elə bir dəryadır ki... / Qvami Məhəbbətoğlu // İki sahil. – 2019. – 23 yanvar. – S.13.

1733. Məhəmmədi, M. Nəsimiyə həsr olunmuş bir şeir haqqında: [“Nəsimi ili” çərçivəsində İran şairi Məhəmmədrza Kədkəninin “Fəzlullah Hürufinin məhkəməsindən” şeiri haqqında] / Məsiəğa Məhəmmədi // Ədəbiyyat qəzeti. – 2019. – 27 aprel. – S.19.

1734. Məhərrəmov, T. Avrasiyanın “ədəbi ürəyi” Bakıda döyündü: [Nəsiminin 650 illiyi çərçivəsində Heydər Əliyev Mərkəzində “LiFFt-2019” IV Avrasiya ədəbi festivallar festivalının açılışı haqqında] / Təranə Məhərrəmov // Kaspi. –2019. – 5-7 oktyabr. – S.11.

1735. Məhərrəmov, T. Haqqı axtaran şair: Onun poetik şifrələrini, dövrünə, gələcəyə və insan faktoruna yönələn mesajlarını açmaq çağdaş ədəbiyyatşünaslığın əsas vəzifələrindən biridir / Təranə Məhərrəmov // Kaspi. – 2019. – 25-27 may. – S.15.

1736. Məlikli, H. Nəsimidəki fəvqəladə jest özünəqayıdışa çağırışdır / Hikmət Məlikli // Yazıçı: “Oğuz eli” qəzetinin ayrıca buraxılışı.- 2019.- №3.- S.51-52.

1737. Məlikzadə, H. Nəsimidəki fəvqəladə jest özünəqayıdışa çağırışdır / Hikmət Məlikzadə // Yeni Təfəkkür. – 2019. – 14 iyun. – S.3.

1738. Məmmədqızı, T. Moskvada İmadəddin Nəsimini büstü qoyulub: [M.İ.Rudomino adına Ümumrusiya Dövlət Xarici Ədəbiyyat Kitabxanasının Atriumunda büstün qoyulması haqqında] / Tahirə Məmmədqızı // Şərq. –2019. – 29 oktyabr. – S.12.

1739. Məmmədli, N. Nəsiminin 650 illiyi şərəfinə layihə Berlində maraqla qarşılıb: [Azərbaycan Bəstəkarlar İttifaqının təşkilatçılığı ilə bəstəkarlarımızın əsərlərindən ibarət konsert haqqında] / Nurəddin Məmmədli // Mədəniyyət. –2019. – 20 sentyabr. – S.1;3.

1740. Məmmədov, K. Seyid İmadəddin Nəsimi: (məqalədən bir parça) / Kamran Məmmədov // Yazıçı: “Oğuz eli” qəzetinin ayrıca buraxılışı.- 2019.- №3.- S.39-40.

1741. Məmmədov, V. “Nəsimi ili” ilə bağlı tədbirlər planı müəyyənləşdirildi: [Şərqsünaslıq İnstitutunda keçirilən tədbirlər haqqında] / Vüqar Məmmədov // 525-ci qəzet. –2019. – 30 yanvar. – S.7.

1742. Məmmədova, E. “Nəsimi ili” müəllimlərin qarşısına yeni vəzifələr qoyur / Elnarə Məmmədova // Azərbaycan müəllimi. – 2019. – 1 fevral. – S.12.

1743. Məmmədova, M. Nəsimiyə Nəsimidən danışdım...: (məzarüstü monoloq) / Mətanət Məmmədova // Palitra. – 2019. – 23 fevral. – S.10.

1744. Məmmədova, P. Nəsimi ilində Nəsimi düşüncələri: Nəsiminin məhəbbət lirikasının bəzi məqamlarından seçmələr / Pərvanə Məmmədova // Kredə. – 2019. – 20 iyun. – S.5.

1745. Mən bu cahana sığmazam...”: [2019-cu ilin “Nəsimi ili” elan olunması barədə Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev tərəfindən müvafiq sərəncamın imzalanması haqqında] // Azərbaycan. – 2019. – 12 yanvar. – S.1.

1746. “Mən bu cahana sığmazam...”: Nəsimi sözünün qüdrəti dünya ölkələrində: [Yubiley ilə əlaqədar xarici ölkələrdə keçirilən tədbirlər haqqında] // Mədəniyyət: xüsusi buraxılış. – 2019. – İyul. – S.48.

1747. “Məndə sığar iki cahan...: [Sumqayıt şəhərində “Nəsimi ili” çərçivəsində təşkil olunan tədbirlər, yeni açılmış park haqqında] // Ulduz. – 2019. – № 4. – S.16-20.

1748. Mənəvi dəyərlər sistemində Nəsimi fəlsəfəsi: [“Nəsimi ili” çərçivəsində “İçərişəhər” Dövlət Tarix-Memarlıq Qoruğu İdarəsində keçirilən tədbir haqqında] // Mədəniyyət. – 2019. – 24 aprel. – S.2.

1749. Mənəvi və ədəbi irsimizin təntənəsi // Mədəniyyət: xüsusi buraxılış. – 2019. – İyul. –S.2.

1750. Milli Arxiv İdarəsində Nəsiminin 650 illiyi qeyd edilib // 525-ci qəzet. – 2019. – 20 iyul. – S.13.

1751. Milli Kitabxanada “Nəsimi Əlyazmaları dünya kitabxanalarında” adlı sərginin açılışı olub // Yeni Azərbaycan. –2019. – 28 sentyabr. – S.3; Respublika. –2019. – 28 sentyabr. – S.4; Səs. –2019. – 28 sentyabr. – S.4; // Xalq qəzeti. – 2019. – 28 sentyabr. – S.3.

1752. Minskə Nəsiminin 650 illik yubileyi qeyd olunub: [Minskdəki “Dostluq Evi”ndə Nəsiminin 650 illik yubileyinə həsr olunmuş bədii-musiqili tədbir haqqında] // Xalq cəbhəsi. – 2019. – 30 aprel. – S.13.

1753. Mirələmov, H. İki cahən günəşi / Hüseynbala Mirələmov // Azərbaycan. – 2019. – 29 yanvar. – S.1; 5.

1754. Mirişli, E. Hürufi təriqəti / Elşən Mirişli // Türkünstan. – 2019. – 19-28 yanvar. – S.7.

1755. Miriyev, A. “Nəsimi ili”: klassik ədəbi irsə müasir baxış, milli və bəşəri ideyaların təbliği / Anar Miriyev // Palitra. – 2019. – 19 iyun. – S.12.

1756. Mirməmməd, G. “Nəsimi ili”: klassik ədəbi irsə müasir baxış, milli və bəşəri ideyaların təbliği / Gülcahan Mirməmməd // Mədəniyyət. – 2019. – 21 iyun. – S.5.

1757. Misirdə İmadəddin Nəsiminin Azərbaycan dilində əlyazması tapılıb: [Qahirədə yerləşən “Misir Kitablar Evi”ndə tapılan Nəsimi Külliyyəti haqqında] // Yeni Azərbaycan. – 2019. – 13 iyun. – S.8; Mədəniyyət. – 2019. – 14 iyun. – S.7.

1758. Moskvada dahi Azərbaycan şairi və mütəfəkkiri İmaməddin Nəsiminin heykəlinin açılışı olub: [Heydər Əliyev Fondunun dəstəyi ilə M.İ.Rudomino adına Ümumrusiya Dövlət Xarici Ədəbiyyat Kitabxanasının Atriumunda ucaldılan heykəlin açılışı haqqında] // Azərbaycan. – 2019. – 1 noyabr. – S.4.

1759. Moskvada Nəsiminin 650 illik yubileyi münasibətilə rus dilində çap edilmiş kitabın təqdimatı olub: [tərtibçisi və “Ön söz”ünün müəllifi Püstə Axundova olan “İstal Putyom İstinı ya sam” (“Özüm də Həqiqət Yolu oldum”) kitabının təqdimatı haqqında] // Palitra. – 2019. – 9 oktyabr. – S.13.

1760. Moskvada Nəsiminin abidəsinin açılışı olub: [M. İ. Rudomino adına Ümumrusiya Dövlət Xarici Ədəbiyyat Kitabxanasının Atriumunda heykəltəraş Aydın Zeynalovun hazırladığı abidənin açılış mərasimi haqqında] // İki sahil. – 2019. – 31 oktyabr. – S.5.

1761. Muradov, Z. Nəsiminin Gəncədə qorunan yadigarı: 25 il əvvəl şairin nəslinin nümayəndələri onun Hələbdəki türbəsinin qədim kilidini Gəncəli bir səyyaha bağışlayıblar: [kilidin Səyyah Əlişir Azəriyə (Əhmədov) bağışlanması ilə əlaqədar] / Zakir Muradov // 525-ci qəzet. – 2019. – 2 fevral. – S.23.

1762. Muradova, R. Siyəzəndə Nəsimi təntənəsi: [Siyəzən şəhər Mədəniyyət Mərkəzində Nəsiminin 650 ilik yubileyinə həsr olunmuş tədbirin keçirilməsi haqqında] / Reyhan Muradova // 525-ci qəzet. – 2019. – 8 noyabr. – S.11.

1763. Musayeva, İ. “Ulduz” jurnalının Nəsimi sayı...: [şairin 650 illik yubileyinə həsr olunmuş 2019-cu il aprel sayı (№ 4) haqqında] / İradə Musayeva // 525-ci qəzet. – 2019. – 11 may. – S.18;24.

1764. Musayeva, İ. Ədəbiyyatşünaslığın klassik irs problemi: İmadəddin Nəsimi / İradə Musayeva // Ulduz. – 2019. – № 4. – S.48-59.

1765. Muzeydə Nəsimiyə həsr olunmuş ədəbi-bədii kompozisiya: [Bülbülün memorial muzeyində keçirilən tədbir haqqında] // Mədəniyyət. – 2019. – 20 mart. – S.3.

1766. Mükərrəmoğlu, M. “Muzeylər və Nəsimi irsi”: [Azərbaycan Musiqi Mədəniyyəti Dövlət Muzeyində keçirilən tədbir haqqında] / M. Mükərrəmoğlu // Xalq qəzeti. – 2019. – 17 may. – S.10.

1767. Mükərrəmoğlu, M. “Nəsimi ili” tədbirlərinə start verildi: [M.F.Axundov adına Azərbaycan Milli Kitabxanada keçirilən “İmadədin Nəsimi-650” adlı kitab sərgisi haqqında] / M. Mükərrəmoğlu // Xalq qəzeti. – 2019. – 31 yanvar. – S.8.

1768. Mükərrəmoğlu, M. Bişkekdə İmadəddin Nəsiminin 650 illik yubiley tədbirləri: [TÜRKSÖY-un və Azərbaycan Milli Kitabxanasının birgə təşkilatçılığı ilə keçirilən tədbir haqqında] / M.Mükərrəmoğlu // Xalq qəzeti. – 2019. – 21 may. – S.6.

1769. Mükərrəmoğlu, M. Qırğız deputat: İmadəddin Nəsimini bütün türk xalqları tanımalıdır: [UNESCO-da keçirilən “Böyük Çöl: onun mədəni irsi və dünya tarixində rolu” adlı beynəlxalq forumda Qırğızıstan Respublikası parlamentinin sosial, mədəni və humanitar məsələlər komissiyasının sədri Sadıq Şer-Niyazın söylədiklərindən] / M.Mükərrəmoğlu // Xalq qəzeti. – 2019. – 18 may. – S.11.

1770. Mükərrəmoğlu, M. Nəsiminin qəzəlləri on beş dildə nəşr olunub: [TÜRKSÖY-un Ankarada 15 dildə nəşr etdirdiyi “İmadəddin Nəsimi dünya dillərində” kitabı haqqında] / M.Mükərrəmoğlu // Xalq qəzeti. – 2019. – 25 oktyabr. – S.9.

1771. Mümtaz, S. Nəsimi / Mümtaz Salman // Yazıçı: “Oğuz eli” qəzetinin ayrıca buraxılışı. - 2019.- №3.- S.3-5.

1772. Mürsəliyeva, X. Nəsiminin farsca divanında xalq ruhunun inikası / Xəyalə Mürsəliyeva // Filologiya məsələləri. – 2019. – № 5. – S.54-59.

1773. Müşfiq, Ş. “Nəsimi ili”nin dünyadakı əks-sədası: Diaspor quruculuğu, lobbiçilik və dünya azərbaycanlılarının həmrəyliyi: [keçirilən tədbirlər ilə bağlı] / Şahanə Müşfiq // 525-ci qəzet. – 2019. – 3 iyul. – S.16.

1774. Müşfiq, Ş. “Ulduz” jurnalının “Nəsimi” xüsusi sayı təqdim olundu: [AYB-də] / Şahanə Müşfiq // 525-ci qəzet. – 2019. – 3 may. – S.8.

1775. Müşfiq, Ş. Bişkekdə Nəsiminin 650 illik yubileyinə həsr olunmuş tədbirlər davam edir: [Mədəniyyət Nazirliyi və Azərbaycan Milli Kitabxanasının birgə təşkilatçılığı ilə] / Şahanə Müşfiq // 525-ci qəzet. – 2019. – 22 may. – S.12.

1776. Müşfiq, Ş. Bütün zamanların Nəsimisi...: Şərqdən qərbə humanizm dərsi... / Şahanə Müşfiq // 525-ci qəzet. – 2019. – 12 iyun. – S.16.

1777. Müşfiq, Ş. Əjdər Ol mühazirə dedi: “Nəsimini sona qədər dərk etmək, anlamaq mümkün deyil...”: [AYB-də yazıçının “Nəsimini niyə sevirik?!” mövzusunda ədəbi mühazirəsinin təşkil olunması haqqında] / Şahanə Müşfiq // 525-ci qəzet. – 2019. – 5 aprel. – S.8.

1778. Müşfiq, Ş. İstanbulda “Nəsimi ili” çərçivəsində ilk tədbirlər keçirilib: [Türk Ədəbiyyat Vəqfində Azərbaycan rəsmilərinin iştirakı ilə keçirilən tədbir haqqında] / Şahanə Müşfiq // 525-ci qəzet. – 2019. – 12 mart. – S.7.

1779. Müşfiq, Ş. Nəsiminin yubileyi Budapeştdə qeyd olundu: [Azərbaycan Respublikasının Mədəniyyət Nazirliyi, Azərbaycanın Macarıstandakı Səfirliyi, Azərbaycan Milli Kitabxanası və Budapeştdəki Yunus Əmrə İnstitutu ilə birlikdə keçirdiyi tədbir haqqında] / Şəhanə Müşfiq // 525-ci qəzet. – 2019. – 26 aprel. – S.9.

1780. Müşfiq, Ş. Türkiyədə Nəsimi təntənələri: Mədəniyyət Nazirliyi, TÜRKSOY beynəlxalq təşkilatı və Azərbaycan Milli Kitabxanasının birgə təşkilatçılığı ilə TÜRKSOY-un Ankaradakı qəragahında “Nəsimi ili”nin açılış mərasimi olub / Şəhanə Müşfiq // 525-ci qəzet. – 2019. – 7 mart. – S.7.

1781. Müşfiq, Ş. VI Bakı Beynəlxalq Kitab Sərgi-Yarmarkası açıldı: [Bakı İdman Sarayında Mədəniyyət Nazirliyinin təşkilatçılığı ilə keçirilən İmadəddin Nəsiminin 650 illiyinə həsr olunmuş tədbir haqqında] / Şəhanə Müşfiq // 525-ci qəzet. – 2019. – 28 sentyabr. – S.9; Xalq cəbhəsi. – 2019. – 28 sentyabr. – S.16.

1782. Mütəfəkkir şairin söz işığında: [M.F.Axundov adına Azərbaycan Milli Kitabxanasında Mədəniyyət Nazirliyi və Milli Kitabxananın birgə təşkilatçılığı ilə “İmadəddin Nəsimi – 650” adlı “Nəsimi ili”nin ilk sərgisi haqqında] // Mədəniyyət: xüsusi buraxılış. – 2019. – İyul. – S.4.

1783. Nadiroğlu, R. Nəsimi ili: klassik ədəbi irsə müasir baxış, milli və bəşəri ideyaların təbliği / Rüfət Nadiroğlu // Azərbaycan. – 2019. – № 3. – S.97-106; Mövqe. – 2019. – 20 iyun. – S.6;

1784. Nağdalıyev, A. Nəsimi şeirlərində bədii təsvir və ifadə vasitələri / Aydın Nağdalıyev // Filologiya məsələləri. – 2019. – № 8. – S. 48-53.

1785. Nağısoylu, M. “Nəsimi ili”nə layiqli töhfələr verək: 2019-cu il “Nəsimi İli”dir: [Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev tərəfindən müvafiq sərəncamın imzalanması ilə əlaqədar] / Möhsün Nağısoylu // Azərbaycan. – 2019. – 19 yanvar. – S.5.

1786. Nağısoylu, M. Azərbaycan klassik poeziyasının və ədəbi dili tarixinin Nəsimi zirvəsi / Möhsün Nağısoylu // Azərbaycan. – 2019. – № 3. – S.97-106.

1787. Nağısoylu, M. Dilçilik İnstitutu “Nəsimi ili”ndə hansı işlərin görülməyini açıqlayıb: Möhsün Nağısoylu: “Alimlərin Nəsimi irsinin təbliği ilə bağlı Azərbaycan rayonlarına səfəri nəzərdə tutulur”: [Nəsimi adına Dilçilik İnstitutunun direktoru ilə müsahibə] / Möhsün Nağısoylu // Mövqe. – 2019. – 22 yanvar. – S. 4.

1788. Nağısoylu, M. İmadəddin Nəsimi Azərbaycanın nadir simalarından biridir: [Nəsimi adına Dilçilik İnstitutunun direktoru ilə müsahibə] / Möhsün Nağısoylu // Üç nöqtə. – 2019. – 27 fevral. – S.6.

1789. Nağısoylu, M. İmadəddin Nəsimi: Azərbaycan klassik poeziyasının və ədəbi dili tarixinin parlaq siması: Nəsimi irsinin Azərbaycanda öyrənilməsi və görülməsi işlər / Möhsün Nağısoylu // Türkologiya. – 2019. – № 1. – S.17-29.

1790. Nağısoylu, M. Klassik poeziyamızın Nəsimi zirvəsi / Möhsün

Nağısoylu // Yazıçı: “Oğuz eli” qəzetinin ayrıca buraxılışı.- 2019.- №3.- S.41-42.

1791.Nağısoylu, M. Nəsimi əsərlərinin son dövr nəşrlərinə bir baxış / Möhsün Nağısoylu // Ədəbiyyat qəzeti. – 2019. – 2 mart. – S.22-23.

1792.Nağısoylu, M. Nəsiminin divanındakı bəzi sözlər düzgün oxunmayıb / Möhsün Nağısoylu // Azad Azərbaycan. – 2019. – 15 yanvar. – S.2.

1793.Nağısoylu, M. Prezident İlham Əliyev tərəfindən 2019-cu ilin Azərbaycanda “Nəsimi ili” elan olunması elmi və ədəbi ictimaiyyət tərəfindən yüksək qiymətləndirilir / Möhsün Nağısoylu // Yeni Azərbaycan. – 2019. – 23 fevral. – S.7.

1794.Nağısoylu, M. Şeir ustadı - əqidə şəhidi: İmadəddin Nəsimi Azərbaycan klassik poeziyasının və ədəbi dili tarixinin parlaq simasıdır / Möhsün Nağısoylu // Azərbaycan. – 2019. – 16 fevral. – S.7.

1795. Nağıyeva, T. Nəsimi qəzəllərində müraciət formaları, onların qrammatik və üslubi xüsusiyyətləri: xülasə / Təranə Nağıyeva // Filologiya məsələləri.- 2019.- №10.- S.62-68.

1796.Nəbi, A. Nəsimi niyə namaz qılmırdı / Ayişə Nəbi // Yazıçı: “Oğuz eli” qəzetinin ayrıca buraxılışı.- 2019.- №3.- S.44-45.

1797.Nərimanoğlu, M. Ədəbi-mədəni fikir tarixində yeri olan ustad: Bu cahana sığmayan şair sönməz fikir şöləsinin nurunda öz əzəmətilə bir daha canlandı: [Yeni Azərbaycan Partiyası Yasamal Rayon Təşkilatının keçirdiyi tədbir haqqında] / Məhəmməd Nərimanoğlu // Azərbaycan. –2019. – 26 sentyabr. – S. 7.

1798.“Nəsimi – küfr və iman arasında”: [AMEA-nın Fəlsəfə İnstitutunda keçirilən seminar haqqında] // Elm. –2019. – 7 mart. – S.6.

1799.“Nəsimi – sühl şairi”: İsveçrə portalında məqalə: [portalın oxucusu Merlinda Dautinin eyniadlı məqaləsi haqqında] // Mədəniyyət. –2019. – 6 fevral. – S.8.

1800.Nəsimi dilinin dialektoloji tədqiqi: [AMEA-nın Nəsimi adına Dilçilik İnstitutunun Azərbaycan dialektologiyası şöbəsinin aparıcı elmi işçisi, dosent Qüdsiyyə Qəmbərovanın “İmadəddin Nəsiminin anadilli poetik əsərlərinin diaxronik-dialektoloji tədqiqi” monoqrafiyasının nəşr olunması haqqında] // Mədəniyyət. – 2019. – 19 iyul. – S.7.

1801.“Nəsimi dühası-650 il”: [Binəqədi Rayon İcra Hakimiyyəti, Yeni Azərbaycan Partiyası (YAP) Binəqədi rayon təşkilatı və Binəqədi rayon Gənclər və İdman İdarəsinin birgə təşkilatçılığı ilə Binəqədi rayonunda “Nəsimi dühası-650 il” adlı layihə çərçivəsində keçirilən tədbir haqqında] // İki sahil. – 2019. – 6 noyabr. – S.5.

1802.“Nəsimi dünya ədəbiyyatına öz möhürünü vurub”: [Parisdə UNESKO-nun baş qərargahında keçirilən tədbir haqqında] // Palitra. – 2019. – 18 oktyabr. – S.13.

1803. Nəsimi Hələblə Bakımı bir-birinə bağlayır: [Suriyanın “əl-Adiyyat” jurnalının baş redaktoru Məhəmməd Qocanın “Facebook” sosial şəbəkəsindəki səhifəsində Azərbaycan Respublikasında “Nəsimi ili” münasibətilə Bakı xatirələrini bölüşməsi ilə əlaqədar] // Həftə içi. – 2019. – 14 iyun. – S.8.

1804. “Nəsimi ili – Nəsimi dili”: [Bakı Uşaq Teatrının “Bir teatr, bir festival” layihəsi çərçivəsində gerçəkləşdirəcək 3-cü festivalının “Nəsimi ili”nə həsr edilməsi haqqında] // Mədəniyyət. – 2019. – 10 aprel. – S. 6-7.

1805. “Nəsimi ili” Azərbaycan mədəniyyətinin təbliğinə çox böyük töhfədir: [AMEA-nın Nəsimi adına Dilçilik İnstitutunun elmi katibi, filologiya üzrə fəlsəfə doktoru, dosent Aynel Məşədiyevanın AZƏRTAC-a müsahibəsindən] // Xalq cəbhəsi. – 2019. – 15 yanvar. – S.13.

1806. “Nəsimi ili” çərçivəsində ilk tədbir Milli Kitabxanada təşkil olunub: [Mədəniyyət Nazirliyi və Milli Kitabxananın birgə təşkilatçılığı ilə “İmadəddin Nəsimi – 650” adlı tədbirin keçirilməsi haqqında] // Palitra. – 2019. – 30 yanvar. – S.13; Kaspi. – 2019. – 30 yanvar. – S.12.

1807. “Nəsimi ili” ədəbiyyat və mənəviyyatımızın əbədiləşdirilməsinə xidmət edir: [Mənəvi Dəyərlərin Təbliği Fondunun icraçı direktoru Mehman İsmayılovun fikirləri] // Xalq cəbhəsi. – 2019. – 15 yanvar. – S.16.

1808. “Nəsimi ili”nə həsr olunmuş intellektual oyun üzrə 2019-cu ildə regional məktəb çempionatının keçirilməsi barədə: Azərbaycan Respublikası təhsil nazirinin əmri; 19 aprel 2019-cu il // Azərbaycan müəllimi. – 2019. – 26 aprel. – S.2.

1809. “Nəsimi ili”nin elan olunması humanizm ideyalarına çağırışdır: [Avropa Şurası Parlament Assambleyasının sessiyasında Sahibə Qafarovanın səsləndirdiyi fikirlər haqqında] // Mədəniyyət. – 2019. – 25 yanvar. – S.3.

1810. Nəsimi irsinin nurunda: [Cəfər Cabbarlı adına Respublika Gənclər Kitabxanasında dəyirmi masanın keçirilməsi haqqında] // Mədəniyyət. – 2019. – 19 iyul. – S.2.

1811. Nəsimi nurundan işıq alan ədəbi-bədii gecə: [Mərdəkan Mədəniyyət sarayında Nəsiminin 650 illik yubileyinə həsr olunmuş ədəbi-bədii gecənin keçirilməsi haqqında] // Mədəniyyət. – 2019. – 9 oktyabr. – S.7.

1812. Nəsimi poeziyası – insana himn: Moskvada beynəlxalq elmi konfrans keçirilib: [Rusiya Elmlər Akademiyasının Fəlsəfə İnstitutunda “Nəsimi poeziyası – insana himn: Şərqi və Qərbi mənəvi-mədəni dəyərlərinin sintezi” mövzusunda keçirilən konfrans haqqında] // Mədəniyyət. – 2019. – 6 noyabr. – S.8.

1813. Nəsimi poeziyası üzərində muğam konserti olub: [Şamaxının Meysəri kəndində] // Azərbaycan. – 2019. – 1 oktyabr. – S. 7; Xalq qəzeti. – 2019. – 1 oktyabr. – S. 9.

1814. Nəsimi rayonunda “Nəsimi ili” münasibəti ilə 164 nömrəli məktəbdə tədbir keçirildi // Mövqe. – 2019. – 8 iyun. – S.11.

1815.Nəsimi Seyid Əli İmadəddin // Əlamətdar və tarixi günlər təqvimini /Azərbaycan Milli Kitabxanası; elmi red. K.M.Tahirov; red. G.Səfəraliyeva. – Cild 2019. – Bakı, 2018. – S.466, 471-472.

1816.“Nəsimi sözünün qüdrəti”: [Kürdəmir rayon Mədəniyyət Mərkəzində “Nəsimi ili” çərçivəsində keçirilən eyniadlı tədbir haqqında] // Mədəniyyət. – 2019. – 19 aprel. – S.7.

1817.Nəsimi yurdunda anıldı: İsa Həbibbəyli: “Nəsimi laməkanlıq səviyyəsinə bu məkandan yüksəlib”: [AMEA Nizami Gəncəvi adına Ədəbiyyat İnstitutu və Şamaxı Rayon İcra Hakimiyyətinin birgə təşkilatçılığı ilə keçirilmiş elmi sessiya haqqında] // Azad Azərbaycan. – 2019. – 25 iyun. – S.7.

1818.Nəsiminin 650 illik yubileyi Berlində qeyd edilib: [Azərbaycan Bəstəkarlar İttifaqının təşkilatçılığı ilə bəstəkarlarımızın əsərlərindən ibarət konsert təşkil edilib] // Azərbaycan. – 2019. – 4 oktyabr. – S. 6.

1819.Nəsiminin 650 illik yubileyinə həsr olunan seminar: [AMEA-nın akad. Z.Bünyadov adına Şərqsünaslıq İnstitutunda keçirilən seminar haqqında] // Mədəniyyət. – 2019. – 5 iyul. – S. 7; Xalq cəbhəsi. – 2019. – 2 iyul. – S. 15.

1820.Nəsiminin 650 illiyi Berlində xüsusi konsertlə qeyd edilib: [Azərbaycan Bəstəkarlar İttifaqının təşkilatçılığı ilə bəstəkarlarımızın əsərlərindən ibarət konsert haqqında] // 525-ci qəzet. – 2019. – 13 sentyabr. – S.11.

1821.Nəsiminin 650 illiyi ölkəmizdə və xaricdə rəngarəng tədbirlərlə qeyd olunacaq // Palitra. – 2019. – 28 mart. – S.15.

1822.Nəsiminin 650 illiyinə həsr edilmiş tədbir: [Milli Arxiv İdarəsində keçirilmiş tədbir haqqında] // Xalq cəbhəsi. –2019. – 20-22 iyul. – S.8.

1823.Nəsiminin “Hüseyni” təxəllüsü ilə yazdığı şeirləri aşkarlanıb: [AMEA-nın Məhəmməd Füzuli adına Əlyazmalar İnstitutunun direktor müavini, filologiya üzrə elmlər doktoru Paşa Kərimovun Ankaranın Milli Kitabxanasında saxlanılan iki əlyazma nüsxəsinin sürətini əldə etməsi ilə əlaqədar] // Palitra. –2019. – 22 yanvar. – S.13; Mədəniyyət. – 2019. – 23 yanvar. – S.2.

1824.Nəsiminin “İraq divanı” Türkiyə türkcəsində: [Mədəniyyət Nazirliyinin “Azərbaycan kitabının dünyada tanıtılması” layihəsi çərçivəsində professor Qəzənfər Paşayevin tərtib etdiyi eyniadlı kitabın “Zəngin Yayınçılıq” nəşriyyatı tərəfindən Yurtsevən Şənin tərcüməsində çapdan çıxması haqqında] // Mədəniyyət. – 2019. – 6 sentyabr. – S.3.

1825.Nəsiminin “İraq Divanı”: [professor Qəzənfər Paşayevin hazırladığı eyniadlı kitab haqqında] // Azərbaycan. –2019. – 26 sentyabr. – S.7.

1826.Nəsiminin qardaşı Şahxəndanın məzarı ziyarət olunub: [Şamaxıda təşkil edilən silsilə tədbirlər çərçivəsində] // Azərbaycan. – 2019. – 1 oktyabr. – S. 7; Xalq qəzeti. – 2019. – 1 oktyabr. – S. 9.

1827.Nəsiminin qəzəl və rübailəri Moldovada: [Azərbaycanın Moldovadakı Fövqəladə və Səlahiyyətli səfiri Q.Osmanovun dəstəyi ilə Azərbaycan

Yazıçılar Birliyi Bədii Tərcümə və Ədəbi əlaqələr Mərkəzinin təşəbbüsü və iştirakı ilə “Haqq məndədir” adlı qəzəl və rübailər toplusunun rumın dilində nəşr edilməsi haqqında] // Kaspi. –2019. – 13-15 iyul. – S.9.

1828.Nəsiminin qəzəllər toplusu Moskvada işıq üzü görüb: [Azərbaycan Dövlət Tərcümə Mərkəzinin əməkdaşı Püstə Axundovanın tərtib etdiyi Moskva Yazıçılar Birliyinin nəşriyyatında çap olunan kitab haqqında] // Mədəniyyət. – 2019. – 19 iyun. – S.3; 525-ci qəzet. – 2019. – 19 iyun. –S. 13.

1829.Nəsiminin qəzəllər toplusu Rusiyanın mərkəzi kitabxanasında // Türkünstan. –2019. – 2-8 iyul. – S.24.

1829^a. Nəsiminin qəzəllər toplusu Ukraynada çap edilib: [“Haqq yolu mən özüm oldum...” kitabı haqqında] //Mədəniyyət.- 2019.- 22 noyabr.- S.8.

1830.Nəsiminin qəzəlləri on beş dildə nəşr olunub: [TÜRKSÖY-un Ankarada nəşr etdirdiyi “İmadəddin Nəsimi dünya dillərində” adlı kitab haqqında] // Mədəniyyət. –2019. – 23 oktyabr. – S.8; Üç nöqtə. –2019. – 22 oktyabr. – S.8; Palitra. –2019. – 22 oktyabr. – S.13; Kaspi. –2019. – 22 oktyabr. – S.12.

1831.Nəsiminin qəzəlləri özbək dilində: [Özbəkistanda çap edilən “Cananı sevirəm” adlı qəzəllər kitabı haqqında] // Mədəniyyət. –2019. – 21 iyun. – S.7.

1832.Nəsiminin məzarının Hələbdə qalmasınının tərəfdarıyam: Yaqub Mahmudov: “Ən görkəmli adamlarımız harada yaşayıb-yaradıbsa, dəfn olunbsa, bizim orda tariximiz var: [AMEA-nın Tarix İnstitutunun direktoru, akademik Y.Mahmudovun söylədikləri] // Üç nöqtə. – 2019. – 18 yanvar. – S.3.

1833.Nəsiminin söz dünyasından bəhs edilib: [Bakı Şəhər Mədəniyyət Baş İdarəsinin M.Əliyev adına Mədəniyyət evi Hövsan Mədəniyyət sarayı ilə birlikdə keçirdikləri tədbir haqqında] // Mədəniyyət. – 2019. – 6 mart. – S.6.

1834.Nəsiminin söz işığında: Nyu-Yorkdan Moskvayadək: [Nəsiminin 650 illik yubileyi ilə bağlı keçirilən silsilə tədbirlər haqqında] // Mədəniyyət. – 2019. – 9 oktyabr. – S.1- 2.

1835.Nəsiminin yaradıcılığına həsr olunmuş rəsm müsabiqəsi davam edir: [Mədəniyyət Nazirliyinin Azərbaycan Rəssamlar İttifaqı ilə birlikdə keçirdiyi “Şairə ithaf” adlı respublika rəsm müsabiqəsi haqqında] // Mədəniyyət. – 2019. – 17 iyul. – S.5.

1836.Nəsiminin yaradıcılığına həsr olunmuş rəsm müsabiqəsi elan edilib: [Mədəniyyət Nazirliyi və Azərbaycan Rəssamlar İttifaqının birlikdə təşkil etdiyi “Şairə ithaf” adlı respublika rəsm müsabiqəsi haqqında] // Palitra. – 2019. – 26 fevral. – S. 15.

1837.Nəsiminin yubileyi Budapeştdə qeyd olunub: “Belə tədbirlər bizləri bir-birimizə daha da yaxınlaşdırır, mədəni inteqrasiyaya yol açır: [Azərbaycan Respublikasının Mədəniyyət Nazirliyi, ölkəmizin Macarıstandakı

səfirliyi, Azərbaycan Milli Kitabxanası və Budapeştdəki Yunus Əmrə İnstitutunun birgə təşkilatçılığı ilə keçirilən tədbir haqqında] // Mədəniyyət. – 2019. – 26 aprel. – S.1;3; Ədalət. – 2019. – 26 aprel. – S.6.

1838.Nəsiminin yubileyi İmişlidə geniş tədbirlə qeyd olunub // 525-ci qəzet. –2019. – 26 oktyabr. – S.13.

1839. Nəsiminin yubileyinə həsr olunan elmi sessiya: [AMEA-nın Məhəmməd Füzuli adına Əlyazmalar İnstitutunda] // Mədəniyyət. – 2019. – 15 mart. – S.6.

1840.Nəsiminin yubileyinə həsr olunmuş ədəbi-bədii gecə: [Sumqayıt Dövlət Dram Teatrında] // Mədəniyyət. – 2019. – 26 iyun. – S.5.

1841.Nəsiminin zəngin irsinin incəlikləri açılmamış qalıb: [AMEA-nın vitse-prezidenti İsa Həbibbəylinin Trend-ə verdiyi müsahibədən] // Azad Azərbaycan. – 2019. – 15 yanvar. – S.2.

1842.Nəsimiyə həsr olunmuş ədəbi-bədii kompozisiya: [Bərdə Regional Mədəniyyət İdarəsi tərəfindən keçirilən silsilə tədbirlər haqqında] // Mədəniyyət. –2019. – 16 oktyabr. – S.4.

1843.Nicat, Ə. [Nəsimi haqqında] / Əlisa Nicat // Yazıçı: “Oğuz eli” qəzetinin ayrıca buraxılışı.- 2019.- №3.- S.29.

1844.Nigar. “AITF 2019” sərgisində “Tarixə və Nəsimi yaradıcılığına səyahət”: [4-6 aprel tarixlərində Bakı Ekspo Mərkəzində keçiriləcək sərgi haqqında] / Nigar // Palitra. – 2019. – 29 mart. – S.10.

1845.Nigar. Şamaxıda Nəsiminin 650 illiyinə həsr olunmuş elmi sessiya: [AMEA Nizami Gəncəvi adına Ədəbiyyat İnstitutu və Şamaxı Rayon İcra Hakimiyyətinin birgə təşkilatçılığı ilə Şamaxı Şəhər İncəsənət Təhsili Mərkəzində keçirilən sessiya haqqında] / Nigar // Palitra. – 2019. – 25 iyun. – S.7.

1846.Nihani, A. Ümid Abbas Nihani: “Gənc ədəbiyyatçılarda doğrudürüst birlik yoxdur deyər...”: [gənc şair, rejissor, qiraətçi, Nəsimi müsahibəsinin qalibi ilə müsahibə] / Ümid Abbas Nihani; müsahibəni apardı Şahane Müşfiq // 525-ci qəzet. – 2019. – 27 aprel. – S.14.

1847.Nizami Cəfərov: 2019-cu ilin Azərbaycanda “Nəsimi İli” elan olunması qüdrətli söz ustadlarından olan şairin yaradıcılığına böyük ehtiramdır // Səs. – 2019. – 16 yanvar. – S. 5.

1848.Nurlan. Nəsimi yaradıcılığı Azərbaycan dilinin məna imkanlarını əks etdirir: Onun çoxsaylı əsərləri yeni-yeni tədqiqatların obyektinə olacaq / Nurlan // Olaylar. – 2019. – 31 yanvar. – S.11.

1849.Nurlan. Nəsiminin yaradıcılığı milli-mənəvi varlığımızın tərkib hissəsidir: Şairin poeziyası Azərbaycan ədəbi dilinin inkişafında mühüm bir mərhələdir / Nurlan // Olaylar. –2019. – 15 yanvar. – S.13.

1850.Oğuz, A. “Nəsimi ili: klassik ədəbi irsə müasir baxış, milli və bəşəri ideyaların təbliği”: Hürufi təliminin təbliğatçısı / Aysel Oğuz // Olaylar. – 2019. – 11-12 iyun. – S.11.

1851.Oruc, K. “Nəsimi ili: klassik əbədi irsə müasir baxış, milli və bəşəri ideyaların təbliği” / Könül Oruc // Üç nöqtə. –2019. – 25 iyun. – S. 12.

1852.Orucoğlu, Z. “Məndə sığar iki cahan” adlı ədəbi-bədii kompozisiya: [Lənkəran Dövlət Dram Teatrında] / Zəfər Orucoğlu // Mövqe. –2019. – 23 oktyabr. – S.11.

1853.Orucova, N. Sonuncu sərnəşinin qatar düşüncələri / Nigar Orucova // Olaylar. –2019. – 2-3 iyul. – S.10.

1853^a.Özbəkistanda beynəlxalq elmi konfrans: [Heydər Əliyev adına Azərbaycan Mədəniyyət Mərkəzi tərəfindən bu ölkədə il ərzində Nəsiminin yaradıcılığına həsr olunmuş silsilə tədbirlər haqqında] //Kaspi.-2019.- 30 noyabr- 2 dekabr.- S.9.

1854.Paşayev, Q. Edamdan sonra başlanan həyat / Qəzənfər Paşayev // Ədəbiyyat qəzeti. – 2019. – 4 may. – S.24-25; 525-ci qəzet. –2019. – 4 may. – S.16-17.

1855.Paşayev, Q. Əcnəbi yazarın hünəri: [Fəlsəfə elmləri doktoru Xatirə Quliyevanın “İmadəddin Nəsimi məqamının bu günü” məqaləsi və şərqşünas alim, professor İmamverdi Həmidovun “Nəsimi haqqında Suriya aliminin tədqiqatına dair qeydlər” məqaləsi haqqında] / Qəzənfər Paşayev // 525-ci qəzet. – 2019. – 27 sentyabr. – S.14.

1856.Paşayev, Q. Nəsimini əslində niyə edam ediblər?: Cahana sığmayan şairin həyatı haqqında düşüncələr / Qəzənfər Paşayev // Xəzan. – 2019. – № 1. – S.26-27.

1857.Paşayeva, Ə. Nəsimi şeirində ədəbi-ictimai düşüncənin fəlsəfi inikası / Əntiqə Paşayeva // 525-ci qəzet. – 2019. – 8 may. – S.17.

1858.Paşazadə, Y. Nəsimi dilinin fəlsəfəsi / Yəhya Paşazadə // 525-ci qəzet. –2019. – 20 sentyabr. – S.8.

1859.Pənahov, İ. Nəsimi adına məktəbin uğurları: [2 sayılı tam orta məktəbdə “Nəsimi ili”nə həsr olunmuş tədbirlər haqqında] / İlham Pənahov // Respublika. – 2019. – 21 aprel. – S.6.

1860.Planetlərdən birinə İmadəddin Nəsiminin adı verilib: [1995-ci ilin oktyabrın 24-də Çexiya astronomları tərəfindən Klet rəsədxanasında aşkar edilən planetə] // Ədalət. – 2019. – 4 iyun. – S.1.

1861.Prezidentin sərəncamı ilə 2019-cu il Azərbaycanda İmadəddin Nəsimi ili elan olundu: “Ədəbiyyat qəzeti” bu barədə sorğu keçirib / Kamran Nəzirli, Şərif Ağayar, Azad Qaradərəli, Əli Şirin Şükürlü, Nərin Nəzir, Sahilə Yaya (İbrahimova), Könül Arif // Ədəbiyyat qəzeti. – 2019. – 2 fevral. – S.31.

1862.Prezidentin sərəncamı Nəsiminin yaradıcılığını yenidən təhlil etmək üçün fürsət yaradıb: Əbülfəs Qarayev: “Nəsimi ili” xalqımızın mənəviyyəti və mədəniyyəti ilə birbaşa əlaqəlidir // Mövqe. – 2019. – 30 yanvar. – S.4.

1863. Professor Buludxan Xəlilov: “Nəsimi bugünkü və gələcək nəsə daha çox lazımdır” [filologiya üzrə elmlər doktoru, professor Buludxan Xəlilovun ölkə başçısının 2019-cu ilin ölkəmizdə “Nəsimi ili” elan edilməsi ilə bağlı Sərəncamı barədə fikirləri] // Xalq cəbhəsi. –2019. – 15 yanvar. – S.13.

1864. Rafiqızı, R. İlahi eşqin sehri... / Rəfiqə Rafiqızı // Bakı xəbər. – 2019. – 5 noyabr. – S.14.

1865. Rəhimova, Z. “Palitra” Ədəbi Klubunda Nəsimi günü: [AYB-nin Mingəçevir bölməsinin nəzdində fəaliyyət göstərən eyniadlı klubda keçirilən tədbir haqqında] / Zümrüd Rəhimova // 525-ci qəzet. – 2019. – 17 iyul. – S.12.

1866. Respublika Uşaq Kitabxanasında ədəbi-bədii görüşlər: [Respublika Uşaq Kitabxanası və Səbail rayonunda yerləşən 160 nömrəli tam orta məktəbin birgə təşkilatçılığı ilə keçirilən tədbir haqqında] // Mədəniyyət. – 2019. – 22 may. – S.7.

1867. Reynhard, M. Nəsimi “İslam”ının haradan başlayıb, harada bitdiyini söyləmək müşküldür: [Almaniyada yaşayan Nəsimişünas Maykl Heynhardla müsahibə] / Maykl Reynhard; müsah. apardı A.Turan // Xalq qəzeti. – 2019. – 25 aprel. – S. 7.

1868. Rumıniya mediası Nəsimi haqqında məqalə yayıb: [İqbal Hacıyevin “Nəsimi – Azərbaycanın böyük filosofu və şairi” sərlovhəli məqaləsi haqqında] // 525-ci qəzet. – 2019. – 31 may. – S.8.

1869. Rüstəmov, F. Bir gündə 650 min ağac əkilməsi ətraf mühitin qorunması üçün faydalı olacaq: [Əməkdar elm xadimi Fərrux Rüstəmovun Azərbaycan Respublikasının Birinci vitse-prezidenti Mehriban Əliyevanın təşəbbüsü ilə İmadəddin Nəsiminin 650 illik yubileyi münasibətilə keçirilən aksiya ilə əlaqədar fikirləri] / Fərrux Rüstəmov // Azərbaycan. –2019. – 22 oktyabr. – S. 5.

1870. Rza, R. Cahana sığmayan şairin qərib məzarı: [1968-ci il 28 dekabr tarixdə “Ədəbiyyat və incəsənət” qəzetində dərc olunmuş məqalə] / Rəsul Rza // Ədəbiyyat qəzeti. – 2019. – 16 fevral. – S.4-5.

1871. Rza, R. Nəsiminin bir beyti haqqında: (“Zahidin bir barmağın kəssən dönüb həqdən qaçar” beyti haqqında) / Rza Rəsul // Yazıçı: “Oğuz eli” qəzetinin ayrıca buraxılışı.- 2019.- №3.- S.5-7.

1872. Rzabəyli, J. “Nəsimi ili: klassik ədəbi irsə müasir baxış, milli və bəşəri ideyaların təbliği” / Jalə Rzabəyli // Səs. – 2019. – 23 may. – S.12.

1873. Rzayev, F. Azərbaycan şairi Nəsimi yaradıcılığında dördlük fəlsəfəsi / Firudin Rzayev // 525-ci qəzet. – 2019. – 24 may. – S.15.

1874. Rzayev, F. Azərbaycan şairi Nəsimi yaradıcılığında dördlük fəlsəfəsi: xülasə / Firudin Rzayev // Filologiya məsələləri.- 2019.- № 6.- S.163-167.

1875. Rzazadə, Ə. Nəsiminin edamı haqqında... / Əziz Rzazadə // Məktəbəqədər və ibtidai təhsil. – 2019. – № 1 (226). – S.25.

1876. Sadıq, İ. Nəsimi ruhunun işığında / İslam Sadıq // Ədalət. – 2019. – 22 iyun. – S.14.

1877. Sadıq, İ. Nəsimi şeirində xalq nəfəsi / İslam Sadıq // Azərbaycan. – 2019. – 13 aprel. – S.7.

1877^a. Sadıqov, B. Dərisini soysalar belə əqidəsindən dönməz / Bəxtiyar Sadıqov // Mirələmov H. Son səfər.- Bakı, 2019.- S.6-9.

1878. Sadıqov, B. Mən bu cahana sığmazam: Dərisini soysalar belə, əqidəsindən dönmədi: 2019-cu il “Nəsimi ili”dir / Bəxtiyar Sadıqov // Azərbaycan. – 2019. – 31 yanvar. – S.6.

1879. Sadıqov, F. Nəsimi yaradıcılığı türkiyəli alimlərin tədqiqatlarında: Beynəlxalq simpozium Nevşehir Hacı Bektaş Veli Universitetində keçirilib: [Nəsimi-650: Uluslararası Təsəvvüf Araşdırmaları Simpoziumu haqqında] / Fərahim Sadıqov // Azərbaycan müəllimi. –2019. – 4 oktyabr. – S.12.

1880. Sadıqova, M. Nəsimi irsinə layiq olmayan almanax: [Balayar Sadıqın və Tahirə Məğrurun tərtib etdikləri “Cahana sığmazam” adlı almanaxda olan qüsurlar haqqında] / Mehriban Sadıqova // Cümhuriyyət. – 2019. – 28-29 may. – S.13.

1881. Salmanlı, R. “Milli Rəqəmsal Yaddaşda Nəsimi irsi”: [AMEA Mərkəzi Elmi Kitabxanasının “Nəsimi ili” ilə əlaqədar fəaliyyət planı haqqında] / Rəhman Salmanlı // Azərbaycan. –2019. – 27 yanvar. – S.6.

1882. Sami Yusufa Azərbaycan Prezidentinin fəxri diplomu təqdim edilib: [Nəsimi – şeir, incəsənət və mənəviyyat Festivalında iştirakı ilə əlaqədar] // Mədəniyyət. –2019. – 4 oktyabr. – S.2.

1883. Sarıtorpaq, Z. Can söz: İmadəddin Nəsimiyə / Zahid Sarıtorpaq // Yazıçı: “Oğuz eli” qəzetinin ayrıca buraxılışı.- 2019.- №3.- S.55.

1884. Sarıyeva, İ. Nəsimi ili: klassik ədəbi irsə müasir baxış, milli və bəşəri ideyaların təbliği / İradə Sarıyeva // Bakı Xəbər. – 2019. – 11 iyun. – №101. – S.14.

1885. Sarıyeva, İ. Nəsiminin “Divan”ının Ankaranın Milli Kitabxanasında saxlanan iki əlyazma nüsxəsinin surəti əldə edilib...: [filologiya üzrə elmlər doktoru Paşa Kərimovun respublikaya gətirdiyi əlyazma nüsxələri haqqında] / İradə Sarıyeva // Bakı xəbər. – 2019. – 25 yanvar. – S.12.

1886. Sayman (Həsənzadə), A. İmadəddin Nəsimi düşüncələrinin şərhinə giriş olaraq: Humanizm, onun növləri və insanmərkəzliyin təsviri: birinci yazı / Aruz Sayman (Həsənzadə) // Ədəbiyyat qəzeti. – 2019. – 2 fevral. – S.17.

1887. Sayman (Həsənzadə), A. İmadəddin Nəsimi: Qərbin inkişafında insanmərkəz (humanist) düşüncənin təsiri: [Hüviyyət nədir?]: İkinci yazı / Aruz Sayman (Həsənzadə) // Ədəbiyyat qəzeti. – 2019. – 23 fevral. – S.22.

1888. Sayman (Həsənzadə), A. İmaməddin Nəsimi: Qərbin inkişafında humanist düşüncənin təsiri: Üçüncü yazı / Aruz Sayman (Həsənzadə) // Ədəbiyyat qəzeti. – 2019. – 8 mart. – S.27.

1889. Serbiyada “Nəsimi medalı” təsis edildi // Ədalət. – 2019. – 1 mart. – S.4.

1890. Serbiyada Nəsiminin 650 illiyə bağlı silsilə tədbirlər keçirilib // 525-ci qəzet. – 2019. – 21 iyun. – S.8; Ədəbiyyat qəzeti. – 2019. – 22 iyun. – S.14.

1891. Sevinc. Suraxanıda Nəsiminin 650 illik yubileyi təntənəli qeyd olundu: [Heydər Əliyev Mərkəzinin, rayon İcra Hakimiyyətinin, AMEA-nın Nizami Gəncəvi adına Ədəbiyyat İnstitutunun, Azərbaycan Dövlət Mədəniyyət və İncəsənət Universitetinin və YAP Suraxanı Rayon Təşkilatının birgə təşkilatçılığı ilə] / Sevinc // Həftə içi. – 2019. – 26-28 oktyabr. – S.7.

1892. Seyidov, V. Azad Brüssel Universitetində dahi Nəsimiyə həsr olunmuş elmi kollokvium keçirilib: [Şərq Svilizasiyası və Dilləri İnstitutu, Tətbiqi Dilçilik Mərkəzi və Azərbaycanın Belçikadakı səfirliyinin birgə təşkilatçılığı ilə] / Vüqar Seyidov // Kredito. – 2019. – 27 iyun. – S.16.

1893. Seyidov, Y. [Nəsimi haqqında] / Yusif Seyidov, Samət Əlizadə // Yazıçı: “Oğuz eli” qəzetinin ayrıca buraxılışı. – 2019. – №3. – S.27.

1894. Seyidzadə, T. “Nəsimi ili” ilə bağlı tədbirlər planının hazırlığı davam edir: AMEA-nın iki bölməsi 2018-ci il üzrə fəaliyyətlərinə dair hesabat verib / Tofiq Seyidzadə // Azad Azərbaycan. – 2019. – 9 fevral. – S.5.

1895. Seyidzadə, T. “Nəsimi poeziyasının nurunda”: dəyirmi masa keçirildi: [Cəfər Cabbarlı adına Respublika Gənclər Kitabxanasında keçirilən eyniadlı tədbir haqqında] / Hacı Tofiq Seyidzadə // Azad Azərbaycan. – 2019. – 18 iyul. – S.5.

1896. Seyidzadə, T. AMEA Naxçıvan Bölməsində silsilə tədbirlər keçiriləcək: “Nəsimi ili” və Cəlil Məmmədquluzadənin 150 illik yubileyinə hazırlıqlar davam edir / Tofiq Seyidzadə // Azad Azərbaycan. – 2019. – 1 fevral. – S.5.

1897. Seyidzadə, T. Hikmət xəzinəsi: YR MK-da İmadəddin Nəsiminin 650 illik yubileyi qeyd edilib / Tofiq Seyidzadə // Azad Azərbaycan. – 2019. – 15 mart. – S.7.

1898. Səfərli, Ə. Nəsimi haqqında deyimlər / Əliyar Səfərli, Abbas Əzzavi // Azərbaycan. – 2019. – 13 aprel. – S.7.

1899. Səfərli, Ə. [Nəsiminin sufi-panteist şeirləri haqqında] / Əliyar Səfərli // Yazıçı: “Oğuz eli” qəzetinin ayrıca buraxılışı. – 2019. – №3. – S. 28.

1900. Səfərova, S. Nəsimi ili: klassik ədəbi irsə müasir baxış, milli və bəşəri ideyaların təbliği: İki cahana sığmayan, iki cahanı özünə sığdıran fəlsəfi düha... / Samirə Səfərova // Bakı xəbər. – 2019. – 11 iyun. – S.12.

1901. Səfolu, A. Bəşəri şair: Azərbaycan dilində ilk şeir nümunələri yazan dahi / Alı Səfolu // Azərbaycan müəllimi. – 2019. – 4 oktyabr. – S.12.

1902. Səhənd. Nəsimi Azərbaycan dilində yaranmış poeziyanın atasıdır: Bulud Qaraçorlu Səhəndin Fəzlullah Nəimi və İmadəddin Nəsiminin farsca

divanlarının professor Rüstəm Əliyev tərəfindən hazırlanmış nəşrinə (Tehran, 1974) yazdığı müqəddimə / Fars dilindən tərc. ed. Məsiəğa Məhəmmədi / Səhənd (Bulud Qaraçorlu) // Kəsp. – 2019. – 25-27 may. – S.17-18; Ədəbiyyat qəzeti. – 2019. – 15 iyun. – S.26-28.

1903. Səməd Vurğunun ev-muzeyində ədəbi-bədii tədbir: [“Nəsimi ili” çərçivəsində “Zərrə mənəm, günəş mənəm” adlı ədəbi-bədii tədbirin keçirilməsi haqqında] // Mədəniyyət. – 2019. – 4 oktyabr. – S.2.

1904. Sən bu cahana siğmadın // Azərbaycan ordusu. – 2019. –2 fevral. – S.8.

1905. Sofiyada Nəsiminin “Seçilmiş şeirlər”inin təqdimatı: [Azərbaycanın Bolqarıstandakı səfirliyi, Azərbaycan Milli Elmlər Akademiyası (AMEA), Bolqarıstan Elmlər Akademiyası (BEA), Bolqarıstan Yazıçılar İttifaqı və Müqəddəs Kliment Oxridski adına Sofiya Universiteti nəzdində fəaliyyət göstərən Azərbaycan Dili və Mədəniyyəti Mərkəzinin birgə təşkilatçılığı ilə keçirilən tədbir haqqında] // Mədəniyyət. –2019. – 18 oktyabr. – S.2.

1906. Soltanzadə, E. İlahiyyatçı: “Şairlər boşboğazdırlar... Nəsimi, Səməd Vurğun, Füzuli..”! / Elşən Soltanzadə; müsahibəni apardı Eminquey // Ədalət. – 2019. – 26 aprel. – S. 5.

1907. Sultanova, M. “Qarabağ” muğam qrupunun Ankarada konserti: [Heydər Əliyevin anadan olmasının 96-cı ildönümü, İmadəddin Nəsiminin 650 və UNESCO üzrə Azərbaycan Respublikası Milli Komissiyasının yaranmasının 25 illiyi münasibətilə keçirilən konsert proqramı haqqında] / Mehparə Sultanova // Mədəniyyət. – 2019. – 15 may. – S.8.

1908. Sultanova, M. Nəsiminin söz mehi İstanbulda da əsdi: [Türkiyənin paytaxtı Ankarada Azərbaycan Respublikası Mədəniyyət Nazirliyi, TÜRKSOY təşkilatı və Azərbaycan Milli Kitabxanasının birgə təşkilatçılığı ilə “Nəsimi ili”nə həsr olunmuş tədbirlərin keçirilməsi haqqında] / Mehparə Sultanova // Mədəniyyət. – 2019. – 13 mart. – S.4.

1909. Sultanova, M. Türk dünyası mütəfəkkir şairin söz işığında: TÜRKSOY-da “Nəsimi ili”nin açılışı münasibətilə mərasim keçirilib / Mehparə Sultanova // Mədəniyyət. – 2019. – 8 mart. – S.1-2.

1910. Sultanova, M. Türk dünyasının şairləri və rəssamları Oş şəhərində görüşür: [TÜRKSOY, TİKA və Dünya Yazarlar və Aydınlar Dərnəyinin təşkilatçılığı ilə Qırğızıstanda keçirilən tədbir haqqında] / Mehparə Sultanova // Mədəniyyət. – 2019. – 24 may. – S.8.

1911. Suraxanıda Nəsiminin 650 illiyə bağlı elmi sessiya keçirilib: [AMEA N.Gəncəvi adına Ədəbiyyat İnstitutu, Suraxanı Rayon İcra Hakimiyyəti, Azərbaycan Dövlət Mədəniyyət və İncəsənət Universiteti və Suraxanı rayon Heydər Əliyev Mərkəzinin birgə təşkilatçılığı ilə] // 525-ci qəzet. –2019. – 25 oktyabr. – S. 13.

1912. Süleyman. Azərbaycan ədəbiyyatı tarixinin dünyada zəfəri və uğuru: [2019-cu ilin Azərbaycanda “Nəsimi İli” elan olunması münasibətilə] / Süleyman // Olaylar. – 2019. – 17 yanvar. – S.11.

1913. Şahanə. Gəncədə Nəsimi təntənəsi: [AYB-nin Gəncə bölməsində Gəncə şəhər İcra Hakimiyyətinin dəstəyi ilə “Nəsimi günü” adlı tədbirin keçirilməsi haqqında] / Şahanə // 525-ci qəzet. – 2019. – 23 oktyabr. – S.13.

1914. Şahanə. Milli Azərbaycan Ədəbiyyatı Muzeyində Nəsimiyə həsr olunmuş sərgi / Şahanə // 525-ci qəzet. – 2019. – 5 aprel. – S.8.

1915. Şahanə. “Nəsimi ili” çərçivəsində ilk tədbir Milli Kitabxanada keçirildi: [Mədəniyyət Nazirliyi və Milli Kitabxananın birgə təşkilatçılığı ilə keçirilən “İmadəddin Nəsimi-650” adlı tədbir haqqında] / Şahanə // 525-ci qəzet. – 2019. – 30 yanvar. – S.8.

1916. Şahanə. “Nəsiminin söz sənətinin özəllikləri” mövzusunda seminar: [Şərqsünəslıq İnstitutunda keçirilən tədbir haqqında] / Şahanə // 525-ci qəzet. – 2019. – 10 aprel. – S.13.

1917. Şahanə. “Yazıçı”nın yeni xüsusi sayı Nəsimiyə həsr olunub / Şahanə // 525-ci qəzet. – 2019. – 17 iyul. – S.12.

1918. Şamaxıda Nəsimi ab-havası: [AMEA Nizami adına Ədəbiyyat İnstitutu və Şamaxı rayon İcra hakimiyyətinin birgə təşkilatçılığı ilə keçirilən elmi sessiya haqqında] // Olaylar. – 2019. – 25-26 iyun. – S.14.

1919. Şamaxıda Nəsiminin 650 illiyinə həsr olunmuş elmi sessiya: [AMEA-nın Nizami Gəncəvi adına Ədəbiyyat İnstitutunun və Şamaxı Rayon İcra Hakimiyyətinin birgə təşkilatçılığı ilə keçirilən tədbir haqqında] // 525-ci qəzet. – 2019. – 26 iyun. – S.12.

1920. Şamaxıda Nəsimi poeziya axşamı: [Mədəniyyət Nazirliyinin Mədəniyyət üzrə Elmi-Metodiki və İxtisasartırma Mərkəzinin təşəbbüsü ilə keçirilən tədbir haqqında] // Mədəniyyət. – 2019. – 9 oktyabr. – S. 2.

1921. Şəmsizadə, N. Laməkan şairin məkanı / Nizaməddin Şəmsizadə // Ədəbiyyat qəzeti. – 2019. – 6 iyul. – S.8-9.

1922. Şərq ədəbi-fəlsəfi düşüncəsi kontekstində Nəsimi irsi” mövzusunda elmi konfrans keçirilib: [AMEA akademik Z.M.Bünyadov adına Şərqsünəslıq İnstitutunun təşkilatçılığı ilə eyniadlı konfransın keçirilməsi haqqında] // Xalq cəbhəsi. – 2019. – 31 oktyabr. – S.13.

1923. Şərif, A. Nəsimi işığında yazıçı Hüseynbala Mirələmovla növbəti ədəbi görüşün zövqü: [Ağdam Rayon 149 sayılı köçkün orta məktəbində keçirilən tədbir haqqında] / Aydan Şərif // Ədəbiyyat qəzeti. – 2019. – 15 iyun. – S.8.

1924. Şıxıyeva, S. Nəsimi şəxsiyyətinin portret cizgiləri / Səadət Şıxıyeva // Xalq qəzeti. – 2019. – 2 iyul. – S.10.

1925. Şıxıyeva, S. Nəsiminin övliya statusu: (Əndəlibin “Risaleyi-Nəsimi” əsəri əsasında) / Səadət Şıxıyeva // Mədəniyyət. az. – 2019. – mart-aprel. – S.16-20.

1926.Şıxıyeva, S. Nəsiminin özü və sözünü poetik xatırlatmalar / Səadət Şıxıyeva // Kəsp. – 2019. – 25-27 may. – S.10-11;. Yazıçı: “Oğuz eli” qəzetinin ayrıca buraxılışı.- 2019.- №3.- S.53-54.

1927.Şıxıyeva, S. Nəsiminin şeirlərində gizlənmiş həyatı / Səadət Şıxıyeva // Çapar. – 2019. – yanvar, № 2. – S.72-78.

1928.Şıxıyeva, S. SÖZün Nəsimi Dühasına işıq Tutan Alim: [filologiya elmləri üzrə fəlsəfə doktoru Səadət Şıxıyeva ilə müsahibə] / müsahibəni apardı: Züleyxa Nadir / Səadət Şıxıyeva // Olaylar. – 2019. – 1-2 avqust. – S.4; 21-23 sentyabr. – S.13.

1929.Şıxıyeva, S. Sultan şairlərə örnək şəxsiyyət: Mənəviyyat xəzinəsi / Səadət Şıxıyeva // Azərbaycan. – 2019. – 27 yanvar. – S.6.

1930.Şotlandiyada Nəsiminin yubileyi qeyd edilib // Mədəniyyət. – 2019. – 5 iyul. – S.8.

1931.Şükürov, Ə. İmadəddin Nəsiminin 650 illiyi məktəbdə qeyd edilib: [Masallı rayonundakı Xırmandalı kənd orta məktəbində] / Əlihüseyn Şükürov // Palitra. –2019. – 1 may. – S.12.

1932.Şükürlü, İ. İmadəddin Nəsimi: Məndə sığar iki cahən / İdris Şükürlü // Ədalət. –2019. – 5 oktyabr. – S.4; Ədalət. – 2019. – 8 oktyabr. – S.7.

1933.Tağibəyli, V. “Nəsimi ili”: klassik ədəbi irsə müasir baxış, milli və bəşəri ideyaların təbliği / Vüsal Tağibəyli // Həftə içi. – 2019. – 25 iyun. – S.4.

1934.Tağısoy, N. Nəsimi poeziyası insanın dünyanı dərk işığında / Nizami Tağısoy // Respublika. –2019. – 19 may. – S.7.

1935.Tağısoy, N. Nəsimi poeziyasında insanın özünüdərk fəlsəfəsi / Nizami Tağısoy // Ədəbiyyat qəzeti. – 2019. – 25 may. – S.29.

1936.Tağısoy, N. Nəsimidə allahın adlarının zikri / Nizami Tağısoy // Azərbaycan. – 2019. – № 7-8. – S.171-173.

1937.Tağıyeva, E. Nəsimi yaradıcılığı: xülasə / Elnarə Tağıyeva // Filologiya məsələləri. – 2019. – № 6. – S.249-254.

1938.Tahirli, A. Nəsimi Azərbaycan mühacirət ədəbiyyatında / Abid Tahirli // Ulduz. – 2019. – № 4. –S.21-25.

1939.Tahirli, A. “Ulduz”un arxivindən [Nəsimi irsi ilə əlaqədar dərc edilən materiallar haqqında] / Abid Tahirli // Ulduz. –2019. – № 4. – S.60.

1940.Tapdıqoğlu, A. Nəsimi mənbəyini xalq ruhundan alıb: Zərdab rayonunda Nəsiminin 650 illik yubileyi ilə bağlı tədbir keçirilib / Arastun Tapdıqoğlu // Azad Azərbaycan. – 2019. – 1 iyun. – S.5.

1941.Telmanoğlu, X. Nəsiminin Qarabağ şeirini oxumusunuzmu? / Xanəmir Telmanoğlu // Yazıçı: “Oğuz eli” qəzetinin ayrıca buraxılışı.- 2019.- №3.- S.43-44.

1942.Təhsil avtobusu – Nəsimi” yay məktəbi: [Nəsimi ili”nə həsr olunmuş Təhsil Nazirliyinin “Azərbaycan üçün öyrət” təhsil proqramı

çərçivəsində yay məktəbinin iştirakçılarının bölgələrə səfəri haqqında] // Mədəniyyət. – 2019. – 26 iyul. – S.2.

1943. Tural. Özbəkistanın əlyazmalar fondunda Nəsiminin əsərlərindən ibarət əlyazmalar müəyyən edilib / Tural // Palitra. – 2019. – 24 may. – S.13.

1944. Türk dünyasının söz ustadı: TÜRKSÖY 2019-cu ili “Nəsimini anma ili” elan edib // Mədəniyyət: xüsusi buraxılış. – 2019. – İyul. – S.6.

1945. Türkdə. Nəsimi və orta əsrdə azad fikirlilik / Türkdə // Türkün. – 2019. – 30 aprel-6 may. – № 14. – S.19.

1946. Türkiyədə Nəsiminin 650 illik yubileyinə həsr edilmiş simpozium: [“Təsəvvüf Araşdırmaları Beynəlxalq Simpoziumu” haqqında] // Mədəniyyət. – 2019. – 11 sentyabr. – S.3.

1947. Türkiyədə Nəsiminin 650 illiyinə həsr olunan xatirə sikkəsi buraxılıb: [Azərbaycanın Ankaradakı səfirliyinin təşəbbüsü ilə] // Azərbaycan. – 2019. – 24 avqust. – S.2; Yeni Azərbaycan. – 2019. – 30 avqust. – S.2; Xalq qəzeti. – 2019. – 25 avqust. – S.4; Mədəniyyət. – 2019. – 28 avqust. – S.8; Respublika. – 2019. – 24 avqust. – S.6.

1948. TÜRKSÖY-un Ankaradakı mərkəzi qərargahında “Nəsimi ili”nin açılış mərasimi keçirilib // Respublika. – 2019. – 7 mart. – S.4.

1949. Ülvi, A. Nəvai yaradıcılığında Nəsimi obrazı: və ya özbək ədəbiyyatı səhifələrində Nəsimi izləri / Almaz Ülvi // 525-ci qəzet. – 2019. – 1 fevral. – S.6.

1950. Ümumbəşər mədəniyyətinin qüdrətli söz ustadı: İlyas Əfəndiyev adına Elitar Gimnaziyada Nəsiminin 650 illik yubileyi münasibətilə tədbir keçirilib // Azad Azərbaycan. – 2019. – 23 may. – S.7.

1951. Verdiyev, İ. Nəsiminin yaradıcılığında kamil insan obrazı / İmran Verdiyev // Üç nöqtə. – 2019. – 4 may. – S.12.

1952. Verdiyev, N. Hürufizmin riyazi əsasları: xülasə / Nazim Verdiyev // Filologiya məsələləri. – 2019. – № 8. – S.222-227.

1953. Vəliyeva, S. Müsəbiqədən müsəbiqəyə: ön söz // Əbədiyyət günəşi: Nəsimi – 650 / Sona Vəliyeva. – Bakı, 2019. – S.9-12.

1954. Vəliyeva, K. Nəsimi leksikasında ərəbizmlər / Kübra Vəliyeva // AMEA-nın Naxçıvan bölməsinin xəbərləri: İctimai və humanitar elmlər seriyası. – 2017- № 3. – C.13. – S.247-252.

1955. Vüsal. Misir kitabxanasında Nəsiminin əlyazmaları tapıldı: [Azərbaycanın Misirdə Diaspor Təşkilatları Birliyinin sədri, tədqiqatçı-alim Seymur Nəsirovun Nəsiminin Azərbaycan və fars dillərində olan əlyazmalarını aşkar etməsi haqqında] / Vüsal // Həftə içi. – 2019. – 13 iyun. – S.8.

1956. Vyanada “Bulmuşam həqqi...”: [Vyanada yerləşən Azərbaycan Mədəniyyət Mərkəzində “Nəsimi ili” çərçivəsində keçirilən eyniadlı tədbir haqqında] // Mədəniyyət. – 2019. – 19 aprel. – S.8.

1957. Yeni üfüqlər: [Əlyazmalar İnstitutunun dissertantı Nəzrin Atabəylinin Türkiyənin müxtəlif əlyazma mərkəzlərində Nəsimi “Divan”ının 80-dən çox əlyazma nüsxəsinin saxlanılmasını üzə çıxarması haqqında] // Elm. – 2019. – 19 aprel. – S.3.

1958. Yubileyə həsr olunmuş ədəbi-bədii gecə: [Sumqayıt Dövlət Dram Teatrında] // Mədəniyyət: xüsusi buraxılış. – 2019. – İyul. – S.6.

1959. Yubileylərə həsr olunmuş tədbirlər: [Sumqayıt Regional Mədəniyyət İdarəsinin müəssislərində yazıçı-dramaturq Cəlil Məmmədquluzadənin 150 illik yubileyi və “Nəsiminin mənəvi irsi” adlı oxucu konfransının keçirilməsi haqqında] // Mədəniyyət. – 2019. – 3 may. – S.4.

1960. Yusifova, A. İmadəddin Nəsimi və Azərbaycan ədəbiyyatı / Arifə Yusifova // Filologiya məsələləri. – 2019. – № 6. – S.49-53.

1961. Yusifoğlu, Q. Alim ədiblərimiz və ədəbiyyatda elm: [“Nəsimi ili” münasibətilə AMEA-nın Nizami adına Ədəbiyyat Muzeyində keçirilən tədbir haqqında] / Qabil Yusifoğlu // Xalq qəzeti. – 2019. – 28 mart. – S.4.

1962. Zaman, E. Nəsimi ili: Klassik ədəbi irsə müasir baxış, milli və bəşəri ideyaların təbliği / Elçin Zaman // İki sahil. – 2019. – 24 aprel. – S.14.

1963. Zeynalov, X. Nəsimi yaradıcılığı kitab qrafikasında / Xəzər Zeynalov // Mədəniyyət. – 2019. – 23 avqust. – S.6.

1964. “Zərrə mənəm, günəş mənəm...”: Nizami rayonunda “Nəsimi ili” çərçivəsində tədbir: [190 sayılı uşaq bağçasında keçirilən tədbir haqqında] // İki sahil. – 2019. – 30 aprel. – S.18.

1965. Ziyəddinoğlu, Q. Nəsimi ili: klassik ədəbi irsə müasir baxış, milli və bəşəri ideyaların təbliği / Qaşqay Ziyəddinoğlu // Yeni Azərbaycan. – 2019. – 23 iyun. – S.7.

1966. Zülfüqaroğlu, Ə. Nəsimi ili: klassik ədəbi irsə müasir baxış, milli və bəşəri ideyaların təbliği / Əli Zülfüqaroğlu // Xalq cəbhəsi. – 2019. – 21 may. – S.9.

1967. Zümrüd. İmadəddin Nəsimi: Sənət və təriqət bütövlüyünün fəlsəfi poeziya zirvəsi: [AMEA-nın akademik Z. Bünyadov adına Şərqsünaslıq İnstitutunda keçirilən seminar haqqında] / Zümrüd // Səs. – 2019. – 2 iyul. – S.10.

İmadəddin Nəsimi ədəbiyyatda və incəsənətdə

1968

1968. Qabil. Nəsimi: [tarixi romantik poema] / Qabil // Azərbaycan. – 1968. – № 6. – S. 104-124.

1969. Qabil. Cəharsu: [Nəsimiyə həsr edilmiş poemadan bir parça] / Qabil // Azərbaycan müəllimi. – 1968. – 29 mart.

1969

1970. Aşurov, F. Nəsimi: [eyniadlı pyesin 5-ci şəkli qısa ixtisarla] / F.Aşurov // Azərbaycan gəncləri. – 1969. – 17 iyun.

1971. Azəri, S. Nəsimi ilə bir görüş: [Qabilin “Nəsimi” poeması haqqında] / S.Azəri // Azərbaycan gəncləri. – 1969. – 3 iyul.

1972. Balasadiq. Nəsimi: [şeyr] / Balasadiq // Ədəbiyyat və incəsənət. – 1969. – 12 aprel.

1973. Fəzli, G. İlk akkordlar: [Qabilin “Nəsimi” poeması haqqında] / Gəray Fəzli // Ədəbiyyat və incəsənət. – 1969. – 25 yanvar. – S. 11-12.

1974. Qabil. Fəzlullahın qətli: [Nəsimi poemasından] / Qabil // Ədəbiyyat və incəsənət. – 1969. – 2 may. – S. 10.

1975. Nəcəfoğlu, Z. Nəsiminin şəkli önündə: [şeyr] / Z.Nəcəfoğlu // Yeni Ordubad. – 1969. – 26 mart.

1976. Yaqub, M. Nəsimiyə: [şeyr] / Musa Yaqub // Şərq qapısı. – 1969. – 29 iyun.

1970

1977. Abdullazadə, A. Nəsimiyə: [şeyrlər] / Arif Abdullazadə // Bakı. – 1970. – 12 yanvar.

1978. Cəfərzadə, Ə. Bir qəzələ on bir nəzirə / Ə.Cəfərzadə // Sovet kəndi. – 1970. – 28 fevral.

1979. Heykəltəraşın hədiyyəsi: [gənc heykəltəraş Aslan Rüstəmovun Nəsimi stolüstü büstü haqqında] // Bakı. – 1970. – 9 yanvar.

1980. Qoca, M. Nəsimi: [lirik poema] / Məmməd Qoca // Ulduz. – 1970. – 20 iyun.

1981. Nəsiminin portretləri: [Respublika Mədəniyyət Nazirliyi və Rəssamlar İttifaqının şairin portretinin yaradılması üçün açıq müsabiqə elan etməsi haqqında] // Kommunist. – 1970. – 8 aprel. – S. 4.

1982. Razi, H. Nəsiminin üsyanı: [anadan olmasının 600 illiyi qarşısında] / H.Razi // Şərq qapısı. – 1970. – 28 fevral.

1983. Rüstəm, S. Bir neçə söz: [Qabilin “Nəsimi” poemasına yazılmış ön söz] / Süleyman Rüstəm // Qabil Nəsimi: poema. – Bakı, 1970. – S. 3-4.

1984. Rza, R. Qürub olmasın; Nəsimiyə: [şeir] / Rəsul Rza // Bakı. – 1970. – 14 aprel.

1985. Rza, R. Nəsimiyə: [şeir] / Rəsul Rza // Azərbaycan. – 1970. – № 3. – S. 103.

1986. Salahzadə, Ə. Od heykəli: [romantik poema] / Ə.Salahzadə // Yeni Şirvan. – 1970. – 16, 17 noyabr.

1971

1987. Anar. Nəsimi: [ssenari] / Anar // Qobustan. – 1971. – № 4(12). – S. 3-7.

1988. Kərimov, L. Nəsimi (xalça): [İzomaterial] // Qobustan. – 1971. – № 4(12).

1989. Qabil. Nəsimi: [tarixi romantik poema] / Qabil // Azərbaycan. – 1971. – № 1. – S. 34-57; № 2. – S. 33-50.

1990. Nəsimi filmi çəkilir: C.Cabbarlı adına Azərbaycanfilm kino studiyasında çəkilən “Nəsimi” filmi haqqında // Bakı. – 1971. – 11 iyun.

1972

1991. Kərimzadə, F. Zərrələrdən yaranmış portret: [Anarın ssenarisi üzrə rejissor Xamis Muradovun çəkdiyi Nəsimiyə həsr olunmuş film haqqında] / Fərman Kərimzadə // Ədəbiyyat və incəsənət. – 1972. – 22 yanvar. – S. 12-13.

1992. Qabil. Əli ül Əla: [Nəsimi poemasının üçüncü hissəsindən] / Qabil // Ədəbiyyat və incəsənət. – 1972. – 18 mart. – S. 8-9.

1993. Qabil. Qaraman: [Nəsimi poemasından parça] / Qabil // Sovet kəndi. – 1972. – 23 sentyabr.

1994. Nəsiminin anadan olmasının 600 illiyi şərəfinə: [şairin abidəsini yaratmaq üçün yeni müsabiqənin şərtləri] // Ədəbiyyat və incəsənət. – 1972. – 17 mart.

1995. Nəsiminin portreti: [Mikayıl Abdullayevin əsəri haqqında] // Ədəbiyyat və incəsənət. – 1972. – 17 mart. – S. 2.

1996. Rəsul, A. Əbədiyyətə dönmüş şair ekranda: [ssenarisi Anar, musiqisi Əziz Əzizov tərəfindən yazılmış “Azərbaycanfilm kinostudiyasının çəkdiyi “Nəsimi” filmi haqqında] / Adil Rəsul // Bakı. – 1972. – 23 may.

1997. Rza, X. Tarixi-romantik poema: [Nəsiminin anadan olmasının 600 illiyi münasibətilə Qabilin “Nəsimi” poeması haqqında] / Xəlil Rza // Ədəbiyyat və incəsənət. – 1972. – 29 iyul. – S. 6-7.

1973

1998. Abdullayev, K. Böyük Nəsimiyə həsr olunur: musiqiçilərimizin yeni əsərləri / K.Abdullayev // Kommunist. – 1973. – 29 iyul.

1999. Abdullayev, M. Nəsimi: [şairin yeni portreti ilə əlaqədar rəssamla müsahibə] / Mikayıl Abdullayev // Elm və həyat. – 1973. – № 4. – S. 7.

2000. Abdullayev, M. Nəsimi obrazı / M.Abdullayev // Azərbaycan. – 1973. – № 10. – S. 181-185.

2001. Abdullayev, M. Nəsiminin portreti: [SSRİ Xalq rəssamı tərəfindən yaradılan portretin yubiley komitəsi tərəfindən bəyənilməsi ilə əlaqədar müəlliflə müsahibə] / Mikayıl Abdullayev // Kommunist. – 1973. – 10 mart; Bakı; Ədəbiyyat və incəsənət. – 1973. – 17 mart. –S. 1.

2002. Ağasəfa. Gəl: Nəsimiyə / Ağasəfa // Kirpi. – 1973. – № 17. – S. 5.

2003. Ağayeva, S. Nəsimi poeziyasında musiqi motivləri / Sürəyya Ağayeva // Elm və həyat. – 1973. – № 9. – S. 12-13.

2004. Alovlu, X. Dözüm: [Nəsimiyə həsr olunmuş şeir] / Xıdır Alovlu // Ədəbiyyat və incəsənət. – 1973. – 13 sentyabr. – S. 8-9.

2005. Aşıq Pənah. Nəsimi; Dost: [şeyrlər] / Aşıq Pənah // Ulduz. – 1973. – № 8. – S. 30.

2006. Aşurov, F. Nəsimi: [Üç pərdə, on dörd şəkilli epik dram] / Firidun Aşurov // Azərbaycan. – 1973. – № 8. – S. 93-130.

2007. Babayev, M. Böyük şairə həsr olunur: ["Azərbaycanfilm" kinostudiyasında çəkilən "İmadəddin Nəsimi" filmi haqqında] / M.Babayev // İnşaatçı. – 1973. – 13 sentyabr.

2008. Bakıda Nəsiminin abidəsinin bünövrəsi qoyulmuşdur: [Bakının Nizami və Səməd Vurğun küçələrinin kəsişdiyi yerdə salınmış bağda abidənin bünövrəsinin qoyulmasına həsr edilmiş mitinq haqqında] // Kommunist. – 1973. – 13 sentyabr. – S. 2; Ədəbiyyat və incəsənət. – 1973. – 22 sentyabr. – S. 2-3.

2009. Bəndəroğlu, Ə. Batmayan günəş: [şeir] / Lətif Bəndəroğlu // Bakı. – 1973. – 13 sentyabr. – S. 4.

2010. Böyük Nəsimiyə həsr olunur: [F.Əmirovun "Nəsimi dastanı" baleti, C.Cahangirovun "Nəsimi kontata" poeması, "Nəsimi" filmi, Nəsimiyə həsr edilmiş mahnı və romanslar haqqında] // Kommunist. – 1973. – 29 iyul. – S. 4.

2011. Böyük şairə həsr olunur: [bəstəkarlarımızın ölməz şairə həsr etdikləri əsərləri haqqında] // Ədəbiyyat və incəsənət. – 1973. – 13 sentyabr. – S. 14; Şərq qapısı. – 1973. – 13 sentyabr. –S. 2.

2012. Böyük şairə musiqi töhfəsi: [Fikrət Əmirovun "Nəsimi haqqında hekayət" konsert-proqramı və Cahangir Cahangirovun üç hissədən ibarət "Nəsimi" kantatası haqqında] // Bakı. – 1973. – 27 iyul.

2013. Böyük şairin obrazı: [Nəsiminin yubileyi münasibətilə şairə qoyulan abidənin müsabiqə layihələrinin sərərgisinin açılması] // Kommunist. – 1973. – 14 sentyabr; Bakı. – 1973. – 14 sentyabr. – S. 3.

- 2014. Cəmil, Ə.** Bu gecə Nəsimi gəlmişdi bizə: [şeir] / Əhməd Cəmil // Bakı. – 1973. – 12 sentyabr. – S. 1.
- 2015. Daquqlu, İ.** Böyük insan-şair Nəsimiyə: [şeir] / İbrahim Daquqlu // Ədəbiyyat və incəsənət. – 1973. – 13 sentyabr. – S. 8.
- 2016. Əhmədzadə, R.** Sığmazam: Nəsimiyə nəzirələr / R.Əhmədzadə // Kirpi. – 1973. – № 17. – S. 5.
- 2017. Əliyev, K. Böyük Nəsimiyə həsr olunur:** [yubileylə əlaqədar Nəsiminin bədii portretini toxuduğu xalça haqqında müəllifin fikirləri] / Kamil Əliyev // Kommunist. – 1973. – 5 sentyabr. – S. 4.
- 2018. Əmirov, F.** Məhəbbət dastanı: [bəstəkarın yubileyə həsr etdiyi “Nəsimi dastanı” adlı xoreqrafik poeması haqqında] / Fikrət Əmirov // Kommunist. – 1973. – 13 sentyabr. – S. 2.
- 2019. Əmirov, F.** Mərdlik nəğməsi: [Nəsimi dastan-baleti haqqında] / Fikrət Əmirov // Azərbaycan gəncləri. – 1973. – 13 sentyabr. – S. 2.
- 2020. Əmirov, F.** Musiqinin dili ilə: [bəstəkarın Nəsiminin həyatına həsr olunmuş Nəsimi dastanı adlı birpərdəli baleti haqqında] / Fikrət Əmirov // Ədəbiyyat və incəsənət. – 1973. – 13 sentyabr. – S. 4.
- 2021. Əsgərov, M.** Adın əziz olub: [şeir] / Məmməd Əsgərov // Azərbaycan müəllimi. – 1973. – 12 sentyabr. – S. 3.
- 2022. Heydər, R.** Nəsimi günü: [şeir] / R. Heydər // Bakı. – 1973. – 13 sentyabr. – S. 3.
- 2023. Həsənov, N.** Bəstəkarın töhfəsi: [Ağabacı Rzayevanın Nəsimi şeirlərinə yazdığı yeni əsərlər haqqında] / Nəsim Həsənov // Sovet kəndi. – 1973. – 14 iyul.
- 2024. Həsənzadə, N.** Ədəbiyyət / N. Həsənzadə // Azərbaycan gəncləri. – 1973. – 13 sentyabr.
- 2025. Hüseynov, A.** Ədəbiyyət şairi: [şeir] / Abduləziz Hüseynov // İrəli. – 1973. – 7 avqust.
- 2026. Hüseynov, İ.** Şairin mürəkkəb xarakteri: [müəllifin Nəsimiyə həsr etdiyi romanın yazılma tarixi haqqında] / İsa Hüseynov // Azərbaycan gəncləri. – 1973. – 30 avqust.
- 2027. Xarici ünvanlara:** [Nəsiminin portretinin rəngli reproduksiyaalarının əlli xarici ölkəyə göndərilməsi haqqında məlumat] // Ədəbiyyat və incəsənət. – 1973. – 1 sentyabr. – S. 4.
- 2028. İlkin, Q.** Yanar insan / Qılman İlkin // Bakı. – 1973. – 13 sentyabr. – S. 3.
- 2029. İmadəddin Nəsiminin anadan olmasının 600 illiyi qarşısında** // Azərbaycan gəncləri. – 1973. – 24 aprel.
- 2030. İnsan adına layiq:** [Bakıda Nəsimiyə abidə qoyulacağı yerdə keçirilən mitinq haqqında] // Bakı. – 1973. – 12 sentyabr. – S. 1-4; Şərq qapısı. – 1973. – 14 sentyabr. – S. 1-2.

2031. İsayev, İ. Nəsimi: [şeir] / İ.İsayev // Sovet kəndi. – 1973. – 13 sentyabr.

2032. Kantata-poema: [Cahangir Cahangirovun “Nəsimi” kantatası haqqında] // Ədəbiyyat və incəsənət. – 1973. – 4 avqust. – S. 14.

2033. Kazımov, K. Nəsimiyə: [şeir] / Kazım Kazımov // Sovet Gürcüstanı. – 1973. – 13 sentyabr. – S. 3.

2034. Kərəm, D. Nəsimi yaşayır: [şeir] / Dünyamalı Kərəm // Sovet Gürcüstanı. – 1973. – 15 sentyabr. – S. 3.

2035. Kəsəmənli, N. Hamı üçün avtoqraf: [Nəsimi haqqında] / Nüsrət Kəsəmənli // Bakı. – 1973. – 13 sentyabr. – S. 3.

2036. Kino musiqisinin dili ilə: [İsa Hüseynovun ssenarisi əsasında “Nəsimi” rəngli bədii filminin çəkilişi haqqında] // Ədəbiyyat və incəsənət. – 1973. – 4 avqust. – S. 14.

2037. Kürçaylı, Ə. Nəsimi: [şeir] / Ə. Kürçaylı // Kommunist. – 1973. – 11 fevral.

2038. Qabil. Fərəc: [“Nəsimi” poemasından parça] / Qabil // Bakı. – 1973. – 12 sentyabr. – S. 3.

2039. Qabil. Həll-həll?...: [Nəsimi poemasından] / Qabil // Ədəbiyyat və incəsənət. – 1973. – 1 sentyabr. – S. 7.

2040. Qabil. Nəsimi: [tarixi romantik poema] / Qabil // Azərbaycan. – 1973. – № 1. – S. 79-88; № 2. – S. 18-25; № 3. – S. 127-133; № 4. – S. 97-110; № 6. – S. 138-143; № 7. – S. 124-135; № 8, S. 131-147.

2041. Qabil. Ozanlar: [Nəsimi poemasından bir parça] / Qabil // Ədəbiyyat və incəsənət. – 1973. – 17 fevral. – S. 8-9.

2042. Quliyeva, F. Nəsimi dastanı: [F. Əmirovun yeni baleti haqqında] / Fəridə Quliyeva // Kommunist. – 1973. – 23 sentyabr. – S. 4.

2043. Mahnılar və romanslar: [Ağabacı Rzayevanın Nəsiminin sözlərinə yazdığı vokal əsəri haqqında] // Ədəbiyyat və incəsənət. – 1973. – 4 avqust. – S. 14.

2044. Mehdiyev, E. Qəlblərdə tutmusan qərar: [şeir] / Emil Mehdiyev // Ədəbiyyat və incəsənət. – 1973. – 13 sentyabr. – S. 8-9.

2045. Məhərrəmov, İ. Nəsimi obrazı ekranda: [C. Cabbarlı adına “Azərbaycanfilm” kinostudiyasında “Nəsimi” filminin çəkilişi haqqında] / İdris Məhərrəmov // Mədəni-maarif işi. – 1973. – № 3. – S. 8-9.

2046. Məmmədov, A. Nəsimi və musiqi / Arif Məmmədov // Azərbaycan. – 1973. – № 8. – S. 148-151.

2047. Mustafayev, R. Bəstəkar ürəkli şair: [İ. Nəsiminin yubileyinə hazırlıq haqqında bəstəkarla müsahibə] / R. Mustafayev // Azərbaycan gəncləri. – 1973. – 6 sentyabr. – S. 3.

2048. Naxçıvanlı, Ə. Mənim babam: [şeir] / Ə. Naxçıvanlı // Ulduz. – 1973. – № 9. – S. 8.

2049. Nasiasvili, S. Şairin canlı obrazı [Cümşüd İbrahimovun yaratdığı Nəsimi heykəli haqqında] / S.Nasiasvili // Sovet Gürcüstanı. – 1973. – 12 iyul.

2050. Nehrəmli, H. Nəsimiyə: [şeir] / H. Nehrəmli // Şərq qapısı. – 1973. – 13 sentyabr. – S. 2.

2051. Nəfis xalça: [rəssam İ.Kərimovanın çəkdiyi eskiz əsasında D.Əliyevanın toxuduğu “Nəsimi” xalçası haqqında] // Bakı. – 1973. – 8 sentyabr. – S. 3.

2052. Nərimanbəyov, T. Şairin adına layiq: [Fikrət Əmirovun “Nəsimi dastanı” baletinin bədii tərtibatı haqqında] / Toğrul Nərimanbəyov // Azərbaycan gəncləri. – 1973. – 13 sentyabr.

2053. Nəsimi: C.Cabbarlı adına Azərbaycanfilm kinostudiyasında çəkilən Nəsimi filmi haqqında məlumat // Yeni filmlər. – 1973. – № 9. – S. 1.

2054. “Nəsimi dastanı” baleti: [Fikrət Əmirovun müəllifi olduğu balet haqqında] // Ədəbiyyat və incəsənət. – 1973. – 4 avqust. – S. 14.

2055. Nəsimi filmi çəkilir: Azərbaycanfilm kinostudiyasında çəkilən film haqqında // Kənd həyatı. – 1973. – № 9. – S. 11.

2056. Nəsimi haqqında simfonik poema: [Azər Rzayevin eyniadlı əsəri haqqında] // Kommunist. – 1973. – 22 avqust. – S. 4.

2057. Nəsimi xalçası: [yubileylə əlaqədar Kamil Əliyevin Nəsiminin bədii portretini toxuduğu xalça haqqında] // Azərbaycan gəncləri. – 1973. – 8 sentyabr. – S. 4.

2058. Nəsiminin 600 illiyi qarşısında: [Azərb. SSR Mədəniyyət Nazirliyi, Respublika Rəssamlar İttifaqı və Arxitektərlər İttifaqının elan etdiyi yeni müsabiqə] // Sovet Gürcüstanı. – 1973. – 3 aprel; Azərbaycan gəncləri. – 1973. – 1 may.

2059. Nəsiminin anadan olmasının 600 illiyi şərəfinə: [abidəsinin layihəsinin yaradılması üçün müsabiqənin elan edilməsi haqqında] // Kommunist. – 1973. – 28 aprel; Ədəbiyyat və incəsənət. – 1973. – 28 aprel. – S. 2-3.

2060. Nəsimiyə həsr olunmuşdur: [Nəsimi yaradıcılığı mavi ekranda] // Ədəbiyyat və incəsənət. – 1973. – 25 avqust. – S. 2.

2061. Nəsimiyə həsr olunur: 600 illiyi şərəfinə şeirlərinə bəstələnmiş musiqi əsərlərinin yaradılması üçün müsabiqə keçirilmişdir // Kommunist. – 1973. – 30 avqust. – S. 4; Ədəbiyyat və incəsənət. – 1973. – 1 sentyabr. – S. 7.

2062. Nəsirli, Ə. Nəsimi: [şeir] / Əli Nəsirli // Sürət. – 1973. – 23 avqust. – S. 2.

2063. Razi, H. Böyük şairlə görüş: C.Cabbarlı adına Azərbaycanfilm kinostudiyasının istehsal etdiyi “Nəsimi” filmi haqqında / Hüseyn Razi // Şərq qapısı. – 1973. – 19 avqust.

2064. Razi, H. Nəsimi Əlincə qalasında: C.Cabbarlı adına Azərbaycanfilm kinostudiyasının Culfa rayonu ərazisindəki Əlincə qalasında “Nəsimi” filminin çəkilişi haqqında / Hüseyn Razi // Şərq qapısı. – 1973. – 11 avqust.

2065. Rüstəm, S. Nəsimi: [şeir] / Süleyman Rüstəm // Kommunist. – 1973. – 13 sentyabr. – S. 3.

2066. Rzayev, S. Nəsimi: [şeir] / S. Rzayev // Şərq qapısı. – 1973. – 9 sentyabr.

2067. Rzayeva, A. Zəngin xəzinə: [İ.Nəsiminin sözlərinə yazdığı romanslar haqqında] / Ağabacı Rzayeva // Azərbaycan gəncləri. – 1973. – 30 avqust.

2068. Rzayeva, A. İlham mənbəyi: [Nəsimiyə həsr olunmuş əsərləri haqqında] / Ağabacı Rzayeva, Nəcəfqulu // Bakı. – 1973. – 12 sentyabr. – S. 4.

2069. Sadovski, Y. Şairə həsr edilmiş poema: [Sergey İvanovun “Seçilmiş şeirlər” kitabındakı İmadəddin Nəsimiyə həsr edilmiş poema haqqında] / Y.Sadovski // Sovet Gürcüstanı. – 1973. – 11 sentyabr. – S. 2.

2070. Seyidbəyli, H. “Nəsimi” ilə görüş: [yazıçı İsa Hüseynovun ssenarisi əsasında çəkilən Nəsimi filminin rejissoru ilə söhbət] / Həsən Seyidbəyli // Ədəbiyyat və incəsənət. – 1973. – 7 iyul. – S. 12.

2071. Seyidov, Ə. Nəsimi: [şeir] / Əhməd Seyidov // Bakı. – 1973. – 11 mart.

2072. Şairi düşünərkən: Nəsimi şeirlərinə çəkilmiş illüstrasiyalardan / Rəs. Oqtay Sadiqzadə // Kommunist. – 1973. – 13 sentyabr. – S. 3.

2073. Şərifova, V. Böyük şairə layiq: [bəstəkar Fikrət Əmirovun “Nəsimi dastanı” poeması haqqında] / Validə Şərifova // Ədəbiyyat və incəsənət. – 1973. – 20 oktyabr. – S. 3.

2074. Tağızadə, Ş. İmadəddin Nəsimi: [eyniadlı film haqqında] / Ş.Tağızadə // Bakı. – 1973. – 13 iyun. – S. 4.

2075. Tahir, S. Karvan yol gedir: [şair Nəimi və Nəsimi haqqında poema] / Söhrab Tahir // Azərbaycan. – 1973. – № 8. – S. 152-155; Böyük insanpərvər şair İmadəddin Nəsimi: məqalələr məcmuəsi.- Bakı, 1973. – S. 52-63. – Mətn ərəb qrafikasında Azərbaycan dilindədir.

2076. Tərhanov, M. Əlvan ilmələr: [Respublikanın əməkdar rəssamı Kamil Əliyevin Nəsimiyə həsr etdiyi “Nəsimi” xalçası haqqında] / M.Tərhanov // Ədəbiyyat və incəsənət. – 1973. – 13 sentyabr. – S. 5.

2077. Təzə xalçalar: [Nəsiminin surəti toxunmuş xalçalar haqqında məlumat] // Ədəbiyyat və incəsənət. – 1973. – 13 sentyabr. – S. 9.

2078. Tudə, Ə. Nəsimi: [şeir] / Əli Tudə // Bakı. – 1973. – 16 avqust.

2079. Unudulmaz obraz: [Nəsiminin abidəsinin müsabiqə layihələrinin sərgisi haqqında] // Ədəbiyyat və incəsənət. – 1973. – 22 sentyabr. – S. 10.

2080. Vəlioğlu, S. Nəsimi: [şeir] / Səyyad Vəlioğlu // Lenin bayrağı. – 1973. – 2 avqust.

2081. Yaradıcılıq qrupu Suriyaya getmişdir: [Nəsimi rəngli bədii filminin quruluşçularının Suriyaya səfəri haqqında] // Ədəbiyyat və incəsənət. – 1973. – 17 avqust. – S. 4.

1974

2082. Abbaszadə, H. Son gecə: [R.Rzanın Nəsimiyə həsr etdiyi eyniadlı poemanın televiziya tamaşası haqqında] / Hüseyn Abbaszadə // Ədəbiyyat və incəsənət. – 1974. – 14 sentyabr. – S. 10.

2083. Həsənzadə, N. Hünərin tərənnümü: [Qabil İmamverdiyevin “Nəsimi” poemasının Azərbaycan SSR Dövlət mükafatına təqdim olunması haqqında] / Nəriman Həsənzadə // Ədəbiyyat və incəsənət. – 1974. – 23 mart. – S. 3.

2084. Hüseyni, Ə. Nəqqaş bilindi nəqş içində: [Səmərqənd Universitetində Nəsiminin əsərlərinə həsr edilən rəsmlər haqqında] / Ə.Hüseyni // Qobustan. – 1974. – № 1 (21). – S. 2-6.

2085. Məmmədov, C. Onun tarixi hünərinə layiq...: [C.Cabbarlı adına “Azərbaycanfilm” studiyasının yaratdığı “Nəsimi” bədii filmi haqqında] / Cəlal Məmmədov // Kommunist. – 1974. – 11 may. – S. 4.

2086. Məndə sığar iki cahan...: [Nəsiminin anadan olmasının 600 illiyinə həsr olunmuş “Məndə sığar iki cahan...” rəngli genişekranlı sənədli film haqqında] // Yeni filmlər. – 1974. – № 3. – S. 7.

2087. Nazim, S. “Nəsimi” kinosunun ssenarisi haqqında: [İsa Hüseynovun “Nəsimi” kinossenarisi haqqında] / S.Nazim // Qobustan. – 1974. – № 3. – S. 22-24.

2088. Nəsimi ilə görüş ərfəsində: Azərbaycanfilm kino studiyasının yaratdığı film haqqında // Abşeron. – 1974. – 26 fevral. – S. 4.

2089. Novruz, C. Nəsimi: [şeir] / Cabir Novruz // Ədəbiyyat və incəsənət. – 1974. – 27 iyul. – S. 5.

2090. Seyidbəyli, H. Nəsimidən başlanan səhifə: Azərbaycan Lenin kom-somolu mükafatına layiq görülmüş aktyor Rasim Balayev haqqında / Həsən Seyidbəyli // Bakı. – 1974. – 13 noyabr. – S. 3.

2091. Yaşın, V. “Nəsimi” filmi xaricə gedir / V.Yaşın // Bakı. – 1974. – 11 may.

2092. Yengicəli, M. Nəsimi və musiqi / M.Yengicəli // Qobustan. – 1974. – № 4(24). – S. 53-54.

1975

2093. Hüseynov, İ. Nəsimi: [roman] / İsa Hüseynov // Azərbaycan. – 1975. – № 7. – S. 3-29.

2094. “Nəsimi” filminə Ümumittifaq baxışı // Ədəbiyyat və incəsənət. – 1975. – 19 iyul. – S. 4.

1976

2095. Anar. Şair hünəri / Anar // Ədəbiyyat və incəsənət. – 1976. – 31 iyul. – S. 3.

2096.Əlibəyova, G. Nəsiminin səsi: İ.Hüseynovun ssenarisi əsasında rejissor H. Seyidbəylinin çəkdiyi “Nəsimi” filmi haqqında / G.Əlibəyova // Ədəbiyyat və incəsənət. – 1976. – 20 mart. – S. 2.

2097.Hüseynov, M. “Nəsimi” filminin dekorlarından / M.Hüseynov // Qobustan. – 1976. – № 3 (31).

1977

2098.Anar. Şairin hünəri: [esse] / Anar // Adamın adamı / Anar. – Bakı, 1977. – S. 171-183.

2099.Rza, R. Son gecə: [Nəsimiyə həsr edilmiş poema] / Rəsul Rza // Güneylər, quzeylər: şeirlər, poemalar / R. Rza. – Bakı, 1977. – S. 116-131.

1978

2100.Cəfərzadə, Ə. Ön söz / Əzizə Cəfərzadə // Məhşər / İsa Hüseynov. – Bakı, 1978. – S. 5-6.

2101.Dadaşov, A. Üsyankar şairin heykəli: [Bakıda Nəsimi heykəlinin bünövrəsinin qoyulması haqqında] / Aqıl Dadaşov // Bakı. – 1978. – 30 noyabr. – S. 4.

2102.Nuri, B. Nəsimi: [şeir] / Balas Nuri. – Bakı, 1978. – S. 9-10.

2103.Sadıqzadə. Nəsimi: [İzomaterial] / Sadıqzadə // Qobustan. – 1978. – № 1 (37).

1979

2104.Məhəmmədiyev, N. Həyat və arzu; Nəsiminin son sözü / N.Məhəmmədiyev; tərc. ed. B.Vahabzadə // Bakı. – 1979. – 7 iyun.

2105.Rüstəmخانli, S. Nəsimi taleyi gərəkdir mənə / Sabir Rüstəmخانli // Azərbaycan. – 1979. – № 8. – S. 179-181.

2106.Şərifzadə, S. C.Cabbarlının portreti; Nəsimi: [İzomaterial] / S.Şərifzadə // Qobustan. – 1979. – № 2 (42).

2107.Şərifzadə, S. Nəsiminin surəti: [rəssamların Nəsimi obrazını yaradarkən nələri əsas götürdükləri haqqında] / S.Şərifzadə // Qobustan. – 1979. – № 2 (42). – S. 41-44.

2108.Vahabzadə, B. Salam, Nəsimi // Açılan səhərlərə salam: [şeirlər və poemalar] / Bəxtiyar Vahabzadə. – Bakı, 1979. – S. 19-20.

1980

2109.Abdullayev, M. Nəsimi edam ərəfəsində: [İzomaterial] / M.Abdullayev // Qobustan. – 1980. – № 1-2(45-46).

2110.Adəm ol candır ki, günəş üzüdür: Bakıda Nəsiminin abidəsi açılmışdır // Kommunist. – 1980. – 21 fevral; Azərbaycan müəllimi. – 1980. – 22 fevral; Bakı. – 1980. – 21 fevral.

2111. Ağamalı, S. Nəsimi / S. Ağamalı // Azərbaycan. – № 5. – S. 53-54.

2112. Bakıda Nəsimi abidəsinin açılışı münasibətilə // Ədəbiyyat və incəsənət. – 1980. – 22 fevral.

2113. Hüseyinov, Ə. Səhər düşüncələri: [Qabilin “Nəsimi” poeması haqqında] / Əhəd Hüseyinov // Ədəbiyyat və incəsənət. – 1980. – 2 avqust. – S. 6.

2114. Qabil. Ön söz / Qabil // Nəsimi: poema. – Bakı, 1980. – S. 3-4.

2115. Məmmədov, T. Poeziya qartalı: [Nəsiminin Bakıda açılan heykəlinin müəlliflərindən biri ilə müsahibə] / Tokay Məmmədov // Kommunist. – 1980. – 20 fevral S. 2.

2116. Rüstəm, S. Əziz vətəndaş: [şeir] / Süleyman Rüstəm // Kommunist. – 1980. – 21 fevral.

2117. Vahabzadə, B. Dünyanın: [şair Nəsimi haqqında] / Bəxtiyar Vahabzadə // Ədəbiyyat və incəsənət. – 1980. – 19 sentyabr.

2118. Vahabzadə, B. Poeziya qartalı; Salam Nəsimi / Bəxtiyar Vahabzadə // Kommunist. – 1980. – 20 fevral. – S. 2.

1981

2119. Əliyev, Z. Nəsiminin portretini yaratmış Polşa sənətkarı: [Qustav Zemla haqqında] / Z. Əliyev // Qobustan. – 1981. – № 3 (51). – S. 87-89.

1982

2120. Vahabzadə, B. Zülmətdə işıqlar: [Nəsimi mövzusunda yazdığı ey-niadlı mənzum pyesdən bir parça] / Bəxtiyar Vahabzadə // Ədəbiyyat və incəsənət. – 1982. – 26 noyabr. – S. 8.

1983

2121. Ağamalı, S. Bir ananın dilidir şeir: Nəsimiyə: [şeir] / Sadiq Ağamalı // Azərbaycan. – 1983. – № 5. – S. 53-54.

1984

2122. Əlimirzəyev, X. “Məhşər” və tarixi roman məsələsi: İsa Hüseyinovun Nəsimiyə həsr etdiyi “Məhşər” romanı haqqında / Xəlid Əlimirzəyev // Bədi həqiqət uğrunda / X. Əlimirzəyev. – Bakı, 1984. – S. 153-163.

2123. Xəzri, N. Mənim babam baxan dağlar: Hələb görüşü / Nəbi Xəzri // Seçilmiş əsərləri 4 cildə: poemalar / N. Xəzri. – Bakı, 1984. – C.4. – S. 124-139.

1985

2124. Şahsuvarov, Z. Nəsiminin məzarı: [şeir] / Z. Şahsuvarov // Ədəbiyyat və incəsənət. – 1985. – 28 iyun. – S. 8.

1986

2125. Elçin. Əfsanə davam edir...: “Nəsimi” poemasını yenidən oxuyarkən: [Qabilin “Nəsimi” poeması haqqında düşüncələr] / Elçin // Ədəbiyyat və incəsənət. – 1986. – 17 yanvar. – S. 6.

2126. İsmayılzadə, İ. Heykəl; Nəsiminin monoloqları; [şeyrlər] / İsa İsmayılzadə // Azərbaycan. – 1986. – № 7. – S. 80-86.

1987

2127. Hüseynov, A. “Məhşər” haqqında qeydlər: [İsa Hüseynovun Nəsimiyə həsr etdiyi roman haqqında] / Akif Hüseynov // Azərbaycan. – 1987. – № 2. – S. 154-167.

2128. İsmayıl, M. Nəsimi; Mənim şeyrlərim xoşuna gəlməz; Bir dilim alov: [şeyrlər] / Məmməd İsmayıl // Ədəbiyyat və incəsənət. – 1987. – 27 mart. – S. 4.

1988

2129. Sinelnikov, M. Nəsimi: [şeyr] / Mixail Sinelnikov; çev. Hidayət // Ədəbiyyat və incəsənət. – 1988. – 18 mart. – S. 3.

1989

2130. Nəsiminin heykəli Hələbə hədiyyə verilmişdir // Kommunist. – 1989. – 21 yanvar; Ədəbiyyat və incəsənət. – 1989. – 27 yanvar. – S. 7.

1991

2131. Şıxıyeva, S. Nəsimi filmi: qu quşunun son nəğməsi / Səadət Şıxıyeva // Kino. – 1991. – № 10. – may. – S. 3.

1993

2132. Qabil. Eheyyl!: [Nəsimiyə həsr edilmiş şeyr] / Qabil // Azərbaycan. – 1993. – № 3. – S. 126-127.

1994

2133. Qabil. Nəsimi (poemadan parçalar) Qiymət / Qabil // Nüşabə Araslı; Ədəbiyyat: Orta ümumtəhsil məktəblərinin VII sinifi üçün dərslik. – Bakı, 1994. – S. 221-224.

1995

2134. Kamal, R. Nəfəs azadlığı, ruh azadlığı: [B. Vahabzadənin Nəsimiyə həsr olunan “Fəryad” poemasına müqəddimə] / Rüstəm Kamal // Fəryad / Bəxtiyar Vahabzadə. – Bakı, 1995. – S. 5-11.

1996

2135. Qabil. Nəsimi (poemadan parçalar) Qiymət / Qabil // Nüşabə Araslı; Ədəbiyyat: Orta ümumtəhsil məktəblərinin VII sinifi üçün dərslik. – Bakı, 1996. – S. 221-224.

1999

2136. Elçin. Əfsanə davam edir: [Qabilin “Nəsimi” poemasını yenidən oxuyarkən] / Elçin // Ədəbiyyatımızın yaradıcılıq problemləri: seçilmiş əsərlər / Elçin. – Bakı, 1999. – S. 536- 539.

2000

2137. Yağmur, Z. “Məhşər” və həqiqətlərin mübarizəsi / Zümrüd Yağmur // Filoloji araşdırmalar. – Bakı, 2000. – K.12. – S. 95-99.

2001

2138. Ulutürk, X.R. Nəsimi kimi //Seçilmiş əsərləri /Xəlil Rza Ulutürk; toplayan, tərt ed. F.Ulutürk. – Bakı, 2001. – S. 166.

2002

2139. Novruzova, A. Sən bu Nəsiminin dilini anla bil... / A.Novruzova // Elm. – 2002. – 7 mart.

2003

2140. Kazımzadə, A. Nəsimi: 1973-cü il. “Azərbaycanfilm” 10 h., 2505 m, 91,56 dəq, rəng, g/e. / Aydın Kazımzadə; rej. H.Seyidbəyli, ssen. müəl. İ.Hüseynov // Azərbaycan kinosu: Cild 1: 1898-2002. Bədii və cizgi filmlərinin izahlı kataloqu / A.Kazımzadə. – Bakı, 2003. – S. 83-84.

2004

2141. Kürçaylı, Ə. Nəsimi: [şeir] / Əlağa Kürçaylı //Seçilmiş əsərləri / Ə.Kürçaylı. – Bakı, 2004. – S. 375-377.

2142. Nəsimi filminin 30, Babək filminin 25 yaşı tamam olur // Azərbaycan. – 2004. – 9 sentyabr. – S. 8.

2143. Novruz C. Nəsimi: [şeir] / Seçilmiş əsərləri: şeirlər, poemalar. – Bakı, 2004. – S. 64-66. (Müasir Azərbaycan ədəbiyyatı).

2005

2144. Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin Şamaxı rayonuna səfəri: Böyük Azərbaycan şairi İmadəddin Nəsiminin heykəlinin açılış mərasimi: (Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev mərasimdə iştirak etmişdir) // Xalq qəzeti. – 2005. – 28 aprel. –S. 3.

2145.Əliyev, İ. Şamaxıda Nəsiminin heykəlinin açılış mərasimində Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevin nitqi // Azərbaycan. – 2005. – 28 aprel. – S. 1.

2146.Rza, R. Nəsimiyə, Füzuliyə, Sabirə açıq məktub (onlara məhəbbət bəzilərinə ibrət üçün) / Rəsul Rza // Seçilmiş əsərləri: 5 cilddə / R. Rəsul. – Bakı, 2005. – C.1. – S. 47-51.

2147.Rza, R. Son gecə: Nəsimiyə həsr etdiyi poema / Rəsul Rza // Seçilmiş əsərləri: 5 cilddə / Rəsul Rza. – Bakı, 2005. – C.4. – S. 132-148.

2148.Səfərli, İ. Nəsimi: [şeir] / İslam Səfərli // Seçilmiş əsərləri / İ. Səfərli. – Bakı, 2005. – S. 145.

2149.Şamaxıda Böyük Azərbaycan şairi İmadəddin Nəsiminin heykəlinin açılış mərasimi: Çıxışlar / M.Aslanov, B.Nəbiyev, Qabil // Azərbaycan. – 2005. – 28 aprel; Xalq qəzeti. – 2005. – 28 aprel. –S. 3.

2150.Ulutürk, X.R. Nəsimi kimi: [şeir] / Xəlil Rza Ulutürk // Seçilmiş əsərləri: 2 cilddə / Xəlil Rza Ulutürk. – Bakı, 2005. – C.1. – S. 208.

2007

2151.Qabil. Tövbə; Nəsimiyə rüşvət: “Nəsimi dastanı”ndan // Ömrün gecə qatarı: Diqqət, vətəndaş sərnəşinlər! Ömrün gecə qatarına minik başlanır. – Bakı, 2007. – S. 181- 183.

2008

2152.Rza, R. Nəsimiyə, Füzuliyə, Sabirə açıq məktub: [şeir] / Rəsul Rza // Azərbaycan dünyam mənim. – Bakı, 2008. – S. 15-19.

2153.Şirvani, Ə. Azərbaycan – iki cahan; Nəsimi babanın töhfəsi: [Nəsimi haqqında şeirlər] / Əliqardaş Şirvani // Şamaxı cənnətin bir guşəsidir / Ə.Şirvani. – Bakı, 2008. –S. 35, 72-74, 105-107.

2009

2154.Anar. Şairin hünəri / Anar // Ulduz. – 2009. –№ 4. –S. 7-13.

2155.Hüseynov, A. Nəsimi yaradıcılığıyla bağlı rəsmlər / Arif Hüseynov // Ulduz. – 2009. –№ 4. –S. 81.

2156.Nəsimi filmi: [İsa Hüseynovun ssenarisi əsasında rejissor Həsən Seyidbəylinin çəkdiyi Nəsimi filmi (bəstəkarı T.Quliyev) haqqında] // Ulduz. – 2009. –№ 4. –S. 20.

2157.Şıxıyeva, S. Seyid İmadəddin Nəsimi: [oçerk] / Səadət Şıxıyeva // Azərbaycan ədəbiyyatı tarixi: 6 cilddə / AMEA, Nizami ad. Ədəbiyyat İn-tu; red. hey. T.Kərimli (məsul red.) [və b.]. – Bakı, 2009. – C.3. – S. 206- 229, 237-251.

2158. Ulusel, R. İmadəddin Nəsimi və Nikolay Kuzanlı: esse: [Nəsimi ilə alman filosofunun dini görüşlərinin müqayisəsi] / Rahid Ulusel // Ulduz. – 2009. – № 4. – S. 33-37.

2010

2159. Xanlarqızı, V. “Nəsimi”dən başlanan səhifə: [Şairə həsr olunmuş filmin uğurlu taleyi haqqında] / Vüsalə Xanlarqızı // Musiqi dünyası. – 2010. – № 1-2. – S. 164-166.

2011

2160. Aşirov, A. Türkmən poeziyasının bülbülü: [XVII-XVIII əsrlər türkmən şairi N.Əndəlibin “Risaləyi-Nəsimi” poeması haqqında] / Annaqurban Aşirov // Elm. – 2011. – 12 iyul. – S. 9.

2161. Əndəlib, N. Risaləyi-Nəsimi: [poema] / Nurməhəmməd Əndəlib // Şeirlər, poemalar, dastanlar / N.Əndəlib. – Bakı, 2011. – S. 123-205.

2012

2162. İlk “Nəsimi” mükafatı laureatı: Azərbaycan Yazıçılar Birliyinin təsis etdiyi “Nəsimi mükafatı”nın İ.Hüseynova təqdim olunması haqqında // Ədəbiyyat qəzeti. – 2012. – 30 mart. – S. 3.

2163. Paşayev, Q. Məhəbbətdən doğan əsər: [Qabilin “Nəsimi” əsəri haqqında] / Qəzənfər Paşayev // Seçilmiş əsərləri: 7 cilddə / Q. Paşayev. – Bakı, 2012. – C.4. – S. 249-253.

2164. Şıxıyeva, S. Nəsiminin üsyankar səsi Bəxtiyar Vahabzadənin “Fəryad”ında / Səadət Şıxıyeva // I Beynəlxalq Bəxtiyar Vahabzadə simpoziumunun materialları, 13-15 dekabr 2012. – Bakı, 2012. – S. 256-263.

2165. Yaqub, M. Şirvan alverçisi və Nəsimi...: [müəllifin İ.Nəsimiyə həsr etdiyi poemadan] / Musa Yaqub // Dövrün dəyirmanı: poemalar, şeirlər. – Bakı, 2012. – S.290-294.

2014

2166. Ayışə. Ya Nəsimi, ya haqq - 1; Ya Nəsimi, ya haqq - 2; Sidre... [Şeirlər] / Ayışə // Ulduz. – 2014. – № 1. – S. 40-42.

2167. İmadəddin Nəsiminin heykəli // Heydər Əliyev və mədəni irs [İzomaterial] / Azərb. Resp. Mədəniyyət və Turizm Nazirliyi; [ideya müəll. Ə.Qarayev; layihənin rəhbəri V.Əliyev; nəşrin red. T.Vəliyev, K.Cəfərova; nəşrin tərtibatçıları Z.Sankina, A.Əmirova; bədii tərtibat və dizayn V. Əli]. – Bakı: [S. n.] 2014.

2168. Vüsal, B. İsa Muğanna getdi, Nəsimi bir də öldü! / Barat Vüsal (Alıyev Barat Alı oğlu) // Türküstan. – 2014. – 8-21 iyun. – S. 16.

2015

2169. Bayramlı M. Nəsimi kimi: [şeir] / Mələk Bayramlı // Ədəbiyyat qəzeti. – 2015. – 26 dekabr, № 64. – S. 27.

2170. Ulutürk, X.R. Nəsimi / Xəlil Rza Ulutürk // H. Abdullayeva, İ. Əfəndiyeva, M. Ələsgərova. Azərbaycan dili: rus dilində olan ümumtəhsil məktəblərinin VIII sinfi üçün dərslik / H. Abdullayeva, İ. Əfəndiyeva, M. Ələsgərova. – Bakı, 2015. – S. 49.

2016

2171. Vüsal, B. Nəsimi türbəsi önündə: [şeir] / Barat Vüsal // Qazax mahalının şairləri: almanax. – Bakı, 2016. – S. 3-4.

2017

2172. Əhmədova, P. İmadəddin Nəsimi və ona həsr olunmuş bədii əsərlər / Püstə Əhmədova // Elmi əsərlər NDU. – Naxçıvan, 2017. – № 5. – C.1. – S. 58-61.

2173. Əziz, V. İmadəddin Nəsimiyə: [şeir] / Vahid Əziz // Ədəbiyyat qəzeti. – 2017. – 25 fevral. – S. 14.

2174. Pəhləvan, Ə. “Ənəlhəq”i sən söylədin şairlərin içində! / Əmir Pəhləvan // Vətən dahiləri / Ə. Pəhləvan. – Bakı, 2017. – H.1. – S. 24-26.

2175. Rəhimli, İ. Nəsimi dastanı: Fikrət Əmirovun xoreoqrafik poeması. Libretto müəllifləri Anar və Nailə Nəzirova / İlham Rəhimli // Azərbaycan Teatr Ensiklopediyası / İ. Rəhimli. – Bakı, 2017. – S. 56.

2176. UNESCO-da Nəsimiyə həsr olunan tədbir keçirilib: [Parisdə UNESCO-nun baş qərargahında Azərbaycan Respublikasının Mədəniyyət və Turizm Nazirliyinin və Azərbaycanın UNESCO yanında daimi nümayəndəliyinin birgə təşkilatçılığı ilə ölkəmizin UNESCO-ya üzv olmasının 25 illik yubileyinin qeyd edilməsi çərçivəsində böyük şair və mütəfəkkir İmadəddin Nəsiminin vəfatının 600-cü ildönümü münasibətilə tədbir keçirilib] // Xalq cəbhəsi. – 2017. – 20 may. – S. 16.

2018

2177. Abdullayeva, F. Moskvada Nəsiminin büstünün təntənəli açılış mərasimi olub: [Heydər Əliyev Fondunun vitse-prezidenti Leyla Əliyeva açılış mərasimində iştirak edib] / Fəridə Abdullayeva // Xalq qəzeti. – 2018. – 20 noyabr. – S. 5.

2178. Azəri, L. Aləmül-qeybin sūfatı məndən oldu aşikar...: “Nəsimiyə ithaf” vokal-xoreoqrafik tamaşasının premyerası keçiriləcək: [Akademik Millî Dram Teatrının səhnəsində] / Lalə Azəri // Mədəniyyət. – 2018. – 10 mart. – S. 6.

2179. Azəri, L. Nəsimi ömrünün və ideallarının ekran təəcəssümü: Azərbaycan kinosu 120: Bəşəri ideyalar aşıl原因an filmin yaranmasından 45 il ötür ["Nəsimi" filmi haqqında] / Lalə Azəri // Mədəniyyət. – 2018. – 25 aprel. – S. 10.

2180. Əhmədova, P. İmadəddin Nəsimiyə həsr olunmuş iki pyes haqqında / Püstə Əhmədova // Elmi əsərlər. Humanitar elmlər seriyası. Naxçıvan Dövlət Universiteti. – 2018. – C.1. – № 5. – S. 57-62.

2181. Əhmədova, P. Rəsul Rza poeziyasında İmadəddin Nəsimi obrazı / Püstə Əhmədova // Elmi əsərlər / Naxçıvan Dövlət Universiteti. Humanitar elmlər seriyası. – 2018. – Cild 1, № 1. – S. 60-64.

2182. Hüseyinov, R. Nəsimi şeirində musiqi və Nəsimi şeiri musiqidə / Rafael Hüseyinov // Risalə: Araşdırmalar toplusu- 14. – Bakı, 2018. – S. 5-23.

2183. Kərimli, T. Nəsimi əzablarından Nəsimi harayına: Xalq artisti, AMEA-nın müxbir üzvü Firəngiz Əlizadənin "Nəsimi – passion" əsərinin video-yazısına baxarkən / Teymur Kərimli // 525-ci qəzet. – 2018. – 24 yanvar. – S. 7.

2184. "Qız qalası"nda Nəsimi motivləri: İçərişəhərdə iki festival bir araya gəlib: [IX "Qız qalası" Beynəlxalq İncəsənət Festivalı və "Nəsimi-şeyr, sənət və mənəviyyət Festivalı" haqqında] // Mədəniyyət. – 2018. – 28 sentyabr. – S. 4.

2185. Moskvada "Nəsiminin mənəvi irsi orta əsrlər Şərqinin tarixi-mədəni kontekstində" mövzusunda konfrans açılıb: Heydər Əliyev Fondunun vitse-prezidenti Leyla Əliyeva konfransın işində iştirak edib: ["Nəsimi – poeziya, incəsənət və mənəviyyət festivalı" çərçivəsində M.V.Lomonosov adına Moskva Dövlət Universitetinin Asiya və Afrika Ölkələri İnstitutunda keçirilən elmi-praktiki konfrans haqqında] // Azərbaycan. – 2018. – 20 noyabr. – S. 6.

2186. Moskvada Nəsiminin büstünün təntənəli açılış mərasimi olub: Heydər Əliyev Fondunun vitse-prezidenti Leyla Əliyeva açılış mərasimində iştirak edib: ["Nəsimi – poeziya, incəsənət və mənəviyyət festivalı" çərçivəsində] // Azərbaycan. – 2018. – 20 noyabr. – S. 6; Ədəbiyyat qəzeti. – 2018. – 24 noyabr. – S. 3; Üç nöqtə. – 2018. – 21 noyabr. – S. 7.

2187. Nəsimi ömrünün və ideallarının ekran təəcəssümü: Azərbaycan kinosu / L.Azəri // Mədəniyyət. – 2018. – 25 aprel. – S. 10.

2188. "Nəsimi" filmi "YARAT"da təqdim edilib: [Həsən Seyidbəylinin hazırladığı eyniadlı film haqqında] // Mədəniyyət. – 2018. – 7 sentyabr. – S. 8.

2189. "Nəsimi"dən başlanan uğur: [Nəsimi rolunun ifaçısı Xalq artisti Rasim Balayevin yaradıcılığı haqqında] // İqtisadiyyat. – 2018. – 14-19 sentyabr. – S. 6.

2190. Nəsirova, K. Üsyankar Nəsimi ruhunun musiqidə təəcəssümü: [bəstəkar Firəngiz Əlizadənin "Nəsimi – Passion" əsəri haqqında] / Könül Nəsirova // Respublika. – 2018. – 2 fevral. – S. 5.

2191. Nigar. BANM-də Rasim Balayevin 70 illik yubileyi qeyd edilib: [Bakı Ali Neft Məktəbində Xalq artistinin yubileyi və “Nəsimi” filminin ilk dəfə ekrana çıxmasının 45 illiyi münasibəti ilə keçirilmiş tədbir haqqında] / Nigar // Palitra. – 2018. – 17 oktyabr. – S. 13.

2192. Səma məclisi və ya tənha dərvişin həyat hekayəsi: [Milli Dram Teatrında Xalq artisti Firəngiz Əlizadənin Nəsimiyə ithaf etdiyi vokal-xoreoqrafik tamaşasının nümayişi haqqında] // Mədəniyyət. – 2018. – 14 mart. – S. 5.

2193. Şərifova, S. Müasir Azərbaycan romanında Nəsimi obrazına müraciət / Salidə Şərifova // Klassiklər və müasirlər söz müstəvisində / S. Şərifova. – Bakı, 2018. – S. 392-399.

2194. Təhmirazqızı, S. Firəngiz Əlizadənin “Nəsimi” passionu: [əsrin Amsterdamda orkestr və xor ilə ifasının videoyazısı şəhidlərimizin ruhuna ithaf olaraq təqdim edildi] / Səadət Təhmirazqızı // Mədəniyyət. – 2018. – 19 yanvar. – S. 10.

Nəsimi – şeir, incəsənət və mənəviyyat Festivalı (27 – 30 sentyabr 2018-ci il)

2195. Azərbaycan Xalça Muzeyində vətənə qaytarılan qədim xalçalar təqdim olunub: [“Nəsimi – şeir, incəsənət və mənəviyyat festivalı” çərçivəsində XVII əsrə aid “Naxçıvan” və XIX əsrə aid Qubanın “Hacıqayıb” xalçalarının təqdimatı haqqında] // Azərbaycan. – 2018. – 29 sentyabr. – S. 7. Yeni Azərbaycan. – 2018. – 29 sentyabr. – S. 5. Palitra. – 2018. – 29 sentyabr. – S. 16.

2196. Azərbaycanda ilk dəfə olaraq Nəsimi – şeir, incəsənət və mənəviyyat festivalı başlayıb: [Şamaxıda keçirilən şeir-musiqi məclisi haqqında] // Azərbaycan. – 2018. – 28 sentyabr. – S. 8.

2197. Azərbaycanda Nəsimi – şeir, sənət və mənəviyyat festivalı keçiriləcək: [27-30 sentyabr tarixlərində] // 525-ci qəzet. – 2018. – 5 sentyabr. – S. 7.

2198. Azəri, L. Gəldi “Bahariyyə”nin sədası...: Nəsimi – şeir, incəsənət və mənəviyyat Festivalı çərçivəsində Daş Salnamə Muzeyində eyniadlı musiqi layihəsinin təqdimatı keçirildi / Lalə Azəri // Mədəniyyət. – 2018. – 5 oktyabr. – S. 4.

2199. Bakıda Mixael Hessin “Nəsimi dühası müasir kontekstlərdə” mövzusunda mühazirəsi dinlənilib: [Nəsimi - şeir, sənət və mənəviyyat Festivalı çərçivəsində] // Azərbaycan. – 2018. – 29 sentyabr. – S. 5.

2200. Cahana sığmayan dahi: Nəsiminin ölməz ideyaları işığında söz, sənət, mənəviyyat festivalı: [Nəsimi – şeir, incəsənət və mənəviyyat Festivalı haqqında] // Mədəniyyət. – 2018. – 5 oktyabr. – S. 4.

2201. “Euronews” kanalı Nəsimi Festivalı haqqında reportaj yayımlayıb [27-30 sentyabr tarixində keçirilən festivalla bağlı] // Mədəniyyət. – 2018. – 5 oktyabr. – S. 5.

2202. Əliyeva, L. Бог живет во мне; Забыли о Боге: [“Nəsimi şeir, sənət və mənəviyyət festivalı” çərçivəsində keçirilən “Söz” ədəbi layihəsinin diplomantlarının və Bakı Book Centerdə keçirilən Poeziya gecəsində iştirak edən gənc şairlərin Nəsimiyə həsr olunmuş şeirlərindən nümunələr] / Leyla Əliyeva // Ədəbiyyat qəzeti. – 2018. – 6 oktyabr. – S. 2.

2203. Festival başa çatdı: Nəsiminin xatirəsinə həsr edilən ədəbi müsabiqəyə də yekun vuruldu: [Bakı Media Mərkəzində Nəsimi – şeir, incəsənət və mənəviyyət Festivalının bağlanması və Mədəniyyət Nazirliyinin “Söz” ədəbi layihəsi çərçivəsində Nəsiminin xatirəsinə həsr edilən ədəbi müsabiqə haqqında] // Mədəniyyət. – 2018. – 5 oktyabr. – S. 5.

2204. Fəhmi, İ. Nəsimi festivalı Zamandan yüksəkdə: [Nəsimi – şeir, incəsənət və mənəviyyət festivalı haqqında] / İlqar Fəhmi // Ədəbiyyat qəzeti. – 2018. – 6 oktyabr. – S. 2.

2205. Fərəcov, S. Vətənə qaytarılan incilər: [Nəsimi – şeir, incəsənət və mənəviyyət festivalı çərçivəsində Xalça Muzeyində keçirilən eyniadlı silsilədə “Naxçıvan” və “Hacıqayıb” xalçalarının təqdimatı haqqında] / Savalan Fərəcov // Mədəniyyət. – 2018. – 5 oktyabr. – S. 5.

2206. Fransa portalı Nəsimi festivalından yazıb: [Nəsimi - şeir, incəsənət və mənəviyyət festivalı haqqında] // Mədəniyyət. – 2018. – 19 oktyabr. – S. 5.

2207. Hacıyeva, M. İçərişəhərin “İki cahan”ı: [Müasir İncəsənət Qalereyasında Nəsimi festivalı çərçivəsində çəkilmiş eyniadlı filmin təqdimatı haqqında] / Mələk Xanım Hacıyeva // Mədəniyyət.az. – 2018. – № 5. – Sentyabr-oktyabr (321). – S. 32-33.

2208. Heydər Əliyev Fondunun təşkilatçılığı ilə Moskvada “Nəsimi - şeir, sənət və mənəviyyət festivalı” keçiriləcək // Azərbaycan; Yeni Azərbaycan. – 2018. – 17 noyabr. – S. 7.

2209. Heydər Əliyev Fondunun təşkilatçılığı ilə Nəsimi - şeir, incəsənət və mənəviyyət Festivalı keçiriləcək // Xalq qəzeti. – 2018. – 5 sentyabr. – S. 5; Ədəbiyyat qəzeti. – 2018. – 8 sentyabr. – S. 7.

2210. Heydər Əliyev Mərkəzində Nəsimi – şeir, incəsənət və mənəviyyət Festivalının təntənəli açılışı olub // Azərbaycan. – 2018. – 29 sentyabr. – S. 5; Xalq qəzeti. – 2018. – 29 sentyabr. – S. 7; Yeni Azərbaycan. – 28 sentyabr. – S. 5.

2211. Heydər Əliyev Mərkəzində Nəsimi – şeir, sənət və mənəviyyət Festivalı çərçivəsində sərgilər açılıb // Azərbaycan, Xalq qəzeti. – 2018. – 29 sentyabr. – S. 5.

2212. Hüseynzadə, K. Nəsimiyə nəzirə: [“Nəsimi şeir, sənət və mənəviyyat festivalı” çərçivəsində keçirilən “Söz” ədəbi layihəsinin diplomantlarının və Bakı Book Centerdə keçirilən Poeziya gecəsində iştirak edən gənc şairlərin Nəsimiyə həsr olunmuş şeirlərindən] / Kamal Hüseynzadə // Ədəbiyyat qəzeti. – 2018. – 6 oktyabr. – S. 3.

2213. Maqşud İbrahimbəyov Yaradıcılıq Mərkəzində “İmmolatio” tamaşasının premyerası olub: [Nəsimi – şeir, incəsənət və mənəviyyat Festivalı çərçivəsində şair Leyla Bəyim və kinorejissor Yefim Avramovun eyniadlı tamaşanın Maqşud İbrahimbəyov Yaradıcılıq Mərkəzində premyerasının keçirilməsi haqqında] // Azərbaycan. – 2018. – 30 sentyabr. – S. 4. Xalq qəzeti. – 2018. – 30 sentyabr. – S. 5.

2214. Mixael Hess: “Azərbaycan mədəniyyətlərin qovuşduğu, yaxınlaşdığı məkandır”: [Nəsimi – şeir, sənət və mənəviyyat Festivalı çərçivəsində nəsimişünas Mixael Hessin Heydər Əliyev Mərkəzində “Nəsimi dühası müasir kontekstlərdə” mövzusunda mühazirə oxuması ilə əlaqədar] // Mədəniyyət. – 2018. – 5 oktyabr. – S. 4.

2215. Nəsimi – şeir, incəsənət və mənəviyyat Festivalı başa çatdı: Nəsiminin xatirəsinə həsr edilən ədəbi müsabiqənin qalibləri mükafatlandırılıb: [tədbirdə Heydər Əliyev Fondunun vitse-prezidenti Leyla Əliyeva və Bakı Media Mərkəzinin prezidenti Arzu Əliyeva da iştirak ediblər] // Azərbaycan; Respublika. – 2018. – 2 oktyabr. – S. 4; Yeni Azərbaycan; İki sahil. – 2018. – 2 oktyabr. – S. 3.

2216. Nəsimi – şeir, incəsənət və mənəviyyat Festivalı çərçivəsində Qalada qəsəbəsində silsilə tədbirlər təşkil olunub: Paraqvayın məşhur “Recycling” orkestri Qalada geniş konsert proqramı ilə çıxış edib: [“Qala” Arxeoloji-Etnoqrafik Muzey Kompleksində keçirilmiş tədbirdə Heydər Əliyev Fondunun vitse-prezidenti Leyla Əliyeva və Bakı Media Mərkəzinin prezidenti Arzu Əliyeva iştirak ediblər] // Azərbaycan, Respublika. – 2018. – 2 oktyabr. – S. 4; Yeni Azərbaycan, İki Sahil. – 2018. – 2 oktyabr. – S. 3.

2217. Nəsimi – şeir, incəsənət və mənəviyyat Festivalı: “Bahariyyə” musiqi layihəsi təqdim olunub: [Daş Salnamə Muzeyində keçirilmiş tədbirdə Heydər Əliyev Fondunun vitse-prezidenti Leyla Əliyeva və Bakı Media Mərkəzinin prezidenti Arzu Əliyeva iştirak ediblər] // Azərbaycan, Respublika. – 2018. – 2 oktyabr. – S. 4; Yeni Azərbaycan. – 2018. – 2 oktyabr. – S. 3; İki sahil. – 2018. – 2 oktyabr. – S. 5.

2218. Nəsimi – şeir, incəsənət və mənəviyyat Festivalı: Bakı Kitab Mərkəzində nəsimişünas alimin mühazirəsi dinlənilib: [nəsimişünas Səadət Şıxıyevanın “İmadəddin Nəsiminin şeirlərinə nəzirələr” mühazirəsi haqqında] // Azərbaycan. – 2018. – 30 sentyabr. – S. 4.

2219. Nəsimi – şeir, sənət və mənəviyyat Festivalı çərçivəsində şeir məclisi keçirilib: [Bakı Kitab Mərkəzində Xəzər Poeziya Birliyinin təşkil etdiyi tədbirdə Leyla Əliyevanın “Spasibo” və “Molçaniye” kitablarının təqdimatı haqqında] // Azərbaycan. – 2018. – 30 sentyabr. – S. 4.

2220. Nəsimi Festivalı başa çatdı: “Söz” layihəsinin qalibləri mükafatlandırıldı: [Heydər Əliyev Fondunun təşkilatçılığı və Mədəniyyət Nazirliyinin dəstəyi ilə] // Ekspres. – 2018. – 2 oktyabr. – S. 13.

2221. Nəsimi Festivalı çərçivəsində akustik və elektron musiqi axşamı: [“Ulduzlar sönmür” adlı tədbir haqqında] // 525-ci qəzet. – 2018. – 29 sentyabr. – S. 12.

2222. Nəsimi Festivalı çərçivəsində tədbirlər haqqında mobil əlavə vasitəsilə məlumat almaq olar: [Heydər Əliyev Fondunun təşkilatçılığı və Mədəniyyət Nazirliyinin dəstəyi ilə] // Azərbaycan. – 2018. – 30 sentyabr. – S. 4.

2223. Nəsimi Festivalında “Əsrlərin sədəsi” ansamblı yeni ifalar təqdim edəcək: [əsrlər Əbdülqadir Marağayinin bəstələri əsasında gənc bəstəkarlar tərəfindən yazılıb] // Mədəniyyət. – 2018. – 12 sentyabr. – S. 12.

2224. Nəsiminin müasir kontekstlərdə dərk edilməsi: Dahi şairə olan sevgisi alman alimini Azərbaycan dilini öyrənməyə sövq edib: [Nəsimi Festivalı çərçivəsində Heydər Əliyev Mərkəzində Mixael Hessin eyniadlı mövzuda mühazirə söyləyəcəyi ilə əlaqədar] // Mədəniyyət. – 2018. – 21 sentyabr. – S. 6.

2225. Oruc, K. “Nəsimiyə həsr olunan beynəlxalq festival dünyada ilk idi”: [Heydər Əliyev Fondunun təşkilatçılığı və Mədəniyyət Nazirliyinin dəstəyi ilə keçirilən festival haqqında] / Könül Oruc // Üç nöqtə. – 2018. – 3 oktyabr. – S. 12.

2226. Rəsulov, M. Mən dərindən uçmuşam...: [“Nəsimi şeir, sənət və mənəviyyat festivalı” çərçivəsində keçirilən “Söz” ədəbi layihəsinin diplomantlarının və Bakı Book Centerdə keçirilən Poeziya gecəsində iştirak edən gənc şairlərin Nəsimiyə həsr olunmuş şeirlərindən] / Mehman Rəsulov // Ədəbiyyat qəzeti. – 2018. – 6 oktyabr. – S. 3.

2227. Səlimxanov, C. Ölkəmiz daha bir söz-sənət festivalına ev sahibliyi edəcək: [Əməkdar incəsənət xadimi Cahangir Səlimxanovun Nəsimi Festivalı haqqında fikirləri] / Cahangir Səlimxanov // Mədəniyyət. – 2018. – 7 sentyabr. – S. 9.

2228. Səlimxanov, C. Simadan – Asimana... : [Nəsimi Festivalı haqqında] / Cahangir Səlimxanov // Mədəniyyət.az. – 2018. – Noyabr-Dekabr. – S. 26-27.

2229. Simadan asimana: Nəsimi dühası: Azərbaycanda ilk dəfə dahi şair-mütəfəkkirə həsr olunmuş şeir, incəsənət və mənəviyyat festivalı keçirilir: [Heydər Əliyev Fondunun təşkilatçılığı və Mədəniyyət Nazirliyinin dəstəyi ilə] // Mədəniyyət. – 2018. – 28 sentyabr. – S. 2.

2230. “Söz” layihəsinin növbəti tədbiri Nəsimiyə ithaf olunub: [İncəsənət muzeyində keçirilən eyniadlı tədbir haqqında] // Mədəniyyət. – 2018. – 31 oktyabr. – S. 6.

2231. Şahanə. Səlim Babullaoglundun “Qrafik şeirlər və esselər” sərgisi keçirildi: [“Zəncirli mülk” qalereyasında keçirilən tədbir haqqında] / Şahanə // 525-ci qəzet. – 2018. – 2 oktyabr. – S. 3.

2232. Şamaxıda Nəsimi-şeyr, incəsənət və mənəviyyat festivalının tən-tənəli açılış mərasimi olub // Ədəbiyyat qəzeti. – 2018. – 29 sentyabr. – S. 3.

2233. Şeyr, incəsənət və mənəviyyat: [Azərbaycanda ilk dəfə Nəsimi Festivalı keçiriləcək] // Mədəniyyət. – 2018. – 5 sentyabr. – S. 5.

2234. Tofiq, R. Nəsiminin dilindən: [“Nəsimi şeyr, sənət və mənəviyyat festivalı” çərçivəsinə keçirilən “Söz” ədəbi layihəsinin diplomantlarının və Bakı Book Centerdə keçirilən Poeziya gecəsində iştirak edən gənc şairin Nəsimiyə həsr olunmuş şeyri] / Rüstəm Tofiq // Ədəbiyyat qəzeti. – 2018. – 6 oktyabr. – S. 3.

2235. Yeni ekspozisiyalar Şamaxı Tarix-Diyarşünashlıq Muzeyini daha da zənginləşdirib: [muzeyin yeni ekspozisiyalarla tərtibatından sonra açılışında Nəsimi – şeyr, incəsənət festivalına gələn mədəniyyət və incəsənət xadimlərinin, xarici qonaqların iştirakı haqqında] // Azərbaycan. – 2018. – 28 sentyabr. – S. 8.

2236. Yusuf, S. “Azərbaycan dili mənim həyatımın mənasıdır” Nəsimi – şeyr, incəsənət və mənəviyyat festivalının iştirakçıları arasında olan Azərbaycan əsilli britaniyalı müğənni ilə müsahibə] / Sami Yusuf; müsahibəni apardı Gülər // Ekspres. – 2018. – 6-8 oktyabr. – S. 13.

2237. Zərrə mənəm, günəş mənəm...”: Nəsimi festivalı sayəsində Bakı incəsənət və poeziya vasitəsilə mənəviyyat axtarışının mərkəzinə çevriləcək // Xalq cəbhəsi. – 2018. – 7 sentyabr. – S. 13.

2019

İmadəddin Nəsimi – 650

2238. Abdulla, O. Gedir: (Nəsimiyə həsr olunmuş şeyr) / Oktay Abdulla // Yazıçı: “Oğuz eli” qəzetinin ayrıca buraxılışı. – 2019. – №3. – S.47.

2239. Abdullayeva, Z. “Nəsimi” kinofilmdə musiqi: [bəstəkar Tofiq Quliyevin musiqiləri eyniadlı filmdə] / Zəfəra Abdullayeva // 525-ci qəzet. – 2019. – 10 aprel. – S.17.

2240. Afaq, N. Siz Nəsimi, İmadəddinsiz : [şeyr] / Nadirə Afaq; özbək və rus dilindən tərc. ed. Akif Azalp // Kaspi.-2019.- 2-4 noyabr.- S.14.

2241. Aməd, M. Nəsimi: [şeyr] / Mühiddin Aməd ; özbək və rus dilindən tərc. ed. Akif Azalp // Kaspi.-2019.- 2-4 noyabr.- S.14.

2242. Anar. Şairin hünəri / Anar // Ulduz. – 2019. – № 4. – S.7-13; 525-ci qəzet. – 2019. – 19 yanvar. – S.10-12.

2243. Aruz, S. Nəsimi: Beşpərdəli dramın üçüncü pərdəsi / Sayman Aruz // Ədəbiyyat qəzeti. – 2019. – 11 may. – S.24.

2244. Aruz, S. Nəsimi: Dram (Kiçik ixtisarla) / Sayman Aruz // Ədəbiyyat qəzeti. – 2019. – 1 iyun. – S.15.

2245. Aruz, S. Nəsimi: Şah və Nəsiminin müzakirəsi: beşpərdəli dramın dördüncü pərdəsi / Sayman Aruz // Ədəbiyyat qəzeti. – 2019. – 20 aprel. – S.12-13.

2246. Aslan, M. Sirlilə: (Nəsimiyə həsr olunmuş şeir) / Aslan Məmməd // Yazıçı: “Oğuz eli” qəzetinin ayrıca buraxılışı. – 2019. – №3. – S.24.

2247. Azərbaycan bəstəkarlarının yaradıcılığında Nəsimi // Вышка. – 2019. – 12 июля. – С.11.

2248. “Azərbaycanım” uşaq rəsm festivalına yekun vurulub: [“Nəsimi ili” çərçivəsində və Respublika Gününə həsr olunmuş eyniadlı II Respublika uşaq rəsm festivalı haqqında] // Mədəniyyət. – 2019. – 31 may. – S.7.

2249. Azəri, L. Nəsimi dühası “Qəlb aynası”nda: [“Nəsimi ili” çərçivəsində Beynəlxalq Muğam Mərkəzində Xalq artisti Nəzakət Teymurovanın eyniadlı solo konserti verməsi haqqında] / Lalə Azəri // Mədəniyyət. – 2019. – 15 may. – S.7.

2250. Bakı Uşaq Teatrı “Arzular”la Nevşehirə: [“Nəsimi ili” çərçivəsində Türkiyənin Nevşehir şəhərində Azərbaycanın Təhsil Cəmiyyətinin təşəbbüsü, Hacı Bektaş Vəli Universiteti və Azərbaycan Universitetinin birgə təşkilatçılığı ilə keçirilən elmi simpoziumda Bakı Uşaq teatrının iştirakı haqqında] // Azərbaycan. – 2019. – 4 oktyabr. – S. 6; Mədəniyyət. – 2019. – 13 sentyabr. – S.5.

2251. Balayev, R. “Heydər Əliyev olmasaydı “Nəsimi” çəkilməzdi” / Rasim Balayev; söhbəti qələmə aldı T.Məmmədqızı // Şərq. – 2019. – 19 yanvar. – S.13.

2252. Balayev, R. “O olmasaydı “Nəsimi” çəkilməzdi...”: [Heydər Əliyevin təşəbbüsü ilə çəkilmiş film haqqında Xalq artisti Rasim Balayevin müsahibəsi] / Rasim Balayev // Bizim yol. – 2019. – 22 yanvar. – S.15.

2253. Bərdəli, B. Xalq şairi Qabilin “Nəsimi”si / Bahar Bərdəli // Ədəbiyyat qəzeti. – 2019. – 2 noyabr. – S.26-27.

2254. Bəxtiyar Vahabzadənin “Fəryad” əsəri özbək dilində: [Camal Kamalın əsəri tərcümə etməsi haqqında] // Mədəniyyət. – 2019. – 24 aprel. – S.7.

2255. Binəqədi rayonunda “Nəsimi dühası – 650 il” adlı layihə çərçivəsində esse müsabiqəsi keçirilib: [Binəqədi Rayon İcra Hakimiyyəti, Yeni Azərbaycan Partiyası (YAP) Binəqədi rayon təşkilatı və Binəqədi rayon Gənclər və İdman İdarəsinin birgə təşkilatçılığı ilə] // Yeni Azərbaycan. – 2019. – 30 oktyabr. – S. 7.

2256. Birinci vitse-prezident Mehriban Əliyeva məşhur müğənni və bəstəkar Sami Yusufa Azərbaycan Prezidentinin fəxri diplomunu təqdim edib: [II Nəsimi – şeir, incəsənət və mənəviyyat Festivalındakı çıxışına görə] // Azərbaycan. – 2019. – 2 oktyabr. – S.3; Xalq qəzeti. – 2019. – 2 oktyabr. – S.3; Yeni Azərbaycan. – 2019. – 2 oktyabr. – S.3.

2257. “Biz Nəsimini bütün dünyaya tanıtmalıyıq”: Əliqismət Lalayev: “Nəsimi İli” Azərbaycanın zəngin tarix-mədəni irsinin qorunmasına və təbliğinə böyük töhfədir”: [Azərbaycan Musiqili Teatrının direktoru, Əməkdar incəsənət xadiminin fikri] // Üç nöqtə. – 2019. – 18 yanvar. – S.12.

2258. Bizdə şeir də var, sənət də vardır...: Regionların yaradıcılıq festivalında Nəsimi irsi // Mədəniyyət: xüsusi buraxılış. – 2019. – İyul. – S.7.

2259. Cavad, A. Sığmazlıq ağrısızlığı: Esse / Ağamir Cavad // Kredo.-2019.- 20 noyabr.- S.4.

2260. Cəfərov, N. “Son səfər”in təəssüratları: İmadəddin Nəsimi – 650: [görməli yazıçı Hüseynbala Mirələmovun “Son səfər” povesti haqqında] / Nizami Cəfərov // Azərbaycan. – 2019. – 17 fevral. – S.7.

2261. Cəfərova, L. “Nəsimiyə ithaf” əsərində tembr və faktura xüsusiyyətlər: və ya sintez içində sintezlə rastlaşmaq: [akademik Milli Dram Teatrında Xalq artisti Firəngiz Əlizadənin eyniadlı əsərinin vokal-xoreoqrafik tamaşası haqqında] / L.Cəfərova // Kaspi. – 2019. – 3 aprel. – S.15.

2262. Cəfərova, A. “Yuğ”un 30 illik yubleyinə Nəsimi və III Riçard da gələcək: [“Yuğ” teatrının yubileyi ilə əlaqədar dərc olunmuş məqalədə Mehriban Ələkbərzadənin quruluşunda İlqar Fəhminin əsəri əsasında İ.Nəsiminin 650 illiyinə həsr olunmuş tamaşa-kompozisiyanın hazırlanmasından da bəhs olunur] / Altay Cəfərova // Kaspi. – 2019. – 20 iyun. – S.11.

2263. Cəlilli, Ş. Əbədiyyət günəşi: [şeir] / Şərəf Cəlili // Seyid İmadəddin Nəsimi: Həqq idi, həqqi dedi, həq söylədi / Şərəf Cəlilli. – İstanbul, 2019. – S.404-405; Milli Məclis. – 2019. – yanvar-fevral. – S.72-77.

2264. Dərbənddə “Nəsimi ili – Nəsimi dili” tamaşası təqdim olunub: [Bakı Uşaq teatrının rejissoru Yaqut Xandadaşovanın hazırladığı eyniadlı tamaşa haqqında] // Xalq cəbhəsi. – 2019. – 13 iyun. – S.16.

2265. “Doğma diyar” – uşaq rəsm müsabiqəsi: [Xətai Sənət Mərkəzində “Nəsimi ili” çərçivəsində eyniadlı rəsm müsabiqəsinin elan edilməsi haqqında] // Mədəniyyət. – 2019. – 6 noyabr. – S.7.

2266. Əhmədova, P. İmadəddin Nəsimiyə həsr olunmuş bəzi poemalar / Püstə Əhmədova // Filologiya məsələləri. – 2019. – № 5. – S.291-299.

2267. Əhmədova, P. Muxtariyyət dövrü Naxçıvan ədəbi mühitində İmadəddin Nəsimi obrazı / Püstə Əhmədova // Naxçıvan Dövlət Universiteti – 2019: Naxçıvan Muxtar Respublikasının 95 illiyinə həsr olunmuş respublika elmi konfransı. – Naxçıvan, 2019. – S.217-220.

2268. Əhmədova, P. İmadəddin Nəsimiyə həsr olunmuş bəzi poemalar / Püstə Əhmədova // Filologiya məsələləri.- 2019.- №5.- S.291-299.

2269. Əliyev, A. “Nəsimi ili, Nəsimi dili” festivalında sumqayıtlılar da iştirak edəcək: [İmadəddin Nəsiminin 650 illiyinə həsr olunmuş festival çərçivəsində Sumqayıt Dövlət Dram Teatrı kollektivinin Ə.Qiyasın “Şah və Sultan” kompozisiyasının iştirak edəcəyi haqqında] / Akif Əliyev // Azərbaycan. – 2019. – 14 aprel. – S.5.

2270. Əliyev, Z. Əqidəyə “güzgü” tutan portret: [rəssam Sadiq Şərifzadənin İmadəddin Nəsimiyə həsr etdiyi portret haqqında] / Ziyadxan Əliyev // Mədəniyyət. – 2019. – 13 fevral. – S.7.

2271. Əliyev, Z. Nəsimi dünyası təsviri sənətdə / Ziyadxan Əliyev // Kaspi. – 2019. – 25-27 may. – S.12-13.

2272. Əlizadə, A. Gənclər meydan suladı – TV-lər harada idi?: “Nəsimi gecəsi”ndə gördüklərim: [Muğam Mərkəzində universitetlər arasında keçirilən Nəsimi şeir yarışmasının final gecəsi haqqında] / Aysel Əlizadə // 525-ci qəzet. – 2019. – 24 aprel. – S.14.

2273. Əlizadə, F. Firəngiz Əlizadə: Azərbaycanın Birinci vitse-prezidenti Mehriban Əliyevanın təşəbbüsü Nəsiminin xatirəsinə möhtəşəm hədiyyədir: [Nəsiminin 650 illik yubileyi ilə əlaqədar bir gündə 650 min ağac əkilməsi ilə bağlı] / Firəngiz Əlizadə // Xalq qəzeti. –2019. – 13 oktyabr. – S.3.

2274. Əlizadə, F. Nəsimiyə həsr olunmuş çox gözəl əsərlərimiz var: [Azərbaycan Bəstəkarlar İttifaqının sədri Firəngiz Əlizadənin “Məndə sığar iki cahan” qəzəlinə bəstələnmiş mahnı ilə bağlı və yubileyə əlaqədar Bəstəkarlar İttifaqında görülməli işlər haqqında söylədikləri] / Qələmə aldı:Tofiq Seyidzadə / Firəngiz Əlizadə // Azad Azərbaycan. –2019. – 26 yanvar. – S.7.

2275. Əlizadə, S. Azərbaycan tarixi poemalarında İmadəddin Nəsimi obrazı / Sitarə Əlizadə // Elmi əsərlər: Humanitar elmlər seriyası. – Naxçıvan Dövlət Universiteti. – 2019. – № 1. – S.35-40.

2276. Əsərləri dövlət varidatı elan edilən müəlliflərin və dövlət varidatı elan edilən filmlərin siyahısı: Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin 2019-cu il 7 may tarixli 211 nömrəli Qərarı ilə təsdiq edilmişdir: 2 nömrəli əlavə: [1.6. İmadəddin Nəsimi] // Xalq qəzeti. – 2019. – 11 may. – S.6.

2277. Fərəcov, S. “Mədəni coğrafiyamızda peyğəmbər sevgisi”: [Azərbaycan Dövlət Mahnı Teatrında İmadəddin Nəsiminin 650 illik yubileyinə həsr olunmuş eyniadlı tədbirin keçirilməsi haqqında] / S.Fərəcov // Mədəniyyət. – 2019. – 15 noyabr. – S.6.

2278. Fərəcov, S. Azərbaycan bəstəkarlarının yaradıcılığında Nəsimi mövzusu: [Bəstəkarlar İttifaqında eyniadlı elmi konfransın keçirilməsi haqqında] / Savalan Fərəcov // Mədəniyyət. – 2019. – 19 aprel. – S.2.

2279. Fərəcov, S. Əbədi müasir söz sərkərdəsi: İmadəddin Nəsimi – 650 / Savalan Fərəcov // Mədəniyyət. – 2019. – 6 fevral. – S.6.

2280. Fərəcova, Z. Abidələşən düha: Tarixləşən heykəllər: [Tokay Məmmədov və İbrahim Zeynalovun müəllifi olduğu “İmadəddin Nəsimi” heykəli haqqında / Zöhrə Fərəcova // Azərbaycan. – 2019. – 27 yanvar. – S.6.

2281. Firəngiz Əlizadə: “Almaniyadakı konsert “Nəsimi ili”nə böyük töhfə oldu” // 525-ci qəzet. –2019. – 20 sentyabr. – S.8.

2282. Füzuli teatrında “Nəsimi eşqi”: [“Nəsimi ili” çərçivəsində Vaqif Vəliyevin ssenarisi əsasında Asif Şirinovun hazırladığı eyniadlı tamaşanın nümayişi haqqında] // Mədəniyyət. – 2019. – 24 aprel. – S.2.

2283. Gənc bəstəkarların kamera konserti: [Ü.Hacıbəyli adına Bakı Musiqi Akademiyasında “Nəsimi ili” çərçivəsində Azərbaycan Bəstəkarlar İttifaqının 85 illiyinə həsr olunmuş kamera konserti haqqında] // Azərbaycan. – 2019. – 30 oktyabr. – S.6.

2284. Gənc Tamaşaçılar Teatrında “Cosmic love” tamaşası nümayiş olunub: [İkinci Nəsimi – şeir, incəsənət və mənəviyyat Festivalı çərçivəsində Kanadanın Klara Furey rəqs qrupunun eyniadlı tamaşasının nümayişi haqqında] // Yeni Azərbaycan. –2019. – 1 oktyabr. – S.4.

2285. Gənclər Nəsimini daha yaxından tanımalıdır: Rasim Balayev: “Təəssuf ki, gənclərimizin bəziləri klassik şairlərimizi tanımır” // Azad Azərbaycan. – 2019. – 12 yanvar. – S.7.

2286. Gülcahan. “Aktyor evi”ndə Nəsimi şərəfinə “Ənəlhəqq” dedilər...: Mütəfəkkir şairin 650 illiyi Teatr Xadimləri İttifaqında qeyd edildi / Gülcahan // Mədəniyyət. – 2019. – 21 iyun. – S.1-2.

2287. Gülcahan. Nəsimi poeziyası Dərbənddə səsləndi: [Bakı Uşaq Teatrının rejissoru Yaqut Xandadaşovanın hazırladığı “Nəsimi ili – Nəsimi dili” tamaşası haqqında] / Gülcahan // Mədəniyyət. – 2019. – 14 iyun. – S.5.

2288. Hacıyeva, A. İmadəddin Nəsiminin əsərləri və onun haqqında yazılanlar...: Not əsərləri və Nəsimi çoxcildli kitablarda / Aygün Hacıyeva // Hürriyyət.- 2019. – 6 aprel. – S.13.

2289. Haşimov, F. “Nəsimi ili” və Nəsimi haqda: Comərdlər daşdıqları papaqlara layiq idilər: [Nəsiminin portretinin yaradılması məsələsi haqqında müəllifin mülahizələri] / Firuz Haşimov // Hürriyyət. – 2019. – 1,2,6 fevral. – S.7.

2290. Həbibbəyli, İ. “Nəsimi ili”nə mükəmməl ədəbi töhfə: [görməli yazıçı Hüseynbala Mirələmovun “Son səfər” povesti haqqında] / İsa Həbibbəyli // Azərbaycan. – 2019. – 3 oktyabr. – S.5; Ədəbiyyat qəzeti. – 2019. – 5 oktyabr. – S.16-17; Kredo. –2019. – 9 oktyabr. – S.8-9.

2291. Həmidə. “Məhşər”dəki Nəsimi [Nəsimi ili çərçivəsində Milli Dram Teatrının səhnəsində Bakı Bələdiyyə Teatrı hazırladığı eyniadlı tamaşa Mərahim Fərzəlibəyovun quruluşunda] / Həmidə // Mədəniyyət.-2019.- 15 noyabr.- S.5.

2292. Həsənli, A. İlin mübarək, ustad!; Ustad Nəsimi: [şeyrlər] / Arif Həsənli // Kaspi. – 2019. – 1-3 iyun. – S.22.

2293. Həsənov, İ. “Mənim Şamaxım” rəsm müsabiqəsinə yekun vurulub / İlqar Həsənov // Xalq qəzeti. – 2019. – 16 may. – S.6.

2294. Heydər Əliyev Fondunun vitse-prezidenti Leyla Əliyeva “Nəsimi” antreprizasının təqdimatında iştirak edib: [Əmək və Əhəlinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyinin dəstəyi, “ƏSA” Teatrının və sosial müəssisələrdə peşə kursu keçmiş istedadlı gənclərin birgə iştirakı ilə hazırlanan tamaşanın təqdimatı haqqında] // Yeni Azərbaycan. – 2019. – 28 sentyabr. – S.2.

2295. Heydər Əliyev Mərkəzində Türkiyənin tanınmış rəssamı Ahmet Güneştekinin fərdi sərgisi açılıb: [II Nəsimi - şeir, incəsənət və mədəniyyət Festivalı çərçivəsində] // Yeni Azərbaycan. – 2019. – 2 oktyabr. – S.3.

2296. İbişova, R. Nəsimi, muğamlarımız və müasirlik: İmadəddin Nəsimi – 650 / Ruzə İbişova // Palitra. – 2019. – 13 noyabr. – S.13.

2297. İmadəddin Nəsiminin 650 illiyi münasibətilə Azərbaycan Dövlət Televiziyasında yeni layihəyə start verilib: [Respublika üzrə “Sözün sehri” adlı bədii qıraət müsabiqəsi haqqında] // Ədəbiyyat qəzeti. – 2019. – 25 may. – S.32.

2298. İmadəddin Nəsiminin yaradıcılığına həsr olunmuş “Şairə ithaf” adlı rəsm müsabiqəsi keçirilir // Mədəniyyət. – 2019. – 27 fevral. – S.5.

2299. “İpək Yolu” musiqi festivalında “Nəsimiyə ithaf”: [Şəkidə keçirilən 10-cu “İpək Yolu” Beynəlxalq Musiqi Festivalında “Nəsimiyə ithaf” vokal-xoreoqrafik kompozisiyanın nümayişi və Şəki Musiqi Kollecinə “Nəsimi mövzusunun Azərbaycan bəstəkarlarının əsərlərində təcəssümü”nə həsr edilmiş dəyirmi masa haqqında] // Mədəniyyət: xüsusi buraxılış. – 2019. – İyul. – S.45.

2300. İsmayılı, O. İnan Nəsimi sözünə [şeir] / Oktay İsmayılı // Xəzan. – 2019. – № 1. – yanvar-fevral. – S.9-12.

2301. İsmayılı, O. Nəsimi şagirdiyəm [şeir] / Oktay İsmayılı // Xəzan. – 2019. – № 3/21. – S.37-41.

2302. Kamalqızı, R. Nəsiminin həyatı və yaradıcılığı “Ənəlhəqq” tamaşasında: [“Aktyor evi”ndə YAP-ın, Mədəniyyət Nazirliyi və Azərbaycan Teatr Xadimləri İttifaqının birgə təşkilatçılığı ilə keçirilən tədbir haqqında] / Rəfiqə Kamalqızı // Səs. – 2019. – 22 iyun. – S.6.

2303. Kiyevdə mütəfəkkir şair İmadəddin Nəsiminin heykəlinin rəsmi açılış mərasimi keçirilib // Azərbaycan. – 2019. – 25 may. – S.6.

2304. Kürdəmirdə Nəsimi müsabiqəsi: [“Heç kimsə Nəsimi sözünü kəşf edə bilməz, Bu quş dilidir, bunu Süleyman bilir ancaq” adlı qəzəl müsabiqəsi haqqında] // Ədalət. – 2019. – 22 fevral. – S.7.

2305. Lalə. Rəqəmsal dünya və Nəsimi fəlsəfəsi: Şagirdlərin ifasında tamaşa: [Heydər Əliyev adına Müasir Təhsil Kompleksində Nəsimi ili çərçivəsində Pərviz Seyidlinin hazırladığı “Rəqəmsal dünya. İmadəddin Nəsimi analitik psixologiya müstəvisində” adlı tamaşasının nümayişi haqqında] / Lalə // Mədəniyyət. – 2019. – 22 fevral. – S.5.

2306. “LEYLA. FONS VITAE” poeziya tamaşası maraqla qarşılıb: [İkinci Nəsimi -şeir, incəsənət və mənəviyyat Festivalı çərçivəsində Maqsd İbrahimbəyov Yaradıcılıq Mərkəzində Leyla Əliyevanın və şair və dramaturq, Çexiyada yaşayan həmvətənimiz Leyla Bəyimin (Cəfərovanın) iştirakı ilə hazırlanmış eyniadlı poeziya tamaşasının təqdimatı haqqında] // Azərbaycan. – 2019. – 1 oktyabr. – S. 5. Xalq qəzeti. –2019. – 1 oktyabr. – S. 7. Yeni Azərbaycan. –2019. – 1 oktyabr. – S.2; Respublika. –2019. – 1 oktyabr. – S.4.

2307. Məhəmməd, Ə. Nəsimi: [şeir] / Əli Məhəmməd // Xəzan. – 2019. – № 1. – S.24.

2308. Məhərrəmov, T. “Ədəbiyyət günəşi”nin qayıdıışı: “Kaspi” qəzeti və “Kaspi” Təhsil Şirkətinin dəstəyi ilə “Nəsimi ili” çərçivəsində keçirilən müsabiqənin qalibləri mükafatlandırıldı / Təranə Məhərrəmov // Kaspi.-2019.- 16-18 noyabr.- S.12-13.

2309. Məmmədli, N. Mütəfəkkir şairin ilmələrə köçürülən yeni obrazı: [Azərbaycan Milli Xalça Muzeyində Xalq rəssamı Eldar Mikayılzadənin “Nəsimi” xalçası haqqında məruzəsinin dinlənilməsi haqqında] / Nurəddin Məmmədli // Mədəniyyət. –2019. – 9 oktyabr. – S.5.

2310. Məmmədli, N. Nəsimiyə həsr olunmuş onlayn rəsm müsabiqəsinin sərgisi: [Xətai Sənət Mərkəzində “Nəsimi ili” çərçivəsində “Məndə sığar iki cahan” adlı onlayn rəsm müsabiqəsinin yekun sərgisinin keçirilməsi haqqında] / Nurəddin Məmmədli // Mədəniyyət. –2019. – 4 oktyabr. – S.1-2.

2311. Məmmədqızı, T. Moskvada İmadəddin Nəsimini büstü qoyulub: [M.İ.Rudomino adına Ümumrusiya Dövlət Xarici Ədəbiyyat Kitabxanasının Atriumunda büstün qoyulması haqqında] / Tahirə Məmmədqızı // Şərq. –2019. – 29 oktyabr. – S.12.

2312. “Məndə sığar iki cahan...”: məşhur müğənni Sami Yusufun Nəsiminin qəzəli əsasında hazırladığı kompozisiya internetdə rekord baxış qazanıb // Mədəniyyət. – 2019. – 11 sentyabr. – S.3.

2313. “Məndə sığar iki cahan”: Özbəkistanda Nəsimiyə həsr olunmuş poeziya müsabiqəsi // Mədəniyyət. –2019. – 5 aprel. – S.2.

2314. “Mənim Şamaxım” rəsm müsabiqəsinin yekun sərgisi açılıb: [Mədəniyyət Nazirliyi, Azərbaycan Rəssamlar İttifaqı, Şamaxı Rayon İcra Hakimiyyətinin dəstəyi, İsmayılı Regional Mədəniyyət İdarəsi, Azərbaycan Dövlət Rəsm Qalereyası və Xətai Sənət Mərkəzinin təşkilatçılığı ilə “Nəsimi ili” çərçivəsində Şamaxı Şəhər Heydər Əliyev parkında keçirilən sərgi haqqında] // Mədəniyyət. – 2019. – 17 may. – S.2.

2315. Mirələmov, H. Son səfər: [povest] / Hüseybala Mirələmov // Azərbaycan. – 2019. – 31 yanvar. – S.6; 2 fevral. – S.9; 5 fevral. – S.6; 6 fevral. – S.7; 7 fevral. – S.8; 8 fevral. – S.10; 10 fevral. – S.7.

2316. Mirməmməd, G. Bakı Uşaq Teatrından “Nəsimi ili”nə töhfə: [Teatr Xadimləri İttifaqında Bakı Uşaq Teatrının təşkilatçılığı ilə reallaşan eyniadlı festivalın açılışı haqqında] / Gülcahan Mirməmməd // Mədəniyyət. – 2019. – 17 aprel. – S.1;3.

2317. Moskvada Nəsiminin abidəsinin açılışı olub: [M.İ. Rudomino adına Ümumrusiya Dövlət Xarici Ədəbiyyat Kitabxanasının Atriumunda heykəltəraş Aydın Zeynalovun hazırladığı abidənin açılış mərasimi haqqında] // İki sahil. – 2019. – 31 oktyabr. – S.5.

2318. Mükərrəmoğlu, M. Nəsiminin kino obrazı necə yarandı? / M.Mükərrəmoğlu // Xalq qəzeti. – 2019. – 7 avqust. – S.6.

2319. Mükərrəmoğlu, M. Şairin yubileyinə qiymətli töhfə: [Azərbaycan Milli Xalça Muzeyində Xalq rəssamı Eldar Mikayıladənin “Nəsimi” xalçasının təqdimatı haqqında] / M.Mükərrəmoğlu // Xalq qəzeti. – 2019. – 11 oktyabr. – S.11.

2320. Müşfiq, Ş. Bələdiyyə Teatrının səhnəsindəki “Nəsimi” [Nəsimi ili çərçivəsində eyniadlı tamaşa Mərahim Fərzəlibəyovun quruluşunda] / Şahanə Müşfiq // 525-ci qəzet. – 2019. – 15 noyabr. – S.12.

2321. Müşfiq, Ş. Gənclər səhnədə “Ənəlhəqq” dedilər...: Nəsiminin 650 illik yubileyinə həsr olunmuş tədbir-tamaşa maraqla qarşılandı: [Yeni Azərbaycan Partiyası, Mədəniyyət Nazirliyi və Azərbaycan Teatr Xadimləri İttifaqının birgə təşkilatçılığı ilə keçirilən tədbir haqqında] / Şahanə Müşfiq // 525-ci qəzet. – 2019. – 22 iyun. – S.17.

2322. Müşfiq, Ş. Nəsimiyə “Xumar baxış”...: [Əməkdar artist Xumar Qədimovanın İmadəddin Nəsiminin “Neylərəm” qəzəlinə bəstələdiyi mahnının təqdimatı haqqında] / Şahanə Müşfiq // 525-ci qəzet. – 2019. – 26 oktyabr. – S. 12.

2323. Müşfiq, Ş. Xumar Qədimova “Neylərəm” layihəsini təqdim etdi: [“AzərKitab”da Əməkdar artist Xumar Qədimovanın Nəsiminin eyniadlı qəzəlinə həsr etdiyi kompozisiya və klipinin təqdimatının keçirilməsi haqqında] / Şahanə Müşfiq // 525-ci qəzet. – 2019. – 2 noyabr. – S.13.

2324. Nəsimi deyən “Mənəm, mən”: [Yuğ Dövlət Teatrında Mehriban Ələkbərzadənin hazırladığı eyniadlı tamaşanın nümayişi haqqında] // Mədəniyyət. – 2019. – 23 oktyabr. – S.5.

2325. Nəsimi dünyası təsviri sənətdə // Mədəniyyət: xüsusi buraxılış. – 2019. – İyul. – S.42-43.

2326. Nəsimi festivalı daş və divarları da “danışdıracaq”: [Heydər Əliyev Fondu və Mədəniyyət Nazirliyinin təşkilatçılığı ilə keçirilən Nəsimi – şeir, incəsənət və mənəviyyat Festivalı çərçivəsində keçiriləcək “Daşın

nəğməsi” heykəltəraşlıq simpoziumu haqqında] // Mədəniyyət. –2019. – 25 sentyabr. – S.8.

2327. “Nəsimi ili” çərçivəsində rəsm müsabiqəsi davam edir: [Mədəniyyət Nazirliyi, Azərbaycan Rəssamlar İttifaqı və Şamaxı Rayon İcra Hakimiyyətinin dəstəyi, İsmayılı Regional Mədəniyyət İdarəsi, Azərbaycan Dövlət Rəsm Qalereyası və Xətai Sənət Mərkəzinin təşkilatçılığı ilə “Nəsimi ili” çərçivəsində keçirilən “Mənim Şamaxım” adlı rəsm müsabiqəsi haqqında] // Mədəniyyət. – 2019. – 1 mart. – S.7.

2328. “Nəsimi ili” çərçivəsində rəsm müsabiqəsi: [Şamaxı rayonunda uşaq, yeniyetmə və gənclər arasında “Mənim Şamaxım” adlı rəsm müsabiqəsinin keçirilməsi haqqında] // Mədəniyyət. – 2019. – 6 fevral. – S.5.

2329. “Nəsimi ili” ilə bağlı şeir müsabiqəsi: [Yasamal rayon MKS-nin Mirzə Şəfi Vazeh adına rayon Mərkəzi kitabxanasında keçirilən tədbir haqqında] // Mədəniyyət. – 2019. – 8 mart. – S.4.

2330. Nəsimi obrazı və idealları musiqidə // Mədəniyyət: xüsusi buraxılış. – 2019. – İyul. –S.44-45.

2331. Nəsimi rənglərin işığında: [“Kaspi” nəşrləri seriyasından buraxılmış sənətsünas Ziyadxan Əliyevin “Nəsimi dünyası rənglərin işığında” adlı kitabı haqqında] // Kaspi. – 2019. – 20 iyul. – S.9.

2332. “Nəsimi romans” respublika müsabiqəsi başa çatıb: [Ü.Hacıbəyli adına Bakı Musiqi Akademiyasında bəstəkarlar arasında elan olunan müsabiqə haqqında] // Mədəniyyət. – 2019. – 5 iyun. – S.3.

2333. Nəsimi. Şeir, sənət, mənəviyyat” festivalı çərçivəsində müsabiqə: [Heydər Əliyev Fondunun dəstəyi ilə keçiriləcək II Beynəlxalq festival çərçivəsində Mədəniyyət Nazirliyinin “Söz” layihəsi 16-35 yaş arası gənc şairlər arasında “Ən yaxşı poetik əsər” müsabiqəsi elan etməsi ilə əlaqədar] // Mədəniyyət. –2019. – 12 iyun. – S.2.

2334. “Nəsimi” baleti yenidən səhnədə: [Akademik Opera və Balet Teatrının səhnəsində Fikrət Əmirovun eyniadlı baletinin nümayiş olunması haqqında] // Mədəniyyət. – 2019. – 31 may. – S. 4.

2335. Nəsimidən Füzuliyə...: “Azərbaycan klassik poeziyasının dahiləri” mövzusunda şeir müsabiqəsi başa çatıb”: [Rəşid Behbudov adına Dövlət Mahnı Teatrında keçirilən ədəbi-bədii gecə haqqında] // Mədəniyyət. – 2019. – 28 iyun. – S.7.

2336. Nəsiminin 650 illiyinə həsr olunmuş xalça eskizi müsabiqəsi: [Azərbaycan Xalça Muzeyində bu il keçiriləcək II Nəsimi – şeir, incəsənət və mənəviyyat festivalı çərçivəsində elan edilən müsabiqə haqqında] // Mədəniyyət. – 2019. – 10 aprel. – S.6.

2337. Nəsimiyə həsr olunan televiziya filmi çəkilib: [quruluşçu rejissorları Xalq artisti Ramiz Həsənoğlu və Nazim Məmmədov olan “Son gecə” adlı film haqqında] // Azərbaycan. –2019. – 31 avqust. – S.4.

2338. Orucova, N. Aktyorlar “Nəsimi ili – Nəsimi dili” dedilər: [Bakı Uşaq Teatrının “Bir teatr-bir festival” layihəsi haqqında] / Nigar Orucova // Olaylar. – 2019. – 16-17 aprel. – S.10.

2339. Orucova, N. Azərbaycan dövlətinin səsi - “Sığmazam”: [İmadəddin Nəsiminin yubileyi münasibətilə Sami Yusifin hazırladığı kompozisiya barədə] / Nigar Orucova // Olaylar. – 2019. – 12-13 sentyabr. – S.11.

2340. Paşayev, Q. Məhəbbətdən doğan əsər: [Xalq şairi Qabilin “Nəsimi” poeması haqqında] / Qəzənfər Paşayev // 525-ci qəzet. – 2019. – 5 mart. – S.6.

2341. Paşayev, Q. Nəsimi irsi Molla Cümə yaradıcılığında / Qəzənfər Paşayev // 525-ci qəzet. – 2019. – 25 may. – S.15; Ədəbiyyat qəzeti. – 2019. – 25 may. – S.22.

2342. Paşayev, Q. Nəsimi obrazı musiqi, incəsənət və bədii ədəbiyyatda / Qəzənfər Paşayev // 525-ci qəzet. – 2019. – 15 iyun. – S.16.

2343. Paşayev, Q. Nəsimi və aşiq yaradıcılığı / Qəzənfər Paşayev // Ədəbiyyat qəzeti. – 2019. – 20 aprel. – S.24-25; 525-ci qəzet. – 2019. – 20 aprel. – S.16-17.

2344. Pərvin. Xalq yazıçısı Anarın essesi Pərvinin təqdimatında: [Nəsimiyə həsr olunan “Şairin hünəri” essesi haqqında] / Pərvin // 525-ci qəzet. – 2019. – 19 yanvar. – S.10.

2345. Qabil. Eheyyl!: (Hələbdə Nəsimilə xəyalən görüş): (şeir) / Qabil // Yazıçı: “Oğuz eli” qəzetinin ayrıca buraxılışı.- 2019.- №3.- S.17-18.

2346. Qafarov, V. Nəsimi obrazının Azərbaycan teatrında səhnə təcəssümü / Vidadi Qafarov // Kaspi. –2019. – 3 oktyabr. – S.12.

2347. Qaliboğlu, S. Qəzəl müsabiqəsinə yekun vurulub: [Kürdəmir rayon Mədəniyyət Mərkəzində “Nəsimi ili” çərçivəsində gerçəkləşən “Heç kimsə Nəsimi sözünü kəşf edə bilməz, Bu quş dilidir, bunu Süleyman bilir ancaq” adlı qəzəl müsabiqəsinin yekun turu haqqında] / S.Qaliboğlu // Mədəniyyət. – 2019. – 27 fevral. – S.5.

2348. Qan Turalı. Bu, İsa Hüseynovun Nəsimisidir... / Qan Turalı // Ədəbiyyat qəzeti. – 2019. – 24 avqust. – S.6.

2349. Qarayeva, S. “Nəsimi qəzəl müsabiqəsi” başa çatıb: [Bakı şəhəri 5 nömrəli tam orta məktəbdə “Məktəblinin dostu” layihəsi çərçivəsində keçirilən müsabiqə haqqında] / S. Qarayeva // 525-ci qəzet. – 2019. – 12 iyun. – S.8.

2350. Qəhhar, T. Nəsimi kimdir?: [şeir] / Tahir Qəhhar ; özbək və rus. dilindən tərc. ed. Akif Azalp // Kaspi.-2019.- 2-4 noyabr.- S.14.

2351. Qəniyev, S. Şirvan muğam mühiti və İmadəddin Nəsimi / Seyfəddin Qəniyev // Kreda. – 2019. – 27 iyun. – S.6.

2352. Qəşəmoğlu, Ə. Nəsimi: (həsr olunmuş şeir) / Əhməd Qəşəmoğlu // Yazıçı: “Oğuz eli” qəzetinin ayrıca buraxılışı.- 2019.- №3.- S.43.

2353. Quliyev, A. Firəngiz Əlizadənin “Nəsimi Passionu”nun yeni beynəlxalq uğuru: [bəstəkarın eyniadlı əsərinin “Nəsimi ili” çərçivəsində Portuqaliyanın paytaxtı Lissabonda uğur qazanması haqqında] / Akif Quliyev // 525-ci qəzet. – 2019. – 26 iyun. – S.10.

2354. Quliyev, R. Dahi Nəsiminin edam səhnəsi təsviri sənətdə Ramil Quliyev // Yazıçı: “Oğuz eli” qəzetinin ayrıca buraxılışı. – 2019. – №3. – S.46-47.

2355. Quliyeva, L. Mütəfəkkir şairə musiqi ithafı: Xalq artisti Azər Rzayevin “Nəsimi” simfonik poeması haqqında düşüncələr / Leyla Quliyeva // Mədəniyyət. – 2019. – 5 iyun. – S.6.

2356. Quliyeva, X. Məni hər yerdə “Nəsimi” filminə çəkilən aktrisa kimi tanıyırlar: [Əməkdar artist Xəlidə Quliyeva ilə müsahibə] / Xəlidə Quliyeva; müsahibəni apardı S.Əşrəf // Ədəbiyyat qəzeti. – 2019. – 2 mart. – S.16-17.

2357. Qurbansoy, F. İmadəddin Nəsimi Şirvaninin musiqi dünyası / Firidun Qurbansoy // Kaspi. – 2019. – 25-27 may. – S.19-20.

2358. Qusarçaylı, R. Bir yalanmış əvvəl: Nəsimiyə: (şeir) / Ramiz Qusarçaylı // Yazıçı: “Oğuz eli” qəzetinin ayrıca buraxılışı. – 2019. – №3. – S.18.

2359. “Real həyat – real incəsənət”: “Nəsimi ili”ndə daha bir müsabiqə: [Xətai Sənət Mərkəzində keçirilən eyniadlı respublika yaradıcılıq rəsm müsabiqəsi haqqında] // Mədəniyyət. – 2019. – 17 iyul. – S.5; 7 avqust. – S.2.

2360. Rəis, X. “Aləmin nəfəsi: Nəsimi” tamaşası Kayserini məftun etdi: Ölkəmizin nümayəndə heyəti 14-cü dəfə keçirilən Beynəlxalq Məktəblərəarası Teatr festivalında uğurlu çıxışı ilə yadda qaldı: [Türkiyənin Kayseri Böyükşəhər bələdiyyəsi tərəfindən təşkil edilən festivalda Azərbaycan Milli Konservatoriyasının nəzdində fəaliyyət göstərən İncəsənət Gimnaziyasının şagirdlərinin uğuru haqqında] / Xəyalə Rəis // Kaspi. – 2019. – 23 aprel. – S. 12.

2361. Rəis, X. “Sığmazam” dünyaya səs saldı: Böyük Nəsiminin poeziyası məşhur Sami Yusufun ifasında alqışlarla qarşılandı: [Heydər Əliyev Mərkəzində YUNESKO-nun Ümumdünya İrs Komitəsinin 43-cü sessiyasının açılış mərasimindəki konsert proqramında səsləndirilən kompozisiya haqqında] / Xəyalə Rəis // Kaspi. – 2019. – 11 sentyabr. – S.12.

2362. Rəis, X. Bakı Bələdiyyə Teatrının yaratdığı Nəsimi: [tamaşanın quruluşçu rejissoru, Xalq artisti Mərahim Fərzəlibəyovdur] / Xəyalə Rəis // Kaspi. – 2019. – 14 noyabr. – S.12.

2363. Rəis, X. Bir başqa Nəsimi: Bakı Bələdiyyə Teatrı “Nəsimi” tamaşasında böyük mütəfəkkiri, adət etdiyimizdən fərqli formada təqdim edəcək: [Xalq artisti Mərahim Fərzəlibəyovun rejissorluğu ilə] / Xəyalə Rəis // Kaspi. – 2019. – 15 oktyabr. – S.12.

2364. Rəis, X. Teatrlarımız Nəsimi ilinə necə hazırlaşır?: Mədəniyyət ocaqlarımız böyük mütəfəkkirin yubileyinə öz töhfələrini verəcəklər / Xəyalə Rəis // Kaspi. – 2019. – 10 aprel. – S.12.

2365. Respublika yaradıcılıq müsabiqəsi davam edir: [Xətai Sənət Mərkəzində “Nəsimi ili” çərçivəsində elan edilən “Real həyat – real incəsənət” adlı respublika yaradıcılıq rəsm müsabiqəsi haqqında] // Mədəniyyət. – 2019. – 30 avqust. – S.2.

2366. Rza, O. Nəsimi kimi!: [şeir] / O. Rza // Ədəbiyyat qəzeti. –2019. – 15 iyun. – S.23; Ədalət. – 2019. – 25 iyul. – S.5; 525-ci qəzet. –2019. – 25 sentyabr. – S.19.

2367. Sadiq, B. Dərviş duası: Nəsiminin 650 illiyinə şeir / Balayar Sadiq // Kredo. – 2019. – 27 iyun. – S.12.

2368. Sadiq, B. Hərflərin hərfi: Neo-poema: İmadəddin Nəsiminin 650 illiyinə / Balayar Sadiq // Ədəbiyyat qəzeti. – 2019. – 27 aprel. – S.11.

2369. Sadiq, İ. Nəsimi simfoniyası: [şeir] / İslam Sadiq // Kaspi. –2019. – 2-4 noyabr. – S.22-23.

2370. Şair ömrünün ekran təcəssümü: [İsa Hüseynovun ssenarisi üzrə görkəmli rejissor Həsən Seyidbəylinin çəkdiyi “Nəsimi” filmi haqqında] // Mədəniyyət: xüsusi buraxılış. – 2019. – İyul. –S.41.

2371. Şairə ithaf: Nəsiminin yaradıcılığına həsr olunmuş rəsm müsabiqəsi davam edir: [Mədəniyyət Nazirliyinin Azərbaycan Rəssamlar İttifaqı ilə birlikdə keçirdiyi eyniadlı respublika rəsm müsabiqəsi haqqında] // Mədəniyyət. – 2019. – 26 iyul. – S.3.

2372. “Şairə ithaf” adlı rəsm müsabiqəsi davam edir: [Mədəniyyət Nazirliyinin Azərbaycan Rəssamlar İttifaqı ilə birlikdə keçirdiyi müsabiqə haqqında] // Xalq cəbhəsi. – 2019. – 22 avqust. – S.8.

2373. Sami Yusufa Azərbaycan Prezidentinin fəxri diplomu təqdim edilib: [Nəsimi – şeir, incəsənət və mənəviyyat Festivalında iştirakı ilə əlaqədar] // Mədəniyyət. –2019. – 4 oktyabr. – S.2.

2374. Səfərova, Z. İmadəddin Nəsimi və Azərbaycan musiqisi / Z.Səfərova // Musiqi Dünyası. – 2019. – № 1/2. – S.97-99; 525-ci qəzet. – 2019. – 5 aprel. – S.10.

2375. Şəhriyar, Z. Nəsimiyə qəzəl yazmaq elə də asan olmazmış: qəzəl şairin 650 illiyinə ithaf olunur / Zakir Şəhriyar // Xəzan. – 2019. – №3, may-iyun. – S.5.

2376. “Son gecə” televiziya filmi Nəsimiyə həsr olunacaq: [Xalq şairi Rəsul Rzanın Nəsimiyə həsr olunmuş poemasının motivləri əsasında eyniadlı televiziya filminin çəkilişi haqqında] // Həftə içi. – 2019. – 13 fevral. – S.8.

2377. Şükürov, Ə. Nəsimi isinin təbliği davam etdirilir: Masallıda İmadəddin Nəsiminin 650 illik yubileyinə həsr olunmuş rəsm sərgisi keçirilib / Əlihüseyn Şükürov // Azad Azərbaycan. –2019. – 12 oktyabr. – S.7.

2378. “Tələbə baharı” ümumrespublika yaradıcılıq festivalı başa çatıb // Azərbaycan. – 2019. – 2 may. – S.6.

2379. Ulusel, R. Ənəlhəq!!!: Bütün zamanların Nəsimisinə / Rahid Ulusel // Kəspı. – 2019. – 22 yanvar. – № 13. – S.11; Ədəbiyyat qəzeti. – 2019. – 9 fevral. – S.8-9.

2380. Ulusel, R. Eşq – Kainatın Ruhudur: İmadəddin Nəsiminin 650 illiyinə: esse / Rahid Ulusel // Kəspı. – 2019. – 14-16 sentyabr. – S.10-11.

2381. Ulusel, R. İmadəddin Nəsimi və Nikolay Kuzanlı: esse / Rahid Ulusel // Ulduz. – 2019. – № 4. – S.33-37.

2382. Üsenbəyova, N. Nəsimi kimdir?: [şeyr] / Nərgizə Üsenbəyova, Uluğbəy Ziyalıyev; özbək və rus. dilindən tərc. ed. Akif Azalp // Kəspı.-2019.- 2-4 noyabr.- S.14.

2383. Vəliyeva, T. Bəxtiyar Vahabzadənin Nəsimi “Fəryadı”ı / Təhminə Vəliyeva // Kredo. –2019. – 2 oktyabr. – S.6.

2384. Vüsal, B. Nəsiminin ənəlhəqqi – ənəlhəqqin Nəsimisi... [esse] / Barat Vüsal // Türkünstan. – 2019. – 2-8 iyul. – S.22; Kredo. –2019. – 4 iyul. – S.3; Ədəbiyyat qəzeti. – 2019. – 6 iyul. – S.15.

2385. Xələfli, Ə. Nəsimi: [şeyr] / Əli Rza Xələfli // Kredo. – 2019. – 4 aprel. – S.4.

2386. Xələfli, Ə. Salam olsun Nəsimiyə: (şeyr) / Əli Rza Xələfli // Yazıçı: “Oğuz eli” qəzetinin ayrıca buraxılışı.- 2019.- №3.- S.29.

2387. Xətai Sənət Mərkəzi rəsm müsabiqəsi elan edib: [“Nəsimi ili” çərçivəsində “Azərbaycanım” adlı ikinci respublika uşaq rəsm müsabiqəsi haqqında] // Mədəniyyət. –2019. – 5 aprel. – S.3.

2388. Xətai Sənət Mərkəzində elan olunan respublika yaradıcılıq rəsm müsabiqəsi: [“Nəsimi ili” çərçivəsində elan edilən - “Real həyat-real incəsənət” adlı müsabiqə haqqında] // Kredo. –2019. – 6 noyabr. – S.16.

2389. “YARAT”da İmadəddin Nəsimiyə həsr olunmuş yeni albomun təqdimatı olacaq: [Misir, Şumer, Babil və Yunanıstanın musiqi və mədəniyyəti əsasında yaradılmış “Les Gardiens Du Silence” musiqi qrupunun təqdimatında] // Azərbaycan. – 2019. – 3 oktyabr. – S.5.

2390. Yeddi böyük ozandan biri: [müğənni və bəstəkar Sami Yusufun Nəsiminin “Sığmazam” qəzəlinin əsasında hazırladığı kompozisiyası haqqında] // Mədəniyyət. – 2019. – 11 sentyabr. – S.3.

2391. Yusifli, V. Azərbaycan ədəbiyyatında Nəsimi obrazı / Vaqif Yusifli // Ədalət. – 2019. – 2 mart. – S.15.

2392. Yusifli, V. Şəhidliyin zirvəsi: Azərbaycan ədəbiyyatında Nəsimi obrazı / Vaqif Yusifli // Ədəbiyyat qəzeti. – 2019. – 2 fevral. – S.22-23; Ədalət. – 2019. – 25 may; 1 iyun. –S.15.

2393. Zümrüd. “İncəsənətdə Nəsimi obrazı” mövzusunda respublika elmi-praktik konfransı keçirilib: [AMEA-nın Humanitar Elmlər Bölməsi və Memarlıq və İncəsənət İnstitutunun birgə təşkilatçılığı ilə keçirilən konfrans haqqında] / Zümrüd // Səs. –2019. – 29 iyun. – S.15.

İmadəddin Nəsiminin 650 illiyinə həsr olunmuş bədii qiraət müsabiqəsi

2394. Azəri, L. “Hüsni-cəmal, əqli kamal”: İmadəddin Nəsiminin 650 illiyinə həsr olunmuş bədii qiraət müsabiqəsinə yekun vurulub: [Beynəlxalq Muğam Mərkəzində ali məktəblərarası bədii qiraət müsabiqəsi qaliblərinin mükafatlandırılması və yekun konserti keçirilməsi haqqında] / Lalə Azəri // Mədəniyyət. – 2019. – 26 aprel. – S.4.

2395. Azəri, L. “Səsin sehri” bədii-qiraət müsabiqəsi yekunlaşıb / Lalə Azəri // Mədəniyyət. – 2019. – 21 iyun. – S.4.

2396. Bağirov, T. Lerikdə Nəsimiyə həsr olunmuş müsabiqəyə yekun vurulub / Taleh Bağirov // İki sahil. – 2019. – 21 iyun. – S.7.

2397. Bədii qiraət müsabiqəsi: [YAP Pirallahı rayon təşkilatında rayonun ümumtəhsil məktəblərinin yuxarı sinif şagirdləri arasında keçirilən bədii qiraət müsabiqəsi haqqında] // Mədəniyyət. – 2019. – 19 iyun. – S.3.

2398. Hüsni-cəmal, əqli kamal...: Ali məktəb tələbələri arasında bədii qiraət müsabiqəsi: [Azərbaycan Mədəniyyət və İncəsənət Universitetində keçirilən müsabiqə haqqında] // Mədəniyyət. – 2019. – 3 aprel. – S.7.

2399. İsrailov, O. Bədii qiraət müsabiqəsi: [YAP Ucar rayonu təşkilatının qərargahında rayonun ümumtəhsil məktəbləri şagirdlərinin iştirakı ilə keçirilən bədii qiraət müsabiqəsi haqqında] / O.İsrailov // İki sahil. – 2019. – 12 iyun. – S.10.

2400. Müşfiq, Ş. Nəsimiyə həsr olunan bədii qiraət müsabiqəsi yekunlaşıb: [Mədəniyyət və İncəsənət Universitetində keçirilən “Hüsni-cəmal, əqli kamal” adlı ali məktəblərarası bədii qiraət müsabiqəsi haqqında] / Şəhanə Müşfiq // 525-ci qəzet. – 2019. – 24 aprel. – S.14.

2401. Pirallahı rayonunda bədii qiraət müsabiqəsi keçirilib // Yeni Azərbaycan. – 2019. – 19 iyun. – S.7.

2402. “Səsin sehri”: [Beynəlxalq Muğam Mərkəzində keçirilən eyniadlı bədii qiraət müsabiqəsinin final mərhələsi haqqında] İmadəddin Nəsimi 650 // Mədəniyyət: xüsusi buraxılış. – 2019. – İyul. – S.7.

2403. Tahir, R. Nəsimi poeziyası tələbələrin bədii qiraətində: [Azərbaycan Dövlət Mədəniyyət və İncəsənət Universitetinin təşəbbüsü ilə ali mətəb tələbələrinin bədii qiraət yarışı haqqında] / R. Tahir // Xalq qəzeti. – 2019. – 24 aprel. – S.10.

2404. Tərtərdə İmadəddin Nəsiminin 650 illik yubileyinə həsr olunmuş bədii qiraət müsabiqəsi keçirilib: [Yeni Azərbaycan Partiyası Tərtər rayon təşkilatı və rayon Təhsil Şöbəsinin birgə təşkilatçılığı ilə rayonun 44 ümum-

təhsil məktəbinin şagirdlərinin qatıldığı bədii qiraət müsabiqəsi haqqında] // Yeni Azərbaycan. – 2019. – 20 iyun. – S.7.

Heydər Əliyev Fondunun və Mədəniyyət Nazirliyinin təşkilatçılığı ilə keçirilən II “Nəsimi – şeir, incəsənət və mənəviyyət” Festivalı

2405. Azərbaycanca növbəti Nəsimi – şeir, incəsənət və mənəviyyət festivalı keçiriləcək // Azərbaycan. – 2019. – 13 iyul. – S.12; Xalq qəzeti. – 2019. – 13 iyul. – S.7.

2406. Bakı Kitab Mərkəzində Nəsimi festivalı çərçivəsində mühazirələr dinlənilib: [italiyalı şair və dramaturq Davide Rondoninin “Nəsimiyə paralellər: bir italyan şairinin Nəsimiyə dair qeydləri” və Böyük Britaniyada yaşayan Azərbaycan əsilli filosof və rəssam Zeyqəm Əzizovun “Nəsimiyə paralellər: Lütfi Zadənin nəzəriyyəsində varlığın qeyri-mükəmməlliyi məfhumu” adlı mühazirələrinin dinlənilməsi haqqında] // Yeni Azərbaycan. – 2019. – 2 oktyabr. – S.7. Xalq qəzeti. – 2019. – 2 oktyabr. – S.10.

2407. Bakıda Nəsimi Festivalı davam edir: [Azərbaycan Dövlət Akademik Filarmoniyasında təqdim olunan “Səmimi dialoqlar” adlı beynəlxalq musiqi layihəsi haqqında] // Azərbaycan. – 2019. – 1 oktyabr. – S. 7.

2408. Cahana sığmayan dahi: Əbədiyyət və ədəbiyyat üfzündə sönməyən günəş // Mədəniyyət. – 2019. – 4 oktyabr. – S. 2.

2409. Dahi şairin söz sehrində // Mədəniyyət. – 2019. – 27 sentyabr. – S.1-2.

2410. “Daşın nəğməsi” IV Beynəlxalq heykəltəraşlıq simpoziumunda 11 heykəltəraşın sənət əsəri nümayiş olunur: [“Qala” Arxeoloji-Etnoqrafik Muzey Kompleksində keçirilən tədbir haqqında] // Azərbaycan. – 2019. – 1 oktyabr. – S. 5; Həftə içi. – 2019. – 1-2 oktyabr. – S.8.

2411. Daşın nəğməsi” və “Açılan divarlar”: Nəsimi festivalı çərçivəsində daha iki sənət layihəsinə yekun vurulub // Mədəniyyət. – 2019. – 4 oktyabr. – S.1;8.

2412. El sənəti” I Bakı Beynəlxalq ənənəvi sənətkarlıq festivalının təntənəli açılış mərasimi olub: [“İçərişəhər” Dövlət Tarix-Memarlıq Qoruğu İdarəsi və İslam Tarixi, Mədəniyyəti və İncəsənəti Araşdırma Mərkəzinin (IRCICA) birgə təşkilatçılığı ilə] // Respublika. – 2019. – 29 sentyabr. – S.4.

2413. Heydər Əliyev Mərkəzində “Yaddaşın əlifbası”: [Türkiyəli rəssam Ahmet Güneştekinin eyniadlı fərdi sərgisinin açılışı haqqında] // Mədəniyyət. – 2019. – 4 oktyabr. – S.4.

2414. Heydər Əliyev Mərkəzində Türkiyənin tanınmış rəssamı Ahmet Güneştekinin fərdi sərgisi açılıb // Azərbaycan. – 2019. – 2 oktyabr. – S.5; Xalq qəzeti. – 2019. – 2 oktyabr. – S. 4; Yeni Azərbaycan. – 2019. – 2 oktyabr. – S.3.

2415. İkinci Nəsimi – şeir, incəsənət və mənəviyyat Festivalı çərçivəsində professor Aleksey Sitnikovun məruzəsi dinlənilib: [Beynəlxalq Muğam Mərkəzində rusiyalı professor Aleksey Sitnikovun “Karmalogic (Karma məntiqi). Taleyin 54 qanunu” mühazirəsi haqqında] // Respublika. – 2019. – 29 sentyabr. – S.3.

2416. İkinci Nəsimi – şeir, incəsənət və mənəviyyat Festivalı çərçivəsində növbəti təqdimat: [Akademik Opera və Balet Teatrında Çinin Anhui Əyaləti Huiju Teatrının “İztirablı könül” tamaşasının təqdim olunması haqqında] // Yeni Azərbaycan. –2019. – 1 oktyabr. – S.4.

2417. İkinci Nəsimi – şeir, incəsənət və mənəviyyat Festivalının proqramı açıqlanıb // Respublika. – 2019. – 11 sentyabr. – S.4.

2418. İkinci Nəsimi – şeir, incəsənət və mənəviyyat Festivalı Heydər Əliyev Mərkəzində qala-tamaşa ilə başa çatıb: Azərbaycanın Birinci vitse-prezidenti Mehriban Əliyeva tədbirdə iştirak edib // Azərbaycan; Xalq qəzeti. – 2019. – 2 oktyabr. – S. 3; Üç nöqtə. –2019. – 3 oktyabr. – S.3.

2419. Qala qəsəbəsində “Açılan divarlar” və “Ümidin yaradılması” layihələrinin təqdimatı olub // Azərbaycan. – 1 oktyabr. – S.5; Xalq qəzeti; Yeni Azərbaycan. – 1 oktyabr. – S.1.

2420. Lalə. Xalça eskizi müsabiqəsinə yekun vuruldu [Heydər Əliyev Fondu və Mədəniyyət Nazirliyinin təşkilatçılığı ilə Xalça Muzeyində keçirilən Nəsimi – şeir, incəsənət və mənəviyyat Festivalı çərçivəsində beynəlxalq xalça eskizi müsabiqəsinin yekun sərgisi haqqında] / Lalə // Mədəniyyət. –2019. – 2 oktyabr. – S.2.

2421. Müşfiq, Ş. “Nəsimi ili – Nəsimi dili” festivalının açılışı olub: [Teatr Xadimləri İttifaqında Bakı Uşaq Teatrının təşkilatçılığı ilə reallaşan festival haqqında] / Şahanə Müşfiq // 525-ci qəzet. – 2019. – 13 aprel. – S.14.

2422. Nəsimi festivalı çərçivəsində “Arqonavtlar” beynəlxalq inklüziv tamaşası təqdim olunub: [Azərbaycan Dövlət Akademik Milli Dram Teatrında “Candoco” və “Lost dog” qruplarının birgə hazırladığı “Arqonavtlar” beynəlxalq inklüziv tamaşası və “Candoco” rəqs qrupunun ifasında “Üz-üzə” və “İkimiz də bilirik” tamaşalarının təqdimatı haqqında] // Respublika. – 2019. – 29 sentyabr. – S.4.

2423. Nəsimi festivalı çərçivəsində Kamera və Orqan Musiqisi Zalında konsert proqramı təşkil edilib // Azərbaycan. – 2019. – 29 sentyabr. – S. 3; Respublika. –2019. –29 sentyabr. – S.4.

2424. Nəsimi festivalı çərçivəsində şeir axşamı keçirilib: [Şamaxının Meysəri kəndində Mədəniyyət Nazirliyinin “Söz” layihəsi iştirakçılarının keçirdiyi tədbir haqqında] // Azərbaycan. – 2019. – 1 oktyabr. – S. 7.

2425. Nəsimi festivalı çərçivəsində VIII Beynəlxalq “Tullantıdan sənətə” sərgisi açılıb: [Heydər Əliyev Fondunun təşəbbüsü ilə “Qala” Dövlət Tarix-Etnoqrafiya Qoruğunda keçirilən layihə haqqında] // Azərbaycan. –

2019. – 1 oktyabr. – S.5; Xalq qəzeti. – 2019. – 1 oktyabr. – S. 9; Yeni Azərbaycan. – 2019. – 1 oktyabr. – S.4

2426. Nəsimi festivalı: “Şamaxı antologiyası” əlyazmasına dair sərginin təqdimatı olub [Şamaxı tarix-diyarşünaslıq muzeyində] // Azərbaycan. – 2019. – 1 oktyabr. – S. 7; Xalq qəzeti. – 2019. – 1 oktyabr. – S. 9; Yeni Azərbaycan. – 2019. – 1 oktyabr. – S.4.

2427. Nəsimi Festivalının proqramı açıqlanıb // İki sahil. –2019. – 11 sentyabr. – S.7.

2428. Nəsimi festivalının teatr tamaşaları: “İztirablı könül”dən “Kosmik məhəbbət”ə qədər: [Gənc Tamaşaçılar Teatrı, Milli Dram Teatrı və Balet Teatrının səhnələrində göstərilən tamaşalar haqqında] // Mədəniyyət. – 2019. – 2 oktyabr. – S.1-2.

2429. Nəsimi irsinin ziyasında söz, sənət və mənəviyyat: Dahi şairə həsr olunmuş ikinci festival rəngarəng təqdimatlarla yadda qaldı // Mədəniyyət. – 2019. – 2 oktyabr. – S.1-2.

2430. Nəsiminin qardaşı Şahxəndanın məzarı ziyarət olunub // Azərbaycan. –2019. – 1 oktyabr. – S. 7; Xalq qəzeti. –2019. – 1 oktyabr. – S. 9; Mədəniyyət. –2019. – 2 oktyabr. – S.6.

2431. “Nəsiminin ruhu” heykəl-installyasiyası açılıb: [Şamaxının Meysəri kəndində] // Azərbaycan. – 2019. – 1 oktyabr. – S. 7; Xalq qəzeti. – 2019. – 1 oktyabr. – S.9.

2432. “Pəncərədən düşən işıq” sənədli filminin nümayişi tamaşaçılarda dərin təəssürat yaradıb: Heydər Əliyev Fondunun vitse-prezidenti Leyla Əliyeva tədbirdə iştirak edib: [Heydər Əliyev Fondu və Bakı Media Mərkəzinin dəstəyi ilə Oleq Şommerin quruluşunda çəkilən eyniadlı filmin nümayişi haqqında] // Azərbaycan. – 2019. – 2 oktyabr. – S.3, 5; Xalq qəzeti. – 2019. – 2 oktyabr. – S.4. Yeni Azərbaycan. –2019. – 2 oktyabr. – S.3; Mədəniyyət. – 2019. – 4 oktyabr. – S.4; 525-ci qəzet. –2019. – 4 oktyabr. – S.9.

2433. Rais, Ə. Şamaxı mədəniyyət paytaxtına çevrilir – ard-arda festivallar keçirilir / Əli Rais // Yeni Müsavat. – 2019. – 1 oktyabr. – S.6.

2434. “Səmimi dialoqlar”: [eyniadlı konsert haqqında] // Mədəniyyət. – 2019. – 2 oktyabr. – S.3.

2435. Şamaxıda “Nəsiminin ruhu” heykəl-installyasiyasının açılışı olub: [Şamaxının Meysəri kəndində Rəşad Ələkbərovun hazırladığı installyasiyasının açılış mərasimi haqqında] // Yeni Azərbaycan. –2019. – 1 oktyabr. – S.5.

2436. Şeir, incəsənət və mənəviyyat dünyası: Azərbaycanda ikinci dəfə Nəsimi festivalı keçiriləcək // Mədəniyyət: xüsusi buraxılış. – 2019. – İyul. – S. 5; Mədəniyyət. – 2019. – 17 iyul. – S.1,5.

2437. Şeir, incəsənət və mənəviyyat: İkinci Nəsimi Festivalının proqramı açıqlanıb // Mədəniyyət. – 2019. – 11 sentyabr. – S.1-2.

Sözlərinə yazılmış musiqi əsərləri

1973

2438. Cahangirov, C. Nəsimi [Notlar]: 3 hissəli kantata: xor, solistlər və simfonik orkestr üçün / Cahangir Cahangirov; söz R.Zəka. – 1973. – 38 v.

1975

2439. Sabitoğlu, E. Eylədi [Notlar] / Söz. İmadəddin Nəsimi; mus. Emin Sabitoğlu // Bakı sabahın xeyir: fortepiano ilə oxumaq üçün / Emin Sabitoğlu. – Bakı, 1975. – S. 54-57.

1976

2440. Eylədi [Not] / Söz. İmadəddin Nəsimi; mus. Emin Sabitoğlu; [red.M.Əmirova] // Mahnılar. – Bakı, 1976. – S. 9.

1977

2441. Həqq mənəm [Notlar] / Söz. İmadəddin Nəsimi; mus. Cahangir Cahangirov // Buludlar: fortepiano ilə oxumaq üçün mahnı və romanslar / C.Cahangirov; söz. İ.Səfərli; İ.Nəsimi; M.Müşfiq; R.Zəka; H.Cavid; Ömər Xəyyam; [red. Ş.Hüseynova]. – Bakı, 1977. – S. 11-15.

1978

2442. Neylərəm [Notlar] / Söz. İmadəddin Nəsimi; mus. Süleyman Ələsgərov // Hünər və könül təranələri: fortepiano ilə oxumaq üçün / Süleyman Ələsgərov. – Bakı, 1978. – S. 45-52.

1979

2443. Ey gülüm [Notlar] / Söz. İmadəddin Nəsimi; mus. Nazim Əliverdibəyov // Mahnılar: fortepiano oxumaq və xor üçün. – Bakı, 1979. – S. 16-21.

1984

2444. Altı xor [Notlar]: böyük iki xor üçün / Söz. İmadəddin Nəsimi; mus. İsmayıl Hacıbəyov. – Bakı, 1984. – 231 S. – Mətn Azərbaycan və rus dilindədir.

İçindəkilər: Gördüm üzünü; Üzündə nurunu gördü; Gerçək xəbər; Ta gördü günəş; Gəl, ey dilbər; Görklü üzün nurindən.

2445. Müştəğam [Not] / Söz. Nəsimi; mus. Ramiz Mustafayev // Dörd romans: səs və fortepiano üçün / R.Mustafayev. – Bakı, 1984. – S. 14-17.

1985

2446. Rzayev, A. Nəsimi [Notlar]: poema qiraət, ud və simfonik orkestr üçün / Azər Rzayev. – Bakı, 1985. – 44 s.

1988

2447. Şanə sığmazam [Notlar]: romans / Söz. İmadəddin Nəsimi; Rəşid Nəsiboğlu Əfəndiyev. – Bakı, 1988. – 5 S.

1989

2448. Məmməd zadə, T. Ey bivəfa [Notlar]: fortepiano ilə oxumaq üçün / Tamilla Məmməd zadə; söz. İmadəddin Nəsimi // Romansla: fortepiano ilə oxumaq üçün / Tamilla Məmməd zadə; söz.: B.Vahabzadə; H.Cavid; M.Müşfiq; N.Cəncəvi; İ.Nəsimi; Ə.Vahid; red.: R.Hacıyeva; A.Zeynalova Romanslar: fortepiano ilə oxumaq üçün. – Bakı, 1989. – S. 23-28.

2011

2449. Fikrət Əmirov, 1922-1984: səsyazma: 10 CD ROM bir futlyarda / Heydər Əliyev Fondu; Heydər Əliyev Mərkəzi. – Bakı: [S. n.], 2011. – 10 CD ROM.

2017

2450. Əmirov, F. Nəsimi haqqında dastan [Notlar]: faciəvi musiqi / Fikrət Əmirov; musiqi red. M.Mirzəyev; [burax. məs. S.İsmayılova; dizayner: S.Bayramov, D.Kuznetsova] // Azərbaycan qravürləri. Partitura. – Bakı: Şərq, 2017. – 164 s.

Kitabın içindəkilər: Nəsimi haqqında dastan – faciəvi musiqi: I. Cəlladların rəqsi; II. Nəsiminin rəqsi; III. Nəsimi və sevgilisinin I dueti; IV. Nəsimi, sevgilisi və qızların rəqsi; V. İşğal; VI. Qızların kədəri; VII. Nəsimi və sevgilisinin II dueti; VIII. Nəsiminin etirazı; IX. Mübarizə; X. Ədəbiyyat.

2451. Sabitoğlu, E. Eylədi [Notlar] / Emin Sabitoğlu; söz. İ.Nəsimi // Əlvida: səs və fortepiano üçün mahnılar. – Bakı, 2017. – S. 156-159.

2019

2452. Cahangirov, C. Nəsimi [Notlar]: kantata: [3 hissəli kantata] / Cahangir Cahangirov; [söz. R.Zəka]. – [Bakı]: [n.y.], [2019?]. – 29, [9] s.

Dissertasiya və avtoreferatlar

1948

2453. Quluzadə, M. Nəsiminin yaradıcılığı: filol. e. nam. a. dər. al. üçün təq. ed. dis. / M.Quluzadə; S. M.Kirov ad. ADU. – Bakı, 1948. – 201 s.

1967

2454. Məmmədi, A. Nəsimi yaradıcılığında bəzi ərəb ifadələrinin forma və məzmun xüsusiyyətləri: filol. e. nam. a. dər. al. üçün təq. ed. dis. / Abdulla Məmmədi; Azərbaycan SSR EA-nın Nizami adına Ədəbiyyat və Dil İnstitutu. – Bakı, 1967. – 228 s.

1969

2455. Qəhrəmanov, C.V. İmadəddin Nəsimi əsərlərinin elmi-tənqidi mətni və leksikası: filol. e. d-ru a. dər. al. üçün təq. ed. did. / Cahangir Qəhrəmanov; Azərbaycan SSR EA-nın Nizami ad. Ədəbiyyat və Dil İnstitutu. – Bakı, 1969. – 266+1785 s. (Aftoreferat rus dilində: 70 s).

1973

2456. Əliyev V.F. İmadəddin Nəsiminin dilində metafor sistemi: Epitetlər, metaforlar və təcnislər / V.F.Əliyev; V.İ.Lenin adına API. – Bakı, 1973. – 246 s.

1991

2457. Şıxıyeva, S. Nəsiminin lirikası: filol. elm. nam. a. dər. al. üçün təq. ed. dis. / Səadət Şıxıyeva. – Bakı, 1991. – 200 s.

2000

2458. Xavəri, S. Azərbaycan təsəvvüf ədəbiyyatı: (XIII-XVI əsrlər): filol. e. n. a. dər. al. üçün təq. ed. dis. : 10.01.03 / Sərxan Xavəri; AMEA, Nizami ad. Ədəbiyyat İn-tu.- Bakı, 2000. – 153 s.

2459. Xavəri, S. Azərbaycan təsəvvüf ədəbiyyatı: (XIII-XVI əsrlər): filol. e. n. a. dər. al. üçün təq. ed. dis. avtoreferatı: 10.01.03 / Sərxan Xavəri; AMEA, Nizami ad. Ədəbiyyat İn-tu.- Bakı, 2000. – 26 s.

2460. Qasımova, A.Ş. Quran qissələri XIV-XVI əsrlər Azərbaycan ədəbiyyatının ideya-bədii qaynaqlarından biri kimi (Qazi Bürhanəddin, Nəsimi, Xətai və Füzulinin ana dilində olan əsərləri əsasında): filol. e. d-ru a. dər. al. üçün təq. ed. dis.: 10.01.03 / Aida Qasımova; Azərb. Resp. Elmlər Akademiyası, Nizami ad. Ədəbiyyat İn-tu.- Bakı, 2000. – 447 s.

2001

2461. Qasımova, A.Ş. Quran qissələri XIV-XVI əsrlər Azərbaycan ədəbiyyatının ideya-bədii qaynaqlarından biri kimi (Qazi Bürhanəddin, Nəsimi, Xətai və Füzulinin ana dilində olan əsərləri əsasında): filol. e. d-ru a. dər. al. üçün təq. ed. dis-nın avtoreferatı: 10.01.03 / Aida Qasımova; Azərb. Resp. Elmlər Akademiyası, Nizami ad. Ədəbiyyat İn-tu.- Bakı, 2001. – 66 s.

2004

2462. Məmmədov, E. Nəsiminin leksikası oğuz dilləri kontekstində (türk mənşəli ümumi isimlər və fellər əsasında): filol. e. n. a. dər. al. üçün təq. ol. dis.: 10.02.06 / Elçin Məmmədov; AMEA, Nəsimi ad. Dilçilik İn-tu. – Bakı, 2004. – 134 S.

2463. Məmmədov, E. Nəsiminin leksikası oğuz dilləri kontekstində: türk mənşəli isimlər və fellər əsasında: filologiya elm. namiz... dis. avtoreferatı: 10.02.06 / Elçin Məmmədov; elmi rəh. H.K.Quliyev; AMEA Nəsimi adına Dilçilik İnstitutu. – Bakı, 2004. – 25 s.

2005

2464. Məmmədova Q. Nəsimi dilinin dialekt leksikası: filol. e. n. a. dər. al. üçün təq. ol. dis.: 10.02.01 / Qüdsiyyə Məmmədova; AMEA, Nəsimi ad. Dilçilik İn-tu. – Bakı, 2005. – 148 S.

2465. Məmmədova, Q. Nəsimi dilinin dialekt leksikası: filol. e. n. a. dər. al. üçün təq. ed. dis-nın avtoreferatı: 10.02.01 / Qüdsiyyə. Məmmədova; AMEA, Nəsimi ad. Dilçilik İn-tu. – Bakı, 2005. – 21 s.

2466. Zeynalova, A. Nəsimi əsərlərinin dilində onomastik vahidlər: filol. e. n. a. dər. al. üçün təq. ed. dis.: 10.02.01 / Arifə Zeynalova; Azərb. Resp. Təhsil Nazirliyi, Naxçıvan Dövlət Un-ti. – Naxçıvan, 2005. – 151 s.

2467. Zeynalova, A. Nəsimi əsərlərinin dilində onomastik vahidlər: filol. e. n. a. dər. al. üçün təq. ed. dis-nın avtoreferatı: 10.02.01 / Arifə Zeynalova; Naxçıvan Dövlət Un-ti. – Naxçıvan: 2005. – 22 s.

2006

2468. Süleymanov, N. İslam mədəniyyətində sufizm: fəls. e. n. a. dər. al. üçün təq. ed. dis. : 09.00.03 / Nəriman Süleymanov; BDU. – Bakı, 2006. – 139 s.

Dissertasiyanın “Sufizmin bədii düşüncədə əksi” adlı III fəslində Nəsimi yaradıcılığında sufizm meyilləri təhlil edilmişdir [S. 87-94].

2009

2469. Babayev, X. Klassik Azərbaycan ədəbiyyatı: dini-didaktik roman-tikadan islam maarifçiliyinə: filol. e. d-ru e. dər. al. üçün təq. ed. dis. : 10.01.01

/ Xanəli Babayev; AMEA, Nizami ad. Ədəbiyyat İn-tu. – Bakı, 2009. – 226 s.
“Nəsimi yaradıcılığında islam maarifçiliyi” bölməsi [S. 180-215].

2010

2470. Nemətzadə, S. İmadəddin Nəsiminin dünyagörüşü fəlsəfə tarixinin tədqiqat obyektini kimi: fəls. üzrə fəls. d-ru e. dər. al. üçün təq. ed. dis-nın avtoreferatı: 09.00.03 / Səbirə Nemətzadə; Azərb. Resp. Təhsil Nazirliyi, BDU. – Bakı, 2010. – 24 s.

2471. Nemətzadə, S. İmadəddin Nəsiminin dünyagörüşü fəlsəfə tarixinin tədqiqat obyektini kimi: fəls. üzrə fəls. d-ru e. dər. al. üçün təq. ed. dis. : 09.00.03 / Səbirə Nemətzadə; Azərb. Resp. Təhsil Nazirliyi, BDU. – Bakı, 2010. – 122 S.

2011

2472. Babayev, X. Klassik Azərbaycan ədəbiyyatı: dini-didaktik romantikadan islam maarifçiliyinə: filologiya elm. dok. ... dis. avtoreferatı: 10.01.01 / Xanəli Babayev; AMEA Nizami adına Ədəbiyyat İnstitutu. – Bakı, 2011. – 56 s.

2012

2473. Babayev, Y. Anadilli Azərbaycan ədəbiyyatının poetikası (XIII-XIV əsrlər): filologiya elmləri dok. dis. avtoreferatı: 10.01.01, 10.01.08 / Yaqub Babayev; AMEA Nizami adına Ədəbiyyat İnstitutu. – Bakı, 2012. – 49 s.

2474. Babayev, Y. Anadilli Azərbaycan ədəbiyyatının poetikası (XIII-XIV əsrlər): filologiya elmləri dok. dis. : 10.01.01, 10.01.08 / Yaqub Babayev; AMEA Nizami adına Ədəbiyyat İnstitutu. – Bakı, 2012. – 267 S.

Anadilli poeziyada hürufilik ideyalarının təzahürü: [bölmədə Nəsiminin poetik irsində hürufilik ideyalarının bədii ifadəsi və təbliğinin təhlili verilmişdir] [S. 122-147].

2013

2475. Abdullayeva, M. Azərbaycan bədii təfəkküründə ezoterik dünyagörüşün fəlsəfi təhlili (Nizaminin, Nəsiminin və Füzulinin yaradıcılığı əsasında): fəls. üzrə e. d-ru e. dər. al. üçün təq. ol. dis.: 7210.01 / Mətanət Abdullayeva; AMEA, Fəlsəfə, Sosiologiya və Hüquq İn-tu. – Bakı, 2013. – 294 s.

2476. Abdullayeva, M. Azərbaycan bədii təfəkküründə ezoterik dünyagörüşün fəlsəfi təhlili: Nizaminin, Nəsiminin və Füzulinin yaradıcılığı əsasında: fəlsəfə üzrə elmlər dok.... dis. avtoreferatı: 7210.01 / Mətanət Abdullayeva; AMEA Fəlsəfə, Sosiologiya və Hüquq İnstitutu. – Bakı, 2013. – 47 s.

2477.Əsgərova, T.M. Nəsimi dilinin frazeologiyası: filol. üzrə fəls. d-ru e. dər. al. üçüntəq.ol. dis.: 5706.01 / T.M.Əsgərova; AMEA, Nəsimi ad. Dilçilik İn-tu.- Bakı, 2013. – 164 s.

2478.Əsgərova, T.M. Nəsimi dilinin frazeologiyası: filol. üzrə fəls. d-ru e. dər. al. üçün təq. ed. dis-nın avtoreferatı: 5706.01 / T.M.Əsgərova; AMEA, Nəsimi ad. Dilçilik İn-tu.- Bakı, 2013. – 28 s.

2479.Əzimova, A. Klassik ədəbiyyatın tədrisi metodikası (Nəsimi və Füzuli yaradıcılığı əsasında): magistr dis. / Aynur Əzimova; Azərbaycan Respublikası Təhsil Nazirliyi, Azərbaycan Dillər Universiteti. – Bakı, 2013. – 70 s.

2480.Qubadov, Q. XV-XVI əsrlər Səfəviyyə təriqət şairləri: filol. üzrə fəls. d-ru e. dər. al. üçün təq. ed. dis. : 5716.01 / Qədim Qubadov; AMEA, Nizami ad. Ədəbiyyat İn-tu. – Bakı, 2013. – 133 s.

Dissertasiyanın “Təsəvvüf ədəbiyyatı və türk təriqət poeziyası” bölməsində İmadəddin Nəsimidən də bəhs olunmuşdur [S. 45].

2481.Qubadov, Q. XV-XVI əsrlər Səfəviyyə təriqət şairləri: filol. üzrə fəls. d-ru e. dər. al. üçün təq. ed. dis-nın avtoreferatı: 5716.01 / Qədim Qubadov; AMEA, Nizami ad. Ədəbiyyat İn-tu. – Bakı, 2013. – 24, [1] s.

2017

2482.Ağabəyli, U. İ.Nəsimi dilində frazeoloji vahidlərin semantik-üslubu özəllikləri: magistr dissertasiyası / Umxanım Ağabəyli; elmi rəh. A.L.İbrahimova. – Bakı, 2017. – 75 s.

2483.Əlizadə, L. Klassik Azərbaycan ədəbiyyatında alleqoriya: XII-XVI əsrlər: filologiya üzrə elm. dok.... dis. avtoreferatı: 5716.01 / Laləzar Əlizadə; AMEA Nizami adına Ədəbiyyat İnstitutu. – Bakı, 2017. – 50 s.

2018

2484.Hümmətova, X. Klassik Azərbaycan şeirində təsəvvüf: XII-XVI əsrlər: filologiya üzrə elmlər dok.... dis. avtoreferatı: 5716.01 / Xuraman Hümmətova; AMEA Nizami adına Ədəbiyyat İnstitutu. – Bakı, 2018. – 49 s.

Rus dilində

Произведения

Книги

1973

2485. Избранная лирика: в двух томах / Имадеддин Насими; ред.: В.Асланов, А.Плавник; худож. А.Гаджиев. – Том 1. – Баку: Азернешр, 1973. – 360 с.

Содержание: Мирза Ибрагимов. Насими и его время.-**Газели:** Я славу имени воздам / пер. С.Иванов; Лишь прозорливым истина видна / пер. Н.Гребнева; Наставление / пер. Н.Гребнева; Сойди с дорогойлюбя / пер. Н.Гребнева; Источник жизни / пер. Н.Гребнева; В этот мир я не вмещусь / пер. К.Симонов; Похитила покой / пер. Н.Гребнева; Любовью создан мир / пер. Н.Гребнева; Кааба ты лицом / пер. Н.Гребнева; Ты в моих глазах / пер. Н.Гребнева; Зажегся счастья свет / пер. Н.Гребнева; Любимой тонкий стан / пер. Н.Гребнева; Нет сравненья красе твоей / пер. С.Иванов; Тебя я видеть жажду / пер. Н.Гребнева; Ветер свежий, предрас-светный / пер. Т.Стрешнева; Рубины губ твоих / пер. Н.Гребнева; Твое лицо – аллаха свет / пер. Н.Гребнева; Когда ты – шах / пер. Н.Гребнева; На завитке твоих волос / пер. Н.Гребнева; Завистливый тюльпан сник по твоей вине / пер. Н.Гребнева; О предводитель наш / пер. Н.Гребнева; Твое / пер. А.Плавник; Твой взгляд, как алкоран / пер. Н.Гребнева; Бог предо мной предстал / пер. Н.Гребнева; Как жаль / пер. Н.Гребнева; Ты во всем и повсюду / пер. С.Иванов; В огне разлукою горю / пер. Н.Гребнева; Песня весне / пер. К.Симонов; Бледнела пред тобой луна / пер. Н.Гребнева; Ты – моя Кааба / пер. А.Плавник; Ты – дева рая / пер. Н.Гребнева; Не надо / пер. С.Иванов; Твой лик – свеча / пер. Н.Гребнева; Сокрыла жемчуга / пер. Н.Гребнева; Огромнее всего / пер. Н.Гребнева; О человек, ты знанием велик / пер. А.Плавник; Пусть небо не сочтет грехом / пер. Т.Стрешнева; Пусть плоть моя сгорит / пер. Н.Гребнева; Когда твое лицо / пер. Н.Гребнева; Таится / пер. А.Плавник; Ханжа хоть и ступил / пер. Н.Гребнева; Ведется о тебе так много разговоров / пер. Н.Гребнева; Сколько слез из очей пролилось / пер. С.Иванов; Любовь – моя судьба / пер. А.Плавник; Где ты, желанная моя? К.Симонов; Коль нет тебя со мной / пер. Н.Гребнева; Соблазн твоих красот / пер. Н.Гребнева; Когда бы

не ланит твоих атлас / пер. Н.Гребнева; Нужен / пер. Н.Гребнева; Тобой, как светом звезд / пер. Н.Гребнева; Я нахожусь / пер. А.Плавник; От ран любви леченья людям нет / пер. Н.Гребнева; Я истину узрел / пер. Н.Гребнева; Твой образ / пер. Н.Гребнева; Не стал / пер. Н.Гребнева; Кто истину постиг / пер. Н.Гребнева; И ангелы покорены / пер. Н.Гребнева; Разграбили твои глаза / пер. Н.Гребнева; Среди многих лиц людских / пер. Н.Гребнева; Исчезла тьма / пер. Н.Гребнева; Как птица / пер. Н.Гребнева; Слово / пер. Н.Гребнева; О волосы твои, как амбра / пер. А.Плавник; От алых губ твоих / пер. Н.Гребнева; Всевышний щедро одарил тебя / пер. А.Плавник; Прекрасно все в тебе / пер. Н.Гребнева; Утратил душу / пер. Н.Гребнева; Скрыто / пер. Н.Гребнева; Душа моя болит / пер. Н.Гребнева; Тень от твоих волос / пер. Н.Гребнева; Не найти / пер. С.Иванов; Не вечен даже тот / пер. Н.Гребнева; Разлукою с тобой / пер. Н.Гребнева; Назвал / пер. Н.Гребнева; Нашел / пер. Н.Гребнева; Вчера я был с тобой / пер. Н.Гребнева; Я – бог / пер. Н.Гребнева; Из-за рубинов губ / пер. Н.Гребнева; Пусть говорит со мной правдивый человек / пер. Н.Гребнева; Обманный этот мир / пер. Н.Гребнева; Вино мудрее слов / пер. Н.Гребнева; Как быть / пер. С.Иванов; Склонился ангел пред тобой / пер. А.Плавник; Опять / пер. Н.Гребнева; Пусть от любви твоей / пер. Н.Гребнева; Прекрасная луна / пер. Н.Гребнева; Любая прядь твоя / пер. Н.Гребнева; Не надо / пер. Н.Гребнева; Ты – светоч красоты / пер. Н.Гребнева; О кравчий, ураза завершена / пер. Н.Гребнева; Не ожидай / пер. Н.Гребнева; Я вам на счастье дан / пер. Н.Гребнева; Милая одна на свете / пер. Лев Озеров; Свиданье – вечное блаженство / пер. А.Плавник; Я жадно слушаю тебя / пер. Т.Стрешнева; Любимые глаза мудрей священных книг / пер. Н.Гребнева; Едва сняла ты покрывало / пер. А.Плавник; Я пью разлуки яд / пер. Н.Гребнева; Ты – моя душа / пер. Т.Стрешнева; Твой каждый волосок / пер. Н.Гребнева; Божественный твой лик / пер. Н.Гребнева; Красота твоя непостижима / пер. Н.Гребнева; Увидеть жаждал я / пер. Н.Гребнева; Твое лицо – луна / пер. Н.Гребнева; В тебе, в твоих чертах / пер. Н.Гребнева; Любви страданье / пер. Н.Гребнева; Ужель ты не луна? / пер. Н.Гребнева; Что нам? / пер. Н.Гребнева; Ты сам – душа вселенной / пер. Н.Гребнева; Моя луна / пер. Н.Гребнева; Вступивший в океан любви / пер. С.Иванов; Не сыщешь / пер. С.Иванов; Красивым сердце не вверяй / пер. С.Иванов; У кого? / пер. С.Иванов; Ты слова не сдержала / пер. Н.Гребнева; Разлука / пер. А.Плавник; Жду тебя / пер. С.Иванов; Кто встреч не ценит / пер. С.Иванов; В саду моей любви единственная роза / пер. Н.Гребнева; Упадет / пер. А.Плавник; В мире нет тебе подобья / пер. А.Плавник; Раб красоты твоей / пер. Н.Гребнева; В твоих глазах / пер. Н.Гребнева; Испил

одинокости чашу / пер. А.Плавник; Я был напоен / пер. Н.Гребнева; Покажи свой лик небесный / пер. Т.Стрешнева; Где друг такой? / пер. Л.Озеров; Я – божие сиянье / пер. Н.Гребнева; Живет в моей душе / пер. Н.Гребнева; Походит / пер. Н.Гребнева; Моей печали дым / пер. Н.Гребнева; Откуда знать? / пер. Н.Гребнева; Горю я и сгораю / пер. Н.Гребнева; Сокровищница / пер. Н.Гребнева; Снится мне твой лик / пер. Н.Гребнева; Хвала аллаху / пер. Н.Гребнева; На свете истина одна / пер. Н.Гребнева; Ты в сердце у меня / пер. Н.Гребнева; Страданье / пер. А.Плавник; Разлука мой былой похитила покой / пер. Н.Гребнева; Беда летит вослед / пер. Н.Гребнева; Я богом сотворен / пер. Н.Гребнева; Зачем ты избрала? / пер. Н.Гребнева; Твой образ всюду предо мной / пер. Т.Стрешнева; Все существо мое любовь, как город, заняла / пер. Л.Озеров; Обманна красота / пер. Н.Гребнева; Тайна / пер. С.Иванов; Зачем? / пер. Н.Гребнева; Ты – море-океан / пер. Н.Гребнева; Кроется / пер. Н.Гребнева; Нарекли / пер. Н.Гребнева; Шербет твоих речей / пер. Н.Гребнева; Спит в волосах твоих / пер. Н.Гребнева; Свое бессмертье узнаю / пер. Л.Озеров; Верно ль это? / пер. Н.Гребнева; Ты жемчуг / пер. Н.Гребнева; Все это мы / пер. Н.Гребнева; Суть божья в нас с тобой / пер. Н.Гребнева; О кравчий мой, с тобой мы преуспели / пер. Н.Гребнева; Добрый день / пер. С.Иванов; Сжигаешь ты меня / пер. Н.Гребнева; Жемчугов драгоценный / пер. А.Плавник; Совет врача – лечение для больного / пер. Н.Гребнева; Ясны твои глаза / пер. Н.Гребнева; Сегодня / пер. Н.Гребнева; Ты – владычица сердца / пер. С.Иванов; Узри / пер. А.Плавник; Будет! / пер. А. Плавник; Жемчуг знаний лови / пер. А.Плавник; Я опален земною страстью / пер. А.Плавник; Находится / пер. А.Плавник; Моя душа – с тобою встреча / пер. А.Плавник; Кто отведал райской влаги / пер. С.Иванов; Вместе с сурами корана / пер. А.Плавник; С вами мира я желаю, добродетельные люди / пер. А.Плавник; С той поры / пер. С.Иванов; Увидел / пер. А.Плавник; Ты цену жемчугу не знал / пер. Т.Стрешнева; Где ты? / пер. Л.Озеров; Тебе подвластны / пер. Т.Стрешнева; Чьей стала ты? / пер. Т.Стрешнева; Коралл твоих уст, как мед / пер. С.Иванов; Ты мой светоч и мрак / пер. С.Иванов; Досталось мне / пер. С.Иванов; Усть ли стройней кипарис? / пер. С.Иванов; Для влюбленных ты – Лейли / пер. С.Иванов; О сжался / пер. С.Иванов; Обращен! / пер. С.Иванов; Придет / пер. С.Иванов; Всегда у розы есть шипы / пер. С.Иванов; Единственный мой зов / пер. С.Иванов; Без тебя / пер. С.Иванов; Родинка / пер. С.Иванов; Прав! / пер. С.Иванов; Не хочет / пер. С.Иванов; Не сдержала уговора / пер. С.Иванов; Душа воплотилась в друге / пер. С.Иванов; Соловиным напевом я плачу навзрыд / пер. С.Иванов; Отдам я, отдам всю жизнь / пер. С.Иванов; Блеск красоты

твоей / пер. С.Иванов; Твой лунный лик увидев / пер. С.Иванов; Ах, что за красота! / пер. С.Иванов; Пощади, не мучай снова / пер. С.Иванов; Не отступлюсь / пер. С.Иванов; Лилия дремлющих вод / пер. С.Иванов; Райский цветок / пер. Т.Стрешнева; Самовосхваление / пер. Т.Стрешнева; Коварство / пер. Т.Стрешнева; Клянусь я / пер. Т.Стрешнева; Другого нет! / пер. Т.Стрешнева; Мы / пер. С.Иванов; Как блеск рассветных рос / пер. С.Иванов; Не горюй / пер. С.Иванов; Меня покинула; Меркнет светоч ночной луны / пер. С.Иванов; Хмельному от ее очей / пер. С.Иванов; Лишь в морях любви тонувший / пер. С.Иванов; Кто владеет этим счастьем / пер. Т.Стрешнева; Я молюсь тебе / пер. Т.Стрешнева; Явление чуда / пер. Т.Стрешнева; Утоли мое мечтанье / пер. Т.Стрешнева; Мне хорошо / пер. Т.Стрешнева; Я дал обет / пер. С.Иванов; Твоей любовью / пер. С.Иванов; Дай ей путь к зениту счастья / пер. С.Иванов; Твое чело – ключ тайн / пер. С.Иванов; Твоим я взором опьянен / пер. С.Иванов; Твои косы / пер. С.Иванов; Лишь мечтой о тебе / пер. С.Иванов; Одно / пер. С.Иванов; В ком вера есть / пер. С.Иванов; Не страшится / пер. С.Иванов; Эта песня – влюбленным / пер. С.Иванов; Прекрасный образ созреть / пер. С.Иванов; Едва лишь внял я, тайный смысл / пер. С.Иванов; Напомнит / пер. С.Иванов; Я – истина / пер. С.Иванов.-*Месневи. Терджибенды*: Я – имени божественного слог / пер. А.Плавник; Море тайн / пер. А.Плавник; Земля и небо в бубен правды бьют / пер. И.Савельев; Мне столько горя и тревог / пер. В.Федеров; Терджибенд / пер. С.Иванов; Четверостишия / пер. Н.Гребнева.

2486. Лирика / Имадеддин Насими; пер. Н.Гребнев, К.Симонов с азерб. и фарси; вступ. статья М.Ибрагимова; сост. и примеч. В.Асланова.- Москва: Художественная литература, 1973.- 357 с.

Содержание: Мирза Ибрагимов. Насими и его время; **Газели.** Слово / пер. Н.Гребнева; Я – бог / пер. Н.Гребнева; И я есть бог / пер. Н.Гребнева; Я богом сотворен / пер. Н.Гребнева; Я – божье сиянье / пер. Н.Гребнева; Источник жизни / пер. Н.Гребнева; Я истину постиг / пер. Н.Гребнева; В меня вместятся оба мира, но в этот мир я не вмещусь / пер. К.Симонова; Все это мы / пер. Н.Гребнева; Суть божья в нас с тобой / пер. Н.Гребнева; На свете истина одна / пер. Н.Гребнева; Твой взгляд, как Алкоран / пер. Н.Гребнева; Бог предо мной предстал / пер. Н.Гребнева; Я – раб / пер. Н.Гребнева; Сокровищница / пер. Н.Гребнева; Огромнее всего / пер. Н.Гребнева; Ты – светоч красоты / пер. Н.Гребнева; Ты в сердце у меня / пер. Н.Гребнева; Ты – жемчуг / пер. Н.Гребнева; Я был напоен / пер. Н.Гребнева; Походит / пер. Н.Гребнева; Раб красоты твоей / пер. Н.Гребнева; Ханжа хоть и ступил на путь единобожья / пер.

Н.Гребнева; Как птица, что одна в развалинах живет / пер. Н.Гребнева; Нарекли / пер. Н.Гребнева; Назвал / пер. Н.Гребнева; О предводитель наш / пер. Н.Гребнева; Кроется / пер. Н.Гребнева; Живет в моей душе / пер. Н.Гребнева; В твоих глазах / пер. Н.Гребнева; Любимая, опять все началось сначала / пер. Н.Гребнева; Ужель ты не луна? / пер. Н.Гребнева; В тебе, в твоих чертах слепец и тот узрел / пер. Н.Гребнева; Ты – море-океан / пер. Н.Гребнева; Зачем ты избрала / пер. Н.Гребнева; Твой каждый волосок / пер. Н.Гребнева; Опять / пер. Н.Гребнева; Пусть от любви твоей / пер. Н.Гребнева; Прекрасная луна / пер. Н.Гребнева; Любая прядь твоя / пер. Н.Гребнева; Не надо / пер. Н.Гребнева; Из-за рубинов губ / пер. Н.Гребнева; Речь сладкая твоя – живительный родник / пер. Н.Гребнева; Божественный твой лик / пер. Н.Гребнева; Красота твоя непостижима / пер. Н.Гребнева; Увидеть жаждал я / пер. Н.Гребнева; Твое лицо – луна / пер. Н.Гребнева; Любви страданье / пер. Н.Гребнева; Пред сладостью твоих невиданных красот / пер. Н.Гребнева; Беда летит вослед / пер. Н.Гребнева; Как жаждущих ручей, так страждущих влечет / пер. Н.Гребнева; Спит в волосах твоих / пер. Н.Гребнева; О кравчий мой, с тобой мы преуспели / пер. Н.Гребнева; Совет врача – лечение для больного / пер. Н.Гребнева; Ясны твои глаза / пер. Н.Гребнева; Сегодня / пер. Н.Гребнева; Ты – дева рая / пер. Н.Гребнева; Моя луна / пер. Н.Гребнева; Похитила покой / пер. Н.Гребнева; Любовь – когда она сильна и беспощадна / пер. Н.Гребнева; Кааба ты лицом / пер. Н.Гребнева; Аллах, который в нас вселяет страх / пер. Н.Гребнева; Зажегся счастья свет / пер. Н.Гребнева; Любимой тонкий стан / пер. Н.Гребнева; Рубины губ твоих / пер. Н.Гребнева; Твое лицо – аллаха свет / пер. Н.Гребнева; На завитке твоих волос / пер. Н.Гребнева; Завистливый тюльпан сник по твоей вине / пер. Н.Гребнева; Ты сам – душа вселенной / пер. Н.Гребнева; Бледнела пред тобой луна / пер. Н.Гребнева; Твой лик – свеча / пер. Н.Гребнева; Сокрылы жемчуга / пер. Н.Гребнева; Когда твое лицо / пер. Н.Гребнева; Ведется о тебе так много разговоров / пер. Н.Гребнева; Коль нет тебя со мной / пер. Н.Гребнева; Соблазн твоих красот взял оба мира в плен / пер. Н.Гребнева; Когда бы не ланит твоих атлас / пер. Н.Гребнева; Тобой, как светом звезд / пер. Н.Гребнева; Твой образ / пер. Н.Гребнева; Кто истину постиг / пер. Н.Гребнева; И ангелы покорены / пер. Н.Гребнева; Разграбили твои глаза / пер. Н.Гребнева; Средь многих лиц людских / пер. Н.Гребнева; Исчезла тьма / пер. Н.Гребнева; От алых губ твоих / пер. Н.Гребнева; Прекрасно все в тебе / пер. Н.Гребнева; Утратил душу / пер. Н.Гребнева; Скрыто / пер. Н.Гребнева; Душа моя болит / пер. Н.Гребнева; Тень от твоих волос / пер. Н.Гребнева; Нашел / пер. Н.Гребнева; Верно ль это? / пер. Н.Гребнева; Я пью разлуки

яд / пер. Н.Гребнева; Горю я и сгораю / пер. Н.Гребнева; Разлука мой
 былой похитила покой / пер. Н.Гребнева; Зачем? / пер. Н.Гребнева;
 Любимая, меня не покидай, не надо / пер. Н.Гребнева; Разлукою с тобой
 душа моя объята / пер. Н.Гребнева; В огне разлуки я горю / пер.
 Н.Гребнева; Где ты? / пер. Н.Гребнева; тебя я видеть жажду / пер.
 Н.Гребнева; Приди / пер. Н.Гребнева; Сжигаешь ты меня / пер. Н.Греб-
 нева; Пусть плоть моя сгорит / пер. Н.Гребнева; Любя я слезы лью / пер.
 Н.Гребнева; Обманный этот мир / пер. Н.Гребнева; Смердит любой
 мертвец, и мир земной таков / пер. Н.Гребнева; Нужен / пер. Н.Гребнева;
 Не ожидай / пер. Н.Гребнева; Обманная красота / пер. Н.Гребнева; Как
 жаль / пер. Н.Гребнева; Кто настоящий друг? / пер. Н.Гребнева; Не вечен
 даже тот / пер. Н.Гребнева; Не стал / пер. Н.Гребнева; От ран любви
 леченья людям нет / пер. Н.Гребнева; Наставление / пер. Н.Гребнева;
 Коль сердце, о мой друг, твое умудрено / пер. Н.Гребнева; Когда ты – шах
 / пер. Н.Гребнева; Откуда знать / пер. Н.Гребнева; Я с праздным
 болтуном иметь не буду дело / пер. Н.Гребнева; Лишь прозорливым
 истина видна / пер. Н.Гребнева; О кравчий, ураза завершена / пер.
 Н.Гребнева; Шербет разлуки, горькой мне, как сахар, душу подсластит /
 пер. К.Симонова; Что за прекрасный образ здесь? – никак я не пойму /
 пер. К.Симонова; Взглянули розы на тебя, и зависть гложет их / пер.
 К.Симонова; Все ярким солнцем твоего лица освещено / пер. К.Симонова;
 Мир не стоит, так пусть твои пройдут в движенье дни / пер. К.Симонова;
 Свечою лика твоего, как моль, душа опалена / пер. К.Симонова; Где ты,
 желанная моя? Ты душу мне зажгла! Где же ты / пер. К.Симонова; О
 беспечный, проснись! Ведь в руках больше чаши Джемшидовой нет / пер.
 К.Симонова; Жизнь и мир наш земной без тебя, дорогая, к чему? / пер.
 К.Симонова; Что так? / пер. Н.Гребнева; Хвала аллаху / пер. Н.Гребнева;
 Весна / пер. Н.Гребнева; Четверостишия / пер. Н.Гребнева; Примечания;
 Пояснительный словарь.

2487. Рубаи / Имадеддин Насими; пер. Н.Гребнев; ред.: А.Плавник,
 В.Асланов. – Баку: Азернешр, 1973. – 92 с.

Содержание: С водою прах смешал великий бог; Путь к правде
 Правда направляла строго; Имама праведного взгляд – вот что такое лик
 твой; Ни на земле, ни в райской вышине; Невежественный человек,
 беспечный, проснись; Луна и та поражена обилием твоих красот;
 Священной истиной всегда свои мы знанья мерим; Лжец истины не
 познает, так было с сотворенья; Источник райский на земле – мое
 отдохновение; О ты, чей стан – туба, чей ликнеотразим; О роза, ты росла
 в садах каких; Всех смертных, нас, слепит твое сиянье; Твоя краса

предвечна, перевозданна; Нет мира без тебя влюбленным нам; Мой врач, тяжка болезнь; О ты, чьей красотой луна изумлена; Кто светом осенил твою главу; Как воды Хызра, все твои слова; В кругу твоих волос затаено солнце; Живая красота твоя все в мире покорила; Мессию предрекает нам твоих волос дурман; В сияньи лика твоего; О милая, в твоей душе и обитает бог; Горит твой каждый завиток; О ты, кем полон мир, а миру нет предела; Сиянием твоим пристыжена луна; В сравнении с тобой и месяц – жалкий раб; Суть истины – твой лик, что ж ты его скрывала?; От вечной истины я недалеко; Луна и та всегда испытывает стыд; И пери пред твоей красотой явить свой лик стыдится; Хоть, может, мой невнятен слог, я говорю; Я был хмельным, я ухмылялся пьяно; С моей любовью я соединен; Ты сердце мне сожгла; Вершины гор – не место для меня; Ты, что в себе вместила божью милость; И родинки твои и завитки – соблазн; От щек и уст твоих; Луна взошла; Свет Истины моеискало сердце; Не будь шайтаном; Я богом был, я был самим собой; Твой светлый лик – тюльпан и роза рая; Все тайны разгадал; Предвечен я, и вечность – мой конец; О сердце, сердце, что ты загрустило?; Счастливицы мы: любить нам суждено; Твой довод – слово; Бог чудо сотворил, он вывел пленных; Проснись скорее, слышишь Исафил; Все, что есть в мире – мед и яд, - в тебе; Ты бога возлюбил, был праведен твой путь; Боль любящих сердец не знает исцеленья; Твое лукавство – крепкое вино; Ты – рая розовый цветник; В моих строках, а также между строк; Я отдал сердце ей; Шайтан был тоже сотворен аллахом милосердным; Душа горит, я не могу ни есть, ни пить; Свеча удачи, свет сердец – твое лицо; В тот миг, когда прильнул к твоим губам; Твое лицо – на божий лик намек; Твой лик есть солнце, свет его и тень; Любовь, любимый, Любящий – отнюдь; Все думаю: зачем, кому я отдал сердце?; Вершится в мире все по божьей воле; Все – слово божье; Бог – человеческий сын, и человек велик; Вновь имя Насими пишу я; Перед красотой твоей луна склоняется повинно; Сам исходи, сам обыщи все страны в двух мирах; Луна вокруг твоих ланит кружится мотыльком; Суть божьей истины в чертах твоих; Нездешним светом твой сияет лик; Ты – чествомой души; Я за тобою шёл, я был никчемным, неумелым; Познавший столько горя и утрат; Восходит солнце с запада впервые; Мой любимый лик – не райский ли цветник?; Для любящих людей твой лик – дастан; Любовь – Симург, божественная птица; Влюбленные, сей мир угрюм и страшен; Ты распустила косы, дорогая; Стонать и слезы лить – влюбленного удел; Твоей любимой лик и есть святая Мекка; Забыты в мире добрые законы; Вечна любовь, любимой лик предвечен; Как воскресенье, стан прекрасен твой; Исток соблазна – твой горящий взор; Меня вконец разлука одолела; Мне истину

открыл учитель Фазлуллах; О Фазлуллах, учитель наш, наш бог; Две брови у тебя, но их едина нить; Пред стройностью твоей чинар и тотстыдится; Твое лицо – луна в полночный час; Твой строен стан, во взоре вдохновенье; Как храм святой, достойно поклоненья твое лицо; Кыбла – ресницы, волосы – имам; В четыре дня мир сотворил творец; Мы все, как есть, увидим без прикрас; Семь – вот оно число, что не обманно; Давно меня повергнула во прах; Пока ты на земле, пока ты жив; И ты есть бог, но где твой божий взгляд? Мудрец, когда себя познать ты смог; Хочу попасть я в Мекку, в божий храм; Читаю на лице священный стих; Я нынче, в праздник, волю дам губам; Любимая, ты – шах, я – твой народ; Твои глаза – вино, твои уста – вино; Всю душу мне испепелила моя любовь; Ты в океан любви нырни, хоть на мгновенье; С тобою мы одни, а где ж она, о сердце?; Нет бога для того, кто правдой пренебрег; Я испытал к вину пристрастие давно; И сам я – самый высший из владык; Божественный твой лик – корана строгий слог; Я опьянен вином, в котором хмеля нет; Теперь и не поймешь, что сладостней, что краше; Я – буквы книг святых, читающих услада; Пусть запад знает, знает пусть восток; От злой судьбы куда уйдешь – свое ты отдал сердце; За истиной я шел, была трудна дорога; Вхожу ли в мечеть, иду ли мимо храма; Восходит солнце, чтоб зайти не скоро; Вновь к милосердному, что столь велик; Влюбленный не скупись, отдай скорей; Ты истине служи за совесть, не за страх; Из милых, нежных рук я кубок взял прощальный; О милая, вес век, пока я жив.....; Ни в дух, ни в тело я вместиться не могу; Лишь в нашем слове смысл и суть всего живого; Мы всюду ищем суть, о чем-то вечно спорим; Кыбла моей души – возлюбленнойчело; Прошло немало лет, пришло немало бед; Я плачу по тебе, я жду с тобой свиданья; Твой лик прекрасный – царство Сулеймана; Твои назвали губы жемчугами; Раб Истины, как я мечтал принести Счастливую вам от аллаха весть; Ширин, я - твой Хосров, тебе на счастье дан; Мы думаем о тех, в кого мы влюблены; Я – твой Меджнун, любовь моя чиста; Скажи, что значит пост, фирмаи, намаз?; Чтоб бесполезно не прожить свой век; Пьешь чистое вино – встаешь на чистый путь; О ты, чей лик прекрасен, взгляд глубок; Любили мы, иначе не могли; Суть истины святой – в твоих глазах; Мне раны нанесли со всех сторон твои ресницы; Татарский мускус, амбра Чина – все это родники твои; Айлант в неведомом краю – твой стан прекрасный; Когда однажды утром я проник; Теперь, познав любовь, я все на свете знаю; О ты, чей лик звезд и луны светлей; Ум человека – свет, сокровищ всех дороже; Я отдал сердце той, чьи губы – мед; Из шахских рук шараб испить едва ли; Не зная ни сомнения, ни страха; Чужая тайна будет пусть темна; О кравчий, выше голову держи;

Владычица моя, твой чедный лик – Живой цветок; О мой кумир, твои глаза лукавы; Держащий в тайне мир аллах суров; Прекрасный лик твой – неземной цветник; Дарует мертвым жизнь божественный твой слог; От красоты твоей весь мир пришел в смятенье; Я много от тебя узнал добра и зла; Владычица моя, откинув покрывало; Жемчуг твоих зубов, как жемчуг океана; Коран святой, его ученье – твои слова; Чтоб мир познать, взгляни вокруг и ввысь; Луны две равных половины – брови твои; Благоухание вбирают две родинки твои; Я от любви к тебе весь век терпел мученья; Что, Человек, с тобой на свете б ни случилось.

1976

2488. Избранная лирика: Газели: В 2-х т. / Имадеддин Насими; сост., ред. и автор примечаний проф. Р.Алиев; худож. А.Гаджиев; технический ред. Н.Фидлер. – Том 2. – Баку: Азернешр, 1976. – 395 с.

Содержание: Переводы А. Старостина: И днем и ночью неотступно твой образ предо мной стоит; Душа моя к стану стремится, что схож с величавой тубой; Чашница! Покоя нет душе, клалам я твоим тянусь; Я от любви моей безмерной всегда кружусь, как небосвод; Если б только мы знали все, что с нами случится; Твои глаза от тихой жизни всегда к вину зовут меня; И гурии и рай не нужны людям, покорным только Истины служенью; На небосклоне уж утро проснулось – чашу по кругу пусти!; О ты, чье лицо – точно чаша Джемшида, что мир отражает, зеркала Ясней; В единобожье разве есть высокий или низкий сан?; О, что же случилось с красавицей, похитившей сердце мое?; Твоя красота – как зеркало, что мир отражает собой; Под ногами моими любовь к тебе роет яму жестоких бед; Черты на скрижали лица твоего – то мать всех аллаховых книг; Как прекрасна ночь твоих кудрей! И во сне не увидать такой!; На лике твоём не гиацинты – паланкин из солнечных лучей; Мы – небесная птица Анка и на Каф-горе мы живем; Воды живой источник вечный – твои сладчайшие уста; Ты совершенства средоточье, им мир весь чувственный объят; К Каабе твоей красоты прикован, как к Кыбле, мой взгляд; Глаз твой порождает смуты, брови – бедствия основа; Для бытия образец хижина наша давно; Огню любви к тебе господь меня обрек еще тогда; Без тебя не насладится сердце ни землей, ни даже небесами; Лик твой – то престол чудесный неба, - сам Имен Создатель подтвердит; добронравье навек позабыв, меня дорогая уходит; Я сказал: О дивная красавица, твои кудри удивительно прекрасны!; Кто влюблен в тебя, пред тем весь мир вечно расцветает по-особому; Жизнь жизнерадостных людей любовью радостна одной; Я вижу, что моим недугом моя любовь огорчена; Милая моя, иди ко мне, жизнь моя – страданье без тебя; Пусть превратится в

прах голова, что страстью к тебе одержима!; Ты прекрасней гурий рая, странного немного в том; Мечеть, кабак, Кааба, бухтана – ведь это все, сказать дерзну – одно; Качества внешние твои – то всего сущего в мире основа; О сердце, мученья, страданья терпи, раз попало ты во владенья ее; Любовь к тебе – беда, которой весь мир подлунный разорен; Пропливайте кровавые слезы, глаза, ведь красавица, сердцу родная, уходит; С тех пор, как очи милой стали полны пьянящим волшебством; Знаешь, где свое начало весь наш мир берет?; Начертала родинку чудесно на щеке твоей творца десница; Лишь глаза, что бога могут видеть, могут, верьте мне, мой лик узреть; Дорогая, приди! Без тебя этой жизни мученья не нужна?; Коль моя Луна взойдет на небе, словно месяц красоты нетленной; Сводит мой разум с ума страсть к твоим черным кудрям; С улицы твоей ухожу с тоской – счастья желаю тебе!; Прекрасный твой лик губит души нещадно, сердца всех влюбленных жестоко томит; Коль убитый любовью к тебе должен плату за кровь получить; Всех влюбленных привлекает твой прекрасный, ясный лик; О виночерпий, дай хмельному кубок – пусть будет донной гущей полон он!; В погребок любви меня в некий день, других ясней; Особая, дивная красота у роз твоих обольстительных щек; На небосклоне вечер, поднялась сладкая наша луна снова; Раб узаконенный ты, коль твой идол на самого тебя внешне похож; Уповай на господнюю милость, о сердце, в час разлуки лихой не горюй; Весь мир озаряют лучи золотые лица, что, как солнце, светло поднялось; Коль блеснет передо мною-мною яркое-кое ее лицо схоже с солнцем и луной-луною, то весь мир затмит она-она; Я голову ратника свою опять к твоему порогу кладу; Ты о приметах птицы Анки меня – ведь я всегда летаю над белоглавой Каф-горой – расспрашивай; Похищать сердца умеют кудри милой, ненаглядной – и не только!; Запечатлен твой образ дивный в душе моей, как мнескрижали; Хоть суфийво власянице ходит, только чистоты он не обрел; Пред сладостью уст твоих опечалился сахар – ведь он с изъяном!; Ветерок! Любимая моя, знаешь ты, чутка необычайно; От глаз твоих, бровей – я в восхищенье, от родинки и локонов в огне; Лик твой – то дорога, что ведет нас к богу, направленья не меняя; розы-розы цветут-цветут; Ее лик – то скрижалю золотая господня, а от родинки нежной, кудрей черноты; Меня угнетает лишь одно – лишь только игривый взгляд – и все!; Мой кумир! Я оттиск всех рисунков, что чертит рука твоя, светла; Я – двухнедельная луна, что ярко на небесах души всегда блестит; Я – вездесущий клад; в пространстве, мир заполняя, не вмещусь; Во сне я взгляд ее бездонный вижу; стал другом мне теперь, и теперь уж друг другой на что мне?; Что мне толку в синей власянице, мне она безмерно надоела; Я с помощью

бога дорогу в господни селенья нашел; Господень лик – прекрасное лицо моей любимой и бесценной – знаю; Я охмелел, о виночерпий мой, ты дай мне чашу Джама золотую; Я – то сокровище, в чьих тайных недрах сокровищ тысячи заключены; Жемчуга сокровищницы Истины – так пред миром выступаем мы; О ты, оставивший лик ее и на Прямой перешедший Путь; В питейном доме старые наставники, мы в кабаке и день и ночь живем; Конечная цель всего мироздания – мы; С помощью бога прозрели мы, на путь познания вступили мы; С тех пор, как взгляд мой просветлел, освещенный солнцем – ее лицом; Клянусь твоею солнечной красотой, тебя лишь знаю я – одну Луну; Я в ладу со счастливой судьбой, сновидений царица со мной; Роза стала блеклой от смущенья перед красотой твоих ланит; Пусть явится ночью ко мне светильник, души моей диво; Твой рот – фисташка, радости залог; Молвила ты мне: В любви, дорогой мой, можешь ценой головы преуспеть!; Мой язык твои уста-рубины, милая, не может описать; На улицу милой моей можно только с печалью в душе, со слезами идти; Ты кокетка, хитрая красавица, и тебе уловки все известны; Праздник разговения наступил, подавай же чистого вина; Пусть от себя отречется сначала тот, кто стремится к единству с любимой; Тот, кто возлюбленного ищет, сначала стать влюбленным должен; Кумир наш с такой красотой с лица пусть лишь скинет покров; Когда из-за туч – покрывала ее – однажды луна моя в блеске взойдет; Приди о клад наш бесконечный, нас, как себя, обогати; Виночерпий, спеши, торопись, подошло время розам цвести; О сердце, коль ты опытно в любви, то к благам мира бранным не стремись; Если к локонам любимый ты намерено стремишься, – сердце не вздыхай; Коль страсти предаться ты хочешь, то лучше едва ли найдешь той волшебницы милой; Я б назвал лицо твое луной, но луна такая где взойдет?; О кумир, лицо твое – лик бога, я от этого не отступлюсь; Никогда любви к моей любимой ни на миг я не смогу забыть; Когда ты к вечности стремишься, друг мой – небытия сверканье ищи; Если чисто сердца твоего зеркало – ты, что вечной жаждой свидания объят!; Двойственность – грех, откажись от нее, к единобожью, к единству стремись; Кумир мой чернокудрый, истомлен я без локонов твоих, – клянусь тобой!; Измучили вовсе сердце людей как лук разящие брови; Где луна, влюбленного такого, на меня похожего, найдешь?; О влюбленного сердце – из уст дорогой пророненному слову влюблено внемли; Черной точкой из чистой амбры ты свежесть розы своей отделила; Красивой мускусной чертою свою Луну ты очертила; Закрутила страсть к кудрям ее бедное мое существованье. *Переводы Т.Стрешиновой:* Зачем мне душу из силков кудрей твоих освобождать?; Ты рождена для поклоненья, свет красоты твоей высок; Когда упало

покрывало, являя миру лунный лик; Увидев юный полумесяц, я вспомнил о бровях твоих; Когда о красоте твоей молва везде прошла звеня; О, совершенная моя, жестокой быть – дурной обычай; Есть у меня твои глаза и чаши мне иной не надо; Свеченье лика твоего клеймило сердце мне клеймом; Одним провидцам выпал дар узнать любви священной цену; Любовью чистой, как восход, я был пленен еще тогда; О мучениях больного кто родной моей расскажет?; Сумеет сердце боль таить без содроганья? Нет, не может; От тебя в подлунном мире постоянства ждать нельзя; Когда любимое чело на небосводе засияло; Не может царствовать тот шах, который не был бедняком; Кто о терзаниях души тебе, далекий мой, расскажет?; Когда о ней ведет рассказ новорожденная луна; Как я измучился тобой, кумир, красою осиян!; Вернись ко мне, здесь без тебя моя печаль невыразима; Сердцем издавна владеет периликая одна; Аллах, не солнца ли взошло, окрасив огненно восток?; Душа моя, приди ко мне, мгновенье без тебя – ничто; Где скрылся добрый тот гонец, что передать привет мне смог; Лик, ты избран был из многих, просветленною душой; Я ей сказал: В твоих кудрях смысл жизни заключен; Ислам и ересь – близнецы, у них один исток; Кто ты, пери неземная, с чем тебя сравнить я смог?; Лицо ее святой Коран, свидетель в этом бог; Мне станет стыдно, если я твой дивный лик сравню с луной; С тобой, о Истина моя, наедине мне хорошо; Я – есть сокровище, я то, что всех богатств сильнее, имею; Тебя провидцем всеблагим все верные сердца назвали; Ты чашу Джама потерял, восстань, беспечный, ото сна; О, есть ли равная тебе? В огромном мире ты одна; Ты нежный бутон мой, бутон мой, бутон; Похитительница сердца божеством сотворена; Сегодня ночью на пиру разлит был свет иной; О, луноликий ангел мой, тобой украшен райский сад; На лике царственном твоём бог изначальный видел свет; Меня с любимой разлучил жестокой небосвод, смотри; Счастливцев, кто тебя одну и увидел, и возлюбил; Изранен я стрелой разлук, такая только ты; Твой лик, огурия, - Коран, а щеки – тайный Каф; Твое лицо – скрижаль Мусы, гора Синай – твой стан; Тот повелитель двух миров, кто сущность Истины постиг; Упало покрывало вдруг и засиял твой лунный лик; Холодным прахом станет тот, кто чувством к милой не согрет; Шахиня, с чем могу сравнить я гиацинт твоих кудрей?; Я – божий слог, я смысл всего, субстанция времен; Я оставляю бранный мир затем, что нету правды в нем. *Переводы О.Ивинской:* С тобой, луноликий, не спорит луна и рядом взойдет – угасает; Скорбь сердцем печальным владеет, когда в нем к любимой влиянье; Обитель святая кудрей твоих нам – вместительницей душ наших стала; О господи, господи! Солнечный свет, любимый мой лик источает!; О, друга чело – это божья скрижаль, черты

его – строки Корана; Только с солнечным восходом солнцеликая сравнится; Сребротелый виночерпий нам под огненной полою; Кто на скрижалях дивных черт провидеть сходство с богом смог; Тень крыльев Хумая – тень счастья любимые кудри бросают; Сопутствует вечное счастье тому, кто близок тебе, дорогая; Искусство любви пред аскетом раскрыться не может; Как прекрасен любви недуг, знает тот, кто тобой пленен; О, как измучались сердца вдали от лика твоего; Поймет ли того многобожец, кто верит в Единого Бога?; Красота любимой нашей нас и мучит и тревожит; С молитвою тайною к Богу умей в кабаках обращаться!; Вновь явилось ты, Солнце Души, светлый лик покрывалом скрываая; Взгляд хмельных твоих глаз пролил, ненаглядная, кровь вина; Хотанский мускус твой когда цветник наполнил ароматом; Луна моя, за что же снова меня стала притеснять?; Что кружусь я, как мотылек, над тобой – не открой врагам!; Нет прекрасней твоих кудрей, всех других красота – обман; Мучений тьму ты каждый миг приносишь сердцу моему!; О господи, мой кипарис! Сегодня с кем ты в час ночной?; Когда ты выпрямляешь стан – как будто в мире ураган; Ты перл творенья, человек, Адам, начало всех начал!; Влюбленных много у тебя я среди них не одинок; Кто встретил тебя – победитель, увенчанный славой истленной!; Приди, о ты, чья красота так совершенна, так чиста!; Коль разумом владеешь ты – красавиц берегись любить!; Ежесекундно нам Фазлуллах дает испить вина; Тот сад я райским назову, где роза расцвела твоя. **Переводы С.Иванова:** В предвечном мире бытия провидел я любимый лик; Пришла весна, весна идет в красе зеленого покрова; Светилом счастья зорен над нами небосвод; Из пустырей небытия был дух святой на свет явлен; Мрак кос твоих – для горемык: он – горький рок несчастным; Сравню с луною я твой лик – и тут же гибну от стыда; Кто от любви к тебе хмелен, тот пьян и без вина бывает; О, кто бы от любимой нам благую весть скорей принес?; Челом предвечного сиянья быть лику твоему дано; Я за свиданье жизнь отдам – другого не дано!; Сердцу, если страсть гнетет, мука боли подобает; Когда моя луна взойдет на бесклоне красоты; Провидцы истины твой лик красой томящей называют; Какая тайна бытия в открытой яви сущей стала; Посрамлено тобою солнце – сияньем твоего чела; Что там за диво красоты? Как кипарис, вознесся стан; Лучась челом, правдиво говорит; Где те друзья, что верно держат слово?; пусть нам из пут твоих кудрей спасенья никогда не будет; Свет сердца и светоч взгляда, тобою я очарован; Скрыть стремишься свой лик от меня ты, - не надо; Страсть к тебе сожгла всю душу, - врач моих невзгод, ты где?; Твой лик – Коран, сам дух святой. **Переводы Д.Виноградова:** Жажда встречи с каждым часом возрастает –

нет терпенья!; Я ли радостей не знаю? По тебе страдаю – радость; Твой лик нам полночь озарил небудничным, особым светом; Ночь Кадр – и та не так черна в сравненьи с локоном твоим; Дерзнувший о твоих кудрях лишь миг один затосковать? В море любви я тону – кто мое состоянье поймет?; На щеках твоих прелестных обрела приют весна; Наша чаша в дом питейный увлекает нас умело; Над гордой крепостью души красоты твоей возрел стяг; Красавицы берберской лик твоей посрамлен; Луноликий виночерпий, ты подносишь мне бальзам; Ты истерзанное сердце подвергаешь мукам ада; Касанье локона ее когда б я ночью ощутил; Где теперь покой мой пери, где теперь мое терпенье?; Благодаря дыханью Фазла мы знаем истины секрет; Ты кыблой лик ее избрал – хвала тебе, мой друг!. *Переводы Н.Глазкова:* Красивый лик иной сравнит с луной; Тебя сравнивший с розой или лилей; Избави бог, чтобы моя душа; Пусть те глаза, что не знакомы с ней; Склоняются перед тобой священные служители; Где о розовом прекрасном кипарисе говорят; Те, что слепо выполняют заповеди старины; Кто глядя на тебя, не видит бога; Мудрецы себе избрали Кыблу – божий лик; Те, что верят, подражая, все от бога далеки; Верности не проявила дорогая в трудный час; Чашница на пир явилась – значит, нужно пить вино; Душа не добивалась счастья, не испытав невзгод; Мое страдающее сердце – убежище любви моей; Почему мое сердце усталое обезумело снова; Ждали верности напрасно. Не в характере твоём; Где он, тот великодушный, чьим деяньям нет числа; Если приветливо взглянет счастье, как вешний тюльпан; Познавшие недуг любви об исцеленье не заботятся; Роза, сотней лепестков владея, кудри гиацинтные имеет; С тех пор, как милость бога – желанное явление. *Переводы А.Старостина:* Мы бога существо в самих себе являем. *Касыды:* Именем владыки всеблагого, что дарит нам милость и покой; Та светом полная обитель, благословенный сад; Господи, во имя природы твоей, во имя твоего могущества благого!; Обитателей всех медресе, ханакахов и обителей прочих, подобных им; По миру разлилась божья тайна, был весь мир взволнован, потрясен; Примечания (Р.М.Алиев); Пояснительный словарь (Р.М.Алиев).

1981

2489. Лирика / Имадеддин Насими; пер. с азерб.; худож. О.Садыхзаде. – Баку: Язычы, 1981. – 89 с.

Содержание: Где те друзья / пер. С.Иванова; Лишь прозорливым истина видна / пер. Н.Гребнева; Наставление / пер. Н.Гребнева; Источник жизни / пер. Н.Гребнева; Похитила покой / пер. Н.Гребнева; Любовью создан мир / пер. Н.Гребнева; Рубины губ твоих / пер. Н.Гребнева;

Любимой тонкий стан / пер. Н.Гребнева; Ты – дева рая / пер. Н.Гребнева; Не надо / пер. С.Иванова; О, человек, ты знанием велик / пер. А.Плавника; Лишь мечтой о тебе / пер. С.Иванова; Клянусь я / пер. Т.Стрешневой; О, сжался! / пер. С.Иванова; Чьей стала ты? / пер. Т.Стрешневой; Ты – владычица сердца / пер. Н.Гребнева; Ясны твои глаза / пер. Н.Гребнева; Сжигаешь ты меня / пер. Н.Гребнева; Кроется / пер. Н.Гребнева; Зачем? / пер. Н.Гребнева; Походит / пер. Н.Гребнева; Я – божие сиянье / пер. Н.Гребнева; Я был напоен / пер. Н.Гребнева; О кравчий мой, с тобой мы преуспели / пер. Н.Гребнева; Шербет твоих речей / пер. Н.Гребнева; Нарекли / пер. Н.Гребнева; В этот мир я не вмещусь / пер. К.Симонова; Где ты, желанная моя? / пер. К.Симонова; Любимые глаза мудрей священных книг / пер. Н.Гребнева; Исчезла тьма / пер. Н.Гребнева; У кравчий, урза завершена / пер. Н.Гребнева; Тебя сравнивший / пер. Н.Гребнева; Красивый лик иной / пер. Н.Глазкова; Избави бог, чтобы моя душа / пер. Н.Глазкова; Пусть те глаза / пер. Н.Глазкова; Твой лик – Коран / пер. С.Иванова; Ислам иересь / пер. Н.Стрешневой; С тобой, о Истина / пер. Т.Стрешневой; Ты нежный бутон / пер. Т.Стрешневой; Тот повелитель двух миров / пер. Т.Стрешневой; Я – божий слог / пер. Т.Стрешневой; Я оставляю бранный мир / пер. Т.Стрешневой; Ежесекундно нам / пер. О.Ивинского; Кто от любви к тебе / пер. С.Иванова; Лучась челом / пер. С.Иванова; Кто, глядя на тебя / пер. Н.Глазкова.

1983

2490. Лирика / Имадеддин Насими; пер. с азербайджанского; [ил. О.Садыхзаде]. – Баку: Язычы, 1983. – 105 с.

Содержание: Где те друзья / пер. С.Иванова; Лишь прозорливым истина видна / пер. Н.Гребнева; Наставление / пер. Н.Гребнева; Источник жизни / пер. Н.Гребнева; Похитила покой / пер. Н.Гребнева; Любовью создан мир / пер. Н.Гребнева; Рубины губ твоих / пер. Н.Гребнева; Любимой тонкий стан / пер. Н.Гребнева; Ты – дева рая / пер. Н.Гребнева; Не надо / пер. С.Иванова; О, человек, ты знанием велик / пер. А.Плавника; Лишь мечтой о тебе / пер. С.Иванова; Клянусь я / пер. Т.Стрешневой; О, сжался! / пер. С.Иванова; Чьей стала ты? / пер. Т.Стрешневой; Ты – владычица сердца / пер. С.Иванова; Ясны твои глаза / пер. Н.Гребнева; Сжигаешь ты меня / пер. Н.Гребнева; Кроется / пер. Н.Гребнева; Зачем? / пер. Н.Гребнева; Походит / пер. Н.Гребнева; Я – божие сиянье / пер. Н.Гребнева; Я был напоен / пер. Н.Гребнева; О кравчий мой, с тобой мы преуспели / пер. Н.Гребнева; Шербет твоих речей / пер. Н.Гребнева; Нарекли / пер. Н.Гребнева; В этот мир я не

вмещусь / пер. К.Симонова; Где ты, желанная моя? / пер. К.Симонова; Любимые глаза мудрей священных книг / пер. Н.Гребнева; Исчезла тьма / пер. Н.Гребнева; О кравчий, ураза завершена / пер. Н.Гребнева; Тебя сравнивший / пер. Н.Глазкова; Красивый лик иной / пер. Н.Глазкова; Избави бог, чтобы / пер. Н.Глазкова; Пусть те глаза / пер. Н.Глазкова; Твой лик – Коран / пер. С.Иванова; Ислам и ересь / пер. Т.Стрешневой; С тобой, о Истина / пер. Т.Стрешневой; Ты нежный бутон / пер. Т.Стрешневой; Тот повелитель двух миров / пер. Т.Стрешневой; Я – божий слог / пер. Т.Стрешневой; Я оставляю бранный мир / пер. Т.Стрешневой; Ежесекундно нам / пер. О.Ивинской; Кто от любви к тебе / пер. С.Иванова; Лучась челом / пер. С.Иванова; Кто, глядя на тебя / пер. Н.Глазкова; В.И.Асланов. Имадеддин Насими.

1985

2491. Лирика / Имадеддин Насими; пер. с азербайджанского; послесл. В.И.Асланова. – Баку: Язычы, 1985. – 120 с.

Содержание: «Где те друзья...» / пер. С.Иванова; Лишь прозорливым истина видна / перевод Н.Гребнева; Наставление / пер. Н.Гребнева; Источник жизни / пер. Н.Гребнева; Похитила покой / пер. Н.Гребнева; Любовью создан мир / пер. Н.Гребнева; Рубины губ твоих / пер. Н.Гребнева; Любимой тонкий стан / пер. Н.Гребнева; Ты – дева рая / пер. Н.Гребнева; Не надо / пер. С.Иванова; О человек, ты знанием велик / пер. Л.Плавника; Лишь мечтой о тебе / пер. С.Иванова; Клянусь я / пер. Т.Стрешне; О, сжался! / пер. С.Иванова; Чьей стала ты? / пер. Т.Стрешневой; Ты – владычица сердца / пер. С.Иванова; Ясны твои глаза / пер. Н.Гребнева; Сжигаешь ты меня / пер. Н.Гребнева; Кроется / пер. Н.Гребнева; Зачем? / пер. Н.Гребнева; Походит / пер. Н.Гребнева; Я – божие сиянье / пер. Н.Гребнева; Я был напоен / пер. Н.Гребнева; О, кравчий мой, с тобой мы преуспели / пер. Н.Гребнева; Шербет твоих речей / пер. Н.Гребнева; Нарекли / пер. Н.Гребнева; В этот мир я не вмещусь / пер. К.Симонова; Где ты, желанная моя? / пер. К.Симонова; Любимые глаза мудрей священных книг / пер. Н.Гребнева; Исчезла тьма / пер. Н.Гребнева; О кравчий, ураза завершена / пер. Н.Гребнева; Тебя сравнивший с розой... / пер. И.Глазкова; Красивый лик иной... / пер. Н.Глазкова; «Избави бог, чтобы...» / пер. И.Глазкова; «Пусть те глаза...» / пер. И.Глазкова; Твой лик-Коран... / пер. С.Иванова; Ислам и ересь... / пер. Т.Стрешневой; Стобой, о Истина моя... / пер. Т.Стрешневой; Ты нежный бутон... / пер. Т.Стрешневой; Тот повелитель двух миров / пер. Т.Стрешневой; Я – божий слог / пер. Т.Стрешневой; Я оставляю бранный мир / пер. Т.Стрешневой; Ежесекундно нам / пер. О.Ивинского; Кто от

любви к тебе... / пер. С.Иванова; Лучась челом... / пер. С.Иванова; Асланов В.И. Имадеддин Насими.

2001

2492. Лирика / Имадеддин Насими; ведущий ред. Е.Ю.Румоновская; ответственный ред. С.С.Раимов; худ. ред. В.Н.Дзюба. – М.СПб: Диля, 2001. – 353 с. – (Литературное наследие Востока).

Содержание: Живительная сила поэзии Востока (вступительная статья); Уважаемые читатели (от издательства; Насими и его время (вступительная статья И.Н.Казариновой).- 1. *Избранные газели.* В переводе Н.Гребнева и К.Симонова. Приди, внемли, я повторяю снова; Я – бог, и как Мансур, я говорю о том; И я есть Бог, я отгоню туман; Я Богом сотворен, и сам я – Бог; Я – божие сиянье, райский сад; Источник жизни, жизни я под стать; Я истину постиг, пройдя через страдания; В меня вместятся оба мира; Смысл находящие в хмельном – все это мы; Суть божья в нас с тобой с рожденья проявилась; На свете истина одна: та истина мы сами; Твой взгляд, как Алкоран, священен и глубок; Любимая моя, в твоих чертах узнал; Я – раб, перед тобой я замер недвижим; Сокровищница вдруг передо мной открылась; Огромнее всего безбрежный океан; Ты – светоч красоты; Ты в сердце у меня, хоть вместе мы, хоть врозь; Ты – жемчуг тех морей; Я был напоен хызровой водой; Лицо твое на вешний сад походит; Раб красоты твоей, я затаил дыханье; Ханжа хоть и ступил на путь единобожья; Как птица, что одна в развалинах живет; Твое шарабом жители земли; О предводитель наш, о ты, кем мир богат; Рубины губ твоих своей душой назвал; В коралловых устах прохлада рая кроется; Живет в моей душе любовь; В твоих глазах, во всех твоих чертах; Любимая, опять все началось сначала; Ужель ты не луна и не луны двойник?; В тебе, в твоих чертах слепец и тот узрел; Ты – море-океан; Зачем ты избрала, душа – моя основа; Твой каждый волосок трепещет; Явлением твоим я награжден опять; Пусть от любви твоей не будет мне спасенья; Прекрасная луна, не будь звездой падучей; Любая прядь твоя; Из-за рубинов губ, из-за твоих волос; Ни сердца, ни души меня лишать не надо; Речь сладкая твоя – живительный родник; Божественный твой лик увидеть; Нам, людям, красота твоя непостижима; Увидеть жаждал я твой жемчуг дорогой; Твое лицо – луна; Любви страданье длится много дней; Пред сладостью твоих невиданных красот; Беда летит вослед за бедным мотыльком; Как жаждущих ручей; Спит в волосах твоих ночь; О кравчий мой, с тобой мы преуспели; Совет врача – лечение для больного; Ясны твои глаза, как лотос, стан прямой; Любимая моя, великий Бог сегодня; Ты – дева рая, ты – сура корана; Моя луна, ты

столь прекрасна и ярка; Похитила покой ты, чей мне облик мил; Любовь, когда она сильна и беспощадна; Кааба ты лицом, ты для меня – кыбла; Аллах, который в нас вселяет страх; Зажегся счастья свет над нами в облаках; Любимой тонкий стан я описать хотел; Рубины губ твоих – источник и исток; Твое лицо – Аллаха свет; На завитке твоих волос прервав Корана чтение; Завистливый тюльпан сник по твоей вине; Ты от души сокрыт, хоть от души нетленной; Бледнела пред тобой луна; Твой светлый лик – свеча, и, крылья опалив; Сокрыла жемчуга на дне морскомвода; Когда твое лицо над миром засветилось; Ведется о тебе так много разговоров; Коль нет тебя со мной, всего лишь тень я; Соблазн твоих красот взял оба мира в плен; Когда бы не ланит твоих атлас; Твой образ вдруг обрел дар речи; Тобой, как светом звезд или луны; Кто истину постиг, тот понял без труда; И ангелы покорены красотой твоих красот; Разграбили твои глаза, о недотрога; Среди многих лиц людских твое лицо одно; Исчезла тьма неверья и сомненья; От алых губ твоих исходит благодать; Прекрасно все в тебе: и лик, и стан, и плечи; Утратил душу я, согнулся я дугой; Во тьме волос твоих луны мерцанье скрыто; Душа моя болит, и сердце смущено; Тень от твоих волос на небосвод легла; От горя я бальзам в твоих глазах нашел; Твои уста с твоей душой сравнили; Я пью разлуки яд, душа моя болит; В разлуке мы с тобой, и много дней; Разлука мой былой похитила покой; Коль нет тебя, мне небосвод зачем?; Любимая, меня не покидай; Разлукою с тобой душа моя объята; В огне разлуки я горю; Любовь моя к тебе меня сожгла; О сердца моего оплот; Разлука наша мне сжигает грудь; Сжигаешь ты меня, нет больше сил терпеть; Пусть плоть моя сгорит; Любя я слезы лью, мне в мире нет житья; Обманый этот мир; Смердит любой мертвец; Чтоб увидеть тебя, мне знак нелживый нужен; Удачи в жизни, что ко всем сурова; Обманна красота – вот верное реченье; Как жаль, что на земле у нас; В растерянности я опять гляжу вокруг; Не вечен даже тот из нас, людей; Кто жертвой красоты твоей не стал; От ран любви леченья людям нет; Невежество – вино, но ты его не пей; Коль сердце, о мой друг, твое умудрено; Когда ты – шах, где суд твой и устав; Мир чуден, но слепым откуда это знать; Я с праздным болтуном иметь не буду дело; Знай, человек: в любые времена; О кравчий, ураза завершена; Я видел свет и мир в глазах твоих; Что за прекрасный образ здесь; Шербет разлуки, горькой мне, как сахар; Взглянули розы на тебя; Все ярким солнцем твоего лица освещено; Мир не стоит; Свечою лика твоего, как моль, душа опалена; Где ты, желанная моя?; Дал тайну бытия Аллах в залог твоим кудрям; О беспечный, проснись; Жизнь и мир наш земной без тебя; Там прядь волос иль цепь; Во тьме я твой увидел лик, хвала Аллаху; Пришла

весна, сняла с природы покрывало. **2. Избранные газели. В переводе С.Н.Иванова:** Как сокровенный амулет; Вступивший в океан любви; Я в разлуке с тобой горю; Кто не ведал горя разлук; Живая влага в яхонт губ; Добрый день, души отрада; О краса моя, радость; Я горю от пыла страсти, слезы из очей текут; Коралл твоих уст – как мед; Ты – мой идол, кумир; Фиалки-кудри к розе льнут; О, пусть твоя душа чужда утратам будет; О, где те дни, когда я был с моей возлюбленной; Мрак кос твоих – как ночь судьбы; Запала пятнышком в цветок; Прежде верная подруга не сдержала уговора; Ты – душа моя, ты – друг; Налей же, налей, налей мне чашу; Пролилась пора Навруза; О краса моя – роза; Лишь в морях любви тонувший; Сень хумаюнова крыла и милость Бога; Кто верен розе; Кто уподобил образ твой цветущей розе иль жасмину; В предвечном мире бытия; Пришла весна, весна идет; Светилом счастья озарен над нами небосвод; Из пустырей небытия был дух святой; Мрак кос твоих – для горемык; Сравню с луною я твой лик; Кто от любви к тебе хмелен; О, кто бы от любимой; Зерцалом вечного сиянья; За миг с тобой я жизнь отдам; Сердцу, если страсть гнетет; Когда моя луна взойдет; Провидцы истины твой лик; Какая тайна бытия в открытой яви сущей стала; Посрамлено тобой светило; Что там за диво красоты; Лучась челом, правдиво говорит; Где те друзья, что верно держат слово?; Пусть нам из пут твоих кудрей; Свет сердца и светоч взгляда; Скрыть стремишься свой лик от меня ты. **3. Избранные Рубаи. В переводе Н.Гребнева:** Рубаи; И ум, и сердце все в ладу (учебная статья Бородиной В.А.); Круг чтения. О Насими (статья Ловковой Т.Б.); Источники; Комментарии; Содержание.

2019

2493.И стал Путем Истины я сам... / Сеид Имадеддин Насими; составитель и автор примечаний П.Ахундова; пер. К.Симонов, Н.Гребнев, А.Плавник; С.Иванов, А.Старостин, Т.Стрешнева, Н.Глазков, Д.Виноградов, И.Савельев, П.Ахундова; Государственный Центр Перевода Азербайджана. – М., 2019. – 240 с. – (Классика азербайджанской литературы).

Содержание: Газели: Приди, внемли, я повторяю снова... / пер. Н.Гребнева; Как таинство, как талисман, я в этот бранный свет пришел... / пер. С.Иванова; В меня вместятся оба мира, но в этот мир я не вмещусь... / пер. К.Симонова; Знай, человек: в любые времена... / пер. Н.Гребнева; Конечная цель всего мироздания – мы... / пер. А.Старостина; Источник жизни, жизни я под стать... / пер. Н.Гребнева; Невежество – вино, но ты его не пей... / пер. Н.Гребнева; Коль сердце, о мой друг, твое умудрено... / пер. Н.Гребнева; Я Божие сиянье, райский сад... / пер. Н.Гребнева; Зажегся счастья свет над нами в облаках... / пер. Н.Гребнева;

О влекущее слово заветного зова! / пер. С.Иванова; Любовь, когда она сильна и беспощадна... / пер. Н.Гребнева; И «син», и «ба» - для «мим» благословенье... / пер. А.Плавник; Ханжа хоть и ступил на путь единобожья... / пер. Н.Гребнева; Сколь чудесна на свете твоя красота... / пер. С.Иванова; Я Истину узрел, пройдя через страданья... / пер. Н.Гребнева; Не вечен даже тот из нас, людей... / пер. Н.Гребнева; Я – Бог, и, как Мансур, я говорю о том... / пер. Н.Гребнева; Я с праздным болтуном иметь не буду дело... / пер. Н.Гребнева; Обманный этот мир – не место для людей... / пер. Н.Гребнева; Тень от твоих волос на небосвод легла... / пер. Н.Гребнева; Смердит любой мертвец, и мир земной таков... / пер. Н.Гребнева; И я есть Бог, я отгоню туман... / пер. Н.Гребнева; Ты от души сокрыт, хоть от души нетленной... / пер. Н.Гребнева; В чертах и знаках бытия прообраз вездесущий – мы... / пер. Иванова; Я стих священный, я навек, свечение его огня... / пер. Т.Стрешневой; С Единственным я воедино, я в сущности твоей, Творец... / пер. А.Плавник; Твое лицо – Аллаха свет, он грешных жжет, карая... / пер. Н.Гребнева; Ислам и ересь – близнецы, у них один исток... / пер. Т.Стрешневой; В единобожье разве есть высокий или низкий сан? / пер. А.Старостина; Ты – мой идол, кумир, ты мне – вера и крепость моя... / пер. С.Иванова; В тебе, в твоих чертах слепец и тот узрел... / пер. Н.Гребнева; Где те друзья, что верно держат слово? / пер. С.Иванова; Удачи в жизни, что ко всем сурова, не ожидай... / пер. Н.Гребнева; Твой лик – Коран, сам Дух Святой... / пер. С.Иванова; Исчезла тьма неверья и сомненья... / пер. Н.Гребнева; Знаешь, где свое начало весь наш мир берет? / пер. А.Старостина; Кааба с капищем равны, притон, мечеть – одно... / пер. С.Иванова; Твой лик лучом нас озарил, свершая чудеса... / пер. Т.Стрешневой; Везде коварство и обман, нет в мире верности ни в чем... / пер. Т.Стрешневой; Мудрое слово твое – жемчугов драгоценней... / пер. А.Плавник; Суть Божья в нас с тобой с рожденья проявилась... / пер. Н.Гребнева; Зачем ты избрала, душа, моя основа... / пер. Н.Гребнева; Ты – жемчуг тех морей, что носят имя Суть... / пер. Н.Гребнева; На свете Истина одна: та Истина – мы сами... / пер. Н.Гребнева; Сокровищница вдруг передо мной открылась... / пер. Н.Гребнева; В твоих глазах, во всех твоих чертах... / пер. Н.Гребнева; Увидеть жаждал я твой жемчуг дорогой... / пер. Н.Гребнева; Мир чуден, но слепым откуда это знать? / пер. Н.Гребнева; Живет в моей душе любовь к красе извечной... / пер. Н.Гребнева; Какая тайна бытия в открытой яви сущей стала... / пер. С.Иванова; В любви к Тебе мы смятены, как туча, кружим без дорог... / пер. С.Иванова; Я Божий слог, я смысл всего, субстанция времен... / пер. Т.Стрешневой; О предводитель наш, о ты, кем мир богат... / пер.

Н.Гребнева; Смысл находящие в хмельном – все это мы... / пер. Н.Гребнева; Я Богом сотворен и сам я – Бог... / пер. Н.Гребнева; Ужель ты не луна и не луны двойник... / пер. Н.Гребнева; Я ликом солнечным твоим, моя луна, пленен... / пер. Т.Стрешневой; Ты истерзанное сердце подвергаешь мукам ада... / пер. Д.Виноградова; Я оставляю бранный мир затем, что нету правды в нем... / пер. Т.Стрешневой; Глаз твой порождает смуты, брови – бедствия основа... / пер. А.Старостина; Зачем больное сердце вновь томиться так бредово стало... / пер. С.Иванова; В предвечном мире бытия провидел я любимой лик... / пер. С.Иванова; Из пустырей небытия был Дух Святой на свет явлен... / пер. С.Иванова; Есть у меня твои глаза и чаши мне иной не надо ... / пер. Т.Стрешневой; Твои глаза от тихой жизни всегда к вину зовут меня... / пер. А.Старостина; Одним провидцам выпал дар узнать любви священной цену... / пер. Т.Стрешневой; Тебя провидцем всеблагим все верные сердца назвали... / пер. Т.Стрешневой; Твое лицо – скрижаль Мусы, гора Синай – твой стан... / пер. Т.Стрешневой; Ты чашу Джама потерял, восстань, беспечный, ото сна... / пер. Т.Стрешневой; Я ей сказал: В твоих кудрях смысл жизни заключен... / пер. Т.Стрешневой; На лике царственном твоём Бог изначальный видел свет... / пер. Т.Стрешневой; Меня с любимой разлучил жестокий небосвод, смотри... / пер. Т.Стрешневой; Господь прозренье даровал – на путь познания мы вступили... / пер. П.Ахундовой; Не может царствовать тот шах, который не был бедняком... / пер. Т.Стрешневой; Когда любимое чело на небосводе засияло / пер. Т.Стрешневой; Я – есть сокровище, я то, что всех богатств сильнее, имею... / пер. Т.Стрешневой; Пришла весна, весна идет в красе зеленого покрова... / пер. С.Иванова; Когда б вы, люди, участь что вас ждет заране знали... / пер. П.Ахундовой; Ты прекрасней гурий рая, странного немного в том... / пер. А.Старостина; Фазлуллах стал другом мне теперь, и теперь уж друг другой на что мне? / пер. А.Старостина; Красивой мускусной чертою свою Луну ты очертила... / пер. А.Старостина; Когда о ней ведет рассказ новорожденная луна... / пер. Т.Стрешневой; О, устремленный к вечности, - от сна души очнись... / пер. П.Ахундовой; Хоть суфий во власянице ходит, только чистоты он не обрел... / пер. А.Старостина; Что мне толку в синей власянице, мне она безмерно надоела... / пер. А.Старостина; Кто, глядя на тебя, не видит Бога... / пер. Н.Глазкова; Я с помощью Бога дорогу в Господни чертоги нашел... / пер. А.Старостина; И днем и ночью неотступно твой образ предо мной стоит... / пер. А.Старостина; Мы – небесная птица Анка и на Каф-горе мы живем / пер. А.Старостина; Любовью чистой, как восход, я был пленен еще тогда / пер. Т.Стрешневой; Те, что слепо выполняют заповеди старины... / пер.

Н.Глазкова; Сердце, твердым в разлуке будь, Фазлуллах – с тобой, - не горюй... / пер. С.Иванова. **Касыды:** Именем Владыки всеблагого, что дарит нам милость и покой.../ пер. А.Старостина; Та светом полная обитель, благословенный сад... / пер. А.Старостина; Господи, во имя природы Твоей, во имя Твоего могущества благого! / пер. А.Старостина; По миру разлилась Божья тайна, был весь мир взволнован, потрясен... / пер. А.Старостина. **Месневи, Терджибенды:** Кто я? Мессия, Мариям и Бог... / пер. А.Плавника; Великий океан забыл покой... / пер. И.Савельева; Приметен нам Бесследный след... / пер. С.Иванова; Мы – явь Творца и суть его примет... / пер. С.Иванова. **Рубаи** /перевод Н.Гребнева.

Произведения, опубликованные в сборниках и периодических изданиях

1939

2494. Антология азербайджанской поэзии = Azərbaycan poeziyası antologiyası / Под ред. В.А.Луговского, С. Вургуна. - М.: Гослитиздат, 1939.- 425 с.

Из содержания: Бахария: [песня весны]; В меня вместятся оба мира; Шербет разлуки; Что за прекрасный образ?; Взглянули розы; Мир не стоит; Свечою лика твоего; Где ты? / пер. К.Симонова [С.51-57].

1944

2495. На сердце – горсть родной земли...: [из стих. «Дорога»]; Ты свет несешь для множества сердец: [из стих. «Пророк и лачуга»] / Имадеддин Насими; перевел с азербайджанского С.Иванов // О Родине: Сборник высказываний писателей народов СССР. – Москва, 1944. – С. 124.

1959

2496. Бахария: Наступила весна, и с лица Гюлизар приподнялась завеса теней; Взглянули розы на тебя, и зависть гложет их / Имадеддин Насими // Хрестоматия по литературе народов СССР: Литература: азербайджанская, таджикская, узбекская, туркменская, казахская, киргизская. Для высших учебных заведений / Л.Климович. – М., 1959. – С. 98–100.

1962

2497. Поэты Азербайджана / предисловие: П.Антокольского; вступительная статья, биографические справки и подготовка текста: М.Рафили; общая редакция: А.Н.Болдырева, А.П.Векилова (примеч.); редакция стихотворных переводов: А.Адалис; второе издание.- Москва-Ленинград: Советский писатель, 1962. - 421, [3] с. Библиотека поэта: Большая серия: основана М.Горьким.

Из содержания: Насими Имадеддин. Биографическая справка.- **Бахария:** (песня весне) / перевод К.Симонова.- **Газели:** В меня вместятся оба мира, но в этот мир я не вмещусь...; Шербет разлуки горькой мне, как сахар, душу подсластит...; Что за прекрасный образ здесь, - никак я не пойму?...; Взглянули розы на тебя, и зависть гложет их...; Все ярким солнцем твоего лица освещено...; Мир не стоит, пусть и твои пройдут в

движеньи дни!...; Светильней лика твоего, как моль, душа опалена...; Где ты, желанная моя, ты душу мне зажгла, где ты?.. / перевод К.Симонова; Ты мне – все! И не будет подруг у меня других никогда!...; Ты силков из черных кудрей на розе ланит не свивай...; Ты – как роза!...; Ланиты твои горят, словно яркий тюльпан!...; Ты сердце мое покори, без тебя мне дышать – к чему?...; Для меня ты – святыня небес, всей вселенной отрада-ты...; Если ты затаен в душе, значит, глазу не виден ничуть...; Словно светоч она горит, дивной сладостью уст маня...; Несравненна твоя красота, строен стан и прекрасен лик...; Та, которую я люблю, не внимает моим речам...; Сегодня подругу себе, вседержителя дар, я нашел...; Подобен Корану твой лик, я весь его изучил...; Ты шахом себя назвал, но скажи, суд твой правый где?...; О любимый скажи, ветерок, хороша ли она?...; Я у вечности на пиру был прекрасным лицом опьянен...; Ушла. Тише, сердце мое. Возлюбленной ты не ищи...; Голова твоя – это мяч, ждет тебя играющих круг... / перевод В.Давиденковой; Где, покажите мне, есть друг, что обещаю верен...; Что мне жизнь, что мне мир без тебя. – для чего...; Эй, пробудись, беспечный, ты Джамшида кубок потерял...; Ты друга дешево продал, цены ему не зная...; Сердце жжет тоска и горе – друга не найти...; О ищущий, ежели ты не слепой... / перевод Я.Часовой [С. 98-130].

1968

2498. Бахария: [песня весны] / Имадеддин Насими; пер. К.Симонова // Баку. – 1968. – 20 марта.

1969

2499. Бахария: [песня весны] / Имадеддин Насими; пер. К.Симонова // Молодежь Азербайджана. – 1969. – 20 марта. – С. 3.

1970

2500. Поэты Азербайджана [сборник]: [переводы] / Вступ. статья, [с. 5-60], и подгот. текста А.Н.Болдырева и А.П.Векилова; [Биогр. справки и примеч. А.П.Векилова]; Ред. стихотворных переводов В.Шефнера. – Ленинград: Сов. писатель. Ленингр. отд-ние, 1970. – 710 с.

Из содержания: Бахария / пер. К.Симонова, В.Давиденкова, Я.Часовая; Все ярким солнцем; В меня вместятся оба мира; Взглянули розы; Мир не стоит, пусть и твои пройдут в движеньи дни!; Где ты, желанная моя, ты душу мне зажгла, где ты?; Светильней лика твоего; Что за прекрасный образ?; Шербет разлуки / пер. К.Симонова; Где, покажите мне, есть друг, что обещаю верен; О ищущий, ежели ты не слепой;

Сердце жжет тоска и горе – друга не найти; Что мне жизнь, что мне мир без тебя, -для чего; Эй, пробудись беспечный, ты Джамшида кубок-потерял / пер. Я.Часовой; Подобен Корану твой лик, я весь его изучил / пер. В.Давиденковой [С.163-186].

1972

2501. Бахария: Газели / Имадеддин Насими; пер. К.Симонова // Пoesия народов СССР IV-XVIII веков. Библиотека Всемирной литературы. Серия первая. – Том 55. – Москва, 1972. – С. 275-280.

1973

2502. Вершины гор – не месть для меня; Предвечен я, и вечность – мой конец; Невежественный человек, беспечный, проснись; О сердце, сердце, что ты загрустило? Боль любящих сердец не знает исцеления; Любовь, любимый, любящий – отнюдь; Любовь – симург, божественная птица; Любимая, ты – шах, я – твой народ; Ты истине служи на совесть, не за страх; Мы всюду ищем суть, о чем-то вечно спорим; Теперь познав любовь, я всё на свете знаю; Ум человека – свет, сокровище всех дороже: Рубаи Имадеддина Насими / Имадеддин Насими; пер. Н.Гребнева // Баку. – 1973. – 18 августа. – С. 3.

2503. Ветер свежий, предрасветный; Изначальный...; Сердце плачет – в чем найти мне исцеление, если знаешь – сообщи; Сердце плачет – развежь же разлуки томленья, приходи!; Хызы, от жажды томясь, вечной жизни: Газели. – Ширин, – я – твой Хосров, тебе...; Я – твой Меджнун, любовь моя чиста; Скажи, что значит пост...; О ты, чей лик прекрасен и высок...; Где суть любви людской? В твоих глазах...: Рубаи / Имадеддин Насими; пер. С.Шервинский; Т.Стрешневой // Баку.- 1973.- 4 апреля.- С.3.

2504. Газели / Имадеддин Насими // За мед. кадры. – 1973. – 12 сентября.

2505. Газели / Имадеддин Насими; пер. И.Ахтемьянов // Совет Башкортостаны. – 1973. – 14 сентября.

2506. Газели / Имадеддин Насими; пер. С.Иванов // Нефтяные камни. – 1973. – 28 августа.

2507. Газель / Имадеддин Насими; пер. Л.Симонов // Коммунист Таджикистана. – 1973. – 13 сентября.

2508. Где друг такой, что даст пример, как безраздельны слово с делом?; Твой образ всюду передо мной: [газели] / Имадеддин Насими; пер. Л.Озерова Т.Стрешневой // Литературный Азербайджан. – 1973. – № 4. – С. 119–120.

2509. Где те друзья, что верно держат слово?: [газели] / Имадеддин Насими; пер. С.Иванова // Бакинский рабочий.- 1973. – 13 марта. – С. 4.

2510. Дороже двух миров; Снова; Милая одна на свете; Я вам на счастье дан; Я бог; Не ожидай; Сокрыла жемчуга; Ищу тебя: [стихи азербайджанского поэта XIV в.] / Имадеддин Насими; пер.: С.Шервинский, Л.Озеров, Н.Гребнев, С.Иванов // Знамя. – 1973. – Книга 9. – С. 101–106.

2511. Зачем ты избрала душа моя – основа; Ясны твои глаза, как лотос стан прямой; Я с праздным болтуном иметь не буду дела: Три газели.- Из четверостиший. Стихи: Предвечный и я вечность – мой конец; Хоть, может, мой невнятный слог, я говорю. Вновь имя Насими пишу я, взяв калам. Бог – человеческий сын, и человек велик; Любимая, ты – шах, я – твой народ; Вхожу ли я в мечеть, иди ли мимо храма; Ты истине служи за совесть, не за страх. Держащий в тайне мир аллах суров; Ты бога возлюбил, был праведен твой путь / Имадеддин Насими; пер. Н.Гребнев // Коммунист Сумгаита. – 1973. – 14 сентября. – С. 2.

2512. Зачем ты избрала, душа – моя основа...; Ясны твои глаза, как лотос, стан прямой...; Я с праздным болтуном иметь не буду дело: [газели] / Имадеддин Насими; пер. с азерб. Н.Гребнева // Литературная газета. – 1973. – 12 сентября. – С. 6.

2513. Ищу тебя; Блеск красоты твоей: [стихи] / Имадеддин Насими; пер. С.Иванов // Звезда. – 1973. – № 8. – С. 108–112.

2514. Казельцы; Как-то сказочно светит твое лицо; Где же ты же ты желанная моя, любимая: [стихи] / Имадеддин Насими; пер. с азерб. Л.Эрадзе // Мнатоби.- 1973. – № 9. – С. 99–101.

2515. Когда ты с другом: [газель] / Имадеддин Насими; пер. Л.Озеров; Не найти / пер. С.Иванов // Бакинский рабочий. – 1973. – 13 сентября. – С. 3.

2516. Красавицы глаза – любой цветок...: Месневи / пер. А.Плавник; Где те друзья, что верно держат слово? / пер. С.Иванов; Сожгла мне душу страсть к тебе...: газели / пер. Лев Озеро / Имадеддин Насими // Бакинский рабочий. – 1973. – 13 марта. – С. 4.

2517. Красоте твоей ровных нет: [газели] / Имадеддин Насими; пер. С.Иванова // Молодежь Азербайджана. – 1973. – 14 апреля.

2518. Лжец истины не познает: [рубай] / Имадеддин Насими; Н.Гребнев // Баку. – 1973. – 1 сентября.

2519. Любимая, меня не покидай, не надо; Вода живая, в блеске губ ты, как родник, сокрыта...; Вступивший в океан любви – свой перл блестящий обретет; Свет сердца и светоч взгляда, тобою я очарован; Кто ты, россыпь жемчужная, суть бытия, это верно?; Восходит солнце, пелена с его лица отведена, о свет души моей!; Мечтой единой – быть с тобой – я обуян. Приди, приди!: [газели] / Имадеддин Насими; пер. Н.Гребнева, С.Иванова, А.Зауриха, С.Шервинского // Литературный Азербайджан. – 1973. – № 6. – С. 39–42.

2520. Мы – явь творца, суть – его примет; Пьяны от влаги, хмель – дающей, мы... Поистине мы – тайна всех имен: Тарджибенды / Имадеддин Насими; пер. С.Иванов // Баку. – 1973. – 16 апреля. – С. 3.

2521. На свете истина одна: [газель] / Имадеддин Насими; пер. Н.Гребнев // Бакинский рабочий. – 1973. – 13 сентября. – С. 1.

2522. Не умещусь; В любви я слезы лью; Весна; Где ты?; Твоей красою мир создатель озарил: [газели].- Кто я? Мессия, Мариям и бог: [месневи] / Имадеддин Насими; пер. Н.Гребнева, А.Плавника // Литературный Азербайджан.- 1973. – № 5. – С. 98–101.

2523. О бог мой, стройный кипарис...; Ресницы – быстрая стрела...; О роза, шип любви; Красоте твоей равных нет: газели.- Прошло немало лет; Твой лик прекрасный; Ширин, я – твой Хосров; Твои называли губы; Любили вы, иначе не могли...: рубаи / Имадеддин Насими; пер. Т.Стрешневой, С.Иванов, Н.Гребнева // Молодежь Азербайджана.- 1973. – 14 апреля. – С. 4.

2524. О роза, о нарцисс, томление мое...: [газели] / Имадеддин Насими; пер. А.Плавника // Литературный Азербайджан. – 1973. – № 5. – С. 101.

2525. Предвечный и я вечность – мой конец; Хоть, может, мой невнятный слог, я говорю. Вновь имя Насими пишу я, взяв калам. Бог – человеческий сын, и человек велик; Любимая, ты – шах, я – твой народ; Вхожу ли я в мечеть, иди ли мимо храма; Ты истине служи за совесть, не за страх. Держащий в тайне мир аллах суров; Ты бога возлюбил, был праведен твой путь: Из четверостиший / Имадеддин Насими; пер. Н.Гребнев // Литературная газета. – 1973. – 12 сентября. – С. 6.

2526. Пусть в правде Правда направляла строго; Ни на земле, ни в райской вышине; Невежественный человек, беспечный, проснись; Мой врач, тяжка болезнь; Как воды Хызры, все твои слова; Все думаю, зачем, кому я отдал сердце? Вновь имя Насими ношу я; И ты есть бог, но где твой божий взгляд?; Лишь в нашем слове смысл и суть всего живого; Прошло немало лет...; Твои называли губы...; Мы думаем о тех, в кого вы влюблены; Чтоб бесполезно не прожить свой путь; Когда однажды утром я...; Ум человека – свет; Что, человек с тобой на свете...: Рубаи Насими / Имадеддин Насими; пер. Н.Гребнева // Молодежь Азербайджана. – 1973. – 28 августа. – С. 3.

2527. Пусть говорит со мной правдивый человек: [газель] / Имадеддин Насими; пер. Н.Гребнев // Бакинский рабочий.- 1973.- 12 сентября.- С.3.

2528. Сердце плачет – развежь же разлуки томленье приди!: [газели] / Имадеддин Насими; пер. С.Шервинского // Баку. – 1973. – 4 апреля. – С. 3.

2529. Сожгла мне душу страсть к тебе, ты исцелишь меня, но где ты?...: [газели] / Имадеддин Насими; пер. Л.Озерова // Бакинский рабочий. – 1973. – 13 марта. – С.4.

2530. Ты – владычица сердца; Дай ей путь к зениту счастья: [стихи] / Имадеддин Насими; пер. С.Иванова // Молодежь Азербайджана. – 1973. – 13 сентября. – С.3.

2531. Ты мудрецам внемли...: Явись!; Лилия дремлющих вод; Коралл твоих уст – как мед: [стихи] / пер. С.Иванов; **Рубаи:** Невежественный человек, беспечный; О роза, ты росла в садах каких; Мой врач, тяжка болезнь; Все тайны разгадал, в суть мира я проник; Я – буквы книг святых; Ум человека – свет / пер. Н.Гребнева / Имадеддин Насими // Огонёк. – 1973. – № 38. – С. 19.

2532. Ты расхищаешь все. Ты бьешь бичом любви...; Тот, кто в плену багряных роз, дыханья уст...; Шербет горячих губ – не райский ли ручей?; Зачем ты прячешься, услада? – Явись!; Лицо моей луны мелькает в сотнях окон...: [стихи, к 600-летию Имадеддина Насими] / Имадеддин Насими; пер. П.Антокольского // Литературный Азербайджан. – 1973. – № 3. – С. 99–101.

2533. Ширин, я – твой Хосров, тебе...; Я – твой Меджнун, любовь моя чиста; Скажи, что значит пост...; О ты, чей лик прекрасен и высок...; Где суть любви людской? В твоих глазах...: Рубаи / Имадеддин Насими; пер. Н.Гребнев // Молодежь Азербайджана. – 1973. – 14 апреля; Баку. – 1973. – 4 апреля; Молодежь Азербайджана. – 1973. – 28 августа. – С. 3.

2534. Ширин, я твой – твой Хосров, тебе на счастье дан: [рубаи] / Имадеддин Насими; пер. Н.Гребнева // Баку. – 1973. – 4 апреля. – С. 3.

2535. Я двухнедельная луна, на небе сердца – Я; Пролилась пора Новруза благостною тучей снова; Не слезы льются кровь из глаз моих опять: [четверостишия]: Новые переводы / Имадеддин Насими; пер.: Н.Гребнева, М.Тарасовой, Л.Озерова // Литературная Россия. – 1973. – 14 сентября. – С. 15.

1980

2536. Врата древнего востока: Сборник поэзии Азербайджанских поэтов XII-XX вв / Составление, предисловие, примечания и подстрочные переводы Вагифа Асланова; ред. А.Грич; пер. Т.Стрешневой. – Баку: Язычы, 1980. – 287 с.

Из содержания: Имадеддин Насими. **Стихи:** Самовосхваление; Ветер свежий, предрассветный; Ты – моя душа; Ты цену жемчугу не знал; Тебе подвластны; Чьей стала ты?; Райский цветок; Коварство; Клянусь я; Другого нет!; Кто владеет этим счастьем; Я молюсь тебе; Явление чуда;

Утоли мое мечтанье.- *Газели*: Ты чашу Джама потерял, восстань. Беспечный, ото сна...; О есть ли равная тебе? В огромном мире ты одна...; О луноликий ангел мой, тобой украшен райский сад...; Твой лик, о гурия, - Коран, а щеки тайный Каф...; Холодным прахом станет тот, кто чувством к милой не согрет...; Шахиня, с чем могу сравнить я гиацинт твоих кудрей?...; Я оставляю бранный мир затем, что нету правды в нем...; Не может царствовать тот шах, который не был бедняком...; Упало покрывало вдруг и засиял твой лунный лик...; От тебя в подлунном мире постоянства ждать нельзя...; Когда упало покрывало, являя миру лунный лик...; Ты рождена для поклоненья свет красоты твоей высок...; Зачем мне душу из силков твоих кудрей освободить?...; Я – божий слог, я смысл всего. Субстанция времен...; Твое лицо – скрижаль Мусы, гора Синай – твой стан...; Изранен я стрелой разлук, такая только ты...; Счастливец, кто тебя одну и увидел и полюбил...; На лике царственном твоём бог изначальный видел свет...; Сегодня ночью на пиру разлит был свет иной...; Лицо её святой Коран, свидетель в этом бог...; Кто ты, пери неземная, с чем тебя сравнить я мог?; Ислам и ересь – близнецы, у них один исток...; Когда о красоте твоей молва везде прошла, звеня...; О, совершенная моя, жестокой быть – дурной обычай...; Есть у меня твои глаза и чаши мне иной не надо...; Свеченье лика твоего клеймило сердце мне клеймом...; Одним провидцам выпал дар узнать любви огонь священный...; Сумеет сердце боль таить без содроганья? Нет, не может...; Когда любимое чело на небосводе засияло...; Вернись ко мне, здесь без тебя моя печаль невыразима...; Аллах, не солнце ли взошло, окрасив огненно восток?; Душа моя, приди ко мне, мгновенье без тебя – ничто...; Я ей сказал: «В твоих кудрях смысл жизни заключен» [С. 45–100].

1982

2537. Где те друзья, что верно держат слово?; Лишь прозорливая истина видна; Наставление; С тобой, о Истина моя, наедине мне хорошо; Кто, глядя на тебя, не видит бога / Имадеддин Насими; пер. С.Иванова, Н.Гребнева, Т.Стрешневой, Н.Глазкова // Литературный Азербайджан. – 1982. – № 4. – С. 87–89.

1991

2538. Свиток столетий: Тюркская классическая поэзия XIII–XX веков: Сборник произведений / Сост., предисл., пер. С.Иванова. – Л.: Издательство Ленинградского университета, 1991. – 710 с.

Из содержания: Имадеддин Насими: Газели: Как сокровенный амулет, я в этот бранный свет пришел...; Вступивший в океан любви свой перл блестящий обретет...; Я в разлуке с тобой горю, боль мою успокой, приди...; Кто не ведал горя разлук, тот и встреч с любимой не ценит...; Живая влага в яхонт губ, словно родник, сокрыта...; Добрый день, души отрада, будь со мною, добрый день!; О краса моя, радость, надежда, опора, отрада...; Я горю от пыла страсти, слезы из очей текут...; Коралл твоих уст – как мед, как мед – твоих уст коралл...; Ты - мой идол, кумир, ты мне – вера и крепость моя...; Фиалки-кудри к розе льнут, их томный запах прян...»; О, пусть твоя душа чужда утратам будет...; О, где те дни, когда я был с моей возлюбленной лукавой...; Мрак кос твоих – как ночь судьбы, а лик – сиянье лунной нови...; Запала пятнышком в цветок, расцветший в поле, родника; Прежде верная подруга не сдержала уговора...; Ты – душа моя, ты друг, нет других таких подруг; Налей же, налей, налей мне чашу влаги живящей...; Пролилась пора Навруза благостною тучей снова...; О краса моя – роза, о лилия дремлющих вод...; Лишь в морях любви тонувший о моей доле знает...; Сень хумаюнова крыла и милость бога – твои косы...; Кто верен розе, тот шипов и язв их жала не страшится...; Кто уподобил образ твой цветущей розе иль жасмину...; В предвечном мире бытия провидел я любимый лик...; Пришла весна, весна идет в красе зеленого покрова...; Светилом счастья озарен над нами небосвод...; Из пустырей небытия был дух святой на свет явлен...; Мрак кос твоих – для горемык, он – горький рок несчастным...; Сравню с луною я твой лик – и тут же гибну от стыда...; Кто от любви к тебе хмелен, тот пьян и без вина бывает...; О, кто бы от любимой нам благою весть скорей принес?...; Зерцалом вечного сиянья быть лику твоему дано...; За миг с тобой я жизнь отдам – готов, а не дано...; Сердцу, если страсть гнетет, мука боли подобает...; Когда моя луна взойдет на небосклоне красоты...; Провидцы истины твой лик красой томящей называют...; Какая тайна бытия в открытой яви сущей стала...; Посрамлено тобой светило – сияньем твоего чела...; Что там за диво красоты? Как кипарис, вознеся стан...; Лучась челом, правдиво говорит...; Где те друзья, что верно держат слово?...; Пусть нам из пут твоих кудрей спасенья никогда не будет...; Свет сердца и светоч взгляда, тобою я очарован...; Скрыть стремишься свой лик от меня ты, - не надо... [С. 602–638].

2009

2539. Антология Азербайджанской поэзии: в 3-х томах / Гл. ред. и автор предисл. Анар; сост. Г.Гулиев. – Том 1. – Баку: Нурлан, 2009. – 460 с.

Из содерж.: *Имадеддин Насими. Бахария; Газели:* В меня вместятся оба мира, но в этот мир я не вмещусь; Все ярким солнцем твоего лица освещено; Мир не стоит, так пусть твои пройдут в движенье дни; Всечою лика твоего, как моль, душа опалена; Где ты, желанная моя? Ты душу мне зажгла! / перевод: К.Симонова.- *Зеркальная газель* / перевод: С.Иванова.- *Стихи - обращения.* - С. 168-184.

2540. Антология Азербайджанской поэзии: в 3-х томах / Гл. ред. Анар; сост. Г.Гулиев; ред. кол.: Ф.Годжа и др. – Том 2. – Баку: Нурлан, 2009. – 335 с.

Из содержания: Бахария: В меня вместятся оба мира; Взглянули розы.- Все ярким солнцем...; Где ты?; Жизнь и мир наш земной; Мир не стоит; О беспечный, проснись!;; Свечою лика твоего; Что за прекрасный образ. Здесь?...; Шербет разлуки / пер. К.Симонова, А.Старостина [С.7-22].

***

2541. В меня вместятся оба мира, но в этот мир я не вмещусь...; Все ярким солнцем твоего лица освещено...; Мир не стоит, так пусть твои пройдут в движенье дни...; Свечою лика твоего, как моль, душа опалена...; Где ты, желанная, моя? Ты душу мне зажгла! Где ты?: (газели) / Имадеддин Насими // Звездная гроздь: фольклор и литературные памятники Азербайджана. – М., 2009. – С. 464–469.

2010

2542. Божественные слова: Фольклор и литературные памятники Азербайджана / Сост. А.М.Багирова, вступ. статья НАНА Б.Набиева. – М.: Худож. лит., 2010. – 726 с.

Из содержания: *Имадеддин Насими. Касыды:* Али – он двух миров владыка /Имадеддин Насими / пер. А.Старостина; **Тертжибед** / пер. С.Иванова. **Рубаи** / пер. Н.Гребнева; **Газели:**В душе моей любви страданье/ пер. А.Старостина; Жизнь уходит / пер. А.Старостина; К господу ведущий путь / пер. А.Старостина; Путеводитель в царство мрака / пер. А.Старостина; Уходит, забытая любовь / пер. А.Старостина; Клянусь я прахом всех влюбленных / пер. А.Старостина; Уходит / пер. А.Старостина; Счастья желаю тебе / пер. А.Старостина;Снова / пер. А.Старостина; Необычайно / пер. А.Старостина; Со мной / пер. А.Старостина; Пусть явится ночью ко мне / пер. А.Старостина; Должен / пер. А.Старостина; К тебе стремимся мы всегда / пер. Т.Стрешневой; Твоих / пер. Т.Стрешневой; Не надо / пер. Т.Стрешневой; Нельзя / пер. Т.Стрешневой; Как я измучился с тобой / пер. Т.Стрешневой; Аллах, не

солнце ли взошло / пер. Т.Стрешневой; Иной / пер. Т.Стрешневой; Смотри / пер. Т.Стрешневой; Я / пер. Т.Стрешневой; Ветер свежий, предрассветный / пер. Т.Стрешневой; Ты ценужемчугу не знал / пер. Т.Стрешневой; Я стих священный / пер. Т.Стрешневой; Мне хорошо / пер. Т.Стрешневой; Не спорит луна с тобой / пер. О.Ивинской; О черных кудрях расспроси / пер. О.Ивинской; В стреманах душа привстала / пер. О.Ивинской; Ты делаешь мертвую воду живой / пер. О.Ивинской; В жизни сладости не вкушал / пер. О.Ивинской; Ветер мне вестник божий / пер. О.Ивинской; Мой храм священный / пер. О.Ивинской; Обнаружил я клад тайный / пер. О.Ивинской; Как завидует кипарис / пер. О.Ивинской; С кем дружишь нынче ты / пер. О.Ивинской; Тебе я душу посвящу / пер. О.Ивинской; Хвалу одной тебе воздам / пер. О.Ивинской; Ты честь оказываешь нам / пер. О.Ивинской; Вернись в чертог души / пер. С.Иванова; В аркан кудрей её попал я / пер. С.Иванова; Не дано / пер. С.Иванова; Тону я в море слез / пер. С.Иванова; Жемчуг редкого улова / пер. С.Иванова; Приди / пер. С.Иванова; Всегда у розы есть шипы / пер. С.Иванова; Моя дорогая, приди / пер. С.Иванова; Как блеск рассветных рос / пер. С.Иванова; Не надо / пер. С.Иванова; Они помянут и уйдут / пер. С.Иванова; Нет терпенья / пер. Д.Виноградова; Вечность и чаша вина / пер. Д.Виноградова; Лишь прозорливым истина видна / пер. Н.Гребнева; Любимой тонкий стан / пер. Н.Гребнева; И ангелы покорены / пер. Н.Гребнева; Разграбили твои глаза / пер. Н.Гребнева; Слово / пер. Н.Гребнева; Прекрасно все в тебе / пер. Н.Гребнева; Душа моя болит / пер. Н.Гребнева; Я – бог / пер. Н.Гребнева; Обманнный этот мир / пер. Н.Гребнева; Я слёзы лью / пер. Н.Гребнева; Моя луна / пер. Н.Гребнева; Живет в моей душе / пер. Н.Гребнева; Откуда это знать / пер. Н.Гребнева; Хвала Аллаху / пер. Н.Гребнева; На свете истина одна / пер. Н.Гребнева; Я богом сотворён / пер. Н.Гребнева; Сегодня / пер. Н.Гребнева; Ты – владычица сердца / пер. Н.Гребнева; Где ты, желанная моя / пер. К.Симонова; В этот мир я не вмещусь / пер. К.Симонова [С.572-655].

2014

2543. Нет мира без тебя влюбленным нам: Рубаи / Имадеддин Насими // IRS Наследие. – 2014. – № 2. – С. 9.

2544. Счастья желаю тебе; Пусть явится ночью ко мне / пер. А.Старостина; **Я:** Я – божий слог, я смысл всего, субстанция времен...; Мне хорошо; В жизни сладости не вкушал; Ты честь оказываешь нам; Слово; В этот мир я не вмещусь: Газели / Имадеддин Насими; пер. К.Симонова // IRS Наследие. – 2014. – № 2. – С.9–11.

2016

2545. Литературно-художественные истоки Азербайджанского мультикультурализма / Бакинский Международный Центр Мультикультурализма; науч. ред. К.Абдулла (предисл., послесл.); сост.: М.Нагисойлу, Ф.Алекберли, А.Багиров, И.Гулиев; пер. В.Бартольда и др. – Кн. 1. – Баку: Мутарджим, 2016. – 271 с.

Из содержания: Имадеддин Насими. Стихи: Что есть смыслов мир? Что – дорога?... обращения; Науки все, Коран, хадисы...; Я каждый день взываю к богу...; Нужды нет в том, чтобы узреть; Раскрылись мне все тайны мира ...; И до того, как на сей путь вступить...; Не Иисус ли ты, не Моисей ли?! Или Иосиф ты из филистимлян?...; Я в темное царство препроводил Искандера... Я Моисей, Имрана сын, что влюблен ...; Я, словно Моисей пресветлый, объят огнем...; То как Мессия восседаю я на небе...; Душа моя исполнена божественного света...; Иисус и Хизр знают, как мудрец постиг жизнь...; Уста твои напоминают Мессию...; Гюлистан стал подобен священной горе Тур...; Если явиться хочешь, как Моисей...; Ты на печаль меня обрекла...; Молви красавица, ведь речь твоя прекрасна тоже...; Я пьяным в мир пришёл подлунный сей...; Господь всеблагой, он явился Моисею, и Аристотелю...; О ты, что ценностью считает землю и камни...; Приветствую тебя, о совершенный человек...; Узрев твою небесную красу и милость...; Ты утверждаешь, Бог есть истина, и он везде...; Богоотступник, знай: речь Насими, словно дыханье Бога...; Не радости хочу я и веселья... – С. 62-66.

2019

2546. Я – вечный свет, лишь с виду прах!...; Чтоб этот мир понять, им восхититься надо...; В чужой цветущий сад вошел я, дерзновенный...; Я – вечность, ей нет и не будет конца:Рубаи; О краса моя, радость, надежда, опора, отрада...; Из пустырей небытия был дух святой на свет явлен; Светилом счастья озарен над нами небосвод...; Я – бог! – как Мансур, эту истину я возгласил...; Наступила весна, и с лица Гюлизар приподнялась завеса теней...; Мир не стоит, так пусть твои пройдут в движеньи дни...; В меня вместятся оба мира, но в этот мир я не вмещусь...: Стихи – обращения / Имадеддин Насими; перевод: С.Северцева, С.Иванова // Литературный Азербайджан. – 2019. – № 4. – С. 3–6.

2547. В этот мир я не вмещусь; Наставление; Любовью создан мир; Любимой тонкий стан; Я славу имени воздам; Когда ты- шах; Кака жаль; Песня весне; Не надо; Где ты, желанная моя?; Когда бы не ланит твоих атлас; От ран любви леченья людям нет; Слово; Прекрасно все в тебе; Пусть говорит со мной правдивый человек; Не найти; Обманный этот

мир; У кого?; Горю я и сгораю; Где ты? / Имадеддин Насими; tərt ed. ve editör. E.Gafarlı; bilimsel danışman və ön söz yazarı. T.Kerimli; proje danışmanı. K.Tahirov; tasarım. V.Yeşilay; TÜRKSÖY// İmadeddin Nesimi dünya dillerinde. – Ankara, 2019. – С. 238–259.

Литература о жизни и творчестве Насими

Книги

1917

2548. Крымский, А.Е. История перси, ее литература и дервишской теософии / А.Е.Крымский. – Том 1-2. – Москва, 1914-1917. – 504 с.
Об И.Насими [С.431].

1960

2549. Сейидов, М. Из истории азербайджанско-армянских литературных связей (Насими и Миран) / М.Сейидов. – Ереван, 1960. – 16 с.

1970

2550. Кулизаде, З. Хуруфизм и его представители в Азербайджане / З.Кулизаде. – Баку: Елм, 1970. – 265 с.
Об азербайджанском поэте И.Насими [С. 149-197].

1971

2551. Агабаев, А. Жажда: Стихи и поэмы: [«Черное эхо» и «Казнь Несими»] / Аннаберды Агабаев; пер. с туркм. Е.Храмов; [Илл.: С.А.Соколов]. – [Москва]: [Сов. писатель], [1971]. – 79 с.

1972

2552. Араслы, Г. Имадеддин Насими: Жизнь и творчество / Гамид Араслы; пер. С.Асадуллаев; ред. З.Кулузаде; худ. А.Кадыров. – Баку: Азернешр, 1972. – 78 с.

2553. Гусейнов, И. «Имадеддин Насими»: (истина во мне): Режиссерский сценарий / Иса Гусейнов. – Баку, 1972.– 123 с.

1973

2554. Араслы, Г. Имадеддин Насими: Жизнь и творчество / Гамид Араслы; пер. С.Абдуллаев; ред. Н.Насиров. – Баку: Азернешр, 1973. – 72 с.

2555. Иванов, С.С. Имадеддин Насими: Поэма / С.С.Иванов; илл. Ф.Сафаров. – Баку: Азернешр, 1973. – 40 с.

2556.Имадеддин Насими: библиография / М-во Культуры Азерб. ССР, Азерб. Гос. Респ. Библиотека им. М.Ф.Ахундова; сост. Эмин Эфендиев; вступ. статья Н.Тихонова. – Баку, 1973. – 42 с. (на русском С.26-42).

2557.Имадеддин Насими: Сборник статей / АН АзССР, Музей литературы им. Низами; ред.: В.М.Богуславский; сост. Б.А.Набиев. – Баку: Элм, 1973. – 224 с.

Содержание: Введение; **Николай Тихонов.** Великий поэт – гуманист; **Мирза Ибрагимов.** Насими и его время; **Мирзага Гулизаде.** Проблема гуманизма в творчестве Насими; **Абдул-Азал Демирчизаде.** Роль Насими в истории азербайджанского литературного языка; **Зумруд Кули-заде.** К вопросу об изучении философских ересей Востока (XIII-XIV вв.) и проблема философии суфизма; **Мирали Сеидов.** Роль Насими в истории азербайджано-армянских литературных взаимосвязей; **Акрем Джафар.** Метрика поэзии Насими; **Вагиф Асланов.** О языке Насими; **Ваджиха Фейзуллаева.** Насими и Физули; **Азаде Рагимова.** Утверждение человека; **Джангир Каграманов.** Научно-критический текст произведений Насими; **Сейра Мамедова.** Европейские ориенталисты о Насими; **Вера Девишт.** Насими и концепция поэта; Деятели науки и культуры о Насими.

2558.Кулизаде, З.А. Насими – философ и поэт Востока / З.А.Кулизаде; ред.: А.Алекперов, В.Богуславский; худож. С.Шатиков; О-во Знание. АН АзССР. – Баку: Гянджлик, 1973. – 50 с.

1974

2559.Асланов, В.И. Певец человека: К 600-летию со дня рождения великого азербайджанского поэта и философа Имадеддина Насими / В.И.Асланов; Всесоюз. о-во «Знание». Науч.-метод. совет по пропаганде марксистско-ленинской философии. – Москва: Знание, 1974. – 28 с.

2560.Габиль. Насими: историко-драматическая поэма в трех частях / Габиль; авторизованный пер. с азерб. А.Плавника; предисл. С.Рустам, ред. И.Сеидов; худож. А.Кадиров. – Баку: Азернешр, 1974. – 356 с.

2561.Габиль. Насими: Поэма / Габиль; пер. Я.Серпина; предисловие Эльчина. – Баку, 1974. – 420 с.

1976

2562.Насими [изоматериал] / Ред. С.Исмаилова, С.Гулиев; худож. Е.Гашимов. – Баку: İşıq, 1976. – 8 с.

1977

2563. Амиров, Ф. Сказание о Насими: Траг. музыка для большого симф. оркестра: Посвящ. Г.Н. Рождественскому / Фикрет Амиров; предисл. В.Шарифова. – М.: Сов. композитор, 1977. – 102 с.

1980

2564. Врата древнего востока: (сборник поэзии азерб. Поэтов XII-XХ вв. / Сост. В.Асланов; пер. Т.Стрешнева. –Баку: Язычы, 1980. – 287 с.

1981

2565. Гусейнов, И.М. Судный день: роман / Иса Гусейнов; пер. Г.Каграмановой. – Москва: Советский писатель, 1981. – 295 с.

1984

2566. Гусейнов, И. Судный день: роман / Иса Гусейнов; пер. Г.Каграмановой. – Москва: Сов. Писатель, 1984. – 262 с.

1985

2567. Габиль. Насими: историко-драматическая поэма / Габиль; пер. Я.Серпина; предисл. Эльчина; худож.: А.Мамедов, Б.Касимов. – Баку: Язычы, 1985. – 420 с.

1988

2568. Ветка чинары: Азерб. лирич. поэзия в рус. пер. / Сост.: Н.Хазри, А.Лаврин. – Москва: Сов. Россия, 1988. – 302, [1] с.

Содерж.: К.Табризи, М.Гянджеви, М.Бейлакани, Хакани, Низами, Авхади, **Насими**, Хатаи, Физули и др.

1989

2569. Тримингэм, Дж.С. Суфийские ордены в исламе / Дж.С. Тримингэм; пер. с англ. под ред. предис. О.Ф.Акимушкина; пер. А.А.Ставиской; голосарий и указатели О.Ф.Акимушкина. – Москва: Главная редакция восточной литературы, 1989. – 328 с.

1992

2570. Абдуллаев, Р. Тюркизм – идеология Турана: [Насими, Имадэддин (Сеид Али Имамэддин Насими), поэт-философ] / Рафик Абдуллаев; пер. Э.Мамедова; отв. за вып. И.Гасанализаде. – Баку: Азербайджан, 1992. – 26 с.

Содержание: Научно-практическая конференция «Тюркизм – идеология Турана; Пристанище у Насими; Исторические истоки

невмещаемости Насими; Кровная память философского мировоззрения Насими; Относительность у Насими» [С. 2-22].

2012

2571. Салахов, В. Творчество великих азербайджанских мыслителей-поэтов Низами, Насими и Физули / Видади Салахов, Калимаш Бегалинова. – Астана, 2012. – 188 с.

В данной книге авторы впервые в Казахстане предлагают вниманию широкого круга читателей, научно-обоснованное описание жизни и творчества карифеев философско-литературной мысли Азербайджана XII-XVI веков – Низами Гянджеви, Имадеддина Насими и Мухаммеда Физули.

Из содержания: Глава 3. Саид Имадеддин Насими [С.65-99].

2017

2572. Всё слово Насими в объятиях вселенной... «Насими – 600»: материалы Международной научной конференции, посвященной памяти член-корреспондента НАНА, заслуженного деятеля наук, профессора Р.Азаде / Ин-т Литературы имени Низами, НАН Азерб. – Баку: Элм, 2017. – 328 с.

2019

2573. Азизова, Ф. Имадеддин Насими в средневековых источниках и литературоведении / Фарид Азизова; научный ред. И.Габиббейли. – Баку: TEAS Press, 2019. – 200 с.

Личность великого азербайджанского поэта Имадеддина Насими вызывала интерес не только у его современников в годы его жизни (1369 – 1417), но также и в последующие века. В исследовании прослеживаются высказывания и самые разные мнения о жизни поэта, датах и месте его рождения и смерти, странствиях, и многие другие биографические подробности, представленные как средневековыми авторами, так и литераторами более близких нам времён. Автором подчеркнута целесообразность следования выдвинутой в конце XIX – начале XX вв., и уже к середине XX в., взятой на вооружение всеми ведущими учёными страны одной единственной концепции в изучении наследия поэта, а именно – исследование его творчества в трёх историко – географических аспектах: ближневосточном (тюркском), азербайджанском и, наконец, ширванском контексте, чтобы донести до мирового востоковедения неоспоримост принадлежности поэта азербайджанскому народу.

**Статьи, опубликованные в сборниках
и периодических изданиях**

1934

2574. Насими Сеид Имадеддин: [краткая биографическая справка] // Литературная энциклопедия. – 1934. – Т.8. – С. 27–28.

1939

2575. Араслы, Г. Поэзия азербайджанского народа: [об азербайджанском поэте И.Насими] / Г.Араслы // Антология азербайджанской литературы. – М., 1939. – С. 23–24.

2576. Насими Имадеддин: Краткая биографическая справка. Стихи // Антология азербайджанской поэзии. – М., 1939. – С. 51–61.

1941

2577. Рафили, М. Жизнь Насими. Лирика Насими. Поэт-гуманист / М.Рафили // Древняя азербайджанская литература. Краткий очерк / М.Рафили. – Баку, 1941. – С. 115–119.

2578. Рафили, М. Под владычеством Чингисхана и Тимуридов / М.Рафили. – Баку, 1941. – С. 115.

1946

2579. Сеидзаде, А. Материализм – основа философии Насими / А.Сеидзаде // Труды института философии АН Азерб. ССР. – 1946. – Т. 2. – С. 28–38.

2580. Сеидзаде, А. Насими и Хафиз Ширази / А.Сеидзаде // Доклады АН Азерб. ССР. – 1946. – Т.2. – № 10. – С. 442–445; Баку. – 1946. – 28 июля.

2581. Сеидзаде, А. Насими, как поэт-мыслитель / А.Сеидзаде // Доклады АН Азерб. ССР. – 1946. – Т. 2, № 7. – С. 305–307.

2582. Сеидзаде, А. Опыт периодизации творчества Насими / А.Сеидзаде // Доклады АН Азерб. ССР. – 1946. – Т. 2, № 5. – С.221-223.

1957

2583. Сейидов, М. Выступления на научной сессии по общественным наукам / М.Сейидов // Труды объединенной научной сессии АН СССР и АН Закавказских республик по общественным наукам. – Баку, 1957. – С. 656–660.

1959

2584. Насими: [азербайджанский лирик конца XIV- начала XV вв.] // Хрестоматия по литературе народов СССР: Литература: азербайджанская, таджикская, узбекская, туркменская, казахская, киргизская: Для высших учеб. заведений / Л.Климович. – М., 1959. – С. 98.

2585. Чукасян, Б. О некоторых газелях Насими / Б.Чукасян // Едеби Ермянистан (Литературная Армения). – Ереван, 1959. – Книга 2. – С. 268.

1960

2586. Каррыев, С. Сеид Имадеддин Насими / С.Каррыев, Х.Короглы // История литератур народов Средней Азии и Казахстана. – М., 1960. – С. 231–233.

2587. Сеидзаде, А. Несими на западноевропейских языках: [к 600 – летию со дня рождения великого азербайджанского поэта] / Алиаждар Сеидзаде // Баку. – 1960. – 30 января. – С.3.

1962

2588. Насими Имадеддин: Биографическая справка // Поэты Азербайджана. – М.-Л., 1962. – С. 98.

1963

2589. Каграманов, Дж.В. О составлении научно-критического текста произведений И.Насими / Дж.В.Каграманов // Доклады АН Азербайджана. – 1963. – Т. 12.

1967

2590. Алибейзаде, Э.М. О древнейших азербайджанских словах в языке Несими: резюме Э.М.Алибейзаде // Вопросы азербайджанского языкознания: сборник статей. – Баку, 1967. – С. 113–114.

2591. Каграманов, Дж.В. Орфография рукописного «Дивана» Несими / Дж.В.Каграманов // Ученые записки / АГУ им. С.М.Кирова: (серия языка и литературы). – 1967. – № 6. – С. 83–92.

1968

2592. Каграманов, Дж.В. Рукописи Несими / Дж.В.Каграманов // Ученые записки / АГУ им. С.М.Кирова. Серия языка и литературы. – 1968. – № 6. – С. 49–55.

2593. Насими: [краткая биографическая справка] // Краткая литературная энциклопедия. – М., 1968. – Т. 5. – С. 246–247.

1969

2594. Алиев, Р.А. Дастан Нурмухаммеда Андалиба «Насими» / Р.А.Алиев // XVII Научная конференция профессорско-преподавательского состава Туркменского государственного университета им. А.М.Горького. – Ашхабад, 1969.

2595. Заманов, А. Кто носил это имя / А.Заманов // Бакинский рабочий. – 1969. – 25 июля. – С. 3.

2596. Каграманов, Дж.В. Научное издание произведений поэта: [о подготовке к изданию научно-критического текста произведений Насими] / Дж.В.Каграманов // Баку. – 1969. – 4 апреля. – С. 3.

2597. Каграманов, Дж.В. Некоторые особенности лексики произведений Несими // В сокровищнице рукописей / Дж.В.Каграманов. – Т. 3. – 1969. – С. 16–27.

2598. Кулизаде, З. Философские взгляды поэта: [к 600-летию со дня рождения великого поэта и мыслителя] / Зумруд Кулизаде // Баку. – 1969. – 3 марта. – С. 3.

2599. Мамедова, Э. «Я сотворение вселенной» / Э.Мамедова // Молодежь Азербайджана. – 1969. – 22 марта. – С.3.

2600. Рзакулиев, Э. Бессмертный образ / Э.Рзакулиев // Баку. – 1969. – 26 февраля. – С. 2.

2601. Рустамов, Э. Слово друга / Эргаш Рустамов // Баку. – 1969. – 29 мая. – С. 3.

2602. Сеидзаде, А. Насими – бакинец, певец городской бедноты / А.Сеидзаде // Баку. – 1969. – 22 сентября. – С. 3.

2603. Сеидзаде, А. Насими и Хафиз Ширази / А.Сеидзаде // Баку. – 1969. – 28 июля. – С. 3.

2604. Сеидзаде, А. О могиле Насими в городе Халеба / А.Сеидзаде // Литературный Азербайджан. – 1969. – № 9. – С. 151-154.

2605. Тагиев, К. Великий поэт – атеист / К.Тагиев // Кировабадский рабочий. – 1969. – 28 марта. – С. 3.

1970

2606. Алиев, С. Великий классик азербайджанской поэзии. Навстречу 600-летию со дня рождения Несими / С.Алиев // Кировабадский рабочий. – 1970. – 25 февраля. – С.3.

2607. Каграманов, Дж.В. Произведения Насими и их лексика: [о защите Дж.В.Каграмановым докторской диссертации] / Дж.В.Каграманов // Советская тюркология. – 1970. – №2. – С.155-156.

2608. Кули-заде, З. Имадеддин Насими / Зумруд Кули-заде // Хуруфизм и его представители в Азербайджане / З.А. Кули-заде; АН АзССР Ин-т философии и права. – Баку, 1970. -С.149-196.

2609. Насими // Поэты Азербайджана. – Ленинград, 1970. – С. 161–162.

2610. Произведения Насими и их лексика: [о докторской диссертации Д.В.Каграманова на тему «Научно-критический текст и лексика произведений Имадеддина Насими»] // Советская тюркология. – 1970. – № 2. – С. 155-156.

2611. Рза, Р. Открытое письмо Насими: Физули, Сабиру: [с любовью к ним, в назиданье иным] / Расул Рза; пер. В.Кафаров // Бакинский рабочий. – 1970. – 5 апреля.

2612. Сеидзаде, А. Насими на западно-европейских языках / А.Сеидзаде // Баку. – 1970. – 30 января.

2613. Сеидзаде, А. Одежда и внешность Насими: К 600-летию со дня рождения великого азербайджанского поэта / А.Сеидзаде // Баку. – 1970. – 22 июля. – С.3.

1971

2614. Каграманов, Дж.В. К вопросу об изучении лексических вариантов в рукописных списках произведений Насими: Сборник, посвященный 60-летию академика М.Ш.Ширалиева / Дж.В.Каграманов. – Баку, 1971. – С. 312-317.

2615. Рагимов, М. Лексика «Дивана» Насими: [рецензия о книге Дж.Каграманова «Лексика «Дивана» Насими»] / М.Рагимов, В.Асланов // Советская тюркология. – 1971. – № 6. – С. 122-124.

1972

2616. Бессмертное имя поэта: В честь 600-летия со дня рождения Насими // Вышка; Баку. – 1972. – 25 мая.

2617. В честь 600-летия со дня рождения Насими: [о создании Всесоюзного юбилейного комитета] // Бакинский рабочий, Вышка. – 1972. – 7 апреля. – С.3.

2618. В честь 600-летия со дня рождения Насими: [первое заседание Всесоюзного юбилейного комитета] // Бакинский рабочий; Вышка. – 1972. – 25 мая. – С.2.

2619. В честь 600-летия Насими // Бакинский рабочий. – 1972. – 12 апреля. – С.2.

2620. Гулизаде, М. Глаза, способные видеть истину / М.Гулизаде // Ашхабад. – 1972. – № 5. – С. 75–78.

2621. Гулузаде, М. Насими / М.Гулузаде // Простор. – 1972. – № 10. – С. 106–110.

2622. Ибрагимов, И. Джахан-шах Хакими о Насими / И.Ибрагимов // Народы Азии и Африки. – 1972. – № 6. – С. 148–149.

2623. К 600-летию великого Насими: [заседание республиканского юбилейного комитета] // Баку. – 1972. – 12 февраля. – С. 3.

2624. Каграманов, Дж.В. Некоторые особенности лексики Насими: Резюме / Дж.В.Каграманов // Труды Республиканского рукописного фонда АН Аз.ССР. – 1972. – Т. 3. – С. 45.

2625. Мамедов, А. О двух древних рукописях дивана Насими: Резюме / А.Мамедов // Труды Республиканского рукописного фонда АН АзССР. – 1972. – Т.3. – С.57.

2626. Мусаев, К. Насими в русской печати: К 600-летию Великого азербайджанского поэта / Касум Мусаев // Баку. – 1972. – 10 мая. – С. 3.

2627. На многих языках мира: [о подготовке к празднованию 600-летия со дня рождения великого азербайджанского поэта Насими] // Вышка. – 1972. – 9 декабря. – С.3.

2628. Памяти Насими: [заседание Всесоюзного юбилейного комитета по подготовке и проведению 600-летию со дня рождения] // Бакинский рабочий; Вышка. – 1972. – 17 декабря. – С.3; Молодежь Азербайджана. – 1972. – 19 декабря. – С. 3.

2629. Торжества в Сирии: [информация о торжественном заседании (9 апреля 1972 г.) трехдневных празднеств в Сирии в связи с 25-летней годовщиной основания партии арабского социалистического возрождения во главе делегации КПСС, члена ЦК КПСС, первого секретаря ЦК Компартии Азербайджана Г.А.Алиева] // Правда. – 1972. – 8 апреля. – С. 4.

2630. Чествование великого Насими: [о подготовке к празднованию 600-летия со дня рождения азербайджанского поэта] // Бакинский рабочий. – 1972. – 9 декабря. – С. 3; Вышка. – 1972. – 9 декабря. – С. 3.

1973

Насими – 600

2631. Абашидзе, Г. Духовное родство / Г.Абашидзе // Имадеддин Насими. Сборник статей / Сост. Б.А.Набиев. – Баку, 1973. – С. 217–218.

2632. Азаде, Р. Утверждение человека / Р.Азаде // Имадеддин Насими: Сборник статей / Сост. Б.А.Набиев. – Баку, 1973. – С. 150–157.

2633. Азербайджанский поэт-мыслитель Насими // Курьер ЮНЕСКО. – 1973. – № 12. – С. 38.

2634. Азизов, А. Постигни мудрость / А.Азизов // Баку. – 1973. – 15 августа. – С. 3.

2635. Акперов, З. Богатое поэтическое наследие / З.Акперов // Кировабадский рабочий. – 1973. – 22 августа. – С. 3.

2636. Акперов, З. Великий поэт-гуманист / З.Акперов // Неман. – 1973. – № 9. – С. 180–182; Молодежь Азербайджана. – 1973. – 29 мая. – С. 3.

- 2637. Алиев, А.** Памяти Имадеддина Насими / А.Алиев, И.Гамидов // Советская тюркология. – 1973. – № 5. – С. 125-127.
- 2638. Алиев, Г.** Наш современник / Г.Алиев // Баку. – 1973. – 13 сентября. – С. 3.
- 2639. Араслы, Г.** Сквозь призму исследований / Г.Араслы // Баку. – 1973. – 13 сентября. – С. 3.
- 2640. Ариф, М.** Великий Азербайджанский поэт и мыслитель Насими / М.Ариф // Изв.АН Азерб.ССР: Сер. лит., яз. и искусства. – 1973. – № 3. – С. 17–23.
- 2641. Ариф, М.** Философия человека / М.Ариф // Бакинский рабочий. – 1973. – 13 сентября. – С.3.
- 2642. Арутюнян, М.** Пророк песни / М.Арутюнян // Авангард. – 1973. – 5 сентября.
- 2643. Асланов, В.И.** К вопросу об изучении творческого наследия Имадеддина Насими / В.И.Асланов // Советская тюркология. – 1973. – № 5. – С. 15–21.
- 2644. Асланов, В.** Насими – великий поэт Азербайджана / Вагиф Асланов // Курьер-Юнеско. – 1973. – декабрь. – С. 39–40.
- 2645. Асланов, В.** Неколебимой правды зов: Поэты-переводчики о Насими / В.Асланов // Бакинский рабочий. – 1973. – 24 апреля. – С.4.
- 2646. Асланов, В.** О языке Имадеддина Насими / Вагиф Асланов // Имадеддин Насими: Сборник статей / сост. Б.А.Набиев. – Баку, 1973. – С. 113–138.
- 2647. Асланов, В.** Пример нам мощный завещал...: Поэты-переводчики о Насими: [о переводе произведений азербайджанского поэта Насими на русский язык, английский, французский и немецкий языки; на русский язык – П.Антокольский, К.Симонов, Л.Озеров, С.Иванов, С.Шервинский, И.Савельев и др.] / Вагиф Асланов // Литературный Азербайджан. – 1973. – № 8. – С. 23–28.
- 2648. Асланов, В.** Я – добрый знак для всех людских сердец / В.Асланов // Молодежь Азербайджана. – 1973. – 13 сентября. – С. 2.
- 2649. Асланов, В.** Я – прошлого и будущего суть... / В.Асланов // Литературная Россия. – 1973. – 14 сентября. – С. 15.
- 2650. Баку принимает гостей** // Вышка; Бакинский рабочий. – 1973. – 11 сентября. – С.1.
- 2651. Беликов, А.** Посвящается Имадеддину Насими: [научно-теоретическая конференция, проведенная Ордженикидзеvским райкомом партии и обществом «Знание»] / А.Беликов // Баку. – 1973. – 25 мая.
- 2652. Берчиян, М.** Поэт и мыслитель: [поэт Насими – так будет называться новое сухогрузное судно Каспийского пароходства] / М.Берчиян // Водный транспорт. – 1973. – 6 октября. – С.4.

- 2653. Бессмертие Насими** // Литературная газета. – 1973. – 20 июня.
- 2654. В гостях у покорителей Каспия** // Бакинский рабочий. – 1973. – 14 сентября. – С. 3.
- 2655. В иракском журнале: В честь 600-летия со дня рождения Насими:** [о статье в Багдатском журнале «Голос единства»] // Баку. – 1973. – 18 июля. – С.3; Бакинский рабочий. – 1973. – 19 июля. – С.4.
- 2656. В республиканском юбилейном комитете** // Баку. – 1973. – 21 марта.
- 2657. В честь 600-летия Насими:** Заседание Всесоюзного юбилейного комитета // Бакинский рабочий; Вышка. – 1973. – 14 июня; Молодежь Азербайджана. – 1973. – 16 июня. – С.4.
- 2658. В честь 600-летия со дня рождения Насими:** [положение о конкурсе] // Молодежь Азербайджана. – 1973. – 28 апреля.
- 2659. В честь 600-летия со дня рождения Насими:** [прием в честь юбилея] // Бакинский рабочий, Вышка. – 1973. – 16 сентября. – С.1.
- 2660. В честь 600-летия со дня рождения Насими:** [торжества] // Баку. – 1973. – 17 сентября. – С.1.
- 2661. В честь великого азербайджанского поэта:** [Насими, юбилейное заседание в Ереване] // Вышка. – 1973. – 12 сентября. – С. 3; Баку. – 1973. – 11 сентября. – С.1.
- 2662. Василенко, В.** Мысль и чекан / В.Василенко // Литературный Азербайджан. – 1973. – №8. – С.149.
- 2663. Васильев, С.** Величавая вершина / С.Васильев // Имадеддин Насими: Сборник статей / сост. Б.А.Набиев. – Баку, 1973. – С. 216–217.
- 2664. Вдохновенное слово поэта:** [о литературе, выпущенной к юбилею Насими] // Молодежь Азербайджана. – 1973. – 23 августа. – С.3.
- 2665. Величие и слава поэта** // Бакинский рабочий; Вышка; Баку; Молодежь Азербайджана. – 1973. – 14 сентября. – С.1-2.
- 2666. Вечности нетленный след** // Баку. – 1973. – 16 апреля. – С. 3.
- 2667. Возрожденное слово Насими** // Советская Абхазия. – 1973. – 8 сентября.
- 2668. Воссоздавая живой облик:** [о выставке Насими] //Бакинский рабочий. – 1973. – 7 августа. – С.3.
- 2669. Всенародная слава:** [выступления видных литераторов в честь 600-летия И.Насими. Интервью вел Л.Гольдштейн] // Бакинский рабочий; Вышка. – 1973. – 8 июля. – С. 3; Баку. – 1973. – 10 июля.
- 2670. Газели Насими в переводе К.Симонова:** [в казахском литературном журнале «Простор»] // Баку. – 1973. – 31 января. – С. 3.
- 2671. Гафуров, Б.** Свет далекой звезды / Б.Гафуров // Имадеддин Насими: Сборник статей / сост. Б.А.Набиев. – Баку, 1973. – С.215-216.

2672. Гребнев, Н. Дань уважения великому поэту: [о выходе в свет сборника рубаи Имадеддина Насими в переводе московского поэта Н.Гребнева] / Н.Гребнев // Бакинский рабочий; Вышка. – 1973. – 28 июня. – С.4.

2673. Грибочев, Н. Наш современник / Н.Грибочев // Имадеддин Насими: Сборник статей / сост. Б.А.Набиев. – Баку, 1973. – С. 222–223.

2674. Гулиев, Д. Поэт, мыслитель, гуманист / Д.Гулиев // Известия. – 1973. – 17 сентября.

2675. Гулизаде, М. 600-летний юбилей Насими / М.Гулизаде // Коммунист Сумгаита. – 1973. – 17 августа. – С.3.

2676. Гулизаде, М. Имадеддин Насими – великий поэт и мыслитель / М.Гулизаде // Советская тюркология. – 1973. – № 5. – С. 5–14.

2677. Гулизаде, М. Певец человеколюбия / М.Гулизаде // Баку. – 12 сентября. – С. 1.

2678. Гулизаде, М. Песнь о величии человека / М.Гулизаде // Вышка. – 1973. – 13 сентября. – С. 3.

2679. Гулизаде, М. Художник слова / М.Гулизаде // Молодежь Азербайджана. – 1973. – 21 августа. – С.3.

2680. Гулузаде, З. Об эпохе и философии Имадеддина Насими / З.А.Гулузаде // Известия Академии наук Азербайджанской ССР: Серия истории, философии и права. – 1973. – № 3. – С. 96–105.

2681. Гулузаде, М. Насими: Биографический обзор азербайджанского поэта / М.Гулузаде // Мнатоби. – 1973. – № 9. – С. 188–192.

2682. Гулузаде, М. Проблема гуманизма в творчестве Насими / М.Гулузаде // Имадеддин Насими: Сборник статей / сост. Б.А.Набиев. – Баку, 1973. – С. 25–46.

2683. Гулузаде, М. 600-летья юбилей Насими // М.Гулузаде // Вечерние новости. – 1973. – 3 сентября.

2684. Дадашзаде, А.М. Великий азербайджанский поэт и мыслитель Насими / М.Ариф Дадашзаде // Известия АН Азербайджанской ССР. Серия литературы, языка и искусства. – 1973. – № 3. – С. 3–9.

2685. Дальнорский стрелок, заглянувший в века: [выставка в Музее Азербайджанской литературы им.Низами, посвященная Насими] // Вышка, Бакинский рабочий. – 1973. – 12 сентября. – С. 3; Молодежь Азербайджана. – 1973. – 13 сентября. – С.2.

2686. Дань уважения великому поэту // Баку. – 1973. – 27 июня. – С.3.

2687. Девитт, В. Изящество и мудрость / В.Девитт // Молодежь Азербайджана. – 1973. – 13 сентября. – С. 3.

2688. Девитт, В. Насими и концепция поэта / В.Девитт // Имадеддин Насими: Сборник статей / сост. Б.А.Набиев. – Баку, 1973. – С. 192–211.

2689. Девитт, В. Через хребты веков / Вера Девитт // Литературный Азербайджан. – 1973. – № 8. – С. 29-35.

2690. Демирчизаде, А.А. Роль Насими в истории Азербайджанского литературного языка / А.А.Демирчизаде // Имадеддин Насими: сборник статей / сост. Б.А.Набиев. – Баку, 1973. – С. 47-59.

2691. Джангиров, Д. Источник вдохновения / Д.Джангиров // Вышка. – 1973. – 13 сентября. – С. 3.

2692. Джафар, А. В меня вместятся оба мира / А.Джафар // Молодежь Азербайджана. – 1973. – 15 сентября. – С. 3.

2693. Джафар, А. Материка поэзии Насими / Акрем Джафар // Имадеддин Насими: сборник статей / сост. Б.А.Набиев. – Баку, 1973. – С. 93–112.

2694. Джафар, А. Насими и его эпоха / А.Джафар // Баку. – 1973. – 12 сентября. – С.3.

2695. Дружба литератур – дружба народов // Баку. – 1973. – 13 сентября. – С. 1.

2696. Дружба народов – источник творческого вдохновения // Бакинский рабочий; Вышка; Молодежь Азербайджана. – 1973. – 14 сентября. – С. 1–3.

2697. Жизнь во имя людей: Совместная сессия Академии Наук СССР и Азербайджанской ССР // Бакинский рабочий. – 1973. – 13 сентября.

2698. Закиев, Ф. Память земли: [о мавзолее Насими в Нахичеванской АССР] / Ф.Закиев // Баку. – 1973. – 16 марта. – С.3.

2699. Заседание республиканского юбилейного комитета // Бакинский рабочий; Вышка. – 1973. – 21 марта. – С. 2.

2700. И неведом ему закат! // Молодежь Азербайджана. – 1973. – 14 апреля. – С. 4.

2701. Ибадов, Н. Фильм о поэте-бунтаре / Н.Ибадов // Молодежь Азербайджана. – 1973. – 28 апреля; 6 марта. – С. 3.

2702. Ибрагимов, М. Вдохновенное слово о великом поэте / М.Ибрагимов // Иванов С. Имадеддин Насими. Поэма. – Баку, 1973. – С.3-6.

2703. Ибрагимов, М. Великий азербайджанский поэт Насими / Мирза Ибрагимов // Литературный Азербайджан. – 1973. – № 8. – С. 3–22.

2704. Ибрагимов, М. Великий гуманист – поэт / Мирза Ибрагимов // Заря Востока. – 1973. – 14 сентября; Совет Башкортостаны. – 1973. – 14 сентября; Тбилиси. – 1973. – 15 сентября.

2705. Ибрагимов, М. Насими и его время / М.Ибрагимов // Имадеддин Насими: сборник статей / сост. Б.А.Набиев. – Баку, 1973. – С. 10–24.

2706. Ибрагимов, М. Через даль столетий / М.Ибрагимов // Литературная газета. – 1973. – 12 сентября. – С. 6.

2707. Иванов, С.Н. Лирика Насими и вопросы ее переводческого истолкования / С.Н.Иванов // Советская тюркология. – 1973. – № 5. – С. 22-30.

2708. Ильин, Ю. К 600-летию Насими / Ю.Ильин // Литературный Азербайджан. – 1973. – № 8. – С. 148-149.

2709. Исазаде, В. Первая на русском языке: [о книге Гамида Араслы, посвященной Имадеддину Насими] / В.Исазаде // Баку. – 1973. – 26 мая. – С. 3.

2710. Каграманов Дж.В. Научные поиски наследия азербайджанского поэта XIV Сейида Имадеддина Насими // Из истории средневековой восточной философии. – Баку, 1989. – С. 139-147.

2711. Каграманов, Дж.В. Встреча в Риме: [о рукописях Насими в библиотеке Ватикана] / Дж.В.Каграманов // Вышка. – 1973. – 14 сентября. – С.3.

2712. Каграманов, Дж.В. Критический текст произведений Имадеддина Насими: резюме / Дж.В.Каграманов // Əsərləri 3 cilddə / İ.Nəsimi. – Cild 2. – Bakı, 1973. – S. 5-25.

2713. Каграманов, Дж.В. Научно-критический текст произведений Насими / Дж.В.Каграманов // Имадеддин Насими: сборник статей / сост. Б.А.Набиев. – Баку, 1973. – С. 158-183.

2714. Каграманов, Дж.В. О рукописях произведений Насими / Дж.В.Каграманов // Советская тюркология. – 1973. – № 5. – С. 31-36.

2715. Каграманов, Дж.В. Он будил и звал / Дж.В.Каграманов // Бакинский рабочий. – 1973. – 13 сентября. – С. 3.

2716. Каргин, Л. С маркой сувенирно-художественной: [сувениры к празднованию 600-летия великого азербайджанского поэта И.Насими Бакинской сувенирно-художественной фабрики] / Л.Каргин // Баку. – 1973. – 11 августа. – С. 3.

2717. Кизель, Г. Радуга чувства / Г.Кизель // Книжное обозрение. – 1973. – № 37. – С. 10.

2718. Корганов, К. 600-летний юбилей Насими / К.Корганов // Коммунист. – 1973. – 9 августа. – С.4.

2719. Кулизаде, З. К вопросу об изучении философии ересей Востока (XIII-XVI вв.): О проблеме философии суфизма / З.Кулизаде // Имадеддин Насими: сборник статей / сост. Б.А.Набиев. – Баку, 1973. – С. 60-79.

2720. Кулизаде, М. Певец человеколюбия / М.Кулизаде // Баку. – 1973. – 12 сентября. – С. 1.

2721. Лирика великого Насими / пер. Н.Гребнева // Баку. – 1973. – 1 сентября. – С.3.

2722. **Лучи славы Насими** // Неделя (Иллюстрированный еженедельник). – 1973. – 10-16 сентября.
2723. **Ляшко, Б.** Насими и современность / Б.Ляшко // Советская культура. – 1973. – 21 сентября.
2724. **Мамедов, А.** Чистое золото поэзии: [о выходе в свет сборника «Рубаи» И.Насими] / А.Мамедов // Баку. – 1973. – 13 августа. – С. 3.
2725. **Мамедова, С.** Европейские ориенталисты о Насими / А.Мамедова // Имадеддин Насими: сборник статей / сост. Б.А.Набиев. – Баку, 1973. – С. 184-191.
2726. **Мехтиев, А.** Память народа / А.Мехтиев // Баку. – 1973. – 5 марта. – С.3.
2727. **Милев, И.** Звезда первой величины / И.Милев // Баку. – 1973. – 15 сентября.
2728. **Могучие крылья Насими:** [торжественный вечер в Баку] // Литературная газета. – 1973. – 19 сентября. – С.2.
2729. **На родине великого поэта** // Бакинский рабочий. – 1973. – 15 сентября. – С.2.
2730. **Набиев, Б.** Все о Насими: Юбилейная выставка в музее им. Низами / Б.Набиев // Баку. – 1973. – 11 сентября. – С.2.
2731. **Навстречу знаменательной дате.** Заседание республиканского Юбилейного Комитета: [по подготовке и проведению 600-летия со дня рождения] // Бакинский рабочий. – 1973. – 14 июля. – С.4.
2732. **Назаров, И.** Свет истины мое искало сердце / И.Назаров // Книжное обозрение. – 1973. – № 37. – С. 10.
2733. **Назаров, И.И.** Вдохновенное слово поэта / И.И.Назаров // Бакинский рабочий. – 1973. – 22 августа. – С.4; Вышка, Молодежь Азербайджана. – 1973. – 23 августа. – С.4.
2734. **Насибоглы, В.** Певец свободы и красоты / Васиф Насибоглы // Баку. – 1973. – 9 февраля. – С.3.
2735. **Научная сессия, посвященная Насими:** [организованная азербайджанским отделением Всесоюзного философского общества] // Бакинский рабочий, Вышка. – 1973. – 15 июня. – С.4.
2736. **Нейматов, Н.** Выпущено к юбилею: [Насими: конверт и марка] / Н.Нейматов // Вышка. – 1973. – 5 сентября. – С.4.
2737. **Неподвластна времени:** Совместное торжественное заседание Союзов писателей СССР и Азербайджанской ССР, посвященное 600-летию со дня рождения Насими // Вышка; Баку. – 1973. – 13 сентября. – С.2.
2738. **Норт, Д.** Американский публицист о поэте / Д.Норт // Баку. – 1973. – 12 сентября. – С. 3.

2739. Обнаружены газели Насими: [в библиотеке Ватикана] // Бакинский рабочий; Баку. – 1973. – 18 января. – С.3; Баку. – 1973. – 18 января. – С.4.

2740. Озеров, Л. Вечный огонь поэзии: [о своих работах над переводами произведений Насими: К 600-летию со дня рождения] /Л.Озеров, А.Поперечный, А.Плавник, С.Григорян // Вышка. – 1973. – 1 августа. – С.4; Молодежь Азербайджана. – 1973. – 2 августа. – С.3.

2741. Озеров, Л. Солнце во вселенной / Л.Озеров // Имадеддин Насими: сборник статей / сост. Б.А.Набиев. – Баку, 1973. – С.219-20.

2742. Озеров, Л. Море тайн / Л.Озеров // Литературная Россия. – 1973. – 14 сентября. – С.15.

2743. Он любим в Ираке // Баку. – 1973. – 13 сентября. – С. 3.

2744. «Опора мира – человек» // Баку. – 1973. – 4 апреля. – С.3.

2745. Певец дружбы народов: [юбилейное заседание в Ереване] // Бакинский рабочий. – 1973. – 12 сентября. – С.3.

2746. Певец свободы и красоты // Баку. – 1973. – 9 февраля.

2747. Петров, О. Говорят гости республики / О.Петров // Литературный Азербайджан. – 1973. – № 11. – С. 157-159.

2748. Плавник, А. Великий поэт и гуманист / А.Плавник // Агитатор. – 1973. – октября, № 19. – С. 24-27.

2749. Плавник, А. Единый сплав / А.Плавник // Вышка. – 1973. – 1 августа. – С. 4; Молодежь Азербайджана. – 1973. – 2 августа. – С. 3; // Имадеддин Насими: сборник статей / сост. Б.А.Набиев. – Баку, 1973. – С. 221-222

2750. Плавник, А. Живой образ Насими / А.Плавник // Бакинский рабочий. – 1973. – 10 августа. – С. 4.

2751. Погосов, Г. Кинопоэма о Насими: Интервью «Вышки» / Г.Погосов //Вышка. – 1973. – 8 феврал.

2752. Подготовка юбилейной экспозиции в музее имени Низами // Баку. – 1973. – 7 августа. – С. 2; Вышка. – 1973. – 7 августа. – С. 4.

2753. Поперечный, А. Пафос жизни утверждения // Имадеддин Насими: сборник статей / сост. Б.А.Набиев. – Баку, 1973. – С. 220-221.

2754. Посвящается великому поэту: [о юбилее Насими в Грузии и Армении] // Вышка, Баку. – 1973. – 16 августа. – С.4.

2755. Посвящается Насими: [научно-теоретическая конференция, проведенная Насиминским райкомом партии и обществом «Знание»] // Вышка. – 1973. – 25 мая.

2756. Посвящается Насими: Заседание юбилейного комитета // Молодежь Азербайджана. – 1973. – 8 сентября. – С.3.

2757. Посвящается Насими: Заседание юбилейного комитета; Научная сессия // Бакинский рабочий. – 1973. – 6 сентября. – С. 3.

2758. Посвящается Насими: Научная сессия // Бакинский рабочий. – 1973. – 20 июня. – С. 3.

2759. Посвящается Насими: [о выпуске конвертов и почтовых марок с изображением Насими] // Баку. – 1973. – 29 марта. – С.3.

2760. Посвящается Насими: [памятные медали] // Баку. – 1973. – 11 июля. – С.3.

2761. Посвящается Насими: [праздник поэзии в к/т «Вэтэн», посвященный 600-летию И.Насими] // Бакинский рабочий. – 1973. – 14 сентября. – С.3; Баку. – 1973. – 13 сентября.

2762. Посвящается поэту-гуманисту: Заседание Всесоюзного юбилейного комитета // Бакинский рабочий; Вышка; Баку. – 1973. – 14 июня. – С. 3; Молодежь Азербайджана. – 1973. – 16 июня.

2763. Поэзия, не подвластная времени: [о совместном торжественном заседании в честь 600-летия со дня рождения Насими Союзом писателей СССР и Азербайджана] // Молодежь Азербайджана. – 1973. – 13 сентября. – С.3.

2764. Поэт, мыслитель, гражданин: Торжественный вечер, посвященный 600-летию со дня рождения Насими: [в Большом театре Союза ССР] // Литературная Россия. – 1973. – 21 сентября. – С.5.

2765. Поэтическая эстафета // Молодежь Азербайджана. – 1973. – 15 сентября. – С.3.

2766. Праздник братства культур // Бакинский рабочий. – 1973. – 13 сентября. – С. 1.

2767. Праздник поэзии // Известия. – 1973. – 15 сентября.

2768. Пресс-конференция в союзе писателей // Молодежь Азербайджана. – 1973. – 13 сентября. – С.2.

2769. Разум – твой пророк // Бакинский рабочий. – 1973. – 13 марта. – С.4.

2770. Рза, Р. Достояние всей советской литературы / Р.Рза // Бакинский рабочий. – 1973. – 13 сентября. – С. 2.

2771. Рза, Р. Духом непокорный: К 600-летию со дня рождения Имадедина Насими / Расул Рза // Огонёк. – 1973. – № 38. – С.19.

2772. Рза, Р. Узнай меня по этим знакам / Расул Рза // Дружба народов. – 1973. – №10. – С.184-187.

2773. Рустам, С. Вместивший оба мира / Сулейман Рустам // Комсомольская правда. – 1973. – 12 сентября.

2774. Рустамов, А. Памятная медаль / А.Рустамов // Баку. – 1973. – 20 июля. – С. 3.

2775. Саледдин, А. Насими в энциклопедиях / Али Саледдин // Баку. – 1973. – 26 апреля. – С.3.

2776. Самед, В. Великий азербайджанский поэт / В.Самед // Коммунист Таджикистана. – 1973. – 13 сентября.

2777. Сашин, Л. Праздник многонациональной советской культуры / Л.Сашин // Литературный Азербайджан. – 1973. – № 8. – С. 147-148.

2778. Светоч поэзии, мыслитель, борец: [торжественный вечер в Москве] // Бакинский рабочий, Вышка. – 1973. – 19 сентября. – С.1-2; Молодежь Азербайджана. – 1973. – 20 сентября. – С.1; Баку. – 1973. – 19 сентября. – С.1-2.

2779. Сеидов, М. В песнях братского народа: [И.Насими и Армения] / М.Сеидов // Баку. – 1973. – 12 сентября. – С.2.

2780. Сеидов, М. Роль Насими в истории азербайджано-армянских литературных взаимосвязей / М.Сеидов // Имадеддин Насими: сборник статей / сост. Б.А.Набиев. – Баку, 1973. – С. 92.

2781. Слово о Насими: [выступления деятелей культуры братских республик] // Бакинский рабочий. – 1973. – 13 сентября. – С.2.

2782. Совместная научная сессия Академии наук СССР и Азербайджанской ССР // Бакинский рабочий. – 1973. – 13 сентября. – С.3.

2783. Солнце великой любви: [интервью с переводчиками произведений Насими] / Н.Гребнев, С.Иванов, Т.Стрешнева, А.Карвовский, А.Плавник; вела Т.Касумова // Молодежь Азербайджана. – 1973. – 15 сентября. – С.3.

2784. Сувениры к юбилею // Баку. – 1973. – 10 июля. – С. 4.

2785. Султанова, Г. Имя ему – бессмертие / Г.Султанова // Баку. – 1973. – 12 сентября. – С.2.

2786. Сулейманов, С. Имадеддин Насими / С.Сулейманов // Тбилиси. – 1973. – 20 август.

2787. Тагиев, Р. Гениальное наследие – всем народам / Р.Тагиев // Баку. – 1973. – 12 сентября. – С.3.

2788. Тагиев, С. Первое исследование – первый отзыв: [к 600-летию со дня рождения Насими] / С.Тагиев // Баку. – 1973. – 13 марта. – С.2.

2789. Тихонов, Н. Великий гуманист / Н.Тихонов // Бакинский рабочий. – 1973. – 13 сентября. – С.1.

2790. Тихонов, Н. Великий поэт-гуманист / Н.Тихонов // Баку. – 1973. – 13 января.

2791. Тихонов, Н. Великий поэт-гуманист / Н.Тихонов // Имадеддин Насими. библиография / Сост. Э.Эфэндиев. – Баку, 1973. – С.31-33; Бакинский рабочий, Вышка, Баку. – 1973. – 13 января. – С.3.

2792. Тихонов, Н. Великий поэт-гуманист / Н.Тихонов // Имадеддин Насими: сборник статей / сост. Б.А.Набиев. – Баку, 1973. – С. 7-9.

2793. Тихонов, Н. Всенародное признание / В.Тихонов // Вышка; Баку; Бакинский рабочий. – 1973. – 11 сентября. – С.3.

2794. Тихонов, Н. Мудрость поэзии / Н.Тихонов // Литературная газета. – 1973. – 12 сентября. – С. 6.

2795. Топчян, Э. Свидетельство широкой популярности // Имадеддин Насими: сборник статей / сост. Б.А.Набиев. – Баку, 1973. – С. 218-219.

2796. Торжественное заседание в Доме дружбы // Бакинский рабочий. – 1973. – 13 сентября.

2797. Фейзуллаева, В. Насими и Физули / В.Фейзуллаева // Имадеддин Насими: сборник статей / сост. Б.А.Набиев. – Баку, 1973. – С.139-149.

2798. Хазри, Н. Здравствуй, мой великий предок! / Н.Хазри // Советская культура. – 1973. – 18 сентября. – С.4.

2799. Халилов, К. Великий поэт-гуманитст / К.Халилов // Правда. – 1973. – 13 сентября.

2800. Хорева, Е. Поэт, мыслитель, гражданин: [вечер, посвященный 600-й годовщине со дня рождения Насими, в Москве] / Е.Хорева, М.Баратянц // Советская Россия. – 1973. – 20 сентября.

2801. Эрадзе, Л. Великий поэт и гуманист / Л.Эрадзе // Коммунист. – 1973. – 16 сентября.

2802. Эсенов, Р. Верность идеалом / Р.Эсенов // Имадеддин Насими: сборник статей / сост. Б.А.Набиев. – Баку, 1973. – С.219.

2803. Юбилейная научная сессия // Молодежь Азербайджана. – 1973. – 13 сентября. – С. 2; Вышка. – 1973. – 13 сентября. – С. 2.

2804. Юбилейный заказ литографии: [к 600-летию Насими] // Баку. – 1973. – 11 августа. – С.3.

2805. Я говорю!...: [об издании «Рубаи» Насими в переводе Н.Гребнева] //Бакинский рабочий. – 1973. – 9 августа. – С. 4.

2806. Я добрый знак для всех людских сердец // Молодежь Азербайджана. – 1973. – 13 сентября.

1974

2807. В гостях – английский поэт: [переводчик творения Насими Темпест] // Бакинский рабочий; Вышка; Баку. – 1974. – 27 марта.

2808. Мирза, И. Великий поэт-гуманист / И.Мирза // Заря Востока. – 1974. – 14 сентября. – С.3.

2809. На земле Насими: [поэзия Насими в переводе на немецкий язык] // Вышка. – 1974. – 7 мая. – С.4.

2810. На языках многих народов // Ученые записки АДУ им. С.М.Киров: серия язык и литература. – 1974. – №3. – С.91.

2811. Посвящается Насими: [специальный номер «Ученых записок» филологического факультета АГУ им. С.М.Кирова] // Бакинский рабочий. – 1974. – 2 октября. – С.4.

2812. Пражский журнал о Насими: [о статье чешского тюрколога Зденка Весела в журнале «Нови Ориент», посвященной Насими] // Баку. – 1974. – 3 августа. – С.3.

2813. Шариф, А. Великий еретик: (К 600-летию со дня рождения Сеид Имадеддина Насими) / Азиз Шариф // Народы Азии и Африки / Академии наук СССР. – 1974. – № 1. – С. 137-142.

1975

2814. Гамидов, И. Рецензия: [на книгу М.Гулузаде «Поэт великих идеалов», посвященному Насими] // Советская тюркология. – 1975. – № 4. – С. 105-106.

2815. Каграманов, Дж.В. Научно-критический текст произведений Насими / Дж.В.Каграманов // Сборник рефератов ЦНИОН. – Баку, 1975.

1976

2816. Айан, Х. Стихи, приписываемые культурой Насими / Х.Айан // Сборник рефератов ЦНИОН. – Баку, 1976. – С. 22-29.

2817. Байрамов, А.С. Психологический аспект в творчестве поэта и мыслителя Имадеддина Насими / А.С.Байрамов // Вопросы психологии. – 1976. – № 1. – С. 156-160.

1980

2818. Мехтиева, С. Насими и диалекты современного Азербайджанского языка / С.Г.Мехтиева // Известия АН Азерб. ССР: Серия литературы, языка и искусства. – 1980. – № 1. – С. 82-92.

1981

2819. Наука, литература и искусство // Г.А.Джидди. Средневековый город Шемаха IX-XVII века (историко-археологическое исследование). – Баку, 1981. – С.95-96.

1982

2820. Азимов, К. «Все в мире – человек...» Философская основа поэзии Насими / К.Азимов // Литературный Азербайджан. – 1982. – №8. – С.107-110.

2821. Мамедова, Э. Короткие рецензии: [о выходе в свет сборника «Лирика» И.Насими] /Э.Мамедова //Литературный Азербайджан. – 1982. –№ 5. –С.123-124.

1985

2822. Поэт, мыслитель, философ: [о выпуске в свет очередного тома «Библиотеки азербайджанской классической литературы», в который

вошли избранные произведения азербайджанского поэта И.Насими] // Вышка. – 1985. – 2 июля. – С.4.

1987

2823. Дадашзаде, М.А. Насими / Мамед Ариф Дадашзаде // История азербайджанской литературы: с древнейших времен до середины 70-х годов XX в. – Баку, 1987. – С.47-51.

2824. Сулейманова, Ф.С. Некоторые вопросы политических взглядов Имадеддина Насими / Ф.С.Сулейманова // Известия АН Азербайджана. Серия истории, философии и права. – 1987. – №2. – С.108-113.

1989

2825. Имадеддин Сеид Али Насими (1369-1417) // Антология педагогической мысли Азерб. ССР. – Москва, 1989. – С. 174.

2826. Каграманов, Дж.В. Научные поиски наследия поэта XIV века С.И.Насими / Дж.В.Каграманов // Из истории средневековой восточной философии. – Баку, 1989. – С. 139-147.

1990

2827. Сумбатзаде, А.С. Зарождение и развитие тюркоязычной азербайджанской литературы Насими // Сумбатзаде А.С. Азербайджанцы – этногенез и формирование народа. – Баку, 1990. – С. 189-194.

1991

2828. Имадеддин Насими: [краткая биографическая справка] // Свиток столетий: Тюркская классическая поэзия XIII-XX веков. – Л., 1991. – С. 601.

1992

2829. Шихиева, С. Литературио-теоретические взгляды Насими: через призму форм применения и теоретических знамий: резюме / С.Шихиева // АМЕА-нын Хəбərləri: Ədəbiyyat, dil və incəsənət seriyası. – 1992. – № 1-2. – С. 219.

1996

2830. Алиева, Р. Там, где ступал Насими: [о выходе в свет книги Г.Аллахвердиева «Там где ступал Насими»] / Р.Алиева // Азербайджан. – 1996. – 2 марта.

1999

2831. Авадяева, Е. Имадеддин Насими / Е.Авадяева, Л.Зданович // Сто Великих казней / Авт. – сост. Е.Авадяева, Л.Зданович. – М., 1999. – С. 16.

2000

2832. Гулиев, Г. Имадеддин Насими / Г.Гулиев // Азербайджанская литература. Исторический очерк: учебное пособие / Г.Гулиев. – Баку, 2000. – С.46-49.

2833. Имадеддин Насими (1370-1417) // Гулиев Г. Азербайджанская литература: учебное пособие. – Баку, 2000. – С. 46-50.

2001

2834. Бородина, В. И ум, и сердце все в ладу / В.Бородина // Имададдин Насими. Лирика. – Москва-Санкт-петербург, 2001. – С. 320-331.

2835. Казаринова, И. Насими и его время // Имададдин Насими. – Москва-Санкт-Петербург, 2001. – С. 9-16.

2836. От издательства // Имададдин Насими. – Москва-Санкт-Петербург, 2001. – С. 5-6.

2002

2837. Мехтиева, С. Великий азербайджанский поэт-философ Сеид Имадеддин Насими / Севиль Мехтиева // Азербайджан и азербайджанцы. – 2002. – № 7-8. – С.57-61.

2003

2838. Савельев, С. Прозванья «человек» всегда достоин быть: Имадеддин Насими / Станислав Савельев // Бакинский рабочий. – 2003. – 23 июля.

2005

2839. Рустамова, А. Имадеддин Насими / А.Рустамова, Б.Набиев, Я.Караев // Азербайджанская литература: краткий очерк: для азербайджанской диаспоры. – Баку, 2005. – С. 105-106, 138-146.

2840. Рустамов, Ю. Насими: божественная любовь – путь к истине: некоторые размышления о мировоззрении поэта под впечатлением нового прочтения сборника его стихотворений / Юсиф Рустамов // Философия и социально-поэтические науки. – 2005. – № 1-2. – С.41-58.

2007

2841. Торжества в Дамаске: [о торжественном заседании (9 апреля 1972 г.) трехдневных празднеств в Сирии в связи с 25-летней годовщиной основания партии арабского социалистического возрождения во главе делегации КПСС, члена ЦК КПСС, первого секретаря ЦК Компартии Азербайджана Г.А.Алиева] // Кремлевские будни Гейдара Алиева. – Баку, 2007. – С. 44-45.

2008

2842. Имадеддин Насими // История азербайджанской философии / гл. ред. Ф.Г.Кочарли, отв. ред. З.Кулизаде. – Т. 2. – Баку, 2008. – С. 300-337.

2009

2843. Имадеддин Насими (1369-1417) // Звездная гроздь: фольклор и литературные памятники Азербайджана. – М., 2009. – С. 464.

2844. Поэзия страны огней: (о жизни и деятельности Имадеддин Насими) // Антология Азербайджанской поэзии: в 3-х томах. – Т. 1. – Баку, 2009. – С. 14-18.

2010

2845. Имадеддин Насими (1369-1417) // Божественные слова. Фольклор и литературные памятники Азербайджана / сост. А.М.Багирова. – М., 2010. – С. 571-572.

2012

2846. Президент Ильхам Алиев ознакомился с ходом реконструкции и благоустройства Парка культуры и отдыха имени Насими в Сумгайыте // Бакинский рабочий. – 2012. – 25 декабря. - С. 4.

2014

2847. Багиров, А. Творец божественной поэзии / Абузар Багиров // IRS Наследие. – 2014. – № 2. – С. 4-7.

2848. Джафаров, Э. Национальная идея сельджукского периода в произведениях Низами Гянджеви и его роль в формировании и развитии азербайджанской поэзии / Эльхан Джафаров // Вышка.- 2014. – 24 октября. – С.10-11.

2849. Знакомство с ходом широкомасштабных работ по благоустройству и реконструкции, проводимых в Сумгайытском городском парке культуры и отдыха имени Насими: Поездка Президента

Азербайджана Ильхама Алиева в город Сумгайыт: [Парк культуры и отдыха имени Насими] // Бакинский рабочий. – 2014. – 26 февраля. – С.3.

2015

2850. Абдуллабекова, Г. Имадеддин Насими в Польском востоковедении / Гюлар Абдуллабекова // Литературные связи: сборник IX. – Баку, 2015. – С. 93-96.

2851. Аскерова, Т. Роль Насими в развитии и становлении азербайджанского литературного языка на основе народного языка XIV-XV веков / Тюркан Аскерова // Язык и литература. – 2015. – № 1. – С. 27-29.

2852. Знакомство с работой по реконструкции городского парка культуры и отдыха имени Насими: [Поездка президента по регионам в г. Сумгайыт] // Бакинский рабочий. – 2015. – 14 января. – С.1.

2853. ЮНЕСКО объявит 2016 год годом Имадеддина Насими и Моллы Панаха Вагифа // Эхо. – 2015. – 30 декабря. – С.8.

2016

2854. Имадеддин Насими (1369-1417) // Литературно-художественные истоки азербайджанского мультикультурализма / Бакинский международный центр мультикультурализма. – Баку, 2016. – С. 61-62.

2017

2855. В генеральном штабе ЮНЕСКО прошло мероприятие по случаю 600-летней годовщины со дня смерти Имадеддина Насими // Бакинский рабочий. – 2017. – 20 мая. – С.4.

2856. Ирада, А. Стихи великого Насими на разных языках прозвучали в Москве: [мероприятие, посвященное 600-летию со дня смерти поэта] / А.Ирада // Эхо. – 2017. – 20 сентября. – С. 8.

2857. Шихиева, С. Литературно о теоретические взгляды Насими: через призму форм применения и теоретических знаний: резюме / Саадат Шихиева // Sivilizasiya Bakı Avrasiya Universiteti. – 2017. – С. 6, №1 (33). – S.219.

2018

2858. О проведении 650-летнего юбилея великого азербайджанского поэта Имадеддина Насими: Распоряжение Президента Азербайджанской Республики; Баку, 15 ноября 2018 года // Бакинский рабочий. – 2018. – 16 ноября. – С.2.

***

2859. Атабейли, Н. Перевод поэзии Насими в немецкий язык в современное время: Резюме / Назрин Атабейли // Kitabşünaslıq və Nəşriyyat işi. – 2018. – №3. – С.17.

2860. Гусейнова, Т. Я – сотворение Вселенной / Т.Гусейнова // Каспий. – 2019. – 18 мая. – С.15.

2861. Ислам, А. Солнце поэзии и любви Насими: Состоялась презентация иракского «Дивана» великого азербайджанского поэта: [литературно-музыкальный концерт в Международном центре мугама] / Афет Ислам // Каспий. – 2018. – 10 июля. – С. 7.

2862. Ислам, А. Солнце поэзии и любви Насими: Состоялась презентация иракского «Дивана» великого азербайджанского поэта / Афет Ислам // Каспий. – 2018. – 10 июля. – С.7.

2019

Имадеддин Насими – 650

2863. Об объявлении 2019 года в Азербайджанской Республике «Годом Насими»: Распоряжение Президента Азербайджанской Республики; Баку, 11 января 2019 года // Бакинский рабочий. – 2019. – 12 января. – С. 2.

2864. О материальном обеспечении ряда мероприятий, проводимых Исполнительной властью города Баку в связи с объявлением 2019 года в Азербайджанской Республике «Годом Насими»: Распоряжение Президента Азербайджанской Республики; Баку, 27 июня 2019 года // Бакинский рабочий. – 2019. – 28 июня. – С.2.

***

2865. Абаскулиева, Э. Вселенная Насими: [мероприятие в Центре Мугама] / Элеонора Абаскулиева // Азербайджанские известия. – 2019. – 27 апреля. – С.1.

2866. Абаскулиева, Э. Многовековая память / Элеонора Абаскулиева // Азербайджанские известия. – 2019. – 7 сентября. – С.1.

2867. Агаев, Н. «Все в мире – человек; он свет и мироздание»: памятник Насими стал данью любви к творчеству и личности великого азербайджанского поэта / Низами Агаев // Азербайджанские Известия. – 2019. – 19 октября. – С.3.

2868. Адыгезалов, Г. Азербайджанский поэт-мыслитель мирового масштаба / Гусейн Адыгезалов // Литературный Азербайджан. – 2019. – № 4. – С. 7-15.

2869. Алиева, Г. Самый ценный капитал: Гуманизм великого мыслителя соткан из большой любви к человеку / Галия Алиева // Каспий. – 2019. – 26 июня. – С.10.

2870. **Богатый язык Насими:** Своим творчеством он положил начало новому направлению развития азербайджанской классической поэзии // Каспий. – 2019. – 25 января. – С.13

2871. **В Азербайджане пройдет конкурс, посвященный Насими** // Ежедневные новости. – 2019. – 14 июня. – С.10.

2872. **В Белграде продолжаются мероприятия, посвященные 650-летию Имадеддина Насими** // Бакинский рабочий. – 2019. – 20 июня. – С.7.

2873. **В Египте найдены рукописи Насими на азербайджанском языке** // Ежедневные новости. – 2019. – 21 июня. – С.10.

2874. **В Израиле прошел фестиваль, посвященный Имадеддину Насими:** [подготовленный ассоциацией «АзИзз»] // Вышка. – 2019. – 31 мая. – С.10.

2875. **В Израиле состоялся поэтический конкурс «Насими – 650»** // Мир литературы. – 2019. – №5 (141), май. – С.10.

2876. **В Минске отметили 650-летний юбилей Насими** // Вышка. – 2019. – 3 мая. – С.6.

2877. **В Москве состоялась конференция на тему «Поэзия Насими – гимн человеку: синтез морально-культурных ценностей Востока и Запада»** // Бакинский рабочий. – 2019. – 2 ноября. – С.2.

2878. **В Национальной библиотеке состоялось открытие выставки «Рукописи Насими в библиотеках мира»:** [в церемонии открытия приняла участие вице-президент Фонда Гейдара Алиева Лейла Алиева] // Бакинский рабочий. – 2019. – 28 сентября. – С.3.

2879. **В Нью-Йорке прошла встреча представителей тюркоязычных диаспор:** [посвященная 650-летию великого азербайджанского поэта Насими] // Ежедневные новости. – 2019. – 4 октября. – С.3.

2880. **В связи с Годом Насими:** [В Госудварственном центре перевода издана книга, посвященная Насими] // Наука. – 2019. – 4 октября. – С.5.

2881. **В Сумгайыте проведен пленэр, посвященный Году Насими** // Бакинский рабочий. – 2019. – 24 мая. – С.5.

2882. **В Турции выпущена монета, посвященная 650-летнему юбилею Насими** // Ежедневные новости. – 2019. – 30 августа. – С.10.

2883. **В Украине в рамках «Года Насими» состоялось мероприятие:** [при поддержке альянса «Азербайджан – Украина» в городе Шацк] // Бакинский рабочий. – 2019. – 22 августа. – С.3.

2884. **Важная веха поэзии:** Юбилею Насими посвящается: [конференция, посвященная 650-летию поэта в Загатале] // Каспий. – 2019. – 22 октября. – С.11.

2885. Великий мыслитель: Интересные факты из жизни бессмертного поэта // Каспий. – 2019. – 12 февраля. – С.13.

2886. Ветеран спорта: «Посадка 650 тысяч деревьев послужит увеличению масштабов зеленых насаждений и внесет вклад в дело оздоровления населения»: [по случаю 650-летнего юбилея поэта и мыслителя Имадеддина Насими] // Бакинский рабочий. – 2019. – 14 ноября. – С.5.

2887. Вечер мугама в Вене: Мехрибан Зеки нашла истину в Австрии // Каспий. – 2019. – 18 апреля. – С.13.

2888. Выставка: [в рамках Года Насими в Музее литературы] // Наука. – 2019. – 5 апреля. – С.4.

2889. Гаджиханоглы, И. Состоялся концерт, посвященный Насими: [в Берлине] // Вышка. – 2019. – 13 сентября. – С.11.

2890. Гасанзаде, Д. Душа и мир – все это я!: Поэт, преодолевший границы государств и мышления: [беседа с доктором наук, профессором Джамилей Гасанзаде] / Джамиля Гасанзаде, беседу провела М.Мурсалова // Каспий. – 2019. – 30 марта. – С.18-19.

2891. Гасанова, С. Поэт, вместивший оба мира: [о распоряжении президента 2019-й объявлен в Азербайджане Годом Насими] / Сабина Гасанова // Азербайджанские известия. – 2019. – 15 января. – С.1.

2892. Гевхар Бахшалиева: «Объявление 2019 года «Годом Насими» послужит большим импульсом для развития насимиведения»: [из сообщения депутата Милли Меджлиса, академика] // Бакинский рабочий. – 2019. – 15 января. – С.7.

2893. Гусейнова, Т. Я – сотворение Вселенной...: Величие лирического героя поэта не вмещается в этот мир / Тойраханум Гусейнова // Каспий. – 2019. – 18 мая. – С.15.

2894. Дан Став: «Посадка в один день в Азербайджане 650 тысяч деревьев внесет вклад в борьбу с глобальным потеплением»: [по случаю 650-летнего юбилея поэта и мыслителя Имадеддина Насими] // Бакинский рабочий. – 2019. – 14 ноября. – С.4.

2895. Зискинд, Г. Гимн Человеку: Творчество Насими - синтез духовно-культурных ценностей Востока и Запада / Галия Зискинд // Каспий. – 2019. – 30 октября. – С.10.

2896. «И стал путем истины я сам»: [презентация одноименной книги газелей Насими в Московском Доме литераторов] // Мир литературы. – 2019. – № 10 (146), октябрь. - С.11.

2897. Изготавливаются басгальские келагаи с изображением Имадеддина Насими // Бакинский рабочий. – 2019. – 3 октября. – С.4.

2898. Имадеддин Насими: путь к совершенству человека // Бакинский рабочий. – 2019. - 6 июля. – С.5.

2899. Инандж, Г. Хочу нести любовь по всему миру!: Информационно-аналитическому центру «Этноглобус» - 11 лет [беседа с его директором] / Гюльнара Инандж; беседу провела М.Мурсалова // Каспий. – 2019. – 9 февраля. – С. 19.

2900. Ислам, А. Вечная поэзия в исследовательских трудах азербайджанских ученых / Афет Ислам // Каспий. - 2019. – 30 августа. – С.7.

2901. Ислам, А. Вечно живая поэзия: Неугасимое солнце Насими вызвало мощный всплеск развития науки и искусства / Афет Ислам // Каспий. – 2019. – 3 сентября. – С.12.

2902. Ислам, А. Газели Насими звучат в Нью-Йорке: В США состоялось мероприятие, посвященное 650-летию великого азербайджанского поэта / Афет Ислам // Каспий. – 2019. – 8 октября. – С.13.

2903. Ислам, А. Поэт вне пространства и времени: Поэзия великого Насими как источник научного вдохновения / Афет Ислам // Каспий. – 2019. – 16 мая. – С.12.

2904. Ислам, А. Поэт, опередивший свое время: Подведены итоги конкурса, посвященного Году Насими / Афет Ислам // Поэт, опередивший свое время: [в Театре песни Рашида Бейбутова] / Афет Ислам // Каспий. – 2019. – 16 июля. – С.7.

2905. Ислам, А. Я стих священный, свечение его огня: Международная конференция «Имадеддин Насими и узбекская литература» [в Международном пресс-центре] / Афет Ислам // Каспий. – 2019. – 29 марта. – С.9.

2906. Касумова, Т. Под знаком Насими: Великий азербайджанский поэт в полной мере соответствует главенствующей в европейских пассионах идее «страдательного мужества» / Тунзалья Касумова // Азербайджанские известия. – 2019. – 20 апреля. – С. 3.

2907. Керимов, П. Вечная поэзия: В исследовательских трудах азербайджанских ученых: [беседа с директором Института рукописей НАНА имени М.Физули, доктором филологических наук] / Паша Керимов // Каспий. – 2019. – 30 августа. – С.7.

2908. Керимов, П. Я – вечное богатство, но сам в века я не вмещусь: Наследие поэта и мыслителя занимает достойное место в культурной сокровищнице народов Востока: [беседа с доктором филологических наук] / Паша Керимов; беседу провела А.Ислам // Каспий. – 2019. – 23 января. – С.12; Наука. – 2019. – 8 февраля. – С.3-4.

2909. Книжная ярмарка: [в рамках Бакинской международной книжной ярмарки: Год Насими – 2019] // Наука. – 2019. – 4 октября. – С.8.

2910. Концерт, посвященный 650-летию великого поэта Азербайджана Имадеддина Насими: [в Берлине] // Неделя. – 2019. – 20 сентября. – С.19.

2911. Малахова, Е. Деревьев много не бывает: К юбилею Насими – 650 тысяч саженцев / Елена Малахова // Каспий. – 2019. – 2 ноября. – С.14.

2912. Мамедов, Ф. Путь к совершенству человека: Символ гуманизма, разума и мужества, непоколебимой воли и верности своим убеждениям: [беседа с культурологом Фуадом Мамедовым о коллоквиуме «Имадеддин Насими и мировая литература» в Брюсселе] / Фуад Мамедов; провела Г.Алекперова // Каспий. – 2019. – 3 августа. – С.9-10.

2913. Меликов, И. Философский смысл творчества Насими / Ибрагим Меликов // Литературный Азербайджан. – 2019. – № 6. – С. 45-48.

2914. Мероприятие в Оше // Мир литературы. – 2019. – № 05 (141), май. – С.11.

2915. Мехтиева, С. Ценней человека сокровищ еще не было: каждое слово Насими представлено в философической оболочке: [интервью с доктором филологических наук] / С.Мехтиева; беседу провела Г.Алиева // Наука. – 2019. – 7 марта. – С.3; Каспий. – 2019. – 16 февраля. – С.10-11.

2916. Мустафаев, Л. Бессмертное наследие: Эпоха Насими будет проанализирована в историческом аспекте: [мероприятия в НАНА в рамках Года Насими] / Л.Мустафаев // Каспий. – 2019. – 26 января. – С.3.

2917. На свете истина одна: В Софии прошел литературно-художественный вечер, посвященный жизни и творчеству Насими // Каспий. – 2019. – 18 октября. – С.12.

2918. Насими – один из 7 великих озанов: [оценка культурного наследия общественно-политическими деятелями] // Бакинский рабочий. – 2019. – 11 сентября. – С.2.

2919. Насими и узбекская литература: [об одноименной конференции в Бакинском пресс-центре] // Наука. – 2019. – 5 апреля. – С.4.

2920. Насими на Святой Земле: «АзИз» организует фестиваль в честь великого поэта: [проведенный Международной ассоциацией Израиль-Азербайджан] // Каспий. – 2019. – 13 апреля. – С.11.

2921. Наследие гениального поэта Насими бессмертно: [о мероприятии, посвященной 650-летию юбилею поэта в Театре песни имени Рашида Бейбутова] // Бакинский рабочий. – 2019. – 8 ноября. – С.5.

2922. Новрузов, Р. Любой из нас – священное писанье...: Поэт выражал веру в могущество человека и его творческие силы: [беседа с профессором Рафиком Новрузовым о Насими и его творчестве] / Рафик Новрузов; беседу провела М.Мурсалова // Каспий. – 2019. – 23 февраля. – С. 18.

2923. По случаю 650-летнего юбилея Имадеддина Насими в Барде будет посажено 8 тысяч деревьев // Бакинский рабочий. – 2019. – 1 ноября. – С.6.

2924. По случаю 650-летнего юбилея Имадеддина Насими в Сиязани будет посажено 8 500 деревьев // Бакинский рабочий. – 2019. – 2 ноября. – С.2.

2925. По случаю 650-летнего юбилея Имадеддина Насими за один день будет посажено 650 тысяч деревьев: [По инициативе Первого вице-президента Азербайджанской Республики Мехрибан ханым Алиевой] // Бакинский рабочий. – 2019. – 4 сентября. – С.2.

2926. Представительница интеллигенции из Загаталы: «Деревья, посаженные по случаю 650-летия Насими, послужат оздоровлению экологической среды» // Бакинский рабочий. – 2019. – 13 ноября. – С.5.

2927. Путь к совершенству: [в связи с Годом Насими по инициативе посольства Азербайджанской Республики в Брюсселе Свободным Брюссельским Университетом и Парижским институтом восточных языков и цивилизаций проведен научный коллоквиум «Имадеддин Насими и мировая литература»] // Наука. – 2019. – 9 августа. – С.5.

2928. Рамиз Гусарчайлы: «Инициатива по посадке 650 тысяч деревьев очень важна с точки зрения защиты экологической среды» // Бакинский рабочий. – 2019. – 14 ноября. – С.4.

2929. Раритетные рукописи: Обнаружены стихи азербайджанского поэта, написанные под псевдонимом Хусейни: [в Национальной Библиотеке Анкары, Об объявлении 2019 года в Азербайджанской Республике «Годом Насими»] // Каспий. – 2019. – 25 января. – С.13.

2930. Расулоглу, Х. Поэт вне пространства и времени: [беседа с членом Союза писателей Х.Расулоглу] / Хан Расулоглу; беседу провела А.Ислам // Мир литературы. – 2019. – № 5 (141), май. – С.5.

2931. Рзаева, Г. «Читающая семья – это кирпичик, с помощью которого создается фундамент нации»: [беседа с директором БКЦ Г.Рзаевой о мероприятиях в «Год Насими»] / Гюнель Рзаева; беседу провела Ф.Гейдарова // Мир литературы. – 2019. – № 2 (138), февраль. – С.11.

2932. Рустам, С. Вместивший оба мира: [о мучительной казни поэта в сирийском городе Халеб (Алеппо)] / Сулейман Рустам // Nəsimi dünyası rənglərin işığında: Rəngkarlıq. Heykəltaraşlıq. Qrafika. Dekorativ-tətbiqi sənət / Ziyadxan Əliyev. – Bakı, 2019. – S.74.

2933. С любовью к книге: Открылась VI Бакинская международная книжная выставка-ярмарка [в Бакинском дворце спорта: Год Насими - 2019] // Каспий. – 2019. – 28 сентября. – С.3.

2934. Синельников, М. Вечно живой поэт: Насими стоит в одном ряду с Данте, Вергилием и Гомером: [интервью исследователя восточной литературы, переводчика азербайджанской и персидской поэзии, поэта М.Синельникова] / Михаил Синельников // Каспий. – 2019. – 6 февраля. – С.12.

2935. Состоялась презентация книги «В меня вместятся оба мира». Бессмертный азерб. Поэт Имадеддин Насими: [Немецкого лектора Михаеля Гесса во Дворце Ширваншахов] // Бакинский рабочий. – 2019. – 1 октября. – С.7.

2936. Состоялось открытие VI Бакинской международной книжной выставки-ярмарки: [в Бакинском Дворце спорта: Год Насими - 2019] // Бакинский рабочий. – 2019. - 28 сентября. - С.3.

2937. Тагисой, Н. Лишь прозорливым истина видна...: Поэт поднял слово на новую высоту / Низами Тагисой // Каспий. – 2019. – 11 мая. – С.19-20.

2938. Тертерцы с радостью присоединились к инициативе по посадке в нашей стране за один день 650 тысяч деревьев: [по случаю 650-летнего юбилея гениального поэта и мыслителя Имадеддина Насими] // Бакинский рабочий. – 2019. – 5 ноября. – С.4.

2939. Удалых, Г. «В меня вместятся оба мира, но в этот мир я не вмещусь...»: (Сиявуш Мамедзаде, «Алиф и Лам»): [статья посвящена рассказу азербайджанского писателя, поэта и переводчика Сиявуша Мамедзаде «Алиф и Лам», в котором представлено несколько эпизодов из последних дней жизни Насими] / Галина Удалых // Литературный Азербайджан. – 2019. – № 5. – С. 40-43.

2940. Удалых, Г. Сиявуш Мамедзаде. «Алиф и Лам»: [о жизни Насими в одноименном рассказе] / Галина Удалых // Мир литературы. – 2019. – № 06 (142), июнь. – С.11.

2941. Феномен Насими в философии Ислама: [о конференции в Институте Философии] // Наука. – 2019. – 19 апреля. – С.8.

2942. Чествуя великого поэта: [к 650-летию]: В штаб-квартире ЮНЕСКО отметили юбилей Имадеддина Насими // Каспий. – 2019. – 18 октября. – С.12.

2943. Шафиев, М. «Я в смерти канул без следа...»: [о переводах заместителя редактора журнала «Литературный Азербайджан» С.Иванова, а также его произведения о Имадеддине Насими] / Марат Шафиев // Литературный Азербайджан. – 2019. – №5. – С.39.

2944. Эпоха Насими будет проанализирована в историческом аспекте: [из сообщения депутата Милли Меджлиса, академика Я.Махмудова] // Бакинский рабочий. – 2019. – 26 января. – С.4.

Насими в литературе и в искусстве

1943

2945. Иванов, С. Имадеддин Насими: Поэма / С.Иванов // Избранное: стихи / С.Иванов; под ред. и с предисл. С.Вургуна. – Баку, 1943. – С. 93–125.

1969

2946. В честь 600-летия со дня рождения Насими: [условия конкурсов на создание проекта памятника и портрета великого азербайджанского поэта] // Бакинский рабочий, Вышка. – 1969. – 27 февраля. – С.1.

2947. Кязимзаде, К. Философ, мыслитель, титан: [беседа с художниками о Насими] / К.Кязимзаде, А.Минаи // Молодежь Азербайджана. – 1969. – 22 марта.

1970

2948. На полотнах портреты Насими: [о выставке представленных на конкурс работ] // Бакинский рабочий. – 1970. – 8 апреля. – С.3; Вышка. – 1970. – 8 апреля. – С. 4.

1972

2949. Юбилей Насими: [о создании портрета Насими народным художником СССР Микаил Абдуллаевым и заслуженным деятелем искусств республики Садах Шарифзаде] // Баку. – 1972. – 11 марта. – С. 3.

1973

2950. Абдуллаев, К. Посвящается великому Насими: [к 600-летию Насими – новые произведения композиторов Азербайджана] / К.Абдуллаев // Вышка. – 1973. – 29 июля. – С.4; Молодежь Азербайджана. – 1973. – 31 июля. – С.4.

2951. Абдуллаев, М. Воплощая образ поэта / М.Абдуллаев // Бакинский рабочий. – 1973. – 13 сентября. – С.3.

2952. Абдуллаев, М. Источник вдохновения / М.Абдуллаев // Вышка. – 1973. – 18 сентября. – С. 3.

2953. Абдуллазаде, А. Бессмертье: [стихи о Насими] / А.Абдуллазаде; пер. А.Халдеева // Баку. – 1973. – 13 сентября. – С.3.

2954. Амиров, Ф. Воплощая образ поэта // Бакинский рабочий. – 1973. – 13 сентября. – С.3.

- 2955. Анар.** Подвиг поэта / Анар // Баку. – 1973. – 12 сентября. – С. 2.
- 2956. Великому поэту посвящается:** [ковёр, сотканный к 600-летию Насими] // Вышка. – 1973. – 5 сентября. – С.4.
- 2957. Габиль.** Насими. главы из историко-драматической поэмы: [авториз. пер. с азерб. А.Плавника] / Габиль // Баку. – 1973. – 4, 6, 8 августа. – С.3.
- 2958. Габиль.** Насими: К 600-летию Насими. Историко-драматическая поэма / Габиль; пер. с азерб. А.Плавника // Литературный Азербайджан. – 1973. – №7. – С. 3-33; №8. – С. 41-67.
- 2959. Гаджиев, П.** За истиной я шел, была трудна дорога: [о портрете великого поэта и гуманиста И.Насими к 600-летию со дня рождения] / П.Гаджиев // Советская культура. – 1973. – 14 сентября. – С.8.
- 2960. День любви народной:** Закладка памятника Насими в Баку // Бакинский рабочий, Вышка. – 1973. – 13 сентября.
- 2961. Закладка памятника Насими** // Бакинский рабочий. – 1973. – 13 сентября. – С. 2; Баку. – 1973. – 12 сентября. – С. 1, 4.
- 2962. Зримый образ:** [выставка проектов памятников Насими] // Бакинский рабочий; Вышка; Баку. – 1973. – 14 сентября. – С. 2; Молодежь Азербайджана. – 1973. – 15 сентября. – С. 2.
- 2963. Карашарова, М.** Ковры к 600-летию поэта / М.Карашарова // Баку. – 1973. – 7 июля. – С. 3.
- 2964. Кинопоэма о Насими:** [беседа с режиссером-постановщиком фильма Имадеддин Насими Г.М.Сеидбейли] // Вышка. – 1973. – 8 февраля. – С.4.
- 2965. Конкурс композиторов:** [на лучшее музыкальное произведение, посвященное поэту Насими] // Баку. – 1973. – 14 июня. – С.3.
- 2966. Кюрчайлы А.** Портрет: [стихи] / Алиага Кюрчайлы; пер. В.Портнова // Баку. – 1973. – 16 мая.
- 2967. Мамедов, А.** Осилит дорогу идущий: [о новых стихотворениях, посвященных И.Насими и Баку] / А.Мамедов // Баку. – 1973. – 10 августа. – С.3.
- 2968. Мосешвили, Ю.** Насими в музыке: [первые работы композиторов Азербайджана к 600-летию со дня рождения И.Насими] / Ю.Мосешвили // Советская культура. – 1973. – 14 сентября. – С.8.
- 2969. Объявляется конкурс** // Бакинский рабочий. – 1973. – 28 апреля. – С.4.
- 2970. Пейзель, М.** Будни студии Азербайджанфильм: [о съемках фильма «Насими»] / М.Пейзель // Баку. – 1973. – 26 февраля. – С.4.
- 2971. Портрет из.... зарен:** [портрет И.Насими художника – любителя Р.Мусаева] // Бакинский рабочий. – 1973. – 28 августа. – С.4.

2972. Портрет Насими: [работа народного художника СССР Микаила Абдуллаева] // Молодежь Азербайджана. – 1973. – 13 марта. – С.3.

2973. Портреты Насими на коврах // Баку. – 1973. – 3 сентября. – С.3.

2974. Посвящается Насими: [о конкурсе на создание оригинальных музыкальных произведений, посвященных жизни и творчеству великого поэта-гуманиста и мыслителя или написанных на его стихи] // Баку. – 1973. – 29 августа. – С.3.

2975. Поэма «Насими»: [симфоническая поэма Азера Рзаева к 600-летию азербайджанского поэта] // Баку. – 1973. – 22 августа. – С.3.

2976. Поэмы о Насими: [о книге «Имадеддин Насими» С.Иванова, выпущенной Азернешром к 600-летию корифея мировой поэзии] // Баку. – 1973. – 3 августа. – С.3; Бакинский рабочий. – 1973. – 4 августа. – С.4.

2977. Поэтической венок Имадеддину Насими: [о третьей книге поэмы Габилы Имамвердиева «Насими»] // Бакинский рабочий. – 1973. – 22 февраля. – С.4.

2978. Призванья «человек» достойный: Закладка памятника Насими в Баку // Молодежь Азербайджана. – 1973. – 13 сентября. – С.2.

2979. Рагим, М. Сквозь шесть столетий: [поэма о Насими] / М.Рагим // Баку. – 1973. – 12 сентября. – С.3.

2980. Рустам, С. Бессмертие: [об И.Насими] / Сулейман Рустам // Вышка. – 1973. – 13 сентября. – С.1-2.

2981. Садовский, Я. Поэма, посвященная Насими / Я.Садовский // Литературная газета. – 1973. – 22 августа. – С.7.

2982. Саледдин, А. «Насими» на туркменской сцене: [о пьесе туркменского драматурга А.Агабаева, посвященной жизни азербайджанского поэта] / А.Саледдин // Баку. – 1973. – 14 февраля. – С.3.

2983. Саледдин, А. Как птица Самандар: [стихи] / А.Саледдин; пер. В.Мирзаде // Баку, 1973. – 25 августа. – С.3.

2984. Сеидбейли, Г.М. Кинопоэма о Насими / Г.М.Сеидбейли; интервью вел Г.Погосов // Вышка. – 1973. – 8 февраля. – С.4.

2985. Сказание о Насими: [интервью с создателями фильма и исполнителями главных ролей] / интервью вел С.Османов // Молодежь Азербайджана. – 1973. – 14 сентября.

2986. Тахир, С. Караван в пути: К 600-летию Имадеддина Насими: Поэма / Сохраб Тахир // Литературный Азербайджан. – 1973. – № 8. – С. 36-40.

2987. Теймурова, Р. Автор портрета – строитель / Р.Теймурова // Молодежь Азербайджана. – 1973. – 14 сентября.

2988. Туде, А. Ты с нами всегда!: [стихи о Насими] / А.Туде // Баку. – 1973. – 12 сентября. – С.1.

2989. Турабов, С. Я вечен потому, что я творю: [о поэме Сергея Иванова «Имадеддин Насими»] / С.Турабов // Баку. – 1973. – 28 марта. – С.3.

2990. Фараджев, М. Юбилею Насими: [о съемках фильма Насими] / М.Фараджев // Бакинский рабочий. – 1973. – 17 августа. – С.4.

2991. Федорова, А. Слово к творцу: [стихи о Насими] / А.Федорова // Баку. – 1973. – 16 мая.

2992. Федорова, А. Слово к творцу: [стихи] / А.Федорова // Баку. – 1973. – 16 мая.

2993. Халдеев, А. Насими: [стихи] / Александр Халдеев // Вышка. – 1973. – 8 сентября.

2994. Юбилейные ковры: [воскрешающие образы А.С. Пушкина и Насими] // Вышка. – 1973. – 15 сентября. – С. 4.

1974

2995. Девитт, В. Поэма о Насими: [о книге С.Иванова «Имадеддин Насими»] / В.Девитт // Литературная Армения. – 1974. – № 2. – С.90-92.

2996. Липков, А. Восстание духа: [фильм о поисках истины, истории жизни великого азербайджанского поэта-гуманиста Имадеддина Насими, авторы фильма И.Гусейнов и Г.Сеидбейли] / А. Липков // Советский экран. – 1974. – № 23. – С. 2-3.

1975

2997. Заманов, А. Насими разговаривает с нами: [о поэме Габилы «Насими»] / А.Заманов // Баку. – 1975. – 21 марта. – С.3.

1976

2998. Гулиев, Г. От первого лица: [о поэме Габилы «Насими»] / Г.Гулиев // Бакинский рабочий. – 1976. – 24 января. – С. 3.

2999. Доризо, Н. Пушкин, Лермонтов, Блок, Насими: [стихи] / Николай Доризо // Наш современник. – 1976. – № 1.

3000. Халдеев, А. Насими: [стихи] / А.Халдеев // Баку. – 1976. – 7 августа. – С. 3.

1980

3001. Все в мире – человек: Открытие памятника Насими в Баку (Азеринформ) // Бакинский рабочий; Вышка; Баку. – 1980. – 21 февраля. – С.1.

3002. Памятник Насими: [об открытии памятника в Баку. Информация] // Литературная газета. – 1980. – 27 февраля. – С.1.

1981

3003. Агамалиев, Ф. Запас прочности: [о съемках фильма «Насими»] / Ф. Агамалиев // Советский экран. – 1981. – №16. – С. 12-13.

3004. Гусейнов, И. Судный день: роман [образ Насими] / И.Гусейнов; пер. Греты Каграмановой // Литературный Азербайджан. – 1981. – №3, 4, 5, 6.

1982

3005. Халдеев, А. В меня вместятся оба мира...: [о романе Исы Гусейнова «Судный день» посвящ. И.Насими] / Ф.Халдеев // Баку. – 1982. – 27 октября.

1983

3006. Абдуллазаде, А. Насими: [стихи] / А.Абдуллазаде // Литературный Азербайджан. – 1985. – № 10. – С. 85-86.

1984

3007. Гусейнов, И. Судный день. Роман: [образ Насими] / И.Гусейнов // Литературный Азербайджан. – 1984. – №3, 4, 5, 6.

1985

3008. Абдуллазаде, А. Насими: [стихи] / А.Абдуллазаде; пер. А.Горюшкин // Литературный Азербайджан. – 1985. – №10. – С.85-86.

3009. Габиль. Насими: главы из поэмы/ Габиль; пер. Я.Серпина // Литературный Азербайджан. – 1985. – №1. – С.33-35.

1987

3010. Эльоглы, Дж. Песнь о солнце: [стихи] памяти Насими / Джаваншир Эльоглы; пер. Э.Гаджиева // Молодежь Азербайджана. – 1987. – 23 апреля. – С.4.

1989

3011. В дар Алеппо – скульптура Насими: [о передаче национальному музею сирийского города Алеппо скульптурного изображения, созданного М.Абдуллаевым при участии скульптора Альберта Мустафаева] // Бакинский рабочий. – 1989. – 21 января; Вышка. – 25 января. – С.4.

1990

3012. Мухтар, А. Возраст Насими: О мир!; Бесплатное кино; Соседу; Баш устэ; Белая трубка; очередная казнь; На этом свете и на том: [стихи] / Азад Мухтар // Литературный Азербайджан. – 1990. – №11. – С.30-32.

2006

3013. Сабир, А. Бессмертие трагической гибели поэта Насими посвящается: стихи / Абдулла Сабир; пер. Н.Горохов // Новое время. – 2006. – 25-27 марта. – С.14.

2011

3014. Кязимова, С. «Насими» изменил мою жизнь»: [Беседа с народным артистом Р.Балаевым] / Самира Кязимова // Азербайджанские известия. – 2011. – 19 марта. – С. 1-2.

2017

3015. В Амстердаме прошла премьера произведения Франгиз Ализаде «Пассионы Насими» // Бакинский рабочий. – 2017. – 11 апреля. – С.6.

3016. Гаджиханоглы, И. Еще один триумф азербайджанского композитора: [о творчестве композитора Ф.Ализаде, Насими, Имадэддин – 600] / Ильтифат Гаджиханоглы // Вышка. – 2017. – 26 мая. – С.8.

3017. Микеладзе, Г. Франгиз Ализаде. Пассион. Насими. Алеппо: В Амстердаме состоялась премьера масштабного произведения выдающегося композитора / Галина Микеладзе // Каспий. – 2017. – 6 мая. – С.12-13.

3018. Пассионы по Насими: В Амстердаме прошла премьера произведения Фирангиз Ализаде // Каспий. – 2017. – 12 апреля. – С.13.

3019. «Пассионы по Насими» в Амстердаме: Произведения Фирангиз Ализаде прославляют музыку Азербайджана далеко за его пределами // Неделя. – 2017. – 14 апреля. – С.19.

3020. Ханджанбекова, Ф. «Пассион по Насими» прозвучал в Амстердаме и Баку [о премьере нового произведения народной артистки Азербайджана, композитора Фирангиз Ализаде] / Франгиз Ханджанбекова // Бакинский рабочий. – 2017. – 3 мая. – С. 5.

2018

3021. Алиева, Л. Бог живет во мне; Забыли о Боге: [стихи] / Лейла Алиева // Ədəbiyyat qəzeti. – 2018. – 6 oktyabr. – S.2.

3022. Асадова, И. Светлой памяти героев: «Пассионы по Насими» / И.Асадова // Эхо. – 2018. – 20 января. – С.7.

3023. В Москве состоялась торжественная церемония открытия бюста Насими: В церемонии открытия принимала участие вице-президент Фонда Гейдара Алиева Лейла Алиева [в рамках «Фестиваля поэзии, искусства и духовности – Насими»] // Бакинский рабочий. – 2018. – 20 ноября. – С.6.

3024. В рамках форума состоялся показ спектакля «посвящение Насими»: [на VI Бакинском международном гуманитарном форуме] // Вышка. – 2018. – 2 ноября. – С.9.

3025. В Центре творчества Максуда Ибрагимбекова состоялась премьера спектакля «Иммолатио»: [в рамках Фестиваля поэзии, искусства и духовности – Насими] //Бакинский рабочий. – 2018. – 2 октября. – С.5.

3026. Ислам, А. Фильм на все времена: В Центре YARAT (Центр современного искусства) состоялся показ картины «Насими»: [режиссер Гасан Сеидбейли] / Афет Ислам // Каспий. – 2018. – 6 сентября. – С.13.

3027. Микеладзе, Г. Мир рукоплещет «Пассиону Насими»: И чувствует его автора, выдающегося азербайджанского композитора Франгиз Ализаде /Галина Микеладзе // Каспий. – 2018. – 12 мая. – С.13.

Фестиваль поэзии, искусства и духовности – Насими организованная Фондом Гейдара Алиева при поддержке Министерства культуры

3028. Абаскулиева, Э. Прошедший через века: [о Фестивале поэзии, искусства и духовности - Насими в Москве] / Элеонора Абаскулиева // Азербайджанские известия. – 2018. – 22 ноября. – С.1.

3029. Азербайджан проведет еще один грандиозный фестиваль словесности и искусства: Фестиваль поэзии, творчества и духовности – Насими соберет любителей поэзии // Бакинский рабочий. –2018. – 6 сентября. – С.6.

3030. Академик Рафаэль Гусейнов прочитал лекцию в рамках Фестиваля поэзии, искусства и духовности — Насими: [в Бакинском книжном центре] // Бакинский рабочий. – 2018. – 2 октября. – С.5.

3031. В Москве открылась конференция «Духовное наследие Насими в историко-культурном контексте средневекового Востока»: В работе конференции принимала участие вице-президент Фонда Гейдара Алиева Лейла Алиева // Бакинский рабочий. – 2018. – 20 ноября. – С.6.

3032. В Москве пройдет «Фестиваль поэзии, искусства и духовности – Насими», организованный Фондом Гейдара Алиева // Бакинский рабочий. – 2018. – 17 ноября. - С.7.

3033. В рамках Фестиваля Насими прошел марафон короткометражных фильмов: [в Киноцентре «Низами»] // Бакинский рабочий. – 2018. – 2 октября. – С.6.

3034. В рамках Фестиваля поэзии, искусства и духовности – Насими в поселке Гала организован ряд мероприятий: Известный парагвайский оркестр Recycling выступил в поселке Гала с широкой концертной программой: [в Археолого-этнографическом музейном комплексе «Гала»] // Бакинский рабочий. – 2018. – 2 октября. – С.4.

3035. В рамках Фестиваля поэзии, искусства и духовности – Насими состоялся вечер поэзии: [в Бакинском книжном центре] // Бакинский рабочий. – 2018. – 2 октября. – С.5.

3036. В Центре Гейдара Алиева открылись выставки в рамках Фестиваля поэзии, искусства и духовности – Насими // Бакинский рабочий. – 2018. – 29 сентября. – С.4.

3037. Гусейнзаде, Р. Превосходя себя: Под эгидой Фонда Гейдара Алиева состоится «Фестиваль поэзии, искусства, духовности – Насими» / Р.Гусейнзаде // Каспий. – 2018. – 5 сентября. – С.13.

3038. Гусейнзаде, Р. Я – крупица, я – светило...: в Шамахе открылся Фестиваль поэзии, искусства, духовности - Насими / Р.Гусейнзаде // Каспий. – 2018. – 29 сентября. – С.13.

3039. Имадеддин Насими: «Я – крупица, я – светило...» [о церемонии закрытия Фестиваля поэзии, искусства и духовности – Насими в Бакинском медиацентре] // Вышка.-2018. – 5 октября. – С.9.

3040. II Фестиваль поэзии, искусства и духовности — Насими завершился гала-спектаклем в Центре Гейдара Алиева: В мероприятии приняла участие Первый вице-президент Азербайджана Мехрибан Алиева // Бакинский рабочий. – 2019. – 2 октября. – С.5.

3041. Кязимова, С. «В меня вместятся оба мира!»: В Баку подвел свои итоги Фестиваль поэзии, искусства и духовности – Насими / Самира Кязимова // Азербайджанские известия. – 2018. – 2 октября. – С.4.

3042. Кязимова, С. Единство человека с миром: В Азербайджане проходит Первый фестиваль поэзии, искусства, духовности – Насими / Самира Кязимова // Азербайджанские известия. – 2018. – 29 сентября. – С.3.

3043. На фестивале поэзии, творчества и духовности – Насими состоится выступление ансамбля «Эхо веков» // Бакинский рабочий. – 2018. – 11 сентября. – С.5.

3044. Неподражаемость в подражании: [о лекции Р.Гусейнова в рамках Фестиваля поэзии, искусства и духовности – Насими] // Наука. – 2018. – 5 октября. – С.4.

3045. При организационной поддержке Фонда Гейдара Алиева пройдет Фестиваль поэзии, творчества и духовности – Насими // Бакинский рабочий. – 2018. – 5 сентября. – С. 3; Вышка. – 2018. – 14 сентября. – С.8.

3046. Фестиваль поэзии, искусства и духовности – Насими: в Бакинском книжном центре заслушана лекция ученого-насимиведа: [Саадат Шихиевой] // Бакинский рабочий. – 2018. – 2 октября. – С.5.

3047. Фестиваль поэзии, искусства и духовности – Насими: состоялась презентация музыкального проекта «Бахария»: [в Музее каменной летописи] // Бакинский рабочий. – 2018. – 2 октября. – С.4.

3048. Фестиваль поэзии, искусства, духовности - Насими // Неделя. – 2018. – 28 сентября. – С.19; Неделя. – 2018. – 7 сентября. – С.19.

3049. Фестиваль поэзии, творчества и духовности – Насими вновь собирает любителей поэзии // Мир литературы. – 2018. – № 09 (133), сентябрь. - С.2-3.

3050. Философия Насими способна объять необъятное...: [о церемонии открытия бюста Насими в Москве, в рамках «Фестиваля поэзии, искусства и духовности – Насими»] // Мир литературы. – 2018. – № 11 (135), ноябрь. – С.2.

3051. «Я – крупица, я – светило...»: Фестиваль поэзии, творчества и духовности – Насими посвящен одному из величайших мыслителей Востока // Азербайджанские известия. – 2018. – 13 сентября. – С.3.

2019

3052. Алиев, З. Шаг в подлинное бессмертие: Мир великого азербайджанского поэта в изобразительном искусстве / Зиядхан Алиев // Каспий. – 2019. – 1 июня. – С.12-13.

3053. Ахмедхан, Л. Серьезный урок: Творческое состязание молодых композиторов, посвященное юбилею великого поэта / Лейла Ахмедхан // Каспий. – 2019. - 13 июня. - С.13.

3054. Баннаева, Н. Торжество духа великого поэта: Подведены итоги выставки конкурса ковровых эскизов, посвященных Имадеддину Насими: [в Музее ковра] / Наила Баннаева // Каспий. – 2019. – 1 октября. – С.10.

3055. В Баку покажут балет, посвященный Насими: [на музыку Фикрета Амирова в ТОиБ имени М.Ф.Ахундова] // Мир литературы. – 2019. – № 08 (144), август. - С.3; Бакинский рабочий. – 2019. – 7 августа. – С.5.

3056. В Москве состоялось открытие памятника великому азербайджанскому поэту Имадеддину Насими: [в атриуме Всероссийской государственной библиотеки иностранной литературы имени М.И.Рудомино] // Бакинский рабочий. – 2019. – 1 ноября. – С.4.

3057. Великому Насими посвящается: [в Союзе композиторов Азербайджана прошла научно-практическая музыковедческая конференция на тему «Образ и поэзия Насими в творчестве азербайджанских композиторов», посвященная 650-летию со дня рождения великого азербай-

джанского поэта, мыслителя и философа Имадеддина Насими] // Вышка. – 2019. – 19 апреля. – С.6.

3058. Вице-президент Фонда Гейдара Алиева Лейла Алиева присутствовала на премьере антрепризы «Насими» //Бакинский рабочий. –2019. – 28 сентября. – С. 3.

3059. Гусейнзаде, Р. Наш театр: В Баку пройдет театральный фестиваль, посвященный Насими / Р.Гусейнзаде // Каспий. – 2019. – 10 апреля. – С.13.

3060. Дадашева, Н. Вечно живой гений: Образ Насими в творчестве азербайджанских композиторов: [поэма «Сказание о Насими»] / Наталья Дадашева // Каспий. – 2019. – 12 марта. – С.12; Вышка. – 2019. –15 марта. – С.11.

3061. Иванов, С. Имадеддин Насими: Отрывок из поэмы / Сергей Иванов // Литературный Азербайджан. – 2019. – № 5. – С. 35-39.

3062. Ислам, А. Магия поэзии Насими и музыки Сами Юсуфа: Знаковое событие в культурной жизни не только Азербайджана, но и всей мировой цивилизации //Каспий. – 2019. – 17 сентября. – С.10-11.

3063. Исмаилова, Н. Расим Балаев – «встреча с Насими»: [одноименный творческий вечер народного артиста в Центре творчества Максуда Ибрагимбекова] / Надежда Исмаилова // Мир литературы. – 2019. – №04 (140), апрель. – С.4.

3064. Касумова, Е. Насими: [стихи, посвященные азербайджанскому поэту Имадеддину Насими] / Елизавета Касумова // Литературный Азербайджан. – 2019. –№5. – С.15-16.

3065. Кязимова, С. Поэт, в ком жила частица Бога: В российской столице открыли бюст азербайджанскому поэту-мыслителю Имадеддину Насими: [В Москве в атриуме Всероссийской государственной библиотеки иностранной литературы имени М.И.Рудомино при организационной поддержке Фонда Гейдара Алиева состоялось торжественное открытие бюста] / Самира Кязимова // Азербайджанские известия. – 2019. – 2 ноября. – С.3.

3066. Насими и музыка: [в Союзе композиторов в связи с 650-летним юбилеем поэта и «Годом Насими» наметен цикл мероприятий, об объявлении 2019 года в Азербайджанской Республике «Годом Насими»] // Вышка. – 2019. – 15 февраля. – С.6.

3067. Объявлен конкурс на создание эскиза ковра, посвященного Насими: [в Музее азербайджанского ковра и народно-прикладного искусства имени Лятифа Керимова] // Ежедневные новости. – 2019. – 12 апреля. – С.10.

3068. Памятник поэту-мыслителю: [об открытии памятника Насими в Киеве] // Мир литературы. – 2019. – № 05 (141), май. – С.11.

3069. Сальман, М. Поеду летом в шемаху...: [стихи] / Михаил Сальман // Литературный Азербайджан. – 2019. – №5. – С. 43.

3070. Тарвердиева, Л. Негаснувший интерес: [о фильме «Son gecə» («Последняя ночь»), посвященного Имадеддину Насими, режиссера Рамиза Гасаноглу] / Лейла Тарвердиева // Азербайджанские известия. – 2019. – 15 августа. – С.1.

3071. Ханджанбекова, Ф. Вечно живой Насими: В Бакинском книжном центре состоялась встреча с Расимом Балаевым /Франгиз Ханджанбекова // Каспий. – 2019. - 21 мая. – С.12.

3072. Я меньше, чем моя же слава, но я и в славу не вмещусь»: [образ Насими в творчестве азербайджанских композиторов] // Неделя. – 2019. – 15 марта. – С.19

II Фестиваль поэзии, искусства и духовности – Насими организованная Фондом Гейдара Алиева при поддержке Министерства культуры

3073. Азербайджанский фестиваль «Насими» стал членом Европейской ассоциации фестивалей // Ежедневные новости. – 2019. – 12 июля. – С.10.

3074. Алиев, З. Праздник поэзии, искусства и духовности //Азербайджанские известия. – 2019. – 12 сентября. – С.1.

3075. В Азербайджане вновь пройдет Фестиваль «Насими» //Ежедневные новости. – 2019. – 26 июля. – С.10.

3076. В Азербайджане состоится очередной Фестиваль поэзии, искусства и духовности – «Насими» // Бакинский рабочий. – 2019. – 13 июля. – С.5.

3077. В поселке Гала состоялась презентация проектов «Раздвигающиеся стены» и «Вселение надежды» // Бакинский рабочий . –2019. – 1 октября. – С.3.

3078. В рамках II Фестиваля поэзии, искусства и духовности – Насими была заслушана лекция профессора Алексея Ситникова: [в Международном центре мугама] // Бакинский рабочий. –2019. – 1 октября. – С.4.

3079. В рамках фестиваля «Насими» откроется VIII Международная выставка «От отходов – к искусству» // Бакинский рабочий. – 2019. – 26 сентября. – С.5.

3080. В рамках фестиваля «Насими» откроется выставка ковров, посвященная поэту // Бакинский рабочий. – 2019. – 24 сентября. – С.4.

3081. В рамках Фестиваля Насими в Зале камерной и органной музыки организована концертная программа // Бакинский рабочий. – 2019. – 1 октября. – С.5.

3082. В рамках Фестиваля Насими представлен международный инклюзивный спектакль «Аргонавты»: [в Драматическом театре] // Бакинский рабочий. – 2019. – 1 октября. – С.4.

3083. В Центре Гейдара Алиева открылась персональная выставка известного турецкого художника Ахмета Гюнештекина // Бакинский рабочий. – 2019. – 2 октября. – С.5.

3084. В Шамахе в рамках Фестиваля Насими состоялся вечер поэзии // Бакинский рабочий. – 2019. – 1 октября. – С.6.

3085. II Фестиваль поэзии, искусства и духовности — Насими завершился гала-спектаклем в Центре Гейдара Алиева: В мероприятии приняла участие Первый вице-президент Азербайджана Мехрибан Алиева // Бакинский рабочий. – 2019. – 2 октября. – С.5.

3086. Как прошел фестиваль поэзии, искусства и духовности Насими: [церемония закрытия в Центре Гейдара Алиева] // Неделя. – 2019. – 4 октября. – С.19.

3087. Кязимова, С. Азбука памяти: В Центре Гейдара Алиева открылась персональная выставка турецкого художника Ахмеда Гюнештекина / Самира Кязимова // Азербайджанские известия. – 2019. – 3 октября. – С.4.

3088. Кязимова, С. Fons vitae — источник жизни: Поэтический проект «Лейла. Fons Vitae» объединил Лейлу Алиеву и Лейлу Бейим: [об одноименном спектакле в Центре творчества Максуда Ибрагимбекова «Фестиваль поэзии, творчества и духовности – Насими»] / Самира Кязимова // Азербайджанские известия. – 2019. – 3 октября. – С. 3.

3089. Кязимова, С. Награда – лучшему: IV Евразийский литературный фестиваль фестивалей LiFFt выбрал своего победителя: [известный турецкий поэт Тугрул Танийол]: IV Евразийский литературный фестиваль фестивалей LiFFt выбрал своего победителя / Самира Кязимова // Азербайджанские известия. – 2019. – 8 октября. – С.4.

3090. Кязимова, С. Поэт свободы и любви: В Фестивале поэзии, искусства и духовности «Насими» приняли участие гости из многих стран мира / Самира Кязимова // Азербайджанские известия. – 2019. – 1 октября. – С.1;4.

3091. На свете истина одна: Та истина – мы сами: Объявлена программа второго Фестиваля поэзии, искусства и духовности – «Насими» // Каспий. – 2019. – 11 сентября. – С.12.

3092. На состоявшемся в Шамахе концерте прозвучал мугам на произведения Насими // Бакинский рабочий. – 2019. – 1 октября. – С.6.

3093. На IV Международном скульптурном симпозиуме «Песня камня» представлены работы 11 скульпторов: [в Археолого-этнографическом музейном комплексе «Гала»] // Бакинский рабочий. – 2019. – 1 октября. – С.5.

3094. Nəsimi festivali: [о Фестивале поэзии, творчества и духовности — Насими] // Мир литературы. – 2019. – № 07 (143), июль. - С.1.

3095. Обнародована программа Второго фестиваля поэзии, искусства и духовности – «Насими» // Бакинский рабочий. – 2019. – 11 сентября. – С.2.

3096. Объявлена программа второго Фестиваля поэзии, искусства и духовности // Вышка. – 2019. – 13 сентября. – С.11; Ежедневные новости. – 2019. – 27 сентября. – С.10.

3097. Поэтический спектакль «Лейла. Fons VITAE» встречен с интересом: [в Центре творчества Максуда Ибрагимбекова] // Бакинский рабочий. – 2019. – 1 октября. – С.2.

3098. Первый вице-президент Мехрибан Алиева вручила почетный диплом Президента Азербайджана известному певцу и композитору Сами Юсуфу: [за участие певца и композитора во II Фестивале поэзии, искусства и духовности – Насими] // Бакинский рабочий. – 2019. – 2 октября. – С.3.

3099. Первый вице-президент Мехрибан Алиева приняла участие в церемонии закрытия II Фестиваля поэзии, искусства и духовности: [в Центре Гейдара Алиева] // Вышка. – 2019. – 4 октября. – С. 8-9.

3100. Поэтический спектакль «ЛЕЙЛА. FONNS VITAE» встречен с интересом // Бакинский рабочий. – 2019. – 1 октября. – С.2.

3101. Фестиваль Насими // Мир литературы. – 2019. – № 09 (145), сентябрь. – С.2.

3102. Фестиваль Насими: состоялась презентация выставки, посвященной рукописи «Шамахинская антология»: [в Шамахинском историко-краеведческом музее] / Бакинский рабочий. – 2019. – 1 октября. – С.5.

Авторефераты и диссертации

1967

3103. Мамеди, А. О некоторых особенностях формы и содержания арабских выражений в творчестве Насими: автореферат диссертации на соискание ученой степени кандидата филологических наук / А.Мамеди; АН АзССР. Ин-т литературы и яз.им. Низами. – Баку, 1967. – 22 с.

1969

3104. Кахраманов Д. В. Научно-критический текст и лексика произведений Имадеддина Несими: автореферат дис. на соискание ученой степени доктора филологических наук. (661) / Д.В.Кахраманов; АН АзССР. Учен. совет Отд-ния обществ. наук. Ин-т литературы и яз. им. Низами. – Баку: [б. и.], 1969. – 70 с.

1973

3105. Алиев, В. Система метафор в языке Насими (Эпитеты, метафоры и символы): автореферат диссертации на соискание ученой степени кандидата филологических наук (10.02.02) / В.С.Алиев; Азерб. гос. пед. ин-т им. В.И. Ленина. – Баку, 1973. – 46 с.

1975

3106. Алиев, В. Система метафор в языке Насими (Эпитеты, метафоры и символы): автореферат диссертации на соискание ученой степени кандидата филологических наук (10.02.02) / ВаляяддинАлиев; Азерб. гос. пед. ин-т им. В.И. Ленина. – Баку, 1975. – 46 с.

3107. Алиев, В. Система метафор в языке Насими: эпитеты, метафоры и символы: диссертация на соискание ученой степени кандидата филологических наук: 10.02.02 / Валяяддин Алиев. – Баку, 1975. – 227 с.

1985

3108. Ахмедов, Э.М. Системы раскрытия хуруфитской символики в средневековой азербайджанской поэзии: На основе творчества Имадеддина Насими: автореферат диссертации на соискание ученой степени доктора филологических наук. 10.01.03; 10.01.08 / Э.М.Ахмедов. – Баку, 1985. – 54 с.

1991

3109. Шихиева, С.М. Лирика Насими: автореферат диссертации на соискание ученой степени кандидата филологических наук (10.01.03) / С.М.Шихиева. – Баку, 1991. – 29 с.

1992

3110. Ахмедов, Э.М. Система раскрытия хуруфитской символики в средневековой азербайджанской поэзии: автореферат диссертации на соискание ученой степени доктора филологических наук / Э.М.Ахмедов. – Баку, 1992. – 54 с.

Музыкальные произведения посвященные Насими

1977

3111.Амиров, Ф. Сказание о Насими [Ноты]: Трагическая музыка для большого симфонического оркестра / Фикрет Амиров; ред. Ю. Тер-Осипов. – Москва: Советский композитор, 1977. – 100 с.

Содержание: Танец палачей; Монолог Насими; Первый дуэт Насими; Танец девушек, Насими и возлюбленной; Нашествие: Скорбь девушек; Второй дуэт Насими и возлюбленной; Протест Насими; Борьба; Бессмертие.

3112.Рустамов, Сеид. Жизнь без милой: [Ноты]/ Муз. Сеид Рустамова, сл. Насими // Песни и романсы: для голоса с фортепиано. – Москва: Музыка, 1977. – С. 47-52

1978

3113.Кулиев, Т. Не надо [Ноты]: Партитура: для голоса (хора) в сопровождении фортепиано / Тофик Кулиев; сл. Насими; [ред. Н.Савинцев]. – Москва: Советский композитор, 1978. – С. 23-25.

Звукозаписи

3114.Фаргона [Звукозапись] / Слова Насими // Узбекские народные песни [Звукозапись] / исп.: А. Бабаев, М. Юсупов, Т. Эргашев, пение без сопровождения. – Москва: Мелодия, б.г

3115.Алескеров, Сулейман Эйюб оглы. Зачем же мне... [Звукозапись] / сл. Насими // Романсы азербайджанских композиторов / исполн.: Р.Адыгезалов, пение Гос. камер. орк. Азербайджана.

3116.Сабит оглы, Э. Эйлэди [Звукозапись] / Сл.Насими // Ханларова, Зейнаб. Поет Зейнаб Ханларова: азерб. песни / сопроводж. Анс. нар. инструментов под упр. А.Мешедибекова. – Москва: Мелодия, [1977] (ВСГ).

Digər xarici dillərdə

Alman dilində

1836

3117. Hammer Purgstall. Geschichte der Osmanischen Dichtkunst, die auf unsere Zeit, erster Band, 1836.- S.124.

1935

3118. Fr.Babinger. Enzyklopedie des Islams. 51 Zuferung Zeiprig, 1935.

1973

3119. Nasimi ausgewahlte Gedichte / Nach einer Interlinear-übersetzung von Vagif Aslanow, Lieselotte Remane.- Bakı: Elm, 1973. – 32 p.

2008

3120. Falter & Flamme: ein Jahrtausend aserbajdschanische Liebeslyrik / Transl. N.Ateschi, J.Weinert. – Berlin: Matthes & Seitz Berlin, 2008. – 207, [1] s. – Kitabxananın xarici ədəbiyyat fondunda.

Kitabın 46-cı səhifəsində “Sığmazam” qəzəli verilib.

2012

3121. Nesimi, Imadeddin. Gedichte / I.Nesimi. trl. M.R.Heß. – Baku: Sharq-Qarb Verlag, 2012. – 263 s. – Kitabxananın xarici ədəbiyyat fondunda.

3122. Nesimi, Imadeddin. Ausgewählte Gedichte: Ins Absolute schwand ich hin, mit Gott bin ich zu Gott geworden / I.Nesimi; trl. M.R.Heß. – Baku: Sharq-Qarb Verlag, 2012. – 390 s. – Kitabxananın xarici ədəbiyyat fondunda.

2018

3123. Blätter aus dem Rosengarten. – Berlin: ED. orient-al, 2018. – 442 s. – Kitabxananın xarici ədəbiyyat fondunda.

Kitabın 321-342-ci səhifəsində Nəsimi ilə bağlı məlumatlar var.

Bolqar dilində

2019

3124. Насими, И. Мой храм свещен: избрани стихотворения / Имададдин Насими; Прев. Б.Ангелов, И.Есенски, Н.Попова; пред.

И.Хабиббайли. – София: Български писател, 2019. – 43 с. – Kitabxananın xarici ədəbiyyat fondunda.

Çex dilində

1977

3125.Slovník spisovatelů [L-Z]. Sovetsky svaz II. – Praha: Odeon, 1977. – 627, [60]. – Kitabxananın xarici ədəbiyyat fondunda.
Kitabın 131-ci səhifəsində Nəsimi ilə bağlı məlumat var.

Eston dilində

1973

3126.Qross, V. Poeziya ölkəsində poeziya bayramı haqqında düşüncələr / V.Qross; müsah. apardı X.Ernesaks // Sirp ya vasar (Tallin). – 1973. – 5 oktyabr.-S. 2-3.

Ərəb dilində

1973

3127.Araslı, H. İmadəddin Nəsimi / Həmid Araslı. – Bakı: Azərnəşr, 1973. – 109 s. – Kitabxananın xarici ədəbiyyat fondunda.

Fars dilində

1972

3128.Seyid İmadəddin Nəsimi. Fars divanı / Seyid İmadəddin Nəsimi; Həmid Məhəmmədzadənin müqəddiməsi ilə. – Bakı: Azərnəşr, 1972. – 192 s. – Kitabxananın xarici ədəbiyyat fondunda.

3129.Məhəmmədzadə, H. Nəsiminin fars divanı: müqəddimə / Həmid Məhəmmədzadə // Divan / Seyid İmadəddin Nəsimi.- Bakı, 1972. – S. 5-20.

1973

3130.Araslı, H. İmadəddin Nəsimi / Həmid Araslı; red. S.Əhmədov. – Bakı: Azərnəşr, 1973. – 117 s. – Kitabxananın xarici ədəbiyyat fondunda.

1974

3131.Nəsimi. Bəhrül-əsrar: qəsidə / İmadəddin Nəsimi // S.M.Kirov ad. ADU-nun Elmi Əsərləri. Dil və ədəbiyyat seriyası. – 1974. – № 3. – S. 32-35.

Fransız dilində

1973

3132. Nassimi, I. Poésie / Imadaddin Nassimi; [Trad. A.Karvovski]. – Moscou: Les éditions du Progres, 1973. – 109 f. – Kitabxananın xarici ədəbiyyat fondunda.

3133. Arasly, H. İmadeddin Nassimi / H.Arasly. – Bakou: Edition d'état d'Azerbaïjan, 1973. – 69 f. – Kitabxananın xarici ədəbiyyat fondunda.

1978

3134. Azerbaïdjan anthologie poétique / Pres. M.Ibrahimov; red. E.Miropolskaya. – [U.R.S.S.]: Editions du Progrés, 1978. – 470, [1] f. – Kitabxananın xarici ədəbiyyat fondunda.

Kitabın 73-91 səhifəsində Nəsiminin qəzəlləri və rübaisi verilib

2012

3135. Nassimi, I. Poésie / I.Nassimi; trad. A.Karvovski; ill. A.Aghasiyev; Fondation Heydar Aliyev. – Bakou: s. éd., 2012. – 183 p. – Kitabxananın xarici ədəbiyyat fondunda.

2014

3136. Nassimi, I. Poésie / İ.Nassimi; trad. A.Karvovski; Fondation Heydar Aliyev. – Bakou: s. éd., 2014. – 183 p.

***

1852

3137. Doru. Catalogue des manuscrits et xylographes Orientaux de la Bid Lmp. Publiques de St. Peterbourg. – 1852. – C. y. 395.

1973

3138. Arasly, H. İmadeddin Nassimi (vie et oeuvres) / Hamid Arasly. – Bakou, Edition d'état d'Azerbaïdjan, 1973. – 72 p.

2019

3139. Zaim Khenchelaoui L'anthropologue des religions: "Nassimi, une grande figure de la pensee islamique..." / Z.Xanşlavi // Ədəbiyyat qəzeti. – 2019. – 6 iyul. – S. 13.

Gürcü dilində

1973

3140. Mən tapdım: [şeir] / İmadəddin Nəsimi; tərc. M.Potsxişvili // Kommunist. – 1973. – 16 sentyabr.

İngilis dilində

1958

3141. Gazels: Yea, every dulcet spuch o'thine is e'en a pearl of lustrous ray; Zo, thy beaty is the feast-tide, yea, the soul is victim there; Thou whose Fase is "Aid" from God; O whose cair is "Victory near!"; Since from yonder lunar visage now the wil is cast aside; I am the Yruth; Iceseless ery, for Mansurlike Fruth-helped I be. E.Y.W. Gibb. Histori of Ottoman Poetry, vol. 1, London, 1958.- P.259-367.

3142. Rubais / E.J.Gibb History of Ottoman Poetry, vol. 1, London, 1958, pp. 367-368.

1963

3143. Mənsur olmuşam: [qəzəllər] / İmadəddin Nəsimi // Gibb. E.S.W. HISTORY of Ottoman Poetry. Vol. 6. London, 1963, S.37-42.

3144. Rübailər / İmadəddin Nəsimi // Gibb. E.S.W. HISTORY of Ottoman Poetry. Vol. 6. London, 1963.- S.43-44.

1969

3145. "At loves most sumptuous feast was I with love made drunk..." / Translated by Irina Zeheleznova / Azerbaijan poetry: Classic modern traditional / Edited by Mirza Ibrahimov. Moscow: Progress publishers, 1969, p. 92-93.

3146. Azerbaijanian poetry: Classic modern traditional. Edited by Mirza Ibrahimov. Moscow: Progress publishers, 1969.- P.622.

3147. "Framed by its dusku losk, your face heart ensnares..." / Translated by Irina Zeheleznova // Azerbaijan poetry: Classic modern traditional. Edited by Mirza Ibrahimov. Moscow: Progress publishers, 1969.- P.91.

3148. Need I my throne? Need I my crown? My lands and castles... / Translated by Irina Zeheleznova / Azerbaijan poetry: Classic modern traditional / Edited by Mirza Ibrahimov. – Moscow: Progress publishers, 1969.- P.96.

3149. Two worlds within me fit? Existing side byside /Translated by Irina Zeheleznova / Azerbaijan poetry: Classic modern traditional. Edited by Mirza Ibrahimov. Moscow: Progress publishers, 1969, pp. 94-95.

3150. The swetness of reunion will he knows and bless... / Translated by Irina Zehuleznova / Azerbaijan poetry: Classic modern traditional. Edited by Mirza Ibrahimov. Moscow: Progress publishers, 1969, pp. 96-97.

1971

3151. Azerbaijanian poetry: classic modern traditional / Edited M.Ibrahimov; compiled O.Saryvelli; designed & illust. N.Babayev. – Moscow: Progress Publishers, 1971. – 662, [2] p. –Kitabxananın xarici ədəbiyyat fondunda.

Kitabın 91-95-ci səhifəsində Nəsiminin qəzəlləri verilib.

1984

3152. Poems / I.Nesimi; comp. V.Aslanov; transl. P.Tempest. – Baku: Yazichy, 1984. – 70 p. – Kitabxananın xarici ədəbiyyat fondunda.

2010

3153. Poetry of Azerbaijan: a drop in the ocean / Com.& edt. E.Madatli. – Islamabad: Leaf Publications, 2010. – 345 p. – Kitabxananın xarici ədəbiyyat fondunda.

Kitabın 65-66 səhifəsində Nəsiminin qəzəlləri verilib.

2014

3154. Poetry / Imadeddin Nasimi; comp.: P.Ismayilova, A.Mammadova; trans. P.Tempest; ed. P.Taylor; Heydar Aliyev Foundation. – Baku: Chashioglu, 2014. – 95 p; 21. – (Azerbaijani Classics).

2016

3155. Literary sources of Azerbaijani multiculturalism / Edt. K.Abdulla; contr. prof. M.Naghisoylu, prof. F.Alakbarli, A.Baghirov, I.Quliyev; rev. prof. T.Karimli; Baku International Multiculturalism Centre. – Baku: Mutarjim, 2016. – 272 p. – Kitabxananın xarici ədəbiyyat fondunda.

Kitabın 65-70-ci səhifəsində Nəsiminin qəzəlləri verilib.

Haqqında

1973

3156. Arasli, H. Imadaddin Nesimi: life and creative activity / Hamid Arasli; trans. A.Rza; edited V.Aslanov. – Baku: Azerbaijan State Publishing House, 1973. – 42, [2] p. – Kitabxananın xarici ədəbiyyat fondunda.

2012

3157. Poet's of Shirvan: Khagani Shirvani, Nasimi Imadeddin, Said-Azim Shirvani, Mirza-Alekper Sabir, Abbas Sahhat / Rafael Huseynov; trans. Ilgar Majidli; Dsr. Kabira Hashimova; edt Jasarat Gasimov. – Baku: Elm və Təhsil, 2012. – 120 p. – Kitabxananın xarici ədəbiyyat fondunda.

2015

3158. Imadaddin Nasimi: poet: 1369-1417 / Ministry of Culture and Tourism of the Republic of Azerbaijan; trans. K.Nasibova; ed. J.Huseynov. – Baku: KHAN Publishing House, 2015. – 36 p. – (Azerbaijani Literature). – Kitabxananın xarici ədəbiyyat fondunda.

2019

3159. Azizova, F. Imadeddin Nasimi. In the medieval sources and literary criticism / Faride Azizova; edt.: I.Habibbayli, N.Watson, K.Rzayeva; trl. O.Nelina. – Baku: TEAS press, 2019.-186 p. – Kitabxananın xarici ədəbiyyat fondunda.

The personality of the great Azerbaijani poet Imadeddin Nasimi aroused interest not only among his contemporaries during the years of his life (1369 – 1417) but also in later centuries. The study traces the statements and the most diverse opinions about the poet's life, the dates and places of his birth and death, his wanderings, and many other biographical details presented both by medieval authors and by the writers of more recent times. The author emphasized the appropriateness of following the single concept in studying the poet's heritage that has been put forward in the late XIX – early XX century and adopted by all the leading scholars of the country already by the middle of the XX century; this concept is aimed at studying the poet's work in three historical and geographical aspects: Middle Eastern (Turkic), Azerbaijani and, finally, Shirvan context, in order to communicate to the world Oriental Studies the indisputability of the poet's belonging to the Azerbaijani people.

3160. “Two worlds can fit into me, I can not fit into this world”: Azerbaijan's immortal poet İmadəddin Nəsimi / Hrsg. M.R.Heß. – München: Gulandot, 2019. – 259 p. – Kitabxananın xarici ədəbiyyat fondunda.

***

1958

3161. E.Y.W. Gibb about Nasimi. E.J. History of Ottoman poetry, vol. 1.- London, 1958. – P. 369-380.

3162.E.Y.W. Gibb Nesimi. History of Ottoman poetry, vol. 1.- London, 1958.-P. 336-359.

1969

3163.About Imadeddin Nasimi / Azerbaijanian poetry: Classic modern traditional / Edited by Mirza Ibrahimov. Moscow: Progress publishers, 1969. – P. 90.

1990

3164.E.Y.W. Gibb A. History of Ottoman poetry, London, 1990, p. 386.

1992

3165.Shikhiyeva, S. Literary and theoretical Views of Nizami: Throguh the prism of Application froms and Theoretical knowledges: Abstrakt / S.Shikhiyeva // AMEA-nın Xəbərləri. Ədəbiyyat dil və incəsənət seriyası. – 1992. - № 1-2. – P. 219.

2000

3166. Shikhiyeva, S. “Arguments” of Nassimi with his ancestors // Science Researches. – Baku, 2000. – № 3–4. – P. 67-69.

3167. Shikhiyeva, S. The plase of muthopoetical symbolic characters in thought world of Nassimi // Science Researches.-Baku, 2000. – № 3–4. – P. 13–20.

2002

3168.Mammedova G. Some verbal arehaisms in Azerbaijan literary language and their parallels the language of Nassimi and in our accents // Science Researches. – Baku, 2002. – № 1–3. – P. 159–161.

3169.Shikhiyeva, S. “Arguments” of Nassimi with his ancestors // Science Researches. – Baku, 2002. - № 1-3. – P. 49-59.

2003

3170.Shikhiyeva, S. “Arguments” of Nassimi with his ancestors // Science Researches. – Baku, 2003. – Edition V, № 1–2. –P. 49–59.

2015

3171.Abdullabayova, G. Imadeddin Nasimi in Polish oriental studies: Summary // Literary links: Collection IX. – Baku, 2015. – P. 95.

2017

3172. Ahmed, V. Nasimi poetics / Vuqar Ahmed // Xəzər (Tomson). – 2017. - № 2. – S. 30-37.

2019

3173. Huseynova, M. Dialectics in the of Nasimi and their integration into the turkish language // Dilin elmi və estetik problemləri. – Bakı: ADPU, 2019. – S. 64-69.

3174. Ismayilova, L. Composers Union to mark birthday of great poet: [Azerbaijan Union of Composers will hold a series of events timed to the 650th anniversary of the great Azerbaijani poet Imadaddin Nasimi] / L. Ismayilova // AzerNews. – 2019. – February 13-14. - № 12. – P. 7.

İspan dilində

2017

3175. Azərbaycan / Kolumbiya iyirmi şeir: Azərbaycan / Colombia veinte poemas: Antologiya / Tərt., red. M. N. Qarayev, J.F.Robledo, C.G.Restrepo; tərc. R.Həsənova, E.Ələsgərov, Ə.Kür; Kolumbiyanın Azərbaycandakı səfirliyi; Azərbaycan Tərcümə Mərkəzi.-Bakı: Azərbaycan Tərcümə Mərkəzi, 2017. – 139 p. – Kitabxananın xarici ədəbiyyat fondunda.

Kitabın 28-cu səhifəsində Nəsiminin “Məndə sığar iki cahən, mən bu cahana sığmazam” qəzəli verilib.

İtalyan dilində

2019

3175^a Nasimi poesie: (ghazal e rubayyat)/ Imadaddin Nasimi; prefazione Gunay Afandiyeva; a cura di M.Rea; trad. O.Mazzina; redaz. M.Pomponi; I'International Turkic Culture and Heritage Foundation. – Roma: Sandro Teti, 2019. – 102 p.

***

3175^b Afandiyeva, G. Nasimi, sole dell'amore sull'orizzonte dell'eternità /G. Afandiyeva; a cura di M. Rea; trad. O. Mazzina; redaz. M. Pomponi // Nasimi poesie: (ghazal e rubayyat). – Roma: Sandro Teti, 2019. – p.3-5.

Latış dilində

1973

3176. Berziņš Ī. İmadəddin Nəsimi // Literatura un Manske.- 1973. – 6 oktyzbr. – S. 7.

Litva dilində

1973

3177. Nəsiminin 600 illik yubileyi // Varvarines nauenos.- 1973. – 3 sentyabr.

Moldov dilində

1973

3178. Xoreva, E. Şair, mütəfəkkir, vətəndaş: [Nəsiminin anadan olmasının 600 illiyi münasibətilə Moskvada keçirilən gecə haqqında] / E.Xoreva, M.Bratyants // Moldava Soçialista.- 1973. – 20 sentyabr.

Özbək dilində

1994

3179. Содиқ, Паҳлавон. Рухият Насими: шеърлар / Паҳлавон Содиқ. – Тошкент: Ўзбекистон: Ёзувчи, [1994]. – 31 с.

Polyak dilində

1975

3180. Złote kamienie. Dawne I nowe wiersze Aserbejdzanu. – Lodz: [s.n.], 1975. – 303 p. – Kitabxananın xarici ədəbiyyat fondunda.
Kitabın 45-47-ci səhifəsində Nəsiminin qəzəli verilib.

Rumın dilində

2019

3181. Nasimi, I. Sunt purul adevar: gazeluri, rubaiate: 650 de versuri / Trad. I.T.Zegrea; aut. proiect. S.Babullaoglu; Ambasador Extraordinar și Plenipotentiar al Republicii Azerbaijan in Republica Moldova; Congresului Azerilor din Moldova. – Chișinău: Quadrat, 2019. – 80, [3] f. – Kitabxananın xarici ədəbiyyat fondunda.

Tacik dilində

2005

3182. Девон / Тах. К. Восеъ, Р. Восеъ. – Душанбе: Шарки озод, 2005. – 183 б. – Kitabxananın xarici ədəbiyyat fondunda.

2019

3183. Восеъ, Курбон. Девони Насими / К.Восеъ, Р.Восеъ. – Душанбе: ЭР-граф, 2019. – 252 б. – Kitobxananin xarici adabiyyat fondunda

***

3184. Восеъ, Курбон. Насими ва девони форси-тоҷикии у / К.Восеъ // Адаб. – 2019. - № 2. – С. 49-57. – Kitobxananin xarici adabiyyat fondunda.

3185. Дах санади ачиб. Аз зиндагиномаи шоири бузург Имомиддин Насими / Тарж. Ш.Нуъмонпур // Адаб. – 2019. –№2. – С.66-68. (Kitobxananin xarici adabiyyat fondunda).

3186. Имомиддин Насими. Симурги чахони ломакон / Тах. Н. Чахонгир // Адаб. – 2019. – № 2. – С. 20-22. – Kitobxananin xarici adabiyyat fondunda.

3187. Имомиддин Насими: Мабоз ишк ба бози, ки ишк бози нест! / Т.Исфандиёр // Адаб. – 2019. - № 2. – С. 69-76. *Мақолаи дохили:* Дар олами тавҳид чи пастиву чи боло; Ай ки аз фикри ту пайваста сарам дар пеш аст; Зулфи ту шаби Кадриману рух махи ид аст; Харгиз нафасе дар ду чахон шод мабодо; Чуз васли рухат чораи дарди дили мо нест; Хаёти зиндадилон чуз ба ишкбози нест; Масчиду майкадаву Каъбаву бутхона якест; Ишки ту гирифтори ту донад, ки чи дар даст; Гуфтамаш:-Зулфи ту маъвои хуш аст; Муштоки гул аз сарзаниши хор натарсад; Бахор омад, бахор омад, бахори сабзпуш омад; Дилбори мо ба аҳду мухаббат вафо накард; Онон, ки ба таклиди мучаррад гаравинанд; Масти шароби ишккаш бе бода маст бошад; Агар гуям, ки мехру мах, зи рухсорат хаё бошад; Мохи нав чун дидам абруи туам омад да ёд; Гавхари ганчи хакикат ба хакикат моем; Чашми мастаи ба хоб мебинам; Ман ба тавфики Худо рах ба Худо ёфтаам; Бир манн чафо зи гамзаи ёр аст, вассалом; Бахр-ул-асрор; Рубоиёт. – (Kitobxananin xarici adabiyyat fondunda).

3188. Исфандиёр. Хуршедпарасти тарикат / Исфандиёр // Адаб. – 2019. – № 2. – С. 29-43. – Kitobxananin xarici adabiyyat fondunda.

3189. Ризо, Расул. Киссаи як байти Насими / Р.Ризо // Адаб. – 2019. – № 2. – С.43-44. – Kitobxananin xarici adabiyyat fondunda.

3190. Саодат Шихиева: Катли Насими чанбаи сиёси дошт / Мут. Ш.Шокирзода // Адаб. – 2019. – № 2. – С. 45-48. – Kitobxananin xarici adabiyyat fondunda.

3191. Фиркаи хуруфия: омилҳои пайдоиш ва таназзул / Тах. М. Нуъмониён // Адаб. – 2019. – № 2. – С. 13-19. – Kitobxananin xarici adabiyyat fondunda.

3192. Хабиббейли, И. Шоире, ки андар чахон нагунҷид / Исо Хабиббейли; тарж. Ш.Шокирзода // Адаб. – 2019. – № 2. – С. 23-29. – Kitobxananin xarici adabiyyat fondunda.

3193. Шоқирзода, Ш. Тахкик ва нашри осори Имомиддин Насими. Дар Тоҷикистон / Шоди Шоқирзода // Адаб. – 2019. – № 2. – С. 58-65. – Китобхананин харици әдәбиyyат фондунда.

Türk dilində

1259 h. (m.1843)

3194. Divan / İmadeddin Nesimi. – İstanbul, h. 1259 (m.1843).

1288 h. (m.1871)

3195. Divan / İmadeddin Nesimi. – İstanbul, h. 1288 (m.1871).

1298h. (m.1880)

3196. Divan / İmadəddin Nəsimi. – İstanbul, 1298 h. (1880). – 186 s. – Mətn azərbaycan dilində ərəb qrafikasıdadır.

1299h (1890 m).

3197. Divan/ İmadeddin Nesimi. – İstanbul, h.1990.

1966

3198. Qasideyi-Seyyid Nəsimi (Qəsidə) / İmadeddin Nesimi // Əski türk ədəbiyyatında nazm. – İstanbul, 1966. – S. 162.

1973

3199. Seyid Nesimi divanından seçmələr / İmadeddin Nesimi; çapa hazırlı. Kemal Edib Kürcüoğlu. – İstanbul: Milli Egitim Basımevi, 1973.

1987

3200. Seyid Nesimi divanından seçmələr / İmadeddin Nesimi; çapa hazırlı. Kemal Edib Kürcüoğlu. – Ankara, 1987.

1990

3201. Nesimi divanı / İmadeddin Nesimi; hazırlı. Hüseyin Ayan. – Ankara, 1990. – 437 s.

1997

3202. Mende sığar iki cahın / İmadeddin Nesimi// Türk dünyası ve kardeş ülkeler edebiyatı; hazırlı. M.Hacıyeva, Ş.Köktürk, K.Sarılar. – Samsun, 1997. – S.160-161.

1999

3203. Qəzəllər / İmadeddin Nesimi; terc. ed. Ali Çavuşoğlu. – E.Y.Wilkinson GIBB. Osmanlı şiir tarihi. – Ankara, 1999. – S.232-236.

3204. Rübailər / İmadeddin Nesimi; terc. ed. Ali Çavuşoğlu. E.Y.Wilkinson GIBB. Osmanlı şiir tarihi. – Ankara, 1999. – S. 236-237.

2009

3205. Tezkire-i Meşayih-i Amid. Diyarbekir vetileri I-II / Nesimi; M.Şefik Korkusur. – İstanbul, 2009. – S.182-183.

2019

3206. Seyyid İmadeddin Nesimi Ebülfazl. İrak divanı / tərt. ed. G.Paşayev; red. luga. və izahlar. M.Esgerov; hazrlı. Y.Şen, genel yayın yönetmeni S.Fırat. – İstanbul: Zengin yayıncılık, 2019. – 256 s.(Kitabxananın xarici ədəbiyyat fondunda).

3207. Seyyid İmadeddin Nesimi. İmadeddin Nesimi dünya dillerində / Seyyid İmadeddin Nesimi; tərt. ed. və editör. E.Gafarlı; bilimsel danışman və ön söz yazarı. T.Kerimli; proje danışmanı. K.Tahirov; təsəvvür. V.Yeşilay; TÜRKSÖY. – Ankara, 2019. – 305 s.(Kitabxananın xarici ədəbiyyat fondunda). – Kitabın kapak və kısmında Azərbaycan Halk Ressamı, Prof. Dr. Arif Hüseynovun Nesimi və eserləri ilə ilgili tabloları istifadə edilmişdir.

Bu əsər Uluslararası Türk Kültürü Təşkilatı (TÜRKSÖY) tərəfindən dünyaca tanınmış Azərbaycan şairi İmadeddin Nesiminin doğumunun 650 il dönümünə ithafən yayımlanmışdır.

3208. Senden irəğ ey sanem şam ü seher yanaram: Qazel; Bivefa dünyadan usandı gönül: Tuyuğ / İmadəddin Nəsimi // Yazıçı: “Oxuz eli” qəzetinin ayrıca buraxılışı. – 2019. – №3. – S.22.

Haqqında

1918

3209. Köprülüzadə, M.F. Türk ədəbiyyatında mütəsəvviflər / M.F.Köprülüzadə. – İstanbul, 1918.

1919

3210. Çəmənəminli, Y.V. Azərbaycan ədəbiyyatına bir nəzər / Yusif Vəzir Çəmənəminli. – İstanbul, 1919.

1926

3211. Köprülüzadə, M.F. Azəri ədəbiyyatına dair tədqiqlər / M.F.Köprülüzadə. – Bakı: Sabah, 1926.

1932

3212. Azərbaycan: yurt bilgisi. –İstanbul, 1932. – 456 s. – Kitabxananın xarici ədəbiyyat fondunda.

Kitabın 265-ci səhifəsində Nəsimi haqqında məlumat verilib.

1935

3213. Akah sirri Levent edebiyat tarixi dersleri. – İstanbul, 1935. – S.73.

1941

3214. Refioğlu, Selim Refik. Azərbaycan edebiyatı. Seçilmiş mısralar. – Bursa: Ankara kitab evi, 1941. –109 s. – Kitabxananın xarici ədəbiyyat fondunda.

Kitabın 24-25 səhifəsində Nəsiminin “İçmişəm eşqin şərabın nərgiz-i məstanədən” qəzəli verilib.

1943

3215. Akah sirri Levent edebiyat tarixi dersleri. – İstanbul, 1943. – S.61-63.

1953

3216. Çölpınarlı, A. Nesimi, Usuli, Ruhi / Abdulkaki Çölpınarlı. – İstanbul: Varlık yayınları, 1953. – 127 s.

3217. Çölpınarlı, A. Nesimi, Usuli, Ruhi (hayatı, sanatı, şiirleri)/ Abdulkaki Çölpınarlı. – İstanbul: Varlıq yayın evi, 1953. – Sayı: 187.

1965

3218. Türk İslam Ansiklopedisi. – Cilt 1. İstanbul, 1965.

1966

3219. Köprülü, M.F. Edebiyyat araştırmalar / M.F.Köprülü. – Ankara: Türk tarihi kurumu basım evi, 1966.

1968

3220. Behcet, N. Edebiyatımızda isimler sözlüyü / Necatigil Behcet. – İstanbul, 1968. – S.360.

1969

3221. Öztelli, C. Kul Nesimi (XVII asr tekke şairi) / Cahit Öztelli. – Ankara: Töyko matbaası, 1969.

1970

3222. Türk İslam Ansiklopedisi. – Cilt 2. – İstanbul, 1970.

1972

3223. Araslı, H. İmadeddin Nesimi / Hemid Araslı; terc. ed. C.Cabbarov. – Bakı, 1972. – 63 s. – Kitabxananın xarici ədəbiyyat fondunda.

1985

3224. Seyyid Nesimi Divanından seçmeler / Haz. K.E.Kürkoğlu. – Ankara: Başbakanlık basım evi, 1985. – 412 s. – Kitabxananın xarici ədəbiyyat fondunda.

1988

3225. Türk İslam Ansiklopedisi. – Cilt 1. – İstanbul, 1988.

1990

3226. Ayan, H. Seyyid Nesiminin hayatı / Hüseyin Ayan // Nesimi divanı. – Ankara, 1990.

3227. Kra Mustafa. Tasavvuf ve tarikatlar tarihi / Kra Mustafa. – İstanbul: Dərgah yayınları, 1990.

3228. Azərbaycan tiyatro eserləri antolojisi / Haz. Z.Makas; kapak. N.Okan; Kültür Bakanlığı. – Ankara: Semih Ofset, 1990. – 571 s. – Kitabxananın xarici ədəbiyyat fondunda

Kitabın 486-555 səhifəsinə qədər Bəxtiyar Vahabzadənin “Fəryad” dramı verilib.

1997

3229. Türk dünyası ve kardaş ölkeleri edebiyatı / Haz. prof. dr. M.Hacıyeva, Ş.Köktürk, K.Sarılar. – Samsun, 1997. –206, [12] s. – Kitabxananın xarici ədəbiyyat fondunda.

Kitabın 23-24-cü səhifəsində Nəsimi haqqında məlumat verilir.

1998

3230. Türk İslam Ansiklopedisi. – Cilt 18. İstanbul, 1998.

2000

3231. Bin yılın yüz şairi: Azərbaycan şiiri antolojisi./ haz. Anar, Y.Akpınar; kapak. Ö.Hakan. –Ankara: Kültür Bakanlığı Yayınlar Dai. Bşk., 2000. –XXX, 305 s. – (Kitabxananın xarici ədəbiyyat fondunda).

Kitabın 22-25-ci səhifəsində Nəsiminin “Sığmazam”, “Neylərəm”, “Ağrımaz”, “Gerçək imiş” qəzəlləri verilib.

2002

3232. Ayan, H. Hüseyini: həyatı, ədəbi kişiliği, əsərləri və Türkçe Divanının tenkidi mətni: 2 ciltte / Hüseyin Ayan. – Ankara: Türk dil kurumu yayınları, 2002.

2003

3233. Ünver, M. Hürüfilik və Kuran: Nesimi örneği / Mustafa Ünver. – Ankara, Fecr yayınevi, 2003. – 270 s.

2004

3234. Aktaş, H. Yeni türk şiirinde Seyyid Nesimi okulu və misyonu / Hasan Aktaş. – Edirne: Yort Savul Yayınları, 2004. – 176 s.

2006

3235. Uluslararası Seyyit Nesimi sempozyumu bildiri (17-19 haziran 2005 Ankara) Evrene sığmayan ozan Nesimi / Haz. G. Öz; ed. H. Ivgin. – Ankara: Başak, 2006. – 368 s. – (Kitabxananın xarici ədəbiyyat fondunda).

2019

3236. Caferov, N. Azərbaycan ədəbiyyatı tarixinin etütəri / Nizami Caferov; çev. Y. Şen. – İstanbul: Zengin yayıncılık, 2019. – 309 s. – Kitabxananın xarici ədəbiyyat fondunda.

Məqalələr

1314

3237. Qəstəmonlu Lətifi. Təzkireyi lətifi (Məşahir-üş şüara). Dərsəadətə əqdəm mətbəəsi, h. 1314. – S.332-33 // Fəhmi əthəm karatav. Tokarı sarayı muzeyi kitabxanası. Türkce yazmalar kataloqu. – Cild 1. – № 1215. – S. 1449.

1932

3238. Şakir, M. Azeri şairi Nesimi adına mukayyat basılmamış parçalar / M.Şakir // Azərbaycan yurd bilgisi. İstanbul, 1932. – S. 11; Sayı 379-382. – S. 12, sayfası 409-412.

1934

3239. Köprülüzada, M.F. Türk dili və ədəbiyyatı haqqında araşdırmalar / M.F.Köprülüzada. – İstanbul, 1934. – S.16.

1935

3240. Levent Akah sirri // Edebiyyat tarihi dersleri. – İstanbul, 1935. – S. 73.

1947

3241. İstanbul kitablıqları. Türkce yazma “Divanlar” kataloqu (XII-XVI əsrlər). – İstanbul, 1947. – C. 1. – S.13-17.

3242. Nesimi divanları. İstanbul kitablıqları türkçe yazma divanlar kataloqu. – İstanbul, 1947. – C. 1. – S.13-17.

1956

3243. Hincar İlham. Nasreddin Hoca, Mensur, Nesimi / Hincar İlham // Türk folklor araştırmaları, 1956. – sayı 11. – S.3805-3806.

1960

3244. Çölpınarlı, A. Nesimi / Abdülbaki Çölpınarlı // İslam ansiklopedisi. – İstanbul, 1960. – C.9. – cüz. 91. – S. 207.

1961

3245. Fahmi Ahmed Karatay. Topkapı Sarayı Müzeyi kitabevinin türkçe yazmalar kataloqu / Fahmi Ahmed Karatay. – İstanbul, 1961. – sayı: 1-2. – S.522.

3246. Kocatürk Vasfi Mahir. Türk edebiyati antolojisi / Kocatürk Vasfi Mahir. – Ankara, 1961. – S.67.

3247. Qoca türk, V.M.Nesimi //Türk edebiyatı antolojisi / V.M.Qoca türk. – Ankara, 1961. – S.67.

1962

3248. Aymutlu, A. Türk şiirinde kullanılan Aruz vezinleri ve örnekleri / Ahmet Aymutlu. – İstanbul, 1962. – S.124.

1964

3249. Çölpınarlı, A. Bektaşilik-Hürufilik ve Fade Allahın öldürülmesine düruşülen üç tarix. Şarkıyyat mecliyası. – İstanbul, 1964. – C.5. – S.19-20.

3250. Çölpınarlı, A. Nesimi / Abdülbaki Çölpınarlı // İslam ansiklopedisi: [İslam aleml tarih, coğrafya, etnoqrafiya ve biyoqrafiya luğati]. – İstanbul, 1964. – C.9. – S.206-207.

1966

3251. Eski türk edebiyatında nazım (Divansiri prof. Fahir İz. – İstanbul, 1966. – S.154-166.

3252. Kavaklı, A. Türk edebiyatı tarihi / Ahmed Kavaklı. – İstanbul, 1966. – S.607.

3253. Türk İslam Ansiklopedisi. – İstanbul, 1966. – C.10.

1970

3254. Olgün, S. Seyid Nesimi üzerinde notlar (birinci makale) / S.Olgün // Ankara: Ankara türk dili arařtırmaları yıldızı, 1970.

1971

3255. Ayan, H. Seyyid Nesimi hakkında çalışmamız / Hüseyin Ayan // Arzurum Atatürk Üniversitesi Edebiyyat fakültesi. – Arařtırma dergisi. – 1971. – sayı 4. – S.65-75.

3256. İbrahim Olgun. Seyid Nesimi üzerine notlar / İbrahim Olgun // Ankara Üniversitesi Türk Dili Arařtırmaları yillığı Belleten. – 1971. – sayı47-68. – S.195-202.

3257. Olgün, S. Seyid Nesimi üzerinde notlar (birinci makale) / S.Olgün. – Ankara: Ankara türk dili arařtırmaları yıldızı, 1971; Türk dili arařtırmaları yillığı, bülöten 1971-den ayrı basım. – Ankara, 1971. – S.195-207.

3258. Şiirde qafiyə: [Füzuli ve Nesimi şiirleri hakkında] // Yurd. – 1971. – 25 şubat (fevral).

1988

3259. Çölpınarlı, A. Nesimi / A.Çölpınarlı // İslam ansiklopedisi. – İstanbul, 1988. – C. 9.

1990

3260. Ayan, H. Seyyid Nesiminin hayatı:Ön söz / Hüseyin Ayan // Divan / İmadeddin Nesimi. – Ankara: Akçağ yayınları, 1990.

1997

3261. Memadzade, H. Nesiminin hayatı ve farsca divanı / H.Memadzade; çev. Turqut Karabey. – Erzurum Atatürk Üniversitesi, Türkiyat arařtırması Enstitüsü dergisi. – 1997. – Sayı 7. – S. 52-75.

1999

3262. Hürufiler (Nesimi – Refi). E.Y.Wilkinson GİBB. Osmanlı şiir tarihi. – Ankara, 1999. – S. 220-222.

3263. Nesimi / terc. ed. Ali Çuvaşoğlu. Wilkinson GİBB Osmanlı şiir tarihi I-II. – Ankara, 1999. – S. 223-131.

2003

3264.Şıxıyeva, S. XVI yüzillikdə türk divan ədəbiyyatında Nəsimi şeiri ənənələri / Səadət Şıxıyeva // Türkiyat araşdırmaları dərgisi. – sayı: 14. – Səlcuk Uriiversitetisi Tükiyat Araşdırmaları İnstitutu. – Koniya. – 2003. – S.343-351.

2005

3265.Şıxıyeva, S. Nəsiminin Milli mənsubiyyət məsələsi: [Tarixlik və müasirlik baxımdan [müqaisəli təhlil] / Səadət Şıxıyeva // Birinci Ünuslar arası Seyid Nəsimi simpoziumu. – 2005. – 17-19 haziran.

2006

3266.Elibeyli, Ş.Ə. Nesimi ve Füzuli sepkinde ortak makamlar / Ş.Ə.Elibeyli // Evrene sığmayan Ozan Nesimi. – Ankara, 2006. – S. 115-120.

3267.Şıxıyeva, S. Bedreddinilik ve hürufilik: Ortak yönler (bildiriyuz-yaşleri) / Səadət Şıxıyeva // XV Türk Tarix Konqresi (11-15 sentyabr 2006). – Ankara, 2006. – S.182.

3268.Şıxıyeva, S.Nəsiminin milli mənsubiyyəti məsələsi (Tarixilik və müasirlik baxımından müqayisəli təhlil / Səadət Şıxıyeva // I Uluslararası Seid Nesimi simpozyumu (17-19 haziran 2005). Evrene sığmayan Ozan Nesimi. – Ankara, 2006. – S.283-301.

2007

3269.Şıxıyeva, S. Arif Mevlananın Ruhi durumu: enelhak və hanuş arasında / Səadət Şıxıyeva // Türkiyə araşdırmaları dergisi. – 2007. – Sayı 22. – S.187-205.

3270.Şıxıyeva, S. Arif Mevlananın Ruhi durumu: enelhak və hanuş arasında / Səadət Şıxıyeva // T.C.Selçuk Universitesi Fen-Edebiyat Fakultesi – mevlana araştırma ve Uygulama Merkezi 2007 Unesco Mevlana yılında VII. Dil, yazın deyişbilim Sempozyumu (02-05 Mayıs 2007). – S.183-192.

3271.Şıxıyeva, S. Tətbihat və təfavoyha dər əndişeha-te hurufiye ve irfaniye sonəmi (Təcəlla-ye irfan dər soxən-e soxənvəran-e Azərbaycan) / Seadet Şıxıyeva // 2003-cü il 14-16 oktyabrda Urmiyada keçirilən elmi konfransın materialları. – Urmiya, 2007. – S.639-642.

2008

3272.Şıxıyeva, S. Hamuş Mevlananın mahlasımıdır? Harran Universitesi İlahiyyat Fakültesi. Harran Uluslararası Mevlana ve Mevlavilik Sempozyumu (Mevlana Celaleddin Ruminin 800. Doğum yıldönümü bildiriler. I, 26-28 Ekim, 2007, Şanlıurfa, S.57-70; Yonı Türk Dünyası Mədəniyyət Dərgisi, 2008. – №9. – S.27-43.

3273.Şıxıyeva, S. Hürufilik edebiyatı ve tarihinde ahilikle kesişen makamlar / Seadet Şıxyeva // I. Ahilik kültürü ve kirşehr sempozyumu bildiri özetleri 15-17. Ekim / October, 2008. – S.219-220.

3274.Şıxıyeva, S. Mevlana veNesiminin düşünce kavşağında Yunus şiiri / Seadet Şıxyeva // I Uluslararası Yunus Emre sempozyumu, 2008 (özetler kitabı), 08-10 Ekim, 2008. Aksaray Türkiye, s.11-12, I Uluslararası Yunus Emre sempozyumu-2008 (bildiriler kitabı, 08-10 Aralık 2009). Aksaray-Türkiye. – S.46-62.

3275.Şıxıyeva, S. Nesiminin türkçe divanında “Bahar”la ilgili tasavvufi kavramlar / Seadet Şıxyeva // Kibatek uluslararası türk kültüründe Deniz ve Deniz edebiyatı sempozyumu bildirileri. – Antalya 27 Nisan-2 Mayıs 2008. – S.227-244.

3276.Şıxıyeva, S. Orta çağ doğu şiirinde harf ve sayı mistisizmi / Seadet Şıxyeva // 38.İCANAS, Atatürk kültür dil ve tarih yüksek kurumu (bildiri özetleri kitabı). – Ankara, 2007. – S.1045-1046;

3277.Şıxıyeva, S. Orta çağ doğu şiirinde harf ve sayı mistisizmi / Seadet Şıxyeva // 38.İCANAS, Atatürk kültür dil ve tarih yüksek kurumu (bildiri özetleri kitabı). – Ankara, 2008. – S.1505-1534.

2009

3278.Şenödeyici Özer. Nesimiye ölüm telkin eden model: Hallac-i Mansur / Şenödeyici Özer // II Uluslararası Türk dili ve edebiyatı öğrenci kongresi bildirileri: 2 ciltte. – İstanbul, 2009. – C.2. – S.675-684.

3279.Şıxıyeva, S. Nesiminin milli mensubiyeti (Tarihi ve çağdaş bakışlar açısından karşılaştırmalı tahlil) / Seadet Şıxyeva // Türkiye araştırmaları enstitüsü dergisi, prof. Dr. Hüseyin Ayan özel sayı. – Erzurum, 2009. – S.459-482.

3280.Şıxıyeva, S. XIV ve XVI yy. Azerbaycan divan edebiyatı bağlamında Necati şiiri (ölümünün 500 yılında Necati beğ anısına) / Seadet Şıxyeva // I Uluslararası Türk dili ve edebiyatı sempozyumu. Proqram ve bildiri özetleri. – Kocaeli, 15-17, 2009. – S.21-22.

2010

3281.Şıxıyeva, S. Hürufi Ayaklanmaları / Səadət Şıxıyeva // Türk Tarih kurumu. – XVI. Türk Tarix Konqresi, 20-24, Eylül, 2010, Ankara. – S.151-152.

3282.Şıxıyeva, S. Nesiminin bibliografisinin araştırmasında metodolojik ilkeler. T.C.Nevşehir Üniversitesi, prof. Dr.Mustafa İsen ad. Uluslararası klasik türk edebiyatında biyoqrafi sempozyumu. Proqram ve bildiri özütleri, 6-8 mayıs, 2010, Nevşehir, S.30-31.

2017

3283. Əhməd, V. İmadeddin Nesiminin düşüncə dünyasının keçmişini vurğulayaraq Mansur İbni Hallac, İmadeddin Nesimi və Friedrich Nietzsche'nin düşüncələrində insanoğlunu yerinin qarşılaşdırılmalı şəkildə incelenməsi / Vüqar Əhməd // Kültür Evreni. (Türkiyə). – Ankara, 2017. – № 31. – S.171.

2019

3284. Caferov, N. Ben Hakkım... / Nizami Ceferov // Azərbaycan edebiyatı tarixinin etütleri / Nizami Ceferov. – İstanbul, 2019. – S. 25-29.

Türkmən dilində

1972

3285. Несими, Сейит Ымадеддин. Шыгырлар / Тайр. Н. Гуллаев; ред. М.Көсәев. – Ашгабат: Түркменистан, 1972. – 286, [2] с. – Kitabxananın xarici fondunda.

1978

3286. Nesimi. Andalın / Nesimi; Duzuyi Q.Nazarov. – Aşqabat, 1978.

1993

3287. Несими, Сейит Ымадутдин. Сайланан эсерлер I том: поэзия./ Тайр. Р. Режебов. – Ашгабат: Түркменистан РНЧБ, 1993. – 298, [6] с. – Kitabxananın xarici fondunda.

3288. Несими, Сейит Ымадутдин. Сайланан эсерлер II том: поэзия./ Тайр. Р. Режебов. – Ашгабат: Түркменистан РНЧБ, 1993. – 238, [2] с. – Kitabxananın xarici fondunda.

3289. Несими, Сейит Ымадутдин. Сайланан эсерлер III том: поэзия./ Тайр. Р. Режебов. – Ашгабат: Түркменистан РНЧБ, 1993. – 250, [6] с. – Kitabxananın xarici fondunda.

2010

3290. Nesimi. Goşgular / Tayl. Ş.Gandymow; [red. B.Orazdurdyyewa]. – Aşqabat: Türkmen döwlet neşiryat gullugy, 2010. – 205, [3] с. – Kitabxananın xarici fondunda.

***

1970

3291. Nepesov, T. Nesimi / T.Nepesov // Edebiyat ve sunqat. – 1970. – 16 avqust.

1972

3292. Qullayev, N. Qundoqarın beyik şaxırı / Nazar Qullayev // Şıqırlar / Nesimi. – Aşqabat: Türkmenastan, 1972. – S.3-81.

3293. Qullayev, N. Qüdoqarın şaxırı: Seyyid İmadeddin Nesimi / Nazar Qullayev. – Aşqabat, 1972.

3294. Qullayev, N. Müdrik şair // Edebiyat ve sunqat. – 1972. – 16 yanvar.

1973

3295. Nepesov, T. Seyid Nəsimi nə üçün demədi?: Ə.Nəvainin İ.Nəsimi haqqında fikirləri // Edebiyat ve sunqat. – 1973. – 29 fevral.

Türkman dilində

200?

3296. Məhəmməd, Mehdi Bəyat. Məğalate Fizuli Bəğdadi və axərin. – İraq: [s.n.], 200?. –137 s. – Kitabxananın xarici ədəbiyyat fondunda.

Ukrayna dilində

3297. Nəsimi, Seid İmadeddin. «І шляхом Істини постав я сам...». Вибрані переклади /Упор., переди., прим. П. Ахундової, Д. Чистяка; пер. з азерб. М. Мірошниченка, П. Мовчана, С. Тельнюка, Д. Чистяка.- К.: Саміт-Книга, 2019.- 208 с. До видання, присвяченого 650-літтю видатного азербайжанського поету і мислителя Імадеддіна Насімі, увійшли вибрані газелі, туюги і рубай автора, який мав винятково важливу роль у формуванні основ тюрського віршування. Збірка творів, яка стала значущою подією в азербайджанській літературі, набуває особливого значення ще й тому, що є першим окремим виданням поезії Імадеддіна Насімі українською мовою.

***

1973

3298. Şeirlər / İmadəddin Nəsimi; tərc. ed. S.Telnyuk // Vitçızna. – 1973. – № 9. – S. 100-102.

Erməni dilində

1973

3299. Quluzadə, M. İmadəddin Nəsimi // Sovetakan qrakanutyun. – 1973. – № 9. – S. 119-120.

3300. Mnatsakanyan, V. Məhəbbət və qəzəb şairi // Qarun (Vesna). – 1973. – № 9. – S. 28-33.

İMADƏDDİN NƏSİMİ DÜNYA KİTABXANALARINDA

ABŞ Konqres Kitabxanası
(www.loc.gov)

3301. Andalyp, Nurmukhammet. Nesimi / duzuji G.Nazarov; redaktor B.Garryev. – Ashgabat, 1978. – 32, 118 p.

3302. Ayan, Huseyin. Nesimî: hayatı, edebî kişiliği, eserleri ve Türkçe divanının tenkidli metni. – Ankara: Türk Dil Kurumu, 2014. – 927 S.

3303. Ayan, Huseyin. Nesimi: hayatı, edebî kişiliği, eserleri ve Türkçe divanının tenkidli metni. – Ankara: Türk Dil Kurumu, 2002. – 2 v. (933 p.)

3304. Burrill, Kathleen R.F. The quatrains of Nesimi, fourteenth century Turkic Hurufi. With annotated translations of the Turkic and Persian quatrains from the Hekimoğlu Ali Pasa. – The Hague, Mouton: 1972 [1973]. – 391 p.

3305. Çamuroğlu, Reha. Sabah rüzgârı: Enel-Hakk demişti Nesimi. – İstanbul: Metis Yayınları, 1992. – 111 s.

3306. Divan-i İmad al-Din Sayyid Nasimi Shirvani. –Tehran: Nash-i Rawshan, 1984. –383 p.

3307. Divan-i Nasimi: seçilmiş aşarlar / Hüsayn Fayz, İlahi Vahid (Hüsayn Ulduz). –Tabriz: Sazman-i Chap-i Hadi [1991?]- 181 p.

3308. Kaygusuz, İsmail. Alevilik inanç, Kültür, siyaset tarihi ve uluları. – İstanbul: Alev Yayınevi, 1995. – 1. cilt. Yunus Emre, Abdal Musa Sultan, Şeyh Bedreddin, Seyyid İmadeddin Nesimi, Pir Sultan Abdal.

3309. Maqalah'hai pıramun-i zindagi va khallaqiyat-i İmad al-Din Nasimi./Com. R. Baghban. –Tabriz: Kitabfurushi-i Nuil, 1978. –144 p.

3310. Mir Fuṭrus, 'Ali. İmad al-Din Nasimi: sha'ir va mutafakkir-i Hurufî. – Isin [Essen, Germany]: Nima, 1999. – 221 p.

3311. Nasim-i tarab / A.H.Purjavadi. –Tihran: İntisharat-I Farhangistan-I Hunar, 2007. –128, XXV S.

3312. Nesimi divanı. – İstanbul: Ahter matbaası, 1298 [1881]. – 186 p.

3313. Nesimi divanı. – İstanbul: Takvim-i Vekayi, 1844. –184 s.

3314. Nesimi divanı. – İstanbul: Tasvir-I Efkar matbaası, 1869. – 186 s.

3315. Nesimi. Boghi chashm: daftare az ghazalu ruboyet. –Dushanbe: Irfon, 2006. – 112 s.

3316. Nesimi. Goşgular / çapa tayyarlan, Şamuhamet Gandymow. – Aşgabat: Türkmen Döwlet Neşirýat Gullugy, 2010. – 205 p.

- 3317.Nesimi.** Quqnus dar shab-i khakistar / ‘Imad al-Dīn Nasimi; [ta‘līqāt), ‘Ali Şalihi. – Tihran: Intisharat-i Tihran, 1368 [1989]. – 374 s.
- 3318.Nesimi.** Shygyrlar / [Shygyrlary chapa taiyrlan N.Gullaev. Suratchy A.Bairamov]. – Ashgabat, Türkmenistan, 1972. – 287 s.
- 3319.Sailanan eserler.** Uch tomluk. Seit Imadutdin Nesimi. – Ashgabat: Turkmenistan, 1993.
- 3320.Seyyid Nesimi divanı** / Haz. Vaktidolu; çev. Sh. B.Gharache, S. H.Aydın. – İstanbul: Can, 2009. – 592 s.
- 3321.Şenödeyici, Özer.** Nesimi ve hurufilik kitabı: makaleler, şiir şerhleri, original metin örnekleri. – İstanbul: Kesit, 2015. – 335 s.
- 3322.Timuroğlu, Vecihi.** İnançları uğruna öldürülenler. –İstanbul: Berfin, 2016. – 232 s.
- 3323.Zaman, Süleyman.** Alevi, Bektaşî edebiyatında yedi ulu ozan: Nesimi, Hatayi, Fuzuli, Yemini, Virani, Pir Sultan Abdal, Kul Himmet. – İstanbul: Can, 2009. –397 S.
- 3324.Zindağı va ash‘ār-i ‘Imad al-Dīn Nasimi:** şamil, taḥqīq dar aḥvāl va asar / kūshis Yad Allāh Jalālī Pandarī. – Tehran: Nashr-i Nay, 1993. – 12, 436 p.

Rusiya Milli Kitabxanası

(www.nlr.ru)

- 3325.Araslı, H.M.** Fədakar şair (İmadəddin Nəsimi) / H.Araslı; SSRİ Elmlər Akademiyası Azərbaycan filialı Nizami adına ədəbiyyat və dil. İns-tu. – Бакы: EA nəşr., 1942. – 20 s.
- 3326.İmadəddin Nəsimi:** biblioqrafiya / Tərt. E.Əfəndiyev. – Bakı: M.F.Axundov adına Azərb. Resp. Dövlət Kitabxanası, 1973. – 42 s.
- 3327.Qabil.** Nəsimi / Qabil; ön söz S.Rüstəm. – Bakı: Gənclik, 1970-1974.
- 3328.Qəhrəmanov, C.** Nəsimi divanının leksikası / C.Qəhrəmanov; Azərb. SSRİ EA Resp. Əlyazmalar fondu. – Bakı: Elm, 1970. – 567 s.
- 3329.Quluzadə, M.** Böyük ideallar şairi: İmadəddin Nəsimi / M.Quluzadə; AZSSRİ EA, “Bilik” cəmiyyəti. – Bakı: Gənclik, 1973. – 140 s.

***

- 3330.И стал путем истины я сам...** / С.И.Насими; пер. К.Симонов. – Москва: Гос. Центр перевода Азербайджана, 2019. –239 с.
- 3331.Избранная лирика:** В 2 т / С.И.Насими; вступ. Статья М.Ибрагимова; илл. А.Гаджиев. Т.1. – Баку: Азернешр, 1973.
- 3332.Избранные произведения** / С.И.Насими; сост. А.Сафарли. – Баку: Маариф, 1985. –439 с.

- 3333. Иракский диван** / С.И.Насими; сост. Г.Пашаев. –Баку: Язычы, 1987. – 334 с.
- 3334. Лирика** / С.И.Насими. – Баку: Язычы, 1981. – 89 с.
- 3335. Лирика** / С.И.Насими; илл. О.Садыхзаде. – Баку: Язычы, 1981. –89 с.
- 3336. Лирика** / С.И.Насими; пред. И.Н.Казариновой; илл. И.Н.Фатуллаева. – Москва: Диля, 2001. – 353 с.
- 3337. Поэзия** / С.И.Насими; предисл. В. Асланова. –Баку: Язычы, 1984. –70 с.
- 3338. Рубаи** / Пер. Н.Гребнева. – Баку: Азернешр, 1973. – 92 с.
- 3339. Я не вмещусь в этот мир: Стихи** / С.И.Насими; сост. А. Сафарли. – Баку: Гянджлик, 1991. – 382 с.

***

- 3340. Алиев, В.Ф.** Система метафор в языке Насими: автореф. дис. на соиск. учен. степени канд. филол. наук: (10.02.02). – Баку, 1975. – 46 с.
- 3341. Араслы, Г.** Имадеддин Несими: Жизнь и творчество / Г.Араслы. – Баку: Азернешр, 1973. – 72 с.
- 3342. Библиотека азербайджанской классической литературы: В 20-ти т. Т.5** / АН АзССР, Ин-т лит. Им. Низами; ред. М. Ибрагимов и др. – Баку: Элм, 1985. – 368 с.
- 3343. Ветка чинары:** Азерб. лирич. поэзия в рус. Пер / Сост. Н. Хазри, А. Лаврин. – Москва: Сов. Россия, 1988. –302, [1] с. (содерж. К. Табризи, М. Гянджеви, М. Бейлакани, Хакани, Низами, Авхади, Насими, Хатаи, Физули и др.).
- 3344. Врата древнего востока:** (сборник поэзии азерб. Поэтов XII-XХ вв / Сост. В. Асланов; пер. Т.Стрешнева. –Баку: Язычы, 1980. – 287 с.
- 3345. Гусейнов, И.** Судный день: роман (о Насими) / И.Гусейнов; пер. Г.Каграмановой. – Москва: Сов. Писатель, 1981. – 295 с.
- 3346. Гусейнов, Иса.** Судный день: роман (о Насими) / И.Гусейнов; пер. Г.Каграмановой. – Москва: Сов. Писатель, 1984. – 262 с
- 3347. Иванов, С.** Имадеддин Насими: Поэма / Илл. Ф.Сафаров. – Баку: Азернешр, 1973. –40 с.
- 3348. Имамвердиев, Габиль.** Насими: Ист. Драм. Поэма / Габиль; пер. Я.Серпина. –Баку: Язычы, 1985. –420, [1] с.
- 3349. Имадеддин Насими. 14-15 вв:** сборник статей. –Баку: Элм, 1973. –224 с.
- 3350. Имадеддин Насими.** Сборник статей / Пер. В.М.Богуславский. – Баку, 1973. –222 с.
- 3351. Кулизаде, З.** Насими – философ и поэт востока / З.Кулизаде. – Баку: Гянджлик, 1973. –50 с.

3352. Лирика / И.Несими; илл. О.Садыхзаде. – Баку: Язычы, 1983. – 105 с.

3353. Ломов, В.М. Сто великих судебных процессов / В.М.Ломов. – Москва: Вече, 2014. –416 с.

3354. Мамеди, А.Я. О некоторых особенностях формы и содержания арабских выражений в творчестве Несими: автореф. дис. на соиск. учен. степени канд. филол. наук: АН Аз ССР. Ин-т литературы и яз. Им. Низами. – Баку, 1967. – 22 с.

3355. Сто великих казней / Сост. Е.Авадяева, Л.Зданович. – Москва: Вече, 2014. –431 с.

3356. Шихиева, Саадат. Лирика Насими: автореферат дис. кандидата филол. наук: 10.01.03. – Баку, 1991. – 29 с.

***

3357. Arasly, G. Imadeddin Nassimi: vieetoeuvre / H.Arasly. – Bakou: Ed. D’Etat d’Azerbaidjan, 1973. – 72 f.

3358. Turcica et Ottomanica: сб. ст. в честь 70-летия М. с. Мейера / РАН, Ин-т востоковедения / Сост. И.В.Зайцев, С.Ф.Орешкова. – Москва: Восточная лит., 2006. –398 с.

Rusiya Dövlət Kitabxanası

(www.rsl.ru)

3359. И стал путем истины я сам... / С.И.Насими; перевод: К.Симонов [и др.]. – Москва: Гос. центр перевода Азербайджана, 2019. – 239 с.

3360. Избранная лирика: В 2 т. / С.И.Насими; [Вступ. статья М.Ибрагимова]; [Ил.: А.Гаджиев]. – Баку: [Азернешр], 1973-. 17x17 см. Т. 1. – 1973. – 360 с.

3361. Избранная лирика: В 2 т. / С.И.Насими; [Вступ. статья М.Ибрагимова]; [Ил.: А.Гаджиев]. – Баку: [Азернешр], 1973. – 17x17 см. Т. 2. – 1976. – 395 с.

3362. Избранные произведения / С.И.Насими; [Составление, предисл., коммент. и слов. А.Сафарли]. – Баку: Маариф, 1985. – 439 с.

3363. Иракский диван / С.И.Насими; [Сост. и авт. предисл. Г.Пашаев; Худож. А.Мамедов. – Баку: Язычы, 1987. - 334, [1] с

3364. Лирика / Насими; перевод Н.Гребнева и К.Симонова с азерб. и фарси; [Вступ. статья М. Ибрагимова]; [Сост. и примеч. В.Асланова]. - [Москва]: [Худож. лит.], [1973]. – 357 с.

3365. Лирика / С.И.Насими. – М.; СПб.: Диля, 2001. – 353 с.

3366. Лирика: [Пер. с азерб.] / Имадеддин Насими; [Худож. О. Садыхзаде]. – Баку: Язычы, 1981. – 89 с.

3367. Лирика: [перевод с азербайджанского] / С.И.Насими; [ил. О.Садыхзаде]. – Баку: Язычы, 1983. – 105 с.

3368. Лирика: [Переводы] / С.И.Насими; [Послесл. В.И. Асланова; Худож. А.Гасанов]. – Баку: Язычы, 1985. – 120, [5] с.

3369. Поэзия / С.И.Насими; [Предисл. В.Асланова. – Баку: Язычы, 1984. – 70 с.

3370. Поэзия / С.И.Насими; Предисл. В.Асланова.– Баку: Язычы, 1982. – 68 с.

3371. Рубаи / С.И.Насими; [Перевод с азерб. Н.Гребнева]; [Ил.: Б.Ханалиев]. – [Баку]: [Азернешр], [1973]. – 92 с.

3372. Я не вмещусь в этот мир: [Стихи] / Имадеддин Насими; [Сост., ред., авт. предисл., послесл., слов. А.Сафарли; Худож. А.Мамедов]. – Баку: Гянджлик, 1991. – 380,[2] с.

***

3373. Qəhrəmanov, C. Nəsimi divanının leksikası / C.V.Qəhrəmanov; Azərbaycan SSRİ EA Respublikası Əlyazmalar Fondu. – Bakı: Elm, 1970. – 567 s.

3374. Аверьянов, Юрий Анатольевич. «Вилайет-наме-и Хаджи Бекташ-и Вели» как источник по истории анатолийского суфизма XIII–XIV вв.: диссертация ... кандидата исторических наук: 07.00.09. – Москва, 2000. – 221 с

3375. Аверьянов, Юрий Анатольевич. Хаджи Бекташ Вели и суфийское братство бекташийя. Hadji Bektash Veli and the Sufi Brotherhood Bektashiyya / Ю.А.Аверьянов. – Москва: Марджани, 2011. – 657, [4] с.

3376. Агабаев, Аннаберды. Жажда: Стихи и поэмы [«Черное эхо» и «Казнь Несими»] / Пер. с туркм. Е.Храмов; [Ил.: С.А.Соколов]. – [Москва]: [Сов. писатель], [1971]. – 79 с.

3377. Алиев, Валияддин Фирад оглы. Система метафор в языке Насими: (Эпитеты, метафоры и символы): Автореф. дис. на соиск. учен. степени канд. филол. наук: (10.02.02) / Азерб. гос. пед. ин-т им. В.И.Ленина. – Баку: [б. и.], 1975. – 46 с.

3378. Алиев, Валияддин Фирад оглы. Система метафор в языке Насими: эпитеты, метафоры и символы: диссертация ... кандидата филологических наук: 10.02.02. – Баку, 1975. – 227 с.

3379. Амиров, Фикрет. Сказание о Насими: Траг. Музыка для большого симф. оркестра: Посвящ. Г.Н. Рождественскому / Предисл. В. Шарифова. – М.: Сов. композитор, 1977. – 102 с

3380. Араслы Н. М. Фэдакар шаир: (Имадэддин Нэсими) / Араслы Н. М.; ССРИ элмлэр академиясы-азербайчан филиалы. Низами адына эдэбијјат вэ дил. ин-ту. – Баку: ЭААзФ нэшр., 1942. – 20 с.

3381. Араслы, Гамид Таги оглы. Имадеддин Несими : Жизнь и творчество: [Перевод]. – Баку: Азернешр, 1972. – 78 с.

3382. Асланов, Вагиф Имамали оглы. Певец человека.: (К 600-летию со дня рождения великого азерб. поэта и философа Имадеддина Насими) / Всесоюз. о-во «Знание». Науч. –метод. совет по пропаганде марксистско-ленинской философии. – Москва: Знание, 1974. – 28 с.

3383. Библиотека азербайджанской классической литературы: В 20-ти т / АН АзССР, Ин-т лит. им. Низами; Редкол.: М. Ибрагимов (гл. ред.) и др. – Баку : Элм. – 20 см.Т. 5 / Имадеддин Насими; [Ред. и авт. примеч. Т. Керимов; Вступ. ст. М. Гулузаде]. – Баку: Элм, 1985. - 368 с.

3384. Габиль. Насими: Ист. –драм. поэма / Габиль; Перевод Я.Серпина; [Предисл. Эльчина; Худож. А. Мамедов, Б. Касимов]. – Баку: Язычы, 1985. – 420,[1] с.

3385. Гусейнов, Иса. Судный день: Роман (о Насими) / Иса Гусейнов; Пер. с азерб. Г.Каграмановой. – М.: Сов. писатель, 1981. – 295 с.

3386. Гусейнов, Иса. Судный день: Роман [о Насими] / Иса Гусейнов; [пер. с азерб. Г. Каграмановой]. – Баку: Азернешр, 1984. – 262 с.

3387. Дьяконов, Игорь Михайлович. Пути истории: от древнейшего человека до наших дней / И.М.Дьяконов. – Изд. 2-е, испр. – Москва: URSS, 2007. – 380, [2] с.

3388. Имадеддин Насими: (Библиогр.) / Сост. и ред. Эмин Эфендиев ; М-во культуры АзССР. Азерб. гос. респ. б-ка им. М. Ф. Ахундова. – Баку: [б. и.], 1973. – 42 с.

3389. Имадеддин Насими: Сборник статей / АН АзССР. Музей азерб. литературы им. Низами. – Баку: Элм, 1973. – 224 с.

3390. Имамвердиев, Габиль. Насими: Ист. –драм. поэма в 3 ч. / Авториз. пер. с азерб. Абрама Плавника. – Баку: Азернешр, 1974. – 355 с.

3391. Кахраманов Д. В. Научнокритический текст и лексика произведений Имадеддина Несими. / Д.В.Кахраманов: Автореферат дис. на соискание ученой степени доктора филологических наук. (661) / АН АзССР. Учен. совет Отд-ния обществ. наук. Ин-т литературы и яз. им. Низами. – Баку: [б. и.], 1969. – 70 с.

3392. Кулизаде, Зумруд Аликули кызы. Насими- философ и поэт Востока / О-во «Знание». АН АзССР. – Баку: Гянджлик, 1973. – 50 с.

3393. Ломов В.М. Сто великих судебных процессов [Электронный ресурс]: [12+] / В.М.Ломов. – Москва: Вече, 2014. – 416 с.

3394. Сеид-Заде, Али-Аджар Ахмед-оглы. Несими, как поэт-мыслитель. – [Б. м.]: [б. и.], [1946]

3395. Сеид-Заде, Али-Аджар Ахмед-оглы. Опыт периодизации творчества Несими. – [Б. м.]: [б. и.], [1946].

3396. Сеид-Заде, Али-Аджар Ахмед-оглы. Несими и Хафиз Ширази. – [Б. м.]: [б. и.], [1946]

3397. Сто великих казней / [авт. –сост.: Е.Авадьяева, Л.Зданович]. – Москва: Вече, 2014. – 431 с.

3398. Суфии – мысль и действие: соврем. авт. о суф. традиции: сб. ст. / сост. Идрисом Шахом; пер. Юлиана Аранова. – М.: Эннеагон, 2005. – 372 с.

3399. Шихиева, Саадат Мамед кызы. Лирика Насими: автореферат дис.... кандидата филологических наук: 10.01.03. - Баку, 1991. – 29 с

3400. Шихиева, Саадат Мамед кызы. Лирика Насими: диссертация ... кандидата филологических наук: 10.01.03. – Баку, 1990. – 205 с.

***

3401. Алескеров, Сулейман Эйюб оглы. Зачем же мне... [Звукозапись] / сл. Насими // Романсы азербайджанских композиторов [Звукозапись] / исполн.: Р.Адыгезалов, пение, Гос. камер. орк. Азербайджана.

3402. Сабит оглы, Э. Эйлэди [Звукозапись] / сл. Насими // Ханларова, Зейнаб. Поет Зейнаб Ханларова [Звукозапись]: азерб. песни / сопровожд. Анс. нар. инструментов под упр. А.Мешедибекова. – Москва: Мелодия, [1977] (ВСГ).

3403. Фаргона [Звукозапись] / слова Насими // Узбекские народные песни [Звукозапись] / исп.: А. Бабаев, М. Юсупов, Т. Эргашев, пение без сопровождения. – Москва: Мелодия, б.г.

***

3404. Ausgewählte Gedichte. Ins Absolute schwand ich hin, mit Gott bin ich zu Gott geworden / I.Nesimi. trl. M. R. Heß. –Baku: Sharq-Qarb Verlag, 2012. –390 S.

3405. Turcica et Ottomanica: сб. ст. в честь 70-летия М. С. Мейера / Российская акад. наук, Ин-т востоковедения ; [сост. и отв. редакторы И. В. Зайцев, С. Ф. Орешкова]. – Москва: Восточная лит., 2006. – 398, [1]

3406. Содиқ, Паҳлавон. Рухият Насими: шеърлар / Паҳлавон Содиқ. – Тошкент: Ўзбекистон: Ёзувчи, [1994]. – 31 с.

Belarus Milli Kitabxanası
(www.nlb.by)

3407. И стал путем истины я сам... / С.И.Насими; пер. К.Симонов. – Москва: Гос. Центр перевода Азербайджана, 2019. – 239 с.

3408. И стал Путем Истины я сам... / С.И.Насими; пер.: К.Симонов [и др.]. – Москва: Гос. центр перевода Азербайджана, 2019. – 239 с.

3409. Избранная лирика: В 2 т. / Имадеддин Насими; [Вступ. статья М. Ибрагимова]; [Илл.: А.Гаджиев]. – Баку: [Азернешр], 1973. Т. 1. – 1973. – 360 с.

3410. Избранные произведения / С.И.Насими; [Составление, предисл., коммент. и слов. А.Сафарли]. – Баку: Маариф, 1985. – 439 с.

3411. Имададдин Насими: Лирика. – М.; СПб.: Диля, 2001. – 353 с.

3412. Иракский диван / С.И.Насими; сост. Г.Пашаев. – Баку: Язычы, 1987. – 334 с.

3413. Лирика / С.И.Насими; илл. О.Садыхзаде. – Баку: Язычы, 1981. – 89 с.

3414. Лирика: [Переводы] / С.И.Насими; [послесл. Асланова В.И.; Худож. А.Гасанов]. – Баку: Язычы, 1985. – 120,[5] с.

3415. Поэзия / И.Насими; предисл. В.Асланова. – Баку: Язычы, 1984. – 70 с.

3416. Рубаи / С.И.Насими; [Перевод с азерб. Н.Гребнева]; [Илл.: Б.Ханалиев]. – [Баку]: [Азернешр], [1973]. – 92 с.

3417. Я не вмещусь в этот мир: стихи / С.И.Насими; сост. А.Сафарли. – Баку: Гянджлик, 1991. – 382 с.

***

3418. Quluzadə, M. Böyük ideallar şairi: İmadəddin Nəsimi / M.Quluzadə; AZSSRİ EA, “Bilik” cəmiyyəti. – Bakı: Gənclik, 1973. – 140 с.

3419. Аверьянов, Юрий Анатольевич. «Вилайет-наме-и Хаджи Бекташ-и Вели» как источник по истории анатолийского суфизма XIII-XIV вв.: диссертация... кандидата исторических наук: 07.00.09. – Москва, 2000. – 221 с

3420. Аверьянов, Юрий Анатольевич. Хаджи Бекташ Вели и суфийское братство бекташийа. Hadji Bektash Veli and the Sufi Brotherhood Bektashiyya / Ю.А.Аверьянов. – Москва: Марджани, 2011. – 657, [4] с.

3421. Агабаев, Аннаберды. Жажда: Стихи и поэмы [«Черное эхо» и «Казнь Несими»] / Пер. с туркм. Е.Храмов; [Илл.: С.А.Соколов]. – [Москва]: [Сов. писатель], [1971]. – 79 с.

3422. Алескеров, Сулейман Эйюб оглы. Зачем же мне... [Звукозапись] / сл. Насими // Романсы азербайджанских композиторов [Звукозапись] / исполн.: Р.Адыгезалов, пение, Гос. камер. орк. Азербайджан

3423. Алиев, В. Ф. Система метафор в языке Насими: автореф. Дис. На соиск. Учен. Степени канд. Филол. Наук: (10.02.02). – Баку, 1975. –46 с.

3424. Алиев, Валяяддин Фирад оглы. Система метафор в языке Насими: (Эпитеты, метафоры и символы): Автореф. дис. на соиск. учен. степени канд. филол. наук: (10.02.02) / Азерб. гос. пед. ин-т им. В.И.Ленина. – Баку: [б. и.], 1975. – 46 с.

3425. Амиров, Фикрет. Сказание о Насими: Траг. Музыка для большого симф. оркестра: Посвящ. Г.Н.Рождественскому / Предисл. В.Шарифова. – М.: Сов. композитор, 1977. – 102 с.

3426. Асланов, Вагиф Имамали оглы. Певец человека.: (К 600-летию со дня рождения великого азерб. поэта и философа Имадеддина Насими) / Всесоюз. о-во «Знание». Науч. –метод. совет по пропаганде марксистско-ленинской философии. – Москва: Знание, 1974. – 28 с.

3427. Библиотека азербайджанской классической литературы: В 20-ти т. / АН АзССР, Ин-т лит. им. Низами; Редкол.: М.Ибрагимов (гл. ред.) и др. – Баку: Элм, 20 см. Т. 5 / Имадеддин Насими; [Ред. и авт. примеч. Т.Керимов; Вступ. ст. М.Гулузаде]. – Баку: Элм, 1985. – 368 с.

3428. Ветка чинары: Азерб. лирич. поэзия в рус. Пер. / Сост. Н.Хазри, А.Лаврин. – Москва: Сов. Россия, 1988. –302, [1] с. (содерж. К.Табризи, М.Гянджеви, М.Бейлакани, Хакани, Низами, Авхади, Насими, Хатаи, Физули и др.)

3429. Врата древнего востока: (сборник поэзии азерб. Поэтов XII–XX вв. / Сост. В.Асланов; пер. Т.Стрешнева. –Баку: Язычы, 1980. –287 с.

3430. Гусейнов, Иса. Судный день: роман (о Насими) / И.Гусейнов; пер. Г.Каграмановой. – Москва: Сов. Писатель, 1981. –295 с.

3431. Дьяконов, Игорь Михайлович. Пути истории: от древнейшего человека до наших дней / И.М.Дьяконов. – Изд. 2-е, испр. – Москва: URSS, 2007. – 380, [2] с.

3432. Иванов, С. С. Имадеддин Насими: Поэма / Илл. Ф.Сафаров. – Баку: Азернешр, 1973. –40 с.

3433. Имадеддин Насими. Сборник статей / Пер. В.М.Богуславский. – Баку, 1973. –222 с.

3434. Имадеддин Насими: жизнь и творчество. – Баку: Азернешр, 1973. –72 с.

3435. Кахраманов, Дж.В. Научно критический текст и лексика произведений Имадеддина Несими /Дж.В. Кахраманов: Автореферат дис. на соискание ученой степени доктора филологических наук. (661) / АН

АзССР. Учен. совет Отд-ния обществ. наук. Ин-т литературы и яз. им. Низами. – Баку: [б. и.], 1969. – 70 с.

3436. Кулизаде, Зумруд Аликули кызы. Насими – философ и поэт Востока / О-во «Знание». АН АзССР. – Баку: Гянджлик, 1973. – 50 с.

3437. Сабит оглы, Э. Эйлэди [Звукозапись] / сл. Насими // Ханларова, Зейнаб. Поэт Зейнаб Ханларова [Звукозапись]: азерб. песни / сопроводж. Анс. нар. инструментов под упр. А.Мешедибекова. – Москва: Мелодия, [1977] (ВСТ).

3438. Сеид-Заде, Али-Аджар Ахмед-оглы. Несими, как поэт-мыслитель. – [Б. м.]: [б. и.], [1946]

3439. Сеид-Заде, Али-Аджар Ахмед-оглы. Опыт периодизации творчества Несими. – [Б. м.]: [б. и.], [1946].

3440. Сто великих казней / Сост. Е.Авадяева, Л.Зданович. – Москва: Вече, 2014. – 431 с.

3441. Суфии – мысль и действие: соврем. авт. о суф. традиции: сб. ст. / сост. Идрисом Шахом; пер. Юлиана Аранова. – М.: Эннеагон, 2005. – 372 с.

3442. Фаргона [Звукозапись] / слова Насими // Узбекские народные песни [Звукозапись] / исп.: А.Бабаев, М.Юсупов, Т.Эргашев, пение без сопровождения. – Москва: Мелодия, б.г

***

3443. Arasly, G. T. Imadeddin Nassimi: vieetoeuvre / H.Arasly. – Bakou: Ed. D’Etat d’Azerbaidjan, 1973. – 72 f.

3444. Ausgewählte Gedichte. Ins Absolute schwand ich hin, mit Gott bin ich zu Gott geworden / I.Nesimi. trl. M.R.Неß. – Baku: Sharq-Qarb Verlag, 2012. – 390 S.

3445. Turcica et Ottomanica: сб. ст. в честь 70-летия М.С.Мейера / Российская акад. наук, Ин-т востоковедения; [сост. и отв. редакторы И.В.Зайцев, С.Ф.Орешкова]. – Москва: Восточная лит., 2006. – 398, [1] с.

Moldoviya Milli Kitabxanası

(www.bnrm.md)

3446. Лирика / С.И.Насими. – М.; СПб.: Диля, 2001. – 353 с.**3447. Я не вмещусь в этот мир:** [Стихи] / С.И.Насими; [Сост., ред., авт. предисл., послесл., слов. А.Сафарли; Худож. А.Мамедов]. – Баку: Гянджлик, 1991. – 380,[2] с.

***

3448. Суфии - мысль и действие: соврем. авт. о суф. традиции: сб. ст. / сост. Идрисом Шахом; пер. Юлиана Аранова. – М.: Эннеагон, 2005. – 372 с.**Gürcüstan Parlament Milli Kitabxanası**

(www.nplg.gov.ge)

3449. Акперов, З. Великий поэт-гуманист: [К 600-летию со дня рождения И.Насими] / З.Акперов // Социалистический Рустави. Рустави, 1973. – 13 сентября.**3450. Амиров, Ф.** Фрагменты балетов [Звукозапись] / фортепианные транскрипции Р.Горелашвили; Р.Горелашвили, В.Горелашвили, фп. коммент. Э.Адигезалзаде. М.: Мелодия, 1986 еТб.студия. – (40мин): 33 об/мин, стерео; 30см,в конв.**3451. Посвящается великому гуманисту Имадеддину Насими** // Заря Востока. – Тбилиси, 1973. – 16 сеньтябрь.**3452. Сулейманов, С.** Имадеддин Насими: [К 600-летию со дня рождения азербайджан. поэта] / С.Сулейманов // Вечерний Тбилиси. – Тбилиси, 1973. – 21 августа.**Türkiyə Milli Kitabxanası**

(www.mkutup.gov.tr)

3453. Divan / Nesimi Seyyid 'Ömer 'İmadeddin; Ali b. Mahmud. – 1184 [1770]. – [163] y.**3454. Divan** / Nesimi, Seyyid 'Ömer 'İmadeddin ; Ali Itisari. –[1800]. –120 y.**3455. Divan** / Seyyid Nesimi. –1770. –163 S.**3456. Divan-ı Nesimi** / Nesimi. [Y.y.]: Mehmed Said, 1260 H [1844 M]. – 133 S.**3457. Divan-ı Nesimi** / Nesimi.[Y.y.: yayl.y.], 1260 H [1844 M]. –184 s

- 3458. Divan-ı Nesimi.** – [Y.y : yayl.y], 1286 [1869]. –192 S.
- 3459. Hakikatlere giriş** / Seyyid Nesîmî; yayına hazırlayan: Fatih Usluer
İstanbul: Revak Kitabevi, 2016. – xiv, 106 S.
- 3460. İlahiyat** / Nesimi Seyyid 'Ömer 'İmadeddin. –[18-]. –4b-24b y.
- 3461. İmadeddin Nesimi:** eserleri / elmi-tengidi metnin tertibi ve mügeddime Cahangir Gehremanov. – Bakı: Elm, 1973.
- 3462. Kitabü'l-Esrar** / Nesimi, Seyyid 'Ömer 'İmadeddin. – [18--]. – 1b-24a y.
- 3463. Mukadime** / Nesimi Seyyid 'Ömer 'İmadeddin. –[1800]. –[1a-22b] y.
- 3464. Nesimi divanı** / [Seyyid Nesimî]. –[İstanbul]: Tasvir-i Efkâr Matbaası, 1286 [1869]. –186 s.
- 3465. Nesimi divanı** / İmadeddin Nesimi.[İstanbul: yayl.y.], 1286 [1870]. –186 s.
- 3466. Şıgırlar** / Seyit İmadeddin Nesimi. – Ashabad: Turkmenistan, 1972. – 287 s.
- 3467. Nesimi:** seçilmiş eserleri / tertib edeni Hamid Araslı. – Baku: Azernesr, 1973. –762 s.
- 3468. Seçilmiş eserleri** / İmadeddin Nesimi; tertib edeni: Hamid Araslı. – Bakı : Lider Neşriyyat, 2004. – c. 1. (334 s.)
- 3469. Tarikatname** / [el-Hüdai, Aziz Mahmud b. Fadullah b. Mahmud el-Üsküdarî]. Nesimi Divanı/[Nesimi Seyyid Ömer İmadeddin]. [Nedim Divanı]/[Nedim]. – İstanbul: Muhib Matbaası, 1287 [1871]. – 126, 182, 140 s.
- ***
- 3470. Alevilik, inanç, kültür, siyaset tarihi ve uluları** / İsmail Kaygusuz. –İstanbul: Alev Yayınevi, 1995, (Yön Matbaası)Eş'ar / Nesimi Seyyid 'İmadeddin 'Ali[18--][9b-48b] y ; 190x133 mm.
- 3471. Araslı, H.** İmadeddin Nesimi: (Hayatı ve yaratımı) / Hamit Araslı. – Bakû: Azerbaycan Devlet Basımevi, 1972. – 63 s.
- 3472. Araslı, H.** İmadeddin Nesimi: heyat ve yaradıcılığı / Hemid Araslı. – Bakı: Azerbaycan Devlet Neşriyyatı, 1972. – 74 s.
- 3473. Die sprache des menschengottes:** untersuchungen zu 'İmad äd-Din Näsimis (fl. ca. 1400] türkischem Divan / Michael Reinhard Heb. – Germany : Shaker Verlag, 2009. –980 S.
- 3474. İmadeddin Nesimi.** – Bağdad: Kültür Yayınları Dairesi, 1973. – 224 s.
- 3475. İmadeddin Nesimi:** megaleler mecmuesi. – Bakı: Elm, 1973. –271 S.
- 3476. Nesimi Usuli Ruhi** / hazırlayan: Abdülbaki Gölpinarlı. İstanbul: Kapı Yayınları, 2014. –231 S.
- 3477. Şenödeyici, Ö.** Nesimi ve Hurufilik kitabı: makaleler, şiir şerhleri, orijinal metin örnekleri / Özer Şenödeyici. – İstanbul: Kesit Yayınları, 2015. – 333 S.

3478. Uluslararası Seyyit Nesimi Sempozyumu, 17-19 Haziran 2005, Ankara: bildirileri / hazırlayan: Gülağ Öz. – Ankara: Hüseyin Gazi Kültür ve Sanat Vakfı, 2006. –368 S.

3479. Ünver, Mustafa. Hurufilik ve Kuran : Nesimî örneği / Mustafa Ünver. – Ankara : Fecr Yayınevi, 2003. –320 S.

Avstriya Milli Kitabxanası

(www.onb.ac.at)

3480. Ausgewählte Gedichte. Ins Absolute schwand ich hin, mit Gott bin ich zu Gott geworden / I.Nesimi. trl. M. R. Heß. –Baku:Sharq-Qarb Verlag, 2012. – 390 s.

3481. Nesimi divani / Seyyid Nesimi. – Istanbul: Takvim-i Vekayi, 1844. – 184 s.

3482. Tarği‘-i as-Sayyid an-Nasimi. – fol. 82v-85r.

Almaniya Milli Kitabxanası

(www.dnb.de)

3483. Ausgewählte Gedichte. Ins Absolute schwand ich hin, mit Gott bin ich zu Gott geworden / I.Nesimi. trl. M.R.Heß. –Baku: Sharq-Qarb Verlag, 2012. – 390 s.

3484. Divan-i farsi-’i Fazl Allah Na‘imi-’i Tabrizi, ‘Imad adDin Nasimi-’i Shirvani / Nasimī, ‘Imad ad-Din Sayyid. –Tihran: Dunya, 1353 [1974]

3485. Khurshid dar band divan-i ‘Imad al-Din Nasimi / Nesimi, ‘Imadeddin, Seyyid, Tihran: Kitab-i Nimunah, [1991?]

3486. Şeirlər / İmadəddin Nəsimi. Tərcümə, şərh və ön söz Michael Reinhard Heß; poetik red. Reinhart Moritzen. – Bakı: Şərğ-Qərb, 2012. –263 s.

3487. Избранная лирика: В 2 т. / Имадеддин Насими; [Вступ. статья М. Ибрагимова]; [Илл.: А. Гаджиев]. – Баку: [Азернешр], 1973.

3488. Иракский диван / И.Насими; сост. Г.Пашаев. – Баку: Язычы, 1987. –334 с.

3489. Лирика / И.Насими. – Баку: Язычы, 1981. –89 с.

3490. Лирика / И.Насими; илл. О.Садыхзаде. –Баку: Язычы, 1983. – 105 с.

3491. Лирика: [Переводы] / И.Насими; [Послесл. Асланова В.И.; Худож. А.Гасанов]. – Баку: Язычы, 1985. – 120, [5] с.

3492. Рубаи / И.Несими; пер. Н.Гребнева. – Баку: Азернешр, 1973. –92 с.

3493. Я не вмещусь в этот мир: Стихи / И.Насими; сост. А.Сафарли. – Баку: Гянджлик, 1991. –382 с.

***

3494. Nasimi-Passion: für Bariton, Chor und Orchester; auf einen Text von Nasimi Imadeddin; (2016Ali-Sade, Frangis (Komponist). – Hamburg: Internationale Musikverlage Hans Sikorski. – 00:30:00.Tarği ‘-i as-Sayyid an-Nasimi. –fol. 82v-85r.

Britaniya Kitabxanası

(www.bl.uk)

3495. Burrill, Kathleen R.F. The quatrains of Nesimi, fourteenth century Turkic Hurufi. With annotated translations of the Turkic and Persian quatrains from the Hekimoğlu Ali Pasa. – The Hague, Mouton: 1972 [1973]. –391 p.

3496. Qabil. Nəsimi / Qabil; ön söz S.Rüstəm. – Bakı: Gənclik, 1970-1974.

3497. Şenödeyici, Ö. Nesimi ve Hurufilik kitabı: makaleler, şiir şerhleri, orijinal metin örnekleri / Özer Şenödeyici. –İstanbul: Kesit Yayınları, 2015. – 333 s.

3498. Амиров, Фикрет. Сказание о Насими: Траг. Музыка для большого симф. оркестра: Посвящ. Г.Н. Рождественскому / Предисл. В.Шарифова. – М.: Сов. композитор, 1977. – 102 с.

3499. Араслы, Г.Т. Имадеддин Несими: Жизнь и творчество. – Баку: Азернешр, 1973. – 72 с.

3500. Имамвердиев, Габиль. Насими: Ист. Драм. Поэма / Габиль; пер. Я.Серпина. – Баку: Язычы, 1985. – 420, [1] с.

Latviya Milli Kitabxanası

(www.lnb.lv)

3501. Ausgewählte Gedichte. Ins Absolute schwand ich hin, mit Gott bin ich zu Gott geworden / I.Nesimi. trl. M.R.Неф. –Baku:Sharq-Qarb Verlag, 2012. –390 s.

3502. Imadeddin Nasimi. – Баку: КНАН, 2015. – 36 p.

3503. Лирика: [Пер. с азерб.] / Имадеддин Насими; [Худож. О.Садыхзаде]. – Баку: Язычы, 1981. – 89 с.: 5 л. Цв. Ил.

3504. Лирика: [Переводы] / Насими; [Послесл. Асланова В.И.; Худож. А. Гасанов]. – Баку : Язычы, 1985. - 120,[5] с.

Estoniya Milli Kitabxanası

(www.ester.ee)

3505. Ausgewählte Gedichte. Ins Absolute schwand ich hin, mit Gott bin ich zu Gott geworden / I. Nesimi. trl. M.R. Heß. – Baku: Sharq-Qarb Verlag, 2012. – 390 S.

3506. İmadeddin Nasimi. – Baku: KHAN, 2015. – 36 p.

3507. Иракский диван / Имадеддин Насими; [Сост. и авт. предисл. Г. Пашаев; Худож. А. Мамедов]. – Баку : Язычы, 1987. – 334, [1] с.

Polşa Milli Kitabxanası

(www.bn.org.pl)

3508. Məndə sığar iki cahən / Ön söz N. Araslı. – Bakı: Gənclik, 1973. – 276 s.

3509. Избранные произведения / И. Насими; сост. А. Сафарли. – Баку: Маариф, 1985. – 439 с.

3510. Иракский диван / И. Насими; сост. Г. Пашаев. – Баку: Язычы, 1987. – 334 с.

3511. Я не вмещусь в этот мир: Стихи / И. Насими; сост. А. Сафарли. – Баку: Гянджлик, 1991. – 382 с

***

3512. Quluzadə, M. Böyük ideallar şairi: İmadəddin Nəsimi / M. Quluzadə; AZSSRİ EA, “Bilik” cəmiyyəti. – Bakı: Gənclik, 1973. – 140 s.

3513. Гусейнов, Иса. Судный день: роман (о Насими) / И. Гусейнов; пер. Г. Каграмановой. – Москва: Сов. Писатель, 1981. – 295 с.

3514. Кулизаде, Зумруд. Насими – философ и поэт востока / З. Кулизаде. – Баку: Гянджлик, 1973. – 50 с.

Serbiya Milli Kitabxanası

(www.nb.rs)

3515. İmadeddin Nasimi. – Baku: KHAN, 2015. – 36 p.

3516. Избранные произведения / И. Насими; сост. А. Сафарли. – Баку: Маариф, 1985. – 439 с.

***

3517. Амиров, Фикрет. Сказание о Насими: Траг. Музыка для большого симф. оркестра: Посвящ. Г. Н. Рождественскому / Предисл. В. Шарифова. – М.: Сов. композитор, 1977. – 102 с.

3518. Эфендиев, Эмин. Имадеддин Насими: (Библиогр.) / Сост. и ред. Эмин Эфендиев М-во культуры АзССР. Азерб. гос. респ. б-ка им. М.Ф.Ахундова. – Баку: [б. и.], 1973. – 42 с.

Matica adına Serbiya kitabxanası

(www.bms.ns.ac.rs)

3519. Imadeddin Nasimi. – Baku: KHAN, 2015. – 36 p.

3520. Избранные произведения / И.Насими; сост. А.Сафарли. – Баку: Маариф, 1985. – 439 с.

***

3521. Амиров, Фикрет. Сказание о Насими: Траг. музыка для большого симф. оркестра: Посвящ. Г.Н. Рождественскому / Предисл. В.Шарифова. – М.: Сов. композитор, 1977. – 102 с.

Belçika Milli Kitabxanası

(www.kbr.be)

3522. Çamuroğlu, Reha. Sabah rüzgârı: Enel-Hakk demişti Nesîmî. – İstanbul: Metis Yayınları, 1992. – 111 s.

Finlandiya Milli Kitabxanası

(www.kansalliskirjasto.fi)

3523. Иракский диван / Имадеддин Насими; [Сост. и авт. предисл. Г.Пашаев; Худож. А.Мамедов]. – Баку: Язычы, 1987. – 334, [1] с.

İsveç Milli Kitabxanası

(www.kb.se)

3524. Burrill, Kathleen R.F. The quatrains of Nesimi, fourteenth-century Turkic Hurufî. With annotated translations of the Turkic and Persian quatrains from the Hekimoğlu Ali Pasa. – The Hague, Mouton: 1972 [1973]. – 391 p.

Danimarka Milli Kitabxanası

(www.kb.dk)

3525. Burrill, Kathleen R. F. The quatrains of Nesimi, fourteenth-century Turkic Hurufî. With annotated translations of the Turkic and Persian quatrains

from the Hekimoğlu Ali Pasa. – The Hague, Mouton: 1972 [1973]. – 391 p.

3526. Имадеддин Насими. Сборник статей / Пер. В.М. Богуславский. – Баку, 1973. – 222 с.

Koreya Milli Kitabxanası

(www.nl.go.kr)

3527. Nesimi divanı. – [İstanbul]: Ahter matbaası, 1298 [1881]. – 186 p.

***

3528. Асланов, Вагиф Имамали оглы. Певец человека [Текст]: (К 600-летию со дня рождения великого азерб. поэта и философа Имадеддина Насими) / Всесоюз. о-во «Знание». Науч. –метод. совет по пропаганде марксистско-ленинской философии. – Москва: Знание, 1974. – 28 с.

Tatarıstan Milli Kitabxanası

(kitabhane.Tatarstan.ru)

3529. Поэзия / Имадеддин Насими; [Предисл. В.Асланова. – Баку: Язычы, 1984. – 70 с.

Bavariya Dövlət Kitabxanası

(www.bsb-muenchen.de)

3530. Ausgewählte Gedichte Nesimi / M.Remané, V.Aslanov . – Baku: Izdat. Elm, ca. 1988. – 31 s.

3531. Die sprache des menschengottes: untersuchungen zu 'İmad äd-Din Näsimis (fl. ca. 1400] türkischem Divan / Michael Reinhard Heb. – Germany: Shaker Verlag, 2009. –980 S.

3532. Divan / Nesimi Seyyid 'Ömer 'İmadeddin; Ali b. Mahmud. – 1184 [1770]. – [163] y.

3533. Divan / Nesimi, Seyyid 'Ömer 'İmadeddin; Ali Itisari. –[1800]. –120 y.

3534. Divan-i farsi-'i Fazl Allah Na'imi-'i Tabrizi, 'İmad adDin Nasimi-'i Shirvani. Nasimi, 'İmad ad-Din Sayyid. –Tihran: Dunya, 1353 [1974]

3535. Divan-ı Nesimi / Nesimi. [Y.y.]: Mehmed Said, 1260 H [1844 M]. – 133 s.

3536. Divan-ı Nesimi / Nesimi.[Y.y.: yayl.y.], 1260 H [1844 M]. –184 s.

3537. Eş'ar / Nesimi Seyyid 'İmadeddin 'Ali[18--][9b-48b] y; 190x133 mm.

- 3538. Hakikatlere giriş** / Seyyid Nesîmî; yayına hazırlayan: Fatih Usluer
İstanbul: Revak Kitabevi, 2016. – xiv, 106 s.
- 3539. İmadeddin Nesimi.** – Bağdad: Kültür Yayınları Dairesi, 1973. –224 S.
- 3540. Khurshid dar band** / divan-i ‘Imad al-Din Nasimi Nesimi,
‘İmadeddin, Seyyid, 1404 or 1405. – Tihran: Kitab-i Nimunah, [1991?]
- 3541. Kitabü'l-Esrar** / Nesimi, Seyyid 'Ömer 'İmadeddin. – [18--]. – 1b-
24a y.
- 3542. Mukadime** / Nesimi Seyyid 'Ömer 'İmadeddin. –[1800]. –[1a-22b] y.
- 3543. Nesimi divanı** / [Seyyid Nesimî]. –[İstanbul]: Tasvir-i Efkar
Matbaası, 1286 [1869]. –186 s.
- 3544. Nesimi ve Hurufilik kitabı: makaleler, şiir şerhleri, orijinal
metin örnekleri** / Özer Şenödeyici. –İstanbul: Kesit Yayınları, 2015. –333 s.
- 3545. Nesimi:** hayatı, sanatı, eserleri ve bazı şiirlerinin açıklamaları /
T.Karabek. – Ankara: Akçağ Yayınları, 2017. – 350 s.
- 3546. Seçilmiş eserleri** / İmadeddin Nesimi; tertib edeni: Hamid Araslı. –
Bakı : Lider Neşriyyat, 2004. – c. 1. (334 s.)

***

- 3547. Burrill, Kathleen, R. F.** The quatrains of Nesimi, four teenth
century Turkic Hurufi. With annotated translations of the Turkic and
Persianquatrains from the Hekimoğlu Ali Pasa. – The Hague, Mouton:1972
[1973]. –391 p.
- 3548. Kaygusuz, İ.** Alevilik, inanç, kültür, siyaset tarihi ve uluları / İsmail
Kaygusuz. – İstanbul: Alev Yayınevi, 1995, (Yön Matbaası).
- 3549. Uluslararası Seyyit Nesimi Sempozyumu, 17-19 Haziran 2005,
Ankara: bildirileri** / hazırlayan: Gülağ Öz. – Ankara: Hüseyin Gazi Kültür ve
Sanat Vakfı, 2006. –368 s.
- 3550. Ünver, Mustafa.** Hurufilik ve Kuran: Nesimî örneği / Mustafa
Ünver. – Ankara: Fecr Yayınevi, 2003. –320 s.

Fransa Milli Kitabxanası

(www.bnf.fr)

- 3551. İmadeddin Nesimi:** eserleri / elmi-tengidi metnin tertibi ve mugged.
Cahangir Gehremanov. – Bakı: Elm, 1973. – 3 c.
- 3552. Nesimi:** seçilmiş eserleri / tertib edeni Hamid Araslı. – Baku:
Azernesr, 1973. –762 S.
- 3553. Poésie** / İmadaddin Nassimi; trad. par Alexandre Karvovski Moscou:
Éd. du Progrès, 1973. –109 f.
- 3554. Seçilmiş eserleri** / İmadeddin Nesimi; tertib edeni: Hamid Araslı. –
Bakı: Lider Neşriyyat, 2004. – c. 1.- 334 s.

3555. Рубаи / И.Несими; Пер. Н.Гребнева. – Баку: Азернешр, 1973. – 92 с.

3556. Лирика / И.Несими. – Баку: Язычы, 1981. – 89 с.

3557. Лирика / И.Несими; илл. О.Садыхзаде. – Баку: Язычы, 1983. – 105 с.

***

3558. Kaygusuz, İ. Alevilik, inanç, kültür, siyaset tarihi ve uluları / İsmail Kaygusuz. – İstanbul: Alev Yayınevi, 1995, (Yön Matbaası).

3559. Burrill, Kathleen R. F. The quatrains of Nesimi, fourteenth century Turkic Hurufî. With annotated translations of the Turkic and Persian quatrains from the Hekimoğlu Ali Pasa. – The Hague, Mouton: 1972 [1973]. – 391 p.

3560. Araslı, H. İmadeddin Nesimi: (Hayatı ve yaratımı) / Hamit Araslı. – Bakû: Azerbeycan Devlet Basımevi, 1972. – 63 s.

3561. Araslı, H. İmadeddin Nesimi: heyat ve yaradıcılığı / Hemid Araslı. – Bakı: Azərbaycan Devlet Neşriyyatı, 1972. – 74 s.

3562. Turcica et Ottomanica: сб. ст. в честь 70-летия М. с. Мейера / РАН, Ин-т востоковедения / Сост. И.В.Зайцев, С.Ф.Орешкова. – Москва: Восточная лит., 2006. – 398 с.

3563. Ünver, Mustafa. Hurufîlik ve Kuran: Nesimî örneği / Mustafa Ünver. – Ankara: Fecr Yayınevi, 2003. – 320 s.

3564. İmadeddin Nesimi: megaleler mecmuesi. – Bakı: Elm, 1973. – 271 S.

3565. Араслы, Г.Т. Имадеддин Несими: Жизнь и творчество. – Баку: Азернешр, 1973. – 72 с.

3566. Библиотека азербайджанской классической литературы: В 20-ти т. Т.5 / АН АзССР, Ин-т лит. Им. Низами; ред. М. Ибрагимов и др. – Баку: Элм, 1985. – 368 с.

3567. Гусейнов, Иса. Судный день: роман (о Насими) / И.Гусейнов; пер. Г.Каграмановой. – Москва: Сов. Писатель, 1981. – 295 с.

3568. Кулизаде, Зумруд. Насими-философ и поэт востока / З.Кулизаде. – Баку: Гянджлик, 1973. – 50 с.

3569. Ломов, В. М. Сто великих судебных процессов / В.М. Ломов. – Москва: Вече, 2014. – 416 с

3570. Сто великих казней / Сост. Е.Авадяева, Л.Зданович. – Москва: Вече, 2014. – 431 с.

3571. Шихиева, С. Лирика Насими: автореферат дис. кандидата филол. наук: 10.01.03 / Саадат Шихиева. – Баку, 1991. – 29 с.

İtaliya Milli Kitabxanası
(www.sbn.it)

3572. Çamuroğlu, Reha. Sabah rüzgârı: Enel-Hakk demişti Nesîmî. – İstanbul: Metis Yayınları, 1992. –111 S.

3573. Nurmuhamet Andalyp. Nesimi / Andalyp Nurmuhamet. – Aşgabat: Ylym, 1978. –32, 118 p.

Ukrayna Milli Kitabxanası
(ww.nbuv.gov.ua)

3574. İmadeddin Nasimi. – Bakı: KHAN, 2015. – 36 p.

3575. Я не вмещусь в этот мир: [Стихи] / İмадеддин Насими; [Сост., ред., авт. предисл., послесл., слов. А.Сафарли; Худож. А.Мамедов]. – Баку: Гянджлик, 1991. – 380,[2] с.

3576. Лирика / И.С.Несими / Пред. И.Н. Казариновой; илл. И.Н.Фатуллаева. – Москва: Диля, 2001. –353 с.

***

3577. Turcica et Ottomanica: сб. ст. в честь 70-летия М. с. Мейера / РАН, Ин-т востоковедения / Сост. И.В.Зайцев, С.Ф.Орешкова. – Москва: Восточная лит., 2006. –398 с.

3578. Аверьянов, Юрий Анатольевич. «Вилайет-наме-и Хаджи Бекташ-и Вели» как источник по истории анатолийского суфизма XIII-XIV вв.: диссертаци ... кандидата исторических наук: 07.00.09. – Москва, 2000. – 221 с.

3579. Аверьянов, Юрий Анатольевич. Хаджи Бекташ Вели и суфийское братство бекташийя. Hadji Bektash Veli and the Sufi Brotherhood Bektashiyya / Ю.А.Аверьянов. – Москва: Марджани, 2011. – 657, [4] с.

3580. Ломов, В. М. Сто великих судебных процессов / В.М.Ломов. – Москва: Вече, 2014. –416 с.

3581. Сто великих казней / Сост. Е.Авадьяева, Л.Зданович. – Москва: Вече, 2014. –431 с.

Kanada Arxivi və Milli Kitabxanası
(www.bac-lac.gc.ca)

3582. Мамеди, А.Я. О некоторых особенностях формы и содержания арабских выражений в творчестве Несими: автореферат дис. на соискание ученой степени кандидата филологических наук. (642) / А.Я.Мамеди (Ханмухаммеди); АН АзССР. Ин-т литературы и яз. им. Низами. – Баку: [б. и.], 1967. – 22 с.

Bolqar Milli Kitabxanası
(www.nationallibrary.bg)

3583. Лирика / И.Несими; илл. О.Садыхзаде. – Баку: Язычы, 1983. – 105 с.

3584. Иванов, Сергей Степанович. Имадеддин Насими: Поэма / [Илл.: Ф.Сафаров]. – Баку: Азернешр, 1973. – 40 с.

Rumın Milli Kitabxanası
(www.bibnat.ro)

3585. Имададдин Насими: [Лирика]. - М.; СПб.: Диля, 2001. – 353 с. – (Литературное наследие Востока).

3586. Imadeddin Nasimi. – Баку: KHAN, 2015. – 36 p.

***

3587. Аверьянов, Юрий Анатольевич. Хаджи Бекташ Вели и суфийское братство бекташийа. Hadji Bektash Veli and the Sufi Brotherhood Bektashiyya / Ю.А.Аверьянов. – Москва: Марджани, 2011. – 657, [4] с.

Qazaxıstan Milli Kitabxanası
(nlrk.kz)

3588. Имададдин Насими: [Лирика]. – М.; СПб.: Диля, 2001. – 353 с.

3589. Библиотека азербайджанской классической литературы: В 20-ти т. / АН АзССР, Ин-т лит. им. Низами; Редкол.: М. Ибрагимов (гл. ред.) и др. – Баку: Элм. – 20 см. Т. 5 / Имадеддин Насими; [Ред. и авт. примеч. Т.Керимов; Вступ. ст. М.Гулузаде]. – Баку: Элм, 1985. – 368 с.

Litva Milli Kitabxanası
(www.lnb.lt)

3590. Лирика: [Пер. с азерб.] / Имадеддин Насими; [Худож. О. Садыхзаде]. – Баку: Язычы, 1981. – 89 с.

3591. Поэзия / Имадеддин Насими; [Предисл. В.Асланова. – Баку: Язычы, 1984. – 70 с.

3592. Я не вмещусь в этот мир: [Стихи] / Имадеддин Насими; [Сост., ред., авт. предисл., послесл., слов. А.Сафарли; Худож. А.Мамедов]. – Баку: Гянджлик, 1991. – 380,[2] с.

***

3593. Каграманов, Джахангир. В. Научно-критический текст и лексика произведений Имадеддина Несими: автореферат дис. на соискание ученой степени доктора филологических наук. (661) / АН АзССР. Учен. совет Отд-ния обществ. наук. Ин-т литературы и яз. им. Низами. – Баку: [б. и.], 1969. – 70 с.

Slovakiya Milli Kitabxanası
(www.snk.sk)

3594. Избранные произведения / И.Насими; сост. А. Сафарли. – Баку: Маариф, 1985. –439 с.

3595. Араслы, Гамид Таги оглы. Имадеддин Несими: Жизнь и творчество: [Перевод]. – Баку: Азернешр, 1972. – 78 с.

Çin Milli Kitabxanası
(www.nlc.cn)

3596. Zaman, Süleyman. Alevi, Bektaşî edebiyatında yedi ulu ozan: Nesimi, Hatayi, Fuzuli, Yemini, Virani, Pir Sultan Abdal, Kul Himmet. – İstanbul: Can, 2009. – 397 s.

Tayvan Milli Kitabxanası
(www.ntl.edu.tw)

3597. Timuroğlu, Vecihi. İnançları uğruna öldürülenler. –İstanbul: Berfin, 2016. – 232 s.

Avstraliya Milli Kitabxanası
(www.nla.gov.au)

3598. Ayan, Huseyin. Nesîmî: hayatı, edebî kişiliği, eserleri ve Türkçe divanının tenkidli metni. – Ankara: Türk Dil Kurumu, 2014. – 927 s.

Özbəkistan Milli Kitabxanası
(www.natlib.uz)

3599. Я не вмещусь в этот мир: [Стихи] / Имадеддин Насими; [Сост., ред., авт. предисл., послесл., слов. А.Сафарли; Худож. А.Мамедов]. – Баку: Гянджлик, 1991. – 380,[2] с.

İmadəddin Nəsimi **dünya universitet kitabxanalarında**

Beinecke Rare Book and Manuscript Library at Yale University **(New Haven, CT)**

<https://orbiS.library.yale.edu>

3600. Burrill, Kathleen R.F. The quatrains of Nesimi, fourteenth-century Turkic Hurufi. With annotated translations of the Turkic and Persian quatrains from the Hekimoğlu Ali Pasa. – The Hague, Mouton: 1972 [1973]. – 391 p.

Jacob-und-Wilhelm-Grimm-Zentrum at Humboldt University **(Berlin, Germany)**

<https://hu-berlin.hosted.exlibrisgroup.com>

3601. Избранные произведения / И.Насими; сост. А.Сафарли. – Баку: Маариф, 1985. – 439 с.

3602. Араслы, Гамид Таги оглы. Имадеддин Несими: Жизнь и творчество. – Баку: Азернешр, 1972. – 78 с.

Butler Library at Columbia University **(New York, NY)**

<https://clio.columbia.edu>

3603. İmadəddin Nəsimi: əsərləri / elmi-tənqidi mətnin tərtibi və müqəddimə Cahangir Qəhrəmanov. – Bakı: Elm, 1973. – 3 с.

3604. Nəsimi: seçilmiş əsərləri / Tərt. ed. Hamid Araslı. – Bakı: Azərənər, 1973. – 762 s.

3605. Araslı, H. İmadəddin Nesimi: (Hayatı və yaratımı) / Hamit Araslı. – Bakı: Azərbaycan Devlet Basımevi, 1972. – 63 s.

3606. Araslı, H. İmadəddin Nəsimi: həyat və yaradıcılığı / Həmid Araslı. – Bakı: Azərbaycan Dövlət Nəşriyyatı, 1972. – 74 s.

3607. İmadəddin Nəsimi: məqalələr məcmuəsi. – Bakı: Elm, 1973. – 271 s.

3608. Kaygusuz, İ. Alevilik, inanç, kültür, siyaset tarihi ve uluları / İsmail Kaygusuz. – İstanbul: Alev Yayınevi, 1995, (Yön Matbaası).

Chancellor Green Library at Princeton University (Princeton, NJ)

<https://library.princeton.edu>

3609. Kaygusuz, İ. Alevilik, inanç, kültür, siyaset tarihi ve uluları / İsmail Kaygusuz. – İstanbul: Alev Yayınevi, 1995, (Yön Matbaası).

Andrew Dickson White Library at Cornell University (Ithaca, NY)

<https://newcatalog.library.cornell.edu>

3610. Burrill, Kathleen R. F. The quatrains of Nesimi, fourteenth-century Turkic Hurufi. With annotated translations of the Turkic and Persian quatrains from the Hekimoğlu Ali Pasa. – The Hague, Mouton: 1972 [1973]. – 391 p.

3611. Насими, Имадеддин. Имададдин Насими: [Лирика]. - М.; СПб.: Диля, 2001. – 353 с.

La Sorbonne Reading Room at the University of Paris (Paris, France)

<http://encore.biu.sorbonne.fr>

3612. Ins Absolute schwand ich hin, mit Gott bin ich zu Gott geworden. Gedichte aus dem türkischen Diwan Imadeddin Nesimi / Michael Reinhard, Heß Reinhart, Moritzen Mark Kirchner Review // Wiener Zeitschrift für die Kunde des MorgenlandeS. 104:409-412

**The Joe & Rika Mansueto Library at the University of Chicago
(Chicago, IL)**

<https://catalog.lib.uchicago.edu>

3613. Ayan, Huseyin. Nesimi: hayatı, edebi kişiliği, eserleri ve Türkçe divanının tenkidli metni. – Ankara: Türk Dil Kurumu, 2014. – 927 s.

**Heidelberg University Library
(Heidelberg, Baden-Württemberg, Germany)**

<https://www.uni-heidelberg.de>

3614. İmadəddin Nəsimi: əsərləri / elmi-tənqidi mətnin tərtibi və müqəddimə Cahangir Qəhrəmanov. – Bakı: Elm, 1973. – 3 c.

3615. Nəsimi: seçilmiş əsərləri / tərtib edən Hamid Araslı. – Bakı: Azərnəsr, 1973. – 762 S.

**Fisher Fine Arts Library at the University of Pennsylvania
(Philadelphia, PA)**

<https://franklin.library.upenn.edu>

3616. Burrill, Kathleen R.F. The quatrains of Nesimi, fourteenth-century Turkic Hurufî. With annotated translations of the Turkic and Persian quatrains from the Hekimoğlu Ali Pasa. – The Hague, Mouton: 1972 [1973]. – 391 p.

Bapst Library at Boston College (Boston, MA)

<https://bc-primo.hosted.exlibrisgroup.com>

3617. Kaygusuz, İ. Alevilik, inanç, kültür, siyaset tarihi ve uluları / İsmail Kaygusuz. – İstanbul: Alev Yayınevi, 1995, (Yön Matbaası).

American University Washington

<https://wrlc-amu.primo.exlibrisgroup.com>

3618. Azerbaijan: The Union of Composers has listened to the creativity of the great poet and thinker Nasimi TendersInfo News, April 19, 2019.

Baylor Libraries

<https://baylor.summon.serialssolutions.com>

3619. Burrill, Kathleen R. F. The quatrains of Nesimi, fourteenth-century Turkic Hurufî. With annotated translations of the Turkic and Persian quatrains from the Hekimoğlu Ali Pasa. – The Hague, Mouton: 1972 [1973]. – 391 p.

Binghamton University

<https://bingprimo.hosted.exlibrisgroup.com>

3620. Burrill, Kathleen R. F. The quatrains of Nesimi, fourteenth-century Turkic Hurufî. With annotated translations of the Turkic and Persian quatrains from the Hekimoğlu Ali Pasa. – The Hague, Mouton: 1972 [1973]. – 391 p.

3621. İmadəddin Nəsimi: əsərləri / elmi-tənqidi mətnin tərt. ve müqəd. Cahangir Qəhrəmanov. – Bakı : Elm, 1973. – 3 c.

BYU Library

<https://search.lib.byu.edu>

3622. Ins Absolute schwand ich hin, mit Gott bin ich zu Gott geworden. Gedichte aus dem türkischen Diwan Imadeddin Nesimi / Michael

Reinhard, Heß Reinhart, Moritzen Mark Kirchner Review // Wiener Zeitschrift für die Kunde des Morgenlandes. 104:409-412.

California Institute of Technology

<https://www.library.caltech.edu>

3623. Burrill, Kathleen R. F. The quatrains of Nesimi, fourteenth-century Turkic Hurufi. With annotated translations of the Turkic and Persian quatrains from the Hekimoğlu Ali Pasa. – The Hague, Mouton: 1972 [1973]. –391 p.

Carnegie Mellon University

<https://cmu.primo.exlibrisgroup.com>

3624. Zaman, Süleyman. Alevi, Bektaşî edebiyatında yedi ulu ozan: Nesimi, Hatayi, Fuzuli, Yemini, Virani, Pir Sultan Abdal, Kul Himmet. – İstanbul: Can, 2009. – 397 s.

Columbia Univer. Lib.

<https://clio.columbia.edu>

3625. Ayan, Huseyin. Nesîmî: hayatı, edebî kişiliği, eserleri ve Türkçe divanının tenkidli metni. – Ankara: Türk Dil Kurumu, 2014. – 927 s.

Duke Univ Li.

<https://library.duke.edu/find>

3626. Burrill, Kathleen R. F. The quatrains of Nesimi, fourteenth-century Turkic Hurufi. With annotated translations of the Turkic and Persian quatrains from the Hekimoğlu Ali Pasa. – The Hague, Mouton: 1972 [1973]. –391 p.

George Washington University

<https://wrlc-gwu.primo.exlibrisgroup.com>

3627. İmadəddin Nəsimi: əsərləri / elmi-tənqidi mətnin tərtibi və müqəddimə Cahangir Qəhrəmanov. – Bakı: Elm, 1973. –3 c.

Indiana University Bloomington

<https://libraries.indiana.edu>

3628. İmadəddin Nəsimi: həyat və yaradıcılığı / Həmid Araslı. – Bakı : Azərbaycan Dövlət Nəşriyyatı, 1972. –74 S.

3629. Kaygusuz, İ. Alevilik, inanç, kültür, siyaset tarihi ve uluları / İsmail Kaygusuz. – İstanbul: Alev Yayınevi, 1995, (Yön Matbaası).

Stanford Libraries
<http://library.stanford.edu>

3630. Burrill, Kathleen R. F. The quatrains of Nesimi, fourteenth-century Turkic Hurufî. With annotated translations of the Turkic and Persian quatrains from the Hekimoğlu Ali Pasa. – The Hague, Mouton: 1972 [1973]. – 391 p.

Ginn Library
<https://tufts-primo.hosted.exlibrisgroup.com>

3631. Zaman, Süleyman. Alevi, Bektaşî edebiyatında yedi ulu ozan: Nesimi, Hatayi, Fuzuli, Yemini, Virani, Pir Sultan Abdal, Kul Himmet. – İstanbul: Can, 2009. – 397 s.

University of Illinois at Urbana-Champaign
<https://search.grainger.illinois.edu>

3632. Kaygusuz, İ. Alevilik, inanç, kültür, siyaset tarihi ve uluları / İsmail Kaygusuz. – İstanbul: Alev Yayınevi, 1995, (Yön Matbaası).

University of Notre Dame
<https://onesearch.library.nd.edu>

3633. Ayan, Huseyin. Nesîmî: hayatı, edebî kişiliği, eserleri ve Türkçe divanının tenkidli metni. – Ankara: Türk Dil Kurumu, 2014. – 927 s.

Yale univ. library
<http://search.library.yale.edu>

3634. Kaygusuz, İ. Alevilik, inanç, kültür, siyaset tarihi ve uluları / İsmail Kaygusuz. – İstanbul: Alev Yayınevi, 1995, (Yön Matbaası).

3635. Burrill, Kathleen R. F. The quatrains of Nesimi, fourteenth-century Turkic Hurufî. With annotated translations of the Turkic and Persian quatrains from the Hekimoğlu Ali Pasa. – The Hague, Mouton: 1972 [1973]. – 391 p.

3636. Zaman, Süleyman. Alevi, Bektaşî edebiyatında yedi ulu ozan: Nesimi, Hatayi, Fuzuli, Yemini, Virani, Pir Sultan Abdal, Kul Himmet. – İstanbul: Can, 2009. – 397 s.

ƏLAVƏLƏR

Əlavə I

AMEA M.Füzuli adına Əlyazmalar İnstitutunda saxlanılan əlyazmaları

1. **Divan.** Azərbaycanca əlyazması. – 145 v. M-188/5225.
2. **Divan.** Azərbaycanca əlyazması. – 860 h (1455). – 201 v. M-227/1671.
3. **Divan.** Farsca çap. türkcə Əxtər mətbəəsi. – 1298 h (1880). – 186 S. – II- 374/2462.
4. **Divan.** Farsca.Türkcə çap. – İstanbul, 1260 h (1844). – 184 S. – V-124/6006.
5. **Divan.** Türkcə çap. – 1260 h. (1844)- 184 S. – M-853/4991.
6. **Divan:** türkcə çap. Əxtər mətbəəsi. – 1298 h. – 176 S. (1880). Kitab əvvəldən və axırdan naqisdir. – VI-379/10451.
7. **Qəsideyi Nəsimi:** farsca əlyazması. – 1240 h. (1824). – B-3982/23516.
8. **Qəsidələr:** fars dilində əlyazması. – B-5207/26565.
9. **Qəzəliyyat.** Külliyyati Məhəmməd bin Əbdürrəhim. – Tarix. – 950 h (1543). – 43 v. – M.402/3028.
10. **Nasəhi-nəqşbəndiyyə.** Ərəbcə əlyazması. 1vərəq. – B-2777/15632.
11. **Rübailər.** – B-7295/8920.
12. **Şeirləri:** azərbaycan dilində əlyazması. – B-4817/22905.

***

13. **“Divan”.** Dil: Azərbaycan, ərəb, fars. Şifr: M-227/11 671 // Azərbaycan multidissiplinar əlyazması: Xəzinədən incilər. – Bakı, 2017. – S. 90. – Hədəf nəşrləri.

Əlavə 2

Dünya Kitabxanalarında saxlanılan əlyazmaları

1. Bəhr əl-əsrar. Sankt-Peterburq. Şərşünaslıq institutunun Sankt-Peterburq bölməsi B.296. Divani-Nəzmi Təbrizi. Tehran. Sultan əl-Qərayi kolleksiyası. Həcmi 108 vərəq, 2.600 beyt, farsca, poeziya (Münzəvi, C.III. – № 26649. – S. 2578).

2. Bəşarətnamə (Nəsiminin hurufi şeirlərilə bağlı Rafei adlı şairin əsəri). London. Britaniya muzeyi Add. 5985. Köçürülmə tarixi XVII əsr, həcmi 34 vərəq, ölçüsü 5,5x7,7 inc, azərbaycanca, poeziya. (Ris, türk, S. 164-165).

3. Bəşarətnamə. Berlin. Dövlət kitabxanası MS. or.quart. 1401. Köçürülmə tarixi h.1284 m. 1868-ci il, həcmi 19 sətir, ölçüsü 16x23 sm (10x18,5 sm), türkcə hurufilik. (Manfred Qeta, XIII, 2. – S. 183).

4. Divan. Bratislava. Universitet kitabxanası TG 132. Köçürülmə tarixi h.1022 m. 1614-cü il, həcmi 143 vərəq, ölçüsü 12x19 sm (7,5x14,5 sm), azərbaycanca, poeziya. (Bratislava, S. 343-344).

5. Divan. İstanbul. Ayasofiya kitabxanası 3977. Köçürülmə tarixi h.909 m. 1503-1504-cü illər, həcmi 237 vərəq ölçüsü 15,5x25,5 sm (9x16 sm), sətir sayı 17, xətti təliq, farsca-azərbaycanca, poeziya. (Divanlar, C.I. – № 4/2. – S. 14-15).

6. Divan. İstanbul. Bayəzid kitabxanası 3353. Həcmi 233 vərəq, ölçüsü 17x23 (11x17 sm), sətir sayı 17, xətti təliq, azərbaycanca, poeziya. (Divanlar, C.I. – S. 16-17).

7. Divan. İstanbul. Xosrov paşa kitabxanası (Mehirşah Sultan) 366. Köçürülmə tarixi h.1236 m. 1821-ci il, həcmi 103 vərəq, ölçüsü 16x24 sm (9x17,2 sm), sətir sayı 19, xətti təliq, azərbaycanca, poeziya. (Divanlar, C.I. – № 4/3. – S. 15).

8. Divan. İstanbul. Millət kitabxanası (Əli Əmiri əfəndi, Mənzum əsərlər) 443. Həcmi 124 vərəq, ölçüsü 15x21,5 sm, sətir sayı 17, xətti təliq, azərbaycanca, poeziya. (İstanbul, Divanlar, C.I. – S. 16).

9. Divan. İstanbul. Millət kitabxanası (Həkimoğlu Ali) 639. Köçürülmə tarixi h.893 m. 1487/88-ci il, həcmi 171 vərəq, ölçüsü 12,5x17,5 sm (8,1x13,3 sm), sətir sayı 11, xətti incə təliq, azərbaycanca-farsca, poeziya (Divanlar, C.I. – № 4/1. – S. 14).

10. Divan. İstanbul. Nuri-Osmaniyyə kitabxanası 4904/24. Köçürülmə tarixi h.940 m. 1533-cü il, həcmi 144a-170a, ölçüsü 13,9x23,5 sm (11,3x22,5 sm), sətir sayı 33, farsca, poeziya. (Atəş, fars, C.I. – S. 317).

11. Divan. İstanbul. Səliç ağa kitabxanası (Haşım Paşa) 97. Köçürülmə tarixi h.1304 m. 1886/87-ci il, həcmi 68 vərəq, ölçüsü 15,7x21,5 sm, sətir sayı müxtəlif, xətti rüqə, azərbaycanca, poeziya. (İstanbul, Divanlar, C.I. – S. 16).

12. Divan. İstanbul. Süleymaniyyə kitabxanası (Qazızadə Mehmed əfəndi) 395/I. Həcmi 190 vərəq, ölçüsü 8,5x16,3 sm (7,5x8,5 sm), sətir sayı 15, xətti təliq, azərbaycanca, poeziya. (İstanbul, Divanlar, C.I. S. 16).

13. Divan. İstanbul. Universitet kitabxanası FÜ.448. (Rza Paşa) 966. Köçürülmə tarixi h.966 m. 1558, həcmi 117 vərəq, ölçüsü 10,2x15 sm (6,5x10,2 sm), sətir sayı 12, xətti nəstəliq, farsca, poeziya. (Atəş, fars, C.I. – S. 316-317).

14. Divan. İstanbul. Universitet kitabxanası T.5677. Köçürülmə tarixi h.1263 m. 146/47-ci illər, həcmi 88 vərəq, ölçüsü 15,5x23 sm, sətir sayı 19, xətti təliq, azərbaycanca, poeziya. (İstanbul, Divanlar, C.I. –S. 15-16).

15. Divan. İstanbul.Süleymaniyyə kitabxanası (hacı Mahmud əfəndi) 3851. Həcmi 14 vərəq, ölçüsü 10,5x16 sm, xətti nəsx, azərbaycanca, poeziya. (Divanlar, C.I. – S. 17).

16. Divan. Konya. Mövlana muzeyi, cild 571. həcmi 79 vərəq, ölçüsü 13,5x18,7 sm (7,5x13,5 sm), sətir sayı 15, xətti təliq, azərbaycanca, poeziya. (Gölpınarlı, C.III. – S. 330-331).

17. Divan. Konya. Mövlana muzeyi, cild 572. Həcmi 158 vərəq (45b-158b), ölçüsü 10,5x15 sm (7x11,5 sm), xətti təliq, azərbaycanca, poeziya. (Gölpınarlı, C.III. – S. 331-333).

18. Divan. Sankt-Peterburq. Şərqsünaslıq institutunun Sankt-Peterburq bölməsi V-4019. Köçürülmə tarixi h.1285 m. 1868/89-cu il, həcmi 132 vərəq, xətti nəstəliq, azərbaycanca, poeziya. (Dmitriyeva, C.I. – S. 36-37).

19. Divan. Tehran. Universitet kitabxanası 3230. Həcmi 110 vərəq, ölçüsü 14x20 sm (9x16,5 sm), sətir sayı 15, xətti nəstəliq, azərbaycanca, poeziya. (Tehran, Universitet, C.XI. – S. 2187-2288).

20. Divani – Nəsimi. London. Britaniya muzeyi Or.629. Köçürülmə tarixi h.974 m. 1566-cı il, farsca, poeziya. (Münzəvi, C.III. – № 26561. – S. 2570).

21. Divani-Nəsimi və Hüseyni. Tehran. Milli Kitabxana f.2336. Köçürülmə tarixi h.XII m. XVIII əsr, həcmi 84 vərəq, ölçüsü 19x28,5 sm, sətir sayı 14, xətti nəstəliq, poeziya. (Tehran, Milli, C.V. – S. 455-456).

22. Divani-Nəsimi. İstanbul. Topqapı Sarayı muzeyi kitabxanası H.316. Köçürülmə tarixi h.1024 m. 1615-ci il, həcmi 153 vərəq, ölçüsü 10x14 sm, sətir sayı 15, xətti nəsiəliq, azərbaycanca , poeziya. (Qaratay, türk, C.II. – № 2262. – S. 92).

23. Divani-Nəsimi. İstanbul. Topqapı Sarayı muzeyi kitabxanası N. 320. Həcmi 138 vərəq, sətir sayı 14, poeziya. (Münzəvi, C.III. – № 26567. – S. 2571).

24. Divani-Nəsimi. İstanbul. Topqapı Sarayı muzeyi kitabxanası N. 320. Həcmi 138 vərəq, ölçüsü 10,3x15 sm, sətir sayı 14 (iki sütun), farsca, poeziya. (Əlyazmaları kataloqu, C.I. – S. 224).

25. Divani-Nəsimi. Konya. Mövlana muzeyi kitabxanası, cild 573. Köçürülmə tarixi h.X m. XVI əsr, həcmi 82 vərəq, ölçüsü 10x16 sm (7x13,5 sm), sətir sayı 21, xətti nəsx, poeziya. (Gölpınarlı, C.II. – № . – 2417. – S. 334-335).

26. Divani-Nəsimi. Qahirə. Dar-əl-kütub (ədəb.tələt) 50. Xətti nəstəliq, poeziya. (Münzəvi, C.III. – № 26566. – S. 2571).

27. Divani-Nəsimi. Qahirə. Dar-əl-kütub (ədəb.farsi) 172. (Münzəvi, C.III. – № 26568. – S. 2571).

28. Divani-Nəsimi. Sankt-Peterburq. Şərqsünaslıq institutunun Sankt-Peterburq bölməsi B.1810. Köçürülmə tarixi h.1006 m. 1597-ci il, həcmi vərəq 334a-349a, farsca, poeziya. (Akımuçkin, C.I. – № 1652. – S. 228).

29. Divani-Nəsimi. Tehran. Ədəbiyyat fakültəsi 249/I (hikmət). Köçürülmə tarixi h.1200 m. 1785-ci il, xətti nəstəliq, poeziya. (Münzəvi, C.III. – № 2564. – S. 2571).

30. Divani-Nəsimi. Tehran. Universitet kitabxanası, 4695/I. Köçürülmə tarixi h.1087 m. 1676-cı il, xətti nəstəliq, poeziya. (Münzəvi, C.III. – № 26563).

31. Divani-Nəsimi. Tehran. Universitet kitabxanası, 5386/2. Köçürülmə tarixi h.V-X m. XVI-XVII əsrlər, xətti nəstəliq, poeziya. (Münzəvi, C.III. – № 26562. – S. 2570).

32. Divani-Nəsimi. Tehran.Səna məclis kitabxanası 363/2. Köçürülmə tarixi h.910 m. 1510-cu il, xətti nüstəliq, farsca, poeziya. (Münzəvi, C.III. – № 26560. – S. 2570).

33. Divani-Nəsimi. Təbriz. Milli kitabxana 3662. Poeziya. (Münzəvi, C.III. – № 26565. – S. 2571).

34. Divani-Seyyid Nəsimi. Təbriz. Milli kitabxana 3662. həcmi 353 vərəq, ölçüsü 14,5x19,5 sm, sətir sayı 13, xətti nəsx, azərbaycanca, poeziya. (Təbriz, Milli, C.I. – S. 584).

35. Məsnəviyi – Seyyid. Konya. Mövlana muzeyi cild 615. Həcmi 223 vərəq (37b-59b), ölçüsü 14,5x20,5 sm (7x16 sm), sətir sayı 19, xətti təliq, azərbaycanca, poeziya. (Gölpınarlı, C.II. – S. 384, 389).

36. Müqəddimətül – həqayıq. İstanbul. Nuri – Osmanıyyə kitabxanası 4904 (23). Köçürülmə tarixi h.940 m. 1533-cü il, həcmi 315 vərəq (144a-170a), ölçüsü 13,5x23,5 sm (11x22), sətir sayı 33, xətti nəsx, azərbaycanca, poeziya. (Divanlar, C.I.- S. 6).

37. Müqəddimətül – həqayıq. İstanbul. Süleymaniyyə kitabxanası (Su tarlan0 162/I. Köçürülmə tarixi h.1303 m. 1885-ci il, ölçüsü 13x20,6 sm (8,3x13,2), sətir sayı 20, azərbaycanca, poeziya. (Türkiyə, yazımlar, I, 34, S. 25-26).

38. Müqəddimətül – həqayıq. Roma. Vatikan Apostol kitabxanası Vat.Turso. 315. Köçürülmə tarixi h.XIII m. XIX əsr, həcmi 15 sətir, ölçüsü 15x21 sm, xətti nəsx, azərbaycanca poeziya. (Rossi, S. 265).

39. Nəsimi beytinin anonim şərh. Konya. Mövlana muzeyi cild 232 (XIII). Həcmi 129 vərəq, ölçüsü 10 x15 sm, sətir sayı müxtəlif. (Gölpınarlı, C.I. –S. 224, 231).

40. Şeirlər (“Məcmuəyi-qəzəliyyat”da). Daşkənd. Əlyazmalar institutu 3326 (138). Köçürülmə tarixi h. 1298 m. 1881-ci il, həcmi 103 vərəq, ölçüsü 13x17,5 sm, farsca, poeziya. (Özbəkistan, C.VI. – № 4617. – S. 311).

41. Şeirlər (“Məcmuəyi-nəzayir”də). Berlin. Dövlət kitabxanası MS. or.oct. 3652. Həcmi 287 vərəq, ölçüsü 11,5x20,5 sm (7x16 sm), sətir sayı 24, xətti təliq, azərbaycanca, poeziya. (Manfred Qeta, XII, 2. – S. 198).

42. Şeirlər (bəyazda). Daşkənd. Əlyazmalar İnstitutu Fondu 1381(45). Köçürülmə tarixi təxminən XX əsrin əvvəli, həcmi 283 vərəq, ölçüsü 13x20,5 sm, xətti yarım şikəstə, azərbaycanca, poeziya. (Özbəkistan, C.VII. – C.VII. – № 5202. – S. 150-152).

43. Şeirlər (bəyazda). Düşənbə. Əlyazmalar Fondu 10/I (57). Köçürülmə tarixi h.1303 m. 1885/86-cı illər, həcmi 101 vərəq (83b), ölçüsü 12,5x21 sm, azərbaycanca, poeziya. (Tacikistan, C.V. – № 1157. – S. 131).

44. Şeirlər (bəyazda). Düşənbə. Əlyazmalar fondu 10/Ş (40). Köçürülmə tarixi XIX əsr, həcmi 284 vərəq (169a), ölçüsü 12,5x21 sm, azərbaycanca, poeziya (Tacikistan, C.V. –S. 159-161).

45. Şeirlər (bəyazda). Düşənbə. Əlyazmalar fondu 1858(48). Köçürülmə tarixi XIX-XX əsr, həcmi 130 vərəq (52b), ölçüsü 13x21 sm, azərbaycanca, poeziya. (Tacikistan, C.V. – S. 197-199).

46. Şeirlər (bəyazda). Düşənbə. Əlyazmalar Fondu 973 (II). Köçürülmə tarixi h.1276 m. 1859-cu il, həcmi 276 vərəq (262b), ölçüsü 12,5x20,5 sm, azərbaycanca, poeziya. (Tacikistan, C.V. – S. 98-99).

47. Şeirlər (Qəsədeyi-Nəsimi). Roma.Vatikan Apostol kitabxanası 169 (IV). Köçürülmə tarixi h.1265 m. 1849-cu il, həcmi 202 vərəq (191-193), ölçüsü 15,9x23 sm, sətir sayı 21, xətti rüqə, azərbaycanca / farsca, poeziya. (Rossi, 146-147).

48. Şeirlər (Qəzəllər və müxəmməslər). Sankt-Peterburq. Şərqsünaslıq institutunun Sankt-Peterburq bölməsi B.289. Köçürülmə tarixi h.1039 m. 1629/30-cu illər, həcmi vərəq 73b-78b, xətti nəstəliq, azərbaycanca, poeziya. (Dmitriyeva, C.III. – S. 185).

49. Şeirlər (Məcmuədə). Düşənbə. Əlyazmalar Fondu 973 (II). Köçürülmə tarixi h.1275 m. 1859-cu il,həcmi 203 vərəq (89b), ölçüsü 16x27 sm, azərbaycanca, poeziya. (Tacikistan, C.V. – № 1504. – S. 21).

50. Şeirlər (topluda). Berlin. Dövlət kitabxanası MS. or.oct. 2367. Həcmi 75 vərəq (29a), ölçüsü 12,5x18,5 sm (7,5x12 sm), xətti nəsx, azərbaycanca, poeziya. (Manfred Qete, XIII, 2).

51. Şeirlər. (Məcmuə). İstanbul. Topqarı Sarayı Muzeyi kitabxanası 1972. Həcmi 405 vərəq, ölçüsü 20x30 sm, sətir sayı 20, xətti nəsx, azərbaycanca, poeziya. (Qaratay, C.II. № 2693. – S. 264).

**M.F.Axundov adına Azərbaycan Milli Kitabxanasının
Nadir Kitablar və Kitabxana Muzeyində
İmadəddin Nəsiminin Dünya Kitabxanalarında
saxlanılan əlyazmalarının surətləri**

1. **Divan.** – Köçürülmə tarixi. h.X m. XVI əsr, həcmi 82 vərəq ölçüsü 14x20 sm., xətti nəsx, azərbaycanca. – Əlyazmanın əsli Konya Mövlana muzeyi kitabxanasında saxlanılır.

2. **Divan.** – Köçürülmə tarixi? həcmi 152 vərəq, ölçüsü 12,5x19 sm., xətti təliq, azərbaycanca. – Əlyazmanın əsli Ankara Milli kitabxanasında saxlanılır.

3. **Divan.** – Köçürülmə tarixi h.1199 m.1785-ci il ölçüsü 13,5x20,5 sm., həcmi 145 vərəq, xətti təliq, azərbaycanca. – Əlyazmanın əsli Ankara Milli kitabxanasında saxlanılır.

4. **Divan.** – Köçürülmə tarixi. h. 1304 m.1886-87-ci il həcmi 68 vərəq, ölçüsü 13,5x19 sm., xətti rüqə, azərbaycanca. – Əlyazmanın əsli İstanbul Səlim Ağa kitabxanasında saxlanılır.

5. **Divan.** – Köçürülmə tarixi. h.1097 m.1685-ci il, həcmi 77 vərəq, ölçüsü 13x20,5 sm., xətti təliq, azərbaycanca. – Əlyazmanın əsli Sarayeva Milli kitabxanasında saxlanılır.

6. **Divan.** – Köçürülmə tarixi. h.1243 m.1842-ci il həcmi 101 vərəq, ölçüsü 14x21,5 sm., xətti təliq, azərbaycanca. – Əlyazmanın əsli Ankara Milli kitabxanasında saxlanılır.

7. **Divan.** – Köçürülmə tarixi. h.943 m. 1536 həcmi 87 vərəq, ölçüsü 13,5x21sm., xətti təliq, azərbaycanca-farsca. – Əlyazmanın əsli Ankara Milli kitabxanasında saxlanılır.

8. **Divan.** – Köçürülmə tarixi? həcmi 106 vərəq(59b-106b), ölçüsü 13x20,5 sm., xətti təliq, türkcə. – Əlyazmanın əsli Ankara Milli kitabxanasında saxlanılır

9. **Divan.** – Köçürülmə tarixi? həcmi 152 vərəq, ölçüsü 13x18,5 sm., xətti təliq, azərbaycanca. – Əlyazmanın əsli Ankara Milli kitabxanasında saxlanılır.

10. **Divan.** – Köçürülmə tarixi? həcmi 49 vərəq, ölçüsü 12,5x19,5 sm., xətti təliq, azərbaycanca. – Əlyazmanın əsli Ankara Milli kitabxanasında saxlanılır

11. Divan. – Köçürülmə tarixi? h.1112 m.1700-ci il həcmi 145 vərəq, ölçüsü 13,5x20,5 sm., xətti təliq, azərbaycanca. – Əlyazmanın əslı Bakı AMEA M.Füzulı adına Əlyazmalar. – İnstıtutunda saxlanılır.

12. Divan. – Köçürülmə tarixi? h.970 m.1562-ci il həcmi 120 vərəq, ölçüsü 13x19,5 sm., xətti təliq, azərbaycanca. – Əlyazmanın əslı Ankara Milli Kitabxanasında saxlanılır.

13. Divan. – Köçürülmə tarixi? h.X m. XVI əsr. həcmi 201 vərəq, ölçüsü 13,5x20,5 sm., xətti nəstəliq, azərbaycanca. – Əlyazmanın əslı Bakı AMEA M.Füzulı adına Əlyazmalarİnstıtutunda saxlanılır.

14. Divan. – Köçürülmə tarixi? həcmi 152 vərəq, ölçüsü 13,5x21 sm., xətti təliq, azərbaycanca. – Əlyazmanın əslı Ankara Milli kitabxanasında saxlanılır.

15. Divan. – Köçürülmə tarixi? həcmi 158 vərəq, ölçüsü 13,5x19 sm., xətti təliq, farsca. – Əlyazmanın əslı Konya Mövlana muzeyi kitabxanasında saxlanılır.

16. Divan. – Köçürülmə tarixi? həcmi 231 vərəq, ölçüsü 14,5x21,5 sm., xətti təliq, azərbaycanca. – Əlyazmanın əslı İstanbul Bayazid kitabxanasında saxlanılır.

17. Divan. – Köçürülmə tarixi? həcmi 79 vərəq ölçüsü 13x19,5 sm., xətti təliq, azərbaycanca. – Əlyazmanın əslı Konya Mövlana muzeyi kitabxanasında saxlanılır.

18. Divan. Köçürülmə tarixi. h. 1264 m.1847-ci il həcmi 105 vərəq, ölçüsü 14x21,5 sm., xətti təliq, azərbaycanca. – Əlyazmanın əslı İstanbul Xosrov paşa kitabxanasında saxlanılır.

19. Divan. Köçürülmə tarixi. h.893 m.1487/88-ci il, həcmi 171vərəq, ölçüsü 14,5x21,5 sm., xətti təliq, azərbaycanca-farsca. – Əlyazmanın əslı İstanbul Millət kitabxanasında saxlanılır.

20. Divan. Köçürülmə tarixi. h.909 m.1503-1504-ci il, həcmi 241 vərəq, ölçüsü 14x21,5 sm., xətti incə təliq, azərbaycanca-farsca. – Əlyazmanın əslı İstanbul Ayasofya kitabxanasında saxlanılır.

21. Divan. Köçürülmə tarixi? həcmi 127 vərəq, ölçüsü 13x19,5 sm., xətti təliq, farsca-azərbaycanca. – Əlyazmanın əslı Tehran Səna-məclis kitabxanasında saxlanılır.

22. Divan. Köçürülmə tarixi? həcmi 124 vərəq, ölçüsü 13,5x21,5 sm., xətti təliq, azərbaycanca. – Əlyazmanın əslı İstanbul Millət kitabxanasında saxlanılır.

23. Divan. Köçürülmə tarixi? həcmi 177v.(75b-87a) vərəq, ölçüsü 13x19,5 sm., xətti təliq, azərbaycanca. – Əlyazmanın əslı Ankara Milli kitabxanasında saxlanılır.

24. Divan. Köçürülmə tarixi? həcmi 191 vərəq, ölçüsü 14x21sm., xətti təliq, azərbaycanca. – Əlyazmanın əsli İstanbul Süleymaniyyə kitabxanasında saxlanılır.

25. Divani-Türki. Köçürülmə tarixi? həcmi 127 vərəq, ölçüsü 13x21,5 sm., xətti nəstəliq, azərbaycanca. – Əlyazmanın əsli Tehran Milli kitabxanasında saxlanılır.

26. Qəzəliyyat. – Köçürülmə tarixi? həcmi 20 vərəq, ölçüsü 14x21,5 sm., xətti təliq, azərbaycanca. – Əlyazmanın əsli Ankara Milli kitabxanasında saxlanılır.

27. Qəzəllər. – Köçürülmə tarixi. h. 1080 m. 1669-ci il, həcmi 218 vərəq ölçüsü 13x21 sm., xətti təliq, azərbaycanca- (Risalədə Füzuli, Şəms Təbrizi, Ruhi Bağdadi və b. – Əlyazmanın əsli Konya Mövlana muzeyi kitabxanasında saxlanılır.

28. Müqəddimətül-həqayiq. – Köçürülmə tarixi. h. 940 m. 1533 ci il. həcmi 316 vərəq, Ölçüsü 14x21,5 sm., xətti nəsx, azərbaycanca. – Əlyazmanın əsli İstanbul Nuri-Osmaniyyə kitabxanasında saxlanılır.

29. Nəsimi beytinin şərh-i?. – Köçürülmə tarixi. həcmi 68 vərəq ölçüsü 12x19,5 sm., xətti təliq, azərbaycanca. – Əlyazmanın əsli Konya Mövlana muzeyi kitabxanasında saxlanılır.

30. Risalə. Köçürülmə tarixi? h.1303 m. 1885ci il, həcmi 22 vərəq ölçüsü 14x21 sm., xətti nəsx, azərbaycanca. – Əlyazmanın əsli İstanbul Süleymaniyyə kitabxanasında saxlanılır.

KÖMƏKÇİ GÖSTƏRİCİLƏR

İmadəddin Nəsiminin əsərlərinin əlifba göstəricisi

Kitablarının əlifba göstəricisi

- Azərbaycan ədəbiyyatı: VIII-IX əsr hicri:
 Seyid İmadəddin Nəsimi 4
 Cahana sığmaz Nəsimi 30
 Divan 1, 2, 3, 23
 Əsərləri 6, 7, 8,
 İmadəddin Nəsimi dünya dillərində 33
 İmadəddin Nəsimi 15
 İraq divanı 17, 28
 Qəzəllər 31
 Qəzəllər: Məndə sığar iki cahan 29
 40 qəzəl 32
 Məndə sığar iki cahan 9, 18
 Rübailər 10, 11
 Seçilmiş əsərləri 12, 14, 16, 18, 19, 20, 21, 22, 24, 26, 27
 Seçilmiş şeirlər 5
 Sirlər dəryası 13
 Şeirlər 25

Əsərlərinin əlifba göstəricisi

A

- Abu xaki eylədi çün hər xəmir 5, 10
 Aç bu sərəpərdeyi, gir içəri, canə bax 12, 15, 20, 27
 Adəm oldur kim, cahanın canidir 70
 Adəmə gəl, adəmi bil, adəmi 10
 Adəmi fəzli xuda bil adəmi 70
 Adımı həqdən Nəsimi yazərəm 25
 Afərin olsun nigarın zülfü ilə qaşına 12, 15, 16, 18, 19, 21, 22, 26, 29, 30,
 31, 113
 Afitabın tələtindən mahi-taban ru tutar 9, 12, 15, 19, 21, 22, 26, 29, 30
 Ağılımı həqdən Nəsimi yazərəm 10

- Ağrımaz 59, 87, 94, 101, 102, 139, 142, 151
- Axır zamanın fitnəsi şol gözləri şəhla imiş 9, 12, 15, 17, 19, 25, 26, 28, 29
- Al əlindən atını, yabana at 10
- Aləmdə bu gun sənciləyim yar kimin var? 5, 9, 12,15, 16, 19, 26, 17, 18,
21, 22, 28, 29, 30, 31, 103
- Aləmdə bu gün əhdi bütün yar ələ girməz 9, 12, 15, 16,17, 18, 19, 21, 22,
26, 28, 29, 30, 31, 138
- Aləmdə bu gün səncələyin yar kimin var? 5, 9, 15, 16
- Aləmi qıldı münəvvər, şol üzü mahı görün 12, 19, 26, 29, 30
- Aləmi yüzün gülüstan eyləmiş 5, 10
- Alinə vermişəm könül, ali çox alə düşməsin 9, 12, 15, 16, 17, 18, 19,
21, 22, 26, 28, 29, 30, 31
- Allah, allah, dost üzündən bir günəş olmuş əyan 14, 16
- Allah-Allah, nə can, nə dilbərsən 12, 15, 16, 18, 19, 21, 22, 26, 29, 30
- Allahın lütfi ilə yolda xudanı tapdım 14, 16
- Allahu Əkbər, ey sənəm, hüsnündə heyran olmuşam! 9, 12, 15, 17, 19, 26,
28, 29, 30, 31, 109, 111, 117, 150, 194
- Anlayan hər iki dünyada bir iman diləyən 50
- Apardı könlümü bir çeşmi-məxmur . 12, 15, 17, 19, 26, 28, 29, 33
- Apardı könlümü məndən bu gün ol cənnətin huri 9, 12, 15, 16, 18, 19, 21,
22, 26, 29, 30, 109
- Aramım ilən, əql ilə imanü dinü dil..... 67
- Arxalan öz fəzlinə, seyl olsa hicran, qəm yemə 46
- Arif olan cahilə eylər məaf 10
- Arifi-laməkan otuz ikidir 9, 12, 15, 17, 20, 27, 28, 30, 152
- Arizi yarın cinan bostanıdır 10
- Arizin, zülfün səbahü şam imiş 10
- Arzu ümmid elə hicrani-yar həddən keçib 14, 16
- Aşiq bəla yolunda gərək kim həmul ola 12, 15, 16,18, 19, 21, 22, 25, 26,
29, 30, 113, 117, 194
- Aşiq qatında küfr ilə islam çü birdir . 9, 12, 15, 20, 21, 22, 25, 27, 30
- Aşiq ol, hüsnünü sev gəl belə dildarların 14, 16
- Aşiqə birdir əzəldən sevgili dildar, bir 12, 15, 20, 27, 31
- Aşiqə imanilə dindir üzün 10
- Aşiqəm hüsnünə, eşqin ehtimalı məndədir 12, 15, 20, 27
- Aşiqi çoxdursa olmaz heç mənə həmta biri 14, 16
- Aşiqin adı nədən abdal imiş 10
- Aşiqin başilə oyna şol nigarın zülfü, uş 16, 18, 151
- Aşiqin canına batar kirpigin..... 10, 70
- Aşiqin Beytül-həramidir üzün 10

- Aşıqın imanı cadu gözlərin..... 70
 Aşıqın seyranı ol aləmdədir 10, 100
 Aşıqındır yeri göy, şəms ilə mah 10
 Aşıqlər üçün yaddır dünya qəmi, din fikri..... 61
 Aşıqlərə həyatdır eşq ilə eşqibazlıq 32
 Aşıqlərə sənsiz nə gərək hur ilə cənnət? 32
 Ay camalın hüsni-surət kim, qılıbdır ol həkim 12, 20, 27
 Ay ilə gün sücud edər surəti-canfəzayinə . 12, 19, 25, 26, 29, 30, 113
 Ay ilə günəş yüzün heyranıdır 5, 10
 Ay üzündən şərm edər, atsan cəmalından niqab 14, 16
 Ayəti-inni-ənəllaham, bu narın nuruyam 12, 19, 25, 26, 29, 30
 Ayəti-səbül məsanidir üzün 10
 Ayıldım... 83
 Ayırıqdan yar mənim bağırmı büryan eylədi 9, 12, 15, 16, 18, 19, 21, 22,
 26, 29, 30, 31, 109, 152
 Ayru tapundan, ey həbib, ah, nidəm, nidəm, nidəm! .. 16, 18, 21, 22

B

- Bağladım çünki əzəldə eşq dildar ilə əhd 14
 Bağırmı qan eylədi acı fərağın, gəl iriş 138
 Bağırmı dəlür navəki-hicrani-filani .. 12, 15, 19, 25, 26, 29, 30, 31
 Bahar gəldi, bahar gəldi, yaşıl geydi bahar gəldi 14, 16, 55, 58, 69, 72, 216
 Bahar oldu və açıldı yüzündən pərdə gülzarın 5, 9, 12,
 Bahar oldu, gəl ey dibər, tamaşa qıl bu gülzarə 9, 12, 15, 16, 18, 19, 21,
 22, 25, 26, 29, 30, 98, 113
 Bahar olduvü açıldı üzündən pərdə gülzarın 15, 16, 17, 18, 20, 21, 22,
 27, 28, 107
 Bax şu dilbərin oynuna 103
 Başda nə ləyaqət yara qurban eləsinlər? 14, 16, 80
 Başım bir yarın eşqindən fələk tək döndü, fırlandı 32
 Başım önündə düşündüm hər an səni canan 32
 Başını top eylə gəl, gir vəhdətin meydaninə 5, 9, 12, 15, 16, 17, 18, 19, 21,
 22, 25, 26, 28, 29, 30, 31, 109, 113
 Bavü sin mim üçün bəşarətdir 12, 20, 27
 Bayramdı, saqiya, bu günün mehdi zinnəti 14, 16, 82
 Behiştin hurisi sənsiz haramdır əhli-mənayə 14, 16
 Bədrələnmiş ay günəş üzdən hekayət eyləyir 14, 16, 168
 Bəhri-fənada fani ol, gör ki, nə xoş həyat olur . 12, 15, 17, 20, 27, 28
 Bəhri-mühit imiş könül, yoxdur anın kənarəsi . 12, 20, 25, 27, 30
 Bəhri-mühitə düş kim, dəryayi-əzəm oldur 12, 15, 20, 25, 27

- Bəhri-mühitimiş könül, yoxdur onun kənarəsi 9, 15,
 Bəhrül-əsrar (Sirlər dənizi) 43, 51, 55, 84, 216
 Bəxtim günəşi doğduvu yuxudan oyandı 16, 18
 Bəqanı istəyirsən əvvəl fənanı istə! 14, 16
 Bələdir qamətin, amma və lakin 31
 Bənövşə zülfünü salmış gül üzrə ənbərin sayə 12, 15, 16, 18, 19, 21, 22,
 25, 26, 29, 30, 66, 113
 Bənzəmiş mahi-hilalə qaşların 10, 70
 Bərgi-nəsrin üzrə mişkin zülfünü dam eyeləmə 15, 16, 17, 18, 19, 21, 22,
 25, 26, 28, 29, 30
 Bəri gəl, sufiya ki, məst olalım 16, 18, 21, 22
 Bərki-nəsrin üzrə müşkin zülfünü dam eyeləmə! 5, 9, 12
 Bil ki, gəl ənam ola bəlhüm əzəl 10, 25
 Bil vücudun kim, Süleyman təxtidir 10
 Bilməm bəlali könlüm hardan yenə vuruldu? 32
 Bilsəniz ah, nə qədər zülm edəcək bu dövrən 14, 16
 Bir ay üzlü saqi gəlmiş, söylə, durma, badə ver 32
 Bir bəlakeş aşiqəm, ey yar, səndən dönməzəm 17, 18, 19, 21, 22, 26,
 28, 30, 31, 138
 Bir bölük fəxr əhli gördüm, yar idi 10
 Bir cəfakeş aşiqəm ey yar, səndən dönməzəm 9, 12, 15, 16, 29
 Bir cism evinə, taliba, seyr edərək çün can gəlir 21, 22,
 Bir dəxi görmək camalın könlüm, ey can, arzular 9, 12, 15, 17, 19, 26,
 28, 29, 30, 49
 Bir əcaib dilbərə düşdü könül 10, 70
 Bir əcaib söhbət oldu guşeyi-cənnətdə duş 12, 15, 20, 27
 Bir əcaib şahə verdim könlümü 10, 70
 Bir əcaib şahə düşdü könlümüz 10
 Bir gecə çixsa camalın tələtindən ay əgər 14, 16
 Bir gecə girsə qapımdan lütfilə ol şəmi-can 14, 16
 Bir gecə tale mənə qismət edərsə zülfü-yar 14, 16
 Bir xəyal etdim gümandır belinə 10
 Bir-iki-üç gün cahandır cayigəşt 153
 Bir Məşriq günəşi Məqrib-zəmindən..... 77
 Bir müvafiq söhbət oldu, guşeyi-xəlvətdə duş 17, 28
 Bir neçə qəddü qamətdir ki, bənzər sərvə-balayə 9
 Bir saqi-yi-baqi ki, vəfa qıldı vüsələ .. 12, 15, 19, 25, 26, 29, 30, 113
 Bir şaha sən qulluq eyelə, söhbətindən can bitər 12, 15, 16, 18, 20, 21, 22,
 25, 27
 Bir zadda var ikən 32 hərf 77

- Birxədəng atdıqda yarə, kirpiyin 10
 Bistü həştü sivü düdür ayəti-nitqi-xuda 12, 20, 27
 Bivəfa dünyadan usandı könül 5, 10, 25
 Biz ki, Rum içində əbdal olmuşuz 16, 18
 Biz məzhəri-zati-kibriyayıq 52
 Bizi haqq bil, rədd eylə hər yalanı 16
 Bizim ay üzlümüz hər nə deyirsə 168
 Boyundur sidrəvü tuba, dodağın abi-heyvandır 12, 17, 19, 26, 28, 29, 30
 Bu aləmi-vəhdətdə yox alcaq-uca əsla 14, 16
 Bu aşıqlərin hüzurundur, salam olsun! 206
 Bu can pərvanədir, yanır camalın şəmi tabından 12, 15, 19, 26, 29, 30
 Bu canı tərək edib keçdim cahandan 16, 18, 21, 22
 Bu cism evinə, taliba, seyr edərək çün can gəlir 12, 15, 20, 27
 Bu dərd ilə dolu könlümdür ancaq dərdinə məskən 14, 16
 Bu dinə məmur olmadan..... 140
 Bu gün baxçaya girdim heç nədən əksük dögül 53, 54
 Bu gün ol şahidin şəkli qamundan ixtiyarımdır 9,12, 15, 16, 18, 19, 21,
 22, 26, 29, 30
 Bu necə gözdür, nə qaşdır, bu nə saçdır, bu nə xal! 14, 16,
 Bu necə qəddü qamətdir ki, bənzər sərvə-balayə 12, 15, 16, 18, 19, 21, 22,
 25, 26, 29, 30, 66, 113
 Bu nə adətdir, ey türki-pərizad 9, 12, 15, 16, 18, 19, 21, 22, 26, 29, 31, 33,
 66, 113
 Bu nə bərgüzidə candır ki, gəzər bu can içində 12, 15, 16, 18, 21, 22, 27,
 31, 152
 Bu nə bərgüzidə candır ki, şaham, ədlü insafın qanı 20
 Bu türfə şəmi gör ki, axar şəkər dodağından 5, 12, 15, 17, 19, 26, 28, 29, 30
 Bulmuşam həqqi, ənalhəq söylərəm 5, 10, 97
 Buxağın işığı nur ayəsidir..... 77
 Bülbüləm gülşəndə mən, gülzarə yoxdur minnətim .. 17, 28, 91, 121
 Bütüm, rəhbanımı deyrim, səlibim, dinim, imanım .. 9, 15, 17, 28

C

- Cahana mənim sevdiyimi can bilir ancaq 26
 Cahan üzün günəşindən münəvvər olmuşdur 9, 12, 15, 16, 18, 19, 21, 22,
 26, 29, 30, 31, 55, 216
 Cahanı tərək edib bezdim cahandan 12, 15, 17, 20, 25, 27, 28
 Camalın əksi, ey dilbər, nəyə kim düşdü al eylər 12, 16, 18, 19, 26, 29
 Camalın fitnəsi tutdu cahanı . 12, 15, 16, 18, 19, 21, 22, 26, 29, 39, 41
 Camalın pərtövi-nuri-xudadır 12, 19, 26, 29

- Camalın rövzeyi-rizvan deyilmi 12, 19, 26, 29, 31
 Camalın tələti gülzara bənzər 12, 15, 19, 25, 26, 29, 30
 Camalın, ya rəbb, ey dilbər, nə taban mahi-ənvərdir .. 12, 20, 25, 27
 Camalındır bu rəncurun şifası 16, 18, 21, 22
 Camalındır həqqin zatü sifati 12, 15, 19, 26, 29,
 Cami-səfayı bizə sun, saqiya 12, 15, 18,20, 21, 22, 27
 Can çıxmıyanca məndən, cananla kamə çatmaz 32
 Can dodağə yetdi, canan, qəlb kamə çatmadı 14, 16
 Can eşqə düşdü, ey könül, ya rəbb, nədir tədbirimiz 12, 15, 19, 26, 29, 30
 Can fəda, canlar fəda ənfasinə 10, 70
 Can həmişə ol günəş rüksara döndərmiş üzün 9, 12, 15, 16, 17, 18, 19, 21,
 22, 26, 28, 29, 30
 Can kimi sirri nəhandır ağzının 10
 Cana sən candan nə kim, gəlsə, cigərlər ağrımaz . 12, 20, 27, 33, 103
 Cana, rüxi-zülfündən əgər qılsa təəmmül 12, 20, 27
 Cana, üz istivasına şəqqül-qəmər gərək 12, 15, 17, 19, 26, 28, 29, 30
 Canan saçı Əhya gecəsi, ilhamımızdır 32
 Canana mənim sevdiyimi can bilir ancaq 9, 12, 15, 16, 18, 19, 21, 22, 29,
 30, 70, 113, 117, 194
 Canani mənim sevdiğimi can dəxi bilməz 17, 28,
 Canda ki, eşq olmadı, dildə xəbər nə fəidə!? 12, 15, 16, 17, 18, 19, 21, 22,
 25, 26, 28, 29, 30, 31, 113, 117, 154, 194
 Candan çıxarmazam sənin, ey can, xəyalını 12, 15, 16, 18, 19, 21, 22, 26, 29
 Canani mənim sevdiyimi can dəxi bilməz 91
 Canə sən candan nə kim gəlsə, cigərlər ağrımaz 16, 17, 25, 28, 117, 194
 Canı yandırdı şövqün, ey nigarım, qandasən? 31
 Cani-aləmsən, əya siminzənəx, əbrukaman 12, 19, 26, 29,30,
 Canıdır çün abi-heyvan ağzının 10
 Canıma düşdü firqətin, gör ki, nə nar içindəyəm 12, 15, 16, 18, 19, 21,
 22, 25, 26, 29, 30, 31
 Canımda yer və göylərtək nəhayətsiz səfər vardır 18, 19, 25, 26, 29, 30,
 31, 44
 Canımı qıldım fəda şol dilbərin didarına .. 9, 12, 15, 16, 113, 194
 Canımı yaxdı fəraqın, gör ki, nə nar içindəyəm 17, 28
 Canımı yandırdı şövqün, qandasən? 10
 Canımı yandırdı şövqün, ey nigarım, qandasən 5, 9, 12, 15, 16, 17, 18, 19,
 21, 22, 25, 26, 28, 29, 30, 33, 56
 Canımı yandırdı şövqün, qandasən! 5
 Canımın cananəsi sənsən, həbib 10, 70, 172
 Canımın ləli meydır camilə 10

- Canımın, cana, vüsəlın can içində canıdır .. 12, 15, 17, 19, 26, 28, 29
 Canın vücudu sənsiz laşey kimi ədəmdir 12, 15, 19, 26, 29, 30, 31
 Canını mənım sevdiyimi can bilir ancaq 31, 121
 Cədi-zülfün ənbərəşfan eyləmiş 12, 15, 16, 17, 18, 19, 21, 22, 26, 28, 29
 Cəhan yüzün günəşindən münəvvər olmuşdur 5
 Cəmalın əksi, ey dilbər, nəyə kim, düşdü al eylər 15, 17, 28
 Cəmalın fitnəsi tutdu cahanı 5
 Camalını görən, dilbər, olur sərməstü avarə 67, 68
 Cəmalın pərtövi-nuri-xudadır 15, 16, 17, 18, 21, 22, 28
 Cəmalın rövzeyi-rizvan deyilmi? 9, 15, 16, 18, 21, 22
 Cəmalın sirri-qur'an mənzilidir 17, 28
 Cəmalın, yarəb, ey dilbər, nə taban mahi-ənvərdir 15, 17, 28
 Cənnət bağı o gül üzünüdür bir ayəti 14, 16
 Cənnəti-ədn imiş üzün, üstə ləbin də kövsəri .. 12, 15, 19, 26, 29, 30
 Cənnətin xəmrı ləbin eynində saf 10
 Cənnətin vərđi üzün gülzarıdır 10
 Cənnətü firdövsü huri nisyədir, çün, atmışam..... 61
 Cövhəri-fərd adəmin kanındadır 10
 Cövri-dilbərdən könül bir dəm nəva eylərmi heç 14, 16, 57
 Cümlə həqdir, hər nə kim, mövcud imiş 10
 Cümlə mövcudata illətdir üzi 10

Ç

- Çarə yoxdur yara, əbsəm, ey könül, yar istəmə 12, 15, 16, 18, 20, 21, 22,
 25, 27, 30, 124
 Çəşmeyi-heyvan mənəm, məndədir abi-həyat 12, 15, 20, 27
 Çəkəli əynimə bir sikkeyi-mərdan kəpənək 9, 12, 15, 16, 18, 19, 21, 22,
 26, 29, 30
 Çıxar can, amma çıxmaz heç zaman cananə eşqindən 32
 Çəmən ətrafına tökmüş yenə müşki-Xütəni 14, 16
 Çox zəman keçdivü çox gəzdi mədar 10, 67
 Çün bəyan oldu rümuzi-əlləməl-əsma bizə 9, 12, 15, 20, 27
 Çün cəmalın məhşərin gülzarıdır..... 25, 70
 Çün əzəldən qüdrət əli biqələt 10
 Çün əzəldən ta əbəd baqi mənəm 10
 Çün həqi hər aydırsan ki, var 10
 Çün məni bəzmi əzəldə eylədi ol yar məst .. 9, 15, 16, 18, 21, 22, 100
 Çün üzündən cümlə əşya oldu faş 10
 Çün yazıldı vəchin üzrə bavü lam 10
 Çün zümürüd qıldı eynimi əqiq 10

Çünki həqqi görmüşəm eynül-yəqin 10
 Çünki həm əvvəl, həm axır yar imiş 5, 10
 Çünki rəf oldu üzündən, ey şəhi-xuban, niqab . 12, 19, 25, 26, 29, 113
 Çünki sənsən hər nə kim var, ey könül 10
 Çünkim gözümə gəlmədi hərgiz xəyali-xab 5, 12, 15, 20, 27

D

Dağılmış aftab üzrə niqabi ənbərəfşanın 17, 28
 Daim ənəlhəq söylərəm, həqdən çü Mənsur olmuşam 12, 15, 20, 25, 27,
 31, 109, 136
 Daldım yenə bir bəhrə ki, ümman dəxi bilməz . 12, 15, 20, 27, 109
 Dalmışam şol bəhrə kim, payanı yox 10, 97
 Dedim – ey nazlı sənəm, zülfün əcəb məvadır 14, 58, 72, 80
 Dedim: - Aləmdə tapılmaz tayı kaküllərinin 16
 Demərəm ayüzünə, çünki gözəlsən aydan 14, 16
 Demərəm dil dərdini, dildar haqqıçün, inan 16, 18, 22
 Dəldi ol qəmzən səhamı, bağıma kar etdi uş 9, 12, 15, 19, 26
 Dəmi-İsa gəlir dodağından . 12, 15, 16, 18, 19, 21, 22, 26, 29, 140
 Dərdə müştəq olmayan kimdir ki, dərman istəyə 12, 15, 16, 18, 19, 26,
 29, 30, 113
 Dərdi-fəraqə düşdü can, ahü fəğan içindədir 9, 15, 17, 28
 Dərdi ol qəmzən səhamı, bağıma kar etdi uş 29
 Dərdinə aşıqlərin dərmanı yox 5, 10
 Dərdli könlüm qəmlərin soltanına olmuş məqam 14, 16
 Dərdmənd etdin məni, ey dərdə dərman erməni 12, 15, 16, 17, 18, 19, 26,
 29, 140
 Dərdsizlər heç zaman tapmazlar dəva..... 77
 Dərdü fəraqə düşdü can, ahü fəğan içindədir 12, 18, 21, 22, 19, 26, 29
 Dərdü gəm ilə yandı könül, yar bulunmaz 5, 9, 12, 15, 16, 17,
 18, 21, 22, 20, 27, 28, 30, 105, 106, 124, 156, 175, 196
 Dərdü-fəraqə düşdü can, ahü-fəğan içindədir 16
 Dəryayi-mühit cuşə gəldi! 9, 12, 15, 16, 18, 20, 21, 22, 25, 27, 33, 34, 109
 Dırdü fəraqə düşdü can, ahü fəğan içindədir 30
 Didarə müştəq oldu can, anın camalın arzular 30
 Dideyi-ürfani aç bidar isən 10
 Dil bazarçısı yalandır, varmazam bazarına 12, 15, 16, 18, 20, 21, 22, 25,
 27, 30, 31, 59, 87, 103
 Dil sənin şirin kəlamıntək kəlim olmuşdurur .. 12, 15, 19, 26, 29, 30
 Dil yazan hüsn yalandır, varmazam bazarinə 17, 28
 Dilbarə, eşqində aləm sərbəsər qovğa çəkər 9, 15

- Dilbər ki, özü söyləyir, o mahliqadır 14, 16, 80
- Dilbərə, dil səndən özgə bir daxi yar istəmən 9, 12, 15, 17, 19, 25, 26, 28, 29, 30, 31, 109
- Dilbərə, eşqində aləm sərbəsər qovğa çəkər 12, 17, 19, 26, 28, 29, 30, 31, 98
- Dilbərə, hüsnün xəti qur'an degildir, bəs nədir? 17, 28
- Dilbərə, mən səndən ayrı təndə canı neylərəm? 5, 9, 12, 15, 16, 18, 19, 21, 22, 26, 29, 30, 31, 33, 39, 40, 41, 60, 117, 158, 194
- Dilbərə, şəmsüzzühadır ayəti-rüxsarınız 12, 19, 26, 29, 29, 30
- Dilbərə, zülfün şəbində mahi-taban gizlidir 12, 15, 19, 26, 29
- Dilbərə çatmaqda əvvəl rastkar olmaq gərək 73
- Dilbərin ləblərinə çeşməyi-heyvan demişəm 12, 15, 16, 17, 18, 20, 21, 22, 27, 28, 33
- Dilbərin ləlində əşya əsrimiş 10
- Dilbərin lə'linə mən hoqqeyi-mərcan demişəm 17, 28
- Dilbərim rindana geymiş çəkməni..... 70
- Dilbərim oldu bivəfa, dinləməz oldu fəryadı 32
- Dildarə müştaq oldu can, anın camalın arzular 9, 12, 15, 17, 19, 26, 28, 29, 109
- Dideyi- ürfani aç bidar isən..... 70
- Din elmini bilmək şəriət olar..... 97
- Dinin günəşi, dünyada imanım əfəndi 12, 15, 17, 19, 26, 28, 29, 30, 31
- Dinləgil bu sözü ki, candır söz 9, 12, 15, 16, 17, 18, 20, 21, 22, 27, 28, 30, 31, 33, 35, 109, 159, 175, 196
- Dişlərin nəzminə dürdaneyi-gövvhər dedilər 9, 12, 15, 16, 17, 18, 19, 21, 22, 26, 28, 29, 30
- Divan 23
- Divi-rəcimə, ey könül, etmə dəxi mütabiət 12, 15, 20, 27
- Dodağın qənd imiş, bal onda neylər? 9, 12, 15, 16, 17, 18, 19, 21, 22, 26, 28, 29, 31
- Dodağın qəndinə şəkər dedilər 9, 12, 15, 16, 18, 19, 21, 22, 26, 29, 30, 31, 93, 109, 160
- Doğdu məqribdən günəş, endi Məsih 10
- Doğmamışdır heç kimi bu hüsn ilə dövrü-zaman 14, 16
- Doldu könlüm Kəbəsi nuri-səfa ilə yəqin..... 140
- Dönmüşəm qəmdən hilala şol məhi-taban üçün 5, 12, 15, 19, 26, 29, 30
- Dörd müxalif cəm olanda bil ki, əsması nədir 12, 15, 20, 27
- Dörd sütun üstündə qurulmuş bu can..... 97
- Dörd sütundan olan cismə nəzər sal..... 77

- Dördlüklər 14, 16, 161
 Dövlətin dövranı gəldi, dərdə darman buldum uş .. 12, 15, 19, 26, 29
 Dövri-qəmər məlahətin hüsnünə ixtimam edər 9, 12, 15, 17, 19, 21, 26,
 28, 29, 30
 Dutdu gölzari-cahani əbri-gövhərbər bar 98
 Dutdu üzündən cəhanı cümlə nur 10
 Dümərəm dil dərdini, dildar haqqıçün, iana 21
 Dün gecə bir dilbər ilə eyşimiz məmur idi 12, 15, 16, 18, 20, 21, 22, 27, 98
 Dün, gün fəraqından gözüm yaşlar tökər, qan axıdar 16, 18
 Dünü gün müntəzirəm mən ki, bu pərgar nədir 12, 15, 16, 18, 20, 21, 22,
 25, 27, 30, 31, 36, 90, 103, 162
 Dünya çün mürdardır, igrən könül, mürdardan 12, 15, 16, 17, 18, 19, 21,
 22, 26, 28, 29, 109
 Dünya duracaq yer deyil, ey can, səfər eylə 12, 15, 16, 17, 18, 19, 21, 22,
 25, 26, 28, 29, 30, 31, 33, 103, 109, 113, 163
 Dünya günəşi, dünyada imanım, əfəndi 9
 Dürri-beyzadır vücudun, həqq nişanı qandadır 12, 20, 25, 27
 Düşəndə xatirimə məst gözlərin hər an 32
 Düşdü könül ala gözün ağınəvu qarasına 9, 12, 15, 16, 17, 18, 19, 21, 22,
 25, 26, 28, 29, 30, 109, 113
 Düşdü yenə dəli könül gözlərinin xəyalinə 9, 12, 15, 16, 18, 19, 21, 22,
 25, 26, 29, 30, 31, 103, 109, 164
 Düşdüm əzəldə zülfünə, dam olmadan hənuz 12, 17, 19, 26, 28, 29,
 30, 45, 147
 Düşmüş müənbər sünbülün xurşidi-taban üstünə 5, 9, 12, 15, 16, 17, 18,
 19, 21, 22, 26, 28, 29, 30
 Düşmüşəm biyar, ilahi, kimsə biyar olmasın .. 9, 12, 15, 19, 26, 29, 30
 Düşmüşəm məstanə eynin alinə 10
 Düşübdür ol güli-xəndanə xalın! 9, 15, 67
 Düşürmüş ənbərin zülfünü humayun kölgəsin ayə 12, 19, 26, 29, 30, 113

E

- Elm içində bəhri-nayan olmuşam 10, 70
 Elmi-hikmətdən bilirsən, gəl bəri, gəl, ey həkim..... 112
 Eşq içrə halimi bu dənizdə batan bilər 32
 Eşq gəlib könlüm evində saldı xoş bünyadlar 79
 Eşq ilə gəldi cəmiyi-ənbiya 10, 172
 Eşq yolunda kim ki ol yarına canfəşan gedər 12, 15, 16, 17, 18, 20, 21,
 22, 27, 28
 Eşqi sənin gözəl üzünün mülki-candadır 14, 16

- Eşqə düşən bilər nədir əslində eşq işi 32
 Eşqinlə kəşf olmuş vücuda əsrar..... 77,
 Eşqinlə kəşf olmuş vücud aləmi..... 97
 Eşqilə məşuqu aşiq bir imiş 10
 Eşqimiş baqivü hüsnün layəzal 10
 Eşqimiş Simurqu aşiq kühi-Qaf 10
 Eşqin ey dilbər, könül təxtində şah olmuşdürür 9, 15,
 Eşqin əhli bisəru saman gərək 10
 Eşqinin məsti olan mey içmədən sərməst olar 14, 16
 Etməgil! 165
 Ey acıqlı, kinli, paxıl, bir utan 16
 Ey badi-səba, məndən ilət yarə səlamı 5, 12, 15, 17, 19, 25, 26, 28, 29, 30
 Ey behiştədən tazə gəlmiş tazə gül 10
 Ey bərgüzidə surət, cansan, vəli nə cansan .. 12, 15, 20, 21, 22, 27
 Ey bilən həqqin sūfatın, ismi-əsması nədir 12, 15, 20, 27
 Ey binəzirü vahid, hüsnün camal içində .12, 15, 17, 20, 25, 27, 28
 Ey boyun tuba, üzün darül-xüll 5, 10
 Ey bulut, sən şol məh-i taban özündən beylə get 79
 Ey buti-şirin ki şəkərdir ləbin 10
 Ey cahan eşq əhlinə sənsiz haram 5
 Ey cahan mülkündə vəchi afitab 9
 Ey cəhan eşq əhlinə sənsiz hərəm 10
 Ey camalın ərşi-rəhman qabiə-qövseyin qaşınız 12, 19, 26, 29
 Ey camalın məzhəri zatü sifət 12, 20, 27
 Ey camalın nuri-sübhanəlləzi əsra imiş 12, 19, 26, 29
 Ey camalın səhfəsində xətm-i-Quran buldum uş .12, 15, 19, 26, 29
 Ey cəmalın surəti-rəhmanımız 70
 Ey cəmalın bibədəl, hüsnü cəmil 10
 Ey cəmalın hüsnünə heyran qəmər 10
 Ey cəmalın kafü hey, yey, eynü sad 10
 Ey cəmalın qülhuvəllahi-əhəd 10
 Ey cəmalın məzhəri zatü sifət 9
 Ey cəmalından münəvvər afitab 10, 172
 Ey cənnətin xəndan gülü, acı fərağın xar imiş 5, 12, 15, 16, 17, 18, 19, 20,
 21, 22, 25, 26, 27, 28, 29, 35
 Ey daşəvü türabə deyən qiymətli gövhər..... 140
 Ey dedigin cümlə yalan, qövlü qərarın yox imiş 12, 15, 16
 Ey dəvət eyləyən bizi firdövsə, eylə bil 17, 28
 Ey dilbəri-pünhani, sənsiz nədərəm canı 30
 Ey diriğa kim, cahanda yarü həmdəm gəm durur 5

- Ey diriğa kim, cahanda yarü həmdəm kəmdürür 9, 12, 15, 16, 18, 19, 21,
22, 26, 29, 30
- Ey dolu səndən cəhan, səndə cəhan 10
- Ey dürri-kani hər şey, kim bilə kim, nə kansan? 12, 15, 20, 27
- Ey əlləzi-yüvəsvis, taətlərin həbadır 12, 17, 20, 25, 27, 28
- Ey əzəl nuri-cəmalın ta əbəd 10
- Ey əzəli can ilə cananımız 5, 9, 12, 15, 16, 18, 20, 21, 22, 25, 27, 30, 39,
41, 109, 124, 150, 166, 175, 196
- Ey fələk əksinəmi seyr etdi seyranı..... 61, 67
- Ey gözəl sərvim, bəs indi sən kimin dildarısan? 14, 16, 73
- Ey gül sənə mümkünmü bədəl yasəmən olsun 14, 16
- Ey gülüm, ey sünbülüm, ey munisim, vey ənbərim 9, 12, 15, 17, 19, 26, 28,
29, 30, 31, 33, 67, 68, 103, 117, 194, 195
- Ey günəş surətli, yari-dilpəzir 5, 10
- Ey günəş üzlü, cəmalın fitnədir? 10
- Ey günəş, mən bundayam, sən andasan 10
- Ey günəş, nuri-təcəlladır üzün 10
- Ey günəş surətli yari-dilpəzir 81
- Ey haq əhli, yəqin imiş bu xəbər 16, 18, 20, 21, 22, 27
- Ey Həqi hər yerdə hazırdir deyən əgrinəzər..... 140
- Ey həbibim, dilbərim, vey sevgili yarım mənim 9, 12, 15, 17, 19, 26, 28,
29, 30, 62, 63
- Ey həbibim, vəslini mən canə nisbət qılmışam 9, 15,
- Ey həqə müştaq olan, üş səndə həq 10
- Ey həqq əhli, yəqin imiş bu xəbər 5, 12, 15, 18, 20, 21, 22, 27
- Ey hərəmi gözlərin yəğmaçilər 5, 10
- Ey xəstə könül, dərdinə dərman tələb eylə 9, 15, 16, 17, 18, 21, 22, 28,
117, 194
- Ey xətin Xızr, abi-heyvandır sözüün 10
- Ey xətin Xızrə ləbin abi-həyat 10
- Ey xəttin səbülməsani, ey ləbin mai-təhur 12, 17, 20, 27, 28
- Ey xəttü-xalın kəlamüllah, həm ümmül-kitab 12, 20, 27
- Ey xumar-gözlüm, qəmindən məskənim meyxanədir 32
- Ey iki aləmdə hüsnün binəzir 5, 10
- Ey Kəbeyi cəmalın olan qibleyi səlat 14, 16
- Ey kəlamüllah, əşya nitqi-həqdir sərbəsər 12, 20, 27
- Ey kərimi-ləmyəzəl, ey xalığı-pərvərdigar 12, 15, 20, 25, 27
- Ey ki, salıb bu qaməti hər tərəfə qiyaməti 14, 16
- Ey könlüm alan qaşları yay, gözləri cadu 9, 12, 15, 16, 17, 18, 19, 21, 22,
26, 28, 29

- Ey könül həq səndədir, həq səndədir! 5
- Ey könül şad ol yenə məhbubi-zibadır gələn 15, 21, 17, 18, 19, 22, 26,
28, 29, 30, 31
- Ey könül, hər bivücuddan can umarsan, nə əcəb 9, 12, 15, 16, 18, 20, 21,
22, 27, 99
- Ey könül, hər səndədir, həq səndədir 10
- Ey könül, Mənsur ənləhəq söylədi 10
- Ey könül, püxtəisən, gəl təməi-xam eləmə 16
- Ey könül, şad ol kim, ol məhbubi-zibadır gələn 12, 16
- Ey küfrü şirk içində sanan özünü mömin 143
- Ey qara saçım, səni rüyadə görməz bir nəfər 14, 16
- Ey qara zülfü olan zülmət gecədən qarqara..... 80
- Ey qaşınla kirpigin, zülfün yeli 10
- Ey qəflətin meyindən məstü xərabü heyran 5, 12, 15, 16, 17, 18, 20, 21,
22, 27, 28, 167
- Ey qəmər tələtli şəmsi-xavəri 10
- Ey qəmər üzlü, götür həqdən niqab 10
- Ey qəmər zülfün şəbində rusiyah 10
- Ey qılan dəva ki, şaham, ədlü insafın qanı 5, 12, 15, 21, 22, 27, 30, 95
- Ey qılan dəvi ki, sufiyəm, fütüvatın nədir 12, 15, 27
- Ey ləbin abi-çəşməyi-heyvan 12, 19, 26, 19
- Ey ləbin eyni-abi-heyvandır 12, 15, 19, 26, 29, 30
- Ey ləbin vəsli həyati-sərmədi 10
- Ey mana nahaq deyənlər, qandadır bəs yaradan 12, 15, 16, 18, 20, 21, 22,
25, 27, 143
- Ey məlik, mülkündə vəchin afitab 10, 172
- Ey məni nahəq deyənlər, qandadır bəs yaradən? 9
- Ey mənim əhdə vəfasız dilbərim 16, 18
- Ey Məsihadəm, niyə can vermədin cansızlara 12, 15, 16, 17, 18, 19, 21,
22, 25, 26, 28, 29, 30, 33, 113
- Ey mükərrəm hüsni-surət, ey mütəhhər maü tin 12, 20, 27
- Ey müsəlmanlar, bu gün ol yarı-pünhan ayrılır 9, 15, 16, 18, 19, 21, 22, 26,
29, 30, 31, 33, 117, 127, 194
- Ey müsəlmanlar, mədəd, ol yar pünhan ayrılır 12
- Ey nafeyi-Çin saçın siyahı 12, 15, 16, 18, 19, 21, 22, 26, 29
- Ey nazı çox dilbər, məni yandırma hicrin narinə 12, 19, 25, 26, 29, 30, 113
- Ey nəsimi-sübhdəm billah, şu yarım xoşmudur? 9, 12, 15, 16, 17, 18, 19,
21, 22, 26, 28, 29, 30, 31
- Ey nuri-dilü didə, didarına müştəqəm 5, 9, 12, 15, 16, 17, 18, 19, 21, 22,
26, 28, 29, 30, 31 96

- Ey özündən bixəbər qafil qərib..... 10, 70, 172
 Ey özündən bixəbər ğafil, oyan! 5, 10, 16, 18
 Ey özündən bixəbər, gəl haqqı tanı, səndədir 16, 18, 21, 22, 25, 33
 Ey özündən bixəbər, qafil qərib 10
 Ey özündən bixəbər qafil oyan..... 97
 Ey pərtövi-diyari-rüxün nuri-kainat 12, 20, 27
 Ey ruhi-qüds, cifeyi-dünyayə yapışma! 5, 17, 27, 28, 30
 Ey ruhi-qüdüs, canıma sən canü cahansan .. 12, 15, 17, 20, 27, 28
 Ey ruhi-qüdüs, cifeyi-murdara yapışma 12, 15,
 Ey ruxun eşqində əqlim şahmat 10
 Ey rüxün eşqində sərəkərdan fələk 10
 Ey rüxün gülzari-cənnət, saçların reyhanıdır 12, 15, 19, 26, 29, 30
 Ey rüxün, rəngi-üzarın çün bəqəm qatında nil 12, 15, 20, 27, 153
 Ey saçın “vəlleyl”, üzün “vəzzuha” 10, 172
 Ey saçın büyi Məsihanın ləmi 10
 Ey saçın dövründə məstur afıtab 10, 172
 Ey saçın hər tarına min can əsir 10
 Ey saçın məhşər, üzün darül xülul 10
 Ey saçın zilli-ilahi, vey rüxün Allahu nur 12, 20, 25, 27
 Ey saqi verməsən şərab bu gecə..... 77
 Ey sənəm, eynin xumarı fitnədir 10
 Ey sufatı təmami-mövcüdat..... 80
 Ey təbib-i-haziqü nazikmizac 16, 18
 Ey türfə şəmi gör ki, axar şəkər dodağından 16, 18, 21, 22,
 Ey üzü gül, ləbləri mərcanımız 12, 16, 18, 19, 21, 22, 26, 29, 30, 124, 194
 Ey üzün “nəsrün-minəllah”, vey saçın “fəthün-qərib” 12, 15, 16, 18, 19,
 21,22, 25, 26, 29, 30
 Ey üzün ayəti ənvari-sifat 10
 Ey üzün bağında sünbül laləçin 10
 Ey üzün cənnati-ədnin, vey boyun tubi-rəvan 12, 19, 26, 29, 30
 Ey üzün min-indəhü elmül-kitab 10, 172
 Ey üzün “nəsrün-minəllah”, vey saçın “fəthün-qərib”..... 113
 Ey üzün nuri-təcəlli, məniyi-iman budur 12, 19, 26, 29, 30
 Ey üzün nuri-zati-yəzdani 12, 15, 20, 27
 Ey üzün ol lövh kim, məhfuz idi 10
 Ey üzün ol lövh kim, məhfuz imiş 10
 Ey üzün səbülməsani, nəzzələl-Fürqan budur 12, 15, 20, 27
 Ey üzün şənində münzəl ayəti-Allahu nur 12, 19, 25, 26, 29, 30,
 Ey üzün ümmul-kitabü fatihə 10
 Ey özündən huri-qılman münfəil 10

- Ey üzündən zahir əsmayi-xuda 10, 172
 Ey vədə verərək etməyən vəfa..... 77, 97
 Ey yanağından xəcil gül laleyi-həmra ilə 5, 12, 15, 16, 17, 18, 19, 21, 22,
 26, 28, 29, 30
 Ey zahidi-xəlvətnişin, bir kasə al iç rinddən..... 61
 Ey zülfü qəmərə bir istinadgah..... 77
 Ey zülfü qəməri bürüyən afət..... 97
 Eydi əkbərdir camalın, eydə can qurban olur 12, 15, 16, 18, 20, 21, 22, 27,
 122, 137
 Eylədi 123
 Eyşü tərəb yarı gül, üzar ilə xoşdur 12, 15, 16, 17, 18, 19, 21, 22, 26, 28,
 29, 30, 31
 Eyyühər-rağıbunə fil övqat..... 12, 15, 20, 27
- Ə**
 Əcəb ləlinmi şol, ya cani-əhbab 5, 12, 15, 19, 26, 29, 30, 31, 113
 Əcəba bu huri yüzlü məhi-bədr, ya pərimi? 5, 12, 15, 16, 17, 18, 19, 21, 22,
 25, 26, 29, 30 28
 Əcəl müvəkkili olacaq aşikar..... 61
 Əgər bəqani tələb edirsənsə, əvvəlcə fənanı tələb et..... 168
 Əgər Musa kimi gəlmək, təcəlli görmək istərsən..... 140
 Əgərçi candasan, candan nihansan 5, 12, 15, 16, 17, 18, 20, 21, 22, 27, 28,
 169
 Əgərçi rahi-eşqində əsirəm 12, 15, 20, 25, 27
 Əhdə vəfa eylədi yarı-vəfadarımız 12, 17, 18, 19, 21, 22, 26, 28, 29, 30, 31
 Əhdə vəfa qılmadı yarı-vəfadarımız 5, 9, 15, 16
 Əhli-iman üsləri ol dəmdə inkar etdilər 12, 16, 17, 18, 20, 25, 27, 28,
 Əhli-imanın imamıdır yüzün 5
 Əhli-irfanın məqami Qaf imiş 10
 Əqrəb oldu aləmin xəlqivü mar 5, 10
 Əla, ey dürri-bəhri-laməkanım 12, 15, 20, 27
 Əleyna-rəbbiküm” şahə, yazırmən sana bir namə 9
 Əlhəmdülillah, Əhmədin girdik əbavü şalına 12, 20, 27
 Əlif – Allah, sidrə boyun müntəhadır müntəha 12, 15, 20, 27, 195
 Əlif – Əla qamətin hər kim görər bican olur 12, 15, 20, 27
 Əlif – Ol qəddinə ögündigiçün sərvü çinar 12, 15, 20, 25, 27
 Əlif-lam və tərs əlifba..... 12, 15, 20, 27
 Əlləməl-əsma ibarətdir nədən? 10
 Əlminnətilillah ki, bu gün yarımı buldum 12, 16, 17, 18, 20, 21, 22, 27, 28,
 31, 124

Əl-minnətü-lilləh ki, bu gün yar ələ girdi 9, 15, 17, 28
 Əmirik biz bu hər iki aləmə 16
 Ən mərkəz nöqtəsi sənsən cahanın..... 77, 97
 Ənbərin zülfün, nigara, bağladı divanəni 12, 16, 18, 19, 22, 26, 29, 30,
 Ənbərin zülfün, nigara, bağrımı qan eylədi 21
 Ənəlhəq söylərəm həqdən, ələl-ərş istiva gəldi 12, 20, 25, 27, 30, 170
 Ənisim, rəhbərim, yarım, gülər üzlü güləndamım..... 195
 Ətrini duyuram çəməndən güldən..... 77, 97
 Ər kişinin sorma adın, izzətindən bəllidir 17, 28
 Əslinə kim ki, irmədi dərdü əzab içindədir 21
 Əvvəl ki, dila, dərd ilə yaran olamazsan 12, 17, 20, 27, 28
 Əya lətifi-zəmanə, əya xülaseyi-zat 12, 20, 27
 Əya şahı-səid əxtər, üzün ərşi-müəlladır 9
 Əya, mömin, gər istərsən səadət 12, 15, 20, 27, 31
 Əya, şahı-səidəxtər, üzün ərşi-müəlladır 12, 15, 17, 20, 27, 28
 Əzəlin günəşi doğanda təndən..... 77

F

Fatihə ümmül-kitabın göstər ayası nədir 12, 15, 17, 20, 27, 28
 Favü zadü lamə düşdü könlümüz 10
 Fəxriyyə 4
 Fəraqı çəkməyən aşiq vüsəlin qədrini bilməz 5, 9, 12, 15
 Fəzl rəbbi-zülcəlal oldu bizə 10
 Fəzli-bismillahü ir-rəhmanir-rəhim 10
 Fəzli-həq verdi mənə eşq meyindən bir cam 14, 16
 Fəzli-həqdən çün hidayət buldu həq 10
 Fəzli-həqdən mən hidayət bulmuşam 10
 Fəzli-həqdir cümlə əşya yarədən 10
 Fəzli-həqdir vaqifi-əsrarımız 5, 10, 103
 Fəzli-həqqə arxalan, cövr etsə hicran, qəm yemə 14, 16
 Fəzli-həqqin “Cavidan” idir üzün 10
 Fəzli-ilah yar olub, başqa nəfər nə lazımım 14, 16
 Fəzlim mənim, ey Xizrimu həm abi-həyatım 9, 12, 15, 20, 27, 67
 Fəzlinə bel bağladım, ya vahidü fərdü əhəd 12, 20, 27
 Fikr edərəm ki, yazayım zərrəcə eşq sirrini 16, 18
 Firqət içində yanırım, dərdimə eylə çarə gəl 5, 12, 15, 16, 17, 18, 19, 21,
 22, 26, 28, 29, 30
 Firqət içində yürəgim gör ki, nə parə-parədir 12, 15, 17, 19, 26, 28, 29, 30, 31
 Firqətin dərdi mana kar eylədi 5, 10, 97, 171, 194

- Firqətin dərdi, nigara, bağırimi qan eylədi 5, 12, 15, 16, 17, 18, 19, 22, 26, 28, 29, 30, 31
- Firqətin dərindən, ey can, yürəgim qan oldu, gəl 9, 12, 15, 16, 17, 18, 19, 21, 22, 26, 28, 29, 35
- Firqətin yandırdı bağırimi, yürəgim qan oldu, gəl 12, 15, 16, 17, 18, 19, 21, 22, 26, 28, 29, 30
- Firqətindən, dilbərə, könlüm pərişan oldu, gəl 18, 19, 21, 22, 26, 29, 30, 31, 64, 117, 194
- Firqətindən ey nigarım, yürəyim qan oldu, gəl 5
- Firqətindən yandı bağırim, ürəyim qan oldu, gəl 9
- Firqətindən, dilbərə, könlüm pərişan oldu, gəl 12, 15, 16
- Fitnədir eynin, üzün şəmsi qəmər 10
- Fitnənin başı gözün sevdasıdır 10

G

- Gah lalə kimi xərabü sərməst 25
- Gedib xalqın canı badə o gözlərdən, kaman qaşdan 14, 16
- Gerçək ərisən uşbu dəm ta biləsən nəzər nədir 12, 15, 20, 25, 27
- Gerçək hədis (xəbər) imiş bu ki, xubun vəfası yox 9, 12, 15, 16, 18, 19, 21, 22, 26, 29, 30
- Getməyə əzm eyləmişsən ey dilaram, eyləmə 9, 12, 15, 16, 17, 18, 19, 21, 22, 25, 26, 28, 29, 30, 31
- Gə, gə, gə, gəl ki, sevirəm sə, sə, sə, sən məhi-Çini 9, 15, 103
- Gəh çıxmışam İsa kimi çərx üstünə, oturmuşam..... 140
- Gəl bənə nahax deyənlər gəl, səltənət [i] şimdi gör 53
- Gəl bərü sofıya ki məst olalım 17, 28
- Gəl bu dəmi xoş görəlim, ol keçən dəm dəm degil 12, 15, 16, 17, 18, 20, 21, 22, 27, 28,
- Gəl ey aşıqlərin rizvanı hüsnüm 19, 21, 22, 29, 31, 75
- Gəl ey dilbər ki, hüsnün aya düşmüş 15
- Gəl ey dilbər ki, qan oldu könül eşqin bəlasından 15, 16, 18, 19, 21, 22, 29, 30
- Gəl ey dilbər ki, müştəqəm, səni görmək dilər könlüm 5,15
- Gəl ey dilbər, iki aləmdə cansan 15, 22
- Gəl ey dilbər, məni gör kim, necə xoş yanaram sənsiz 15, 31
- Gəl ey əgri, məni gör kim, cananın padişahiyəm 15, 20
- Gəl ey könlümdə can, canda bədənsən 16, 18, 21, 22
- Gəl ey sərkeş nəsihətdən burax əqlin qulağına..... 92, 121
- Gəl gör məni eşqində kim, mən necə giryan olmuşam 12, 15, 17, 20, 27, 28, 31,
- Gəgil ki, qapdı şövqi-cəmalın qərarımı 30

- Gəl ki, qəmdən canımı yağdı fəraq 5, 10
 Gəl ki, müştəq olmuşam didarına 5, 10, 12, 15, 20, 27, 97, 100, 172
 Gəl ki, sənsən əşrü kürsi səndədir 10
 Gəl ki, sənsiz biqərar oldu könül 5, 10
 Gəl rızasın istə həqqin hər nəfəs 10
 Gəl, ey dilbər ki, hüsnün aya düşmüş 12, 16, 17, 26, 28
 Gəl, ey dilbər ki, qan oldu könül eşqin bəlasından 9, 12, 26
 Gəl, ey dilbər ki, müştəqam, səni görmək dilər könlüm 12, 17, 19, 26, 28,
 9, 30, 31,
 Gəl, ey dilbər, iki aləmdə cansan 12, 17, 20, 27, 28, 30, 31
 Gəl, ey dilbər, məni gör kim, necə xoş yanaram sənsiz 12, 16, 17, 18, 19,
 25, 26, 28, 29, 30, 66
 Gəl, ey əgri, məni gör kim cahanın padişahıyam 12, 27, 31
 Gəl, ey könlümdə can, canda bədənsən 12, 15, 17, 19, 26, 28, 29, 30, 31
 Gəl, ey sərkeş, nəsihətdən burax əqlin qulağına 17, 28
 Gəl, ey talib, məni gör kim, cahanın padşahıyəm 17, 28
 Gəl, gəl ki, qapdı şövqi-cəmalin qərarımı 5
 Gəl, gəl ki, səndən ayrı müştəqə can gərəkməz 16, 21, 22
 Gəl könül, sevmə cahanı çün cahan əldən gedər 54
 Gəl mana bir söylə kim, iman nədir..... 70
 Gəl, mühiti-eşqə bir gəz dala gör 10
 Gəldi bəydən muştucu bir gündə dərd 10
 Gəldim uş həqdən, gətirdim xoş xəbər 10, 67
 Gəlgil ki, qapdı şövqi-cəmalın qərarımı 12, 15, 16
 Gəlgil ki, müştəq olmuşam şirin ləbin gül qəndinə 12, 15, 16, 113
 Gəlgil ki, nuri-didə cəmalındadır sənin? 12, 15, 16, 18, 22
 Gəlgil ki, səndən ayru müştəqə can gərəkməz 12, 15, 17, 19, 26, 28, 29, 30
 Gəlmərəm eşqin yolunda heç zaman bir də cana 14, 16
 Gəlmişəm həqdən ənəlhəq, gör nə Mənsur olmuşam 12, 15, 20, 25, 27, 109,
 173, 181
 Gəlmişəm qalu bəlalədən meypərəst 10
 Gər bəyan edəm sana əsmayi-ruhəfzamızı 12, 20, 27
 Gər dilərsən xaliqi etmək əyan 10
 Gər həq oldun, hər sifətin qandadır? 10
 Gər irəsən surətinə mənisinə..... 70
 Gər sən istərsən, həqi bilmək yəqin 10
 Gər səni sən tanıyıbsan bigüman 10
 Gərçi asandır der, ey can, eşqini hər bixəbər 16, 18, 21, 22
 Gərçi dəmi-Musayəm nurilə nar içində..... 140

- Gərçi eynimdən nigara, surətin pünhan deyil 5, 9, 12, 15, 16, 17, 18, 20, 21, 22, 27, 28
- Gərçi fəraqə düşmüşəm, eyni vüsəl içindəyəm 9, 12, 15, 17, 19, 26, 28, 29, 30
- Gərgil ki, müştəq olmuşam şirin ləbin gül qəndinə 29
- Gərgil ki, nuri-didə cəmalındadır sənin 29
- Gətir, ay üzül saqi, ruh açan gülrəngli səhbani 14, 16
- Gətir, gətir, gətir ol kaseyi-rəvanpərvər 9, 12, 15, 16, 17, 18, 19, 26, 28, 29, 30, 103
- Gördü ki, bəhri-məani nə qəsd-i-can eylər 15
- Gördüm camalın şəmini rövşən, məhi-taban budur 12, 15, 16, 19, 26, 29, 30
- Gördüm ol ayı vu bayram eylədim 10
- Gördüm üzünü, ey sənəm, əlminnətülillah 12, 18, 19, 21, 22, 26, 29, 30
- Görəndən bəri, ey dilbər, camalın..... 67
- Görlü üzün nurundan aləm münəvvər oldu 12, 15, 17, 19, 21, 22, 26, 28, 29
- Görürəm məst olmuş badə güzədən..... 97
- Görmüşəm hər şeydə həqqi-mütləqi 10
- Görün ki, bəhri-məani nə qəsd-i-can eylər 9, 12, 19, 21, 22, 26, 29, 30
- Götür niqabını xəlqə görün, ey şəmsü qəmər 12, 15, 17, 19, 21, 22, 25, 26, 28, 29, 30
- Gövhəri-bəhri-hədayiqdir üzün 10
- Gövhəri-dəryayi-hikmət cavidani səndədir 17, 28
- Gövhəri-dürri-məani dişlərin 10
- Gözlərim yarın qəmindən axıdar dürdanəyi 19, 25, 26, 29
- Gövhərü dürri-məani dişlərin..... 70
- Gözəllər eşqinə qəmlə dolu qəlb olmalı məskən 14, 16
- Gözəllər eşqini könlüm bu könlümdən kənar etməz 14, 16, 69
- Gözləri əsrarını faş eylərəm..... 70
- Gözəlsən, dilbərim, şüglun cəfadır 14, 16
- Gözləri purxabə verdim könlümi 10
- Gözlərim yarın qəmindən axıdar dürdanəyi 12, 15, 19, 25, 26, 29
- Gözlərin çəkdi məni bir guşədən meyxanəyə 14, 16, 44
- Gözlərin əsrarını faş eylərəm 10
- Gözlərin qəmzə ilə eylədi məstanə məni 46
- Gözlərin rəmzi müəyyən göstərir vən-naziət 12, 15, 19, 26, 29
- Gözlərin sevdasına düşdü könül 10
- Gözlərindən çağrışırlar, dadlar, bidadlar 12, 16, 17, 18, 20, 25, 27, 28
- Gözü ə'ma olanın nuri-təcəlla nə bilür? 17, 28
- Gözümdən qan rəvan oldu, həbibin intizarından..... 79
- Gözümdən dəmbədəm axan qəmindən su degil, qandır 5, 12, 15, 19, 26, 29, 30
- Gözün bir fitnədir, olmuş bütün aləm xərabə ondan 14, 16

- Gözüylə yarımın məstəm, meyü sağər nə lazımdır 14, 16, 69
 Gül bədənli saqi gəlmiş, qaldırılısın badələr 14, 16
 Gül dilbərim ki, söhbəti-can sənsiz heç nədir 44
 Gül utanar, əgər üzün anca bizim nigarımız 14, 16, 65
 Gül üzlü saqi gəlmiş, nuş et ki, badə gəldi 32
 Gül üzündə bu gecə ziyası başqadır..... 80
 Gülgün rüxün gülü, səməni şərmisar edər 9, 12, 15, 16, 17, 18, 19, 21, 22,
 26, 28, 29
 Güli-tərdən gəlicək arizinə ma tökülür 5, 9, 12, 15, 16, 17, 18, 21, 22, 19,
 26, 28, 29, 30
 Gülşəni-firdovs edir can bağıni vəsli-həbib 9, 12, 15, 19, 26, 29, 30, 49, 98, 113
 Gülüstan Turi-qüds oldu, baharın nurü narından..... 140
 Güman aparma ki, etsən də yüz dilazarlıq 14, 16, 42, 48
 Gün fəkanın əmrinə baş tərçüman biz olmuşuq 14, 16
 Gün üzünün nurundan cahan oldu münəvvər 65

H

- Haqqörən bir göz gərək, görsün səni, ey məhliqa 14, 16
 Haqq bizə göz verdi, bizdə haqqı gördük cavidan 14, 16
 Hamı surətinə qalmışdır heyran..... 77
 Hec kimsə Nəsimi sözünü fəhm edə bilməz..... 70
 Heçdir sən olmasan iki dünya mənim üçün 44
 Həbibə, firqətin saldı məlalə 9, 12, 15, 16, 17, 18, 19, 21, 22, 26, 28, 29, 30,
 31, 66, 113
 Həbibim, izzətim, canım, cahanım 9, 12, 15, 16, 17, 18, 19, 21, 22, 26, 28,
 29, 30, 67
 Həqbin nəzəri bayəd, ta ruyə-məra binəd həkim..... 112
 Həq dedi kim, yer yedivü göy yedi 10
 Həq görən bir göz gərək görsün səni ey məhliqa..... 69
 Həq mana bir xirqə biçdi kənduzi 10
 Həq siyam ayın bizə eyd eylədi 10
 Həq sözün gör kim, neçə dürdanədir 10
 Həq ta ki, yar oldu mənə, sər ta qədəm yar olmuşam 15, 16
 Həq taala adəm oğlu özüdür 5
 Həq təala pərdəsiz oldu əyan 10
 Həq təcəlla eylədi Musa üçün 10, 140
 Həqin əsrarını mən anda gördüm..... 140
 Həqdən agah ol ki, həqdir cavidan 10
 Həqiqət həqqi biləndir, verən varını yəğməyə 12, 15, 16
 Həqq əyan oldu vu getdi şirkü şək 10

- Həqq əyan oldu, gəlin, həqqi görün! 10
 Həqq sevər xubivu həqdən həqqi bil 10
 Həqq ta ki yar oldu mənə, sər ta qədəm yar olmuşam 12,27
 Həqqə doğru baxu həqqi doğru bil 10
 Həqqə səndən qoyma kim, dad eyləyəm 10
 Həqqə yar ol, ey könül, yar ol, yetər 10
 Həqqi batil sanma, həq yoxdur demə 10, 70
 Həqqi bilən bilir bu gün eşqi hədisi-pərbəla 12, 15, 20, 27
 Həqqi-taalanın kəlamı bixilaf 10
 Həqqi-taalanın kitabı Tur imiş 10
 Həq-təala adəm oğlu özüdür 10
 Həq-təala varlığı aləmdədir 10
 Həq-təalanın kəlamı nurdur 10
 Həq-təalanın kəlamı səndədir 10
 Həm sədəfəm, həm inciyəm, həşrə sırat əsinciyəm 115
 Həmdəm olubdur canıma hüsnün xəyalı anbaan 14, 16
 Həmdü-lillah, yarımın gördüm üzün 10
 Həmdüllillah kim, camalından cahan pürnurdur 12, 15, 20, 27
 Hər dəm firaqından, gözüm yaşın tökür, qan axıdır..... 79
 Hər hansı nəqşə sən baxsan onun nəqqşiyəm, canan! 14, 16
 Hər iki dünyada arif vəsli-canan istəyəz 14, 16, 82
 Hər ki, sən şirin ləb için ad oxur 10
 Hər kim irər, eyşi-nəim içindədir 12, 15, 16
 Hər kim ki, vüsəlinə baxa bir dəm dilbər qaşı yasına 9, 12, 15, 16, 18,19,
 26, 29, 30, 31, 113
 Hər kim ki, baxdı yar üzünə, görmədi Xuda 32
 Hər kimi ki dindirirsən bən də bir canam diyər 18, 19, 22, 26, 29, 30,53
 Hər kim ki, müştəq olmadı şol dilbərin didarinə 12, 15, 19, 26, 29, 30, 113
 Hər kimin kim, rəhbəridir siddü ixtlasü səfa 12, 20, 27, 195
 Hər kişinin sorman əslin, izzətindən bəllidir 9, 12, 15, 16, 18, 20, 21, 22,
 27, 31
 Hər nə kim, təqdiri-yəzdani qılır 10
 Hər nə yerdə, göydə var, aləmdə var 10, 70
 Hər nəyə kim, baxırsən anda sən Allahı gör 15, 20, 27
 Hər nəyə kim, baxıram, həq baxıram 10
 Hər nəyə kim, baxırsən anda sən Allahı gör 12
 Hər səhər vaxtında kim, bülbül fəğanın başlar 12, 16, 17, 18, 20, 21, 22, 25,
 27, 28,45, 174
 Hərami gözlərin yağmaya düşmüş 5, 9, 12, 15, 16, 17, 18, 19, 21, 22, 26,
 28, 29

- Həsərət yaşı hər ləhzə qılır bənzimizi saz 9, 12, 15, 17, 19, 26, 28, 29, 30, 31
 Həsərətindən yandı canım, çarə bilməm neyliyim...? 62, 67, 68, 91, 121
 Həsərətindən yandı canım, cigərim qan oldu, gəl 17, 28
 Həşri-məqsudi-xəlayiq ya əmin 10
 Həşrü nəşrin afitabıdır üzün 10
 Həyatı Xıızr ilə İsa bilir arif necə buldu..... 140
 Hilalə döndü qəmər qaşların hilalından 5, 9, 12, 15, 16, 18, 19, 21, 22, 26,
 29, 30
 Höccətullah oldu nitqin, natiq ol! 10
 Hürufilik cahadında şairlərin ikisən 144
 Hüsnün təala şənəhü sünində heyran olmuşam 12, 15, 17, 19, 26, 28, 29, 30
 Hüsnün, təbarəkallah, ənvari-ləmyəzəldir 12, 15, 16, 18, 19, 21, 22, 26, 29, 30
 Hüsnünə heyran durur huru mələk 5, 9, 12, 15, 16
 Hüsnünə sübhanəhü kim ki şəhid olmadı 12
 Hüsnünə gör mən necə aşiqi-divanəyəm 17, 28
 Hüsnünə heyrandır hurü mələk 17, 18, 19, 21, 22, 26, 28, 29, 30
 Hüsnünə sübhanəhü kim ki şəhid olmadı 19, 26, 29, 30

X

- Xalından xəttindən ey sahib cəmal..... 77
 Xansı dimağ içində ki, eşqin havası yox 49
 Xar içində bitən qönçə gülə minnət eyləməm..... 175, 196
 Xeyli müddətdir ki, dərdin məndədir..... 25, 67
 Xətti-ruxun surəsi aşiqə yol göstərər 14, 16
 Xəyalın..... 92
 Xəyalın didəyi-giryanə düşdü..... 121
 Xəyali-ləlidir yarın gözündən axıdan lö'lu 12, 15, 17, 19, 26, 28, 29
 Xəyali-lə'ldir yarın gözündən axıdır lə'lu 17, 19, 26, 28, 29
 Xəyalın didəyi-giryanə düşdü 17, 28
 Xırqeyi-əzraqlə mən qəlbi neçin məftun edim? 14, 16
 Xoşa ol kimsə kim, vardır həbibə sən kimi məhrü 5, 9, 12, 15, 17, 19, 26,
 28, 29, 195

İ

- İbtidadır, ibtidadır, ibtida 12, 20, 27
 İxlas ilə ta canımı canana yetirdim 12, 15, 20, 27
 İki aləm anındır kim, gözünə haqq əyan oldu 12, 20, 25, 27, 143, 181
 İki aləmdə məqsudum vüsəlinə irişməkdir 31
 İki aləmdəsən sultani-mütləq 12, 20, 27
 İki dünya evimizdir, bizə hər yer xanə 32

- İki həftəlik ayam mən ki yerim-can asimani 14, 16
 İkilik küfrdür, rədd et, sən ol tək, vahidü yekta 14, 16
 İmadəddin Nəsimi və onun nəsihətamiz qəsidəsi 13
 İmadəddin Nəsiminin farsca Divanından sətri tərcümələr 176
 İndəhü elmül-kitab, ol mah imiş 10
 İsamısan, Musamısan?!..... 140
 İslamü küfr aşiq üçün bir məsirdir 5, 35, 95, 112
 İstəməm mən şadlığı, yardan cəfa xoşdur mənə 14, 16, 140
 İstərəm şəm kimi bir gecə yar ilə olam 14, 16, 58, 72, 80
 İtaət mənzilin hərgiz mənə göstərmə, ey sufi..... 61
 İtirdincami-Cəmşidi, oyan uyxudan, ey ğafil 5, 12, 15, 17, 20, 27, 28

K

- Kafilə nundan yaratdı aləmi 10
 Kafır derəm ani..... 67
 Kafü nün əmrindən oldu kainat 10
 Kafü nün mənidə gülli-mənidür 10
 Kainata ancaq bizik hökmüdar 16
 Kamalın varsa dil vermə gözəllər mehrinə bir an 14, 16
 Kaş yarın surəti olaydı qiblən..... 97
 Keç ikilikdən, əlif tək, vahid ol! 5, 10
 Kə'bə üzündür, ey sənəm, üzünədir sücudumuz 12, 15, 16, 17, 18, 19, 21,
 22, 26, 28, 29, 30, 109
 Kəbövü deyir nədir, qeyr nədir, seyr nədir?..... 140
 Kəpənək içrə sənin vəslini, canan, tapdım 14, 16
 Kəşfi-əsrarından anın yanərəm, səbr eylərəm 17, 28
 Kim aydır kim yüzün gülnarə bənzər 5, 9, 12, 15, 16, 18, 19, 21, 22, 26, 29
 Kim büsati-eşq içində oynadı şətrənci-zat 12, 20, 27
 Kim dilərsə görməyə təhqiç rəhman surətin 12, 17, 19, 26, 28, 29, 30
 Kim əlif tək vahidü fərd olmadı 10
 Kim gülə aşiq ola ömründə qorxmaz əsardən 46
 Kim ki aldandı cahanın ağulu ləzzatına 12, 15, 20, 27, 177
 Kim ki, bildi adəmi, insandır ol 25
 Kim ki bildi bu siratıl-müstəqimin rahını 12, 20, 27
 Kim ki, bilməz öz vücudi zatını 10, 70
 Kim ki, həqdən tutmadı, pənd, ey kişi 10
 Kim ki, irər vüsalına, eyşi-nəim içindədir 17, 28
 Kim ki, oldu taleyi həqdən səid 10
 Kim ki, sevdasından oldu sayru şəhla gözlərin 16, 18
 Kim oldu zülfünə bənd, sevgilim, nicat ümmaz 14, 16

- Kim sevsə gülü, qorxusu heç xardən olmaz 14, 16
 Kim sənin qəlbində təsdiq etdi, var, xətti-xuda..... 69
 Kim sənin rüxsarına baxdı, xudanı görmədi 14, 16, 69
 Kim üzündə oxudu Tanrı sözün can buldu 32
 Kimdir ki, bizim dərdi o dərmana yetirsin? 14, 16
 Kimdir ol sərv ki, edir yolda belə nazla güzər 14, 16
 Kirpikləri çün iki cahanın əsəridir 12, 15, 20, 27
 Kirpiyin qaşınla zülfündür yedi 10
 Kişi kim, xacəsi birlə qənimət tutsa xəlvətini 12, 15, 16, 17, 28
 Kişi kim mərifətdə kamil olmaz..... 121
 Kitabın içində ey söz axtaran..... 77
 Könlü əma olanın nuri-təcəlla nə bilür 12, 15, 20, 25, 27
 Könlüm olub cahanda ol zülfi-yarə bağlı 14, 16
 Könlüm, şikayət etmə, ey çək yarın bəlasın 32
 Könlümdə mənim eşqi-camalın əzəlidir 12, 17, 19, 25, 26, 28, 29, 30
 Könlümü yağmaladı şol alı çox 5, 10
 Könlüm oldu eşqinin avarəsi..... 70
 Könlümüz bir yar əlindən xəstədir..... 70
 Könlümün şəhrini çün kim, eylədi yağmayı eşq 9, 12, 15, 16, 17, 18, 19,
 21, 22, 25, 26, 28, 29, 30
 Könlümün viranəsində gənci-pünhan bulmuşam 5, 9, 12, 15, 17, 19, 26, 28,
 29, 30, 31
 Könlü saxsı qaba aldanma bir an..... 77
 Könlü sarayına mehri buraxdı ta tabi 12, 15, 16, 18, 19, 21, 22, 25, 26, 29
 Könlü, xəstə vü mən zaram səninçün 12, 20, 27
 Könlü, xoşluq umma sən saxsı qabdan..... 97
 Könlü vermə cahana..... 17, 28, 92, 121
 Körklü üzün nurindən aləm münəvvər oldu 16, 18
 Kövsərin eynindən axır çeşmeyi-abi-həyat 9, 12, 15, 20, 27
 Küllü-məkanın gövhəri, gövhəri kanmısan, nəсэн? 12, 16, 17, 18, 19, 21,
 22, 26, 28, 29, 30, 117, 194
 Kün-fəkanın çünki əsli zat imiş 10
 Küntə kənzin sirrini izhar edər madam dəm 12, 17, 20, 27, 28
 Küntə-kənzin kənzivü, Allahi-nurun nuruyam 12, 20, 25, 27
- Q**
 Qabə-qövseyin iki qaşın yayidir 10
 Qaçan ki, sünbülü-zülfün niqabı aya düşər 5, 9, 12, 15, 16, 17, 18, 19, 21,
 22, 26, 28, 29, 30, 31
 Qaf bağında yuva salmış, ucalan Simurğam 32

- Qaf-vəl-Qurandı ol mahın üzü 10
- Qaluda məni saqi əsritdi şərabından 12, 20, 27
- Qamətin hər dəm qiyamət göstərir 10
- Qamətin qəddi qiyamət eylədi 10
- Qamətin qopdu qiyamət eylədi 10, 97
- Qamətindən sərvü ər ər münfəil 5, 10
- Qamətinə əlif deyən gör nə uzun xəyal edər 9, 12, 15, 16, 17, 18, 19, 21,
22, 26, 28, 29, 30, 31
- Qandadır yar ey könül, yar istəmə 10, 16, 18
- Qandasan, ey yürəgim yarıcı? 10
- Qanı bir əhdü peymanı bütün yar 5, 9, 12, 15, 16, 17, 18, 20, 21, 22, 25, 27,
28, 30, 31, 178
- Qanı ol günlər ki, keçdi dilbəri-əyyar ilən 12, 15, 16, 18, 19, 21, 22, 26, 29, 30
- Qanı şol kimsə kim vardır həbibə sən tək, ey məhrü 16, 18, 21, 22
- Qansı dimağ içində ki, eşqin həvası yox 9, 15
- Qara saçın ki, zülmatındadır nur 12, 15, 16, 18, 19, 21, 22, 26, 29, 30
- Qasid hanı yardan xəbəri yarə gətirsin 14, 16
- Qaşın vəhyi bizə bürhan irişdi 12, 19, 26, 29, 124
- Qaşların kim, qayət əla tağ imiş 10
- Qaşların yayı məni qurban edər 10, 70
- Qaşü kiprik yeddi oldu saçilə 10
- Qeybi-mütləq sirrini əgərçi pünhan göstərir 12, 15, 20, 27
- Qədəm torpağa qoy hörmətlə, ey aqıl, xəbərdar ol..... 61
- Qəlb aynasın sil, pak elə, ey istəyən didarımı 14, 16
- Qəm sultanı könüldə quraq taxt, şir tutar 32
- Qəm yemə.. 71
- Qəmi-əşqə parə könlüm yenidən düçar olubdur 14, 16
- Qəməsi bimarü eyni natəvandır sanma kim 12, 20, 27
- Qəsəm camalına səndən səvay şahım yox 14, 16, 58, 72, 80
- Qəsiddə 4
- Qəzəl 4
- Qibleyi-can eləsən ruyi-nigarı barı 14, 16
- Qibleyi-ərbabi-taətdir üzün 10
- Qibleyi-iman göründü sən büti-əyyarədən 12, 15, 19, 26, 29, 30
- Qileyi-kuhi-kəmər altında 85
- Qiblədir üzün, nigara, qaşların mehrablar 5, 12, 16, 17, 18, 20, 27, 28
- Qibləsi aşıqlərin, bil, surəti-rəhman olar 14, 16
- Qitə 4
- Qılır bağrımı hicran parə-parə 17, 28
- Qoyma yüzünü niqab içində 5

Qulluğa bel bağladım, sultanı gözlər gözlərim 9, 12, 15, 17, 20, 27, 28, 31,
124, 132

Qurani məciddir surətin inma..... 77

L

Laməkanın təxtinə sultan mənəm! 10

Leylətül-qədrin səvadı zülfi-pürtabındadır 12, 15, 19, 26, 29, 30

Lə'lin şərabi şərbəti-kövsər degilmidir 15

Ləbi-ləlin salıbdır səs bütün dünyaya, ey canan! 14, 16

Ləbindən axır, ey can, çeşməyi-abi-heyvan 29

Ləbinə əhli nəzər can dedilər, gerçək imiş 9, 12, 15, 16, 17, 18, 19, 21, 22,
26, 28, 29, 33, 103, 117, 195

Ləbinə əhli nəzər çeşməyi-heyvan dedilər 5, 9, 12, 15, 17, 19, 25, 26, 28,
29, 30, 31, 179

Ləbinə ləli-canəfza dedilər 10, 67

Ləblərin qəndinə şəkkər dedilər 5, 17, 28, 39, 41, 98, 133

Ləblərin şərbətinə çeşməyi-heyvan susadı 12, 15, 16, 17, 18, 19, 21, 22, 26,
28, 29, 31, 33

Ləblərindir püsteyi-xəndan mənə 14, 16

Ləlin meyi-ələst idi cam olmadan hənzuz 12, 17, 19, 26, 28, 29, 30

Ləlin şərabi şərbəti-kövsər degilmidir? 12, 16, 18, 19, 21, 22, 26, 29, 30, 31

Ləli-nabın çeşməsində abi-heyvan gizlidir 9, 12, 15, 16, 17, 18, 19, 21, 22,
26, 28, 29, 30, 31

Ləbindən axır, ey can, çeşməyi-abi-heyvan 12, 15, 19, 26, 30

Lə'məyi nuri-təcəlla aftabıdır yüzün 17, 28

Ləblərindir püsteyi-xəndan mənəm 65

Ləlinin şövqilə, saqi, cuşə gəldi canımız 14, 16, 42, 48

Lövhi-lə Quran üzündür, vəssalam! 10

Lövhi-Musa çün üzündən sıydı, açıldı niqab 12, 20, 27

M

Mahim çıxarsa bir gecə əbri-niqabdən 82

Mahimin üzündən oldu pərdə dur 10

Mahi-tabandır üzün, ey afitabi-xavəri 12, 19, 25, 26, 29, 30

Mahnım çıxarsa bir gecə əbri-niqabdən 14, 16

Mai-təhuru bil kim, həqdən bu gün nidadır 12, 17, 20, 27, 28

Mana sənsiz cahanü can gərəkməz 5, 12, 15, 16, 18, 19, 21, 22, 26, 29, 30,
31, 109

Mehri-rüxün tabına düşdü könül yanədir 12, 15, 19, 26, 29, 30, 31

Mənilü sözün dürri-səmindir 12, 15, 27

- Məcnun kim..... 17, 28, 92
- Məgər mişkin saçın buyu nəsimi-sübhə yar oldu 12, 15, 19, 26, 29, 30
- Məğribü məşriqdə həqdir söyləyən 10
- Məğribü məşriqdən oldu seylimiz 10
- Məha, sənin gibi dəxi huri bəşərmi var 16, 18
- Məhşərin xürşidü mahidir üzün 10
- Məqalindir bu rəncurun şəfası 12
- Mən 47
- Məna əhlinə sənin vüsəlın olmadan behişt və huri haramdır... 206
- Mən əzəldən eşq ilə pir olmuşam 5, 10, 81
- Mən əzəldən məstü sərxoş gəlmişəm 10, 140
- Mən xərabati əzəldən məsətü, heyran gəlmişəm 12, 15, 20, 27, 30, 109,
180, 181
- Mən xumarəm saqiya, cami-Cəmi istər könül 14, 16, 73
- Mən ki, dərvişəm, fəqirəm, padişahi-ələməm 12, 15, 20, 27, 31
- Mən qövsilə həm kəmanü tirəm 9
- Mən mülki-cahan, cahan mənəm mən 9, 12, 15, 17, 20, 21, 22, 25, 27, 28,
30, 31, 103, 109, 116, 124, 134, 181
- Mən münacat eylərəm hər dəmbədəm dər kuyi-dust..... 140
- Mən nitqin məshəri həq zatım mənim..... 77
- Mən ol gəncəm ki, minlərcə içimdə gənci-zər vardır 14, 16, 44
- Mən ol Musayi-İmranam ki, daim aşiqi-Turam 12, 15, 20, 27, 140
- Mən otuz iki hürufəm ləmyəzəl! 10
- Mən ol tilsimi-pünhan ki, bu gün cəhanə gəldim 17, 28
- Mən vicüdi-mütləqəm, mütləq derəm 10
- Mən zatü sifati-kün fəkanəm 17, 28
- Mənailü sözün dürri-səmindir 20
- Məndə sığar iki cahan, mən bu cahana sığmazam! 9, 12, 15, 16, 17, 20, 21,
22, 25, 27, 28, 30, 31, 33, 35, 38, 74, 75, 103,
107, 108, 109, 111, 124, 128, 133, 145, 182, 183
- Məndən səni kimdir ayıran, sən 16, 18, 21, 22
- Mən səndən üz döndərmənəm 33
- Məndən üzün yaşırma kim, səcdəgahım oldur 5, 12, 15, 16, 17, 18, 19, 21,
22, 26, 28, 29, 30, 109
- Mənə cəfa edən ancaq nazlı yardı, vəssalam 14, 16
- Mənə ol dəm nazilə baxdı gözün 10
- Mənə sənsiz cahanda can gərəkməz 17, 28
- Mənəm ol tilsimi-pünhan ki, bu gün cahana gəldim 9, 12, 15, 16, 18, 20,
21, 22, 27
- Məni öldürsə öz nazilə dilbər 14, 16

- Məni sabahkı yalan müjdələrlə azdırma..... 61
- Məni ucuz tutdun qoymadın qiymət..... 77, 97
- Mənim yari-vəfadarım, gəl axır 12, 17, 18, 19, 21, 22, 26, 28, 29, 30, 31
- Mənim nəm var bu təndə, cananıdır 9, 15
- Mənim rəhbənimü deyrim, səlibim, dinim, imanım 12, 19, 26, 29, 30, 33
- Mənim sərvə-dilaramım, gəl axır..... 70
- Mənim yari-vəfadarım, gəl axır! 9, 15, 16, 45
- Mənzili-Məhmud imiş ali məqam 10
- Mədədi rəbbim ilə ruhi-xudam tapmışam 73
- Mərhəba xoş gəldin ey dildar, xoş gördük səni 15, 17, 18, 19, 21, 22, 26,
28, 29, 30, 31, 45, 76,109
- Mərhəba insani-kamil, canımın cananəsi! 9, 140
- Mərhəba, ey bəhri-zatın gövhəri-yekdanəsi 12, 15, 19, 25, 26, 29, 30, 124
- Mərhəba, xoş gəldin ey dildar, xoş gördük səni! 9, 12, 16, 109
- Mərhəba, xoş gəldin, ey ruhi-rəvanım, mərhəba! 9, 12, 15, 16, 18, 19, 21,
22, 26, 29, 30, 31, 33,
113, 117, 185, 186, 194
- Mərhəba, insani-kamil, canımın cananəsi! 12, 15, 16, 18, 20, 21, 22, 25, 27,
30, 31, 33, 109
- Mərifət kəsb etmədin sən fanisən 10, 130
- Məscidü meyxanə bir oldu bizə 5, 10,
- Məscidü meyxanə birdir, Kəbəvü büxtanə bir..... 61
- Məst 88
- Məst etdi onun gözləri, meyxanə nə lazım? 32
- Məst edibdir badəyi-eşqin məni 14, 16
- Məst gözlər fitnədir hər yerdə, qaşlarsa bəla..... 69
- Məstəm ol meydən ki, məxmur olmazam 10
- Mətlə və beytlər 4
- Mətləi-hüsnün, ey sənəm, məzhəri-layəzalidir 12, 19, 26, 29, 30
- Məzhəri-əsməi-küll oldu üzün 10
- Məzhəri-sidqü səfa sinəndədir 10
- Mişkin saçın hər tərəsin iki cahana verməzəm 12, 15, 16, 17, 18, 19, 21, 22,
26, 28, 29, 30
- Mişkin saçın səvadına mişki-xəta derəm 12, 15, 16, 18, 19, 21, 22, 26, 29, 30
- Mişki-tərdən danələr can bənlərin 10
- Mordəyə canlar nisar eylər dilin..... 70
- Möminin qəlbi içində çünki beytüllahdır 12, 15, 20, 27
- Mövsimi-novruzü neyistan aşkar oldu yenə 9, 12, 15, 16, 17, 18, 19, 21,
22, 25, 26, 28, 29, 30, 33, 70, 110,
113, 114, 118, 135

Munca huyu hayu munca hayu hu 10
 Mushəfdir anın üzü, ey vallah! 18, 21, 22
 Müddəti-hicrində oldum pır mən 10
 Mənbər sünbülün şaha, güli-sirabə pürçindir 9, 12, 15, 17, 19, 26, 28, 29
 Mükərrər 4
 Müqəddimətül-həqayıq 187
 Münkir inanmaz həqqə, gər eyb etmə anı, fariğ ol 16, 21, 22
 Mürdəyə canlar nisar eylər dilin 10
 Müsəlmanlar nə halətdir 85
 Müshəfdir amin üzü, eyvallah 12, 15, 19, 26, 29
 Müshəfin hərfivü övraqi mənəm! 10
 Müshəfi-natiqəm, kəlam oldum 12, 15, 20, 21, 22, 25, 27

N

Nacins söhbəti degil illa tamu odu 16, 18
 Nafeyi-çini-xətadır bənlərin 10, 70
 Nagəhan bir ayə verdim könlümü 10, 70
 Nagəhan büstana girdim sübhədam 10, 70
 Nagəhan könlümə düşdü şurişi-qovğayi-eşq 12, 15, 16, 17, 18, 19, 21, 22, 25, 26, 28, 29, 30
 Nari-cəhimə tən edər eşq odunun hərarəti 12, 15, 20, 27, 30, 95, 112
 Necə günəşsən, ey qəmər ki, sana 31
 Necə qıyдын yarə, ey birəhmü biman fələk..... 67
 Neylərəm 165
 Neylərəm mən bunda ad var, durub, çünki dildar andadır 12, 15, 16, 17, 18, 19, 21, 22, 26, 28, 29, 30
 Nə hüsn olur ki, yayılmış bunca hüsnüyat andan 12, 15, 17, 19, 26, 28, 29, 30
 Nə hüsn olur, bu nə surət, zəhi behişt-i-nəim 12, 15, 20, 27
 Nəqədər tuba qədin eşqindədir bu canımız 14, 16
 Nə mürəkkəb düzər gör ol ustad 16, 18
 Nə nüktədir ki, gəlib qeybdən bu, peydadır 14, 16
 Nə sidrədir ki, boyundan qiyamət oldu faş 12, 20, 27
 Nə sirdi, qeybdən ki, oldu peyda?..... 77, 97
 Nə sirrli qeybdən olubdu peyda..... 97
 Nə süni-paki-yəzdansan, a dilbər? 12, 15, 19, 25, 26, 29
 Nə tubadır boyun, ya rəbb, kim, irdi ərşə balası 12, 15, 20, 27
 Nəfəsi-əhli-dilin gövhəri-kandır bilənə 4, 17, 28, 121
 Nəri cəhimə tənə edər eşq odunun hərarəti 35
 Nəsiminin İraq divanında olan müxtəlif şeirlərin ilk və son beytləri 17, 28
 Nəsiminin sözü gərçi dəmi-İsadır, ey münkir..... 140

- Nagəhan könlümə düşdü şurisi-qövqayi-eşq..... 98, 113
 Nigahan bostana girdim sübhədem..... 97
 Nigara, küntə kəninizin gövhərisən 12, 19, 26, 29, 30
 Nigara, pərtövi-hüsnün təcəlla verdi mahtabə..... 17, 28, 91
 Nigarım, dilbərim, yarım, ənisim, munisim, canım 5, 9, 12, 15, 17, 19, 25,
 26, 28, 29, 30, 31, 98, 125
 Nigarım, zülfün olmazsa pərişananam, bu canıncün 14, 16
 Niqabı götürdü yüzündən qəmər 5, 12, 19, 26, 29, 31
 Nitqi-Allah mənəm ki, zatiləyəm 12, 20, 25, 27
 Nitqindən oldum çün diri, eynəl-yəqin oldu bu kim..... 140
 Niyə tərək etdi, dilbəri-məhpərə bizi..... 80
 Noldu ki, zülmə başladın ey yari-gülüzar 14, 16
 Nöqtəyi-sirri-ilahi bai-bismillahdır 12, 20, 27
 Nuni-eynin vəhyinə həqdən işarətdir bu gün 12, 19, 26, 29, 30
 Nur saçıqca günəş hüsnünü taban gördüm 82
 Nuri-hikmət zahir oldu sən pəri-rüxsarədən 9, 12, 15, 19, 26, 29
 Nuri-təcəlli şö'ləsi düşdü əzəldən alına 12, 15, 19, 26, 29, 30, 113
 Nurunu mən gördüm mavi səmadə..... 77, 97
 Nuşin ləbinin ləli, ləli-ləbinin nuşin 9, 12, 15, 19, 26, 29, 47

O

- O dəm ki, ay üzünün pərdəsi kənar oldu 14, 16
 O xal nə xaldır üzündə, özün danış bari 32
 O nə qaşdır ki, saman tək ürəyim tirə çəkər? 32
 O nə üzür, o nə saçıdır düşüb aləmdə səsi 32
 O, hüsn sahibidir, etməsə cəfa, olmaz 32
 Odü su, toprağı yeldən gör nə mə'ni göstərir 17, 28
 Ol bilir həqqə ki, yalançı degil 5, 10
 Ol cəmalın afitəbi-layəzal 10, 70
 Ol günəş yüzlü sənəm çün ərzi-didar eylədi..... 17, 28, 92
 Ol xərəbətə bir bələdçi nəfər 14, 16
 Ol Kəbeyi-məna mənəm kim, qibleyi-rəhmanıyam 12, 15, 17, 20, 27, 28
 Ol pəripeykər ki, taci-səltənət başındadır 9, 12, 15, 19, 26, 29, 30, 49
 Oldu çün abi-müəlləq qəbqəbin 10
 Oldu çün dövlət müyəssər başına 10
 Oldu dövlət günəşi başımız üstündə əyan 14, 16
 Oldum İsrafilü həm sur olmuşam 10
 Olmadı çün həqqə iqrarın bütün 10
 Olmaya məstanə eynintək, şəha, məkkar kar 12, 19, 26, 29, 30
 Olmaya, ey nəfsi-zalım dünyaya aldanasan 16, 18, 21, 22
 Olsun elə göz həqqi çöhrəmdə əyan görsün! 46

Ö

Özünü unudub tək qalmasan bil..... 77

P

Paklıq ağacının kökü bu candır..... 77

Peymanə məst oldu guzədən haman..... 77

Pərdə altından kim, oldu şəmsi-dövrən aşikar 17, 28

Pərdə çəkmiş arə yerdə pərdədir..... 70

Pərdə içində çalmır bir saz..... 12, 15, 20, 27

Pərdə içrə çalındı xoş bir saz 9

Pərdə üzündən götürdü hər təmam 10

Pərdə üzündən götürdü mahimiz 10

Pərdədən mahi-təmam oldu əyan 5, 10

Pərdəsiz məbudinin gör, abid ol 10

R

Raziqi-ərzaqımız mərəş degil 10

Rəhm eylə, əya sərvəri-xubanki, fəqirəm, sən-şahi qənisən..... 67

Rəhməti gəldi irişdi fəzli-rəhmanın yenə 12, 15, 17, 19, 25, 26, 28, 29, 30, 113

Rəşk edər mahi-münəvvər alnına 10

Rəvamıdır, rəvamıdır, həbibini 12, 15, 19, 26, 29, 66

Riştəyə gövhərdir, ey can, dişlərin 10

Rövzeyi-rizvan üzündür, vəssəlam 10

Röyaya da gəlməz gecələr o qara saçlar 32

Rübailər 4

Rüxün bədriddürür şəmi-münəvvər 12, 19, 26, 29

S

Sabahkı huriyü qılmanı vədə vermə mənə..... 61

Saçıbdır daneyi-xalin könüllər quşına çinə 9, 15, 17, 28

Saçının şəbində üzü iki həftəlik qəmərdir 12, 15, 19, 26, 29, 30

Saçların qədrü bəratın leylidir 10

Saçır Əhya gecəsi ay tək üzün bayramdır 32

Saf içən hər dəm səfa hasil qılır 10, 70, 97, 100

Sahilsiz ümmanım mən, yoxdur hüdud məndə..... 61

Saqi, açılmışdır səhər, dur meylə doldur camı sən! 14, 16

Saqi, bahar gəldi, durub sən şitab elə 14, 16

Saqiya, aməd be cuş əz şouqe-lələt cane-ma..... 100

Saqiya, mahi-səyam oldu tamam 16, 21, 22

Saqiyi-külruş əlindən bir qədəh..... 97

- Saqiyi-vəhdət meyindən dilbəri-mövlayı gör 12, 20, 25, 27
- Sal bürqəi vəchindən, əya surəti-rəhman, Tərhlə eylə gümani 9
- Sal bürqəi vəchindən, əya sürəti-rəhman 15, 67
- Sal bürqəyi üzündən, əya surəti-rəhman 12, 20, 27
- Saldı xəbəri-hüsnünüz, ey sərvəri-xuban 12, 20, 21, 22, 27
- Salıbdır daneyi-xalın könüllər quşuna çinə 12, 16, 18, 19, 21, 22, 26, 29
- Salmısan eşqinlə hər an aşıqi pərvayə sən 14, 16
- Səhr edər, səyyadi-candır gözlərin 10
- Səhrilə qurub kəmani qaşların 10
- Sevdaya düşməyən baş, toz-torpaq olsa yaxşıdır 32
- Səba hərdəm gəlir mişkin saçın Çinə tətəridən 12, 15, 19, 26, 29, 30
- Səba zülfün nəsimindən cahanı cümlə can etdi 12, 19, 25, 26, 29, 30
- Səcdə eylər üzünə mehrilə mah 10, 97
- Səcdə əmrin tutmayan Şeytani-şum 10
- Səfa bağışlamış bağə səba İsaləyin dəmdən 12, 15, 20, 27
- Səfavü zövqi-dünyaya, könül, aldanma, al eylər 12, 15, 16, 17, 18, 19, 21,
22, 26, 28, 29, 30, 188
- Səhərdə gül üzün şaha, çü gülşəndə güləb oynar 9, 12, 15, 16, 17, 18, 19,
21, 22, 26, 28, 29, 30, 31
- Səqahüm rəbbihüm” xəmrə dodağın kövsərindəndir 12, 15, 19, 26, 29, 30
- Saqi, açılmışdır səhər, dur meylə doldur camı sən..... 69
- Saqiyi-simin bədən almış əli camı-sərab 78
- Sən ey gül nəfəsi ruh açan səba..... 77
- Sən kişisən, bənd olma boş həvayə 16
- Sən Mərvə ilə mana Səfasan 25
- Sən mana dilbər yetərsən, özgələr yar olmasın 5, 12, 15, 16, 18, 21, 22, 109
- Sən mana yar ol ki, könlüm bir dəxi yar istəmərə 9, 12, 15, 16, 17, 18, 19,
21, 22, 25, 26, 28, 29, 30, 31, 103, 190
- Sən sana gər yar isən var, ey könül, yar istərə 5, 12, 15, 16, 17, 18, 19, 20,
21, 22, 26, 28, 27, 30, 33, 109, 124
- Sən məni “mən” eylərə meylə nigardan zahida 44
- Sən ol zati-mütəhhəsən, nəzirin yoxdur, ey dilbər 16, 18
- Sənə ayla günə bənzətsəm, insafla həya qoymaz 32
- Səndədir Leyli, niçün Məcnun olub divanəsən..... 79
- Səndədir şol gənci-pünhan, gəzmə hər viranəyi 12, 15, 20, 25, 27
- Səndən iraq, ey sənəm, şamü səhər yanaram 12, 15, 16, 17, 18, 19, 21, 22,
26, 28, 29, 30, 31
- Səndən məni kimdir ayıran, sən 12, 17, 19, 25, 26, 28, 29
- Sənəmə, üzün gülündən gülə-gülə gül utandı 9, 12, 15, 16, 18, 19, 21, 22,
26, 29, 30, 31, 86, 109

- Səni bu hüsnü camal ilə, bu lütf ilə görən..... 140, 191
- Sənin eşqindir, ey dilbər, mana həm mürşidü həm pır 12, 16, 17, 18, 19, 26, 28, 29, 30, 91
- Sənin gözü mənə (hər) guşədən meyxanəyə çəkir..... 168, 206
- Sənin nəsimində var İsa dəmi..... 97
- Sənin vüsalından ayrı cənnət və huri mənə əhlinə haramdır..... 168
- Sənmisən, ey mahsurət, cənnətin eynində hur 12, 19, 26, 29, 30
- Sənsən ey Nəsimi məsiha dəmi..... 77
- Sənsiz cahanda gülşəni, gülzarı neylərik 14, 16, 58, 72, 80
- Sənsiz, ey can, könlüm aram eyləmöz 5, 10
- Sənsiz könül həmişə çəkibdir məlalını 14, 16
- Sənsiz usandı könlüm, dərdə, məlalə çatdı 32
- Sənsiz nə yesəm, qüssəvü qəm, dərd ilə qandır 12, 18, 19, 21, 22, 26, 29, 30, 31
- Sənsiz yediyim, hər nə yesəm, dərd ilə qandır 9, 15, 16
- Səpdi müşk-cənnəti öylə ki, cahan çəmənə 55, 58, 72, 80, 216
- Sərahüm, rəbbəhüm ləbinə addır..... 77
- Sərgəşteyn-eşqinlə fələkdən betərik biz 14, 16
- Sərvərə, sərv-i-rəvandır qamətin 10,70
- Sərvin qatında sidrəvü Tuba rəvan olur 12, 15, 16, 18, 19, 21, 22, 26, 29, 30
- Sığındım sidq ilə Allahimə... .. 192
- Sığmazam..... 37, 88, 146, 148, 193
- Sındır qəfəsi, tazə gülistan tələb eylə..... 194
- Sirlər dəryası 13, 16
- Sirri-ənəlhəq söylərəm aləmdə, pünhan gəlmişəm 9, 12, 15, 20, 25, 27, 30, 31
- Sirri-ilahi bilən, şol xəttü-xali bilür 12, 15, 20, 27
- Sirrlər dəryası 14, 89
- Sirri-zatın gövhəriyəm mən müsəlman olmənəm 17, 28
- Sivü du dəndan çü dürri-abidar 10
- Söylə, ey zibə ki, zibadır sözü 10, 140
- Söylə, hanı bir mən tək aşiq sənə, ey canan 14, 16
- Söylədigim cümlə yalan, qövlü qərarım yox imiş 17, 28
- Söz..... 195
- Sözün sehri..... 196
- Sufinin heç saf deyildir batini, qəti inan 14, 16
- Surət çəkən zaman dahi nəqşəsaz..... 77, 97
- Surəti ey yeddi müşəf tək olan..... 77
- Surəti fərmani-həq, fərmanə bax 14
- Surəti-həqdən işarətdir üzün 10
- Surəti-həqqə, ey sənəm, bədri-rüxündür ayinə 12, 17, 19, 25, 28, 29, 30, 113

- Surətin xətti-ilahi, anı nadan nə bilür 12, 15, 20, 27
- Surətin müşəfdir, ey bədri-münir 10
- Surətin nəqşində hər kim görmədi nəqqaşını 9, 12, 20, 27, 30, 109, 149, 197
- Surətin nəqşində könlüm, ey sənəm, heyran olur 9, 12, 15, 19, 26, 29, 30, 31
- Surətin nəqşində qıldı həq zühur 10
- Surətin nəqşinə xəyal irəməz 9, 12, 17, 19, 26, 28, 29, 30, 31
- Surətin nəqşini yazdı, dedi rəbbül-aləmin 12, 17, 19, 26, 28, 29
- Surətin tahavü həm yasin imiş 10
- Surətinə baxıb gözəl rəbbdə ehtişamı gör 14
- Surətinə kim ki baxdı sərsəri..... 70
- Surətinin səfhəsində gör nə yazmış ol qədim 12, 27, 20
- Surəti-rəhman olub ruyun mənə 14, 20, 27, 30
- Surəti-rəhmanı buldum, surəti-rəhman mənəm 12
- Susadı könlüm nigarın ləli-ruhəfzasinə 12, 15, 19, 25, 26, 29, 30, 113
- Susadım vəslinə, ey çeşməyi-heyvan, bəri gəl 5, 9, 15, 16, 17, 18, 21, 22, 28
- Sübh üfüqdən üzünü göstərdi, cami dövriyə gətir..... 168, 206
- Sübhdəm dildarımı gördüm, otağından gəlir 9, 12, 15, 16, 17, 18, 19, 21, 22, 26, 28, 29, 30, 31, 45
- Sübhdəm vəqtində kim, bülbül fəğanın başlər 9, 15
- Sünbülü-zülfünün əgər qonşusu lalə düşməyə 9, 12, 15, 19, 25, 26, 29, 30, 113
- Sünbülün əbrində gördüm uş məhi-taban gəlir 9, 12, 15, 17, 19, 26, 28, 29, 30, 49
- Sünbülün əbrində üzün mahini pünhan edər 9, 12, 15, 16, 18, 19, 21, 22, 26, 29, 30
- Sünbülün əbrində üzün mahi-taban göstərir 9, 12, 15, 17, 19, 26, 28, 29
- Sünbülü bərgi-gül üzrə, ey pəri, dağıtma kim 31
- Süreyi-əsrada gördüm üzünü 10
- Sürəti fərmani-həq, fərmanə bax 16
- Sürəti-həqqə, ey sənəm, bədri-rüxündür ayinə 26
- Sürətin lövhində xətt oldu yedi 10
- Sürətin müşəfdir, ey can parəsi 10
- Sürətin nəqşində heyran olmuşam 10
- Sürətin nəqşində hər ki görmədi nəqqaşını 15
- Sürətin nəqşinə xəyal irəməz 15
- Sürətin nəqşində könlüm, ey sənəm, heyran olur..... 109
- Sürətinə baxıb gözəl rəbbdə ehtişamı gör 16
- Sürətinə kim ki, baxdı sərsəri 10
- Sürəti-rəhman olub ruyun mənə 16
- Sürəti-rəhmanı buldum, surəti-rəhman mənəm! 15
- Sürqeyi-nuri-düxandır zülfi-yar 10

Ş

- Şaha, hüsnün təcəllisi bu təndə can edilmişdir 17, 28, 92
 Şaha, səndən hər nə gəlsə cana xoşdur, yaxşıdır 16, 18, 20
 Şahidi-laşərikə ləh şol sənəmin camalıdır 12, 19, 26, 29, 30
 Şal bürqəyi üzündən, əya surəti-rəhman 21, 22
 Şəha, çün surətin Fırqanımızdır 12, 15, 19, 25, 26, 30
 19, 25, 26, 30, 29
 Şəha, hüsnün təcəllisi bu təndə can edilmişdir..... 121
 Şəha, könlüm pərişan oldu sənsiz 9, 12, 15, 16, 18, 19, 21, 22, 26, 29, 31
 Şəha, könlümdə daim bir həvəs var 9, 12, 15, 16, 17, 18, 19, 21, 22, 26, 28,
 29, 31
 Şəha, könlün həmişə biğəm olsun 5, 9, 12, 15, 16, 17, 18, 19, 21, 22, 26,
 28, 29, 30, 31
 Şəha, səndən hər nə gəlsə, cana xoşdur, yaxşıdır 12, 27, 186, 198
 Şəha, sənənin kimi dəxi huri bəşərmi var? 21, 22
 Şəm oldu könlüm, üştə fəraqında yanədir 12, 15, 16, 18, 20, 21, 22, 27
 Şə'mi fələk hüsnünə pərvanədir 5, 9, 12, 18, 19, 21, 22, 26, 29, 30, 41
 Şəmi rüxsarında var nuri-təcəlladan nişan 14, 16
 Şəmi-fələk hüsnünə pərvanədir 15, 16, 39
 Şəmi-rüxünə günəş pərvanədir 10
 Şəmi-tövhid-i-hidayətdir üzün 10
 Şəminə yüzün günəş pərvanədir..... 97
 Şənbə günü mən uğradım ol sərvi-rəvanə 9, 12, 15, 16, 18, 19, 21, 22, 25,
 26, 29, 30, 86, 141, 199
 Şərbətin acı firqətin nuş edərəm şəkər kimi 12, 15, 16, 17, 18, 19, 21, 22,
 25, 26, 28, 29, 30, 31
 Şikayət eyləmənəm dilbərin cəfasından 12, 15, 16, 18, 19, 21, 22, 26, 29, 30
 Şirin hədisin hər sözü min gövhəri-yekdanədir 12, 15, 20, 27
 Şol boyu rənayə verdim könlünmü 10, 97
 Şol qaşı çaçı büti-məhvəş gəlir 10
 Şol ləbi şirinə ya Rəbb, gər şəkər dersəm, nola! 5, 9, 12, 15, 16, 17, 18, 19,
 21, 22, 25, 26, 28, 29, 30, 31, 113
 Şol pəridən vəsl umarsan, ey könül, divanəsən 12, 15, 16, 17, 18, 19, 21,
 22, 26, 28, 29, 30
 Şol şəmi gör ki, nurinə pərvanəyəm yenə 9, 12, 15, 16, 17, 18, 20, 21, 22,
 27, 28, 200
 Şol tamam ayın üzündən çünki rəf oldu niqab 12, 19, 25, 26, 29, 30, 113

T

- Ta gördü günəş ay üzünü dərbədərdə oldu 9, 12, 15, 16, 17, 18, 19, 21, 22, 26,
 28, 29, 30, 31

- Ta ki gəldi eşqin, ol mənliyi məndən qapdı 12, 15, 19, 26, 29
- Ta ki, yarın söhbəti şirin idi 10
- Ta kim, ol məhəbbi-dilin ləli cami-badədir 12, 15, 17, 19, 26, 28, 29, 30
- Ta kim, üzünü görmüşəm, hüsnündə heyran olmuşam 12, 16, 18, 19, 21,
22, 26, 29, 30
- Ta qıldı təcəlli bu mənim könlümə Allah 12, 17, 20, 27
- Ta sünbülü-gülbuyin gülbərgi-tərə düşdü 5, 17, 28
- Ta üzün gördüm nigara, qəmdən azad olmuşam 9, 12, 15, 16, 17, 18, 19,
21, 22, 26, 28, 29, 30, 31
- Ta üzün gördüm, nigara, qəmdən azad olmuşam 15, 16
- Tabəndə üzün tabişi bədri-dücaya tən edər 9, 12, 15, 16, 18, 19, 21, 22, 26,
29, 30
- Tabəndə üzün tələti xurşidi-taban göstərir 12, 15, 17, 19, 26, 28, 29, 30
- Tanrının yerdə gəzən kölgəsidir yar zülfü 32
- Tazə ay gördükdə, dilbər, qaşların düşdü yada 14, 16
- Təalallah ki, sünidən sənintək xoş camal eylər 12, 15, 19, 26, 29, 30
- Təala-şanəhü hüsnün sifəti kim, müəlladır 12, 20, 27
- Təalallah, nə zibasan, sifətin zati-yektadır 17, 28
- Təcəlla nuruna mətləə günəş rüxsarıdır yarın..... 69
- Təcəlli dutdu afaqı camalın şəmi-tabından .. 12, 19, 25, 26, 29, 30
- Təxtgah oldu mənə çün ki, sarayı-nasut 16, 18, 21, 22
- Təkcə dilbərliyə zülfün demə kirdarı olub 14, 16, 42, 48
- Təqlid ilə aləmdə mücərrəd yaşayanlar ..... 14 , 16, 80
- Təkləkdən təkliyə nə olar hasil..... 77
- Təl'ətin bir gündü kim, xurşid-nur eylər əda 17, 28, 92, 121
- Tən edər qəndilə bala ləblərin 10, 70
- Tərci-bənd 14
- Tərcibənd 4
- Tərk etmişəm din, əqlü can 9
- Tərk etmişəm din, əqlü can, mən eşqi-canan məstiyəm! 15
- Tərk eyləməz can eşqini, min gəz gər anı yaxasan ...12, 15, 20, 27
- Təriqi-həqqi biləndir, verən malını yəğmayə 17, 28
- Təvafi-Kəbənin gərçi səvabı çoxdur, ey mövla 12, 15, 20, 27
- Təzə ay gördükdə, dilbər qaşların düşdü yada 104
- Tiz edər canıma xəncər kirpiyin 10
- Töz edir canıma xəncər kirpigin..... 70
- Töhfəsi ey səhər nəsimi olan..... 97
- Töhfəyəm, pakizə cövhər, laməkanın xasıyam 12, 20, 25, 27
- Tövhid aləmində nə alçaqlıq, nə yüksəklik?..... 206
- Tutdu gülzari-cahanı əbri-gövhərbar bar 12, 19, 26, 29, 30

Tutubdur aləmin hüsnün, məni eşqin qəmi yaxdı 32
 Tuyuğlar 21, 22, 172
 Tutiyi-canə şəkərdir sözlərin 10
 Türk gözlər fitnəli, qaşlar bələdir, sevgilim 32
 Türreyi-ənbərfəşan ömrüm şəbi-yeldasıdır 12, 15, 17, 19, 26, 28, 29, 30

U

Uyumaz fəraqindən gözüm yaş tökəru qan axıdar 12, 15, 16, 17, 18, 19, 21,
 22, 26, 28, 29, 30, 31

Uzünü surəti-rəhman oxurlar 21

Ü

Üç əlif bir eynilə yazdım belə 10
 Ümmana girən eşq ilə, dürdanəyə uğrar 9, 12, 15, 17, 19, 25, 26, 28, 29, 30, 31
 Ürəyim quş, dağınıq zülfün ona mənzildir 32
 Üz üzrə bu rəsm xal olurmu? 12, 15, 20, 21, 22, 27
 Üzüm günündən, ey qəmər ən varə düşmüşəm 16, 18, 21, 22
 Üzün bədri cahanın danəsidir 12, 15, 16, 18, 19, 21, 22, 26, 29, 30, 31
 Üzün bərgi-güli-tərdir, güli-tər 5, 12, 15, 19, 26, 29, 31, 201
 Üzün gördüm, dedim əlhəmdülillah 12, 15, 19, 26, 29, 30
 Üzün güldür, ləbin ləli-şəkərbar 9, 12, 15, 16, 18, 19, 21, 22, 26, 29, 31
 Üzün günündən, ey qəmər, ənvərə düşmüşəm .. 12, 19, 26, 29, 30
 Üzün kəşf etmişdir həq sirrini, yar..... 97
 Üzün mehri çəkibdir eşq dağı bağıma, canan! 14, 16, 69
 Üzün mehrindən, ey dilbər, həqqin ənvəri-lamedir . 12, 15, 20, 27
 Üzün müşəfdir, ey huri, yanağın qaf-vəl-Quran 12, 15, 20, 27, 175, 196
 Üzün nuri-təcəlli məzhəridir 9, 12, 15, 19, 26, 29, 30
 Üzündə görünən hərflər ki var 77, 97
 Üzündə nurunu gördü əzəl günündə ilah 12, 16, 18, 19, 21, 22, 26, 29, 30
 Üzündə surəti-rəhmanı gördüm 9, 12, 15, 17, 19, 26, 28, 29, 30, 33
 Üzündə zülfünü sən yan edirsən 14, 16
 Üzündür gülsitan, billah, degilmi? 12, 15, 20, 27
 Üzündür lövhi-Musa, qamətin Tur 12, 20, 27
 Üzündür məqsədim, qibləm, ləbindir abi-heyvanım 9, 12, 15, 17, 19, 26, 28,
 29, 30
 Üzündür sidrəvü Tuba, dodağın abi-heyvandır 9, 15
 Üzündür Turi-Sina, rəqqi-mənşur 12, 19, 26, 29
 Üzünə cəbbari-ələmdən səlam 10
 Üzünə desəm ki, aydır, qızarır üzüm həyadan 14, 16
 Üzünə əhli-nəzər surəti-rəhman dedilər 12, 15, 20, 25, 27

- Üzünü həqdən çevirmə həqqi bil 10, 25
 Üzünü məndən nihan etmək dilərsən, etməgil 9,12, 15, 16, 18, 19, 21, 22,
 25, 26, 29, 30, 31, 33,
 Üzünü məndən nihan etmək dilərsən, etməgil! 9, 12, 15, 16, 103, 109, 111,
 119, 126, 194, 202
 Üzünü surəti-rəhman oxurlar 203
 Üzünü surəti-rəhman oxurlar 9, 12, 15, 19, 22, 26, 29, 30

V

- Var bu cahandan özgə bizim bir cahanımız 12, 15, 16, 18, 20, 21, 22, 27,
 31, 109, 124, 175, 196, 204
 Var üzündə bistü yek hərfi-qədim 10
 Varımızdır nişansızlıq nişanı 16
 Verərdim canı vəsliyin, fəqət siminbərim gəlmir 14, 16
 Verməmək dil dilbərin keysusinə 10
 Vəhdən dilbər götürmüşdür niqab 12, 19, 26, 29, 113
 Vəchimi allaha təslim etmişəm 10
 Vəchində peydadır sənin ənvari-zati-kibriya 12, 15, 19, 26, 29, 30, 113
 Vəhdəhü laşərik ilə şübhəsiz iştə zatam 12, 15, 20, 27
 Vəhdətin şəhrində seyran eylərəm 5, 10
 Vəhdətin şəmsi üzündür, laməkani göstərir ..12, 15, 17, 20, 27, 28
 Vəslin əcəb nə candır kim, canımış bəhası 12, 15, 19, 25, 26, 29, 30
 Vəslinə kim ki irmədi, dərdü əzab içindədir 12, 15, 16, 17, 18, 19, 21, 22,
 26, 28, 29, 30
 Vəslinin xəyalına dalmaq çətin gəlir 32
 Vəz-zühanın aftabidir üzün 10
 Vurdu qüdrət əli ol xalı rüxi-zibayə 14, 16, 57
 Vurub hicran mənə yarə, vüsaldan başqa yox çarə 32
 Vücudi-Müstafa əsma degilmi? 12, 20, 27, 30
 Vüsəlini diləyən, canu həm cahani nədə? 9, 12, 15, 16, 18, 19, 21, 22, 26,
 29, 30

Y

- Ya rəb, nə gəldi, sevgili dildarə gəlmədi 32
 Yar olma anunla ki, sana yar degildir..... 79
 Yara hər saət səlam olsun, səlam 10
 Yarəb, bizim o fitnəkar sevgilimizə nə oldu 206
 Yarəb, nə eyni-lütfisən, ey hüsni-lanəzir 20
 Yarın güyi mənim qiyamətimdir..... 77
 Yarın küyü mənim itaətimdir..... 97

- Yarını hiç vəqfi əğyar eyləmə 10
- Yeddi yerdür, yeddi gökdür biniyəti bir daşdur 53, 54
- Yandırdı şövqün canımı, ey dərdə dərman, qandasən 12, 15, 16, 17, 18, 19,
21, 22, 26, 28, 29, 30
- Yarü dilbər səndən ayrı kim dedi aləmdə var? 5, 12, 15, 17, 19, 21, 22, 26,
28, 29, 30, 35, 95
- Yandırdı eşqin bağrımı, səndən mana dərman gərək! 12, 15, 16, 17, 18, 19,
21, 22, 26, 28, 29
- Ya rəbb, ol üzün çırağı şəmi-xavərdənmidir 12, 26
- Ya rəbb, nə eyni-lütfisən, ey hüsni-lanəzir 12, 27
- Yarım ənbərlə gülə nöqtəni sevdəyə vurub 14, 16
- Yarın saçına qəsd eləyibsən əgər, ey dil! 14, 16
- Yarımı ayırdın məndən, çərxi-qəddar, üstə gör 12, 15, 16, 17, 18, 19, 21,
22, 26, 28, 29, 30
- Yanaram eşqindən, axar gözlərimdən yaşlar 5, 9, 15, 16, 17, 18, 21, 22, 28,
111, 150
- Yarəb, ağzın püstəmi, ya qönçeyi-xəndanmıdır? 9, 15, 17, 28, 70
- Yarın cəfası cümlə vəfadır, cəfa degil 12, 15, 16, 17, 18, 19, 22, 26, 28, 29, 30
- Yarəb, nə səbəbdəndir olur taqətimiz taq 12, 15, 16, 18, 19, 22, 29, 30, 113
- Yar gözəldir, nə üçün yarə cəfa eyləməsin? 14, 16, 42, 48
- Yarın məhəbbət əhdinə əsla vəfası yox 14, 16, 42, 48
- Yandırıcı firqətin yaxdı məni narinə 12, 15, 16, 17, 18, 19, 21, 22, 25, 26,
28, 29, 30, 31
- Yarımın yüzündə gizli kədəri-əsrar işte gör..... 17, 28, 91, 121
- Yarın işinə nişə könül xoş səfa degil 17, 28, 92
- Yenə fəslə bahar oldu gögərdi kuhi-səhrələr..... 17, 28, 91, 121
- Ya rəsuli-fəxri-aləm, seyyidi-zatü sifət! 12, 16, 18, 21, 20, 22, 27
- Yarın gərək ki, mehri-rüxi dilpəriz ola 16, 17, 18, 21, 22, 28, 92
- Yarəb, ol üzün çırağı şəm'i-xavərdənmidir 15, 19, 29, 30
- Yarə qılan vəfasını, yara qılır cəfasını 12, 15, 20, 27, 205
- Yarını satdın bahasız, bilmədin miqdarını 12, 21, 22, 15, 16, 18, 20, 27, 31
- Ya rəb nə səbəbdəndir olur taqətimiz taq 21, 26
- Yey – Yenə sığındım ol sübhana mən..... 12, 15, 20, 27
- Yey – Yüzün mahiyyətidir aləmə nuri-nəcat 12, 20, 27
- Yerin yağmur həyatıdır, həyat uçmaq nəbatıdır 207
- Yəqin, ya rəbb, üzündür rəqqi-mənşur 12, 20, 27
- Yox ikən ilə söylər, mən əzəldən var idim 136
- Yoxdur vəfası dünyanın, aldanma anın adına 12, 15, 16, 18, 20, 21, 22, 25,
27, 30
- Yüksək, aşağı bilməz Tövhid məqami, ey can 32

Yüz min cəfa qılsan mənə, mən səndən üz döndərmənəm 9, 15, 96, 103
 Yüzün bərgi-güli-tərdir, güli-tər! 9, 17, 28
 Yüzünə əhli-nəzər surəti-rəhman dedilər 17, 28
 Yüzünü surəti-rəhman oxurlar 49, 17, 28
 Yüzündür aləm içrə mahi-ənvər 45
 Yüzündür məqsədim, qibləm, ləbindir abu heyvanım... 63
 Yüzünü məndən nihan etmək dilərsən, etməgil! 5, 17, 28, 81

Z

Zahidlər qiblədən söhbət açanda..... 61
 Zat iləyəm, sifət ilə, gülşəkərəm nabat ilə 12, 20, 27
 Zey günəş kim, zərrəsindən mahi-taban göstərər 12, 15, 17, 20, 27, 28
 Zəhi dövlət ki, məhbubim pəridir 17, 28
 Zülfi-dütası şahımın həlqəsi mah içindədir 12, 15, 17, 19, 26, 28, 29, 30
 Zülfi-ənbərsayə verdim könlümü 5, 10
 Zülfi-siyah şahının həlqəsi mah içindədir 16, 18, 21, 22
 Zülfü qaşından bəyani-sirri-pünhan oldu faş 12, 15, 20, 27
 Zülfün çü səvadi-əzəm oldu 25
 Zülfün ey gül, bu cahən içrə çəlipa kimidir 14, 16, 82
 Zülfün gecəsi qədrdürür, al yanağın ay 9, 12, 15, 19, 26, 29, 30, 70
 Zülfün girehləri, sənəma, həlqə-həlqə tab 12, 15, 19, 26, 29, 30, 113
 Zülfünü ənbərfəşan etmək dilərsən, etməgil 9, 12, 15, 17, 19, 26, 28, 29
 Zülfünü sorsalar, şəha, sünbülü-mişkbu dərəm 16, 18, 21, 22
 Zülfünün eşqi yaratmış qəlblərdə iztirab 14, 16

**İmadəddin Nəsimi haqqında yazan
müəlliflərin əlifba göstəricisi****A**

- Abasov A. 299
Abasov C. 1398, 1399
Abaşidze A. 786
Abaşidze Q. 498, 499
Abbaslı M. 218, 500
Abbaslı T. 1202, 1215
Abbasov Ə. 501
Abbasov V. 303
Abbasov Z. 26, 27
Abbasova K. 262
Abbaszadə H. 2082
Abdulkərimov A. 1400
Abdulla K. 275
Abdulla O. 2238
Abdullayev B. 388
Abdullayev Ç. 1401
Abdullayev K. 1998
Abdullayev M. 1999, 2000, 2001, 2109
Abdullayev T. 1402
Abdullayeva A. 262, 270, 1403
Abdullayeva F. 1354, 1355, 1404, 1678, 2177
Abdullayeva G. 1283
Abdullayeva Q. .... 274^a
Abdullayeva M. 256, 302, 2475, 2476
Abdullayeva S. 1284
Abdullayeva Ü. 263
Abdullayeva Z. 2239
Abdullazadə A. 1977
Abidqızı G. 262
Abiyev V. 277
Abuşova E. 1405
Adıgözəlova E. 502
Adil N. 1407, 1408
Adilov V.Z. 876
Afaq N. 2240
Ağabəyli U. 1301
Ağaxəlil qızı S. 1409
Ağalarlı M. 256

- Ağalarova S. 1410, 1411
 Ağamalı S. 2111
 Ağasəfa. 842, 2002
 Ağasəfa Y. 224
 Ağayarı A. 1242
 Ağayev B. 294
 Ağayev Ə. 282, 503, 804
 Ağayeva N. 960
 Ağayeva S. 2003
 Ağayeva Ş. 262
 Ağazadə Ə. 264
 Ağazadə Y. 1353, 1412
 Axundov A. 464
 Axundov M. 849
 Akpınar Y. 1413
 Alim 1414, 1415, 1416
 Alışanlı Ş. 293
 Alıyev S. 252
 Allahmanlı M. 296
 Allahverdiyev Q. 227
 Allahverdiyev S. 32
 Allahverdiyeva Ş. 971
 Allahverdiyeva Z. 256
 Allahyarov K. 256
 Allahyarov K. 881
 Almasov V. 262
 Alovlu X. 2004
 Aməd M. 2241
 Anar 103, 128, 1423, 1987, 2095, 2098, 2154, 2242
 Aran S. 1424, 1425
 Araslı H. 6, 7, 8, 9, 12, 15, 19, 20, 29, 210, 214, 261, 333, 334, 335,
 337, 338, 339, 344, 354, 355, 358, 359, 360, 373, 381, 389,
 504, 505, 506, 829, 862, 867, 944, 1023, 1285, 1426
 Araslı N. 910, 920, 1075, 1263
 Araz M. 210, 218, 507, 508, 509, 510, 850, 1174
 Aruz S. 1427, 1428, 1429, 2243, 2244, 2245
 Arzumanlı V. 1243
 Aslan K. 300
 Aslan M. 2246
 Aslan Ş. 1431
 Aslanlı M.H. 1265
 Aslanov A. 306
 Aslanov V. 218, 511, 512, 832, 1264
 Aslanova G. 1264
 Aslanova R. 256

Aşıq Pənah 2005
Aşırov A. 2160
Aşurov F. 1970, 2006
Atabəyli N. 1324
Avakyan S. 513
Aydın X. 1432
Aydın R. 1267
Aydıncızı A. 995
Ayışə 2166
Ayvaz O 1356
Azadə R. 218, 307, 1263, 1271, 1274, 1332, 1433
Azadi S. 1434
Azalp A. 1435
Azəri L. 1357, 1439, 1440, 1441, 1442, 2178, 2179, 2198, 2249,
2394, 2395
Azəri S. 391
Azəroğlu B. 516, 517, 518, 805

B

Babayev A. 392, 475, 1203
Babayev B. 260, 1443
Babayev X..... 2469, 2472
Babayev İ. 519, 520
Babayev M. 2007
Babayev N. 293
Babayev Y. 262, 264, 268, 277, 296, 972, 1093, 1094, 1095, 1076, 1121,
1122, 1175, 1204, 1205, 1266, 1358, 1444, 1445, 2473, 2474
Babayeva A. 264
Babayeva E. 262
Babayeva G. 256, 261
Babazadə B. 521
Babullaoğlu S. 1446
Bağırılı A. 256, 261
Bağirov A. 522, 1041
Bağirov Ə. 1309
Bağirov T. 1447, 1448
Bağirova S. 260
Baxşəliyeva G. 1449, 1678
Baxşiyeva Ü. 262
Baqi H. 394
Balasadiq 1972
Balayar S. 1451
Balayev Ə. 238
Balayev R. 1678, 2251, 2252
Balayeva T. 1452

Balıyev H. 236
 Bayat F. .... 287^a
 Bayramlı M. 1454, 2169
 Bayramlı Z. 256, 261, 274, 1332, 1360, 1455
 Bayramoğlu A. 256, 1244, 1456
 Bayramov V. 1457
 Bayramova Z. 1459, 1460, 1461, 1462
 Bayramova N. 1458
 Beqdeli Q. 437, 524, 823
 Besantina Q. 525
 Bəbirov S. 438
 Bədəlova Ə. 1096
 Bəhmənli V. 242
 Bəxşayış Ə. 288
 Bəndəroğlu Ə. 527, 2009
 Bəndəroğlu L. 528
 Bərdəli B. 2253
 Bəşirqızı Z. 1362
 Bəşirov Ə. 264, 1470
 Bəşirova N. 1077
 Bingöl N. 1537
 Binnətova A.Ü. 1359
 Brinyone M. 260
 Budaqova Z. 465, 535, 851
 Buzovnalı A. 1478, 1479, 1480
 Bünyadov Z. 1335
 Bünyadova Ş. 309
 Bünyadzadə E. 536
 Bünyadzadə K. 1024, 1481, 1482
 Bünyadzadə S. 1042, 1055, 1078
 Bünyadzadə Z. 1124

C

Cabbarlı N. 289, 301
 Cahangir Ə. 1485
 Cahangirov C. 2438, 2441, 2452
 Cahani Q. 538
 Camalov K. 1486
 Cavad A. 2259
 Cavad H. 843, 905
 Cavadov S. 1487, 1488
 Cavadov Z. 1489
 Cavelidze E. 256
 Cavid R. 1490
 Cəbiyev Q. 539, 540

- Cəfər Ə. 14, 218, 477, 541, 542, 543, 544, 1176, 1491
 Cəfər M. 285, 1005
 Cəfərli M. 1286
 Cəfərli Ə. 33, 545
 Cəfərli M. 1492
 Cəfərli R. 1493
 Cəfərov M.C. 361, 340
 Cəfərov N. .... 249, 263, 274^b, 303, 311, 317, 1043, 1056, 1064, 1079, 1080,
 1126, 1127, 1216, 1217, 1287, 1494, 1494^a, 1678, 1847, 2230
 Cəfərov T. 1081
 Cəfərova K. 2167
 Cəfərova L. 2261
 Cəfərova S. 1495
 Cəfərova T. 1496
 Cəfərpur A. 216
 Cəfərpur İ. 546
 Cəfərsəy A. 2262
 Cəfərzadə Ə. 223, 547, 888, 911, 1978, 2100
 Cəfərzadə M. 478
 Cəlilli Ş. 263, 2263
 Cəlilov F. 294
 Cəmil Ə. 2014
 Cəmsədov Ş. 218, 395, 548
 Cosef Nord. 375
 Cümşüd İ. 303, 1128

Ç

- Çəmənli M. .... 277^a
 Çobanov M. 439
 Çuxasizyan B. 364, 550

D

- Dadaşov A. 2101
 Dadaşova Ş. 1498
 Darabadi Q. 6, 7, 8, 11
 Dəmirçizadə Ə.M. 218, 551
 Dirili Y. 1502, 1503
 Dövlətov M. 552
 Durmaz S. 1222
 Dünyaminqızı Q. 1505

E

- Elçin. 479, 2125, 2136
 Eldaroğlu E. 1509
 Elsevər M. 1057

Eltürk E. 1617
 Eminov T. 1511
 Erol İ. 1251
 Esenov R. 555
 Eynullayev H. 1512
 Eyvazov S. 440, 556
 Eyvazova R. 1025

Ə

Əbdülhəsənli T. 1267
 Əbdülhüseynov H. 441
 Əbilov A. 269
 Əbilov Ə. 264, 269, 1206
 Əbilov İ. 442, 443
 Əbilova Z. 262
 Əbülfət. 1218, 1516
 Əfəndiyev A. 444
 Əfəndiyev Ə. 217, 560
 Əfəndiyev R.N. 2447
 Əfəndiyev V. 561
 Əflatun E. 1518
 Əhməd A. 1520
 Əhməd E. 294, 562
 Əhməd Ə. 309
 Əhməd V. 264, 269, 906, 1129, 1302, 1521
 Əhmədalılar T. 1245
 Əhmədov E. 1058, 1059
 Əhmədov H. 1061
 Əhmədov M. 563
 Əhmədov S. 1062
 Əhmədov T. 564, 1044
 Əhmədova A. 1522
 Əhmədova G. 264
 Əhmədova L. 270
 Əhmədova P. 1364, 2172, 2180, 2181, 2266, 2267, 2268
 Əhmədova S. .... 312^a
 Əhmədova Y. 272
 Əhməzadə R. 2016
 Əjdər Ol. 1523
 Əkbərov Z. 396, 565, 566, 567, 568, 569, 889
 Ələddinqızı N. 1525, 1526
 Ələkbərli F. 1309
 Ələkbərli M. 279
 Ələkbərov Ə.F. 570
 Ələkbərov M. 1130, 1527

- Ələkbərov S. 284
Ələsgərov S. 2442
Ələsgərova N. 266
Əli F. 31
Əlibəyli Ş. 256, 1060
Əlibəyova G. 2096
Əlibəyzadə E. 211, 377, 397, 480, 571, 572, 573, 574, 857, 1177
Əlifoglu Ş. 1178
Əliqızı Z. 1528
Əlimərdanlı H. 320
Əlimirzəyev X. 299, 833, 2122
Əlioğlu P. 30, 1131, 1326, 1529, 1530
Əlisa N. 830, 961, 1045
Əliverdibəvov N. 2443
Əliyev A. 31, 834, 1531, 2269
Əlivev B. 306, 398
Əliyev F. 1532
Əliyev Heydər 287, 290, 291, 292, 313, 497, 786, 1090, 1241
Əliyev İlham 295, 1038, 1039, 1091, 1092, 1172, 1397, 2144, 2145
Əlivev K. 575, 1132, 1533, 1534, 1535, 2017
Əliyev Q. 576, 824, 1536
Əliyev M. 1537, 1538
Əliyev R. 237, 269, 310, 1539
Əliyev S. 309, 1285, 1289, 1327, 1333, 1365, 1540
Əliyev V. 271, 281, 399, 466, 467, 468, 577, 578, 579, 580, 581, 2167, 2456
Əliyev Z. 264, 265, 2119, 2270, 2271
Əliyeva J. 1551
Əliyeva A. 255, 1328, 1366, 1367, 1541, 1542
Əliyeva E. 1543
Əliyeva G. 241, 276, 1329, 1368
Əliyeva H. 260, 264
Əliyeva İ. 1550
Əliyeva K. 1330
Əliyeva L. 256, 261, 268, 984
Əliyeva Leyla 2202
Əliyeva M. 1552
Əliyeva N. 262, 1553
Əliyeva R. 1554, 1555, 1556
Əliyeva S. 256, 261, 1557, 1558, 1559
Əliyeva Y. 1560, 1561, 1562, 1563, 1564
Əliyeva Z. 1565, 1566
Əliyeva-Kəngərli G. 256, 315, 1133, 1544, 1545, 1546, 1547, 1548, 1549
Əlizadə A. 235, 302, 996, 1026, 2272
Əlizadə F. 2273, 2274
Əlizadə L. 256, 262, 892, 1082, 2483

Əlizadə S. 445, 469, 582, 808, 997, 2275
 Əlizadə T. 1567
 Əlizadə Z. 583
 Əmədova S. 255
 Əmirhüseyn E. 945
 Əmirov F. 2018, 2019, 2020, 2449, 2450
 Əmirova A. 2167
 Əmrahov A. 30
 Əndəlib N. 2161
 Ənsərli G. 1134
 Ənvəroğlu H. (Qasimov). 1570
 Ənvəroğlu H. 1027, 1098
 Əsədov A. 302
 Əsgər B. 1268
 Əsgərli Ə. 1369
 Əsgərli F. 236
 Əsgərov M. 584, 2021
 Əsgərov R. 260
 Əsgərova N. 481, 585
 Əsgərova T. 253, 1207, 1219, 1220, 1221, 1246, 1269, 2477, 2478
 Əsgərzadə L. 260
 Əşrəf M. 1571
 Əşrəf S. 2356
 Əzimov K. 863
 Əzimova A. 2479
 Əziz V. 2173
 Əzizov Ə. 586
 Əzizova F. 256, 261, 266, 267, 274, 1332, 1572, 1573

F

Fariz. 1574
 Faseh R. 238
 Fazil Ş. 32, 1575
 Feyzi R. 587
 Feyziyev P. 400
 Feyzullayev V. 218
 Feyzullayeva A. 256
 Feyzullayeva V. 588
 Fəhmi Ə. 809, 825
 Fəhmi İ. 2204
 Fəxrəddin S. 1179
 Fəxriyyə. 1135
 Fərəcov S. 1576, 1577, 2205, 2277, 2278, 2279, 2280
 Fərəcova Z. 256, 1578, 1579
 Fərhadov Ə. 1580

Fərhadov F. 877
 Fərzəli Ə. 1099
 Fətəliyeva S. 589
 Fəttahova A. 316
 Fəzli G. 1973

G

Gəncəli S. 1100
 Gölpınarlı A. 786
 Göyüşov N. 250, 256, 308, 1261
 Göyyallı X. 1136
 Gözəlova L. 1046
 Gül M. 1247, 1270
 Gülcəhan..... 2286, 2287

H

Hacı Kənan 1586, 1587
 Hacıbəyov İ. 2444
 Hacıyev A. 1588, 1589, 1590
 Hacıyev M. 1303
 Hacıyev T. 280, 1223, 1301, 1322
 Hacıyeva A. 256, 260, 2288
 Hacıyeva K. 256
 Hacıyeva M. 864, 868, 2207
 Hacıyeva N. 256, 262, 1271
 Hədiyeva S. 262
 Həşimov E. 222
 Həşimov F. 2289
 Hess M. 1592
 Heydər R. 2022
 Heydərlı İ. 1594
 Heydərov A. 264
 Heydərova A. 256
 Heydərova X. 1595
 Heydərzadə Ə. 591
 Heyət C. 1208
 Həbibbəyli İ. 31, 256, 261, 266, 267, 273, 315, 316, 321, 323,
 324, 1332, 1369, 1596, 1597, 1598, 1599, 2290
 Həmidə. 1601, 2291
 Həmidov İ. 256, 261, 1602, 1603
 Həmidov M. 1604
 Həsənli A. 269, 2292
 Həsənli İ. 810
 Həsənoğlu Ə. 232, 234, 254, 962, 1028, 1605, 1606
 Həsənov B. 1289, 1327, 1333, 1365

- Həsənov E. 260
 Həsənov Ə. 1607
 Həsənov H. 593
 Həsənov Q. 260
 Həsənov N. 2023
 Həsənov O. 312, 594
 Həsənova N. 1248
 Həsənova Ş. 595
 Həsənzadə N. 317, 1608, 1609, 2024, 2083
 Həsənzadə T. 1610
 Hətəmov V. 1611
 Hilali İ. 865
 Hümmətova X. 1304, 1305, 1613, 2484
 Hüseyin F. 264, 1614, 1615, 1616
 Hüseyinbəyli Y. 1224, 1617
 Hüseyini Ə. 482, 596, 597, 598, 599, 811, 2084
 Hüseyini H. 262, 1306, 1618
 Hüseyini X. 401
 Hüseyinli C. 1619
 Hüseyinli M. 835
 Hüseyinoğlu K. 237, 286, 1063
 Hüseyinoğlu T. 304
 Hüseyinov A. 2026, 2127, 2155
 Hüseyinov Ə. 2113
 Hüseyinov F. 446, 1620, 1621, 1622
 Hüseyinov İ. 221, 223, 225, 365, 1623, 2093
 Hüseyinov M. 262, 264, 2097
 Hüseyinov N. 946
 Hüseyinov R. 296, 1137, 1225, 1624, 1625, 1626, 1627, 1628, 2182
 Hüseyinova E. 262
 Hüseyinova J. 268
 Hüseyinova M. 260, 1629, 1630
 Hüseyinova S. 218
 Hüseyinova Y. 256, 262
 Hüseyinzadə F. 1631, 1632
 Hüseyinzadə K. 2212
 Hüseyinzadə R. 1633
 Hüseyinzadə L. 366, 402, 403, 600

X

- Xanlarqızı V. 2159
 Xanməmmədi A. 372
 Xanşlavi Z. 1635
 Xavəri S. 947, 1307
 Xələfli Ə. 1226, 2385, 2386

Xələfli Ə.R. 1138
 Xələfov V. 447
 Xəlifli Ə. 1198
 Xəlil Z. 236
 Xəlilov A. 250, 1261
 Xəlilov B. 305, 1678
 Xəlilov Ə. 604
 Xəlilov Q. 1006
 Xəlilov N. 256, 605, 606, 607, 1007, 1248
 Xəlilova S. 1636
 Xəlilzadə F. 1199, 1227
 Xəlolov B. 1863
 Xəndan C. 345
 Xəzər T. 269
 Xəzri N. 2123
 Xudiyev N. 1228, 1272, 1370

İ

İbişova R. 2296
 İbrahimqızı G. 274
 İbrahimov S. 1637
 İbrahimov H. 362
 İbrahimov M. 15, 325, 483, 610, 611, 612, 613, 614, 615, 812, 836, 870, 871
 İbrahimov S. 268, 316, 321, 1308
 İlkin Q. 2028
 İlqar Ü. 269
 İlyasov V. 1642, 1643
 İmanquliyev B. 1371
 İsabəyli Q. 1655
 İsaxanlı H. 300
 İsayev İ. 2031
 İsayeva P. 256, 1290
 İskəndərli R. 262
 İsmayıl H. 331
 İsmayıl M. 883, 902, 2128
 İsmayılqızı X. 1659
 İsmayilli O. 1656, 2300, 2301
 İsmayilli Ə. 618, 619
 İsmayılov A. 448
 İsmayılov D. 306
 İsmayılov Ə. 620
 İsmayılov R. 269
 İsmayılov Ş. 470
 İsmayılova M. 1657

İsmayılova N. 1658
 İsmayılova Ə. 276
 İsmayılova S. 26, 27, 222, 284
 İsmayılzadə İ. 2126
 İsrafilov O. 2399

K

Kamal R. 1310, 2134
 Kamalqızı R. 2302
 Kamran. 1664
 Kaseinov D. 1508, 1678
 Kazımov K. 2033
 Kazımov Q. .... 274^c
 Kazımov M. 621
 Kazımzadə A. 2140
 Kəndli Q. 363
 Kərəm D. 2034
 Kərimli A. 1665
 Kərimli T. 19, 29, 31, 33, 261,262, 275, 294, 307, 313, 321,
 1244, 1666, 1667, 1668, 1669, 2183
 Kərimov Z. 1671, 1672
 Kərimov Ç. 622
 Kərimov X. 816, 1008
 Kərimov L. 1988
 Kərimov P. 226, 256, 262, 1670
 Kərimova S. 1673
 Kərimzadə F. 1991
 Kəsəmənli N. 2035
 Kızıralı D. 1674
 Köçərli F. 1275
 Köprülü-zadə M.F. 278, 330, 921
 Kürçaylı Ə. 2037, 2141

Q

Qabil 212, 215, 220, 224, 257, 624, 625, 1968, 1969, 1974, 1989, 1992,
 1993, 2038, 2039, 2040, 2041, 2114, 2132, 2133, 2135, 2151, 2345
 Qacar Ç. 1229
 Qafarov V. 2346
 Qafarova S. 1186
 Qafarzadə Z. 257
 Qafurov B. 629, 786
 Qalətçi A. 872
 Qaliboğlu E. 260, 1084, 1103, 1140, 1187, 1676
 Qaliboğlu S. 2347

- Qan Turalı 2348
Qaraoğlu Ş. 1677
Qaraoğlu F. 1344
Qarayev Ə. 1678, 2167
Qarayev M. 319
Qarayev Y. 285
Qarayeva S. 1679, 2349
Qarayeva G. 1334
Qasımbəyli Y. 256
Qasımlı A. 1255, 1311
Qasımlı M. 304
Qasımov A. 281
Qasımov H. 311, 404, 484, 629, 931, 1256
Qasımov R. 262, 1680
Qasıмова A. 230, 231, 256, 932, 948, 1273, 1274, 1681, 1682, 1683, 2460, 2461
Qasıмова G. 1684
Qasımsadə F. 297, 405
Qasımsadə Q. 353
Qazıyeva M. 260
Qeybullayeva R. 1270
Qədimov Ə. 1685
Qədiroğlu M. 1686
Qədirzadə Q. 1291
Qəhhar T. 2350
Qəhrəmanlı N. 237
Qəhrəmanov C. 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 15, 213, 218, 378, 383, 406, 407,
408, 449, 450, 471, 485, 630, 631, 632, 633, 634, 635, 636, 637, 638,
639, 640, 641, 642, 643, 644, 645, 646, 817, 844, 869, 1141, 2455
Qəhrəmanova N. 1687
Qəmbərova Q. 241, 256, 1142, 1689
Qəmbərova Ş. 255
Qəni T. 1690
Qəniyev S. 2351
Qənizadə S. M. 327, 647
Qəşəmoğlu Ə. 2352
Qoca F. 1692, 1693
Qoca M. 1694, 1980
Qocayeva S. 268, 316
Qonçar O. 650
Qorqud. 1143
Qrebnev N. 651, 652
Qribaçov N. 786
Qriqoryan S. 653
Qubadov Q. 261, 1695, 2480, 2481
Quliyev A. 2353

- Quliyev Ə. 24, 654
Quliyev C. 1697
Quliyev Ə. 24
Quliyev İ. 262, 1309
Quliyev K. 655
Quliyev Q. 656
Quliyev R. 2354
Quliyev S. 222
Quliyev Ş. 1230
Quliyev T. 256, 260, 308, 1144, 1698
Quliyev V. 269, 288
Quliyeva F. 2042
Quliyeva G. 262
Quliyeva X. 1701, 1702, 1703, 1704, 1705, 1706, 1707, 2356
Quliyeva L. 2355
Quliyeva M. 256, 261, 273, 1699
Quliyeva O. 884
Quliyeva R. 260
Quliyeva S. 266, 274, 1700
Quluzadə B. 318
Quluzadə M. 5, 214, 218, 219, 350, 367, 370, 657, 658, 659, 660,
661, 873, 1708, 2453
Quluzadə Z. 298, 409, 410, 451, 662, 663, 664, 1264, 1275, 1709
Qurbanlı Z. 260
Qurbanov A. 1251
Qurbanov Q. 256
Qurbansoy F. 256, 264, 274, 318, 1373, 1710, 1711, 1712, 1713, 1714, 2357
Qusarçaylı R. 2358
Qürbət. 665

L

- Lalayev Ə. 1678
Lalə 1715, 1716, 2305, 2420

M

- Mahmud T. 666
Mahmudov G. 1719
Mahmudov Y. 1718
Mahmudova G. 1252
Manafov R. 1145, 1251
Mehbaliyev T. 667
Mehdi H. 279
Mehdi N. 309, 1721
Mehdiyev E. 2044
Mehdiyev H. 411

- Mehdiyev R. 287, 290, 291, 292, 306, 1180
Mehdiyeva S. .... 253, 256, 274^a, 852, 853, 998, 1722, 1723
Mehdizadə Ş. 1724
Mehparə. 1146
Mehraliyeva B. 1725
Mədətli E. 1730
Məhəbbətəoğlu Q. 1731, 1732
Məhəmməd Ə. 2307
Məhəmmədəli H. 933
Məhəmmədi M. 19, 20, 305, 1733
Məhəmmədiyev N. 858, 2104
Məhəmmədzadə H. 23
Məhərrəmov İ. 2045
Məhərrəmovə T. 1734, 1735, 2308
Məhərrəmli B. .... 274^a
Məlikli H. 1736
Məlikzadə H. 269, 1737
Məlikzadə S. 255
Məmməd T. 256
Məmmədi A. 2454
Məmmədli N. 2309, 2310
Məmmədəliyev V. 231, 273, 325
Məmmədخانova N. 322
Məmmədi A. 384, 385, 412
Məmmədqızı T. 1738, 2311
Məmmədli C. 300
Məmmədli İ. 256
Məmmədli N. 264, 1739
Məmmədov K. 1253
Məmmədov A. 325, 669, 670
Məmmədov B. 671
Məmmədov C. 2085
Məmmədov D. 452, 672
Məmmədov E. .... 260, 274^a, 1147, 2462, 2463
Məmmədov Ə. 218, 486, 487, 673
Məmmədov Ə.H. 674
Məmmədov F. 675
Məmmədov X. 453, 488
Məmmədov K. 472, 1740
Məmmədov M. 269
Məmmədov N. 325
Məmmədov R. 269
Məmmədov S. 309, 826
Məmmədov Ş. 676
Məmmədov T. 2115

- Məmmədov V. 677, 1741
Məmmədov Z. 320, 678, 912, 1065
Məmmədova B. 256
Məmmədova E. 1742
Məmmədova F. 1029
Məmmədova Q. 235, 2464, 2465
Məmmədova M. 454, 878, 1743
Məmmədova P. 1744
Məmmədova R. 262
Məmmədova S. 223, 260, 473, 679, 1289, 1333
Məmmədova Ş. 680
Məmmədžadə H. 681
Məmmədžadə İ. 258
Məmmədžadə T. 2448
Mərdanov M. 1209
Mirəhmədov Ə. 283
Mirələmov H. .... 274^b, 1753, 2315
Mirişli E. 1754
Mirivev A. 1755
Mirməmməd G. 1756, 2316
Mirzəyev A. 241, 256, 261, 1335
Mirzəyev M. 2450
Mirzəyeva D. 264
Mirzəyeva X. 260
Mirzəyeva K. 275
Mirzəyeva T. 272
Mirzəzadə Q. 256, 1296
Mnatsakanyan V. 685
Mollayev İ. 282, 489, 686, 922
Möhbübbi C. .... 274^c
Möhsün M. 687
Möhsünov M. 413
Muğanna F. 242
Muğanna İ.- Hüseynov İ. 242, 248, 251, 1181
Muradğölu N. 260
Muradov B. 233, 236
Muradov Z. 1761
Muradova R. 1762
Murtuzova Ü. 269
Musabəyli A. 256, 314, 1277
Musaquliyev V. 490
Musalı V. 1148, 1149
Musayev Q. 414, 688
Musayev O. 312
Musayeva A. 1150

- Musayeva B. 322
Musayeva İ. 1151, 1312, 1337, 1338, 1763, 1764
Musəvi T. 415
Mustafayev C. 1278
Mustafayev F. 256
Mustafayev R. 2047, 2445
Mustafayeva A. 1289, 1327, 1333, 1365
Mustafayeva N. 262, 256
Mustafayeva S. 1297, 1298
Mustafazadə N. 1009
Mübariz M. 689
Mükərrəmoğlu M. 1030, 1104, 1105, 1152, 1766, 1767, 1768,
1769, 1770, 2318, 2319
Mümtaz S. 4, 218, 328, 690, 879, 1066, 1067, 1771
Mürsəliyeva X. 1772
Mürşüdoğru Y. 416
Müsəddiq M. 216, 691, 819
Müsfiq S. 1376, 1773, 1774, 1775, 1776, 1777, 1778, 1779,
1780, 1781, 2320, 2321, 2322, 2323, 2400, 2421
Mütəllimov T. 316, 321

N

- Nadiroğlu R. 1783
Nağdaliyev A. 1784
Nağısoylu M. 256, 264, 275, 314, 1309, 1339, 1785, 1786, 1787,
1788, 1789, 1790, 1791, 1792, 1793, 1794
Nağıyev N. 280
Nağıyev T. 295
Nağıyeva C. 417, 907, 1106, 1153, 1182
Nağıyeva Ş. 260
Nağıyeva T. 1795
Naxçıvanlı Ə. 2048
Namazov Q. 299, 304
Nasiasvili S. 2049
Nazim S. 2087
Nehrəmli H. 2050
Nemətov A.P. 1678
Nemətova S.Ə. 973
Nemətzadə S. 240, 258, 1293, 1384, 2470, 2471
Nəbi A. 1796
Nəbiyev A. 418
Nəbiyev B. 243, 245, 249, 301, 311, 1107, 1108, 1154, 1155, 1183, 1232
Nəbiyeva İ. 419
Nəbiyeva Z. 1156
Nəccari Ü. 32

Nəcəfoğlu Z. 1975
 Nəcəfov N. 694
 Nəcəfova M. 695, 696, 697
 Nəcəfqulu. 693
 Nəcəfzadə Ə. 262
 Nərimanbəyov T. 2052
 Nərimanoğlu M. 1797
 Nərimanoğlu V. .... 287^a
 Nəsiboğlu V. 698
 Nəsirli Ə. 2062
 Nəsirli M. 710
 Nəsirov N. 1112
 Nəsirova K. 2190
 Nəzərov İ. 711
 Nəzərova G. 264
 Nəzirova A. 32
 Nicat Ə. 1843
 Niftəli E. 1343
 Nigar. 1844, 1845, 2191
 Nihani A. 1846
 Nizamiqızı H. 1113
 Nort C. 786
 Novruz C. 2089, 2143
 Novruzov A. 264
 Novruzov T. 296, 1295
 Novruzova A. 2139
 Novruzova M. 1279
 Novruzova N. 322
 Novruzova Z. 264
 Nuri B. 2102
 Nuri E. 1254
 Nuriyeva M. 712
 Nurlan 1848, 1849
 Nüşabə. 1157
 Nzuti M. 713

O

Oğuz A. 1850
 Oruc K. 1851, 2225
 Orucəli H. 342, 369, 456, 457, 714, 855
 Orucoğlu Z. 1851
 Orucov H. 287
 Orucov N. 423
 Orucova N. 1853, 2338, 2339
 Orucova S. 949

Osmanlı D. 317
 Ozerov L. 715, 716

Ö

Övlamova M. 260

P

Paşayev Q. 17, 28, 243, 245, 247, 249, 256, 261, 273, 718, 719, 845, 846,
 859, 874, 885, 886, 890, 1010, 1068, 1087, 1114, 1158, 1159,
 1184, 1185, 1233, 1234, 1235, 1236, 1237, 1313, 1341, 1357,
 1382, 1383, 1854, 1855, 1856, 2163, 2340, 2341, 2342, 2343

Paşayeva Ə. 256, 1857

Paşayeva S. 260

Paşazadə Y. 1858

Payızov M. 230

Pəhləvan Ə. 2174

Pənahov İ. 1859

Pərənci F. 1031

Pərvin 2344

Plavnik A. 720

Popereçni A. 724

R

Rafiqqızı R. 1864

Rais Ə. 2433

Ramazanov Y. 458

Ramazanova B. 264

Ramizqızı A. 244

Razi H. 1982, 2063, 2064

Rəfilı M. 347

Rəhimli İ. 2175

Rəhimli M. 913

Rəhimli T. 260, 1210

Rəhimoğlu U. 242

Rəhimov Ə. 493, 727, 728, 820, 827, 847, 854

Rəhimov İ. 424

Rəhimova Q. 1314

Rəhimova Z. 1865

Rəis X. 2360, 2361, 2362, 2364

Restrepo K. 319

Rəsul A. 26, 27, 1996

Rəsulov M. 264, 2226

Rəsulov R. 309

Reynhard M. 1867

Rıhtım M. 314

Robert S. 730
 Robledo X. 319
 Rüstəm S. 733, 734, 1983, 2065, 2116
 Rüstəmli A. 286
 Rüstəmli F. 277
 Rüstəmov E. 425, 735
 Rüstəmov F. 1869
 Rüstəmov İ. 284, 298
 Rüstəmov Y. 297, 302
 Rüstəmov Y. 974, 1032
 Rüstəmov A. 283, 293, 426, 736, 895, 1011, 1211
 Rüstəmhanlı S. 1188, 2105
 Rza X.- bax: Ulutürk X.R
 Rza O. 2366
 Rza R. 218, 386, 427, 428, 429, 738, 739, 740, 741, 1048, 1189,
 1212, 1870, 1871, 1949, 1984, 1985, 2099, 2146, 2147, 2152
 Rzabəyli J. 1872
 Rzaquliyev E. 430
 Rzayev A. 258, 2446
 Rzayev F. 1873, 1874
 Rzayev S. 2066
 Rzayev V. 282
 Rzayev Y. 260
 Rzayeva A. 2067, 2068
 Rzayeva M. 1456
 Rzayeva S. 1069
 Rzazadə Ə. 1875

S

Saatçı S. 249
 Sabitoğlu E. 2439, 2440, 2451
 Sabziyeva M. 256
 Sadid 269
 Sadıxova A. 260
 Sadiq İ. 260, 264, 1345, 1876, 1877, 2369
 Sadiq B. 2367, 2368
 Sadiq Ş. 251
 Sadiqlı A.Ə. 1241
 Sadiqov B. .... 274^b, 1877^a, 1878
 Sadiqov F. .... 274^c, 1879
 Sadiqov M. 742
 Sadiqova M. 1880
 Sadiqova S. 256
 Sadiqzadə 2103
 Sadiqzadə F. 231, 743, 821, 856

- Sadovski Y. 2069
Salahzadə Ə. 215, 1986
Saləddin Ə. 744, 745
Salim F. 1238
Salmanlı R. 1881
Salmanov A. 310
Sankina Z. 2167
Sara. 1160
Saraçlı M. 1308
Sarıcalı O. 320
Sarıtorpaq Z. 1883
Sarıyeva İ. 1636, 1884, 1885
Sarovlu A. 13
Saryan G. 746
Sasani Ç. 256, 274
Sayman (Həsənzadə) A. 1886, 1887, 1888
Sevinc. 1891
Seyfullayeva T. 262
Seyidbəyli H. 2070, 2090
Seyidli G. 1280
Seyidov Ə. 2071
Seyidov V. 1892
Seyidov M. 218, 356, 357, 371, 379, 747, 748, 860
Seyidov Y. 229, 239, 749, 750, 751, 838, 880, 896, 900, 923, 1893
Seyidzadə G. 459
Seyidzadə Q.H.M. 1033
Seyidzadə T. 1385, 1894, 1895, 1896, 1897
Səfərəliyeva G. 259
Səfərli A. 260
Səfərli Ə. 16, 18, 302, 318, 380, 861, 875, 901, 914, 935, 950, 975, 985,
999, 1012, 1115, 1163, 1190, 1898, 1899
Səfərli İ. 2148
Səfərov A. 752
Səfərov O. 12
Səfərov Y. 1191
Səfərova N. 260
Səfərova S. 1900
Səfərova Z. 2374
Səfixanov E. 269
Səfiyev Ə. 753
Səfolu A. 1901
Səhənd. 1902
Səidzadə Ə. 343, 346, 348, 349, 351, 352, 431, 432, 460, 461
Səlimbənova Ü. 246, 1070
Səlimxanov C. 2228

Səlimov M. 462
 Səlimov Ş. 262
 Səməd V. 754
 Səmədov A. 755, 1192
 Səməndərov S. 264
 Sərkəroğlu Ə. 433, 434
 Sinelnikov M. 2129
 Siracəddin Hacı. 256
 Sirulis Q. 756
 Soltanzadə E. 1906
 Sultanlı V. 304
 Sultanov M. 435, 758, 759, 893, 1197
 Sultanova M. 1386, 1387, 1388, 1907, 1908, 1909, 1910
 Süleyman. 1912
 Süleymanlı Ş. 1116
 Süleymanov O. 294
 Süleymanov N. 2468
 Süleymanov S. 760
 Süleymanova F. 887

Ş

Şahanə 1913, 1914, 1915, 1916, 1917, 2231
 Şahin G. 1050
 Şahsuvarov Z. 2124
 Şaiq A. 839
 Şəfəq. 1162
 Şəfizadə B. 1013
 Şəhriyar Z. 2375
 Şəkixanova M. 298
 Şəmil S. 1164
 Şəmilov N. 1497
 Şəmsizadə N. 311, 313, 1921
 Şərif A. 1923
 Şərifova S. 2193
 Şərifova V. 2073
 Şərifzadə B. 1389
 Şərifzadə S. 769, 2106, 2107
 Şərifova V. 831
 Şərofov K. 256
 Şərofova S. 256, 264
 Şəymən. 1390
 Şıxcanov N. 269
 Şıxıyeva S. 231, 241, 260, 264, 269, 293, 770, 894, 897, 898, 899, 903,
 904, 908, 909, 915, 916, 917, 919, 924, 925, 926, 927, 928, 929, 930,
 936, 937, 938, 939, 940, 941, 942, 943, 951, 952, 953, 954, 955, 956,

957, 958, 959, 964, 964, 966, 967, 968, 976, 977, 978, 979, 979, 980,
 986, 987, 988, 989, 990, 991, 992, 993, 994, 1000, 1001, 1002, 1003,
 1004, 1014, 1015, 1016, 1017, 1018, 1019, 1020, 1021, 1022, 1034,
 1035, 1036, 1051, 1052, 1071, 1072, 1073, 1074, 1088, 1117, 1118,
 1165, 1166, 1167, 1168, 1193, 1194, 1195, 1196, 1213, 1239, 1258,
 1259, 1260, 1315, 1316, 1317, 1318, 1319, 1320, 1346, 1391, 1924,
 1925, 1926, 1927, 1928, 1929, 2131, 2157, 2164

Şıxlinski M. 312
 Şirinov Ə. 771, 828
 Şirinova S. 262
 Şirvani Ə. 2153
 Şükürlü İ. 1932
 Şükürov A. 1053, 1347
 Şükürov Ə. 772, 1931, 2377
 Şükürov Z. 773
 Şükürzadə Ş. 1281, 1299, 1321, 1322

T

Tağibəyli V. 1933
 Tağısoy N. 1934, 1935, 1936
 Tağıyev R. 774, 775, 776
 Tağıyeva E. 1937
 Tağızadə Ş. 2074
 Tahir R. 2403
 Tahir S. 216, 2075
 Tahirli A. 264, 1938, 1939
 Tahirov K. 33, 259, 270
 Talıbov Y. 981
 Talıbzadə A. 982
 Talıbzadə K. 285, 289
 Talışlı M. 463
 Tapdıqoğlu A. 1940
 Telmanoğlu X. 1941
 Təhmasib M. 777
 Təhmirazqızı S. 2194
 Tərlanov M. 2076
 Tixonov N. 218, 778, 779, 780, 781, 786
 Tofiq H. 1392
 Tofiq R. 2234
 Topçyan E. 782
 Tudə Ə. 2078
 Turabxanoğlu R. 918
 Tural. 1943
 Türkdin. 1945

U

Ulusel R. 1169, 1282, 2158, 2379, 2380
Ulutürk X.R. – Rza X. 737, 1997, 2138, 2150, 2170

Ü

Ülvi A. 256, 1089, 1119, 1170, 1949
Üsenbəyova N. 2382

V

Vahabzadə B. 228, 494, 787, 2108, 2117, 2118, 2120
Vasilyev S. 788
Verdiyev İ. 1951
Verdiyeva N. 1289, 1333
Vəfali A. 891, 1240
Vəlioğlu S. 2080
Vəliyev E. 313
Vəliyev İ. 970
Vəliyev K. 280
Vəliyev M. 268, 316
Vəliyev S.Ə. 376, 790
Vəliyeva K. 1349, 1954
Vəliyeva S. 264, 1953
Vəliyeva T. 264, 2383
Vəzirov Y. 326, 1120
Vüsal B. 1323, 2168, 2171, 2384
Vüsal. 1955

Y

Yaqub M. 436, 1976, 2165
Yağmur Z. 2137
Yaşar A. 264
Yaşın V. 2091
Yengicəli M. 2092
Yerevanlı Ə. 387
Yeşilay V. 33
Yəhyayeva E. 260
Yunusova G. 260
Yusuf S. 2236
Yusifqızı Ə. 264
Yusifli X. 16, 21, 22, 1054
Yusifli V. 323, 1350, 1393, 2391, 2392
Yusifov Q. 1961
Yusifov F. 236,
Yusifova A. 1960
Yusifova F. 262

Z

- Zakırqızı Ü. 1351
 Zaman E. 1962
 Zamanzadə D. 983
 Zeynallı H. 332
 Zeynalov Ə. 260
 Zeynalov X. 1963
 Zeynalov İ. 1200
 Zeynalov M. 240
 Zeynalova A. 260, 1037, 1394, 2466, 2467
 Zəka R. 2452
 Zərbəliyeva X. 1262
 Ziya F. 269
 Ziyəddinoğlu Q. 1965
 Zülfüqarlı S. 1267
 Zülfüqaroğlu Ə. 1966
 Zümrüd. 1171, 1201, 1967, 2393

Tərcüməçilərin əlifba göstəricisi

- Azalp A. 2240, 2241, 2350, 2382
 Azəroğlu B. 43, 51, 216
 Baytursinuli D. 33
 Bünyadzadə K. 1275
 Cəfərpur İ. 14, 58, 61, 72, 81, 83, 216
 Ələsgərov E. 319
 Əliyeva Z. 258
 Əlizadə M. 69, 81
 Heb M. 25
 Həsənova R. 319
 Hüseyni Ə. 46
 Xatınoğlu D. 32
 İsmayılova S. 33
 Quluzadə Z. 1275
 Məmmədov O. 306
 Mübariz Ə. 14
 Sarovlu A. 14, 90
 Seyidzadə M. 14, 48
 Soltan M. 14, 78
 Sultanov M. 44, 52, 57, 71, 73, 79, 98
 Şıxıyeva S. 165
 Vahabzadə B. 50

Алфавитный указатель книг

- И стал Путем Истины я сам ... 2493
Избранная лирика 2485, 2488
Лирика 2486, 2489, 2490, 2491, 2492
Рубаи 2487

Алфавитный указатель произведений

А

- Айлант в неведомом краю –твой стан прекрасный..... 2487
Али – он двух миров владыка..... 2542
Аллах, который в нас вселяет страх..... 2486, 2492
Аллах, не солнце ли взошло, окрасив огненно восток?..... 2536, 2542, 2488
Ах, что за красота!..... 2485

Б

- Бахария 2494, 2496, 2498, 2499, 2501, 2500
Блеск красоты твоей 2513
Бог – человеческий сын, и человек велик 2511, 2525
Боль любящих сердец не знает исцеления 2502
Беда летит вослед за бедным мотыльком.....2485, 2486, 2492
Без тебя не насладится сердце ни землей, ни даже небесами..... 2485, 2488
Благодаря дыханью Фазла мы знаем истины секрет..... 2488
Благоухание вбирают две родинки твои..... 2487
Бледнела пред тобой луна..... 2485, 2486, 2492,
Блеск красоты твоей..... 2485
Бог – человеческий сын, и человек велик..... 2487
Бог предо мной предстал..... 2485, 2486
Бог чудо сотворил, он вывел пленных..... 2487
Богоотступник, знай: речь Насими..... 2545
Божественный твой лик –корана строгий слог..... 2485, 2486, 2487, 2492
Боль любящих сердец не знает исцеленья..... 2487
Будет!..... 2485

В

- В аркан кудрей её попал я..... 2542
В душе моей любви страданье..... 2542

- В единобожье разве есть высокий или низкий сан?..... 2488, 2493
В жизни сладости не вкушал..... 2542, 2544
В ком вера есть..... 2485
В коралловых устах прохлада рая кроется..... 2492
В кругу твоих волос затаено солнце..... 2487
В любви к Тебе мы смятены, как туча, кружим без дорог..... 2493
В любви я слезы лью 2522
В меня вместятся оба мира, но в этот 2494, 2497, 2500, 2539, 2540,
2541, 2546
В меня вместятся оба мира..... 2486, 2492, 2493
В мире нет тебе подобья..... 2485
В моих строках, а также между строк..... 2487
В огне разлукою горю 2485, 2486, 2492
В питейном доме старые наставники, мы в кабаке и день и ноч..... 2488
В погребок любви меня в некий день, других ясней..... 2488
В предвечном мире бытия провидел я любимый лик..... 2488, 2492, 2493,
2538
В пространстве, мир заполняя, не вмещусь..... 2488
В разлуке мы с тобой, и много дней..... 2492
В растерянности я опять гляжу вокруг..... 2492
В саду моей любви единственная роза..... 2485
В сиянии лика твоего..... 2487
В сравнении с тобой и месяц – жалкий раб..... 2487
В стреманах душа привстала..... 2542
В твоих глазах 2485, 2486, 2492, 2493
В тебе, в твоих чертах слепец и тот узрел 2485, 2486, 2492, 2493
В тот миг, когда прильнул к твоим губам..... 2487
В чертах и знаках бытия прообраз вездесущий – мы..... 2493
В четыре дня мир сотворил творец..... 2487
В чужой цветущий сад вошел я, дерзновенный..... 2546
В этот мир я не вмещусь..... 2485, 2489, 2490, 2491, 2542, 2544, 2547
Ведется о тебе так много разговоров 2485, 2486, 2492
Везде коварство и обман, нет в мире верности ни в чем.. 2493
Великий океан забыл покой..... 2493
Вернись в чертог души..... 2542
Вернись ко мне, здесь без тебя моя печаль невыразима.. 2488
Вернись ко мне, здесь без тебя моя печаль невыразима. 2536
Верно ль это?..... 2485, 2486
Верности не проявила дорогая в трудный час..... 2488
Вершины гор – не место для меня..... 2487, 2502

- Вершится в мире все по божьей воле..... 2487
 Весна 2486, 2522
 Весь мир озаряют лучи золотые лица, что, как солнце, светло
 поднялось..... 2488
 Ветер мне вестник божий..... 2542
 Ветер свежий, предрассветный..... 2485, 2536, 2542, 2503
 Ветерок! Любимая моя, знаешь ты, чутка необычайно..... 2488
 Вечна любовь, любимой лик предвечен..... 2487
 Вечность и чаша вина..... 2542
 Взгляд хмельных твоих глаз пролил, ненаглядная, кровь вина..... 2488
 Взглянули розы на тебя, и зависть гложет их..... 2486, 2492, 2494, 2496,
 2497, 2500
 Вино мудрее слов 2485
 Виночерпий, спешу, торопись, подошло время розам цвести..... 2488
 Владычица моя, откинув покрывало..... 2487
 Владычица моя, твой чедный лик – Живой цветок..... 2487
 Влюбленные, сей мир угрюм и страшен..... 2487
 Влюбленный не скупись, отдай скорей..... 2487
 Влюбленных много у тебя я среди них не одинок..... 2488
 Вместе с сурами корана..... 2485
 Вновь имя Насими ношу я 2526
 Вновь имя Насими пишу я..... 2487, 2511, 2525
 Вновь к милосердному, что столь велик..... 2487
 Вновь явилось ты, Солнце Души, светлый лик
 покрывалом скрывая..... 2488
 Во сне я взгляд ее бездонный вижу..... 2488
 Во тьме волос твоих луны мерцанье скрыто..... 2492
 Вода живая, в блеске губ ты, как родник, сокрыта..... 2519
 Воды живой источник вечный – твои сладчайшие уста... 2488
 Восходит солнце, пелена с его лица отведена, о свет души моей! 2519
 Восходит солнце с запада впервые..... 2487
 Восходит солнце, чтоб зайти не скоро..... 2487
 Все – слово божье..... 2487
 Все думаю: зачем, кому я отдал сердце?..... 2487, 2526
 Все существо мое любовь, как город, заняла..... 2485
 Все тайны разгадал, в суть мира я проник..... 2487, 2531
 Все это мы..... 2485, 2486
 Все ярким солнцем твоего лица освещено..... 2486, 2492,
 2497, 2500, 2539, 2540, 2541
 Все, что есть в мире – мед и яд, - в тебе..... 2487

- Всевышний щедро одарил тебя 2485
 Всегда у розы есть шипы..... 2485
 Всегда у розы есть шипы..... 2542
 Всех влюбленных привлекает твой прекрасный, ясный лик..... 2488
 Всех смертных, нас, слепит твое сиянье..... 2487
 Вступивший в океан любви свой перл 2538
 Вступивший в океан любви..... 2485, 2492, 2519
 Всю душу мне испепелила моя любовь..... 2487
 Вхожу ли в мечеть, иду ли мимо храма..... 2487, 2511, 2525
 Вчера я был с тобой 2485
- Г**
- Газели 2504, 2505, 2506, 2507
 Где друг такой?..... 2485, 2507
 Где же ты же ты желанная моя, любимая 2514
 Где луна, влюбленного такого, на меня похожего, найдешь?..... 2488
 Где о розовом прекрасном кипарисе говорят..... 2488
 Где он, тот великодушный, чьим деяньям нет числа..... 2488
 Где скрылся добрый тот гонец, что передать привет мне смог..... 2488
 Где суть любви людской? В твоих глазах..... 2503, 2533,
 Где те друзья, что верно держат слово?..... 2488, 2489, 2490, 2491, 2492,
 2493, 2509, 2516, 2537, 2538
 Где теперь покой мой пери, где теперь мое терпенье?..... 2488
 Где ты, желанная моя..... 2485, 2486, 2489, 2490, 2491, 2492, 2494, 2522,
 2497, 2500, 2539, 2540, 2541, 2542, 2547,
 Где, покажите мне, есть друг, что обещаю верен 2497, 2500
 Глаз твой порождает смуты, брови – бедствия основа..... 2488, 2493
 Голова твоя – это мяч, ждет тебя играющих круг... 2497
 Горит твой каждый завиток..... 2487
 Горю я и сгораю..... 2485, 2486, 2547
 Господень лик – прекрасное лицо моей любимой
 и бесценной – знаю..... 2488
 Господи, во имя природы твоей, во имя твоего могущества 2488, 2493
 Господь всеблаготворителем, он явился Моисею..... 2545 Господь прозреньем
 даровал – на путь познания мы вступили..... 2493
 Гюлистан стал подобен священной горе Тур..... 2545
- Д**
- Давно меня повергнула во прах..... 2487
 Дай ей путь к зениту счастья..... 2485, 2530

Дал тайну бытия Аллах в залог твоим кудрям..... 2492
 Дарует мертвым жизнь божественный твой слог..... 2487
 Две брови у тебя, но их едина нить..... 2487
 Двойственность – грех, откажись от нее, к единобожью
 Держащий в тайне мир аллах суров..... 2487, 2511, 2525
 Дерзнувший о твоих кудрях лишь миг один затосковать?..... 2488
 Для бытия образец хижина наша давно..... 2488
 Для влюбленных ты – Лейли..... 2485
 Для любящих людей твой лик – дастан..... 2487
 Для меня ты – святыня небес, всей вселенной отрада- ты 2497
 Добрый день, души отрада..... 2485, 2492, 2538
 Должен..... 2542
 Дороже двух миров 2510
 Дорогая, приходи! Без тебя этой жизни мученье не нужна?..... 2488
 Досталось мне.....2485
 Другого нет!..... 2485, 2536
 Душа воплотилась в друге..... 2485
 Душа горит, я не могу ни есть, ни пить..... 2487
 Душа моя болит, и сердце смущено.....2485, 2486, 2492, 2542
 Душа моя исполнена божественного света..... 2545
 Душа моя к стану стремится, что схож с величавой тубой..... 2488
 Душа моя, приходи ко мне, мгновенье без тебя – ничто..... 2488, 2536
 Душа не добивалась счастья, не испытал невзгод..... 2488

Е

Едва лишь внял я, тайный смысл..... 2485
 Едва сняла ты покрывало..... 2485
 Единственный мой зов..... 2485
 Ее лик – то скрижаль золотая господня, а от родинки нежной..... 2488
 Ежесекундно нам 2491
 Ежесекундно нам Фазлуллах дает испить вина..... 2488
 Ежесекундно нам..... 2489, 2490
 Если б только мы знали все, что с нами случится..... 2488
 Если приветливо взглянет счастье, как вешний тюльпан..... 2488
 Если чисто сердца твоего зеркало – ты, что вечной жаждой свидания
 объят!..... 2488, к единству стремись..... 2488
 Если ты затаен в душе, значит, глазу не виден ничуть 2497
 Если явиться хочешь, как Моисей..... 2545
 Есть у меня твои глаза и чаши мне иной не надо..... 2488, 2493, 2536

Ж

- Жажда встречи с каждым часом возрастает – нет терпенья!..... 2488
 Ждали верности напрасно. Не в характере твоём..... 2488
 Жду тебя..... 2485
 Жемчуг знаний лови..... 2485
 Жемчуг редкого улова..... 2542
 Жемчуг твоих зубов, как жемчуг океана..... 2487
 Жемчуга сокровищницы Истины – так пред миром выступаем мы..... 2488
 Жемчугов драгоценный..... 2485
 Живая влага в яхонт губ..... 2492, 2538
 Живая красота твоя все в мире покорила..... 2487
 Живет в моей душе 2485, 2486, 2492, 2493, 2542
 Жизнь жизнерадостных людей любовью радостна одной..... 2488
 Жизнь и мир наш земной без тебя..... 2486, 2492
 Жизнь уходит.... 2542

З

- За истиной я шел, была трудна дорога..... 2487
 За миг с тобой я жизнь отдаю – готов..... 2492, 2538
 Забыты в мире добрые законы..... 2487
 Завистливый тюльпан сник по твоей вине..... 2485, 2486, 2492
 Зажегся счастья свет над нами в облаках..... 2485, 2486, 2492, 2493
 Закрутила страсть к кудрям ее бедное мое существование..... 2488
 Запала пятнышком в цветок..... 2492, 2538
 Запечатлен твой образ дивный в душе моей, как мнескрижали..... 2488
 Зачем больное сердце вновь томиться так бредово стало.... 2493
 Зачем мне душу из силков кудрей твоих освобождать?..... 2488, 2536
 Зачем ты избрала 2485, 2486, 2492, 2493, 2511, 2512
 Зачем ты прячешься, услада? – Явись!..... 2532
 Зачем?..... 2485, 2486, 2489, 2490, 2491
 Земля и небо в бубен правды бьют..... 2485
 Зерцалом вечного сиянья..... 2492, 2538
 Знаешь, где свое начало весь наш мир берет?..... 2488, 2493
 Знай, человек: в любые времена..... 2492, 2493

И

- И ангелы покорены красотой твоих красот..... 2485, 2486, 2492, 2542
 И гурии и рай не нужны людям, покорным только
 Истины служенью..... 2488
 И днем и ночью неотступно твой образ предо мной стоит..... 2488, 2493

- И до того, как на сей путь вступить..... 2545
 И пери пред твоей красотой явить свой лик стыдится..... 2487
 И родинки твои и завитки – соблазн..... 2487
 И сам я – самый высший из владык..... 2487
 И «син», и «ба» - для «мим» благословенье..... 2493
 И ты есть бог, но где твой божий взгляд? 2487, 2526
 И ум, и сердце все в ладу..... 2492
 И я есть Бог, я отгону туман..... 2486, 2492, 2493
 Из милых, нежных рук я кубок взял прощальный..... 2487
 Из пустырей небытия был дух святой на свет явлен..... 2488, 2492, 2493,
 2538, 2546
 Из шахских рук шараб испить едва ли..... 2487
 Избави бог, чтобы моя душа..... 2488, 2489, 2490, 2491,
 Из-за рубинов губ 2485, 2486, 2492
 Изранен я стрелой разлук, такая только ты..... 2488, 2536
 Изначальный..... 2503
 Иисус и Хизр знают, как мудрец постиг 2545
 Имама праведного взгляд – вот что такое лик твой..... 2487
 Именем владыки всеблагого, что дарит нам милость и покой..... 2488, 2493
 Иной.... 2542
 Искусство любви пред аскетом раскрыться не может..... 2488
 Ислам и ересь – близнецы, у них один исток..... 2488, 2489, 2490, 2491,
 2493, 2536
 Испил одиночества чашу..... 2485
 Исток соблазна – твой горящий взор..... 2487
 Источник жизни, жизни я под стать..... 2485, 2486, 2489, 2490, 2491, 2492,
 2493
 Источник райский на земле – мое отдохновенье..... 2487
 Исчезла тьма 2485, 2486, 2489, 2490, 2491, 2492, 2493
 Ищу тебя 2510, 2513

К

- Казельцы 2514
 Как воды Хызры, все твои слова 2526
 Как-то сказочно светит твое лицо 2514
 Когда о красоте твоей молва везде прошла, звеня..... 2536
 Когда однажды утром я... 2526
 Когда ты с другом 2515
 К господу ведущий путь..... 2542
 К Каабе твоей красоты прикован, как к Кыбле, мой взгляд..... 2488

- К тебе стремимся мы всегда..... 2542
Кааба с капищем равны, притон, мечеть – одно..... 2493
Кааба ты лицом..... 2485, 2486, 2492,
Как блеск рассветных рос..... 2485, 2542
Как быть 2485
Как воды Хызра, все твои слова..... 2487
Как воскресенье, стан прекрасен твой..... 2487
Как жаждущих ручей, так страждущих влечет..... 2486, 2492
Как жаль 2485, 2486, 2492
Как завидует кипарис..... 2542
Как прекрасен любви недуг, знает тот, кто тобой пленен..... 2488
Как прекрасна ночь твоих кудрей! И во сне не увидать такой!..... 2488
Как птица, что одна в развалинах живет 2485, 2486, 2492
Как сокровенный амулет, я в этот бранный свет 2492, 2538
Как таинство, как талисман, я в этот бранный свет пришел..... 2493
Как храм святой, достойно поклоненья твое лицо..... 2487
Как я измучился с тобой..... 2488, 2542
Кака жаль..... 2547
Какая тайна бытия в открытой яви сущей 2488, 2492, 2493, 2538
Касанье локона ее когда б я ночью ощутил..... 2488
Качества внешние твои – то всего сущего в мире основа..... 2488
Клянусь твоею солнечной красой, тебя лишь знаю я – одну Луну..... 2488
Клянусь я прахом всех влюбленных..... 2542
Клянусь я..... 2485, 2489, 2490, 2491, 2536
Коварство..... 2485, 2536
Когда бы не ланит твоих атлас..... 2485, 2486, 2492, 2547
Когда б вы, люди, участь что вас ждет заране знали..... 2493
Когда из-за туч – покрывала ее – однажды луна моя
в блеске взойдет..... 2488
Когда любимое чело на небосводе засияло..... 2488, 2493, 2536
Когда моя луна взойдет на небосклоне 2488, 2492, 2538
Когда о красоте твоей молва везде прошла звеня..... 2488, 2536
Когда о ней ведет рассказ новорожденная луна..... 2488, 2493
Когда однажды утром я проник..... 2487
Когда твое лицо 2485, 2486, 2492
Когда ты- шах..... 2495, 2486, 2492, 2547
Когда ты выпрямляешь стан – как будто в мире ураган..... 2488
Когда ты к вечности стремишься, друг мой – небытия сверкание ищи..... 2488
Когда упало покрывало, являя миру лунный лик..... 2488, 2536

- Коль блеснет передо мною-мною яркое-кое ее лицо
схоже с солнцем 2488
- Коль моя Луна взойдет на небе, словно месяц красоты нетленной..... 2488
- Коль нет тебя со мной 2485, 2486, 2492
- Коль разумом владеешь ты – красавиц берегись любить!..... 2488
- Коль сердце, о мой друг, твое умудрено 2486, 2492, 2493
- Коль страсти предаться ты хочешь, то лучше едва ли найдешь..... 2488
- Коль убитый любовью к тебе должен плату за кровь получить..... 2488
- Конечная цель всего мироздания – мы..... 2488, 2493
- Коралл твоих уст, как мед..... 2485, 2492, 2531, 2538
- Коран святой, его ученье – твои слова..... 2487
- Коралл твоих уст – как мед..... 2531, 2538
- Красавицы глаза – любой цветок 2516
- Красавицы берберской лик твоей посрамлен..... 2488
- Красивой мускусной чертою свою Луну ты очертила..... 2488,2493
- Красивый лик иной сравнит с луной..... 2488, 2489, 2490, 2491,
- Красивым сердце не вверяй..... 2485
- Красота любимой нашей нас и мучит и тревожит..... 2488
- Красота твоя непостижима..... 2485, 2486
- Красоте твоей равных нет 2517, 2523
- Кроется..... 2485, 2486, 2489, 2490, 2491
- Кто верен розе, тот шипов и язв их жала не 2492, 2538
- Кто владеет этим счастьем..... 2485, 2536
- Кто влюблен в тебя, пред тем весь мир вечно расцветает по-особому..... 2488
- Кто встретил тебя – победитель, увенчанный славой истленной!..... 2488
- Кто встреч не ценит..... 2485
- Кто, глядя на тебя, не видит бога 2488, 2489, 2490, 2493, 2537
- Кто жертвой красоты твоей не стал..... 2492
- Кто истину постиг 2485, 2486, 2492
- Кто на скрижалях дивных черт провидеть сходство с богом смог..... 2488
- Кто настоящий друг? 2486
- Кто не ведал горя разлук, тот и встреч с любимой..... 2492, 2538
- Кто о терзаниях души тебе, далекий мой, расскажет?..... 2488
- Кто от любви к тебе хмелен, тот пьян и без 2488, 2489, 2490, 2491,
2492, 2538
- Кто ты, пери неземная, с чем тебя сравнить я мог?..... 2488, 2536
- Кто ты, россыпь жемчужная, суть бытия, это верно? 2519
- Кто светом осенил твою главу..... 2487
- Кто уподобил образ твой цветущей розе иль 2492, 2538

Кто я? Мессия, Мариям и бог 2493, 2522
 Кумир наш с такой красотой с лица пусть лишь скинет покров..... 2488
 Кыбла – ресницы, волосы – имам..... 2487
 Кыбла моей души – возлюбленнойчело..... 2487

Л

Ланиты твои горят, словно яркий тюльпан!..... 2497
 Лжец истины не познает 2487, 2518
 Лилия дремлющих вод 2531
 Лик твой – то престол чудесный неба..... 2488
 Лик, ты избран был из многих, просветленную душой..... 2488
 Лилия дремлющих вод..... 2485, 2531
 Лицо ее святой Коран, свидетель в этом бог..... 2488
 Лицо моей луны мелькает в сотнях окон..... 2532
 Лицо твое на вешний сад походит..... 2492
 Лицо моей луны мелькает в сотнях окон 2532
 Лишь в морях любви тонувший..... 2485, 2492, 2538
 Лишь в нашем слове смысл и суть всего живого 2487, 2526
 Лишь глаза, что бога могут видеть, могут, верьте мне, мой лик узреть..... 2488
 Лишь прозорливая истина видна..... 2485, 2486, 2489, 2490, 2491, 2537, 2542
 Лишь мечтой о тебе..... 2485, 2489, 2490, 2491,
 Луна вокруг твоих ланит кружится мотыльком..... 2487
 Луна и та всегда испытывает стыд..... 2487
 Луна и та поражена обилием твоих красот..... 2487
 Луна моя, за что же снова меня стала притеснять?..... 2488
 Луноликий виночерпий, ты подносишь мне бальзам..... 2488
 Луны две равных половины – брови твои..... 2487
 Лучась челом, правдиво говорит..... 2488, 2489, 2490, 2491, 2492, 2538
 Любая прядь твоя 2485, 2486, 2492
 Любви страданье..... 2485, 2486, 2492
 Любили вы, иначе не могли 2487, 2523
 Любимая моя, великий Бог сегодня..... 2492
 Любимая моя, в твоих чертах узнал..... 2492
 Любимая, меня не покидай, не надо 2486, 2492, 2519
 Любимая, опять все началось сначала 2486, 2492
 Любимая, ты – шах, я – твой народ 2487, 2502, 2511, 2525
 Любимой тонкий стан..... 2485, 2486, 2489, 2490, 2491, 2492, 2542, 2547
 Любимые глаза мудрей священных книг..... 2485, 2489, 2490, 2491
 Любовь – когда она сильна и беспощадна..... 2486
 Любовь – моя судьба 2485

Любовь – симург, божественная птица 2487, 2502
 Любовь, любимый, любящий – отнюдь 2502
 Любовь к тебе – беда, которой весь мир подлунный разорен..... 2488
 Любовь, моя к тебе меня сожгла..... 2492
 Любовь, когда она сильна и беспощадна..... 2492,2493,
 Любовь, любимый, Любящий – отнюдь..... 2487
 Любовью создан мир..... 2485, 2489, 2490, 2491, 2547
 Любовью чистой, как восход, я был пленен еще тогда..... 2488, 2493
 Любя я слезы лью 2486, 2492

М

Меня вконец разлука одолела..... 2487
 Меня покинула..... 2485
 Меня с любимой разлучил жестокой небосвод, смотри..... 2488, 2493
 Меня угнетает лишь одно – лишь только игривый взгляд – и все!..... 2488
 Меркнет светоч ночной луны..... 2485
 Месневи 2516
 Мессию предрекает нам твоих волос дурман..... 2487
 Мечеть, кабак, Кааба, бухтана – ведь это все, сказать дерзну – одно..... 2488
 Мечтой единой – быть с тобой – я обуян. Приди, приди! 2519
 Милая моя, иди ко мне, жизнь моя – страданье без тебя..... 2488
 Милая одна на свете 2485, 2510
 Мир не стоит, пусть и твои пройдут в движеньи дни!..... 2486, 2492, 2494,
 2497, 2500, 2539, 2540, 2541, 2546
 Мир чуден, но слепым откуда это знать..... 2492,2493
 Мне истину открыл учитель Фазлуллах..... 2487
 Мне раны нанесли со всех сторон твои ресницы..... 2487
 Мне станет стыдно, если я твой дивный лик сравню с луной..... 2488
 Мне столько горя и тревог..... 2485
 Мне хорошо..... 2485, 2542, 2544
 Мое страдающее сердце – убежище любви моей..... 2488
 Моей печали дым..... 2485
 Мой врач, тяжка болезнь 2487, 2526, 2531
 Мой кумир! Я оттиск всех рисунков, что чертит рука твоя, светла..... 2488
 Мой любимый лик – не райский ли цветник?..... 2487
 Мой храм священный..... 2542
 Мой язык твои уста-рубины, милая, не может описать..... 2488
 Молви красавица, ведь речь твоя прекрасна 2545
 Молвила ты мне: В любви, дорогой мой, можешь ценой головы преуспеть!..... 2488

Море тайн..... 2485
 Моя дорогая, приходи..... 2542
 Моя душа – с тобою встреча 2485
 Моя луна..... 2485, 2486, 2492, 2542
 Мрак кос твоих – для горемык..... 2488, 2492
 Мрак кос твоих – как ночь судьбы..... 2492, 2538
 Мудрец, когда себя познать ты смог..... 2487
 Мудрецы себе избрали Кыблу – божий лик..... 2488
 Мудрое слово твое – жемчугов драгоценней..... 2493
 Мучений тьму ты каждый миг приносишь сердцу моему!..... 2488
 Мы..... 2485
 Мы бога существо в самих себе являем..... 2488
 Мы все, как есть, увидим без прикрас..... 2487
 Мы всюду ищем суть, о чем-то вечно спорим..... 2487
 Мы думаем о тех, в кого мы влюблены..... 2487
 Мы – небесная птица Анка и на Каф-горе мы живем..... 2488,2493
 Мы – явь творца, суть – его примет 2493, 2520
 Мы всюду ищем суть, о чем-то вечно спорим 2502
 Мы думаем о тех, в кого вы влюблены 2526

Н

На завитке твоих волос..... 2485, 2486,2492
 На лике твоём не гиацинты – паланкин из солнечных лучей..... 2488
 На лике царственном твоём бог изначальный видел свет..... 2488, 2493, 2536
 На небосклоне вечер, поднялась сладкая наша луна снова..... 2488
 На свете истина одна 2485, 2486, 2492, 2493, 2521, 2542
 На сердце – горсть родной земли 2495
 На улицу милой моей можно только с печалью в душе, со слезами
 идти..... 2488
 На щеках твоих прелестных обрела приют весна..... 2488
 Над гордой крепостью души красы твоей возрел стяг..... 2488
 Назвал 2485,2486
 Налей же, налей, налей мне чашу влаги 2492, 2538
 Нам, людям, красота твоя непостижима..... 2492
 Напомнит..... 2485,
 Нарекли..... 2485,2486,2489,2490,2491,
 Наставление 2485, 2486, 2489, 2490, 2491, 2537, 2547
 Наступила весна, и с лица Гюлизар приподнялась завеса теней 2496,
 2546
 Науки все, Коран, хадисы..... 2545

- Находится..... 2485
 Начертала родинку чудесно на щеке твоей творца десница..... 2488
 Наша чаша в дом питейный увлекает нас умело..... 2488
 Нашел 2485,2486
 Не будь шайтаном..... 2487
 Не вечен даже тот 2485, 2486, 2492,2493
 Не горюй..... 2485
 Не дано..... 2542
 Не зная ни сомнения, ни страха..... 2487
 Не Иисус ли ты, не Моисей ли?!..... 2545
 Не может царствовать тот шах, который не был бедняком..... 2488, 2493,
 2536
 Не надо 2485, 2486, 2489, 2490, 2491, 2542, 2547
 Не найти 2485, 2547
 Не ожидай 2485, 2486, 2510
 Не радости хочу я и веселья..... 2545
 Не отступлюсь..... 2485
 Не сдержала уговора..... 2485
 Не слезы льются кровь из глаз моих опять..... 2535
 Не спорит луна с тобой..... 2542
 Не стал 2485,2486
 Не страшится..... 2485
 Не сыщешь..... 2485
 Не хочет..... 2485
 Не умещусь 2522
 Невежественный человек, беспечный, проснись 2487, 2531, 2502, 2526
 Невежество – вино, но ты его не пей..... 2492, 2493
 Невежественный человек, беспечный 2531
 Нездешним светом твой сияет лик..... 2487
 Нельзя..... 2542
 Необычайно..... 2542
 Несравненна твоя красота, строен стан и прекрасен лик 2497
 Нет бога для того, кто правдой пренебрег..... 2487
 Нет мира без тебя влюбленным нам..... 2487, 2543
 Нет прекрасней твоих кудрей, всех других красота – обман..... 2488
 Нет сравненья красе твоей..... 2485,
 Нет терпенья..... 2542
 Ни в дух, ни в тело я вместиться не могу..... 2487
 Ни на земле, ни в райской вышине..... 2487
 Ни сердца, ни души меня лишать не надо..... 2492

Никогда любви к моей любимой ни на миг я не смогу забыть..... 2488
 Ночь Кадр – и та не так черна в сравнении с локоном твоим..... 2488
 Нужды нет в том, чтобы узреть..... 2545
 Нужен 2485, 2486
 Ни на земле, ни в райской вышине 2526

О

О беспечный, проснись..... 2486, 2492
 О бог мой, стройный кипарис 2523
 О виночерпий, дай хмельному кубок – пусть будет донной
 гущей полон он!..... 2488
 О влекущее слово заветного зова!..... 2493
 О влюбленного сердце – из уст дорогой пророненному
 слову влюблено..... 2488
 О волосы твои, как амбра 2485
 О господи, господи! Солнечный свет, любимый
 мой лик источает!..... 2488
 О господи, мой кипарис! Сегодня с кем ты в час ночной?..... 2488
 О есть ли равная тебе? В огромном мире 2536
 О ищущий, ежели ты не слепой 2497, 2500
 О кравчий мой, с тобой мы преуспели..... 2485, 2486, 2489, 2490, 2492,
 О кравчий, урза завершена.... 2485, 2486, 2490, 2491, 2492,
 О краса моя – роза, о лилия дремлющих вод..... 2492. 2538
 О краса моя, радость, надежда, опора, отрада..... 2538, 2546
 О луноликий ангел мой, тобой украшен 2536
 О любимый скажи, ветерок, хороша ли она? 2497
 О милая, в твоей душе и обитает бог..... 2487
 О мучениях больного кто родной моей расскажет?..... 2488
 О предводитель наш 2585, 2486, 2492, 2493
 О сердца моего оплот..... 2492
 О сердце, коль ты опытно в любви, то к благам мира
 бранным не стремись..... 2488
 О сердце, мученья, страданья терпи, раз попало ты во владенья ее..... 2488
 О сердце, сердце, что ты загрустило?..... 2487
 О сжался..... 2485
 О роза, о нарцисс, томление мое..... 2524
 О роза, ты росла в садах каких 2531
 О роза, шип любви 2523
 О сердце, сердце, что ты загрустило? 2502
 О ты, что ценностью считает землю и камни..... 2545

- О ты, чьей красотой луна изумлена..... 2487
 О ты, чей лик прекрасен и высок..... 2503
 О Фазлуллах, учитель наш, наш бог..... 2487
 О человек, ты знанием велик 2485, 2491
 О черных кудрях расспроси..... 2542
 О, где те дни, когда я был с моей возлюбленной 2538, 2492
 О, друга чело – это божья скрижаль, черты его – строки Корана..... 2488
 О, есть ли равная тебе? В огромном мире ты одна..... 2488
 О, как измучались сердца вдали от лика твоего..... 2488
 О, кто бы от любимой нам благовую весть 2488, 2492, 2538
 О, луноликий ангел мой, тобой украшен райский сад..... 2488
 О, пусть твоя душа чужда утратам будет..... 2492, 2538
 О, сжался!..... 2489,2490,2491
 О, совершенная моя, жестокой быть - дурной обычай..... 2488, 2536
 О, устремленный к вечности, - от сна души очнись..... 2493
 О, человек, ты знанием велик..... 2489,2490
 О, что же случилось с красавицей, похитившей сердце мое?..... 2488
 Обитателей всех медресе, ханакахов и обителей прочих,
 подобных им..... 2488
 Обитель святая кудрей твоих нам – вместилищем
 душ наших стала..... 2488
 Обманна красота..... 2485, 2486, 2492
 Обманный этот мир 2485, 2486, 2492, 2493,
 2542, 2547
 Обнаружил я клад тайный.... 2542
 Обращен!..... 2485
 Огню любви к тебе господь меня обрек еще тогда..... 2488
 Огромнее всего 2485, 2486, 2492
 Одним провидцам выпал дар узнать любви священной цену..... 2488,
 2493, 2536
 Одно..... 2485
 Окравчий, выше голову держи..... 2487
 Окраса моя, радость..... 2492
 Окумир, лицо твое – лик бога, я от этого не отступлюсь..... 2488
 Омилая, вес век, пока я жив..... 2487
 Омой кумир, твои глаза лукавы..... 2487
 Они помянут и уйдут..... 2542
 Опять 2485,2486
 Ороза, ты росла в садах каких..... 2487, 2531
 Особая, дивная красота у роз твоих обольстительных щек..... 2488

- От алых губ твоих 2485,2486, 2492
От вечной истины я недалек..... 2487
От глаз твоих, бровей – я в восхищенье, от родинки
и локонов в огне..... 2488
От горя я бальзам в твоих глазах нашел..... 2492
От злой судьбы куда уйдешь – свое ты отдал сердце..... 2487
От красоты твоей весь мир пришел в смятенье..... 2487
От ран любви леченья людям нет 2485, 2486, 2492, 2547
От тебя в подлунном мире постоянства ждать нельзя..... 2488, 2536
От щек и уст твоих..... 2487 Луна взошла..... 2487
Отдам я, отдам всю жизнь..... 2485
Откуда знать?..... 2485, 2486, 2542
О ты, кем полон мир, а миру нет предела..... 2487
О ты, оставивший лик ее и на Прямой перешедший Путь..... 2488
О ты, чей лик звезд и луны светлей..... 2487
О ты, чей лик прекрасен и высок..... 2533
О ты, чей лик прекрасен, взгляд глубок..... 2487
О ты, чей стан – туба, чей ликнеотразим..... 2487
О ты, чье лицо – точно чаша Джемшида 2488
О, есть ли равная тебе? В огромном мире ты одна..... 2488
О, как измучались сердца вдали от лика твоего..... 2488
О, кравчий мой, с тобой мы преуспели..... 2491
О, кто бы от любимой нам благую весть 2488, 2492, 2538
О, луноликий ангел мой, тобой украшен райский сад..... 2488
О, пусть твоя душа чужда утратам будет..... 2492, 2538
О, сжался!..... 2489,2490,2491
О, совершенная моя, жестокой быть - дурной обычай..... 2488, 2536
О, устремленный к вечности, - от сна души очнись..... 2493
О, человек, ты знанием велик..... 2489,2490
О, что же случилось с красавицей, похитившей сердце мое?..... 2488
Обитателей всех медресе, ханакахов и обитателей прочих,
подобных им..... 2488
Обитель святая кудрей твоих нам – вместилищем
душ наших стала..... 2488
Обманна красота..... 2485, 2486, 2492
Обманный этот мир 2485, 2486, 2492, 2493,
2542, 2547
Обнаружил я клад тайный.... 2542
Обращен!..... 2485
Огню любви к тебе господь меня обрек еще тогда..... 2488
Огромнее всего 2485, 2486, 2492

- Одним провидцам выпал дар узнать любви священной цену..... 2488,
2493, 2536
- Одно..... 2485
- Окравчий, выше голову держи..... 2487
- Окраса моя, радость..... 2492
- Окумир, лицо твое – лик бога, я от этого не отступлюсь..... 2488
- Омилая, вес век, пока я жив..... 2487
- Омой кумир, твои глаза лукавы..... 2487
- Они помянут и уйдут..... 2542
- Опять 2485,2486
- Ороза, ты росла в садах каких..... 2487, 2531
- Особая, дивная красота у роз твоих обольстительных щек..... 2488
- От алых губ твоих 2485,2486, 2492
- От вечной истины я недалек..... 2487
- От глаз твоих, бровей – я в восхищенье, от родинки
и локонов в огне..... 2488
- От горя я бальзам в твоих глазах нашел..... 2492
- От злой судьбы куда уйдешь – свое ты отдал сердце..... 2487
- От красоты твоей весь мир пришел в смятенье..... 2487
- От ран любви леченья людям нет 2485, 2486, 2492, 2547
- От тебя в подлунном мире постоянства ждать нельзя..... 2488, 2536
- От щек и уст твоих..... 2487 Луна взошла..... 2487
- Отдам я, отдам всю жизнь..... 2485
- Откуда знать?..... 2485, 2486, 2542
- О ты, кем полон мир, а миру нет предела..... 2487
- О ты, оставивший лик ее и на Прямой перешедший Путь..... 2488
- О ты, чей лик звезд и луны светлей..... 2487
- О ты, чей лик прекрасен и высок..... 2533
- О ты, чей лик прекрасен, взгляд глубок..... 2487
- О ты, чей стан – туба, чей ликнеотразим..... 2487
- О ты, чье лицо – точно чаша Джемшида 2488

П

- Перед красотой твоей луна склоняется повинно..... 2487
- Песня весне..... 2485, 2547
- По миру разлилась Божья тайна, был весь мир взволнован,
потрясен..... 2488,2493
- Под ногами моими любовь к тебе роет яму жестоких бед..... 2488
- Подобен Корану твой лик, я весь его изучил 2497, 2500
- Познавшие недуг любви об исцеленье не заботятся..... 2488
- Познавший столько горя и утрат..... 2487

- поймет ли того многобожец, кто верит.... 2488
 Пока ты на земле, пока ты жив..... 2487
 Покажи свой лик небесный..... 2485
 Посрамлено тобой светило..... 2492, 2538
 Посрамлено тобою солнце – сияньем твоего чела..... 2488
 Похитила покой..... 2485, 2486, 2489, 2490, 2491, 2492
 Похитительница сердца божеством сотворена..... 2488
 Похищать сердца умеют кудри милой, ненаглядной – и не только!..... 2488
 Походит 2486,2485,2489,2490,2491
 Почему мое сердце усталое обезумело снова..... 2488
 Пощади, не мучай снова..... 2485
 Поистине мы – тайна всех имен 2520
 Прав!..... 2485
 Праздник разговения наступил, подавай же чистого вина..... 2488
 Пред сладостью твоих невиданных красот..... 2486, 2488, 2492
 Пред стройностью твоей чинар и тот стыдится..... 2487
 Предвечен я, и вечность – мой конец 2487, 2502, 2525
 Прежде верная подруга не сдержала уговора..... 2492
 Прежде верная подруга не сдержала уговора..... 2538
 Прекрасная луна 2485,2486,2492
 Прекрасно все в тебе 2485, 2486, 2492, 2542, 2547
 Прекрасный лик твой – неземной цветник..... 2487
 Прекрасный образ созревать..... 2485
 Прекрасный твой лик губит души нещадно,..... 2488
 Приветствую тебя, о совершенный человек..... 2545
 Придет..... 2485,2486
 Приди о клад наш бесконечный, нас, как себя, обогати..... 2488
 Приди, внемли, я повторяю снова..... 2492,2493
 Приди, о ты, чья красота так совершенна, так чиста!..... 2488
 Приди..... 2542
 Приметен нам Бесследный след..... 2493
 Пришла весна, весна идет в красе зеленого покрова..... 2488,2492,2493,
 2538
 Провидцы истины твой лик красой томящей 2538
 Провидцы истины твой лик красой томящей называют..... 2488,2492
 Проливайте кровавые слезы..... 2488
 Пролилась пора Навруза..... 2492, 2535, 2538
 Проснись скорее, слышишь Исафил..... 2487
 Прошло немало лет... ..... 2487, 2497
 Пусть в правде Правда направляла строго 2526
 Пусть говорит со мной правдивый человек 2485, 2527, 2547
 Пусть запад знает, знает пусть восток..... 2487

Пусть нам из пут твоих кудрей спасенья 2538
 Пусть нам из пут твоих кудрей..... 2488,2492
 Пусть небо не сочтет грехом 2485
 Пусть от любви твоей 2485,2486,2492
 Пусть от себя отречется сначала тот..... 2488
 Пусть плоть моя сгорит 2485,2486,2492
 Пусть превратится в прах голова, что страстью к тебе одержима!..... 2488
 Пусть те глаза..... 2488, 2489,2490,2491
 Пусть явится ночью ко мне..... 2488,2542, 2544
 Путеводитель в царство мрака..... 2542
 Путь к правде Правда направляла строго..... 2487
 Пьешь чистое вино – встаешь на чистый путь..... 2487
 Пьяны от влаги, хмель – дающей, мы 2520

Р

Раб Истины, как я мечтал принести Счастливую вам
 от аллаха весть..... 2487
 Раб красоты твоей, я затаил дыханье..... 2485, 2486, 2492
 Раб узаконенный ты, коль твой идол на самого тебя
 внешне похож..... 2488
 Разграбили твои глаза, о недотрога..... 2485, 2486, 2492,2542
 Разлука мой былой похитила покой..... 2485,2486,2492
 Разлука наша мне сжигает грудь..... 2492
 Разлука..... 2485
 Разлукою с тобой 2485,2486,2492
 Райский цветок..... 2485, 2536
 Раскрылись мне все тайны мира 2545
 Речь сладкая твоя – живительный родник..... 2486,2492
 Родинка..... 2485
 Роза стала блеклой от смущенья перед красотой твоих ланит..... 2488
 Роза, сотней лепестков владея, кудри гиацинтные имеет..... 2488
 Розы-розы цветут-цветут..... 2488
 Ресницы – быстрая стрела 2523
 Рубаи 2487, 2492, 2493, 2542
 Рубины губ твоих – источник и исток..... 2492
 Рубины губ твоих своей душой назвал..... 2492
 Рубины губ твоих..... 2485, 2486, 2489, 2490, 2491

С

С вами мира я желаю, добродетельные люди..... 2485
 С водою прах смешал великий бог..... 2487
 С единственным я воедино, я в сущности твоей, творец..... 2493

- С кем дружишь нынче ты..... 2542
С моей любовью я соединен..... 2487
С молитвою тайною к Богу умей в кабаках обращаться!..... 2488
С помощью бога прозрели мы, на путь познания вступили мы..... 2488
С тех пор, как взгляд мой просветлел, освещенный
солнцем – ее лицом..... 2488
С тех пор, как милость бога – желанное явление..... 2488
С тех пор, как очи милой стали полны пьянящим волшебством..... 2488
С тобой, луноликий, не спорит луна и рядом взойдет – угасает..... 2488
С тобой, о Истина..... 2488, 2489, 2490, 2537
С тобою мы одни, а где ж она, о сердце?..... 2487
С той поры..... 2485
С улицы твоей ухожу с тоской – счастья желаю тебе!..... 2488
Сам исходи, сам обыщи все страны в двух мирах..... 2487
Самовосхваление..... 2485, 2536
Свет Истины моеискало сердце..... 2487
Свет сердца и светоч взгляда, тобою я очарован 2488, 2492, 2519, 2538
Светилом счастья озарен над нами небосвод.....2488,. 2492, 2538, 2546
Свеча удачи, свет сердец – твое лицо..... 2487
Свеченье лика твоего клеймило сердце мне клеймом..... 2488, 2536
Свечою лика твоего, как моль, душа опалена..... 2486, 2492, 2539, 2540,
2541
Свиданье – вечное блаженство..... 2485
Сводит мой разум с ума страсть к твоим черным кудрям..... 2488
Свое бессмертье узнаю..... 2485
Священной истиной всегда свои мы знанья мерим..... 2487
Светильней лика твоего, как моль, душа опалена..... 2497, 2500
Свечою лика твоего 2494
Сегодня..... 2485, 2486, 2542
Сегодня ночью на пиру разлит был свет иной..... 2488, 2536
Сегодня подругу себе, вседержителя дар, я нашел 2497
Семь – вот оно число, что не обманно..... 2487
Сень хумаюнова крыла и милость Бога..... 2492, 2538
Сердцем издавна владеет периликая одна..... 2488
Сердцу, если страсть гнетет..... 2488, 2492, 2538
Сжигаешь ты меня..... 2485, 2486, 2489, 2490, 2491, 2492
Сиянием твоим пристыжена луна..... 2487
Скажи, что значит пост, фирмай, намаз?..... 2487
Скажи, что значит пост..... 2533
Склонился ангел пред тобой 2485
Склоняются перед тобой священные служители..... 2488

- Сколько чудесна на свете твоя красота..... 2493
 Сколько слез из очей пролилось 2485
 Скорбь сердцем печальным владеет, когда в нем
 к любимой влиянье..... 2488
 Скрыто 2485,2486
 Скрыть стремишься свой лик от меня ты..... 2488, 2492, 2538
 Сердце плачет – развежь же разлуки томленье приди! 2528
 Сердце, твердым в разлуке будь, Фазлуллах – с тобой, -
 не горюй 2493
 Сердце жжет тоска и горе – друга не найти 2497, 2500
 Сердце плачет – в чем найти мне исцеление,
 если знаешь – сообщи 2503
 Сердце плачет – развежь же разлуки томленье приди! 2503, 2528
 Скажи, что значит пост..... 2503
 Слово 2485, 2486, 2542, 2544, 2547
 Словно светоч она горит, дивной сладостью уст маня 2497
 Снова 2510, 2542
 Смердит любой мертвец, и мир земной таков 2486, 2492, 2493
 Смотри.... 2542
 Смысл находящие в хмельном – все это мы..... 2492, 2493
 Снится мне твой лик..... 2485
 Со мной..... 2542
 Соблазн твоих красот 2485, 2486, 2492
 Сожгла мне душу страсть к тебе, ты исцелишь меня, но где ты?..... 2516,
 2529
 Совет врача – лечение для больного..... 2485, 2486, 2492
 Сойди с дорогойлюбя 2485
 Сокровищница 2485, 2486
 Сокровищница вдруг передо мной открылась..... 2492,2493
 Сокрыла жемчуга 2485, 2486, 2492, 2510
 Соловьиным напевом я плачу навзрыд..... 2485
 Сопутствует вечное счастье тому, кто близок тебе, дорогая..... 2488
 Спит в волосах твоих..... 2485, 2486, 2492
 Сравню с луною я твой лик..... 2488, 2492, 2538
 Сребротелый виночерпий нам под огненной полою..... 2488
 Среди многих лиц людских 2485, 2486, 2492
 Стал другом мне теперь, и теперь уж друг другой на что мне?..... 2488
 Стобой, о Истина моя..... 2491
 Стонать и слезы лить – влюбленного удел..... 2487
 Страданье..... 2485
 Страсть к тебе сожгла всю душу, - врач моих невзгод, ты где?..... 2488

Сумеет сердце боль таить без содроганья?..... 2488, 2536
 Суть божьей истины в чертах твоих..... 2487
 Суть божья в нас с тобой 2485, 2486, 2492, 2493
 Суть истины – твой лик, что ж ты его скрывала?..... 2487
 Суть истины святой – в твоих глазах..... 2487
 Счастливцев, кто тебя одну и увидел, и возлюбил..... 2488, 2536
 Счастливы мы: любить нам суждено..... 2487
 Счастья желаю тебе..... 2542, 2544
 Стихи: Предвечный и я вечность – мой конец 2511

Т

Та, которую я люблю, не внимает моим речам 2497
 Та светом полная обитель, благословенный сад..... 2488, 2493
 Таится 2485
 Тайна..... 2485
 Там прядь волос иль цепь..... 2492
 Татарский мускус, амбра Чина – все это родники твои..... 2487
 Твое лицо – Аллаха свет..... 2485, 2486, 2492, 2493
 Твое лицо – луна..... 2485, 2486, 2487, 2492,
 Твое лицо – на божий лик намек..... 2487
 Твое лицо – скрижаль Мусы, гора Синай – твой стан..... 2488, 2493, 2536
 Твое лукавство – крепкое вино..... 2487
 Твое чело – ключ тайн..... 2485
 Твое..... 2485
 Твоей красою мир создатель озарил 2522
 Твоей любимой лик и есть святая Мекка..... 2487
 Твоей любовью..... 2485
 Твое шарабом жители земли..... 2492
 Твои назвали губы 2523, 2526
 Твои глаза – вино, твои уста – вино..... 2487
 Твои глаза от тихой жизни всегда к вину зовут меня..... 2488, 2493
 Твои косы..... 2485
 Твои назвали губы жемчугами..... 2487
 Твои уста с твоей душой сравнили..... 2492
 Твоим я взором опьянен..... 2485
 Твоих..... 2542
 Твой взгляд, как Алкоран 2485, 2486, 2492
 Твой довод – слово..... 2487
 Твой каждый волосок 2485, 2486, 2492
 Твой лик – Коран, сам Дух Святой..... 2488, 2489, 2490, 2491, 2493
 Твой лик – свеча 2485, 2486

- Твой лик есть солнце, свет его и тень..... 2487
 Твой лик лучом нас озарил, свершая чудеса..... 2493
 Твой лик нам полночь озарил небудничным, особым светом..... 2488
 Твой лик прекрасный – царство Сулеймана..... 2487, 2523
 Твой лик, о гурия, - Коран, а щеки тайный Каф..... 2536
 Твой лик, огурия, - Коран, а щеки – тайный Каф..... 2488
 Твой лунный лик увидев..... 2485
 Твой образ 2485, 2486
 Твой образ вдруг обрел дар речи..... 2492
 Твой образ всюду предо мной..... 2485
 Твой рот – фисташка, радости залог..... 2488
 Твой светлый лик – свеча, и, крылья опалив..... 2492
 Твой светлый лик – тюльпан и роза рая..... 2487
 Твой строен стан, во взоре вдохновенье..... 2487
 Твой образ всюду передо мной 2508
 Твоя краса предвечна, первозданна..... 2487
 Твоя красота – как зеркало, что мир отражает собой..... 2488
 Те, что верят, подражая, все от бога далеки..... 2488
 Те, что слепо выполняют заповеди старины..... 2488, 2493
 Тебе подвластны..... 2485, 2536
 Тебе я душу посвящу..... 2542
 Тебя провидцем всеблагим все верные сердца назвали..... 2488,2493
 Тебя сравнивший с розой..... 2491, 2488, 2489, 2490
 Тебя я видеть жажду..... 2485,2486
 Тень крыльев Хумая – тень счастья любимые кудри бросают..... 2488
 Тень от твоих волос 2485, 2486, 2492, 2493
 Теперь познав любовь, я всё на свете знаю 2487, 2502
 Теперь и не поймешь, что сладостней, что краше..... 2487
 Терджибэнд..... 2485, 2542
 То как Мессия восседаю я на небе..... 2545
 Тобой, как светом звезд 2485, 2486, 2492
 Только с солнечным восходом солнцеликая сравнится..... 2488
 Тону я в море слез..... 2542
 Тот повелитель двух миров..... 2488,2489,2490,2491,
 Тот сад я райским назову, где роза расцвела твоя..... 2488
 Тот, кто в плену багряных роз, дыханья уст..... 2532
 Тот, кто возлюбленного ищет, сначала стать влюбленным должен..... 2488
 Тот, кто в плену багряных роз, дыханья уст 2532
 Три газели.- Из четверостиший 2511
 Ты бога возлюбил, был праведен твой путь..... 2511, 2525
 Ты – владычица сердца..... 2485, 2489, 2490, 2491, 2542, 2530

- Ты – дева рая 2485,2486,2489,2490,2491,2492,
Ты друга дешево продал, цены ему не зная 2497
Ты – душа моя, ты – друг..... 2492, 2538
Ты – жемчуг тех морей, что носят имя Суть..... 2486, 2492, 2493
Ты – как роза! 2497
Ты – мой идол, кумир..... 2492, 2493, 2538
Ты – море-океан..... 2485, 2486, 2492,
Ты – моя душа..... 2485, 2536
Ты – моя Кааба..... 2485
Ты – рая розовый цветник..... 2487
Ты – светоч красоты..... 2485, 2486, 2492,
Ты – честь моей души..... 2487
Ты бога возлюбил, был праведен твой путь..... 2487
Ты в моих глазах..... 2485
Ты в океан любви нырни, хоть на мгновенье..... 2487
Ты в сердце у меня..... 2485, 2486, 2492
Ты во всем и повсюду..... 2485
Ты делаешь мертвую воду живой..... 2542
Ты жемчуг..... 2485
Ты истерзанное сердце подвергаешь мукам ада..... 2488,2493
Ты истине служи за совесть, не за страх..... 2487
Ты кокетка, хитрая красавица, и тебе уловки все известны..... 2488
Ты кыблой лик ее избрал – хвала тебе, мой друг!..... 2488
Ты истине служи за совесть, не за страх 2511, 2502, 2525
Ты мне – все! И не будет подруг у меня других никогда! 2497
Ты мой светоч и мрак..... 2485
Ты мудрецам внемли 2531
Ты на печаль меня обрекла..... 2545
Ты нежный бутон.....2488, 2489, 2490, 2491
Ты о приметах птицы Анки меня – ведь я всегда летаю..... 2488
Ты от души сокрыт, хоть от души нетленной..... 2492, 2493
Ты перл творенья, человек, Адам, начало всех начал!..... 2488
Ты прекрасней гурий рая, странного немного в том..... 2488, 2493
Ты перл творенья, человек, Адам, начало всех начал!..... 2488
Ты прекрасней гурий рая, странного немного в том..... 2488,2493
Ты распустила косы, дорогая..... 2487
Ты расхищаешь все. Ты бьешь бичом любви 2532
Ты рождена для поклоненья свет красоты твоей высок.....2488, 2536
Ты сам – душа вселенной..... 2485, 2486,
Ты свет несешь для множества сердец 2495

Ты сердце мое покорил, без тебя мне дышать – к чему?..... 2497
 Ты силков из черных кудрей на розе ланит не свивай 2497
 Ты слова не сдержала..... 2485, 2487
 Ты совершенства средоточье, им мир весь чувственный объят..... 2488
 Ты утверждаешь, Бог есть истина, и он везде..... 2545
 Ты цену жемчугу не знал..... 2485, 2536 , 2542
 Ты чашу Джама потерял, восстань, беспечный, ото сна..... 2488, 2493,
 2536
 Ты честь оказываешь нам..... 2542, 2544
 Ты, что в себе вместила божью милость..... 2487
 Ты шахом себя назвал, но скажи, суд твой правый где? 2497

У

У кого?..... 2485, 2547
 У кравчий, ураза завершена..... 2489
 Увидев юный полумесяц, я вспомнил о бровях твоих..... 2488
 Увидел..... 2485
 Увидеть жаждал я твой жемчуг дорогой..... 2485, 2486, 2492, 2493
 Удачи в жизни, что ко всем сурова..... 2492,2493
 Ужель ты не луна и не луны двойник?..... 2485, 2486, 2492, 2493
 Узрев твою небесную красу и милость..... 2545
 Узри..... 2485
 Ум человека – свет 2502, 2526, 2531
 Упадет..... 2485
 Упало покрывало вдруг и засиял твой лунный лик..... 2488, 2536
 Уповай на господнюю милость, о сердце, в час разлуки лихой не
 горюй..... 2488
 Уста твои напоминают Мессию..... 2545
 Усть ли стройней кипарис?..... 2485
 Утоли мое мечтанье..... 2485, 2536
 Утратил душу 2485, 2486
 Утратил душу я, согнулся я дугой..... 2492
 Уходит.... 2542
 Уходит, забытая любовь..... 2542
 Ушла. Тише, сердце мое. Возлюбленной ты не ищи 2497

Ф

Фазлуллах стал другом мне теперь, и теперь уж друг другой на что
 мне?..... 2493
 Фиалки-кудри к розе льнут..... 2492, 2538

Х

- Ханжа хоть и ступил на путь единобожья 2485,2486, 2492, 2493
 Хвала Аллаху..... 2485, 2486, 2542
 Хвалу одной тебе воздам..... 2542
 Хмельному от ее очей..... 2485
 Холодным прахом станет тот, кто чувством к милой не согрет..... 2488,
 2536
 Хотанский мускус твой когда цветник наполнил ароматом..... 2488
 Хоть суфийво власянице ходит, только чистоты он не обрел..... 2488,2493
 Хоть, может, мой невнятный слог, я говорю 2487, 2511, 2525
 Хочу попасть я в Мекку, в божий храм..... 2487
 Хызы, от жажды томясь, вечной жизни..... 2503

Ч

- Чашница на пир явилась – значит, нужно пить вино..... 2488
 Чашница! Покоя нет душе, клалам я твоим тянусь..... 2488
 Челом предвечного сиянья быть лику твоему дано..... 2488
 Черной точкой из чистой амбры ты свежесть розы своей оттенила..... 2488
 Черты на скрижали лица твоего – то мать всех аллаховых книг..... 2488
 Четверостишия. 2485, 2486
 Читаю на лице священный стих..... 2487
 Что есть смыслов мир? Что – дорога?... 2545
 Что за прекрасный образ? 2486, 2492, 2494, 2497, 2500
 Что кружусь я, как мотылек, над тобой – не открой врагам!..... 2488
 Что мне толку в синей власянице, мне она безмерно надоела..... 2488,2493
 Что нам?..... 2485
 Что так? 2486
 Что там за диво красоты? Как кипарис, вознесся стан..... 2488, 2492, 2538
 Что мне жизнь, что мне мир без тебя, -для чего 2497, 2500
 Что, человек с тобой на свете... 2526
 Что, человек, с тобой на свете б ни случилось. 2487
 Чтоб мир познать, взгляни вокруг и ввысь..... 2487
 Чтоб этот мир понять, им восхититься надо..... 2546
 Чтоб увидеть тебя, мне знак нелживый нужен..... 2492
 Чужая тайна будет пусть темна..... 2487
 Чьей стала ты?..... 2485, 2489, 2490, 2491, 2536
 Чтоб бесполезно не прожить свой путь 2487, 2526

Ш

- Шайтан был тоже сотворен аллахом милосердным..... 2487
 Шахиня, с чем могу сравнить я гиацинт твоих кудрей?..... 2488, 2536

Шербет горячих губ – не райский ли ручей? 2532
 Шербет разлуки 2494, 2500
 Шербет разлуки горькой мне, как сахар, душу подсласти 2486, 2492,
 2497

Шербет твоих речей..... 2485,2489,2490,2491
 Ширин, я – твой Хосров 2487, 2503, 2523, 2533, 2534

Э

Эй, пробудись беспечный, ты Джамшида кубокпотерял 2497, 2500
 Эта песня – влюбленным..... 2485

Я

Я б назвал лицо твое луной, но луна такая где взойдет?..... 2488
 Я богом был, я был самим собой..... 2487
 Я Богом сотворен, и сам я – Бог..... 2485, 2486, 2492, 2493, 2542
 Я – буквы книг святых 2531
 Я – твой Меджнун, любовь моя чиста 2503
 Я бог 2485, 2486, 2510
 Я – бог, и как Мансур, я говорю о том..... 2492, 2493, 2542, 2546
 Я – божие сиянье..... 2485, 2486, 2489, 2490, 2491, 2492, 2493
 Я – божий слог..... 2488, 2489, 2490, 2491, 2536, 2544, 2493
 Я – буквы книг святых, читающих услада..... 2487, 2531
 Я был напоен..... 2485, 2486, 2489, 2490, 2491, 2492
 Я был хмельным, я ухмылялся пьяно..... 2487
 Я в ладу со счастливой судьбой, сновидений царица со мной..... 2488
 Я в разлуке с тобой горю..... 2492, 2538
 Я в темное царство препроводил Искандер..... 2545
 Я вам на счастье дан..... 2485, 2510
 Я – вездесущий клад..... 2488
 Я видел свет и мир в глазах твоих..... 2492
 Я вижу, что моим недугом моя любовь огорчена..... 2488
 Я – вечность, ей нет и не будет конца..... 2546
 Я – вечный свет, лишь с виду прах!..... 2546
 Я был напоен..... 2485, 2486, 2489, 2490, 2491, 2492
 Я был хмельным, я ухмылялся пьяно..... 2487
 Я в ладу со счастливой судьбой, сновидений царица со мной..... 2488
 Я в разлуке с тобой горю..... 2492, 2538
 Я в темное царство препроводил Искандер..... 2545
 Я вам на счастье дан..... 2485
 Я видел свет и мир в глазах твоих..... 2492
 Я вижу, что моим недугом моя любовь огорчена..... 2488

- Я голову ратника свою опять к твоему порогу кладу..... 2488
Я горю от пыла страсти, слезы из очей текут..... 2492, 2538
Я дал обет..... 2485
Я двухнедельная луна, на небе сердца – Я..... 2535
Я – двухнедельная луна, что ярко на небесах души всегда блестит..... 2488
Я ей сказал: В твоих кудрях смысл жизни заключен..... 2488, 2493, 2536
Я – есть сокровище, я то, что всех богатств сильней, имею..... 2488,2493
Я жадно слушаю тебя..... 2485
Я за свиданье жизнь отдам – другого не дано!..... 2488
Я за тобою шёл, я был никчемным, неумелым..... 2487
Я – имени божественного слог..... 2485
Я испытал к вину пристрастие давно..... 2487
Я истину постиг 2486, 2492
Я истину узрел 2485, 2493
Я – истина. 2485
Я каждый день взываю к богу..... 2545
Я ли радостей не знаю? По тебе страдаю – радость..... 2488
Я ликом солнечным твоим, моя луна, пленен..... 2493
Я много от тебя узнал добра и зла..... 2487
Я молюсь тебе..... 2485, 2536
Я нахожусь 2485
Я нынче, в праздник, волю дам губам..... 2487
Я опален земною страстью..... 2485,2487
Я оставляю бранный мир..... 2489, 2490, 2491, 2493, 2536
Я оставляю бранный мир затем, что нету правды в нем..... 2488
Я от любви к тебе весь век терпел мученья..... 2487,2488
Я отдал сердце ей..... 2487
Я отдал сердце той, чьи губы – мед..... 2487
Я охмелел, овиночерпий мой, ты дай мне чашу Джама золотую..... 2488
Я плачу по тебе, я жду с тобой свиданья..... 2487
Я пью разлуки яд..... 2485,2486,2492
Я пьяным в мир пришёл подлунный сей..... 2545
Я – раб 2486
Я – раб, перед тобой я замер недвижим..... 2492
Я с помощью Бога дорогу в Господни чертоги нашёл..... 2488, 2493
Я с праздным болтуном иметь не буду дело 2486, 2492, 2493
Я сказал: Одивная красавица, твои кудри удивительно прекрасны!..... 2488
Я славу имени воздам..... 2485, 2547
Я слёзы лью..... 2542
Я стих священный, я навек, свечение его огня..... 2493, 2542
Я, словно Моисей пресветлый, объят огнем..... 2545
Я – твой Меджнун, любовь моя чиста..... 2487, 2533

- Я – то сокровище, в чьих тайных недрах сокровищ тысячи заключены..... 2488
 Я с праздным болтуном иметь не буду дело..... 2511, 2512
 Я у вечности на пиру был прекрасным лицом опьянен 2497
 Явись! 2531
 Явлением твоим я награжден опять..... 2492
 Явленье чуда..... 2485, 2536
 Ясны твои глаза, как лотос, стан прямой..... 2485, 2486, 2489, 2490, 2491, 2492, 2511, 2512

Алфавитный указатель авторов

А

- Аббасов Р..... 260
 Абаскулиева Э. 2865, 2866, 3028
 Абашидзе Г. 2631
 Абдуллабекова Г. 256, 2850
 Абдуллаев К. 2950
 Абдуллаев М. 2951, 2952
 Абдуллаев Р. 2570
 Абдуллаев С. 2554
 Абдуллазаде А. 2953, 3006
 Авадяева Е. 2831
 Агабаев А. 2551
 Агаев Н. 2867
 Агамалиев Ф. 3003
 Адыгезалов Г. 2868
 Азаде Р. 2572, 2632
 Азизов А. 2634
 Азизова Ф. 256, 2573
 Азизова- Мамедова А..... 256
 Азимов К. 2820
 АйанХ. 2816
 Акимушкина О. 2569
 Акперов З. 2635, 2636
 Алекперов А. 2558
 Алескеров С. 3115
 Алибейзаде Э. 2590
 Алиев А. 2637
 Алиев В. 3105, 3106, 3107
 Алиев Г. 2638

Алиев З. 3052, 3074
Алиев Р. А. 2594
Алиев С. 2606
Алиева Г. 2869, 2915
Алиева Л. 3021
Алиева Р. 2830
Амиров Ф. 2563, 2954, 3111
Анар. 2955
Араслы Г. 2552, 2575, 2639
Ариф М. 2640, 2641
Арутюнян М. 2642
Асадова И. 3022
Асадуллаев С. 2552
Аскерова Т. 2851
Асланов В. 2557, 2559, 2643, 2564, 2644, 2645, 2646, 2647, 2648, 2649
Атабейли Н. 2859
Ахмедов Э. .... М. 3108, 3110
Ахмедхан Л. 3053
Ахундова П. 3297

Б

Багиров А. 2847
Байрамов А.С. 2817
Баннаева Н. 3054
Баратянц М. 2800
Бахшалиева Г. 2892
Бегалинова К. 2571
Беженару Л. 260
Беликов А. 2651
Берчиян М. 2652
Богуславский В. 2557, 2558
Бородина В. 2834
Бжураев Б. 256

В

Василенко В. 2662
Васильев С. 2663
Векилов А.П. 2500

Г

Габиббейли И. 266, 2573
Габиль. 2957, 2958, 2560, 2561, 2567, 3009

Гаджиев П. 2959
 Гаджиханоглы И. 2889, 3016
 Гамидов И. 2637, 2814
 Гасанализаде И. 2570
 Гасанзаде Д. 2890
 Гасанова С. 2891
 Гафуров Б. 2671
 Гашимов Е. 2562
 Гезалов А. 256
 Гейдарова Ф. 2931
 Гребнев Н. 2672
 Грибочев Н. 2673, 2783
 Григорян С. 2740
 Гулиев Г. 2832, 2998
 Гулиев Д. 2674
 Гулиев С. 2562
 Гулузаде З. 2680
 Гулузаде М. 2557, 2620, 2621, 2675, 2676, 2677, 2678, 2679, 2681, 2682, 2683
 Гусейнзаде Р. 3037, 3038, 3059
 Гусейнов И. 2553, 2565, 2566, 3004, 3007
 Гусейнова Т. 262, 2860, 2893

Д

Дадашева Н. 3060
 Дадашзаде А. М. 2684, 2823
 Девишт В. 2557, 2687, 2688, 2689, 2995,
 Демирчизаде А. 2557, 2690
 Джангиров Д. 2691
 Джафар А. 2557, 2692, 2693, 2694,
 Джафаров Э. 2848
 Доризо Н. 2999

З

Закиев Ф. 2698
 Заманов А. 2595, 2997
 Зданович Д. 2831
 Зискинд Г. 2895

И

Ибадов Н. 2701
 Ибрагимов И. 2622
 Ибрагимов М. 2557, 2702, 2703, 2704, 2705, 2706

Иванов С. 2555, 2707, 2783, 2945, 3061
Ильин Ю. 2708
Инандж Г. 2899
Ирада А. 2856
Исазаде В. 2709
Ислам А. 2861, 2862, 2900, 2901, 2902, 2903, 2904, 2905, 2908,
2930, 3026, 3062
Исмаилова С. 2562
Исмайлова Н. 3063

К

Каграманов Дж. 2557, 2589, 2591, 2592, 2596, 2597, 2607, 2614, 2624,
2710, 2711, 2712, 2713, 2714, 2715, 2815, 2826
Каграмановой Г. 2565, 2566
Кадыров А. 2552, 2560
Казаринова И. 2835
Карашарова М. 2963
Карвовский А. 2783
Каргин Л. 2716
Каррыев С. 2586
Касимов Б 2567
Касумова Е. 3064
Касумова Т. 2783, 2906
Кахраманов Д. 3104
Караев Я. 2839
Керимов П. 2907, 2908,
Кизель Г. 2717
Климович Л. 2584
Корганов К. 1718
Кочарли Ф. 2842
Крымский А. 2548, 2553
Кулиев Т. 3113
Кулизаде З. 2550, 2552, 2557, 2558, 2598, 2608, 2719, 2842
Кулизаде М. 2720
Кюрчайлы А. 2966
Кязимзаде К. 2947
Кязимова С. 3014, 3041, 3042, 3065, 3087, 3088, 3089, 3090

Л

Лаврин А. 2568
Липков А. 2996
Ляшко Б. 2723

М

Малахова Е. 2911
Мамеди А. 3103
Мамедов А. 2567, 2625, 2724, 2967
Мамедов Ф. 2912
Мамедова С. 2557, 2725
Мамедова Э. 2570, 2599, 2821
Меликов И. 256, 2913
Мехтиев А. 2726
Мехтиева С. 2818, 2837, 2915
Микеладзе Г. 3017, 3027
Милев И. 2727
Мирза И. 2808
Мосешвили Ю. 2968
Мурсалова М. 2890, 2899
Мусаев К. 2626
Мустафаев Л. 2916
Мухтар А. 3012

Н

Набиев Б. А. 2557, 2631, 2632, 2730, 2839
Назаров И. 2732, 2733
Насибоглы В. 2734
Насиров Н. 2554
Нейматов Н. 2736
Новрузов Р. 2922
Норт Д. 2738

О

Озеров Л. 2740, 2741, 2742

П

Пейзель М. 2970
Петров О. 2747
Плавник А. 2560, 2740, 2748, 2749, 2750, 2783
Погосов Г. 2751, 2984
Поперечный А. 2740, 2753

Р

Рагим М. 2979
Рагимов М. 2615
Рагимова А. 2557
Расулоглу Х. 2930

Рафили М. 2577, 2578
Рза Р. 2611, 2770, 2771, 2772,
Рзаева Г. 2931
Рзакулиев Э. 2600
Рустам С. 2560, 2773, 2932, 2980
Рустамов А. 2774
Рустамов С. 3112
Рустамов Э. 2601
Рустамов Ю. 2840
Рустамова А. 2839

С

Сабир А. 3013
Сабит оглы, Э. 3116
Савельев С. 2838
Садовский Я. 2981
Салахов В. 2571
Саледдин А. 2775, 2982, 2983
Сальман М. 3069
Самед В. 2776
СафаровФ. 2555
Сашин Л. 2777
Сеидбейли Г. М. 2984
Сидеиф-заде С..... 260
Сеидзаде А. 2579, 2580, 2581, 2582, 2587, 2602, 2603, 2604, 2612, 2613
Сеидов И. 2560
Сеидов М. 2557, 2583, 2779, 2780
Сейидов М. 2549
Серпин Я. 2561, 2567
Синельников М. 2934
Соколов С. А. 2551
Ставиский А. А. 2569
Стрешнева Т. 2564, 2783
Сулейманов С. 2786
Сулейманова Ф.С. 2824
Султанова Г. 2785
Сумбатзаде А.С. 2827

Т

Тагиев К. 2605
Тагиев Р. 2787
Тагиев С. 2788
Тагисой Н. 2934

Гарвердиева Л. 3070
Тахир С. 2986
Теер Е. 256
Теймурова Р. 2987
Тихонов Н. 2556, 2557, 2789, 2790, 2791, 2792, 2793, 2794
Топчиян Э. 2795
Тримингэм Дж. 2569
ТудеА. 2988
Турабов С. 2989

У

Удалых Г. 2939, 2940

Ф

Фараджев М. 2990
Федорова А. 2991, 2992
Фейзуллаева В. 2557, 2797

Х

Хазри Н. 2568, 2798
Халдеев А. 2993, 3000, 3005
Халилов К. 2799
Ханджанбекова Ф. 3020, 3071
Хорева Е. 2800
Храмов Е. 2551

Ч

Чистяк Д. 3297
Чукасян Б. 2585

Ш

Шариф А. 2813
Шарифова В. 2563
Шатиков С. 2558
Шафиев М. 2943
Шихиева С. 2829, 2857, 3109

Э

Эльоглы Дж. 3010
Эльчин 2561, 2567
Эрадзе Л. 2801
Эсенов Р. 2802
Эфендиев Э. 2556

Алфавитный указатель переводчиков**А**

Абдуллаев С. 2554
Антокольский П 2532
Асадуллаев С. 2552
Ахтемьянов И. 2505

Б

Болдырев А.Н. 2500

В

Векилов А.П. 2500

Г

Гаджиев Э. 3010
Горохов Н. 3013
Горюшкин А. 3008
Гребнев Н 2502, 2510, 2511, 2512, 2518, 2519, 2521, 2522, 2523, 2525,
2526, 2527, 2531

Д

Давиденков В. 2497, 2500

З

Зауриха А 2519

И

Иванов С 2495, 2506, 2509, 2510, 2513, 2515, 2516, 2517, 2519, 2520,
2523, 2530, 2531, 2546,

К

Каграманова Г. 2565, 2566
Климович Л 2496

М

Мамедов Э. 2570
Мирзаде В. 2983
Мірошниченко М. 3297

Мовчан П. 3297

О

Озеров Л 2508, 2510, 2515, 2516, 2529, 2790

П

Плавник А 2516, 2522, 2524, 2560

Портнов В. 2966

С

Северцев С. 2546

Серпин Я. 2567, 3009

Симонов К 2494, 2497, 2498, 2499, 2500, 2501, 2507, 2544

Ставиская А. 2569

Старостин А. 2544

Стрешнева Т 2503, 2508, 2564

Т

Тельнюк С. 3297

Х

Халдеев А. 2953

Храмов Е. 2551

Ч

Часовая Я. 2497, 2500

Чистяка Д. 3297

Ш

Шервинский С..... 2503, 2510, 2519, 2528

Шефнер В. 2500

Э

Эрадзе Л 2514

Digər xarici dillərdə**Kitablarının əlifba göstəricisi*****Alman dilində***

Ausgewählte Gedichte 3122
Gedichte 3121
Nasimi Ausgewählte Gedichte .....

Bolqar dilində

Мой храм свещен: избрани стихотворения 3124

Fars dilində

Fars divanı 3128

Fransız dilində

Poésie 3132, 3135, 3136
Poems 3152
Poetry 3154
Two worlds can fit into me, I can not fit into this world.....3160

Özbək dilində

Рухият Насими 3179

Rumın dilində

Sunt purul adevar: gazeluri, rubaiate: 650 de versuri 3181

Tacik dilində

Девон 3182
Девони Насими 3183

Türk dilində

Divan 3194, 3195, 3196, 3197
İmadeddin Nesimi dünya dillerinde 3207
İrak divanı 3206
Nesimi divanı 3201
Seyid Nesimi divanından seçmələr 3199, 3200

Türkmen dilində

- Andalın 3286
Goşgular 3290
Сайланан эсерлер I том: поэзия 3287
Сайланан эсерлер II том: поэзия 3288
Сайланан эсерлер III том: поэзия 3289
Шыгырлар 3285

Ukrayna dilində

- I шляхом Истини постав я сам 3297

Əsərlərinin əlifba göstəricisi

Fars dilində

- Bəhrül-əsrar: qəsidə 3131

Gürcü dilində

- Mən tapdım 3140

İngilis dilində

- Mənsur olmuşam 3143

İspan dilində

- Məndə sığar iki cahan, mən bu cahana sığmazam.....3175

Tacik dilində

- Агар гуям, ки мехру мах, зи рухсорат хаё бошад.....3187
Мохи нав чун дидам абруи туам омад да ёд.....3187
Ай ки аз фикри ту пайваста сарам дар пеш аст.....3187
Бахор омад, бахор омад, бахори сабзпуш омад.....3187
Дилбори мо ба ахду мухаббат вафо накард 3187
Бахр-ул-асрор.....3187
Бир манн чафо зи гамзай ёр аст, вассалом.....3187
Гавхари ганчи хакикат ба хакикат моем.....3187
Дар олами тавхид чи пастиву чи боло.....3187
Зулфи ту шаби Кадриману рух махи ид аст.....3187
Ишки ту гирифтори ту донад , ки чи дар даст.....3187
Гуфтамаш:-Зулфи ту маъвои хуш аст.....3187

- Ман ба тавфики Худо рах ба Худо ёфтаам.....3187
 Масти шароби ишкеш бе бода маст бошад.....3187
 Масчиду майкадаву Каъбаву бутхона якест.....3187
 Муштоки гул аз сарзаниши хор натарсад.....3187
 Онон, ки ба таклиди мучаррад гаравинанд.....3187
 Рубоиёт.....3187
 Симурги чахони ломакон 3186
 Хаёти зиндадилон чуз ба ишкбози нест.....3187
 Харгиз нафасе дар ду чaxon шод мабодо.....3187
 Чашми мастаи ба хоб мебинам.....3187
 Чуз васли рухат чораи дарди дили мо нест.....3187

Türk dilində

- Bivefa dünyadan usandı gönül 3208
 Qasideyi-Seyyid Nəsimi 3198
 Qəzəllər 3203
 Mende sığar iki cahan 3202
 Rübailər 3204
 Senden irəğ ey sanem şam ü seher yanaram 3208
 Tezkire-i Meşayih-i Amid. Diyarbekir vetileri I-II 3205

Ukrayna dilində

- Şeirlər 3297

**Digər xarici dillərdə İ. Nəsimi haqqında yazan
müəlliflərin əlifba göstəricisi**

Alman dilində

Fr.Babinger. 3118
Hammer Purgstall 3117

Eston dilində

Gross V. 3126

Ərəb dilində

Araslı H. 3127

Fars dilində

Araslı H. 3130
Məhəmmədzadə H. 3129

Fransız dilində

Arasly H. 3133, 3138
Doru. 3137

İngilis dilində

Abdullabayova G. 3171
Ahmed V. 3172
Akhlaque A. 256
Arasli H. 3156
Azizova F. 3159
E.Y.W. 3161, 3162, 3164
Efendiyeva G. 260
Hasanov E. 262
Guliyeva N. 262
Huseynova M. 3173
Ismayilova L. 3174
Mammedova G. 3168
Rubais 3142
Shikhiyeva S. 3165, 3166, 3167, 3169, 3169, 3170

İspan dilində

Ələsgərov E. 3175
 Həsənova R. 3175
 Kür Ə. 3175
 Qarayev M. 3175
 Restrepo C. 3175
 Robledo J. 3175

İtalyan dilində

Afandiyeva G. .... 3175^a, 3175^b

Latış dilində

Berziņš Ī. 3176

Moldov dilində

Xoreva E. 3178

Özbək dilində

Содиқ П. 3179

Tacik dilində

Восеъ К. 3183, 3184
 Исфандиёр 3188
 Ризо Р. 3189
 Хабиббейли И. 3192
 Шокирзода Ш. 3193

Türk dilində

Ahmad V. 256
 Aktaş H. 3234
 Araslı H. 3223
 Ayan H. 3226, 3232, 3255, 3260
 Aymutlu A. 3248
 Behcet N. 3220
 Gafarlı E /tərc..... 2547
 Caferov N. 3236, 3284
 Caferova H. 33
 Çəmənzəminli Y.V. 3210
 Çölpınarlı A. 3216, 3217, 3244, 3249, 3250, 3259

- Elibeyli Ş.Ə. 3266
Əhməd V. 3283
Fahmi Ahmed Karatay. 3245
Hincar İlham. 3243
İbrahim Olgun. 3256
Kavaklı A. 3252
Kerimli T. 2547
Kocatürk Vasfi Mahir. 3246
Köprülü M.F. 3219
Köprülüzadə M.F. 3209, 3211, 3239
Kra Mustafa. 3227
Qəstəmonlu Lətifi. 3237
Qoca türk V.M. 3247
Memadzade H. 3261
Olgün S. 3254, 3257
Öztelli C. 3221
Refioğlu S.R. 3214
Şakir M. 3238
Şenödeyici Özer. 3278
Şıxıyeva S. 3264, 3265, 3267, 3268, 3269, 3270, 3271, 3272, 3773, 3274,
3275, 3276, 3277, 3279, 3280, 3281, 3282
Tahirov K. 2547
Ünver M. 3233
Yeşilay V. 2547

Türkman dilində

- Məhəmməd M. B. 3296

Türkmen dilində

- Qullayev N. 3292, 3293, 3294
Nepesov T. 3291, 3295

Ukrayna dilində

- Ахундовой П. 3297
Чистяка Д. 3297

Erməni dilində

- Quluzadə M. 3299
Mnatsakanyan V. 3300

Mündəricat

Böyük Azərbaycan şairi İmadəddin Nəsiminin 650 illik yubileyinin qeyd edilməsi haqqında Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Sərəncamı	7
Azərbaycan Respublikasında 2019-cu ilin “Nəsimi ili” elan edilməsi haqqında Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Sərəncamı	9
Order of the President of the Republic of Azerbaijan on celebrating the 650 th anniversary of the great Azerbaijani poet Imadaddin Nasimi	11
Order of the President of the Republic of Azerbaijan on declaring 2019 as a “Year of Nasimi” in the Republic of Azerbaijan	13
Распоряжение Президента Азербайджанской Республики о проведении 650-летнего юбилея великого азербайджанского поэта Имадеддина Насими	15
Распоряжение Президента Азербайджанской Республики об объявлении 2019 года в Азербайджанской Республике «Годом Насими»	17
Göstərici haqqında	19
About the index	21
Об указателе	23
İmadəddin Nəsiminin həyat və yaradıcılığının əsas tarixləri	50
Main dates of Imadaddin Nasimi’s life and work	61
Основные даты жизни и творчества И.Насими	73
İmadəddin Nəsimi yaradıcılığından sətirlər	86
Görkəmli şəxsiyyətlər Nəsimi haqqında	89
I Hissə: Əsərləri	
Kitabları	104
Dövri mətbuatda, məcmuələrdə və dərsliklərdə nəşr edilmiş əsərləri	179
II Hissə: İmadəddin Nəsiminin həyat və yaradıcılığı haqqında	
Kitablar	200
İmadəddin Nəsimi haqqında kitablarda	228

Kitablarda, dərsliklərdə, dövrü mətbuatda və məcmuələrdə dərc edilmiş məqalələr	237
İmadəddin Nəsimi ədəbiyyatda və incəsənətdə	356
Heydər Əliyev Fondunun və Mədəniyyət Nazirliyinin əşkilatçılığı ilə keçirilən “Nəsimi – şeir, incəsənət və mənəviyyat” Festivalı	272
İmadəddin Nəsiminin 650 illiyinə həsr olunmuş bədii qiraət müsabiqəsi	389
Heydər Əliyev Fondunun və Mədəniyyət Nazirliyinin təşkilatçılığı ilə keçirilən II “Nəsimi – şeir, incəsənət və mənəviyyat” Festivalı	390
Sözlərinə yazılmış musiqi əsərləri	393
Dissertasiya və avtoreferatlar	395

Rus dilində

Произведения	
Книги	399
Произведения, опубликованные в сборниках и периодических изданиях	421

Литература о жизни и творчестве Насими

Книги	433
Статьи, опубликованные в сборниках и периодических изданиях	437
Насими в литературе и в искусстве	464
Фестиваль поэзии, искусства и духовности – Насими организованная Фондом Гейдара Алиева при поддержке Министерства культуры	470
II Фестиваль поэзии, искусства и духовности – Насими организованная Фондом Гейдара Алиева при поддержке Министерства культуры	474
Авторефераты и диссертации	477
Музыкальные произведения посвященные Насими	479

Digər xarici dillərdə

Alman dilində	480
Bolqar dilində	480
Çex dilində	481
Eston dilində	481
Ərəb dilində	481
Fars dilində	481

Fransız dilində	482
Gürcü dilində	483
İngilis dilində	483
İspan dilində	487
İtalyan dilində	487
Latış dilində	487
Litva dilində	488
Moldov dilində	488
Özbək dilində	488
Polyak dilində	488
Rumın dilində	488
Tacik dilində	488
Türk dilində	490
Türkmən dilində	499
Türkman dilində	500
Ukrayna dilində	500
Erməni dilində	500
İmadəddin Nəsimi dünya kitabxanalarında	501
İmadəddin Nəsimi dünya universitet kitabxanalarında	523
Əlavələr	
Əlavə I: AMEA M.Füzuli adına Əlyazmalar İnstitutunda saxlanılan əlyazmaları	528
Əlavə 2: Dünya Kitabxanalarında saxlanılan əlyazmaları	529
Əlavə 3: M.F.Axundov adına Azərbaycan Milli Kitabxanasının Nadir Kitablar və Kitabxana Muzeyində İmadəddin Nəsiminin Dünya Kitabxanalarında saxlanılan əlyazmalarının surətləri	534
Köməkçi göstəricilər.....	537

İMADƏDDİN NƏSİMİ
(Seyid Əli ibn Seyid Məhəmməd)

Bibliqrafiya

Nəşriyyat redaktoru: Mətanət İbrahimova
Kompyuter yığımı: Sara Şəmsəddinova
Korrektor: Aygül Əliyeva

Sifariş № 38
Çapa imzalanmışdır: 28.11.2019
Tirajı: 300
Pulsuz

Mətbəənin direktoru: *Elman Qasimov*
Dizayner: *Mətanət Əliqızı*

Formatı 70x100 1/16. Həcmi 40,5 ç.v. Sifariş № 78
“Zərdabi-Nəşr” MMC Nəşriyyat Poliqrafiya müəssisəsi
 iş (012) 498-79-62, mob. (050; 070) 344 76 01
e-mail: zerdabi_em@mail.ru